ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1852.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΤΗΣ Β'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Γ'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς ά. Νοεμβρίου 1851, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 45 μελῶν, ὁ Κ. Πρόεδρος προσλαβὼν ὡς προσωρινοὺς γραμματεῖς τοὺς ΚΚ. Δ. Χατζῆσκον καὶ Ἀναστ. Μαυρομιχάλην, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν· μετὰ δὲ ταῦτα ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ σύσκεψις περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ΚΚ. ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων τοῦ σώματος διὰ τὴν ἤδη ἀρξαμένην Β'. σύνοδον τῆς Γ'. περιόδου.

Ἐνταῦθα εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζουσι ῥητῶς τὰ ἀντικείμενα τῆς σημερινῆς πρώτης συνεδριάσεως, καὶ ὅτι ἀπέναντι τοῦ κανονισμοῦ οὐδὲν ἄλλο ἰσχύει· ἕτεροι Γερουσιασταὶ προέτειναν τὴν ἀναβολὴν τῆς συνεδριάσεως καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου διὰ τὸ ἐλευσόμενον Σάββατον· ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγένετο· ἄλλοι δὲ ἀντέκρουσαν τὴν πρότασιν ταύτην διϊσχυριζόμενοι ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς Γερουσίας ποτὲ δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ ἐναντίον νόμου γραπτοῦ, ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ της, ἐκτὸς ἐὰν γενῇ πρότασις τροποποιήσεως αὐτοῦ, ὅτε μεχρισοῦ συζητηθῇ καὶ παραδεχθῇ ἡ προταθησομένη τροπολογία, ἰσχύει ὁ ἐνυπάρχων κανονισμός.

Λόγου πολλοῦ γενομένου ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς, παρετήρησέ τις, τελευταῖον ὅτι πᾶσα ἀναβολὴ τῆς συνεδριάσεως εἰς ἄλλην ἡμέραν ἀντιβαίνει εἰς τὸν κανονισμόν, μικρὰ δὲ διακοπὴ αὐτῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διασκεφθῶσιν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ, δύναται νὰ γενῇ χωρὶς τινα παράβασιν αὐτοῦ.

Ἑπομένως ἡ Γερουσία παραδεξαμένη τὴν πρότασιν ταύτην προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ μίαν ὥραν, ὅπως γενῇ σκέψις περὶ τοῦ ἐκλεχθησομένου προσωπικοῦ, ὁ δὲ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλε τὴν διακοπὴν τῆς συνεδριάσεως, καὶ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν πρὸς διάσκεψιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Α. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 7 Νοεμβρίου 1851 Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 48 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος, προσλαβὼν ὡς προσωρινοὺς γραμματεῖς τοὺς Κ.Κ. Δ. Χατζίσκον καὶ Α. Χαραλάμπην, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 ἔγγραφον τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς πρὸς τὸν Κ. πρόεδρον τῆς Γερουσίας, δι' οὗ κοινοποιεῖται ὅτι ἡ Βουλὴ ἐξελέξατο πρόεδρον μὲν τὸν Κ. Α. Α. Γιουρδῆν, ἀντιπροέδρους δὲ τοὺς Κ. Κ. Σ. Βλάχον καὶ Κων. Δαρειώτην, καὶ γραμματεῖς τοὺς Κ.Κ. Α. Λύγερινὸν, Μ. Παρίσσην καὶ Γ. Σταῖκον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ α') τῶν ἀντιπροέδρων· β') τῶν γραμματέων καὶ γ') τοῦ ταμίου τῆς Γερουσίας.

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας περὶ τῶν πρώτων καὶ διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Β. Χρηστακοπούλου καὶ Σ. Θεοχαροπούλου, ἔλαχον ὁ μὲν Κ. Γ. Μαγγίνας ψήφους 26 ὁ δὲ Κ. Γ. Καρακατζάνης 25· ὁ Κ. Ἀθανάσιος Λιδορίκης 22 καὶ ὁ Κ. Γ. Γλαράκης 21 τεσσαράκοντα καὶ

ἑπτὰ Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων, ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξε τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ἐξελέχθησαν δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας ἀντιπρόεδροι οἱ ΚΚ. Τ. Μαγγίνας καὶ Γ. Καρακατζάνης.

Γενομένης κατόπιν ψηφοφορίας παρὰ τῶν δευτέρων, καὶ διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ἀδὰμ Δούκα καὶ Σ. Θεοχαροπούλου ἔλαχον ὁ μὲν Κ. Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης ψήφους 41, ὁ δὲ Κ. Ι. Παξιμάδης 27, καὶ ὁ Κ. Δ. Χατζίσκος 26 καὶ ἄλλοι ἀνὰ μίαν, τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι ἐξελέχθησαν γραμματεῖς τῆς Γερουσίας δι' ἀπολύτου ἐπίσης πλειονοψηφίας οἱ Κ.Κ. Ἀθαν. Γρηγοριάδης καὶ Γ. Παξιμάδης οἵτινες καὶ προσκληθέντες ἔλαβον τὰς θέσεις των.

Προταθείσης ἔπειτα τῆς ἐκλογῆς τοῦ ταμίου ἐγένετο ὡσαύτως ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ὁ Κ. Γ. Δαρειώτης ἔλαβεν ψήφους 47, ἰσαρίθμων Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων, ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι ταμίας τῆς Γερουσίας ἐξελέχθη ὁ Κ. Γ. Δαρειώτης παμψηφεί.

Ἀνεγνώσθησαν ὕστερον τρεῖς ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Γεωργαντᾶ Νοταρᾶ, Τζανετάκη Γρηγοράκη, καὶ Δ. Ὀλυμπίου, ἐξαιτουμένων τῶν μὲν δύω πρώτων τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν λόγῳ ἀσθενείας, τοῦ δὲ ὁμοιόχρονον παράτασιν ἀδείας ἕνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ χορηγηθῶσιν εἰς αὐτοὺς αἱ ζητούμεναι ἄδειαι ὡς δικαιολογημέναι.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐξέθηκε.

Εἶμαι ἕτοιμος νὰ δώσω τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἡ Γερουσία ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει ἀπεφάσισεν, ἐπί τινος ἐγγράφου κατατεθέντος ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀναστ. Μαυρομιχάλη, καὶ παρακαλῶ νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς χορηγήσεως τῶν πληροφοριῶν τούτων, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποράσεως τῆς Γερουσίας.

Ἐνταῦθα παρατηρήσαντός τινος ἐκ τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ὅτι πρέπει νὰ ἦναι παρὼν ὁ καταθέσας τὸ ἔγγραφον Γερουσιαστὴς διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς προσδιορισθησομένης διὰ τὴν χορήγησιν τῶν κατωτέρω πληροφοριῶν ἡμέρας, καὶ ἐκφράσῃ ἂν δύναται νὰ εἶναι ἕτοιμος κατ' αὐτὴν πρὸς ἀπάντησιν καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἐμπεριεχομένων ἐν τῷ ἐγγράφῳ, ἄλλων δὲ ἀντιταξάντων ὅτι δύναται νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα καὶ ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ ῥηθέντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἡ Γερουσία ἀπερρί-

νατο νὰ δοθῶσιν αἱ περὶ ὧν πρόκειται πληροφορίαι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πρώτης συνεδριάσεως τῆς Γερουσίας, μετὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ γραφείου καὶ τῶν τμημάτων· ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Δ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Νοεμβρίου 1851· ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν ὁ Κύριος πρόεδρος Ἀν. Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Μετὰ ταῦτα θάτερος τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀνέγνω α') ἀναφορὰν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Δ. Κανελλοπούλου ἀπὸ ἡμερομηνίαν 2 Νοεμβρίου, αἰτουμένου εἰκοσαήμερον παράτασιν ἀδείας ἵνα καὶ τῷ ἐχορηγήθη· β') ἀναφορὰν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μιχαὴλ Μαρκοπολίτου ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου ε. ε. αἰτουμένου εἰκοσαήμερον παράτασιν ἀδείας, ἕνεκα ἀσθενείας ἐπιβεβαιουμένης διὰ πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ· ἡ Γερουσία ἐθεώρησε περιττὴν τὴν ζητουμένην ταύτην ἄδειαν, ὡς τριπλασίου σχεδὸν ἔκτοτε παρελθόντος χρόνου τῆς ζητουμένης ἀδείας, καὶ ὡς ἀριχθέντος ἤδη πλέον ἐναύθα τοῦ τὴν ἄδειαν αἰτουμένου.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Νοεμβρίου 1851 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ παρατηρήσει ἑνὸς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο ὅτι ἡ παρουσία 30 μελῶν θέλει ἀπαρτίζει τοῦ λοιποῦ πλῆρες τὸ σῶμα πρὸς συγκρότησιν συνεδριάσεως, πεντήκοντα καὶ ὀκτὼ ὑπαρχόντων ἁπάντων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν.

Λόγου ἔπειτα γενομένου ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν χορήγησις τῶν ζητηθεισῶν πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ κατατεθέντος ἐγγράφου ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀναστ. Μαυρομιχάλη, προηγεῖται πάσης ἄλλης συζητητέας ὑποθέσεως, ἀναγνώσθη ἀναφορὰ τούτου πρὸς τὸν Κ. πρόεδρον, δι' ἧς κοινοποιεῖ ὅτι ἀσθενῶν δὲν δύναται νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν συνεδρίασιν, καὶ οὕτως ἀνεβλήθη ἡ χορήγησις τῶν ἀνωτέρω εἰς ἄλλην συνεδρίασιν καθ' ἣν πρέπει νὰ ἦναι παρὼν καὶ ὁ καταθέσας τὸ ἔγγραφον Γερουσιαστής.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ βιβλίου ναυτοδανείων νομοσχεδίου, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως γενομένης ἐπ' αὐτοῦ ἀναγνωσθέντος ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Δ. Χατζίσκου καὶ Κ. Προβιλεγγίου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 33.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ βιβλίου τῶν Ναυτοδανείων Νομοσχεδίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Παναγιώτης Γιατράκος		Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ν. Πονηρόπουλος	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ν. Πρασακάκης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Σπ. Τρικούπης	
Γεώργιος Κουντουριώτης	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρις	Ν	Δρόσος Μανσόλας	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὁλύμπιος		Ἀθανάσ. Διδωρίκης	Ν

ἡ ἐκ νέου παραμπωπὴ αὐτοῦ εἰς τὰ τμήματα θέλει ἐπιφέρει βραδύτητα ὄχι ὀλίγην, ἡ Γερουσία στηριζομένη εἰς τὸ συμφέρον τῆς ταχύτητος δύναται νὰ παραδεχθῇ τὸ κῦρος τῆς παλαιᾶς οὕτως εἰπεῖν ταύτης ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἔργων της, νὰ διατάξῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως καὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων· ἐὰν δὲ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἰργάσθη παντελῶς, ἢ δὲν ἔκαμε τέλειον τὸ ἔργον, τότε τὸ νομοσχέδιον περὶ οὗ ὁ λόγος πρέπει νὰ παραπεμφθῇ ἐκ νέου εἰς τὰ τμήματα διὰ τὰ παραιτέρω.

Συμφώνων μὲ τὸν ἀνωτέρω ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, εἶμαι, εἶπεν, σύμφωνος ὅτι νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον δὲν κατέστη ὡρισμὸν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς περιόδου πρέπει νὰ εἰσάγηται ἐκ νέου εἰς τὰς Βουλὰς διότι εἶναι ἐνδεχόμενον βουλευτὴς ἐπανερχόμενος εἰς τὰ καθήκοντά του νὰ ἔλαβε πληροφορίας διαφερούσας τῶν ὅσων πρότερον εἶχεν, ἢ νὰ ἐπορίσθη τοιαύτας· ὅταν δὲ νομοσχέδιον μένῃ ἐκκρεμὲς μόνον εἰς τὴν Γερουσίαν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου καὶ οὐχὶ τῆς περιόδου, τότε τὸ τοιοῦτον νομοσχέδιον πρέπει νὰ συζητῆται χωρὶς νὰ εἰσάγηται ἐξ ὑπαρχῆς, ἐὰν δὲν ἀνακληθῇ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.

Κατὰ τὸν παύσαντα μῆνα Ὀκτώβριον εἰσήχθη εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁ νόμος περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων· κατὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μέλος, δὲν ἐπρόλαβεν, ἂν καὶ εἶχεν ἑτοίμην τὴν ἔκθεσιν, νὰ τὴν ἀναγνώσῃ· ἀρξαμένης τῆς νέας συνόδου ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἀνεκάλεσε τὸν κατὰ τὴν προλαβοῦσαν εἰσαχθέντα τοῦτον νόμον, καὶ μένει εἰς τὸ σῶμα νὰ ἀποφασίσῃ ἂν παραδέχηται τὴν ἰδίαν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν ἐκ μέρους αὐτῆς τῆς ἁρμοδίας ἐκθέσεως τὴν ὁποίαν ἔχει ἑτοίμην ἢ τὸν διορισμὸν ἄλλης ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὰ τμήματα πρὸς σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως· ἐπειδὴ πρόκειται νὰ κανονίσωμεν ἓν ἐκ καθηκόντων μας, εἶπεν ἕτερος, διὰ τοῦτο λαμβάνω τὸν λόγον καὶ λέγω ὅτι τωόντι ὁ κανονισμὸς δὲν προείδε περὶ τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ πρόκειται· ὁ πρῶτος λαλήσας Κ. Προβιλέγγιος εἶπεν ὅτι ὅσα νομοσχέδια εἰσήχθησαν καὶ ἔμειναν ἐκκρεμῆ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου, ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ συζητηθῶσι· ὁ δεύτερος λαλήσας Κ. Μαγγίνας συνεφώνησε μετὰ τοῦ πρώτου λαλήσαντος, ἀλλ' ἐρωτῶ ὁποία ἐπιτροπὴ θέλει εἰσάξει τὴν ἔκθεσιν; φρονῶ δὲ ὅτι ὅταν ἡ παλαιὰ ἐπιτροπὴ δὲν φέρει τέλειον τὸ ἔργον, τότε τὸ νομοσχέδιον, περὶ οὗ ἡ ἔκθεσις, πρέπει νὰ παραπέμπηται εἰς τὰ τμήματα· ὅταν δὲ φέρῃ τὸ ἔργον τελειωμένον τότε ἡ ἰδία δύναται ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσίν της.

Ἐνταῦθα συνομολογησάντων καὶ ἄλλων τὸ ὀρθὸν τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων ἡ Γερουσία παρεδέξατο καθ' ὁλοκληρίαν ταύτας καὶ συνάμα ἀπεφήνατο νὰ ὑποβάλῃ ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου τὴν ἔκθεσίν της ἐντὸς δύω ἡμερῶν.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 15 Νοεμβρίου 1851. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 37 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1852 Νομοσχεδίου, ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Γ. Μαγγίνας παρελθὼν ἵνα ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν, εἶπεν ἐκ προοιμίων, ὅτι δὲν πρέπει οἱ κύριοι Γερουσιασταὶ νὰ ἐκπλαγῶσιν, ἂν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει ἀνὰ χεῖρας ἔκθεσιν, καὶ τὴν ὁποίαν μέλει νὰ ἀναγνώσῃ, ἀκούσωσι καὶ ἀντιπαρατηρήσεις γενομένας ἐκ μέρους τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κ. Γ. Μ. Ἀντ. νοπούλου, ἀντιπαρατηρήσεις ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τὰς ὁποίας ἡ πλειονοψηφία ἐπήνεγκεν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, διότι ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀτόπημά τι ἀσύγγνωστον, τὸ ὁποῖον ἀποσιωπᾷ· φρονεῖ ὅμως ὅτι ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐδικαιοῦτο νὰ ἐπενέγκῃ ἐπὶ τῶν ἀντιπαρατηρήσεων τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους ἄλλας ἀντιπαρατηρήσεις ἢ ἐπιαντιπαρατηρήσεις, ἐὰν θέλητε, ἀλλ' ἀπέρυγε ταύτας ἵνα μὴ παραγάγῃ ἔκθεσιν ἀπέραντον. Μετὰ ταῦτα ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν ἣν ἔχουσαν ὡς ἑπεται·

Ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπεξεργασθεῖσα μετ' ἐπιστασίας τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος **1852** φέρει ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τοῦ σώματος τὰς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις της.

Μολονότι ἡ ἐπιτροπή σας θεωρεῖ ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν μεταβολὴν τοῦ ὑπάρχοντος φορολογικοῦ συστήματος, ὡς ὄντος εἰς ἄκρον δαπανηροῦ, καὶ ἐνταυτῷ πολλὰ ἀνίσως ἐπιβαρύνοντος τοὺς πολίτας ἐπὶ τῶν διαφόρων προϊόντων τῆς καλλιεργείας, ἀλλὰ μὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαιτουμένας προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας, στοιχεῖα δυνάμενα νὰ συλλεχθῶσι κυρίως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἔκρινεν ἕνεκα τούτου, νὰ μὴ προτείνῃ μήτε ῥιζικήν τινα μεταβολήν, πρὸς τὸ παρόν, ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος ἐν γένει, μήτε μεταβολήν τινα ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν διαφόρων προϊόντων. Περιωρίσθη δὲ μόνον εἰς μικράς τινας τροπολογίας ὀλίγων διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τοῦτο πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὴν ἐκ μέσου ἀφαίρεσιν πάσης ἐνδεχομένης τῶν διατάξεων τούτων παρανοήσεως.

Ἡ ἐπιτροπή σας θεωρεῖ παραδεκτέα ἐκεῖνα τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν φέρει παρατηρήσεις· ὅθεν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν εἰς ἕκαστον ἄρθρον ἐπανάληψιν τῆς λέξεως « παραδέχεται » περιορίζει τὴν ἔκθεσίν της εἰς μόνα ἐκεῖνα τὰ ἄρθρα ἐπὶ τῶν ὁποίων φέρει τροπολογίας.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος, μὴ παραδεχόμενος καμμίαν τροπολογίαν, ἀλλ' ἐγκρίνων καθ' ὁλοκληρίαν τὸ νομοσχέδιον, ὡς καταλληλον καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη ἐκτίθησι τὰς παραπόδας τῆς παρούσης παρατηρήσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀποδεκάτωσιν τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἀποδεκατίζεται καὶ ὁ σπόρος, ὁ ὁποῖος ἀπεδεκατίσθη καὶ εἰς τὸ π.ε. ὥστε εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν φορολογεῖται τὸ ὅλον τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου τῆς σπορᾶς, ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει νὰ συστηθῇ ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ φροντὶς τοῦ νὰ ἐξαιρεθῇ ἐπὶ τὸ μέλλον ἡ φορολογία τοῦ σπόρου τούτου· ἐπομένως ὁ ἔγγειος φόρος ἀντὶ **10** τοῖς ἑκατὸν, νὰ ἐλαττωθῇ εἰς **9**

τοῖς ἑκατόν· τὸ ποσὸν τῆς ἐλαττώσεως ταύτης δὲν θέλει ὑπερβῆ τὰς **300,000** δραχμὰς, δυνάμενον ν' ἀναπληρωθῇ διὰ τῆς ἐλαττώσεως ἄλλων περιττῶν ἐξόδων· ὁ 6' καὶ γ' § τοῦ ἐδαφίου **2** τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου νὰ συγχωνευθῶσι καὶ μεταβληθῶσιν ἐπὶ τὸ καταλληλότερον εἰς ἓν ὡς ἑφεξῆς: « **10** τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν προϊόντων παντὸς εἴδους φυτείας γενομένης ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως, ἐκτὸς τῶν μωραιοδένδρων ἐφ' ὧν θέλουν πληρώνεσθαι ἀνὰ **5** λεπτὰ δι' ἓν ἕκαστον ἡλικίας **5** ἐτῶν συμπληρωμένων.

Ἡ μεταβολὴ αὕτη ὑπηγορεύθη ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν φορολογίαν τόσον τὰ ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς φυτευμένα ἀδείᾳ ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως μωραιόδενδρα, ὅσον καὶ τὰ ἐθνικοϊδιάκτητα, καθόσον ἄλλως δὲν εἶναι εὐδιάκριτος ἡ φορολογία τούτων, ἐκτὸς ἂν ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἐκτίμησιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 5.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ ἐξαλειφθῇ καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ ὡς ἑφεξῆς.

« Τὰ μετὰ τὴν ά. Ἀπριλίου **1852** παραχωρηθησόμενα εἰς ἰδιώτας δημόσια κτήματα ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἐγκτητικοὺς φόρους τοῦ ἔτους τούτου, εἰς οὓς ὑπέκειντο καὶ πρὸ τῆς παραχωρήσεως.

Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐκρίθη ἀναγκαία πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακῆς ἐννοίας, ἥτις ἐξάγεται ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 6.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ § 5 νὰ προστεθῇ καὶ ὁ τριφυλλόσπορος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 7.

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀκαταλληλον καὶ ἀσύμφορον τὸ ὑπάρχον σύστημα τῆς φορολογίας, καὶ προτείνει νὰ συστηθῇ παρὰ τῆς Γερουσίας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἡ φροντὶς περὶ τῆς προπαρασκευῆς μέτρου καταλληλοτέρου καὶ συμφερωτέρου διὰ τὸ μέλλον, ὡς ἀναφέρει περὶ τούτου ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸ προοίμιον τῆς παρούσης. Ἓν δὲ μέλος αὐτῆς ὁ Κ. Γ. Ψύλλας, καὶ τοι συμφωνῶν μὲ τὴν ἀνωτέρω παρατήρησιν, οὐχ' ἧττον ὅμως δὲν παραδέχεται τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἀλλὰ προτείνει τὴν ἀπ' εὐθείας εἴσπραξιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 8.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ά. § νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν « δυσ-

διάκριτα » τὸ ἑξῆς «καὶ ὅταν τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ὑπαγορεύσῃ τοῦτο μετὰ τὴν κατὰ χωρίον πρώτην δοκιμασίαν. »

Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ 4 § νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν « περιεχομένων » ἡ φράσις « μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον. »

Αἱ προσθῆκαι αὗται ὑπηγορεύθησαν ἐκ τῶν ἑπομένων λόγων εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν διὰ νὰ μὴ περιορίζωνται εἰς στενὸν κύκλον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, εἰς δὲ τὴν δευτέραν διὰ νὰ μὴ λαμβάνωσιν ἀνέκλητον κῦρος τὰ τυχὸν γενόμενα πλαστὰ, ἢ εἰκονικὰ πρωτόκολλα κτλ.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 9.

Εἰς τὸν ά. § στίχον τρίτον μεταξὺ τῆς προθέσεως εἰς, » καὶ τῶν λέξεων « τὰς ἐπαρχίας » νὰ προστεθῇ ὁ σύνδεσμος « δὲ » καὶ νὰ μετατραπῇ ὁ δ'. § εἰς ά., καὶ ὁ ά., εἰς δ'. διὰ τὸ τακτικώτερον.

Εἰς τὸν γ'. § μετὰ τὰς λέξεις « νὰ λαμβάνωσι μέρος » νὰ προστεθοῦν καὶ αἱ λέξεις « ὡς ἀνωτέρω » ἡ τελευταία αὕτη προσθήκη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν δημάρχων καὶ παρέδρων τοῦ νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις, εἴτε ὡς ἐνοικιασταὶ, εἴτε ὡς ἐγγυηταὶ, εἴτε ὡς συνεταῖροι.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 10.

Νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ φράσις « οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι.

Ἡ ἀφαίρεσις αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ τὸ δυσδιάκριτον, διότι ἕκαστος ὑπάλληλος δύναται νὰ ἐφαρμώσῃ τοῦτο κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, καὶ διότι ἡ κατάστασις τοῦ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέου δὲν εἶναι σταθερὰ καὶ βεβαία.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11.

Νὰ προστεθῇ μετὰ τὴν λέξιν « δικαίωμα » ἡ φράσις « καὶ χρέος ».

Ἡ προσθήκη αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ νὰ βάλῃ ὀφειλὴν εἰς τὸν ὑπάλληλον, ὥστε νὰ μὴ μένῃ εἰς τὴν θέλησίν του ἡ χρῆσις ἢ μὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑποθήκης.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 12.

Νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ φράσις « αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ » διὰ τῆς φράσεως « οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι· » διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἠθικὸν πρόσωπον ἡ ἀρχὴ δὲν τιμωρεῖται ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος.

Νὰ ἐξαλειφθῶσι προσέτι ἡ φράσις « ἐκ τῶν μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέων » καὶ ὁ ἑπόμενος σύνδεσμος « ἢ » ὡς καὶ ἡ

τελευταία « ἢ τοὺς κοινῇ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέους » διὰ τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸ ἄρθρον 10 λόγους.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 13.

Εἰς τὸν § 2. Νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ φράσις « νὰ ζητήσωσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δώσῃ παρευθὺς » καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς φράσεως « νὰ εἰδοποιήσωσι προφορικῶς τὸν ἐνοικιαστὴν ἐνώπιον δύω μαρτύρων περὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θερισμοῦ τῶν τοιούτων ἀγρῶν των. »

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία ὡς ἀποτελεσματικὴ, εἰς περίστασιν ἀρνήσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ φορολογουμένου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ά. § μετὰ τὰς λέξεις « ἢ διὰ δοκιμῆς » νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς « ὁσάκις ὁ φορολογούμενος, ἢ ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὐχαριστηθῇ εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως, ἀλλ' ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐκτιμητῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι εἰς βάρος τῶν μὴ δεχομένων τὴν ἐκτίμησιν. »

Ἡ προσθήκη αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους· ὅλοι οἱ φορολογούμενοι εὐχαριστοῦνται καὶ προτιμοῦν τὴν ἐκτίμησιν, ὅταν ἦναι δικαία· ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν ποτε εἰς αὐτοὺς νὰ γνωρίζωσι πρὸ δέκα ἡμερῶν κατὰ τὸν § δ'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ποῖον εἶναι τὸ ποσὸν τῆς ἐκτιμήσεως· ὥστε ἐὰν σιωπήσωσι πρὸ τῶν δέκα ἡμερῶν ἐλπίζοντες δικαίαν ἐκτίμησιν, τότε ἀποκαθίστανται ὑποχρεωτικὴ δι' αὐτοὺς ἡ ἐκτίμησις μὲ συνεπείας δυσαρέστους, ὡς εἶναι πιθανώτατον νὰ συμβῇ· οἱ §, 2, 3, καὶ 4 νὰ συγχωνευθῶσι καὶ τροποποιηθῶσιν εἰς ἕν, ὡς ἑξῆς.

«Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει καταμετρουμένου τοῦ ὅλου προϊόντος μὲ ἓν κοφφίνιον, ἢ ἄλλο κατάλληλον μέτρον, γεμίζεται ἀπὸ κώνους τὸ κοφφίνιον, ἢ τὸ μέτρον, καὶ ξηραινομένου ἐντὸς τοῦ ἁρμοδίου χρόνου ὑπὸ τὴν ἀμοιβαίαν ἐπαγρύπνησιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τῶν φορολογουμένων προσδιορίζεται ἐκ τοῦ μέτρου ἡ ἐξ ἀναλογίας ποσότης τοῦ καθαροῦ καρποῦ καὶ ἡ τοῦ φόρου.

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐγένετο πρὸς πλειοτέραν διασάφησιν; διότι ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐξάγεται ἀποτέλεσμα εἰς περίστασιν διαφωνίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 18.

Νὰ τροποποιηθῇ ἐν τῇ ἀρχῇ ἡ φράσις « μετὰ τὴν καταμέτρησιν » εἰς τὴν « μετὰ πᾶσαν καταμέτρησιν » διὰ τὸν λόγον ὅτι εἷς φορολογούμενος δύναται νὰ ἔχῃ διάφορα ἀλωνίσματα,

καὶ πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὸ διπλότυπον μετὰ τὴν καταμέτρησιν ἑκάστου ἀλωνίου, καὶ νὰ μὴ περιμένῃ τὸ ἀλώνισμα ὅλων τῶν καρπῶν διὰ νὰ λαμβάνῃ τότε τὸ διπλότυπόν του, καθόσον ἐκ τούτου δύνανται νὰ συμβῶσιν πολλαὶ διενέξεις. Αἱ λέξεις τοῦ ἰδίου § «ἐντὸς καὶ ὄπισθεν τοῦ ζελέχους» νὰ συγχωνευθῶσι καταλληλοτέρως εἰς τὰς ἑξῆς «εἰς τὸ στέλεχος» ἡ γενικὴ ἀπόλυτος «τούτου ἀγραμμάτου ὄντος,» καὶ αἱ ἑπόμεναι λέξεις «ὑπογράφει τὸ ζέλεχος, ἢ τὰς ἐνγάσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του» νὰ μεταβληθῶσιν εἰς τὰς ἑξῆς ἐπὶ τὸ γραμματικώτερον· «ὁ δὲ μὴ εἰδὼς γράφειν, ὑπογράφεται διἄλλου τινος τῆς ἐκλογῆς του.»

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 19.

Ἐκ τοῦ § πρώτου νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ λέξεις «ἢ τὸν ἔφορον» διότι εἰς τὴν περίστασιν καθ'ἣν δὲν φροντίσωσιν αἱ λοιπαὶ ἀναφερόμεναι ἀρχαὶ περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, τότε δύναται νὰ προσκληθῇ διὰ νὰ φροντίσῃ ὁ ἔφορος περὶ τούτου, καθόσον μάλιστα εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ παρευρίσκηται οὗτος παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς ὅλα τὰ διάφορα χωρία.

Ὁ 2 § τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου νὰ μεταβληθῇ ὡς ἑξῆς, διότι ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος δὲν ἐξάγεται ὁ σκοπὸς καὶ ἡ εὐκολία τῆς ἐφαρμογῆς.

«Ἐν περιπτώσει δὲ καθ'ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, αἱ δὲ προσκληθεῖσαι ἀρχαὶ δὲν φροντίσωσι περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, τῇ αἰτήσει τοῦ φορολογουμένου, νὰ διορίζῃ ἀντιπρόσωπόν του διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου, καὶ τὴν ἔκδοσιν ἐγγράφου ἀποδείξεως εἰς τὸν φορολογούμενον, ἥτις ἔχει ἰσχὺν διπλοτύπου· ἡ δὲ ἀντιμισθία τοῦ ἀντιπροσώπου τούτου καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Εἰς τὴν τροπολογίαν ταύτην ὁ Κ. Ψύλλας δὲν συνεψώνησε μετὰ τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 22.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸ ἀκόλουθον πρὸς περισσοτέραν διασάφισιν, ἀποφυγὴν διενέξεων, καὶ εὐκολίαν περὶ τὴν ἐφαρμογήν.

«Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐνοικιαστοῦ νὰ μετακομίσωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιωρισμένην ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην, ὁ δὲ ἀμελήσας τοῦτο ἐνοικιαστὴς θεωρεῖται ὑπεύθυνος.

Ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη προσδιορίζεται πάντοτε ἐντὸς τοῦ οἰκείου

δήμου τῶν φορολογουμένων· ἀλλὰ δύναται τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίζῃ ὡς τοιαύτην καὶ τὴν ἐκτὸς τοῦ δήμου πλησιεστέραν δι' ἐκεῖνα μόνον τὰ χωρία, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 23.

Ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς συγκειμένη ἀπὸ τοὺς Κυρίους Μαγγίναν καὶ Λόντον προτείνει τὰ ἀκόλουθα.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο καθὼς καὶ τὰ ἐδάφια αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους.

α.) Ἀφοῦ οἱ φορολογούμενοι ἐναποταμιεύσωσι τοὺς φόρους των, ἢ διὰ μιᾶς ἢ ἐκ διαλειμμάτων εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, ποῖος εἶναι ὑπόχρεως νὰ γράψῃ ὄπισθεν τῶν διπλοτύπων ὅτι παρέδωκαν τοὺς καρποὺς των, καὶ μένουσι μόνον ὑπόχρεοι διὰ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην;

β.) Ἐὰν μετὰ τὴν σύναξιν καὶ ἀνάμιξιν τῶν καρπῶν διαφόρων φορολογουμένων εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην ἀναφανῇ ἔλλειψις ἢ νόθευσις ἐν καιρῷ τῆς μετακομίσεως αὐτῶν ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, εἰς ποῖον ἐκ τῶν φορολογουμένων τούτων ἀνήκει ἡ ἔλλειψις, ἢ ἡ νόθευσις, καὶ ὑπομένως ἡ εὐθύνη τῆς ἀποζημιώσεως;

γ.) Ἐὰν ἐπίσης μετὰ τὴν σύναξιν καὶ ἀνάμιξιν τῶν καρπῶν εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην ἀναφανῇ ἔλλειψις ἢ νόθευσις, καθ'ἣν περίστασιν μετακομίζονται οἱ καρποὶ παρὰ τοῦ δημοσίου μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 20 ἡμερῶν, πῶς θέλει ἀποδειχθῇ ὁ ἔνοχος τῆς ἐλλείψεως ἢ νοθεύσεως; ἐκτὸς ἂν ἐνομίσωμεν καὶ ἄρτιον ὁ νόμος, ὅτι ἅμα ἀποταμιευθῶσιν οἱ καρποὶ εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καθὼς καὶ πᾶσα μετὰ ταῦτα προκύψασα ἔλλειψις, ἢ νόθευσις· ἀλλὰ τούτου γενομένου χρειωστεῖ ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ σημειώσῃ εἰς τὰ διπλότυπα τῶν φορολογουμένων ὅτι παρέδωκαν τοὺς φόρους των, τὸ ὁποῖον ἀντιβαίνει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου «27» καὶ τοῦ ἐδαφίου γ'. τοῦ ἰδίου ἄρθρου, τὰ ὁποῖα ἀπαγορεύουν πᾶσαν παραλαβὴν καρποῦ ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστὰς πρὸ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου.

γ'. Ἐὰν φορολογούμενοί τινες ἀντὶ νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των ἀπὸ τὰ ἀλώνια εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην, τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὴν οἰκίαν των, ἢ ἐλαττώσουν μέρος αὐτῶν καθ' ὁδὸν, τί πταίει ὡς πρὸς τοῦτο ὁ ἐνοικιαστὴς διὰ νὰ ἦναι εἰς βάρος του αἱ τοιαῦται ἐλλείψεις, ἢ νοθεύσεις;

ε. Ἡ τοῦ Παρέδρου ἐπιτήρησις καὶ σφράγισις τῆς εἰδικῆς

ἀποθήκης κατὰ τὸ ἐδάφιον ϐ'. ἀποκαθίσταται ματαία καὶ βάρος ἀνοίκιον· ἐπειδὴ ἀφοῦ αὐτὸς δὲν παρευρίσκεται διαρκῶς καὶ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας εἰς τὴν ἀποθήκην διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ ἀληθὲς ποσὸν καὶ ποιὸν τῶν καρπῶν, οἵτινες μετακομίζονται βιαθμηδὸν καὶ ἐναποταμιεύονται εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, σφραγίζει, καὶ ἐπιτηρεῖ πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου τὸ ποσὸν καὶ ποιὸν δὲν γνωρίζει, διότι δὲν παρευρέθη εἰς τὴν μετακόμισιν καὶ καταμέτρησιν αὐτοῦ.

ς'. Τὸ περιεχόμενον εἰς τὸ ἐδάφιον γ'. εἶναι ταυτολογία, διότι ἐμπεριέχεται εἰς τὸ ἄρθρ. 32, καὶ προσέτι ἔρχεται εἰς ἀντίφασιν μὲ τὸ ἄρθρον ἐκεῖνο, διότι ἐνῷ τὸ ἐδάφιον τοῦτο λέγει ὅτι ἡ ἔλλειψις καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν, ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν· τὸ ἄρθρον 32 λέγει ὅτι καταψηφίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τῶν φορολογουμένων· πρὸς τούτοις εἰς βάρος τῆς ἐνοικιαστοῦ πρέπει νὰ ἦναι πᾶσα ἔλλειψις προερχομένη ἀπὸ αὐτὸν, ἔτι δὲ καὶ πᾶσα ἀναπλήρωσις τοῦ ὁλικοῦ καρποῦ τῆς ἐνοικιάσεως, ἂν τυχὸν οἱ καρποὶ γίνωσι καὶ παραδοθῶσιν ὀλιγώτεροι τοῦ χρέους του, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἦναι ὑπεύθυνος δι' ἔλλειψιν ἢ δολιότητα, τὴν ὁποίαν ἤθελε κάμη φορολογούμενός τις εἰς ἣν δὲν ἐνέχεται ὁ ἐνοικιαστὴς, μήτε εἶναι δυνατὸν εἰς αὐτὸν νὰ τὴν προλάβῃ. Δι' ὅλα ταῦτα ἢ πρέπει νὰ λείψωσιν, αἱ εἰδικαὶ ἀποθῆκαι καθότι ὑπάρχουσι κεντρικαὶ, καὶ περίστασις δὲν ἐδόθη εἰς σύστασιν τῶν πρώτων, ἢ νὰ τροπολογηθῇ τὸ ἄρθρον 23 καὶ τὰ ἐδάφια αὐτοῦ ὡς ἑπομένως· μετὰ τὰς λέξεις « εἶναι εἰς βάρος των, » νὰ προστεθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι «καθὼς καὶ πᾶσα τυχὸν ἔλλειψις ἢ νόθευσις μέχρι τῆς παραδόσεως αὐτῶν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην.

Τὸ ἐδάφιον ϐ'. νὰ ἐξαλειφθῇ ὁλοτελῶς.

Τὸ ἐδάφιον γ'. νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἀκολούθως.

«Ὅσοι ἐκ τῶν φορολογουμένων ἀρνηθῶσιν ἢ θελήσωσι νὰ διαφύγωσιν δι' ὁποιουδήποτε τρόπου τὸ νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των ἀπὸ τὰ ἀλώνια εἰς τὴν εἰδικὴν, ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην, τὸ δημόσιον καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος των, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν.»

Τὸ ἐδάφιον δ'. νὰ μεταϐληθῇ εἰς γ'.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 26.

Εἰς τὸν §. 2 νὰ ἐξαλειφθῇ ὁ πρῶτος σύνδεσμος « ἢ » καὶ μετὰ τὸν δεύτερον νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « ἐὰν ἔμειναν εἰς τοὺς φορολογουμένους· » διὰ νὰ μὴ μένῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ

ἐνοικιαστοῦ, ὥστε νὰ ἔχῃ περισσότερα δικαιώματα ἀφ' ὅσα ἔχει τὸ δημόσιον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 27.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ 2 § νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς.

« Ἐν περιπτώσει δ' ἀρνήσεως ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ εἰς ποινικὴν καταδίωξιν. Ἡ προσθήκη αὕτη ὑπαγορεύεται ὑπὸ τῆς πείρας, καθόσον πολλάκις οἰκονομικοὶ ἔφοροι ἀρνοῦνται τὴν ἄδειαν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐνοικιαστῶν, ὥστε νὰ ὑποχρεωθῶσι νὰ κλίνωσιν εἰς τὰς θελήσεις των.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 28 ἡ λέξις « ῥητὲς » νὰ μεταϐληθῇ εἰς τὴν λέξιν « γραπτῆς » ὡς λέξις ἀποτελεσματικωτέρα.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 30.

Εἰς τὴν τελευταίαν ῥάτιν τοῦ ἄρθρ. τούτου λέγουσαν « ἀσάκκις αὐται ἀντιϐαίνουσιν εἰς τὰς διαταξεις τοῦ παρόντος νόμου » νὰ προστεθῇ καὶ « εἰς τὰς τιμὰς τῶν ὑπαρχόντων πρωτοκόλλων. »

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 31.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς.

Εἰς πάντα δῆμον ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ εἰς εἶδη ἀποδιδόμενοι φόροι, ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι τὰς πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν προϊόντων ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν κλπ. κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ § 2 τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ ἐξαλειφθῇ διὰ τὸν λόγον ὅτι ὑποχρέωσις καὶ θέλησις δὲν συμϐιϐάζεται, καὶ διότι παντοῦ οἱ κάτοικοι προθυμοποιοῦνται νὰ προσφέρωσιν ἀποθήκας πρὸς ἀπολαυὴν τοῦ ἐνοικίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 32.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν ΚΚ. Ψύλλα καὶ Γρηγοριάδου νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ λέξεις « ἐσφραγισμένον ἐντὸς σάκκων » καὶ ἀντ' αὐτῶν νὰ προστεθῶσιν αἱ ἑξῆς « μ' ὅλας τὰς δυνατὰς ἀσφαλείας ».

Κατὰ δὲ τὴν γνώμην τῶν Κ. Κ. Μαγγίνα καὶ Δόντου νὰ γίνωσιν αἱ ἀκόλουθοι τροπολογίαι, ὥστε νὰ ἔλθῃ εἰς συνάφειαν τὸ ἄρθρον τοῦτο μὲ τὸ προηγούμενον ἄρθρον 23.

Νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ λέξεις « σφραγισμένων ἐντὸς σάκκων » καὶ μετὰ τὰς λέξεις « εἰς τὸν φορολογούμενον » νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς « συνωδευμένων μὲ δεῖγμα ἀσφαλῶς ἐσφραγισμένων ».

Αἱ λέξεις « τοῦ ἐνοικιαστοῦ » μετὰ τὰς λέξεις « εἰς βάρος »

νὰ ἐξαλειφθῶσι καὶ νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῶν λέξεων « τοῦ φορολογουμένου » καὶ νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἑπόμεναι, καθὼς καὶ ὁ 2 § τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διὰ τοὺς λόγους, οἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρον 23.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 33.

Νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ λέξεις « ὁ ἀριθμὸς τῶν σάκκων » διὰ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένους λόγους.

Εἰς τὸν § 2 μετὰ τὰς λέξεις « τύπους » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις, « ἢ ἀρνηθῇ τὴν ἔκδοσίν της ».

Εἰς γ'. § τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς· « μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς αἱ κεντρικαὶ ἀποθῆκαι θέλουν σφραγίζεσθαι παρὰ τοῦ ἀποθηκαρίου καὶ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, καὶ θέλουν ἀποσφραγίζεσθαι ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτήσει ».

Ἡ προσθήκη αὕτη ἀφαιρεῖ πᾶσαν ὑπόνοιαν, ἢ τάσιν τοῦ ἀποθηκαρίου ὡς πρὸς τὴν ὑπεξαίρεσιν, ἢ νόθευσιν τῶν καρπῶν λαμβάνουσαν χώραν πολλάκις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 34.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀναφέρεται ἔγγειος καὶ ἐπικαρπίας φόρος, εἰς δὲ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ φόρου ἀποσιωπᾶται τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας καὶ εἰς τὸν 3 § ἐπίσης ἀναφέρεται ἐπικαρπία, ἐνῷ δὲν πρόκειται περὶ ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων, ἀλλὰ περὶ ἐθνικοϊδιοκτήτων, καθότι περὶ τῆς διαθέσεως τῶν πρώτων ὁρίζει τὸ ἄρθρον 71, ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου τούτου μετὰ τῶν παραγράφων του ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρον 34.

Ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ ἐλαίου ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας εἰς χρήματα, κατὰ χωρίον, ἢ δήμων, ὅπως τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ὑπαγορεύσει· ἀλλ' οἱ φορολογούμενοι ἀποδίδουσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τοὺς φόρους εἰς εἶδος 10 ο|ο ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων ἐλαιοδένδρων ἐνοικιάζεται ἐπίσης εἰς χρήματα συνάμα μὲ τὸν ἔγγειον φόρον· ἀλλ' ὁ ἐνοικιαστὴς λαμβάνει τὸ δικαίωμα ἀπὸ τοὺς διακατόχους δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου κατὰ τὸ ἄρθρον 1, § 2, τοῦ ἐδ. 2, τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐὰν αἱ προσφοραὶ θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου εἰς χρήματα πρὸς λεπ. 8 τὴν ὀκάν, ἀλλ' ἡ βεβαίωσις τοῦ μὲν ἐγγείου φόρου γίνεται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα μετὰ μετρήσεως μετὰ τὴν ἐκπίεσιν, τῆς δ' ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοϊδιοκτητῶν δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὀκάδας ἐλαίου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνοικίου γίνεται εἰς 3 ἴσας δόσεις, ἤτοι τὴν ἀ. Ἰανουαρίου, τὴν ἀ. Φεβρουαρίου, καὶ τὴν ἀ Μαρτίου τοῦ ἑπομένου ἔτους 1853.

Τὸ εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἔλαιον ἐναποτίθεται εἰς γνωστὰς τῷ οἰκονομικῷ ἐφόρῳ καὶ ταμεῖα ἀποθήκας, καὶ μένει ὑπέγγυον μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου· ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστὴς ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος αὐτοῦ, νὰ εἰδοποιῇ τὸν ἔφορον καὶ τὸν ταμίαν καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως αὐτοῦ νὰ καταθέτῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ ἀντίτιμον εἰς χρήματα.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἐνοικιαστὴς ἤθελεν ἐκποιήσει λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσει τὸ ὅλον, ἢ μέρος τοῦ ὑπεγγύου ἐλαίου ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον, ἴσον μὲ τὴν τριπλῆν ἀξίαν τοῦ ἐκποιηθέντος, ἢ ὑπεξαιρεθέντος ἐλαίου· τὸ 3. τοῦ προστίμου τούτου δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 59.

Ὁ φόρος τῶν βαλανοκικκιδίων εἶναι ἄνισος καὶ στηρίζεται εἰς ἐσφαλμένας βάσεις διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους.

Τὰ ὑπάρχοντα βαλανοκικκιδόδενδρα εἶναι ὅλα σχεδὸν αὐτοφυῆ καὶ πολλὰ ὀλίγα τούτων κεῖνται ἐντὸς τῶν γεωργησίμων ἀγρῶν, ὥστε τὸ μέγιστον μέρος αὐτῶν κεῖται εἰς τοὺς ἀκαλλιεργήτους τόπους καὶ εἰς τὰ δάση· τούτου ἕνεκα, ἐὰν αἱ περιφέρειαι τῶν μὴ Τσιφλικίων, ἤτοι τῶν λεγομένων Κεφαλαιοχωρίων, ἀνήκωσιν εἰς τὰς κοινότητας αὐτῶν, ἕπεται ὅτι ὅλα τὰ δένδρα ταῦτα εἶναι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἐκτὸς τῶν εὑρισκομένων εἰς τὰ ἐθνικὰ χωρία, τὰ ὁποῖα ἦσαν πρὸ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος Ὀθωμανικὰ Τσιφλίκια· ἂν δὲ αἱ περιφέρειαι αὗται θεωρηθῶσιν ἐθνικαὶ (ἰδέαν τὴν ὁποίαν νομίζει ἐσφαλμένην ἡ ἐπιτροπὴ), τότε ὑπάγονται ὅλα σχεδὸν τὰ δένδρα ταῦτα εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐθνικῶν, ἐκτός τινων ὀλίγων, τὰ ὁποῖα κεῖνται ἐντὸς τῶν ἰδιοκτήτων ἀγρῶν καὶ τσιφλικίων, περὶ τῶν ὁποίων οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν ἔπεται νὰ ἦναι ἐφωδιασμένοι μὲ νόμιμα ἔγγραφα ἤτοι ταπία τουρκικά. Ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι ἡ φορολογία τῶν δένδρων τούτων μένει εἰσέτι οἵα ὑπῆρξεν ἐπὶ Τουρκοκρατίας εἶναι ἐσφαλμένη, ἐπειδὴ ἡ φορολογία τούτων ἦτο πάντοτε διάφορος καὶ ἐν γένει, καὶ κατὰ τόπους.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀπαιτεῖται οὐ μικρὰ σκέψις εἰς τὸ μέτρον

τοῦτο, διότι συνέρχεται μὲ τὰ δικαιώματα τῆς περιφερείας τῶν Κεραλακιτχωρίων, ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ μείνῃ ἡ φορολογία τούτων εἰσέτι καὶ διὰ τὸ 1852 ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ συστήσῃ ἡ Γερουσία εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ νὰ λάβῃ ἐγκαίρως τὰ καταλλήλα μέτρα καὶ εἰσέλθῃ νομοσχέδιον ὁμοιόμορφον καὶ σύμφωνον μὲ τὴν δικαιοσύνην.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 64.

Εἰς τὸν 2 § μετὰ τὴν λέξιν « Κίτρων » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « καὶ ξηρῶν σύκων » διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνηται ἐξαίρεσις εἰς κανὲν προϊὸν ἐν εἴδει προνομίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 68.

Εἰς τὸν § 4 μετὰ τὰς λέξεις « ἡ ὑπεξαιρέσει στραβιδοκαρπῶν » νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ ἑξῆς « ἡ ἀναμίξῃ καρποὺς ἐγγείου φόρου μὲ καρποὺς πληρονομένους εἰς χρήματα 3 τοῖς ἑκατόν· » μετὰ δὲ τὴν λέξιν « τρίτην » ἐξαλειφομένου τοῦ πρὸ αὐτῆς συνδέσμου « καὶ » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « καὶ τετάρτην » ἡ προστεθῇ αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία διὰ νὰ μὴ δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ ὑπεκφεύγῃ τὸ ὑπερῆγγυον τοῦ καρποῦ,

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 70

Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ συγχωνευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 71 διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀφοῦ τὸ δημόσιον, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς καταχρήσεις, ἐνοικιάζει ὅλα ἐν γένει τὰ προϊόντα, δὲν πρέπει νὰ ἀποκαρίνηται τοῦ μέτρου τούτου, εἰς μόνον τὸ προϊὸν τῶν ἐθνικοτοκτήτων μωραϊτοδένδρων.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 72.

Ἐν τῇ ἀρχῇ μεταξὺ τοῦ ἄρθρου « ὁ » καὶ τῆς λέξεως « ἔγγειος » νὰ προστεθῶσιν αἱ λέξεις « ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν » διὰ νὰ μὴ συγχέηται ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου τούτου μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 76.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 74.

Μετὰ τὰς λέξεις « ἐπὶ παρουσίᾳ » νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ λέξεις « ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασονομικῶν ὑπαλλήλων » καὶ νὰ προστεθοῦν αἱ ἑξῆς· « τοῦ ἀρμοδίου δασονόμου καὶ παιδάρου » πρὸς περισσοτέραν ἐγγύησιν ἀσφαλείας.

Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 77 – 83.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα νὰ ἐξαλειφθῶσι διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα προϊόντα τῶν ἐπαρχιῶν Λακωνίας πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν γενικὴν φορολογίαν, καθότι ἡ ἐξαίρεσις ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 85.

Εἰς τὸν 2 § τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ προστεθῶσι μετὰ τὰς λέξεις « ἐπ' αὐτῆς » αἱ ἑξῆς « καθόσον ἀποβλέπει τὰς ἐμπεριεχομένας τιμὰς εἰς τὰ πρωτόκολλα· » ἡ προσθήκη αὕτη ἐθεωρήθη ἀναγκαία διότι δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ὑπουργὸς πλειοτέραν τοῦ δέοντος ἰσχὺν πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ὀφειλομένων φόρων.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 96. Εἰς ἀ. § τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ προστεθῶσι τὰ ἀκόλουθα· « ὅλαι αἱ διὰ τοῦ παρόντος Νόμου προβλεπόμεναι ποιναὶ ἐπιβάλλονται παρὰ τῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων » ἑπομένως ὁ τίτλος αὐτοῦ νὰ μεταβληθῇ εἰς τὸν ἀκόλουθον « περὶ ποινικῶν καὶ πειθαρχικῶν ποινῶν. »

Ὁ ἀπαρτίζων τὴν μειονοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς Κύριος Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος θέλων νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου γνώμην του, φέρει ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὰς ἀκολούθους σκέψεις καὶ παρατηρήσεις.

Ὁ προκείμενος Νόμος, Κύριοι! καθιεροῖ δι' ὅλην ἐν γένει τὴν φορολογίαν τῶν προϊόντων τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, σύστημα παραδεχθὲν ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸ προσεγγίζειν ἔτος 1852. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἐνοικιάσεως, φερούσης τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγοραπωλησίας, ὁ ἐνοικιαστὴς ἐν ᾧ ἀναλαμβάνει καὶ ἐξασκεῖ ὅλα ἐν γένει τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν φορολογουμένων, ταυτοχρόνως ἀναδέχεται εἰς ἑαυτὸν καὶ ὑποχρεώσεις, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων αὐτὸς μόνος καθίσταται νομικῶς ὑπόχρεως καὶ ὑπόλογος ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον ὑπεισερχόμενον ἐνίοτε εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὡς ἀμέσου ὀφειλέτου κατὰ τῶν φορολογουμένων ὡς τρίτων καὶ ἐμμέσων ὀφειλετῶν, εἰς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ Νόμος διακελεύει, ἐνεργεῖ ἐντὸς τῶν νομικῶν κανόνων ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καὶ δυνάμει τοῦ δικαιώματος τῆς συνδρομῆς, ἣν ὀφείλει πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνου.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ, ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπεναγκάσθη διαφόρους τροπολογίας, ἀποκαθιστώσας ὑπολόγους τοὺς φορολογουμένους ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, ἀντὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ὄντος νομικῶς ὑπευθύνου διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν, καθυστέρησιν καὶ νόθευσιν τῶν φόρων, πηγάζουσαν βεβαίως ἐκ τῆς ὀλιγωρίας αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐντελοῦς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεών του, στηρίζεται εἰς ἐσφαλμένην βάσιν.

Ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ προτάξω τὴν παρατήρησιν ταύτην ὡς σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν διαφόρων ἄρθρων ἐναντίους

τῶν τροπολογιῶν τῆς πλειοψηφίας λόγους, τῶν ὁποίων τὴν ἀνάπτυξιν ἄρχομαι ἤδη ὡς ἔπεται.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

Ἡ φορολογία τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μωραιοδένδρων ἀποτελεῖ εἰδικὸν σύστημα, καὶ διὰ τοῦτο ὀρθῶς κανονίζεται αὕτη ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ δι' ἰδιαιτέρου ἐδαφίου· ἡ δὲ παρὰ τῆς πλειοψηφίας προτεινομένη συγχώνευσις αὐτοῦ εἰς τὸ προηγούμενον δὲν εἶναι ὀρθή.

Ὁ λιναρόσπορος εἶναι προϊὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐξαίρεσίς του ἐκ τῆς φορολογίας ἐθεωρήθη βεβαίως ἀναγκαία πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς καλλιεργείας αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ τριφυλλόσπορος ὑπάγεται αὐτοδικαίως εἰς ἀτέλειαν ὅταν φορολογῆται τὸ ἐξ αὐτοῦ παραγόμενον προϊὸν τὸ τριφύλλι, καὶ διὰ τοῦτο ἡ προτεινομένη ἐξαίρεσις αὐτοῦ καθίσταται περιττή.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5.

Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου τούτου κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἔκθεσιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ εἶναι ἡ αὐτή, κατ' ἐμὴν ἰδέαν, μὲ ἐκείνην τῆς τροπολογίας τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς· ἡ διαφορὰ μόνον συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ μὲν Νομοσχέδιον θέτει ὡς σημεῖον ἐνάρξεως τῶν δικαιωμάτων τῶν παραχωρηθέντων εἰς ἰδιώτας δημοσίων κτημάτων τὴν πρὸ τῆς ἀ. Ἀπριλίου **1852** ἐποχὴν, ἡ δὲ τροπολογία καθιεροῖ ἀντιθέτως ὡς σημεῖον ἐνάρξεως τῶν δικαιωμάτων τῶν τοιούτων κτημάτων τὸν μετὰ τὴν ἀ. Ἀπριλίου χρόνον, ἐν ᾧ ἀμφότεραι αἱ διατάξεις αὗται τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἔχουσι.

Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν ὁ Κ. Ὑπουργὸς διαβεβαιώσῃ δημοσίᾳ τὸ Σῶμα, ὅτι κατὰ τὸ Νομοσχέδιον ὅλα τὰ παραχωρηθέντα δημόσια κτήματα ἐντὸς τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου τοῦ ἔτους **1852**, θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς ἔγγειον μόνον φόρον, τὰ δὲ μετὰ τὴν ἀ. Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους παραχωρηθησόμενα θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς φόρον ἔγγειον καὶ ἐπικαρπίας, καὶ ἡ διαβεβαίωσίς του αὕτη καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου τούτου, τότε δὲν διστάζω νὰ παραδεχθῶ, καὶ προτείνω ὡς παραδεκτέον τὸ ἄρθρον αὐτό, ὡς ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἑνώσεως πολλῶν χωρίων μέχρις ὁλοκλήρου δήμου ἐν καιρῷ τῆς δημοπρασίας, τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἡ πλειοψηφία, εἶναι ἐσφαλμένη· διὰ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ πλειοψηφία ἀντὶ νὰ προστατεύσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, τὰ καταστρέφει,

δίδουσα χώραν εἰς καταχρήσεις, διότι συγχωρεῖ νὰ ἑνόνωνται εἰς τὴν δημοπρασίαν ὁλόκληροι δῆμοι, καὶ ὁπόταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων δὲν ἦναι δυσδιάκριτα· τοιουτοτρόπως δὲ εὐκολύνει τὰ μέσα τῆς συνεννοήσεως ὑπαλλήλων ἀρχῶν μέ τινας κεφαλαιούχους κερδοσκόπους θέλοντας νὰ περιορίσωσι τὸν συναγωνισμὸν, καὶ νὰ ἐνοικιάσωσι τὰς προσόδους εἰς εὐτελεῖς τιμὰς, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας τὸ νομοσχέδιον καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν τῆς κατὰ χωρία ἐνοικιάσεως, καὶ τοιουτοτρόπως ἐκτείνει τὸν συναγωνισμὸν εἰς πολλὰ πρόσωπα μικροκεφαλαιούχων δυναμένων νὰ ἀναδεχθῶσιν ἐνοικίασιν μικρᾶς ἀξίας· ὀρθῶς ὄθεν τὸ νομοσχέδιον ἐκανόνισε τὴν κατὰ χωρία ἐνοικίασιν ὡς ἐπωφελῆ καὶ εὔκολον εἰς τοὺς πολίτας.

Ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ § 4 τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι νὰ δώσῃ πίστιν καὶ ἰσχὺν εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅταν ἦναι συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους· καὶ ἐπειδὴ τὸ δικαίωμα τῆς προσβολῆς παντὸς ἐγγράφου ἔχει αὐτοδικαίως ἕκαστος, διὰ τοῦτο ὀρθῶς ἐθεωρήθη περιττὴ ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἐκφρασις « μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον » κατὰ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9.

Ὀρθῶς ἐπίσης ἐκανονίσθη διὰ τοῦ νομοσχεδίου πρῶτον ὁ προσδιορισμὸς τῶν δημοσίων ἀρχῶν, αἵτινες θέλουν ἐνεργήσει τὰς δημοπρασίας, καὶ δεύτερον ὁ κανονισμὸς τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων, δι' ὧν ἀπαγορεύονται αὗται νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις ὡς ἐνοικιασταί, ὡς ἐγγυηταί, ἢ ὡς συνεταῖροι· ἡ δὲ προτεινομένη μεταβολὴ εἶναι ἐσφαλμένη.

Ἡ ἐπὶ τοῦ § 3 προτεινομένη προσθήκη τῶν λέξεων « ὡς ἀνωτέρω » εἶναι ὅλως περιττὴ, διότι οἰκόθεν ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις ἐτέθη ἐνταῦθα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς δημοπρασίας οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ πάρεδροι εἴτε ὡς ἐνοικιασταί, εἴτε ὡς ἐγγυηταί, μὴ ἔχοντες δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι κατ' ἄλλον τρόπον μέρος εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοπρασιῶν, ὅπερ ἔχουσιν αἱ εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον ὀνομαζόμεναι ἀρχαί.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 10.

Ὁ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τεθεὶς ὅρος τῶν ὁμολογουμένως ἀξιοχρέων θεωρεῖται κατάλληλος, διότι πολλάκις παρουσιάζονται εἰς τὰς δημοπρασίας ἄνθρωποι κεφαλαιοῦχοι, καὶ προσωπικῶς ἀξιόχρεοι, οἵτινες δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἀποκλείωνται τοῦ συναγωνισμοῦ· τὸ δημόσιον διὰ τοῦ ὅρου τούτου δὲν δύναται

νὰ πάθη καθόσον αἱ ἀρχαὶ ὡς ὑπεύθυνοι ἔχουν τὸ δικαίωμα ἐν πάσῃ ἀμφιβολίᾳ νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτῶν καὶ ἄλλας ἐγγυήσεις·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθ. 11.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου προτεινομένη προσθήκη τῆς λέξεως «χρέος» μετὰ τὴν λέξιν «δικαίωμα» δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ποσῶς χώραν ἐνταῦθα, διότι εἶναι ἄτοπον τὸ δημόσιον ἐνῷ ἔχει δικαίωμα, νὰ ἔχῃ καὶ χρέος· διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου κανονίζονται αἱ σχέσεις μεταξὺ δημοσίου καὶ ἐνοικιαστῶν, καὶ καθιεροῦται τὸ δικαίωμα ἤτοι τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον ἀποκτᾷ τὸ δημόσιον πρὸς ἐγγραφὴν ἀποθήκης, καὶ τότε μόνον ὁ ὅρος «χρέος» ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ χώραν, ὅταν κανονίζωνται τὰ καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων πρὸς τὸ δημόσιον περὶ ὧν δὲν πρόκειται ἐνταῦθα, ἀλλὰ θέλει πραγματευθῆ τὸ διάταγμα τῆς ἐκτελέσεως.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 13.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου προτεινομένη τροποποίησις τοῦ νὰ εἰδοποιῶσι τὸν ἐνοικιαστὴν οἱ φορολογούμενοι περὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θερισμοῦ, ἀντὶ νὰ ζητῶσιν ἀπὸ τὸν ἐνοικιαστὴν τὴν ἄδειαν ὑπάρχουσαν ὄντα νὰ δίδῃ τοιαύτην, ὅταν μάλιστα πρόκηται περὶ θερισμοῦ ἀγρῶν συνορευόντων μὲ ἀγροὺς ἰδιωτικούς, ἢ μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἐκτητικὴν φορολογίαν, καθίσταται ἐπιβλαβὴς καὶ πρόξενος διενέξεων· Εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς ὁποίας προβλέπει τὸ νομοσχέδιον, θεωρεῖται ἀπολύτως ἀναγκαία ἡ περὶ θερισμοῦ ἄδεια· τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ θέρους, ἀφαιρεῖται δὲ, ὅταν ὁ ἐνοικιαστὴς ἀπὸ πλαγίους σκοποὺς δὲν ἐκδώσῃ τὴν ἄδειαν εἰς πρώτην αἴτησιν τοῦ φορολογουμένου. Ἡ ὑποχρέωσις τούτου νὰ κάμῃ τὴν αἴτησιν ἐνώπιον δύω μαρτύρων, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ εὐάρεστα ἀποτελέσματα καὶ δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἴδιον φορολογούμενον ἀναγκαζόμενον διὰ τὴν ἔλλειψιν μαρτύρων νὰ ἀναβάλῃ τὰς ἐργασίας του· ἄλλως τε ἡ τοιαύτη διάταξις καθιερωθεῖσα εἰς ὅλους τοὺς φορολογικοὺς νόμους δὲν ἐγέννησε τὰ ἀποτέλεσματα, τὰ ὁποῖα φοβουμένη ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ζητεῖ τὴν μεταβολήν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου προτεινομένη γνώμη τοῦ νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερον τὸ δικαίωμα ὁσάκις τις δὲν εὐχαριστεῖται εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως νὰ ἐπικαλῆται ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τὸ μέτρον τῆς δοκιμῆς, θέλει φέρει εἰς τὴν φορολογίαν περιπλοκὰς· ἀτελεύτητοι δὲ διενέξεις θέλει εἰσθαι τὸ προϊὸν μιᾶς τοιαύτης ἐλευθερίας. Τὰ φορολογικὰ συστήματα πρέπει νὰ ἦναι ὡρισμένα, καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου πρέπει νὰ προηγῆται

μὴ προσβαλλομένης πάντοτε τῆς ἐλευθερίας τοῦ φορολογουμένου, ἥτις φυλάσσεται ἀκεραία διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ νομοσχεδίου.

Ἡ προτεινομένη συγχώνευσις τοῦ §. 2, 3 καὶ 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, δὲν δύναται νὰ ἦναι καταλληλος· ἡ κατὰ παραγράφους διαίρεσις τῆς περὶ τὴν δοκιμὴν διαδικασίας εἶναι λίαν ἀναγκαία, διότι παρέχει εἰς ἑκάστην τῶν διατάξεων τὴν ἀπαραίτητον σαφήνειαν, ἥτις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς τοὺς νόμους, καὶ μάλιστα τοὺς φορολογικούς· ὁ ὅρος τοῦ νὰ μετρᾶται προηγουμένως, τὸ προϊὸν μὲ τὸ μίσον τῆς δοκιμῆς, ἐκτὸς ὅτι ἐνυπάρχει εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὸν προηγούμενον παράγραφον, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι περιττὸν νὰ προστεθῇ ῥητῶς εἰς τὸ νομοσχέδιον. Ἡ ἀνάθεσις τοῦ μέτρου εἰς τὴν ἡμιβαίαν ἐπαγρύπνησιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τῶν φορολογουμένων εἶναι ὁ ὅρος δυτερόμοστος, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἑκατὸν ἢ καὶ πλειότεροι φορολογούμενοι θὰ ἀφήσωσι τὰς ἐργασίας των διὰ νὰ φρουρῶσι τὸ λοφρίνιον. Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ, καθ' ἃ ἀντιπροσωπεύουσα τὰ συμφέροντα τῶν φορολογουμένων, παρέχει τὰς ἀναγκαίας ἐγγυήσεις, ὡς μέχρι τοῦδε, ὡς πρὸς τὴν φύλαξιν τοῦ λοφρινίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 18.

Ὁ νόμος ὑποχρεοῖ τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ ἐκδίδῃ τὸ διπλότυπον εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν (ἄρθρ. 19). Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη ἐννοεῖται, ὅτι δὲν δίδει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων μέχρις οὗ ἀποπερατωθῇ τὸ ἀλώνισμα ὅλων τῶν καρπῶν, ὅπως ὑποθέτει ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς· καὶ διὰ τοῦτο ἡ προσθήκη τῆς λέξεως «πᾶσαν» εἶναι ὅλως περιττή.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 19.

Ὁ § 2 τοῦ ἄρθρου τούτου κανονίζει τί πρέπει νὰ γίνηται ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ φορολογούμενος ἀμελήσει νὰ προσκαλέσῃ τὰ ἀρχὰς πρὸς βεβαίωσιν τῶν φόρων του· ἡ πλειοψηφία τροποποιοῦσα τὸν παράγραφον τοῦτον κανονίζει νὰ προσκαλῆται ὁ ἔφορος ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν αἱ ἀρχαὶ ἀρνηθῶσι προσκαλούμεναι νὰ βεβαιώσωσι τὸν φόρον τοῦ φορολογουμένου, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ποιναὶ ἀνάλογοι καθιεροῦνται κατὰ τῶν ἀρνουμένων ἀρχῶν, καὶ ὅτι πρόκειται περὶ ἐξεγνιάσεως φόρων, ὅταν ὁ φορολογούμενος κρύψῃ αὐτοὺς μετὰ τὴν μὴ ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων, ὅτε ὁ ἔφορος ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ βεβαιώσῃ τοὺς φόρους.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 22

Ἡ εὐθύνη εἶναι ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς ἀμελείας, καὶ ἡ κατάταξις τῆς λέξεως «εὐθύνη» μετὰ τὰς λέξεις «τῇ ἐπιμελείᾳ» ἐξηγούσης ἀμέσως τὰς συνεπείας τῆς ἀμελείας, εἶναι τακτικωτέρα καὶ εὐφραδεστέρα.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης ἐντὸς ἑνὸς ἑκάστου δήμου ἐξηγούμενος εἰς τὸν προηγούμενον πρῶτον παράγραφον θεωρεῖται περιττὸς εἰς τὸν ἑπόμενον, ὡς φέρων τὴν ταυτολογίαν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 23.

Ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εἶναι ἁπλοῦς ἐπιστάτης, ἀλλ' ἔχει δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, ὡς ἐξέθεσα ἐκ προοιμίων εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης· ὀφείλει ἑπομένως νὰ ἔχῃ σπουδαίαν προσοχὴν ὡς πρὸς τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν καρπῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐμπιστεύεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰς εἰς αὐτὸν ἡ ἐπιτήρησις τῆς εἰδικῆς ἀποθήκης· ἂν συμβῇ νόθευσις, δικαίως πρέπει νὰ ἐπιβαρυνθῇ ὁ ἐπιτηρῶν τοὺς καρποὺς ἐνοικιαστὴς, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑποχρεώτεις ἀπέναντι τοῦ δημοσίου, αἵτινες ἐξαλείφονται, ὅταν παραδοθῶσιν οἱ φόροι εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, καὶ συμπληρωθῇ τὸ ποσὸν τοῦ ἐνοικίου διὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν ὁμοειδῶν καρπῶν. Ἀναδεχθεὶς δὲ νὰ δώσῃ καρποὺς τῆς αὐτῆς ποιότητος μὲ τοὺς παραγομένους, ὀφείλει νὰ ἀποζημιοῖ τὸ δημόσιον διὰ πᾶσαν κατάχρησιν πραχθεῖσαν πρὸ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας παραδόσεώς των· τοῦτο εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ὑποχρεώσεως του, καὶ τῆς ἐπιβαλλομένης αὐτῷ εὐθύνης διὰ πᾶσαν περὶ τὴν ἔγκαιρον συγκέντρωσιν ὀλιγωρίας του· διὰ ταῦτα τὸ νομοσχέδιον ὀρθῶς ἐκανόνισε τὴν τοιαύτην διάταξιν, δι' ἧς μάλιστα ἀφεθῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δημοσίου ὁ καταλογισμὸς τῶν καθυστερούντων φόρων καὶ ἐπὶ τῶν φορολογουμένων πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καθ' ἃ εἰς τὸ προοιμιον ἐρρέθη.

Ἡ ἐξαίρεσις τοῦ § 2 δὲν εἶναι βάσιμος διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, καὶ διότι ἡ μεσολάβησις τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἐνδεχομένων σφετερισμῶν.

Ἡ ἐν ταῖς εἰδικαῖς ἀποθήκαις ἀποταμίευσις τῶν καρπῶν εἶναι προσωρινὴ πρὸς εὐκολίαν τῶν φορολογουμένων, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς παράδοσις.

Ὁ § 3 δὲν πλεονάζει, ὡς ἐκθέτει ἡ πλειονοψηφία, διότι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ καθυστερημάτων, τὸ δὲ ἄρθρ. 32 πραγματεύεται περὶ ἐλλείψεων, περὶ ὧν εἶναι ἐπίσης ὑπόλογος ὁ

ἐνοικιαστὴς, ὡς θέλομεν ἀναφέρει εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος τοῦ ἄρθρου τούτου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 26.

Ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ § 2 τοῦ ἄρθρου τούτου καθαρῶς ἐξάγεται, ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ λαμβάνει τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς ἀπὸ τὴν ἀποθήκην, ἂν εἰσήχθησαν, ἢ εἰσπράττει αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους εἰς χρήματα· καὶ ἐνταῦθα ἐννοεῖται οἰκοθεν, ἐὰν ἔμειναν εἰς χεῖρας των οἱ φόροι, καὶ κατελογήσθησαν ἀπὸ τὸν ἔφορον εἰς χρήματα κατὰ τὸν προηγούμενον παράγραφον. Ἀποβαίνει ὅθεν περιττὴ πᾶσα προσθαφαίρεσις, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ πλειοψηφία.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 27.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου προτεινομένη προσθήκη εἶναι ἐπίσης περιττὴ, διότι ὁ ἔφορος εἶναι αὐτοδικαίως καταδιώξιμος ἕνεκεν ἀρνήσεως, καὶ ὑπεύθυνος εἰς ἀποζημιώσεις, ἐὰν ἐπέλθῃ ἐκ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεώς του ζημία εἰς τὸν ἐνοικιαστήν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 28.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. τούτου προτεινομένη ἀντικατάστασις τῆς λέξεως «ῥητῆς» ἀπὸ τὴν λέξιν «γραπτῆς» δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀποτελεσματικὴ, διότι ἡ ἰδέα τῆς λέξεως «γραπτῆς» ἐμπεριέχεται εἰς τὴν λέξιν «ῥητῆς», ἐνῷ ἡ ἰδέα τῆς λέξεως «γραπτῆς» δὲν περιέχει καὶ τὴν ἰδέαν «ῥητῆς».

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 31.

Ἐπειδὴ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ συνέβη ὥστε νὰ μὴ παραχωρηθῶσιν εἰς τινα μέρη ἀποθῆκαι καὶ τὸ δημόσιον εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν περὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τῶν δημοσίων καρπῶν, διὰ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν τοιούτων δυσαρέστων συνεπειῶν καθίσταται ἀναγκαία ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δήμου εἰς τὴν παραχώρησιν ἀποθήκης· ἂν δὲ ἐπιβάλληται ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἰς τὸν δῆμον, ἐπιβάλλεται διότι τὸ σύνολον τῶν δημοτῶν ἑκάστου δήμου παρίσταται καὶ ὀνομάζεται διὰ τοῦ ἠθικοῦ τούτου ὀνόματος δῆμος.

Ἡ ἐξαίρεσις τοῦ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ πλειοψηφία δὲν εἶναι ὀρθὴ, διότι ἂν καὶ αὐστηρὰ κατά τι, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ἀναγκαία, διὰ νὰ ὑποχρεώνῃ τοὺς δημότας νὰ παραχωρῶσι τὰς ἀποθήκας, καὶ διὰ νὰ χορηγῇ ἐν περιπτώσει ἀσυγχωρήτου ἀποποιήσεως τὰ μέσα τῆς εὐκολίας εἰς τὸ δημόσιον διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν καρπῶν ἐν τῇ πλησιεστέρᾳ ἀποθήκῃ. Τὸ μέτρον τοῦτο δὲν θέλει βεβαίως ἐφαρμοσθῇ, ἐὰν, ὡς διατείνεται ἡ πλειοψηφία, οἱ δημόται προθυμοποιηθῶσι νὰ

προσφέρωσιν ἀποθήκας διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἐνοικίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 32.

Διὰ τοὺς ἀναφερομένους λόγους εἰς τὸ ἄρθρον 23, καθίσταται παραδεκτέον τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καὶ διότι περιπλέων ἡ σφράγισις τῶν σάκκων ὅλων εἶναι μὲν κατὰ μικρὸν ἐπίπονος, χορηγεῖ δὲ περισσοτέραν ἀσφάλειαν εἰς τὴν μετακόμισιν τῶν καρπῶν, ἀλλὰ δὲν ἐμποδίζει τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ μεταχειρισθῇ καὶ πᾶσαν ἄλλην τοιαύτην, ὑπόχρεων ὄντα νὰ φροντίζῃ, ὅπως εἰσαχθῶσιν ἀνελλειπεῖς οἱ καρποὶ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοῦ Δημοσίου, διότι πρὸ τῆς παραδόσεως αὐτῶν κατὰ τοὺς ἀναπτυχθέντας λόγους εἰς τὸ ῥηθὲν ἄρθρον 23, εἶναι πάντοτε ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 33.

Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ παραδοχὴ τῆς σφραγίσεως ὅλων τῶν σάκκων κατὰ τὴν μετακόμισιν φέρει ὡς ἄμεσον συνέπειαν καὶ τὴν παραδοχὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ κανονιζομένης διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου σημειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετακομιζομένων σάκκων ὄπισθεν τῶν διπλοτύπων πρὸς ἐξέλεγξιν πάσης τυχὸν ἐλλείψεως.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 34.

Ἡ ἐξήγησις, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ πλειοψηφία εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, δὲν ἐξάγεται οὔτε ἀπὸ τὸ γράμμα, οὔτε ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ· ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἐνταῦθα εἶναι οὐχὶ νὰ προσδιορίσῃ τὸν ἅπαξ ὁρισθέντα ἔγγειον φόρον, οὐδὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ ὁρίσῃ πῶς διατιθέντα ἀμφότερα οὗτοι οἱ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν φόροι, καὶ νὰ κανονίσῃ τὸ πληρωθησόμενον ἀντίτιμον παρὰ μὲν τοῦ ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὸ Δημόσιον εἰς χρήματα, παρὰ δὲ τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς ἔλαιον, τὸ προσδιορισμένον 10 τ.τ. ὀφ πρὸς διάκρισιν τῶν πληρονομένων 8 λεπτῶν τὴν ὀκὰν εἰς τὸ Δημόσιον, ὅταν οἱ φόροι δὲν ἐνοικιασθῶσιν, ἀλλ' εἰσπραχθῶσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἑπόμενα ἐδάφια ἔρχονται τακτικῶς προσδιορίζοντα τὴν διάθεσιν καὶ βεβαίωσιν τοῦ φόρου τῶν ἐλαιῶν, δὲν διστάζω νὰ παραδεχθῶ καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 70.

Ὁ φόρος τῶν ἐθνικοῦ διακτήτων μωραιοδένδρων εἶναι λίαν μικρός, ἐκτὸς δὲ τούτου ἐγένετο ἤδη καὶ καταμέτρησις τῶν δένδρων τούτων δυνάμει τῆς ὁποίας τὸ Δημόσιον ἔχει τὰ μέσα τῆς ἀμέσου καὶ εὐκόλου εἰσπράξεως αὐτοῦ τοῦ εἰσοδήματος, ὥστε δὲν

ὑπάρχει ὁ λόγος, δι' ὃν πρέπει νὰ προτιμηθῇ ἐνταῦθα ἡ ἐνοικίασις, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ποτὲ ἀχώριστος ἀπὸ περιπλοκάς· ὀρθῶς ὅθεν ἡ εἰσπραξις τοῦ φόρου τούτου ἀφέθη διὰ τοῦ νομοσχεδίου διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 74.

Ἐπειδὴ ὁ δασονόμος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ᾖ αἰ παρὼν πάντοτε εἰς τὰ διάφορα χωρία, ὥστε προσκαλούμενος νὰ παρευρίσκηται εἰς τὸ ζύγισμα τοῦ προϊόντος τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ, διὰ τοῦτο ὀρθῶς τὸ νομοσχέδιον ἐκανόνισε τὸ νὰ γίνηται τὸ ζύγισμα τοῦ προϋόντος τούτου ἐνώπιον ἑνὸς δασονομικοῦ ὑπαλλήλου δυνομένου νὰ εὑρεθῇ εἰς τὰ χωρία καὶ δάση.

Ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 77—83.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἀναφέρει ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν του προκύπτει, ὅτι ὅλα τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας ὑπάγονται εἰς τὴν φορολογίαν, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως αὐτῶν εἶναι διάφορος διὰ τὰς τοπικὰς περιστάσεις τῶν δύω ἐπαρχιῶν αὐτῆς Οἰτύλου καὶ Γυθείου, καὶ ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται νὰ κανονισθῇ ὁ τρόπος οὗτος τῆς βεβαιώσεως σύμφωνα μὲ τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ Συντάγματος, διὰ ταῦτα προτείνω τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει περὶ τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων τῶν ῥηθεισῶν δύω ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συνιστῶ δὲ συναμα εἰς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν φροντίδα, ὅπως εἰς τὸ μέλλον ὑπαχθῶσι τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας εἰς τὸν Γενικὸν κανόνα τοῦ τρόπου τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων σύμφωνα μὲ τὴν ῥηθεῖσαν ἀρχὴν τοῦ Συντάγματος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 85.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἰσολογισμῶν τῶν ἀποθηκαρίων συμβαίνουσι πολλαὶ μάλιστα διενέξεις ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν καταλογιζομένων ἐλλειμμάτων, διὰ ταῦτα ὀρθῶς τὸ νομοσχέδιον ἀφῆκεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐλευθέραν τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασίν του, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 96.

Ἐπειδὴ αἱ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ ὡς ὡρισμέναι δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἐφαρμοσθῶσι σύμφωνα μὲ τὸ ποινικὸν δίκαιον διὰ τῶν ἁρμοδίων δικαστηρίων, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου τούτου καθαρῶς ἐξάγεται ἡ διάταξις αὕτη, διὰ τοὺς λόγους τούτους θεωρεῖται περιττὴ ἡ παρὰ τῆς

πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένη προσθήκη αὐτῆς ταύτης τῆς διατάξεως εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 14 Νοεμβρίου 1851.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἀνας. Λόντος — Τ. Μαγγίνας
Ἀθαν. Γρηγοριάδης — Ι. Ἀντωνόπουλος.
Γ. Ψύλλας

Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, τρεῖς δ' ἡμέρας μετὰ τὴν διανομὴν νὰ προβῇ τὸ σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν

Ἐπομένως ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίαν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ι. Παξιμάδης.
Α. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Νοεμβρίου 1851, Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μέξης παρέδοσεν ἀναφορὰν τῶν προκρίτων τῆς νήσου Σπετζῶν, ἐξιστορούντων τὰς μεγάλας χρηματικὰς βοηθείας καὶ θυσίας ἃς προσήνεγκον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, καὶ ἐξαιτουμένων τὴν ἀνήκουσαν περιβολὴν ἀναλόγως ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀπήλαυσαν ἢ θέλουσιν ἀπολαύσει καὶ οἱ λοιποὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας Ἕλληνες, ἐζητήσατο δὲ νὰ ἀναγνωσθῇ αὕτη καὶ νὰ ἀποφασισθῇ ἐπ' αὐτῆς ὅ,τι δίον.

Ἀναγνωσθείσης ἐπομένως συναινέσει τῆς Γερουσίας, τῆς ἀναφορᾶς ταύτης εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐγένετο πρότασις ἐκ μέρους τινῶν νὰ συστηθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τῆς ἀπαιτουμένης γνωμοδοτήσεως.

Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης λαβὼν τὸν λόγον ἕτερος δὲν εἶμαι εἶπεν, ἐναντίος τῆς συστάσεως τῆς προκειμένης εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιτροπὴ θέλει εἶσθαι ὁμοία ἐκείνῃ τῇ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, ἥτις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς

ἀναφορὰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναγινώσκονται καὶ ἀφορῶσιν ὑποθέσεις μικροτέρου λόγου ἀξίας· ὡς πρὸς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἤδη ἀναφορὰν τῶν προκρίτων τῆς νήσου Σπετζῶν, φρονῶ ὅτι ἡ Γερουσία διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ πληρέστατα εἰς τὴν σπουδαιότητα τῆς ὑποθέσεως περὶ ἧς πρόκειται, πρέπει νὰ διευθύνῃ καὶ συστήσῃ αὐτὴν ἤδη εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν γνωμοδότησιν ἐπιτροπῆς ἐπὶ ὑποθέσεως τῆς ὁποίας ἔλαβε γνῶσιν.

Τὴν γνωμοδότησιν ταύτην συμμεριζθεῖσα ὁμοφώνως ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ διευθυνθῇ καὶ συστηθῇ ἡ πρακτικὴ ἀναφορὰ τῶν προκρίτων τῆς νήσου Σπετζῶν πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ νὰ λάβῃ ὑπὸ ὄψιν καὶ σοβαρὰν σκέψιν τὰ ἐκτιθέμενα καὶ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπαιτουμένην καὶ ταχεῖαν ἐνέργειαν σύμφωνα μὲ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου.

Ἀνεγνώσθησαν ὕστερον, συναινέσει ἐπίσης τῆς Γερουσίας, δύω ἕτεραι ἀναφοραὶ τῶν κατοίκων τῶν δήμων Ἀγρινίου καὶ Θέρμου τῆς ἐπαρχίας Τριχωνίας, καὶ δύω πράξεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων τῶν ἰδίων δήμων παρουσιασθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰωάννου Στάϊκου, καὶ πραγματευόμεναι, αἱ μὲν περὶ χορηγήσεως τῶν ἀνηκόντων μέσων ἀποκαταστάσεως εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ μέρους ἐκείνου, ὡς ὑποστάντας ὅλα τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, καὶ ἀπολέσαντας πᾶν ὅ,τι εἶχον, αἱ δὲ περὶ τοῦ ὅτι ἡ διάθεσις τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν γαιῶν συνισταμένων ἐκ χιλίων μόνον στρεμμάτων κειμένων σποράδην θέλει καταστρέψει τὴν κτηνοτροφίαν αὐτῶν.

Συμφώνως δὲ μὲ τὴν ἀνωτέρω ἐπὶ τῆς πρώτης ἀναφορᾶς γνωμοδότησιν ἀπεφασίσθη νὰ διευθυνθῶσι καὶ συστηθῶσι καὶ αἱ ἀναφοραὶ αὗται πρὸς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι δίκαιον καὶ νόμιμον.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1852, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτ. παρετήρησεν ὅτι προηγεῖται παντὸς ἄλλου τὸ ζήτημα τῶν πληροφοριῶν ἃς ὀφείλει νὰ δώσῃ ἐπὶ τῶν λεχθέντων καὶ τοῦ κατατεθέντος ἐγγράφου ὑπὸ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μαυρομιχάλη, παρόντων ἤδη· ἐπομένως λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε τὰ ἀκόλουθα.

Ἔρχομαι, κύριοι, νὰ πληροφορήσω τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα τί ἐνέργησα ἐπὶ τοῦ κατατεθέντος ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μαυρομιχάλη ἐγγράφου τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, ἀποκαλέσας αὐτὸ Δοβλέτειον. Ἀνοῶμαι πολὺ διότι φέρω τὸν λόγον ἐπὶ

ζητήματος τὸ ὁποῖον ὁρισῶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ὁ προκαλέσας Γερουσιαστὴς Κ. Μαυρομιχάλης διότι ἂν καὶ οἱ ἀνακριθέντες δύω Γερουσιασταὶ Μαυρομιχάλαι, διὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ ὑπουργοῦ Κορφιωτάκη ἀθωώθησαν διὰ βουλεύματος, καὶ ὅμως ἡ περὶ τῆς δολοφονίας ταύτης δίκη μένει ἐκκρεμὴς, συγγενεῖς δὲ τῆς οἰκογενείας Μαυρομιχάλη φαίνονται συνέναγοι, καὶ ὁπωσδήποτε ἐκφρασθῶμεν ὀλάπτομεν.

Οἱ ΚΚ. Μαυρομιχάλαι ἐδικαιοῦντο μὲν νὰ φέρωσιν εἰς γνῶσιν τῆς Γερουσίας τὸ βούλευμα ὅπερ ἠθώωσεν αὐτοὺς, ἵνα φανῶσιν ἀνεπίληπτοι ἐνώπιον αὐτῆς, δὲν ἐδικαιοῦντο δὲ νὰ ἐξέλθωσι τῆς ἀνάγκης ταύτης καὶ νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν Κυβερνητικὴν κακόνοιαν ἤτοι δολίαν προαίρεσιν, καθόσον διὰ νὰ κρίνῃ ἡ Γερουσία ἂν ὑπῆρξε τοιαύτη Κυβερνητικὴ κακόνοια πρέπει νὰ φέρῃ ἐνώπιόν της ὁλόκληρον τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας, ὅπερ δὲν δύναται νὰ πράξῃ. Ἔρχομαι ἤδη ν' ἀποκρούσω, Κύριοι, τὴν περὶ τῆς Κυβερνητικῆς κακονοίας ἰδέαν, καθόσον ἡμῖν καὶ εἶμαι μέλος τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἣν ἀποδίδεται. Ἀποκρούω δὲ ταύτην ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου, τοῦ ὑπουργείου, παρατηρῶν ὅτι ἄλλο τι ἠδύνατο νὰ μᾶς ἀποδοθῇ καὶ οὐχὶ Κυβερνητικὴ κακόνοια.

Πρὶν δὲ φθάσω εἰς τοῦτο ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἐξετάσω ἂν ἦτον ὀρθὸν τὸ βῆμα τοῦ Κ. Μαυρομιχάλου νὰ φέρῃ τὸ προκείμενον ζήτημα εἰς τὴν Γερουσίαν.

Δύναται Κύριοι ἡ Γερουσία νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ προκειμένου ζητήματος τῆς Κεβερνητικῆς κακονοίας, ἐκκρεμοῦς οὔσης τῆς περὶ δολοφονίας τοῦ ὑπουργοῦ Κορφιωτάκη δίκης; ὄχι βέβαια.

Ἡ δικαστικὴ ἐξουσία εἶναι ἀνεξάρτητος καὶ ἐνεργεῖ ἐντὸς διαγεγραμμένου ὑπὸ τοῦ νόμου κύκλου καὶ καταδιώκει τὰ ἐγκλήματα πρὸ τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας, τῶν δικαιωμάτων τῆς ὁποίας εἶναι προστάτης.

Ἅμα ἠκούσθη τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο ἄκουσμα τῆς δολοφονίας τοῦ ὑπουργοῦ Κορφιωτάκη ὅλοι ἠτενίσαμεν τὰ βλέμματά μας εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν εἰς ἣν ἔμενεν ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἐνόχων· ἀμέσως δὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπερ ἐνεργεῖ τὰ πρὸς ἀνακάλυψιν ὁ εἰσαγγελεὺς ἐπελήφθη τῆς ἀνακρίσεως, καὶ ἐνήργησε τὸ ἱερὸν τοῦτο καθῆκον ὁδηγηθεὶς ἀπὸ τὰ διάφορα ἀκούσματα, τὴν κοινὴν γνώμην, τὴν σχηματισθεῖσαν τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπράχθη τὸ ἔγκλημα, καὶ ἀπὸ ἄλλα τεκμήρια ὅσα παρουσιάσθησαν εἰς τὴν πορείαν του κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνακρίσεως· δεν

βαίως εἰς τοιαύτην κρίσιμον στιγμὴν ἔπρεπε καὶ ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐξετάσῃ ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ νὰ συλλέξῃ ὅλας τὰς πληροφορίας καὶ νὰ μὴ φεισθῇ οὐδενὸς προσώπου.

Ἡ ἀνάκρισις ἦλθεν εἰς πέρας· τὰ δὲ δικαστήρια ἐδικαίωσαν κατὰ μέγα μέρος τὰς ἐνεργείας τῆς ἀνακριτικῆς ἀρχῆς, παραπέμψαντα ἐνώπιον τῶν κακουργειοδικῶν τοὺς πλείστους ἐκ τῶν ὑποβληθέντων εἰς ἀνάκρισιν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ συγγενεῖς τινες τῶν Κ.Κ. Μαυρομιχάλων.

Εἶναι λοιπὸν ἐπιτεταραμμένον εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἐπιληρθῇ τοιούτου ζητήματος πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης εἰς ἣν ἀνήκουν καὶ συγγενεῖς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν Μαυρομιχάλων; Δύναται νὰ ἐκπονίσῃ θέματα ὑποθέσεως ἀδιαιρέτου καὶ ἐκκρεμοῦς καὶ νὰ ἀποφανθῇ πρὸ τῆς δίκης περὶ ἀποδείξεων κοινῶν μετὰ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν καὶ τῆς εἰς δίκην παραπομπῆς τῶν συγγενῶν των. Ἂν τὸ Σῶμα τοῦτο ἤθελεν ἐπιληρθῇ καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἀδιαίρετον ταύτην ἀνάκρισιν καὶ ἀποφανθῇ ὅτι δὴθεν αἱ ἀνακρίσεις ἐμπαθῶς ἐνεργήθησαν, τότε ὁποίας θὰ ἔχῃ ἡ ἀπόφασις αὕτη συνεπείας εἰς τὴν ἐκκρεμῆ δίκην καὶ τί μένει εἰς τοὺς ἐνόρκους νὰ πράξωσι;

Οἱ δικηγόροι τῶν εἰς δίκην παραπεμφθέντων συγγενῶν τῶν ΚΚ. Μαυρομιχάλων ἀγκαὶ νὰ φέρωσιν ἀπόσπασμα ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτῶν διὰ νὰ ὑποστηρίξωσιν τὴν περὶ αὐθαιρεσίας τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν πρότασίν του καὶ νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἄμεσον ἀθώωσιν τῶν ἐνόχων, οἱ δὲ ἔνορκοι θέλουσιν ἀπολύσει αὐτούς, διότι προκαταρκτικῶς ἡ Γερουσία ἀπεράνθη περὶ τοῦ ἠθικοῦ στοιχείου τῶν ἀποδείξεων· ἡ τοιαύτη πρᾶξις τῆς Γερουσίας ἤθελεν εἶσθαι ἡ καταστροφὴ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Μεταβαίνω ἤδη ν' ἀποκρούσω τὴν ὁποίαν ἀπέδωκε Κυβερνητικὴν κανόνοιαν ἤτοι δολίαν προαίρεσιν καὶ κακὴν πίστιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Τὴν ἰδέαν του ταύτην ὁ Κ. Γερουσιαστὴς Μαυρομιχάλης τὴν ἐστήριξεν εἰς τρία τινα·

α) Εἰς τὸ ὅτι ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐφωνήσας ἐπιτάφιον λόγον εἶπεν ὅτι ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν στέκῃ τὸ ἔγκλημα ἡ δικαιοσύνη θέλει τὸ φθάσει. »

β') Ἡ Ἑβδομὰς ἐφημερὶς τοῦ ὑπουργείου τῆς 22 Αὐγούστου 1850 εἶπε τὸ αὐτό.

γ'. Ἐπαρουσίασε καὶ κατέθεσεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἔγγραφον τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου ὑπ' ἀριθ. **226** πρὸς τὸν ἔπαρχον Οἰτύλου, δι' οὗ ν' ἀποδειχθῇ ὅτι ἐνέργεια καὶ πλαστογραφία ἦτεινεν ἀπὸ τὸν ἀξιωματικὸν Ν. Σάσαρην καὶ τὸν ἐνωμοτάρχην Ζήσιμον Μπασδέκην διὰ νὰ ἐνοχοποιηθῶσιν οἱ Γερουσιασταὶ Μαυρομιχάλαι.

Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ὁ ὁποῖος ἦτο τότε τῆς Δικαιοσύνης θέλει ὁμιλήσει ὡς πρὸς τὸ ἀποδιδόμενον πρὸς αὐτὸν μέρος· ἓν περιστατικὸν ἐνθυμίζω μόνον ὅτι ὅτε ἐτάρη ὁ Κορφιωτάκης οἱ δολοφόνοι εὑρίσκοντο εἰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης.

Ἔρχομαι ἐπομένως εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐγγράφου.

Κηρύττω, κύριοι, τὸ ἔγγραφον πλαστὸν καὶ κατὰ τύπους καὶ κατ' οὐσίαν· ἂν τοῦτο εἶναι ἀντίγραφον, τὸ πρωτότυπον δὲν ὑπάρχει, διότι τοιοῦτον δὲν ἐδόθη εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ὀφείλει ὁ προσαγαγὼν αὐτὸ ν' ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξίν του· ἂν θεωρηθῇ πρωτότυπον ὡς ἐπαρουσιάσθη, λέγω ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀρχῆς ἔγγραφον, διότι τὰ τοιαῦτα παραδίδονται καὶ φυλάττονται εἰς τὴν ἀρχὴν πρὸς ἣν διευθύνονται· ἄρα ἢ ὑπεξρέθη παρὰ τοῦ προσάγοντος, ὅπερ δὲν πιστεύω, ἢ εἶναι ἔγγραφον πολιτικοῦ ρόλου, πλασθὲν καὶ δοθὲν πρὸς ἐπίτευξιν σκοπῶν· ἄλλως ἂν ἀληθῶς ὅσα ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ἐκτίθενται ἔλαβον χώραν, ὤφειλεν ὁ ἐκδόσας αὐτὸ Ἀστυνόμος νὰ τὸ διαβάσῃ εἰς τὸν ἁρμόδιον εἰσαγγελέα ἢ τὸν ἔπαρχον διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ τοῦ νόμου· ἐκ τούτου δύνασθε νὰ συμπεράνητε τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ ἐγγράφου τὸ ὁποῖον δὲν τῇ ἐπαρουσιάσθη, καὶ τὸ ὁποῖον εἴτε πλαστὸν εἴτε ἀληθὲς εἶναι δὲν ἀφορᾷ τοὺς παρουσιάζοντας αὐτὸ Γερουσιαστὰς Μαυρομιχάλας, ἀλλὰ ῥητῶς τὸν Γερμανὸν καὶ Πέτρον Μαυρομιχάλας· διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ἡ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀποδιδομένη κακόνοια εἶναι συκοφαντία· ἀπέντησα εἰς τὸ ἔγγραφον καὶ προχωρῶ ἀκόμη ἀρχόμενος νὰ σᾶς ἀποδείξω ψευδῆ ὅλον τὸ ὕφασμα.

Καὶ ἂν δὲν ἔλαβα γνῶσιν τοῦ ἐγγράφου τούτου ἔχω μέσα νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ καταμηνυομένη πλαστογραφία εἶναι ψευδὴς καὶ ἀνύπαρκτος κατ' οὐσίαν.

Τὴν **4** Δεκεμβρίου **1850** ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα διεύθυνε εἰς τὸ ὁποῖον προίσταμαι ὑπουργεῖον διὰ νὰ ἐξετασθῶσι καὶ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα, ἀναφορὰν τοῦ Γερμανοῦ Μαυρομιχάλη Συνταγματάρχου τῆς 30 Νοεμβρίου **1850** εἰς ἣν περιγράφονται τὰ αὐτὰ περιστατικὰ τοῦ Σάσαρη καὶ ἐνωματάρχου περὶ ὧν διαλαμβάνει καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦ ἀστυνόμου· ἡ ἀναφορὰ αὕτη διευ-

θύνθη ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὸ τῆς Δικαιοσύνης τὴν 8, καὶ διευθύνθη εἰς ἐκεῖνο διότι οἱ καταμηνυόμενοι ἀνῆκον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, διότι ὁ μὲν Σάσαρης διετέλη ἐν ἀδείᾳ, ὁ δ' ἐνωματάρχης ὡς ὑπαξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς ὑπάγεται εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἔλαβεν τὴν ἀναφορὰν ταύτην τὴν **11** καὶ ἀμέσως ἐνήργησεν αὐτὴν διευθύναν ταύτην εἰς τὸν ἁρμόδιον εἰσαγγελέα διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ.

Ἀνακρίσεως δὲ τακτικῆς γενομένης ἰδοὺ, Κύριοι, τὸ ἀποτέλεσμα (ἀνεγνώσθησαν ἡ ἀναφορὰ τοῦ εἰσαγγελέως Σπάρτης καὶ τὸ πρωτόκολλον τῆς πραγματικῆς ὁρκωμοσίας.) ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδεμία ἀνάκρισις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐνωματάρχου Μπασδέκη καὶ Σάσαρη.

Τούτων ἐνεργηθέντων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πᾶν ἄλλο ἀποδεικνύεται ἢ κακὴ πίστις. Παρατηρῶ δὲ ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἐκ πρώτης ὄψεως δίδει ὑπονοίας ὅτι ἐπλάσθη ἀλλαχοῦ ἢ εἰς Ἀργοστόλιον· ἡ ὑπογραφὴ μὲ ἄλλην μελάνην φαίνεται παλαιοτέρα τῆς λοιπῆς γραφῆς· ἡ πρώτη καὶ δευτέρα σελὶς εἶναι εἰς ἡμίκλαστον χάρτην γεγραμμένη, ἡ τρίτη καὶ τετάρτη εἰς τρία τέταρτα, καὶ τοῦτο διότι ὡς φαίνεται προεῖδον ὅτι ἦτο πολλὴ ἡ ὕλη, ὥστε ἡ ὑπογραφὴ ἔμεινεν οὔτε πλησίον τῆς ἄκρας τοῦ χάρτου, οὔτε ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀναφορᾶς.

Ταχυδρομικῶς εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας τὸ ἔγγραφον τοῦτο τῆς 30 Νοεμβρίου τὴν 4 Δεκεμβρίου διότι τοιαύτη εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ πορεία· τὴν αὐτὴν δὲ ἡμέραν ἐνηργήθη ἀπὸ τὸ γραφεῖον τῆς Α. Μ. ἂν δ' ὀλίγον ἀμφιβάλληται περὶ τούτου ἀμφιβάλλεται συνάμα ὅτι ἔφθασε τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἰς Ἀθήνας τὴν 4 Νοεμβρίου καὶ οὐχὶ μίαν τοὐλάχιστον ἡμέραν πρότερον· εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἐδόθη εἰς τὴν Α. Μ. τὴν 2 Δεκεμβρίου ὥστε δὲν ἦλθεν ἐξ Ἀργοστολίου· ἐξ ὅλων τούτων βλέπετε, κύριοι, ὅτι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν δὲν ἔμεινε τίποτε νὰ πράξῃ ἀποδειχθείσης ἀνυποστατίκου τῆς καταμηνύσεως, ὅτι ἡ ἰδέα τῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀποδοθείσης κακονοίας ἀπακρούεται ἀπὸ τακτικὴν ἀνάκρισιν, ὥστε μὲ πλαστὰ πράγματα δὲν πρέπει νὰ προσβάλληται Κυβέρνησις ἥτις ἐνήργησε μὲ πληρεστάτην ἀμεροληψίαν.

Τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἂν ἤθελε δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ κακόνοιαν τινα, διότι εὑρίσκετο εἰς τὴν μεγαλητέραν δοκιμασίαν κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην τῆς δολοφονίας τοῦ Κορφιωτάκη.

Δέκα ἡμέραι εἶχον παρέλθει ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα, καὶ ἐσχηματίσθη τὸ ὑπουργεῖον· καὶ ἐν τούτοις εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἑρμοῦ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐδολοφονήθη εἷς ὑπουργός, τοῦ ὁποίου τὸν φόνον ἠσθανθημεν ὅλοι κατάκαρδα.

Ἡ κεινὴ φήμη ἀπέδοσε τότε ταύτην τὴν δολοφονίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν Μαυρομιχάλη ὑψηλὰ θεμένην, τῆς ὁποίας ἓν μέλος ἦτον ὁ μόνος ὑπασπιστὴς τοῦ Βασιλέως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠδύνατο δι' ὅλα ταῦτα εἰμὴ νὰ διαχαράξῃ γραμμὴν νὰ τιμωρηθῇ μὲν τὸ ἔγκλημα, ἀλλὰ νὰ ἀποδειχθῇ τοῦτο ἀμεροληπτως, ἀνεπηρεάστως καὶ ἀπαθῶς. Ἐκ τῆς γραμμῆς ταύτης οὐδεὶς τῶν ὑπουργῶν ἀπεμακρύνθη καὶ οὐδεὶς τῶν ὑπαλλήλων. Εἰς τὸ ὑπουργεῖον μακρὰν τοῦ νὰ ἀποδοθῇ κακόνοια, πρέπει νὰ ἀποδοθῇ μᾶλλον ἀμεροληψία ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἀπομακρύνεται· μένει δὲ εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐκκρεμοῦς δίκης.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀναγν. Μαυρομιχάλης δὲν εἶμαι, εἶπε, ῥήτωρ οὐδὲ σημειώσεις ἐκράτησα διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἀπαντήσω εὐθὺς εἰς τὸν προαγορεύσαντα Κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν· παρακαλῶ δὲ νὰ μὲ δοθῇ ἀντίγραφον τῶν συνταχθησομένων πρακτικῶν διὰ νὰ ἀπαντήσω ἀκολούθως· ἐν παρόδῳ δὲ ἔρχομαι νὰ διαβεβαιώσω τὸ Σῶμα ὅτι τὸ κατατεθὲν ἔγγραφον εἶναι γνήσιον γνησιώτατον· ὁ ἀστυνόμος Οἰτύλου διεβίβασε τὴν καταμήνυσιν ὄχι μόνον πρὸς τὸν ἔπαρχον ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Νομάρχην καὶ εἰσαγγελέα· ἀπέστειλε δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ ἀντίγραφον τὸ παρακατατεθέν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν τὸ ἐν αὐτῷ τῷ ἐγγράφῳ ἀναφερόμενον περιστατικὸν ἀνέφερεν ἡ ἀναφορὰ τοῦ ἐξαδέλφου μου Γερμανοῦ καὶ ἂν ὡς νομίζω ἐγὼ ἔστειλα αὐτὴν πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν, ἥτις μὲ ἐπέστρεψε τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀστυνόμου καὶ δημάρχου Οἰτύλου αὐτὰ ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν· δύναμαι ὅμως νὰ διαβεβαιώσω τὴν Γερουσίαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δημοσίου χαρακτῆρος καὶ τῆς τιμῆς μου ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶναι γνήσιον καὶ ἔκαμον χρῆσιν διότι παρουσιάζοντο δι' αὐτοῦ ἐνέργειαι καὶ πράξεις δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν. Ἔχω ἀνὰ χεῖρας καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀλλὰ δὲν κάμνω χρῆσιν αὐτῶν ὡς φερόντων ἰδιωτικὰς ὑπογραφὰς διὰ νὰ μὴν ἐκθέσω τοὺς ἐν αὐτοῖς ὑπογεγραμμένους· ἅμα ἔλαβον τὸ ἔγγραφον ὑπῆγον εἰς τὸν Κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, εἰς ὃν δόσας ἀντίγραφον τοῦτου τὸν παρεκάλεσα νὰ κάμῃ προσεκτικὰς τὰς εἰς Ἀκκωνίαν δικαστικὰς ἀρχάς. Τὸ αὐτὸ ἔγγραφον ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ἐσταλη

ἀπὸ τὸν Ἀστυνόμον Οἰτύλου πρός τε τὸν ἔπαρχον νομάρχην εἰσαγγελέα καὶ ἄλλους, καὶ ἡ κοινοποίησις τούτου ἐμπόδισε πολλὰς ἄλλας ἐνεργείας σκευωριῶν εἴς τινα Π. Ἀνδριάκον καλούμενον ἐδόθησαν 100 τάλληρα ὑπ' ἐνὸς Συνταγματάρχου φίλου τοῦ Κ. ὑπουργοῦ διὰ νὰ μαρτυρήσῃ ψευδῶς ὅτι ὁ θεῖός μου Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης καὶ ἐγὼ ἠθέλαμεν νὰ κάμωμεν τὴν δολοφονίαν· ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θείου μου καὶ εἶπε τὴν πρότασιν ὅτις τῷ ἐγένετο· ἀλλ' ὁ θεῖός μου τὰ ἐτήρησεν αὐτῷ ὅτι ἂν ἦναι τίμιος ἄνθρωπος ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ πράξῃ τὴν πρότασιν ἀλλὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν εἰσαγγελέα νὰ κάμῃ γνωστὴν αὐτὴν διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ νόμου. Συγχρόνως ὅμως πεπεισμένος ὁ ῥηθεὶς Συνταγματάρχης ὅτι ὁ ἀνωτέρω Ἀνδριάκος ἤθελεν ἐνεργήσει τὴν ψευδομαρτυρίαν ἔγραψεν πρὸς τὴν ἐνταῦθα εἰσαγγελίαν τοῦτο ἥτις καὶ προσεκάλεσε τὸν Ἀδριάκον νὰ προστέλθῃ εἰς ἐξέτασιν ἐνταῦθα ἀλλ' ἀφοῦ δὲ συνεβιβάσθησαν παρητήθησαν τῆς μαρτυρίας του.

Καὶ εἰς ἕτερον Παναγιωτάκον ἐκ τοῦ χωρίου Καυχιῶνα ἐγένετο προσφορὰ δωροδοκίας 1000 δραχμῶν ἐκ μέρους τοῦ ῥηθέντος συνταγματάρχου· ἀλλὰ καὶ οὗτος δὲν ἔστερξε νὰ ψευδομαρτυρήσῃ. Ἔχω γνῶσιν καὶ ἄλλων τοσούτων προσφορῶν δωροδοκίας ἀλλ' ἐμποδίζομαι νὰ ἀναφέρω ταύτας ὡς ἀντικείμενα προσωπικά. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἔχω βασίμους ὑπονοίας ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησε μεροληπτικῶς καθ' ἡμῶν, διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς ὡς ἄμεσα ὄργανα δὲν ἐνήργησαν εἰλικρινῶς ὡς εἶπον καὶ περὶ τοῦ ἐνταῦθα εἰσαγγελέως ἐπιμείναντος μὲ πολλὴν πικρίαν νὰ μᾶς ἐνοχοποιήσῃ καὶ μᾶς θέσῃ εἰς θέσιν μεταίωρον ἐπὶ δέκα ἔτη. Οἱ ΚΚ. ἀξιωματικοὶ ὡς φέροντες βαθμοὺς δὲν πρέπει διὰ τοιούτων ἀγενῶν καὶ ποταπῶν μέτων νὰ θέλουν ἢ νὰ προσπαθοῦν νὰ καταστρέψουν τοὺς ἀνωτέρους των, τολμῶ εἰπεῖν, κατὰ τὸν χαρακτῆρα, τὴν κοινωνικὴν τάξιν κτλ. καὶ διότι ἕκαστος ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶναι τίμιος πολὺ δὲ περισσότερον ὁ ἀξιωματικὸς ὀφείλει νὰ ἦναι τίμιος, καὶ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν πρέπει νὰ ἐπιτηρῇ αὐτούς, ὥστε ὁσάκις παρεκτρέπονται νὰ τοὺς περιστέλῃ. Ὁ Κ. εἰσαγγελεὺς τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω δὲν ἐρέρθη εὐσυνειδότως καὶ μὲ Ἀριστείδιον δικαιοσύνην δι' ἣν ἐκαυχᾶτο ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, εἰς τὴν προκειμένην καθ' ἡμῶν ὑπόθεσιν, ἀλλ' ἐπέμενε λίαν πικρῶς περὶ τῆς ἐνοχῆς ἡμῶν, διότι ἐνῷ ἐγὼ Πλίου μεσουρανοῦντος ἀπῆλθον εἰς Πειραιᾶ ὑπὸ τὰς ὄψεις πολλῶν, οὗτος διϊσχυρίζετο ὅτι ἐγὼ ἤμην ἐνταῦθα κατὰ

τὴν ὥραν τοῦ φόνου τοῦ μακαρίτου Κορφιωτάκη μὲ πολλὴν μᾶλιστα κακόνοιαν ἐνῷ τις Διογένης Διογενίδης ὑπάλληλος τοῦ πρωτοδικείου ἱστάμενος ἔξωθεν τοῦ καρφενείου τῆς ὡραίας Ἑλλάδος μὲ εἶδε διαβαίνοντα μετὰ τῆς οἰκογενείας μου εἰς Πειραιᾶ καὶ αὐθόρμητος κατέβασε τοῦτο· ποία ἄλλη αἰτία, ἂν ὄχι κακόνοια πολιτικὴ τὸν εἶθισε νὰ ἐπιμένῃ ὅτι ἤμουν ἐδῶ ἐνῷ ὅλος ὁ κόσμος μὲ εἶδε μεταβαίνοντα εἰς Πειραιᾶ· ἂν λοιπὸν ὁ εἰσαγγελεὺς τῶνἐντεῦθεν πρωτοδικῶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ μεγάλου κόσμου ἐνήργησεν οὕτως, ὁποίαν ἐμπιστοσύνην πρέπει νὰ ἔχῃ τις εἰς τοὺς εἰσαγγελεῖς Λακωνίας, καὶ Μεσηνίας;

Ἐπειδὴ ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας μου δὲν μὲ συγχωρεῖ νὰ ἐκταθῶ περισσότερον, ἐπιφυλάττομαι νὰ ῥέψω τὸν λόγον ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει διὰ νὰ κάμω λεπτομερῆ ἀπάντησιν ἐπὶ τῶν ἐκτεθέντων ὑπὸ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ.

Μετὰ τὸν προαγορεύσαντα Κ. Γερουσιαστὴν λαβὼν τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς.

Μὲ λύπην μου λαμβάνω τὸν λόγον, Κύριοι, διότι τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ πρόκειται, δὲν εἶναι ὕδυον τῆς αἰθούσης ταύτης, καὶ δὲν πρέπει νὰ φέρωνται ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου τοιαῦτα ζητήματα, καὶ προσέτι διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ προκείμεναι συζητήσεις δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν τὰς δικαστικὰς θέσεις λοιπὸν προσπαθήσει νὰ λαλήσω μὲ τὰς προφυλάξεις καὶ ἐπιφυλάξεις ἐκείνας αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν τὰς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων· τούτου ἕνεκα μὲ πολλὴν περίνοιαν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ παροῦσα συζήτησις, περίνοιαν τὴν ὁποίαν νομίζω ὅτι θέλουσι φυλάξει ὅλοι οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ οἱ ζητήσαντες τὸν λόγον.

Ἐπειδὴ ὁ προαγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέφερε τὸ ὄνομα εἰσαγγελεύς, ἀνακριτὴς καὶ λοιπά ἅτινα ἀνατανακλῶν εἰς ἐμὲ ἔχοντα τότε τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης, διὰ τοῦτο ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ λάβω τὸν λόγον.

Ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸ ὑπουργεῖον Κυβερνητικὴ κακόνοια κατὰ δύο τρόπους δύναται νὰ ἐξηγηθῇ· ἢ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δι' ὅλων τῶν μέσων καταπράττει διὰ νὰ προσβάλῃ ἢ καταστρέψῃ τὴν πολιτικὴν ὕπαρξίν τινος, ἢ ὅτι εἶναι λίαν ἐξυβριστική. ἐνταῦθα παραδεξαμένου τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαυρομιχάλη τὴν πρώτην ἐξήγησιν τῆς Κυβερνητικῆς κακονοίας, τὴν ὁποίαν ἀπέδωσε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον διὰ τῶν ἀγορευσέων του, ὁ Κ. Ὑπουργὸς ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον προσέθηκεν, ἐπειδὴ ἐξ ὅλου τοῦ λόγου τοῦ προαγορεύσαντος ἀποδεικνύεται ὅτι οὗτος σκοπὸν ἔχει νὰ ἀποδώσῃ τάσιν κατακραυγῆς καθ' ἑαυτοῦ διιστχυριζόμενος ὅτι ὅλαι

αἱ ἀρχαὶ δὲν διεξήγαγον τὰ περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως εἰλικρινῶς καὶ ὅτι χεὶρ ὑπουργικὴ ἀφανὴς διεύθυνε τὰ τῆς ἀνακρίσεως, διὰ τοῦτο παρατηρῶ ὅτι δύω εἶναι κυρίως οἱ λόγοι ἐξ ὧν συνάγει ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς τὴν κατ' αὐτοῦ καταδρομὴν τοῦ ὑπουργείου· πρῶτον ἡ παρὰ τοῦ συναδέλφου μου ἐξηγηθεῖσα πρᾶξις τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ὁρκωμωσίας, καὶ δεύτερον ἡ φράσις τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὡς περιεχομένην εἰς τὸν παρ' ἐμοῦ ἀπαγγελθέντα λόγον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μακαρίτου Κορφιωτάκη· ἡ πρᾶξις τῆς ὁρκωμωσίας ἥτις ὑποτίθεται ὡς πλαστογραφηθεῖσα, διότι τὸ ἔγκλημα ὅπερ ἐπράττετο εἶναι ἐκ τῶν χειριστῶν, ἡ πρᾶξις λέγω αὕτη τῆς πλαστογραφίας ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρᾶξις ἀνακριτικὴ κατὰ τῶν προσώπων ἐκείνων καθ' ὧν ἐγένετο· ἀλλ' εἰς τὴν ἀνάκρισιν τοιαύτη πρᾶξις δὲν ὑπάρχει· πρὸς τί λοιπὸν ἡ πρᾶξις αὐτὴ ἥτις δὲν ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ φακέλλου καὶ περὶ τῆς ὁποίας ἀμέσως διετάχθη ἀνάκρισις διατί ὁ καταμηνύων ἱερεὺς ἀνακριβεῖς παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως δὲν ἀνέφερέ τι περὶ τῆς πλαστογραφηθείσης ὄφθεν ἐκθέσεως τῆς ὁρκωμωσίας, ἀλλὰ κατέφυγεν εἰς ἕνα ἀστυνόμον, τοῦ ὁποίου δὲν γνωρίζομεν τὸν χαρακτῆρα, καὶ ἐξέθεσεν αὐτὸ τὸ περιστατικόν; διατί δὲν ἐπερίφαν αὐτὴν τὴν μήνυσιν εἰς τὸν εἰσαγγελέα ὡς ἀρρῶστων μέγιστόν τι ἔγκλημα; Ἔγγραφον τοιοῦτον κύριοι, δὲν ὑπάρχει, καὶ τοῦτο ἀπεδείχθη διὰ μιᾶς τακτικῆς ἀνακρίσεως· οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ θέσῃ εἰς ἀμφιβολίαν τὰς δικαστικὰς ἐνεργείας· εὐτυχήσας δι' ἀναταμαχήτων ἀποδείξεων ν' ἀποδείξω ὡς σαθρὸν τὸ πρῶτον ἐπιχείρημα, μεταβαίνω εἰς τὸ δεύτερον καὶ θέλω ἀποδείξει ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι ἔτι σαθρότερον, ὅπερ στρέφει κατ' αὐτῶν ἐκείνων οἵτινες τὸ ἐπεκαλέσθησαν· ἡ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου φράσις συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν στέκῃ τὸ ἔγκλημα ἡ δικαιοσύνη θέλει τὸ ῥθάσει· ἂν ἦτον εὔκολον νὰ ἐξελεγχθῇ ἡ ἀκρίβεια τῆς φράσεως ταύτης· ἀλλὰ δύω γεγονότα δὲν συγχωροῦν ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἀκρίβεια. Εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ φόνου εὑρέθημεν, κύριοι, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς καταπλήξεως δι' ἣν τοιοῦτον κακούργημα· τὸ ὑπουργεῖον μὴ γνωρίζον εἰς ποῖον ν' ἀποδώσῃ τοῦτο συνέλαβε κατ' ἀρχὰς παλλὰς ὑποψίας ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐβεβαιώθη ὅτι τοῦτο ἦτο προσωπικόν, ὑπὸ τοιαύτην κατάπληξιν τὴν ἡμέραν ἐκείνην διατελῶν ἐπορρτίσθην νὰ ἀπαγγείλω τὸν ἐπιτάφιον λόγον δὲν ἐνόμισα δέον ν' ἀποστερηθῶ τὴν πρότασιν προκειμένου, περὶ συναδέλφου σκληρῶς ἀποσπασθέντος ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ ὑπουργείου· ἀναδεχθεὶς μάλιστα κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ

τὰ νέα τοῦ δολοφονηθέντος ὑπουργοῦ καθήκοντα δὲν εἶχον τὸν ὑλικὸν καιρὸν νὰ συντάξω μετὰ σκέψεως, καὶ μελέτης τὸν λόγον τὸν ὁποῖον συνέταξα ἐπὶ ποδὸς καὶ αὐτοσχεδίως· ἀλλὰ καὶ ἀπαγγελθέντα τὸν ἀπώλεσα ἐντὸς τῆς ἀμάξης μὴ δυνηθεὶς νὰ τὸν ἀνεύρω μ' ὅλας τὰς περὶ τούτου ἐρεύνας μου, καὶ ἐνταῦθεν δὲν ἠδυνήθην οὐδὲ νὰ τὸν δημοσίσω, ἡ ταχύτης μὲ τὴν ὁποίαν συνέταξα τὸν λόγον αὐτὸν δὲν μὲ ἄφησεν εἰς τὴν μνήμην μου τὰς ἰδέας ἐκείνας διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ τὰς συντάξω κἂν ἀπὸ μνήμης καὶ τὰς διαδώσω διὰ τοῦ τύπου· καὶ διὰ τοῦτο δὲν γνωρίζω ἂν ὑπῆρχεν εἰς τὸν λόγον μου τοῦτον ἡ ἀνωτέρω φράσις· ἐγὼ ὅμως παραδεχόμενος αὐτὴν θέλω ἀποδείξει ὅτι φθάνομεν εἰς τὴν ἀντίθετον ἐξήγησιν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔδοσαν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ Μαυρομιχάλαι ἡ ἰδέα αὕτη τῆς φράσεως αὐτῆς ἐκφράζει τὸ σύστημα ὅλον τῶν ἰδεῶν μου καὶ τῶν ἀρχῶν μου αἵτινες διεῖπον ὅλας τὰς πράξεις μου· ὁσάκις κατεῖχον τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ οὐδέποτε ἀπέβλεψα εἰς πρόσωπα ἀλλ' εἰς τὴν δικαιοσύνην· ἡ ἰδέα αὕτη φανερόνει τὴν ἰσότητα τὴν ὁποίαν καθιεροῖ αὐτὸς ὁ θεμελιώδης νόμος τὸ Σύνταγμα· ἐξέφρασα ὅλην τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἡ δικαιοσύνη δὲν θέλει ἀποτραπῆ ἀπὸ τοῦ νὰ εὕρῃ τὸν ἔνοχον· αὐτὴ εἶναι ἰδέα ἥτις τιμᾷ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἥτις εἶναι ἔνσαρκος εἰς αὐτό· ἡ περὶ ἧς πρόκειται καταφορὰ ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ δι' ἐμοῦ μᾶλλον ὡς ὑπουργοῦ τότε τῆς Δικαιοσύνης διότι ἡ πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους διαταγὴ ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῇ παρ' ἐμοῦ· ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο πρωτόπειρος ἐγνώριζεν ὅτι τοιαύτην διαταγὴν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἔγγραφον· πλὴν τοιαύτη δὲν ὑπάρχει· ἠκούσατε ὅτι ὁ προκείμενος φόνος ἀπεδόθη εἴς τινα πρόσωπα ἀτυχῶς καὶ μία ἀπόφασις ἀπέδειξε τὰς κατὰ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὑπονοίας ὡς μὴ ἀκριβεῖς· ἡ ἀνάκρισις δὲν εἶχε ἀνάγκην νὰ ἔλάβῃ γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων τούτων, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ὁδεύῃ σύμφωνα μὲ τὰ παρουσιαζόμενα τεκμήρια· ὁ ἀριθμὸς ὑπουργὸς ἂν ὑπῆρχεν ἡ κακόνοια τὴν ὁποίαν ὑποθέτει ὁ ἔντιμος Κ. Γερουσιαστὴς ἠδύνατο στηριζόμενος εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ ὑπαρχούσας ἐνδείξεις νὰ ἐνεργήσῃ τὴν προφυλακισίν του, ἀλλὰ δὲν ἔπραξε τοιοῦτον· ὅπερ ἂν ἐπράττετο ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸν Γερουσιαστὴν νὰ ὑποθέσῃ καταφορὰν κατ' αὐτοῦ ὁ προλαλήσας ἐστήριξε καὶ στηρίζει τὰς ὑπονοίας του εἰς εἰκασίας τὰς ὁποίας μὲ ἀγανάκτησίν του τὸ ὑπουργεῖον ἀποκρούει. Δὲν διστάζω νὰ ἐκφράσω ἂν καὶ κατὰ παράβασιν κατά τι τῆς ἐχεμυθίας καὶ τοι βουλόμενος μήπως τυχὸν προσβάλω καὶ τὴν

εὐαισθησίαν προσώπου ἱεροῦ καὶ ἀνεύθυνον, ὀφείλω μὲ ὅλα ταῦτα εἰς ἐμαυτὸν εἰς τὴν συνείδησίν μου καὶ εἰς τὸ κοινὸν νὰ ὁμολογήσω ἀλήθειαν διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁποῖαι ἄρεται κοσμοῦσι τὸν θρόνον τῆς Ἑλλάδος· ναὶ κύριοι ἐπανειλημμένως προσκληθεὶς διετάχθην νὰ λάβω τὴν δέουσαν ῥροντίδα ὥστε ἡ δικαιοσύνη νὰ τρέξῃ ἀνεμποδίστως τὸν δρόμον της· ὁ μὲν ἔνοχος νὰ μὴν διαφύγῃ τῆς δικαιοσύνης τὸν πέλεκυν, τοῦ δὲ ἀθώου οὐδὲ θρὶξ νὰ βλαφθῇ. Τὸ ὑπουργεῖον ὁσάκις ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ σκεφθῇ περὶ παραπόνων ἐξεγερθέντων ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀνακρίσεως μίαν φωνὴν ἐξέφρασεν, αὐστηρὰ ἐνέργεια, ἀκριβὴς καὶ ἀμερόληπτος δικαιοσύνη. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ὅλα τὰ αὐστηρότερα μέτρα κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πεποίθησιν, καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ ἀποδοθῇ ἔλλειψίς τις εἰς αὐτὸν εἶναι ὅτι δὲν ἐνήργησεν ἴσως ἐπὶ τοῦ προκειμένου μ' ὅλην ἐκείνην τὴν αὐστηρότητα μεθ' ἧς ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσῃ· ἂν δὲ ἤμην εἰσαγγελεὺς, ἄλλως σκεπτόμενος, ἤθελον ἴσως προχωρήσει καὶ μέχρι προφυλακίσεως· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη ὅτι ὅλαι αἱ πρῶται ὑπόνοιαι δὲν ἦσαν ἰσχυραί, λέγω ἤδη ὅτι καλῶς ἔπραξε νὰ μὴ διατάξῃ προφυλακίσεις, καὶ ἐνήργησε μὲ πολλὴν περίνοιαν.

Ἰδοὺ τὸ σύνολον ὅλης τῆς κατηγορίας ἥτις ἀπεταθη καθ' ἡμῶν, ἐξ ἑνὸς πλαστοῦ ἐγγράφου, καὶ ἐκ μιᾶς φράσεως, ἥτις ὡς βασιζομένη εἰς ὑπονοίας ἁπλᾶς καταπίπτει.

Ἐλάβαμεν ἀφορμὴν νὰ κάμωμεν λόγον διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶμεν ἴσως ἀπὸ ὑπονοίας τὰς ὁποίας ἤθελεν ἔχει καθ' ἡμῶν ἡ κοινὴ γνώμη· ἔχετε ὅθεν ἀφορμὴν νὰ συγχωρήτε ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ νὰ πεισθῆτε ἐκ τούτων ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἐνεργεῖται αὐστηρῶς, ὁ νόμος ἐφαρμόζεται ἄνευ τινὸς ἐπηρεάσεως ἢ ὑποκινήσεως, καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι ὁ μὲν ἀθῶος μὲ ὑψωμένην κεφαλὴν δύναται νὰ περιπατῇ καὶ μόνος ὁ ἔνοχος νὰ τρέμῃ ὡς ὁ Κάϊν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, νομίζω, εἶπεν, ὅτι προῆλθομεν εἰς συζήτησιν ἐκτὸς τοῦ προκειμένου καὶ τῶν προαποφασισμένων παρὰ τοῦ αὐτοῦ τούτου σώματος· ὅταν τὸ πρῶτον ἀνεφάνη ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐντὸς τούτου τοῦ περιβόλου κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βουλευμάτων δι' ὧν ἐκηρύττοντο ἀθῶοι οἱ δύω τῶν συναδελφῶν μας οἱ ΚΚ. Μαυρομιχάλαι, δύω τινὰ ἀπορήνατο τότε τὸ σῶμα· ἀ) νὰ πληροφορήσῃ τὸ σῶμα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς περὶ τῆς λαβούσης χώραν πλαστογραφίας εἰς ἀναφορὰν δῆθεν τοῦ ἱερέως Ζυγούρη ἐκ μέρους τοῦ ἀξιωματικοῦ Σάσσαρη καὶ τοῦ ἐνωματάρχου, καθὰ διαβεβαιοῖ τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀναστασίου Μαυρομιχάλη ἐν τῷ

γραφείῳ τῆς Γερουσίας παρακαταθὲν τότε ἔγγραφον τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου· καὶ β') πῶς ἀνακρίνονται Γερουσιασταὶ ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τοῦ σώματος. Οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ σήμερον παρουσιαζόμενοι μᾶς δίδουσι λόγον· καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου λέγουσιν ὅτι ἅμα παρουσιασθέντος τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου εἰς τὴν Γερουσίαν, δι' οὗ κατηγγέλετο ἡ πλαστογραφία τῶν ἀξιωματικῶν, πάραυτα διέταξαν τοὺς εἰσαγγελεῖς νὰ τοὺς διαβεβαιώσωσι πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, τὰς δὲ ληφθείσας πληροφορίας μετὰ τῶν ἐγγράφων τῶν εἰσαγγελέων οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ πρὸ μικροῦ μᾶς κατέθεσαν· ἂν αἱ πληροφορίαι αὗται εἶναι ἀληθεῖς ἢ ὄχι, δὲν εἶναι σήμερον ὁ καταλληλος πρὸς ἐξέλεγξιν χρόνος· μένει νὰ ἀποδειχθῇ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ὅτι τὸ ἔγκλημα ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει· ἅπαντα δὲ τὰ ἄλλα ἐφ' ὧν γίνεται λόγος εἶναι ἄπω σκοποῦ, καὶ ἐκτὸς τοῦ ἀντεικειμένου, διὰ ταῦτα πᾶσα περαιτέρω συζήτησις πρέπει νὰ παύσῃ.

Περὶ τοῦ δευτέρου δὲ ἐξετάσας εὗρον ὅτι ἡ σύνοδος ἡ βουλευτικὴ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐνηργήθησαν αἱ ἀνακρίσεις τῶν Γερουσιαστῶν, δὲν εἶχεν ἀρχήσει· ἀφοῦ ὅμως μετὰ ταῦτα ἤρξατο ἡ σύνοδος, οἱ ὑπουργοὶ ἐζήτησαντο τὴν ἄδειαν τοῦ σώματος περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς αὐτῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον περιττὴν θεωρεῖ πᾶσαν καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου τούτου ἀντικειμένου συζήτησιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ὡς ἔγγιστα τὸ θέμα τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν· ἀλλ' ὅτι ὅταν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἤρχισε νὰ λαλῇ ῥητῶς ἀνέφερε τὸ ὄνομα τοῦ Κ. Ψύλλα, εἰπὼν ὅτι ἐγὼ (ὁ Ψύλλας) υἱοθέτησα τὸ παρὰ τῶν Μαυρομιχαλῶν παρακατατεθὲν ἔγγραφον τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου, ὅτι τὸ ὠνόμασα χειρότερον καὶ ἐκείνου τοῦ Δηβλετίου, καὶ παρακατιὼν προβαίνων μᾶς ἔδωκεν (ὁ Κ. ὑπουργὸς) μαθήματα συνταγματικὰ, ὅτι δηλ. δὲν ἔπρεπε νὰ φέρωμεν τὸ ζήτημα ἐντεῦθε, καθὸ ὅλως δικαστικὸν ἀφ' ἑνὸς, ἄλλως τε δὲ ἄσκοπον καὶ κακόσκοπον. Ἡμεῖς, Κ. ὑπουργέ, ὡς καὶ ὁ προαγορεύσας εἶπε, δὲν φέραμεν τὸ ζήτημα εἰς τὴν Γερουσίαν διὰ ἐπικρίνωμεν δικαστικὰς πράξεις, τὰς ὁποίας ἔκτοτε πρῶτοι ἡμεῖς ἐκηρύξαμεν ἀνευθύνους ὡς καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς, ὑπευθύνους δὲ μόνον ἐνώπιον Θεοῦ· οἱ Μαυρομιχάλαι τότε ἀνέφεραν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον κατηνέχθη κατ' αὐτῶν, καὶ κατέθεσαν τότε τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐζήτουν νὰ καταχωρισθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ μετὰ καὶ

τῶν ἄλλων λόγων τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν πρὸς ὑποστήριξίν των· ἀλλ' ἐπειδή τις τῶν γραμματέων διϊσχυρίζετο ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταχωρισθῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα, ἐγὼ εἶπον ὅτι καὶ πρέπει καὶ δύναται νὰ καταχωρισθῶσιν εἰς τὰ πρακτικὰ, καὶ νὰ προσκληθῶσι μάλιστα οἱ ὑπουργοὶ νὰ δώσωσι λόγον καὶ πληροφορίας περὶ τῆς πλαστογραφίας περὶ ἧς τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο ἀνέφερε· δὲν δυνάμεθα ὅμως ἡμεῖς νὰ ἐπεμβῶμεν εἰς τὴν δικαστικὴν συνείδησιν τῶν δικαστηρίων, ἀλλ' ἂν τὰ δικαστήρια ἀλλεπαλλήλως καταστρέφωσι τὴν δικαιοσύνην καὶ τότε πάλιν πρέπει νὰ κρεμασθῶμεν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ὑπουργῶν καὶ νὰ μὴ σταυρώσωμεν τὰς χεῖράς μας, εἶπον μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις καὶ νομίζω ὅτι τὰς ἐνθυμεῖσθε· προσθέτω δὲ ἤδη ὅτι ὅλοι οἱ ἔπαινοι οἵτινες ἀπεδόθησαν εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς δὲν ἐγένοντο εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' εἶναι ὑπερβολαί· χρεία μεγίστης προσοχῆς, διότι πολλοί, κύριοι, γίνονται θῦμα τῆς ἀπειρίας πολλῶν δικαστῶν παιδαρίων. Τὸ ζήτημα λοιπὸν ἦτο πολιτικὸν καὶ οὐχὶ δικαστικὸν· προκειμένου ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἐγγραφῶσιν τὰ λεχθέντα τότε εἰς τὰ πρακτικὰ, διότι τὶς τῶν γραμματέων ἠρνεῖτο, ἐπέμεινα εἰπὼν ὅτι ἐπὶ ματαίῳ δὲν πρέπει νὰ λέγωνται μόνον ἀπὸ τοῦ βήματος, ἀλλὰ νὰ ἐγγράφωνται καὶ καταγράφωνται τὰ λεγόμενα πρὸς ἔλλογον διόρθωσιν, διὰ νὰ μὴ ἐπέρχηται αὐτὴ ἔξωθεν ἐκνόμως. Ἂν λοιπὸν ἐπιβεβαιωθῇ ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς πλαστογραφίας ἔλαβε χώραν, (διότι τὶ παράδοξον νὰ ὑπάρχωσιν ἄνθρωποι ὁδηγούμενοι εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀπὸ μακρόθεν Ἀγγέλους), τότε δὲν πρέπει νὰ ὑψώσωμεν φωνήν; ἐπηρεάζεται οὕτως ἡ δικαιοσύνη; ἀφοῦ μάλιστα ἤρχισε ψυχρανομένη ἡ τρομερὰ κατὰ τῶν κυρίων ὑπουργῶν κατάπληξις διὰ τὸν φόνον τοῦ μακαρίτου Καρριωτάκη (τὴν δύσμοιρον ἀπώλειαν τοῦ ὁποίου καὶ ἐγὼ ἐθρήνησα), κατάπληξις ἥτις ὤφειλε νὰ γίνηται διὰ πᾶν ἔγκλημα καθ' οὑτινος δήποτε πραττόμενον, κατὰ τῶν λεηλασιῶν τῶν ὁδηγῶν, κατὰ τῶν λῃστειῶν καὶ τῶν καταπιέσεων καὶ τὰ λοιπὰ, φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ ἔωλον τῆς καταπλήξεως ἔπρεπε νὰ μᾶς φέρῃ εἰς σκέψιν μήπως πάθωσιν μήπως πτοηθῶσιν ἀθῶοι, ἐπὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐφ' ὅτῳ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν γνωρίζει τὸ ἀξίωμα «προτιμητέον εἶναι νὰ ἀπολυθῶσι 10 κακοῦργοι παρὰ νὰ πάθῃ εἷς ἀθῶος.» Κακῶς λοιπὸν προεκαλέσαμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου; ἐπηρεάσαμεν τὴν δικαιοσύνην; ποῦ ἡμάρτομεν υἱοθετήσαντες τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο; Δὲν εἶπον ὅτι τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο εἶναι οὐρανοπέμπον, εἶναι ἀληθὲς, δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ εἴπω, δὲν εἶχον πεποί-

θησιν νὰ τὸ διαβεβαιώτω, διότι πρώτην φορὰν ἤκουσιν περὶ τοιούτου ἐγγράφου· εἶπον ὅμως νὰ προσκληθῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ μᾶς εἴπῃ ἂν ἔλαβε χώραν τοιαύτη πρᾶξις, τί ἔκαμε τὸ ὑπουργεῖον, ἀφοῦ ἔλαβε χώραν τοιοῦτον ἔγγραφον. Ταῦτα μόνον εἶπον, διότι καὶ τότε εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως δὲν ἔλαβον μέρος, ἐχάρην μόνον διὰ τὴν ἀθῴωσιν τῶν συναδελφῶν μας· καὶ σήμερον διὰ τὸν τύπον μόνον τῆς συνταγματικῆς διαγωγῆς λαμβάνω τὸν λόγον, διὰ νὰ κάμωμεν ζήτημα πᾶν ζήτημα ἀφορῶν τὴν διαγωγὴν τῶν ὑπουργῶν. Ἐν ἐκ τῶν δύω Κύριοι ἢ εἶναι συκοφαντίαι, τὰ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τοῦ Ἀστυνόμου ἀναφερόμενα περὶ πλαστογραφίας ἢ ἦναι ἀλήθειαι, καὶ τότε οὐδὲ ὁ θρόνος, οὐδὲ τὸ σῶμα τοῦτο τὸ προπύργιον τοῦ θρόνου πρέπει νὰ ἀνέχωνται αὐτὰ ταῦτα· ἐζήτησα νὰ μᾶς διαλύσωσι τὴν καταμήνυσιν ταύτην οἱ Κ. ὑπουργοί! ἂν δὲ εἶναι συκοφαντίαι, ἂς μᾶς δείξωσιν οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ ποῖοι εἶναι οἱ συκοφάνται οἱ γράψαντες τὰ ψεύδη ταῦτα, ποῖοι οἱ πλαστουργοὶ τῶν τεραστίων τούτων ἐγγράφων. Ἴσως δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν, ἴσως δὲν ἐθυμήθησαν νὰ ἐνεργήσωσι πρὸς ἀνακάλυψιν, ἐγὼ ὅμως σᾶς τὸ ὑπενθυμίζω καὶ θέλω σᾶς τὸ ὑπενθυμίσει καὶ πάλιν, διὰ νὰ ἀνευρεθῶσιν οἱ συκοφάνται· ἢ οὕτως ἢ ἄλλως ἡ δικαιοσύνη πρέπει νὰ ἔχῃ ῥομφαίαν δίστομον.

Εἰς τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ προαγορεύσαντος ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀντέταξεν ὅτι ἡ ἀστυνομία Οἰτύλου δὲν ἀπεύθυνε τὴν καταμήνυσιν ταύτην εἰς τὴν εἰσαγγελίαν διὰ νὰ ἐπιληρθῇ αὕτη τῆς ὑποθέσεως ἢ τῆς καταμηνύσεως μᾶλλον ἐξ ἐπαγγέλματος· ἄλλως τε ἀνήκει εἰς τὸν συκοφαντηθέντα αὐτὸν νὰ ἐγκαλέσῃ τὸν συκοφάντην, διότι ἡ μήνυσις τοῦ ἀστυνόμου ὡς μὴ διευθυνθεῖσα εἰς ἀρχὴν, ἀλλὰ πρὸς ἰδιώτας παραδοθεῖσα δὲν ἐπιφέρει τὴν ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαυρομιχάλης λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον εἶπε· « φίλος μὲν Πλάτων, φιλτάτη δ' ἡ ἀλήθεια» λυποῦμαι διότι θέλω ἐλθεῖν εἰς δυσαρέστους ἐξηγήσεις μὲ τὸν φίλον Κ. Παΐκον ὑπουργὸν νῦν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἂν ἦτο εἰσαγγελεὺς ἤθελε προχωρήσει ἔτι πρὸς, δηλ. εἰς προφυλακίσεις. Μέμνησο Κύριε ὑπουργὲ τοῦ λογίου «ἔνα δεῖ τὸν ἄνθρωπον εἶναι.» Μέμνησο τῶν λόγων τοὺς ὁποίους μοὶ ἀπήγγειλες ὅταν ἐπανελθὼν ἐνταῦθα ἀπὸ τὰ κτήματά μου, σᾶς ἐπεσκέφθην εἰς τὸ γραφεῖόν σας· μετὰ τὴν ὁποίαν μὲ ἐδείξατε εὐνοϊκὴν ὑποδεξίωσιν, σᾶς ἀνέ-

φερον περὶ τῆς ἐπισκέψεώς μου πρὸς τοὺς τότε συναδέλφους σας ὑπουργοὺς, καὶ περὶ τῆς ἰδέας τὴν ὁποίαν τινὲς ἐξ αὐτῶν μοὶ ἐξέφρασαν, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη θεωρεῖ ἐμὲ καὶ τὸν ἀδελφόν μου δήθεν ἐνόχους τῆς στυγερᾶς καὶ ἀποτροπαίου ἐκείνης δολοφονίας· ἐνθυμοῦμαι αὐτολεξεὶ τὴν φράσιν σας « μὴ καταδέχεσθε, Κ. Μαυρομιχάλη, νὰ μολύνηται, μὲ εἴπατε, τὴν γλῶσσαν σας διὰ τὸν ἑαυτόν σας καὶ τὸν ἀδελφόν σας διότι κοινὴ γνώμη ἐν ἑλλάδι α') δὲν ὑπάρχει, καὶ β') ἐὰν ὑπάρχῃ δύναταί τις νὰ τὴν σχηματίσῃ μὲ 100 δραχμὰς εἰς τὰς τριόδους καὶ τὰ καφενεῖα (εἰς τὴν Bella grecia)· καὶ εἰπέ μοι ἤδη δὲν εἶσαι ἀσυνεπὴς πρὸς αὐτὸν λέγων, ὅτι ἂν ἦσο εἰσαγγελεὺς ἤθελες προχωρήσει εἰς προφυλακίσεις· καὶ ταῦτα λέγοντες ποῖον ὑπεννοεῖτε, ἐμὲ, ἢ ἄλλον; λέγε μοι δὲν εἶναι ἀντίφασις αὕτη; ἐγὼ ὅμως λέγω ὅτι ἡ εἰσαγγελία πλέον παρ' ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμῃ ἔπραξε καὶ τοῦτο διότι ἡ Κυβέρνησις, διὰ τοῦ στόματος σου εἶποῦσα ὅτι τὸ ἐγκλημα θέλει τὸ φθάσει, ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν εὑρίσκηται εἶχεν ἐκτεθῆ. Ἴσως ἡ εἰσαγγελία ἐνήργησε καὶ ἐναντίον αὐτῆς ταύτης τῆς πεποιθήσεώς της, ἀλλ' ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων τὴν ὦθει. Συγχωρήσατέ μοι, Κύριοι, ἐνταῦθα μικρὰν παρέκβασιν περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῆς κοινῆς γνώμης· θέλω ἀναδράμει εἰς τὸ ἔτος 1838 καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ πάλιν ὑπουργὸς ὁ Κ. Παΐκος ἦτο, καὶ καθ' ἣνεποχὴν καὶ τότε ἡ κοινὴ γνώμη μὲ κατηγόρει ὡς στασιαστὴν συνέπεσε καὶ τότε ὀλίγον πρὶν ἡ ἐκραγῇ ἡ στάσις τοῦ Γυθείου, ὡς ἀρχηγὸς τῆς ὁποίας ἐκατηγοροῦμην, κατά τι ἔθιμον τοῦ πατρός μου νὰ διανέμω αὐτὸς ἐγὼ διὰ τοῦ ἐπιστάτου τῆς οἰκογενείας μας σῖτον εἰς τινας ἐνδεεῖς, εἰς ὀρφανὰ καὶ χήρας· μικρὸν μετὰ ταῦτα συνέβη ἡ στάσις καὶ οἱ πολιτικοί μας ἐχθροὶ ὀρεξάμενοι τῆς εὐκαιρίας ἔπεισάν τινας νὰ μὲ συκοφαντήσωσιν ὡς ὑποκινήσαντα τὴν στάσιν καὶ ἐπὶ τούτῳ μικρὸν πρότερον διενέμοντα σῖτον· προσεκλήθην παρὰ τοῦ Βασιλέως διὰ νὰ ἀπολογηθῶ, πρὸς ἀπολογίαν μου καθυπέβαλαν κατάλογον τῶν πρὸς οὓς διενεμήθη ὁ σῖτος, κατάλογον διατηρηθέντα κατὰ τύχην ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου μου· ἀλλὰ τότε ὦ ποία διαφορὰ ἐποχῆς, ὦ ποία διαφορὰ ὑπαλλήλου ἀπὸ ὑπάλληλον, μόλον ὅτι ὁ Φίδερ ὁ διώκτης μας ἦτο παντοδύναμος, ὁ ἐν Μακαρίᾳ τῇ λήξει Σαρδέλης ἐκ Τριπόλεως εἰσαγγελεύων ἐν Σπάρτῃ, πρὸς ὃν διευθύνθη ὁ κατάλογος οὗτος παρὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦντος Κ. Παΐκου τὸν ὁποῖον καὶ εὐγνωμονῶ, διὰ νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀναφέρῃ περὶ ἐμοῦ, ἐν τῇ ἐκθέσει του ἀνέφερε, χωρὶς νὰ πτοηθῇ τὴν παντοδυναμίαν τῶν συκοφαντῶν

μου ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐκ τοῦ καταλόγου ἔλαβε μέρος εἰς τὴν στάσιν καὶ ὅτι προφανῶς συκοφαντία καὶ ἄγρια πάθη ὑπεκίνησαν τὴν κατ' ἐμοῦ κατηγορίαν· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν τότε διωγμῶν ὡς ἐν παρόδῳ· ἂν δὲ ἤδη τὸ ὑπουργεῖον ἐρέρθη μεροληπτικῶς ἢ οὔ, τὸ ἀφήνω εἰς τὴν κρίσιν ἑνὸς ἑκάστου· οἱ Κ. ὑπουργοὶ κατηγνέχθησαν οὐχὶ καθ' ἡμῶν μόνον, λαβόντες ὡς ἐπιχείρημα ἢ καλλιον εἰπεῖν πρόφασιν τὴν συμβᾶσαν στυγερὰν πρᾶξιν, κατεφέρθησαν κατὰ τόσων ἄλλων τινὰς τῶν ὁποίων ἀποσιωπῶ, ἀναφέρω δὲ ὀνομαστὶ τὸν Κ. Λυκοῦργον Κρεστενίτην, καθ' οὗ πεντάκις ἐνεργήθησαν ἀνακρίσεις ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐνοχοποιήσεως, καὶ ταῦτα πάντα διὰ τὰς ἐπικειμένας τότε Βουλευτικὰς ἐκλογάς, διὰ νὰ μᾶς ἐπικλείσωσιν ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τῆς Σπάρτης, τοῦ Γυθείου, τῆς Μεσσηνίας. Τὰς καταδρομὰς καὶ προπηλακίσεις ταύτας ὑπέφερα γενναίως, μέχρι τῶν ἀθωώσεώς μου, ὅτε δίκαιον εἶχον νὰ ἐκφρασθῶ παράπονα κατὰ τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἀδίκως καὶ οὕτως εἰπεῖν προῖκα καὶ ὡς ἐκ περιουσίας κατεφέρθη κατὰ οἰκογενείας ἥτις ἂν δὲν ἔξιζε σεβασμοῦ διὰ τὰ προηγούμενα καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας θυσίας της, τοὐλάχιστον ἔξιζε περισσοτέρας φειδοῦς διὰ τὴν κοινωνικήν της θέσιν.

Ἐπειδὴ, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἐθεώρησαν ὡς προσωπικὴν ὁμιλίαν τὴν ἀγόρευσίν μου, ἔρχομαι πρὸς σαφήνειαν αὐτῆς ἂν καὶ δὲν ἀνέφερα κατὰ τίνων ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς προφυλακίσεις ἡ εἰσαγγελία, ὁ Κ. Μαυρομιχάλης ἐφήρμοσεν εἰς ἑαυτὸν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ λόγου μου· ἡ παρεξήγησις αὕτη εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορος, διότι ἐνδέχεται ὡς ἄνθρωποι, ἰδίαν διάπλασιν καὶ ὀργανισμὸν ἔχοντες νὰ ἔχωμεν καὶ πεποιθήσεις πολὺ διαφερούσας. Ἐνδεχόμενον, ἐὰν ἤμουν εἰσαγγελεὺς νὰ προέβαινον καὶ μέχρι προφυλακίσεων, ἐνδέχεται ὅμως νὰ μετεχειριζόμην καὶ μέτρα ἠπιώτερα ἐκείνων τοῦ εἰσαγγελέως· ὁ δὲ ἐντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλας ὅστις θέλει νὰ παρισθῇ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς ἀγορεύσεώς μου, ἠδύνατο εὐκόλως νὰ συναγάγῃ καὶ τὸ δεύτερον.

Ἐντεῦθεν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα παρατηρήσαντος ὅτι κατὰ Γερουσιαστῶν κυρωθέντων ἀθίκων ποτὲ δὲν ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσῃ οὕτως ὡς ἐλάλησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς καὶ ἐν τῇ ἀγανακτήσει του νὰ ἐνοχοποιήσῃ τοὺς Κ. Μαυρομιχάλας, λέγων ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν ἐὰν ἦτο εἰσαγγελεὺς ἤθελε τοὺς προφυλακίσει, » καὶ ἐπομένως ποτὲ δὲν ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσῃ μὲ ὅρος τοσαύτην ἀγανάκτησιν ἐμφαίνον, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν

ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ὁ ἐντιμος Γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας θεωρεῖ ὡς προνόμιον ἴδιον τὴν ἀγανάκτησιν· ἐντεῦθεν τὸν Βλέπομεν ἀγανακτοῦντα ὁτὲ μὲν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ὁτὲ δὲ κατ' ἄλλων· ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τῷ παρατηρήσω ὅτι τὸ πάθος εἶναι κοινὸν, καὶ ἕκαστος δύναται νὰ ὁμιλῇ ἀναλόγως τοῦ αἰσθήματος· ἐλεύθερος εἶναι καὶ δύναται νὰ θεωρῇ τὴν ἀγόρευσίν μου ὅπως θέλει, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ πιστώσῃ αὐτὴν Κυβέρνησιν, νὰ θεωρήσῃ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν, ὅπως τὴν ἐθεώρησεν ἐκεῖνος. Μετέβη ἐπομένως εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαυρομιχάλη, ὅστις ἠθέλησε νὰ ἐξαγάγῃ ἀντίρρησιν ἐκ τῆς σημερινῆς του ἀγορεύσεως ὡς πρὸς τὴν ἄλλοτε γενομένην μεταξὺ αὐτῶν συνδιάλεξιν, καὶ εἶπεν ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω τὸν Κ. Μαυρομιχάλην διὰ τὰ πρὸς ἐμὲ φιλικά του αἰσθήματα, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὡς λέγει μὲ ὤφειλε εὐγνωμοσύνην, ἂν καὶ ἐγὼ δὲν τὴν ἀναγνωρίζω ὡς τοιαύτην, ἀλλ' ὡς καθῆκόν μου τὸ ὁποῖον καὶ τότε καὶ πάντοτε ὁσάκις ὑπῆρξα ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐξεπλήρωσα, προσπαθήσας νὰ διατηρῶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν δικαστικὴν συνείδησιν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Ἡ μεταξὺ ἡμῶν συνδιάλεξις ἐγίνετο ἁπλῶς ὅταν ὁ Κ. Μαυρομιχάλης ἐπέστρεφεν ἀπὸ Γύθειον, χωρὶς νὰ προδικάσω ἢ ἐκφρασθῶ ἰδέαν ὑπὲρ ἢ κατά, καθόσον μάλιστα ἐνεργεῖτο ἀνάκρισις εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, ἀνάκρισις τὴν ὁποίαν οὔτε ἤθέλησα νὰ γνωρίζω, οὔτε μοὶ ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρίζω· διότι μῆλις ἑπτὰ μῆνας ὕστερον ἐπεραιώθη αὕτη, χαίρω ὅμως διότι ἡ ἰδέα μου ἐκείνη, ἡ προαίσθησίς μου ἂν θέλητε ἐπαληθευσεν· ὡς δικαστικὸς ὅμως ἀνὴρ οὐδεμίαν ἐξέφρασα γνώμην· πρὶν ἢ ἐκδοθῇ ἀπόφασις δικαστικὴ ἀποφασίζουσα τὴν ἐνοχὴν ἢ ἀθωότητα καταγρουμένου οὐδέποτε θέλω ἐπιβαρύνει τὴν τύχην οὐδενὸς, ἐκτὸς ἂν εἶμαι μάρτυς αὐτόπτης τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας· ποτὲ δὲν θέλω ἐκφρασθῆν οὔτε ὑπὲρ οὔτε κατὰ, καθὸ μὴ δικαστής του. Ἂν ὅμως ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν τὰς μετὰ ταῦτα ἀνακρίσεις πιθανὸν νὰ ἐσχημάτιζον ἄλλην ἰδέαν καὶ ἂν ἤμην εἰσαγγελεὺς πιθανὸν νὰ προέβαινον εἰς αὐστηρότερα μέτρα, εἰς προφυλακίσεις, πιθανὸν νὰ ἐλάμβανον καὶ ἠπιώτερα.

Μετὰ τὰς ἀγορεύσεις ταύτας προκειμένου νὰ ῥηθῇ ἡ Γερουσία εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Προβιλέγγιος εἶπεν ὅτι πᾶσα περαιτέρω συζήτησις εἶναι ματαία, διότι αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας τὸ σῶμα ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον περὶ τῆς πλαστογραφηθείσης ἐκθέσεως ἅμα κατατεθέντος τοῦ ἐγγράφου τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαυρομιχάλη,

σήμερον ἐδόθησαν παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ὅτι δηλ. κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν εἰσαγγελέων ἐγγράφως πρὸς τὸ ὑπουργεῖον διαβιβασθείσας καὶ ἐνώπιόν μας σήμερον παρουσιασθείσας, ἔγγραφον τοιοῦτον οὐδαμῶς ὑπάρχει· ὥστε τὸ ζήτημα θεωρεῖται περαιωμένον.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἡ συζήτησις παρετάθη διότι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ οὔτε τοὺς Κ. ὑπουργοὺς τῶν στρατιωτικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τοῦ νὰ ἐκθέσωσιν ὅσα ἐξέθεσαν πρὸς ἀπαίτησιν καὶ ἀναίρεσιν τῶν κατὰ τοῦ ὑπουργείου λεγομένων, οὔτε τοὺς λοιπούς Κ. Γερουσιαστὰς διατεινομένους νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ Γερουσία δὲν ἐπεμβαίνει εἰς δικαστικὰ καθήκοντα ζητοῦσα πληροφορίας ἐπὶ ἐγγράφου φέροντος χαρακτῆρα κακουργήματος. Ἡ Γερουσία εἰζήτησε πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀπὸ τὸν Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργόν, ὅστις λέγει ὅτι τοιοῦτον ἔγγραφον δὲν ὑπάρχει ἀλλ' ἐξ ἐναντίας τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Μαυρομιχάλη παρακατατεθὲν ἔγγραφον τοῦ ἀστυνόμου Οἰτύλου εἶναι ψευδές. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὁ Κ. Μαυρομιχάλης δὲν ἀποδείξει τὴν γνησιότητα τοῦ ἐγγράφου τοῦ ἀστυνόμου, θεωρεῖται τοῦτο ψευδές.

Ἄλλων δὲ παρατηρησάντων ὅτι πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ γνησίου τοῦ ἐγγράφου τούτου δὲν εἶναι ἁρμοδία ἡ Γερουσία ἀλλ' ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐνήργησαν ὅ,τι ἔπρεπε, αἱ δὲ πληροφορίαι τὰς ὁποίας μᾶς ἔφερον διὰ τῶν ὀργάνων των δεικνύουν ψευδὲς τὸ παρακατατεθὲν ἔγγραφον· ἂν μὲν δειχθῇ διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἢ καὶ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τὸ ἐναντίον, ὅτι δηλ. αἱ πληροφορίαι τῶν ὀργάνων τοῦ ὑπουργείου εἶναι ψευδεῖς τότε πάλιν δύναται τὸ ζήτημα νὰ ἐπαναληφθῇ ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, ἄλλως τὸ ζήτημα καὶ ἡ συζήτησις θεωροῦνται περαιωμένα.

Συμφωνησάσης πρὸς τοῦτο τῆς Γερουσίας ὁ Κύριος πρόεδρος ἐκήρυξε περαιωμένην τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησιν καὶ ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ φορολογίας διὰ τὸ ἔτος 1852 νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Γρηγοριάδης.

Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 23 Νοεμβρίου 1851. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν παόντων 32 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Ἀναγνώστης Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἐπομένως ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Αὐλικῶν τελετῶν, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 Νοεμβρίου τ. μ. δι' οὗ ἀναγγέλλεται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε πένθος τριῶν ἑβδομάδων διὰ τὸν θάνατον τῆς Α. Μ. Ἐρνέστου Αὐγούστου Βασιλέως τοῦ Ἀννόβερ, πρίγκιπος τοῦ βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, Δουκὸς τοῦ Κουμβερλάνδ κτλ.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1852 νομοσχεδίου, καὶ προτεθείσης εἰς συζήτησιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπὴ δὲν πολιτεύεται τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ σῶμα δύναται νὰ προχωρήσῃ ἀσυζητητὶ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορίαν, κατόπιν δὲ νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρωτίβεται νὰ λάβῃ τὸν λόγον. Ἀντιπαρατηρήσαντος δὲ τοῦ Κ. Ψύλλα ὅτι οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἔχουσιν αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, διότι πιθανὸν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ δέχηται τὴν τε ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα νομοσχεδίου τινός, καὶ ὅμως δὲν νὰ γίνῃ ἐπ' ἀμφοτέρων, πρὸς φωτισμὸν τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἐπιψηφίσῃ ἐν γνώσει καὶ πεποιθήσει ψῆφον, ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐπιφυλαχθεῖσαν συνήθειαν πρὸ τῆς συζητήσεως παντὸς νομοσχεδίου ἠγαίται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἀλλ' ἐπειδὴ τό τε νομοσχέδιον καὶ ἡ ἔκθεσις εἶναι τόσον ὀλιγόστιχα, ὥστε πρὸς ἀνάγνωσιν αὐτῶν, ἄλλως περιττὴν, διότι εἷς ἕκαστος ἡμῶν ἔχει ἀνὰ χεῖρας ἀμφότερα πρὸ ἡμερῶν τυπωθέντα, θέλει καταναλωθῇ ἱκανὸς χρόνος, προτείνει διὰ μόνην τὴν περίστασιν ταύτην νὰ μὴν ἀναγνωσθῶσιν, ἀλλὰ νὰ κριθῇ τὸ σῶμα ἀμέσως ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς ἀρχῆς. Τὴν γνώμην ταύτην παρωδεύσασα ἡ Γερουσία προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀρχῆς, ἐπὶ τῆς

ὁποίας λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας εἶπεν· ὅτι προκαλούμενος ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέρχεται τῆς συμφωνίας τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ κηρύττεται κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου· ὁ δὲ λόγος εἶναι ὅτι καὶ χίλια ἄλλα νομοσχέδια ἂν ἀπορρίψῃ ἡ Γερουσία οἱ ὑπουργοὶ μένουσιν εἰς τὰς ἕδρας των, ἀλλ' ὅταν τοὺς ἀπορρίψῃ ἡ Γερουσία τοιοῦτον νομοσχέδιον οὐσιῶδες, ὅταν τοὺς εἰπῇ ὅτι δὲν ἐμπιστεύομαι νὰ δώσω φόρους πρὸς ὑμᾶς ἀ) διότι δὲν ἐκπληροῦτε τὰς πρὸς τοὺς φορολογουμένους ὑποχρεώσεις σας, καὶ β') διότι μὴ προκαθυποβαλλομένου τοῦ προϋπολογισμοῦ, δὲν γνωρίζομεν τὰ διάφορα ἄρθρα καὶ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἔξοδα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁδηγούμενοι, θέλομεν ψηφίσει φόρον **8, 10** ἢ **12** τοῖς **100**. Διὰ τὸ πρωθύστερον τοῦτο σχῆμα, καὶ διότι δὲν ἐκπληροῦνται αἱ πρὸς τοὺς φορολογουμένους ὑποχρεώσεις, κηρύττεται κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Τὸ πρωθύστερον τοῦτο σχῆμα, εἶπεν ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, δύναται νὰ συμβιβασθῇ ἄλλως, ὥστε φρονεῖ ὅτι ὁ προαγορεύσας θέλει μείνει σύμφωνος, ὡς ὑπῆρξε, μὲ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐπειδὴ τὸ ὑπουργεῖον δὲν καθυπέβαλε πρῶτον τὸν προϋπολογισμόν, ἵνα ἐκ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ ῥυθμίσωμεν τοὺς φόρους, θέλομεν καὶ ἡμεῖς πρωθυστέρως ῥυθμίσει τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα θέλει μᾶς χορηγήσει τὸ περὶ φορολογίας νομοσχέδιον.

Οὕτω γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Δ. Χαντζίσκου, ἐγένετο αὕτη παραδεκτὴ διὰ ψήφων **36** κατὰ **4**, ὡς τὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ἐμφαίνει.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1852.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Κωνστ. Μπότζαρης	Ο
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀδάμπιος Νάκος	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης	Ν	Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Χαρ. Παππαπολίτης	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Νικ. Πανηρόπουλος	Ν

Σ. Παππαλεξόπουλος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Νικ. Πρασσακάκης	Ο	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ν. Χρυσάγελος	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Ἀλέξιος Πλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης		Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης		Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Μιχαὴλ Μαρκοπολίτης	Ν

Προέβη μετὰ ταῦτα ἡ Γερουσία εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθ' ἕκαστα. Προκειμένου τότε ν' ἀναγνωσθῇ τὸ **1** ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι πρὶν ἡ ἀναγνωσθῇ τὸ **1** ἄρθρον μέλλει νὰ ἐκθέσῃ ἀρχάς τινας γενικὰς ἐπὶ ὅλων τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἕτερος τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν ὑπολαβὼν παρετήρησεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ὁ λόγος πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν ἐπὶ γενικῶν ἀρχῶν καὶ παρατηρήσεων, τοῦτο ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἐὰν ἤθελεν ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὶν ἡ ψηφισθῇ ἡ ἀρχή, ἤδη ὅμως πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Εἰς ταῦτα ἀντέταξεν ὁ Κ. ἐπὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι οὕτω φαίνεται ἐμποδιζόμενος ὁ λόγος διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τὰ μέλη. ὡς ἐὰν νὰ μὴ δύναταί τις νὰ λάβῃ ἀφορμὴν ἐξ οἱουδήποτε ἀντικειμένου καὶ νὰ ὁμιλῇ ἐπὶ πολλὰς κατὰ συνέχειαν ὥρας διὰ παρεμβολῶν. Αἱ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας θέλω ἐπιφέρει τὴν στιγμὴν ταύτην ἀφορῶσι τὰς τροπολογίας τοῦ νομοσχεδίου, ἐπιφυλαττόμενος εἰς ἑκάστην τροπολογίαν νὰ δώσω εἰδικὰς πληροφορίας.

Ἂς μὲ συγχωρήσῃ ἀντεπήνεγκεν ὁ προλαλήσας γερουσιαστής, ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ τὸν παραπέμψω εἰς τὸν κανονισμόν, ὁρίζοντα ὅτι ἡ συζήτησις διαιρεῖται εἰς γενικὴν καὶ εἰδικὴν ἢ τῶν καθ' ἕκαστα· ἡ γενικὴ παρῆλθεν ἀρξαμένης ἤδη τῆς μερικῆς· κατὰ συνέπειαν, χωρὶς νὰ θέλῃ τις νὰ ἐμποδίσῃ τὸν λόγον ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργόν, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐμποδίζεται ἀπὸ αὐτὸν τὸν κανονισμὸν νὰ ἐπιφέρῃ ἤδη πλέον γενικὰς παρατηρήσεις, ἀλλ' ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἐὰν θέλῃ, δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ πολλὰς κατὰ συνέχειαν ὥρας, ἐὰν ὁρμᾷ ὅτι, τὸ καλὸν ἐνεστιν ἐν τῇ πολυλογίᾳ. τὸν διαβεβαιοῦμεν ὅτι θέλομεν μὲν ὑπομείνει νὰ τὸν ἀκροασθῶμεν, ἀλλ' οὐχ ἧττον διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν ἐκχυλίσει τοὺς λόγους του διὰ νὰ ἀνεύρωμεν τὴν πραγματικήν των ἀξίαν.

Οὕτω λοιπὸν ἀπεφασίσθη ν' ἀναγνωσθῇ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἐκείνη τῆς μειοψηφίας. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁποίων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τά δε.

Εἰς τινα προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἐπ' ἄλλου τινος νομοσχεδίου ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ εὐχαριστήσω τὴν τότε πλειονοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς, διότι ἔφερεν εἰς τὴν συζήτησιν ὅλην τὴν σπουδαιότητα καὶ μοὶ ἔδωσεν ἀφορμὴν τότε ν' ἀναπτύξω τοὺς ἰσχυροὺς λόγους ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο τὸ νομοσχέδιον, καὶ νὰ ἐπιτύχω τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ σώματος. Δὲν θέλει θαυμάσει οὐδεὶς ἂν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἀποδώσω νέαν εὐχαριστησιν εἰς τὴν πλειονοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις εὑρέθη κατὰ σύμπτωσιν συγκειμένη ἐκ τῶν αὐτῶν μελῶν, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ἡ πλειονοψηφία τῆς σημερινῆς ἐπιτροπῆς ἀναλαμβάνει τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ νομοσχεδίου. Ὁμολογῶ ὅτι οὐδεμία φιλία καὶ εὔνοια ἠδύνατο νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νομοσχεδίου, ὅπου ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, μὲ ἐκεῖνα τὸ ἠθικὸν κῦρος ὅπερ ἔχουσιν αἱ ἀποφάσεις ὅταν εἶναι ὀρθαί. Ἂν τις τῷ ὄντι ἀναμετρήσῃ τὰς ὥρας καὶ ἡμέρας τὰς ὁποίας κατηνάλωσεν ἡ ἐπιτροπὴ μελετῶσα ἑκάστην διάταξιν, ἐὰν διέλθῃ προσεκτικὰ τὰς τροπαλογίας τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς, συνάγει ὅτι οὐδὲ μέσων οὐδὲ πόνων ἐφείσθη αὕτη διὰ νὰ ἀνεύρῃ τὰ σφάλματα τοῦ ὑπουργοῦ· δὲν δύναμαι παρὰ νὰ συνομολογήσω διὰ τοῦτο ὅτι τὸ ἔργον καὶ ἐναντίον τῆς παραιτήσεως τοῦ συντάκτου αὐτοῦ εἶναι τελειότερον ἢ ὅ, τι ἤλπιζεν. Εἰς νομοσχέδια ἀφορῶντα τοὺς ἀμέσους φόρους, οἵτινες ἀποτελοῦσι τοὺς σημαντικωτέρους πόρους τοῦ Δημοσίου, ἡ συβαρότης εἶναι προφανὴς, συνδεομένη μάλιστα

μὲ τὰς περιστάσεις ἐκείνας αἵτινες βάλλουσιν εἰς δυσχέρειαν καὶ τοὺς φορολογουμένους καὶ τὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ μὲ λιγγέως ὄμμα ἀνακρίνασα ἓν πρὸς ἓν τὰ μέρη τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἀνεῦρεν εἰμὴ ἐλλείψεις μικρὰς, ἐξ ὧν αἱ μὲν περιστρέφονται εἰς τὴν οὐσίαν, καὶ αὗται εἶναι ἡ ἐσταλμέναι ἢ ἄσκοποι, αἱ δὲ εἰς φιλολογικὰς συζητήσεις καὶ εἶναι ὅλως ἐπουσιώδεις. (Ἐνταῦθα ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ὑπολαβὼν τὸν ἀγορεύοντα ἀπετάθη πρὸς τὸν Κ. πρόεδρον, ὅτι ἡ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀγόρευσις στρέφεται παρὰ τὸν κανονισμὸν, τὴν τάξιν καὶ τὰ προαποφασισμένα, εἰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ παρατηρήσεις, ἐκτὸς τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου ἄρθρου, ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς ἀναλαβὼν τὴν διακοπεῖσαν σειρὰν τοῦ λόγου του εἶπεν). Ἔρχομαι νὰ ἐκπληρώσω ἄλλο καθῆκον ἐνώπιον τοῦ σώματος, νὰ κάμω τὴν σύντομον εἰσήγησιν διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἐκτίμησιν μιᾶς ἑκάστης τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ εἰσήγησις αὕτη ἐν ἐκτάσει γεγραμμένη εὑρίσκεται εἰς τὴν συνοδεύουσαν τὸ νομοσχέδιον ἔκθεσιν μου πρὸς τὴν Βουλὴν, ὑπ' ὄψιν σας εὑρισκομένην, ὅθεν ὀλίγα τινὰ μόνον θέλω ἀναφέρει. Ὅταν ἀνέλαβον νὰ συντάξω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ τὸ ὑποβάλω εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἐσκέφθην ὅπως πρὸ μικροῦ οἱ συνάδελφοί μου περὶ τοῦ ἐν ἰσχύϊ συστήματος τῆς φορολογίας, καὶ ἐπείσθην ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸ σύστημα τῆς ἀποδεκατώσεως ἀτέλειαι καὶ μεγάλαι μάλιστα· ἔστρεψα τότε τὴν προσοχήν μου εἰς διάφορα εἴδη συστημάτων πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐν ἰσχύϊ· ἀλλὰ μ' ὅλην τὴν προσπάθειαν καὶ καλὴν θέλησιν τὴν ὁποίαν εἶχον περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοιούτου συστήματος, καὶ περὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ὑπάρχοντος, δὲν ἠδυνήθην νὰ εὕρω ἄλλο καταλληλότερον. Ἅπαντες συμμεριζόμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπιχειρεῖται ταύτης. Πολλοὶ προκάτοχοι, καὶ διάδοχοι καὶ ἴσως μεταγενέστεροι ἀπέσχον δοκιμασίας, ἥτις δὲν θέλει φέρει ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐμβάλῃ τὸν μὲν λαὸν εἰς νέα βάρη, τὴν δὲ Κυβέρνησιν εἰς δυσχερείας. Εἰς τύπων τῷ ὄντι ὅπου ἡ ἰδιοκτησία δὲν εἶναι ὡρισμένη, ὅπου κτηματολόγιον δὲν ὑπάρχει, ἡ μεταρρύθμισις φορολογικοῦ συστήματος ἔχει σπουδαίας, σοβαρὰς συνεπείας· ἔστρεψα ὅθεν τὴν προσοχήν μου εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα, προσπαθήσας ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοὶ ν' ἀπομακρύνω τὰς ἀτελείας, καὶ νὰ συμπληρώσω τὰς ἐλλείψεις. Τὸ νομοσχέδιον ὅπως συνετάχθη περιέχει τὰ ἑξῆς.

α) Εἰς τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα ὑπῆρχε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ βεβαιώνῃ τοὺς φόρους καὶ νὰ διδῇ τὸ δεπλότυπον·

τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνοικιαστοῦ τοῦτο ἦτο ἀπεριόριστον, διὰ τοῦ προκειμένου ὅμως νομοσχεδίου τὸ δικαίωμα τοῦτο τῷ δίδεται ὑπὸ ὅρους· ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν τὸ διπλότυπον εἰς τὸν φορολογούμενον, ὁ φορολογούμενος κάμνει ὅ,τι ἀρνεῖται νὰ πράξῃ ὁ ἐνοικιαστὴς, προσκαλεῖ δηλ. τὸν δήμαρχον ἢ τὸν πάρεδρον, ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην ἢ τοὺς ἀναπληρωτὰς αὐτῶν καὶ ἐνεργεῖ δευτέραν μέτρησιν συνταττομένου πρωτοκόλλου. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ ἐνοικιαστὴς ἤδη ἀναγκάζεται νὰ ἐκδίδῃ ἀμέσως τὸ διπλότυπον κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀλωνίσματος, καὶ οὕτω πᾶσα καταπίεσις πρὸς τὸν φορολογούμενον ἐκλείπει· διά τε τὴν ἔγκαιρον ἔκδοσιν τοῦ διπλοτύπου ἀφ' ἑνὸς, καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν ἀφ' ἑτέρου δυσπόλως καταπιέζεται καὶ ἔτι δυσκολώτερον ἀπατᾶται ὁ φορολογούμενος.

Ϛ'.) Οὐσιώδης μεταῤῥύθμισις· ὑπῆρχον διάφορα προϊόντα κατ' ἐκτίμησιν φορολογούμενα. Αὕτη γινομένη πρὸς ὠφέλειαν τῆς Κυβερνήπεως ἔδιδε χώραν εἰς μυρίας ὅσας καταχρήσεις· καὶ τὸ 1/3 ἢ τὸ 1/4 τῆς προϊόδου αὐτῆς κατεστρέφετο. Τὸ νομοσχέδιον καταῤῥίπτει τὴν διὰ ἐκτιμήσεως φορολογίαν εἰσαγαγὼν τὴν ἐνοικίασιν.

γ'.) Ὑπῆρχον φόροι πληρωνόμενοι εἰς τὰ τελωνεῖα· μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ μέταξα ἐφορολογεῖτο ἐκεῖ, ἀλλ' ἂν καὶ ἐπίσημοι πληροφορίαι ὑπάρχουσιν ὅτι μέταξα πολλὴ ἐξάγεται ἐκ τοῦ κράτους μας μόλις ἀνέβη εἰς 90,000 δραχμὰς τὸ ἐπ' αὐτῆς εἰσπραχθὲν εἰς τὰ τελωνεῖα δικαίωμα· ὁ τρόπος οὗτος οὐ μόνον ἔδιδε χώραν εἰς καταχρήσεις ἄλλας, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς λαθρεμπόρια, διότι τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐνούμενον μὲ τὸν ἐπ' αὐτῆς ἔγγιον φόρον ἀπετέλει ποσὸν μέγα. Πρὸς ἀποφυγὴν τούτων ἡ μέταξα ὑπήχθη εἰς τὴν ἐνοικίασιν.

Ἐκτὸς τῶν μνημονευθεισῶν τροποποιήσεων ἐπηνέχθησαν καὶ ἄλλαι τροποποιήσεις ἐπὶ τῶν τύπων καὶ τρόπων, τὰς ὁποίας εἰς τὰ καθ' ἕκαστα θέλει ἀναπτύξει, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ θέλετε παρατηρήσει.

Τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν ὅπως παρουσιάζεται δὲν εἶναι τὸ τελειότερον ἀναμφιβόλως, ἐπιφέρει ὅμως σημαντικὰς τροποποιήσεις εἰς τὸ ὑπάρχον, καὶ θέλει ἐπιφέρει σημαντικὰς ἐξασφαλίσεις τῶν τε φορολογουμένων καὶ τοῦ δημοσίου. Αἱ δὲ τροποποιήσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς μακρὰν τοῦ νὰ φέρωσιν ὠφέλειάν τινα, θέλουσι παρατείνει τὸν καιρὸν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, καὶ θέλουσιν ἐπιφέρει δυσχερείας καὶ βλάβας εἰς τε τοὺς

φορολογουμένους καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς ὡς μὴ ὑπολειπομένου τοῦ ἀναγκαίου χρόνου πρὸς προπαρασκευὴν καὶ μελέτην τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπολείπεται νὰ ἀποφασίσῃ, ἀφ' οὗ ἀκούσῃ ὅσας παρατηρήσεις ἔχω νὰ ἀντιτάξω εἰς τὰς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τῆς τροπολογίας, εἰς ἣν πολὺς γίνεται ὁ λόγος διὰ τὰ μορεόδενδρα, παρατηρῶ, ὅτι τὰ μορεόδενδρα διὰ πρώτην φορὰν ἐτάχθησαν εἰς χωριστὴν φορολογίαν εἰς τὸν νόμον τοῦ 1849 ἄρθρον 10· ἐγὼ δὲ μετέφερον τὴν διάταξιν ταύτην εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· δὲν ἐνόμισα ὅμως κατάλληλον νὰ συγχωνευθῇ μὲ τὸν προηγούμενον (§ Ϛ') ὡς περιέχουσαν εἰδικὸν καὶ πάντη κεχωρισμένον σύστημα ἐκείνου τῆς διατάξεως τοῦ § Ϛ'. Ἄλλως τε δὲν ἐννοῶ, Κύριοι! πρὸς τί θέλει μᾶς χρησιμεύσει ἡ ἕνωσις τοῦ § γ' μὲ τὸν Ϛ'. ἡ ἰδέα μου αὕτη εὑρίσκεται ἐντελῶς σύμφωνος μὲ τὴν παρατήρησιν τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Λαβὼν τὸν λόγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς Κ. Μαγγίνας ὡμίλησε τὰ ἀκόλουθα.

Ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἠθέλησε νὰ κάμῃ γενικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ δὲν εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν κανονισμὸν, θέλω τὸν ἀπαντήσει εἰς ταύτας συντόμως. Κατὰ πρῶτον εἶπεν ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ καταλληλότερον τρόπον φορολογίας καὶ ταυτοχρόνως ὁμολογεῖ καὶ ὁ ἴδιος ὅτι τὸ ἐν ἰσχύϊ φορολογικόν μας σύστημα δὲν εἶναι ὀρθὸν καὶ κατάλληλον· εἰς τοῦτο τὸν ἀπαντῶ, ὅτι ἀφοῦ τὸ φορολογικόν μας σύστημα δὲν εἶναι κατάλληλον, καὶ αὐτὸς δὲν εὑρίσκει καλλίτερον τρόπον φορολογίας πρέπει νὰ κάμῃ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πράττει ὁ ἀδυνατῶν νὰ πράξῃ τὸ καλόν. Εἶπεν ἔπειτα, ὅτι πᾶσα νέα μεταβολὴ θέλει αὐξήσει τὸ βάρος τῆς φορολογίας τῶν λαῶν· εἰς τοῦτο τὸν ἀπαντῶ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει ἀνακούφισιν καὶ καλλιτέρευσιν τῆς φορολογίας, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἐναντίον ὅσων ἐξάγει ὁ Κ. ὑπουργός. Ἀνέφερεν ὅτι δὲν ὑπάρχει κτηματολόγιον· ὡς πρὸς τοῦτο τὸν ἀπαντῶ ὅτι πρέπει νὰ μέμφηται ἑαυτὸν, διότι ὑπουργὸς ὢν δὲν φροντίζει νὰ γίνῃ τὸ κτηματολόγιον, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐχρημάτισεν ὑπουργὸς μὲ δικτατορικὴν ἐξουσίαν 10 μηνῶν, ἐν ᾧ εἰς τόσον διάστημα ὁ γνωρίζων νὰ τακτοποιήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ δικτατορικὴν ἀρχὴν περιεβλημένος δύναται νὰ κάμῃ πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα.

Ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ ὑπουργοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχουσι γεωμέτραι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτου μέτρου, ὁ Κ. Μαγγίνας ἀπήντησεν,

ὅτι εἰς τὰ κτηματολόγια δὲν ἀπαιτοῦνται γεωμέτραι, ἐπειδὴ ἕκαστος δῆμος ἔχων τὸ κτηματολόγιόν του σημειοῖ ἐπ' αὐτοῦ τοὺς τίτλους, τὸ εἶδος καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ κτήματός του, καὶ ἂν ἐπ' αὐτῶν δὲν ἀναφωνῶσι διενέξεις, διὰ νὰ σημειωθῶσιν εἰς τὸ περιθώριον τοῦ βιβλίου μέχρι τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας τὴν ὁποίαν θέτει ὁ νόμος, μένει τοῦ λοιποῦ ἀπρόσβλητον τὸ δικαίωμα τοῦ κτήματος. Ἂν δέ τις ἔχῃ διενέξεις, ἢ τὸ δημόσιον, σημειοῦνται αὗται εἰς τὸ περιθώριον, καὶ δὲν λαμβάνει κῦρος τὸ κτῆμα μέχρις οὗ ἀποφασισθῶσι δικαστικῶς τὰ περὶ αὐτῶν, καὶ εἰς αὐτὴν μόνην τὴν περίστασιν ἀπαιτεῖται ὁ γεωμέτρης, ἐὰν ἐσημείωσε περισσότερον ποσὸν τοῦ πραγματικῶς ἀνήκοντος αὐτῷ.

Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι δὲν ἐδίδοντο διπλότυπα ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστάς, καὶ συνέβαινον περιπλοκαὶ καὶ διενέξεις· δὲν τὸν ἀπαντῶ εἰς τοῦτο ἐνταῦθα, ἐπειδὴ εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἄρθρ. **18** τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ θέλω τὸν ἀπαντήσει ἐκεῖ, νομίζω δὲ ὅτι καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ἀναφέρῃ ἐνταῦθα. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι μετέβαλε τὸ μέρος τῆς ἐκτιμήσεως ἐπὶ τὸ καταλληλότερον καὶ συμφερώτερον, ἐπίσης δὲν τὸν ἀπαντῶ ἐνταῦθα διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἐπειδὴ εἶναι ἀντικείμενον τοῦ **17** ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ὅπου δύναται νὰ γείνῃ ἡ συζήτησις. . . Εἶπε προσέτι ὅτι ἡ φορολογία τῆς μετάξης εἰς τὰ τελωνεῖα εἶναι κακή, εἰς τοῦτο τὸν ἀπαντῶ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι πολλὰ ἀργὰ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοῦτο, περὶ πλέον δὲν εἶναι ἰδέα ἰδική του, καθότι ἅπαντες ἐνθυμεῖσθε ὅτι πρὸ ἑνὸς ἔτους ἀνέφερον εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων τοῦ σώματος, παρατηρῶν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι ἡ φορολογία τῆς μετάξης εἶναι ἀκατάλληλος καὶ πρὸς ζημίαν τοῦ δημοσίου, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τροπολογηθῇ ὁ παρελθὼν φορολογικὸς νόμος, τόσον διὰ τὴν μετάξην ὅσον καὶ διὰ τὴν ῥητινοκατράμμην. Ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι δὲν δέχεται συμβουλάς, καθότι γνωρίζει τὴν ὑπηρεσίαν μόνος του· ἐν τοσούτῳ ἐδέχθη ἤδη τὰς συμβουλάς, καὶ δὲν πρέπει νὰ οἰκειοποιῆται ξένην ἰδέαν. Ἀνέφερε τέλος ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι αἱ παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς δὲν θέλουσι φέρει καμμίαν βελτίωσιν· εἰς τοῦτο τὸν ἀπαντῶ ὅτι εἶναι πολλὰ βίαιος καὶ πρέπει νὰ περιμείνῃ τὴν ἀνάλυσιν ἑνὸς ἑκάστου ἀντικειμένου τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τότε νὰ κρίνῃ καὶ νὰ κατακρίνῃ, ἂν ἔχῃ λόγους. Τελευτῶν ὁ Κύριος ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ φορολογία αὕτη τῶν μορεοδένδρων ἐτέθη εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ ἔτους **1849**. Εἰς τοῦτο ἂς μὲ

συγχωρήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ τὸν ἀπαντήσω ὅτι ἡ ἐλάττωσις καὶ ὁ τρόπος τῆς φορολογίας τούτων ἐγένετο εἰς τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ **1846**· καὶ κατὰ συνέπειαν μετέβη εἰς ἐκείνους τῶν ἐτῶν **1847—1849**, καὶ μέχρι σήμερον· πῶς δὲ καὶ διὰ τίνας λόγους ἐγένετο τοῦτο, θέλει τὸ ἀποδείξει ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ **1** ἄρθρον· πρὶν ἀπαντήσω εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ πρὶν ἀναπτύξω τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ κάμῃ τὴν τροπολογίαν καὶ τὴν συγχώνευσιν τῶν δύω τελευταίων παραγράφων τοῦ **1** ἄρθρου τοῦ πρακειμένου νομοσχεδίου, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γνωρίσωσι προηγουμένως, ὅσα τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας ἀγνοοῦσι ποίας φύσεως εἶναι αὐτὰ τὰ ἐθνικοῦ διοκτησία κτήματα, ὥστε μετὰ τὴν συζήτησιν νὰ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ψηφορορήσωσιν ἐν γνώσει· ὅθεν παρακαλεῖται ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μᾶς σαφηνίσῃ·

α) Ποίας φύσεως εἶναι αὐτὰ τὰ ἐθνικοῦ διοκτησία κτήματα, καὶ ἂν ἐξ αὐτῆς πηγάζῃ καὶ διατηρῆται τὸ δικαίωμα τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τῆς ἐπικαρπίας.

β) Ποῖαι εἶναι αἱ λόγοι δι' οὓς ὁ Κ. ὑπουργὸς κάμνει ἐξαίρεσιν ἀπὸ ὅλα τὰ λοιπὰ ἐθνικοῦ διοκτησία κτήματα εἰς μόνα τὰ μορεόδενδρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θέτει φόρον ἐπικαρπίας **5** λεπτὰ εἰς ἕκαστον ἡλικίας **5** ἐτῶν συμπληρωμένων, καὶ ἀφ' οὗ μᾶς σαφηνίσῃ ταῦτα, θέλω ἀναπτύξει τοὺς λόγους ἐξ ὧν ὡρμήθη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ κάμῃ τὴν μνησθεῖσαν τροπολογίαν, ὅτε θέλετε πληροφορηθῇ ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας ἔκαμε τὴν ἀπαιτουμένην διάγνωσιν τοῦ πράγματος, συμφώνως μὲ τοὺς κειμένους νόμους, μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ μὲ τὸ δίκαιον· καὶ θέλετε πεισθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἐσφαλμέναι αἱ παρατηρήσεις τῶν κατὰ τὰς ἀντιπαρατηρήσεις τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς· κολακεύομαι ὅθεν νὰ πιστεύσω ὅτι θέλετε εὑρεθῇ σύμφωνοι μὲ τὴν ἐπιτροπὴν, ἐκτὸς ἂν ὑπάρξῃ τὸ α οὗ μὲ πείσεις, κἂν μὲ πείσῃς, β

Χρεωστῶ ἀντέταξεν ὁ Κ. Ἀντωνόπουλος, ὡς μέλος τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς νὰ παρατηρήσω καὶ ἐγὼ τινα. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως παρατηρεῖται τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ηὐτύχησα νὰ εὑρεθῶ σύμφωνος μὲ τὴν πλειοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς. Τὰς τροπολογίας ἢ παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἐθεώρησα οὐσιώδεις, ἐπὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ἐφ' ὅσῳ ἡ διάρκεια ἢ ἡ ζωὴ τοῦ νόμου τούτου εἶναι βραχυτάτη, ὡς μὴ ἰσχύουσα εἰμὴ δι' ἓν μόνον ἔτος. Φρονῶ ὅτι ἐὰν παρεβάλλωμεν τὸν νόμον τοῦτον μὲ

τοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, θέλομεν εὑρεῖ μεγίστην ἐπὶ τὰ κρείττω διαφοράν, δι' αὐτοῦ θεωρῶ ἐξασφαλιζόμενα ἀρκούντως τὰ δικαιώματα τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων μηδὲ αὐτοῦ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἐξαιρουμένου. Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ παρὰ τοῦ Κ. Μαγγίνα περὶ μορεοδένδρων λεχθέντα· ὁ νομοθέτης ἐπὶ παντὸς εἴδους φυτείας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον καρπίμου προσδιώρισεν εἰς 10 τοῖς 100 τὴν φορολογίαν. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν μορεοδένδρων δικαίωμα ἐπικαρπίας δὲν προσδιώρισε, διότι οὐδένα καρπὸν ταῦτα παράγουσιν, ἐκτὸς ἂν τὰ φύλλα θεωρήσωμεν ὡς τοιοῦτον. Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος ὁ νομοθέτης ἐπικαρπίας φόρον δὲν προσδιώρισε διὰ τὰ μορεόδενδρα, τὰ ὁποῖα ἤθελον φορολογεῖσθαι ἐὰν ἄλλως ὁ φόρος προσδιωρίζετο ἐπὶ τοῦ στελέχους.

Πρὸς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπε. Μετὰ τὰ προκαταρκτικῶς λεχθέντα ἀπεφάσισα νὰ συντέμω τὸν λόγον μου, καὶ νὰ περιορισθῶ εἰς τὰ καθέκαστα. Ἡ ἐρώτησις τὴν ὁποίαν μοὶ ἀπευθύνει ὁ Κ. Μαγγίνας μοὶ φαίνεται ἀμοιροῦσα σπουδαιότητος. Ἐθνικοϊδιόκτητα μορεόδενδρα λέγονται ἐκεῖνα τὰ μορεόδενδρα τὰ ὁποῖα ἦσαν φυτευμένα ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς, καὶ τὰ ὁποῖα κατελήφθησαν ἀπὸ διαφόρους κατοίκους, ἢ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφυτεύθησαν μετὰ ταῦτα καὶ πρὸ μικροῦ χρόνου (διότι φυσικῷ τῷ λόγῳ τὰ ἐπιδεκτικὰ αὐξήσεως, ἐπιδεκτικώτερα καὶ φθορᾶς εἶναι) ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς. Τὰ δένδρα ταῦτα πρὸ τοῦ ἔτους **1849** ἐνοικιάζοντο, ἀλλὰ τὸ **1849** τὰ εἰσέπραξεν ἀπ' εὐθείας τὸ Δημόσιον. Πάντοτε δὲ ὁ φόρος αὐτῶν ὑπῆρξε 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου ἡλικίας 5 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, καὶ τοῦτο διότι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ ἐμψυχώσῃ καὶ εὐκολύνῃ τὴν σκωληκοτροφίαν, ἀφεὶς ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ μορεόδενδρα ἄνευ ἐγγείου φόρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ αὐτὴν τὴν μέταξαν ἀφορολόγητον ἐν τῷ Κράτει, καὶ μόνον κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν αὐτῆς ἐν τῷ τελωνείῳ φορολογουμένην, μόνον αἱ μεγάλαι καταχρήσεις (ὑπηγόρευσαν) τὴν καθυποβολὴν ταύτης ὡς ἐνοικίασιν ἤδη. Ὁ δὲ σκοπὸς, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἀφῆκεν ὅλως ἀφορολόγητα τὰ μορεόδενδρα, ἀλλ' ὑπήγαγε ταῦτα εἰς τὴν μικρὰν τῶν 5 λεπτῶν φορολογίαν, εἶναι, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὸ δικαίωμα τῶν ἐθνικοϊδιοκτητῶν ἡ Κυβέρνησις· τὰ 5 λεπτὰ εἶναι γνώρισμα ὅτι τὸ ἥμισυ εἶναι τοῦ δημοσίου καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ ἰδιοκτήτου.

Ἀκόμη καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ Κ. Μαγγίνας, εἶπεν, ὅτι τὸ μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Ἀντωνόπουλος, μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ προκείμενος νόμος εἶναι δι' ἓν καὶ μόνον ἔτος, τὸ

ὁποῖον ἦτο περιττὸν νὰ εἴπῃ, ἐπειδὴ οὐδεὶς εἶπεν ὅτι εἶναι ἐπέκεινα τοῦ ἑνὸς ἔτους, μήτε δύναται νὰ ψηφισθῇ κατὰ τὸ Σύνταγμα φορολογικὸς νόμος συνάμα διὰ πολλὰ ἔτη, ἐκτὸς ἂν νομίζῃ ὅτι πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ νόμος τοιοῦτος, ὥστε νὰ συζητῶνται φορολογικοὶ νόμοι διὰ πολλὰ ἔτη συνάμα, πρᾶγμα ἀπαράδεκτον, ὡς ἀντικείμενον εἰς τὸ Σύνταγμα. Περὶ δὲ τῶν ὅσα ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς παρατηρῶ ὅτι μ' ὅλην τὴν διασάφησιν τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ μᾶς δώσῃ, μᾶς ἄφησεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν τῆς ἀγνοίας εἰς ἣν εἱμεθα καὶ πρὸ τῆς διασαφήσεώς του καὶ ἔτι χειρότερα. Ἀλλ' ἐπειδὴ θεωρῶ ἀναγκαίαν τὴν διασάφησιν, ὡς προανέφερον, ἀναλαμβάνω νὰ τὴν κάμω ὁ ἴδιος.

Πρὸ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ὀθωμανοί τινες ἰδιοκτῆται γαιῶν, εἴτε πρὸς ἀπουργὴν κόπων, εἴτε διὰ νὰ ἔχωσι σταθερὸν ἐτήσιον εἰσόδημα καὶ διαρκὲς, ἔστεργον εἰς συμφωνίας μὲ χριστιανοὺς (Ἕλληνας) εἰς τοὺς ὁποίους ἔδιδον ἀγροὺς, μὲ συμφωνίαν νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τοὺς καλλιεργητὰς ἓν τι ὡρισμένον καὶ διαρκὲς ἐτήσιον ποσὸν ἤτοι Νόβερον· οἱ δὲ καλλιεργηταὶ νὰ φυτεύωσιν εἰς τὰς γαίας ταύτας πᾶν εἶδος δένδρου κατ' ἀρέσκειάν των, εἴτε ἀμπελῶνας, εἴτε σταφιδῶνας· ἐπίσης ἔδιδον μὲ τὰς αὐτὰς συμφωνίας καὶ οἰκόπεδα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνήγειρον ἐργαστήρια καὶ ξενοδοχεῖα (χάνια), ὅταν ὅμως ἤθελον φθαρῇ αἱ φυτείαι ἢ αἱ οἰκοδομαὶ, τὸ ἔδαφος μετέβαινεν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ὀθωμανοῦ, χωρὶς νὰ ἔχῃ δικαίωμα οὐδὲν ὁ καλλιεργητὴς ἢ κτήτωρ· μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔδιδον καὶ οἱ σπαχίδες, ἀντιπροσωπεύοντες τὸν Σουλτάνον, ἐπὶ τῶν δεκάτων τῶν προϊόντων, δηλ. ἀπὸ τὰ μεμακρυσμένα καὶ δύσβατα χωρία δὲν ἐλάμβανον δέκατον, ἀλλ' ἐτήσιόν τι ποσὸν χρηματικόν· τοιοῦτον τι ἦτο εἰς τὰ ἐπάνω χωρία τοῦ Βάλτου, εἰς χωρία τῆς Εὐρυτανίας, εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ Κράβαρα, εἰς πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀπὸ τὸν Καπιτὰν Πασᾶν, καὶ εἰς ἄλλα διάφορα μέρη· αἱ συμφωνίαι αὗται διετηρήθησαν ἢ οὔ; οὐδεμία. Ἐπειδὴ ἅμα τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἔλαβε τὰ ὅπλα καὶ ἐκήρυξε τὴν ἐλευθερίαν του ἐθέσπισε νόμον εἰς τὴν πρώτην περίοδον ὅτι ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ Νόβερα καὶ ἀποκοπαὶ καταργοῦνται, καὶ τίθεται φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, εἰς μὲν τὰ ἰδιόκτητα κτήματα **10** τοῖς **100** ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, εἰς δὲ τὰ ἐθνικὰ **30** τοῖς **100**· τὸ σύστημα τοῦτο διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ **1821—1829** καὶ **1830**, ὅτε ὁ Κυβερνήτης Καποδίστριας ἐλάττωσε τὸν φόρον τῆς ἐπικαρπίας εἰς **15** τοῖς **100**, καὶ **10** ἔγγειον φόρον τὸ ὅλον **25**, τὸ ὁποῖον τοῦτο σύστημα διήρκεσε

μέχρι τοῦ 1834· ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὅσαι φυτείαι δένδρων καὶ ἀμπελώνων ἰδιοκτησίαι ὀθωμανῶν ἐγκατελείφθησαν διὰ τὴν ἔλλειψίν τους ἐκαλλιεργήθησαν ἀπὸ ἰδιώτας Ἕλληνας. Ἐπίσης ἐκαλλιεργοῦντο καὶ ἐκεῖναι αἱ φυτείαι, ὅσαι παρεχωρήθησαν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας ὀθωμανούς· ἔτι δὲ πολλοὶ ἐφύτευσαν διάφορα δένδρα, ἀμπελῶνας καὶ σταφιδῶνας τῇ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήτεως ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ ὑπόκηνται εἰς τὰ γενικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἤθελε λάβει ἀκολούθως περὶ αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἄλλοι πάλιν ἐφύτευσαν ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήτεως, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ περισσότερα. Ἀφ' οὗ λοιπὸν αἱ φυτεῖαι αὐτὰι ἔφθασαν νὰ δίδωσι καρπὸν, ἐτέθη εἰς τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ 1834 ὅτι αἱ ἐγκαταλελειμμέναι φυτεῖαι ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας ὀθωμανοὺς ἢ καλλιεργούμεναι ἀπὸ ἰδιώτας ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, καθὼς καὶ ὅσαι ἐφυτεύθησαν ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως θέλουσι πληρώνει φόρον ἐπικαρπίας 20 τοῖς 100 ἐκτὸς τοῦ ἐγγείου φόρου, ἐκεῖναι δὲ ὅσαι ἐφυτεύθησαν τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ὀθωμανῶν ἰδιοκτητῶν ἢ τῆς Κυβερνήσεως θέλουσι πληρώνει φόρον ἐπικαρπίας 15 τοῖς 100, εἰς δὲ τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ 1835 ἠλαττώθη ὁ φόρος τῆς ἐπικαρπίας 5 τοῖς 100 τόσον ἀπὸ τὰ πρῶτα ὅσον καὶ ἀπὸ τὰ δεύτερα, τὸ ὁποῖον τοῦτο σύστημα διήρκεσε μέχρι τοῦ 1845 δέκα δηλ. ἔτη, ὅτε ἐτέθη εἰς τὸν φορολογικὸν νόμον τοῦ ἔτους ἐκείνου μέτρον γενικὸν, ἤγουν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐγκατελείφθησαν ἀπὸ τοὺς ὀθωμανοὺς, καὶ τὰ φυτευθέντα ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν ὀθωμανῶν, ἢ καὶ τὰ φυτευθέντα ἀδείᾳ ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως νὰ πληρώνωσι φόρον ἐπικαρπίας 10 τοῖς 100. Τὸ γενικὸν τοῦτο μέτρον ἐλήφθη διὰ τὸν ἑξῆς λόγον, ἐπειδὴ αἱ φυτεῖαι δίδουσι περισσότερον εἰσόδημα ἢ οἱ ἀγροὶ εἰς τοὺς ὁποίους σπείρονται δημητριακοὶ καρποὶ, ἀναπληροῦται ἡ ζημία τοῦ δημοσίου ἡ 5 τοῖς 100 ἀπὸ τὸ περισσότερον τοῦ καρποῦ, οἱ δὲ φυτευταὶ ἀποζημιοῦνται μὲ τὸ πέμπτον τοῦτο διὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμον ἔξοδα εἰς τὴν φυτείαν καὶ καλλιέργειαν. Ἰδοὺ Κύριοι ὁ πρῶτος λόγος πρίας ρύσεως εἶναι τὰ ἐθνικοιδιόκτητα ταῦτα κτήματα, καὶ εἰς ποίαν βάσιν στηρίζεται τὸ δικαίωμα τῆς ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας, ἐξ οὗ βλέπετε ὅτι τὰ Νόβερα καὶ αἱ ἀποκοπαὶ, ἔμειναν διὰ παντὸς κατηργημένα, καὶ τὸ εἶδος τῶν κτημάτων τούτων διαιρεῖται εἰς τέσσαρα ὡς ἀνωτέρω καὶ ὄχι περισσότερα. Ἂν δὲ τις ἀναγνώσῃ τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου, εἰκάζει ὅτι ἐννοεῖται καὶ ἄλλο πέμπτον· ἐπειδὴ ἐνῷ ἀναφέρει εἰς τὸ στοιχ. δ' τὴν ρύσιν τούτων, θέτει τὸ στοιχ. γ' ἐθνικοιδιόκτητα μορεόδενδρα ἐπὶ

τῶν ὁποίων ὁρίζει φόρον ἐπικαρπίας 5 λεπτὰ εἰς ἕκαστον ἡλικίας 5 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, τὸ ὁποῖον καταντᾷ πάντῃ δυσδιάκριτον εἰς τὴν ἐφαρμογήν του. Μένει ἤδη τὸ δεύτερον, δηλ. εἰς ποίους λόγους βασίζεται ὁ Κ. ὑπουργὸς, καὶ κάμνει ἐξαίρεσιν ἀφ' ὅλας τὰς ἄλλας τοιαύτης φύσεως φυτείας, εἰς μόνα τὰ μορεόδενδρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θέτει τὸν μνησθέντα φόρον· τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἔχει τὴν ἀκόλουθον πηγήν· εἰς τὸ ἔτος 1846 ὢν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἄνθρωπος εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα ἦσαν ἐπὶ πολὺ τὰ τρία ταῦτα προϊόντα, δηλ. μορεόδενδρα, ἐλαιόδενδρα καὶ σκωληκοτροφία, καὶ θέλων νὰ φέρῃ ὠφέλειαν εἰς τὰ προϊόντα τῆς πατρίδος του ἔθεσεν εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ φορολογικοῦ νόμου τοῦ 1846, τὰ μὲν ἐθνικοϊδιόκτητα μοραιόδενδρα νὰ πληρώνουν φόρον ἐπικαρπίας 5 λεπτὰ ἕκαστον, ἡλικίας 5 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, τὸ δὲ ἔλαιον 7 λεπτὰ τὴν ὀκᾶν, καὶ ἡ μέταξα νὰ μὴν ἀποδεκατίζηται, διὰ νὰ μένῃ ἀφορολόγητος ὅλη ἡ καταναλισκομένη ἐντὸς τοῦ κράτους, ἀλλὰ νὰ πληρώνηται ὁ ἔγγειος φόρος εἰς τὴν ἐξαγωγὴν αὐτῆς διὰ θαλάσσης, διὰ τὸ ὁποῖον τοῦτο σύστημα ἐχάνετο καὶ ὁ ἔγγειος φόρος ὡς ἐκ τῶν καταχρήσεων, καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος. Ἕκαστον μορεόδενδρον Κύριοι, δίδει εἰσόδημα ἀπὸ μίαν ἕως πέντε δραχμὰς ἐτησίως, ὥστε ὁ μέσος ὅρος εἶναι τριακόσια λεπτὰ, διὰ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ πληρώνῃ φόρον ἐπικαρπίας 30 λεπτά· δύναταί τις νὰ μοὶ εἴπῃ ἐνταῦθα διατὶ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἀρῶκε 5 λεπτὰ, χωρὶς νὰ προτείνῃ αὔξησιν; ἀπαντῶ πρὸς τοῦτον ὅτι ἔλαβε μὲν ὑπ' ὄψιν τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ θέσῃ 20 λεπτὰ φόρον, ἀλλὰ συνεστάλη, διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπαυξάνωσι τὰ βουλευτικὰ σώματα τὰ βάρη τοῦ λαοῦ περισσότερον ἀφ' ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία. Πολλάκις ἐγένετο λόγος εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα διὰ τὸ μηδαμινὸν τοῦ φόρου τούτου, ἀλλ' εἰς μὲν τὴν Βουλὴν ἐμπόδιζε τὸ ὑπάρχον σύστημα ὅτι ὁ ἐναντιούμενος εἰς τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐχθρὸς τῆς Κυβερνήσεως, εἰς δὲ τὴν Γερουσίαν τὸ ὅτι κατεπείγει ὁ καιρὸς καὶ δὲν πρέπει νὰ γείνῃ τροπολογία· διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν, πρᾶγμα ἀντισυνταγματικὸν, ὡς προσεχῶς θέλω τὸ ἀποδείξει. Τὸ δὲ ἔλαιον 7 λεπτὰ τὴν ὀκὰν φορολογούμενον ἐπροξένει ἀδικίαν καὶ ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον· ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην πρὸ δύω ἐτῶν ἐγένετο διόρθωσις παρὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν Κ. Βάλση, ὅστις προέτεινεν νὰ ἀποδεκατίζηται τὸ ἔλαιον εἰς εἶδος, καὶ νὰ πληρώνωσιν 8 λεπτὰ τὴν ὀκὰν τὰ

κατ'ἐκτίμησιν φορολογούμενα ἐλαιόδενδρα· διὰ δὲ τὴν μέταξαν ἐπειδὴ ἄλλοτε ἀνέφερον, κρίνω περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ἤδη. Ἐὰν παρατηρήσῃ τις τὸ νομοσχέδιον εὑρίσκει καὶ γελοῖόν τι, τὸ ἀκόλουθον· ὁ Κ. ὑπουργὸς λέγει νὰ πληρώνῃ 5 λεπτὰ ἕκαστον ἐθνικοϊδιάκτητον μορεόδενδρον, ἡλικίας 5 ἐτῶν συμπεπληρωμένων· τὰ ἐθνικοϊδιόκτητα ταῦτα δένδρα εἶναι ὡς ἀνέφερον ἀνωτέρω ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφυτεύθησαν τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ὀθωμανῶν ἰδιοκτητῶν, δηλ. πρὸ τοῦ ἔτους **1820**· ἐπειδὴ μετὰ τὸ **1820** δὲν ὑπῆρχον ὀθωμανοὶ διὰ νὰ κάμνωσι παραχώρησιν. Ἀπὸ τοῦ **1820** λοιπὸν μέχρι τοῦ **1851** δὲν ἐτελείωσαν τὰ 5 ἔτη, καὶ εἶναι ἀκόμη ἀνήλικα τὰ δένδρα ταῦτα; ἢ ὑπάρχουν καὶ ἤδη ὀθωμανοὶ ἐξακολουθοῦντες νὰ κάμνωσι παραχωρήσεις;

Ἀνέφερα, Κύριοι! προλαβόντως ὅτι ὁ λόγος τοῦ νὰ μὴ τροπολογηθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ἀντισυνταγματικός· χωρῶ εἰς ἐξήγησιν. Τὸ ἔθνος εἰς τὴν συνέλευσίν του ὥρισε νὰ ὑπάρχωσι δύω Βουλαί, τὸ ὁποῖον τοῦτο δὲν ἔπραξε διὰ νὰ τοποθετήσῃ ἀνθρώπους εἰς τὸ ἓν καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ἀλλὰ δι'ἕνα ὑψηλὸν σκοπόν, συμφώνως μὲ τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα, δηλ. ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ ἐνδεχόμενον νὰ συμβῇ λάθος εἰς τὸ ἓν σῶμα κατὰ τὴν ψῆφισιν νόμου τινός, εἴτε νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν αἰτίαν, ἢ καὶ νὰ ἀρνηθάσῃ τὸ ἓν, νὰ δύναται νὰ ἐπιτρέῃ διόρθωσιν τὸ ἄλλο ἢ νὰ ἀποῤῥίπτῃ τὴν πρότασιν· ἀλλ'ὅταν λέγωμεν « νὰ μὴ γίνῃ τροπολογία, διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἄλλο σῶμα, » τοῦτο εἶναι βεβαίως ἀντισυνταγματικόν, καθότι ἀντιβαίνει εἰς τὸ γράμμα, τὸ πνεῦμα, καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ συντάγματος. Ἔπειτα ὅταν ἡ Γερουσία λέγῃ ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῇ ὅ, τι ἔπραξεν ἡ Βουλὴ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν, πρὸς τί τότε ἡ ὕπαρξις τῆς Γερουσίας; δὲν εἶναι ὅλως διόλου περιττὴ τότε; βεβαίως εἶναι περιττὴ· καὶ γινόμεθα ἡμεῖς αὐτοὶ παραίτιοι διὰ νὰ ἀπακαταστήσωμεν τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας περιττόν. Ἀλλὰ Κύριοι! τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτως. Ἐὰν οἱ γερουσιασταὶ θελήσωσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ σύστημα τοῦτο, ἡ Γερουσία δὲν εἶναι περιττὴ, ἀλλ'εἶναι περιττοὶ οἱ ἄνθρωποι οἵτινες εἶναι εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἰδέα ἣν εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ τὸ μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων μορεοδένδρων γίνεται διὰ τὴν ἐμψύχωσιν τῆς βιομηχανίας, τῆς σκωληκοτροφίας, εἶναι ἐπιχείρημα ἀνίσχυρον, τὸ ὁποῖον δὲν φέρει ἀποτέλεσμα οὐδὲν διὰ τὸ ἀσήμαντον ποσὸν τῶν μορεο-

δένδρων, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤθελε πράξει καλλίτερον ἐὰν ἐσιώπα, παρὰ νὰ φέρῃ τοιαῦτα σαθρὰ ἐπιχειρήματα, ὡς καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν, ὅτι ὅτι ὁ μικρὸς οὗτος φόρος τίθεται μόνον διὰ νὰ διατηρήσῃ τὸ δημόσιον τὸ ἐπ' αὐτῶν δικαίωμα. Βλέπετε, Κύριοι! ὅτι ἡ ἐπιτροπήσας ἔκαμε τὴν ἀνήκουσαν διάγνωσιν τοῦ πράγματος, καὶ ἐπέφερε τροπολογίαν συμφώνως μὲ τοὺς κειμένους νόμους καὶ μὲ τὸ δίκαιον· καὶ μ'ὅλα ταῦτα τί ἀκούομεν; ὅτι προέρχονται ταῦτα ἀπὸ τὴν ἀκράτητον ἀντιπολίτευσιν, καὶ ὅτι μὲ ὄμματα κεκλεισμένα ἀντικρούει τὰ πάντα· τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, καὶ οἱ Κ. ὑπουργοὶ, κάλλιστα τὸ γνωρίζουσιν, ἀλλὰ θέλουσι νὰ δώσωσι τοιαύτην τινὰ δυσφημίαν, διὰ νὰ ἐξασθενήσωσι τὰς ἐναντίας παρατηρήσεις· μ'ὅλα ταῦτα ἂς παραδεχθῶμεν διὰ μίαν στιγμὴν, ὑπάρκτὸν τὸ ἀνύπαρκτον. Ὑπάρχουσι δύω ἰδέαι, ἡ μία τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ ἡ ἄλλη τῆς συμπολιτεύσεως· ἂς ἴδωμεν τίς τῶν δύω βαδίζει τυφλὴ ποδὶ καὶ ἀκρατήτῳ ὁρμῇ. Ἂς ἀναγνώσωμεν τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας διὰ νὰ ἴδωμεν ἂν ὅλα πολεμῇ ἡ ἀντιπολίτευσις, ἢ ἐλάχιστόν τι μέρος αὐτῶν· διὰ τὸ συντομώτερον ὅμως ἂς λάβωμεν ὑπ'ὄψιν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐξ **100** ἄρθρων σχεδὸν συγκείμενον, τούτων παραδέχεται τὰ **90** καὶ ἀντικρούει τὰ **10**, ὥστε ἡ παραδοχὴ τῶν **90** πρὸς **100** δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἀκράτητος ὁρμὴ οὐδὲ κλεισμένα μάτια. Ἂς παρατηρήσωμεν ἀφ'ἑτέρου τὴν συμπολίτευσιν, ἂν εἶπε ἢ λέγῃ ποτὲ τὸ ὄχι, οὐχὶ περὶ νομοσχεδίων, ἀλλὰ περὶ λέξεων μόνον προκειμένου· ὅλα λοιπὸν ὅσα εἰσάγονται ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον εἶναι ἀλάνθαστα καὶ οὐρανόπεμπτα, καὶ θεόπεμπτα, ἢ ἐξηγμένα ἐκ τῶν θεοχαράκτων ἐκείνων τοῦ Μωϋσέως πλακῶν; Ἐκ τούτων πᾶς τις δύναται νὰ συναγάγῃ εἰς ποίαν ἐκ τῶν δύω μερίδων εἶναι ἡ ἀκράτητος ὁρμὴ κτλ.

Μετὰ τὴν ἀνάλυσιν ταύτην Κύριοι! ἐλπίζω ὅτι θέλετε εὑρεθῆ ὅλοι σύμφωνοι μὲ τὴν ἐπιτροπὴν, ἐκτὸς ἂν τὸ ἐπαναλαμβάνω ὑπάρξῃ τὸ « οὐ με πείσεις, κἂν με πείσῃς. »

Μετὰ ταῦτα καὶ τρίτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι εἰς ζήτημα τόσον ἁπλοῦν συζητήσεις τοσοῦτον εὐρεῖαι καὶ πολύωροι δὲν δύνανται νὰ ὑπαρθῶ ὅτι χρησιμεύουσιν· ὀλίγα τινὰ θέλω εἰπεῖν εἰς ἀπάντησιν τῶν παρὰ τοῦ Κ. Μαγγίνα λεχθέντων· δὲν ἀναλαμβάνω τὴν ὑπεράσπισιν τῆς συμπολιτεύσεως, διότι δὲν εἶναι ἔργον μου, φρονῶ ὅμως ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ διαφιλονικήσῃ τὸ φρόνημα τοῦ ἄλλου. Πρὸς δικαιολόγησιν μόνον τῆς συμπολιτεύσεως, μέρος

τῆς ὁποίας ἀποτελῶ καὶ ἐγώ, λέγω ὅτι πολλάκις ἐπηνέχθησαν τροποποιήσεις· ὄχι ἁπαξ ἀλλὰ πολλάκις αὐτὴ ἡ συμπολίτευσις ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ δεχθῇ τροποποιήσεις, καὶ συζητήσεις σπουδαίας νὰ λάβωσι χώραν, καὶ νὰ προέλθωσι τροπολογίαι. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως δὲν βλέπω τί διαφέρει, ἐὰν τὸν § γ'. τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ 1 ἄρθρου « 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου ἐθνικοῖδιοκτήτου μορεοδένδρου ἡλικίας 5 ἐτῶν συμπεπληρωμένων» συγχωνεύσωμεν μὲ τὸν § δ'. τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου καὶ μεταβάλωμεν εἰς « ἐκτὸς τῶν μορεοδένδρων, ἐφ' ὧν θέλουν πληρώνεσθαι ἀνὰ 5 λεπτὰ δι' ἕκαστον ἡλικίας 5 ἐτῶν συμπληρωμένων» τροπολογίαν τὴν ὁποίαν προτείνει ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχῃ ἐν τῷ ἐδαφίῳ τούτῳ ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι σύμφωνον πρὸς τοὺς κανόνας τῆς συντάξεως, καὶ ὁρίσταται φιλολογικῶς, περιπλέον, διότι περὶ μορεοδένδρων γίνεται ἰδία διάταξις, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἰδίως παράγραφος· διότι πᾶσα διάταξις νόμου, ἴδιον σκοπὸν ἀποβλέπουσα, καὶ δι' ἰδίου παραγράφου πρέπει νὰ ἐκφράζηται. Οὕτω λοιπὸν τὸ 1 ἄρθρον ἔχει δύω ἐδάφια, τὸ 2 ἐδάφιον ἔχει τρεῖς παραγράφους ἢ κῶλα, διότι καὶ τρεῖς ἰδίας διατάξεις περικλείει. Ὁ § γ'. ἔπρεπε νὰ εἶναι ξεχωριστὸς, διότι ἂν περιελαμβάνετο εἰς τὸν § δ'. ἤθελε γεννηθῇ σύγχισις ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς φορολογίας τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἰς τὰ μορεόδενδρα, διότι αἱ μὲν ἄλλαι φυτείαι πληρόνουσι καὶ ἔγγειον φόρον, ἐνῷ τὰ μορεόδενδρα εἶναι ἀπηλλαγμένα τοιούτου, διότι ἀνήκουσιν ἐξ ἡμισείας εἰς τοὺς ἰδιώτας καὶ τὸ δημόσιον, χωρὶς νὰ μακρηγορήσω διηγούμενος τὸ ἐν Ἑλλάδι παγκοίνως γνωστὸν Τουρκικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον τόσον ἐκτεταμένα σᾶς ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας ἔντιμος γερουσιαστής.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς προσέθηκεν· εἶναι παράδοξον νὰ ἐπιμένῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν αὐθις εἰς τὰ ἴδια καὶ νὰ φιλονεικῇ ἀντικείμενα ἄτινα εἶναι σαφέστατα, ὕστερον μάλιστα ἀπὸ μίαν ἐκτεταμένην καὶ λεπτομερῆ ἐξήγησιν. Τὸ ἐδάφιον δεύτερον τοῦ προκειμένου ἄρθρου ἀμιλεῖ μόνον περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων κτημάτων, καὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὰ κτήματα ἐκεῖνα ἄτινα πληρώνουσιν ἢ μὴ ἔγγειον φόρον.

Εἰς τὸν § 2 τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὑπάρχει κατηγορία δένδρων ἐπὶ τῶν ὁποίων προσδιορίζεται δικαίωμα ἐπικαρπίας 10 τοῖς 100·

εἰς τὸν γ' § τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου καὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, κανονίζεται ἡ πληρωμὴ τῶν λεπτῶν ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἐθνικαϊδιοκτήτου μορεοδένδρου· τὸ δικαίωμα τοῦτο κατεχωρίθη εἰς αὐτὸν τὸν χωριστὸν παράγραφον· 1) διότι εἶναι ὀλιγώτερον τοῦ ὁρισθέντος ἁπαξ ὡς ἀνωτέρω τῶν 10 τοῖς 100· 2) διότι ἐπιβάλλεται ἐπὶ δένδρων ἐθνικοϊδιοκτήτων, καὶ 3) διότι ὁρίζεται ἐπὶ τῶν μορεοδένδρων ἅτινα δὲν πληρόνουσιν ἔγγειον φόρον, ὥστε τὸ δικαίωμα τοῦτο τιθέμενον ἐπὶ δένδρων ἐχόντων ἐν αὐτοῖς τρεῖς χωριστὰς ἰδιότητας ἀποκαθιττώτας αὐτὰ ὑπὸ μίαν μεγάλην διάκρισιν μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἄλλων φυτειῶν, δὲν δύναται λογικῶς νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν δ' παράγραφον, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον τὸ ποσὸν τῶν μορεοδένδρων τούτων δὲν εἶναι μικρὸν ἀλλὰ μέγα, διότι καὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἐγένοντο ἐμφυτεύσεις τοιούτων δένδρων ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε ἡ ἡλικία των δὲν χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 ὡς εἶπεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας.

Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης περιπτώσεως τῆς ἀφῃρώσης τὴν ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἐμφύτευσιν μορεοδένδρων, λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μοναρχίδης εἶπε· τὰ τοιουτοτρόπως ἐμφυτευόμενα ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς δένδρα οὐ μόνον 5 λεπτὰ πρέπει νὰ πληρώνωσι ἀλλ' ἑκατὸν δραχμὰς, διότι ἡ τοιαύτη ἐμφύτευσις γίνεται αἰτία νὰ καταπαταλάται ὁ δημόσιος πλοῦτος, ἐνῷ ὑπάρχουσι μεγάλα ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ χρέη· ὅταν οἱ νόμοι οἱ ἀπαγορεύοντες τοιαύτας καταχρηστικὰς ἐμφυτεύσεις δὲν ἐνεργῶνται, καὶ ἕνεκα τούτου γίνωνται διαρπαγαὶ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, τότε εἶναι καλλίτερον νὰ διανεμηθῶσιν αἱ γαῖαι αὗται εἰς τὸν λαόν.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος συναινέσει τῆς Γερουσίας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἰδίας συζητήσεως.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Γ. ΚΑΡΑΚΑΤΖΑΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Νοεμβρίου 1851, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀνεγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ κατελόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 35 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ.

Γ. Καρακατζάνης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος καὶ τοῦ πρώτου ἀντιπροέδρου κωλυομένου ἐκήρυξεν ἀνοιγομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Αἰτήσεως ἔπειτα γενομένης ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαυρομιχάλη περὶ παρακαταθέσεως ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὅλων τῶν ἐγγράφων ὅτα εἰς τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν ἀνέγνωσεν, ὁ Κ. ὑπουργὸς παρεδέξατο νὰ προκατατεθῇ ἀντίγραφα αὐτῶν ἐπίσημα εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας διὰ νὰ γενῇ ἡ ἀνήκουσα χρῆσις ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου Γερουσιαστοῦ.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρεύοντος ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς.

Ἐνθυμεῖσθε βεβαίως, κύριοι, ὅτι χθὲς ζητήσας τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ, παρεξηγήθην ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν εἰπόντα ὅτι ἡ τοιαύτη αἴτησις ἐμοῦ καὶ τῶν ὑποστηριξάντων αὐτὴν ἐκ Γερουσιαστῶν σκοπὸν ἄλλον δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν λόγον εἰς αὐτόν, καὶ νὰ συγχύσῃ τὰς ἰδέας του· τὴν παρεξήγησιν ταύτην ἔχομαι ἤδη νὰ διορθώσω διότι καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ῥηθέντες κύριοι Γερουσιασταὶ ἐθέσαμεν καὶ πρεσβεύομεν πάντοτε ὡς ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον τὴν ἐλευθερίαν τῶν συζητήσεων· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀείποτε ὑποστηρίζομεν καὶ τὸν κανονισμόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ὁδηγὸς τῶν συζητήσεων αὐτῶν πρὸς ἀποφυγὴν ματαίων παρεκτάσεων.

Πρὶν ἢ ἀποδώσει ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἰς ἐμὲ τοιαύτας ἰδέας ἀνηκούσας μᾶλλον εἰς αὐτόν, ἔπρεπε νὰ μελετήσῃ τὸν κανονισμόν, διὰ νὰ ἴδῃ ὅτι κατ' αὐτὸν ὤφειλε ἐὰν ἤθελε νὰ κάμῃ γενικὰς παρατηρήσεις, νὰ λάβῃ τὸν λόγον πρὶν τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, διότι, μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῆς πᾶσα ἀγόρευσις περὶ γενικῶν παρατηρήσεων εἶναι ἀπηγορευμένη.

Ἐπὶ τοιαύτης παραδόσεως, λαβοῦσα χώραν χθὲς ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἔφερον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορεύσεώς του τὸν λόγον, καὶ ἐζήτησα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ.

Ἕκαστος, κύριοι, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμνῃ ἀντικείμενον λόγου καὶ νὰ ἐκθέσῃ τὰ ἔργα του· τοιαύτην συνείθειαν ἔχων καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἔπρεπε νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου πρὶν τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ προ-

κειμένου νομοσχεδίου, περὶ οὗ γενικῶς ὕστερον λαλήσας ἔκαμε ἐπίδειξιν τῶν ἔργων του.

Προχωρῶν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς ἐθεώρησε τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς ἔργον ἰδικόν του· ἐπὶ τοιαύτης οἰκειοποιήσεως ἔργων ξένων καὶ συνήθων δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω, καὶ παρατηρῶ ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔχον τὴν ἀρχήν του ἀπὸ τὸ ἔτος 1821 εἶναι ἔργον σύνηθες, εἶναι ἀπόῤῥοια ὅλων τῶν παρελθόντων φορολογικῶν νόμων, καὶ τῶν διαφόρων σκέψεων καὶ γνωμῶν πολλῶν ἀσχοληθέντων πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐχόντων γνώσεις καὶ πεῖραν περὶ τὰ οἰκονομικά. Κἰς δὲ τὰς γενικὰς παρατηρήσεις του προμνησθέντος ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι εὐχαριστεῖ τὴν ὑφισταμένην ἤδη ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐπιτροπὴν ὡς συγκροτουμένην ἀπὸ τὰ ἴδια πρόσωπα ἐξ ὧν συνέκειτο ἡ προλαβοῦσα ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐφορειῶν· ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο ἔχει μέγιστον λάθος· προχωρῶν εἶπε προσέτι ὅτι εὐχαριστεῖ τὴν ἐπιτροπὴν διότι ἕνεκα τῶν διαφόρων τροπολογιῶν ἃς ἐπέφερε λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ ἀντιτυπώσῃ τὰς οἰκονομικὰς ἰδέας καὶ παρατηρήσεις του, διὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν ἐπιτυχίαν ἣν ἔλαβε καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐφορειῶν νομοσχεδίου· εἰς ταῦτα, τὰ ὁποῖα μὲ στόμφον ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπρόφερεν ἤθελον τὸν ἀπαντήσει δεόντως, ἀλλὰ μὴ παραδεχόμενος ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἔθετεν, ὅτι πρέπει νὰ λέγωνται τὰ πάντα, διότι πᾶς κανὼν ἔχει καὶ ἐξαιρέσεις καὶ ὑπάρχουσι πράγματα ἅτινα ἐπιτρέπεται νὰ λέγωνται, καὶ ἄλλα τοιαῦτα τὰ ὁποῖα πολιτικοὶ λόγοι ἀπαγορεύουσι νὰ λαλῶνται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, λέγω μόνον ὅτι « πτύγει Κολὸς ἀλλοτρίοις πτεροῖς ἠμφιεσμένος » πρὸς ταῦτα κάμνω προσέτι τὴν παρατήρησιν ὅτι τοιαῦται συζητήσεις δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσιν χώραν, διὰ νὰ μὴ μεσολαβῶσι δίκαιαι ἀντικρούσεις γενόμεναι ἐπὶ ματαίοις.

Πάντοτε ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔλαβε τὴν ἐξιν νὰ ὁμιλῇ μὲ εἰρωνείαν καὶ νὰ κατακρίνῃ τὸ παρελθὸν καὶ τοὺς προκατόχους του, δὲν εἶμαι ἀντιπρόσωπος τούτων ἀλλ' οὐχ ἧττον παρατηρῶ ὅτι ὑπουργὸς δὲν πρέπει νὰ ἐπικρίνῃ τὰς πράξεις τῶν προκατόχων του ὡς πράξεις κυβερνητικάς, καὶ τοι συνωδευμένας μὲ σφάλματα καὶ λάθη, διότι ἐκ τοιαύτης ἐπικρίσεως προέρχεται κυβερνητικὴ βλάβη.

Τὰς ὀλίγας ταύτας παρατηρήσεις ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ εἴπω ἂν καὶ ἐκτὸς τοῦ προκειμένου· ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, καὶ παρατηρῶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ εἰς τὰς

γενικὰς καὶ εἰς τὰς εἰδικὰς παρατηρήσεις του μετεχειρίσθη πολλὴν πικρίαν, ἀποδώσας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πνεῦμα οὐχὶ ὀρθῆς σκέψεως ἀλλὰ τάσεως ἣν δήθεν ἔχει διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ φέρῃ διὰ τῶν διαφόρων τροπολογιῶν ἐπέκτασιν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Ἠκούσατε τὸν εἰσηγητὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθέσαντα ἐν πολλαῖς τοὺς λόγους τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἄρθρου τροπολογίας. Ὅλοι εἴμεθα σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ φόρου καὶ διαφωνοῦμεν ὡς πρὸς τὸ γραμματικὸν μέρος τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ γραμματικῶς καὶ τυπικῶς χωριστὸς ὁ γ'. παράγραφος τοῦ **2** ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου τούτου· ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ δ'. § τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἐδαφίου ἐξάγεται ὅτι δι' αὐτοῦ προσδιορίζονται ὅλα τὰ παντὸς εἴδους δένδρα ἅτινα ὑπάγονται εἰς φόρον ἐπικαρπίας **10** τοῖς **0|0**· ὁ δὲ προσδιορισμὸς τῆς πληρωμῆς **5** λεπτῶν ἐπὶ τῶν μορεοδένδρων εἶναι ἐξαίρεσις τοῦ ῥηθέντος γενικοῦ κανόνος καὶ ὡς τοιαύτη πρέπει νὰ ἐμπεριέχηται εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν παράγραφον καὶ οὐχὶ εἰς ἰδιαίτερον διότι ἄλλως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὑπάρχει ἄλλη κατηγορία δένδρων μὴ ἐμπεριλαμβανομένη εἰς αὐτὸν τὸν δ'. παράγραφον. Τὴν γραμματικὴν ταύτην τάξιν ἠκολούθησεν ὁ κύριος ὑπουργὸς εἰς τὸν § **6** τοῦ ἄρθρου **6** διὰ τοῦ ὁποίου ἐξαιρεῖ τῆς φορολογίας τὰ φύλλα τῶν μορεοδένδρων καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον, καὶ εἰς § **5** τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου εἰς τὸν ὁποῖον καταχωρεῖ ὅλους τοὺς ἐξαιρουμένους ὁμοειδεῖς σπόρους, οἷον λινόσπορον, καναβόσπορον, καὶ ῥιζαρόσπορον· ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι δῆθεν τὰ μορεόδενδρα ὡς μὴ δίδοντα προϊὸν ἀναγκαίως πρέπει νὰ καταχωρηθῶσιν εἰς χωριστὸν παράγραφον, ἀπαντῶ ὅτι τὰ μορεόδενδρα παράγουσι ὡς προϊὸν τὰ φύλλα, καθὼς καὶ τὰ ὁμοειδῆ τούτων φυτὰ οἷα ὁ κάπνος καὶ τὰ παρόμοια ὥστε ἡ παρατήρησις του αὕτη δὲν ὑφίσταται.

Τελειόνων κύριοι, τὰς παρατηρήσεις μου λέγω ὅτι ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ μεταχειρίζηται σαφήνειαν εἰς τοὺς νόμους καὶ μάλιστα τοὺς φορολογικούς· ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας μακρὰν τοῦ νὰ φέρῃ ἀσκόπους καὶ ματαίας παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας ὡς ὁ κύριος ὑπουργὸς διετάθη, ἔπραξεν ὅ,τι ἐνόμισεν ἀναγκαῖον πρὸς περισσοτέραν ἀκρίβειαν τοῦ νόμου καὶ πρὸς ἀποφυγὴν διενέξεων.

Εἰς ὑμᾶς ἀπόκειται νὰ ἐκτιμήσητε αὐτὰς καὶ νὰ φέρητε ἐπ' αὐτῶν τὴν ἀμοιβαίαν ψῆφόν σας.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν δὲν θέλω μακρηγορήσει, εἶπεν, ἀλλὰ θέλω περιορισθῆ εἰς ὀλίγα, διότι καθόσον ἀφορᾷ τὰς γενικὰς καὶ εἰδικὰς παρατηρή-

σεις, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, ἀρκετὰ χθὲς ἐρρέθησαν, καὶ πᾶσα ἄλλη συζήτησις εἶναι περιττή· δὲν παρέβην ὁρονῶ, τὸν Κανονισμὸν διότι ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ **1** ἄρθρου ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ κάμω γενικὰς τινας παρατηρήσεις ἐφ' ὅλων τῶν τροπολογιῶν τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ φωτίσω τὴν Γερουσίαν καὶ νὰ εἴπω τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ὁποίας ὡρμήθην εἰς τὴν καταχώρισιν τῆς δεῖνα ἢ δεῖνα διατάξεως· δὲν ἔχω τὴν ἀπαίτησιν οὐδὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ παρουσιάζωμαι μὲ πολλὰ νομοσχέδια παριστῶν ταῦτα ὡς ἴδια ἐμοῦ ἔργα. καθὼς εἶπεν ὁ προλαλήσας, διότι ἐπιθυμῶ νὰ λέγῃ πᾶς τις τὰς ἰδέας καὶ κρίσεις του ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἀντικειμένου καὶ τὸ ἐκ τοιαύτης συζητήσεως ἰδεῶν καὶ κρίσεων προερχόμενον καλὸν νὰ παραδέχηται. Τὸ παρελθὸν ἐθεώρησα πάντοτε ὡς μνημεῖον ἱερὸν, καὶ οὐδέποτε μετ' ἐπικρίσεως ἐλάλησα περὶ τῶν πράξεων τῶν προκατόχων ὑπουργῶν, αἵτινες καθίστανται σεβασταί. Ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας γίνεται δῆλον ὅτι οὐδέποτε ὠμίλησα μὲ πικρίαν ἢ προσέβαλα εὐαισθησίας, ὡς παρετήρησεν ὁ προαγορεύσας, ἀλλὰ πάντοτε ἐλάλησα ἀντὶ πικρίας μὲ πολλὴν ἡπιότητα, καὶ ἂν ποτὲ ἐκ περισσατικῶν ἤλθον εἰς θέσιν νὰ ὁμιλήσω μὲ ὕφος ὀλίγον αὐστηρὸν, προεκλήθην βεβαίως ἐκ προγενεστέρας αὐστηρᾶς ἀγορεύσεως Γερουσιαστοῦ οὐδέποτε δὲ ἐξ οἰκείας ἐπιθυμίας ἢ ἕξεως.

Μετὰ τὰς ὀλίγας ταύτας παρατηρήσεις μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ κύριον τῆς συζητήσεως θέμα· πρόκειται περὶ οἰκονομίας τοῦ ἐγγράφου, διότι ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι. Ἕκαστος, κύριοι, γράφει, ὅπως ἐσυνήθησε, καὶ φρονῶ ὅτι οἱ πολιτικοὶ νόμοι δὲν εἶναι τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνωνται τὰ τοιαῦτα γραμματικὰ γυμνάσματα· τότε δὲ μόνον γίνονται εἰς αὐτοὺς τοιαῦται γραμματικαὶ διορθώσεις ὅταν ἐκ τοῦ κειμένου γράμματος αὐτῶν προέρχηται διαφορὰ εἰς τὴν οὐσίαν ἢ ἔννοιαν· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει σᾶς λέγω ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι γεγραμμένον σύμφωνον μὲ τοὺς κανόνας τῆς συντάξεως.

Τὸ νομοσχέδιον Κ. ἐν τῷ ά ἄρθ. αὐτοῦ ἔχει ὡς πρῶτον ἐδάφιον τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐγγείου φόρου, καὶ ὡς δεύτερον τὸν προσδιορισμὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας· ἑπομένως ἐπειδὴ ἡ ἐπικαρπία ὡς ἐπιβαλλομένη ἐπὶ κτημάτων διαφόρων ἰδιοτήτων κανονίζεται διαφοροτρόπως, διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη φορολογία ἑκάστου εἴδους κατεχωρήθη ἀναγκαίως ὑπὸ χωριστοὺς παραγράφους.

Ὁ δ'. § τοῦ ἐδαφίου δευτέρου περιέχει ὅλα τὰ δένδρα ἐκεῖνα ἅτινα ὑπάγονται εἰς φόρον ἐπικαρπίας **10** τοῖς **0|0** ὑπαγόμενα

συγχρόνως καὶ εἰς ἔγγειον φορολογίαν· ἀλλ' ὁ γ'. § τοῦ αὐτοῦ ἐλαφρῶς περιέχει ὅλα τὰ περιτειμένα μοριοδένδρα ἀτινα εἶναι ἐθνικοϋδιόκτητα, καὶ ὑπάγονται εἰς ἰδιαίτερον φόρον 5 λεπ. καὶ δὲν ὑποκεινται συγχρόνως καὶ εἰς ἔγγειον φορολογίαν.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τούτων συνάγεται ὅτι τὰ μοριοδένδρα ὡς ῥέροντα τὰς ἀνωτέρω τρεῖς ἰδιαζούσας ἰδιότητας ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ καταχωρισθῶσι ὑπὸ ἰδιαίτερον παράγραφον φορολογίας

Ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἐπέρχεται ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπαντῶν εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος εἶπεν ὅτι θέλει περιορισθῇ εἰς ὀλίγα καθόλου ἀρχὰ τὰς γενικὰς παρατηρήσεις· τούτου ὅμως θέλω περιορισθῇ καὶ ἐγὼ εἰς πολλὰ ὀλιγωτέρας λέξεις πρὸς ἀπάντησιν τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ.

Ἀρχόμενος τοῦ λόγου του εἶπεν ὅτι ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ ἀ. ἄρθρ. τοῦ νομοσχεδίου ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ κάμῃ γενικάς τινας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς· ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματός του τούτου παρατηρῶ ὅτι ἡ ὁμιλία του μακρὰν τοῦ νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπεκτάθη καὶ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα μὴ ἀναγόμενα εἰς αὐτάς, ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτῆς τῆς ὁμιλίας του· ἡ σημερινὴ περὶ τοῦ παρελθόντος ἀγόρευσίς του δὲν δύναται νὰ κατακριθῇ παντάπασιν· ἀλλ' αὕτη ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὰς παρελθούσας αἰτινες ἔτεινον πολὺ εἰς τὴν κατάκρισιν τῶν πράξεων τῶν προκατόχων του ὑπουργῶν. Προχωρῶν εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους ὅτι τὰ ἐθνικοϋδιόκτητα μοριοδένδρα ἐτέθησαν εἰς χωριστὸν παράγραφον διότι δὲν ὑπάγονται εἰς ἔγγειον φόρον· ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματός του τούτου παρατηρῶ ἐπίσης ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔχει μέγιστον λάθος διότι ὄχι μόνον τὰ ἐθνικοϊδιόκτητα ταῦτα μοριοδένδρα δὲν ὑπάγονται εἰς ἔγγειον φορολογίαν ἀλλὰ καὶ τὰ ἰδιόκτητα, ὥστε ὁ λόγος οὗτος δὲν ἔχει ὑπόστασίν τινα· ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἡ φορολογία τῶν εἰς τὸν γ'. § καταχωρηθέντων μοριοδένδρων ἀποτελεῖ εἰδικὸν σύστημα· ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντειρημένου ὡς συναχθέντος μὲ μίαν χθεσινὴν ὁμιλίαν ῥέρω τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Εἶπον χθὲς ὅτι τὰ μοριοδένδρα ταῦτα ἐρευτεύθησαν τὴ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῶν Ὀθωμανῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἠρώτησα τὸν Κ. ὑπουργὸν ἂν ἡ ἡλικία 5 ἐτῶν τῶν δένδρων τούτων ὡς φυτευθέντων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως δὲν παρῆλθεν; ὁ Κύριος ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἡ ἡλικία αὕτη δὲν παρῆλθε διότι καὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἐγένοντο ἐμφυτεύσεις τοιούτων

μοριοδένδρων τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι μέγας, καὶ ταῦτα ἐξάγονται ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων πρακτικῶν.

Ἐρωτῶ ἤδη τὸν Κ. ὑπουργὸν τὰ μοριόδενδρα ταῦτα ἐφυτεύθησαν μὲ ἄδειαν ἢ ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήτεως; ἀπαντῶν ἐγὼ αὐτὸς λέγω ὅτι ταῦτα ἐφυτεύθησαν ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως κατὰ παρανομίαν, διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ δώσῃ τοιαύτας ἀδείας. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ ἀποδώσω τοιαύτην κατηγορίαν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν, ἀλλὰ λέγω ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς γινώσκων τὰ τοιαῦτα γινόμενα παρανομήματα καὶ παρανελῶν αὐτὰ δεικνύει ἀσυγχώρητον ὀλιγωρίαν καὶ προσέτι θεωρῶ σφάλμα εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν θέλοντα νὰ νομιμοποιήσῃ καὶ ὑπαγάγῃ εἰς ἀτέλειαν ἐθνικὰ κτήματα τὰ ὁποῖα ἅρπασαν ἰδιῶται αὐθαιρέτως. Ἐρωτῶ προσέτι τὸν Κ. ὑπουργὸν εἰπόντα ὅτι ἡ φορολογία τῶν ἐθνικοϋδιοκτήτων μοριοδένδρων ἀποτελεῖ ἴδιον σύστημα, πῶς θέλει ἐφαρμοσθῇ ἡ φορολογία αὕτη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν; ἐθνικοϋδιόκτητα ὀνομάζονται ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφυτεύθησαν τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῇ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως περὶ ὧν οἱ παλαιοὶ φορολογικοὶ νόμοι ἐπρονόησαν (ἐνταῦθα ἀνέγνωσαν διάφορα τεμάχια παλαιῶν νόμων πραγματευομένων περὶ ἐθνικοϋδιοκτήτων) ἐκεῖνα δὲ τὰ ὁποῖα ἐφυτεύθησαν ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἐθνικοϋδιόκτητα· ἡ φορολογία τούτων ὡς ἐθνικοϋδιοκτήτων εἶναι παρανομία, διότι οἱ κείμενοι νόμοι δὲν τὰ θέτουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐθνικοϋδιοκτήτων· διὰ τὸν λόγον λοιπὸν τοῦτον ὀρθῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἠτιολόγησε τὴν τροπολογίαν της ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου διὰ τῆς φράσεως «δὲν εἶναι εὐδιάκριτος ἡ φορολογία τούτων» ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος ὡς ἔχει δὲν προβλέπει τι περὶ τῶν τοιούτων ἄνευ ἀδείας φυτευθέντων μοριοδένδρων πρέπει νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἄλλος εἰδικὸς νόμος, διότι ἄλλως πάσα φορολογία τούτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, καὶ εἶναι ἀπαράδεκτος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τούτου.

Ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς, ἀντέλεξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἔκαμε παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν διαγωγὴν τοῦ ὑπουργοῦ ἀπέναντι τῶν ἄνευ ἀδείας ἐμφυτευθέντων τοιούτων μοριοδένδρων ἀναγκαζόμαι νὰ λάβω ἀφορμὴν τὸν λόγον καὶ ῥέω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις. Ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς ὑπάρχουσι φυτευμένα διάφορα περιβόλια μοριοδένδρων τὰ ὁποῖα κατέχουσι παλαιόθεν δημόται τινὲς κατὰ συμφωνίας μὲ τοὺς πρώην ἰδιοκτήτας ὀθωμανοὺς μεταξὺ τῶν μοριόνων τούτων

ὑπάρχουσι τόποι κενοί, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ κάτοχοι φυτεύουσι νέα μορεόδενδρα χωρὶς νὰ ἔχωσι χρείαν ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις καὶ ἂν θέλῃ δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν τοιαύτην φυτείαν ὡς μὴ γινομένην ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς.

Μεταξὺ τῆς ὁμιλίας του ὁ προαγορεύσας Κ. γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι δύο εἶναι τὰ εἴδη τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων δένδρων, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφυτεύσαν τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν ὀθωμανῶν, καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφύτευσαν τῇ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως· ὅσα δὲ ἐφυτεύθησαν ἄνευ ἀδείας εἶναι ἐθνικά. Ἀλλ' ὁ νόμος καταλιπαίνει ὅτι ὑπάρχουσι εἰς τὴν δεῖνα φορολογίαν τόσον τὰ φυτευθέντα δι' ἀδείας ὅσον καὶ τὰ φυτευθέντα ἄνευ ἀδείας δένδρα, δὲν ἀφαιρεῖ τὴν κυριότητα ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῶν, τὸ δημόσιον.

Εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, τὴν Κόρινθον, Λίγιελείαν καὶ Πάτρας, γενομένης καταμετρήσεως τῶν ἄνευ ἀδείας γενομένων ἐμφυτεύσεων, εὑρέθη ὅτι ἐφυτεύθη ἓν μέγιστον μέρος γαιῶν διότι τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ προλάβῃ, μ' ὅλας τὰς ἀπαγορευτικὰς διαταγὰς, τὰς τοιαύτας καταχρηστικὰς ἐμφυτεύσεις, ἂν καὶ ἐνήργησε διαφόρους καταδιώξεις· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου κανεὶς κίνδυνος δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ δημόσιον ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῆς κυριότητος ἕνεκα τῶν αὐθαιρέτων τούτων ἐμφυτεύσεων, διότι τὸ δικαίωμα τοῦ δημοσίου μένει ἀνέπαφον διὰ τῆς φορολογίας, λόγος δι' ὃν καὶ ἐτέθη ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται μορεοδένδρων ἡ φορολογία τῶν 5 λεπτῶν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλων νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ κύριον ζήτημα, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, προέβη εἰς ἀντικείμενα ἐκτὸς τοῦ προκειμένου. Εἶπεν ὅτι χιλιάδες στρέμματα γαιῶν ἐφυτεύθησαν ἐκ σταφιδαμπελώνων εἴς τινας ἐπαρχίας εἰς τὰς ὁποίας ἐγένετο καταμέτρησις· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συζητήσεως διότι αὗται αἱ ἐμφυτεύσεις ἔρχονται πρὸ πολλῶν χρόνων. Εἶπεν ἐπίσης ὅτι οἱ κάτοχοι διαφόρων τεμαχίων μορεώνων φυτεύουσι νέα μορεόδενδρα εἰς τὰ κενὰ μέρη τῶν παρ' αὐτῶν κατεχομένων τεμαχίων, καὶ ὅτι ταῦτα εἶναι τὰ ἐθνικοϊδιόκτητα τῶν ὁποίων τὴν ἐμφύτευσιν δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ τὰ φυτευμένα ταῦτα παλαιόθεν τεμάχια εἶναι χωριστὰ, καὶ ἄλλα εἶναι τὰ φυτευθέντα ἐπὶ ἐθνικῶν γαιῶν, ἅτινα δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ ἐθνικοϊδιόκτητα καὶ εἰς φορολογίαν δυνάμει τοῦ προκειμένου ἄρθρου.

Χθὲς ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἐπέφερεν ἕτερος τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, ἔκαμε πολλὰς παρατηρήσεις, καὶ οἱ ΚΚ. γερουσιασταὶ Μαγγίνας καὶ Λόντος ἀντέκρουσαν τὸν Κ. ὑπουργὸν, καὶ ἐπολέμησαν τὰς

ἰδέας του· ἐγὼ μὴ ἐπιβαίνων εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας, θέλω περιορισθῇ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν 1 ἄρθρου. καὶ θέλω εἰπεῖ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἂν δηλ. ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι καλλιτέρα τοῦ νομοσχεδίου.

Μεταξὺ τῶν δύο ἤτοι τῆς προπολογίας καὶ τοῦ νομοσχεδίου εὑρίσκω δύο διαφορὰς, τὴν μὲν ὡς πρὸς τοὺς τύπους τὴν δὲ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν. Ἡ ἐπὶ τῆς οὐσίας διαφορὰ συνίσταται εἰς τὴν λέξιν « ἐθνικοϊδιόκτητα, » ἡ δὲ ἐπὶ τῶν τύπων εἰς τὴν μὴ ὕπαρξιν ἰδιαιτέρου ἐδαφίου. Κατ' ἀρχὰς ὅταν εἶδον τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ νομοσχέδιον, ἤλπιζον ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα εἴδη μορεοδένδρων ἐκτὸς τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων· ἀλλ' ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. Μαγγίνα εἶδον ὅτι ἄλλο εἶδος μορεοδένδρων δὲν ὑπάρχει, ὑπαχθέντων ἁπάντων εἰς ἕν, εἰς τὸ εἶδος τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Κ. Λόντος εἶπεν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του, ὅτι ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν εἴμεθα πάντες σύμφωνοι ἀπὸ τὴν σημερινὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. Μαγγίνα μανθάνω ὅτι ἐθνικοϊδιόκτητα λέγονται ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐκαλλιεργήθησαν τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν ὀθωμανῶν, καὶ τῇ ἀδείᾳ τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὅτι δὲν λογίζονται τοιαῦτα τὰ ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως φυτευθέντα, τὰ ὁποῖα δὲν προείδε τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἀπορῶ πῶς οἱ διάφοροι ΚΚ. ὑπουργοὶ ἐδέχθησαν τοιοῦτον νόμον· κατ' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς περιέχουσαν τὴν γενικὴν λέξιν « μορεοδένδρων, » ἀφ' ἑτέρου ὁ Κ. Μαγγίνας μᾶς εἶπεν ὅτι τὰ ἐθνικοϊδιόκτητα καθιερώθησαν πρὸ χρόνων, καὶ διὰ τοῦτο ὑπῆρχον ἐπιβεβλημένοι φόροι κατὰ σειρὰν ἀπὸ τοὺς διαφόρους φορολογικοὺς νόμους τοὺς ὁποίους μᾶς ἀνέγνωσεν· ἀλλ' εἰς τὴν ἰδέαν του ταύτην ἔχει μέγιστον λάθος, διότι οἱ παλαιοὶ νόμοι ἔθετον φόρους μικροτέρους μὲν ἐπὶ τῶν ἐμφυτευθέντων δι' ἀδείας, καὶ μεγαλητέρους ἐπὶ τῶν ἐμφυτευθέντων ἄνευ ἀδείας.

Εἰς τὸν νόμον τοῦ **1846**, ὁ νομοθέτης ἐθεώρησε καλὸν νὰ ὑπαγάγῃ εἰς μίαν κατηγορίαν ὅλας τὰς διαφόρους ἰδιότητας καὶ καθιέρωσε τὸ 1 ἄρθρον μὲ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « ἢ μὴ » τὴν δὲ λέξιν « ἐθνικοϊδιόκτητα » περιώρισε μόνον εἰς τὰ μορεόδενδρα, τὴν ὁποίαν ὡς εἰδικὴν μετέφερε καὶ εἰς τὸν παρόντα νόμον λεχθεῖσαν ἀπὸ τοὺς προγενεστέρους νόμους. Ὅθεν ἡ λέξις « ἐθνικοϊδιόκτητα » καθιερώθη ἀπὸ τὸ ἔτος **1846**, καὶ περιλαμβάνει ὅλα τὰ εἴδη. Καθόσον ἀφορᾷ τὴν γραμματικὴν διόρθωσιν, παρατηρῶ ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχε δ' §, τότε ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν κατὰ τὴν προπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς « ἐκτὸς τῶν

μορεοδένδρων κλπ. » ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχει ὁ § διὰ τοῦτο ἔχει ὀρθῶς τὸ νομοσχέδιον σχηματίζον ἴδιον παράγραφον συνάμα μὲ τὸν καταδιδασμὸν τοῦ φόρου, καὶ τὸ σύστημα τοῦ ὑπουργείου εἶναι τακτικόν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προλαλήσαντα, ὁ Κ. εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς. Ὁ τελευταῖος λαλήσας γερουσιαστὴς ἐν τῇ ὁμιλίᾳ του εἶπεν ὅτι ἀπορεῖ πῶς οἱ διάφοροι ΚΚ. ὑπουργοὶ παρελέχθησαν νόμον μὴ προβλέποντα περὶ τῶν ἄνευ ἀδείας φυτευθέντων μορεοδένδρων. Ἀλλ' ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν χρηματισάντων ὑπουργῶν συγκαταλέγομαι καὶ ἐγώ, παρατηρῶ ὅτι τοιοῦτον νόμον φορολογικὸν ὡς ὑπουργὸς δὲν ἐπαρουσίασα ἐν καιρῷ τῆς ὀλιγοχρονίου ὑπουργίας μου, ἀλλ' εὗρον αὐτὸν ἕτοιμον καὶ δὲν ἠδυνάμην εἰμὴ νὰ συμφωνήσω μὲ αὐτόν, καὶ τότε μόνον ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ τὸ τοιοῦτον, ὅταν ἐγὼ παρουσίαζον τὸν νόμον ἀδιόρθωτον, ἆρα δὲν ἐπέτυχεν εἰς τὸ ἐπιχείρημά του τοῦτο ὁ Κ. γερουσιαστής. Εἶπε προσέτι ὅτι ἡ λέξις ἐθνικοϊδιόκτητα καθιερώθη ἀπὸ τὸ ἔτος 1846, καὶ εἰς τοῦτο λανθάνει, διότι ἡ λέξις αὕτη καθιερώθη ἀπὸ τὸ ἔτος 1835 ὡς ἐξέθεσα, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο δὲν ἐσταθῇ περισσότερον εὐτυχὴς ὁ Κ. γερουσιαστής. Ἐν τούτοις ἐκ τῆς ὁμιλίας του ἐξάγεται ὅτι οὗτος καὶ τοι ἀγορεύσας ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, δὲν εἶναι ὅμως σύμφωνος μὲ τὸν Κ. ὑπουργὸν ὡς πρὸς τὴν λέξιν « ἐθνικοϊδιόκτηταν » διοτι αὐτὸς μὲν διατείνεται ὅτι ἡ λέξις ἐθνικοϊδιόκτητα περιλαμβάνει ὅλα τὰ εἴδη τῶν μορεοδένδρων, φυτευθέντων τῇ ἀδείᾳ καὶ μὴ τῆς κυβερνήσεως, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς εἶπε πρὸ ὀλίγων ὅτι ἐθνικοϊδιόκτητα ὀνομάζονται ὅσα ἐφυτεύθησαν τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἀνακαλεῖ ἆρα ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν ἐκφρασθεῖσαν γνώμην του; καὶ τότε ἐὰν ὑπαγάγωμεν ὅλα τὰ μορεοδένδρα εἰς τὴν φορολογίαν τῶν 5 λεπτῶν, θέτομεν καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφυτεύθησαν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐθνικοϊδιοκτήτων. Ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνακαλῇ τὴν γνώμην του, τότε δύναμαι νὰ εἴπω, ὅταν τις ἔρχεται μὲ διαφόρους γνώμας, ὁ τοιοῦτος εὑρίσκεται εἰς ἀπερισκεψίαν, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ ὁμιλήσω ἐὰν οἱ δύω ὑπερασπίσται τοῦ νομοσχεδίου δὲν συμφωνήσωσι καὶ συγχωνευθῶσιν εἰς ἕν. Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν ὅσους ἐξέθεσα φρονῶ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τοῦ προκειμένου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν θέλει εἶσθαι δυσπαράβατος.

Λαμβάνων ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ προλαλήσαντος γερουσιαστοῦ Κ. Περβολεγγίου, ἐπέρρεμεν ὁ πρὸ ἐμοῦ λαλήσας γερουσιαστὴς, ἔχομαι νὰ διαπιστώσω τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ Κ. Περβολέγγιος εὗρεν σύμφωνος μετ' ἐμοῦ ὅτι ὑπάρχει ἔλλειψις ὡς πρὸς τοὺς τύπους, ἀλλ' ἐπρόσθεσε τὴν παρατήρησιν ὅτι τότε ἠδύνατο νὰ τεθῇ ἡ ἐξαίρεσις ἐν τῷ αὐτῷ παραγράφῳ, ὅταν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος παράγραφος περιέχων ἄλλην ἐξαίρεσιν, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἔφερεν αὐτὴν τὴν μεταβολὴν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς διενέξεις αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συμβῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. πρεδρου ἂν παραδέχηται τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπεφάνθη διὰ πλειονοψηφίας ὅτι δὲν παραδέχθη αὐτήν· ψηφοφορηθὲν ἑπομένως τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο παραδεκτὸν ὡς ἔχει.

Ἀναγωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 5 μετὰ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον Κύριοι, ἀπεδόθη μία ἀσάφεια καὶ κατὰ συνέπειαν ἠγέρθησαν διάφοροι διαταγμοὶ περὶ τοῦ παρελθόντος· ἐν ὀνόματι λοιπὸν ὅλου τοῦ ὑπουργείου δίδω ὅλας τὰς διασαφήσεις ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν συνέλαβέ ποτε τὴν ἰδέαν νὰ ἀναστατώσῃ τὸ παρελθόν, καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι μία ἀλληλουχία ὅλων τῶν διαταξέων τῶν νόμων τῶν παρελθόντων ἐτῶν· ὑπῆρχεν ἄρθρον εἰς τὸν παλαιὸν νόμον λέγον·

« Τὰ εἰς τοὺς ἀποίκους Κρῆτας, ἢ ἄλλους πολίτας παραχωρημένα κτήματα διὰ ἐγγράφων τῆς Κυβερνήσεως ὑπόκεινται εἰς μόνον τὸν ἔγγειον φόρον, ὅταν ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐγγράφου, ἐκδοθέντος πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἄλλην φορολογίαν. »

Ἡ τελευταία αὐτοῦ φράσις « ἐκδοθέντος πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου » ἔφερε πολλὰς διενέξεις μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ δημοτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ πολλαὶ δίκαι ἠνοίχθησαν. Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει εὑρεθεὶς εἰς ἀμηχανίαν, δὲν ἠξεύρον ποίαν διεξαγωγὴν νὰ δώσω, καὶ τότε ἦλθον κατεσπευσμένως καὶ ἔφερον ἐνώπιόν σας νομοσχέδιον ἓξ ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου, δι' οὗ ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἓν σημεῖον ἐνάρξεως τῶν δικαιωμάτων τῶν τοσούτων παραχωρηθέντων εἰς ἰδιώτας δημοσίων κτημάτων, ὅπερ προσδιορίζεται καὶ ἤδη διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τίθεται ὁ ὅρος ἐὰν τὰ παραχωρηθέντα κτήματα παραχωρηθῶν πρὸ τῆς α. Ἀπριλίου θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς ἔγγειον μόνον φόρον, ἂν δὲ μετὰ τὴν α. Ἀπριλ. θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς φόρον ἔγγειον καὶ ἐπικαρπίας. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ δὲν ἐννοεῖ ἄλλας εἰμὴ τὰς παραχωρήσεις τοῦ ἔτους **1852**, διότι ὁ περισυνὸς νόμος καθιέρωσε ἐκείνας τοῦ **1851**. Δὲν δύναται δὲ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ νομοθέτης ἔχει σκοπὸν νὰ ἀνατρέψῃ δικαιώματα κεκτημένα δυνάμει ἄλλων νόμων. Προέκυψαν ὑποψίαι διότι ἐν αὐτῷ ἀναφέρεται χρόνος παρωχημένος καὶ διὰ τοῦτο θέλω σᾶς ἀναγνώσει μέρη τινὰ τῶν προγενεστέρων νόμων διὰ νὰ σᾶς βάλω εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσητε ὅσα ἐπομένως θέλω ἀναπτύξει. (Ἐνταῦθα ἀνέγνωστ τὰ σχετικὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου μέρη τῶν νόμων **1835, 1836, 37—40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47** καὶ **48**). Ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων θεωρεῖτε ὅτι δὲν πρόκειται περὶ παρελθόντος, διότι τὰ τοιαῦτα δικαιώματα εἶναι κεκτημένα, ἂν ἡ κτῆσις ἐγένετο σύμφωνα μὲ τοὺς κειμένους νόμους. Εἰς κανένα νόμον ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων δὲν ἀναφέρεται ὁ μέλλων χρόνος, ὅτι τὰ παραχωρηθησόμενα, διότι περὶ αὐτῶν οὐδεμία σύγχρουσις γίνεται ἢ δύναται νὰ γενῇ, ἀλλὰ περὶ γεγονότων· ὁ ὅρος οὗτος ἦτον ἀναγκαῖος νὰ τεθῇ ὡς ἐτέθη καὶ ἐννοεῖται ἢ ὑποτίθεται ὡς ἐφαρμοζόμενος κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν θέλουν ἐνεργεῖσθαι αὐτὰ τὰ δικαιώματα. Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸν ἄλλον ὅρον τῆς νομίμου παραδόσεως τὸν ὁποῖον δὲν εἶχον οἱ ἄλλοι νόμοι. Κύριοι! τὸ δημόσιον εὐχαριστεῖται νὰ διατηρήσῃ τὰ ἴδια αὐτοῦ κτήματα καὶ ποτὲ δὲν ἐζήτησε νὰ ἁρπάσῃ τὴν ἰδιακτησίαν τῶν ἄλλων τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν δυνάμει νόμων· οἱ φόβοι οὗτοι δὲν ὑρίστανται διότι παράδοσις δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἄλλη παρ' ἐκείνη τὴν ὁποίαν οἱ νόμοι ὥρισαν, ἰδοὺ τί λέγουσιν οὗτοι ὅλοι οἱ περὶ παραχωρήσεως νόμοι. (Ἐνταῦθα ἀνέγνωσεν ὁ ὑπουργὸς διάφορα τεμάχια τῶν νόμων περὶ προικοδοτήσεως, καὶ περὶ ἐκποιήσεως ῥαρτῶν κτημάτων).

Ὁ Νομοθέτης ὁμιλῶν ἐνταῦθα περὶ τοῦ ὅρου τῆς ἐνάρξεως τῶν δικαιωμάτων τῶν παραχωρηθέντων δημοσίων κτημάτων, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ὁμιλήσῃ καὶ περὶ νομίμου παραδόσεως· ἐπειδὴ κατὰ τὸν ἀναγνωσθέντα νόμον περὶ προικοδοτήσεως ἐπὶ τῶν προικοδοτηθέντων κτημάτων ὁ ὑπουργὸς θέλει δίδει ἐν πωλητηρίῳ, ἔπεται ὅτι καὶ αἱ ἁπλαῖ ἐγκρίσεις ὡς ἔγγραφα τοῦ ὑπουργείου δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ἔχουσι τόπον παραχωρητηρίου, χωρὶς δὲ νέου δικαίωμα δὲν θέλει νὰ καθιερώσῃ ὁ παρὼν νόμος,

ἀλλὰ κανονίζει μόνον τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῶν δικαιωμάτων τῶν παραχωρηθέντων κτημάτων.

Ὅτι τὸ ἄρθρον εἶναι κατά τι ἀναρῆ καὶ περιέχει ἐλαστικότητά τινα τοῦτο εἶναι βέβαιον, ἐπέφερε τὸ μειονοψήφιον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς· ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον παραδέχηται καὶ διαβεβαιώσῃ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει μου ἐμπεριεχομένην ῥητὴν διασάφησιν, τότε τὸ ἄρθρον εἶναι παραδεκτέον, ὡς μὴ ἄρτιον καμμίαν ἀσάφειαν.

Ἐρωτήσαντός τινος ἐνταῦθα τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἂν δέχηται νὰ δώσῃ τὴν προτεινομένην διασάφησιν καὶ διαβεβαίωσιν καὶ ἂν τὴν θεωρῇ ἀναγκαίαν, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπαντῶν εἶπεν ὅτι δέχεται νὰ δώσῃ τὴν προτεινομένην διασάφησιν καὶ διαβεβαίωσιν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου, ἥτις δύναται νὰ τεθῇ εἰς τὰ πρακτικά, ἅτινα εἶναι ὁ νοῦς τῶν νόμων διότι ταῦτα ἐπεξηγοῦν τὴν ἔννοιαν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἐκθέσεώς μου, ἐπανέλαβε τὸ μειοψηφοῦν μέλος ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀντωνόπουλος, ἐξάγεται ἡ διαβεβαίωσις τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται νὰ δώσῃ τὸ ὑπουργεῖον διὰ τοῦτο ἐὰν αὕτη καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ παραδεχθῇ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τότε τὸ ἄρθρον μένει παραδεκτὸν ὡς ἔχει.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀρχόμενος τοῦ λόγου του, ἀντέταξεν ὁ Κ. εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, μᾶς εἶπεν ὅτι ἡ ἀνάγκη ὑπηγόρευσε τὸ προκείμενον ἄρθρον καὶ πρὸς τοῦτο μᾶς ἔφερεν ὡς ἐπιχείρημα τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐξ ἑνὸς ἄρθρου εἰσαχθέντος πρὸ πολλοῦ νομοσχεδίου· ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ χώραν καθόσον τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο ἦτο ἄλλο, ξένον τοῦ προκειμένου, καὶ μηδεμίαν σχέσιν ἔχον μὲ αὐτό, καθόσον ἐκεῖνο ἐρρίφθη εἰς τὴν Γερουσίαν, διότι οἱ ὑπάλληλοι κακῶς ἐφρόμισαν τὸν τότε νόμον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθη ὁ ὑπουργὸς νὰ φέρῃ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ διὰ νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν γνώμην καὶ ἐφαρμογήν.

Μετὰ τοῦτο μᾶς ἐπαρουσίασαν μίαν σωρείαν ἄρθρων προγενεστέρων νόμων ὡς ἐμβαλώματα τὰ ὁποῖα εἶναι πολὺ περισσότερον σχισμένα ἀπὸ τὸ κύριον ἄρθρον περὶ οὗ ἀναγνώσθησαν. Τὰ δικαιώματα τῶν Κρητῶν περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὰ ἀναγνωσθέντα ἄρθρα τῶν προγενεστέρων νόμων περιέχονται εἰς τὸ προλαβὸν καὶ παραδεχθὲν ἄρθρον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, καὶ εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ γενῇ ἡ ἀνάκουσα διασάφησις, ἂν ἀπαιτῆται, διότι αἱ διατάξεις ἐκεῖναι εἶναι ὅλως ἀλλότριαι τοῦ προκειμένου.

Μίαν ἐπρόσθεσε παρατήρησιν ὅτι ἡ ἐγκατάστασις εἶναι δικαστικὴν

ἔργων καὶ οὐχὶ πολιτικῶν· ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη διότι τὸ προκείμενον ζήτημα ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ εἰς τὸ δικαστικόν. Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον τὸ συναλλαγμα τῆς ἀγοραπωλησίας τότε μόνον ἔχει νόμιμον ἰσχὺν ὅταν τὸ ἀπλήρωτον ἀντίμα παραδοθῇ τακτικῶς εἰς τὸν ἀγοραστήν.

Κατὰ τὸ προκείμενον ἄρθρον εἰς ἐνοικιαστὴς δύναται νὰ φορολογήσῃ ὡς ἐθνικὰ διὰ τὸ ἔτος 1852 ἐκεῖνα τὰ κτήματα ὅσων δὲν ὑπάρχει νόμιμος παράδοσις. Ἡ μὴ ὕπαρξις τῆς λέξεως παραχωρηθέντα εἰς μέλλοντα χρόνον φέρει πολὺ περισσότερον τὴν ταυτὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου καὶ προσέτι τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νομοσχεδίου ὁμιλεῖ σαφῶς ὅτι ὁποιαδήποτε παραχώρησις καὶ ἂν γένῃ ὑπόκειται εἰς φόρον ἐπικαρπίας ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ ἡ νόμιμος παράδοσις, ὅπερ εἶναι ἡ ἐγκατάστασις κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον.

Μᾶς ἀνέγνωσαν ὕστερον ἄρθρα τινὰ τῶν περὶ προικοδοτήσεως καὶ ἐκπομπῆς ῥηκτῶν κτημάτων νόμων, καὶ ἐκ τούτων ἔκαμε διάφορα συμπεράσματα καὶ ἐσχημάτισε διαφόρους ἰδέας· ἀλλὰ δὲν ἀνέγνωσε σαφῶς καὶ τὸν 2 § τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρου λέγοντος οὕτω. «Δὲν ἀπαλλάττονται δὲ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τῶν ὑποχρεώσεων εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται δυνάμει εἰδικῶν νόμων ἢ ἰδικιτέρων μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συμφωνιῶν» διὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς φορολογίας εἰς ἣν ὑπέκειντο καὶ πρότερον καὶ τὰ κτήματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παρεχωρήθησαν ἐξ ὁποιαδήποτε συμφωνίᾳ ἐὰν δὲν ἐγένετο νόμιμος παράδοσις κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον καὶ λοιπά.

Παραχώρησις λέγεται ἐκείνη ἡ πρᾶξις τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν μετὰ τὴν δημοπρασίαν καὶ τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν ὁποίαν παραδίδει διὰ τοῦ ἑρόρου· ὥστε ἡ νόμιμος παράδοσις εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν παραχώρησιν· καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ αὕτη εἰς ἐνοικιαστὴς δύναται νὰ φορολογήσῃ τοιοῦτον κτῆμα ὡς ἐθνικὸν οὐχὶ διὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀλλὰ διὰ τὸ ἔτος 1852· ἑπομένως καὶ ἐκεῖνα τὰ κτήματα ἅτινα παρεχωρήθησαν ἐπὶ συμφωνίᾳ τῆς πληρωμῆς 3 τοῖς 0/0 ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος 2 § τοῦ παρόντος ἄρθρου. Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς συνέταξε τὸ ἄρθρον τοῦτο οὕτως ἀπὸ δόλιον σκοπόν, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἡ διάταξις αὐτοῦ ἐφαρμοσθησομένη τυχὸν κατὰ τὸ γράμμα αὐτῆς θέλει παραστήσει ἐνώπιον τοῦ λαοῦ μίαν Κυβέρνησιν δολίαν χωρὶς νὰ ἔχῃ σκοπὸν δολιότητος.

ἐπειδὴ, ἐνῷ ὁ προικοδοτούμενος οὗτος παλίπτης πληρώνει εἰς τὸ δημόσιον 5 τοῖς 0/0 διὰ τόκον, ἓν διὰ χρεώλυτρον καὶ 3 δι' ἔγγειον φόρον, λέγει εἰς αὐτὸν ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ προκειμένου ἄρθρου, πλήρωσον ἀρ' ἑνὸς ταῦτα καὶ ἀρ' ἑτέρου πλήρωσον εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν 15 τοῖς 0/0 διὰ φόρον ἐπικαρπίας.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὴν γνωμοδότησιν τοῦ μειονοψηφησάντος μέλους λέγουσαν νὰ καταχωρηθῇ ἡ διαβεβαίωσις τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὰ πρακτικὰ· καὶ ἐνταῦθα παρατηρῶ ὅτι τὰ πρακτικὰ δὲν ἔχουσιν ἰσχὺν ἀπέναντι τοῦ νόμου· δὲν ὑπάρχουσι μόνον τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐκεῖνα τῆς Βουλῆς εἰς τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἦναι καταχωρημένον τὸ ἐναντίον, δύνανται ὅθεν τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας νὰ ἔχουν ἰσχὺν ἀπέναντι τῶν τοιούτων πρακτικῶν τῆς Βουλῆς, ἢ ἀπέναντι τοῦ νόμου ὅταν εἰς αὐτὸν ἀναφέρωνται τὰ ἐναντία· ὄχι βέβαια, διότι τὰ πρακτικὰ ταῦτα δὲν δύναται νὰ ἀφαιρέσωσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνοικιαστοῦ ὅστις ἐνοικιάζει μὲ τὸν νόμον καὶ οὐχὶ μὲ αὐτὰ τὰ πρακτικά· εἶναι προσέτι γελοῖον νὰ λέγωμεν ἂς δεχθῶμεν πρὸ τῆς συζητήσεώς του νὰ κάμωμεν τὸν νόμον μὴ ὀρθὸν, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ θέσωμεν εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι δὲν ἰσχύει τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἀπέναντι αὐτῶν τῶν πρακτικῶν. Εἶναι ὅθεν λίαν ἀναγκαῖον νὰ τροπολογηθῇ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρον, καὶ δὲν εἶναι λογικὴ ἡ ἰδέα ὅτι δὲν πρέπει νὰ τροπολογηθῇ εἰς ὁλόκληρος νόμος καίτοι ἔχων ἀσαφείας διὰ νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος, συναινέσει τῆς Γερουσίας, ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἰδίας συζητήσεως.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Γ. ΚΑΡΑΚΑΤΖΑΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Αθ. Γρηγοριάδης.
Κ. Προβιλέγιος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Νοεμβρίου 1851, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Γκίκας Καρακατζάνης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν γραμματέων Κυρίου

Ι. Παξιμάδη, τὸν γερουσιαστὴν Κύριον Κωνστ. Προβιλέγγιον κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προτεραίας, ὁ γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας ζητήσας τὸν λόγον πρὶν ἢ ὁρισθῇ τὸ ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, εἶπεν. Ἐπειδὴ τὰ δημόσια βιβλία διὰ τὰ ἔσοδα τοῦ ἔτους 1850 ἔκλεισαν τὴν 31 παύσαντος Ὀκτωβρίου, τὰ δὲ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ 1850 εἰσπραχθησόμενα τοῦ λοιποῦ δὲν δύνανται νὰ καταχωρισθῶσιν ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ φέρονται ὡς ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων, ζητεῖ νὰ παρακατατεθῇ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας ὑπὸ τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, παρόντος ἐν τῇ συνεδριάσει, σημείωσις τῶν εἰσπραχθέντων χρημάτων ἀπὸ τῶν ἐσόδων τοῦ 1850, κατὰ σειρὰν ὅπως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐμφαίνεται κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον, ἀπέναντι αὐτῶν τὰ καθυστερούμενα κατ' ἐτησίαν χρῆσιν, τὰ δὲ εἰσπραχθέντα ἀπὸ παλαιὰς χρήσεις, νὰ ἦναι καὶ ταῦτα ξεχωριστὰ κατ' ἐτησίαν χρῆσιν.

Ἂν καὶ δὲν γνωρίζω, ἐπήνεγκεν ἕτερος, τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν ἡ Γερουσία, φρονῶ ὅμως, διότι τοῦτο ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπαγορεύει, ὅτι διὰ νὰ θεωρηθῇ ἡ ἰδία αὕτη ἀπαίτησις τοῦ προλαλήσαντος ὡς ἀπαίτησις ὅλης τῆς Γερουσίας, ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ ἡ Γερουσία τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ ἀπαίτησις αὕτη, τῆς ὁποίας ἡ ἐκτίμησις θέλει ὁδηγήσει τὸ σῶμα εἰς τὴν ἀπόφασίν του.

Παρετήρησεν ὁ πρῶτον λαλήσας γερουσιαστὴς, ὅτι ὁ προαγορεύσας εἶναι μακρὰν τοῦ ὀρθοῦ λόγου, διότι τοιαῦται ἀπαιτήσεις καὶ πληροφορίαι δύνανται νὰ ζητηθῶσιν ἀπὸ ἕνα μόνον γερουσιαστὴν καὶ ἰδίᾳ, πολλῷ δὲ μᾶλλον δημοσίᾳ ἐν συνεδριάσει· ὅταν δὲ παρουσιασθῶσιν ἢ καθυποβληθῶσι, τότε γίνεται ὁ λόγος δι' ὃν ἐζητήθησαν. Ἐξ ἐκ περισσοῦ ὅμως δὲν δυσκολεύεται καὶ ἤδη νὰ εἴπῃ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖ τὴν σημείωσιν ταύτην, « διὰ νὰ ἀρθῇ ἡ ἄγνοια εἰς ἣν εὑρέθημεν εἰς τὴν προλαβοῦσαν πεντάμηνον συζήτησιν, » καὶ δὲν ἐσαφήνισθη ἂν εἶναι ἔλλειμμα ἢ περίσσευμα ἐκ τῶν κυρίων ἐσόδων τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἀφήνων, ἀντέταξεν ὁ δεύτερον ἀγορεύσας, τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὸ ὅ,τι ἀφορᾷ αὐτὸν, ἀπαντῶ εἰς τὸ ὅ,τι ὁμιλία μου, κατὰ τὸν προαγορεύσαντα δὲν στηρίζεται εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον, καὶ προτείνω ὅτι πρέπει ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ λυθῇ παρὰ τοῦ σώματος, ὅτι ὁσάκις γερουσιαστὴς τις ἀπαιτεῖ ἔγγραφα ἢ πληροφορίας ἀπὸ ὑπουργὸν, πρέπει νὰ ἐκθέτῃ καὶ τοὺς ὑπαγορεύοντας τὴν ἀπαίτησιν αὐτῶν λόγους, διὰ νὰ γνωρίζῃ τούτους καὶ ἡ Γερουσία ἂν θέλει προέλθει εἰς τὴν ἀπόφασιν.

Ἀντιπαρατηρήσαντος δὲ εἰς ταῦτα τοῦ πρώτων λαλήσαντος γερουσιαστοῦ, ὅτι, ἂν ἡ πλειοψηφία πρέπῃ νὰ ἀποφασίζῃ περὶ τῆς προσαγωγῆς ἐγγράφων, ποτὲ δὲν θέλομεν λάβει ἔγγραφα, ἄλλως τε, ἂν πρόκηται νὰ ἀποφασίζῃ ἡ πλειοψηφία, δύναται νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ καὶ τὸν λόγον. Ὁ δεύτερον λαλήσας γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ παρεξήγησαν τὴν ἀγόρευσίν του ἐξηγεῖται καλλίτερα ν. Ἡ Γερουσία δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ ἔγγραφα, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ καὶ ἐκτιμήσῃ τὸν λόγον, δι' ὃν ζητεῖ τὰ ἔγγραφα. Οὐδεὶς ἐναντιοῦται εἰς τὸ ὅτι, δυνάμει τοῦ Συντάγματος ἡ Γερουσία δύναται νὰ ζητῇ ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς ἔγγραφα καὶ πληροφορίας, φρονεῖ ὅμως ὅτι ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Γερουσία εἶναι ἡ ἑξῆς· « ζητῶ νὰ μοὶ καθυποβληθῇ τὸ δεῖνα ἔγγραφον ἢ ἡ δεῖνα πληροφορία, διὰ τὸν δεῖνα λόγον καὶ χρῆσιν » διότι οὕτως ἕκαστος γερουσιαστὴς δύναται νὰ εἶναι προπαρεσκευασμένος καὶ μελετημένος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως· ἐπὶ τούτῳ προέτεινε νὰ ἐκτεθῇ ὁ σκοπὸς δι' ὃν ζητοῦνται τὰ ἔγγραφα ἢ αἱ πληροφορίαι, καὶ ἐπομένως νὰ ἀποφασίζῃ τὸ σῶμα, ἂν πρέπῃ νὰ καθυποβληθῶσι ταῦτα παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀντιτάξαντος δὲ ἑτέρου ὅτι τὸ νὰ θέλωμεν νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία περὶ τῆς παρακαταθέσεως ἐγγράφων ζητηθέντων παρ' οὑτινος δήποτε γερουσιαστοῦ ἐν πλήρει συνεδριάσει καὶ διὰ τοῦ προέδρου μάλιστα, εἶναι ἀντισυνταγματικόν.

Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ὡς ὑπουργὸς δὲν ἀναμιγνύεται εἰς τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν· ἀλλ' ἔρχεται ἁπλῶς νὰ κάμῃ παρατηρήσεις τινὰς εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Μαγγίνα· ὁ Κ. Μαγγίνας ἐζήτησε σημείωσιν τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων τοῦ ἔτους 1850 δηλαδὴ μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, ἀλλ' ἡ σημείωσις αὕτη δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ἀπολογισμός· ὁ νομοθέτης ἔταξεν ὡς προθεσμίαν καθ' ἣν καθυποβάλλεται ὁ ἀπολογισμὸς τὸν Ἀπρίλιον, δηλ. ἓξ μῆνας μετὰ τὴν κλείσιν τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους· καὶ δικαίως, ἐχρειάζετο ὄχι μικρὸς χρόνος διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι τόσον εὔκολον, διότι εἶναι ἔργον 42 ταμιῶν τοῦ κράτους, τῶν ὁποίων οἱ κατάλογοι τῶν εἰσπράξεων συγκεντροῦνται εἰς τὸ λογιστήριον πρὸς

πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἔργον τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι οἱ κατάλογοι τῶν ταμείων πρέπει νὰ στέλλωνται ἐγκαίρως εἰς τὸ λογιστήριον, μ' ὅλας ὅμως τὰς αὐστηρὰς πρὸς τοὺς ταμίας διαταγὰς, μέχρι τῆς ὥρας ταύτης δὲν ἔχομεν εἰμὴ 10 μόνον τοιούτους λογαριασμούς. Ἡ δυσκολία τοῦ ἔργου τούτου ἀποδεικνύεται, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τόσους ἤδη χρόνους δὲν καθυποβλήθησαν ἀπολογισμοί. Ἡ κατὰ τὸν νόμον ὡρισμένη ἐποχὴ πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν ἀπολογισμῶν εἶναι ὁ Ἀπρίλιος· ἂν μὲν τὸ ἔργον προπαρασκευασθῇ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, καὶ πρότερον θέλει σᾶς καθυποβληθῇ, ἄλλως δὲν εἶναι δυνατόν· καὶ ἄλλοτε ἐζήτησαν μικράν τινα σημείωσιν, ἀλλ' αὕτη δὲν ἦτο παρὰ μία καὶ μόνη, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι οὔτε μικροτέρα, οὔτε μεγαλειτέρα τῆς καθυποβληθείσης, καὶ διὰ τοῦτο ἐδέησε τοσαύτης ἐργασίας καὶ ἀσχολίας ἐπὶ δύω ὅλους μῆνας· καὶ ἤδη λοιπὸν τὸ ἔργον θέλει καθυποβληθῆ, ἅμα τελειώσῃ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Λόντος εἶπεν· ἔρχομαι εἰς ἀντίκρουσιν τῆς ἰδέας τοῦ Κ. Χαντζίσκου « ὅτι δηλ. πρέπει νὰ ἀπορασίζῃ τὸ σῶμα ὁσάκις γερουσιαστής τις ἤθελε ζητήσει παρὰ τοῦ ὑπουργείου πληροφορίας. Τοῦτο πρὸ πολλοῦ εἶναι λελυμένον, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, ὅτι ἕκαστος γερουσιαστὴς δύναται νὰ ζητήσῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ ὑπουργείου, οἱ δὲ ὑπουργοὶ δίδουσι ταύτας ἢ εἰς τὴν στιγμὴν, ἐὰν εἶναι παρεσκευασμένοι, ἢ ἀργότερον, καθ' ὁρισθεῖσαν ἡμέραν· ἡ πρότασις λοιπὸν τοῦ Κ. Χατζίσκου εἶναι πρὸ πολλοῦ λελυμένη. Μένει ἤδη νὰ ἀπορασίσῃ τὸ σῶμα, ἂν δύνηται ἢ δὲν δύνηται ἤδη νὰ παρακαταθέσῃ τὴν ζητηθεῖσαν σημείωσιν, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός. Οὐδεὶς ἐζήτησεν ἀπολογισμὸν, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὸ αὐτοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸν περὶ κυρώσεως ἐσόδων νόμον, ὁρίζοντα τὸν Ἀπρίλιον ὡς ἐποχὴν καθ' ἣν πρέπει νὰ παρουσιάζηται ὁ ἀπολογισμὸς, ἀλλ' ἁπλῆν σημείωσιν τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων τοῦ 1850· ἂν μὲν ὑπάρχωσι σημειώσεις τῶν κατὰ μῆνα εἰσπράξεων τῶν ταμείων, τὸ ἔργον εἶναι εὔκολον, ἂν δὲ δὲν ὑπάρχωσιν, ὁσοδήποτε καιρὸς καὶ ἂν παραχωρηθῇ εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἐπομένως ἀλλοίμονον εἰς τὴν κατάστασίν μας.

Ἡ δικαιολόγησις, παρετήρησεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ ἐποχὴ τῆς ἀποδόσεως τῆς ζητουμένης σημειώσεως, συμπίπτει καὶ συνταυτίζεται μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, πώποτε δὲν θέλετε λάβει σημείωσιν καὶ πληροφορίας, διότι καὶ πώποτε δὲν ἐδόθη, οὐδὲ θὰ δοθῇ ἀπολογισμὸς ἀλλ' ἀναχωρῶν ἀπ' αὐτῆς του τῆς φράσεως, ἔρχομαι εἰς ἀντίκρουσιν τῶν ἄλλων του διϊσχυρισμῶν. Ὅλα τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους τὴν δεκάτην ἑκάστου μηνὸς στέλλουσι σημείωσιν τῆς εἰσπράξεως τοῦ παρελθόντος μηνὸς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἐν χρησεῖ διαπτήματι μετὰ τὴν κλεῖσιν τῆς χρήσεως· κατὰ συνέπειαν ὅλον τὸ ὑπουργεῖον εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ τὴν ζητουμένην σημείωσιν μετὰ ὀλίγας ὥρας· μ' ὅλα ταῦτα συγκατατίθεμαι νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν δεκαπενθήμερος καὶ εἰκοσαήμερος προθεσμία· ὁ Κ. ὅμως ὑπουργὸς, δὲν ὁρίζει καιρὸν, ἐν ἄλλαις λέξεσι, σιωπηλῶς μᾶς λέγει, πώποτε δὲν θέλετε λάβει σημείωσιν τοιαύτην· διὰ νὰ ἐκτιμήσητε τοὺς λόγους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἀναπολήσατε εἰς τὴν μνήμην σας ὅ,τι ἔλεγεν ἄλλοτε εἰς τὴν περὶ προπληρωμῶν αἴτησιν· « χρειάζεται, ἔλεγεν, ἐξάμηνος προθεσμία, διότι δὲν ὑπάρχουν τὰ ἀνήκοντα βιβλία, οὔτε λογαριασμοὶ καὶ ἐξελέγξεις. » καὶ ὅμως ἐντὸς 24 ὡρῶν ἐξεπλήρωσε τὴν αἴτησιν τῆς Γερουσίας, ἀφ' οὗ εἶδεν αὐτὴν ἐπιμένουσαν εἰς τὴν αἴτησίν της.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ νὰ μὴ ὁρίζῃ χρόνον ὁ Κ. ὑπουργὸς, δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ ἄρνησιν; ἄρνησιν ἥτις κατ' οὐδένα τρόπον εἰς τὴν παροῦσαν μάλιστα ἐποχὴν δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, διότι ἂν εἰς οἱανδήποτε ἐποχὴν τοῦ ἔτους εἶναι εἰς θέσιν οἱ ὑπουργοὶ νὰ δώσωσι πληροφορίας περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων, κατὰ μείζονα λόγον μετὰ τὴν κλεῖσιν τῆς χρήσεως καὶ τῶν βιβλίων.

Φρονῶ, ἀντέταξεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δαπανᾶται εἰς μάτην ὁ χρόνος τῆς συζητήσεως, ἀλλ' ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ πιστευτὸς ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὁμολογῶν ὅτι δὲν δύναται πρὶν τοῦ Ἀπριλίου νὰ εἰσαγάγῃ τοιαύτην σημείωσιν, διότι, ἂν καὶ εἶναι διατάγματα ὑποχρεοῦντα τοὺς ταμίας νὰ στέλλωσι σημείωσιν τῆς εἰσπράξεως τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους τὴν πέμπτην ἡμέραν μετὰ τὴν κλεῖσιν τῆς χρήσεως δὲν ἐστάλησαν, διότι ἦσαν ἐλλείψεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν ὁποίων ἐπῆλθον οἱ μεταγενέστεροι νόμοι, καὶ διότι ὅταν τὴν 31 Ὀκτωβρίου κλεισθῇ ἡ χρῆσις, ὁ ταμίας πρέπει νὰ προσκαλέσῃ ὅλους τοὺς εἰσπράκτορας, διὰ νὰ ἰδῇ τί εἰσέπραξαν· γνωρίζετε δὲ πόσον εἶναι ἀναμεμιγμέναι αἱ εἰσπράξεις τῶν εἰσπρακτόρων, ὁ δὲ ταμίας χρεία νὰ καταβάλῃ πολὺν

κόπον διὰ νὰ μεταθέσῃ ὅλας τὰς εἰσπράξεις εἰς τὸ ἀνήκοντα ἄρθρα καὶ ἐδάφια, καὶ εὕρῃ πόσα εἰσεπράχθησαν· διὰ νὰ εὑρεθῶσι δὲ πόσα τινὰ εἶναι τὰ καθυστερούμενα πρέπει τὸ λογιστήριον νὰ ἀναμίξῃ ὅλους τοὺς τῶν ταμιῶν λογαριασμούς, ἔργα δύσκολα πολλοῦ δεόμενα χρόνου, τῶν ὁποίων ἅμα περαιωθέντων, θέλω καυθῆ ἐὰν ἐλάβει τὸ ζητούμενον.

Καὶ τρίτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος, ἀντέταξεν, ὡς πρὸς τὸ α' δὲν πρέπει νὰ δαπανᾶται εἰς μάτην ὁ χρόνος τῶν συζητήσεων, ὅτι τὸ νὰ γνωρίσῃ τὸ σῶμα τὴν οἰκονομικὴν τοῦ ἔθνους κατάστασιν καὶ τί κατ' ἔτος εἰσπράττεται, δὲν εἶναι μάταιον, οὐδὲ περὶ ὄνου σκιᾶς πρόκειται, ὡς εἶπέ τις ἄλλοτε εἰς τὴν ἐν Ἀργεῖ ἐθνικὴν συνέλευσιν συζητουμένου τοῦ περὶ δημοσίου δικαίου· ἀλλ' ἂν θεωρῆται ὅτι πρὸς σύνταξιν τῆς τοιαύτης σημειώσεως ὁ ὑπουργὸς ἔχει ἀνάγκην χρόνου, ἡ Γερουσία δύναται νὰ ὁρίσῃ τὸν διὰ τὴν σύνταξιν ταύτης ἀπαιτούμενον χρόνον.

Διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶ, εἶπεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χαντζῆσκος, ὀλίγα τινὰ θέλω προσθέσει· οὐδέποτε διεφιλονείκησα τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἕκαστος γερουσιαστὴς ἔχει, νὰ ζητῇ ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς πληροφορίας ἢ τὴν παρακατάθεσιν ἐν τῷ γραφείῳ ἐγγράφων. Φρονῶ ὅμως ὅτι ὁσάκις γερουσιαστὴς ἀπευθυνόμενος εἰς τὸ σῶμα ζητεῖ ἀπὸ ὑπουργὸν ἔγγραφα, τότε τὸ σῶμα πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὸν ὑπαγορεύοντα τὴν αἴτησιν λόγον ἢ τὴν χρῆσιν. Ἡ ἀποτίμησις γίνεται τότε ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας, ἥτις φυσικῷ τῷ λόγῳ ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὸν λόγον δι' ὃν ζητοῦνται τὰ ἔγγραφα· διότι ἄλλως οἱ γερουσιασταὶ ἐκτὸς τοῦ προτείνοντος, δὲν θέλουσι γνωρίζει τὸν λόγον, δι' ὃν ζητοῦνται τὰ ἔγγραφα ἢ αἱ πληροφορίαι καὶ θέλουν ἀποφασίσει περὶ ἀντικειμένου ἀγνώστου δι' αὐτούς. Ἔχομαι ἤδη νὰ δικαιώσω τὸν κ. ὑπουργόν· ὁ ὑπουργὸς λέγει, ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ φέρῃ τοὺς ζητουμένους λογαριασμούς, ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι οὗτοι τακτικοὶ πρέπει νὰ περιμείνωμεν μικρόν· ἡ πρότασις αὕτη τοῦ Κ. ὑπουργοῦ μαρτυρεῖ τοῦ νὰ εἶναι ἄρνησις, ὡς θέλει νὰ τὴν θεωρῇ ὁ Κ. Μαγγίνας, δύναται νὰ συμβιβασθῇ κάλλιστα, διότι ἂν μὲν ἡ Γερουσία θέλῃ τὴν σημείωσιν ὄχι ἀκριβῆ, δύναται νὰ εἴπῃ, φέρατε μόνον τῶν 10 ταμιῶν τὰς εἰσπράξεις, ἂν ὅμως θέλῃ ἀκριβῆ ταύτην, ἂς παραδεχθῇ τὴν ἀποστολὴν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ταύτης.

Ἂν ὁ ὑπουργὸς, εἶπεν ἕτερος τῶν Κ. γερουσιαστῶν ὁ Κ. Λόντος δὲν ἐπέμενεν ὅτι δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ δώσῃ σημείωσιν, διότι

τὸν Ἀπρίλιον ὑποχρεοῦται μόνον νὰ καθυποβάλῃ ἀπολογισμόν, ὡς ὁρίζει ὁ νόμος, δὲν ἤθελον λάβει τὸν λόγον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπιμένει εἰς τὴν ἰδέαν του ταύτην, τὸν παρατηρῶ ὅτι δὲν τὸν ζητοῦμεν ἀπολογισμόν, ἀλλὰ σημείωσιν τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων τοῦ ἔτους 1850· καὶ ὡς ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει νὰ τὸν πιστεύσωμεν οὕτω καὶ οὗτος ἂς πιστεύσῃ ὅτι τὸ ζητούμενον δὲν εἶναι μάταιον.

Μένει ἤδη εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἀόριστον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἂν δηλ. δύναται νὰ γίνῃ τὸ ἔργον καὶ συντομώτερον δηλ. πρὶν τοῦ Ἀπριλίου· κατ' ἐμὲ δύναται· καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος· ἂν μὲν τὰ μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως (31 Ὀκτωβρίου) εἰσπραχθέντα εἶναι σημειωμένα, ἐντὸς δεκαπέντε τὸ πολὺ ἡμερῶν ἐκκαθαρίζονται· ἂν δὲ δὲν εἶναι σημειωμένα, ποτὲ δὲν θέλουσιν ἐκκαθαρισθῆν.

Μετὰ τοῦτον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Πανηρόπουλος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς θέλων νὰ δικαιολογήσῃ τὸ δύσκολον τῆς συντάξεως τῆς ζητουμένης σημειώσεως διὰ τὴν εἰς τὰ ταμεῖα ὑπάρχουσαν ἀταξίαν ἀποδεικνύει ἑαυτὸν εὑρισκόμενον εἰς μεγίστην τοῦ νόμου ἄγνοιαν· ὁ περὶ ταμείων νόμος ὁρίζει νὰ πέμπωσιν οἱ ταμίαι κατὰ δεκαήμερον κατάλογον τῆς εἰσπράξεως, καὶ κατὰ μῆνα ἀνακεφαλαίωσιν τῶν δεκαημέρων εἰσπράξεων ἢ σημειώσεων· κατὰ συνέπειαν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐὰν μὲν ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὰς δεκαημέρους εἰσπράξεις καὶ τὰς μηνιαίας καταστάσεις μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου, δύναται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ παρουσιάσῃ τὴν ζητουμένην σημείωσιν· ἂν δὲ δὲν ὑπάρχωσιν αἱ σημειώσεις αὗται, ἂς ὁμολογήσωμεν ὅτι τὰ οἰκονομικά μας εὑρίσκονται εἰς χάος, μόλας τὰς μεγάλας ὑποσχέσεις τῆς ὁποίας ὁ κύριος ὑπουργὸς δίδει περὶ τῆς καλλίστης αὐτῶν καταστάσεως.

Ἐπὶ τέλους λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, πρὸς ἡσυχίαν εἶπε τοῦ Κ. Μαγγίνα ὄχι μόνον ἀορίστως δὲν θέλω νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα, ἀλλ' αὐτὸς ἐγὼ τὸν διαβεβαιῶ ὅτι ἂν ὄχι τὸν Ἰανουάριον, ἐξ ἅπαντος ὅμως τὸν Φεβρουάριον θέλει εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ παρουσιάσω εἰς τὸ σῶμα ὄχι σημείωσιν ἁπλῶς τῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων τοῦ 1850, ἀλλὰ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτὸν, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἄλλος εἰσήγαγεν.

Οὕτω λοιπὸν ἡ Γερουσία μετέβη εἰς τὴν ἡμερουσίαν διάταξιν, καὶ προτίθεται ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου. Ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν

τὸν λόγον ὁ Κ. Ἀντωνόπουλος, τὸ μειονοψηφῶν μέλος ἔλεξε τάδε.

Πρὶν ἢ κάμωμεν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, ἐπιτρέψατέ μοι, Κύριοι! νὰ φέρω μικρὰν τινα παρατήρησιν τὴν ἀκόλουθον.

Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν 5 ἄρθρου τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀρκετὰ ἐρρέθησαν εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, ἀλλὰ διὰ νὰ ῥιάσωμεν εἰς ἀποτέλεσμα συμβιβαζόμενον μὲ τὰς ἐπιθυμίας ὅλων, ῥρονῶ ὅτι εἶναι τὸ ἀκόλουθον μέσον. Ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν διαβεβαιώσῃ τὸ σῶμα, καθὰ διεβεβαίωσεν εἰς τὴν προχθεσινὴν συνεδρίασιν, ὅτι παραδέχεται τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει παρατηρήσεις μου, ὅτι συναμα μὲ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου θέλουσι δοθῇ διαταγαὶ πρὸς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους νὰ θέσωσιν εἰς τὰς προκηρύξεις τῶν δημοπρασιῶν τῶν προσόδων τοὺς ὅρους οὓς ἀναφέρω εἰς τὴν ἔκθεσίν μου, τότε ἐκλείπουσιν οἱ φόβοι οἵτινες ὑπάρχουσι περὶ τῆς κακῆς ἐννοίας καὶ κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου τούτου· οἱ ὅροι δὲ οἵτινες θέλουσι τεθῇ εἰς τὰς προκηρύξεις εἶναι οἱ ἀκόλουθοι·

« Ὅλα τὰ παραχωρηθέντα δημόσια κτήματα ἐντὸς τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου τοῦ ἔτους **1852** θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς ἔγγειον μόνον φόρον· τὰ δὲ μετὰ τὴν ά. Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους παραχωρηθησόμενα θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς φόρον ἔγγειον καὶ ἐπικαρπίας. » Ἐὰν λοιπὸν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν διαβεβαιώσῃ καὶ ὑποσχεθῇ εἰς τὸ σῶμα τὰ ἀνωτέρω καὶ ἡ διαβεβαίωσις του αὕτη καταχωρισθῇ εἰς τὰ πρακτικά, ἅτινα εἶναι ὁ νοῦς καὶ ἡ ἑρμηνεία τῶν νόμων, ῥρονῶ ὅτι τότε αἴρεται πᾶσα ἀμφιβολία καὶ συμβιβάζεται ἡ παρ' ὅλων ἡμῶν ἐπιψήφισις τοῦ ἄρθρου τούτου· διότι οἱ ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἀναδειχθησόμενοι ἐνοικιασταὶ δὲν δικαιοῦνται νὰ ἐγείρωσιν ἀπαίτησίν τινα περὶ πληρωμῆς φόρων ἐκτὸς τῶν διατάξεων τῆς διακηρύξεως ἀποτελούσης τὸν πρῶτον τύπον τοῦ συναλλάγματος τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἐρωτηθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἂν ἔχῃ νὰ παρατηρήσῃ τι, καὶ ἀποφατικῶς ἀπαντήσαντος, ὁ εἰσηγητὴς τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς Κ. Μαγγίνας εἶπε πρὶν νομοθετήσωμεν, γνωρίζομεν τὴν σκολιότητα, τὸ μέγα τοῦ νόμου σφάλμα, ἀλλ' ἀντὶ νὰ διορθώσωμεν τὸ κείμενον τοῦ σκολιοῦ νόμου, θέλομεν νὰ καταχωρήσωμεν εἰς τὰ πρακτικά μας, τὸ ὅτι ἐγνωρίζαμεν τὴν σκολιότητα τοῦ νόμου, ἀλλὰ τὴν ἐκάμαμεν, διότι ἢ δὲν ἠδυνάμεθα ἢ δὲν ἠθέλαμεν νὰ ἐξέλθωμεν, καὶ εἰς τὰς χθεσινάς μου ἀγορεύσεις, καὶ εἰς τὴν σημερινὴν ἀνέλυσα τὸ κείμενον

τοῦ νόμου τὸ ὁποῖον σαρέστατα σημαίνει ὅτι, ὑφ' οἱονδήποτε ὅρον καὶ ἂν παρεχωρήθησαν εἰς ἰδιώτας κτήματα, ὑποβάλλονται εἰς τοὺς ἐγκτητικοὺς φόρους εἰς οὓς ὑπέκειντο καὶ πρὸ τῆς παραχωρήσεως, δηλ. ὑποβάλλονται καὶ εἰς δικαίωμα ἐπικαρπίας, διότι οἱ κάτοχοι αὐτῶν δὲν εἶναι ἐρέτος ἐρωδιασμένοι μὲ νόμιμον ἐγκατάστασιν· ἀλλὰ καὶ ἂν τις θέλῃ νὰ ζητήσῃ μέχρι τῆς **1** Ἀπριλίου **1852** ἐγκατάστασιν, μ' ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα θέλει ὑποστῆ, νομίζεται ὅτι εἶναι εὔκολον νὰ λάβῃ τοιαύτην; διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω τοῦτο χαρισατέμοι δι' ὀλίγην ἀκρόασιν, καὶ θέλετε μάθει τί συνέβη εἰς ἐμὲ αὐτόν· ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ἔφορον Μεσολογγίου τὴν ἐγκατάστασίν μου εἰς τι κτῆμα τὸ ὁποῖον εἶχον ἀγοράσει πρὸ ἐτῶν ἀπὸ ἄλλον τρίτον διὰ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου εἰς αὐτὸν παραχωρηθέν, ἔλαβον εἰς ἀπάντησιν ὅτι πρέπει προηγουμένως νὰ πληρώσω τὰ ἔξοδα τοῦ ἀποσταλησομένου εἰς καταμέτρησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κτήματος γεωμέτρου· μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς πληρωμῆς τοῦ γεωμέτρου ἐστάλη οὗτος παρὰ τοῦ ἐφόρου πρὸς καταμέτρησιν, ἐζήτησα τὴν ἐγκατάστασίν μου ἐπαμένως, ἀλλ' εἰς ἀπάντησιν ἔλαβον ὅτι ἡ ἐγκατάστασις πιθανὸν νὰ ἐγένετο εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἀγοραστοῦ φαλαγγίτου, περιωρίσθην μόνον νὰ τὸν ἀναφέρω ὅτι ἂν ἐγένετο ἐγκατάστασις θέλει ἐμφαίνεται εἰς τὰ πρωτόκολλα καὶ ἂς μὲ δώσῃ ἀντίγραφον· ἀλλ' οὔτε τοιοῦτόν τι ὑπῆρχεν, οὔτε ἐγκατάστασιν ἔλαβον· καὶ ταῦτα μὲν ἐν παρόδῳ περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ τῆς εὐκολίας αὐτῆς διὰ νὰ μάθῃ ἕκαστος εἰς ποῖα ἔξοδα ὑπόκεινται οἱ πολῖται ἐὰν θελήσωσι νὰ ζητήσωσιν ἐγκατάστασιν, ἐπανέρχομαι ἤδη εἰς τὴν σαφήνειαν τοῦ ἄρθρου 5 καὶ χωρῶ εἰς ἀνάπτυξιν· Τὸ 5 ἄρθρον εἶναι σαρέστατον, γενόμενον ἔτι καταφανὲς καὶ καταληπτὸν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ὄχι κοινὸν ἀλλὰ μικρὸν νοῦν ἔχοντα, διὰ τῆς φράσεως, « ἐὰν ἡ νόμιμος παράδοσις αὐτῶν δὲν ἐγένετο πρὸ τῆς **1** Ἀπριλίου **1852**· » καὶ ἐκ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου « δὲν ἀπαλλάττονται δὲ ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τῶν ὑποχρεώσεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται δυνάμει εἰδικῶν νόμων ἢ ἰδιαιτέρων μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συμφωνιῶν· » Οἱανδήποτε διασάφησιν καὶ ἂν κάμωμεν εἰς τὰ πρακτικὰ θέλομεν μυκτηρισθῆν, τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον γνωρίζοντες τὸ ἐσφαλμένον τοῦ νόμου διὰ τί νὰ μὴ διορθώτωμεν τὸν νόμον αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ κάμωμεν διασαφήσεις εἰς τὰ πρακτικά.

Ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, ἐξάγεται ἡ ὁμολογία του ὅτι ὁ παρὼν νόμος δὲν

ἀρχῇ εἰμὴ τὸ ἔτος 1852 μόνον, ἄρα διὰ τὰ παραχωρηθησόμενα κτήματα κατὰ τὸν Ἰανουάριον, Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον· τὸ κείμενον ὅμως; ὅπωσδήποτε καὶ ἂν θέλητε ἐξεταζόμενον, γραμματικῶς, φιλολογικῶς, νομικῶς, δὲν εἶναι τοιοῦτον· προκαλῶ τοὺς νομικωτέρους καὶ γραμματικωτέρους ἐκ τῶν Γερουσιαστῶν, νὰ μὲ εἴπωσιν, ἂν ὁ νόμος ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν τώρα θέλει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὁ Κ. ὑπουργός· αὐτὰ τὰ διάφορα ἄρθρα τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους χθὲς ἐν τῇ ἀγορεύσει του ἐπεκαλέσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπὲρ αὐτοῦ, εἶναι κατ' αὐτοῦ. Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου ὁμιλεῖ ἀπολύτως· ἄλλως τε Κύριοι! ἀγνοεῖτε ὅτι οἱ ὑστερινοὶ νόμοι ἀκυροῦσι τοὺς πρότερον ἐν ἰσχύει; ἢ μήπως τάχα μία τοιαύτη ἐξήγησις εἰς τὰ πρακτικά μας ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ εἶναι ἱκανή; δὲν λαμβάνετε ὑπ' ὄψιν ὅτι δι' ὁμοίου μὲ τὸν διορισμόν του διατάγματος ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς σήμερον, δύναται νὰ ἀπολυθῇ αὔριον; ἐδόθη τοιαύτη ἐξήγησις καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ σώματος, τὴν Βουλήν; ὄχι βέβαια. Μὴ θέλητε νὰ ἐξηγῶμεν τὸν νόμον οὕτως, ἐνῷ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἔχει καὶ εἶναι ἄλλως. Ταῦτα ἐνόμισεν ἀναγκαῖα νὰ καθυποβάλῃ ἡ ἐπιτροπή σας ἐκπληροῦσα τὸ χρέος της, εἰς ὑμᾶς ἐναπόκειται ἤδη Κύριοι, νὰ ἐκπληρώσητε τὸ ὑμέτερον ἀποφασίζοντες ὅ,τι ὀρθὸν καὶ ἔλλογον.

Ἔλαβον τὴν περιέργειαν, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χαντζίσκος, νὰ ἐξετάσω τὰ πρακτικὰ τῆς βουλῆς, ἀλλ' οὐδεὶς γίνεται ἐν αὐτοῖς λόγος Φρονῶ ὅμως, ἂν καὶ, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω, δὲν εἶμαι γραμματικώτερος τοῦ προκαλέσαντος Κ. Λόντου, ὅτι τοῦ 5 ἄρθρου τὸ ά. ἐδάφιον ἀπὸ τοῦ μέρους « τὰ ὑφ' ὁποιονδήποτε ὅρον μέχρι πρὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1852 » δὲν ἔχει οὐδεμίαν τοιαύτην σημασίαν ὁποίαν θέλει νὰ δώσῃ ἡ ἐπιτροπή, ὁ δὲ παραχωρήσας γνόφος ἐτέθη διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο πρὸ τῆς ά. Ἀπριλίου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἰσχύν, καὶ δὲν λαμβάνεται κἂν ὑπ' ὄψιν· ἀπὸ δὲ τῆς ά. Ἀπριλίου ἐννοεῖται ὅτι δὲν δύναται εἰμὴ νὰ λέγῃ περὶ παραχωρηθέντων κτημάτων, καὶ οὐχὶ παραχωρηθησομένων ὡς διατείνεται ἡ ἐπιτροπή. Ἂν ὅμως ὑπάρχωσιν εἴς τινας ὑπόνοιαι ἐπειδὴ οἱ πολλοὶ τὸ ἐννοοῦσι διαφορετικὰ καὶ δὲν ἔχουσι τοιαύτας ὑπονοίας, προτιμητέον εἶναι νὰ γίνῃ διασάφησις εἰς τὰ πρακτικὰ, παρὰ νὰ γίνῃ τροπολογία τις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου, ἕνεκα τῆς ὁποίας θέλει ἐπιστραφῇ ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν, ὅπου δὲν ὑπάρχουν τοιαῦται ὑπόνοιαι.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδίας τῆς ἐπιτροπῆς, προτέθηκεν ὁ εἰσηγητὴς αὐτῆς, ἀναφέρω ἀκόμη καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ παραχώρησις δὲν ἐννοεῖ τὴν ἐγκατάστασιν, οὐδὲ καὶ κατ' αὐτὸ τὸ γράμμα τοῦ 5 ἄρθρου, διότι ἂν ἡ παραχώρησις ἐννοεῖ τὴν ἐγκατάστασιν ἢ νόμιμον παράδοσιν, πρὸς τί νὰ τεθῇ ἐν τῷ 5 ἄρθρῳ « ἐὰν ἡ νόμιμος παράδοσις αὐτῶν δὲν ἐγένετο πρὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1852· » κατὰ τὸν προαγορεύσαντα ἡ τροπολογία τοῦ ἄρθρου εἶναι περιττὴ, « διότι οἱ πολλοὶ τὸ ἐννοοῦσιν οὕτω » τὸν παρατηρῶ ὅμως ὅτι ἤθελεν εἰπεῖ καλλίτερα ἂν ἔλεγεν, « διότι οἱ πολλοὶ θέλουν νὰ ψηφοφορήσωσιν οὕτως· » ἕκαστος εἶναι κύριος νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ψῆφόν του κατὰ τὴν πεποίθησίν του, τὸ ἄρθρον ὅμως ἐξηγεῖ σαφῶς, σαφέστατα, τὴν ἰδίαν τῆς ἐπιτροπῆς.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν ἀνέχομαι, εἶπεν, ὅτι ὁ νόμος συνετάχθη κακῶς ἢ ὅτι εἶναι κακόνους, καὶ θέλετε παρατηρήσει ἂν κατεδιώχθη, ἐφ' ὅσους μῆνας διατελῶ ὡς ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, εἰς κἂν διότι δὲν εἶχεν ἐγκατάστασιν, ἀφ' οὗ δὲν κατεδιώχθησαν μάλιστα οἱ μὴ ἔχοντες παραχώρησιν. Ἂν καὶ εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἐξηγήθην ἀκούοντως, ἐπειδὴ οὐχ' ἧττον τινὲς ἐμφανοῦσιν εἰς τὴν αὐτὴν πεποίθησιν, ἔρχομαι καὶ δεύτερον εἰς ἀνάπτυξιν· λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰ προηγούμενα ἄρθρα 3 καὶ 4, καὶ θέλετε πεισθῆν ὅτι ὄχι μόνον δὲν ὑπάρχει, ἀλλ' οὐδὲ δύναται νὰ γεννηθῇ ἀσάφεια. Εἰπατέ μοι, ἤδη, κύριε Μαγγίνα, ἂν ἐκτὸς τῶν παραχωρήσεων τῶν διαγραφομένων εἰς τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ὑπάρχωσι καὶ ἄλλαι; ὄχι. Ἔρχομαι ἤδη νὰ ἀποδείξω τί πληρώνουσι φόρον οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς μνησθείσας κατηγορίας· οὐδὲ τὸ δημόσιον, οὐδ' ὁ ἐνοικιαστὴς δύνανται νὰ λάβωσι φόρον πλέ ν ἢ ὅ,τι ὁρίζουσι τὰ ἄρθρα 3, καὶ 4· πρὸς τί λοιπὸν, δύναταί τις νὰ μοὶ εἴπῃ, χρησιμεύει τὸ 5 ἄρθρον; Τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον διαπραγματεύεται τὸ 5 ἄρθρον εἶναι τὸ ἑξῆς· ἀναλόγως τοῦ χρόνου κατὰ τὸν ὁποῖον ἐνεργεῖ ἡ Κυβέρνησις τὰς δημοπρασίας, γίνονται καὶ αἱ παραχωρήσεις· πρόκειται νὰ ἀποφασίσωμεν ἐνταῦθα περὶ τῶν ἐγειρομένων συγχρούσεων μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιωτῶν· ἠθελήσαμεν διὰ τοῦτο νὰ λάβωμεν ὅριον, ὅπου νὰ παύωσι τὰ δικαιώματα τοῦ ἑνὸς καὶ νὰ ἄρχωνται ἐκεῖνα τοῦ ἄλλου, ἐπὶ παραδείγματι τὴν ά. Ἀπριλίου παύουσι τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδιώτου καὶ ἄρχονται τὰ τοῦ δημοσίου· οὕτω λοιπὸν ἡ φράσις « τὰ ὑφ' ὁποιονδήποτε ὅρον παραχωρηθέντα εἰς ἰδιώτας κτήματα » ἐννοεῖ τὰς κατηγορίας τοῦ 3 καὶ 4 ἄρθρου· ἡ δὲ φράσις « ἐὰν ἡ νόμιμος παράδοσις δὲν ἐγένετο πρὸ τῆς 1 Ἀπρι-

λίου 1852 » σημαίνει ὅτι, ὅσοι ἔλαβον τὴν νόμιμον παραχώρησιν ἢ παράδοσιν πρὸ τῆς ά. Ἀπριλίου πληρώνουσιν ἔγγειον φόρον μόνον, ὅσοι δὲ μετὰ τὴν ά. Ἀπριλίου πληρώνουσι καὶ ἐγκτητικόν.

Τὸ σπουδαῖον ἤδη ζήτημα εἶναι « ἡ νόμιμος παράδοσις » οὔτε κατὰ τοὺς εἰδικοὺς νόμους τοὺς διαγράφοντας τὴν παραχώρησιν ἐννοεῖται ἡ ἐγκατάστασις, οὔτε κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς εἰς τὸ 14 ἄρθρον τοῦ νόμου τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1836 περὶ τῆς ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων γίνεται λόγος μόνον δ ἀ τὰ ῥηθέντα κτήματα, οὐχὶ δὲ διὰ τοὺς ἀγροὺς, ἑπομένως εἶναι κοινὸν μὲ τὸν περὶ προικοδοτήσεως νόμον. Ὁ νομοθέτης κάμνει κοινὸν μόνον τὸ 18 ἄρθρον τοῦ περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων νόμου· ὡς ἐν ἐκτάσει ἀνέφερον εἰς τὴν προχθὲς ἀγόρευσίν μου, διὰ τοὺς προικοδοτηθέντας καὶ τὰ ῥηθέντα κτήματα, ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος τίποτε περισσότερον δὲν ἀπαιτεῖ, εἰμὴ μόνον τὴν ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἔκδοσιν πωλητηρίου. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ὁδηγίαι τοῦ ὑπουργείου πρὸς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους, ὑποχρεοῦσαι αὐτοὺς νὰ μεταβαίνωσι πρὸς παραχώρησιν· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὗται δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαί, διότι δὲν εἶναι νόμος, ἀλλ' ὑπουργικαὶ διαταγαί, περὶ πλέον τοῦτο ἐγένετο, διότι πολλάκις κτήματα ἀπαλλοτριωθέντα παρὰ τοῦ δημοσίου, δὲν ὑπῆρχον πρὸς παράδοσιν, ὥστε διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ ὑπουργεῖον ὑπεχρέωσε τοὺς ἐφόρους νὰ μεταβαίνωσιν αὐτοὶ πρὸς τὴν παράδοσιν.

« Νόμιμος λοιπὸν παράδοσις » ἀφορᾷ τὸ « ὅπως γίνεται· » τί δὲ γίνεται, τοῦτο εἶναι τὸ πωλητήριον.

Ἐξ ἐκ περισσοῦ ὅμως, ὕστερον ἀπὸ τὰς ὁποίας σᾶς ἔδωσα ἐξηγήσεις, λαμβάνω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κοινοποιήσω εἰς τὸ διάταγμα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τὴν διασάφησιν τὴν ὁποίαν προέτεινε τὸ μειονοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος.

Ἐπάνεγκεν εἰς ταῦτα ὁ γερουσιαστὴς Κ. Παπαρρόπουλος, ὅτι, ὅσα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 2, 3, καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου, ἅτινα πραγματεύονται, περὶ τῶν παραχωρηθέντων κτημάτων τῶν διαφόρων ἰδιοτήτων καὶ τῶν ὅρων τῆς παραχωρήσεως εἶναι ὀρθά, ἀλλὰ τὸ 5 ἄρθρον καταστρέφει ὅλους τοὺς ὅρους τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων· ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ἔθεσε τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς ἀμφιβολίαν, διότι ἔθεσε παρωχημένον χρόνον « παραχωρηθέντα » καὶ οὐχὶ μέλλοντα « παραχωρηθησόμενα. » Ἐὰν λοιπὸν τὸ ἄρθρον εἶναι ἀσαφὲς, διατί νὰ

μὴ διορθώσωμεν αὐτὸν τὸν νόμον, ἀλλὰ νὰ θέλωμεν νὰ γίνωμεν καταληπτοὶ διὰ ἐξηγήσεων εἰς τὰ πρακτικά μας, ἐνῷ μάλιστα τίποτε δὲν κατεπείγει τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ; ἕως πότε πρὸς Θεοῦ Κύριοι γερουσιασταὶ νὰ ψηφίζωμεν ὅ, τι μᾶς παρουσιάζουν καὶ ὅπως μᾶς παρουσιάζουν οἱ ΚΚ. ὑπουργοί, γινόμενοι οὕτω ὄργανα τῶν ὀρέξεων τῶν ὑπουργῶν, καὶ νομοθετοῦντες νόμους πλημμελεῖς, νόμους οἵτινες ἐξαφανίζουσι τὴν καλὴν πίστιν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ λαοῦ, καὶ χορηγοῦσιν ὅπλα ἰσχυρὰ εἰς ἐνοικιαστὰς διὰ νὰ καταμαστίζωσι τὸν λαὸν καὶ ταῦτα πάντα νὰ κάμνωμεν διὰ τὸν λόγον μόνον, τοῦ νὰ μὴ ἐπιστραφῇ ὁ νόμος εἰς τὴν Βουλήν. Τὸ σῶμα τοῦτο ἔχει καθήκοντα νὰ νομοθετῇ κατ' ἰδίαν πεποίθησιν, ἂν ὅμως δὲν ἐνεργῇ κατ' ἰδίαν πεποίθησιν, ἀλλ' ὑπείκῃ εἰς τὴν θέλησιν τῶν ὑπουργῶν πρὸς τί πότε νὰ ὑπάρχῃ, πρὸς τί τὸ ἔθνος νὰ δαπανᾷ, ἀφ' οὗ διὰ τοῦ τρόπου τοῦ τούτου καθίσταται ἄχρηστον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα προκειμένου νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν 5 ἄρθρου τροπολογία τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ μὲν μειοψηφοῦν μέλος παρετήρησεν ὅτι πρὶν ἢ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ τροπολογία τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, πρωτεύει νὰ ἐρωτηθῇ καὶ πάλιν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἂν παραδέχηται τὰς ὁποίας ἐν τῇ ἐκθέσει της ἡ μειοψηφία ἐπάγει παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου ὅτι δηλ. ὅλα τὰ παραχωρηθέντα δημόσια κτήματα ἐντὸς τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου τοῦ ἔτους 1852, θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς ἔγγειον μόνον φόρον, τὰ δὲ μετὰ τὴν ά. Ἀπριλ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους παραχωρηθησόμενα θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς φόρον ἔγγειον καὶ ἐπικαρπίας, καὶ ἂν διαβεβαιοῖ ὅτι θέλει διατάξει τοὺς ἐφόρους νὰ θέσωσιν εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ἐνεργηθησομένας προκηρύξεις δημοπρασιῶν ὅτι τοῦ 5 ἄρθρου ἡ ἔννοια εἶναι ὁποία τις ἐξηγεῖται ἀνωτέρω καὶ καταφαίνεται εἰς τὰ πρακτικά· διότι εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν καὶ οὗτος εἶναι ὑπὲρ τῆς τροπολογίας τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου· Ἀλλ' ἐν τῶν μελῶν τῆς πλειοψηφίας ὁ Κ. Λόντος, παρετήρησεν, ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐδέχθη πληρέστατα τὴν γνώμην τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους, τὸ ὁποῖον μέλος παραδέχεται τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοὺς ὅρους ὅτι τὸ ἄρθρον ἔχει τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν τὸ μειοψηφοῦν μέλος δίδει ἐν τῇ ἐκθέσει, ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν συμμερίζονται καὶ πολλοὶ ἄλλοι· ἴσως ἡ διαβεβαίωσις του αὐτὴ θεωρηθῇ παρά τινων ὡς ἰσχύουσα, τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως οὐδεμίαν

ἰσχὺν δύναται νὰ ἔχῃ διαβεβαίωσις ὑπαρχῆς ἀπέναντι τῆς ῥήτρας τοῦ νόμου.

Οὕτω γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν τῇ αἰτήσει ἑπτὰ γερουσιαστῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Γ. Μ. Ἀντωνοπούλου, ἐὰν ἡ Γερουσία παραδέχηται τὴν ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τροπολογίαν τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς » ἡ Γερουσία ἀπέβαψε ταύτην διὰ ψήφων **27** πρὸς **13**, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς τροπολογίας τῆς πλειοψηφίας τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τοῦ 1852.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ο	Γεώργιος Δαρειώτης	Ο
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ο	Γεώργιος Γλαράκης	Ο
Γεώργιος Κουντουριώτης	Ο	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ο
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ο	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ο	Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἀδὰμ Λούκας	Ο
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ο
Λάμπρος Νάκος	Ο	Μ. Α. Καΐρης	Ο
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ο
Χαραλάμπος Παπαπολίτης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξινάδης		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Νικόλαος Πανηρόπουλος	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ο
Νικόλαος Πρασακάκης		Ἰωάννης Σταΐκος	Ο
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ο
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χατζίσκος	Ο
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ο
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ο
Δρόσος Μαντόλας	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ο
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ο
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ο	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ο	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ο

Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ο	Σπῦρος Μήλιος	Ο
Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ο		

Προέβη μετὰ ταῦτα ἡ Γερουσία εἰς τὴν ψηφοφορίαν τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἐγένετο παραδεκτὸν μετὰ τῶν διασαφίσεων τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ χειροτονίας, ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἄρθρον 6, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. Λόντος, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, εἶπεν, ὅτι διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐξηρέθη τῆς φορολογίας ὁ λιναρόσπορος, πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ καὶ ὁ τριφυλλόσπορος· ὁ λιναρόσπορος ἐξηρέθη τῆς φορολογίας βεβαίως πρὸς διάδοσιν καὶ πολλαπλασίασιν αὐτοῦ, εἰς τὰς αὐτὰς κατηγορίας ὑπάγεται καὶ ὁ τριφυλλόσπορος, ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχων ἀνάγκην περισσοτέρας ἀτελείας, διότι πρὸς συλλογὴν αὐτοῦ ἅπαν τὸ ὑπόλοιπον φυτὸν φθείρεται.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ φόρος, ἀντέταξε τὸ μειονοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, πρέπει νὰ μᾶς δείξῃ ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, ποῦ ἀναφέρεται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὅτι φορολογεῖται ὁ τριφυλλόσπορος. Ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδαμοῦ τοῦ νομοσχεδίου ἀναφέρεται ἡ φορολογία τοῦ τριφιλλοσπόρου, ἕπεται ὅτι αὐτὸς μένει ἀφορολόγητος· κατὰ συνέπειαν πρᾶγμα ἀνύπαρκτον φυσικῷ τῷ λόγῳ δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐξαιρέσεως.

Προκληθείς, εἶπεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, δίδω διασαφήσεις. Ἀντὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν πλειοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ μειοψηφοῦν μέλος, εἰς ποῖον μέρος τοῦ νόμου φαίνεται φορολογούμενος ὁ τριφυλλόσπορος, ἤθελε πράξει καλλίτερον νὰ ἐρωτήσῃ ἑαυτὸ, ποῦ ὑπάρχει ἐν τῷ νόμῳ ἐξαίρεσις τοῦ τριφυλλοσπόρου Κατὰ γενικὸν νόμον ὅλα τὰ προϊόντα τῆς γῆς φορολογοῦνται, αἱ ἐξαιρέσεις μόνον ἀναφέρονται, ἐπὶ παραδείγματι, διότι δὲν λέγει ὁ νόμος ἐξαιρεῖται ὁ τριφυλλόσπορος, ἐννοεῖται ὅτι φορολογεῖται, καθὼς ἤθελε φορολογεῖσθαι καὶ ὁ λιναρόσπορος, ἐὰν ἐν τῷ 5 ἐδαφίῳ τοῦ 6 ἄρθρου δὲν ἐξηρεῖτο. Ἀλλὰ χρεωστῶ νὰ κάμω μίαν παρατήρησιν ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἰσχυρὸς λόγος ὅσον καὶ ἂν εἶναι καταφανὴς δὲν εἰσακούεται, νομίζω καλὸν πρὸς τιμὴν μάλιστα τῆς Γερουσίας νὰ παύσῃ πᾶσα ἀνάπτυξις καὶ συζήτησις, καὶ νὰ ἀναγνωσθῶσι μόνον τὰ ἄρθρα κατὰ τοὺς τύπους, διὰ νὰ φθάσωμεν ἐν συντομίᾳ εἰς τὴν ψηφοφορίαν τοῦ συνόλου.

Ψηφοφορίας ἐνταῦθα γενομένης ἐπὶ τῆς ἐν τῷ 6 ἄρθρῳ τροπολογίας τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπερρίφθη αὕτη.

Ἐρωτηθεῖσα ἐπομένως ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας τὸ 6 ἄρθρο ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Μετὰ ταῦτα ἐνῷ τις τῶν Κ. γραμματέων ἀνεγίγνωσκε τὸ 7 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι δὲν εὑρίσκετο τὸ σῶμα πλῆρες, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς τὴν αὔριον.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Γ. ΚΑΡΑΚΑΤΖΑΝΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇς 28 Νοεμβρίου 1851. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Γ. Καρακατζάνης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος καὶ τοῦ πρώτου ἀντιπροέδρου κωλυομένου, προσλαβὼν ὡς πρόσωρινὸν γραμματέα τὸν γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον ἀντὶ τοῦ Κ. Ι. Παξιμάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης, παρουσιασθεὶς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν παρετήρησεν ὅτι ἕνεκα κατεπειγούσης ὑπηρεσίας ἐν τῇ Βουλῇ δὲν δύναται νὰ παρευρεθῇ σήμερον εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἠτήσατο τὴν ἀναβολὴν αὐτῆς ἐπὶ τὴν αὔριον.

Συναινεσάσης εἰς τοῦτο τῆς Γερουσίας, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου.

Ὁ προεδρεύων πρεσβύτερος τῶν γερουσιαστῶν
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Αθ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇς 1 Δεκεμβρίου 1851· ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ.

Γ. Μαγγίνας, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. ἀντιπροέδρου, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ τὴν ἕδραν τοῦ προέδρου ὁ πρεσβύτερος τῶν παόντων γερουσιαστῶν, διότι οὗτος μὲν ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου κωλύεται νὰ προεδρεύσῃ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, οἱ δὲ ΚΚ. πρόεδρος καὶ δεύτερος ἀντιπρόεδρος ἀσθενοῦσιν, ἡ Γερουσία ἐξελέξατο ὡς τοιοῦτον τὸν γερουσιαστὴν Κ. Σ. Καλογερόπουλον, ὁ ὁποῖος λαβὼν τὴν ἕδραν τοῦ προέδρου, ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ ἄρθρου ὀγδόου.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ λαβὼν τὸν λόγον ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς Κ. Γ. Μαγγίνας ἔλεξε τάδε.

Εἰς τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, Κύριοι, ἐπεψηφίσθησαν συνάμα καὶ ἀσυζητητὶ δύω ἐτῶν φορολογικοὶ νόμοι ἤτοι τοῦ ἔτους **1850** καὶ **1851**· ὁ μόνος λόγος δι' ὃν ἐγένετο τοῦτο ἦτον ἡ ἀνάγκη ἥτις ἀπῄτει νὰ γένῃ ἅπαξ ἡ τοιαύτη παρεκτροπὴ, διὰ νὰ ἀποκατασταθῶσιν ἐπομένως τὰ πράγματα ἐνήμερα, νὰ συζητῶνται δηλονότι ἐγκαίρως οἱ νόμοι, νὰ γίνωνται αἱ ἀνήκουσαι τροπολογίαι, καὶ νὰ ἐπανέρχωνται τὰ νομοσχέδια εἰς τὴν Βουλὴν, ἂν ἡ ἀνάγκη ἀπαιτήσῃ τοῦτο· οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντιτείνῃ εἰς τοῦτο, καὶ ὡς πρὸς τὸν δισταζοντα ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ ὄντος ἀδιαφιλονεικήτως ἀρκετὰ τιμίου, ὁ ὁποῖος δὶς καὶ τρὶς εἶπε τότε. ἂς γίνῃ ἅπαξ διὰ παντὸς ἡ παρεκτροπὴ αὕτη, διὰ νὰ συζητῶνται τοῦ λοιποῦ ἐγκαίρως τὰ νομοσχέδια, καὶ ἐπανέρχωνται τροπολογούμενα εἰς τὴν Βουλὴν, χωρὶς νὰ δύναταί τις νὰ διϊσχυρίζηται τὸ ἐναντίον.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τοῦτο ἀφ' ἑνὸς, καὶ βασιζομένη ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τῆς συστάσεώς της (ὅπερ δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ τις διότι μόλις παρῆλθε μὴν) ἐφιλοτιμήθη νὰ κόψῃ ὅλας τὰς ἀνήκουσας τροπολογίας εἰς τὸ νομοσχέδιον, μὲ ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας διασαφήσεις διὰ νὰ ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου πᾶσα ἀμφιβολία ἢ δυσκολία περὶ τὴν ἐφαρμογὴν, καὶ νὰ τεθῶσιν εἰς τὸν νόμον ὅλαι αἱ περιστάσεις αἵτινες δύνανται νὰ προκύψωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ὥστε νὰ μὴ ἠμπορῇ ὁ ὑπάλληλος νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν νόμον κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, εἰς

τὰς περιστάσεις ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἀσαφὴς ἡ σιωπὴ αὐτὸς ὁ νόμος.

Ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ δώσῃ ὅλας τὰς ἀποχρώσας διαταρίσεις ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν τὰς ὁποίας ἐν τῇ ἐκθέσει της φέρει, καὶ νὰ κάμῃ καταφανὲς ὅτι ὅλαι αἱ τροπολογίαι της εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀναγκαῖαι καὶ ἔλλογοι καὶ πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς τὸν νόμον, διότι ἄνευ τούτων ὁ νόμος θέλει εἶσθαι ἐλλειπής. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ προοιμίων γνωρίζει μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον ὅτι ὡρίσθη καὶ κατὰ συνέπειαν ἐλήφθη τὸ μέτρον ὁριστικῶς καὶ ἀμεταστρέπτως, (κατ' ἀντίθετον λόγον τῶν λεχθέντων δύω αἰτίων, τὰ ὁποῖα ὑπηγόρευσαν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ φέρῃ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος τροπολογίας), ὥστε ὅλαι αἱ τροπολογίαι τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναφυησομένη τυχὸν ἐν τῇ συζητήσει, ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἰσχυραί, ὀρθαί, δίκαιαι καὶ ἀναγκαῖαι, νὰ ἀποῤῥιφθῶσι παρὰ τῆς πλειονοψηφίας τῆς Γερουσίας, καὶ νὰ παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον μὲ ὅλας τὰς ἐν αὐτῷ ὑπαρχούσας γνωστὰς ἐλλείψεις, διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζω καλὸν, πρὸς τιμὴν αὐτῆς τῆς Γερουσίας νὰ μὴ γίνωσι συζητήσεις καὶ διασαφήσεις, διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παραδέχεται τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον, ἀλλὰ πρὸς διατήρησιν τῶν τύπων νὰ ἀναγνωσθῶσι τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ἓν πρὸς ἓν καὶ συνάμα αἱ τροπολογίαι τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ αὗται μὲν νὰ ἀποῤῥιφθῶσιν ἀνεξαιρέτως ὅλαι, τὰ δὲ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου νὰ παραδεχθῶσιν ὡς ἔχουσι μ' ὅλας τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις.

Ἐγὼ, Κύριοι, ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ εἰσηγητὴς αὐτῆς, τοιαύτην ἐκ τῶν πραγμάτων ἐσχημάτισα πεποίθησιν, καὶ δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ κάμω κομμίαν ἀνάπτυξιν διὰ τοὺς προμνημονευθέντας λόγους· οἱοσδήποτε ὅμως ἄλλος θέλει νὰ κάμῃ ἀναπτύξεις, ἃς κάμῃ, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἃς ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία ὅ,τι ἐγκρίνει, καθόσον ἐγὼ, Κύριοι, δὲν θέλω νὰ ἀπατήσω αὐτὸς ἐμαυτὸν, διὰ νὰ προσποιηθῶ ὅτι δὲν γνωρίζω ἐκεῖνα τὰ ὁποῖον γνωρίζω.

Δὲν ἀπαιτῶ προσέτι ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν νὰ παρουσιάσῃ πλέον εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν ζητηθεῖσαν σημείωσιν τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους **1850** ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ αὐτοῦ ἔτους διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους. Ἕκαστος ἔχει ἀδιαφιλονείκητον καὶ ἀκαταμάχητον τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν ἀλόγων ζώων. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι πρό τινων μηνῶν ἐν τῇ συζητήσει τοῦ περὶ ἐφοδείων νομοσχεδίου,

τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις διήρκησε ἐπέκεινα τῶν τεσσάρων μηνῶν, ἡμεῖς διϊσχυρίσθημεν ὅτι τὰ ἐτήσια ἔσοδα ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ ἔτους **1850** παραβαλλόμενα μὲ τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα τοῦ ἔτους ἐκείνου εἶναι ὀλιγώτερα κατὰ τρία ἑκατομμύρια δραχ. περίπου, ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν ἐξ αὐτῶν τὰ εἰσπραχθέντα ἐκ τῶν καθυστερημάτων τῶν παρελθόντων ἐτῶν· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς διϊσχυρίσθη ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἔλλειμμα, ἀλλ' ὅτι ὑπάρχει περίσσευμα ἐκ δραχ. δύω ἑκατομμυρίων καὶ πεντακοσίων χιλιάδων· πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἐπαρουσίασε πίνακας τοὺς ὁποίους ὡμολόγει ὡς ἀκριβεῖς καὶ ἀλανθάστους, καὶ κατὰ συνέπειαν ἔκαμε σχινοτενῆ τριήμερον ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν ἐτύπωσε καὶ ἔστειλεν εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης· διὰ τῆς ὁμιλίας του ταύτης ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν τίποτε, καὶ κατέκρινε πικρῶς ἐμὲ ἀπόντα. Ἐπειδὴ δὲ ἤδη πᾶς διστάγμος καὶ πᾶσα ἀμφιβολία ἐξέλιπε, καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια πράγματα ὁμολογοῦσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχουν πλέον χώραν τὰ εἰσπραχθέντα καὶ εἰσπραχθησόμενα βεβαιωθέντα καὶ βεβαιωθησόμενα, ὡς εἶπε τότε ὁ Κ. ὑπουργὸς, διὰ τοῦτο ἐζήτησα τὴν ῥηθεῖσαν σημείωσιν, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐὰν ὁ διαχειριστὴς ὑπουργὸς ἦτον ἐντὸς τῆς ἀληθείας, ἢ ἡμεῖς οἱ μὴ διαχειριστάι. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠρνήθη νὰ δώσῃ τὴν ῥηθεῖσαν σημείωσιν εἶναι καθαρὰ ἀπόδειξις ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἐντὸς τῆς ἀληθείας, ἴσως μὲ εἰπῇ ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι δὲν ἠρνήθη ὁλοτελῶς. Εἰς τοῦτο ἀπαντῶ ὅτι ὁ τρόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀναβολῆς του ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἄρνησιν· προσθέτω δὲ μόνον ὅτι ἀφοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠδυνήθη νὰ παρουσιάσῃ πίνακας τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους **1850** κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον πρὶν ἢ κλείσουν τὰ βιβλία, καὶ τοὺς πίνακας τούτους ὡμολόγει ὡς ἀκριβεῖς καὶ ἀλανθάστους, κατὰ μείζονα λόγον ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ μετὰ παρέλευσιν εἴκοσιν ἡμερῶν τὴν ζητηθεῖσαν σημείωσιν, ὅτε ἤθελον συμπληρωθῇ πεντήκοντα ἡμέραι ἀπὸ τῆς κλείσεως τῶν βιβλίων τοῦ ἔτους **1850**.

Ἐπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία κατ' ἐρώτησιν τοῦ Κ. προέδρου δὲν ἐνέκρινε τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ παρεδέξατο διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον **8** τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον ἓν πρὸς ἓν τὰ ἄρθρα **9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37** καὶ **38** μεθ' ὅλων τῶν ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεων καὶ τροπολογιῶν τῆς

ἐπιτροπῆς, ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀφοῦ προηγουμένως ψηφοφορηθεῖσαι ἅπασαι αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροπολογίαι δὲν παρεδέχθησαν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **39** ὁ Κ. εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε· οὐδέποτε θέλω νὰ παραβῶ τὰ ὑπὸ ἐμοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρούσης συζητήσεως λεχθέντα· κάμνω μόνον ἐνταῦθα τὴν παρατήρησιν ὅτι εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑπάρχει μία ἀσάφεια καὶ ἔλλειψις ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν τῶν διὰ μηχανῆς ξηραινομένων κουκουλίων, ἥτις πρέπει νὰ ἀναπληρωθῇ διὰ μιᾶς τελωνιακῆς διατάξεως ἢ δι' ειδικοῦ νόμου συμφώνου μὲ τὴν διάταξιν τοῦ § γ'. τοῦ ἄρθρου **77** τοῦ παρόντος νόμου διότι τὰ κατ' ἔτος ἐξαγόμενα κουκούλια εἶναι πολλά, καὶ ὑπάρχει εἷς τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου ὑπεκφεύγεται ἡ πληρωμὴ τοῦ νομίμου τελωνιακοῦ φόρου, διὸ πρέπει νὰ κανονισθῶσι τὰ περὶ τούτων ὅπως ἐκανονίσθησαν ἐν τῷ ῥηθέντι ἄρθρῳ **77**.

Τὰ ἐξερχόμενα κουκούλια Κύριοι, ἔχουσιν ὡς γνωρίζεται ἐξωτερικῶς τὸν ὁλοιόν, καὶ μεταφερόμενα ὅπως ὑπάρχουσι σχηματίζουσιν ὀγκώδεις σάκκους· οἱ ἔμποροι διὰ νὰ ἀφαιρέσωσι τὸν ὄγκον τοῦτον χωρὶς νὰ βλίψωσι τὰ κουκούλια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς περικλυομένους μεταξοσκώληκας, ξηραίνουσι διὰ τῆς μηχανῆς τοῦ ἀτμοῦ τὰ τοιαῦτα εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε ὄχι μόνον βλιβόμενα δὲν βλάπτωνται, ἀλλὰ καὶ τιθέμενα εἰς τὰ δοχεῖα δι' ὧν πρόκειται νὰ μετακομισθῶσι τίθενται πολλὰ ἔχοντα ὀλιγώτερον βάρος τοῦ συνήθους κατὰ **60** τοῖς ο/ο.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου μετακομιζόμενα τὰ κουκούλια ὑποβάλλονται εἰς τελωνιακὸν φόρον ὀλιγώτερον τῆς ἀξίας των, καὶ ἐνταῦθα τὸ δημόσιον ζημιοῦται ἀνὰ δραχ. **72** εἰς πᾶσαν ἑκατοντάδα ἀκάδων μεταξης, καὶ πρέπει νὰ κανονισθῇ διὰ μιᾶς τελωνιακῆς διατάξεως ἢ δι' ειδικοῦ νόμου.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς τελωνιακῆς φορολογίας τῶν τοιούτων ξηραινομένων κουκουλίων σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον **77** τοῦ παρόντος νόμου, ἤτοι πρὸς **60** λεπτὰ τὴν ὀκάν.

Ἐπομένως ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα **40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57** καὶ **58** ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ἄνευ παρατηρήσεώς τινος.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **39** μετὰ τὴν παρατήρησιν τῆς ἐπιτροπῆς, εἷς τῶν Κ. γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι πρέπει νὰ

διευκρινισθῇ ἤδη ἂν τὰ βαλανοκιτιδόδενδρα εἶναι ἐθνικὰ ἢ ἰδιόκτητα.

Εἰπόντος ἄλλου ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῶν βαλανοκιτιδοδένδρων εἰς ἰδιόκτητα ἢ ἐθνικὰ δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συζητήσεως, ἀλλ' εἶναι ἔργον τῆς κυβερνήσεως, ὁ Κ. εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς προσέθηκεν. ἐὰν παρατηρήσητε Κύριοι τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, θέλετε ἐξάξει τὸ ἀποτέλεσμα, κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ βαλανοκιτιδόδενδρα συνίστανται μὲ ὅλα τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς περιφερείας τῶν Κεφαλαιοχωρίων οἷον Χόρτου καὶ λοιπῶν· ἐὰν ζητήσωμεν ἤδη τὸν διακρισιν τῶν βαλανοκιτιδίων δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τίποτε, διότι ἡ τοιαύτη διακρισις ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν περιεχομένων εἰς πᾶσαν περιφέρειαν ἑκάστου Κεφαλαιοχωρίου, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐγνωμοδότησε νὰ μείνῃ καὶ διὰ τὸ ἔτος **1852** ἡ φορολογία τῶν δένδρων τούτων κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ἡ δὲ κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἐγκαίρως τὰ καταλληλα μέτρα, ὥστε νὰ διορθωθῇ ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία καὶ ἀδικία διὰ νόμου περιλαμβάνοντος ὅλα τὰ προϊόντα τῆς περιφερείας τῶν Κεφαλαιοχωρίων.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο παραδεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα **60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67; 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75** καὶ **76**, ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, μὴ παραδεχθεισῶν ὅλων τῶν ἐπ' αὐτοῖς τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **77** παρετήρησέ τις ὅτι ἔχομεν Σύνταγμα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου τὰ βάρη ἐπιβάλλονται εἰς ὅλους τοὺς δημότας ἐξ ἴσου, καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποστηριχθῶσιν οἱ λόγοι δι' οὓς πρέπει τὰ Λακωνικὰ προϊόντα νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς μικροτέραν φορολογίαν τῶν ἄλλων, ἐναντίον τοῦ Συντάγματος.

Ἐπομένως ἡ Γερουσία κατ' ἐρώτησιν τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς ἔχει εἰς τὸ νομοσχεδίον ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα μέχρι τέλους τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐγκριθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χατζίσκου καὶ Ἰω. Κολοκοτρώνου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 30 κατὰ τὸ ὑπὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1852.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν.	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ι. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ν. Πονηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ν. Πρασακάκης.		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δρ. Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος			

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1851 καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, Κύριοι, τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν Νομοσχέδιον τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1851 ἔτος· ὁμοῦ μὲ ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου καὶ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλετε παραδεχθῆ αὐτό, Κύριοι, παμψηφεί.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Νοεμβρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Προαγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Νοεμβρίου 1851.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοροώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1.

Ἡ ναυτικὴ δύναμις τοῦ Κράτους προσδιορίζεται κατὰ τὸν ἀνώτατον ὅρον διὰ τὸ 1851 ἔτος εἰς ἄνδρας ὀκτακοσίους ἑβδομήκοντα τέσσαρας, ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικοὺς καὶ ναύτας, ἀποτελοῦντας τὸ μὲν σῶμα τοῦ ναυσταθμοῦ ἐξ ἀνδρῶν 54
τὸ τοῦ λόχου τῶν τεχνιτῶν » 67
καὶ τὸ τῶν πληρωμάτων τῶν Βασ. πλοίων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰς τὰ λιμεναρχεῖα ναυτῶν » 753
Τὸ ὅλον 874

Πρὸς ἀπαρτισμὸν δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸν παρόντα Νόμον.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρὸς τοὺς ΚΚ. γερουσιαστάς, καὶ νὰ γενῇ τὴν ἐλευσομένην δευτέραν ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις ἐὰν λάβῃ χώραν ἡ τύπωσις καὶ ἡ προεξέτασις τούτου.

Ἐπομένως ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀνέγνω ἕτερον νομοσχέδιον περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1852 καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1852 νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν !

Κύριοι !

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησίν Σας, τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ τῆς φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1852, ἀφοῦ ἔλαβον τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς βεβαιώσεως καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, εἶναι καθόλα ὅμοιον μὲ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον· διαφέρει μόνον ὡς πρός τινας διατάξεις περὶ τὴν ἀπαρίθμησιν, καὶ τὴν σύνταξιν τῶν πρωτοκόλλων, αἵτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κτηνοτρόφων· διαφέρει προσέτι καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν, διότι ἐντὸς αὐτοῦ συνεχωνεύθησαν οἱ νόμοι τοῦ 1848 1849 καὶ 1850 συναρμολογηθέντες δεόντως.

Ἐλίστασα κατ' ἀρχὰς ἐὰν ἔπρεπε νὰ ἐμμένω εἰς τὸ αὐτὸ τῆς βεβαιώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου σύστημα, ἢ ἐὰν ὤφειλον νὰ προτείνω νέον. Ἀναλογιζόμενος ὅμως τὰς ἐπιβλαβεῖς συνεπείας, τὰς ὁποίας αἱ συνεχεῖς μεταβολαὶ φορολογικῶν συστημάτων συνεπάγουσι καὶ ὡς πρὸς τοὺς φορολογουμένους καὶ ὡς πρὸς τὸ δημόσιον, ἔκρινα εὔλογον νὰ ἐμμένω εἰς τὸ ἴδιον σύστημα, καὶ νὰ ὁδηγηθῶ διὰ τὸ μέλλον ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα νέας δοκιμασίας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον θεωρῶ ἐν πεποιθήσει τὴν ἀρχὴν τῶν δηλώσεων ὡς δικαιοτάτην, ἐθποιοῦσαν τὸν λαὸν καὶ ἁρμόζουσαν εἰς τὰς ἐλευθέρας θεσμοθεσίας του. Κολακεύομαι εἰσέτι μὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ κτηνοτρόφοι εἴτε ἕνεκα τῶν ποινῶν αἵτινες ἐπιβάλλονται παρὰ τῶν δικαστηρίων εἰς τοὺς ὑποκρύπτοντας τὰ ζῶά των, εἴτε ἀπὸ τὴν συναίσθησιν τοῦ ἰδίου καθήκοντος ὁδηγούμενοι, θέλουν κατανοήσει ἐπὶ τέλους τὰ ἀληθῆ συμφέροντά των, καὶ ἐκτιμήσει δεόντως τὴν εὐεργετικὴν καὶ σωτήριον ἀρχὴν τῆς νομοθεσίας ταύτης.

Οἱ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζεται ἑκάστη τῶν ἐπενεχθεισῶν εἰς τὸ νομοσχέδιον τροποποιήσεων, καταφαίνονται λεπτομερῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν τὴν συνοδεύσασαν αὐτὸ εἰς τὴν Βουλήν, καὶ ἥτις χάριν συντομίας ἐπισυνάπτεται ἐνταῦθα.

Ἡ Βουλὴ παραδεχθεῖσα τὸ νομοσχέδιον, ἐπέφερε μικράς τινας τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας παρεδέχθη τὸ ὑπουργεῖον ὡς συναδούσας μὲ τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ νομοσχέδιον. Αἱ τροποποιήσεις αὐταὶ εἶναι αἱ ἑξῆς·

Ἄρθρ. 10.

Ἐπὶ τοῦ § 1 μετὰ τὴν λέξιν « τὸ βραδύτερον » προσετέθη ἡ φράσις « οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν. »

Ἐν τῷ § 2 μετὰ τὴν λέξιν « ἀφορᾷ » προσετέθη ἡ λέξις « μόνον » διεγράφη δὲ ἡ τελευταία περίοδος τοῦ νομοσχεδίου « ἐκτὸς ἐὰν ἀναστηλῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ. »

Ἄρθρ. 11.

Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο προσετέθη εἰς παράγραφος, ὁ ἑξῆς. « ά. Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. 10—50 ἐπιβαλλομένην ἀπὸ τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 9 ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπιτρέπεται ἡ προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν. »

Ὁ δὲ ά. § τοῦ νομοσχεδίου ἔγεινε β'. καὶ ὁ β'. ἐγίνετο γ'.

Εἰς τὸν § γ' μετὰ τὴν λέξιν « δραχμῶν » προσετέθη ἡ φράσις « καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν. »

Ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων ἡ Βουλὴ δὲν ἐπέφερεν οὐδεμίαν τροποποίησιν.

Ἐπισυνάπτων τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὰς τροποποιήσεις ταύτας, ἐπικαλοῦμαι τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας ὡς πρὸς τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, καθόσον συγχρόνως μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἔτους ἄρχεται καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Νοεμβρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ κ. τ. λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Νοεμβρίου 1851.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ 1852 ἔτος προσδιορίζεται ὡς ἀκολούθως·

1) Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλήν. λεπ. 25
2) Ἐπὶ τῶν ὄνων . . . . . » 50
3) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων. . . δρ. 1

Ἄρθρ. 2. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας·

1) Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.

2) Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων καὶ ἵππων καὶ οἱ μόσχοι τῶν βοῶν μέχρι τῆς ἡλικίας δύο ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε μή.

3) Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια, καὶ

4) Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑξῆς.

Πᾶς κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους Φεβρουαρίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἐνδιαιτῶνται τὰ ζῶά του, ἢ παραχειμάζουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως τε καὶ ἀριθμητικῶς κατὰ γένος, οἷον αἶγας, πρόβατα, ὄνους κλπ. τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἂν δὲ ἔχῃ τυχὸν καὶ σμίκτας, ὀφείλει νὰ σημειώσῃ παρὰ πόδας τῆς δηλώσεως τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος τούτων ἔχει διακεκριμένως κατὰ γένος.

Ἕκαστος τῶν κτηνοτρόφων σμικτῶν εἶναι ὑπόχρεως νὰ δηλώσῃ χωριστὰ τὰ ἴδιά του ζῶα, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κτηνοτρόφου, μὲ τὰ ζῶα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

Τὰ φορτηγὰ (ἀγωγιατικὰ) ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἐκείνου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονὴν των οἱ κύριοι αὐτῶν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου

καὶ παραδίδονται εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν κρατεῖται, ἡ δὲ ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου.

Ἄρθρ. 4. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς δηλώσεις ζῶα, ὡς καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα ταῦτα διαιτῶνται ἢ παραχειμάζουν, παραλείπων τὰ τυχὸν παρὰ πόδας τῶν δηλώσεων σημειούμενα τῶν σμικτῶν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Μαρτίου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν Οἰκονομικὸν ἔφορον, συνωδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων.

Ἀπόσπασμα δὲ αὐτοῦ περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν ζώων του τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀρμόδιον παρεδρεῖον καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας τὴν ά. Κυριακήν.

Ἄρθρ. 5. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

ά.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων, καὶ

β.) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δρ. 5—50 ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκειμένως συναμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Μαρτίου τὴν πρὸς τὸν Οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, ὑποχρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἑκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι κτηνοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ ζῶά των, ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνερ-

γεται ἀπαρίθμησις τῶν ζώων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ καὶ δύο τοὐλάχιστον βοηθῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως διορίζεται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἄρθρ. 8. Δύο ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου ἐκ τῶν γράφειν εἰδότων ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, παρακολουθοῦν τὸν ἀπαριθμητὴν εἰς πᾶσαν ἐντὸς τοῦ δήμου αὐτῶν ἐνεργουμένην ἀπαρίθμησιν. Ἡ ἀπαρίθμησις ὅμως ἐνεργεῖται καὶ ἀπόντων τῶν ἀπεσταλμένων, ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν περὶ τούτου πρόσκλησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν ὦναι ἕτοιμοι νὰ παρακολουθήσωσιν ἀναλλειπῶς τὸν ἀπαριθμητήν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ κτηνοτρόφου τὰ ζῶα ἐλαύνονται ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον ἢ πόλιν, ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ἀπαρίθμησις ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ ἑνὸς ἱερέως· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τούτων, ἡ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐνώπιον ἄλλων, ἐπὶ τούτῳ προσκαλουμένων.

Ἐὰν δὲ ὁ κτηνοτρόφος ἀρνηθῇ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν, ἡ ἀπαρίθμησις περατοῦται ὅπου τὰ ζῶα ἐνδιαιτῶνται.

Ἄρθρ. 9. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, τῶν παρακολουθούντων αὐτῷ δύο βοηθῶν καὶ τῶν δύο ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τῶν τελευταίων, ὁ κτηνοτρόφος παραλαμβάνει, ἂν θέλῃ, δύο μάρτυρας, οἵτινες συνυπογράφονται.

Ὅλοι, ὅσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 10. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἢ ἀποσταλέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ

προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τῶν δύο βοηθῶν αὐτοῦ ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθόσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κτηνοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον· οὗτος δὲ ἀφοῦ συντάξῃ τὸν ἀναγκαῖον χρηματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἁρμόδιον παρὰ πλημμελειοδικαῖς εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν ζώων μικρᾶς ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 εδ. 6'. § 2.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α') Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. 10—50 ἐπιβαλλομένην ἀπὸ τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 9 ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐπιτρέπεται ἡ προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100 ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποσπασθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν· ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ

γ') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχμῶν καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον ἢ ἄλλα εἴδη ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων, ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ βοηθοὶ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, ὡς καὶ πᾶς, ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 12. Οἱ ἀπαριθμηταὶ καὶ βοηθοὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ὁρκοδοσίας γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τοῦ μὲν ἀπαριθμητοῦ προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τέσσαρας, τῶν δὲ βοηθῶν, εἰς δραχμὰς δύο· προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου προσδιορίζεται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, καὶ προκαταβάλλεται ἀπὸ τὸν δῆμον εἰς βάρος τῶν ἰδίων κτηνοτρόφων.

Ἄρθρ. 13. Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ὁριζομένης προθεσμίας τὰ ζῶά του, ἡ δήλωσή αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἡ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται, ὁπόταν ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως, οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους, καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶά των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῶν δηλώσεων, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς. Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συνταξομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ συντάξῃ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν σταθμεύουσι τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται, διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου ἐφόρου, ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθ. 14. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 δηλώσεων, καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων χοίρων, κατὰ τὸ ἄρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1850 ΡΝ'. Νόμου, ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ 1851 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1850 ΡΟΓ'. Νόμου.

Ἄρθρ. 15. Ὁ φόρος πληρώνεται ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεως βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν φορολογικῶν πινάκων, καὶ ἐπὶ τῶν δηλωθέντων μικρῶν, τὴν 15 Μαΐου, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων δι' ἀπαριθμήσεως φόρος πληρώνεται εὐθὺς ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ χρηματικοὶ πίνακες.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν αὐτῶν κτηνοτρόφων καὶ ἡ ἀντιμισθία τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου, εἰσπράττεται δὲ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἐπὶ παρακαταθήκῃ, καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν προκαταβάλλοντα αὐτὴν δῆμον.

Ὁ φόρος τῶν ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρώνεται εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἀνωτέρω τεθείσης προθεσμίας. Ἐπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μεθόρια στρατιωτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν πρὶν οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν πληρώσωσι προηγουμένως τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν Ἀκτωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 16. Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρώνεται ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἡ ἁρμοδία τελωνιακὴ ἀρχὴ, ἢ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ τῶν ἐρίων ἐπιβάλλεται φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, ἢ τὴν διὰ θαλάσσης ἢ ξηρᾶς μεταφοράν.

Τὰ ἄρθρ. 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 17. Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων, ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοσίτου διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ 1853 θέλει ἐνεργηθῆ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ 1852, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτου θέλουν κανονισθῆ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ 1853.

Ἄρθρ. 18. Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ ὅσκαι θέλουν ἐνοικιασθῆ.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει αὐτάς, καὶ κανονίσει τὰ περὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν. Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθ. 11 τοῦ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1847 ΝΕ'. νόμου.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρὸς τοὺς ΚΚ. γερουσιαστὰς καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτοῦ νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἀνέγνω ὡσαύτως, ἄλλο νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ ε. ε. 1851 καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1851.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐγκλείστως ὑποβάλλων πρὸς ὑμᾶς τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ 1851 ἔτος Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ καὶ παρ' ὑμῶν.

Λαμβάνω δὲ τὴν τιμὴν νὰ γνωστοποιήσω ὑμᾶς ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι σύμφωνον μὲ τὸν ἀπὸ 11 Μαΐου 1850 Νόμον ΡΝΗ', τοὐτέστι μὲ τὸν περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ Νόμον τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐφ' ᾧ ἐστηρίχθη ὁ διὰ τὸν στρατιωτικὸν κλάδον προϋπολογισμὸς τοῦ παρελθόντος καὶ ἐνεστῶτος ἔτους· ὥστε, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, ὑπελείπετο νὰ ἀναπληρωθῆ καὶ ὁ τύπος οὗτος, ὅστις ἐκπληροῦται ἤδη διὰ τοῦ παρόντος Νόμου.

Ἐγκλείω ἐνταῦθα καὶ ἀντίγραφον τῶν ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς Βουλῆς πρακτικῶν, ἐπικαλοῦμαι δὲ τὴν ταχείαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἀθήνησι, τῇ 20 Νοεμβρίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΑΙΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ 1851 ἔτος.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, ὅπως ἐψηφίσθη ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει παρουσιασθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Νοεμβρίου 1851.

ΟΘΩΝ

Σ. ΜΙΑΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν

Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ 1851 ἔτος προσδιορίζεται εἰς ὀκτὼ χιλιάδας ἐννεακοσίους ἑβδομήκοντα ἄνδρας, συμφώνως μὲ τὸν ἀπὸ 11 Μαΐου 1851 ΡΝΗ'. Νόμον.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα πρὸς τοὺς ΚΚ. γερουσιαστάς, ἡ δὲ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου τούτου νὰ γίνῃ μετ' ἐκείνην τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Α. Δούκας εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ὁ γερουσιαστὴς Γιατράκος ἀποθανὼν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν οὐδεμίαν περιουσίαν ἐγκατέλιπε καὶ διὰ τοῦτο προτείνω νὰ συσταθῆ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῆς ἐγκαταλειφθείσης οἰκογενείας του.

Ἐπομένως ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ἀντωνόπουλος ἐξέθηκεν ὅτι ἡ χορηγουμένη μέχρι τοῦδε εἰς τὸν ἀποθανόντα Ἐμ. Ξάνθον σύνταξις ἐξηντλεῖτο εἰς πληρωμὴν χρέους τινὸς πρὸς τὴν τράπεζαν

καὶ ἑτέρου τοιούτου πρὸς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ὥστε τὸ πολὺ τεσσαράκοντα δραχμαὶ ἔμενον καὶ ἐχορηγοῦντο πρὸς τὸν ἀποθανόντα Ξάνθον.

Ἐνῷ λοιπὸν προτείνω νὰ συστηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἀνήκουσα πρόνοια περὶ χορηγήσεως ἀναλόγου συντάξεως εἰς τὴν μείνασαν ὀρφανὴν κόρην τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἀνδρός, συγχρόνως προτείνω νὰ ἀναλάβῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν πληρωμὴν τοῦ πρὸς τὴν τράπεζαν μικροῦ χρέους τοῦ μακαρίτου τούτου, διὰ νὰ χορηγῆται οὕτω ἀνελειπὴς ἡ προσδιορισθησομένη σύνταξις εἰς τὴν ὀρφανὴν κόρην αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω προτάσεων ἄλλοι ἀντέταξαν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Συντάγματος οὐδεμία πρότασις ἀφορῶσα αὔξησιν ἐξόδων διὰ μισθοδοσίαν ἢ σύνταξιν δύναται νὰ πηγάσῃ ἐκ τῆς Γερουσίας.

Ἀκολούθως ὁ γερουσιαστὴς Κ. Α. Μαυρομιχάλης παρετήρησεν εἰς τὸ σῶμα ὅτι εἰσέτι δὲν κατετέθησαν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν τὰ ἀντίγραφα τῶν ἀναγνωσθέντων παρ' αὐτοῦ ἐγγράφων, καὶ συνάμα ἐζήτησε νὰ παρακατατεθῇ πρωτότυπος ἡ ἀναφορὰ τοῦ Γερμανοῦ Μαυρομιχάλη διὰ νὰ ἴδῃ ἰδίοις ὄμμασιν αὐτήν. Ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἁπάντων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, εἶπεν ὅτι τὰ ζητούμενα ἀντίγραφα ἑτοιμάζονται διὰ νὰ κατατεθῶσιν εἰς τὴν Γερουσίαν, καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἀναφορὰν τοῦ Γερμανοῦ Μαυρομιχάλη, δύναται νὰ παρακαταθέσῃ αὐτὴν ἐν πρωτοτύπῳ εἰς τὸ γραφεῖον, ἀλλὰ προσωρινῶς καὶ ἐπί τινας μόνον ἡμέρας, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων πρέπει νὰ λάβῃ καὶ καταθέσῃ αὐτὴν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ὑπουργείου εἰς ὃ ἀνήκει.

Ἐπομένως ὁ προεδρεύων γερουσιαστὴς ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς καὶ στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ε. ε. 1851.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

Οἱ γραμματεῖς

Δ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 4 Δεκεμβρίου 1851, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Τάτσης Μαγγίνας ἐπειδὴ ὁ πρὸς καταρτισμὸν συνεδριάσεως ἀριθμὸς ἦτο πλήρης, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγέλλει δὲ ὅτι τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν κατὰ πᾶσαν συνεδρίασιν ἀνάγνωσιν τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν θέλει σημειοῦσθαι ἐν αὐτῷ τὰ ὀνόματα τῶν ἀπόντων ἐν ἀδείᾳ τοῦ σώματος, τῶν ἀσθενούντων ἢ κωλυομένων διὰ δικαιολογημένην αἰτίαν ὅσοι εἰδοποίησαν τὸν πρόεδρον. Κατὰ δὲ τῶν μὴ παρευρισκομένων ἐν τῇ συνεδριάσει χωρὶς νὰ εἰδοποιήσωσι τὴν προεδρείαν τὸ αἴτιον τοῦ κωλύματός των, θέλει ἐφαρμόζεσθαι τὸ 14 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ.

Ἐπομένως ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μοναρχίδης ἀνέγνω ἀναφορὰν τῶν προκρίτων καὶ πολιτῶν τῆς νήσου Ψαρῶν πρὸς τὴν Γερουσίαν δι' ἧς ἐκθέτοντες τὰς κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα θυσίας, ἐκδουλεύσεις καὶ προσφορὰς των, ἀναγνωρισθείσας ὡς ἐθνικὸν χρέος ἐξελεχθὲν καὶ ἐκκαθαρισθὲν τὴν ἐντελῆ σχεδὸν παραβλεψιν αὐτῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τοῦ ἔθνους, τὴν μεγίστην αὐτῶν ἀπορίαν καὶ ἔνδειαν, ζητοῦσι νὰ ληφθῇ καὶ περὶ αὐτῶν μέτρον τι ὁριστικὸν πρὸς θεραπείαν τοῦ μεγίστου αὐτοῦ προσαγινομένου ἀδικήματος, καὶ νὰ μὴ ἀνεχθῇ ἐπὶ πλέον ἡ Γερουσία νὰ παραπέμψῃ αὐτοὺς εἰς τὸ πολυθρύλλητον καὶ ἀτελεύτητον γενικὸν μέτρον, ἀφ' οὗ τόσαι ἄλλαι ἀμοιβαὶ προσωπικαὶ ἐχορηγήθησαν, καὶ πολλοὶ ἄλλοι λόγῳ ἀποζημιώσεως παλαιῶν χρεῶν ἔλαβον καὶ λαμβάνουσι.

Ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὅτι καὶ πρὸ ὀλίγου παρουσιάσθη εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφορὰ τῶν Σπετζιωτῶν· ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, γνωμοδοτεῖ νὰ ἐνεργηθῇ καὶ ἐπὶ ταύτης ὅ,τι καὶ ἐπὶ ἐκείνης· οὕτως ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κυρίου προέδρου ἀπεφήνατο ν νὰ συστηθῇ καὶ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἐκείνης τῶν Σπετζιωτῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Προβιλέγγιος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε· θεωρῶν τὴν σύντονον προσπάθειαν ἥτις καταβάλλεται εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ Κανονισμοῦ, ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ ἔλλειψίν τινα προερχομένην ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ 75 ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ· (τὸ 75 ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ ὁρίζει, ὅτι ὅταν ἡ Γερουσία παραδεχθῇ πρόσθη-

κην τινὰ ἡ τροπολογίαν τοῦ Κανονισμοῦ οἱ γραμματεῖς συγκεμίζουσι τὰ μεταβολὰς ταύτας μὲ τὰ ἄρθρα αὐτοῦ ὅζτις, τυπόνεται ἐκ νέου καὶ διανέμεται εἰς τοὺς Γερουσιαστὰς καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων). Διότι ἂν καὶ ἐγένοντο πρὸ καιροῦ τροπολογίαι ἐπὶ διαφόρων ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ τοῦ Καιφαλαίου Ε. περὶ ψηφοφορίας καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς εἰσέτι δὲν συνημολογήθησαν οὐδ' ἐτυπώθησαν αὗται· ἐκ τούτων δύναται νὰ προκύψῃ μεγίστη βλάβη, διότι τὰ μέλη ἀγνοοῦσι τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ των. Τὴν αὐτὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ Κανονισμοῦ κάμνει γνωστὴν εἰς τὸ σῶμα, καὶ φρονεῖ ὅτι ὁ νῦν διευθύνων τὴν προεδρείαν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος καὶ κηδόμενος τῆς τηρήσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Κανονισμοῦ θέλει φροντίσει περὶ τῆς θεραπείας τῆς ἐλλείψεως ταύτης.

Μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὸ γραφεῖον θέλει φροντίσει περὶ τῆς διορθώσεως τῆς ἐλλείψεως ταύτης ὁ Κύριος πρόεδρος ἐγνωστοποίησεν εἰς τὸ σῶμα ὅτι τέσσαρα τῶν τμημάτων εἰδοποίησαν τὸ προεδρεῖον ὅτι ἐτελείωσαν τὰς προεξετάσεις των ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν καθυποβληθέντων Νομοσχεδίων, περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ὡς καὶ περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ ἔτος **1851**, καὶ ὅτι μένει ἤδη συμφώνως μὲ τὸ ἐδάφιον Ε'. τοῦ ἄρθρου **18** τοῦ Κανονισμοῦ νὰ ἀπορανθῇ τὸ σῶμα « ἂν θεωρῆται ἀναγκαία ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως ἢ ἂν θεωρῆται περιττή. » Ἀπορανθείσης δὲ διὰ χειροτονίας τῆς Γερουσίας ὅτι θεωρεῖται περιττὴ ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς, Ὁ Κ. πρόεδρος ἠρώτησε κατὰ συνέπειαν τὴν Γερουσίαν, ἂν θεωρῇ ἀναγκαῖον νὰ προχωρήσωσι σήμερον εἰς τὴν συζήτησιν ἢ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτῶν δι' ἄλλην ἡμέραν. Ἀπορανθείσης δὲ καὶ πάλιν τῆς Γερουσίας διὰ χειροτονίας περὶ τῆς συζητήσεως αὐτῶν ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει προτίθεται εἰς συζήτησιν τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ἔτος **1851** νομοσχέδιον. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν τοῦ προέδρου ἀπαγγείλαντος ὅτι ὁ βουλόμενος νὰ κάμῃ γενικὰς παρατηρήσεις δύναται νὰ λάβῃ τὸν λόγον, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὅτι ἐνῷ ἤδη εἴμεθα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους **1851**, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς παρουσιάζει νομοσχέδιον περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ἔτος **1851**, ἀφοῦ πλέον τὸ ἔτος **1851** ἐξ-

πλευσεν, ὑποπτεύων ὀθεν μήπως ὑπάρχει τυπογραφικὸν λάθος καὶ ἀντὶ τῆς λέξεως **1851** ἔπρεπε νὰ εἶναι **1852**· τὴν ἀμφιβολίαν μου ταύτην παρακαλῶ νὰ λύσῃ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργός.

Παρελθὼν τότε ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι οὐδὲν τυπογραφικὸν λάθος ὑπάρχει ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐβράδυνεν ὡς πρὸς τὴν καθυποβολὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀλλ' ἡ βραδύτης αὕτη προῆλθεν ἀπὸ δύω λόγους· α') διότι ἄλλαι ὑποθέσεις καὶ νομοσχέδια σοβαρότερα ἀπησχόλησαν τὸ ὑπουργεῖον ὥστε δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ παρουσιάσῃ τὸ προκείμενον, καὶ β') διότι οὐδεμία μεταβολὴ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἐγένετο, μεταβολὴ δυναμένη νὰ ἐπιφέρῃ τροπολογίαν εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἀντιτάττων εἰς ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν, ὅτι ἡ δευτέρα δικαιολόγησις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἶναι πάντη ἀνίσχυρος, διότι ῥητῶς τὸ Σύνταγμα λέγει, ὅτι κατ' ἔτος ψηφίζεται νόμος περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἐτησίου δυνάμεως τοῦ στρατοῦ· εἶναι δὲ φυσικώτατον τὰ νομοθετικὰ σώματα κατ' ἔτος νὰ ἐπιφέρωσι τροπολογίας καὶ αὐξομειώσεις πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ στρατοῦ, ὡς μὴ ὑποχρεωμένα νὰ τηρῶσι τὴν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ὁρισθεῖσαν δύναμιν· ὡς πρὸς τὴν πρώτην δικαιολογίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· ὅτι δηλ. διάφοροι ἄλλαι ὑποθέσεις σοβαρότεραι καὶ μᾶλλον πολυάσχολαι ἐμπόδισαν τὸ ὑπουργεῖον νὰ τὸ παρουσιάσῃ ἐγκαίρως, παρατηρῶ ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν ἀπῄτει μεγάλας προπαρασκευὰς διὰ νὰ καθυποβληθῇ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα ἐγκαίρως, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶναι τόσον σοβαρόν, περὶ πλέον δὲν σύγκειται εἰμὴ ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου, ὥστε κατὰ συνέπειαν οὐδὲ τὸ σοβαρὸν τῶν ἄλλων ὑποθέσεων καὶ νομοσχεδίων ἤθελεν ἐμποδίσει, οὐδὲ αὐτοὺς τοὺς Κ. ὑπουργοὺς ἤθελεν ἀντεπαρεσπάσει· ταῦτα δὲ λέγων, δὲν θέλω εἶναι ἐναντίος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, οὐχ' ἧττον ὅμως ὀφείλω νὰ παρατηρήσω εἰς τοὺς Κ. ὑπουργοὺς ὅτι τοιαύτη ἐλλειψις δὲν εἶναι ἀσυγχώρητος, καὶ πρέπει, διὰ τὸ μέλλον κἂν, οἱ Κ. ὑπουργοὶ νὰ μᾶς παρουσιάζωσιν ἐγκαίρως τὰ νομοσχέδια διὰ νὰ ἔχωμεν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς μελέτην καὶ τροπολογίαν αὐτῶν, ἐὰν ποῦ ἤθελε θεωρηθῇ ἀναγκαία τοιαύτη.

Μετὰ τὰ λεχθέντα γενομένης ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν

ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Ἀδάμ Δούκα καὶ Ἰω. Οἰκονόμου ἐγένετο αὕτη παραδεκτὴ διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1851 ἔτος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλ. Ἰω. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ Δούκας	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνστ. Καναρῆς	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτ. Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάν. Σταΐκος	Ν
Ν. Πονηρόπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ν. Πρασακάκης	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαρκλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσ. Λιδωρίκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος			

Ἀναγνωσθὲν κατόπιν τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον καὶ μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτοῦ γενομένης παρατηρήσεως ἐγένετο παραδεκτὸν ὡς ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 2 Δεκεμβρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ ἔτος 1851.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	
Παναγ. Γιατράκος		Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Γκίκας Καρακατζάνης	
Σωτήρ. Θεοχαράπουλος	Ν	Νικ. Ἰω. Μέξης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Κωνστ. Καναρῆς	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Πλαπούτας	Ν
Χαράλ. Παππαπολίτης	Ν	Ἰω. Σταΐκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πονηρόπουλος		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Παππαλεξόπουλος		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Νικ. Πρασακάκης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Σπυρ. Τρικούπης		Δημ. Χατσίσκος	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Γεώ. Διουβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης		Κωνσ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Ἀθαν. Λιδωρίκης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν		

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ ἔτος 1851, καὶ ἀναγνωσθέντος τῇ ἐπιταγῇ τοῦ προέδρου του νομοσχεδίου ὡς καὶ τῆς συνοδευούσης αὐτῷ ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, ἐπὶ τῆς ὁποίας λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Λόντος ἀπεύθυνε πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς τὰς αὐτὰς γενικὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ἀπεύθυνε συζητουμένης τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχεδίου, νὰ καθυποβάλλωνται δηλ. τὰ νομοσχέδια ἐγκαίρως εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα διὰ νὰ ἔχωσι ταῦτα τὸν καιρὸν νὰ ἐπιφέρωσι τὰς δεούσας τροποποιήσεις.

Ψηφοφορίας ἑπομένως γενομένης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Ἀναστασίου Μαυρομιχάλη, καὶ Ἰω. Σταΐκου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἡ γερουσία παρεδέξατο ταύτην διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1851.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Βασ. Χρηστακόπουλος	N
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Νικόλ. Χρυσόγελος	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	N	Γεώρ. Ψύλλας	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Δρ. Μανσόλας	N
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάν. Θεοτόκης	
Σπ. Καλογερόπουλος	N	Ἰωάν. Χ. Πέτρου	N
Ἀναστ. Λόντος	N	Ἀθαν. Αἰδωρίκης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Γεώργ. Δαρειώτης	N
Κωνστ. Μπότζαρης		Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	
Ἀναγ. Μυναρχίδης	N	Γ. Γλαράκης	N
Ἀμπρος Νάκος		Δημ. Γ. Βούλγαρης	N
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Γκίκας Καρακατζάνης	
Χαραλ. Παππαπολίτης	N	Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀδάμ Δούκας	N
Νικόλ. Πονηρόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Κωνστ. Κανάρης	
Σπ. Τρικούπης	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ριζάρδος Τζιώρτζ		Μ. Α. Καΐρης	N

Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N	Δημήτρ. Χρηστίδης	N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N	Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Γεώρ. Νοταρᾶς		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	N
Δημήτρ. Πλαπούτας	N	Παναγ. Αἰδωρίκης	N
Ἰωάν. Στάϊκος	N	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	N	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Κίτσος Τζαβέλλας	N	Κωνστ. Προβελέγγιος	N
Γαρδικιώτης Γρίβας		Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἀλέξ. Βλαχόπουλος		Σπῦρος Μῆλιος	N
Δημήτρ. Χατσῖσκος			

Ἀναγινώσκεται κατόπιν τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ἐζήτησε νὰ τὸν πληροφορήσῃ ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τίνος ἕνεκα ἀναφέρει ἐν τῷ ἄρθρῳ ὅτι ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ 1851 ἔτος προσδιορίζεται εἰς ὀκτὼ χιλιάδας ἐννεακοσίους ἑβδομήκοντα ἄνδρας, συμφώνως μὲ τὸν ἀπὸ 11 Μαΐου 1850 ΡΝΗ'. νόμον. Προσέθηκε δὲ ὅτι, διεξερχόμενος τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ΡΝΗ'. νόμου τῆς 11 Μαΐου 1850, εἶδεν ὅτι καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνου τοῦ νομοσχεδίου ἐγένοντο παρατηρήσεις, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀπαιτουμένη κατὰ τοὺς στρατιωτικοὺς κανονισμοὺς ἀναλογία μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρχε μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ τῶν πραγματικῶς ὑπαρχόντων ἀξιωματικῶν, καὶ ἐκείνων τοὺς ὁποίους οἱ στρατιωτικοὶ κανονισμοὶ ἀπαιτοῦσι, ὥστε νομίζει ὅτι εἶναι περιττὴ ἡ φράσις « συμφώνως μὲ τὸν ἀπὸ 11 Μαΐου 1850 ΡΝΗ. νόμον » διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν νόμον, ὡς εἴρηται, δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀπαιτουμένη ἀναλογία, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ τότε ἡ Γερουσία δὲν ἐπέφερε μὲν μεταβολὴν τινα καὶ τροποποίησιν τοῦ νομοσχεδίου, διότι αὐταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐφαρμοσθῶσι τότε, ἀλλ' ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ὥστε εἰς τὸ μέλλον κἂν νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἡ μεγίστη αὐτὴ διαφορά· περὶ πλέον οἱ πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντες νόμοι ὁρίζουσιν ἀναλογίαν ὄχι ὁποίαν ὁ πάρεδρος ψηφισθείς· τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἂν καὶ ἀτελεσφόρητον μείνασαν οὐχ ἧττον καὶ ἤδη προτείνει νὰ ἐκφρασθῇ τὸ σῶμα.

Ἀπαντῶν εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι κάμνει μνείαν τοῦ νόμου τῆς 11 Μαΐου 1850 ΡΝΗ. διότι εἰς ἐκεῖνον τὸν νόμον ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ εἶναι σημειωμένη κατὰ σώματα, καὶ διότι ὁ προϋπολογισμὸς στηρίζεται

ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς 11 Μαΐου 1850· ἂν δὲ καὶ δὲν ἐννόησε καλῶς τὴν ἐρώτησιν τοῦ προαγορεύσαντος θέλει ὅμως τὸν ἀπαντήσει· ὅτι οὐδεὶς νόμος εἰσέτι ἐψηφίσθη περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ, διότι καὶ οὐδεὶς εἰσέτι παρουσιάσθη ὑπ' αὐτοῦ, προτίθεται ὅμως ὅσον οὔπω νὰ καθυποβάλῃ τοιοῦτον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων· ἐκ δὲ τῶν πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντων νόμων ὁ μὲν εἷς, ὅστις καὶ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, ἀφορᾷ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὁ δὲ δεύτερος περὶ προβιβασμοῦ, ἄσχετοι ὅλως πρὸς τὸν προκείμενον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, ὥστε θεωρεῖ ἀνοίκειον τὴν παρατήρησιν καὶ ἐρώτησιν τοῦ προλαλήσαντος· ἦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ μνεία τοῦ νόμου τῆς 11 Μαΐου 1850 διότι ἴδιος νόμος περὶ θέσεως ἢ cadre δὲν ἐψηφίσθη εἰσέτι, καὶ διότι ὡς ἀνέφερε, καὶ αὐτὸς ὁ προϋπολογισμὸς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ νόμου τοῦ 1850· ἄλλως τε ἡ ἐλάττωσις τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ, κατά τινα πρόσωπα, μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῶν φαλάγγων των δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἀξιωματικῶν· δύναται μὲν νὰ ἐπιφέρῃ ἐλάττωσιν ἢ ἀλλοίωσιν εἰς τὴν λογιστικότητα οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὸν νόμον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ· ὅταν ὅμως ὁρισθῶσιν αἱ θέσεις διὰ νόμου, ὅταν δηλ. ψηφισθῇ ὁ νόμος περὶ θέσεων (cadre) τότε ὁ προσδιορισμὸς τῶν θέσεων θέλει στηρίζεσθαι ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου.

Λυπεῖται, ἀντέταξεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, διότι εἶναι δυσνόητος· ἀπὸ τοὺς Κ. ὑπουργοὺς πάντοτε, καὶ τοῦτο ἴσως διότι δὲν ἐκφράζεται καθαρά· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἐγένετο ἀρκετὰ καταληπτός· διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸν ἀπήντησεν, ἂν καὶ πλαγίως, εἰς τὴν ἐρώτησίν του. Κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοῦ τῆς 11 Μαΐου 1850 ἐγένετο λόγος πολὺς ὅτι ὄχι μόνον ὑπάρχουσιν ὑπεράριθμοι καὶ μὴ ἀναγκαῖοι ἀξιωματικοί, ἐπομένως δὲν ὑπάρχει ἀναλογία, ἀλλ' ὅτι παρὰ τὰ κανονισμένα καὶ προβιβάσθησαν καὶ ὑπάρχουσιν ἀξιωματικοί· ὁ κύριος ὑπουργὸς λέγει ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ στρατοῦ δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἀξιωματικῶν· εἶναι μὲν ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι οἱ ὑπεράριθμοι ἀξιωματικοὶ τεθέμενοι εἰς διαθεσιμότητα λαμβάνουσιν ὀλιγωτέραν μισθοδοσίαν· τὸ νὰ λέγῃ ὅμως ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι γίνεται μνεία τοῦ νόμου τῆς 11 Μαΐου 1850 διότι καὶ ὁ προϋπολογασμὸς στηρίζεται ἐπ' αὐτοῦ, τὸ κατ' αὐτὸν δὲν εἶναι ἰσχυρὸς οὐδ' ὀρθὸς λόγος.

Εἰς ταῦτα ὁ γερουσιαστὴς κύριος Προβιλέγγιος ἐπήνεγκεν· ὅτι κατὰ μὲν τὸν προλαλήσαντα ὁ προκείμενος νόμος δὲν ἔπρεπε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς 11 Μαΐου 1850, διότι ἐψηφίσθησαν μετ' αὐτὸν δύω ἄλλοι νόμοι μεταγενέστεροι, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀναλογία τῶν ἀξιωματικῶν δὲν εἶναι ὁποία ἡ τοῦ ΡΝΗ. νόμου τοῦ 1850. Κατὰ δὲ τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν οἱ ψηφισθέντες πρὸ μικροῦ νόμοι εἶναι πάντη ἄσχετοι πρὸς τὸν προκείμενον καὶ ἐκεῖνον τοῦ 1850, περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, διότι ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ ψηφισθέντων ὁ μὲν εἷς πραγματεύεται περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν, ὁ δὲ ἕτερος περὶ προβιβασμοῦ αὐτῶν, οὐδὲ μίαν δὲ σχέσιν οἱ ψηφισθέντες οὗτοι νόμοι ἔχουσι περὶ τῆς θέσεως τῶν ἀξιωματικῶν. Κατὰ τὸν προαγορεύσαντα ἔντιμον γερουσιαστήν, ὡς οὗτος ἐξάγει ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νόμου τὴν 11 Μαΐου 1850, ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ τῶν πραγματικῶς ὑπαρχόντων ἀξιωματικῶν, καὶ ἐκείνων τοὺς ὁποίους οἱ στρατιωτικοὶ κανονισμοὶ ἀπαιτοῦσι, καὶ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ τι μέτρον. Κατὰ τὸν Κύριον ὑπουργὸν ἀρέθησαν οἱ νόμοι ὅπως ὑπάρχουσι, καὶ ἐπομένως καὶ ἡ ἀναλογία ἀρέθη ὁποία τις ἦτο, διότι ὅσον οὔπω θέλει καθυποβάλει νομοσχέδιον περὶ τῶν θέσεων τοῦ στρατοῦ, μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ὁποίου, θέλει τηρηθῆν ἡ ἀναλογία· ἐπομένως ῥρονῶ ὅτι ἡ διαβεβαίωσις αὕτη τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἶναι ἱκανὴ νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τῆς διορθώσεως τῆς ὑπαρχούσης ἐλλείψεως.

Ἐπενεγκόντος δὲ τοῦ Κ. Λόντου, ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ἐπιψήφισις τῶν νομοσχεδίων πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐμποδισθῇ καὶ ἡ σωρεία τῶν προβιβασμῶν, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀντέταξεν, ὅτι οὐδέποτε τῷ ἤρεσε νὰ ἔχῃ τὴν θέσιν τοῦ καταδίκου, καὶ ὅτι ὀφείλει νὰ ἀπαντήσῃ, διότι ἂν καὶ δὲν ἐψηφίσθησαν παρὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων νόμοι περὶ θέσεων, ὑπάρχουσιν ὅμως διατάγματα πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου, τὰ ὁποῖα ὡς μὴ ἀκυρωθέντα διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ἰσχὺν νόμων ἔχουσι, κανονίζοντα τὰς θέσεις· ἐπὶ τῶν διαταγμάτων ἢ μᾶλλον νόμων τούτων ἐστηρίχθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1850 ὡς καὶ τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος 1850 νομοσχέδιον. Ἐπειδὴ ὅμως Γερουσιασταί τινες ἐκφράζονται ἐπιθυμίαν περὶ ψηφίσεως νόμου ὁρίζοντος τὰς θέσεις τῶν ἀξιωματικῶν, ἔχει καὶ τὴν διάθεσιν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, καὶ

ὅσον οὔπω θέλει καθυποβάλει νόμου τοιοῦτον εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων.

Ἐνταῦθα ἐρωτήσαντος τοῦ Κ. προέδρου τὴν Γερουσίαν, « ἂν παραδέχηται τὴν πρόταιν τοῦ κυρίου Λόντου, τοῦ νὰ ἐκφρασθῇ ἡ Γερουσία πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπιθυμίαν ὥστε τοῦ λοιποῦ νὰ ὑπάρχωσιν εἰς ἀναλογίαν οἱ ἀξιωματικοὶ πρὸς τοὺς στρατιώτας » ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο διὰ χειροτονίας νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἐπιθυμία αὕτη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν φροντίσουσαν περὶ τῆς τηρήσεως τῆς ἀναλογίας ταύτης.

Καὶ πέρυσιν καὶ κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος, παρετήρησεν ὁ γερουσιαστὴς κύριος Χρηστακόπουλος ἐγένοντο αἱ αὐταὶ παρατηρήσεις περὶ τῆς δυσαναλογίας καὶ τῆς μεγίστης διαφορᾶς μεταξὺ ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, αἱ αὐταὶ ἐπιθυμίαι ἐξεφράσθησαν παρὰ τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ αἱ αὐταὶ ὑποσχέσεις παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἐδόθησαν, ἀλλ' ὅμως ἔμειναν ἀτελεσφόρητοι, καὶ αἱ προσδοκίαι τοῦ σώματος ἐματαιώθησαν, χωρὶς νὰ προκύψῃ οὐδεμία διόρθωσις, ἡ ἐλαχίστη βελτίωσις· βλέπομεν ὅτι ἡ τάσις καὶ ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων εἶναι τοιαύτη, ὥστε πᾶσα τροπολογία, ὅσον ὀρθὴ καὶ ἔλλογος καὶ ἂν εἶναι, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν· κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλο τι εἰμὴ νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ἂς προβῇ τὸ σῶμα εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου.

Ἑπομένως ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου παρεδέχθη κατὰ τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 2 Δεκεμβρίου· διὰ ψήφων 33 παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ σ.όλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ προδιορισμοῦ τῆς δραστικῆς δυνάμεως τῆς ἐγρᾶς διὰ τὸ ἔτος 1851.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Λόντος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Γάτζης Μαγγίνας	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Μπάτζαρης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Λάμπρος Νάκος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	

Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἰακωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀρόσιος Μανσόλας	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χατζίσκος	
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	Ν	Σπῦρος Μηλιος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος			

Μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἑτοίμη ἄλλη τις ἐργασία διὰ νὰ ληφθῇ ἡ γνωμοδότησις τοῦ σώματος περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας τῆς συνεδριάσεως κατὰ τὸ 12 ἄρθρ. τοῦ κανονισμοῦ, ὁ κύριος πρόεδρος προσκαλέσας τὰ τμήματα νὰ συνέλθωσι, μετὰ τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2 Δεκεμβρίου καθυποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ τοῦ φόρου τῶν ζώων, εἰς προεξέτασιν αὐτοῦ καὶ σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὅτι ἅμα περαιωθείσης τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς θέλει προσκληθῇ τὸ σῶμα εἰς συνεδρίασιν, πρὸς ἀναγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἐκτὸς ἂν ἐν τῷ μεταξὺ συμπέσῃ ἄλλο τι ἀντικείμενον, ἄγνωστον ἤδη, ἐπαιτοῦν καὶ ταχύτερον τὴν συγκλεσιν αὐτοῦ.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

Ἰω. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 19 Δεκεμβρίου 1851, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ εὑρεθέντων παρόντων 39 μελῶν ἀποτελούντων κλῆρες τὸ σῶμα, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης προτείναντός τινος τὴν μεταβολὴν τῆς λέξεως εὐχὴ εἰς τὴν λέξιν ἐπιθυμία διότι ἡ χρῆσις τῆς εὐχῆς ἀνήκει εἰς μικρότερον τοῦ πρὸς ὃν ἀποδίδεται αὐτὴ πρόσωπον, ἀντέλεξεν ἕτερος ὅτι ἡ Γερουσία εἰς τὰς παρομοίας τῇ προκειμένῃ περιστάσεις ἀείποτε μετεχειρίσθη τὴν λέξιν εὐχὴ, ἥτις εἶναι ταυτόσημος μὲ τὴν λέξιν ἐπιθυμία, διότι ἡ εὐχὴ δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἐπιθυμία τῆς Γερουσίας τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ γνώμη αὐτῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως· ὑποστηρίζων τὴν γνώμην του ὁ προτείνας τὴν μεταβολὴν γερουσιαστὴς ἴσως δὲν μὲ ἐννόησεν, εἶπεν, ὁ προλαλήσας καὶ ἔρχομαι νὰ ἐξηγήσω τὴν ἰδέαν μου· ἡ εὐχὴ ἀποδίδεται πάντοτε ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ παντὸς τὸν Θεόν, καὶ μεταφορικῶς πρός τινα ἀνώτερον ἐκ μέρους μικροτέρου· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἣν ἀποτείνεται ἡ περὶ ἧς πρόκειται εὐχὴ δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ἀνωτέρα ἀλλ' ὑποτίθεται μᾶλλον κατωτέρα τοῦ νομοθετικοῦ τούτου σώματος τῆς Γερουσίας, διότι αἱ πράξεις αὐτῆς καὶ ἐπικρίνονται καὶ κατακρίνονται ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ ἐκ μέρους αὐτοῦ· ὥστε ἡ λέξις εὐχὴ ἀποδιδομένη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας ἀπάδει εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ σώματος· προσθέτω δὲ ὅτι πᾶν Νομοσχέδιον φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὑπουργοῦ θεωρεῖται ὡς πρᾶξις Κυβερνητικὴ καὶ πᾶσα περὶ αὐτῆς πρότασις τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πρέπει νὰ ἐκφράζηται διὰ τῆς λέξεως ἐπιθυμία καὶ οὐδέποτε διὰ τῆς λέξεως εὐχή.

Ὑποστηριξάντων τὴν γνώμην ταύτην καὶ ἄλλων, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, παρεδέξατο νὰ μεταβληθῇ εἰς τὰ ἀναγνωσθέντα πρακτικὰ ἡ λέξις εὐχὴ εἰς τὴν λέξιν ἐπιθυμία, ταῦτα δὲ ἐπιδιορθωθέντα οὕτως ἐπεκυρώθησαν ἄνευ τινος ἄλλης ἐνστάσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπαγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ

ἔτος 1852· προσέθηκεν ὅτι εἰς τὴν προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου δὲν ἐτηρήθησαν ἀκριβῶς αἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ἐπειδὴ τὸ σῶμα διώρισεν ἐπιτροπὴν πρὶν γίνῃ παρὰ τῶν τμημάτων προεξέτασις. Εἰς τὸ μέλλον θέλει τηρεῖσθαι ἀκριβῶς ὁ Κανονισμὸς τουτέστι θέλουν προηγεῖσθαι αἱ προεξετάσεις τῶν νομοσχεδίων εἰς τὰ τμήματα εἰς τὰ ὁποῖα θέλουν σχηματίζεσθαι ἰδιαίτερα σύντομα πρακτικὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Κανονισμοῦ, καὶ μετὰ τὰς προεξετάσεις, ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τοὐλάχιστον τριῶν τμημάτων, θέλει συγκαλεῖσθαι εἰς συνεδρίασιν τὸ σῶμα διὰ νὰ ἀποφαίνηται ἂν πρέπῃ νὰ διορίζηται ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως· ἐπειδὴ δὲ ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη γραφέων διὰ τὴν σύνταξιν τῶν πρακτικῶν τῶν τμημάτων, ἢ νὰ εὑρίσκωνται ἐν ἀσθενείᾳ ἢ ἀπουσίᾳ οἱ ἐπιφορτισμένοι τὰ χρέη τοῦ γραμματέως ΚΚ. Γερουσιασταί, τὸ γραφεῖον θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν τοῦτο κατ' αὐτὰς διὰ νὰ διορισθῶσιν εἷς ἢ δύω πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὑπαλλήλων ἢ καὶ νὰ προσληφθῶσιν ἔξωθεν ἂν οὗτοι δὲν ἐπαρκῶσινὥστε νὰ μὴν ἀπαντᾶται πρόσκομμά τι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἀντιτάξαντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστακοπούλου ὅτι παραδέχομαι τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου ἀλλὰ παρατηρῶ μόνον ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Κανονισμοῦ ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Γερουσίας περὶ τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ διορισθῇ ἢ μὴ ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ φέρηται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν νομοσχεδίων ἢ προβουλευμάτων, τὰ δὲ τμήματα συνερχόμενα ὀφείλουσι νὰ ἐκλέγωσι τὰ μέλη αὐτῆς, ἐπέφερε ἕτερος ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Κ. προέδρου ἐξηγήσαντος τοὺς τύπους τοῦ Κανονισμοῦ εἶναι νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἰς τὰ ἔργατων ἐν τοῖς τμήμασι· πρὸς τοὺς ἐξηγηθέντας τύπους προσθέτω καὶ τὸ ἀκόλουθον ὅπερ ὁ Κ. πρόεδρος ἀπὸ ἀβροφροσύνην ἴσως παρέλειψεν, ὡς ἀφορῶν τὴν οὐσίαν· πολλάκις κύριοι ἐξελέχθην μέλος ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ τμήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνῆκον ἐνῷ ἤμην ἐναντίος τῆς προτάσεως περὶ ἧς προέκειτο· ἐλθὼν ἐπομένως εἰς τὴν γενικὴν συνερίασιν καὶ ἐκφράσας τὴν γνώμην μου ἀντὶ ὑποστηρίξεως εὗρον ἀντίκρουσιν ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν μελῶν, μὴ συμμεριζομένων τὴν γνώμην μου ταύτην· προσθέτω λοιπὸν ὅτι πρέπει νὰ προεξετάζωνται καὶ νὰ προσυζητῶνται τὰ νομοσχέδια, νὰ ἐκφράζωνται αἱ γνῶμαι διὰ πρακτικῶν, καὶ νὰ διορίζωνται τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν μελῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν πλειονοψηφοῦσαν γνώμην.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ζήτημα τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς· ὁ Κανονισμὸς εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἄρθρον λέγει ὅτι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν νομοσχεδίων ἢ προβουλευμάτων ἡ Γερουσία α) προσδιορίζει τὴν ἡμέραν τῆς προεξετάσεως καὶ μετ' αὐτὴν ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τριῶν τμημάτων συγκαλεῖται τὸ σῶμα εἰς γενικὴν συνεδρίασιν· β) ἀποφαίνεται ἂν πρέπῃ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ ἢ μὴ κτλ. αἱ δύω αὗται διατάξεις φαίνονται τρόπον τινὰ εἰς ἀντίφασιν, ἀλλ' ἐξηγοῦνται καὶ ἐφαρμόζονται οὕτως· ὅταν εἰσάγηται ἓν νομοσχέδιον πολύπλοκον ἐκ πρώτης ὄψεως τότε ἐφαρμοζομένης τῆς δευτέρας διατάξεως δύναται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν νὰ ἀποφασίζηται καὶ τὸ περὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς ζήτημα· ὅταν δὲ εἰσάγηται ἓν νομοσχέδιον ὄχι πολύπλοκον ἐκ πρώτης ὄψεως, καὶ ἐκ τῆς προεξετάσεως ἀποδειχθῇ προφανῶς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιτροπῆς, τότε ἐφαρμοζομένης τῆς πρώτης διατάξεως δύνανται τὰ τμήματα νὰ προκαλέσωσιν τὸν διορισμὸν αὐτῆς· τοιουτοτρόπως θέλει συμβιβάζονται αἱ δύω αὗται διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ· ἀλλ' ὡς προεῖπον ἡ ἐξήγησις τοῦ Κ. προέδρου κύριον σκοπὸν ἔχει τοῦ νὰ δίδηται ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν προεξέτασιν τῶν νομοσχεδίων καὶ προτάσεων.

Εἶμαι σύμφωνος ἐπέφερεν ἕτερος μὲ τὴν γνώμην τοῦ Κ. προέδρου, καὶ δὲν συμμερίζομαι ἐκείνην τοῦ προαγορεύσαντος γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστακοπούλου· ἡ διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ εἶναι σαφὴς σαφεστάτη· τοὐτέστι προεξετάζονται μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τὰ νομοσχέδια, καὶ ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τριῶν τμημάτων συγκαλεῖται εἰς συνεδρίασιν τὸ σῶμα διὰ νὰ ἀποφανθῇ ἂν πρέπῃ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως· ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἤδη δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ζητήματος τούτου δύναται νὰ γενῇ ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Ἀντιλέγων εἰς ταῦτα ὁ γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος, συμφωνῶ εἶπεν, ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἰδιαιτέρων πρακτικῶν ἐν τοῖς τμήμασι καὶ λοιπὰ, ἀντικρούω δὲ τὴν γνώμην ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν προεξέτασιν, καὶ φρονῶ ὅτι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν νομοσχεδίων πρέπει ἀμέσως νὰ ἀποφασίζηται ὁ διορισμὸς ἢ μὴ ἐπιτροπῆς· ἡ γνώμη μου αὕτη προφανῶς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρον **18** καὶ ἀπὸ τὸ ἄρθρον **19** τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἐνταῦθα παρατηρησάντων πολλῶν ἐκ τῶν Κ.Κ. γερουσιαρχῶν ὅτι πρέπει νὰ γένῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἰδιαιτέρα συζήτησις εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ὁ Κ. πρόεδρος παρατηρήσας ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς δευτέρας διατάξεως μόνης ἀντιβαίνει εἰς τὴν πρώ-

την, ἡ δὲ ἐφαρμογὴ τῆς πρώτης συμβιβάζεται μὲ τὴν δευτέραν, ἀπήγγειλεν ὅτι πάσα παραιτέρω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συζήτησις παύει καὶ θέλει ἐφαρμόζεσθαι ὁ κανονισμὸς ὡς ἀνωτέρω μεχρισοῦ γίνῃ τροποποίησις αὐτοῦ. Τὴν γνώμην ταύτην παρεδέξατο ἡ Γερουσία.

Μετὰ ταῦτα τῇ διαταγῇ τοῦ Κ. προέδρου ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος **1852** ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπεξεργασθεῖσα μετ' ἐπιστασίας τὸ παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος **1852**, καὶ παρατηρήσασα ὅτι τοῦτο ὡς πρὸς τὴν βεβαίωσιν καὶ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου δὲν διαφέρει ἀπὸ τοὺς νόμους τῶν παρελθόντων ἐτῶν, εἰμὴ κατά τινας μικρὰς τροποποιήσεις ἐπενεχθείσας πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκτελέσεως, περεδέξατο τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὁμοφώνως.

Προχωρήσασα ἑπομένως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν καθέκαστα διεφώνησεν ἐπὶ τῶν ἄρθρων **3** καὶ **16**, καὶ ἡ μὲν πλειονοψηφία συγκειμένη ἐκ τῶν ΚΚ. Π. Λοιδωρίκη Ν. Μαυρομιχάλου καὶ Χ. Παπαπολίτου ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ κατεπείγον τῆς ἀνάγκης, ἥτις ἀπαιτεῖ τὴν ταχείαν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐπιψήφισιν, παρελέξατο αὐτὰ ὅπως ἔχουσι μὲ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Διὰ νὰ ἀποφεύγωνται τὰ ὁποῖα προτείνει ἡ μειονοψηφία ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα, καλὸν θέλει εἶναι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προσδιορίσῃ ἐπὶ τὸ μέλλον τὸν χρόνον τῆς δηλώσεως τῶν ζώων ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου. Ἑπομένως, ἐπειδὴ ὁ περὶ φορολογίας νόμος ἀναφέρει περὶ τῶν λακωνικῶν προϊόντων ἦτο καλὸν νὰ μὴ γίνῃ λόγος τις ἐντεῦθεν περὶ τούτων· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ παρὸν νομοσχέδιον περιέχει ἴδιον ἄρθρον περὶ αὐτῶν, ἡ πλειονοψηφία ἐνῶ παραδέχεται αὐτὸ διὰ τὸ κατεπείγον τοῦ καιροῦ· ταὐτοχρόνως συναίνει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέλλον ὑπαγωγῆς τῶν λακωνικῶν προϊόντων εἰς τὴν γενικὴν φορολογίαν.

Ἡ δὲ μειονοψηφία συγκειμένη ἐκ τοῦ Κ. Ι. Θεοτόκη προτείνει τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3.

Ἡ φράσις « ἕκαστος κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους Φεβρουαρίου νὰ δηλώσῃ κλπ. » νὰ τροποποιηθῇ εἰς τὴν φράσιν « ἕκαστος κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους Μαρτίου νὰ δηλώσῃ κλπ. »

Ἡ τροποποίησις αὕτη καθίσταται ἀναγκαία διότι ἐνδέχεται νὰ τελευτήσωσι ζῶά τινα ἐκ τῆς δριμύτητος τοῦ χειμῶνος, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἄδικον νὰ εἰσπράττεται φόρος ἐπὶ μὴ ὑπαρχόντων ζώων· ἑπομένως τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων πρέπει νὰ κλείεται κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Μαρτίου, καὶ κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ γενῶσιν καὶ εἰς τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα αἱ ἀνήκουσαι τροπολογίαι σύμφωνα μὲ τὴν ἀνωτέρω τροποποίησιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 16.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ ἐξαλειφθῇ ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπαχθῶσι καὶ τὰ λακωνικὰ ζῶα εἰς τὴν γενικὴν φορολογίαν, καθόσον ἡ Γερουσία πολλάκις ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τοῦ νὰ ὑπαχθῶσι δηλονότι συμφώνως μὲ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ συντάγματος ὅλα γενικῶς τὰ προϊόντα τῆς Λακωνίας εἰς τὴν γενικὴν φορολογίαν.

Ἀθῆναι τὴν 18 Δεκεμβρίου 1851.

Ἡ ἐπιτροπή

Χαρ. Παπαπολίτης — Ν. Μαυρομμάτης
Π. Διδορίκης — Ἰωάννης Θεοτόκης.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς Κ.Κ. γερουσιαστὰς, τὴν δὲ ἐλευσομένην παρασκευὴν 21 τοῦ μηνὸς περὶ τὴν ὥραν 11 π. μ. νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Δ. Βούλγαρης ἔλεξε τάδε. Κύριοι γερουσιασταί!

Οἱ συμπολῖταί μου οἱπρώην τῆς νήσου Ὕδρας πρόκριτοι καὶ λοιποὶ οἱ ὁλοκλήρους τὰς ἑαυτῶν καταστάσεις προτενεγκόντες εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα ἀπέστειλον ἐνταῦθα ἐπιτροπὴν διὰ νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας τὴν περὶ ἀποζημιώσεως ἀναφοράν των, ἐκ τῆς ὁποίας θέλετε πληροφορηθῇ τὸν δεινὸν κατάσασιν εἰς ἣν ἔρθασαν οἱ πρόμαχοι οὗτοι τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους, οἱ συντελέσαντες διὰ πλοίων, κεφαλαίων καὶ ἀνδρῶν εἰς τὴν πολιτικὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ· κατὰ τὸ 1821 ἔτος ὅτε ἡ σάλπιγξ τῆς ἐπαναστάσεως ἤχησε καὶ ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀγὼν τοῦ ἀνίσου πολέ-

μου ἤρξατο, ἔδέησε νὰ σχηματισθῇ ἐθνικὸς στόλος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν κολοσσαίων δυνάμεων αὐτοῦ· ὁ στόλος οὗτος συνεκροτήθη πάραυτα ἀπὸ ἰδιόκτητα πλοῖα τῶν Ὑδραίων καὶ τῶν δύω ἄλλων ἀδελφῶν νήσων Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν, καὶ διετηρήθη διὰ τῶν χρημάτων αὐτῶν καθ' ὅλον τὸν χρόνον τοῦ πολέμου· εἶναι βεβαίως ἄπορον πῶς οἱ μεταξὺ κολοσσαίων καταστάσεων βιοῦντες οὗτοι ἄνδρες τοῦ πελάγους ἀπεφάσισαν νὰ ἀπογυμνωθῶσιν ὅλων, οἷον πλοίων χρημάτων καὶ λοιπῶν· ὁ ἔνθερμος ζῆλος, ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδος καὶ αἱ διαβεβαιώσεις καὶ ὑποσχέσεις τῶν συναδελφῶν Ἑλλήνων ἔκαμον τούτους νὰ προσφέρωσι τὰ πάντα εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, ἐλπίζοντες ὅτι μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἤθελον συμμερισθῇ τῶν καρπῶν μιᾶς λαμπρᾶς ἐπιτυχίας ἥτις ἔμελλε νὰ ἐπισφραγίσῃ ὡς καὶ ἐπεσφράγισε τὸν ἐθνικὸν ἱερὸν ἀγῶνα εὐημεροῦντες καὶ ἀμειβόμενοι· ἀλλὰ πολλαὶ περιστάσεις, καὶ πολλαὶ περιπέτειαι τῆς πατρίδος ἔφερον ἴσως τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ μὴ ληφθῇ μέχρι τοῦδε ἡ ἀνήκουσα πρόνοια περὶ τῶν μεγάλων αὐτῶν θυσιῶν των. εὑρίσκομαι Κύριοι, εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν διότι ὑποβάλλω τοιαύτην ἀναφορὰν ἐνώπιον τοῦ Σεβ. τούτου σώματος, τὸ ὁποῖον περιέχει ἄνδρας ἀγωνιστάς· στρέφων κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς μου βλέπω ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης στρατηγοὺς, πολιτικοὺς διακριθέντας εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, οἵτινες ὑπέγραψαν καὶ ἀνεγνώρισαν διὰ τῶν ἐθνικῶν ἀποφάσεων τὰς τοιαύτας θυσίας, τῶν ὁποίων αἱ ὑπογραφαὶ εἰσὶν ἀκριβεῖς, καὶ μαρτυροῦσιν αὐτάς. Τὰ περὶ τούτων τῶν θυσιῶν ἔγγραφα τὰ ὁποῖα καὶ ἐπισήμως ὡς μέλη Κυβερνήσεων καὶ ἐθνικῶν συνελεύσεων καὶ ἰδιωτικῶς ὡς ἄριστοι ἐξέθεσαν περιβάλλουσι καλλωπίζοντα τὰ ἀρχεῖα τῶν ναυτικῶν τούτων νήσων· κρίνω περιττὸν ἔθεν νὰ κάμω περισσότερον λόγον περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνδρῶν τούτων· περιορίζομαι δὲ μόνον νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς νὰ ἀποφασίσητε ὅ,τι τὸ δίκαιον καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους πρὸς τοιούτους μεγάλους ἀγωνιστὰς ἀπαιτεῖ· ἑπομένως ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἀναγνώσω τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφοράν.

Ἐνταῦθα συναινέσει τῆς Γερουσίας ἀνεγνώσθη ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς ὑπήκοον πάντων· μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Κοινὸν αἴσθημα, κοιναὶ θυσίαι, θρησκευτικὸς πατριωτισμὸς, καὶ γενικὴ ἀπόφασις ἔφερον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους· αἱ θυσίαι καὶ ἐκδουλεύσεις δὲν δύνανται νὰ ὑπα-

χθῶσιν εἰς ἀναλογίας διότι πρὸς τὸ ποσὸν ὑπάρχει καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν· οἱ κάτοικοι τῶν τριῶν νήσων προσέφερον θυσίας σημαντικὰς καὶ χρήματα ἄτινα δὲν εὑρίσκοντο εἰς ἄλλον τόπον· οὐχ ἧττον ὅμως ἐγένοντο μεγάλαι θυσίαι καὶ εἰς τὴν στερεάν, ἀλλ' ἡ ἐξέτασις αὐτῶν δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπῆρχε διαφορὰ τοῦ ζυγοῦ εἰς τινα μέρη καθὼς καὶ εἰς τὰς νήσους ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι τὰ πάντα εὑρίσκοντο εἰς τὴν σαλπὰν βούλησιν τοῦ τυράννου· ἤδη παρουσιάζονται οἱ συναδελφοὶ ἡμῶν Ὑδραῖοι καὶ ἐκθέτουσι δι' ἀναφορᾶς των τὰ δικαιώματα καὶ ἀπαιτήσεις ἃς ἔχουσι μετὰ τῶν λοιπῶν νησιωτῶν οἵτινες προσέφερον τὰ πάντα ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος· νομίζω λοιπὸν ἀναγκαῖον νὰ συστηλῇ καὶ ἡ ἀναφορὰ αὕτη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα καὶ ἐπιφέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν ἐντὸς τοῦ νομίμου, τοῦ δικαίου, καὶ τῆς ἰσότητος, ἐκ τῶν ἐνόντων μέσων τοῦ Κράτους.

Δὲν ἀμφιβάλλον ἐπέφερεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Βούλγαρις περὶ τῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα ἐκφράζει ἤδη τὸ σῶμα· νομίζω ὅμως χρέος μου νὰ εἴπω ὅτι ἡ προκειμένη ἀναφορὰ ὑπαγορευθεῖσα ἀπὸ περιστάσεις ἀπαιτούσας ταχεῖαν θεραπείαν τῶν ὁποίων ἔχουσι ἀνυπερβλήτων ἀναγκῶν, δὲν συμβιβάζεται μὲ μίαν ἀπόλυτον σύστασιν, ἥτις ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἔχει βέβαια τὸ ἀποτέλεσμα ἐργασίας προπαρασκευαστικῆς, ἡ ὁποία χρῄζει χρόνου τινὸς μέχρι τῆς ὁριστικῆς τακτοποιήσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζητήματος τῶν ναυτικῶν νήσων· παρατηρῶ λοιπὸν ὅτι διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ ἡ Γερουσία εἰς τὴν πραγματικὴν ἀνάγκην τῶν ἀναφερομένων, τὸ σῶμα θέλει πράξει ἔργον δικαιοσύνης ἐὰν ἀποφασίσῃ ὅτι μέχρι τῆς τακτοποιήσεως τῶν εἰρημένων ἀποζημιώσεων πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ἀπὸ τοῦδε ἓν ποσὸν κατ' ἔτος καὶ νὰ χορηγῆται τοῦτο εἰς τὰς ἐχούσας δικαίωμα ἀπαιτήσεως οἰκογενείας, προβλεπόμενον καὶ ψηφιζόμενον διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἤδη εἰσάγεται εἰς τὰς Βουλάς.

Ὑποστηρίζω ἐγκαρδίως τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος, προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Ψύλλας· δὲν ἔχω λόγους ἀνταξίους νὰ ἐκφράσω τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας τῶν ἀνδρῶν τῆς νήσου Ὕδρας, διότι πᾶς λόγος θέλει μένει κατώτερος τῶν ἀγώνων τούτων· ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι δὲν ὁμιλεῖ πρὸς ἄνδρας μὴ εἰδότας ἀλλ' εἰς ἄνδρας συμπραξάντας εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ συνυπογράψαντας τὰς μεγάλας ἐκείνας θυσίας, καὶ διὰ τοῦτο πᾶς λόγος εἶναι κατώτερος ὅλων αὐτῶν τῶν ἀγώνων, τοὺς ὁποίους

αὐθόρμητοι προσήνεγκον οἱ συναδελφοί μας Ὑδραῖοι· ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐρλέχθησαν ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ ζήλου καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ ἐδόθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα· ἀλλ' αἱ θυσίαι τῶν τριῶν νήσων εἰσὶ προφανεστέρως ἐκούσιαι καὶ μεγάλαι, καὶ αἱ διάφοροι ἐθνοσυνελεύσεις ἐψήφισαν ἐκτὸς τῆς ὀφειλομένης γενικῆς ἀμοιβῆς πρὸς πάντας τοὺς ὑπὲρ πατρίδος προφανῶς δυστυχήσαντας, ὅτι τὸ ἔθνος ὀφείλει νὰ ἀποτίσῃ τὰς συνεισφορὰς τῶν ἀνδρῶν τῆς Ὕδρας καὶ τῶν δύω ἄλλων νήσων· ἡ κατάστασις αὐτῶν ἀπὸ πλουσίας εἰς πενεστάτην εἶναι προφανές· ὅταν διέβην κατὰ τὸ ἔτος 1828 τὴν Ὕδραν εἶδον τὴν τοιαύτην μεταβολήν, συγκρίνων αὐτὴν μὲ τὴν κατάστασιν τὴν πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως εἶπον ὅτι ἄνευ τῶν νήσων τούτων αἱ ἐκστρατεῖαι τῶν κατοίκων τῆς ξηρᾶς δὲν ἠδύναντο νὰ φέρωσι τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον ἔφερον. Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου ὁ κάτοικος τῆς ξηρᾶς ἐπανελθὼν εὗρε τὰς γαίας καὶ λοιπὰ ἀκίνητα κτήματά του, καὶ ἐκανόνισεν ἕνα τρόπον ζωῆς, ἀλλ' ὁ κάτοικος τῶν νήσων ποῦ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τὸν πόρον τῆς ζωῆς του ἀφοῦ τὰ πάντα ἀπώλεσε; καὶ ἐὰν μία πρώην Κυβέρνησις δὲν ἐχορήγει τὰ ἀνήκοντα μέσα αἱ νῆσοι αὗται ἤθελον κατερημωθῆ· ὁ πρῶτος ὑπογεγραμμένος εἰς τὴν ἀναφορὰν Λάζαρος Κουντουριώτης ὑπῆρχεν ὁ πραγματικὸς Κυβερνήτωρ οὕτως εἰπεῖν τῆς Ἑλλάδος· αὐτὸς ἤδη ἀποστέλνει χεῖρα ἱκέτιδα καὶ ζητεῖ τὸ δίκαιόν του, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἀπαιτῇ τοῦτο μὲ ἀγέρωχον μέτωπον· ὅλαι αἱ στρατιωτικαὶ δυνάμεις ἐτείνοντο πάντοτε τὰ βλέμματά των εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἔσωσαν αὐτάς· ὅτε ὁ Στρατηγὸς Φαβιὲ μὲ ὅλας τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἐκινδύνευε νὰ ἀπολεσθῇ ἀπὸ τὸν ὀδυνηρὸν τῆς πείνης θάνατον, πολιορκούμενος ἀπὸ τὸν ἄξιον ἐκείνον Ὁμέρπασᾶν τῆς Καρύστου τότε ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς κοινότητος τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν Λάζαρον Κουντουριώτην ἀπεστάλησαν τρία πλοῖα τὰ ὁποῖα ἔλυσαν τὸν ἀποκλεισμὸν καὶ ἔσωσαν τὸν Φαβιὲ καὶ τὸν τακτικὸν στρατόν, ὅστις ἐχρησίμευσεν ὡς προζώμιον τοῦ σημερινοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ μας, ἀπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ τὸν ὀλέθριον θάνατον τῆς πείνης· ἀλλὰ μόνη αὐτὴ εἶναι ἡ περίστασις τῆς πατριωτικῆς προθυμίας τῶν ἀνδρῶν τῆς νήσου ταύτης; ὄχι· εἶναι καὶ ἄλλαι παμπολλαὶ τὰς ὁποίας καὶ κάλλιον γνωρίζετε· ἐὰν ῥίψωμεν κατόπιν ἓν βλέμμα εἰς τὴν νῆσον Ψαρρῶν εὑρίσκομεν ὅτι οἱ κάτοικοι αὐτῆς προσέφερον ἐκ τοῦ ἀστερήματός των τὰς μεγάλας ἐκείνας θυσίας, καὶ ἀφοῦ ἀπώλεσαν τὴν πατρίδα των καὶ πᾶσαν τὴν κατάστασίν των· ἀνα-

ρέρων τὰς δύω ταύτας νήσους δὲν λησμονῶ τὴν νῆσον Σπετζῶν ἡ ὁποία πρώτη ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἔπεμψε πρὸς τοῦτο πρέσβεις εἰς Ὕδραν· ἦλθον, παρῆλθον διάφοροι Κυβερνήσεις καὶ διάφοροι περιστάσεις εὐνοϊκαὶ, ἀλλὰ πάντοτε μεγίστη ἀδιαφορία ὑπῆρξεν εἰς τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῶν τριῶν τούτων νήσων· ἀγνοῶ ποῖος κακὸς δαίμων συνέστειλε τὰς χεῖρας αὐτῶν διὰ νὰ μὴ ἐκταθῶσι περαιτέρω. Εὐνοϊκαὶ περιστάσεις παρῆλθον ὅτε παρουσιάσθη τὸ δάνειον τῶν 60 ἑκατομμυρίων, καὶ ἀπεφασίσθη ἡ διανομὴ τῆς ἐθνικῆς γῆς. Τί ἠμπορεῖ σήμερον νὰ ἀντιτάξῃ ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως ἡ Κυβέρνησις; βεβαίως τὴν ἀνέχειαν τοῦ ταμείου· ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχει ἀνέχεια τοῦ ταμείου καὶ δὲν ὑπάρχουν ἄλλα μέσα εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐγκύψῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν θεραπείαν τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀνάγκης, ἐγὼ ὑποδεικνύω εἰς τὴν Κυβέρνησιν μέσον τι ἐνεργηθὲν ἄλλο τε ἀπὸ τοὺς κατὰ πάντα τελείους προγόνους μας τὸ ἑξῆς· πόλις τις Ἑλληνικὴ ἐκινδύνευε νὰ ἀπωλεσθῇ εἴτε ἀπὸ λιμὸν ἕνεκα τῆς στενῆς πολιορκίας, εἴτε ἀπὸ τὴν σπάθην τῶν ἐχθρῶν· ἄλλη δὲ πόλις φίλη καὶ σύμαχος θέλουσα νὰ προφθάσῃ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς καὶ μὴ ἔχουσα ἄλλα μέσα ἐψήφισε νὰ νηστεύωσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς μίαν ἡμέραν ἑκάστου μηνὸς, τὸ δὲ προϊὸν τῆς νηστείας ταύτης ἐψήφισε νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πολιορκουμένους, οἵτινες ἐσώθησαν τοιουτοτρόπως· ἤθελα προτείνει λοιπὸν καὶ ἐγὼ νὰ νηστεύσῃ ἕκαστος Ἕλλην ἀνὰ μίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους, καὶ τὸ ἐκ τοιαύτης νηστείας προκύπτον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης, διὰ νὰ ἀποδοθῇ βαθμηδὸν ὁ φόρος καὶ τὸ χρέος ἡμῶν εἰς τοὺς συναδέλφους μας ἄνδρας τῶν νήσων· ὑποστηρίζω λοιπὸν τὴν πρότασιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Βούλγαρη τοῦ νὰ συσταθῇ στενῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ προκειμένη ἀναφορὰ μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ ληφθῶσι μέτρα ὅσον ἔνεστι σύντονα, ταχέα καὶ τελεσφόρα· καὶ ταῦτα ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου, καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς ἡμέρας μάλιστα. Παύων ζητῶ συγγνώμην ἐάν τι δὲν ὡμίλησα ἐπαξίως τῶν μεγάλων ἀγώνων καὶ κατορθωμάτων περὶ ὧν πρόκειται.

Δὲν θέλω μακρηγορήσει, ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ν. Πονηρόπουλος, διότι οἱ προλαλήσαντες Κ.Κ. γερουσιασταὶ ἐξέθηκαν ἐν ἐκτάσει τὰ πάντα· συνομολογῶ ὅτι ὁ ἀγὼν ἦτο γενικὸς, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν τριῶν νήσων τοὺς συντηρήσαντας τὸν ἐθνικὸν στόλον ἀποτελοῦντα τὸ ἥμισυ καὶ περισσότερον τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεών μας ὁ ἀγὼν ἦτον ἐξαιρετικὸς, καὶ ἂν ὅλοι οἱ ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων εἶναι δικαιολογημένοι

καὶ ἄξιοι ἀνταμείψεως, ἑκατονταπλασίως εἰσὶ δικαιολογημέναι καὶ ἄξιαι περισσοτέρων ἀμοιβῶν αἱ θυσίαι τῶν κατοίκων τῶν νήσων, διότι αὗται δὲν ἐγένοντο ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀλλ' ἐκ τῶν διακεκριμένων κατοίκων ἀναβαινόντων μέχρι τῶν 50 προσώπων, καὶ διότι τὰ πάντα ἐδαπάνησαν ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου, καὶ σήμερον εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσωσιν οὐχὶ ἀποζημίωσιν ἀλλὰ συνδρομὴν ἀπὸ τὸ ἔθνος· ὅλαι αἱ ἐθνοσυνελεύσεις ἀνεγνώρισαν τὰ δικαιώματα τῶν νήσων καὶ ἐψηφίσαντο τὴν ἀποζημίωσιν αὐτῶν πρὸ παντὸς ἄλλου· πολλαὶ δυσχερεῖς περιστάσεις, πολλαὶ περιπέτειαι παρουσιάσθησαν εἰς τὰς παρελθούσας Κυβερνήσεις, αἵτινες ἐμπόδισαν αὐτὰς νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ ἀποφασισθέντα· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ εὐνοϊκαὶ περιστάσεις παρουσιάσθησαν πλὴν οὐδεμία ὠφελιμία γέγονε. Ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἠκούσαμεν Κύριοι, παρ' ἑνὸς ὑπουργοῦ τὴν πρότασιν ὅτι θέλωμεν πέσει εἰς ἀμηχανίαν ἐὰν ἔλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ζητήματος τούτου τῆς ἀνταμείψεως τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων· ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι ὀλίγη καλὴ θέλησις, μικρὰ φρόντις ἂν ὑπάρξῃ, θέλομεν φθάσει αἰσίως εἰς τὸν σκοπόν. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις περιστείλῃ τὰ ἔξοδα ἅτινα γίνονται ἐκτὸς τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ νόμου, καὶ ἅτινα ἐμφαίνονται εἰς τρία κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ, Κεφ. Β'. ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ΧΧΙ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, καὶ κεφ. Ε. τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν θέλει σχηματίσει ἱκανὰ κεφάλαια, ἅτινα εἶναι ἀρκετὰ νὰ παραδοθῶσιν εἰς περίθαλψιν τῶν κατοίκων τῶν νήσων· ὑποστηρίζω λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὴν πρότασιν τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Βούλγαρη τοῦ νὰ συσταθῇ ἡ ἀναφορὰ μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ νὰ ληφθῶσι μέτρα ὅσον ἔνεστι σύντομα πρὸς περίθαλψιν τῶν κατοίκων τῶν νήσων.

Ἡ θρησκευτικὴ σιωπὴ, ἐπήνεγκεν ἄλλος, μὲ τὴν ὁποίαν ἠκούσατε σήμερον τὴν ἀναφορὰν τῶν προυχόντων τῆς νήσου Ὕδρας, καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὰς τῶν προκρίτων Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν τῶν συνεισενεγκόντων εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἱερὸν ἀγῶνα εἶναι ἔκφρασις ζωηρὰ τῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα διήγειρεν εἰς τὰς καρδίας ὅλων ἐν γένει τὸ περιεχόμενον αὐτῶν.

Δὲν προτίθεμαι Κύριοι νὰ ὑποστηρίξω τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῶν ἀναφερομένων στηριζομένας εἰς ἀδιαρρήτους δικαιώματα, τὰ ὁποῖα τὸ ἔθνος ἐξ ἀρχῆς ἀνεγνώρισε, καὶ τὰ ψηφίσματα τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων καθιέρωσαν, ἀναφέρων πρὸς εἰδότας τὰς μεγάλας χρηματικὰς θυσίας, τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ τρόπαια τῶν προκρίτων καὶ τῶν κατοίκων ὅλων τῶν τριῶν ναυτικῶν

νήσων, τα οποία ομιλλώμενα με τα ηρωϊκά κατορθώματα των προκρίτων και στρατιωτικών της Ελλάδος, εκίνησαν το βάρβος όλης της οικουμένης και είλκυσαν την συμπάθειαν όλων των χριστιανικών εθνών υπέρ του Ελληνικού αγώνος. Αλλ' έρχομαι να διαβεβαιώσω τους λόγους του πρώτων αγορεύσαντος εντίμου γερουσιαστού Κυρίου Βαϋλαχρή και των διαδεξαμένων αυτόν εις το θέμα τούτο, περί της ανάγκης της ταχείας εκπληρώσεως των αιτήσεων των αναφερομένων, καθ' όσον οι εθνικοί πόροι επιτρέπουσιν, αναφέρων τινά περιστατικά των οποίων έστάθην μάρτυς αυτόπτης και εκ των οποίων έκαστος δύναται να γνωρίση την αληθή κατάστασιν εις την οποίαν σήμερον ευρίσκονται οι προσενεγκόντες όλην αυτών την περιουσίαν εις τον υπέρ της πατρίδος αγώνα κάτοικοι των ναυτικών νήσων, κατάστασιν, την οποίαν δεν πιστεύουν, όποι υπολαμβάνουν ότι οι αναφερόμενοι απεταμίευσαν το πλείστον μέρος της χρηματικής των περιουσίας, συνεισενεγκόντες μέρος μόνον αυτής· επιτρέψατέ μοι διά τούτο να σας διεγγηθώ τα περιστατικά ταύτα· διευθυνόμενος εις την καθέδραν της δεισιδαίσεως κατά το 1822 εύρέθην εις Ύδραν, ότε ηγγέλθη ότι ο εχθρικός στόλος κατέπλευσεν εις Χίον, διευθυνόμενος εις τον Αργολικόν κόλπον, ενώ συγχρόνως εισέβαλεν εις Πελοπόννησον ο Δραμάλης, στρατοπεδεύσας εις Άργος· ο κίνδυνος ήν τότε περί των όλων και η σωτηρία της πατρίδος εξήρτητο από την ναυτικήν δύναμιν χωρίς της οποίας ο εχθρός κρατών της θαλάσσης, ήθελεν ενώσει εύκόλως την ναυτικήν και πεζικήν δύναμιν, και τότε ήθελε φέρει εις πέρας το σχέδιον, το οποίον εξ αρχής εμελέτησεν.

Εις την κρισιμον εκείνην στιγμήν συνήλθεν η σεβασμία εκείνη των γερόντων συνάθροισις εις την μονήν της Ύδρας· και αύθωρεί απεφάσισε να γένη συνεισφορά προς εξοπλισμόν των πλοίων, τα οποία ενωμένα με τα των Σπετζών και Ψαρρών έμελλον να απαντήσωσι τον τρομερόν εκείνον στόλον· η απόφασις επραγματοποιήθη αμέσως, και εντός της ημέρας ώφειλεν έκαστος να καταβάλη την έρισβεΐσαν ποσότητα· μεταξύ των σεβασμίων τούτων γερόντων ήν και ο μακαρίτης Δημήτριος Κριεζής, όστις αφού εξήντλησεν όσον είχε χρηματικόν εις τους προλαβόντας έρανους, και το ιδιόκτητον πλοίον του έγεινε τού πυρός παραχάλωμα με δύο υιούς προσέφερεν όσα είχεν άργυρά σκεύη, διά να πληρώση τον έρανόν του· εξαίρετος Κύριοι! εις την οικίαν του μακαρίτου και είδον αυτοίς όμμασι το γενναίον δύναμαι δε να τής βεβαιώσω ότι και πολλοί και τότε και εις άλλας περιστάσεις έκαμαν το ίδιον, συνεισενεγκόντες αντί χρημάτων ό,τι είχον πολύτιμον, διά την σωτηρίαν της πατρίδος.

Εις άλλην παρομοίαν περίστασιν, ότε η έδρα της εκτελεστικής εξουσίας ήτον εις τα πλοία τα προσωρμισμένα εις Μύλους και η Βουλή συνεδρίαζεν εις Άργος, εστάλην αυτός εγώ Βουλευτής ών εις Ύδραν με επίσημα της εκτελεστικής εξουσίας, διά να παραστήσω την ανάγκην του να εκπλεύση όσον ταχύτερα ο στόλος, υποσχόμενος εκ μέρους αυτής γρόσια τριακοσίας χιλιάδας εκ των προσόδων των νήσων του Αιγαίου πελάγους· αλλ' ήτον ανάγκη χρημάτων, και όχι υποσχέσεων, αί οποίαι ήτον δύσκολον ή και αδύνατον να πραγματοποιηθώσιν· οι γενναίοι μ' όλα ταύτα εκείνοι άνδρες ώπλισαν εντός τριών ημερών τα πλοία των δαπανήσαντες εξ ιδίων εις τροφάς και μισθοδοσίας των ναυτών χωρίς να λάβωσιν όσα υπέσχετο η τότε διοίκησις.

Εκ τούτων συμπεραίνει έκαστος την πραγματικήν ένδειαν εις την οποίαν ευρίσκονται οι προσενεγκόντες πάν ό, τι είχον υπέρ της ελευθερίας της πατρίδος, και ο γενναίος λαός των τριών ναυτικών νήσων, εις την σημερινήν της εμπορικής ναυτιλίας κατάστασιν, την οποίαν αυτοί ούτοι οι πράκτοι δύνανται να εμψυχώσωσιν, όταν λάβωσι παρά της Κυβερνήσεως τα μέσα, ως έπραξαν και επί του αοιδίμου Κυβερνήτου, ότε Ελαίον απέναντι των οφειλομένων αποζημιώσεων και άπαξ μόνων τριακοσίας χιλιάδας δραχμών.

Αί οφειλόμεναι αποζημιώσεις εις τας ναυτικάς νήσους είναι το ιερώτερον του έθνους χρέος, και τούτο προκύπτει εις όλα τα ψηφίσματα όλων των εθνικών συνελεύσεων, τοιούτον ανεγνώρισεν αυτήν η πατρίς, και τοιούτον το θεωρεί, διά τους λόγους τους οποίους εξέθεσεν ο προαγορεύσας έντιμος συναδελφός μας Κύριος Λόντος.

Τίς άλλος παρ' ημάς Κύριοι! δύναται να εκτιμήση τας υπέρ της κοινής ελευθερίας θυσίας, τους αγώνας, τα δυστυχήματα των Ύδραίων, Σπετζιωτών και Ψαριανών; τίς άλλος οφείλει μάλλον ημών να υποστηρίξη και να συστήση εις την Κυβέρνησιν της Α. Μ. τα δίκαια των συναδελφών μας τούτων; ας συλλογισθώμεν ότι αυτοί εκείνοι εις τους οποίους απέβλεπε το έθνος εν εκείναις ταις ημέραις, παρουσιάζονται δι' αναφορών εις ημάς αιτούντες ως χάριν, ως έλεος, όχι όλον, αλλά μέρος και μέρος πολλοστόν των οφειλομένων αυτοίς παρά του έθνους, και τούτο ού προς έθνων μόνον όφελος, αλλά προς βοήθειαν και των

δυστυχῶν συμπολιτῶν των, οἱ ὁποῖοι θέλουν εὕρει πόρον ζωῆς, ὅταν οὗτοι λάβωσι τὰ μέσα νὰ διατηρήσωσι τὰ πλοῖα των.

Ἤθελεν εἶσθαι σκληρόν, ἄδικον, ἐσχάτη ἀγνωμοσύνη νὰ ἀνέχηται περαιτέρω τὸ ἔθνος βλέπον εἰς τοιαύτην δυστυχίαν τοὺς ὑπὲρ τῶν ὅλων προκινδυνεύσαντας, τοὺς συνεισενεγκόντας καὶ περιουσίαν, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν διὰ τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν. Οἱ πρόγονοί μας Ἀθηναῖοι διεφύλαττον ἐπὶ χίλια ἔτη, ἀπὸ τοῦ Θησέως μέχρι Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, τὸ πλοῖον ἐκεῖνο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔπλευσεν ὁ Θησεὺς εἰς Κρήτην καὶ πάλιν ἐσώθη, ἐπισκευάζοντες αὐτό, ὡς μνημεῖον τῆς πράξεως ἐκείνης, καὶ σημεῖον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἥρωα ἐκεῖνον, διότι τοὺς ἀπήλλαξεν ἀπὸ τὸν σκληρὸν ἐκεῖνον φόρον, τὸν ὁποῖον κατ' ἔτος ἔφερον εἰς τὸν Μίνωα τῆς Κρήτης, τῶν ἑπτὰ εὐγενῶν νέων καὶ παρθένων, καὶ οἱ ἀπόγονοι ἐκεῖνοι θέλουν παραβλέψει ἀπολυμένους ὑπὸ τῆς ἐνδείας τοὺς τοσοῦτον συντελέσαντας εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν τόσον σκληρὰν καὶ πολυχρόνιον δουλείαν, ὁποία κηλὶς θέλει εἶσθαι εἰς τὴν λαμπρὰν ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος ἡ τοιαύτη ἀγνωμοσύνη.

Περαίνων τὸν λόγον Κύριοι! γνωμοδοτῶ συμφώνως μὲ τοὺς προαγορεύσαντας ἐντίμους γερουσιαστὰς νὰ συσταθῇ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἀναφορά, ὡς καὶ αἱ δύω προλαβοῦσαι τῶν Σπετζιωτῶν καὶ Ψαριανῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, συνοδευόμεναι μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάστεως ἀκριβῶς ἐκθετούμενα, μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐπιθυμίας, ἵνα ληφθῇ ὅσον ἐνεστι τάχιον μέτρον διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν συνεισενεγκόντων εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα κατοίκων τῶν ναυτικῶν νήσων Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν.

Ὁ Κύριος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, εὑρισκόμενος ἐν μέσῳ ἡμῶν, γνωρίζων παρὰ πάντα ἄλλον τὰ δίκαια τῶν ἀναφερομένων, θέλει συστήσει βεβαίως τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, παριστάνων τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ὁρισθῇ ἐν ποσὸν ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἀναφερομένων, ἀνάλογον μὲ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ ἔθνους.

Λαμβάνων αὖθις τὸν λόγον, ἐπήνεγκεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Πανηρόπουλος, περὶ τῶν προχείρων μέσων δι' ὧν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἀμοιβὴ τῶν συναδελφῶν μας νησιωτῶν, παρατηρῶ ὅτι πολλὰ περιττὰ ἔξοδα δαπανῶμεν εἰς ὑπηρεσίας ἧττον ἀναγκαίας, καὶ πολλὰ τοιαῦτα καταναλίσκομεν εἰς ὑπηρεσίας πολυτελείας καὶ μὴ κατεπειγόντως χρησίμους, ὁποῖαι εἶναι αἱ πρεσβεῖαι τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων καὶ τῆς Πετρουπόλεως,

διότι οἱαδήποτε ὑποθέσεις Ἑλληνικαὶ παρουσιασθῶσι, δύνανται νὰ διεξαχθῶσι διὰ τῶν ἐνταῦθα πρέσβεων τῶν ἀνωτέρω δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι αὐτὸ τοῦτο ὑπέδειξαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ἐὰν καταργήσωμεν ταύτας, καὶ τὰ ἐκ τοιαύτης καταργήσεως προερχόμενα εἰς ὄρελος τοῦ δημοσίου ταμείου κεράλαια προσδιορίσωμεν εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην τῆς ἀποζημιώσεως τῶν νησιωτῶν ἀνάγκην, θέλομεν πράξει ἔργον δικαιοσύνης μέγιστον.

Πρὶν ἢ ἔλθωμεν εἰς ἀπόφασίν τινα ἥτις δύναται νὰ μὴ ἦναι ἀποτελεσματική, ἐπέφερεν ἕτερος, ὁρῶ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ προσκαλέσωμεν προηγουμένως ἐνταῦθα τοὺς ΚΚ. ὑπουργούς, καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν αὐτοὺς ὁποῖα μέτρα δύνανται λαμβανόμενα νὰ φέρωσι πρόχειρον θεραπείαν εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν συναδελφῶν μας νησιωτῶν.

Εἶναι περιστάσεις, προσέθηκεν ἄλλος, κατὰ τὰς ὁποίας πολλοὶ τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν τὸν λόγον, καὶ ἄλλοι ἀδιαφοροῦσιν, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὅλοι ὁμοθυμαδὸν ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι τὸν λόγον. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων περιστάσεων μία εἶναι καὶ ἡ σημερινή, καθ' ἣν πρόκειται ἡ ἐξέτασις τῶν ἱερῶν δικαιωμάτων τῶν ἀνδρῶν τῶν νήσων. Ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐξιστορήσωμεν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ κατορθώματα τούτων, οἱ λόγοι μας οἱαδήποτε καὶ ἂν ὦσι, θέλουν εἶσθαι κατώτεροι τῶν μεγάλων τροπαίων ἅτινα λαμπρύνουσι τὴν ἱστορίαν, καθόσον δὲν ἔχομεν λόγους ἀνταξίους τῶν ἀγώνων αὐτῶν νὰ φέρωμεν· ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ὑπὲρ αὐτῶν εἶναι νὰ συστήσωμεν εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον τὴν ἀναφορὰν μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς σταθερᾶς θελήσεως τῆς Γερουσίας, τοῦ νὰ λάβῃ μέτρα κατάλληλα, σύντομα καὶ ἀποτελεσματικὰ ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τριῶν νήσων· τὸ νὰ προσκαλέσωμεν ἐνταῦθα τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ νὰ συζητήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι ἀναγκαῖον κατ' ἐμὴν ἰδέαν, διότι τὸ ὑπουργεῖον θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς ἀναφορὰς καὶ θέλει ἐνεργήσει ὅ, τι δίκαιον.

Περαιωμένης κηρυχθείσης ἐνταῦθα τῆς περαιτέρω συζητήσεως ὁ Κ. πρόεδρος ἐξέθηκεν ὅτι ἐξ ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων ἐξάγεται τὸ ἀκόλουθον ἀποτέλεσμα.

Τὸ ἀντικείμενον ὂν σοβαρὸν καὶ ἄξιον ἐμβριθοῦς σκέψεως, ὡς ἀπαιτοῦν ταχεῖαν καὶ ἀνταξίαν θεραπείαν, νὰ συζητηθῇ στενῶς ὡς τοιοῦτον εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον συνοδευόμενον μὲ τὰς περὶ τούτου γενομένας ἀγορεύσεις τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, καὶ μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς σταθερᾶς ἐπιθυμίας τῆς Γερουσίας, τοῦ νὰ

λάβῃ ἡ Κυβέρνησις μέτρον σύντονον καὶ ἀνάλογον τῶν δικαίων καὶ ἀναγκαίων τῶν ἀναφερομένων σύμφωνα μὲ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου.

Ἑπομένως ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο τὴν ἀπόρασιν ταύτην παμψηφεί.

Ἐνταῦθα ἐρωτήσαντος τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Κανάρη ἂν ἡ προκειμένη σύστασις ἀφορᾷ μόνον τοὺς Ὑδραίους ἢ καὶ τῶν ἄλλων δύω ναυτικῶν νήσων τοὺς προκρίτους, ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο ὅτι ἡ σύστασις αὕτη περιλαμβάνει τοὺς προκρίτους καὶ τῶν τριῶν ὁμοῦ νήσων.

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα τριῶν ἀναφορῶν τῶν γερουσιαστῶν ΚΚ. Δ. Ὀλυμπίου, Γ. Νοταρᾶ καὶ Δ. Κανελλοπούλου, ἐξαιτουμένων τεσσαρακονθήμερον παράτασιν τῆς χορηγηθείσης αὐτοῖς ἀδείας, ἡ Γερουσία παρεδέξατο νὰ χορηγηθῇ εἰς μὲν τοὺς δύω πρώτους ἡ ζητουμένη παράτασις, εἰς δὲ τὸν τελευταῖον ἄδεια εἴκοσι ἡμερῶν, λογιζομένη ἀπὸ σήμερον.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ῥόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1852 ἔτος.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Δεκεμβρίου 1851, Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 36 μελῶν ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τάτσης Μαγγίνας, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μοναρχίδης ὑπολαβὼν εἶπεν ὅτι μακραν τοῦ νὰ πρατίθηται νὰ ἐλαττώσῃ ἡ σμικρύνῃ τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὰς θυσίας τῶν κατοίκων τῆς Ὕδρας κατὰ τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἱερὸν ἀγῶνα, δείγματα ἀχραιφνοῦς πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ζήλου, ἀνωτέρου παντὸς ἐπαίνου, χάριν τῆς ἱστορίας ὀφείλει νὰ ἐπανορθώσῃ

ἡμαρτημένον τι ἱστορικόν γεγονός, τὸ ὁποῖον ἔλαθεν ἴσως ὁ ἔντιμος γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας διηγηθεὶς ἐν τῇ ἀγορεύσει του διότι οὐδὲν παράξενον ἂν εὑρεθῶσιν ἄνθρωποι ἱστοριογράφοι μάλιστα οἱ ὁποῖοι νὰ θελήσωσι νὰ παραμορφώσωσι τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονός, στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἐπίσημα ἔγγραφα. Ὁ ἔντιμος γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀναφέρει εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ὅτι τὰ τρία πλοῖα ἅτινα διέλυσαν τὴν πολιορκίαν τῆς Καρύστου καὶ ἔσωσαν τὸν Φαβιέρον καὶ τὸν τακτικόν μας στρατὸν ἦσαν Ὑδραϊκά. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο, τοῦ ὁποίου τὴν καταχώρισιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐζήτησεν, ἔχει οὕτως· α ἐν Καρύστῳ ὑπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Φαβιέρου ὑπῆρχαν δύω πλοῖα (μύστικα) ψαριανά· ἅμα ὁ τουρκικὸς στολίσκος ἐξῆλθε τῆς Εὐβοίας, ὁ Φαβιὲρ ἐξαπίστειλε τὸ ἓν τῶν δύω τούτων Ψαριανῶν μυστίκων εἰς Αἴγιναν πρὸς τὴν δημιογεροντίαν τῶν Ψαριανῶν ἐπικαλούμενος βοήθειαν διὰ τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας. Ἡ δημογεροντία Ψαρῶν ἀπέστειλεν ἀμέσως ἐξ Αἰγίνης μὲν τότε τὰ τρία πολεμικὰ πλοῖα εἰς τὴν Κάρυστον τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει πλοιάρχων Γιανίτζη, Καρακωνσταντῆ, καὶ Γεωργίου Χατζῆ Μιχέ, ἐκ Σύρου δὲ ὑπὸ τὸν Ναύαρχον Ἀποστόλην ἕτερα τρία πλοῖα, (τὸ ἓν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Ἀποστόλη, τὸ δεύτερον τοῦ Νικολάου Ἀργύρη, καὶ τὸ τρίτον τοῦ Ἰωάννου Ἀποστόλη) ἅτινα συμπαραλαβόντα καὶ τοὺς στρατηγοὺς Κριεζιώτην καὶ Βάσσον μετὰ τοῦ στρατοῦ των ἔπλευσαν πρὸς τὴν Κάρυστον ὅπου διαλύσαντα τὴν πολιορκίαν, ἔσωσαν τὸν Φαβιέρον μετὰ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ.

Μετὰ τὴν κατ' ἀπόρασιν τοῦ σώματος καταχώρισιν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου γεγονότος ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως καὶ τὴν τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης ἐπικύρωσιν, ὁ γερουσιαστὴς Κ. Στάϊκος καθυπέβαλε δι' ἀναφορᾶς του εἰς τὴν Γερουσίαν τρεῖς ἐπισήμους πράξεις, μίαν τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου Τριχωνίας, ἑτέραν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Θέρμου, τὰς ἀριθοδίας πρὸς αὐτὸν διευθύνσεις, δι' ὧν ἐπικαλοῦνται παρὰ τῆς Γερουσίας δικαιοσύνην οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ταύτης, κινδυνεύοντες νὰ καταστραφῶσιν, ἐὰν ἀποφασισθῇ ὁ τῶν Σουλιωτῶν συνοικισμὸς ἐν τῇ Ζαπάντῃ· ἐζήτησε δὲ νὰ ἀναγνωσθῶσι τὰ ἐγγραφα ταῦτα ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Παρατηρησάντων δέ τινων τῶν Κ.Κ. γερουσιαστῶν ὅτι τὰ ἐγγραφα ταῦτα δὲν πρέπει ν' ἀναγνωσθῶσιν, ἀλλὰ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω, ὁ γερουσιαστὴς κύριος Στάϊκος προσέθηκεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναγνωσθῶσι διὰ νὰ

ρωτισθῇ ὅτον τάχος τὸ Σῶμα καὶ ἐπιρέρῃ θεραπείαν· διότι, ὡς πληροφορούμαι, ἡ Κυβέρνησις προτίθεται ὅσον οὔπω νὰ εἰσαγάγῃ νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεων τῶν γαιῶν τοῦ Ζαπαντίου πρὸς συνοικισμὸν τῶν Σουλιωτῶν, ἐκ τούτου θέλει προκύψῃ ἄτοπον μέγα, θέλουν ἔλαρθῇ 2000 οἰκογένειαι, καὶ θέλουν ὠφεληθῇν 50 μόνον· ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀναγνωσθῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα διὰ νὰ λάβῃ τὸ σῶμα γνῶσιν καὶ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, διὰ νὰ μὴ συμβῇ κατὰ λάθος τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα. Λάβετε ὑπ' ὄψιν τὴν θέσιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τὰς ἀλλεπαλλήλους συμφορὰς καὶ λεηλασίας αὐτῆς, ἐνθυμηθῆτε τὰς ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐδώσαμεν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅτι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους θέλουν καταστασθῆν οὗτοι κύριοι τῶν τόπων τοὺς ὁποίους εἶχον οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν εἰπεῖν εἰς αὐτοὺς: « Δεῦτε πρός με οἱ πιστοὶ κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν». Ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἤκουσαν τὸ « πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι. » Λάβετε ὑπ' ὄψιν ὁποίων δυσαρέστων ἀποτελεσμάτων πρόξενον θέλει εἶσθαι ἤδη μέτρον τοιοῦτον διὰ τοῦ ὁποίου ἀφαιρεῖται καὶ αὐτὴ ἡ καταχὴ γαιῶν διὰ τὴν ἐκχέρτωσιν τῶν ὁποίων κατέβαλον ἀτρύτους κόπους, καὶ εἰς χρέη πολλὰ ὑπέπεσαν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν οὐχὶ μόνον ἡ ἐπαρχία Τριχωνίκι ἀλλ' ὅλος ὁ νομὸς τῆς Λιτολο-Ἀκαρνανίας. Προτείνει ἐπὶ τέλους συμφώνως μὲ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀναφερομένων νὰ ῥροντίσῃ ἡ Κυβέρνησις περὶ τῆς ἀποστολῆς ἐπιτροπῆς τινος γνωμοδοτησούσης ἂν ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦναι ἐπιδεκτικὸς συνοικισμοῦ, καθόσον οὐδ' ἀδιακάτοχος ἐθνικὴ γῆ οὐδὲ συνεχὴς, ὅση ἀρκεῖ πρὸς συνοικισμὸν, ὑπάρχει, καὶ ἐζήτησεν, ἀφοῦ προηγουμένως ἀναγνωσθῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ σταλῶσι ταῦτα ὡς καὶ ἀντίγραφον τῶν σημερινῶν πρακτικῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐμενόντων δὲ ἑτέρων νὰ μὴ ἀναγνωσθῶσιν ἀλλὰ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν, ὁ μὲν γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ εἴμεθα συνεπεῖς καὶ δίκαιοι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐγγράφων ταύτων, καθὼς εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν παρεδέχθημεν τὴν παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ κυρίου Βούλγαρη παρουσιασθεῖσαν ἀναφορὰν τῶν Ὑδραίων, μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἡ Γερουσία δύναται ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἂν ἤθελεν ἐγκρίνει, ἢ τὴν ἄμεσον ἀποστολὴν των εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἢ τὴν παραπομπὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν

ἀναφορῶν ἐπιτροπήν. Ὁ δὲ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν, ὅτι παραδεχόμενοι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐγγράφων σήμερον, καὶ οὕτω λαμβάνοντες γνῶσιν τοῦ περιεχομένου, δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ σκεφθῶμεν καὶ ἀποφασίσωμεν ἐπ' αὐτῶν· πρέπει διὰ τοῦτο νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν, ὅταν δὲ μᾶς καθυποβληθῇ τὸ περὶ συνοικισμοῦ νομοσχέδιον, τότε θέλομεν λάβει ὑπ' ὄψιν τας ἀναφορὰς ταύτας, καὶ θέλομεν εἶσθαι εἰς θέσιν ἐκτιμῶντες τὸ περιεχόμενον αὐτῶν ν' ἀποφασίσωμεν ἐν γνώσει. Λέγων ταῦτα δὲν ἀντίκειμαι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν καὶ σήμερον, ἀλλὰ τὴν θεωρῶ παράκαιρον, καὶ δὲν ἔλπιω ὁποῖον ἀποτέλεσμα, πρὸς ὄφελος αὐτῶν τῶν ἀναφερομένων, θέλομεν φέρει. Ἡ παραπομπὴ αὐτῶν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν, καὶ ἡ μικρόν τι βραδύτερον ἐν περιλείψει ἀνάγνωσις αὐτῶν, καὶ ἡ μετὰ ταῦτα διεύθυνσις αὐτῶν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον καθὸ ἔχον ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου προλαβόντως ἐνεργηθέντα, τὰς γνωμοδοτήσεις τοῦ τε Νομάρχου καὶ Ἐπάρχου εἶναι εἰς γνῶσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης καλλίτερον ἡμῶν, εἶναι καὶ τακτικωτέρα καὶ καταλληλοτέρα, πολλῷ μᾶλλον καθόσον ἡμεῖς οὐδὲν περιπλέον περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης γνωρίζομεν.

Ἐνταῦθα κατ' ἐρώτησιν τοῦ Κ. προέδρου ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο διὰ χειροτονίας τὴν παραπομπὴν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐγγράφων εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1852 νομοσχεδίου, θάτερος τῶν κυρίων γραμματέων ἀνέγνω τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀρξαμένης δὲ τῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως, ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς γενικῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως εἶπεν ὅτι ὀλίγα τινὰ θέλει εἰπεῖν, οὐχὶ διότι προτίθεται νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχεδίου, ἀλλὰ διὰ νὰ καταδείξῃ ἄτοπά τινα λαμβάνοντα χώραν, ἴσως καὶ ἄνευ τῆς γνώσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τὴν θεραπείαν τῶν ὁποίων ἐν καιρῷ ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἂν δὲν ἔχῃ γνῶσιν τούτων, πρέπει νὰ ἐπιφέρῃ· ἐπὶ τῶν φόρων τούτων μίγνυται καταχρήσεις καὶ καταπιέσεις λαμβάνουν χώραν. Τὸ ἓν τρίτον τῶν φόρων αὐτῶν διαρπάζεται, διότι οἱ τὴν ἐκτέλεσιν ἐφορῶντες ὑπάλληλοι καταχρῶνται, ἴσως χωρὶς νὰ ἔχῃ γνῶσιν ὁ ὑπουργός. Μετὰ τὴν δήλωσιν ἐνεργοῦνται πολλαὶς καταμηνύσεις κατὰ κτηνοτρόφων

ὡς δῆθεν ὑποκρυβάντων νὰ δηλώσωσι τὸν πραγματικὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων των, στέλλονται καταμετρηταὶ οἵτινες καταπιέζουσι τοὺς κτηνοτρόφους, λαμβάνοντες χρήματα, διὰ νὰ καλύψωσι δῆθεν αὐτούς· μετὰ τὴν καταμέτρησιν ἥτις ἐνεργεῖται ὡς καὶ ἡ δήλωσις, ὁ ἔφορος κάμνει ἀναφορὰν νὰ ἐξέλθῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν καταμέτρησιν διότι δῆθεν εἰσεχώρησαν καταχρήσεις, καὶ τότε αὔξουσιν αἱ καταχρήσεις καὶ καταπιέσεις. Εἶναι θετικῶς πληροφορημένος ὅτι τὰ ποίμνια τῆς Ἀκαρνανίας τὰ ὁποῖα ἀναβαίνουσι μὲν τὰς 100,000 συνήθως, κατὰ τὰς ἀπαριθμήσεις, δὲν φαίνονται εἰμὴ 70,000—80,000, καὶ τὸ περιεργότερον ὅτι ἔφετος δὲν κατεμετρήθησαν εἰμὴ 46,000 μόνον, συμπεριλαμβανομένων εἰς ταῦτα καὶ 9000 τῶν ὁποίων οἱ κύριοι εἶναι ἄγνωστοι, καθὼς ἀνύπαρκτοι. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας κάμνει μόνον διὰ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν κυρίων ὑπουργῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀκριβῆ τήρησιν τῶν νόμων ψηφιζομένων, ἄλλως εἶναι ματαιοπονία ἡ ψήφισις νόμων καὶ ἡ ἐντελὴς ἀδιαφορία περὶ τὴν τήρησιν καὶ ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν. Μετὰ τὴν λεπτολόγον ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν νομίζει περιττὴν πᾶσαν ἀνάπτυξιν. Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τῆς φορολογίας τῶν ζώων δὲν δίδει τὰς ἀπαιτουμένας ἐγγυήσεις· ὁ τρόπος τῆς φορολογίας ταύτης ἐγένετο ἀντικείμενον πολλῶν σκέψεων καὶ πολλῶν συστάσεων ἐπιτροπῶν, καὶ δὲν ἤθελε διστάσει νὰ προτείνῃ τὴν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἐνοικίασιν, τὴν ὁποίαν ἐσύστησεν ὡς μέτρον γενικὸν καὶ εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμον, διὰ νὰ προληφθῶσι πολλὰ ἄτοπα, ἂν δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας παρουσίαζε διὰ τὴν φορολογίαν τῶν ζώων ὁ καταρτισμὸς συστήματος ἐλέγχου, καθόσον ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων ἐνεργεῖται εἰς τὰ ὄρη ὅπου ἐνδιαιτῶνται τὰ ποίμνια, ὅπου τὰ μέσα τῆς ἐξελίξεως σπάνια ὑπάρχουσι, καὶ μαρτύρων ἀξιοχρέων ἡ παρουσία καθίσταται δύσκολος. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, μεθ' ὅλας τὰς εἰς τὴν φύσιν τοῦ συστήματος ἐνυπαρχούσας δυσχερείας καὶ ἀτελείας προτιμᾷ τὸ ἐν ἰσχύϊ σύστημα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου. Τὸ ὑπουργεῖον ὅμως προσέθηκε νέας τινὰς διατάξεις τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἀναγκαίας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀμοιβαίων συμφερόντων τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κτηνοτρόφων, καὶ χορήγησιν νέων μέσων ἐλέγχου καὶ προστασίας κατὰ τῆς κατακρήσεως καὶ καταπιέσεως· εὗρεν ὅτι ἐνεργουμένης τῆς ἀπαριθμή-

σεως ὑπὸ πέντε ἀτόμων (ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ, δύω ὁπλοφόρων καὶ δύω ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου ἐκ τῶν γράφειν εἰδότων ἐκλεγομένων παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου) δυσκόλως θέλει λαμβάνει χώραν καταχρήσεις. Ταῦτα εἶναι δομικὴ διὰ νὰ διατηρήσωμεν τὸ σύστημα τῆς δηλώσεως, τὸ ὁποῖον εἶναι εὐεργετικὸν διὰ τὸν λαὸν, καθόσον καταπίεσις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν δι' αὐτοῦ, ἂν καὶ εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶναι ἐπιβλαβὲς διὰ τὸ δημόσιον, διότι λαμβάνουσι χώραν καταχρήσεις. Ἄλλον τρόπον καταλληλότερον ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς δευτέρας ἀπαριθμήσεις, παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἔφορος δὲν ἔχει καθῆκον νὰ βεβαιώσῃ τὸν φόρον. Ἄλλα πρόσωπα εἰς τὴν Βουλὴν εἶχαν τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ ἐφόρου συντελεῖ εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν καταχρήσεων· ὡς πρὸς τὰ παρὰ τοῦ προλαλήσαντος περὶ τῶν ποιμνίων Ἀκαρνανίας ἀναφερθέντα παρατηρῶ ὅτι ὁ ἔφορος καὶ οἱ ἀπαριθμηταὶ ἐκεῖνοι παρεπέμφθησαν εἰς δίκην· μέχρι τίνος δ' ἀναβαίνουσιν αἱ καταχρήσεις εἶναι ἄδηλον· ὅλη ὅμως ἡ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ δὲν πρέπει νὰ ὑποτεθῇ καταχρήσεως γινόμενον, διότι ἡ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο συμβᾶσα ἐπιζωοτεία ἥρπαγε πολλὰ ζῶα· ἄλλως τε ἡ εἰς ἀπομεμακρυσμένα καὶ ἀκατοίκητα μέρη ἐξέλεγξις δὲν δύναται νὰ ἦναι τόσον αὐστηρὰ καὶ ἀκριβής.

Ἐνταῦθα παρατηρήσαντός τινος τῶν κυρίων γερουσιαστῶν ὅτι ἡ ἐπιζωοτεία ἥρπαγε πολλὰ ζῶα, καὶ ὅτι ἡ κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον ἐπισυμβᾶσα ῥαγδαία βροχὴ κατέστρεψε τὰ 4/5 ποιμνίων πολλῶν, καὶ ὀνομαστὶ τὸ τοῦ Σωτηρίου Στράτου εἰς τὸν ὁποῖον ὑπελείποντο μόνον 80 πρόβατα ἐκ 400, καὶ μηδεμιᾶς ἄλλης γενικῆς παρατηρήσεως γενομένης, προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, γενομένης δὲ ψηφοροφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Κ. Προβιλεγγίου καὶ Γ. Δαρειώτου, ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 41 (παμψηφεί) ἄνευ παρατηρήσεως, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοροφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ φόρου τῶν ζώων.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεωρ. Κουντουριώτης	
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Ἰω. Θ. Κηλικοτρώνης	Ν
Ἀναγν. Δεληγιάννης		Σπ. Καλλιγερόπουλος	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀναστ. Λόντος	Ν

Τάκης Μαγγίνας	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Λάμπρος Νάκος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαρ. Παππαπολίτης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πονηρόπουλος	Ν	Γεώργιος Νοταρᾶς	
Νικ. Πρασσακάκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ν. Χρυσόγελος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώρ. Ψύλλας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Γλαράκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Σπῦρος Μήλιος	Ν

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθ' ἕκαστα, ἀναγινώσκεται τὸ 1 καὶ 2 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἅτινα παρεδέχθησαν διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 3 καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας καὶ παρατηρήσεως τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ὁ καιρὸς καθ' ὃν παύει ἡ δήλωσις καὶ ἄρχεται ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων, ὅπου παρουσιασθῇ τοιαύτη ἀνάγκη, εἶναι ἀντικείμενον ἐπίσης σπουδαῖον, καὶ ὡς τοιοῦτον ἐθεωρήθη καὶ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον· προετιμήθη δὲ νὰ περαιοῦται ἡ δήλωσις τῶν ζώων τὴν 28 Φεβρουαρίου διὰ τὸν ἑρεξῆς λόγον· γνωρίζετε ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς δηλώσεως κατεχράσθη, καὶ πολλοὶ κτηνοτρόφοι ἢ δὲν ἐδήλωσαν τὸν πραγματικὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων των, ἢ δὲν ἐδήλωσαν παντάπασιν, ἂν καὶ δύω ὅλοι μῆνες ἤρκουν διὰ τὴν δήλωσιν. ἡ Κυβέρνησις ἥτις ὀφείλει νὰ συντρέχῃ τοὺς διαφόρους κλάδους

τῆς βιομηχανίας, ἰδίως δὲ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν ὀφείλει ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴ ἀφίνῃ οὐδεμίαν κλάσιν ν' ἀποφεύγῃ τοῦ νὰ δίδῃ τὸν νόμιμον φόρον· κατὰ συνέπειαν ὀφείλει ὁσάκις παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ὑποκρυπτόντων κατὰ τὴν δήλωσιν· πρέπει διὰ ταῦτα νὰ τεθῇ ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ ἀπαρίθμησις καὶ μετ' εὐκολίας καὶ μετ' ἐπιτυχίας νὰ ἐνεργῆται· (ἐπὶ παραδείγματι ἀνέφερεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἐπαρχία Ἠλείας ἐδήλωσε μόνον 6000 προβατα ἡ δ' ἀπαρίθμησις ἐξήγαγε 36,000.) Ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς στηρίζει τὴν τροπολογίαν της εἰς τὸ ὅτι ἐνδέχεται νὰ τελευτήσωσι ζῶά τινα ἐκ τῆς δριμύτητος τοῦ χειμῶνος, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἄδικον νὰ εἰσπράττηται φόρος ἐπὶ μὴ ὑπαρχόντων ζώων· καὶ προτείνει διὰ ταῦτα νὰ κλείηται τὸ βιβλίον τῆς δηλώσεως τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Μαρτίου. Ἀλλὰ μήπως ὁ Μάρτιος εἶναι πάντοτε δριμὺς χειμὼν ὥστε νὰ καταστρέφωνται τὰ ζῶα ἐν Ἑλλάδι; ἢ δὲν γνωρίζετε ὅτι κατὰ τὰς 24 ἢ 25 Μαρτίου ἐν τῇ Μάνῃ ἄρχονται τοῦ θέρους καὶ ἀλωνίσματος τῶν κριθῶν των. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐπέρχεται καταστροφὴ τοιαύτη, ἡ Κυβέρνησις τότε φρονεῖτε ὅτι δὲν θέλει σπεύσει νὰ ἐπιφέρῃ τὴν θεραπείαν τοῦ ἐκτάκτου καὶ τυχαίου τούτου συμβάντος, ὡς καὶ καθ' ἑκάστην ἐπιφέρει τοιαύτην.

Ἀφ' ἑτέρου δὲ τηρουμένης τῆς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὁριζομένης ἐποχῆς, ὁ καιρὸς τῆς ἀπαριθμήσεως εἶναι τοιοῦτος ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὑπεκρύγῃ αὐτὴν, καὶ τότε πιστεύσατε ὅτι ἡ δήλωσις θέλει γίνεσθαι ἀκριβὴς, καὶ δὲν θέλει εἶσθαι ἀναγκαία ἡ ἀπαρίθμησις, ἥτις εἶναι καταπιεστικὴ διὰ τοὺς κτηνοτρόφους καὶ ἐπιζήμιος διὰ τὸ δημόσιον· ἀνάγκη λοιπὸν ἡ ἀπαρίθμησις νὰ ἄρχηται ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Μαρτίου, διότι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀπριλίου ἢ τὸ πολὺ κατὰ τὴν 10 αὐτοῦ εἰς τὰς πλειοτέρας ἐπαρχίας τὰ ζῶα ἐλαύνονται ἀπὸ τὰς χειμερινὰς εἰς τὰς θερινὰς αὐτῶν νομὰς καὶ ὡς ἐκ τούτου εὑρίσκονται εἰς κίνησιν· οἱ προγενέστεροι νόμοι εἶχον τὴν 20 Φεβρουαρίου ὡς ὅριον καθ' ὃ ἔκλειον αἱ δηλώσεις, καὶ μόνον ὁ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὥρισε τὴν 10 Μαρτίου· ἀλλ' ἂν καὶ ὡρίσθη ὡς τελευταία ἡμέρα τῆς δηλώσεως τῶν ζώων ἡ τελευταία τοῦ Φεβρουαρίου, κατὰ τὴν 20 Μαρτίου μόλις θέλει ἄρχεται ἡ ἀπαρίθμησις· διότι τὸ βιβλίον κλείεται μὲν τὸν Φεβρουάριον ἀλλὰ τὴν 5 Μαρτίου παραπέμπεται εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἀνάγκη δὲ νὰ ὑπάρχῃ ὅσον οἷόν τε ἱκανὸν διάστημα χρόνου μεταξὺ τῆς εἰς τοὺς

εἰκονομικοὺς ἐρῶρους παραδόσεως τῶν βιβλίων καὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν τίθενται εἰς κίνησιν τὰ ποίμνια.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας γενομένης ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς τροπολογίας τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο ταύτην διὰ χειροτονίας. Ψηφοφορηθὲν τότε καὶ τὸ 3 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 4—15 καὶ αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος κατόπιν τοῦ ἄρθρου 16 μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τῆς τροπολογίας τῆς μειονοψηφίας, ὁ γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ὅτι δὲν φέρει τιμὴν εἰς τὸ Σ. σῶμα τῆς Γερουσίας ἡ παραδοχὴ ἐξαιρετικῶν προνομίων εἰς ἕνα τόπον ἀπαρτίζοντα μέρος τοῦ Κράτους· ὅτι ἂν δὲν ὑπῆρχε ῥητὸν ἄρθρον ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίῳ, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουσι νὰ καθιερώσωσιν ἐναντίον τοῦ Συντάγματος προνόμια καὶ ὑπερογὰς ἐξαιρετικὰς, ἀλλὰ σιωπηλῶς πως ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἐκράτει τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου τούτου, δὲν ἤθελεν ὁμιλήσει· ἀλλ' ἤδη ὅτε καὶ ἰδίων ἄρθρον ἐν τῷ νομοσχεδίῳ φαίνεται, ἐναντίον ῥητοῦ ἄρθρου καὶ γράμματος τοῦ Συντάγματος, ἐξ ἐναντίας τὸ νὰ σιωπήσῃ θεωρεῖ ἔγκλημα. Δύο αἴτια πρέπει νὰ ἦναι· ἢ φοβεῖται τὸ ἔθνος τὴν Μάνην καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὴν φορολογεῖ, ἢ ὁ καιρὸς κατεπείγει καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλετε νὰ παραδεχθῶμεν τὴν τροπολογίαν τῆς μειονοψηφίας· τὸ πρῶτον εἶναι αἴσχος καὶ διὰ τὸ ἔθνος καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν, τὸ δεύτερον εἶναι ἀσύγγνωστος δικαιολόγησις καὶ ἂν πραγματικῶς ὁ καιρὸς ἐπείγει, εἶναι γελοῖα καὶ ἄτοπος· διότι τί παράξενον, ἐὰν ἐξακολουθῶμεν οὕτως, αὔριον νὰ μᾶς παρουσιάσωσιν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν οἱ ὑπουργοὶ κεφάλαιον παράνομον ἐκ πολλῶν ἑκατοστίων χιλιάδων δραχμῶν συγκείμενον, καὶ προφασιζόμενοι τὸ κατεπείγον νὰ ζητήσωσι τὴν ἐπιψήφισίν του τὴν ὁποίαν ἡμεῖς νὰ κάμωμεν, διότι ὁ καιρὸς κατεπείγει, καὶ διότι γνωρίζομεν ὅτι ἀποῤῥιπτομένου τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ ὁ προϋπολογισμὸς θέλει ἐπανέλθει εἰς τὴν Βουλήν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνει τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἄρθρου τούτου συμφώνως μὲ τὴν γνωμοδότησιν τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς νομίζω, εἶπεν, ὅτι ὁ προαγορεύσας ὑπέπεσεν εἰς λάθος θεωρῶν ὅτι ἡ περὶ τοῦ τρόπου τῆς φορολογίας τῶν Λακωνικῶν Ζώων διάταξις εἶναι προνόμιον ἀντικείμενον εἰς τὸ Σύνταγμα,

καὶ ὅτι ἤθελεν εὐχαριστηθῆν ἐὰν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ῥητὴ διάταξις ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἡ Λακωνία ἔμενεν ὅλως διόλου ἀφορολόγητος. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐννοεῖ, οὐδὲ καθιστᾷ ἀφορολόγητον τὴν Λακωνίαν, ἀλλὰ προτείνει ἄλλον τρόπον φορολογίας ἀνάλογον πρὸς τὰ ἔθιμα, τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, τὰς δαπάνας καὶ εἰσπράξεις· τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἔπραξεν οὐχὶ ἀπὸ φόβον πρὸς τοὺς Λάκωνας, καὶ ταιαύτη ἰδέα οὐδ' εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν τῶν Λακώνων ποτὲ ἀνῆλθεν, ἀλλὰ διότι ἐθεωρήθη τοῦτο ὡς καταλληλότερος τρόπος φορολογίας.

Ἔχομεν διάφορα συστήματα φορολογίας, ἄλλως φορολογεῖται ἡ πρόσοδος τῶν ἀγρῶν· ἡ μέταξα καὶ ἡ σταφὶς φορολογεῖται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ ἄλλα ἄλλως· τὸν τρόπον τοῦτον ἠθέλησεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τῆς Λακωνίας, ἐσκέφθη ὅτι οὕτως ἤθελεν ἐκτεθῆ εἰς ὀλιγωτέρας δαπάνας περὶ τὴν φορολογίαν, ἐνῷ ἄλλως ἐὰν ἐφήρμοζεν εἰς τὴν Λακωνίαν τὸν τρόπον τῶν ἄλλων μερῶν ἤθελεν ὑποστῆ δαπάνας ὑπερβαινούσας τὴν φορολογίαν αὐτῶν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι προνόμιον· ἂν δὲ ὁ καιρὸς ἀποδείξῃ ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐπιτυχῶς καὶ ὁ τρόπος οὗτος τῆς φορολογίας ὁ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη ἐφαρμοζόμενος, θέλει τὸν ἐφαρμόσει.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης εἶπεν· ὅτι δὲν ἤλπιζεν εἰς τοιαύτα οὐσιώδη ζητήματα τοιαύτην ἀπάντησιν ἀπὸ τὸν Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν, ὅστις ὅσον καὶ ἂν ἦναι νομομαθὴς δὲν δύναται νὰ ἀποδείξῃ ἢ νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι τὸ μαῦρον εἶναι ἄσπρον καὶ τ' ἀνάπαλιν· οὐδ' ἴχνος ἀμφιβολίας ὑπολείπεται ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἀντιβαίνει εἰς αὐτὸ τὸ Σύνταγμα εἶναι προνόμιόν τι ἐξαιρετικὸν διὰ τοὺς Μανιάτας καὶ μόνους. Τὸ νὰ καταμετρηθῶσιν ἄλλως τὰ ζῶα τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν καὶ ἄλλως τὰ τῆς Μάνης, τοῦτο προσβάλλει τὴν ὑπόληψιν καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἀποδεικνύει ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς φορολογήσωμεν, ἄλλως εἶναι δίκαιον νὰ φορολογηθῶσι καὶ οἱ Λάκωνες ὡς καὶ τὸ ἄλλο ἔθνος· προέτεινε διὰ ταῦτα τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἄρθρου τούτου.

Ἀντιτάττων εἰς ταῦτα ὁ γερουσιαστὴς κύριος Ἀναστ. Μαυρομιχάλης εἶπεν ὅτι ὁ κύριος Γρηγοριάδης καὶ προχθὲς κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως καὶ ἤδη λέγει ὅτι ἡ Μάνη εἶναι τόπος γόνιμος, εὔφορος· ἐὰν εἴμεθα οἱ ἀριστοῦδι, εὐχαρίστως ἤθελον τῷ προτείνει τὴν ἀνταλλαγὴν ὁλοκλήρου τῆς Μάνης οὐχὶ μὲ ἕλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Τριπολίας, ἀλλὰ μὲ μίαν κωμόπολιν

αὐτῆς. Δὲν προτίθεμαι νὰ σᾶς περιγράψω τὴν Μάνην, οὐδὲ τὴν Γεωγραφικήν της θέσιν, καθόσον ἅπαντες σχεδὸν γνωρίζετε τὸ ἄγονον καὶ ἄκαρπον αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀκρωρειῶν τοῦ Ταϋγέτου κειμένης καὶ ὑπὸ βράχων καὶ ξηρῶν πετρῶν διακοπτομένης, δὲν εἶναι ὅμως ἄπω σκοποῦ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ἡ ἄγονος καρπῶν Μάνη ὑπῆρξε γόνιμος πολλῶν μαχητῶν, ἱστορικῶν ἀνδρῶν, οἵτινες προσείνεγκον οὐ μικρὸν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, προτάξαντες τὰ στήθη των, ἐπὶ τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον προέκειτο καὶ σήμερον περὶ ἀγώνων καὶ θυσιῶν τῶν Ὑδραίων καὶ λοιπῶν Νησιωτῶν. Τὸ Σύνταγμα καθιεροῖ τὴν ἰσότητα, τὸ ἔθνος ὅμως ὡς καλὸς πατὴρ διανέμει τῶν τέκνων του τὰ βάρη πρὸς ἀποκατάστασιν· διϊσχυρίζονταί τινες ὅτι οἱ Μανιᾶται εἶναι ἀφορολόγητοι, καὶ κατὰ συνέπειαν προνομιοῦχοι· ὁ διάφορος τρόπος τῆς φορολογίας δὲν δύναται νὰ θεωρῇ ἀτέλειαν οὐδὲ προνόμιον· μήπως δὲν φορολογεῖται τὸ ἔλαιον καὶ τὸ βαλανίδιον οἱ σημαντικώτεροι οὗτοι πόροι τῆς Μάνης; Θέλετε νὰ φορολογήσητε τὴν ὀλίγην κριθὴν, τὴν μόνην ταύτην τροφὴν των, καὶ τὸν ὀλιγώτερον ἀριθμὸν τῶν ζώων τῆς Μάνης ὡς φορολογοῦνται τὰ ἄλλα ζῶα, καὶ οὕτω ν' ἀφαιρέσητε τὸν ἄρτον τῶν πτωχῶν. Οὐδὲν προνόμιον οἱ Λάκωνες ἔχουσιν ἤδη, τὰ εἴχαμεν, ἀλλὰ τὰ προσεφέραμεν θυσίαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος, ἤδη δὲ δὲν ζητοῦμεν προνόμιον, ἀλλὰ ἐλεημοσύνην ὡς ζητοῦσιν αἱ τρεῖς ναυτικαὶ νῆσοι, οἱ Σουλιῶται καὶ ἄλλοι, ἀπὸ τὴν κοινὴν μητέρα, οὐδὲ φρονοῦμεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ φόβον ἐμετρίασε τὴν φορολογίαν τῆς Λακωνίας, ἀλλ' ἀπὸ ἀληθὲς συμφέρον τοῦ Δημοσίου, ἀπὸ δικαιοσύνην, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἄγονον καὶ πετρῶδες τοῦ τόπου.

Ἕτερος τῶν Γερουσιαστῶν ὁ κύριος Λόντος προσέθηκεν, ὅτι λαμβάνει τὸν λόγον μόνον διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὅσα εἶπεν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς δὲν εἶναι βάσιμα· καὶ ὅτι κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ ὑπὸ στζήτησιν ἄρθρου ἤδη δὲν προσθέτει τίποτε περισσότερον, καθόσον πάντοτε ἐπολέμησε τὴν ἀρχὴν τῆς διατάξεως ταύτης καὶ κατὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν μάλιστα· ὅτι οἱ ἀπαγορεύσαντες τὴν διάταξιν ταύτην λόγοι, πραγματικοί, εἶναι ἡ κακῶς ἐννοουμένη πολιτικὴ ἀνάγκη· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης μᾶς εἶπεν ὅτι τὰ ἔθιμα καὶ ἡ κατάστασις τοῦ τόπου, ἡ περὶ τὴν εἴσπραξιν οἰκονομία, ὑπηγόρευσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸν ἴδιον τοῦτον τρόπον τῆς φορολογίας εἰς τοὺς Λάκωνας· τὸν ἐρωτῶ καὶ ἐγὼ καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μᾶς ἀπαν-

τήσῃ, ἡ κριθὴ καὶ ὁ σῖτος φορολογεῖται κατὰ τὴν ἐξαγωγήν· ἀλλὰ πόσος σῖτος, ἡ κριθὴ ἐξέρχεται τῆς Μάνης καὶ πόσα ζῶα; οὐδὲ κόκκος· κατὰ συνέπειαν οὐδὲ φόρος δίδεται· ἐκτὸς ὀλίγου ἐλαίου καὶ βαλανιδίου, οἱ λόγοι τοῦ Κ. ὑπουργοῦ περὶ φορολογίας τῶν Λακώνων ὁμοιάζουσι κάλλιστα μὲ τὸ λεγόμενον εἶναι ἐλεύθερος ὁ τύπος φθάνει μόνον νὰ γὴ γράφῃ. » Ποῦ λοιπὸν Κ. ὑπουργέ, φορολογεῖται ὁ σῖτος καὶ ἡ κριθὴ τῶν Μανιατῶν, ἀφοῦ οὐδὲ κόκκος ἐξάγεται; Εὔκολον εἶναι νὰ νομοθετῶμεν, ἀλλὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἀναιρῶμεν ὅ,τι ἅπαξ ἐνομοθετήσαμεν· καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἀντίκρουσιν τῶν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λεχθέντων, οὐχ ἧττον ὅμως δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν ἰδέαν τινὸς τῶν συναδελφῶν μας, ὅτι δῆθεν ἡ Κυβέρνησις φοβουμένη αὐτοὺς δὲν τοὺς φορολογεῖ· ἂν εἴμεθα εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν πρῶτος πάντων ἤθελα εἰπεῖ, α ἂς ἐξοδεύσωμεν περισσότερα τῶν εἰσπραχθησομένων, ἀλλ' ἂς τοὺς ὑπαγάγωμεν εἰς τὴν γενικὴν κατηγορίαν τῆς φορολογίας. »

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πρόκειται δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἀντιλογίας τοσαύτης. Ἂς εἶναι βέβαιοι οἱ κύριοι γερουσιασταὶ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ποτὲ δὲν ἤθελε δεχθῆν τι ἀντιβαῖνον εἰς τὸν νόμον, πολλῷ μᾶλλον ἀντιβαῖνον εἰς τὸν νόμον τῶν νόμων, αὐτὸ δηλ. τὸ Σύνταγμα, καὶ ὅτι ἡ δικαιολόγησις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπαντᾶται εἰς τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ πρὸ μικροῦ παρὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἐπιψηφισθέντος νόμου τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ ἐγίνετο δεκτὴ, τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀντισυνταγματικοῦ κατὰ συνέπειαν ἀφοῦ ἐνομοθετήθη ἀπὸ τὰς Βουλὰς δὲν ἔπρεπε ν' ἀποδίδωσι, διότι ἂν ὑπῆρχε τοιοῦτόν τι εἰς ταύτην ἐνοχοποιοῦσιν ὄχι μόνον τὸ ὑπουργεῖον ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς Βουλὰς αἵτινες ἐψήφισαν τοιαύτην ἀρχὴν, ἑπομένως ἑαυτοὺς ὡς ἀποτελοῦντας μέρος τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ἔρχομαι ἤδη νὰ δικαιολογήσω ὅτι οὔτε τὸ ὑπουργεῖον οὔτε αἱ Βουλαὶ ἀντενόμησαν ἢ παρενόμησαν εἰς τὸ Σύνταγμα παραδεξάμεναι τοιαύτην ἀρχήν. Τὸ Σύνταγμα καθιεροῖ ἰσότητα φόρου εἰς πάντας, ἀλλ' ἡ ἰσότης αὕτη δὲν εἶναι ἀπόλυτος· ἡ ἰσότης αὕτη ἐξηγηθεῖσα παρ' ὅλων τῶν νομολόγων, ἀφορᾷ τὴν κατάργησιν παντὸς προνομίου ἐπιβαλλομένου εἰς πρόσωπα ἢ τόπους· δὲν καταργεῖ ὅμως τὰς παραχωρουμένας εὐκολίας τὰς γενομένας δι' ἐσωτερικὴν ἀνάγκην τοῦ τόπου, διότι αὗται δὲν εἶναι προνόμια. Τὰ κράτη διὰ τὴν πρόοδον βιομηχανίας τινὸς ἢ

προϊόντος παραγωρούσιν εὐκολίας τοιαύτας, ἐλαττώσεις δασμῶν, ἀπαλλαγὰς ἐντελεῖς ἔστιν ὅτε καὶ προνόμια· ὑποθέσατε διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς σταφίδος, ἢ τῆς μετάξης αἱ Βουλαὶ ἤθελον παρατηρήσει πρόσφορον τὴν ἀτέλειαν καὶ ἀπαλλαγὴν παντὸς φόρου, ἡ ἀτέλεια αὕτη ἤθελε θεωρηθῆν ὡς πρᾶξις ἀντισυνταγματικὴ ἢ πρᾶξις καλῶς ἐννοουμένης Κυβερνήσεως, Κυβερνήσεως προνοούσης ὑπὲρ τοῦ τόπου; τοιαύτη ἰδέα ἤθελε φέρει τὰς Κυβερνήσεις νὰ στεναχωρήσωσι τὴν βιομηχανίαν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν οὐδεμία ἀντινομία ὑπάρχει, οὐδὲ προνόμιον παραχωρεῖται, οὐδ' ἀτέλεια ὑφίσταται, ἀλλὰ νομοθετεῖται τρόπος ἢ σύστημα διαφερούσης εἰσπράξεως πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, συνέπεια τῆς παραδεχθείσης ἀρχῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου διὰ τὸ ἔτος 1852.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, εἶπε· λυποῦμαι διότι ἐκ τῆς φωνῆς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, ἥτις ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπέστερον εἶδος, αὐτὸν εἰς σύγχυσιν· ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τὸν παρατηρήσω μὲ τὴν μεγαλειτέραν ψυχραιμίαν ὅτι τοιοῦτοι δικηγορικοὶ τρόποι δὲν κάμνουσιν ἐντύπωσιν εἰς ἀνθρώπους ἔχοντας ἐπίσης χολὴν καὶ γνωρίζοντας νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν βαρύτητα τῶν λόγων ἑνὸς ἑκάστου καὶ σεβομένους τὸ δεδικασμένον· ἂν διὰ τοῦ τρόπου των τούτου θέλωσι νὰ μᾶς γλεύάσωσι καὶ γλευάζοντες νὰ ὑποστηρίξωσι τοὺς στοχασμούς των, εἶναι κύριοι τοῦ τρόπου των τούτου· Τὸν παρατηρῶ μόνον ὅτι ἐκεῖ εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμον προέκειτο περὶ ἰδίου νόμου, οὐδεμίαν τὴν ἀναλογίαν πρὸς τὸν προκείμενον ἔχοντος. Εἶπε προσέτι ὅτι ἡμεῖς κακῶς ἐννοοῦμεν τὴν ἰσότητα, ὅτι ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος δυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἐλαττώσεις κτλ. διὰ τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας ἢ τινὸς προϊόντος· ἀλλὰ διατί τότε νὰ μὴ μᾶς εἴπητε ἐξαρχῆς, Κ. ὑπουργοί, ὅτι ἡ ἐλάττωσις αὕτη γίνεται διὰ τὴν πρόοδον τῆς Γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, ἀλλὰ μᾶς εἴπατε ὅτι τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν Λακώνων ὑπαγορεύουν τοῦτο, ἢ κάλλιον πολιτικοὶ λόγοι καὶ ἀνάγκαι, ἀλλὰ κάτιστα ἐννοούμεναι· καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἀπάντησιν τῶν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν λεχθέντων.

Λυποῦμαι, παρετήρησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, διότι αἱ αἰθαδέστεραι φράσεις καὶ λέξεις, καὶ αἱ εἰλικρινέστεραι ἐκφράσεις παρεξηγοῦνται· ὁ προαγορεύσας εἶπεν ὅτι ἔχει χολὴν,

ἀλλ' οὐχ' ἧττον δὲν πρέπει νὰ ἐρεθίζηται ἄνευ λόγου· ἐνόμισεν ἴσως ὅτι εἶχον σκοπὸν νὰ κάμω ἀναφορὰν ἡ ἀναλογίαν ἐπὶ τῆς προκειμένης συζητήσεως. Ὁ κύριος Λόντος εἶπεν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀντισυνταγματικὴ, ἀντέταξα, καὶ οἱ λόγοι μου ἐναύλοι εἰσίν, ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ, διότι ἂν συνέβαινε τοιοῦτόν τι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, οὔτε τὸ ὑπουργεῖον τὸ ἔκαμνεν, οὔτε τὰ Βουλευτικὰ σώματα συγκατετίθεντο νὰ τὸ παραδεχθῶσι. Ἐπικαλοῦμαι νὰ μοὶ εἴπητε ἂν ἐνυπάρχῃ ἴχνος προσβολῆς ἀτομικῆς εἰς τοὺς λόγους μου τούτους· οὔτε σκοπὸν λοιπὸν οὔτε ἀφορμὴν εἶχον νὰ προσβάλω τινὰ, οὐδ' ἀπέβλεπε τὸν Κ. Λόντον ἡ ἀγόρευσίς μου αὕτη, ὥστε ἀδίκως ἐχολώθη· ἂν δὲ κατὰ τὴν ἐξήγησίν μου ταύτην ἦτο παρὼν ὁ κύριος Γερουσιαστὴς φρονῶ ὅτι ἤθελε μοὶ ἀποδώσει δικαιοσύνην πλήρη.

Καὶ τρίτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Γρηγοριάδης, εἶπεν, ὅτι ἡ Γερουσία ἔπαθεν ἤδη ὅτι ἡ μυθολογουμένη Κάμηλος ἥτις δεομένη περὶ προσθήκης κεράτων, ἐστερήθη καὶ ὤτων· πέρυσι καὶ προπέρυσιν τύχῃ ἀγαθῇ ἡ Γερουσία τὴν ἰσότητα τῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἰσότητα μὴ τηρουμένην ἐπὶ τῶν Λακωνικῶν προϊόντων, καὶ ἐρέτος οἱ κύριοι ὑπουργοὶ ἀντὶ τῆς ζητουμένης ἰσότητος, μᾶς καθιερώσι καὶ ἄλλην ἀνισότητα, ἄλλο προνόμιον, τὴν ἀτέλειαν τῶν Λακωνικῶν ζώων δι' ἰδίου ἄρθρου, τὸ ὁποῖον καὶ πέρυσι καὶ προπέρυσι δὲν ὑπῆρχε· μᾶς λέγουσι δὲ ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ παρεδέχθημεν τὴν ἀρχὴν ταύτην, τὴν ἀρχὴν δηλ. τῆς ἀτελείας, καὶ τοῦ ἀντισυνταγματικοῦ· ἡμεῖς δὲ κύριοι ἀπέναντι τοιούτων δειγμάτων ἂς παραδεχθῶμεν ὅ,τι μὰς παρουσιάζωσι προφασιζόμενοι τὸ κατεπεῖγον. Ποτὲ δὲν ἐριλονεικήσαμεν δικαιώματα καὶ ἀπαιτήσεις, ἀλλὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἀπαιτήσεων καὶ δικαιωμάτων οὐδέποτε παρεδέχθημεν· αὐτὸ τὸ ἔθνος συνελθὸν ἐκανόνισεν ἰσότητα φορολογίας διὰ τοῦ συντάγματός του· ἂν ἰὼς καὶ πέρυσι δὲν ὑπῆρχε ῥητὴ διάταξις καθιεροῦσα τὴν ἀτέλειαν τῶν ζώων τῆς Λακωνίας, δὲν ἤθελον ὁμιλήσει, ἀλλ' ἤδη ὅτε αὕτη καθιεροῦται διὰ νόμου νομίζω καθῆκόν μου ν' ἀντιτείνω, διότι τί παράξενον οἱ ὑπουργοὶ νὰ μᾶς παρουσιάσωσι καὶ ἄλλο νομοσχέδιον ἀντιβαῖνον εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ μᾶς εἴπωσι, ψηφισατέτο, διότι καὶ εἰς ἄλλο νομοσχέδιον ῥητὴν διάταξιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸ Σύνταγμα περιλαμβάνον τὸ αὐτὸ ἔκαματε. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνω τὴν διαγραφὴν τοῦ ἄρθρου τούτου ἀντικειμένου εἰς τὸν θεμελιώδη νόμον.

Παρελθών μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χαντζῆσκος εἶπεν, ὅτι αἱ συζητήσεις καὶ ὁ χρόνος ἔχουσι βέβαια τὰ ἀποτελέσματά των, οἱ δὲ φόβοι τοὺς ὁποίους ἐξέφρασεν ὁ προλαλήσας διότι κατετάχθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τῆς φορολογίας τῶν ζώων, ἴδιον ἄρθρον περὶ τοῦ φόρου τῶν ζώων τῆς Λακωνίας ἀντὶ νὰ ἀποβῶσιν εἰς βλάβην, ἐξ ἐναντίας θέλουσιν ἀποβῆ πρὸς ὄφελος. Ὅταν ἡ Κυβέρνησις διὰ πρώτην φορὰν καθυπέβαλε νομοσχέδιον φορολογίας, εἶχεν ἴδιον τρόπον φορολογίας διὰ τὴν Λακωνίαν· τὰ δὲ νομοθετικὰ σώματα ἐθεώρησαν τοῦτο ὡς οἰκονομικὸν μέτρον καὶ οὐχὶ ὡς ἀντισυνταγματικόν· τὸ δεύτερον ἔτος ἀνεπτύχθησαν ἄλλαι ἰδέαι καὶ γνῶμαι, παρουσιάσθησαν ἄλλοι Βουλευταὶ καὶ Γερουσιασταὶ καταδείξαντες ὅτι ὑπάρχει ὠφέλεια περισσοτέρα ἂν καὶ ἡ Λακωνία ὑπαχθῇ εἰς τὸ γενικὸν τῆς φορολογίας μέτρον· καὶ εἰς ἄλλο ἔτος ἀκολούθως ἀπεφήνατο καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία ὅτι δέχεται τὸν νόμον ἐκεῖναν τῆς φορολογίας δι' ἐκεῖνο καὶ μόνον τὸ ἔτος. Τοιοῦτόν τι εἶναι τὸ ἱστορικὸν ἐπὶ τῆς φορολογίας ταύτης, καὶ οὕτω πως ἤρξατο· οὐδεὶς δὲ λόγος πρὸς ἀντίρρησιν ὑπάρχει, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ἤδη εἴμεθα εἰς τὸν δεύτερον βαθμόν, ἐπειδὴ ἀνεπτύχθη ἡ ἰδέα τῆς ὠφελείας, καὶ δὲν εἴμεθα μακρὰν τοῦ χρόνου καθ' ὃν θέλει ὑπαχθῆν καὶ ἡ Λακωνία εἰς τὸ γενικὸν μέτρον τῆς φορολογίας. Ἂν δὲ παραδεχθῇ καὶ διὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ φορολογία ἡ ἐξαιρετικὴ τῶν Λακώνων οὐδὲν προνόμιον γίνεται, ἐκτὸς ζημίας τινὸς ὑλικῆς, ἀλλ' οὐχ' ἧττον ὁ χρόνος, τὸ ἐπαναλέγω, θέλει προκαλέσει τὴν ὑπαγωγὴν καὶ τῶν Λακωνικῶν προϊόντων τε καὶ ζώων εἰς τὸ γενικὸν μέτρον τῆς φορολογίας.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία κατ' ἐρώτησιν τοῦ κυρίου προέδρου παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν καὶ τὰ ἄρθρα **17** καὶ **18** ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Γενομένης ἐπὶ τέλους ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰ. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Ι. Οἰκονόμου ἐγένετο δεκτὸν ὡς ὑπεβλήθη εἰς τὴν Γερουσίαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ά. Δεκεμβρίου διὰ ψήφων **29** κατὰ **2** κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1852.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Παναγ. Γιατράκος		Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ο	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Γκίκας Καρακατζάνης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Νικ. Ἰω. Μέξης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Σπυρ. Καλογερόπουλος		Κωνς. Κανάρης	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Μ. Λ. Καΐρης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Πλαπούτας	
Χαράλ. Παππαπολίτης		Ἰω. Στάϊκος	Ο
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πονηράπουλος	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Νικ. Πρασακάκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Δημ. Χατσῖσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης		Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθαν. Λιδωρίκης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν

Μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχεν ἀντικείμενον ἵνα προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Δεκεμβρίου 1851· ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν καὶ εὑρεθέντων παρόντων 35 μελῶν ἀποτελούντων πλῆρες τὸ σῶμα, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου κωλυομένου, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν, καὶ ὡς ἀντικείμενον αὐτῆς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης, ἅτινα ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 89 τοῦ κανονισμοῦ τὸ προεδρεῖον ἐχορήγησεν, ἕνεκα κατεπειγούσης ἀνάγκης, εἰς τὸν γερουσιαστὴν Κ. Ι. Χ. Πέτρου, ἀπουσίας ἄδειαν δέκα ἡμερῶν ἀντὶ τεσσαράκοντα τὰς ὁποίας ἐζήτησε δι' ἀνοφορᾶς του, καὶ ὅτι εἰς τὸ σῶμα μένει ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ζητουμένης παρατάσεως τῶν τριάκοντα εἰσέτι ἡμερῶν, ἡ Γερουσία μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς παρεδέξατο νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν ῥηθέντα Γερουσιαστὴν ὁλάκληρος ἡ ζητουμένη τεσσαρακονθήμερος ἄδεια.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἀντὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἀσθενοῦντος ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ διαθέσεως τοῦ ἐν Νάξῳ ὄρυκτοῦ τῆς Σμύριδος καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Περὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον ὁριστικῆς διαθέσεως τοῦ ἐν Νάξῳ ὄρυκτοῦ τῆς σμύριδος, ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ ληφθῇ πρόνοια, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζῃ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου διαρκῆ ἐτήσιον πρόσοδον.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπισυναπτομένου Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας.

Οἱ λόγοι, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου, ἐκτίθενται λεπτομερῶς εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μου, ἥτις ἐπισυνάπτεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐθεώρησα ταυτολογίαν νὰ ἐπαναλάβω αὐτοὺς καὶ ἐνταῦθα.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἄνευ οὐδεμιᾶς τροποποιήσεως τὸ Νομοσχέδιον, πέπεισμαι δὲ, ὅτι καὶ ἡ Γερουσία διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους δὲν θέλει ἀρνηθῇ τὴν λευκὴν ψῆφόν της.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Δεκεμβρίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ·

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Δεκεμβρίου 1851.

ΟΘΩΝ.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον 1.

Τὸ καθ' ὅλην τὴν Νάξον παραγόμενον ὄρυκτὸν ἡ σμύρις, ἐξορύττεται καὶ διατίθεται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου μέχρι τεσσαράκοντα χιλιάδων καντηρίων καθ' ἕκαστον ἔτος, κατὰ μέγιστον ὅρον.

Τὸ ἐξορυττόμενον ποσὸν ἐκποιεῖται μονοετῶς ἢ πολυετῶς διὰ δημοπρασίας ἐπὶ τιμήματι οὐχὶ κατωτέρω τῶν ὀκτὼ δραχμῶν δι' ἕκαστον καντάριον.

Ἄρθρον 2.

Τὸ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκποιητέον κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ποσὸν τῆς σμύριδος, ἡ διάρκεια τῆς πολυετοῦς ἐκποιήσεως, ἥτις δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰ δέκα ἔτη, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς δημοπρασίας, καὶ οἱ ὅροι τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος καὶ τῆς παραδόσεως τοῦ ὀρυκτοῦ, ὁρίζονται διὰ Β. Διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ Κ. πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν τὸ ἀναγνωσθὲν νομοσχέδιον θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστὰς, τὴν ἐλευσομένην δευτέραν θέλουν συνέλθει τὰ τμήματα εἰς προεξέτασιν αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τριῶν τμημάτων θέλει συγκαλεσθῇ τὸ σῶμα εἰς γενικὴν συνεδρίασιν, διὰ νὰ ἀποφασισθῇ ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως· ἀντιλέγων εἰς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Κ. προέδρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ.Β. Χρηστακόπουλος, φρονῶ εἶπεν, ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν σήμερον

πρέπει νὰ ἀποφασισθῇ ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ ἐκκλεχθῇ ἐπιτροπὴ καὶ οὐχὶ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. προέδρου, διότι κατὰ τὰ συνδιασμένα ἄρθρα **18** καὶ **19** τοῦ κανονισμοῦ, ἅτινα σᾶς ἀναγινώσκω, ἡ περὶ ἐπιτροπῆς ἀπόφασις κανονίζεται ὡς προηγουμένη τῆς προεξετάσεως.

Μέλος ὢν τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις συνέταξε τὸν κανονισμὸν παρατηρῶ ὅτι τὸ ἄρθρον **18** ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς περιπτώσεως ἐκείνης καθ' ἣν ἤθελεν ἀποφασισθῇ νὰ μὴ διορισθῇ ἐπιτροπὴ, ὅτε τὰ τμήματα ἐὰν ὡς ἐκ τῆς προεξετάσεως θεωρήσωσιν ἀναγκαίαν ταύτην προκαλοῦν γενικὴν συνεδρίασιν· αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἔννοια τοῦ ἄρθρου τούτου, καὶ αὐτὴ ἐρμηνεύθη μέχρι σήμερον, περὶ ἧς δύνανται νὰ ὁμιλήσουν καὶ νὰ ἐκθέσουν τὰ δέοντα καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Γερουσίας, ἅτινα. Ἔλαβον μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ.

Μολονότι δὲν εἶμαι ἐκ τῶν προκαλεσθέντων ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος γερουσιαστοῦ, ἐπέφερεν ἕτερος, μ' ὅλα ταῦτα λαμβάνω τὸν λόγον καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἐδαφίου πρώτου τοῦ ἄρθρ. **18** τοῦ κανονισμοῦ εἶναι σαφὴς σαφεστάτη, καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἐφαρμόζεται ἐκείνη τοῦ ἐδαφίου δευτέρου· ὁ κανονισμὸς ἑρμηνευόμενος ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν, ἀντέλεξεν ἕτερος ἐξηγεῖται οὕτω· τὸ ἄρθρον **18** περιέχει ἐν ἑαυτῷ δύω συνδεδεμένα ἐδάφια περιέχοντα δύω ἰδιαίτερα ἀντικείμενα· διὰ τῶν ἐδαφίων τούτων κανονίζεται ὅτι ἡ Γερουσία συγχρόνως προσδιορίζει πρῶτον τὴν ἡμέραν τῆς προεξετάσεως τῶν νομοσχεδίων καὶ δεύτερον τὸ ἀναγκαῖον ἢ μὴ τοῦ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἡ ἐξήγησις αὕτη ἐξάγεται ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κανονισμοῦ· ἂν δὲ ἦναι τακτικὴ ἢ μὴ τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον δευτέρου λόγου· ἐὰν προέκειτο ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου ἐγὼ ἤθελον παραδεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ Κ. προέδρου, καθότον ἐκ τῆς ὁπλῆς ἀναγνώσεως οὐδεὶς δύναται νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῶν νομοσχεδίων, καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἐν γνώσει περὶ τοῦ ἀναγκαίου ἢ μὴ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἔννοια τοῦ κανονισμοῦ ἐξηγουμένη κατὰ γράμμα, ὡς προεξέθηκα, προετίμησε τὸ ἐναντίον σύστημα, διὰ τοῦτο ὡς νομικὸς δὲν δύναμαι νὰ πράξω ἄλλως εἰμὴ νὰ παραδεχθῶ τὴν ἔννοιαν ταύτην τοῦ κανονισμοῦ, θεωρῶν ὅτι ἐκ τῆς ταχύτητος τὴν ὁποίαν σκοπὸν κύριον ἔχει ἡ προκειμένη διάταξις δὲν δύναται νὰ προέλθῃ φόβος τις περὶ τῆς μὴ ἀκριβοῦς καὶ εὐσυνειδήτου ἐπιψηφίσεως τῶν νομοσχεδίων.

Ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας εἶπεν, ἀντέταξεν ὁ δεύτερον ἀγορεύσας,

ὅτι ὁ κανονισμὸς εἶναι κατά τι ἀσαφὴς καὶ ἐπειδὴ τὸ γράμμα αὐτοῦ φέρει τὴν ἔννοιαν τοῦ νὰ ἀποφασίζηται συνάμα μὲ τὴν ἡμέραν τῆς προεξετάσεως καὶ ὁ διορισμὸς ἢ μὴ τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τοῦτο ὡς νομικὸς δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ ἐκ τοῦ κανονισμοῦ, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον λέγω καὶ ἐγὼ ὡς μὴ νομικὸς ὅτι δὲν θέλω νὰ ἀποφύγω ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κανονισμοῦ ἥτις εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν προεξέθεσα.

Ὁ κανονισμὸς εἰς τὸ ἄρθρον **18** ἐδάφιον α. λέγει ὅτι προεξετάζονται τὰ νομοσχέδια καὶ ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τριῶν τμημάτων συγκαλεῖται τὸ σῶμα εἰς συνεδρίασιν· ἡ συγκάλεσις αὕτη γίνεται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν βεβαίως τοῦ ἐδαφίου β', διὰ νὰ ἀποφασισθῇ δηλονότι ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπή· ἀποφασισθέντος τοῦ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς ἔρχεται κατόπιν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου **19** κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ τμήματα συνερχόμενα καὶ ἐκ δευτέρου διὰ τὴν προεξέτασιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, προσδιορίζουν ταυτοχρόνως καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἔννοια τὴν ὁποίαν ἐξήγησεν ὁ ἤδη ἀγορεύσας ἐξάγεται ὅταν δὲν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ γράμμα τοῦ κανονονισμοῦ, ἀντέταξεν ὁ προλαλήσας. Εἶπον καὶ λέγω αὖθις ὅτι τὸ ἄρθρον **18** περιέχει συνδεδεμένας δύω διατάξεις, πρώτην τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἡμέρας τῆς προεξετάσεως, καὶ δευτέραν τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς· ἀμφότεραι δὲ αἱ διατάξεις αὗται δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ ἐνεργηθοῦν ταυτοχρόνως.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἀντιπρόεδρος παραχωρήσας τὴν ἕδραν τῆς προεδρείας εἰς τὸν Κ. πρόεδρον καὶ λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ἕκαστος Κύριος πρὸς παντὸς ἄλλου πρέπει νὰ παρατηρήσῃ ἂν ἦναι σαφὲς τὸ ἄρθρον **18** τοῦ κανονισμοῦ, ὅπερ εἶναι σαφὲς σαφέστατον· ἀλλ' ἐπειδή τινες τῶν προαγορευσάντων εἶπον ὅτι εἶναι κατά τι ἀσαφὲς λέγω ὅτι δὲν εἶναι ἀσαφὲς παντάπασι, διότι ὅταν ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τριῶν τμημάτων συγκαλεσθῇ ἡ Γερουσία εἰς συνεδρίασιν ἀποραίνεται κατὰ τὸ β'. ἐδάφιον ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπή· τοῦτο ἐννοεῖ τὸ ἄρθρον αὐτὸ τοῦ κανονισμοῦ, καὶ ὃν σαφὲς σαφέστατον δὲν ἀφίνει καιμίαν ἀμφιβολίαν καὶ κανένα διυταγμὸν εἰς τινα· ἡ ἐναντία δὲ ἰδέα δὲν εἶναι ἔλλογος διότι ὅταν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν ἀποφασισθῇ ὁ μὴ διορισμὸς ἐπιτροπῆς, τότε τὰ τμήματα ἐὰν κατὰ τὴν προεξέτασιν θεωρήσωσιν ἀναγκαίαν τὴν ἐπιτροπὴν δὲν δύνανται νὰ εἰσακουσθοῦν, διότι προϋπάρχει ἀπόφασις τῆς Γερουσίας περὶ τοῦ μὴ ἀναγκαίου τῆς ἐπιτροπῆς· ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι μέχρι

τοῦδε ἐφηρμόσθη οὕτως ὁ κανονισμὸς, δὲν δύναται νὰ ἰσχύῃ ὥστε νὰ ἐφαρμόζηται πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι καλῶς ἐφηρμόσθη· ἐὰν δὲ τὸ σῶμα θέλῃ ν' ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν τοῦ ζητήματος τούτου εἰς ἄλλην συνεδρίασιν διὰ νὰ ἴδῃ καὶ τὸ κείμενον τοῦ Γαλλικοῦ κανονισμοῦ δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, εἶπεν ἄλλος, ἔχομεν πρόχειρον τὴν θεραπείαν εἰς τὸν Γαλλικὸν κανονισμόν, ἐξ οὗ ἠρύσθημεν τὸν ἡμέτερον, διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι εἶναι περιττὴ πᾶσα περαιτέρω συζήτησις.

Ἐγὼ ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς συνταξάσης τὸν κανονισμὸν δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω γνώμην πρὶν ἢ ἐξετάσω τὸν Γαλλικόν· λέγω ὅμως ἐκ τοῦ προχείρου ὅτι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 19 καὶ νὰ μὴ λαμβάνηται συνάμα ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 18 τὸ ὁποῖον εἶναι σαρὲς σαρέστατον, καὶ χάριν τῆς ταχύτητος ἐκανόνισε τὴν εἰδοποίησιν τριῶν μόνων τριημάτων διὰ τὴν συγκάλεσιν γενικῆς συνεδριάσεως.

Ἐνταῦθα παρατηρησάντων πολλῶν ὅτι μεχρισοῦ θεωρηθῇ ὁ Γαλλικὸς κανονισμὸς πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ ἐφαρμοζομένη ἡ τάξις ἥτις μέχρι τοῦ τε ἐφηρμόζετο, καὶ ἄλλων ἀντικρουσάντων τοῦτο, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο τὸ πρῶτον ἤτοι μεχρισοῦ θεωρηθῇ ὁ Γαλλικὸς κανονισμὸς νὰ ἐξακολουθῇ ἡ μέχρι τοῦδε ἐφαρμοζομένη τάξις τούτέστι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν νομοσχεδίων νὰ ἀποφασίζηται ἀμέσως ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπερρίπτατο ἐπὶ τοῦ προκειμένου περὶ σμυρίδος νομοσχεδίου, νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ διανεμηθῇ τοῦτο πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτοῦ νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως.

Ἑπομένως ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς ἀνέγνω τὰ ἑξῆς δύω νομοσχέδια μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων 1) περὶ προσδιορισμοῦ μηνιαίας χορηγήσεως ἐκ δραχμῶν 3,000· εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Γ. Κουντουριώτου καὶ 2) περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐκ δραχ. 89,787: 48 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850· ἀμφότερα δὲ τὰ νομοσχέδια ταῦτα καὶ αἱ αἰτιολογικαὶ ἐκθέσεις ἔχουσιν ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι.

Ὑποβάλλω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς συζητηθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ μηνιαίας χορηγήσεως ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Γεωργίου Κουντουριώτου ἀπέναντι τῶν εἰς τὴν μερίδα του ἀνηκόντων ἐκ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῶν Κουντουριωτῶν ὀφειλομένων. Ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τῆς ΚΑ'. συνεδριάσεως τῆς 3 τοῦ παρόντος θέλετε παρατηρήσει, Κύριοι, τὰς παρ' αὐτῆς ἐπενεχθείσας τροπολογίας εἰς ἀμφότερα τοῦ νομοσχεδίου τὰ ἄρθρα, καὶ τοῦ μὲν πρώτου ἡ τροπολογία συνίσταται εἰς τὴν προσθήκην τῆς ἐξῆς περικοπῆς μεταφερθείσης ἀπὸ τὸ ἄρθρον 2 «μεχρισοῦ κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν χρεῶν τοῦ ἔθνους» καὶ εἰς τὴν λέξιν «ἀπονέμεται,» ἥτις ἐνῷ εἵπετο τῶν λέξεων «εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Γεώργιον Κουντουριώτην» μετετέθη πρὸ τῶν λέξεων τούτων. Ἀπὸ δὲ τὸ δεύτερον ἄρθρον ἀφῃρέθη ἡ ἀνωτέρω περικοπὴ ἡ εἰς τὸ πρῶτον μεταφερθεῖσα «μεχρισοῦ κανονισθῶσι κτλ. ἀντεκατεστάθησαν δὲ ἀντ' αὐτῆς αἱ λέξεις «ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω ὅρον.»

Περιττὸν θεωροῦμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα τοὺς εἰς τὴν ἐν ἀντιτύπῳ ἐπισυνημμένην πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν ἀναφερομένους λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ἔθνος καὶ ἡ κυβέρνησις ὀφείλουν νὰ λάβωσιν ἰδιαιτέραν πρόνοιαν καὶ ἐξαιρετικὸν μέτρον πρὸς περίθαλψιν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς οἰκογενείας ἑνὸς πρωταγωνιστοῦ καὶ πρωταθλητοῦ τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας.

Ἕκαστος ὑμῶν, κύριοι, εἶναι μάρτυς τῶν ἐξιδιασμένων προσωπικῶν αὐτῆς ἐκδουλεύσεων καὶ ἐξαιρετικῶν χρηματικῶν θυσιῶν.

Πεποίθαμεν δὲ ὅτι ἡ Γερουσία ὁρμωμένη ἀπὸ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ὑπηγόρευσαν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκεχαραγμένα εἰς τὴν ψυχὴν ἑκάστου Ἕλληνος, θέλει φέρει ἐπ' αὐτοῦ τὴν λευκὴν ψῆφόν της.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Δεκεμβρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον συζητηθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν παρὰ

τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Δεκεμβρίου 1851.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Μέχρις οὗ κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν χρεῶν τοῦ Ἔθνους, ἀπονέμεται εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Γεώργιον Κουντουριώτην μηνιαία χορήγησις ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων, 3,000, λογιζομένων ἀπέναντι τῶν εἰς τὴν μερίδα του ἀνηκόντων ἐκ τῶν παρὰ τοῦ δημοσίου πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῶν Κουντουριωτῶν ὀφειλομένων.

Ἄρθρον 2.

Μετὰ τὴν ἀποδίωσιν τούτου ἡ ῥηθεῖσα χορήγησις μεταβαίνει αὐτοδικαίως εἰς τοὺς κληρονόμους του ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω ὅρον.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Ἀνάγκαι κατεπείγουσαι τῆς ὑπηρεσίας ὑπηγόρευσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν κατὰ τὸ 1850 νὰ ἐπιτρέψῃ διὰ Β. Διαταγμάτων εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα συμπληρωτικὰς πιστώσεις ἐκ δραχμῶν 93,965:27.

Τὸ διὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς πιστώσεως ταύτης νομοσχέδιον ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν μὲ τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἡ Βουλὴ ἐπέφερεν ἐπὶ τοῦ κεφ. Β', ἄρθρου 1 καὶ 2 καὶ τῶν ἐδαφίων 1 καὶ 2 τοῦ 6'. ἄρθρου τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, τὰς ὁποίας παρεδέχθη καὶ τὸ ὑπουργεῖον, διότι πραγματικῶς εἶχε παρεισφρύσει λάθος εἰς τὸν ὑπολογισμὸν, ὥστε ἤδη τὸ ποσὸν τῆς πιστώσεως ταύτης κατεβιβάσθη εἰς δραχ. 89,187:48.

Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις ἑνὸς ἑκάστου ὑπουργείου θέλει

ὅπως ἡ Γερουσία τοὺς λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν περὶ ἐξ ψηφίσεως ... καὶ πεποιθαμεν ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ ἐπι-

Ἐν Ἀθήναις, τὴν ... ὑπουργείου.

Ὁ ἐπὶ τῶν ...

Δ. Χρ...

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ὅπως ἐψηφισθῆ παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ ὑποστηριχθῆ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Δεκεμβρίου 1851.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρον 1.

Χορηγοῦνται συμπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 ἐκ δραχμῶν ὀγδοήκοντα ἐννέα χιλιάδων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ καὶ λεπτὰ τεσσαράκοντα ἑκατῶ.

Ἄρθρον 2.

Αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συμπληρωτικαὶ πιστώσεις θέλουν διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρ. τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἁρμοδίων ὑπουργείων κατὰ τὸν ὧδε προσηρτημένον πίνακα.

Ἄρθρον 3.

Τὰ ἔξοδα, δι' ἃ χορηγοῦνται αἱ ἀνωτέρω συμπληρωτικαὶ πιστώσεις, θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1850.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῶσι τάδε νομοσχέδια καὶ αἱ ἐκθέσεις καὶ νὰ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων.

Επαινέσας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Α. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 8 Ἰανουαρίου 1852· ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 35 μελῶν, ὁ πρόεδρος κύριος Ἀναγ. Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Δ. Χατζίσκος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ἔντινι τῶν προλαβουσῶν συνεδριάσεων ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτυπωθῇ ὁ κανονισμὸς τοῦ σώματος, καθότι εἶχον ἐπενεχθῆν τροπολογίαι ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος, καὶ φρονεῖ ὅτι τὸ γραφεῖον συνεπὲς εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην διέταξε τὴν ἐκτύπωσιν αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν συνέβη διαφωνία τις ἐπὶ τοῦ 18 καὶ 19 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ, προτείνει νὰ μὴ ἐπισπευθῇ παρὰ τοῦ γραφείου ἡ ἐκτύπωσις αὐτοῦ, μέχρις οὗ, καθὰ μάλιστα ἀπερασίσθη, ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ Γαλλικὸς κανονισμός, καὶ διαλυθῇ ἡ διεγερθεῖσα ἀσάφεια· ἑτέρου δὲ τῶν Γερουσιαστῶν τοῦ Κ. Προβιλεγγίου εἰπόντος, ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν Γαλλικὸν κανονισμόν, καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκθέσῃ, ἔστω καὶ αὔριον ἂν ἐγκρίνῃ τὸ σῶμα, τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ κανονισμοῦ, ἡ Γερουσία παραδεξαμένη τὴν τελευταίαν πρότασιν προέβη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 καὶ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1852 ἐγγράφου τοῦ διοικητοῦ τῆς τραπέζης δι' οὗ κοινοποιεῖται ὁ γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς τραπέζης, τῆς Β'. ἐξαμηνίας τοῦ ἔτους 1851, ὡς καὶ τῶν συνοδευουσῶν τοῦτον οἰκείων παρατηρήσεων ἀναγκαίων πρὸς ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τοῦ ἐμφαινομένου ἐν αὐτῷ ἀποτελέσματος τῶν ἐργασιῶν τῆς ῥηθείσης ἐξαμηνίας.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μηνιαίας χορηγήσεως τριῶν χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ κυρίου

Γ. Κουντουριώτου, θάτερος τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀναγινώσκει ταύτην, ἔχουσαν ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μηνιαίας χορηγήσεως τριῶν χιλιάδων δραχμῶν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ κυρίου Γ. Κουντουριώτου ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ἐπεξελθοῦσα τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν παρεδέχθη κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, ὅπως ἔχουσι καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς διαφωνῆσαν πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη ἐπερυλάξατο νὰ ἐκθέσῃ τὴν ὁποίαν ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου γνώμην ἐνώπιον τοῦ σώματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεώς του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ἰανουαρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Α. Λόντος.
Γ. Δημητριώτης.
Α. Χαραλάμπης.
Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος.
Ν. Μαυρομιχάλης.

Θεωρηθείσης δὲ περιττῆς τῆς ἐκτυπώσεως, ἀπεφασίσθη ἡ αὔριον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου, καὶ οὕτω ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 9 Ἰανουαρίου 1851. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου, τῶν Κ. Κ. γερουσιαστῶν καὶ εὑρεθέντων παρόντων 50 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ μηνιαίας χωρηγήσεως ἐκ δραχ. 3,000 εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ γερουσιαστοῦ Ν. Γ. Κουντουριώτου, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου

μετὰ τὴς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἠκούσατε Κύριοι, ὅτι ὢν μέλος αὐτῆς διερώτησα ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ὅπερ εἶναι σήμερον τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεών σας. Τὴν διαφωνίαν μου ταύτην ἔχομαι ἤδη νὰ δικαιολογήσω ἐνώπιον ὑμῶν, ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος τοῦ κράτους, καὶ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ.

Τὸ συμφέρον τοῦ κράτους καὶ τὸ συμφέρον τῆς τιμῆς τοῦ σώματος τούτου, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ διατηρῇ πᾶς τις ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς αὐτὸ μελῶν, ὑπηγόρευσαν τὴν διαφωνίαν μου ταύτην· διὰ νὰ δικαιολογήσω δὲ ἔτι περισσότερον αὐτὴν ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς ἀναγνώσω τὸν τελευταῖον παράγραφον τῆς πρὸς τὴν Γερουσίαν ἀναφορᾶς τῶν πρώην προκρίτων Ὕδρας, ἥτις ὑπῆρξε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεών σας καὶ ἥτις προυκάλεσε τὴν σοβαρὰν ἐκείνην ἀπόφασίν σας ὑπὲρ τῶν δυσπραγούντων κατοίκων τῶν τριῶν νήσων Ψαρῶν Σπετζῶν καὶ Ὕδρας, ἐναύλων εἰσέτι οὐσαν καὶ ἐκρράζουσαν σύμφωνα μὲ τὸν παράγραφον τούτων τῆς ἀναφορᾶς (ἀναγνωσθέντα) τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Γερουσίας τοῦ νὰ λυφθῇ ἐπὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν νησιωτῶν μέτρον γενικὸν σύντονον καὶ ἀποτελεσματικόν.

Ἐὰν ἤδη φέρωμεν ἀπόφασίν τινα ἐπὶ τοῦ παρουσιαζομένου ἤδη ἐξαιρετικοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως εἰς μόνην τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου, σᾶς παρατηρῶ ὅτι ἡ περὶ τούτου ἀπόφασίς μας θέλει ἔχει δυσαρέστους συνεπείας, καὶ θέλει ἀνοίξει τὴν θύραν πολλῶν καὶ δικαίων παραπόνων· ἐπομένως εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐρωτῶ ὑμᾶς τί δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν Μιαούλην, εἰς τὸν Τζαμαδὸν, εἰς τὸν Μέξην καὶ τοσούτους ἄλλους ἔχοντας τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ τὰς αὐτὰς ἀπαιτήσεις; ἐὰν δεχθῶμεν τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου, τότε βεβαίως σιωπηλῶς λέγομεν εἰς τὸν Μιαούλην τὸν Τζαμαδὸν τὸν Μέξην καὶ τοὺς λοιποὺς ὅτι δὲν εἶναι δι' αὐτοὺς καιρὸς ἐναντίων τῶν ἀποφάσεών μας· καὶ μάλιστα ἐὰν ἀποφασίσωμεν περὶ τοσούτου ποσοῦ ὁποῖον κανονίζει τὸ νομοσχέδιον, καὶ διαγράψωμεν βάσιν τὴν ὁποίαν δὲν μᾶς συγχωροῦν τὰ ἐνόντα μέσα τοῦ κράτους νὰ λάβωμεν γενικῶς δι' ὅλους· διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν παραδέχομαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· ἀντιλέγων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μ. Μαυρομμάτης ἤκουσα μετὰ προσοχῆς εἶπε τοὺς λόγους τοῦ προαγορεύσαντος δι' οὓς δὲν παραδέχεται τὴν ἀρχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, περὶ μηνιαίας χορηγήσεως εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου ἄλλοτε μὲν προκρίτου καὶ ἐναθυπλούτου τῆς ἡρωϊκῆς νήσου Ὕδρας, νῦν δὲ στενάζοντος καὶ δυσπραγοῦντος, ὡς θυσιάσαντος ὅλην τὴν λαμπρὰν αὐτοῦ περιουσίαν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος· ἐκτιμῶ τοὺς λόγους τοῦ προλαλήσαντος, διότι σέβομαι τὸν ἄνδρα καὶ γνωρίζω τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα αἰσθήματά του, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου. ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς σας, κύριοι, δὲν ἤθελε δυστάσει ποσῶς νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ μειονοψηφούντος μέλους ἐὰν ἐπείθετο καὶ προέβλεπεν ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ νομοσχεδίου δύναται οὐχὶ νὰ ἐλάφῃ ἀλλὰ νὰ προσαρούσῃ κατά τι εἰς τὰ ἀπερίγραπτα δικαιώματα τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων μας· ἐπ' ἐναντίας ὅμως παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου διότι πείθεται ὅτι ἐκπληροῖ χρέος ἱερὸν πρὸς ἕνα μέγαν εὐεργέτην τῆς Ἑλλάδος τὸν Γ. Κουντουριώτην, καὶ συνάμα ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς προκρίτους τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, τῶν ὁποίων αἱ ἀναφοραὶ καὶ ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐσυζητήθησαν ἐντὸς τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ ἐσυστήθησαν στενῶς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἥτις θέλει φροντίσει νὰ ἐπιφέρῃ ὅσον ἔνεστι τάχιον τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν εἰς τὰς γαγγραινωμένας πληγὰς των· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς παρακαλεῖ τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἀρρώντος μέγαν εὐεργέτην τῆς πατρίδος.

Ἐπομένως μιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου μυστικὴ ψηφοφορία δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 37 πρὸς 14, πεντήκοντα καὶ ἑνὸς Γερουσιαστοῦ ψηφοφορησάντων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Δ. Χατζῆσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Ἰανουαρίου 1851 ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερου-

σιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν. ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Δεληγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς παρελθὼν ἀνέγνω τὸ περὶ χρεῶν τῶν δήμων νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσωμεν, τὸ, περὶ χρεῶν τῶν δήμων, Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν παρεδέχθη παρ' αὐτῆς, μὲ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις.

1. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 1 μετέθεσιν εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τὴν ἐν τῷ τέλει ἀναφερομένην φράσιν. « Διὰ χρέη μετὰ » τὴν σύστασιν τῶν δήμων γενόμενα. »

2. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 2 ἐξωθεῖλισι τὰς λέξεις « ἓξ μῆνας » καὶ ἀντικατέστησε τὴν φράσιν « ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋ- » πολογισμοῦ » ἀντὶ τῆς « ἐνάρξεως τοῦ νέου ἔτους. »

3. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 3 ἀφῆσεσε τὴν « ἐὰν » ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρ. καὶ μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὸν προτελευταῖον παράγραφον τοῦ παρ' αὐτῆς συνταχθέντος, προσθεῖσα πρὸ ταύτης τας ἑξῆς λέξεις « ὀφείλει νὰ σημειώσῃ τ' ἀπαιτού- » μενα ποσὰ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἀμέσως ἑπομένου » ἔτους, ἐὰν δὲ αἱ ἀξιώσεις τῶν πιστωτῶν τοῦ δήμου ὑπερ- » βαίνουν τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ οἰκονομικὰ μέσα, » τότε πρέπει νὰ διαθέσῃ τὸ περιττεύμα τοῦ προϋπολο- » γισμοῦ τῶν εσόδων ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν τούτων κατ' » ἀναλογίαν Οἱ δημοτικοὶ εἰσπράκτορες ὀφείλουν ἐπὶ » ποινῇ ἀποζημιώσεως νὰ κρατῶσιν ἐκ τῶν εἰσπραττομέ- » νων τα ὡς ἀνωτέρω κανονισθέντα ποσὰ, ἅτινα θέλουν » πληρώσει εἰς τοὺς εἰρημένους δικαιούχους κατὰ τὴν » προσδιορισθεῖσαν ἀναλογίαν Ἐὰν δὲ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ. » Διέγραψε ἐκ τούτου τὰς λέξεις « ἢ ἀρνεῖται τὴν πληρωμὴν » τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τεθεισῶν ποσοτήτων. »

4. Διέγραψε τὸ ἄρθρ. 4 ἐκ τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὰς τροποποιήσεις ταύτας τῆς Βουλῆς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου Νεμοσχεδίου, ὡς μηδόλως μεταβαλλούσης τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἀπεναντίας δὲ ὡς συντρεχούσης εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ δικαίαν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του.

Ἂν δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει μας, ἧς ἐπισυνάπτεται ἀντίγραφον, ἐκτίθενται σαφῶς οἱ προκαλέσαντες τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου λόγοι, οὐχ ἧττον θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβωμέν τινας τούτων καὶ ἐνταῦθα.

Μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δήμων παρατηροῦσα ἡ Κυβέρνησις, ὅτι πολλαὶ κοινότητες ἕνεκα τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, εἰς ἃς εὑρέθησαν, ἦτοι βεβαρυμέναι μὲ χρέη ὑπέρογκα τῶν ὁποίων ἡ ἀπόσβεσις ἐὰν ἐπεσπεύδετο κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτ. Δικονομίας ἤθελε φέρει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν παράλυσίαν καὶ καταστήσει τοὺς δήμους ἀνικάνους πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νέων ὑποχρεώσεών των, καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν κοινωφελῶν τοῦ Νόμου σκοπῶν, καὶ θεωροῦσα ἐπάναγκες, μέχρις οὗ ἄλλο ἤθελε ληφθῇ καταλληλότερον μέτρον, τὸ ν' ἀπαλλαχθῶσιν οἱ δῆμοι ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως τὴν ὁποίαν οἱ χρηματικοὶ πόροι των καὶ ἡ ἐνδεια των καθίστα ἀπραγματοποίητον· ἐπιθυμοῦσα δ' ἄλλως τε νὰ συμβιβάσῃ ὡς πρὸς τὰ γενόμενα ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως καὶ μέχρι τῆς εἰς δήμους μετασχηματίσεως τῶν κοινοτήτων χρέη των, τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δανειστῶν μὲ τὴν ἄπορον κατάστασιν τῶν δήμων, εἶχε προκαλέσει τὸν ἀπὸ 23 Ἰουλίου 1837 Νόμον, ὅστις ἐκανόνισε μὲν τὸ παρελθὸν, ἐσιώπησεν ὅμως ὡς πρὸς τὸ μέλλον καὶ τὰ μετὰ ταῦτα χρέη τῶν δήμων. Ὡς ἐκ τούτου δὲ οἱ διάφοροι πιστωταὶ τῶν δήμων ἐνεργοῦντες ἀπεριορίστως τὰ ἐκδικαστικὰ μέτρα των ἐπεξέτεινον τὰς δικαστικὰς κατασχέσεις των ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν κεφαλαίων τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν τῶν δήμων καὶ ἔφερον τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς εἰς παντελῆ ἀμηχανίαν.

Ἡ σιγὴ αὕτη τοῦ Νόμου, καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ θέσις τῶν δήμων ἔθεσαν εἰς ἀμφιβολίαν τινὰ τῶν δικαστηρίων, καθ' ὅσον, κατὰ τὸν περὶ δήμων Νόμον, δὲν δύναται νὰ γίνῃ

κἀνὲν ἔξοδον, νὰ ἐνεργηθῇ καμμία πληρωμὴ, ἐὰν δὲν προεβλέφθη ἀπὸ τὸν τοῦ ἔτους ἐκείνου προϋπολογισμόν. Ἕνεκα δὲ τούτου τὰ δικαστήρια διεφώνησαν ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος· μ᾽ ὅλον ὅτι δὲ ὁ Ἄρειος Πάγος καθιέρωσε τὴν νομολογίαν, ὅτι οὔτε ἐπὶ τοῦ ὅλου τῶν κεφαλαίων τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν, οὔτε ἐπὶ τῶν τῆς τρεχούσης χρήσεως δύναται νὰ ἐνεργηθῇ κατάσχεσις, δὲν ἔπαυσαν μ᾽ ὅλον τοῦτο αἱ τοιαῦται κατασχέσεις, αἵτινες ἐνεργούμεναι ἀπεριορίστως καὶ ἀκανονίσως φέρουν, ὡς εἴρηται, εἰς ἀμηχανίαν τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς, καὶ ἐμποδίζουν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Τὸ ὑπουργεῖον ἑπομένως θεωροῦν ἀναγκαῖον νὰ ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια περὶ τοῦ ζητήματος, καὶ ἐπιθυμοῦν να ἐξασφαλίσῃ μὲν ἀφ᾽ ἑνὸς τὰ προσδιωρισμένα διὰ διαφόρους κοινωφελεῖς σκοποὺς καὶ ἀνάγκας κεφάλαια τῶν προϋπολογισμῶν τῶν δήμων, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ νὰ καταστήσῃ ἀσφαλεστέραν καὶ κανονικὴν τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν πιστωτῶν των, συνέταξε τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, κατάλληλον ὡς νομίζει, εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἐκτεθέντων, καὶ ὑποβάλλον τοῦτο ὑπ᾽ ὄψιν σας δὲν διστάζει ποσῶς νὰ πιστεύσῃ ὅτι θέλει τύχει τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιψηφίσεώς σας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Ἰανουαρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν — Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης

Δ. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ — Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὁμοῦ μὲ τὰς ἐπενεχθείσας ἐπ᾽ αὐτοῦ τροποποιήσεις ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ᾽ αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Ἰανουαρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ, Δ. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Διὰ χρέη μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δήμων γενόμενα

ἀπαγορεύεται πᾶσα συντηρητικὴ κατάσχεσις ἐπὶ τῶν ἐτησίων προσόδων αὐτῶν, τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ δι᾽ ἄλλων εἰδικῶν πράξεων ὁρισθεισῶν.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἔχοντες κατά τινος δήμου ἀπαιτήσεις, στηριζόμενας εἰς ἐνταλίματα, κατὰ νόμιμον τύπον ἐκδεδομένα, εἰς δικαστικὰς τελεσιδίκους ἀποφάσεις ἢ ἄλλα ἐκτελεστὰ ἔγγραφα, ὀφείλουν πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ κάμνωσι πρὸς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον τὴν περὶ πληρωμῆς αἴτησίν των δι᾽ ἀναφορᾶς, ἢ δι᾽ ἐπιταγῆς πρὸς πληρωμὴν κατὰ τοὺς νομίμους τύπους γενομένην.

Ἄρθρ. 3. Ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ λαβοῦσα τὴν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἀναφορὰν ἢ τὴν πρὸς πληρωμὴν ἐπιταγὴν, ὀφείλει νὰ σημειώσῃ τ᾽ ἀπαιτούμενα ποσὰ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἔτους· ἐὰν δὲ αἱ ἀξιώσεις τῶν πιστωτῶν τοῦ δήμου ὑπερβαίνουν τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ οἰκονομικὰ μέσα, τότε πρέπει νὰ διαθέσῃ τὸ πεμπτημόριον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν τούτων κατ᾽ ἀναλογίαν. Οἱ δημοτικοὶ εἰσπράκτορες ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ ἀποζημιώσεως νὰ κρατῶσι ἐκ τῶν εἰσπραττομένων τὰ ὡς ἀνωτέρω κανονισθέντα ποσά, ἅτινα θέλουν πληρώσει εἰς τοὺς εἰρημένους δικαιούχους κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἀναλογίαν.

Ἐὰν δὲ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ δὲν φροντίσῃ νὰ καταχωρηθῶσι τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἔτους, οἱ πιστωταὶ τοῦ δήμου ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ κάμνωσι κατάσχεσιν ἐπὶ τοῦ πεμπτημορίου τῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων προσόδων τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους ἐκείνου καὶ τῶν ἑπομένων.

Ἄρθρ. 4. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1837 τοῦ περὶ χρεῶν τῶν κοινοτήτων νόμου φυλάττουν τὴν ἰσχύν των, καθόσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Εἰσύστησε δὲ πρὸς τὴν Γερουσίαν τὴν ταχείαν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, καθὸ σπουδαίου καὶ ἐνδιαφέροντος τοὺς δήμους πρὸ πάντων δὲ ἐκείνων τῶν Ἀθηνῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας εἶπε· τῷ φαίνεται ὅτι τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας γνωρίζει τὰς περὶ τῶν δήμων ἰδέας του, καὶ ἄλλοτε ἐκφρασθείσας, ὅτι διὰ νὰ εἶναι οἱ δῆμοι ὄντα ζωτικὰ παρέχοντα ἰσχὺν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τοὺς λαοὺς, ὁ περὶ δήμων Νόμος ἔπρεπε νὰ μεταῤῥυθμισθῇ ἀναλόγως τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων μας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως, εἶναι σύμφωνος νὰ ἐπισπευθῇ ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου,

διότι τὸ πρᾶγμα εἶναι σπουδαῖον καὶ κατεπεῖγον, πρόκειται νὰ κατασχεθῶσι οἱ ὀλίγοι πόροι, τὰ μέσα αὐτὰ τῆς συντηρήσεως τῶν δήμων, καὶ τότε ἐπάρχεται ἡ παράλυσις αὐτῶν, ἐπιφυλάττομαι δὲ κατὰ τὴν συζήτησιν νὰ ἐκθέσω τὰς παρατηρήσεις μου.

Ἐκ τινος ὅμως περικοπῆς τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, ἤκουσεν εἶπεν ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος καθιέρωσε νομολογίαν, καθ' ἣν δὲν δέχεται καμμίαν ἀπόφασιν περὶ κατασχέσεως τῶν δημοτικῶν πόρων· τοῦτο εἶναι παρηγορητικὸν κατά τι καὶ προκαλεῖ τὸν Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸν νὰ ἐξηγηθῇ ἤδη καλλίτερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· διότι ἂν τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἐπιδεκτικὸν ἀναβολῆς, χωρὶς διακινδύνευσιν τῶν πρὸς συντήρησιν τῶν δήμων μέσων, συνίστησε εἰς τὴν ἐμβριθῆ σκέψιν καὶ βάσανον τοῦ σώματος τοῦτο, καθὸ σπουδαῖον καὶ σοβαρόν.

Ἁπάντων ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς εἶπεν· ὅτι τὰ δικαστήρια καθιέρωσαν τὴν ἐξῆς νομολογίαν· οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἐὰν δὲν προεβλέφθη ἀπὸ τὸν τοῦ ἔτους ἐκείνου προϋπολογισμόν· ἕνεκα τούτου τὰ δικαστήρια διεφώνησαν ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος· μόλον ὅτι δὲ ὁ Ἄρειος Πάγος καθιέρωσε τὴν νομολογίαν ὅτι οὔτε ἐπὶ τοῦ ὅλου τῶν κεφαλαίων τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν, οὔτε ἐπὶ τῶν τῆς τρεχούσης χρήσεως δύναται νὰ ἐνεργηθῇ κατάσχεσις, δὲν ἔπαυσαν μόλον τοῦτο αἱ τοιαῦται κατασχέσεις ἐνεργούμεναι ἀπεριορίστως, διότι τὰ δικαστήρια ἠκολούθησαν ἄλλην ἀρχήν, ὅτι πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἀπὸ τοὺς πιστωτὰς ὅτι ἔχουσιν οὗτοι εἰς χεῖράς των ἕνα τίτλον μίαν ἀπόφασιν. Οὕτω πολλοὶ πιστωταὶ συμμορφούμενοι μὲ τὴν ἰδέαν ταύτην ἀνεφέρθησαν ἐν καιρῷ εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς εἰδοποιοῦντες τοὺς τίτλους των πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἐζήτησαν νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ δάνειά των, καὶ νὰ σημειωθῶσιν εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν χρεῶν, διὰ τοῦτο οὗτοι κατέσχον τὰ κεφάλαια αὐτοῦ, εἰς τὸν δῆμον μάλιστα τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ ὁποίου οἱ πιστωταὶ εἶναι πολλοὶ καὶ αὐτὰ τὰ εἰς τὸν εἰσπράκτορα εὑρισκόμενα. Τὸ ζήτημα τοῦτο, εἶναι βέβαιον, ὅτι θέλει ἔλθει εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλ' ὁποία τις θέλει εἶσθαι ἡ ἔκβασις ἄδηλον. Διὰ ταῦτα ἐσύστησε τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἑτέρου δὲ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἰπόντος ὅτι δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ταχεῖαν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλ' ὅτι

δὲν πρέπει ἀφ' ἑτέρου νὰ προβῇ τὸ σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ χωρὶς νὰ συστήσῃ ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ σύνταξιν ἐκθέσεως, καὶ ὅτι τὸ κατεπεῖγον τῶν Νομοσχεδίων δὲν πρέπει νὰ προβάλληται ὑπὸ τῶν ΚΚ. Ὑπουργῶν, ὅταν καθυποβάλλωνται ταῦτα εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ νὰ ζητῆται ἡ ἐξ ἐρώτου ἐπιψήφισις αὐτῶν, οὐδὲ πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, διότι ἂν τὸ Νομοσχέδιον ἦτο κατεπεῖγον, διὰ τί δὲν καθυποβάλλετο προτήτερα ἐν τῇ Γερουσίᾳ, ἀπερασίσθη νὰ τυπωθῇ τὸ Νομοσχέδιον, τὴν προσοχὴν δὲ δευτέραν νὰ συνέλθωσι τὰ τμήματα εἰς προεξέτασιν καὶ σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἵνα νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν καθυποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ γερουσιαστὴς Κύριος Τζαβέλας παρουσίασεν ἀναφορὰν τῆς κοινότητος Ἀγρινίου πρὸς τὴν Γερουσίαν, τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὁποίας ὡς πολὺ περιέργου ἐζήτησε νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ τὸ σῶμα, ἐὰν ἤθελεν (εὐαρεστηθῇ).

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι, ἂν ἡ ἀναφορὰ αὕτη πραγματεύηται περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ καὶ ἡ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παρὰ τοῦ Κυρίου Σταΐκου γερουσιαστοῦ καθυποβληθεῖσα πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω, ὡς ἐγένετο καὶ ἐπὶ ἐκείνης.

Συμφωνῶ, ἐπήνεγκεν, ἕτερος, μὲ τὸν προαγορεύσαντα, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἀφοῦ πρό τινων ἡμερῶν ἡ Γερουσία παρέπεμψεν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν τὰς διὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Σταΐκου παρουσιασθείσας ἀναφορὰς συνωδευομένας μάλιστα μὲ πράξεις ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν συμβουλίων, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ παραπέμψῃ ταύτην ὑπό τινων μόνον ἰδιωτῶν ὑπογεγραμμένην.

Κἂν ταῦτα ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ἀνάγκη νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ ἡ ἀναφορὰ αὕτη, ἐπειδὴ ἀνεγνώσθη καὶ ἡ διὰ τοῦ Κυρίου Σταΐκου παρουσιασθεῖσα πρώτων, πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ὁποίας καὶ διευθύνεται.

Ἀντιτάξαντος δὲ τοῦ προλαλήσαντος ὅτι ἡ διὰ τοῦ Κυρίου Σταΐκου καθυποβληθεῖσα πρώτη ἀναφορὰ ἀπερασίσθη ν' ἀναγνωσθῇ, διότι ἦτο πρὸς ἀντίρρησιν τῆς ἀναφορᾶς τῶν Σουλιωτῶν περὶ συνοικισμοῦ αὐτῶν εἰς τὸ Ζαπάντι, καὶ διευθύνθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπου εἶχε διευθυνθῇ καὶ ἡ τῶν Σουλιωτῶν. Ἀλλ' ὅτι ἤδη ὅτε τὸ σῶμα εἶναι ἐν γνώσει τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἡ παρουσιαζομένη πρέπει νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἀμφότεροι οἱ προαγορεύσαντες ἔχουσι δίκαιον· ὁ μὲν διότι κατὰ τὸν κανονισμὸν αἱ ἀναφοραὶ παραπέμπονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν, ὁ δὲ διότι ἡ Γερουσία παρεδέχθη νὰ ἀναγνωσθῶσι καὶ ἄλλαι ἀναφοραί· οὕτω λοιπὸν ὁ Κύριος Τζαβέλας ἔχει δίκαιον νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς, ἀφοῦ παρὰ τὸν κανονισμὸν ἀνεγνώσθησαν ἄλλαι καὶ ἄλλαι· καὶ τοιαῦτα ἀτοπήματα προέρχονται ὅταν παρεκτρεπώμεθα τοῦ κανονισμοῦ μας.

Τὸ Σύνταγμα, ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὁρίζει μόνον εἰς τὸ 50 ἄρθρον αὐτοῦ, « ὅτι ἀναφοραὶ παρουσιάζονται ἀπὸ γερουσιαστὰς καὶ βουλευτάς, » ἐναπόκειται δὲ εἰς τὸ σῶμα νὰ ἀποφασίσῃ ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῇ ἢ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπήν· οὕτω ἀποφασίζουσα οὐδόλως παραβαίνει τὸν κανονισμόν της· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πρό τινων ἡμερῶν παρουσιασθεῖσα ἀναφορὰ ἀντικείμενον ἔχουσα τὰς γαίας τοῦ Ἀγρινίου, δὲν ἀναγνώσθη, καὶ αὕτη, τὸ αὐτὸ διαπραγματευομένη, δὲν πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ· ἂν ὅμως ὡς ὁ γερουσιαστὴς Κ. Τζαβέλας δίδυχυρίζηται ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἶναι εἰς ἀντίκρουσιν τῆς πρώτης παρὰ τοῦ Κ. Σταίκου ἀναγνωσθείσης ἀναφορᾶς, ἐναπόκειται εἰς τὸ σῶμα νὰ ἀποφανθῇ ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη, ἢ ὄχι. Τὸ κατ' αὐτὸν ὅμως παρατηρεῖ ὅτι ἂν ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἶναι σχετικὴ πρὸς τὴν πρώτην τῶν ἀναγνωσθεισῶν παρὰ τοῦ Κ. Σταίκου ἀναφορῶν, πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ διὰ νὰ μὴ ἐπωνται δίκαια παράπονα.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ πρὸ τούτου λαλήσας, δὲν δύναμαι, εἶπε παρὰ νὰ μεμφθῶ ἐμαυτὸν διὰ τὴν παρεξήγησιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔδοσε χώραν ἡ ἀγόρευσίς μου, καὶ χαίρω ἤδη εἰς ἐξήγησιν σαφεστέραν· δὲν ἀπέδωκα ἔγκλημα εἰς τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Τζαβέλαν, διότι παρουσίασεν ἀναφοράν. Κατὰ τὸ σύνταγμα ὡς ἕκαστος ἰδιώτης, οὕτω καὶ πᾶς τις βουλευτὴς καὶ γερουσιαστὴς κατὰ τὸ Σύνταγμα δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἀναφορὰν εἰς τὰς βουλάς· ὁ δὲ τρόπος τῆς παραστάσεως παρ' ἰδιωτῶν γίνεται διττῶς· ἢ παραδίδεται εἰς τὸ γραφεῖον, ἢ εἰς ἕνα γερουσιαστήν, ὅστις τὴν παρουσιάζει εἰς τὸ σῶμα. Ζητεῖται ἤδη, πῶς τὸ γραφεῖον, διεξέρχεται τὰς παρουσιαζομένας ἀναφοράς. Ὁ κανονισμὸς ὁρίζει ὅτι πέμπονται εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν, ἥτις συντάττει ἔκθεσιν, καὶ τότε τὸ σῶμα λαμβάνει πλήρη γνῶσιν τῆς ἀναφορᾶς. Ἤδη πρόκειται, ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ παρουσιαζομένη ἀναφορὰ ἢ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν· καὶ περὶ τούτου τὸ σῶμα ἂς ποφασίσῃ ὅ,τι ἂν ἤθελεν ἐγκρίνῃ· φρονῶ ἤδη ὅτι οὕτως ἔγινα καταληπτὸς, καὶ ὅτι δὲν θέλω παρεξηγηθῇ.

Τοῦτον διεδέξατο ὁ γερουσιαστὴς Κ. Σταίκος εἰπών· πρό τινος καιροῦ παρουσιάσθη εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφορά τις ὑπογεγραμμένη ἀπὸ Σουλιώτας, ἐξαιτουμένους τὸν συνοικισμόν των ἐν Ζαπαντίῳ, καὶ ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἅμα οἱ κάτοικοι Ἀγρινίου ἔμαθον τὴν αἴτησιν ταύτην τῶν Σουλιωτῶν, ἐνήργησαν ἀναφορὰς εἰς διαφόρους δήμους ἐπικυρωμένας ἀπὸ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς καὶ ἐπεφόρτισαν ἐμὲ νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Γερουσίαν ταύτας πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς αἰτήσεως τῶν Σουλιωτῶν, ἐγὼ δὲ ἐπιφορτισμένος τὰς παρουσίασα καὶ ἡ Γερουσία τότε μοὶ ἐπέτρεψε τὴν ἀνάγνωσίν των· μικρόν τι ἔπειτα τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον καὶ δημοτικά τινα ἔκαμον πράξεις περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἐπιφορτίσαντά με νὰ παρουσιάσω καὶ ταύτας εἰς τὴν Γερουσίαν, τὸ Σ. σῶμα δὲν ἐνέκρινε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν δευτέρων, τὰ ὁποῖα παρέπεμψεν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν· οὕτως ἔχει τὸ ἱστορικὸν τῶν ὑπ' ἐμοῦ παρουσιασθεισῶν ἀναφορῶν. Σήμερον παρουσιάζεται παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Τζαβέλα ἀναφορά, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καί τινες ἐπιμένουσιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς· τὸ κατ' ἐμὲ, δὲν δυσκολεύομαι νὰ παραδεχθῶ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης, δὲν ἔχω νὰ φοβηθῶ τίποτε, διότι ἐξ αὐτῶν τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῇ θέλει δειχθῇ τὸ δίκαιον ἢ ἄδικον· ἀλλὰ εὐλόγως τότε θέλουσιν ἐγερθῇ δίκαια παράπονα, καὶ τὸ Σ. σῶμα ἐπιτρέπον τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης σήμερον, ἀρ' οὗ ἄλλην ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παρουσιασθεῖσαν παρέπεμψεν εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν, ἀδικεῖ αὐτὸ ἑαυτόν.

Παραδεχόμενοι, προσέθηκεν ἕτερος, νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Τζαβέλα παρουσιαζομένη ἀναφορά, ἐκτὸς τοῦ ὅτι διδόμεν ἀφορμὴν δικαίων παραπόνων (καθόσον πρὸ μικροῦ ὅτε ἕτερος γερουσιαστὴς ἐπαρουσίασεν ἀναφορὰν καὶ ἐζήτησε τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης, παρεπέμψαμεν ταύτην εἰς τὴν ἐπιτροπήν), περὶ πλέον εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ φθάσωμεν καὶ εἰς προσωπικότητας, νὰ προσβάλωμεν ἀξιοπρεπείας μελῶν τοῦ Συνεδρίου μας αὐτοῦ, διότι τί παράδοξον νὰ εὑρίσκωνται ἰδιῶται ἐχθρευόμενοι γερουσιαστήν τινα, οἱ ὁποῖοι θέλοντες νὰ διασύρωσιν αὐτὸν, νὰ ἐνεργήσωσιν ἀναφορὰν ὑβριστικὴν, προσβλητικὴν, καὶ νὰ ἐγχειρίσωσι ταύτην εἰς γερουσιαστὴν ἐπίσης

διαφερόμενον, καὶ οὕτω νὰ φθάσωμεν εἰς συζήτησιν σκανδαλώδη καὶ ἀναξιοπρεπῆ· προτείνει διὰ ταῦτα τὴν παραπομπὴν τῶν ἀναφορῶν εἰς τὸ γραφεῖον ἢ τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Μακρὰν τοῦ νὰ ἐπέμβω εἰς τὴν ἰδιότητα τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς, ἐπήνεγκεν ἕτερος, ἔρχομαι μόνον νὰ ἀντικρούσω τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν εἷς τῶν συναδέλφων μας ἐξέφρασεν, ὅτι δηλ. αἱ ἀναφοραὶ παρουσιάζονται ἢ παρ' ἰδιωτῶν εἰς τὸ γραφεῖον, ἢ παρὰ γερουσιαστοῦ τινος εἰς τὴν Γερουσίαν, παραπέμπονται δὲ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ γερουσιαστὴς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὁποίας καθυπέβαλεν ἀναφοράς· Τὸ κατ' ἐμὲ ὄχι μόνον ὁ γερουσιαστὴς δύναται ἐντὸς τοῦ Συντάγματος, νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀναφ ραν πρὸς τὴν Γερουσίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐμιλήσῃ ἐπ' αὐτῆς, καὶ ζήτημα ἴδιον νὰ τὴν κάμῃ, διότι ἄλλως ὁ γερουσιαστὴς ἤθελεν εἶσθαι ἁπλοῦς γραμματοκομιστής.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα εἷς τῶν προαγορευσάντων εἶπεν· ἐπιθυμῶν νὰ εὑρίσκηται ἐντὸς τοῦ νόμου, καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἀναφορὰς, ἐξέθηκε πιστῶς τὸ πνεῦμα τοῦ Συντάγματος· δὲν ἀρνεῖται ὅτι ἕκαστος γερουσιαστὴς, χωρὶς νὰ γίνῃ ἁπλοῦς γραμματοκομιστὴς, δύναται νὰ κάμῃ ἴδιον ζήτημα τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀναφορᾶς, καὶ ν' ὁμιλήσῃ ἐπ' αὐτοῦ· αὐτὸ τὸ Σύνταγμα χορηγεῖ εἰς ἕκαστον γερουσιαστὴν νὰ κάμνῃ οἱανδήποτε πρότασιν, ἀλλὰ οἰκειοποιεῖται τὴν πρότασιν, δηλ. κάμνει ἰδικήν του τὴν πρότασιν, καὶ ἐν παρόδῳ παρουσιάζει καὶ ἀναγινώσκει τὴν ἀναφορὰν ὡς ὑποστήριγμα τῆς προτάσεώς του, καὶ οὐχὶ ὡς ἀντικείμενον οὐσιώδες ἐφ' οὗ νὰ διασκεφθῇ ἡ Γερουσία.

Ἡ διαφωνία μας, ἐπήνεγκεν ἕτερος, πρὸς τὸν προαγορεύσαντα εἶναι διότι ὁ μὲν προαγορεύσας θεωρεῖ ὅτι τὸ μὲν 50 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος χορηγεῖ μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι πρὸς τὴν Γερουσίαν, ὁ δὲ κανονισμὸς τῆς Γερουσίας ὁρίζει τὸν τρόπον τοῦ ἀναφέρεσθαι· περὶ ὅσων ἀντικειμένων ὁρίζει τὸ Σύνταγμα ὁ κανονισμὸς τῆς Γερουσίας δὲν ὁμιλεῖ, καὶ δὲν ἠδύνατο βεβαίως ἡ Γερουσία νὰ κάμῃ ἄρθρον ἀπάδον εἰς τὸ Σύνταγμα· τὸ μὲν Σύνταγμα ὁρίζει ὅτι ἀναφοραὶ παρουσιάζονται ἀπὸ γερουσιαστὴν εἰς τὸ σῶμα· τὸ δὲ σῶμα ἀποφασίζει ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῶσιν ἢ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Ὅταν δὲ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, τότε πλέον ἄρχεται τὸ Κράτος τοῦ κανονισμοῦ· ὁ κανονισμὸς τῆς Γερουσίας λέγει περὶ τῶν ἀναφορῶν ὅσαι παραδίδονται εἰς τὸ γραφεῖον ὅτι παραπέμπονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, οὐχὶ ὅμως περὶ τῶν παρουσιαζομένων ἀπὸ γερουσιαστήν· ἄλλως τε ἤθελεν εἶσθαι ἀκατάληπτον καὶ ἄτοπον τὸ Σύνταγμα νὰ παραδέχηται τὴν πλαγίως καὶ διὰ περιαγωγῶν ἀνάγνωσιν ἀναφορᾶς πρὸς ὑποστήριξιν προτάσεως τοῦ οἰκειοποιουμένου τὸ ἀντικείμενον γερουσιαστοῦ, νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ δὲ τὴν ἄμεσον ἀνάγνωσιν αὐτῆς, ὡς ἀντικειμένου οὐσιώδες, ἀφ' οὗ μάλιστα τὸ ἄμεσον εἶναι καὶ καλλίτερον καὶ ὀρθώτερον.

Ἐνταῦθα ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ἡ συμφωνία τοῦ κανονισμοῦ πρὸς τὸ Σύνταγμα ἐπὶ τοῦ ἀναφαινομένου ζητήματος· τὸ ζήτημα εἶναι πρωτοφανές· διότι ποτὲ γερουσιαστὴς δὲν παρουσίαζεν ἀναφορὰ, εἰς τὴν Γερουσίαν, ἀλλ' ἐνεχείριζον ταύτας εἰς τὸ γραφεῖον· ἂν δὲ γερουσιαστὴς εἶχε νὰ ἀναφέρῃ τι ἔκαμνε πρότασιν εἰς τὸ σῶμα. Τὰ ἄρθρα **48**, **49** καὶ **50** τοῦ Συντάγματος εἶναι οἱονεὶ διαταικτικὰ τοῦ τρόπου τῶν συνεδριάσεων τῆς Γερουσίας· ἡ Γερουσία συνεδριάζει δημοσίᾳ, ὁρίζει τὸ **48** ἄρθρον. Ἀλλ' ὅταν συνεδριάζῃ δημοσίᾳ, δύναται ἕκαστος πολίτης νὰ παρουσιάζηται καὶ νὰ λέγῃ, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πρόεδρον, Κ. πρόεδρε, ἔχω νὰ παρουσιάσω ἀναφοράν· ὄχι· διότι τοῦτο ἀπαγορεύεται διὰ τοῦ 50 ἄρθρου ὁρίζοντος· οὐδεὶς αὐτόκλητος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, διὰ νὰ ἀναφέρῃ τι προφορικῶς ἢ ἐγγράφως· εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον δίδει τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι, ἀλλ' ὁρίζει καὶ τὸ πῶς ἢ παραδίδωνται εἰς τὰ γραφεῖα ἢ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως διὰ τινος γερουσιαστοῦ, διότι ἐμπορεῖ νὰ ὑπάρχωσί τινες βαρυνόμενοι νὰ γράφωσι, καθόσον μάλιστα ἐν Ἑλλάδι, ἡ πολυγραφία εἶναι πληγή· ἂν δὲ ἡ ἀναφορὰ εἶναι ἔγγραφος ἢ παραδίδεται εἰς τὸ γραφεῖον, ἢ παρουσιάζεται διά τινος Γερουσιαστοῦ εἰς τὸ σῶμα· ἀλλ' ἂν οἱ παρουσιάζοντες ἀναφορὰς ἐζήτουν καὶ τὴν εἰς τὸ σῶμα ἀνάγνωσιν αὐτῶν, δὲν ἤθελε μᾶς ὑπολείπεσθαι χρόνος δι' ἄλλην ἐργασίαν. Ἀναπολήσατε εἰς τὴν μνήμην σας, καὶ τοῦτο βεβαίως ἐνθυμεῖτε καλλιστα ὁ Ε. γραμματεύς, διότι καὶ τότε ἐγραμμάτευεν, ὅτι διδάσκαλός τις πρό τινων ἐτῶν μᾶς κατεπόντισε μὲ βιβλία ἀναφορῶν· εἶπετο λοιπὸν, διὰ νὰ μὴ καταδαπανῶμεν εἰς μάτην τὸν χρόνον τῶν συνεδριάσεων μας, νὰ κανονισθῇ ὁ τρόπος τῆς τῶν ἀναφορῶν παρουσιάσεως, διὸ παραπέμπομεν ταύτας εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν. Ἴσως εἴπωσί τινες, ὅτι Γερουσιασταὶ παρουσίασαν ἀναφορὰς, αἵτινες οὐ μόνον ἀνεγνώσθησαν εἰς τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἐσυζητήθησαν αὐθημερόν, καὶ χωρὶς νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπεραιώθησαν δι' ἀποφάσεως τοῦ σώματος· ἐπὶ παραδείγματι

ἡ Γερουσία πρὸ μικροῦ ἀνέγνω τὰς ἀναφορὰς τῶν Ὑδραίων, Σπετζωτῶν, Ψαριανῶν, καὶ Σουλιωτῶν· ἐὰν καὶ ἡ προκειμένη ἀφορᾷ ἀντικείμενον σπουδαῖον, ἀνεπίδεκτον ἀναβολῆς, τὸ σῶμα δὲν ἐμποδίζεται νὰ παραλεχθῇ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ταύτης, καὶ αὔθημερὸν νὰ ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτῆς, ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ εἰσέτι δὲν παρουσίασεν ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐνεστώσης Συνόδου μέχρι σήμερον παραδοθεισῶν ἀναφορῶν· πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ μόνον ὁ παρουσιάζων τὴν ἀναφορὰν συναδελφός μας νὰ ἐλθέσῃ τὴν περίληψιν αὐτῆς, καὶ τὸ σῶμα εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ κρίνῃ κατὰ πόσον αὕτη θεωρεῖται σπουδαία καὶ κατεπείγουσα. Ἄλλως τε, κύριοι, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ ὀνομάσω ματαιοπονίαν καὶ τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἀπόφασιν τοῦ σώματος, ἀφ' οὗ δὲν βλέπω τὸ ποίον ἀποτέλεσμα ἕτερον, πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναφερομένων, αἱ πλέον τῶν 1000 ἀποφάσεις τοῦ σώματος ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ προτείνω τὴν κατάργησιν τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Ἐπειδὴ, παρετήρησεν ἕτερος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Στάϊκος παρουσίασεν ἀναφορὰν ἥτις καὶ ἀναγνώσθη εἰς τὸ σῶμα, δι' ἧς διετείνετο ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὸ Λγρίνιον εἰμὴ 2000 μόνον στρέμματα ἀδιακάτοχα, παρουσιάζω ἄλλην ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Λγρινίου βεβαιούντων τὸ ἐναντίον, ὅτι δηλαδὴ ὑπάρχουσι πολλαὶ χιλιάδες στρέμματα γαιῶν ἀδιακάτοχα, καὶ ἐπειδὴ ἡ Γερουσία παρεδέχθη νὰ ἀναγνωσθῇ ἐκείνη, κατὰ συνέπειαν ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ καὶ τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης.

Ἐπειδὴ, προσέθηκεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας, τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἡ συζήτησις ἀντικείμενον δὲν κατεπείγει, διότι δὲν πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ ἤδη τὸ σῶμα, οὐδ' εἶναι ἀνάγκη νὰ κρίνῃ εὐθὺς σήμερον τίς τῶν δύο ἀναφορῶν περιέχει ἀλήθειας, καθόσον μάλιστα καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Σταΐκου παρουσιασθείσης ἀναφορᾶς ἡ Γερουσία δὲν μετέβαλε τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιφέρει ἀπόφασιν καὶ σύστασιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Σουλιωτῶν, προτείνει τὴν παραπομπὴν τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἢ μᾶλλον εἰς τὰ τμήματα, ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις καθυποβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ συνοικισμοῦ τῶν Σουλιωτῶν, συμφώνως μὲ τὸ 65 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ μας, ὁρίζον ὅτι αἱ ἀναφοραὶ αἱ σχέσιν ἔχουσαι πρὸς ἀντικείμενα καθυποβεβλημένα εἰς τὰ τμήματα, παραπέμπονται εἰς αὐτά.

Μακρὰν, ἐπήνεγκεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, τοῦ νὰ

ψαύσω τὸ γενικὸν ζήτημα περὶ τοῦ τρόπου τῆς παρουσιάσεως τῶν ἀναφορῶν, ἔρχομαι πρὸς τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ Κύριος Ψύλλας· πρὸ καιροῦ παρουσιάσθη εἰς τὸ σῶμα ἀναφορὰ τῶν Σουλιωτῶν περὶ πραγματοποιήσεως τοῦ συνοικισμοῦ των, τὴν ἀναφορὰν ταύτην ἡ Γερουσία ἐφύτρωσεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον· μικρὸν ἔπειτα παρουσιάσθησαν ἄλλαι ἀναφοραὶ κατὰ τοῦ συνοικισμοῦ αὐτῶν, ἤδη ἄλλη ὑπὲρ, αἱ μὲν διατεινόμεναι ὅτι ὑπάρχουσι γαῖαι πρὸς συνοικισμὸν, αἱ δὲ οὔ, ἀλλ' ὅλαι αὗται αἱ ἀναφοραὶ οὐδεμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ σώματος ἐπιφέρουσαι, δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπήρειαν, δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς φωτισμὸν τοῦ σώματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως καὶ ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ διαπραγματεύονται ἀντικειμένου· διὰ ταῦτα πρέπει νὰ σταλῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἀφοῦ λάβῃ ταύτας ὑπ' ὄψιν θέλει μᾶς φωτίσει διὰ τῆς ἐκθέσεώς της.

Τὸ κύριον ζήτημα, ἐπήνεγκεν ἕτερος, εἶναι « ἂν αἱ ἀναφοραὶ αἱ πρὸς τὴν Γερουσίαν παρὰ γερουσιαστοῦ παρουσιαζόμεναι, (ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ βραδύτης τῆς συζητήσεως φέρει βλάβην καὶ ὁ παρουσιάζων ταύτην γερουσιαστὴς θεωρεῖ κατεπειγούσαν τὴν ἀνάγνωσιν, ἀλλὰ καὶ τότε κατ' ἀπόφασιν τοῦ σώματος) πρέπει νὰ παραπέμπωνται εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγινώσκωνται ὅλαι, χωρὶς διάκρισιν, » καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προκαλεῖ τὸ σῶμα νὰ ἀποφανθῇ.

Ἐνταῦθα ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου ἀπεφήνατο ὅτι « αἱ ἀναφοραὶ παραπέμπονται εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν ἀναγινώσκονται δὲ μόνον ἐκείναι, τῶν ὁποίων ἡ βραδύτης τῆς συζητήσεως ἤθελεν ἐπιφέρει βλάβην καὶ ἡ Γερουσία ἤθελε θεωρήσει διὰ τοῦτο κατεπειγούσας. »

Μετὰ τὴν γενικὴν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ σώματος ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων ἀναφορῶν, προκειμένου νὰ ἀποφανθῇ τὸ σῶμα καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης, ὁ γερουσιαστὴς Κύριος Στάϊκος λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε, δίχομαι τὴν ἀπόφασιν τοῦ σώματος, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι, μολονότι δικαιοῦμαι νὰ παραπονῶμαι, διότι προχθὲς ἀπεκλείσθην ἐμοῦ τοῦ νὰ ἀναγνώσω ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀναφορὰν οὐχὶ ἰδιωτικὴν, ἀλλὰ συνωδευμένην καὶ μὲ πράξεις ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν συμβουλίων, εὐχόμενος δὲ ἵνα τοῦ λοιποῦ κἂν φυλάττηται ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἀπόφασις αὕτη τοῦ σώματος, ζητῶ ἀπὸ τοῦδε τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης, ἐὰν ἤθελατε παραδεχθῇ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς.

Ἐπειδή, ἐπήνεγκεν ἕτερος, ἡ ἀναφορὰ αὕτη ὀνομάζει καὶ προσβάλλει πρόσωπα καὶ ἀξιοπρεπείας ἐξερχομένη οὕτω τῆς οὐσίας, ὁρῶ ὅτι πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπήν, διὰ νὰ μὴ καταντήσῃ ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις σκανδαλώδης· ἄλλως τε, Κύριοι, ὁποιανδήποτε ἀπόφασιν καὶ ἂν ἐπιφέρωμεν ἐπ' αὐτῆς προδικάζομεν τὸ ἀντικείμενον.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ὁ Κ. πρόεδρος κηρύξας περαιωμένην τὴν συζήτησιν προυκάλεσε τὸ σῶμα νὰ ἀποφανθῇ διὰ χειροτονίας ἐπὶ τοῦ « ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη, ἢ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν» μὴ διακριθέντος δὲ τοῦ ἀποτελέσματος καὶ προκειμένης δευτέρας δοκιμασίας παρετηρήθη ὅτι δὶν ἦτο τὸ σῶμα πλῆρες, καὶ ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 17 Ἰανουαρίου 1852. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαρχῶν καὶ εὑρεθέντων παρόντων 32 μελῶν, ἀποτελούντων πλῆρες τὸ σῶμα, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δύω ἀναφορῶν τῶν γερουσιαστῶν Κ.Κ. Γ. Κουντουριώτου καὶ Χ. Παπαπολίτου ἐξαιτουμένων τοῦ μὲν πρώτου δύω μηνῶν τοῦ δὲ δευτέρου τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπουσίας ἄδειαν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο νὰ χορηγηθῶσιν εἰς ἀμφοτέρους αἱ ζητούμεναι ἄδειαι μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν κατὰ τὰ προαποφασισθέντα.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ χρεῶν τῶν κοινοτήτων μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δήμων, ἔχουσα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ περὶ χρεῶν τῶν κοινοτήτων, μετὰ τὴν σύστασίν τῶν δήμων, νομοσχέδιον μελετήσασα μετ' ἐπιστασίας ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τῶν Κυρίων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργῶν

λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σεβ. Σώματος τὰς ἐπὶ τούτου σκέψεις της.

Οἱ ἀναφερόμενοι λόγοι εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἔκθεσιν πείθουσι τὴν ἐπιτροπήν σας περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νομοσχεδίου τούτου, τὸ ὁποῖον κανονίζον τὰ περὶ ἀποδόσεως τῶν χρεῶν τῶν δήμων ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῶν, συμπληροῖ τὸν ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1847 Νόμον, προβλέποντα μόνον περὶ τῶν ἀπὸ τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως μέχρι τῆς συστάσεως τῶν δήμων χρεῶν, καὶ λύει τὴν ἀμφιβολίαν εἰς ἣν εὑρέθησαν τὰ δικαστήρια, διὰ τὴν σιωπὴν τοῦ διαληφθέντος νόμου, κατὰ τὴν ἐκ ταύτης διαφωνίαν αὐτῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ κατήντησαν εἰς ἀμηχανίαν, ἐνεργουμένων ἀπεριορίστως καὶ ἀκανονίστως ὀσημέραι κατασχέσεων ἐκ μέρους τῶν πιστωτῶν ἐπὶ πάντων τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων πόρων τῶν δήμων. Τὸ προκείμενον λοιπὸν νομοσχέδιον, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς σας, ἐξασφαλίζει ἐν ταὐτῷ τὰ συμφέροντα καὶ τῶν δήμων καὶ πιστωτῶν· καὶ διὰ τοῦτο ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ὁμοφώνως.

Προχωρήσασα δὲ εἰς τὰ καθέκαστα ἡ ἐπιτροπή σας παρατηρεῖ, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου παραβαλλόμεναι μὲ τὰς ἀντιστοιχούσας τοῦ ἀπὸ 1837 Νόμου εἶναι σύμφωνοι κατὰ τὰ ἄλλα, πληρέστεραι δὲ κατὰ τοῦτο, καθ' ὅσον ὑποχρεοῦσι τοὺς ἔχοντας ἀπαιτήσεις παρὰ τῶν δήμων νὰ κάμνωσιν αὐτὰς πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰς δὲ δημοτικὰς ἀρχὰς νὰ σημειώσιν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἔτους τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους τούτου, ἢ νὰ διαθέτωσι τὸ πεμπτημόριον αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν πιστωτῶν αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν, ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῶν ὑπερβαίνωσι τὰ πρὸς συντήρησιν τοῦ δήμου οἰκονομικὰ μέσα. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ πεμπτημόριον θέλει διανέμεσθαι κατ' ἀναλογίαν εἰς τοὺς πιστωτὰς τῶν δήμων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3, ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ἐν τῶν τμημάτων τῆς Γερουσίας καὶ συνεψηφίσθησαν καὶ ἄλλοι τῶν Κ Γερουσιαστῶν, τὴν γνώμην δηλονότι τοῦ νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς κατηγορίας ταύτης αἱ ἀπαιτήσεις τῶν δημοδιδασκάλων ἢ Ἑλληνοδιδασκάλων εἰς τοὺς ὑποίους ὀφείλεται τὸ ὅλον ἢ μέρος τῆς μισθοδοσίας πολλῶν παρελθόντων ἐτῶν, καθὼς καὶ τὰ ὀφειλόμενα ἐνοίκια εἰς τὰ διδακτικὰ καταστήματα, σημειουμένων ὅλως διεξοδικῶς εἰς τὸν ἐπόμενον ἀμέσως προϋπολογισμὸν τῶν χρεῶν τούτων.

Οἱ λόγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται οἱ προτείνοντες τὴν

ἐξαίρεσιν ταύτην εἶναι τῶν ὄντι λόγοι ἰσχυροί, λόγοι ὄχι μόνον μερικοῦ τῶν διδασκάλων συμφέροντος, ἀλλὰ καὶ γενικοῦ τῆς δημοτικῆς, λέγομεν, ἐκπαιδεύσεως, ὅτι ὀπισθοδρομεῖ τοσοῦτον ἕνεκα τῆς διαλύσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων, προερχομένης ἐκ τῆς καθυστερήσεως τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων, καὶ τῶν ἐνοικίων τῶν διδακτικῶν καταστημάτων. Κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει πληροφορίας ἡ ἐπιτροπή σας, οἱ δῆμοι ὅλοι, ἐξαιρουμένων πάνυ ὀλίγων, καθυστεροῦν πολλῶν ἐτῶν μισθοὺς εἰς τοὺς δημοδιδασκάλους· καὶ ἐὰν ποτὲ ἀπέναντι τούτων ἐκδώσωσιν ἐντάλματα, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ὑπάλληλοι ἀναγκάζονται νὰ πωλῶσιν αὐτά, ἢ νὰ ἐξοδεύωσι, παραχωροῦντες εἰς ἰδιώτας ἢ τοὺς εἰσπράκτορας 20 ἢ 30 τοῖς ἑκατόν, ἢ νὰ θεραπεύωσι τὰς ἀνάγκας των δανιζόμενοι μὲ βαρεῖς τόκους καὶ συρόμενοι παρὰ τῶν δανειστῶν εἰς τὰ δικαστήρια νὰ ὑπαχρεοῦνται εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ χρέους των. Ἕνεκα τούτων ἔρχονται εἰς τὴν ἀπαραίτητον ἀνάγκην ἢ νὰ παραιτηθῶσι τῆς ὑπηρεσίας, ἢ νὰ ἐξακολουθῶσι τὸ ἔργον των χωρὶς ἐπιμέλειαν καὶ ζῆλον. Συμπεραίνει ἐκ τούτων ἕκαστος ὁποία εἶναι ἡ κατάστασις τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τοὺς τοιούτους δήμους.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τοιαύτη ἐξαίρεσις ἐθεώρησεν ἡ ἐπιτροπή σας ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς ἐνώπιον τῶν νόμων ἰσότητος, καὶ πάσοιθεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, διὰ τῆς συστάσεως τοῦ ἀρμοδίου ὑπουργοῦ, θέλει λάβει πρόνοιαν περὶ τοσοῦτον σπουδαίου πράγματος, ὑποχρεοῦσα ἐκ παντὸς τρόπου τοὺς δήμους νὰ πληρώσωσι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος προγενέστερα χρέη, καταχωρημένα εἰς τοὺς προϋπολογισμούς, ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῶν καθυστερούντων τοῦ δήμου πόρων, καὶ τὰ εἰς τὸ μέλλον, κατὰ προτίμησιν, παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον 3 ὡς ἔχει καὶ ἑπομένως τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, συνιστῶσα τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ Σεβ. τοῦτο Σῶμα.

Δὲν κρίνει δὲ ἄπο σκοποῦ νὰ παρατηρήσῃ ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπή σας, ὅτι ἐν ὅσῳ ἡ λογοδοσία τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν δὲν τακτοποιηθῇ, διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐπεξεργασίας τῶν ἐτησίων ἀπολογισμῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δήμων νόμου, οὔτε ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν δήμων, εἶναι δυνατὸν νὰ βελτιωθῇ, οὔτε οἱ δημοτικοὶ πόροι θέλουσι συντελέσει εἰς τὸν καινωνικὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ὁ δημοτικὸς νόμος προτίθεται.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 15 Ἰανουαρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπή

Ν. Χρυσόγελος — Γ. Ὑδράκης
Γ. Δεσπώτης — Λ. Μουργίων.
Ἀθ. Γρηγοριάδης

Περιττὸς δὲ θεωρηθεὶσης τῆς ἐκτυπώσεως, ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου συζήτησις τὸ ἐλευσόμενον Σάββατον 19 τρέχοντος μηνός.

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Καρακατζάνη ἡ γερουσία παρεδέξατο νὰ προσκληθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τοῦ Σαββάτου διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας τινὰς ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων αἵτινες θέλουν τῷ ἀπευθυνθῇ περὶ τῶν Ἑλλην. σχολείων γενικῶς καὶ περὶ τοῦ ἐνταῦθα γυμνασίου ἰδίως. Προκειμένου ἀκολούθως νὰ ἀποφασισθῇ τὸ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν μείναν ἐκκρεμὲς ζήτημα περὶ τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῇ ἢ μὴ ἡ παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Κ. Τζαβέλα παρουσιασθεῖσα ἀναφορὰ τῆς κοινότητος Βραχωρίου, εἰς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἐπειδὴ ἐν τῇ προχθεσινῇ συνεδριάσει ἀπεφασίσθη νὰ ἀναγινώσκωνται ἐκεῖναι μόνον αἱ ἀναφοραὶ ὅσαι θεωρηθῶσιν ὡς κατεπείγουσαι, πρέπει οἱ παρουσιάσαντες τὴν προκειμένην ἀναφορὰν νὰ κάμωσι γνωστοὺς τοὺς λόγους τοῦ κατεπείγοντος διὰ νὰ ἐπιτραπῇ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος ὅτι τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις τοῦ σώματος, ἀλλ' ἡ προκειμένη ἀναφορὰ ὡς παρουσιασθεῖσα πρὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν ἣν ἐξέθηκεν ὁ προλαλήσας, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα τὸ σῶμα προέκειτο κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν νὰ ἀποφανθῇ ἢ ὄχι· ὅτε τὸ μὲν σῶμα ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου ἀπεφήνατο τὸ πρῶτον ἤτοι νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἀναφορὰ, ἀλλὰ μὴ ἀναγγελθέντος τοῦ ἀποτελέσματος ἐξηκολούθησεν ἡ συζήτησις καὶ ἀκολούθως διελύθη ἡ συνεδρίασις διότι παρετηρήθη ὅτι δὲν ἦτο πλήρες τὸ σῶμα· μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο νὰ μὴ ἀναγνωσθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἀλλὰ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀναφορῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν συζήτησιν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου περὶ χρεῶν τῶν δήμων.

Ὁ πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Κ. Προβελέγγιος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 19 Ἰανουαρίου 1852, ἡμέρα Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, παρόντων 35 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος Ἀναγ. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν γραμματέων τοῦ Κ. Ἰω. Παξιμαδῆ τὸν γερουσιαστὴν Κ. Ἀδὰμ Δούκα, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξορλήσεως τῶν χρεῶν τῶν δήμων, θάτερος τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον ὡς καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τὰς ἀκολούθους γενικὰς παρατηρήσεις.

Κύριοι Γερουσιασταί!

Πολλοὶ ἄνθρωποι κατέχουσι πλεονεκτήματα μεγάλα, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τινες δὲν τὰ γνωρίζουσι καὶ ἀρνοῦσι ταῦτα καὶ παρέρχονται καὶ διαφεύγουσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐνδίδοντες εἰς ἰδέας ἄλλας, εἰς εἰσηγήσεις ξένας. Οἱ δῆμοι τῆς Ἑλλάδος ἔπαθον τοῦτο· ἡ διοίκησις τῶν δήμων τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν σοροῦ τινος περιηγητοῦ, καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἦτο ἡ ἀρίστη παντὸς ἔθνους καὶ πάσης διοικήσεως ἄλλης καὶ διοργανώσεως· οὗτος ἐδείξε διὰ στατιστικῶν πληροφοριῶν ὅτι ἡ τοιαύτη διοργάνωσις, ἂν καὶ ἄγραφος, διετήρησε τὰ ἤθη μας, τὴν θρησκείαν μας καὶ αὐτὸν τὸν ἐθνισμόν μας· προλογίζομαι διὰ τοῦτο μὲ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ Οὐρκάρδ, χωρὶς νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας, τὰς ὁποίας ἴσως πολλοὶ ἐξ ὑμῶν εἰς τὰ σύγγραμμά του ἀνέγνωτε, καὶ ἐκαταλάβατε τὴν ἰδέαν του.

Ὅλοι ἐθυμούμεθα πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ὅτι ἡ πίστις τῶν κοινοτήτων ἦτο μεγάλη· προετίμων νὰ ἐκδανείζωσι τὰς κοινότητας, τὰς παρεκάλουν πολλάκις νὰ δεχθῶσι δάνεια, διότι τὰ ἐνόμιζον ὡς μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐξησφαλισμένα καὶ ἐπικερδῆ· ἀλλὰ πῶς σήμερον γίνεται τὸ ἐναντίον; πῶς σήμερον καταντήσαμεν νὰ προκαλέσωμεν νόμον, καὶ οὕτω νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν χρεωκοπίαν τῶν δήμων; τὰ αἴτια ταῦτα πρέπει νὰ γνωρίσωμεν. Οἱ ὑπουργοὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν των σύδεμίαν μνείαν ποιοῦνται

τῶν αἰτίων, οὐδὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δήμων τῶν ὁποίων ἡ ἀθλία οἰκονομικὴ κατάστασις τοὺς ἔθεσεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸ δραστήριον τοῦτο φάρμακον, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν παραλυσίαν, ὡς λέγουσι, τῶν δήμων, ἂν καὶ πολλάκις εἴπαμεν, καὶ ἤδη ἐπαναλέγομεν, ὅτι οἱ κύριοι ὑπουργοὶ πρέπει νὰ συνοδεύσωσι μὲ λεπτομερείας ὅσον περισσότερον ἐκθέσεις τὰ νομοσχέδιά των· ἢ τάχα δὲν ἦτον εὔκολον εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μᾶς ἐκθέσῃ τὴν κατάστασιν ὀλίγων δήμων τῆς Α'. καὶ Β'. τάξεως, διὰ νὰ μάθωμεν καὶ πεισθῶμεν ἂν πρέπῃ νὰ φέρωμεν ἐξαίρεσιν διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐπὶ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος, ἣν πρέπει νὰ χαίρωσιν οἱ πολῖται, ὡς ἀναφέρει τοῦτο, καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς μας δι' ἄλλην τινὰ περίπτωσιν τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, διὰ τὰ χρέη τὰ ἀπὸ μισθοδοσίας δημοδιδασκάλων προερχόμενα. Ἀνάγκη Κύριοι! νὰ ἀνεύρωμεν τὰ αἴτια τῆς παραλύσεως τῶν δήμων, διὰ νὰ μὴ ψηφίσωμεν σήμερον τυφλῶ ποδὶ τοιοῦτον ἐξαιρετικὸν νόμον, χωρὶς κἂν νὰ γνωρίζωμεν τὴν κατάστασιν τῶν δήμων. Ἡ παράλυσις τῶν δήμων δι' ἐμὲ δὲν ἦτο ἀπροσδόκητος· πρὸ πολλῶν χρόνων γνωρίζω καὶ προσβλέπω ὅτι « τοιοῦτοι ὀργανισμοὶ, τοιαῦτα καὶ τὰ ἀποτελέσματα. » Προσθέσατε εἰς τοῦτο καὶ τὰς συχνὰς ἐπεμβάσεις τῆς ἐξουσίας τὰς ἐκτάκτους καὶ ἐκ νόμου, καὶ βέλετε πεισθῆν ἂν δὲν ἠθέλαμεν φθάσει ὅπου ἐφθάσαμεν. Ἐπὶ παραδείγματι· ὁ νόμος ἐπιτρέπει τὰς πειθαρχικὰς παύσεις εἰς τὴν ἐξουσίαν· ἀλλὰ τὰς πειθαρχικὰς ταύτας παύσεις ὁ νόμος καὶ συγχωρεῖ καὶ δὲν συγχωρεῖ, διότι ὁρίζει καὶ τὸν καιρὸν τῆς παύσεως, ἐπ' ἄπειρον δὲν παύεται δήμαρχός τις· μόλον τοῦτο εἴδαμεν τὸν δήμαρχον αὐτὸν τῆς πρωτευούσης, τὸν Ἀνάργυρον Πετράκην νὰ παυθῇ, καὶ νὰ παραταθῇ ἀπὸ τριμηνίας εἰς τριμηνίαν ἡ παῦσις του ἐπὶ ὁλόκληρον τριετίαν. Προσθέσατε ὅτι ὁ νόμος οὗτος ὁ δημοτικὸς ἀποκλείει καὶ αὐτὸν τὸν γερουσιαστὴν Χαντζῆ Ἀναργύρου ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξασκήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν, τὸν Ἀναργύρου τὸν θυσιάσαντα τὴν περιουσίαν του ὁλην εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος, καὶ τοῦτο διότι δὲν εἶναι μᾶλλον φορολογούμενος, διότι δὲν δίδει ἀμέσους φόρους (ἂν καὶ διὰ τοῦ ἐμπορίου του δίδει τόσους ἐμμέσους) ὁποίους δίδει ὁ βυρσοδέψης καὶ ὁ σκυτοτόμος· τοιοῦτος κύριοι, εἶναι ὁ νόμος ὁ σήμερον ἐν ἰσχύϊ· ἀλλ' ἂς ἐπανέλθω εἰς τὰς ἐπεμβάσεις, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶναι ἀνεξιχνίαστος καὶ ἄπειρος. Παντοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰσήχθη συγκέντρωσις τῆς ἐξουσίας, κατὰ μίμησιν ἐκείνων οἵτινες ὡς ἐκ τῆς συγκεντρώσεως δὲν δύνανται νὰ σαθῶσιν

εις τους πόδας των. Απορῶ δὲ πῶς οἱ ὑπουργοὶ καὶ ἔρυγον εἰς τοιοῦτον μέσον καὶ εἰσάγουσι τοιοῦτον νομοσχέδιον, καὶ δὲν εἰσάγουσι νόμον περὶ διοργανισμοῦ τῶν δήμων, τῶν χωρίων αὐτῶν· διότι τότε ὑπάρχει ἐλευθερία, ὅταν ἕκαστον μέρος καλῶς διωργανισμένον ὑπάρχει ἄγρυπνον, καὶ ἵσταται ζωντανόν· ὅσοι λαοὶ ἐγνώρισαν τί ἐστι δημοτικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν ἐπραγματοποίησαν, οὗτοι μένουσιν βράχοι ἀδιάσειστοι, ἰσχυροί, ὡς Ἀγγλία, καὶ δὲν συνταράττονται ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν τῶν ἐπαναστάσεων καὶ τῶν κοινοκτημόνων· ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι ἡ ὑποψία εἶναι κεκορυφωμένη· οἱ δῆμοι, λέγουν τινές, ἐπαναστατοῦσιν ἔχοντες ἀνεξαρτησίαν. Ἐν Ἑλλάδι μόνον, καὶ οὐδαμοῦ ἴσως ἀλλαχοῦ τῆς γῆς, θεωροῦσι τὸν κατηγορούμενον ἤδη ὡς κατάδικον· τὴν ὑποψίαν ὡς πρᾶγμα· ἐγὼ ὅμως καὶ ὁρκοῦμαι καὶ λέγω, ὅτι ἂν τὰ μέλη δὲν ἀποκατασταθῶσι ζωτικά, ὥστε νὰ παρέχωσι ζωτικὴν δύναμιν εἰς τὸ ὅλον, καὶ ὅλον καὶ μέλη ἀπόλλυνται.

Ἡ ἐπιτροπή μας ἔγραψεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκθέσεώς της τὸ περὶ ἀπολογισμοῦ τῶν δήμων· ποῦ εἶναι οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν δήμων, καὶ μάλιστα τοῦ ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως κειμένου; εἴδαμεν ποτὲ ἀπολογισμόν; Διὰ τί ὁ λαὸς ὁ ἀπὸ τῶν κόπων του, ὁ ἀπὸ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ προσώπου του συνεισφέρων τὸ δηνάριόν του εἰς τὰς δημοτικὰς ἀνάγκας, ἐκτὸς τῶν ὅσα συνεισφέρει εἰς τὰς ἐθνικάς, διατί νὰ μὴ ἀπολαύσῃ τῆς εὐεργασίας νὰ ἴδῃ καὶ ποῦ ἐξοδεύεται; Διὰ τί ἡ ἐπέμβασις αὕτη, ἡ κατ' εὐφημισμὸν λεγομένη ἐπαγρύπνησις, τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐνεργεῖται εἰς τὴν παράδοσιν τῶν ἀπολογισμῶν ἐκ μέρους τῶν ὑπολόγων δημοτικῶν ἀρχῶν; οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὰ αἴτια, ἅπαντες τὰ βλέπομεν, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲ τὰ ἐβλέπομεν ἠδυνάμεθα νὰ τὰ κατανοήσωμεν. Παλαιά τις καὶ νέα παροιμία, λέγει « φιλεῖ τὸ ὑπήκοον ζῆλῳ τῆς τοῦ ἄρχοντος γνώμης βιοῦν. » διαμαρτύρομαι δὲ ἐντεῦθεν ὅτι οὐδὲ πόρρωθεν ἐννοῶ τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα τὸν ἀνεύθυνον ἀλλὰ τοὺς ὑπευθύνους ὑπουργούς· ἡ δὲ νέα εἶναι αὕτη. » «Κατὰ τὸν μισὲ Τζανὲ καὶ τὰ κοπέλια του.» Εἴδατε ὑμεῖς ἀπολογισμὸν τοῦ Κράτους; ἀφ' οὗ ἡ Κυβέρνησις δὲν παρουσίασεν ἀπολογισμὸν τοῦ Κράτους, πῶς θὰ συμβουλεύσει τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς νὰ παρουσιάσωσι τοιούτους, πῶς δὲν θὰ ἀκούσει τὸ « Ἰατρὲ θεράπευσον σεαυτὸν πρῶτον. »

Ἀλλ' ἐὰν ὁ λαὸς ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Κεντρικὴ ἐξουσία δὲν ἤθελε προντίσει νὰ ζητήσῃ ποτὲ λόγον ἀπὸ τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, νομίζετε, ὅτι δὲν ἤθελε συνέρχεσθαι εἰς τὴν πνύκα καὶ νὰ ζητῇ

τὸν ἀπολογισμόν; Ἡ πίστις ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ ὅτι Κυβέρνησις χριστιανική, ἑλληνική, συνισταμένη ἀπὸ ἄνδρας ἀγωνιστὰς δὲν θέλει ἀρήσει τὰ πράγματα νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν ἔσχατον τῆς ἀβλιότητος καὶ παραλυσίας, ἐμποδίζει αὐτοὺς εἰσέτι, ἄλλως ἐστὲ βέβαιοι, Κύριοι! ὅτι ὁ οἰκοκύριος ἤθελε ζητήσει λόγον ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην του· ἀλλ' ἤδη ἐρθάσαμεν, ὡς μὴ ὤφειλεν, εἰς τὸ χεῖλος τῆς Ἀβύσσου, εἰς τὸ ἔσχατον τῆς δυστυχίας, καὶ χρεία κἂν τώρα νὰ ἀγρυπνήσωμεν.

Ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον· τί δι' αὐτοῦ ζητεῖται; ζητεῖται, ἐγὼ ὅστις ὑπερέτησα τὸν δῆμον καὶ ἔχω νὰ λαμβάνω 100 δραχμὰς τὰς ὁποίας πέντε δέκα ἢ καὶ περισσότερα ἔτη καθυστεροῦμαι, νὰ μὴ λάβω καὶ ἐγὼ ἕτερος αὐτάς· ἀλλὰ ἀπὸ τοῦδε νὰ λαμβάνω τὸ 1/5 αὐτῶν μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως των δηλ. 20 δραχμὰς κατ' ἔτος. Τοῦτο δὲν εἶναι μικρόν· καὶ ἂν ἐδίδετο καιρός, ἤθελον βρεθῆ ἀναρμοὶ δικαιούχων ἐντὸς τούτου τοῦ περιβόλου διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀδικίας καὶ ἀνισότητος ταύτης· (μόλον ὅτι εἰσέτι τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἀναρέρεσθαι, τὸ ὁποῖον ἀλλαχοῦ καθιστᾷ ἀγρύπνους τὰς Κυβερνήσεις, δὲν συνειθίσθη ἐν Ἑλλάδι)· δέκα ἐξ ἔτη νὰ στερῶνται τοῦ δικαίου των καὶ ἐνῷ σήμερον περιμένουν νὰ δικαιωθῶσιν ἀπὸ ἡμᾶς, ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἰδέτε. Κύριοι! ὁποίαν δικαιοσύνην τοῖς ἀποδίδομεν· ἀλλ' ἡμεῖς συνειθίσαμεν, φαίνεται, εἰς τοὺς ἀναδρομικοὺς δυνάμεως νόμους, καὶ θέλομεν νὰ καταστρέψωμεν τοὺς δικαιούχους διὰ τοιούτου νόμου· ἔχει καὶ ὁ νόμος οὗτος τὸ φαρμακερὸν βέλος τῆς ὀπισθενεργοῦ δυνάμεως, διότι ἐπιβάλλει ὅρους σήμερον εἰς πράξεις, εἰς συναλλαγὰς πρὸ δέκα ἐξ ἐτῶν πραχθείσας ὑπὸ τὸ κράτος ἄλλου νόμου· ὁποία δικαιοσύνη! Ἐν ᾧ οἱ πολῖται ζητοῦσι διὰ τῶν δικαστηρίων δικαιοσύνην πρὸ δέκα ἐξ ἐτῶν παύσασιν, ἡ Κυβέρνησις καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα ἔρχονται διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου νὰ ἀντικόψωσι τὴν δικαιοσύνην, ἣν ἤρχισαν νὰ ἀποδίδωσι τὰ δικαστήρια. Ἀλλ' ἂν αἱ Κυβερνήσεις, κατὰ τοὺς διπλωμάτας πολιτικοὺς πολλάκις δὲν πρέπει νὰ χορηγῶσι δικαιοσύνην, διότι δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν πολιτικήν, τὸ καθῆκον ὅμως ἡμῶν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων εἶναι, νὰ ἀποδίδωμεν πάντοτε καὶ παντοῦ δικαιοσύνην. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἄδικον· πρὸς τὸ ὅτι ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα. « Οὐδεὶς νόμος δύναται νὰ ἔχῃ ὀπισθενεργὸν δύναμιν », οὐδεμίαν ὠφέλειαν θέλει συνεπιφέρει· ὑποφερτὸν ἐὰν ἦτο ἄδικον διὰ τὸ παρελθὸν μόνον καὶ ἂν ἦτο διὰτὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον οὐχὶ σωτήριον, ἀλλὰ δίκαιον κἂν

πλὴν δυστυχῶς, ὅσον ἄδικον εἶναι διὰ τὸ παρελθόν, τόσον καταστρεπτικὸν θέλει εἶσθαι διὰ τὸ μέλλον· καὶ ἰδοὺ πῶς· ὅταν μάθῃ ἕκαστος, ὅτι θὰ ἀπαιτήσει τὸ δίκαιόν του ἀπὸ τοὺς δήμους ἄλλως πως καὶ οὐχὶ ὡς τὸ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν ἰδιώτην, τότε θέλει λάβει τὰ μέτρα του· ἴσως τότε δὲν θὰ πάθωσιν οἱ ἰδιῶται, ἀλλ' οἱ δῆμοι καταστρέφονται· καὶ βέβαια οὐδεὶς στέργει νὰ ὑπηρετήσῃ διὰ νὰ πληρωθῇ μετὰ πέντε ἔτη, ἢ ἂν συγκατατεθῇ νὰ τὸ κάμῃ, θέλει κάμει καὶ τὸν ἁπλούστατον ὑπολογισμὸν τοῦ τόκου καὶ ἐπιτοκίου τῆς ἀμοιβῆς του.

Ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ λόγου μου σᾶς εἶπον ὅτι ἀγνοῶν τὴν κατάστασιν τῶν ἄλλων τοῦ Κράτους δήμων, ἀγνοῶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὰ αἴτια καὶ τὸ κατεπεῖγον ἀπὸ τὸ ὁποῖον προεκλήθη τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τῶν Ἀθηνῶν δῆμον ἔχω τὰς ἐξῆς πληροφορίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνταῦθα μεταβάσεως τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνεφώνησε μὲ τὴν κοινότητα Ἀθηνῶν, καὶ αὕτη μὲ τοὺς πολίτας, τοῦ νὰ δύναται αὕτη (ἡ Κυβέρνησις) νὰ λαμβάνῃ τὰς γαίας τὰς ἀναγκαιούσας διὰ καταστήματα δημόσια, ἀποζημιοῦσα τοὺς κατοίκους πρὸς 20 ἢ 70 λεπτὰ τὸν πῆχυν. Οἱ πολῖται ἠθέτησαν τὴν σύμβασιν ταύτην, καὶ ἐνάγαγον τὴν κοινότητα ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ζητοῦντες ἀποζημιώσεις ἄλλας παρὰ τὴν σύμβασιν. Τὰ δικαστήρια ἀπεφήναντο ὅτι ἡ σύμβασις δὲν ἰσχύει, καὶ ἐντεῦθεν κατεδίκασαν τὴν κοινότητα, ἥτις τὰ μεγαλείτερα χρέη πηγάζουν ἀπὸ ἀποζημιώσεις γηπέδων. Ἐὰν ἔδοσαν ἀφορμὴν οἱ πολῖται ἢ ἡ κοινότης πρὸς διάλυσιν τῆς συμβάσεως ταύτης, ἂς πάθωσιν, ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἔπρεπε νὰ θεωρῇ ἱερὰν τὴν συνομολογηθεῖσαν ἐκείνην συνθήκην, μέχρις οὗ ἐκπληρωθῶσιν οἱ ὅροι αὐτῆς· ἀφ' οὗ ὅμως ἡ ἰδία παρέβη τὴν σύμβασιν, ἢ συνεχώρησεν ἄλλους νὰ τὴν παραβῶσιν, ἀναλαμβάνει εὐθύνην πάντοτε.

Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει εἰς τὸν δῆμον Ἀθηνῶν ἀπὸ τἀποσοστὰ φόρου οἰκοδομῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1841—1852 δραχμὰς 70,000

Ἔτι ἀπὸ τὰ ποσοστὰ μελισσίων, ἀμπελίων καὶ ζώων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1845—1852 δρ. 30,000

Διὰ τὸ ὕδωρ τὸ διοχετευόμενον εἰς δημόσια καταστήματα δραχ. 150,000

ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸν νόμον ἔπρεπε νὰ παραδίδῃ εἰς τὸν δῆμον τὸ πρόστιμον τῶν πταισματοδικείων, ὁ δὲ δῆμος ὑποχρεοῦται νὰ πληρώνῃ δύω καταστήματα εἰρηνοδικείων, καὶ τοὺς ἀγροφύλακας, τοὺς ὁποίους καὶ πληρώνει, ἀλλὰ πρόστιμον δὲν ἔλαβεν οὐδὲ λαμβάνει.

Ὕστερον δ' ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἀπορεῖται. Κύριοι! διὰ τί ὁ δῆμος Ἀθηνῶν ἐρθασεν εἰς χρεωκοπίαν καὶ παραλυσίαν, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησε νὰ ἐνισχύσῃ τὴν περιπλέον παραλυσίαν του διὰ τοῦ εἰσαγομένου νομοσχεδίου;

Σᾶς ἐξήγησα τὰ αἴτια τῆς παραλυσίας, χωρὶς νὰ ἐμβῶ εἰς λεπτομερείας. Σᾶς ἐρωτῶ ἤδη, (ἀφ' οὗ ἐλάβαμεν ὡς παράδειγμα τὸν δῆμον τῶν Ἀθηνῶν, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ αὐτὰ αἴτια ἔρερον καὶ τοὺς ἄλλους δήμους εἰς τὴν παραλυσίαν) πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, τὸ ἀνατρεπτικὸν τῆς μεγάλης ἀρχῆς τῆς ἰσότητος; δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ ἀναγκάσωμεν τοὺς ὑπουργοὺς νὰ φέρωσι νομοσχέδιον περὶ μεταῤῥυθμίσεως τοῦ περὶ δήμων νόμου, διὰ νὰ σώσωμεν τοὺς δήμους ἀπὸ τὴν παραλυσίαν, ἥτις προβαίνουσα δύναται νὰ φέρῃ καὶ ὑφηλότερον ἄλλην μεγαλειτέραν.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπεν, εὐτυχὴς θέλει εἶσθαι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κατορθώσει νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων νέον ἀρχικὸν νόμον περὶ διοικήσεως τῶν δήμων, καταργοῦντα τὸν ὑπάρχοντα· κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ συζήτησιν τοῦ νόμου τούτου ὅλοι θέλομεν εὑρεθῇ σύμφωνοι μὲ τὰς ἀρχὰς τὰς ἐκφρασθείσας ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος· ἀλλ' ἡ παρουσίασις τοιούτου νόμου δὲν εἶναι εὔκολος καὶ δυνατή, διότι ἡ σύνταξις αὐτοῦ ἀπαιτεῖ πολλὴν σκέψιν καὶ μεγάλην περίνοιαν· ἐπειδὴ δὲ σήμερον δὲν πρόκειται περὶ τοιούτου νόμου, δὲν θέλω προβῇ ποσῶς εἰς θεωρίας ὁποίας ἀνέπτυξεν ὁ προαγορεύσας, ἀλλὰ θέλω περιορισθῇ εἰς ὀλίγα ἀναφερόμενα πρὸς μόνον τὸ παρὸν νομοσχέδιον περὶ οὗ ἡ συζήτησις.

Συμφωνῶ μὲ τὸν προλαλήσαντα ὅτι αἱ πρότερον Κοινότητες ἦσαν εἰς καλλιτέραν τῆς παρούσης κατάστασιν, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ κρύψω ὅτι καὶ αὗται εἶχον ὄχι ὀλίγα βάρη, καθόσον ὁλόκληροι Συνελεύσεις τοῦ ἔθνους ἀπησχολήθησαν εἰς τὸ ζήτημα τὰ ἀφορῶντα τὰ τοιαῦτα τῶν κοινοτήτων χρέη· ὁμολογῶ ὅτι σήμερον οἱ δῆμοι τοῦ Κράτους δὲν εἶναι βεβαίως εἰς καλὴν κατάστασιν· ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη οἱαδήποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Μετὰ τὴν κατάπαυσιν ἑνὸς τοιούτου καὶ τοσούτου καταστρεπτικοῦ ἀγῶνος οἷος ἦτο ὁ ἡμέτερος, ὅλοι εἰρέθημεν εἰς ἀνάγκας καὶ κατὰ συνέπειαν ὅλοι οἱ δῆμοι εὑρέθησαν εἰς βάρη, ἅτινα ἔρερον αὐτοὺς εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν· ὁ δῆμος τῶν Ἀθηνῶν ἐξαιρετικῶς εὑρέθη

εἰς δυσκολωτέραν θέσιν παρὰ πάντα ἄλλον δῆμον, διότι πρὸς τὰς κοινὰς ἀνάγκας εὑρέθη περιεστοιχισμένος καὶ μὲ ἄλλας χρείας καὶ ἄλλα βάρη. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεταθέσεως ἐνταῦθα τῆς πρωτευούσης τοῦ Βασιλείου, ἀληθῶς ἐγένετο, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, συνθήκη τις μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς κοινότητος Ἀθηνῶν περὶ παραχωρήσεως γηπέδων καὶ οἰκοπέδων τινῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν δημοσίων καταστημάτων, ἀλλὰ τὴν σύμβασιν ταύτην ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ ἐνστάσει καὶ αἰτήσει τῆς κοινότητος ταύτης ἠκύρωσαν τὰ δικαστήρια, διότι αὕτη παρέστησεν ἄλλοτε μὲν ὅτι μόνοι οἱ ὑπογεγραμμένοι εἰς τὴν σύμβασιν εἰσὶν ὑπόχρεοι, καὶ ἄλλοτε ὅτι ἡ ὁλομέλεια τῆς κοινότητος δὲν ἐπαρουσιάσθη ἢ δὲν παρεστάθη νομίμως καὶ διὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου εἰς τὴν σύνταξιν τῆς συμβάσεώς αὐτῆς καὶ οὕτως ἡ Κυβέρνησις ἐπλήρωσε τὰ ληφθέντα γήπαιδα καὶ οἰκόπαιδα εἰς ἀδρὰς τιμὰς καὶ ὑπέκυψεν εἰς μεγάλας ἀποζημιώσεις.

Ἀποκατασταθεῖσα ἐνταῦθα τῆς ἕδρας τοῦ Βασιλείου, ἐδίδησε νὰ γίνωσι ῥυμοτομίαι ἀγυιῶν ὁδῶν καὶ λοιπῶν, νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν ἄλλαι ἐργασίαι καὶ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἄλλα μέτρα καλλωπισμοῦ καθαριότητος καὶ τῶν παρομοίων διὰ τὰ ὁποῖα ὁ δῆμος ὑπερχρεώθη καὶ ἐτέθη εἰς πολλὰς ἀνάγκας.

Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ δώσω πληροφορίας περὶ τῶν ῥηθέντων χρεῶν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηνῶν, λέγω μόνον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπ' ἐναντίας ἔκαμε πολλὰ δάνεια εἰς τὸν δῆμον αὐτὸν, ἐχορήγησε πρὸς τοῖς ἄλλοις, χορηγήματα καὶ συνδρομὴν 6,000 δραχμῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Εἰρήνης· καλόσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἐκ προστίμων δῆθεν ὀφειλόμενα παρατηρῶ ὅτι ἡ ἀξίωσις αὕτη δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ καθόσον ἀπὸ τῆς συστάσεως, τοῦ νόμου περὶ διοικητικῆς κατυνομίας, τὰ πρόστιμα ταῦτα παραχορήθησαν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Τελειώνων δὲ τὸν λόγον μου προσθέτω ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἐπιβλαβὲς καὶ ὀδυνηρὸν ὡς ὠνόμασεν ὁ προλαλήσας, διότι τοῦτο ἀφορᾷ τὴν ὠφέλειαν τῶν τε πιστωτῶν καὶ τῶν δήμων προβλέπον τὴν διάθεσιν τοῦ περισσεύματος τῶν δημοτικῶν εἰσοδημάτων ὑπὲρ τῶν πρώτων οἵτινες ἄλλως δὲν ἠδύναντο νὰ λάβωσι τίποτε κατὰ τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων, ἐὰν δὲν ἦτο καταχωρημένα τὰ δάνειά των εἰς τοὺς δημοτικοὺς προϋπολογισμούς, ἐπειδὴ ὅλα τὰ χρηματικὰ μέσα τῶν δήμων δὲν δύνανται κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ ἐκεῖνον εἰς ὃν προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Τοῦτον διεδέξατο ὁ γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας· ζη-

τήσας τὸν λόγον εἶπε, νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τῆς γενικῆς συζητήσεως δὲν προτίθεμαι νὰ πολεμήσω οὔτε τὴν ἀρχὴν οὔτε τὰ καθέκαστα, οὔτε τὸ σύνολον αὐτοῦ· θέλω μᾶλιστα ψηφορορήσει ὑπὲρ αὐτῶν, προτίθεμαι μόνον νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς πρὸς τὸν Κύριον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ἄνευ τῶν ὁποίων τὸ νομοσχέδιον, γυμνὸν, ἀντὶ νὰ καλλιτερεύσῃ τὴν κατάστασιν τῶν δήμων, θέλει τὴν χειροτερεύσῃ· θέλω δὲ ἔλθει εἰς αὐτὴν τὴν πρᾶξιν, καὶ οὐχὶ εἰς θεωρίας. Ὁ νόμος οὗτος γίνεται κυρίως διὰ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηνῶν διότι ἡ κατάστασις αὐτοῦ εἶναι ἀθλία ὡς ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἀνέφερε κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου· πόθεν δὲ γνωρίζει τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ δήμου Ἀθηνῶν εἶναι ἀθλία; ἢ λέγει τοῦτο ἀῤῥημένως· καὶ ἐγὼ δύναμαι νὰ εἶπω ἀῤῥημένως ὅτι εἶναι λαμπρά· διὰ νὰ ἀποφανθῇ τις περὶ τῆς καταστάσεώς τινος δήμου, θεωρεῖ τὰ εἰσοδήματα καὶ τὴν εἴσπραξιν αὐτοῦ, τὸν ἀπολογισμὸν καὶ τὴν διαχείρισιν, καὶ ἂν τὰ ἔσοδα εἶναι ὅσα καὶ τὰ ἔξοδα τότε ἡ κατάστασις τοῦ δήμου εἶναι καλὴ, ἂν δὲ εὕρῃ ὅτι τὰ ἔξοδα εἶναι περισσότερα τῶν ἐσόδων, καὶ ἡ διαχείρισις κακὴ, τότε εἶναι ἀθλία· ὁ δῆμος Ἀθηνῶν συνεστάθη τῷ 1834, δεκαεπτὰ ἤδη ἔτη, ἂς μὲ δείξωσιν οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἓν ἔτος, καθ' ὃ ἐθεωρήθη ἀπολογισμὸς εἰς 150,000 δραχ. διαχείρισιν, ὅταν δὲν θεωρῆται ἀπολογισμὸς πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ γίνηται σπαταλὴ καὶ κατάχρησις, πῶς νὰ μὴ ὑπάρξῃ παραλυσία, καὶ πῶς νὰ μὴ εἶναι περισσότερα τὰ χρέη, καὶ οὐδόλως χρήματα; Ἴσως μᾶς εἴπωσιν ὅτι ἐκ τῶν χρεῶν γνωρίζουσι τὴν κατάστασιν τῶν δήμων· ἔστω· ἀλλ' ἔγεινε κἂν ἐπιτήρησις καὶ ἐξέλεγξις πῶς ἔγειναν αὐτὰ τὰ χρέη; ὅτε ἐνήγετο ὁ δῆμος ἀντεπροσωπεύθη ταχα, ἢ κατ' ἐρώτησιν καὶ ἐκ προηγουμένης συνεννοήσεως ἐτέθησαν αὐτὰ τὰ χρέη; τί ὠφελεῖ ὁ νέος νόμος, ὅταν ἀπολογισμοὶ δὲν δίδωνται; ἡ κατάστασις χειροτερεύει, καὶ θέλει συμβαίνει εἰς τοὺς δήμους τὸ δημῶδες λόγιον « τὰ κερνᾷς κερνᾷς, καὶ τὰ χρεωστεῖς πληρώνεις » ὁ νόμος οὗτος θέλει εἶσθαι συντελεστικὸς, ὅταν ὁ δῆμος λάβῃ ἀνακούρισιν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔγιναν τὰ χρέη του, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ Κυβέρνησις λάβῃ ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸν νὰ ἐκκαθαρίσῃ τοὺς λογαριασμούς των, ἐντὸς δύω ἐτῶν ὁ δῆμος τότε θέλει εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του καὶ νὰ μὴ δεικνύῃ διὰ τοῦ νόμου τούτου ὅτι εἶναι εἰς χρεωκοπίαν· ἄλλως οἱ δῆμοι θέλουσι χάσει τὴν πίστιν των καὶ θέλουσι παραλύσει, ὡς ἀνέφερε ὁ Κ. Ψύλλας, διότι ὅταν ἕκαστος γνωρίζῃ ὅτι δὲν θὰ

πληρωθῇ διὰ τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ὑπηρεσίας του εἰς τὸν δῆμον εἰμὴ τὸ πολὺ κατὰ τὸ 1/5 αὐτῶν, δὲν προσφέρει εὐκόλως τὴν ὑπηρεσίαν του. Οἱ κακῶς διαχειριζόμενοι τὸν δημοτικὸν πλοῦτον ἐφεύρον τὸ μυστήριον τοῦ νὰ μὴ δώσωσί ποτε ἀπολογισμόν, παρουσιαζόντες ἑαυτοὺς μὲν ἀφοσιωμένους, ἐκ τῶν ἄλλων δὲ τοὺς μὲν ὡς ὑποκινοῦντας στάσεις, τοὺς δὲ ὡς συναμώτας· ἐφ' ὧσον ταῦτα πιστεύονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, οὐδ' ἀπολογισμοὶ θέλουσι δοθῇ ἀπὸ τοὺς δημάρχους, οὐδ' οἱ δυστροποῦντες εἰς τὸ νὰ παραδώσωσιν τοὺς ἀπολογισμοὺς δήμαρχοι θέλουσι παυθῆν διότι εἶναι ἀφοσιωμένοι· ἀλλ' ἐξ ἐναντίας θέλουσι διατηρηθῇ εἰς τὴν θέσιν των καὶ θέλει καταβληθῇ προσπάθεια ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς των· οὕτω λοιπὸν ἐφ' ὅσον δὲν δίδονται ἀπολογισμοὶ ἐφ' ὅσον καὶ νομάρχαι, ἔπαρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῶν πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας μιτραϐατικῶν σωμάτων ἀποδεικνύουσιν τοὺς ἐνόχους ἐπὶ λῃσταποδοχῇ ἀθώους, καὶ τοὺς ἀθώους ἐνόχους, ἀδύνατος εἶναι ἡ καλλιτέρευσις τῆς καταστάσεως τῶν δήμων, ὁ δὲ Κύριος ὑπουργὸς πρέπει νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν ἀπολογισμῶν· τὸν παρατηρῶ ὅμως ἀπὸ τοῦδε, ὅτι οὐδέποτε θέλει λάϐει ἀπολογισμὸν ἀπὸ τὸν δῆμον Ἀθηνῶν, ὁποιονδήποτε τρόπον καὶ ἂν ἤθελε μεταχειρισθῇ, τὸν προειδοποιῶ μάλιστα ὅτι μετὰ τρεῖς μῆνας θέλει τὸν ζητήσω λόγον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐπαναλέγω ἄνευ ἀπολογισμοῦ καὶ καλῆς διαχειρίσεως ἡ κατάστασις τῶν δήμων ἀδύνατον νὰ καλλιτερεύσῃ· φρονῶ μάλιστα ὅτι μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου θέλει χειροτερεύσει· ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον συμφωνῶ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπειδὴ ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, πολὺς γίνεται ὁ λόγος περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ δήμου Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἀπαιτήσεων ὅτας κατ' αὐτοὺς οἱ δικαιοῦχοι ἔχουσι, παρατηρῶ ὅτι τὸ διὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων ἀναγνωρισθὲν χρέος του ἀναϐαίνει εἰς **170,000** δραχμὰς· ὑπάρχουσι δὲ καὶ δίκαι ἐκκρεμεῖς εἰς **300,000** δραχμὰς καὶ ἐπέκεινα ἀναϐαίνουσαι. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ ἐρρέθησαν περὶ ἀπολογισμῶν, παρατηρῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐλάϐεν ἔντονα μέτρα περὶ τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν ὑπὸ λόγων δημοτικῶν ἀρχῶν, ἀλλ' ἀγνοῶ μέχρι τίνος προέϐησαν· γνωρίζω ὅμως ὅτι ὑπάρχει νομοσχέδιον ἕτοιμον περὶ τοῦ λογιστικοῦ τῶν δήμων· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς δίκας τῶν δήμων ἂν οὗτος ἀντεπροσωπεύθη κατὰ τὴν δίκην ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀπὸ τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, ἢ ἂν ἐδικάσθη ἐρήμην καὶ ἐκ συννενοήσεως παρατηρῶ ὅτι πάντοτε ὁ δῆμος παρίσταται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ ἀμφισϐήτησε τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ διῆλθε δ' ὅλων τῶν ϐαθμῶν τῶν δικαστηρίων, χωρὶς ποτὲ νὰ λάϐῃ χώραν συνεννόησίς τις ἢ ὀλιγώτης περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως. Τέλος δὲ τὸν παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ ἐργασίας λόγον, ὅτι οὐδεὶς θέλει στέρξει τοῦ λοιποῦ νὰ κάμῃ ἐργασίαν τινὰ εἰς τὸν δῆμον, ὅτι θέλουν στερηθῇ τῆς πίστεως οἱ δῆμοι καὶ κατὰ συνέπειαν θέλουν παραλύσει περισσότερον καὶ καταστρεφῇ, θεωρεῖ πάντη ἀνίσχυρον· τοιοῦτόν τι δὲν δύναται νὰ συμϐῇ, διότι διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι κανονισμένον ποσὸν διὰ τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα ἐργασίαν, καὶ οὐδεὶς ἐργαζόμενος διατρέχει κίνδυνον νὰ στερηθῇ τῆς ἀμοιϐῆς τῆς ἐργασίας του.

Λαϐὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν· ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς θεωρεῖ ἀνίσχυρον τὸν λόγον μου « ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου οἱ δῆμοι θέλουσιν χάσει τὸ ἀξιόπιστον διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ ἄμεσον ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν των, καὶ εἶπεν ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ συμϐῇ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν, διότι ἡ ἐργασία προϐλέπεται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν ἐγκεκριμένον ἀπὸ τὸ δημοτικὸν συμϐούλιον, καὶ τὸν λόγον τοῦτον θεωρεῖ ἰσχυρὸν· δὲν μᾶς εἶπεν ὅμως περὶ τῆς ἀνάγκης εἰς ἣν εὑρίσκεται ὁ δῆμος νὰ δανεισθῇ πολλάκις, ἢ νὰ ἐκτελέσῃ ἐργασίαν μὴ προϐλεπομένην ἀπὸ τὸν προϋπολογισμόν. Δὲν ζητεῖ ϐεϐαίως τὴν πίστιν του ὅστις κηρύττει, ὅτι μετὰ πέντε ἔτη θέλει πληρώσει τοὺς πιστωτάς του, ἢ μήπως ταχα τοῦτο διαφέρει ἀπὸ τὸ πρῶτον; τὸ κατ' ἐμὲ οὐδόλως διαφέρει, καὶ ὅμως ὁ λόγος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ πάντοτε στέκει δυνατός. Ἐπαναλέγω ὅτι ἡμεῖς συνειθίσαμεν νὰ ζητῶμεν τὴν θεραπείαν τῶν κακῶν ὅταν κορυφῶνται, καὶ νὰ μὴ τὰ προλαμϐάνωμεν μέν ποτε· οἱ δῆμοι ἐχάθησαν, οἱ δῆμοι παρέλυσαν λέγουν οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ νομοσχέδιον· ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι οἱ δῆμοι ὑπάρχουν, τὰ συστήματα χάνονται, ὡς χάνονται τὰ μυστικοσυμϐούλια ἀλλὰ τὰ ἔθνη ὑπάρχουν, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τοιούτου νομοσχεδίου· προτιμητέον ἦτο νὰ εἰσήγετο νομοσχέδιον περὶ ἀνακουφίσεως τῶν πασχόντων καὶ στερουμένων τοῦ δικαίου των ἀπὸ τοὺς δήμους, διότι οὕτω ἠθέλαμεν σώσει ἀπὸ τὴν δυστυχίαν πολλοὺς ἠδικημένους οἰκογενειάρχας. Εἶπον καὶ προεϐλήθην νὰ μὴ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σημερινὴ διοίκησις τοῦ δήμου Ἀθηνῶν ὑπερεπαινέσθη καὶ ἐξυμνέσθη ὡς καλλιτέρα πασῶν τῶν προλαϐουσῶν, πληροφορίαι τινὲς, τὰς ὁποίας ἔλαϐον περὶ αὐτῆς, καὶ τὰς ὁποίας θέλω σᾶς ἐκθέσει, δεικνύουσιν, ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν ἔλαϐον χώραν ἀτοπή-

ματα, ἕνεκα τῶν αἰτιῶν, τὰς ὁποίας ἀνέφερον, ὡς πηγαζούσας καὶ ἀπὸ τὸ πλημμελὲς τοῦ νόμου, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπέμβασιν.

1) Βλέπω εἰς τὴν προκήρυξιν τοῦ δημαρχικοῦ παιδάρου Ἀθηνῶν, ὅμα ἀναλαβόντος τὴν διοίκησιν τοῦ δήμου, ὅτι οἱ δανεισταὶ τοῦ δήμου ὀφείλουσι νὰ προσαγάγωσι τὰς ἀπαιτήσεις των, διὰ νὰ ὁδηγηθῇ ὁ δῆμος καὶ ἐξεύρῃ τὰ μέσα τῆς ἀποτίσεώς των· ἡ προκήρυξις αὕτη ἐξύπνισε τόσας κοιμωμένας οὕτως εἰπεῖν καὶ ἴσως λησμονημένας ἀπαιτήσεις.

2) Ἐνοικίασε διὰ δημοτικὸν σχολεῖον κατάστημα ἀντὶ 250 δραχ. κατὰ μῆνα, ἐνῷ τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο διεπραγματεύετο πρὸς ἐνοικίασιν ἀντὶ 170 δραχ. καὶ σήμερον ἀκόμη πληρώνονται δύω καταστήματα δι' ἓν δημοτικὸν σχολεῖον, ἐξ ὧν τὸ ἓν τὸ παρὰ τοῦ ἰδίως Δημάρχου ἐνοικιασθὲν μένει κενόν.

3) Καὶ πέρυσι καὶ ἄλλοτε δι' ἕκαστον τῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς πόλεως φαναρίων ἐδίδετο εἴκοσι ἓν λεπτόν, σήμερον δὲ γίνεται πρὸς 27 λεπτά· δὲν εἶναι ἴσως ἡ ὕψωσις τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου, ἀλλ' ἄλλαι τινὲς ὑποψίαι ἐγείρονται· τοὺς προσενεγκόντας ὀλιγωτέραν τιμὴν δὲν ἐδέχθησαν, διότι δὲν ἦσαν ἀξιόπιστοι, κατ' αὐτούς, κατ' ἐμὲ ὅμως ἦσαν ἀρκετὰ ἐγγύησι· καὶ ἐντεῦθεν προσγίνεται ζημία εἰς τὸν δῆμον 15 δραχμῶν καθ' ἑκάστην.

4) Αἱ πρὸς καθαρισμὸν τῆς πόλεως ἅμαξαι (τὰ κάρα) ἐνῷ πέρυσιν ἐνοικιάσθησαν πρὸς 40 δραχμὰς ἑρέτος ἐνοικιάσθησαν πρὸς 54, καὶ ὅμως ἡ τιμὴ τῶν ἵππων μένει ἡ αὐτή· ἡ δαπάνη ἐνταῦθα ὑπερβαίνει τὰς 3,000 δραχ. καὶ ἐδῶ οἱ μειοδόται δὲν ἐγένετο δεκτοί, διότι καὶ οὗτοι κατ' αὐτοὺς δὲν ἦσαν ἐγγύησι.

5) Ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν ἐδωδίμων, προσηνέχθησαν ἄλλαι προσφοραὶ 5 τοῖς 0/0 πλειότερον, καὶ ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ νέα δημοπρασία ἐπὶ τῆς ἀναρρᾶς τοῦ προσφέρτου, εἰς τέσσαρας στίχους τῷ γίνεται ἡ παρατήρησις, ἂν δέχηται τὸν φόρον τῶν ἐδωδίμων εἰς τὴν ὁποίαν προσφέρει τιμήν, χωρὶς νὰ ἔχῃ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ φόρον ἀπὸ τὸν καπνόν, τὰ σιγάρα, τὸ σαπούνι καὶ τινα ἄλλα εἴδη· σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διὰ πράξεως ἐγκριθείσης παρὰ τῆς Νομαρχίας ἐπέβαλε φόρον χωρὶς ἐξαίρεσιν· ἀλλὰ τὸ περιεργότερον χωρὶς περαιτέρω βραδύτητος ἐπεκυρώθη ὁ φόρος οὗτος παρευθὺς εἰς τὸν πρῶτον θεματιστὴν χωρὶς νὰ λάβῃ χώραν ἡ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ προσφορά· ἡ ζημία αὕτη ὑπερβαίνει τὰς 3,000 δραχμάς.

6) Εἰς τὴν προσφορὰν διὰ τὰ κρεωπωλεῖα ἐγένοντο πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ σκανδαλωδέστεραι σκηναί, καὶ σφυριγμοὶ ἠκούσθησαν·

καὶ τοῦτο ὅμως διωρθώθη, ἀλλὰ οὐχ' ἧττον καὶ ἐδῶ τοῦ ὑπερθεματιστοῦ ἡ προσφορὰ δὲν ἐγένετο δεκτή, διότι δήθεν δὲν εἶχεν ἀξιόχρεων ἐγγυητήν.

7) Ἐδημοπρατήθη καὶ ὁ Κηπουσὸς ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου· καὶ τοῦτο λέγων δὲν θέλω παντάπασιν νὰ ἐπιχρίνω τὴν τιμιότητα τοῦ δημαρχεύοντος παρέδρου τοῦ δήμου τούτου.

8) Πρόκειται νὰ ἀνεγερθῇ ἀναβρυτήριον (σιαντιρβάνι) διὰ τὸ ὁποῖον θέλουσι δαπανηθῇ πλέον τῶν 5000 δραχμῶν· διὰ ματαίας καὶ κούφας ἐπιδείξεις στεροῦμεν τοῦ δικαίου του τὸν πολίτην· στολίζομεν, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, ἐνῷ αὐτοὶ τοὺς ἀπέκτειναν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἄλλαι καὶ ἄλλαι αὐξήσεις καὶ μισθοῦ καὶ προσωπικοῦ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἐγένοντο, πλὴν τὰ ἀποσιωπῶ, ἀνέφερον δὲ μόνον ταῦτα διότι λέγουν, δὶς ἰσχυρίζονται μάλιστα, ὅτι ἡ σημερινὴ διοίκησις τοῦ δήμου εἶναι ἡ λαμπροτέρα πάσης ἄλλοτε γενομένης.

Ἐπανερχόμενος ἐρωτῶ ἤδη ὑμᾶς· ἔχουσι ζωὴν οἱ δῆμοι, σήμερον; ὄχι· καὶ ὁ δήμαρχος καὶ τὸ συμβούλιον παύεται, πολλάκις ἄνευ λόγου καὶ κατὰ τὴν ὄρεξιν τούτου ἢ ἐκείνου· παράδειγμα σᾶς φέρω τὸν παυθέντα δήμαρχον Ἀθηνῶν τὸν Κ. Ζαχαρίτζαν· οὗτος πολιτικὸς φίλος μου δὲν καυχᾶται νὰ εἶναι, χρεωστῶ ὅμως νὰ εἴπω ὅτι εἶναι ἀνὴρ τίμιος καὶ ἀκέραιος, μὲ διαφόρους ὑψηλὰς θέσεις τιμηθείς, γόνος οἰκογενείας πολλὰ κατὰ τὸν ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνα προσενεγκούσης, οὐχ' ἧττον καὶ οὗτος συνεισέφερε κατὰ τὴν ἐπανάστασιν· ὁ Ζαχαρίτζας ἐνῷ ὁ Κιουταχῆς ἐπολιόρκει τὴν Ἀκρόπολιν, μὲ 300 ὁπλοφόρους του διασχίζει τὰς γραμὰς τοῦ Κιουταχῆ διακινδυνεύων 9: 1, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὅπου 99: 1 διεκινδύνευσε· ὁ Ζαχαρίτζας οὗτος, δημαρχεύων κατηγορήθη ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, καὶ ὁποίου εἴδους πλαστογραφίαν, ἀκούσατε Κύριοι! Ὅλοι ἡ Ἑλλὰς ἔλαβε τὰ ὅπλα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἀλλά, κρίμασιν οἷς οὐδὲ κύριος, ἐκολοβώθη καὶ ἀκρωτηριάσθη ἀπελευθερωθεῖσα· τὰ ὁριά της κακὸς δαίμων περιέστειλε· ἀλλὰ καὶ τοι περιορισθεῖσα ἔχει ἀνάγκην χειρῶν, διότι ἔχει ἔκτασιν, διότι ἐρημώθη κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἀπὸ τὴν κακὴν τῆς Τουρτοκρατίας Κυβέρνησιν, καὶ ἀπὸ τῆς συνεπείας τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος· εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ δεχθῇ καὶ ἐκθρέψῃ οὐχὶ μόνον πολλὰ τέκνα τῆς κοινῆς πατρίδος ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἄλλης γῆς καὶ χώρας. Ἔρχονται λοιπὸν ζητοῦντες τὴν ἐγγραφήν των ἄνθρωποι

τοιοῦτοι, τέκνα τῆς κοινῆς μητρός· μυριάκις ἀπέκρουσαν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐγγραφῆς των, ἀλλὰ τί παράδοξον καὶ νὰ ὑπετέθησαν ἅπαξ μεταξὺ τῶν μυρίων αὐτῶν ἀπαιτήσεων· καὶ ἡ ἀπάτη αὕτη κύριοι γερουσιασταί! κατηγορεῖται ὡς πλαστογραφία· καὶ ἡ ἀπάτη αὕτη εἶναι κακούργημα· (ἐμὲ μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι Δρακοντία)· κατηγορήθη καὶ ὁ Ζαχαρίτζας ὡς πλαστογράφος τοιούτων ἀποδεικτικῶν, ἂν καὶ ἁπλῶς εἶχε σπεύσει νὰ ἀνακαλέσῃ τὰ πιστοποιητικὰ, παρεπέμφθη ὅμως ἐπὶ κακουργήματι. Τὸ πρωτοδικεῖον, τὸ ὁποῖον περὶ τοῦ 1|3 τῆς τιμῆς καὶ ἰδιοκτησίας μας ἀπορασίζει, κηρύττει αὐτὸν πάντη ἀθῶον· ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ὁ Ζαχαρίτζας παραπέμπεται εἰς τὸ ἐφετεῖον, τὸ ὁποῖον τὸν κηρύττει ἀθῶον καὶ μὴ ἀθῶον· ἄνδρα κ' οὐχ' ἄνδρα ὄρνιθα κ' οὐχ' ὄρνιθα· καὶ οὕτω εἰσέτι διατελεῖ πεπαυμένος τῆς δημαρχικῆς θέσεως· δὲν τῷ ἐπιτρέπεται νὰ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του, ὡς ἐὰν νὰ ἐμπυδίζετο ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς δίκην, ἐκπληροῦντα τὰ καθήκοντα τοῦ δημάρχου, ἐὰν βραδύτερον ἤθελεν ἀποδειχθῇ καλλίτερον ἡ κατηγορία, καὶ ἐπαναλαμβάνετο ἡ πρὸς καιρὸν παυθεῖσα καταδίωξις. Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἔγκλημα διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐπαύθη ὁ Ζαχαρίτζας, καὶ εἰς δίκην παρεπέμφθη καὶ ἀθωωθεὶς δὲν ἀναλαμβάνει, διότι δὲν τῷ ἐπιτρέπουν, τὰ καθήκοντά του.

Ἂν ὑπάρχωσιν ἐγκλήματα κατ' αὐτοῦ εἶναι τὰ ἑξῆς.

1) Ἡ τῆς ὁδοῦ τοῦ Στρωμπλέως κατασκευή.

2) Ἐκκαθάρισις τῆς κοίτης τοῦ Κηφισσοῦ διὰ δραχ. 1,400 ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις διὰ τόσην ἄλλην ἐργασίαν ἐξώδευσε δραχμὰς 14,000.

3) Ὁδὸς Σεπολίων, ἰσοπέδωσις καὶ ἐμφύτευσις δένδρων ἑκατέρωθεν αὐτῆς διὰ δραχμὰς 1,900.

4) Κατασκευὴ κρήνης εἰς τὴν Ἑρμαϊκὴν ὁδόν.

5) Ἰσοπέδωσις τῶν ὁδῶν Κηφισσίας Μεσογείων.

6) Ἰσοπέδωσις τῆς πλατείας τοῦ θεάτρου, Ἁγίου Φιλίππου, καὶ τινων ἄλλων ὁδῶν ἄνευ χρημάτων.

7) Ἀνόρθωσις γεφύρας εἰς Ἡράκλειον.

8) Κατασκευὴ 4 λιθίνων γεφυρῶν ἐπὶ τῆς κοίτης τοῦ Μυελοβόρου ποταμοῦ (πέριξ τῆς πόλεως).

9, Κατασκευὴ δύω γεφυρῶν εἰς τὰς ὁδοὺς Κηφισσίας καὶ Σεπολίων.

10) Ὑδραγωγεῖον πρὸς τὸ Νοτιανατολικὸν μέρος τῆς πόλεως (Κυδαθηναίων).

11) Ἐκκαθάρισις τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Γυμνασίου τοῦ Ἀδριανοῦ.

Ἀκούσατε πρώτερον τὸ ἔγκλημα διὰ τὸ ὁποῖον· ὁ δήμαρχος οὗτος ἔμεινεν εἰνοῦχος, ἀνὴρ κ' οὐχ' ἀνήρ. Εἰς τοιαῦτα ἐγκλήματα πληροφορούμαι ὅτι ὑπέπεσαν καὶ ὁ νομάρχης Ἀττικῆς, ἐκδοὺς ἄδειας ὁπλοφορίας καὶ βεβαιώσας ὕπαρξιν πιστοποιητικῶν εἰρηνοδικείων χωρὶς νὰ ὑπάρξωσι τοιαῦτα· ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας ὑπέγραψεν ἔνταλμα 20,000 δραχ. ἀντὶ 2000· ὁ δημαρχεύων πάρεδρος κατηγορεῖται ἐπὶ ψευδορκίᾳ (μόλον ὅτι ποτὲ δὲν πιστεύομεν ὅτι ἐν γνώσει ἔπραξε τοῦτο, ἂν τὸ ἔπραξε)· ὁ δήμαρχος Πειραιῶς κατηγορεῖται ἐπὶ ψευδῆ πιστοποίησει· ἀλλ' ἐκ τούτων πάντων διὰ τί μόνος ὁ Κ. Ζαχαρίτζας παραπέμπεται εἰς δίκην καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον κατὰ προτίμησιν, καὶ οὕτω καταδικάζεται, ὡς κατεδικάσθη καὶ δὲν κατεδικάσθη. Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν τὰ ἐγκλήματα τοῦ δημάρχου· ἐκτὸς τῶν ὅσων σᾶς ἀπαριθμήσαμεν ὑπολείπονταί τινα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν εἰς εἰς πέρας ὁ νῦν δημαρχεύων δημαρχικὸς πάρεδρος, ἀλλ' αἱ φατρίαι τὰ ἀναγράφουσιν ἅπαντα εἰς τὸν δημαρχικὸν πάρεδρον.

Ἐὰν δύνασαί τις ἀληθῶς νὰ κατηγορήσῃ τὸν Ζαχαρίτζαν, πρέπει νὰ τὸν κατηγορήσῃ διὰ τὰ ἐφεξῆς, ἀλλὰ συγκατηγορεῖ καὶ τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργόν· ὁ Ζαχαρίτζας μᾶς ἐστέρησε τῆς ἰδιοκτησίας μας καὶ μᾶς ἐμπόδισε νὰ προφυλάξωμεν αὐτὴν· εἰς τὴν αὐτὴν μὲ ἐμὲ κατηγορίαν ὑπάγεται καὶ ὁ Κ. πρόεδρος, τὸν ὁποῖον ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα. Εἰς τοὺς ἐν Σεπολίοις κήπους μας ἠθελήσαμεν νὰ ἀνεγείρωμεν τοίχους διὰ νὰ τοὺς προφυλάξωμεν, καὶ ὅμως ὁ Κ. Ζαχαρίτζας διὰ χωροφυλάκων μᾶς ἐμπόδισεν, ἐναντίον ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸν Κ. Ζαχαρίτζαν πεπαυμένον διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, διότι τότε ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην τῆς παύσεώς του ἡ Κυβέρνησις, ἀλλ' ἤδη τὶς ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην τῆς παύσεώς του· (ἐνταῦθα τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ παρετηρήσαντος, ὅτι ὁ παυθεὶς δήμαρχος δύναται δυνάμει ἐγκυκλίου ὑπαρχούσης νὰ ἀναλάβῃ ἅμα ἀθωωθεὶς αὐτοδικαίως τὰ καθήκοντά του, ἐὰν δὲν κωλύηται δι' ἄλλους μυστικοὺς λόγους, καὶ ἂν ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ ἐμπόδιζεν αὐτὸν ὤφειλε νὰ ἀναφερθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον), ὁ Κ. Ψύλλας ἀντεπαρετήρησεν ὅτι εἰς ἐλευθέραν πολιτείαν μυστικοὶ λόγοι δὲν ἰσχύουσι νὰ περιορίσωσι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου καὶ μάλιστα δημοσίου ἀνδρός· ἔχομεν δὲ εὐχαρίστησιν διὰ τὴν πληροφορίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι δύναται νὰ ἀναλάβῃ ὁ παυθεὶς δήμαρχος τὰ καθήκοντά του, ἄνευ περαιτέρω διαταγῶν, καὶ τούτου ἕνεκα προεκαλέσαμεν τὴν ἐξήγησιν ταύτην.

Ἐπειδὴ τέλος ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἠθέλησε παραλληλίζων τὴν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως κατάστασιν τῶν κοινοτήτων πρὸς τὴν σημερινὴν νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι αὗται σήμερον εὑρίσκονται βεβαρυμέναι μὲ ὀλιγώτερα χρέη, καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι εἰς καλλιτέραν κατάστασιν, ἂς μοὶ συγχωρηθῇ καὶ ἐμὲ νὰ παραλληλίσω τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ δήμου Ἀθηνῶν πρὸς τὴν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἡ κοινότης τοῦ δήμου Ἀθηνῶν, τοῦ τόσον μεγάλου σήμερον, συνέκειτο πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἀπὸ μόνον 6000 κατοίκων, καὶ ὅμως διετήρει σχολεῖον ἐφαμίλλον Γυμνασίου, εἶχε Ταχυδρομεῖον, ἰατρὸν, δώδεκα ὑποτρόφους μαθητὰς, καὶ τὴν χωροφυλακὴν τὴν τότε Ἀστυνομίαν· σήμερον δὲ μ' ὅλην τὴν πληθὺν τοῦ δήμου αὐτοῦ, μόλις ἔχομεν δύω δημοτικὰ σχολεῖα· ἀλλὰ μᾶς εἶπον ὅτι αἱ κοινότητες δὲν ἦσαν εἰς καλὴν κατάστασιν, δὲν ἦσαν ἀξιόχρεοι διότι ἐγκατέλιπον χρέη πολλά· ἐξ ἐναντίας, ὅσα χρέη περισσότερα εἶχον, τόσον μᾶλλον συνάγεται ὅτι ἦσαν ἀξιόχρεοι, ἀλλὰ μετὰ ἀγῶνα καὶ πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἡ ἱστορία διατάζει νὰ παραλληλίσῃ μὲ ἄλλον, ἀφ' οὗ κατεστράφησαν αἱ περιουσίαι μας, πόθεν ἤθελον ἐπαρκέσει αἱ κοινότητες πρὸς ἀπότισιν τῶν χρεῶν των; Ἀλλ' ἀφ' οὗ διὰ τὰ νέα χρέη θυσιάζομεν πᾶσαν ἀρχὴν, διὰ τὰ παλαιὰ χρέη, διὰ τὰ ὁποῖα πάσχουν πολλοὶ ἄνθρωποι σύροντες καὶ συρόμενοι ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἐναντίον τῆς ἀποράστου τῆς ἐν Ἄργει ἐθνικῆς Συνελεύσεως, τί κάμνομεν; τὰ δικαστήρια τοὺς κατεδίκασαν, θεωρήσαντα τὰ κοινὰ ταῦτα χρέη ὡς ἰδιωτικὰ, ἀνήκοντα εἰς τοὺς διὰ λογαριασμὸν τῆς κοινότητος δανεισθέντας προκρίτους, καὶ ὑπογεγραμμένους εἰς τὰ ὁμόλογα, χωρὶς σφραγῖδος, διότι πολλαὶ κοινότητες δὲν εἶχον τοιαύτην· καὶ ὅμως τὸ ἐπαναλέγω, τὰ δικαστήρια τοὺς κατεδίκασαν· ἀλλὰ πῶς τοῦτο; διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐφρόντισε νὰ εἰσαγάγῃ νόμον περὶ τῶν χρεῶν τῶν κοινοτήτων.

Εἰς ταῦτα ὁ γερουσιαστὴς κύριος Χρυσόγελος προσέθηκεν· ἂν καὶ σήμερον δὲν πράκτηται περὶ χρεῶν τῶν κοινοτήτων, μόλα ταῦτα, ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν παρόδῳ λόγος παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα, περὶ αὐτῶν, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ καὶ ἐγώ. Τὸ περὶ χρεῶν τῶν κοινοτήτων ἐσυζητήθη καὶ ἄλλοτε καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ληφθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρόνοια περὶ τῶν χρεῶν αὐτῶν, διότι πολλοὶ ἄνθρωποι εὑρίσκονται εἰς τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην καὶ ἔνδειαν ἀφ' ἑνὸς συρόμενοι εἰς τὰ δικαστήρια καὶ καταδικαζόμενοι ὡς ὑπογράψαντες αὐτοὶ εἰς τὰ διὰ λογαριασμὸν τῶν κοινοτήτων ληφθέντα δάνεια, ἀφ' ἑτέρου

στερούμενοι ὅ,τι οὗτοι ἔχουσι δανείσει τὰς κοινότητας. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ σώματος ὑπενθυμίζων εἰς τοὺς Κ. ὑπουργοὺς, προσδοκῶ ἀπ' αὐτοὺς τὴν θεραπείαν τοῦ ἀδικήματος τούτου.

Περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τῶν γενικῶν παρατηρήσεων συζητήσεως προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου· ἧτις μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως, τεθεῖσα εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ι. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Ἰω. Σταΐκου, ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 34 κατὰ 2 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν.	Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Σωτήριος Θεοχαροπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Γεώργιος Δαρειώτης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναστάσιος Λόντος		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Γκίκας Καρακατζάνης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Νικόλαος Ι. Μέξης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ν. Πανηρόπουλος		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ν. Πρασσάκης.		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δρ. Μανσόλας		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν

Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Γεώργιος Δυοξουνιώτης	Ν
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Κωνσταντίνος Προβιλέγγιος	Ν
Αναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν	Ιωάννης Οἰκονόμου	Ν
Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Χατσῆ Χρῆστος			

Προβάσας μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα, ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 ἄτινα ἐγένετο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 3 καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς παρατηρήσεων ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις τῶν δημοδιδασκάλων πληρώνονται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν ὅσον ἀφορᾷ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς κλεισμένας, ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ταῦτα τὰ ἀπὸ μισθοδοσίας δημοδιδασκάλων καὶ ἐνοίκια δημοτικῶν σχολείων, δὲν θεωροῦνται ὡς προνομιοῦχα παρὰ τῆς δικονομίας μας δὲν δύνανται νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς κατηγορίας, τοῦ νὰ διατίθηται τὸ πιπτημήριον τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν· διαβεβαιῶ ὅμως τὸ σῶμα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα τὸ σπουδαῖον τοῦ πράγματος, θέλει λάβει πρόνοιαν νὰ πληρώνωνται τὰ περὶ ὧν εἴρηται προγενέστερα χρέη, καταχωρούμενα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῶν καθυστερουμένων πόρων τοῦ ἄρθρου, καὶ κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ μέλλον.

Ἡ ἐπιτροπὴ, ἐπήγειρεν ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Χρυσόγελος, εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἐσύστησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἵνα ὑπαχθωσιν διὰ τοῦ ἀριθμοῦ ὑπουργοῦ αἱ ἄρθραι νὰ πληρώνωσι τὰ μὲν προγενέστερα χρέη τῶν δημοδιδασκάλων καὶ τῶν διδακτικῶν καταστημάτων καταχωρημένα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν κλεισμένων χρήσεων· τὰ δὲ εἰς τὸ μέλλον κατὰ προτίμησιν· ἐπειδὴ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν χρεῶν αὐτῶν, ἀπὸ τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ὑπάγονται τὰ λοιπὰ χρέη, περὶ ὧν προβλέπει τὸ νομοσχέδιον, καὶ αὐτὴ ἐθεώρησεν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς ἐνώπιον τῶν νόμων ἰσότητος. Διὰ ταῦτα προεκάλεσε τὸν ἀριθμοῦ ὑπουργὸν νὰ ἐκφρασθῇ ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν ἀφορώντος, ἥτις τοσούτων ὑποσθοβρύμησαν ἕνεκα τῆς καθυστερήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων.

Μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις συμμερίζεται καθ' ὁλοκληρίαν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι θέλει σπεύσει πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς,

ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ 3 ἄρθρ. ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ ἄρθρον 4 τὸ καὶ τελευταῖον ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτόν.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ κατὰ τὴν 9 Ἰανουαρίου 1852 συνεδριάσει τῆς Γερουσίας· διὰ ψήφων 32 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν χριῶν τῶν ἐθνῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀθαν. Αἰδωρίκης	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Γεώργ. Δαρειώτης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Γ. Γλαράκης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης	Ν	Ἀχιμ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Ἄδαμ Δούκας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Κωνστ. Μπότζαρης	Ν	Κωνστ. Κανάρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἄμπρος Νάκος		Μ. Λ. Καΐρης	Ν
Διακ. Ν. Ὀλύμπιος		Ἀντών. Γ. Κριεζής	Ν
Χαράλ. Παππαπολίτης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμαδής		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Νικόλ. Πουγρόπουλος		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάν. Σταΐκος	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀναχάσ. Μαυρομιχάλης	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Δημήτρ. Χατσίσκος	
Γεώρ. Ψύλλας		Δημήτρ. Χρηστίδης	
Δρ. Μανσόλας		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Παναγ. Αἰδωρίκης	Ν

Χατζῆ Χρῆστος	Ἰωάν. Οἰκονόμου . . . . . Ν
Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . Ν	Σπῦρος Μήλιος . . . . .
Κωνστ. Προβιλέγγιος . . . Ν	

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ ἔτους **1851** ἐκ δραχμῶν **963,953:30** μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπεβλήθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1851** εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀπαιτουμένου ὥρικοῦ χρόνου, συνετάχθη οὗτος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1850**.

Ἐψηφίσθησαν ἐπομένως ὡς ἔξοδα τοῦ **1851**, ὅσα εἶχον ψηφισθῇ καὶ διὰ τὸ **1850** ἐκτὸς δραχ. **964,146:98** αἵτινες ἀφῃρέθησαν, ὡς ἀφορῶσαι ἐκτάκτους δαπάνας, αἵτινες δὲν ἠδύναντο βεβαίως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπαναληρθησόμεναι καὶ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος. Ἀλλ' ὅσον εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ ἔκτακτοι δαπάναι ἑνὸς ἔτους δὲν ἀνανεοῦνται ἀναγκαίως καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, ἄλλο τόσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἕκαστον ἔτος ἔχει ἰδίας ἐκτάκτους ἀνάγκας, καὶ περὶ τούτων δὲν ἐλήφθη οὔτε ἦτον καιρὸς νὰ ληφθῇ ἡ δέουσα πρόνοια εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1851**. Τὸ κενὸν τοῦτο κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ἔρχομαι σήμερον ν' ἀναπληρώσω, ὑποβάλλων τὸ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωσις, οὐχὶ πλέον ἐκ δραχμῶν **888,953:30** ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔρρεε τὸ κατὰ πρῶτον εἰσαχθὲν ἐν τῇ Βουλῇ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐκ δραχ. **963,953:30** διὰ τὰς γενομένας συνεπείᾳ εἰδικοῦ Β. Διατάγματος αὐξήσεις κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν.

Ἀπὸ τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις ἑνὸς ἑκάστου ὑπουργείου διὰ τὰς ζητηθείσας πιστώσεις ἐκ δραχμῶν **888,953:30** θέλετε παρατηρήσει, Κύριοι, ὅτι ὅλαι αἱ προτεινόμεναι δαπάναι εἰσὶν ἀποχρώντως δικαιολογημέναι. Δι' αὐτῶν πρόκειται ν' ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον εἰς ἰδιώτας, οἵτινες ἀπέκτησαν νομίμως τίτλους εἰς βάρος τοῦ δημοσίου, καὶ νὰ χορηγηθῶσιν ἀφ' ἑτέρου αἱ ἄλλαι εὐκολίαι τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ἡ ὑπηρεσία. Εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν προσετέθησαν κατὰ τὴν ὡς εἴρηται ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν, δι' εἰδικῆς Βασιλικῆς ἐντολῆς, **55,000** δραχ. εἰς τὸ Κεφ. **5** ἄρθρ. **1** καὶ **16,000** δραχμαὶ εἰς τὸ Κεφ. **16** προστεθέντος καὶ ἑκτου

ἄρθρου εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἔτι δὲ καὶ δραχ. **4000** εἰς τὸ Κεφ. **11.** ἄρθρου **7** τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου.

Ἔχων τὴν πεποίθησιν, Κύριοι ὅτι δὲν θέλετε διστάσει νὰ ἐπιψηφίσητε τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ἐπεψήφισεν αὐτὸ καὶ ἡ Βουλή, δὲν θεωρῶ πάρεργον νὰ σᾶς εἴπω ὅτι μεταξὺ τῶν ζητουμένων πιστώσεων εἶναι καὶ δύο ποσὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸ μὲν ἐκ δραχ. **5,307** διὰ συνδρομὴν εἰς τὸ ἐνταῦθα θέατρον, τὸ δὲ ἐκ δραχ. **5,000** διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν λουτρῶν Κύθνου, τῶν ὁποίων ἡ πίστωσις ἐχορηγήθη διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, καὶ δὲν πρόκειται εἰμὴ νὰ τακτοποιηθῶσι παρὰ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Τὰ πρωτότυπα τῶν Β. Διαταγμάτων παρεκατετέθησαν εἰς τὸν ἄλλον Νομοθετικὸν περίβολον, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς καταφαίνεται.

Ἐνταῦθα ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω ὅτι ἡ ποσότης τῶν ζητουμένων πιστώσεων θέλει καλυφθῇ ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῆς χρήσεως **1851**. Τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα ὅσα ἐγγυῶνται, ἂν ὄχι ἄλλα πλέον εὐάρεστα ἀποτελέσματα, τοὐλάχιστον ὅμως τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους.

Τέλος πάντων θέλετε παρατηρήσει ὅτι κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν αἱ ψηφισθεῖσαι πιστώσεις συμποσοῦνται εἰς δραχμὰς **19,357,717:43**

ἀναβιβάζονται διὰ τῶν ζητουμένων ἤδη συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐκ δραχ. **963,953:30**

Εἰς δραχμὰς **20,321,670:73**

ἀπέναντι τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων ἐκ δρ. **20,670,285.41**

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **16** Ἰανουαρίου **1852**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ **5** Ἰανουαρίου **1852**.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Χορηγοῦνται συμπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1851 εἰς δραχμὰς ἐννεακοσίων ἑξήκοντα τριῶν χιλιάδων, ἐννεακοσίων πεντήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν τριάκοντα, ἀριθμὸς 963,953: 30 καταλογιζόμεναι ὡς ἑφεξῆς.

Εἰς τάκους ἐσωτερικοῦ χρέους	20,075:—
Εἰς συντάξεις	2,784:—
Εἰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτ. σωμάτων . .	105,000:—
	127,859:—

Εἰς τὴν Γεν. ὑπηρεσίαν τῶν Ὑπουργείων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν	101,049:55
» Δικαιοσύνης	13,750:—
» Ἐσωτερικῶν	89,370:14
» Ἐκκλησιαστικῶν	16,958:98
» Ναυτικῶν	104,269:50
» Οἰκονομικῶν	119,305:51
	572,562:68
Εἰς ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως	104,578:—
Εἰς διαφόρους πληρωμὰς	286,812:62
	963,953:30.

Ἄρθρ. 2. Αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συμπληρωτικαὶ πιστώσεις θέλουν διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἀρμοδίων ὑπουργείων κατὰ τοὺς ἤδη προσηρτημένους πίνακας.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγοῦνται αἱ ἀνωτέρω συμπληρωτικαὶ πιστώσεις θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν εἰσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1851.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Β. Ἐφημερίδος καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

ΠΙΝΑΞ τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὸ ἔτος 1851.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Εἶδος ὑπηρεσίας	Πιστώσεις ψηφισθεῖσαι Κατὰ κεφάλαιον	Πιστώσεις ψηφισθεῖσαι Κατ' ἄρθρον	Πιστώσεις συμπληρωτικαὶ Κατὰ κεφάλαιον	Πιστώσεις συμπληρωτικαὶ Κατ' ἄρθρον
1		Χρέος Ἐξωτερικόν.				
	1	Τόκος ἐπὶ ὀφ. 63,923,000:87 π.ρ. 5.0/0	3,196,227 98			
	2	Χρεωλύσιον πρὸς 1.0/0	639,245 60			
	3	Πρακτόρεια εἰς πληρεξουσίους κλπ. . .	50,376 12			
	4	Ἀπόδοσις τοῦ 1/3 τῆς ἐτησίου προκαταβολῆς τῶν τριῶν συμμάχων . . .	1,278,491 20			
2		Χρέος Ἐσωτερικόν.	5,164,311 20			
	1	Τόκος ἐγγραφόδρας τῶν ὑπαλλήλων. .	1,000			
	2	Τόκος εἰς τὴν Ἐθνικὴν τράπεζαν . .	»			
		Συντάξεις.	4,000			
3	1	Ἀπομάχων	81,924			
	2	Χηρῶν καὶ ὀρφανῶν	208,317 12			
	3	Πρασσόντων τῆς Β. φάλαγγος . . .	1,248			
	4	Χορηγήματα ἀπόντων παλαιῶν ἐπαιτῶν.	81,492			
	5	Πρακτόρεια	3,000			
			378,981 12			
4		Βασιλικὴ Χορήγησις	1,000,000			
5		Βουλευτικὰ σώματα.				
	1	Βουλή	260,000			
	2	Γερουσία	205,000			
			465,000			
1	1	Ἀπόδοσις τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὸ ἔτος 1851				
	2	Ἀπόδοσις τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὸ ἔτος 1851				
	3	Ἀπόδοσις τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὸ ἔτος 1851				
	4	Ἀπόδοσις τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὸ ἔτος 1851				
	5	Ἀπόδοσις τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὸ ἔτος 1851				
					20,075	20,075
					2,784	2,784
						50,000

6		Προεδρεία Υπουργικού Συμβουλίου				9,000				»
6		Κεντρική υπηρεσία.								
	1	Προσωπικόν	95,520				6,540			
	2	Ύλικόν και άλλα έξοδα	7,400				»			
	3	Βιβλία και λοιπά του Γεν. Λογιστηρίου	1,600	—	104,520		»	—	6,540	
7		Ελεγκτικόν συνέδριον								
	1	Προσωπικόν	79,320				6,250			
	2	Ύλικόν	3,250				»			
	3	Ενοίκια	6,000	—	88,000		»	—	6,250	
8		Ταμεία								
		Προσωπικόν του κεντρ. ταμείου	13,200				300			
		» των επαρχιακών	77,220				8,575			
	1	Έξοδα υπηρεσίας	27,650				»			
	2	Βιβλία και έπιπλα	4,500				500			
	3	Μεταφόρτωσις δημοσίων χρημάτων	8,000				2,000			
	4	Προσωπικόν εισπρακτόρων	»				5,000			
	5	Ποσοστά	»		130,570		7,500		23,875	
9		Οικονομικαί έφοροι								
	1	Προσωπικόν	101,100				13,760			
	2	Έξοδα υπηρεσίας	16,460				290			
	3	Απρόβλεπτα	»	—	117,560		500	—	14,550	
10		Έξοδα κλεισμένων χρέσεων							52,090	51

11		Δίκαια								
	1	Έμμεσος είσπραξις	270,000				»			
	2	Άμεσος είσπραξις	10,000				»			
	3	Αντιμισθία εκτιμητών	10,000				»			
	4	Ύλικόν και άλλα	10,200				»			
	5	Ποσοστά	50,000				»			
	6	Έξοδα αποδοτία	4,000	—	354,200		3,000	—	3,000	
12		Φόρος επί των ζώων								
	1	Προσωπικόν	30,000				»			
	2	Ποσοστά	25,000				»			
	3	Ύλικόν και άλλα	1,100	—	56,100		»	—	»	
13		Φόρος επιτηδευμάτων.								
	1	Προσωπικόν	1,800				»			
	2	Ποσοστά	30,000	—	31,800		»	—	»	
14		Φόρος οικοδομών.								
	1	Προσωπικόν	1,320				240			
	2	Ύλικόν και άλλα	500				»			
	3	Ποσοστά	20,000	—	21,820		»	—	240	»
15		Τελωνεία.								
	1	Προσωπικόν	329,940				»			
	2	Έξοδα υπηρεσίας	26,896				»			
	3	Απρόβλεπτα	1,000				»			
	4	Οικοδομαί και επισκευαί	3,000	—	360,836		5,544	—	5,544	

16		Χαρτόσημον.								
	1	Προσωπικών έργατών		5,160				»		
	2	Υλικών		19,333				450		
	3	Αποστολή και παραλαβή		3,500				1,500		
	4	Δικαιώματα και προμήθειαι		180,000				60,000		
	5	Ποσοστα κοινικών τελών		3,500				1,500		
	6									
17		Νομισματοκοπείον.			—	211,693			—	63,450
	1	Προσωπικών διοικήσεως		7,200				»		
	2	» των έργατών		16,380				»		
	3	Υλικών και άλλα		53,200				»		
	4	όμ. καθημερινής χρήσεως		13,540				»		
					—	90,320			—	»
18		Τυπογραφείου και Λιθογραφείου								
	1	Προσωπικών διοικήσεως		3,600				»		
	2	» των έργατών		31,760				»		
	3	Υλικών και άλλα		40,385				»		
	4	Επισκευαί		200				»		
					—	45,945			—	»
19		Δάσης.								
	1	Προσωπικών		96,936				145		
	2	Υλικών και άλλα		1,920				»		
	3	Ποσοστα		1,500				»		
	4	Απρόβλεπτα		500				»		
					—	100,856			—	145
20		Μεταλλεία και ορυκτά								
	1	Προσωπικών		11,316				»		
	2	Γραφικά και ενοίκια		312				»		
	3	Έξοδα εξορύξεως		64,880				»		
	4	Μεταβίβασις γαιανθράκων		1,227				»		
	5	Υλικών		783				»		
	6	Απρόβλεπτα		550				»		
					—	79,100			—	»

21		Αλυκαί.								
	1	Προσωπικών διοικήσεως		23,380				»		
	2	Υλικών και ενοίκια		7,000				»		
	3	Καλλιέργεια		60,000				20,000		
	4	Μετακόμισις και συντήρησις		74,500				»		
	5	Απρόβλεπτα		250				»		
	6	Επισκευαί αποθηκών		1,000				2,000		
					—	166,330			—	22,000
22		Κτημάτων διοικήσεως.								
	1	Διοικήσις και καλλιέργεια		42,600				2,500		
	2	Εμποίησις		15,000				»		
	3	Αποστολή έκτάκτων υπαλλήλων		2,000				»		
	4	Επισκευαί		2,000				2,000		
	5	Εκκλησιαστικά κτήματα		1,600				»		
	6	Ποινητήριον		21,430	85			»		
	7	Κεραμείον		5,344	80			»		
	8	Δικαστικά και δικηγορικά		25,000				6,000		
	9	Απρόβλεπτα		500				»		
					—	115,354	65		—	10,500
23		Επιστροφαί χρημάτων				»				27,681	57
24		Αποζημιώσεις				»				253,767	61
25		Μοναστηριακαί χρεί				»				5,363	44
						9,133,898	97			507,555	13

Πράκτ. Γερουσ. Β΄. Συνόδ. Γ΄. Περιόδ. 14

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

			Πιστώσεις αίτούμεναι
2		Χρέος Εσωτερικόν.	
	2	Τόκος Εθν. Τραπέζης	
		Όσα φέρει ὁ κατὰ τὸ 1851 τόκος, λογιζόμενος, κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 12 Ἰουνίου 1850, πρὸς 6 0 0 ἐπὶ δρ. 330,000, τας ὁποίας ἐδάνεισε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1850 νόμου	20075

Φ 210 Φ

			Πιστώσεις αίτούμεναι
3		Συντάξεις.	
	4	Χορηγήματα εἰς λήσμονα παλαιῶν χρεῶν	
		Διὰ τὴν ἐκ δρ. 232 μηνιαίαν χορήγησιν τοῦ κατὰ τὸν Νοέμβριον 1849 ἀποβιώσαντος Γ. Ἀνδρούτσου, μὴ περιεχομένην μὲν εἰς τὸν προϋπολογ. τοῦ 1850 καὶ ἑπομένως οὔτε τοῦ 1851, πληρωνομένην δὲ εἰς τὴν οἰκογένειάν του κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ μεταδιδάσεως τοῦ χορηγήματος	2784

Μέρος Α'. Ἀποζημιώσεις Βουλευτικῶν Σωμάτων κεφ. Ε'.

			Πιστώσεις αίτούμεναι
5		Βουλευτικὰ σώματα.	
	1	Γερουσία.	
		Δι' ἀποζημίωσιν τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν	50000
			50000

			Πιστώσεις αίτούμεναι
6		Κεντρικὴ ὑπηρεσία.	
	1	Προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου.	
		Διὰ μισθὸν ἀπὸ ἀ. Ὀκτωβρ. μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ε. ε. κατὰ τὸν νόμον. . . .	20670
		Προσωπικὸν τοῦ Γ. Λογιστηρίου.	
		Ὁμοίως ὡς ἀνωτέρω	8850
			20520
		Ὅσα φέρει ἡ πίστωσις κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν δυνάμει τῶν προτέρων Νόμων κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐποχήν.	23880
		Διαφορά . .	5640
		Προστίθεται τὸ ἐκ δρ. 100 μηνιαίων ἐπιμίσθιον τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως μὴ περιεχόμενον εἰς τὸν προϋπολ. καὶ λογιζόμενον ἀπὸ ἀ. Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Ἰδρίου ε. ε. .	900
			6540

Φ 211 Φ

			Πιστώσεις αἰτούμενα	
7		Ἐλεγκτικῶν Συνεδρίων.		
	1	Προσωπικόν.		
		Διὰ τὸν μισθὸν τοῦ ἐξῆς προσωπικοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ προστεθέντος μὲν διὰ τοῦ νόμου τῆς 3 Ἰουλίου 1850, μὴ περιεχομένου δὲ εἰς τὸν προϋπολογ. τοῦ 1851 λογιζόμενον ἀπὸ ἀ. 8βρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, οἷον τοῦ Ἐλεγκτοῦ πρὸς δρχ. 350 κατὰ μῆνα	1050	
		Τοῦ παρέδρου πρὸς 300	900	
		Τῶν 3 λογιστῶν ἀ. τάξεως ἀνὰ 200	1800	
		Τῶν 4 » β'. » ἀνὰ 166 66|00	2000	
		Τοῦ ὑπογραμματέως ὁμ.	500	
			6250	

			Πιστώσεις αἰτούμεναι		
8		Ταμεῖα.			
	1	Προσωπ. τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου.			
		Διὰ μισθὸν αὐτοῦ ἀπὸ ἀ. 10βρίου 1851 μέχρι τέλους αὐτοῦ κατὰ τὸν νέον περὶ ταμείων Νόμον.	1400		
		Ὅσα φέρει ἡ πίστωσις τοῦ προϋπολ. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προτέρου Νόμου διὰ τὸν 10βριον.	1100	—	300
	2	Προσωπ. τῶν ἐπαρχ. ταμείων.			
		Διὰ μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὸν 10βριον ε. ε. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου Νόμου	15010		
		Ὅσα φέρει ἡ πίστωσις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παλαιοῦ	6435	—	8575
	4	Βιβλία καὶ ἔπιπλα.			
		Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ κατασκευὴν βιβλίων πρὸς χρῆσιν τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας			500
	5	Μετακόμισις ὁμ. χρημάτων.			
		Ὅσα ἀπαιτοῦνται πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 8,000			2000
	6	Προσωπικὸν τῶν εἰσπρακτόρων.			
		Διὰ μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὸν 10βριον ε. ε. σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον . .			5000
	7	Ποσοστά.			
		Ὡσαύτως διὰ τὸν 10βριον ὁμοίως			7500
					23875

			Πιστώσεις αἰτούμεναι			
9		Οἰκονομικοὶ Ἔροροι.				
	1	Προσωπικόν				
		Διὰ μισθὸν αὐτοῦ ἀπὸ ά. 9βρίου μέχρι τέλους 10βρίου ε. ε. κατὰ τὸν νέον Νόμον περὶ Ἐφορειῶν	30610			
		Ὡσαύτως κατὰ τὸν πρότερον Νόμον καὶ τὴν ἐπιψηφισθεῖσαν πίστωσιν διὰ τὴν ἀνωτέρω διαμονίαν	16850	—	13760	
	2	Ἔξοδα ὑπηρεσίας.				
		Δι' ἐπιχορήγησιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω περὶ Ἐφορειῶν Νόμον ἀπὸ ά. 9βρίου μέχρι τέλους 10βρίου	2900			
		Ὡσαύτως κατὰ τὸν πρότερον Νόμον καὶ τὸν προϋπολογ.	2610	—	290	
	3	Ἀπρόβλεπτα.				
		Ὅσα περιέχονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 διὰ ἔξοδα διάφορα μὴ δυνάμενα νὰ ὁρισθῶσιν εἰδικῶς καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ λάθος δὲν ἐπανελήφθησαν κατὰ τὸ 1851.			500	
					14550	

	Πιστώσεις αἰτούμεν.
10 Ἔξοδα Κλεισμένων Χρήσεων.	
Συντάξεις.	
Εἰς τὸν ἀπόμαχον Φ. Γιαλελῆ διὰ καθυστερουμένην αὐτῷ σύνταξιν ἀπὸ ά. Μαΐου 1845 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1848, ἤτοι μῆνας 44, πρὸς δραχμὰς 10 μηνιαίως	440
Τὸν Κόλιαν Μαργέτην ἢ Μαρκελῆ, ὡσαύτως ἀπὸ ά. Μαΐου 1847 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1848, ἤτοι μῆνας 20 πρὸς δραχ. 8	160
Τὴν Ἑλένην Γ. Οἰκονόμου ὀρφανὴν, ὡσαύτως τῶν μηνῶν Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου 1848, πρὸς δρ. 4, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9,420 ἐντάλματος ἕνεκα μὴ ἐμφανίσεως	8
Τὴν Κυράνα Μ. Τζιανιᾶ διὰ καθυστερουμένην αὐτῇ σύνταξιν ἀπὸ ά. Μαρτίου 1846 μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1847, ἤτοι ἔτος ἕν, καὶ ὃ διατέλει ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπ' ἀδείᾳ πρὸς δρ. 12 .	144
Τὸν Ἀντ. Ἀθανασίου ἀπόμαχον, ὡσαύτως τῶν μηνῶν Σεπτ. μέχρι Δεκεμβ. 1848 πρὸς δρ. 10	40
Τὴν Ἀγγερῶ Δ. Ἀνδριάνας, ὡσαύτως ἀπὸ ά. Ἰανουαρ. μέχρι τέλους Δεκεμβρ. 1848 πρὸς δρ. 8	96
Τὸν ἀπόμαχον Ἰακώβον Κούρτζουλα διὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1849, κατὰ τὸν ὁποῖον μῆνα ἀπεβίωσε	80
Τὸν ἀπόμαχον Δ. Καρτσίμου διὰ σύνταξιν αὐτοῦ πρὸς δρ. 8 ἀπὸ ά. Ἰαν. μέχρι τέλους Μαΐου 1845 καὶ ἀπὸ ά Ἰουνίου 1845 μέχρι τέλους Μαΐου 1846, καθὸ διαφυγὼν διέτριβεν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μὲ ἄδειαν.	136
Τὴν χήραν Ἑλένην Κολοκύθα πρὸς δρ. . . . . 12 Τὸν Παππαθοῦλα Ἀσπρίδη ὁμοίως πρὸς δρ. . . . . 12 Καὶ τὴν Λίκατσι ἰνην Σιφῆ πρὸς δρ. . . . . 8 ἀπὸ ά. Ὀκτωβρ. 1845 μέχρι τέλους Δεκεμβρ. 1847 . .	864
	1968

10. Έξοδα κλεισμένων χρήσεων.		
Κεντρική υπηρεσία.		
Εἰς τὸν ἔμπορον Κ. Παπαθεοδώρου δι' ὑλικὰ παρ' αὐτοῦ χορηγηθέν κατὰ τὸ 1848 πρὸς χρῆσιν τοῦ Ὑπουργείου καὶ μὴ πληρωθέν	79	55
	79	55

10. Έξοδα κλεισμένων χρήσεων.		
Ταμεῖα.		
Διὰ καθυστερουμένων μισθῶν τοῦ ταμείου Μεσσήνης καὶ Καλαμῶν διὰ τὸν Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον 1848, πρὸς δρ. 200	400	
Διὰ σταθερὰν ἐπιχορήγησιν αὐτοῦ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω δύο μῆνας πρὸς δρ. 30.	60	
Δι' ἐνοίκιον καταλύματος τῶν φρουρούντων τὸ ταμεῖον Χαλκίδος στρατιωτῶν ἀπὸ ά. Νοεμβρ. 1848, καθ' ἣν ἐπετράπη τὸ ἔξοδον τοῦτο, μέχρι τέλους Δεκεμβρ. τοῦ αὐτοῦ ἔτους πρὸς δρ. 10 .	20	
Εἰς τὸν Δ. Γαλανόπουλον ὅσα οὗτος κατέσχεν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸ 1847 τοῦ Π. Παπαθανασοπούλου, ὡς ταμίου Καλαμῶν, ὀφειλοντος πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ ὁποῖα ἐκρατήθησαν μὲν ἀπὸ τὸν μισθὸν του, δὲν ἐπληρώθησαν δὲ πρὸς τὸν Γαλανόπουλον	280	

Δι' ἔξοδα γεγονότα εἰς ἀποστολὴν δημοσίων χρημάτων τοῦ ταμείου Πατρῶν ἀπὸ ά. Μαρτίου μέχρι τέλους Αὐγούστου 1849, καὶ μὴ πληρωθέντα δι' ἔλλειψιν πιστώσεως	1024	66
ὡσαύτως τοῦ ταμείου Ὀλυμπίας παρὰ τῶν εἰσπρακτόρων κατὰ τὸ 1849, καὶ μὴ πληρωθέντα ὡς ἀνωτέρω	70	
ὡσαύτ. τοῦ ταμείου Λεβαδίας κατὰ τὴν Δ'. τριμηνίαν τοῦ 1849, μὴ πληρωθέντα ὡς ἀνωτέρω.	169	70
Διὰ κατασκευὴν ἐπιπλων πρὸς χρῆσιν τοῦ ταμείου Δαμιᾶδος κατὰ τὸ 1848, μὴ ζητηθείσης ἐγκαίρως τῆς πληρωμῆς.	59	50
Διὰ ῥιφτισμὸν τῆς φρουρᾶς τοῦ ταμείου Λακεδαίμονος ἀπὸ 15 Ἰουλ. μέχρι 31 Δεκεμβ. 1849.	36	10
Διὰ τὰ πληρωθέντα εἰς ἔξοδα μετακομίσεως εἰς τὸ ταμεῖον Ναυπλίας κατὰ τὸ 1849 τῶν εἰσπραξέων ἀπὸ πώλησιν ἁλάτων τοῦ κατὰ τοὺς Μόλους Ναυπλίας ἁλαταποθηκαρίου, ἐπὶ συμψηφισμῷ.	32	
ὡσαύτως, εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον τῶν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον 1849 τελωνιακῶν εἰσπράξεων τοῦ τελωνείου Πειραιῶς ἐπὶ συμψηφισμῷ	15	
ὡσαύτως, τῶν εἰς τὰ ταμεῖα Γυθείου καὶ Καλαμῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων κατὰ τὸ 1849, τοῦ ὑγειονομοσταθμάρχου Καρδαμύλης	85	96
Δι' ἔξοδα μετακομίσεως εἰς τὸ ταμεῖον Ἠλείας τῶν ἐκ τῆς εἰσπράξεως τῆς ἁλαταποθήκης Λεχαινῶν δημοσίων χρημάτων κατὰ τὴν Δ'. τριμηνίαν 1849.	18	
Δι' ἔξοδα μετακομίσεως δημοσίων χρημάτων εἰς τὸ ταμεῖον Τροιζῆνος ἐκ τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων τοῦ τελωνείου κατὰ τὸ 1847.	24	70
Δι' ἔξοδα μετακομίσεως δημ. χρημάτων εἰς τὸ ταμεῖον Κυπαρισσίας ἀπὸ τελωνιακὰς εἰσπράξεις τοῦ ὑποτελωνείου Τριπολίας κατὰ τὸ 1848 καὶ 1849.	57	
	2353	12

Δέκατα.

Τὸν Α. Παπαήλην διὰ μισθὸν αὐτοῦ χρηματήσαντος ἐκτάκτου βοηθοῦ τῆς ἐφορείας Λεβαδείας κατὰ τὸ 1844	60	
Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς καταμετρήσεως τῶν ἀμπέλων Γόρτυνος κατὰ τὸ 1845, δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ.	3256	
Εἰς ἓξ καταμετρητὰς τῶν ἀμπέλων τῶν δήμων Νάξου καὶ Βίβλου κατὰ τὸ 1845 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν.	670	95
Τὸν Α. Παπαμιχάλη καὶ λοιποὺς δύο πραγματογνώμονας τῶν ἀμπέλων Αἰγίνης τοῦ 1845 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν.	66	
Εἰς τοὺς ἰδίους τοῦ 1846 ὁμ. ὁμ.	60	
Τὸν Σπ. Οἰκονόμου ἀπαριθμητὴν τῶν μελισσείων Λεωνιδίου τοῦ 1846 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	44	18
Τὸ προσωπικὸν τῆς εἰσπράξεως τῶν δημοσίων φόρων Καρυστίας τοῦ 1846	3115	
Εἰς ἐννέα ἄτομα διὰ μισθὸν καὶ ἔξοδα θεκάτων Καρυστίας τοῦ 1846 ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1651 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1848	219	52
Εἰς δέκα ἄτομα διὰ μισθὸν αὐτῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὰ πρῶτα Καρυστίας τοῦ 1846 ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ ἀριθ. 8694 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1848.	149	06
Τὸν Α. Χ. Νικολάου διὰ τὸ ἐνοίκιον τῆς ἀποθήκης του διὰ τὰ γεννήματα Καρυστίας τοῦ 1846.	45	
Διὰ μισθὸν ἀποθηκαρίων καὶ ἐνοίκια ἀποθηκῶν Καλαβρύτων τοῦ 1847 ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 9,163 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1847	642	
Τὸν Γ. Δυτικώτην, εἰσπράκτορα τοῦ ταμείου Πατρῶν, διὰ ποσοστὰ αὐτοῦ ἐπὶ ἀμίσων φόρων τῆς χρήσεως 1842 μέχρι 1847 εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1848	62	50
Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς καταμετρήσεως τῶν ἀμπέλων Τροιζηνίας καὶ Ὕδρας τοῦ 1847 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	101	06

Τὸν Ἀλέξανδρον Θεοδώρου, εἰσπράκτορα τοῦ ταμείου Αἰγιαλείας, διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρων ἀποδιδομένων εἰς χρήματα τῶν χρήσεων 1845 μέχρι 1848 εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1848	194	22
Εἰς τρεῖς εἰσπράκτορας τοῦ ταμείου Αἰγιαλείας διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρων εἰς χρήματα ἀποδιδομένων τῶν χρήσεων 1845 μέχρι 1848 εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1848	214	34
Τὸν Σ. Ἀναστασίου ἐκτάκτου βοηθὸν παρὰ τῇ ἐφορείᾳ Πατρῶν διὰ τὸ καθυστερούμενον μηνιαῖον αὐτοῦ ὑπηρετήσαντος εἰς τὰ δίκαια τοῦ 1848, κατὰ τὸ ἀκυρωθὲν ἔνταλμα ὑπ' ἀριθ. 9206	60	
Τὸν Ἐμμ. Ζέρβαν καὶ Σ Κ. Καραστεμάτην διὰ μισθὸν αὐτῶν ὡς ἐπιστατῶν τῶν ἐλαιοδεκάτων Καρύστου τοῦ 1848, ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀρ. 9,187 ἔνταλμα.	25	22
Τὸν Τ. Ι. Μάρκου, φύλακα τῶν ἐλαιοδεκάτων Μεσολογγίου τοῦ 1848, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας του	40	
Διὰ ἔξοδα ἐκτιμήσεως ἐλαιοδεκάτων καὶ περιβολίων τῆς Τήνου τοῦ 1848	110	
Τὸν Θ. Λιβαγίδην ἐπιστάτην τῶν ἐλαιοδεκάτων Πυλίας τοῦ 1848 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	50	
Τὸν Γ. Καλόδαν διὰ ἐνοίκια ἀποθηκῶν τῶν πρόσθεν Καρυστίας τοῦ 1848 ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὰ ὑπ' ἀριθ. 8979 καὶ 9226 δύο ἐντάλματα.	36	
Τοὺς Σπ Χρόνη καὶ Κ Χατζόπουλον, διὰ ἐνοίκια ἀποθηκῶν Ὀλυμπίας τοῦ 1848	73	
Εἰς ὀκτὼ ἐκτιμητὰς τῶν εἰς χρήματα ἀποδεδομένων φόρων τοῦ 1848 τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν	495	
Τὸν Α. Λαζάρου δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ ὡς ἐκτιμητοῦ τῆς φυλλοξήρας Ἐρμιονίδος τοῦ 1848.	100	
Τὸν Σ. Μαλτέζου, πρώην ἐφόρου Λεβαδείας, διὰ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ ἔξοδα πρὸς ἐξιλέγξιν τῆς ἐπιστασίας τῶν ἐλαιοδικάτων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας τοῦ 1848	48	50
Εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου φόρου τοῦ 1848 τῆς ἐπαρχίας Μεγαλόπολης διὰ μισθὸν αὐτοῦ	450	66
Τὸν Σ. Ὀρφανίδην δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ, ὡς ἐλεγκτοῦ τῆς ἐλαιοεπιστασίας Χαλκίδος τοῦ 1848	22	
Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰσπράξεως τῶν προϊόντων Μαντινείας τοῦ 1848 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	452	42
Τὸν Π. Μαντᾶν δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ χρηματίσαντος ἐκτιμητοῦ τῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰσπραχθέντων ὀφλημάτων τοῦ 1848 τῆς Μαντινείας	24	
Εἰς τρεῖς ἀποθηκαρίους τῶν γενημάτων Βονίτσης τοῦ 1848 πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας των	418	

Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν δεκάτων Τήνου διὰ μισθὸν αὐτοῦ τοῦ 1848	1900	
Διὰ ἔξοδα μετακομίσεως τῶν ὑπὸ τὸν γεννημάτων Αἰτωλικοῦ κατὰ τὸ 1848	3450	
Εἰς τοὺς ἀποθηκαρίους τῶν προσόδων Μεσολογγίου πρὸς ἐξόφλησιν τῆς μισθοδοσίας των τοῦ 1848 . .	283	20
Εἰς τοὺς εἰσπράκτορας Κ. Πολυχρονόπουλον καὶ Χ. Ληναριόπουλον διὰ ποσοστὰ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐπ' ἐκτιμήσει φόρων Ὁλυμπίας τῆς χρήσεως 1848, εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1849	13	36
Εἰς τοὺς αὐτοὺς καὶ τὸν Ἀναστάσιον Μπασδέλλαν διὰ ποσοστὰ αὐτῶν ἐπὶ ὁμαλῶν φόρων Ὁλυμπίας τῆς χρήσεως 1847 καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1849	183	02
Εἰς τὸν Ἥλίαν Ζαϊνόπουλον ἀπαριθμητὴν τῶν μελισσίων Παρνασσίδος τῆς φορολογίας τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ, σημειωθεῖσαν κατὰ λάθος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 ὡς ἔξοδον τοῦ 1848 καὶ διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐξεδόθη ἔνταλμα ἐπὶ συμφρήσμῳ	30	
Εἰς τὸν Δ. Νοτάρην ἰδιοκτήτην, καὶ Π. Βενέρην ἀποθηκάριον τῶν γεννημάτων Μήλου, διὰ ἐνοίκιον καὶ μισθὸν τοῦ 1849 ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 6265 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	121	71
Τὸν Δ. Γεωργαλόπουλον καὶ Ν. Χατζῆ διὰ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν Βόλτας καὶ Λομποτίας τῆς Ναυπάκτου τοῦ 1847 ἐκπεσθὲν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4088 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	36	
Τὸν Ν. Ρεντήρην καὶ Παπανδρέαν Καλιάμπακον διὰ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν Πλατάνου καὶ Λομποτίνας Ναυπάκτου τῆς φορολογίας τοῦ 1849 ἐκπεσθὲν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8875 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849 . .	21	70
Εἰς τὸν ἐπιστάτην τῶν δεκάτων Κορινθίας τοῦ 1847 Π. Σιμανόπουλον, τοὺς φύλακας Ν Μαρκόπουλον, Α. Τσαμαδὸν καὶ Δ Παπαδόπουλον, καὶ τὸν ἰδιοκτήτην Γ. Δρόμαλην διὰ μισθὸν καὶ ἐνοίκια ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4,793 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1850. ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	140	46
Τοὺς ἰδιοκτήτας Ιω. Κ. Λιδάνιον καὶ Ιω. Γ. Πατέρα διὰ ἐνοίκιον ἀποθηκῶν Σερίφου τῶν γεννημάτων τοῦ 1849 ἐκπεσθὲν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4.367 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	36	90
Τὸ προσωπικὸν ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων τοῦ 1847 τῆς Λοκρίδος διὰ μισθὸν αὐτοῦ ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4790 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849 κερ. 10.	123	52
Εἰς τὸν Ιω. Λεονάρδου Κατσιώτην διὰ καθυστερούμενον μισθὸν αὐτοῦ ὡς φύλακος τῶν σπωμένων καρπῶν τοῦ 1845 τῆς Ἄνδρου ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀρ. 4,080 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1848 κερ. 10 . . .	22	

Τοὺς εἰδικοὺς εἰσπράκτορας τοῦ ταμείου Ἐρμιονίδος διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρων ἐπ' ἐκτιμήσει καὶ τῶν ζώων τῶν χρήσεων 1845, 1846, 1847 καὶ 1848· εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1849, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7223 ἐντάλματος τῆς αὐτῆς χρήσεως	40	28
Εἰς ἑπτὰ ἀπαριθμητὰς τῶν μελισσίων Ναυπάκτου 1848 δι' ἀντιμισθίαν των	238	
Τὸν Κύρ. Παπαγιάννην ἀπαριθμητὴν τῶν μελισσίων Τροιζηνίας τοῦ 1848 ὁμοίως	60	
Τὸν Γ. Παπανδρεόπουλον διὰ μισθοδοσίαν αὐτοῦ ὡς ἐπιστάτου τῶν προσόδων Δωρίδος τοῦ 1843, ἐκπεσθείσαν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4223 ἔνταλμα τῆς αὐτῆς χρήσεως	80	
Τὸν Ν. Μπακούλην φύλακα τῆς βρετανικοπατρίμης Κορινθίας διὰ μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1848	30	
Τὸ προσωπικὸν ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως τῆς βρετανικῆς Αἰγιαλείας διὰ μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1848	60	
Τὸν Λ. Παναγιώτου βοηθὸν τῆς ἐφορείας Λοκρίδος διὰ ἔξοδα περιοδείας αὐτοῦ εἰς διαφόρους δήμους τῆς ἐπαρχίας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δικάτων τοῦ 1849 κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου γενομένης . .	42	
Τὸ προσωπικὸν τῶν ἀποθηκαρίων τῶν γεννημάτων Αἰτωλικοῦ τοῦ 1848 διὰ μισθὸν αὐτοῦ	146	06
Τὸν Θ. Μπολιατῆν ἀποθηκάριον Καλαβρύτων τῶν προσόδων τοῦ 1847 ὁμοίως	182	
Τὸν Ἡρακλῆ Γ' Παπαδημητρόπουλον ὁμοίως τοῦ 1848 διὰ ἔτος ὁλόκληρον περίπου	888	00
Τὸν Ἐμμανουὴλ Παπαδόπουλον διὰ ἐνοίκιον ἀποθηκῶν τῶν προσόδων Κυνουρίας τοῦ 1846 ἀπὸ 10 Ἰουλ. μέχρι 21 Ἰανουαρ 1847 πρὸς ὁρογ. 14 τὸν μῆνα	89	10
Τὸν Π Χ. Στρατηγάκην καὶ Γ. Χρύνην διὰ ἐνοίκιον ἀποθηκῶν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας τοῦ 1849, τοῦ μὲν ἀπὸ 27 Ἰουλίου μέχρις 25 Νοεμβρ. τοῦ δὲ ἀπὸ 8 Αὐγούστου μέχρι τῆς αὐτῆς ἐπογῆς πρὸς ὁρογ. 15. καὶ 13 κατὰ μῆνα	101	45
Εἰς ἐννέα ἄτομα διὰ ἐνοίκιον ἀποθηκῶν τῆς ἐπαρχίας Μεγαλοπόλεως διὰ τὰ γεννήματα τοῦ 1848 .	1352	51
Τὸν Θ. Ταμπούρην καὶ Ι. Χ. Χατζάκην ἀπαριθμητὰς τῶν καπνῶν Εὐρυτανίας τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν	10	
Εἰς τὸν Π. Ταντσίαν διὰ ἐνοίκιον τῆς ἀποθήκης του διὰ τὰ γεννήματα Βονίτσης τοῦ 1844 ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1844 μέχρι τέλους Μαρτίου 1845, ἐκπεσθὲν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1130 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1845 ἔκκατα τοῦ 1844 κερ. 33	160	83
Διὰ ἔξοδα μετακομίσεως 1174 κοιλῶν κριθῆς τοῦ 1847 ἀπὸ τὸν λιμένα εἰς τὴν ἀποθήκην Δρυοπίδος τῆς ἐπαρχίας Κέας	126	

Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν μὴ δηλωθέντων μελισσίων τοῦ 1849 τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν κρ. ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	216	
Τὸν Ι. Β. Κιγάλαν, οἰκονομικὸν ἔφορον Νάξου διὰ διάφορα ἔξοδα παρ' αὐτοῦ γενόμενα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δεκάτων Νάξου τοῦ 1849	49	75
Τὸν Δημήτριον Ι. Δίραν διὰ μισθὸν αὐτοῦ χρηματίσαντος ἐπιστάτου τῶν προσόδων Ἠλείας τοῦ 1844 ἐπὶ συμψηφισμῷ τῶν ὀφειλομένων δραχ. 50:05	65	
Τὸν Α. Παπαδόπουλον ὁμοίως ὁμοίως τοῦ 1843	169	73
Τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν κεντρικῶν ἀποθηκῶν Ἀκαρνανίας διὰ καθυστερούμενα ἐνοίκια τῶν προσόδων τοῦ 1844, ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1150 καὶ 2183 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1845 εἶδατα τοῦ 1844 .	650	04
Εἰς τρεῖς ἀπαριθμητὰς τῶν μελισσίων Τριφυλίας τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν	108	
Εἰς διαφόρους ἰδιοκτήτας τῶν ἀποθηκῶν τῶν γεννημάτων Ὀλυμπίας τοῦ 1848 πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐνοικίου των ἐκ δραχ. 464, 75, ἐκδοθέντος τοῦ ἐνταλματος διὰ δραχ. 364:75 μόνον ὅσα κατὰ λάθος ἐτιμισιώθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 ἐπὶ τοῦ κερ. ἐξόδα κλεισμένων χρήσεων	100	
Τὸν Κ. Παπαπαστόλην ἀποθηκάριον Δωρίδος κατὰ τὸ 1848 διὰ τὸ λίχνισμα τοῦ ἀραβοσίτου	80	
Εἰς τρεῖς ἐκτιμητὰς τῶν ἀθικολοκτήτων ἐλαιοκαρπῶν Τριφυλίας τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν .	13	09
Τὸν Κ. Δ. Παπαθεοδωρόπουλον διὰ μισθὸν αὐτοῦ χρηματίσαντος κεντρικοῦ ἀποθηκαρίου ἐν Κυπαρισσίᾳ διὰ τὰ γεννήματα 1844	186	60
Τὸν Α. Βαγγανέλην κεντρικὸν ἀποθηκάριον Ἀθηνῶν διὰ ἔξοδα παρ' αὐτοῦ γενόμενα εἰς μεταφορὰν καὶ καταμέτρησιν ὁμοσίων γεννημάτων τοῦ 1849	109	
Εἰς τοὺς φύλακας τῶν προσόδων Φθιώτιδος τοῦ 1846 Γ. Μαλαύραν καὶ Γ. Νικολάου πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ μισθοῦ των ἐκπεσθέντος ἀπὸ τὸ ὑπὸ ἀριθ. 4,788 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	47	
Εἰς τρεῖς ἐπιστατοφύλακας τῶν προσόδων Φθιώτιδος τοῦ 1846 ὁμοίως ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4,791 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	149	33
Τὸν Ἀργύρην Ἀλεξίου ἐκτιμητὴν τῶν κήπων καὶ περιβολίων τοῦ 1849 τῆς Φθιώτιδος δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ ἐκπεσθέντων ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 6,350 ἔνταλμα	75	
	22,306	31

Ψ 222 Ω

Ζώων φόρος.

Εἰς τὸν Α. Τρικούπην, ὡς πρώην ταμίαν Ἀκαρνανίας, διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρου ζώων τοῦ 1840 κατὰ τὸ 1841.	75	68
Τὸν Μ. Θεοδωρόπουλον δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1846, ἐξελιγξάντος τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ εἰσπράκτορος τοῦ φόρου τῶν ζώων Κορινθίας τοῦ 1839	50	
Τὸν Ἀλέξανδρον Θεοδώρου εἰσπράκτορα, διὰ ποσοστὰ αὐτοῦ ἐπὶ φόρου ζώων τῶν χρήσεων 1846, 1847 καὶ 1848, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1848 τῆς ἐπαρχίας Αἰγιαλείας	24	14
Τὸν Ἐπαμεινώνδαν Κυριακίδην, εἰσπράκτορα τοῦ ταμείου Αἰγιαλείας, διὰ ποσοστὰ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω . .	68	93
Τοὺς Σ. Ἀγγελόπουλον καὶ Γ. Ρετινιώτην, εἰσπράκτορας τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου Πατρῶν τῶν χρήσεων 1847 καὶ 1848, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1848 διὰ ποσοστὰ αὐτῶν.	253	74
Τὸν Π. Γιακούπην, εἰσπράκτορα τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου Γόρτυνος τῆς χρήσεως 1848, εἰσπραχθέντος κατὰ τὸ 1848, διὰ ποσοστὰ αὐτοῦ	65	90
Τὸν Κ. Ἀθανασιάδην εἰσπράκτορα τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου Κορινθίας τῆς χρήσεως 1847 καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς, εἰσπραχθέντος κατὰ τὸ 1847	113	99
Εἰς δύο ἀπαριθμητὰς τῶν χοίρων Λιβαδείας τοῦ 1848 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν	30	
Εἰς δύο ἀπαριθμητὰς τῶν χοίρων Τριγωνίας τοῦ 1848, ὁμοίως	45	
Εἰς τρεῖς εἰσπράκτορας τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου Ὀλυμπίας τῆς χρήσεως 1848, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1849 διὰ ποσοστὰ αὐτῶν	128	98
Εἰς τοὺς ἰδίους ὁμοίως τῆς χρήσεως 1849 ἐντὸς τοῦ 1849 ὁμοίως	6	43
Εἰς ἕξ ὁπλοφόρους καὶ ἕνα ἀπαριθμητὴν τῶν ζώων τοῦ 1849 τῶν δήμων Τριφυλίας δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν ἐκπεσθέντων ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8884 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	144	
Εἰς τρεῖς ἀπαριθμητὰς καὶ πέντε βοηθοὺς τῶν χοίρων διαφόρων δήμων τῆς Γόρτυνος τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν ἐκπεσθέντων ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8880 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	382	75
Εἰς τὸν Ἀναμπινὸν Πανταζόπουλον ἀπαριθμητὴν τῶν ζώων Γόρτυνος τοῦ 1849 καὶ τοὺς βοηθοὺς τῆς ἀπαριθμήσεως δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν ἐκπεσθέντων ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 8888 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849. . . .	133	
Τὸν Δ. Α. Ἀντωνόπουλον, εἰδικὸν εἰσπράκτορα τοῦ ταμείου Ἐρμιονίδος, διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρου ζώων τῆς χρήσεως 1849, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1849, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7,308 ἐνταλματος τῆς αὐτῆς χρήσεως.	5	91
Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων τοῦ 1848 τῆς ἐπαρχίας Γορτυνίας διὰ μισθὸν αὐτοῦ. . . .	1617	
Ὁμοίως τῶν χοίρων Κυρτανίας τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	385	
Ὁμοίως τῶν ζώων Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς τοῦ 1849 δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ	525	
	4059	45

Ψ 223 Ω

10 Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.

Ἐπιτηδεύματα καὶ οἰκοδομαί.		
Εἰς τὸν ταμίαν Ὀλυμπίας καὶ τοὺς δήμους διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρου ἐπιτηδευμάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1846, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7318 ἐντάλματος.	4	
Τὸν ταμίαν Βοιτίτσης καὶ τοὺς δήμους διὰ ποσοστὰ ἐπὶ φόρου ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1848.	268	47
Τὸν Τριπολίτσης καὶ τοὺς δήμους ὁμοίως ὁμοίως ἐντὸς τοῦ 1848	375	6
Τὸν Κορινθίας καὶ τοὺς δήμους » » » τοῦ 1848	345	90
Τὸν Μεσολογγίου καὶ τοὺς δήμους » » » τοῦ 1848	24	84
Τὸν Αἰγιαλείας καὶ τοὺς δήμους » » » τοῦ 1848	95	96
Τὸν ταμίαν Λακεδαίμονος πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναλογούντων εἰς τινας δήμους ποσοστῶν ἐπὶ φόρου ἐπιτηδευμάτων τοῦ 1848	29	56
Τὸν ταμίαν καὶ τὸν δῆμον Μεγάρων διὰ ποσοστὰ φόρου οἰκοδομῶν τῶν κλεισμένων χρήσεων κατὰ τὸ 1849.	8	46
Τὸν ταμίαν Μεγάρων καὶ τοὺς δήμους Αἰγίνης καὶ Μεγάρων διὰ ὁμοῖα ποσοστὰ φόρου ἐπιτηδευμάτων ὁμ.	28	20
Εἰς τοὺς δήμους καὶ τὸν ταμίαν Θήρας διὰ ὁμοῖα ποσοστὰ φόρου ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1849 πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4061 ἐντάλματος τῆς χρήσεως 1849	35	76
Εἰς τοὺς δήμους καὶ τὸν ταμίαν Κορινθίας δι' ὁμοῖα ποσοστὰ φόρου ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν τῆς χρήσεως 1849 καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς εἰσπραχθέντων ἐντὸς τοῦ 1849	214	
Εἰς τὸν δῆμον Ἐρρίνων τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν διὰ ὁμοῖα ποσοστὰ ἐπὶ φόρου ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1849, τὰ ὁποῖα ἐξεπέθησαν ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 6428 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849 ἀνήκοντα εἰς τὸν εἰσπράκτορα	21	76
Εἰς τοὺς δήμους καὶ τὸν ταμίαν Καλαβρύτων διὰ ὁμοῖα ποσοστὰ φόρου ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, εἰσπραχθέντος κατὰ τὴν δ'. τριμηνίαν τοῦ ἔτους 1849, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6267 ἐντάλματος τῆς χρήσεως 1849	270	95
	1722	91

	Πιστώσεις αἰτούμεναι	
10 Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.		
Τελωνεῖα.		
Εἰς τὸν Σ. Βάλβην, πρώην ἐλεγκτὴν τοῦ τελωνείου Κύμης διὰ τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ τὸν 7βριον καὶ 8βριον τοῦ 1847 μισθοῦ του, διατελοῦντος ἐπ' ἀδείᾳ ἀπουσίας καὶ μὴ πληρωθέντος .	114	
Τὸν Κ. Γ. Στίνον, πρώην τελώνην Πετσῶν, διὰ μισθὸν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Τελωνείου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ θέσεων κατὰ τὸν 10βριον 1844	696	24
Τὸν ἴδιον διὰ ἔξοδα ἀποστολῆς τελωνιακῶν εἰσπράξεων κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην τριμηνίαν τοῦ 1845	66	50
Ὡσαύτως τοῦ ὑποτελωνείου Κορωνίδος ὁμ.	4	
Τὸν Ἰω. Μπλατσῆν ἀναπληρώσαντα κατὰ τὸ 1843 τὸν ἐλεγκτὴν τοῦ Τελωνείου Ὕδρας	200	
Ὅσα ἐδαπανήθησαν μὲν ἀπὸ τοῦ 1844 μέχρι 1849, προκατεβλήθησαν δὲ, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 13 9βρίου 1843 Β. Διατάγματος, ἀπὸ τὰ δικαιώματα τοῦ μώλου Πειραιῶς διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς κατὰ τὸν Πειραιᾶ πυριταποθήκης καὶ τοῦ πρὸς χρῆσιν αὐτῆς φυλακτηρίου, καθὼς καὶ διὰ τὸν μισθὸν τοῦ φύλακος τῆς πυριταποθήκης, δρ. 11,370:85, ἤτοι, διὰ τας δύο οἰκοδομὰς . . . . . δρ. 9,079:19		
καὶ διὰ μισθούς . . . . » 2,291:66		
δρ. 11,370:85		
Ἀφαιροῦνται διὰ τὰ εἰς λ|σμὸν σημειωθέντα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 Κεφ. 10 Τελωνεῖα . . . . . » 8,500:	2870	85
Τὸν Σπῦρον Σιτσιλιάνον ὅσα ἐπλήρωσε πλέον τῶν νενομισμένων διὰ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ 425 κοιλῶν ἀραβοσίτου (ὅρα ἔνταλμα ὑπ' ἀριθ. 1910 τῆς χρήσεως 1849 τὸ ὁποῖον ἀκυρώθη)	119	

Διὰ ἔξοδα ἐπιδιορθώσεως τῶν γατζήρων καὶ τῆς πλάστιγγος τοῦ τελωνείου Ὕδρας κατὰ τὸ 1847	21	70
Τὸν πρώην ὑποτελώνην Νάξου Σ. Δουντολίνον διὰ μισθὸν αὐτοῦ ἐπὶ συμψηφισμῷ ἀπὸ 19 Αὐγούστου μέχρις 20 Σεπτεμβρίου 1849	121	60
	4213	89

	Πιστώσεις αἰτούμεναι	
10 Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων		
Χαρτόσημον		
Εἰς τὸν ταμίαν Σκοπέλου διὰ ποσοστὰ ποινικῶν τελῶν χαρτοσήμου κατὰ τὸ 1849 . . .	45	47
» » Μαντινείας ὁμοίως τοῦ 1848	155	62
» τοὺς ταμίας Κυνουρίας Χ. Ἀναργύρου καὶ Π. Γ. Σταματελοπούλου ὁμοίως τοῦ 1849 .	61	10
» τὸν ταμίαν Γυθείου καὶ Οἰτύλου ὁμοίως τοῦ 1849	8	48
» » Χαλκίδος ὁμ. τοῦ 1849	23	44
» » Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ὁμοίως τοῦ 1849	302	66
» » Θηβῶν ὁμοίως τοῦ 1849	97	91
» » Αἰγιαλείας ὁμοίως τοῦ 1849	12	24
» » Φθιώτιδος διὰ ἔξοδα παραλαβῆς χαρτοσήμου κατὰ τὴν δ'. τριμηνίαν 1849 ἀκυρωθέντος τοῦ ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 κατὰ λάθος ἐκδοθέντος ἐνταλματος ὑπ' ἀριθ. 1221	26	
Εἰς τὸ ταμεῖον Μεσολογγίου ἐπὶ συμψηφισμῷ διὰ ποσοστὰ τελῶν σημάνσεως εἰσπραχθέντων παρὰ τοῦ πρώην ταμίου Σουΐδα κατὰ τὸ 1849	112	54
	845	46

Φ 220 Α

10 Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων. Δ ά σ η.	Πιστώσεις αἰτούμεναι	
Τὸν ὑπολογαγὸν Σ. Τρέβεζαν, πρώην δασάρχην Φωκίδος, διὰ ἐνοίκιον καὶ ἔξοδα γραφείου καθυστερούμενα ἀπὸ 13 Μαΐου 1848 μέχρι 10 Ἰανουαρ. 1849	100	
Τὸν πρώην ἔπαρχον Ἠλείας Γ. Α. Δεπάστα, διὰ ἔξοδα μεταβάσεώς του εἰς Κυνουπέλι κατὰ τὸ 1848 πρὸς ἐξέτασιν κατηγοριῶν, γενομένων κατὰ τοῦ δασάρχου Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος . .	20	
Τὸν Δ. Βιζαΐτην εἰσπράκτορα, διὰ ποσοστὰ αὐτοῦ ἐπὶ φόρου ξυλείας τοῦ δασανομείου Ἁγίας Ἄννης τῶν χρήσεων 1848 καὶ 1849, εἰσπραχθέντος ἐντὸς τοῦ 1849, καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ λάθος ἐσημειώθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, ὡς ἔξοδον τῶν κλεισμένων χρήσεων, διὸ καὶ δὲν ἐξεδόθη τὸ ἔνταλμα	244	45
Τὸν Εὐαγγέλην Μερκούριον πρώην δασοφύλακα τοῦ δασαρχείου Αἰτωλο-Ἀκαρνανίας διὰ μισθὸν αὐτοῦ ἀπὸ 5 μέχρι τέλους 9βρίου 1847, ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀρ. 7,102 ἔνταλμα τοῦ 1847 καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀρ. 4964 τῆς χρήσεως 1849, ὅπερ καὶ ἐκυρώθη . . .	26	
Τὸν Δ. Μπαλατσὸν πρώην δασοφύλακα τοῦ δασονομείου Μαχαλᾶ, ἐκπληρώσαντα χρέη δασονόμου, διὰ ἐνοίκιον τοῦ δασονομικοῦ καταστήματος καὶ ἔξοδα γραφείου ἀπὸ 20 Ἀπριλίου μέχρι 18 7βρίου 1849 πρὸς δρ. 5, ὁμοῦ μηνιαίως, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5,998 ἐνταλματος τῆς χρήσεως 1849.	24	50
Τὸν Χρῆστον Δημητρίου πρώην δασοφύλακα Πλατάνου διὰ τὰ καθυστερούμενα αὐτῷ δύο μηνιαῖα τοῦ 9βρίου καὶ 10βρίου 1847	60	
Τὸν Σ. Καλόγηρον, πρώην δασονόμον Ἀμφιλοχικοῦ Ἄργους, διὰ ἔξοδα μεταθέσεώς του ἀπὸ τὸ δασονομ. Ὑπάτης, μὴ ἐξοφληθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5,889 ἐνταλματος τῆς χρήσεως 1849 . . .	35	
	509	95

Φ 221 Α

	Πιστώσεις αἰτούμεναι	
10 Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων — Μεταλλεῖα καὶ ὁριστά.		
Τὸν Γιαννούλην Ἀναστασίου δι' ἀντιμισθίαν 68 κανταρίων σμυρίδος παρ' αὐτοῦ ἐξορυχθείσης κατὰ τὸ 1848 πρὸς δρ. 1 1|2 ἕκαστον καντάρι	102	

	Πιστώσεις αἰτούμεναι	
10 Ἔξοδα κλεισμ. χρήσεων. — Ἁλιεῖα.		
Διὰ ἔξοδα μεταφορᾶς ἀπὸ τὰ Ταγάνια εἰς τὰς ἀποθήκας Ἀργους τοῦ κατὰ τὸ 1849 καλλιεργηθέντος ἅλατος, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀρ. 2,127 ἐνταλματος τῆς χρήσεως 1849 ἐπὶ τοῦ ἀριθμοδείκτου κεφ. καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2,138 ἐπὶ προκαταβολῇ	4114	32
Διὰ τὰ δαπανηθέντα πρὸς ἐπισκευὴν τοῦ Πύργου τῆς Ἄσπρης ἁλυκῆς Μεσολογγίου κατὰ τὸ 1849	200	
Ὡσαύτως τοῦ αὐτοῦ Πύργου κατὰ τὸ 1848, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3,699 ἐνταλμ. τοῦ 1848 τοῦ ἐπὶ προκαταβολῇ ἐκδοθέντος ἐκ δρ. 200	445	50
Τὸν Χ. Οἰκονομίδην πρώην ἁλαταποθηκάριον Πύλου δι' ἔξοδα μετακομίσεως ἁλάτων κατὰ τὸ 1846 ἐκ τῆς Μαύρης ἁλυκῆς Μεσολογγίου	2111	96
Τὸν Ἀθ. Ταγκόπουλον πρώην ἁλαταποθηκάριον Ἄστρους δι' ἔξοδα μετακομίσεως ἁλάτων κατὰ τὸ 1845 ἐκ τῆς γενικῆς ἀποθήκης Θερμησίας	1603	79
Δι' ἔξοδα γενόμενα εἰς τὴν παράδοσιν καὶ παραλαβὴν 218,000 (0) ἅλατος τῆς ἁλαταποθήκης Πατρῶν κατὰ τὸ 1845	410	85
Τὸν Σ. Κωστάκην, πρώην ἁλαταποθηκάριον Θερμησίας, διὰ μισθὸν προσωπικοῦ καὶ ἄλλα ἔξοδα καθυστεροῦμενα τοῦ 1845	314	15
Τὸν ἴδιον ὁμοίως	346	30
	9546	87

Μέρος IV. Γενική ὑπηρεσία. Κεφ. ΙΒ'. **1851**

10 Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.

Κτήματα.		
Τὸν Ἀθανάσιον Πανταζόπουλον ἐργολάβον τῆς κατὰ τὸ 1842 καλλιεργείας τῶν ἐθνικῶν σταφιδαμπέλων Κορίνθου, ἀπωλεσθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7,388 ἐνταλματος τῆς χρήσεως ἐκείνης . .	477	19
Εἰς τὸν πληρεξούσιον τῶν κτηνοτρόφων Τριφυλίας διὰ δικαστικὰ ἔξοδα τοῦ 1847, εἰς τὰ ὁποῖα κατεδικάσθη τὸ Δημόσιον	187	
Τὸν πρώην εἰσπρ. ἔφορον Ναυπλίας διὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ ἐπίδοσιν δικογράφων κατὰ τὸ 1848	10	50
Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Δ. Κυριακοῦ, διὰ δικηγορικὴν αὐτοῦ ἀντιμισθίαν καὶ ἄλλα ἔξοδα εἰς τὴν ὑπόθεσιν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Γ. Γκίζη περὶ διεκδικήσεως τοῦ γυναικείου μοναστηρίου, ὁ Ἅγιος Νικόλαος	500	
Τοὺς πραγματογνώμονας Ναυπακτίας δι' ἀντιμισθίαν αὐτῶν κατὰ τὸν Ἰούλιον 1848 .	30	
Τοὺς ἐκτιμητὰς τῶν δεκαεπτὰ ἐνοικιασθέντων ἐθνικῶν σταφιδαμπέλων Αἰγίου κατὰ τὸ 1848	180	
Εἰς τὸ ταμεῖον Πυλίας πρὸς ἐξόφλησιν τῶν παρ' αὐτοῦ προκαταβληθέντων διὰ ἔξοδα ἐπισκευῆς τοῦ εἰς Δουλσούκι ἐθνικοῦ ὑδρομύλου κατὰ τὸ 1848	138	80
Τὸν Γ. Γουγούτην, μάρτυρα, διὰ μαρτυρικὰ αὐτοῦ δικαιώματα ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου Μεσολογγίου, ἐκπεσθέντα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1795 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849	14	
Τὸν Νομάρχην Ἀργολιδο—Κορινθίας διὰ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ ἔξοδα μεταβάσεως εἰς Ἄργος καὶ ἐπανόδου εἰς Ναύπλιον διὰ ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 8,895 ἐντάλματος τῆς χρήσεως 1849	24	
Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Ἀθαν. Πετρακόπον διὰ μαρτυρικὰ δικαιώματα τοῦ 1849 . .	28	50
Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Π. Παυλόπουλον διὰ δικηγορικὰ αὐτοῦ δικαιώματα τοῦ 1849 .	39	75
Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Κ. Ἀξελὸν ὁμοίως τοῦ 1849	91	50
Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Σ. Βουλπιώτην ὁμοίως τοῦ 1849	45	

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Δ. Κυριακοῦ ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 28 5

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Α. Λεβῦλον ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 70 73

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Α. Ι. Ρικάκην ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 24 25

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Α. Λεβῦλον ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 23 75

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Χ. Ι. Στερνόπουλον ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 66 50

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Π. Βασιλόπουλον ὁμοίως τοῦ 1849 67

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Α. Ι. Στερνόπουλον ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 55 25

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Κ. Ζεγκίνην ὁμοίως τοῦ 1849 43

Τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Ν. Καπετανάκην ὁμοίως τοῦ 1849 30

Τοὺς δικηγόρους τοῦ Δημοσίου Ν. Καπετανάκην καὶ Π. Καταίρην ὁμοίως τοῦ 1849 . . . 254

Τὸν δικηγόρον του Δημοσίου Χ. Κρασᾶν ὁμοίως τοῦ 1849 399

Τὸν δικαστικὸν κλητῆρα Μ. Σωτηρόπουλον διὰ κλητορικὰ αὐτοῦ δικαιώματα τοῦ 1849 . . 31 50

Τὸν δικαστικὸν κλητῆρα Χρ. Στεργιόπουλον ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 14 75

Τὸν δικαστικὸν κλητῆρα Μ. Κότσαρην ὁμοίως τοῦ 1849 . . . . . 18 60

Τὸν δικαστικὸν κλητῆρα Ν. Ἀντωνόπουλον, ὁμοίως καὶ τὸν δικηγόρον τοῦ Δημοσίου Δ. Νικολατῆν, διὰ δικηγορικὰ δικαιώματα τοῦ 1849 . . . . . 121 50

Τὸν δικαστὴν Α. Κεχρᾶν καὶ τὸν γραμματέα Γ. Α. Τζελαμιδόπουλον διὰ δικαιώματα πορείας τοῦ 1849 39

Τὸν εἰρηνοδίκην Δ. Καψάλην, τὸν ὑπογραμματέα Α. Φλωροπούλου καὶ τὸν γραμματέα Α. Βάλβην διὰ δικαιώματα πορείας τοῦ 1849 66

Τὸν δικηγόρον Δ. Κυριακοῦ διὰ δικαστικὰ ἔξοδα τοῦ 1849, εἰς τὰ ὁποῖα κατεδικάσθη τὸ Δημόσιον νὰ πληρώσῃ πρὸς τὸν Μ. Ν. Οἰκονόμου, ἀντίδικον αὐτοῦ, εἰς τὴν ὑπόθεσιν περὶ ἀποζημιώσεως τῆς ὁποίας ἀνεδέχθη ἐργολαβίας ν' ἁλέσῃ τὸν δημόσιον σῖτον τοῦ ἐν Πόρῳ Β. Ναυσταθμοῦ, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1205 ἔνταλμα 60 30

Τὸν Ν. Σπιθάκην διὰ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ δικαιώματα ὑπηρετήσαντος ὡς ἐκτιμητοῦ, κατὰ τὴν

Ψ 230

ὑπ' ἀριθ. 258 ἀπόφασιν τῶν ἐν Σπάρτῃ πρωτοδικῶν, καὶ τὰς ὑπ' ἀριθμὸν 42 καὶ 77, τῶν ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν τοῦ ἀποβιώσαντος Ἐπισκόπου Λακεδαίμονος Δανιὴλ, κατὰ συνέπειαν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ κατὰ τὸ 1848 καὶ 1849 20

Τὴν Ῥοδόεσσαν Παγκάλου διὰ δικαστικὰ ἔξοδα ἐπιδικασθέντα αὐτῇ δια τῆς ὑπ' ἀριθ. 14759 ἀποράσεως τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν, καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 4879 τῶν ἐρετῶν εἰς τὴν δίκην κατὰ τοῦ Δημοσίου, περὶ δανείου γενομένου παρ' αὐτῆς κατὰ τὸ 1820 πρὸς τὴν διαλελυμένην μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 4904 ἔνταλμα τῆς χρήσεως 1849, τὸ ἐκδοθὲν διὰ κεφάλαιον καὶ τόκον 70

Τὸν Στηλιανὸν Χ Δημητρίου, ἀνακαλύψαντα ὡς ἐθνικὴν τὴν κατὰ τὴν Χαλκίδα τοῦ Χ. Ἀχμὲτ Ἀγᾶ οἰκίαν, ἥτις ἀγορασθεῖσα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῶν λοιπῶν Βακουφίων, κατείχετο καὶ ἐνέμετο ὑπὸ ἰδιωτῶν, δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ πρὸς 5 0/0 ἐπὶ δραχ. 2525 τῆς ἀξίας αὐτῆς. . 126 25

Τὸν ταμίαν Μεσολογγίου διὰ δικαστικὰ ἔξοδα τοῦ 1849 παρ' αὐτοῦ προκαταβληθέντα . . 171 24

Τὸν Γ. Καλὸν πληρεξούσιον τοῦ Δημοσίου ἐν Λεβαδίᾳ διὰ δικηγορικὰ αὐτοῦ δικαιώματα κατὰ τὸ 1849 . . . . . 31 50

Τὸν Α. Πετροκόπον δικηγόρον τοῦ Δημοσίου ἐν Τριπόλει διὰ δικηγορικὰ αὐτοῦ δικαιώματα κατὰ τὸ 1849 32

Τὸν Νομάρχην Ἀργολίδος—Κορινθίας διὰ ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ ἔξοδα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων κατὰ τὸ 1849, ἀκυρωθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 8895 ἐντάλματος τῆς αὐτῆς χρήσεως. 24

Εἰς ἕνδεκα δικαστικοὺς κλητῆρας παρὰ τοῖς ἐν Καλάμαις δικαστηρίοις διὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐπιδόντων διάφορα δικόγραφα τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸ 1847, μὴ ἐκδοθέντος ἐγκαίρως τοῦ ἐτάλματος δι' αὐτὰ, καὶ τοι σημειωθέντα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1849 Κεφ. 10 . . . . 66.64
24.25 90 89

Τὸ ταμεῖον Ἠλείας διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ προκαταβληθέντα κατὰ τὸ 1849 διὰ δικηγορικὰ καὶ δικαστικὰ ἔξοδα εἰς τὴν δίκην τοῦ Δημοσίου μετὰ τοῦ Σταυροπούλου περὶ ἀνακοπῆς κατασχέσεως ὡς ἐφεξῆς

Τὸν δικηγόρον Α. Κεχρᾶν . . . . . 70.

Ψ 231

Εἰς 13 μάρτυρας . . . . . 195.			
Εἰς 3 κλητῆρας 22:70		287	70
Εἰς τοὺς πραγματογνώμονας Τριγωνίας Α. Μουταζῆν καὶ Δ. Μαυρίου δι' ἀντιμισθίαν των τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου καὶ Νοεμβρίου 1848, καὶ τοῦ Ἰανουαρίου 1849		96	
Τὸν Δ. Ἀργύρην δι' ἀντιμισθίαν αὐτοῦ ὡς καταστιχετοῦ τῶν ἐκ τοῦ Βέλτου παραχθέντων χαρτῶν τοῦ 1849		234	
		4383	

ΜΕΡΟΣ V. Ἔξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας. Κεφ. Π' 1851.

			Πιστώσεις αἰτούμεναι.	
11		Δέκατα.		
	6	Ἔξοδα ἀποδοτέα.		
		β) Δι' ἀντιμισθίαν τῶν ἀπαριθμητῶν τῶν ἀμπέλων εἰς περίπτωσιν ἀναθεωρήσεως κατὰ τὸν νόμον πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1000	3000	
			3000	

ΜΕΡΟΣ V. Ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων. Κεφ. Π'.

			Πιστώσεις αἰτούμεναι.	
14		Φόρος ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν.		
	1	Προσωπικόν.		
		Διὰ τὸν ἀπὸ α. Ἰουλίου μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἑξ δραχμῶν 60 κατὰ μῆνα μισθὸν τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν σύνταξιν τῶν φορολογικῶν καταλόγων τῶν οἰκοδομῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων κατὰ τὰς Πάτρας, σημειούμενον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, καὶ ἑπομένως τοῦ 1851, διὰ μίαν μόνην ἐξαμηνίαν	240	
			240	

			Πιστώσεις αἰτούμεναι.	
15		Τελωνεῖα.		
	4	Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκευαί.		
		α) Διὰ τὴν ἀπαιτουμένην, κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ μηχανικοῦ, δαπάνην διὰ τὴν προέκτασιν τοῦ ἐν Σύρῳ δημοσίου καταστήματος τῆς πυριταποθήκης, καὶ διὰ οἰκοδομὴν φυλακείου πρὸς χρῆσιν αὐτῆς	5544	
			5544	

			Πιστώσ. αἰτούμεναι.	
16		Χαρτόσημον.		
	2	Ὑλικόν.		
		Διὰ 6 δεσμίδας χάρτου κυανοῦ μεγάλου ἀναγκαίου διὰ περικαλύμματα καὶ ἄλλων εἰδῶν ὑλικῶν πρὸς καθημερινὴν χρῆσιν	150	
	3	Ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς.		
		Ὅσα ἀπαιτοῦνται ὡς ἔγγιστα πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 3500	1500	
	4	Δικαιώματα καὶ προμήθεια.		
		ὡσαύτως τῶν δραχμῶν 180,000	60000	
	5	Ποσοστὰ ποινικῶν τελῶν.		
		ὡσαύτως τῶν δραχ. 3,500	1500	
			63150	

			Πιστώσ. αἰτούμεναι
19		Δάση.	
	1	Προσωπικόν.	
		Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐκ δραχ. 200 μηνιαίου μισθοῦ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπὶ τῶν δασῶν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, σημειωθέντος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850, καὶ ἑπομένως τοῦ 1851, πρὸς δραχ. 188, λόγῳ κρατήσεως καταργηθείσης διὰ τοῦ νόμου τῆς ά. Φεβρουαρίου π. ε., διαφορὰ δραχ. 12 φέρουσα ἐτησίως	144
			144

			Πιστώσ. αἰτούμεναι.
21		Ἁλιεῖαι.	
	3	Καλλιέργεια.	
		Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῆς ἁλικῆς Ἀναβύσσου, τῆς ὁποίας τὸ ἔξοδον δὲν περιέχεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 καὶ ἑπομένως τοῦ 1851, περίπου	20000
	6	Ἐπισκευαὶ ἀποθηκῶν.	
		Ὅσα ἀπαιτοῦνται πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1000 διὰ τὰς κατ' ἔτος γινομένας ἐπισκευὰς τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ἅλατος	2000
			22000

			Πιστώσ. αἰτούμεναι.
22		Κτημάτων Διοίκησις.	
	1	Ἔξοδα διοικήσεως καὶ καλλιεργείας.	
		β) Δι' ἔξοδα διοικήσεως καὶ καλλιεργείας τῶν ἐνδεχομένων νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου ἐθνικῶν κτημάτων, μὴ περιεχομένης τοιαύτης δαπάνης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1851	2500
	4	Ἐπισκευαί.	
		β) Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐνδεχομένην ἐπισκευὴν τοῦ καταστήματος τοῦ ὑπουργείου ἐντὸς τοῦ 1851 μὴ περιεχομένου τοιούτου ἐξόδου εἰς τὸν ἀνωτέρω προϋπολογισμόν.	2000
	8	Δικαστικὰ καὶ δικηγορικά.	
		Δι' ἔξοδα δικαστικὰ καὶ δικηγορικὰ δικαιώματα εἰς διαφόρους δίκας τοῦ δημοσίου πλέον τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 25,000	6000
			10500

23. Επιστροφαί χρημάτων.				
Διά ενδεχομένας επιστροφάς φόρων και άλλων δημοσίων εισοδημάτων της χρήσεως 1851, εισπραχθησομένων εντός του αυτού έτους	5000		5000	
Όσα φέρει το τίμιον του εις τον δικαστικόν πάρεδρον Γόρτυνος διαχειρισθέντα απλοΐν χάρτην, επιβληθέντος προστίμου, το οποίον κατά λάθος εισήχθη ολόκληρον εις το ταμείον, ενώ το τίμιον αυτού ανήκει κατά τον Νόμον εις τον καταμηνύσαντα την πράξιν	63	25		
Τον Σ. Σταϊκόπουλον δι' έγγειον φόρον μεταξύ του 1818 δις πληρωθέντα, και διά τόκον των οποίων επλήρωσεν επ' αυτού	707	72		
Τον Α. Δημητρίου δι' αντίτιμον κοιλών 25 κριθής του 1848, ληφθείσης πλέον του φόρου του.	62	50		
Τον Γ. Σ. Πολιτόπουλον όμ. κοιλών 12 σίτου του 1848 της Δωρίδος, πληρωθέντος και μη παραδοθέντος αυτώ	52	92		
Τον φαλαγγίτην Φ. Π. Γρηγορίου δι' αντίτιμον φόρου του 1846 εισπραχθέντος παρά του δημοσίου επί των γαιών του, υπαγομένων εις τριετή ατέλειαν κατά το Βασ. διάταγμα της α. Ιουνίου 1838	49	36		
Τον ενοικιαστήν Α. Κατσήν δι' αντίτιμον κοιλών 5 και 1/3 κριθής Ναυπακτίας του 1848 πωληθείσης παρά του δημοσίου	9	01		

Τον Θεοφ. Γεωργίου, ωσαύτως κοιλών 832 σίτου και κριθής Λοκρίδος του 1848 πληρωθέντων και μη παραδοθέντων αυτώ	306	40		
Τον ενοικιαστήν Δ. Παναγιωτίδην δι' αντίτιμον γεννημάτων του 1848 πωληθέντων παρά του δημοσίου	55	70		
Εις την μονήν των Ιβήρων διά την επικαρπίαν των κατά την Σπάρτην μωραιοδένδρων και ελαιοδένδρων της μονής, των κατά το 1847 διατεθέντων παρά του δημοσίου	300			
Εις την εν Σκοπέλω μονήν της Φανερωμένης όσα αναλογούν αυτή εκ του κατά το 1847 ενοικίου οικίας τινος ανηκούσης εις αυτήν, και του οποίου το τίμημα ολόκληρον εκ δραχ. 38:50 εισήχθη εις το ταμείον	30	50		
Τον δήμον Μωλάνου όσα εισέπραξε το ταμείον Σύρου διά πρόστιμον επιβληθέν δι' αποράσεως των πταισματοδικών εις τους Α. και Ι. Γ. Κουθανά, πράξαντας το πταίσμα εντός της περιφερείας του ανωτέρω δήμου κατά το 1848	20			
Τον Αθανάσιον Ν. Χαλκιώτην όσα επλήρωσε δις εις το ταμείον Λοκρίδος διά έγγειον φόρον του 1815 και 1816 φαλαγγιτικής προικοδοτήσεως προς 3 0/0, και όσα επλήρωσεν εις το αυτό ταμείον διά όμοιον φόρον του 1846 και 1847, ενώ ο φόρος ούτος αποδίδεται εις είδος	60	60		
Τον Γ. Καπρήν και Π. Καραμπίνην διά το αναλογούν εις αυτούς εν τρίτον των εις το ταμείον πληρωθεισών δραχ. 470:56 παρά του πλοιάρχου Α. Ε. Αντωνίου, καταμηνυθέντος παρά των ανωτέρω έντεκα μη δηλώσεως εμπορευμάτων κατά το 1849.	156	85		
Τον κατά τας Κυκλάδας Αυστριακόν πρόξενον προς απόδοσιν των πληρωθέντων και εις το ταμείον Μήλου εισαχθέντων κατά το 1848 παρά του Αυστριακού πλοιάρχου Γαετάνου Σίζα διά λιμενικά δικαιώματα παρά τον Νόμον.	17	76		

Τὸν Νικόλαον Καραδημήτρην ὅσα ἐπλήρωσε κατὰ τὸ 1848 διὰ ἐξαπλοῦν δικαίωμα εἰσαγωγῆς ἐπὶ δραχ. 1,798 δι' ἀξίαν σίτου μετακομισθέντος ἐντὸς τοῦ Κράτους παρὰ τοῦ ἐμποροπλοιάρχου Π. Καρπορᾶ Ὑδραίου, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἔδωκεν ἐγγύησιν ὁ Καραδημήτρις, παρουσιάσας καὶ τὴν λύσιν αὐτῆς	107	88
Τὸν Κ. Γεωργόπουλον δι' ἀντίτιμον σιτηρεσίου τοῦ 1849, πληρωθέντος καὶ μὴ παραδοθέντος αὐτῷ	10	
Τὸν Κ. Κιάφαν ὁμοίως κριθῆς τοῦ 1849 ὡς ἀνωτέρω	16	20
Τὸν Κ. Φερεύτην ὁμ. σίτου τοῦ 1849 ὁμ.	57	30
Τὸν Γ. Ταμπακόπουλον ὁμοίως κριθῆς τοῦ 1849 ὁμ.	138	04
Εἰς διαφόρους ἀγοραστὰς ὁμ. σίτου, κριθῆς καὶ ἀραβοσίτου τοῦ 1849 ὡς ἀνωτέρω	428	60
Τὸν Ἀγγελὴν Αὐγερινὸν ὁμ. σίτου τοῦ 1849 ὁμ.	44	62
Τὸν Θ. Σακελλαρίδην ἐνοικιαστὴν δι' ἀντίτιμον καρπῶν τοῦ 1849 εἰσαχθέντων εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας πλέον τοῦ φόρου του	159	62
Τὸν Εὐαγ. Παναγιώτου, ἐνοικιαστὴν, ὁμ. τοῦ 1848 ὡς ἀνωτέρω	54	60
Τὸν Εὐστάθιον Πετρόπουλον, ἐνοικιαστὴν, ὁμοίως τοῦ 1849 ὁμ.	51	25
Τὸν Ἰωάν. Γ. Βάσιον, ὁμ. ἐνοικιαστὴν ὁμ. τοῦ 1843 ὁμ.	144	
Τὸν Παπαδημητρίου καὶ Πολιτόπουλον, ἐνοικιαστὰς, ὁμοίως τοῦ 1849 ὁμ. . .	108	8[illegible]
Εἰς διαφόρους ἐνοικιαστὰς, ὁμ. τοῦ 1849 ὡς ἀνωτέρω	11	[illegible]8

			5000
Τὴν Λουτσίκαν χήραν Α. Λουριώτου διὰ φόρον ξυλείας τοῦ 1842 εἰσπραχθέντα παρὰ τοῦ δημοσίου ἀπὸ τὸ ἰδιόκτητον αὐτῆς δάσος	336		
Εἰς διαφόρους δημότας τῆς ἐπαρχίας Τριφυλίας, ὅσα τὸ ἐκεῖ ταμεῖον εἰσέπραξε παρ' αὐτῶν πλέον τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους των ἕνεκα ἐσφαλμένου ὑπολογισμοῦ τοῦ φοίνικος, λογιζομένης τῆς ἀξίας τοῦ μὲν ὀφειλομένου παρὰ τοῦ δημοσίου πρὸς 93 λεπτὰ ἕκαστον, τοῦ δὲ πληρονομένου πρὸς τὸ ταμεῖον εἰς χαρτονομίσματα πρὸς 80 λεπτ. ἐπὶ συμψηφισμῷ ὁρ. 3,123·79 διὰ τόκους ὀφειλομένους παρὰ τῶν ἀνωτέρω δημοτῶν	9341	79	
Τὸν Πλίαν Μπουγιοκλῆν ὅσα ἀπαιτεῖται νὰ ἐπιστραφῶσι πρὸς αὐτὸν ἐκ τῶν 100 δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἐπλήρωσε διὰ τὴν ἀ. δόσιν τοῦ παρ' αὐτοῦ μονοετῶς ἐνοικιασθέντος κατὰ τὸ 1849 ἐθνικοῦ ἀλευρομύλου ἐν Λεβαδίᾳ, τοῦ πρὸς τὸν Α. Γεωργαντᾶν ἐκποιηθέντος παρὰ τοῦ δημοσίου ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους	16	67	
Τὸν Γ. Ζέρβαν δι' ἀντίτιμον προϊόντων τοῦ 1849 τῆς ἐπαρχίας Τροιζηνίας εἰσαχθέντων εἰς τὰς δημοσ. ἀποθήκας πλέον τοῦ ἀρχικοῦ φόρου αὐτοῦ ὡς ἐνοικιαστοῦ .	18	12	
Τὸν Θ. Χρυσανθόπουλον διὰ ἐνοίκια τῆς ἐν Πάτραις οἰκίας τοῦ Συνοδινοῦ, χρησιμευούσης διὰ κατάστημα τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, καὶ τὰ ὁποῖα ἐνῶ εἶχον παραχωρηθῆ εἰς τὸν Χρυσανθόπουλον ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου Συνοδινοῦ, ἐσυμψηφίσθησαν εἰς τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ τελευταίου, καὶ ἐπιστρέφονται	630		
Τὸν Γ. Σταμάτιον, ἐνοικιαστὴν τῶν προσόδων τῶν χωρίων Γκαριτσᾶ καὶ Κερπινῆς τῆς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος τῆς χρήσεως 1848, διὰ ἀντίτιμον 40 κοιλῶν κριθῆς εἰσαχθείσης περιπλέον εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας πρὸς δραχ. 2·55	102		

Τοὺς Χ. Λινιᾶνα καὶ Ν. Μάνον ὅσα εἰσέπραξε τὸ δημόσιον διὰ ἐπικαρπίαν κατὰ τὸ 1842 τοῦ χωρίου Μαστανκαριᾶ, τὸ ὁποῖον παρεχωρήθη εἰς αὐτούς, καθότι ἀνεγνωρίσθη ὡς ἰδιόκτητόν των	3132	29		
Τὸν Ἰω. Παπαστρώνην ὁμοίως διὰ τὴν ἐπικαρπίαν τοῦ 1/8 τοῦ χωρίου Ναζηρίου ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι τοῦ 1849.	913	44		
Τὸν Ἀθανάσιον Δ. Χαλκιώτην ὅσα ἐπλήρωσεν εἰς χρήματα διὰ ἔγγειον φόρον τοῦ κατὰ τὴν θέσιν Μουλκια τοῦ δήμου Ἀταλάντης τεμαχίου ἐκ στρεμμ. 37 δρ. 770 ἐνῷ ὁ φόρος ἀποδίδεται εἰς εἶδος	30			
Ὅσα ἐπλήρωσε δι᾽ ἔγγειον φόρον τοῦ κατὰ τὸ χωρίον Καραβούδια τοῦ δήμου Θερμοπυλῶν τεμαχίου.	82	20		
Τοὺς ἐμπόρους Μ. Κ. Δημόπουλον καὶ Κ. Μαριδάκην ὅσα ἐπλήρωσαν διὰ ἐξαγωγικὸν τέλος κατὰ τὸ 1849, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς αὐτοὺς παρουσιάσαντας τὰς ἀπαιτουμένας λυσεγγυήσεις	79	80		
Εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἑταιρίαν Σ. Παναγιωτοπούλου δι᾽ ἐπιστροφὴν ἐγγείου φόρου στρεμμάτων τοῦ 1848 καὶ τελων. δικαιωμάτων εἰσπραχθέντων παρὰ τὸ δέον . .	1414	73		
Τὸ Δ. Κριτσάβην λόγῳ ἐπικαρπίας τῶν ἐν Καρυστίᾳ κτημάτων αὐτοῦ κατασχεθέντων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὰ ἔτη 1833, 1834, 1835 καὶ 1836. . . .	440			
Διὰ ἐπιστροφὴν προστίμου ἐπιβληθέντος διὰ ἀσυράγιστα παιγνιόχαρτα καὶ εἰσπραχθέντος παρὰ τοῦ ταμείου Εὐρυτανίας, ἀφοῦ τὸ ὑπουργεῖον δικαίαν ἐκήρυξε τὴν ἀπόφασιν	190		22681	57
			27631	57

Μέρος Γ΄. Διάφοροι πληρωμαὶ Κεφ. ΙΕ΄.

	Πιστώσεις αἰτούμεναι			
24 Ἀποζημιώσεις Γενικαί.				
α) Ὅσα ὀφείλονται εἰς ὀκτὼ ἄτομα πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ἀποζημιώσεως των διὰ τὰ ἑαυτῶν γήπεδα, τὰ προσληφθέντα εἰς τοὺς βασ. κήπους καὶ τὴν πλατείαν τῶν ἀνακτόρων, ὑπόλοιπον τοῦ 1850	8822	98		
Τὸν Ι. Κ. Δαμιανὸν δι᾽ ἀποζημίωσιν τοῦ συνεργασθέντα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν .	400			
Πρὸς ἐξόφλησιν τῶν παρὰ τοῦ ἀναστορικοῦ ταμείου προκαταβληθεισῶν 5,800 δραχμῶν διὰ τὸ γήπεδον τοῦ Κ. Πατσίρικου	4637	30		
Προστίθενται διὰ ἀποζημιώσεις πληρωθησομένας ἐντὸς τοῦ 1851	41139	72	55000	
β) Πρὸς ἀποζημίωσιν ἐξόδων ἕνεκα ἐνδεχομένων δικαστικῶν ἀναιρίσεων τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων			1000	
γ) Διὰ κεφάλαιον, τόκον καὶ δικαστικὰ ἔξοδα, εἰς τὰ ὁποῖα κατεδικάσθη τὸ δημόσιον λόγῳ ἀποζημιώσεως διὰ δικαστικῶν τελεσιδίκων ἀποφάσεων . .	124727	27		
Προστίθενται διὰ ἐνδεχομένας νέας καταδίκας	20000			
	144727			
Ἀφαιροῦνται τὰ ἤδη ἐπιψηφισθέντα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851 . .	40000		104727	27

δ') Τὴν χήραν Π. Γκίζα διὰ τὸ εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν ἐνταῦθα γυμνασίων τοῦ στρατιωτικοῦ προσληφθὲν χήπεδόν της.	828	75		
Τὸν Α. Γεωργαντᾶν διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ γενόμενα ἔξοδα εἰς ἐπισκευὴν ὑδρομύλου.	560			
Τὸν Δ. Νάκον διὰ 5 στρεμμάτων γαίας κατὰ τὴν Ἀσβαδίαν ἐκποιηθείσης κατὰ λάθος ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ νεμηθεῖσαν ἐπικαρπίαν τῶν αὐτῶν γαιῶν κατὰ τὸ 1849 καὶ 1850	495			
Τὸν Β. Δρόσον διὰ τόκον πρὸς 12 0|0 ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1842 μέχρι τέλους Μαΐου 1850, ἤτοι ἔτη 8 καὶ μῆνας 5, ἐπὶ δρ. 3,102 11|00 τῆς ἀποζημιώσεώς του διὰ τὰς κατὰ τὴν θέσιν Κοπανὰ γαίας του τὰς ὑπὲρ τῶν Σαμίων διατεθείσας.	3133			
Τὸν Π. Ἀγγελάκον διὰ τὰ παρ' αὐτοῦ γενόμενα ἔξοδα εἰς τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ἐπὶ δεκαπτεῖ πιττώσει παραχωρηθέντος πρὸς αὐτὸν ὑδρομύλου τοῦ Ὑδρίζαγα κατὰ τὴν Λακεδαίμονα, τοῦ μετὰ ταῦτα ἀφαιρεθέντος αὐτοῦ. (Ὅρα προϋπολογισμῶν τοῦ 1848, τοῦ ὁποίου ἡ πίστωσις ἔμεινεν ἄχορτος μὴ ἐκδοθέντος ἐνταλματος) .	429	24		
Τὸν Δ. Τσόκρην διὰ τὴν ἐπικαρπίαν τοῦ 1849 καὶ 1850 πρὸς δρ. 5 ἕκαστον στρέμμα κατ' ἔτος τῶν κατὰ τὸ Σερεμέτι ἐθνικῶν γαιῶν ἐκ στρεμμάτων 32 ||||||||| τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον παρεχώρησε μὲν πρὸς τὸν Κ. Α. Δανόπουλον καὶ λοιπούς, οἵτινες ἐπώλησαν αὐτὰς πρὸς τὸν διπλαρθέντα Τσόκρην, παρέλαβε δὲ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν κυριότητά του. (Ὅρα προϋπολογ. τοῦ 1850 κεφ. 24, ὅπου ἐσημειώθη τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ἡ ἐπικαρπία τῶν ἐτῶν 1847 καὶ 1848)	320			
Τὸν Τζ. Τζανετάκην Γρηγοράκην λόγῳ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀφαιρεθέντος αὐτῷ χηπέδου, τοῦ χρησιμεύσαντος πρὸς οἰκοδομὴν δημοσίου καταστήματος εἰς Καστσάλι, ἐπὶ συμφρησμῷ. (Ὅρα προϋπολογ. τοῦ 1848 κεφ. 24, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐκδοθῇ τὸ ἔνταλμα)	3022			

Τοὺς Μ. Α. Τσαμαδὸν, Α. Τσαμαδὸν, Δ. Τσαμαδὸν καὶ Β. Βουδούρην διὰ τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον τριτημόριον τὸ ἀνῆκον εἰς τὸ 1851 τῆς ἐκ δρ. 66,691:83 ἀποζημιώσεως των, τῆς ἐπιψηφισθείσης διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 Μαΐου 1849 διὰ τὸ τίμημα τοῦ παρ' αὐτῶν κατὰ τὸ 1831 πωληθέντος πρὸς τὴν τότε κυβέρνησιν καὶ μὴ πληρωθέντος πλοίου των ἡ Ἀθηνᾶ	22230	61		
Εἰς 23 ἰδιοκτήτας, τῶν ὁποίων αἱ γαῖαι προσελήφθησαν κατὰ τὸ 1837 εἰς τὴν ἀποικίαν τῆς Τίρυνθος δι' ἀποζημίωσιν κεφαλαίου καὶ διὰ τὸ ἄμισυ τῆς ἐπικαρπίας κατὰ τὴν γεωμετρικὴν ἐκτίμησιν ἐπὶ συμβιβασμῷ . . δρ. 47,615:40				
Τὸν Κ. Α. Δανόπουλον ὁμοίως . . . . . » 2,627:54				
Τὴν κυρίαν Ἀγιδὰν ὁμοίως . . . . . » 9,430:06	59673			
Τὸν Κ. Χρῆστον Τζαγκλῆν διὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῆς τοῦ κατὰ τὸν δῆμον Πλατειῶν ἐθνικοῦ ὑδρομύλου τοῦ Ὀθωμανοῦ Σαράτση ἀπὸ τοῦ 1840 μέχρι τοῦ 1847, μέχρι τοῦ ὁποίου κατείχετο οὗτος ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Τζαγκλῆ . .	360			
Τὸν Π. Κένταυρον διὰ τόκον τῆς ἀποζημιώσεως του διὰ τὸ περὶ τὰ ἀνάκτορα χήπεδόν του ἐκ πηχῶν 2,152 πρὸς δρ. 4 1|2 κατὰ τὸ συμβόλαιον πρὸς 21 0|0 ἀπὸ 18 Ἑβρίου 1849 μέχρι 2 Μαΐου 1850 ἐπὶ δρ. 9,684 . . δραχ. 726: 30 καὶ ἀπὸ 3 Μαΐου 1850 μέχρι 3 Μαΐου 1851 ἐπὶ δρ. 6,910:30 . » 829: 20	1555	50		
Τὴν Βικεντίαν Π. Ζα διὰ τόκον τῆς ἐπιδικασθείσης αὐτῇ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός της πρὸς ἀποπλήρωμὴν τοῦ ὅλου	433	24	93040	34
			253767	61

	Πιστώσεις αίτούμεναι	
26 Μοναστηριακά χρέη.		
Εἰς τὴν Κυρίαν Αἰκατερίνην Ἀβραμιώτου διὰ τὸ πρὸς αὐτὴν χρέος τῆς ἐν Ἀττικῇ διαλελυμένης μονῆς Βρανᾶ		
Κεφάλαιον . . . . . δρ. 1,530: 80		
Τόκος . . . . . » 414: 87		
Δικαστικὰ ἔξοδα . . . . . » 57.	2002	67
(Ὅρα προϋπολ. τοῦ 1849, τῆς πιστώσεως τοῦ ὁποίου δὲν ἔγινε χρῆσις).		
Τὸν Στ. Βλάχον πρὸς ἀπόδοσιν χρέους τῆς ἐν Ἀττικῇ διαλελυμένης μονῆς Δαφνίου ἐκ γροσ. 1,700 μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν διπλασιαζομένων καὶ διὰ ἔξοδα δικαστικὰ δυνάμει ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν ὑπ' ἀρ. 6.347	1310	96
(Ὅρα πιστώσεων τοῦ 1848 μείναντα ἄχρηστον.)		
Τὴν Ἑλένην Παπαδοπούλου δι' ἀπόδοσιν χρέους τῆς ἐν Καλάμαις διαλελυμένης μονῆς τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου ἐκ δρ. 545: 50 μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν ἀναδιπλασιαζομένου δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5674 ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν	1091	
Τὸν Κ. Η Γεωργοῦδα ὀφειλόμενα αὐτῷ ἀπὸ τῆς διαλυθείσης μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος ἄνευ τόκου.	118	
(Ὅρα προϋπολ. τοῦ 1848, τῆς πιστώσεως τοῦ ὁποίου δὲν ἔγινε χρῆσις.)		
Εἰς τοὺς Κυρίους Στ. καὶ Ἀν. Βλάχον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Δεμερτζῆ Βασίλειον, Νικόλαον καὶ Χρῆστον πρὸς ἀπόδοσιν χρέους ἐκ γροσ. χιλίων, ἤ δρ. 330, ὀφειλομένων αὐτοῖς ἀπὸ τῆς διαλελυμένης μονῆς τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ἁγ. Σπυρίδωνος μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν ἀναδιπλασιαζομένου καὶ διὰ δικαστικὰ ἔξοδα δυνάμει τῆς ὑπ' ἀρ. 6424 π. ε. ἀποφ. τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν	810	81
	5363	44

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΙΝΑΞ των εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείων ἀναγκαιούντων συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1851.

Κεφάλαιον.	Ἄρθρον	Γενικαὶ ὑπηρεσίαι	Πρόσθετοι ἀναγκαιοῦσαι διὰ τὴν χρῆσιν 1851. Κατ' ἄρθρον Δραχ.	Λ.	Κατὰ κεφ. Δραχ.	Λ.
I						
	Α.	Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου	9400			
		Γλωσσικὴ ὑπηρεσία				
		Βασιλικὴ θέσπισις				
	Β.	Ταχυδρομικὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους . . .	2889	99		
		Ἔξοδα τῆς ἀμάξης				
					12289	99
II		Διπλωματικὴ ὑπηρεσία				
	Γ.	Προσωπικὸν τῶν Πρεσβειῶν	83368			
	Δ.	Γραφικὰ ἔξοδα	4200			
		Ὀθωμανικαὶ ὑποθέσεις				
		Προσωπικὸν τῶν ὑπηρεσιῶν				
		Γραφικὰ ἔξοδα				
					87568	
III						
IV	Ε.	Ἔξοδα πεπαιδευμένα	1296	66		
		Ἔξοδα φάρου τῶν Πρεσπῶν				
		Λιποτάκτιδες ἐπιστολαί				
		Ταχυδρομικὰ ἔκτακτα				
		Ἀποζημιώσεις καὶ ἔφοδα				
		Ἔξοδα ἀπροβλέπτων				
	Ϛ.	Ἐπιθεώρησις Πρεσβειῶν	4035	30		
					6791	96
V		Ἔξοδα καθαριότητος κλιτικῶν χρήσεων				
VI		Πρόσθετοι ὑπηρεσίαι				
		Προσωπικὸν τῶν Πρεσβειῶν				
		Γραφικὰ ἔξοδα				
		Ὁλικὴ πρόσθετος			101049	55

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Νοεμβρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Σημ. Ἐπιγράφονται ἐξ ὅλης λεπτομερείας ὑπὸ στοιχ. Α. Β. Γ. Δ. Ε. Ϛ.

Ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν. Χρῆσις τοῦ 1851. Φύλλον λεπτομερείας Α'.

Κεφάλαια	Ἄρθρα	Διασάρησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν Δραχ.	Λ.
Α'.		Κεντρικὴ ὑπηρεσία.		
	1	Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου.		
		Διὰ μισθὸν τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1850 νόμου προστεθέντος ἀ γραμματέως διὰ τὰς καλλιγραφικὰς ἐργασίας πρὸς δραχμὰς 200 κατὰ μῆνα	2400	

Φ 216 Α

Ὑπουργεῖον ἐξωτερικῶν. Χρῆσις τοῦ 1851. Φύλλον λεπτομερείας Β'.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Διασάρησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν Δραχ.	Λ.
Α'.		Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου.		
	4	Ταχυδρομικὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους.		
		Διὰ περιπλέον τοῦ ὑπερισθέντος προϋπολογισμοῦ ἀναγκαιοῦντα ταχυδρομικὰ ἔξοδα διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν	2289	59

Ὑπουργεῖον ἐξωτερικῶν. Χρῆσις τοῦ 1851. Φύλλον λεπτομερείας Γ'.

Κεφ.	Ἄρθ.	Διασάρησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν Δραχ.	Λ.
Β'.		Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.		
	1	Προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν.		
		1) Διὰ μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρέσβεως κατ' ἔτος . . . . δρ. 55,000		
		» » » γραμματέως του . . . . . » 4,200	59200	
		2) Διὰ μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Παρισίοις Πρέσβεως ἐπὶ ἕνα μῆνα, ὡς ὑπολογισθείσης αὐτῆς ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως τοῦ 1850, καὶ ἐπιψηφισθείσης ἀπαραλλάκτως καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ 1851 . . . . . δρ. 3,500		
		Μισθὸς τοῦ γραμματέως ἐπὶ ἕνα μῆνα διὰ τὸν ἴδιον λόγον . . . . » 350	3850	
		3) Διὰ μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Πετρουπόλει πρέσβεως ἐπὶ 40 ἡμέρας ἐκπεσθείσαν ἀπὸ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς χρήσεως 1850 καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον μὴ εὑρισκομένην εἰς τὴν χρῆσιν 1851 . . . . . δρ. 6,110		
		Διὰ μισθὸν τοῦ γραμματέως ἐπὶ πέντε μῆνας διὰ τὸν αὐτὸν λόγον . » 1,750	7860	
		4) Διὰ μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως ἐκπεσθείσαν ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ 1850 καὶ ἐλλείπουσαν διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ 1851 ἐπὶ ἥμισυ μῆνα . . . . . δρ. 1,458		
		Διαύξησιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ πρέσβεως ἀπὸ 35,000 κατ' ἔτος εἰς δραχμὰς 48,000 . . . . . » 13,000	14458	
		Τὸ ὅλον . . .	85368	

Φ 217 Α

Ὑπουργεῖον ἐξωτερικῶν. Χρῆσις τοῦ 1851. Φύλλον λεπτομερείας Δ'.

Κεφ.	Ἀρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν Δραχ.	Λ.
Β'.	2	Διπλωματικὴ ὑπηρεσία—Γραφικὰ ἔξοδα τῶν πρεσβειῶν.		
		1) Γραφικὰ ἔξοδα τῆς ἐν Λονδίνῳ Β. Πρεσβείας, μὴ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1850 καὶ ἐλλείποντα διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ 1851 ἐπὶ ἓν ἔτος	3000	
		2) Λύξησις γενομένη εἰς τὰ γραφικὰ ἔξοδα τῆς ἐν Παρισίοις Β. Πρεσβείας 100 δραχ. κατὰ μῆνα	1200	
			4200	

Ὑπουργεῖον ἐξωτερικῶν. Χρῆσις τοῦ 1851. Φύλλον λεπτομερείας Ε'.

Κεφ.	Ἀρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν Δραχ.	Λ.
Δ'.		Ἔξοδα μεταβλητέα.		
	3	Ἀποστολαὶ ἔκτακτοι	1266	66

Ὑπουργεῖον ἐξωτερικῶν. Χρῆσις τοῦ 1851. Φύλλον λεπτομερείας Ϛ'.

Κεφ.	Ἀρθρ.	Διασάφησις τῆς δαπάνης.	Ποσόν Δραχ.	Λ.
Δ'.	6	Ἔξοδα μεταβλητέα—Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα.		
		Δι' ἔκτακτον χορήγησιν δοθεισομένην εἰς τὸν κύριον Α. Μαυροκορδάτον ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον ὑπουργὸν παρὰ τῇ Γαλλικῇ Δημοκρατίᾳ	4000	
		Διὰ κατασκευὴν μιᾶς λέμβου πρὸς χρῆσιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασιλικῆς Πρεσβείας	1525	30
			5525	30

Φ 248 Α

Ι ν α ξ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων κατὰ τὸ 1851.

Προϋπολ. Κεφάλ.	Προϋπολ. Ἀρθρων	Τίτλος δαπάνης.	Πιστώσεις ψηφισθεῖσαι διὰ τοῦ προϋπολογ. τοῦ 1851.	Πιστώσεις αἰτούμεναι πρόσθετοι συμπληρωτικὰς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1851.	Παρατηρήσεις
Α.		*Κεντρικὴ ὑπηρεσία.*			
	1	Προσωπικὸν Ὑπουργείου . .	25,320	2400	
	2	Ὑλικὸν	5,000	500	
Β'.		*Ἄρειος Πάγος.*			
	1	Προσωπικὸν	53,160		
	2	Ὑλικὸν	4,160		
Γ'.		*Ἐφετεῖα.*			
	1	Προσωπικὸν	111,120		
	2	Ὑλικὸν	12,560		
Δ'.		*Κακουργοδικεῖα.*			
	1	Γραφεῖα καὶ ἀποσκευὴ ἔξοδα	3,300		
	2	Ἀποζημιώσεις Συνέδρων καὶ Ἐνόρκων . .	17,800		
Ε.		*Πρωτοδικεῖα.*			
	1	Προσωπικὸν	320,400		
	2	Ὑλικὸν	44,060	2730	
Ϛ'.		*Εἰρηνοδικεῖα* . . .			
	1	Προσωπικὸν	206,280		
	2	Ὑλικὸν	16,328		

Φ 249 Α

Ζ'.		*Υποδίκων φυλακαί.*				
	1	Ενοίκια φυλακών . . .	5.000		120	
	2	Επισκευαί και οικοδ. φυλακών	4.000		4000	
	3	Μισθοί φυλακιτών . . .	9,400			
	4	Διατροφή υποδίκων . . .	92,090			
Η.		*Έξοδα ποιν. Δικαιοσύνης*				
	1	Επιμίσθια ανακριτών .	4.500			
	2	Έξοδα μεταφοράς ανακριτών	17,700			
	3	Ενοίκια ανακριτηρίων . .	800			
	4	Αποζημιώσεις μαρτύρων .	218.400			
	5	Έξοδα μεταφοράς υποδίκων	4,400			
	6	» δημοσιεύσεως δικαστικών αποφάσεων .	1.300			
	7	» εκτελέσ. θανατ. αποφάσ.	9,750			
Θ'.		*Οικοδ. και επισκευαί κτιρίων*				
	1	Επισκευαί Δικαστηρίων . .	1,000			
Ι.		*Διάφορα έξοδα.*				
	1	Υπηρεσία υποδηκών . . .	600			
	2	Έξοδα μεταθέσεως υπαλλήλων	4.000			
	3	Έξοδα προπαρασκ. νομοσχεδ	13,900			
ΙΑ.		Συντάξεις	1,320			
ΙΒ'.		Έξοδα κλεισμένων χρήσεων				
			1,207,648	95	9750	

Εν Αθήναις, τήν 5 Οκτωβρίου 1851.

Ο Υπουργός
Ι. Κ. ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

Στοιχ. Β. ΠΙΝΑΞ Των εις τό Υπουργείον των Εκκλησιαστ. κτλ. αναγκαιουσών πιστώσεων διά την χρήσιν **1851.**

Προϋπολ. Κεφ.	Υπηρεσίαι.	Αναγκαιούσαι πιστώσεις διά τό 1851				Ολικόν ποσόν	
		Κατ' άρθρ.		Κατά κεφ.			
		Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
Η	Βοτανικός κήπος						
	Άρθ. 2. Έξοδα	1644	—	1644		1644	
Θ'	Γυμνάσιον						
	Άρθ. 1. Μισθοί	5760					
	» 2. Έξοδα	2320	—	8080		8080	
Ι'	Έλλην. Σχολείον						
	Άρθ. 1. Μισθοί	3300					
	» 2. Έξοδα	1400	—	4700		4700	
ΙΕ'	Δημοδιδασκαλία.						
	Άρθ. 2. Έξοδα	160	—	160		160	
ΙΓ'	Έξοδα κλεισμένων χρήσεων..	. . .	.	2374	98	2374	98
						16,958	98

Εν Αθήναις, τήν 29 Αυγούστου 1851.

Ο επί των Εκκλησιαστικών υποσγρ.
Π. ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ.

Κεφ. Η'. Βοτανικὸς κῆπος.

Διατάξεις κονδυλίων.	Ἐτήσ. δαπάνη Δρ.	Λ.	Ὁλικὸν ποσὸν Δρ.	Λ.
Ἄρθρον 2. Ἔξοδα.				
1) Διὰ τὴν ἐπισκευὴν οἰκίσκου	1500			
2) Δι' ἐπιμίσθιον δύω ἀπομάχων, ἀνὰ 20 λεπτὰ τὴν ἡμέραν δι' ἕκαστον αὐτῶν	144			
ἤτοι δραχμαὶ χίλιαι ἑξακόσιαι τεσσαράκοντα τέσσαρες . . .			1644	

Κεφ. Θ'. Γυμνάσια.

Διατάξεις κονδυλίων.	Ἐτήσ. δαπάνη Δρ.	Λ.	Ὁλικὸν ποσὸν Δρ.	Λ.
Ἄρθρον 1. Μισθοί.				
Πρὸς ἀποπλήρωμὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ προσεπικοῦ τῶν δύω γυμνασίων, ἤτοι τοῦ τῆς Λαμίας καὶ τῆς Τριπόλεως, δι' ὅλον τὸ ἔτος 1851.	5760		5760	
Ἄρθρον 2. Ἔξοδα.				
1) Διὰ καθημερινὰς χρείας τῶν ἀνωτέρω δύω γυμνασίων καὶ δι' ἕνα ὑπηρέτην εἰς ἕκαστον αὐτῶν, ἐπὶ ὅλον τὸ ἔτος 1851 ἀνὰ δραχμὰς 660	1320		1320	
2) Διὰ τὴν ἐποπτείαν τῶν γυμνασίων, ἔξοδα ἐκτάκτων ἀποστολῶν	1000		1000	
ἤτοι, τὸ ὅλον δραχ. ὀκτὼ χιλ. ὀγδοήκοντα			8080	

Κεφ. Ι'. Ἑλληνικὰ Σχολεῖα.

Διατάξεις κονδυλίων.	Ἐτήσια δαπάνη Δρ.	Λ.	Ὁλικὸν ποσὸν Δρ.	Λ.
Ἄρθρον 1. Μισθοί.				
1) Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἑνὸς τῶν δύω διδασκάλων γ'. τάξεως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα Ἀθηνῶν . . .	360		360	
2) Διὰ τὴν προσθήκην ἑνὸς διδασκάλου τῆς κατηχήσεως εἰς τὸ αὐτὸ σχολεῖον ἀνὰ δραχ. 130 κατὰ μῆνα	1560		1560	
3) Ὁμοίως ἑνὸς διδασκάλου τῆς ἰχνογραφίας ἀνὰ δραχ. 50 κατὰ μῆνα	600		600	
4) Πρὸς ἀποπλήρωμὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ τρίτου διδασκάλου τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου Σπάρτης δι' ὅλον τὸ ἔτος 1851 . .	780		780	
			3300	
Ἄρθρον 2. Ἔξοδα.				
1) Πρὸς ἀποπλήρωμὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἑνὸς τῶν ἐπιστατῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου Ἀθηνῶν	400		400	
2) Διὰ τὴν ἐποπτείαν τῶν Ἑλλ. σχολείων. Ἔξοδα ἐκτάκτων ἀποστολῶν	1000		1000	
ἤτοι, τὸ ὅλον δραχ. τεσσάρων χιλ. ἑπτακοσίων			4700	

Φ 252 Α

Φ 253 Α

Κεφ. ΙΕ'. Δημοδιδασκαλία.

Διασάφησις κονδυλίων.	Ολικόν ποσόν	
	Δρ.	Λ.
Ἄρθρον 3. Ἔξοδα.		
Πρὸς ἀποπληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου τοῦ νέου καταστήματος τοῦ διδασκαλείου	160	
ἤτοι, τὸ ὅλον δραχ. ἑκατὸν ἑξήκοντα	160	

Κεφ. ΙΓ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων.

Κεφ.	Ἄρθρ.	Διασάφησις κονδυλίων.	Ὁριλόμενον ποσόν. Δρ.	Λ.
Α.	1	α) Διὰ τὸν καθυστερήσαντα μισθὸν τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου κατὰ τὸ ἔτος 1849.	1200	
Β.	1	β) Διὰ καθυστερήσαν ἀντιμίσθιον τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Σ. Μητροπολίτου πρώην Λάμου διὰ τὸν μῆνα δεκέμβριον 1849	223	31
Γ.	2	γ) Διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς μεταλλίνης στέγης τοῦ Ἀστεροσκοπείου γενομένων ἐξόδων . .	50	67
ΙΓ.	1	δ) Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων διὰ τὸ ἔτος 1849	810	
»	»	ε) Διὰ καθυστερήσαν ἐπιμίσθιον τῶν ἐν Ἀκροπόλει ἀπομάχων κατὰ τὸ ἔτος 1849	91	
		ἤτοι, τὸ ὅλον δραχ. δύω χιλιάδ. τριακοσίων ἑβδομήκοντα τεσσάρων καὶ λεπτῶν ἐνενήκοντα ἑπτὰ.	2374	98

Φ 254 Ω

ΠΙΝΑΞ τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων διὰ τὰς δαπάνας τοῦ 1851.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον		Πιστώσεις κατὰ τὸν ψηφισθέντα προϋπολογισμὸν Δραχ.	Λ.	Πιστώσεις συμπληρωτικαὶ Δραχ.	Λ.	Τὸ ὅλον τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων Δραχ.	Λ.
Α.		Κεντρικὴ διοίκησις						
	1	Προσωπικὸν	59520				59520	
	2	Ἔξοδα ὑπηρεσίας	10500				10500	
	3	Ἀντιμισθία δικηγορικῶν συμβουλίων	1000				1000	
	4	Ἀποζημίωσις ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου	1000				1000	
Β.		Διοίκησις ἐπαρχιῶν						
	1	Προσωπικὸν τῶν νομαρχείων . . .	115200				115200	
	2	Ὡσαύτως τῶν ἐπαρχείων	208080				208080	
	3	Ἔξοδα ὑπηρεσίας τῶν νομαρχείων .	15500				15500	
	4	Ὡσαύτως τῶν ἐπαρχείων	25360				25360	
	5	Ἔκτακτα ἔξοδα	11000				11000	
Γ		Δημόσιος ἀσφάλεια						
	1	Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας	120000		12000		132000	
	2	Διοικητικὴ ἀστυνομία	61140				61140	
	3	Ἐνοίκια καὶ σκεύη φυλακῶν . . .	9800				9800	
	4	Μισθοὶ δεσμοφυλάκων.	12600				12600	
	5	Διατήρησις κατεδίκων	119335	50	30000		149335	50
	6	Ποινικὰ ἐργαστάρια.	2212				2212	
Δ.		Δημόσιος ὑγεία						
	1	Δημόσιοι ἰατροί.	31700				31700	
	2	Μαιευτικὸν κατάστημα	5320				5320	
	3	Δημόσια λουτρά.	4510				4510	

Φ 255 Ω

	4	Θεραπευτήρια σπυροκώλου.	56931				56931		
	5	Ὑγειονομεία	219620				219620		
	6	Λοιμοκαθαρτήρια	41820				41820		
	7	Ἔκτακτα ὑγειονομικά.	18000		8539	27	26539	27	
Ε.		Δημόσιος οἰκονομία							
	1	Δενδροκομείον Ἀθηνῶν	7030				7030		
	2	Γεωργικὸν σχολεῖον Τίρυνθος	41090				41090		
	3	Σχολεῖον τεχνῶν	21222				21222		
	4	Χορηγίαι ὑποτρόφων	4800				4800		
	5	Βραβεῖα καὶ συνδρομαὶ	4500		5307		9807		
	6	Ἐθνικὴ τράπεζα	3600				3600		
	7	Γεωμετρικά	46961				46961		
	8	Γενικὴ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων	30665	96			30665	96	
	9	Διεύθυνσις τῶν κατ' ἐπαρχ. ταχυδρ	42576		1260		43836		
	10	Μεταφορικὴ γραμμάτων	95858				95858		
	11	Ἀπόδοσις δικαιωμάτων	46000		3000		49000		
Γ.		Δημόσιαι οἰκοδομαί							
	1	Μισθοὶ καὶ ἔξοδα ὑπηρεσίας	4000				4000		
	2	Ἐπισκευὴ δημ. οἰκοδομῶν	11000		5000		16000		
	3	Κατασκευὴ δημ. οἰκοδομῶν	»		10000		10000		
Ζ'.		Ὁδοποιία							
	1	Ἐπισκευὴ δημοσίων ὁδῶν	41000				41000		
	2	Κατασκευὴ δημοσ. ὁδῶν	35000		8009		43009		
Η		Βοηθεσίαι							
	1	Γενικαὶ	1200				1200		
	2	Ἰδιαίτεραι	70616		5000		75616		
Θ.		Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων			1263	87	1263	87	
			1,651,270	46	89370	14	1,743,640	60	

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Πίναξ λεπτομερὴς τῶν ἀπαιτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων διὰ τὰς δαπάνας τοῦ 1851.

Κεφάλ.	Ἄρθρον		Ποσὰ μερικὰ Δρ.	Λ.	Ποσὰ κατ' ἄρθρον Δρ.	Λ.
		Δημόσιος ἀσφάλεια.				
Β'.	1	Γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας.				
		Ἔκτακτα μέτρα ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας καὶ εὐταξίας, ἤτοι βραβεῖα καὶ ἀποζημιώσεις τῶν πρὸς ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας ἀνδραγαθούντων, περιθάλψις τῶν ἐκ τούτου παθόντων, ἀποστομὴ φαυλοβίων κ.τ.λ.	12000		12000	
	5	Διατήρησις καταδίκων.				
		Εἰς τροφὴν 150 ἐτῶν καταδίκων πρὸς δρ. 146 ἑκάστου κατ' ἔτος.	21900			
		Εἰς ὕδωρ πρὸς πόσιν καὶ πλύσιν τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν πρὸς μίαν δρ. κατὰ μῆνα, ἤ δρ. 12 κατ' ἔτος ἑκάστου.	1800			
		Εἰς προμήθειαν πεντήκοντα ἐνδυμασιῶν διὰ τοὺς γυμνητεύοντας, πρὸς δρ. 45 ἑκάστην κατὰ μέσον ὅρον	4500			
		Εἰς φωτισμὸν καὶ καθαριότητα τῶν φυλακῶν, στρωμνήν, θεραπείαν, μετακομιδὴν καὶ λοιπὰς χρείας τῶν καταδίκων	1800		30000	
		Δημόσιος ὑγεία.				
Δ.	7	Ἔκτακτα ὑγειονομικά.				
		Πρὸς ἐξόφλησιν τῶν γενομένων διὰ τὴν ἀπιξάρυνσιν τῶν ἐν Ἀθήναις τελευτάντων ἐξόδων.	6539	27		
		Πρὸς θεραπείαν τῶν εἰς τοὺς περιξ τῆς πρωτευούσης δήμους πασχόντων ἀπὸ διαλείποντας πυρετοὺς ἐνδεῶν	2000		8539	27
		Δημόσιος οἰκονομία.				
Ε.	5	Συνδρομὴ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον.				
		Ἡ πίστωσις αὕτη ἐχορηγήθη διὰ Β. διατάγματος ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν.	5307		5307	

	9	Διεύθυνσις τῶν κατ' ἐπαρχίας ταχυδρομείων.					
		Δι' ἐνοικίων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ταχυδρομ. γραφείου πρὸς δραχ. 105 κατὰ μῆν.	1260	—	1260		
	11	Ἀποδοτὶς δικαιωμάτων.					
		Δικαιώματα ἀνήκοντα εἰς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρακτορεῖα τῆς Γαλλίας καὶ Αὐστρίας.	3000	—	3000		
Ζ.		*Δημόσιαι οἰκοδομαί.*					
	2	Ἐπισκευὴ δημοσίων Οἰκοδομῶν.					
		Διὰ τὴν ἐπίκτασιν τῶν ἐν Κύθνῳ λουτρῶν	5000	—	5000		
	3	Κατασκευὴ δημοσίων Οἰκοδομῶν.					
		Διὰ τὴν ἐπίκτασιν τῶν ὑπαρχουσῶν εἰς Ῥίον, Πύλον καὶ Χαλκίδα φυλακῶν	10000	—	10000		
Ζ.		*Ὁδοποιΐαι.*					
	2	Κατασκευὴ δημοσίων ὁδῶν.					
		Πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ὁδοῦ Τριπόλεως	5000		5000		
		Ὡσαύτως πρὸς κατασκευὴν 4 μικρῶν γεφυρίων ἐπὶ τοῦ κατασκευασθέντος μικροῦ τμήματος τῆς ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Χαλκίδα ὁδοῦ	3000	—	8000		
Η.		*Βοήθειαι.*					
	2	Ἰδιαίτεραι.					
		Βοήθειαι δυστυχῶν ἀξίων τῆς περιθάλψεως τῆς Κυβερνήσεως	5000	—	5000		
		Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων.					
		Διὰ τὴν κάθαρσιν καὶ ἐπισκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου τοῦ ἐν Ἀθήναις Βοτανικοῦ Κήπου καὶ τοῦ ἀνθρωπομείου.	1262	87	1262	87	
					189370	44	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ
ΠΙΝΑΞ

Τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου διὰ τὸ 1851 *ἔτος.*

Κεφάλ.	Ἀριθμὸν	Διαιρέσεις	Ποσότητες: Ψηφισθεῖσαι		Ποσότητες: συμπληρωτικαὶ διὰ τὸ 1851.		Τὸ ὅλον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851	
Α.		Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν						
	1	Προσωπικὸν	29,280				29,280	
	2	Ὑλικὸν	5,000		1,010		6,010	
Β.		Διευθυντήριον Ναυτικοῦ.						
	1	Προσωπικὸν	31,440				31,440	
	2	Ὑλικὸν	1,200		360		1,560	
Γ.		Λιμενικὴ Ὑπηρεσία						
	1	Προσωπικὸν	66,336				66,336	
	2	Ὑλικὸν	6,306				6,306	
	3	Κατασκ. ἐπισκ. λίμενων	1,000				1,000	
	4	Ἔξοδα φάρων καὶ φανῶν	8,479	20			8,479	20
Δ.		Ναύσταθμος						
	1	α'. Μισθὸς	18,192				18,192	
		β'. Τροφὴ	8,362	88			8,362	88
	2	Λόχος Τεχνιτῶν						
		α'. Μισθὸς	39,978	40			39,978	40
		β'. Τροφὴ	2,989	35			2,989	35
		γ'. Ἱματισμὸς	3,383	55			3,383	55
		δ'. Στρατωνισμὸς	960				960	

	3	Ἐπισκευαὶ Β. πλοίων	100,000		78,999	32	178,999	32
	4	Κατασκευὴ	200,000		20,000		220,000	
	5	Ὁπλισμὸς						
	6	Καταστήματα . . .	2,000				2,000	
Ε.		Στόλος						
	1	Πληρώματα						
	α'.	Μισθὸς	627,440				627,440	
	β'.	Τροφὴ	120,376	87			120,376	87
	2	Λόχος ἀποστράτων						
	α'.	Μισθὸς	20,946				20,946	
	β'.	Τροφὴ	3,358				3,358	
	3	Ἀπόμαχοι						
	α'.	Μισθὸς	3,756				3,756	
	4	Ναυταλάγησις . . .						
	5	Ἔξοδα ὁδοιπορίας . .	1,000				1,000	
Ϛ.		Ἐκπαίδευσις . . .	5,280				5,280	
Ζ.		Δικαιοσύνη						
	1	Προσωπικὸν	20,880				20,880	
	2	Ὑλικὸν	960				960	
Η.		Συντάξεις	6,074	40			6,074	40
Θ.		Προκαταβολαί . . .			1,000		1,000	
Ι.		Ἔξοδα κύκλ. χρήσεων			2,900	18	2,900	18
		Τὸ ὅλον δρ. . .	1,334,948	65	101,269	50	1,439,218	15

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1851.

Ὁ Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Χρῆσις τοῦ 1851.

Πίναξ ἐξηγητικὸς τῶν αἰτουμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

	Ποσότητες	
	Δραχ.	Λ.
Κεφ. Α. ἄρθρ. 2.		
Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου τοῦ ὑπουρ. τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὸ ἐνὸν συμβόλαιον .	500	
Διὰ συνδρομὴν ἐφημερίδων καὶ λοιπῶν βιβλίων	150	
Διὰ ἀντιμισθίαν τῶν καθαριζόντων τὰ γραφεῖα τοῦ ὑπουργείου κλητήρων τριῶν, ἀνὰ δραχμὰς 10 κατὰ μῆνα	360	
	1010	
Κεφ. Β'. Ἄρθρ. 2.		
Διὰ κατασκευὴν βιβλίων πρὸς χρῆσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν οἰκονομικῶν συμβουλίων τῶν πλοίων	360	
Κεφ. Δ'. Ἄρθρ. 3.		
Διὰ κατασκευὴν τῶν νέων λεβήτων τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Ὄθων καὶ δι' ἐπιχάλκωσιν αὐτοῦ . .	78999	32
Κεφ. Δ'. Ἄρθρ. 4.		
Διὰ τὴν κατασκευὴν τεσσάρων μεγάλων λέμβων κανονοφόρων, ἀνὰ δραχ. 5,000 ἑκάστη . .	20000	
Κεφ. Ι.		
Ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ πλοιάρχου β'. τάξεως Δ. Ἰω. Κοτζιᾶ ἐνεργηθὴ κράτησις κατὰ τὸ 1846 καὶ 1847 ἀπέναντι κατασχέσεως περιπλέων τῶν ὅσων αὐτὸς ὠφείλεν εἰς τὸν πιστωτήν του δραχμὰς 125· ἡ ποσότης αὕτη ἀποδίδεται ἤδη εἰς τὸν ἴδιον, ἐκκαθαρισθέντος τοῦ λογαριασμοῦ του ἐσχάτως	125	

Εἰς τὸν προσωρινῶς ἀποσπασθέντα εἰς τὸν λόχον τῶν σχιστῶν, τοῦ ναυτικοῦ λογιστὴν τοῦ στρατοῦ Καρέλλην, προδιδασθέντα κατὰ τὸ **1847** ἔτος εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ α. τάξεως ἀναγνωισθείσης τῆς ἀρχαιότητος αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ **1844**, ὀφείλονται δρ. **425:28** ἀνὰ ὁρ. **20** κατὰ μῆνα, ἀπὸ **1** Ὀκτ. **1844** μέχρι τῆς **8** Ἰουλίου **1846**, ὅτε ἀνεκλήθη εἰς τὸν σχιστὸν	**425**	**28**
Εἰς τὸν ὑποπλοίαρχον Ἀλέξανδρον Κριεζῆν δι' ἀντίτιμον τριμήνου, διανυσθέντων κατὰ τὸ **1846** ἔτος εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ βασιλικοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Ὄθων, καὶ μὴ συμπεριληφθέντων εἰς τοὺς λόγους τοῦ πλοίου κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐνεχρηθείσαν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ	**301**	**90**
Εἰς τοὺς διαθέσιμους ἀξιωματικοὺς Γ'. Λεδέσμην πλοίαρχον γ'. σχέσεως, καὶ Α. Λουκέρην ὑποπλοίαρχον, δὶς μισθοδοσίαν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβ. **1849**, ἀποδεθέντος τοῦ κατὰ τὴν ἐπογὴν ἐκείνην ἐκδοθέντος χρηματικοῦ ἐνταλίματος	**150**	
Εἰς τὸν πρώην ὑφυφουργαλιαρχίαν Κύριτς Α. Α. Ἀνδρέαδην ἀπὸ κεκτήσεις ἐνεχρηθείσας ἐκ τοῦ μισθοῦ του κατὰ τὸ **1844** ἔτος δὶς χρέος τοῦ προκατόχου του Καστανόγλου	**48**	
Δι' ἀντιμισθίαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ πλοιάρχου δ'. τάξεως Ἐμμανουὴλ Μαδινοῦ, ἐπιφορτισθέντος ἐπὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς τοῦ **1847**, **1848** καὶ **1849** ἔτους, ἀρχιμὴς **141 1/2** κατὰ μῆνα ἑκάστου τούτων	**1746**	
Εἰς τὸν βοηθὸν τῆς ἐπιστασίας τοῦ λιμένος Σκοπέλου δὶς καθυστέρησιν μισθοδοσίας αὐτοῦ ἀπὸ 11 Ἰουλίου μέχρι **2** Σεπτεμβρίου	**104**	
	2900	**18**

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ τμήματα ἅτινα συνελθόντα νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος

Δ. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ. Οἱ γραμματεῖς

Δ. Γρηγοριάδης.
Ἀδ. Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 23 Ἰανουαρίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων **32** μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν ὡς γραμματέα τὸν γερουσιαστὴν Κ. Α. Δούκαν ἀντὶ τοῦ Κ. Ι. Παξιμάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεως εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1850** ἔχουσα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοτχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1850** ἐπιτροπή σας, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ῥηθὲν Νομοσχέδιον, τὸν ἀναλυτικὸν πίνακα τῶν γενομένων ἐξόδων, τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις τῶν ὑπουργείων, καὶ τὰ ἐκδοθέντα Γ. Β. διατάγματα, παρατηρεῖ τὰ ἀκόλουθα.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. **98,187:48** ἀποτελοῦντος τὸ ὅλον τῶν πιστώσεων, τὰ ἐξῆς ὑπουργεῖα ἐξώδευσαν ὑπεράνω τοῦ προϋπολογισμοῦ των τὰ ἑπόμενα ποσά.

α) Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν δραχμὰς **32,100**. ὡς ἀκολούθως.

1) Διὰ τὴν ὑπαγορευθεῖσαν ἀπὸ πολιτικοὺς λόγους ἀποστολὴν πρέσβεως εἰς Λονδῖνον, ἀπὸ **1** Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου, μετὰ τοῦ γραμματέως αὐτοῦ, πρὸς δραχ. **4583 1/3** μηνιαίως διὰ τοὺς πρώτους, καὶ δραχμὰς **350** διὰ τὸν δεύτερον . . . . . δραχ. **14,800**

2) Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως μεταβάντος ἐκεῖσε μὲ βαθμὸν ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου καὶ πληρεξουσίου Ὑπουργοῦ, ἕνεκα τῶν μεγάλων καὶ σοβαρῶν τῆς Ἑλλάδος συμφερόντων, λαμβάνοντος, καθὼ τοιούτου, δραχ. 3,500 μηνιαίως ἀντὶ δραχ. 2,916 καὶ 2/3 τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ὁ ἐπιτετραμμένος κατὰ τὸν προϋπολογισμόν 1,750

3) Εἰς ἔξοδα πρώτης ἐποσκευῆς τοῦ ἐν Παρισίοις πρέσβεως 5,000

Τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει 5,000

4) Εἰς ἔξοδα ταξειδίου.

Τοῦ ἐν Λονδίνῳ μεταβάντος ἐκ Παρισίων . . 1,000

Τοῦ ἐν Παρισίοις 2,000

Τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει 1,500

5) Διὰ γραφικὰ ἔξοδα τῆς ἐν Λονδίνῳ πρεσβείας ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου ἀνὰ δραχμὰς 250, μηνιαίως δραχμὰς 750

6) Δι' αὔξησιν τῶν γραφικῶν ἐξόδων τῆς ἐν Παρισίοις πρεσβείας κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἕνεκα τοῦ δαπανηροτέρου τῶν ἀνταποκρίσεων 300

Τὸ ὅλον . . . 32,100

Β') Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης δραχ. 18,543:27 ὡς ἑρεξῆς.

1) Διὰ τὸν διορισμὸν γενικοῦ γραμματέως, μισθοδοτηθέντος ἀνὰ δραχ. 400, ἀντὶ τμηματάρχου ἔχοντος μηνιαῖον μισθὸν δραχ. 300, ὡς ὑπελογίσθη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἡρ. 463

2) Διὰ τὴν διατήρησιν δύω βοηθῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὑποβληθέντος τοῦ περὶ αὐτῶν Νομοσχεδίου δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐπιψηφισθῇ τοῦτο ἐγκαίρως, ὡς ἐγένετο κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον, καὶ πληρωνομένων ἄλλοτε ἀπὸ τὰ διὰ ὑλικὰ ἔξοδα ποσὰ 1,080

3) Διὰ σύστασιν τεσσάρων ἐκτάκτων κακουργιοδικ. 17,000

Τὸ ὅλον δραχ . . 18,543

Γ') Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν δραχμὰς 38,500 ὡς ἑπεται.

1) Διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς εἰς τὸ στόμιον τῆς Κατοδάθρας, βαρτζοβᾶς κατασκευασθείσης σιδηρᾶς κιγκλίδος, ἐκ τῆς ἐλ-

λείψεως τῆς ὁποίας ἐπέκεινα τῶν 300 στρεμμάτων γῆς κατεπλημμυροῦντο ἀπὸ τὰ ὕδατα δραχ. 500

2) Διὰ τὴν προμήθειαν καὶ ἀποστολὴν δειγμάτων τῶν ἀξιολογωτέρων Ἑλληνικῶν προϊόντων εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ παγκόσμιον ἔκθεσιν 5,000

3) Διὰ τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διατήρησιν θεάτρου 5,000

4) Διὰ συνδρομὴν χορηγηθεῖσαν εἰς τὸν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἱερὸν ναὸν τῆς ἁγίας Κυρίνης 6,000

5) Διὰ χορήγησιν δανείου εἰς τὴν κοινότητα Ὕδρας καταδικασθεῖσαν τελεσιδίκως ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων νὰ ἀποτίσῃ δραχ. 22,000 εἰς τὸν Ἰόνιον Γζοῦλαν προστατευόμενον ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας καὶ μὴ οὖσαν εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσῃ . 22,000

Τὸ ὅλον . . . 38,500

Δ') Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ ἐμπόρου Φώλσχ Γάλλου προερχομένην ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς κιβωτίου ἐμπορευμάτων δραχ. 4822.

Οἱ λόγοι τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι· ὁ ῥηθεὶς ἔμπορος Γάλλος εἶχε στείλει διὰ τοῦ Ἑλλ. Βρικίου ὁ Μιλτιάδης τοῦ πλοιάρχου Δ. Χαλκίτου τὸ ῥηθὲν κιβώτιον εἰς παραλαβὴν τοῦ ἐνταῦθα βιβλιοπώλου Νάς, ὁ ὁποῖος ἠρνήθη νὰ τὸ παραλάβῃ ἰδὼν ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ εἴδη δὲν ἦτον τὰ ὑπ' αὐτοῦ παραγγελθέντα· μένον δὲ τὸ κιβώτιον τοῦτο εἰς τὸ τελωνιακὸν κατάστημα παρελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου Σταματίου Ἰωάννου, κατ' ἐντολὴν τοῦ πλοιάρχου Χαλκίτου, τοῦ ἀποστείλαντος αὐτὸ εἰς Πειραιᾶ, καὶ ἀπεστάλη εἰ. Σμύρνην, ὡς ἀνῆκον εἰς ἕνα τῶν ἐκεῖ ἐμπόρων Κατινάκην ὀνομαζόμενον· ἐπειδὴ δὲ τὸ κιβώτιον αὐτὸ ἀπωλέσθη, ἡ ἐνταῦθα Γαλλικὴ πρεσβεία ἐζήτησατο, κατ' αἴτησιν τοῦ ἐμπόρου Γάλλου, ἀποζημίωσιν ἐκ φράγκων 5,600· τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην ὁ μὲν ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Κ. Βάλβης ἐθεώρησεν ἀπαράδεκτον, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς δὲν ἠδύνατο κατὰ νόμον νὰ ἀποποιηθῇ τὴν παράδοσιν τοῦ κιβωτίου πρὸς τὸν Σταμάτιον Ἰωάννου ἀντιπροσωπεύοντα τὸν πλοίαρχον, ὅστις μόνον ὤφειλε νὰ δώσῃ λόγον περὶ τοῦ κιβωτίου ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ παραλήπτου, ὁ δὲ Κ. Λόντος, ἐπὶ τῇ ἐπαναλημμένῃ αἰτήσει τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας, ἀνεγνώρισεν ὡς δικαίαν τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Μαΐου

π. ε. ἐγγράφου του, καὶ ὑπεύθυνον ἐπομένως τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν πρὸς ἀποζημίωσιν· τὸ δὲ ὑπουργικὸν συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐθεώρησε τὴν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ Λόντου, ἀναγνώρισιν τῆς ἀποζημιώσεως, ὡς ἀντιβαινούσαν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ φειδόμενον τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τῆς Κυβερνήσεως, κατασταθείσης καὶ πολιτικῶς καὶ ἠθικῶς ὑπευθύνου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀπεράσισε διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου 1851 πράξεώς του νὰ πληρωθῶσι πρὸς τὸν ἔμπορον Φώλσχ δρ. 4,822, αἵτινες καὶ ἐπληρώθησαν μετὰ τὴν περὶ τοῦ ποσοῦ τούτου ἔκδοσιν τοῦ ἀνήκοντος Β. Διατάγματος.

Ἡ ἐπιτροπή σας ζητήσασα ἐπομένως καὶ ἰδοῦσα τὴν ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀλληλογραφίαν, λαβοῦσαν χώραν μεταξὺ τῆς Γαλλικ. πρεσβείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐξήγαγεν ἐκ τῶν ἐγγράφων ὅτι ὁ τότε ὑπουργὸς Κ. Βάλβης ἐθεώρησε κατὰ πρῶτον πραγματικῶς ἀπαράδεκτον τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησιν τῆς Γαλλικ. πρεσβείας, ὡς μὴ στηριζομένην εἰς τὸ δίκαιον, ἀλλ' ἐπομένως, ἐπειδὴ ἡ Γαλλικὴ πρεσβεία ἐπανέλαβε τὴν αἴτησίν της ἐκτενέστερον, ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς Κ. Βάλβης ἐξέδωκε διαταγὴν κοινοποιηθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὸν τελώνην Πειραιῶς.

Ἐπειδὴ ὁ ἐν Μασαλίᾳ Γάλλος ἔμπορος Φώλσχ ἐπιμένει ἀπαιτῶν διὰ τῆς ἐνταῦθα Γαλλικῆς πρεσβείας τὸ κιβώτιον μὲ Κιγκάλια τὸ ὁποῖον εἶχε στείλει ἐπὶ ἐπιστάτου τοῦ τελωνείου Γ. Τούντα εἰς παραλαβὴν τοῦ ἐνταῦθα βιβλιοπώλου Νάς, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν παρελήφθη παρὰ τοῦ τελευταίου διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ περιεχόμενον δὲν ἦτο τῆς παραγγελίας του, καὶ ἐπειδὴ οὔτε ὁ ἔμπορος Σταμάτιος Ἰωάνου, ὡς ἐπίτροπος τοῦ πλοιάρχου ἠδύνατο κατὰ τὸν νόμον νὰ παραλάβῃ αὐτὸ ἀπὸ τὸ τελωνεῖον, οὔτε ὁ τελώνης νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν, σᾶς προσκαλοῦμεν νὰ τοὺς διακάξητε ἐντόνως ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου, ἢ νὰ ὁροντίσουν νὰ φέρουν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς προθεσμίας καὶ παραδώσουν εἰς τὸ τελωνεῖον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κιβώτιον μὲ τὰ ἐν αὐτῷ ἐμπορεύματα, ἢ νὰ πληρώσουν τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, ἀναβαῖνον εἰς δρ. 5,000 διότι, ἄλλως, θέλει κινηθῇ ἀγωγὴ κατ' αὐτῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς Ζ. Ι. ΒΑΛΒΗΣ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης ἐξήγετο σιωπηλῶς ἡ περὶ ἀποζημιώσεως εὐθύνη τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ

ἐπειδὴ ὁ Κ. πρέσβυς ἐπανέλαβε καὶ ἐκ τρίτου ἐξαιτούμενος τὴν ἀποζημίωσιν, ὁ κατόπιν ἐλθὼν ὑπουργὸς Κ. Λόντος διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Μαΐου 1850 ἐγγράφου του ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς « τὸ « ὑπουργεῖον ἔλαβεν ἤδη μέτρον νὰ ἀπαιτήσῃ ἀφ' ὧν τινα « ἀνήκει τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων τοῦ κιβωτίου· καὶ ἂν « τὸ καλέσῃ ἡ χρεία νὰ καταδιώξῃ καὶ δικαστικῶς ἐκεῖνον, « ὁ ὁποῖος εἶναι νομίμως ὑπόχρεως διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ « πράγματος· τούτου δοθέντος ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ « δημοσίου πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἐμπορον ἀναγνωρισθῇ, καθὼς δὲν « θεωροῦμεν ἄδικον τὴν αἴτησιν τοῦ Κ. πρέσβεως τοῦ νὰ μὴν « ἔχῃ νὰ περιμένῃ τὴν ἔκβασιν μιᾶς ἐνδεχομένης δίκης διὰ νὰ « λάβῃ ὁ Κ. Φώλσχ τὰ χρήματά του, ἀλλὰ νὰ πληρωθῇ. « Ἐννοεῖται ὅμως ἐντὸς τινος προθεσμίας, ἥτις τοὐλάχιστον « θέλει εἶσθαι ἐκ τριῶν μηνῶν. »

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὀθεν λόγων στηριζόμενον τὸ ὑπουργεῖον ἐπλήρωσε τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἡ ἐπιτροπή σας σκεφθεῖσα ὅτι ὅλων τῶν διαληφθέντων ἐξόδων ἡ ἀνάγκη ἐπήγασεν ἢ ἀνεγνωρίσθη μετὰ τὴν διάλυσιν καὶ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, ὅτι ἐγένοντο μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο Βασ. Διαταγμάτων, ὅτι ἅπαντα τὰ ἔξοδα ταῦτα ἀπέβλεπον ἐκπλήρωσιν δημοσίου ὠφελείας ἐκτὸς τοῦ τελευταίου, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἀπότισιν τοῦ τελευταίου τούτου ποσοῦ, δὲν ἦτο μὲν ὑπόχρεως κατὰ Νόμον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, καὶ δικαίως κατὰ πρῶτον ὁ ὑπουργὸς Κ. Βάλβης ἠρνήθη τὴν περὶ ἀποζημιώσεως εὐθύνην, ἀλλ' ἕνεκα τῶν τότε περιστάσεων ἡ Κυβέρνησις παρεδέχθη τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησιν καὶ ἐπλήρωσε τὸ ῥηθὲν ποσὸν, προτείνει τὴν παραδοχὴν ὅλων τῶν γενομένων τούτων ἐξόδων, καὶ συνίστησιν εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου περὶ αὐτῶν Νομοσχεδίου· συγχρόνως δὲ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ συσταθῇ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ὁροντὶς τοῦ νὰ λάβῃ αὐτὴ τὸ ἀνήκον τῆς παραχωρήσεως ἔγγραφον ἐκ μέρους τοῦ ἐμπόρου Φώλσχ, καὶ νὰ κινήσῃ τὴν ἀνήκουσαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑπευθύνου πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀξίας τοῦ ἀπολεσθέντος κιβωτίου, ἀφοῦ πληροφορηθῇ προηγουμένως ὅτι οὗτος ἢ ἡ περιουσία του εἶναι ἀξιόχρεως, καὶ τὰ γεννησόμενα ἔξοδα δὲν θέλουν γενῇ ἐπὶ ματαίῳ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἰανουαρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἰωάννης Θεοτόκης. Ν. Μαυρομιχάλης.
Α. Γ. Βούλγαρις, Δ. Χαντζιτσκος.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς κυρίους γερουσιαστάς. καὶ κατὰ τὴν ἐλευσομένην δευτέραν 28 λήγοντος μηνὸς νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Παντροπούλου ἐξαιτουμένου εἰκοσαήμερον ἀράτασιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ προέδρου προπορικῆς ἀδείας, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Γενομένης ὕστερον κληρώσεως πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἥτις μετὰ τοῦ Γραφείου τῆς Γερουσίας ἀποτελοῦσα τὴν μεγάλην πρέσβευσιν θέλει παρευρεθῇ ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ κατὰ τὴν 25 Ἰανουαρίου ε. ε. ἐπέτειον ἑορτὴν τῶν ἀποβατηρίων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἔλαχον οἱ ἓξ γερουσιασταί, Γ. Δυοβουνιώτης, Μ. Α. Καΐρης, Δ. Χατζίσκος, Α. Χαραλάμπης καὶ Δ. Μανσόλας.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ 1850 νομοσχεδίου.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Ἰανουαρίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Γ. Καρακατζάνης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, καὶ τοῦ πρώτου ἀντιπροέδρου κωλυομένου, προσλαβὼν ὡς προσωρινὸν γραμματέα τὸν γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον, ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τριμήνου πιστώσεως ἀπέναντι τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852, καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν ἐνδέχεται νὰ βραδύνῃ, καὶ ἐν τοσούτῳ αἱ δαπάναι τοῦ Κράτους πρέπει εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς νὰ πληρωθῶσιναναποφεύκτως, σπεύδω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ τριμήνου προσωρινῆς πιστώσεως, ὡς ἐτροποποιήθη παρὰ τῆς Βουλῆς διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἄρθρου « ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τῶν κλεισμένων χρήσεων κτλ. καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ Γερουσία ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην θέλει ἐπισπεύσει τὴν παραδοχήν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἰανουαρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἰανουαρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρον 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν α. τριμηνίαν κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τῶν κλεισμένων χρήσεων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ Κεφαλαίου 24 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομιῶν, ὅσαι δὲν στηρίζονται εἰς νόμους καὶ δικαστικὰς ἀποράσεις.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν εἰπόντος τινὸς ὅτι εἶναι περιττὴ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἡ ἐκλογὴ ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως καὶ ὅτι ἡ συζήτησις τούτου μέλλει νὰ γίνῃ ἀφοῦ τρία τῶν τμημάτων εἰδοποιήσωσιν ὅτι ἐτελείωσαν τὴν προεξέτασιν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ὀφείλουσι νὰ κάμωσι κατὰ τὸν

κανονισμόν, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀντέταξεν ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ κανονισμοῦ δὲν εἶναι τοιαύτη, τὸ σῶμα δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ ἄνευ προεξετάσεως, διότι ἄλλως ἡ συζήτησις αὐτοῦ θέλει ἐπεκταθῇ πέραν τοῦ δέοντος, ἐὰν τὰ τρία τῶν τμημάτων ἀρνηθῶσι νὰ εἰδοποιήσωσι περὶ τοῦ τέλους τῆς προεξετάσεως.

Εἰς μίαν τῶν παρελθουσῶν συνεδριάσεων, ἐπέφερεν ἄλλος, μακρὰ συζήτησις ἔλαβε χώραν περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ δύο διάφοροι γνῶμαι ἀνεπτύχθησαν περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων 18 καὶ 19 τοῦ κανονισμοῦ· μετὰ τὰ ὑπὲρ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης γνώμης λεχθέντα ἀπεφασίσθη νὰ ἐξακολουθῇ ἡ μέχρι τοῦδε ἐνεργουμένη τάξις, τουτέστι νὰ προσδιορίζηται αὔθημερὸν καὶ συνάμα ἡ ἡμέρα τῆς προεξετάσεως τῶν νομοσχεδίων καὶ ἡ ἐκλογὴ ἢ μὴ ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως, μέχρις οὗ διευκρινισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ἡμετέρου κανονισμοῦ διὰ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ Γαλλικοῦ· ἡ τάξις αὕτη πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας γερουσιαστὴς προσέθηκεν ὅτι τὸ ἄρθρον 18 τοῦ κανονισμοῦ εἶναι σαφὲς λέγων ὅτι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν νομοσχεδίων καὶ προβουλευμάτων τὸ σῶμα συγκαλεῖται εἰς συνεδρίασιν ἀφοῦ ὁ πρόεδρος εἰδοποιηθῇ ἐκ τριῶν τμημάτων ὅτι ἐτελείωσαν τὰς προεξετάσεις των· τὸ δὲ ἐδάφιον β'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζει ὅτι δύναται τὸ σῶμα νὰ προβῇ εἰς συζήτησιν καὶ χωρὶς ἐπιτροπῆς οὐδέποτε δὲ καὶ χωρὶς προεξετάσεως.

Συμφώνων μὲ τὸν προαγορεύσαντα γερουσιαστὴν ἕτερος εἶπε· τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι λελυμένον ἀπό τε τὸ γράμμα τοῦ κανονισμοῦ καὶ ἀπὸ τὴν παρελθοῦσαν συζήτησιν καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὅτι οὐδὲν νομοσχέδιον δύναται νὰ προταθῇ εἰς συζήτησιν ἄνευ τῆς προεξετάσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν τμημάτων· ἐὰν δὲ ἤδη ἡ Γερουσία θεωρήσῃ σπουδαῖον τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δύναται νὰ ὁρίσῃ τὴν συγκλεῖσιν σήμερον τῶν τμημάτων διὰ τὴν προεξέτασιν, αὔριον δὲ τῆς ὁλομελείας τοῦ σώματος διὰ τὴν συζήτησιν· διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐνῶ ἐπιταχύνεται ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου ταὐτοχρόνως οὐδεμία δεσμευσις γίνεται εἰς τὸ σῶμα.

Ἄλλος δέ τις λαβὼν τὸν λόγον ἐπήνεγκεν. Πάντοτε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε ἐφ' ὅλων τῶν νομοσχεδίων προηγεῖτο ἡ προεξέτασις, καὶ τοῦτο μακρὰ ἕξις καὶ συνήθεια καθιέρωσε· τὴν προεξέτασιν ταύτην ὁρίζοντες ἤδη ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, δὲν δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν συγχρόνως καὶ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως διότι δὲν γνωρίζομεν πότε τὰ τμήματα θέλουν τελειώσει τὰς προεξετάσεις των, καὶ διότι ἀγνοοῦμεν ὁποίας πληροφορίας ἢ ὁποῖα ἔγγραφα θέλουν τυχὸν ζητήσει· περὶ τούτου οὐδεμίαν γνώμην δύνανται νὰ δώσουν οἱ ΚΚ. ὑπουργοί, οἵτινες ὀλίγον ἤδη καιρὸν ἄχρι τοῦδε ἔλαβον μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς γερουσίας· αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ κανονισμοῦ, καὶ ταύτην καθιέρωσεν ἡ πεῖρα, ἡ ἕξις καὶ τὰ παρόμοια.

Δύω τινὰ προβλέπει ὁ κανονισμός, ἐπέφερεν ἄλλος, διὰ τοῦ ἄρθρου 18 ἐδαφίου β'. τὸν διορισμὸν ἐπιτροπῆς ἢ τὴν μὴ ἐκλογὴν τοιαύτης ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὥρισε διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐξέτασιν τῶν νομοσχεδίων, τὸ δὲ δεύτερον διὰ τὴν ταχύτητα· ἐὰν λοιπὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἀποφασισθῇ νὰ μὴ διορισθῇ ἐπιτροπή, δύνανται τὰ τμήματα νὰ προχωρήσουν σήμερον εἰς τὴν προεξέτασιν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὴν εἰδοποίησιν τριῶν ἐξ αὐτῶν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις.

Ἑπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία παρεδέξατο νὰ προχωρήσωσι σήμερον τὰ τμήματα εἰς τὴν προεξέτασιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τριῶν τμημάτων νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Προτείναντος ἔπειτά τινος ὅτι δέον σύμφωνα μὲ τὴν προλαβοῦσαν ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας εἰς τὰς ἐπερωτήσεις τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Καρακατζάνη, ἀπεφασίσθη νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ προδιορισθεὶς ὑπουργὸς διὰ νὰ παρευρεθῇ κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1852 μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1852 νομοσχέδιον λαβὼν τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω αὐτὸ καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας.

Αἱ βάσεις εἰς ἃς στηρίζεται τὸ νομοσχέδιον δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς διεπούσας τὴν φορολογίαν τῶν μελισσίων καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη· ἐπηνέχθησαν δὲ μόνον τροπολογίαι τινὲς ἀφορῶσαι τὴν ἐξασφάλισιν καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων ἐναντίον πάσης καταχρήσεως καὶ καταπίεσεως. Αἱ τρο-

πολογίαι αὗται ἐκτίθενται ἐν ἐκτάσει εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθεσίν μου, τὴν ὁποίαν πρὸς ἀποφυγὴν ταυτολογίας ἐπισυνάπτω ἐνταῦθα.

Ἡ Βουλή, ὡς ἐκ τῶν συνημμένων πρακτικῶν αὐτῆς πρακύπτει, ἐπεψήφισε τὸ νομοσχέδιον μὲ μικράς τινας τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη καὶ τὸ ὑπουργεῖον.

Εἶναι δὲ αἱ ἀκόλουθοι·

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 §. 4 προστεθήκαν μετὰ τὰς λέξεις «τὸ πρωτόκολλον συντάσσεται ἐνώπιον» καὶ τὰ ἑξῆς «τοῦ ἀρμοδίου παρέδρου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ἐνώπιον κλπ.»

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 §. 2 προστεθήκαν μετὰ τὴν λέξιν «ἀφορᾷ» καὶ ἡ λέξις «μόνον», ἀπηλείφθη δὲ ἡ τελευταία περικοπὴ «ἐκτὸς ἂν ἀνασταλῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσις των», ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νομοσχεδίου.

Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον §. 3 διορθώθη τὸ κείμενον οὕτως «ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα *τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων*» ἀντὶ τῶν λέξεων «ὅλα τὰ πρωτόκολλα».

Εἰς τὴν τελευταίαν §. τοῦ ἰδίου ἄρθρου διορθώθη ὁ ἀριθμὸς 4 διὰ τοῦ 5.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 §. 1 προστέθη μετὰ τὴν λέξιν «χρηματικὴν» καὶ ἡ λέξις «ποινήν».

Πέπεισμαι Κύριοι, ὅτι δὲν θέλετε βραδύνει νὰ ἐπιψηφίσητε καὶ τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 22 Ἰανουαρίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῆ κατὰ τὴν συζήτησιν ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἰανουαρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

νητὴν· δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα εἰς τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε οἱ ἀπαριθμηταὶ οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτοὺς ἀρχαί.

Ἀρ. 5. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων· καὶ,

β) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον δικτέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην.

Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποράσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκείμενος συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὴν αὐτὴν χρηματικὴν ποινὴν καὶ ἀποζημίωσιν ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Αὐγούστου τὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, καταναγκαζόμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποράσεως τοῦ πληημελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς 21 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποράσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι μελισσοτρόφος δὲν ἐδήλωσεν ὁλοτελῶς τὰ μελίσσιά των ἢ ἐδήλωσεν αὐτὰ ἐλλιπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν μελισσίων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑπ' ἐνὸς ἀπαριθμητοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Οἱ ἀπαριθμηταὶ διορίζονται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ, ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ὦσι ἀποπερατωμέναι ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν, λογιζομένων ἀπὸ τῆς παραπομπῆς τῶν στελεχῶν τῶν δηλώσεων παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον καὶ

ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ μελισσοτρόφου, τούτου δ' ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει αὐτὸν ἄλλος τῆς ἐκλογῆς του ἐνώπιον δύω μαρτύρων. Ἀρνουμένου ἢ ἀπόντος τοῦ μελισσοτρόφου, τὸ πρωτόκολλον συντάσσεται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου παρέδρου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐνώπιον δύω μαρτύρων προσκαλουμένων παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ.

Οἱ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις καλούμενοι μάρτυρες ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 8. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἢ ἀποποιηθέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον, συντεταγμένον κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν μὴ δηλωθέντων μελισσίων.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν μελισσοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ὅστις παραπέμπει πρὸς τὸν ἀρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐξ αὐτῶν ἀφορῶσιν ἀπαριθμησιν μελισσίων μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν μελισσοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδαφ. 6. § 2.

Ἄρθρ. 9. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ μελισσοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ

β) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—200, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα τῶν ἀπαριθμηθέντων μελισσίων.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλεται καὶ ὁ μελισσοτρόφος, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 10. Οἱ ἀπαριθμηταὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των· τὸ πρωτόκολλον τῆς ὁρκωμοσίας συντάσσεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τῶν ἀπαριθμητῶν προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τρεῖς, προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκειμένων τὰ μελίσσια τῶν μελισσοτρόφων.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκειμένων τὰ μελίσσια τῶν μελισσοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν προϊόντων τῶν λαϊκῶν μελισσίων.

Ἄρθρ. 12. Ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς κηροῦ καὶ μέλιτος τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος 10 τοῖς 0/0 καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀπαραίτητον δὲ νὰ τυπωθῶσι τό τε νομοσχέδιον καὶ ἡ ἔκθεσις καὶ νὰ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ΚΚ. γερουσιαστὰς, τὰ δὲ τεύχη συνελθόντα εἰς προσέταιρον αὐτοῦ νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου ἔγγραφον τοῦ Κ. προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὸν Κ. πρόεδρον τῆς Γερουσίας, καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ σῶμα, ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη νὰ παραδεχθῇ τὴν παραίτησιν τῶν μέχρι τοῦδε ὑπουργῶν ΚΚ. Ἰωάννου Δαμιανοῦ, Π. Βάρβογλη, καὶ Δ. Μελετοπούλου, καὶ νὰ διορίσῃ ἀντ' αὐτῶν τοὺς ΚΚ. Κ. Προβελέγγιον ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, Σ. Βλάχον ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, καὶ τὸν Ἀνδρέαν Δανόπουλον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850, εἰς τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ζητήσας τὸν λόγον διὰ νὰ ἐπιφέρω γενικάς τινας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δὲν προτίθεμαι νὰ κάμω λόγον κατ' αὐτοῦ ἀλλὰ θέλω λαλήσει περὶ τῶν ἀταξιῶν αἵτινες εὑρίσκονται εἰς αὐτό.

Ἔξοδα ἄτινα παρουσιάζονται ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν βουλευτικῶν σωμάτων ὡς λίαν ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἢ ἄλλην Κυβερνητικὴν πρᾶξιν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ βραδύτης τῆς πληρωμῆς δύναται νὰ φέρῃ βλάβην, δύναται νὰ δαπανηθῶσιν ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου λαμβάνοντος πρὸς τοῦτο τὴν ἀνήκουσαν πίστωσιν διὰ τῶν ἀνηκόντων Β. Διαταγμάτων· ἀλλ' εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἀπαντῶ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ἔξοδα πολλὰ ὀλίγον ἀναγκαῖα καὶ κατεπείγοντα καὶ μὴ ἀπαιτοῦντα τοιαύτην ἐπιτάχυνσιν πληρωμῆς.

Ἐξετάζων τὸν τύπον τοῦ νομοσχεδίου, παρατηρῶ ὅτι, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ συζητήσωμεν κατ' ἄρθρον, διότι τὸ 1 ἄρθρον αὐτοῦ περιέχει τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ζητουμένων πιστώσεων ἐν δραχ. 89,187 καὶ 40/100, τὰ δὲ μερικὰ κονδύλια τῶν διαφόρων κεφαλαίων καὶ ἄρθρ. τῶν διαφόρων ὑπουργείων περιέχονται μόνον εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ προσφύγωμεν.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης τῆς ἐπιτροπῆς θεωρῶ ὅτι ἐπληρώθησαν δρ. 4822 δι' ἀποζημιώσιν τινα ζητηθεῖσαν ἀπὸ τὴν πρεσβείαν μιᾶς δυνάμεως, ἣν τὸ ὑπουργεῖον ἀνεγνώρισεν, ἐνῷ συγχρόνως ὑπῆρχεν ἑτέρα αἴτησις ἐκ μέρους τῆς πρεσβείας μιᾶς ἄλλης δυνάμεως, τὴν ὁποίαν δὲν ἀνεγνώρισεν· ἀμφοτέρας ταύτας θεωρῶ μὴ δικαιολογημένας καὶ μὴ διαφερούσας πρὸς ἀλλήλας ὡς πρὸς τὸ ἄδικον.

Ἐκ τῶν ἐκθέσεων πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ βλέπω ὅτι ἡ Βουλὴ ἠλάττωσε κατὰ δραχ. 4,777 τὰ ἔξοδα τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρέσβεως καὶ ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἂν τὰ ἔξοδα ταῦτα ἐπληρώθησαν ἢ οὔ; ἂν ἐπληρώθησαν πῶς τότε δὲν ἀνεγνωρίσθη τὸ ἀκριβὲς ποσόν, ἀλλ' ἀνεγνωρίσθη μετὰ παρέλευσιν τοσούτου καιροῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἤτοι τὴν 18 Δεκεμβρίου 1851, ἂν δὲ ἐπληρώθησαν παρατηρῶ ὅτι δὲν δύνανται ἤδη νὰ πληρωθῶσι, διότι παρῆλθε τὸ ἔτος καὶ ἡ χρῆσις εἰς ἣν ἀνάγονται, ἐπειδὴ κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους τὰ βιβλία ἔκλεισαν, καὶ κατὰ τοὺς λογιστικοὺς τύπους πᾶν ἔξοδον τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1850 δὲν δύναται νὰ καταχωρηθῇ εἰς αὐτὰ ἀλλ' ὑπάγεται εἰς τὰ ἔξοδα τῆς κατηγορίας καὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν κλεισμένων χρήσεων. Ἂν ἐξετάσωμεν τὸ περὶ θεάτρου ἔξοδον, εὑρίσκομεν ὅτι τοῦτο οὔτε κατεπείγον ἦτον, οὔτε ποσῶς ἀναγκαῖον, κατ' ἐμὴν ἰδέαν, καὶ ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ ἡ ἀνήκουσα πίστωσις ἀπὸ τὰ βουλευτικὰ σώματα· τὰ αὐτὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὰ περισσότερα ἄλλα κονδύλια.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ φέρω εἰς γνῶσιν διὰ νὰ μὴ συμβαίνωσι τοῦ λοιποῦ τοιαῦτα.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς·

Ὀλίγας λέξεις θέλω εἰπεῖ διὰ νὰ βάλω εἰς θέσιν τὴν Γερουσίαν νὰ γνωρίσῃ ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὅπως εἰσήχθη εἶναι ἐντὸς τῆς τάξεως. Ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι ἐν ἀπουσίᾳ τῶν βουλευτικῶν σωμάτων δὲν ζητοῦνται ἢ πληρόνονται εἰμὴ τὰ ἔξοδα τὰ κατεπείγοντα, ἀλλὰ δὲν εἶπε συγχρόνως καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ κατεπείγοντος. Τὰ κατεπείγοντα εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχέδιον τὸ συζητηθὲν μόνον ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ τὰ ὁποῖα κατονομάζονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1852, δυνάμει τῆς ἀρχῆς ἥτις εἰς αὐτὸ ἐκανονίσθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν. Μὴ ὑπάρχοντος ὁρισμοῦ τινος τοῦ κατεπείγοντος, τὸ Ὑπουργεῖον ἐθεώρησεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ κατεπειγούσας τὰς ζητουμένας πιστώσεις· ἀλλὰ τὴν πεποίθησίν του ταύτην δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων.

Ἐὰν εἶχέ τις τὸν καιρὸν νὰ συζητήσῃ ἓν πρὸς ἓν τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν ζητουμένων πιστώσεων θέλει τὰ εὕρει ὅλα κατεπείγοντα.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ προλαλήσαντος παρι-

στράφη εἰς τὸ ὅτι τὸ νομοσχέδιον περιέχει ὑπὸ μόνον ἓν ἄρθρον τὸ ποσὸν τῶν πιστώσεων· ἀλλ' εἰς τὸ νομοσχέδιον ὑπάρχουσι προσηρτημένοι καὶ ἰδιαίτεροι πίνακες τῶν καθ' ἕκαστα κεφαλαίων καὶ ἄρθρων καὶ δύναται πᾶς τις Γερουσιαστὴς νὰ ἐξετάσῃ καὶ συζητήσῃ ἓν πρὸς ἓν ταῦτα μ' ὅλην τὴν λεπτομέρειαν.

Τὸ τρίτον μέρος τῆς ἀγορεύσεώς του περιστράφη ὅτι ἡ Βουλὴ ἠλάττωσε κατὰ δραχμάς τινας τὰ ἔξοδα τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρέσβεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξήγαγε διάφορα συμπεράσματα· τὰ ἔξοδα ταῦτα εἰσὶ πληρωμένα. τὸ Ὑπουργεῖον κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους **1850** ἢ κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους **1851**, ὅτε ἐζήτησε τὴν διὰ βασιλικοῦ Διατάγματος πίστωσιν καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ περὶ πιστώσεως τούτων νομοσχέδιον, δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ τὸ ἀκριβὲς ποσὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε τὸ ποσὸν μιᾶς τριμηνίας ὅπερ καὶ κατεχωρίθη εἰς τὰ λογιστικὰ βιβλία, ὡς κατεχωρίθησαν καὶ τὰ ἀπέναντι αὐτοῦ πληρωθέντα, περὶ τῶν ὁποίων καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος καὶ κατὰ τὸ ἀκόλουθον δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπικύρωσις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων καθόσον ἐκ τούτου οὐδεμία παράβασις γίνεται εἰς τοὺς λογιστικοὺς τύπους.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν δι' ἀποζημίωσιν πληρωθεῖσαν ποσότητα εἰς τὴν ἐνταῦθα Γαλλικὴν πρεσβείαν δὲν κάμνω λόγον διότι περὶ αὐτῆς θέλει λαλήσει ὁ συναδελφός μου ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων κατανοεῖ ἡ Γερουσία ὅτι οὐδεμία ἀταξία ὑπάρχει εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὁ προαγορεύσας γερουσιαστὴς εἶπεν· ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν ὀλίγοις ἐξέθηκε τὰς παρατηρήσεις του, ἐγὼ ἐν ὀλιγωτέροις θέλω ἀντικρούσει αὐτάς· εἶπεν, ὅτι δὲν ἔδωσε τὸν ὁρισμὸν τοῦ κατεπείγοντος, ὑπεκφυγὼν νὰ εἴπῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ῥητῶς εἶπον· διὰ τοῦ τρόπου τούτου θέλει νὰ βάλῃ εἰς ἀμφιβολίαν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σαφῶς ἐξέφρασα, ὅτι δηλαδὴ ζητοῦν· αἱ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν πιστώσεις περὶ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ βραδύτης φέρει ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον.

Εἶπεν ὅτι ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν τὸ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐπιψηφίσθη ἐν τῇ Βουλῇ ἀλλὰ δὲν εἰσήχθη εἰς τὴν Γερουσίαν, κατονομάσας σύμφωνα μὲ τὴν καθιερουμένην ὑπὸ τούτου ἀρχὴν τὰ κατεπείγοντα ἔξοδα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἔτους **1852**· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἂν ἐπραξεν

ὁ κύριος ὑπουργὸς δὲν εἶναι καλόν, διὰ νὰ μὴ εἴπω ὅτι εἶναι ἔγκλημα.

Εἶπεν ὅτι ἂν ἀναφέρωνται ὑπὸ ἓν μόνον ἄρθρον ὅλαι αἱ πιστώσεις ὑπάρχει ὅμως εἷς πίναξ περιέχων ἓν πρὸς ἓν τὰ διάφορα κεφάλαια, καὶ εἷς τῶν κυρίων γερουσιαστῶν ἐπρόσθεσεν ὅτι δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν ἓν πρὸς ἕν· ἀλλ' ἐγὼ εἶπον ὅτι συζητοῦντες καὶ ἐπιψηφίζοντες τὸ **1.** ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἓν πρὸς ἓν τὰ διάφορα κεφάλαια τῶν πιστώσεων, ἀλλὰ θέλομεν καταρύγει εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐπιτροπῆς· οὕτω δὲ ὁμιλήσας δὲν ἔπραξα καμμίαν ἔλλειψιν, ἀλλ' εἶπον ὅ,τι πραγματικῶς ὑπάρχει καθόσον ἀφορᾷ τὴν ζητηθεῖσαν ὑπὸ μιᾶς δυνάμεως ἀποζημίωσιν, εἶπον ὅτι μεταξὺ ταύτης ἀναγνωρισθείσης καὶ μιᾶς ἄλλης ζητηθείσης ἀπὸ μίαν ἄλλην δύναμιν μὴ ἀναγνωρισθείσης δὲν βλέπω καμμίαν διαφοράν.

Ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρέσβεως παρατηρῶ ὅτι δὲν θεωρῶ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ἐσυζητήθη τοῦτο ἐν αὐτῇ, τὴν ὁποίαν ἔχω ὑπ' ὄψιν, καὶ καθ' ἣν, ὡς ἐπομένου τοῦ χρόνου τῆς κλείσεως τῶν βιβλίων, δὲν δύνανται νὰ πληρωθῶσιν ἔξοδα τοῦ ἔτους **1850**, ἀλλ' ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν κλεισμένων χρήσεων.

Εἶναι παράδοξος, ἐπέμεινεν ὁ προαγορεύσας ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ τακτικὴ τοῦ προλαλήσαντος Κ. γερουσιαστοῦ τοῦ πάντοτε ἐπιλαμβανομένου ἀπὸ τὸ ἀσθενέστερον μέρος τῶν συζητήσεων· ὁ Κ. γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι ἐνήργησα ἐφ' ἑνὸς Νόμου ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ δὲν ἐσυζητήθη εἰς τὴν Γερουσίαν δὲν εἶναι νόμος. Ἀπαντῶν λέγω ὅτι δὲν εἶχον ἀνάγκην νὰ ἀκολουθήσω Νόμων τινὰ, διότι τὸν ὁρισμὸν τοῦ κατεπείγοντος δύναμαι νὰ δώσω εἰς ἀντικείμενα ὅλως διαφορετικὰ ἀπὸ τὴν γνώμην τοῦ ἄλλου· εἶπον καὶ λέγω ὅ,τι καὶ εἰς ἄλλα ἔθνη ἐγένετο καὶ γίγνεται ὡς εἰς τὴν Γαλλίαν ἢ καὶ τὴν Ἀγγλίαν· ὑπάρχει εἰς Νόμιος εἰς ὅλα τὰ ἔθνη καλούμενος τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ κατὰ τὸν ὁποῖον ὁρίζονται τὰ ἀντικείμενα τὰ λίαν κατεπείγοντα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ζητῶνται πιστώσεις ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν. Ἐὰν λοιπὸν ἔκαμα χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου τοῦ ἐπιψηφισθέντος ἀπὸ τὸ ἕτερον νομοθετικὸν σῶμα καὶ μέλλοντος νὰ ἐπιψηφισθῇ μετ' ὀλίγον καὶ ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦτο, ὁρίσας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ **1852** τὰ κατεπείγοντα κεφάλαια καὶ ἄρθρα ἐπὶ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ζητηθῶσι

πιστώσεις ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, δὲν ἔπραξα ἔγκλημα, ἀλλ' ἤθελησα νὰ φέρω μίαν τάξιν καὶ νὰ κανονίσω τὰ κατεπείγοντα ἄρθρα καὶ κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰ ὁποῖα εἰς ἄλλος ὑπουργὸς δύναται νὰ μετατρέψῃ, διότι ὁ ὁρισμὸς τοῦ κατεπείγοντος ὑπάγεται εἰς τὴν κρίσιν ἑκάστου, δυναμένου νὰ θεωρήσῃ μὴ κατεπείγοντα ὅσα θεωροῦνται κατεπείγοντα ὑπ' ἄλλου, καὶ ἄτινα εἶναι ὄχι μόνον ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα φέρουσι ζημίαν εἰς τὸ δημόσιον ὡς ἐκ τῆς βραδύτητος τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα φέρουσι ζημίαν εἰς οἱονδήποτε πολίτην.

Ἐκ τῆς τελευταίας ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἀποδίδοντος ἄγνοιαν τῶν λεχθέντων περὶ τοῦ κατεπείγοντος, λαμβάνων ἀφορμὴν ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω ἓν πρὸς ἕν τὰ κεφάλαια τῶν προκειμένων συμπληρωτικῶν πιστώσεων· παραλείπων τὰ λοιπὰ ἔρχομαι ἐπὶ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ διὰ μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρέσβεως. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ἐρωτῶ τὸν κύριον ὑπουργόν, ὑπάρχει τὸ κατεπείγον, ἐνῷ ὁ κύριος πρέσβυς διορισθεὶς κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἀνεχώρησε κατὰ τὰ μέσα τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε ἦτον εἰς ἐνέργειαν τὰ Βουλευτικὰ σώματα ἢ μετ' οὐ πολὺ ἔμελλον ν' ἀρχίσωσι τὰς ἐργασίας των καὶ ἠδύναντο νὰ ζητηθῶσιν ἀπὸ αὐτὰ αἱ ἀνήκουσαι πιστώσεις; τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ λοιπὰ κεφάλαια τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος πιστώσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἂν καὶ ἔφερον τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις ἃς ἔκαμον εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου, δὲν προτίθεμαι ὅμως νὰ καταψηφίσω.

Δύω λέξεις εἰσέτι θέλω εἰπεῖ εἰς προσθήκην τῶν ἀγορεύσεών μου, ἐπίφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπιμένω καὶ διϊσχυρίζομαι ὅτι εἰσαγαγὼν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἔπραξα ἐντὸς τῆς τάξεως, διότι κάλλιον ἐπιθυμῶ νὰ πληρώσω ἐξ ἰδίων μου δέκα χιλιάδας δραχμὰς διὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν προκειμένων πιστώσεων, ἢ νὰ μεμφθῶ ὅτι δὲν ἔπραξα ἐντὸς τῆς τάξεως, καὶ ἀδιαφορῶ ἂν ὁ προαγορεύσας Κ. γερουσιαστὴς καταψηφίσῃ ἢ μὴ ἐπὶ τῶν προκειμένων πιστώσεων.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν. Ἐπειδὴ ὁ ἔντιμος γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅσα κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀνέφερε, ἔκαμε καὶ παρατηρήσεις τινὰς ἀφορώσας τὸ ὑπουργεῖον τοῦ ὁποίου τὴν διεύθυνσιν εἶμαι ἐπιτετραμμένος, λαμβάνω τὸν λόγον πρὸς ἀντίκρουσιν, καὶ πρῶτον θέλω λαλήσει περὶ τοῦ κατεπείγοντος, τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὁποίου ἐπεχειρίσθη νὰ δείξῃ ὁ κύριος Μαγγίνας.

εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ κατεπείγον εἶναι λέξις μὴ ὑπαγομένη εἰς ὁρισμὸν τῆς λογικῆς· εἶναι ὅμως ἀναντίῤῥητον ἐπίσης ὅτι ἡ λέξις αὕτη δὲν εἶναι ἐξοβελιστέα, καθὼς εἶπεν, ὁ Κ. γερουσιαστὴς, « λέξις μὴ ὑπαγομένη εἰς ὁρισμὸν πρέπει νὰ ἐξοριαθῇ τοῦ λεξικοῦ· » ἐρωτῶ δὲ ὅτι ἂν λάβῃ τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ ἀκροασθῇ θέλει πεισθῆν. Ἡ λέξις κατεπείγον, ἂν καὶ δὲν ὑπάγηται εἰς ὁρισμὸν λογικὸν, ὁρίζεται ὅμως ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων· ὀρθῶς λοιπὸν ἔπραξε τὸ ὑπουργεῖον προκαλέσαν τὴν διὰ πιστώσεων δαπάνην· ἀλλ' ἴσως μὲ εἶπεῖ ἐνταῦθα ὁ ἔντιμος Κ. γερουσιαστὴς, αἱ περιστάσεις ἦσαν τάχα τοιαῦται ὁρίζουσαι τὸ κατεπείγον; Τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν περίστασιν, καὶ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἤθελεν ὑπαγορεύσει εἰς αὐτὸ τὸ κατεπείγον, ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη τοῦ ὑπουργείου εἶναι ἐκπλήρωσις ἑνὸς καθήκοντος, ἑνὸς χρέους, ἐὰν θέλητε. Προχωρῶν ἀκολούθως ὁ Κ. γερουσιαστὴς εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς ἰδέας τοῦ κατεπείγοντος, εὗρεν ἀμέσως τὴν πίστωσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἀνέγνω δὲ μεταξὺ τῶν ἄλλων λόγων τῆς ἐκθέσεως διὰ τὴν δαπάνην ταύτην καὶ τοὺς ὑπαγορεύσαντας πολιτικοὺς λόγους· τὴν περίστασιν ταύτην τῆς ἀποστολῆς ὁ Κ. γερουσιαστὴς δὲν θεωρεῖ κατεπείγουσαν, διότι ὁ παρὰ τῇ Γαλλίᾳ πρέσβυς μας ἀνεχώρησε τὴν 20 Νοεμβρίου, εἴκοσι δηλ. ἡμέρας μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Συνόδου τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἠδύνατο χωρὶς νὰ προκαλέσῃ πίστωσιν, νὰ ζητήσῃ ταύτην ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ σώματα. Εἰς ἀπάντησιν τῶν παρὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα λεχθέντων παρατηρῶ ὅτι ὁ πρέσβυς παρὰ τῇ Γαλλίᾳ ἀνεχώρησε τὴν 16 Ὀκτωβρίου ὅτε τὰ νομοθετικὰ σώματα δὲν εἶχον συνέλθει ἀκόμη, ἀλλὰ καὶ ἂν ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ Βουλαί, τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἦτον εἰς θέσιν νὰ ἐπιψηφίσῃ ταύτας ἀμέσως, ὁ δὲ πρέσβυς, ἂν ἅμα μετὰ τὸν διορισμόν του δὲν ἐλάμβανε προκαταβολήν τινα, δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀναχωρήσῃ· ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἦτο ὡς εἶναι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, λίαν κατεπείγον. Ἢ μήπως τάχα ἠθέλατε Κύριοι! ἀφ' οὗ συνεστήθησαν κακουργιοδικεῖα καὶ ἔφερον μάρτυρας ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον τοῦ Κράτους εἰς τὸ ἄλλο, ἠθέλατε νὰ μὴ ἐπληρώνοντο οἱ μάρτυρες οὗτοι ἢ οἱ ἔνορκοι ἢ οἱ Σύνεδροι; ἠθέλατε νὰ μὴ προκαλέσῃ τὸ ὑπουργεῖον πίστωσιν; δὲν ἦτο τάχα καὶ τοῦτο κατεπείγον; ἀλλὰ πρὸς τί νὰ σᾶς ἀπασχολῶ ἀναφέρων ἓν πρὸς ἓν τὰ διάφορα κεφάλαια· ἂν δὲ κεφαλαίων τι θεωρῆται ἤδη ὄχι τόσον κατεπείγον, τὸ ὑπουργεῖον τότε τοὐλά-

χιστον ὡς τοιοῦτον τὸ εἰσώφρησα. Μετὰ τὴν περὶ τοῦ κατεπείγοντος ἐξήγησιν χωρῶ ἤδη εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ λόγου μου. Ἂν καὶ ἀδόκιμος περὶ τὰ λογιστικά, δ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ αὐτὰ τὰ ὁποῖον προϊσταμαι ὑπουργεῖον, ἐρρύντισα καὶ εὗρον ὅτι συμφωνότερον μὲ τοὺς λογιστικοὺς κανόνας ἤθελεν εἶσθαι ἂν ἔμενε τὸ ποσὸν αὐτὸ τῆς πιστώσεως, ὁποῖον ἐζητήθη ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ὄχι ὅπως κατεβιβάσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ἡ βασ. ἐξουσία, μὴ ἐνεργείᾳ ὄντων τῶν βουλευτ. Σωμάτων, συγκεντρώνει τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐκδίδει διατάγματα δαπανῶν ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν βουλευτ. σωμάτων ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῶν ὑπουργῶν· τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν δαπανῶν καταχωρίζονται εἰς τὰ δημόσια βιβλία· ὅταν τὸν Ὀκτώβριον διωρίσθη εἰς τὴν Γαλλίαν πρέσβυς, ὁ δὲ εἰς τὴν Γαλλίαν μετετέθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐζητήθη πίστωσις τριμήνου ὁλικὴ, ὑπετίθετο ὅτι ἤθελεν ἀναχωρήσει τότε, καὶ ἤθελε γίνει χρῆσις ὁλοκλήρου τῆς τριμήνου ταύτης πιστώσεως, εἰς δὲ τὰ δημόσια βιβλία ἐπέρασε πίστωσις τριῶν μηνῶν διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος· ἅμα συνῆλθον αἱ Βουλαὶ ἔσπευσε τὸ ὑπουργεῖον νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτὴν, διότι δὲν προέκειτο εἰμὴ νὰ δώσουν τὰ νομοθετικὰ σώματα τὴν συγκατάθεσίν των ὡς συμπλήρωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἂν δὲ ἔγινε ἢ δὲν ἔγινε χρῆσις ὅλου τοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως ἦτο ἀδιάφορον, διότι τὸ περιπλέον τῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἔγινετο χρῆσις ἠκυροῦτο διὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ. Χαίρω λαλῶν εἰς ἄνδρας λίαν ἐξησκημένους περὶ τὰ λογιστικὰ, καὶ φρονῶ ὅτι γίνομαι ἀρκετὰ καταληπτὸς εἰς αὐτούς. Οὕτω λοιπὸν ὅταν εἰσήχθησαν καὶ αἱ ἄλλαι πιστώσεις, τότε καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν καθυπέβαλεν ὅλην τὴν πίστωσιν, ἂν καὶ δὲν ἔκαμε χρῆσιν τοῦ ὅλου ποσοῦ αὐτῆς, διὰ νὰ μὴ γίνῃ μεταβολὴ εἰς τὰ δημόσια βιβλία, καθόσον ἤθελεν ἀνενεχθῆν ἡ ἀκύρωσις αὐτῶν εἰς τὸν ἀπολογισμόν. Ἡ Βουλὴ ὅμως ἤθέλησεν ἀπὸ τοῦδε νὰ κάμῃ ἐκπεσμὸν τοῦ μὴ χρησιμεύσαντος ποσοῦ· ὁ βουλευτὴς κύριος Δράσος, ὁ ἱκανῶς περὶ τὰ λογιστικὰ ἔμπειρος, μοὶ παρετήρησεν ὅτι καὶ οὕτω ἐκπιπτομένου τοῦ ποσοῦ διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐγένετο χρῆσις, δὲν γίνεται ἀταξία, ἂν καὶ εἶναι ἀληθὲς μὲ εἶπεν, ὅτι γίνεται μικρά τις ἐργασία, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἀβλαβὴς· οὕτω συγκατένευσα καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἐν τῇ Βουλῇ γενομένην ταύτην πρᾶτασιν, ἂν καὶ θέλῃ γίνει μικρά τις ἀταξία εἰς τὴν λογιστικότητα, ἐνῷ ἄλλως οὐδεμία ἀταξία εἰς τὰ δημόσια βιβλία ἤθελε γενεῖ· φρονῶ δὲ ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὁ συναδελφός μου ἔδοσε

μίαν ἐξήγησιν σύμφωνον καθ' ὅλους τῆς λογιστικότητος τοὺς κανόνας.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ περὶ τοῦ ἐμπόρου Φάλιγ ζήτημα ὀλίγα τινὰ θέλω εἰπεῖν· καὶ τοῦτο εἶναι λίαν κατεπείγον· διότι εἶχε δοθῆν εἰς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν ἔγγραφος ὑπόσχεσις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἀπὸ τῆς 2 Μαΐου, δι' ἧς ὑπίσχετο τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐντὸς τριῶν μηνῶν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τούτου· ὅταν τὸν Αὔγουστον τοῦ 1850 τὸ ὑπουργεῖον προσεκλήθη ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων τοῦ τόπου, ἡ προθεσμία πρό ἑνὸς περίπου μηνὸς εἶχε λήξει, διότι εἶχον παρέλθει ἀπὸ τοῦ Μαΐου 4 μῆνες· ἔπρεπε νὰ πληρωθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο· μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ 1850 νὰ ἐξετάσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τούτου· ἦτο ὅμως τῆς τιμῆς, τῆς ὑπολήψεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ὑπόσχεσις αὕτη· διότι Κυβέρνησίς τις δικαιοῦται νὰ ζητῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποσχέσεων τὰς ὁποίας τῇ ἔδωκεν ἑτέρα Κυβέρνησις· μένει ὅμως νὰ ἐξετασθῇ τίς ὁ δόσας τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ ἂν ἔδωκε ταύτην ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου· καὶ οὗτος μόνος εἶναι ὑπεύθυνος. Ἡ ὑπόσχεσις ὅμως αὕτη θεωρεῖται ὡς δικαίωμα κεκτημένον, παρὰ τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας· ἡ δὲ Κυβέρνησις ἡ Ἑλληνικὴ ὤφειλε νὰ τὴν θεωρῇ ὡς ἱερὰν, καὶ νὰ μὴ ἀποποιηθῇ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος της ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως.

Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἀντέταξεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, παρεξέτεινε τὴν ὁμιλίαν του εἰς τὸ κατεπεῖγον καὶ τέλος πάντων εἶπεν ὅτι ἀφ' οὗ τὸ ὑπουργεῖον ἐθεώρησε τὰς δαπάνας ταύτας κατεπειγούσας, αἱ δαπάναι αὗται πρέπει καὶ νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τοιαῦται· ἀλλ' οὕτω, Κ. ὑπουργὲ, δύνασθε νὰ θεωρήσητε καὶ ὅλο τὸν προϋπολογισμὸν ὡς κατεπεῖγον καὶ διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων νὰ ἐκδώσητε τὰς ἐπὶ τούτου ἀναγκαιούσας πιστώσεις· τὸ κατεπεῖγον ὁρίζεται ἐκ τῶν περιστάσεων, αἱ περιστάσεις δὲ δεικνύουσιν ὅτι δὲν ἦσαν κατεπείγουσαι, διότι καὶ ἐβράδυνον, καὶ ἐν τῇ βραδύτητι ταύτῃ τὰ νομοθετικὰ σώματα εἶχον συνέλθει.

Δ'ις, ἐπάνηγεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ κατεπείγοντος, ἀλλὰ καὶ ἡ συζήτησις καὶ ὁ τόπος εἶναι ἀκατάλληλος· τὸ οὐσιῶδες ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐποίου ἔπρεπε νὰ περιστραφῇ ἡ συζήτησις εἶναι· ἂν αἱ πληρωμαὶ εἶναι δικαίωμα ἢ οὔ· καὶ ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέφρασεν ὅτι ἤθέλησε νὰ ἐφαρμώσῃ τὴν ἀρχὴν

τοῦ νομοσχεδίου του τὸ ὁποῖον ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, χωρὶς νὰ ἐπιψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἔρχομαι ἤδη μετ' ἀγανακτήσεως ἂν καὶ δὲν βλέπω, μὲ λύπην μου, παρόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως, τὸν Κ. Κριεζῆν, μεθ' οὗ καὶ ὑπηρέτησα καὶ προεκινδύνευσα εἰς δυσκόλους περιστάσεις, διὰ νὰ παραπονεθῶ, διότι οὗτος διὰ τῆς ὑπογραφῆς του μὲ κατεδίκασεν ἤδη ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἐμπόρου Φόλεϋ Γάλλου· τὴν δὲ ἀγανάκτησίν μου ταύτην ἔφερεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, εἰπών, ὅτι πρότιμᾷ νὰ καταδικασθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν οἱουδήποτε κεφαλαίου τῶν πιστώσεων, παρὰ νὰ κατακριθῇ ὡς ἀνόητος· διὰ τί ὅμως ὁ Κ. Χρηστίδης νὰ μὴ παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν τῆς περὶ τοῦ Γάλλου Φόλεϋ ὑποθέσεως, ἀλλὰ νὰ προκαλέσῃ δικηγορικὰ συμβούλια καὶ ἐπὶ τέλους νὰ φέρῃ εἰς τὰ βουλευτικὰ σώματα τὴν ἀρχὴν ταύτης; Εὐχαριστῶ ὅμως τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας, καὶ ἰδίως τὸν Κ. Προβιλέγγιον, τὰ ὁποῖα μὲ ἀπήλλαξαν τῆς μοίρης, ἣν ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον ἤθέλησε νὰ μοὶ προστρίψῃ, ἀποδιδὸν εἰς τὸν Λόντον πρῶτον τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ χρέους τούτου· πρῶτος Κύριοι! ἀνεγνώρισεν ὁ προκάτοχός μου Κ. Βάλλης (τὸν ὁποῖον δὲν μέμφομαι, ἐπειδὴ πάντοτε ἐθεώρησα τὸ ἠθικὸν μέρος τῆς τῆς Κυβερνήσεως, καὶ οὐχὶ τὰ πρόσωπα, ἄλλως τε, τὸ κατ' ἐμὲ ἡ πρᾶξίς του δὲν εἶναι προσβλητέα,) τὴν ἀρχὴν τοῦ χρέους τούτου, ἐγὼ δὲ δεύτερος εἶπον ὅτι ἡ Γαλλικὴ πρεσβεία δὲν δύναται νὰ εὕρῃ τὸν παρανομήσαντα τελώνην ἢ πλοίαρχον, ἀλλ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοῦτο διὰ τὸ σφάλμα τῆς διαγωγῆς τῶν ἀναιτίων ὑπαλλήλων της. Ἔρχομαι ἤδη νὰ εἴπω ὅτι οὐδεὶς πολιτικὸς ἄλλος λόγος ὑπεχρέωσε τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀρχῆς ταύτης· καὶ ὅτι ἡ Γαλλικὴ πρεσβεία δὲν εἶχεν ἀδίκους ἀπαιτήσεις· ἡ Γαλλικὴ πρεσβεία συνέδραμε τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν μεθ' ὅσης οἷόν τε εἰλικρινείας καὶ αὐταπαρνήσεως· ὡς δημόσιος ἀνὴρ ὀφείλω νὰ κηρύξω παρρησίᾳ καὶ ἤδη τὴν σύμπραξιν τὴν ὁποίαν ὁ προϊστάμενος ταύτης (τῆς πρεσβείας) προσέφερε τότε εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν· ὁ πλοίαρχος κατὰ τὸν ἐμπορικὸν Κώδικα εἶναι ὑπεύθυνος ἀφ' ἧς στιγμῆς παραλάβῃ τὸ πρᾶγμα μεχρισοῦ τὸ φέρει εἰς τὸν διὰ τὸν ὁποῖον εἶναι προσδιωρισμένον τόπον· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ πλοίαρχος παρέλαβεν ἀπὸ Μασσαλίαν τὸ κιβώτιον, τὸ ἔφερε δὲ εἰς παραλαβὴν τοῦ βιβλιοπώλου Κ. Νάστ, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ παραλάβῃ, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὰ ἐν αὐτῷ εἴδη δὲν ἦσαν τὰ

παρ' αὐτοῦ παραγγελθέντα, καὶ οὕτω παρεκατατέθη εἰς τὸ τελωνεῖον. Ὁ νόμος λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προσδιορίζεται δι' ἀποφάσεως ὁ τόπος εἰς ὃν θέλει τεθῆν τὸ πρᾶγμα· ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ τελώνης ἐδέχθη τὸ κιβώτιον τὸ ὁποῖον διευθύνετο εἰς Ἀθήνας ἐν τῷ ἀποταμιευτηρίῳ παρανόμως, ἔπρεπε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ἀποστέλλοντα, καὶ νὰ μὴ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν πλοίαρχον. Ἀπορῶ δὲ πῶς ὁ Κ. πρωθυπουργὸς, ὁ τοσοῦτος μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπενεγκών, δὲν ἐνθυμεῖται, ἀλλ' ἔρχεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς του, διὰ τοῦ πρίσματος τῶν προσωπικοτήτων γινομένων μὲ σκοπὸν ἄλλον παρ' ἄλλων διαδραματιζόμενον, νὰ καταδικάσῃ ἀνθρώπους, νὰ προσβάλῃ τιμὰς καὶ ὑπολήψεις ἀνδρῶν, οἵτινες εἰργάσθησαν μεθ' εἰλικρινείας καὶ αὐταπαρνήσεως εἰς τὰς πλέον δυσκόλους περιστάσεις, καὶ οἵτινες ἔπαθον καὶ ἴσως διεκινδύνευσαν διὰ νὰ ἀποπλύνωσιν ἁμαρτίας ἄλλων, χάριν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ θρόνου καὶ τοῦ ἔθνους.

Δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω, ἐπήνεγκεν ἄλλος, τὰ περὶ τῆς δοθείσης ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἔμπορον Γάλλον, καθὼς καὶ τὰς περιστάσεις αἱ ὁποῖαι ὑπεχρέωσαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ πληρώσῃ αὐτάς, ἐρωτῶ μόνον τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις κατὰ τοῦ ἐμπόρου ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἔλαβεν ὀπίσω τὸ κιβώτιον καὶ εἶναι ὑπόχρεως νὰ δώσῃ λόγον περὶ αὐτοῦ; ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπαντῶν εἶπεν ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη πρὸ πολλοῦ εὑρέσκεται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ ἀγνοεῖται ἡ ἔκβασις αὐτῆς.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὠφείλω εἶπεν, ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος πρωθυπουργοῦ Κ. Α. Κριεζῆ, κατὰ τοῦ ὁποίου ἀπευθύνθη μία προσβολὴ, νὰ δώσω τὴν δέουσαν ἀπάντησιν. Ὁ προαγορεύσας γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν ὅτι λυπεῖται διότι ὁ Κ. Α. Κριεζῆς διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὸν κατεδίκασεν, ἐνῷ μαζὶ συνέπραξαν καὶ συνεκινδύνευσαν· ἡ ἀγανάκτησις αὕτη τοῦ Κ. γερουσιαστοῦ εἶναι παράκαιρος διότι δὲν φέρεται ἐνώπιόν σας ἤδη τὸ πρόσωπον τοῦ γερουσιαστοῦ ὡς ὑπεύθυνον, καθὸ ἀνήκουσης τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἰς τὰ δικαστήρια.

Σᾶς εἶπον ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὁρισθέντων ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς Κυβερνήσεως ἔσπευσε νὰ ἐγκρίνῃ καὶ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν ἣν προλαβὸν τί μέλος τῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως ἔδωσε, διότι ἐθεώρησε καθῆκόν του, ἔργον τιμῆς, καὶ ἐντὸς τοῦ δημοσίου δικαίου νὰ πράξῃ τοῦτο. Σήμερον δὲν πρόκειται ποσῶς περὶ τοῦ ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἔπραξεν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα ὑπουργὸς νὰ δώσῃ τὴν τοιαύτην ὑπόσχεσιν εἰμὴ, ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ἐπληρώθη ἡ ἀποζημίωσις τῶν δραχμῶν 4822· μίαν εἰσέτι

παρατήρησιν ἔρχομαι νὰ κάμω καὶ τελειόνω τὸν λόγον· τὸ ὑπουργεῖον ἔπραξε καὶ κάτι τι περισσότερον τοῦ δέοντος· ἀφοῦ προσεκάλεσεν ἓν δικηγορικὸν συμβούλιον καὶ εἶδεν ἐκ τῆς γνωμοδοτήσεώς του ὅτι ἡ ὑπόσχεσις αὕτη δὲν ἔπρεπε νὰ δοθῇ ὡς ἀπάδουσα εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ἐζήτησε καὶ ἀπὸ ἐμὲ μίαν νομικὴν ἐξήγησιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε σήμερον μὲ τὴν τοῦ δικηγορικοῦ συμβουλίου, καὶ ταῦτα πάντα ἐζήτησε, διὰ νὰ θέσῃ ἕνα ὅρον εἰς τὰς πεποιθήσεις καὶ τὴν ἀπόφασίν του· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἰπω ὅτι σήμερον δὲν πρόκειται περὶ τούτου εἰμὴ μόνον ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ἐπληρώθησαν αἱ ἀνωτέρω δραχμαὶ τῆς προκειμένης ἀποζημιώσεως.

Ἀντικρούων τὰ λεχθέντα ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας γερουσιαστὴς προσέθηκεν ὅτι ἄλλα εἰσὶ τὰ λεγόμενα ἤδη ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ ἄλλα εἶναι τὰ γραφόμενα. Ἐγὼ διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν λεγούσης ὅτι « τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐθεώρησε μὲν τὴν παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ Κ. Λόντου ἀναγνώρισιν τῆς ἀποζημιώσεως ὡς ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου κλπ. » θεωρῶ καταδεδικασμένον τὸν Κ. Λόντον καὶ πρέπει νὰ γενῇ ἡ ἀνήκουσα ἐξήγησις.

Ἀπαντῶν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προαγορεύσαντας Κ. ὑπουργούς, ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπε· μὲ τὸ ἴδιον θάρρος μὲ τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ὅτι προτιμᾷ νὰ πληρώσῃ ἐξ ἰδίων του δέκα χιλιάδας δραχμάς, ἢ νὰ μεμφθῇ ὡς εἰσαγαγὼν τὸ νομοσχέδιον ἐκτὸς τῆς τάξεως, μὲ τὸ αὐτὸ λέγω καὶ ἐγὼ ὅτι προτιμῶ νὰ πληρώσω παρὰ νὰ μεμφθῶ ὅτι ἐκτὸς τοῦ νομίμου καὶ τοῦ δικαίου ἔπραξα· τὰ σφάλματα τοῦ ὑπουργείου τοῦ ὁποίου ἀπετέλει μέρος θέλει νὰ καλύψῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς μὲ τὸ πρίτμα τῶν πολιτικῶν λόγων, τῶν δὲ ἄλλων νὰ μέμφηται τὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔπρεπε νὰ παρουσιάζωνται οὕτως ἐ ώπιον τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, διότι φέρουν συνεπείας δυσαρέστους. Εὐχαριστῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν διότι ἐξήγησε σαφέστατα τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἔφερεν οὕτω τὸ ζήτημα ἐνώπιόν σας, σκοπὸν τείνοντα εἰς τὸ νὰ μὲ προσβάλῃ· ἀλλ' ἐγὼ ἔχων τὴν συνείδησιν καθαρὰν δὲν ἐντροπιοῦμαι, καὶ μὲ τὸ ἴδιον θάρρος μὲ τὸ ὁποῖον διεξήγαγον ὑπόθεσιν τόσον ἐπικίνδυνον, μὲ τὸ αὐτὸ παρουσιάζομαι καὶ ἤδη λέγων ὅτι δὲν ἥμαρτον. Εὐχαριστῶ τὸν ἤδη κατέχοντα τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ γερουσιαστὴν Κ. Προβελέγγιον διότι σᾶς ἔφερεν ὡς εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς μίαν ἀλήθειαν ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πρῶτος ὁ ἀναγνωρίσας τὴν ἀπαίτησιν ταύτην· καὶ ταῦτα λέγων δὲν προτί-

θεμαι νὰ προσβάλω τὸν προκάτοχόν μου μὲ τὸν ὁποῖον συνεργαζόμην, ἐπειδὴ τότε ἐθεώρησα τὸ ἠθικὸν πρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὐχὶ ἰδίως τὰ πρόσωπα· οὔτε προσβάλλω τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν ὡς ζητοῦσαν ἄδικα πράγματα, ἐπειδὴ ὡς δημόσιος ἄνθρωπος χρεωστῶ νὰ ἐκφράσω παντὸς ἥμην εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν μᾶς παρέσχε τότε. Ἔπειτα ἦλθεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν Κ. πρωθυπουργὸν ὡς δῆθεν προσβληθέντα ὑπ' ἐμοῦ· ποτὲ δὲν ἐννόησα νὰ προσβάλω κανένα· ἀλλ' ἂν ἡ ἀλήθεια νομίζηται προσβολὴ ἐγὼ δὲν πταίω· μᾶλλον ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἀντέταξε τὸ παραμικρὸν εἰς ὅσα ἐγὼ εἶπον, μ' ὅλα ταῦτα παρατηρῶ εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Κ. πρωθυπουργὸς πρὶν ἢ συγχωρήσῃ νὰ παρουσιασθῇ ἡ ὑπόθεσις ὅπως ἐπαρουσιάσθη, ἔπρεπε νὰ μοὶ κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου λόγους βασιζομένους ἐπὶ τοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ τῶν δεινῶν περιστάσεων τὰς ὁποίας ὁμοῦ διεξήλθαμεν. Διὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ πρῶτος ὁ ἀναγνωρίσας τὴν ἀπαίτησιν, καὶ εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου εἶπον τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν θεωρῶ ὡς ἄδικον τὴν ἀποζημίωσιν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπικαλούμενος ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ὅτι παραδέχθη καὶ ἐπλήρωσε τὴν ἀποζημίωσιν, διότι τὸ προκάτοχον ὑπουργεῖον τὴν εἶχεν ἀναγνωρίσει, δὲν θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν καὶ εἰς ἄλλους, ἀφοῦ ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἤμην ἐγὼ ὁ πρῶτος ὁ ἀναγνωρίσας τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς παραιτέρω συζητήσεως ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Κολοκοτρώνου καὶ Ἰωάννου Στάϊκου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν ψηφίσασα διὰ ψήφων 34 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Λόντος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Τάτζης Μαγγίνας	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Λάμπρος Νάκος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Διαμαντῆς Ν. Ὁλύμπιος	

Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Νικόλαος Πονηρόπουλος	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Νικόλαος Πρασσακάκης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Πλαπούτας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀρσος Μανσόλας	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου		Δημήτριος Χριστίδης	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Γεώργιος Δουβουνιώτης	Ν
Γαΐκας Καρακατζάνης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος			

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Ἐγκριθέντος καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον ἐπίσης πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Ἀναστάσιος Λόντος	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν

Ἀμπρος Νάκος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ν. Πονηρόπουλος	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Ν. Πρασσακάκης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτ. Πλαπούτας	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	
Ἀρσος Μανσόλας		Δημ. Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημ. Χριστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσ. Αἰδωρίκης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Αἰδωρίκης	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος		Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Γαΐκας Καρακατζάνης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν		

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Ἰανουαρίου 1852, ἡμέρᾳ τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. γερουσιαστῶν, παρόντων 37 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κύριος Τάτσης Μαγγίνας, ἀσθενοῦντος τοῦ Κ. προέδρου, προσλαβὼν ἀντὶ τοῦ νοσοῦντος ἑτέρου τῶν γραμματέων τοῦ κυρίου Ἀθ. Γρηγοριάδου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Δημήτριον Χατζίσκον, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Ι. Σταΐκου περὶ τεσσαρακονθημέρου ἀδείας ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ χορηγεῖται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως ἀπέναντι τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852, ἀναγινώσκεται τὸ νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβόν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Λόντος ἔκαμε τὰς ἀκολούθους γενικὰς παρατηρήσεις.

Ἀπορία καὶ λύπη μεγίστη μὲ καταλαμβάνει σήμερον, ὡς καὶ ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ἐλπίζω, ἀφ' οὗ ἐνθυμηθῆτε κύριοι! ὅτι τὸν Ἰούλιον τοῦ 1850 ἐψηφίσατε δύω ἐτῶν προϋπολογισμούς, διὰ νὰ μὴν ὑποπίπτωμεν τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ ἀτόπημα τοῦ νὰ χορηγῶμεν πιστώσεις ἀπέναντι τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅστις ἐπεψηφίζετο σχεδὸν ὁλόκληρος διὰ τῶν πιστώσεων ἐκ προοιμίων, καὶ μόνον διὰ τὸν τύπον ὑπεβάλλετο κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους. Ἔπρεπε, λέγω, μετὰ τοιαύτην θυσίαν νὰ ἔλθωμεν καὶ σήμερον εἰς τοιαύτην παρῳδίαν συνταγματικὴν, εἰς τὴν χορήγησιν τῶν πιστώσεων· καὶ πότε κύριοι! ὅτε ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν διήνυσεν εἰς τὰς πλέον εὐδίους περιστάσεις τὴν ὑπουργικήν του πορείαν, τὸ οἰκονομικόν του στάδιον, καὶ ἠδύνατο, ἐὰν ἤθελε, νὰ παρουσάσῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἀπὸ δεκαεπτὰ ἤδη μηνῶν, καὶ νὰ μὴ μᾶς φέρῃ εἰς τὸ ἀτόπημα νὰ ἐπιψηφίσωμεν ἔξοδα, χωρὶς νὰ ἔχωμεν κἂν ὑπ' ὄψιν τὸν προϋπολογισμόν· ποῦ θέλωμεν φθάσει διὰ τοῦ ἀτοπήματος τούτου; ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα τοιαύτης προδικασίας τοῦ προϋπολογισμοῦ; Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ ἐπενέγκω, διὰ νὰ καταδείξω τὸ ἄτοπον εἰς τὸ ὁποῖον βιαζόμεθα νὰ ὑποπέσωμεν ἀλόγως καὶ ἄκοντες σήμερον· καὶ τῷ ὄντι, πῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, « δὲν δίδομεν πίστωσιν » θέλομεν τότε ὑποπίσει εἰς μυρίας μεμψιμοιρίας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐπιθυμῶ νὰ δώσωμεν χώραν. Τὴν λύπην μου ταύτην καὶ ἀπορίαν διακοινώνω διὰ νὰ συμμερισθῆτε ταύτης, καὶ διὰ νὰ δικαιολογήσω ἐμαυτὸν ἐνώπιον τοῦ κόσμου, ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, ἥτις τότε δὲν θέλει μᾶς ἀδικήσει, δὲν θέλει εἰπεῖ ὅτι καθήμεθα ἐνταῦθα ἀργοῦντες. Ἄλλως τε, κύριοι! μετὰ δεκαετῆ σειρὰν συνταγματικοῦ βίου νὰ μᾶς παρουσιάζηται καὶ σήμερον ἡ διὰ πιστώσεων τῶν δαπανῶν χορήγησις, μετὰ τόσας μάλιστα θυσίας, δὲν εἶναι παράξενον; ὑμεῖς εἴπατε.

Θέλω, ἀντέταξεν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, περιορισθῆν εἰς ὀλίγα, διότι καὶ ὁ προαγορεύσας ἐν ὀλίγοις καὶ περιωρίσθη καὶ ὠμίλησε. Ὑπάρχειν ὁ ἔντιμος προαγορεύσας διὰ τί τόσον βραδέως ὑποβάλλεται ὁ προϋπολογισμὸς, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ Σῶμα εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς πιστώσεις, ἄτοπον τὸ ὁποῖον ἐπροσπάθησε μὲ θυσίαν νὰ θεραπεύσῃ, ἐπιψηφίσας τὸν Ἰούλιον τοῦ 1850 δύω προϋπολογισμούς. Ἐὰν διὰ λόγους ἀκηδείας ἡ βραδύτης αὕτη ἐγένετο ἐδικαιοῦτο ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του καὶ τὴν λύπην ὑμῶν καὶ ἀπορίαν, τὴν τοσοῦτον στενῶς συνδεδεμένην μὲ τὴν τοῦ ἔθνους· φρονῶ ὅμως ὅτι ἠθέλατε σταθμίσει τοὺς ἰσχυροὺς λόγους τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὴν βραδύτητα ταύτην, ἐὰν εἴχατε ὑπ' ὄψιν σας τὸν προϋπολογισμὸν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἠθέλατε συγχωρήσει τὴν ἀταξίαν ταύτην, διότι ἐὰν εἶναι θιασώτης τῆς τάξεως καὶ τῶν τύπων, ἰδίως μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, εἶμαι ἐγὼ· ἐνθυμᾶται βεβαίως ὁ ἔντιμος προλαλήσας ὅτι ἐγὼ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ὑπερήσπιζα τὴν διετῆ ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ νὰ μὴ ψηφίζεται ὁ προϋπολογισμὸς ἀπὸ τὰς Βουλὰς περὶ τὰ μέσα καὶ πολλάκις περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους, διὰ πιστώσεων πάντοτε δαπανωμένων τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, καὶ οὕτω οἱ προϋπολογισμοὶ εἶναι κυρίως ἀπολογισμοὶ, ὡς μηδέποτε ἐγκαίρως συζητούμενοι, καὶ διὰ νὰ ἔχωσι καιρὸν καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ αἱ Βουλαὶ νὰ βασανίζωσι καὶ σταθμίζωσι τίνα τῶν ἐξόδων εἶναι περιττὰ καὶ τίνα ἀναγκαῖα πρὸς παραδοχὴν ἢ ἀφαίρεσιν.

Ἀφ' ὅτου ἐκλήθην εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐθεώρησα τὴν σπουδαιότητα τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ εἰς τοῦτον ἐνησχολήθην σπουδαίως· ἀλλ' ἰδοὺ τί παρουσιάσθησαν· ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1851 ἐψηφίσθη ἀπαραλάκτως ὡς ὁ τοῦ 1850, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκ τοῦ πρώτου ἀφῃρέθησαν αἱ δι' ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ 1850 δραχμαὶ 900,000, διότι ἐσκέφθησαν, καὶ δικαίως, ὅτι αἱ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀνάγκαι, δὲν θὰ ἦσαν βεβαίως αἱ αὐταὶ καὶ διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος· οὐχ ἧττον ὅμως ἀφέθησαν κεναὶ ἀνάγκαι ἄλλαι αἵτινες ἔπρεπε νὰ θεραπευθῶσι· κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἔπρεπε τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἀσχοληθῇ πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τούτων τοῦ 1851· ἐνησχολήθη εἰς τοῦτο, καὶ ἀπέντησε, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω, τὰς μεγαλειτέρας δυσκολίας· πόθεν τοῦτο; διότι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1850 καὶ 1851 εἶχε βάσιν σαθρὰν· ἐστήριζε τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς εἰσπράξεως τῶν βεβαιω-

μένων ἐσόδων. Ἅπαντες δὲ γνωρίζετε ὅτι τὰ βεβαιούμενα δὲν εἶναι καὶ εἰσπραττόμενα ἅπαντα· τοῦτο εἶναι ἔλλειψις πρὸ πολλοῦ λαμβάνουσα χώραν, ἔλλειψις σπουδαιοτάτη· τὰ βεβαιούμενα ἔσοδα ἀναβαίνουν εἰς ποσόν τι πολὺ μέγα ὑπολαμβανόμενον, ἀλλὰ τὰ ἔσοδα, ὡς δὲν ἀγνοεῖτε, εἶναι ἀβέβαια, ἐν ᾧ τὰ ἔξοδα εἶναι βέβαια διότι ὁ ὑπουργὸς ἅμα λάβῃ προϋπολογισμὸν ἐξόδων ὡρισμένου ποσοῦ, δύναται, πρέπει μάλιστα πολλάκις, νὰ ἐξοδεύσῃ ταῦτα, ἂν καὶ τὰ ἔσοδα εἶναι ἀβέβαια. Τούτων οὕτως κειμένων ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ ἐξετάσω ποῖα τὰ πραγματικὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως, καὶ οὕτω νὰ εὕρω τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκαίων. Ἔπρεπε νὰ ἀνατρέξω εἰς τὰς πηγάς των, ποῖα τὰ βεβαιούμενα, ποῖα τὰ εἰσπραττόμενα ἔσοδα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι εὔκολον· μάρτυς εἶναι τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου, καὶ αἱ διαπραχθεῖσαι διέρευναι καὶ αἱ συλλεχθεῖσαι πληροφορίαι πρὸς σύνταξιν τῶν πραγματικῶν βάσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Μετὰ τοῦτο συνέταξα τὴν συμπληρωτικὴν πίστωσιν τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν τοῦ **1851**· μετὰ δὲ τὴν βάσιν ταύτην ἠσχολήθην εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1852**. Ἐὰν μοὶ ἦτο δυνατὸν, ἐὰν μοὶ ἦτο εὔκολον νὰ ἔχω ἡμερολόγιον, ἠθέλατε βεβαιωθεῖ κύριοι! ὅτι ἡμέρα δὲν παρῆλθε χωρὶς νὰ ἐνασχοληθῶ ἐπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἐὰν αἱ δυνάμεις μου δὲν μοὶ ἐπέτρεψαν νὰ κάμω τὸ ἔργον ἐντελέστατον, δύναμαι τοὐλάχιστον νὰ καυχηθῶ ὅτι εἶναι τὸ πλησιέστερον τῶν προηγουμένων. Ἄλλως τε κύριοι! ποῖον συμφέρον εἶχε τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ὑποβολὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐὰν λόγοι ὑπηρεσίας καὶ δημοσίου συμφέροντος δὲν τὸ ἠνάγκαζον καὶ δὲν τὸ ἐπηρέαζον εἰς ταύτην; διὰ νὰ εὑρίσκηται σήμερον εἰς περιπλοκὰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ διὰ νὰ δίδωμεν χώραν καὶ ἀφορμὴν εἰς συζητήσεις ἐπὶ ματαίῳ δαπανώσας τὸν καιρόν; ἂν δὲν ὑπεβάλλαμεν προϋπολογισμὸν, ἀλλ' ὑπεβάλλαμεν μόνον πίστωσιν ἠδύναντο νὰ γίνωσι παρεξηγήσεις· ἐὰν δύναται νὰ κατηγορηθῇ τὸ ὑπουργεῖον ὡς ὀλιγορήσαν, τοῦτο θέλει ἐξαχθῇ, ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἄλλην παρατήρησιν δύναμαι νὰ ἀπευθύνω· τί κακὸν προσγίνεται ὡς ἐκ τῆς χορηγήσεως τῆς πιστώσεως; τὸ ὑπουργεῖον θέλει περιορισθῆν νὰ κάμῃ τὰς ἀπαραιτήτως ἀναγκαίας δαπάνας δὲν πρόκειται νὰ κάμῃ χρῆσιν κεφαλαίων, ἄρθρων, δαπανῶν, αἵτινες δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιψηφισθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν Βουλῶν, θέλει περιορισθῆν τὸ ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα ἔξοδα· ὡς τελευταίαν δὲ παρατήρησιν ἀπευθύνω τὴν ἀκόλουθον. Ἡ πίστωσις λαμβάνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑποβλη-

θέντος, τὸ ὁποῖον εἶναι τακτικώτερον, διότι τοῦτο δὲν ἐγένετο ἄλλοτε, ὅτε αἱ πιστώσεις ἐχορηγοῦντο ἐπὶ τῇ βάσει παρελθόντων ἐτῶν προϋπολογισμῶν, προβλεπόντων διὰ παρελθούσας ἀνάγκας, ἐνῷ ἡ πίστωσις δίδεται πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς τρεχούσης χρήσεως. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις πρὸς ὑποστήριξιν· ῥρονῶ δὲ ὅτι ἅπαντες ἐπείσθητε περὶ τῶν αἰτίων τῆς βραδύτητος τοῦ προϋπολογισμοῦ, βραδύτητος προελθούσης οὐχὶ ἀπὸ ὀλιγωρίαν ἢ ῥαθυμίαν, ἀλλὰ διότι ἦτο ἀδύνατον νὰ συνταχθῇ οὗτος προτήτερον.

Μετὰ μακρὰν περίοδον χρόνου, ἀντέταξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, ἀνέτειλε καὶ πάλιν ὁ φαεινὸς κομήτης τῶν πιστώσεων· ἐνθυμεῖσθε βεβαίως πόσοι λόγοι ἀντηλλάγησαν καὶ ἐντὸς τούτου τοῦ περιβόλου, καὶ εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἄλλου σώματος ἐναντίον τῶν πιστώσεων τῶν καθ' ὅλον τὸν συνταγματικὸν βίον τῆς Ἑλλάδος ἀντιπροσωπευουσῶν τοὺς προϋπολογισμούς, οἵτινες ὡς ἐκ τούτου εἶχον κατασταθῇ ἀπολογισμοὶ καὶ ἔτι πρὸς ἐὰν θέλητε, διότι ἦταν προδεδικασμένοι διὰ τῶν πιστώσεων, ὅτε τὸν Ἰούλιον τοῦ **1850** ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ ἄρῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ σκάνδαλον τοῦτο τὴν ἀταξίαν ταύτην, τὰ νομοθετικὰ Σώματα ἐψήφισαν δύω προϋπολογισμοὺς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ἐὰν θέλητε, καὶ τὴν τιμὴν ταύτην ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγραψεν εἰς ἑαυτὸν, διὰ νὰ ἀρθῇ τοῦ λοιποῦ τὸ σκανδαλῶδες τῶν πιστώσεων, διὰ νὰ μὴ νομοθετῶμεν καὶ ψηφίζωμεν προϋπολογισμὸν διὰ παρελθόντα ἔξοδα, καὶ ταῦτα διὰ πιστώσεων ἐγκεκριμένα, ἀλλὰ νὰ παύσωσι τοῦ λοιποῦ αἱ πιστώσεις, καὶ νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις τὸν καιρὸν ἵνα καθυποβάλλῃ ἐγκαίρως καὶ ὅτε πρέπει τοὺς προϋπολογισμούς· τὴν τιμὴν ταύτην, τοῦ νὰ ψηφισθῶσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ δύω ἐτῶν προϋπολογισμοὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀντιποιεῖται, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἀναγράφω εἰς ἐμαυτὸν τὴν τιμὴν τοῦ ὅτι κατεξανέστην κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ἐναντίον τοῦ Συντάγματος ἐπιψήφισιν δύω προϋπολογισμῶν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας, καὶ ὡς ἐξ ἐφόδου οὕτως εἶπεῖν· εἶπον τότε ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀντισυνταγματικὸν, καὶ οὐδένα σωτήριον ἢ κἂν ὠφέλιμον σκοπὸν διὰ τὸ μέλλον θέλει ἔχει, καθὰ διετείνοντο τότε τινὲς, τὸ ἐπαναλαμβάνω δὲ καὶ ἤδη, διότι ἀκούω ὅτι ἴσως καὶ ἐφέτος θέλουσι ψηφίσει δύω προϋπολογισμούς. Τὸ Σύνταγμα ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ψηφίζεται κατ' ἔτος, καὶ τοῦτο τὸ κατ' ἔτος δὲν εἶναι ἁπλῶς γραμματικοὺς τις ὅρος ἀσή-

μαντος, διότι ἂν εἰπώμεν, «ψηφίζομεν προϋπολογισμούς» τότε ἀλλοίμονον, τότε δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους προϋπολογισμοὺς ἐπὶ 30 ἔτη μέχρι τῆς μελλούσης παρουσίας, τὰ δὲ νομοθετικὰ σώματα, ὧν τὸ κυριώτερον ἔργον εἶναι ἡ ψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ κατέστησαν διὰ παντὸς ἄχρηστα. Κατεξανέστην δὲ τότε καὶ ἀντεστάθην, ἐφ' ὅσον ἠδυνάμην διότι τὸ αἴσθημά μου ἦτο τοιοῦτον (τὸ αἴσθημά μου ὀλιγώτερον ὑπάγεται εἰς ὅρους λογικῆς, ὡς γνὲς ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἰδεώρησε τὸ κατεπείγον), διότι ἡ ἐπιψήφισις ἐκείνη τῶν προϋπολογισμῶν διὰ δύω ἔτη ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, δὲν εἶχε κανένα σωτήριον σκοπὸν κοινῆς ὠφελείας, ἀλλ' ἄλλοτι, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπόκειται εἰς ὁρισμὸν λογικόν. Ἀπὸ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1850 μέχρι τῆς σήμερον 17 ὅλοι μῆνες παρῆλθον, τὸ δὲ μακροχρόνιον τοῦτο διάστημα μόλις ἤρκεσεν εἰς τὸν Κύριον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ συνταξῃ προϋπολογισμόν, καὶ σήμερον ὑποβάλλει πίστωσιν τῆς ὁποίας ζητεῖ τὴν ἐπιψήφισιν· δὲν ἐλησμόνησε δὲ νὰ σᾶς ὑποδείξῃ τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς πόνους οὓς κατέβαλε πρὸς σύνταξιν αὐτοῦ, καὶ ἐκ προοιμίων νὰ πλέξῃ πανηγυρικοὺς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ· πλὴν καὶ ἄλλοτε εἴπομεν πῶς δύναταί τις νὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς πόνους καὶ τὰς ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων, διότι καὶ ὁ χρόνος δὲν ὑπόκειται εἰς κανόνας λογιστικότητος, καὶ διότι ὅ,τι δύναται εἷς μόνος νὰ πράξῃ εἰς μίαν ὥραν, δέκα ἄλλοι δὲν δύνανται νὰ πράξωσι τοῦτο καὶ εἰς τρεῖς μάλιστα ὥρας. Ἐπέτρεψε ὅμως ἀφοῦ ἐψηφίσαμεν τὸν Ἰούλιαν τοῦ 1850 δύω προϋπολογισμοὺς διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸν ῥυθμόν, ἐπέτρεψε, λέγω, νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ πάλιν εἰς τὰς πιστώσεις, διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἠσχολήθη ὑπερπολὺ εἰς τὸ ἔργον του, τοῦ ὁποίου τὴν ἀξιολογότητα θέλομεν ὅταν οὔπω θαυμάσει, τὸ λέγει ὁ ἴδιος, ἀλλὰ σήμερον ἂς ψηφίσωμεν τὴν πίστωσιν, ὅταν δὲ ὅσον οὔπω (τὸν Αὔγουστον) ἔλθωμεν εἰς τὸ ἔργον του ἐκεῖνο, ἂν δὲν τὸ εὕρωμεν ὁποῖον ἐξυμνεῖται, ὀλίγον ἐνδιαφέρεται ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας, ἀρκεῖ ὅτι ἐξετίμησε τοὺς κόπους του αὐτὸς μόνος.

Ἀλλ' ἡ πίστωσις διαφέρει τοῦ προϋπολογισμοῦ; ἐρωτᾷ ὁ Κ. ὑπουργός· ὄχι ἀπεκρίνετο ὁ ἴδιος· ἀλλὰ ἂν ἔχῃ οὕτως, διατί ἐθεωρεῖτε ὡς ἀταξίαν Κ. ὑπουργὲ τὰς πιστώσεις, καὶ ἐσπεύσατε τότε νὰ θεραπεύσετε τὴν ἀταξίαν ταύτην διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως δύω προϋπολογισμῶν αὐθημερόν; Ἐὰν ὑπάρχῃ ἐμπιστοσύνη μεταξὺ νομοθετικῶν σωμάτων καὶ Κυβερνήσεως τότε ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὴν πίστωσιν· ὡς δὲν ὑπάρ-

χει διαφορὰ νὰ παραδώσῃ τις τὸ κιβώτιόν του ὅλον εἰς ἄνθρωπον τῆς ἐπιστοσύνης του ἐπιτετραμμένον τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεώς τινος, τὴν δαπάνην τῆς ὁποίας δὲν θέλει νὰ τῷ ὁρίσῃ, διότι ἔχει εἰς αὐτὸν πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην ὅτι δὲν θὰ δαπανήσει εἰμὴ ὅ,τι ἀναπόφευκτον, τὸ δὲ λοιπὸν θέλει τοῦ τὸ ἐπιστρέψει· ἀλλ' εἰς τὴν πολιτείαν δὲν ἔχει οὕτως, οὔτε πρέπει νὰ ἔχῃ. Αἱ πολιτεῖαι ζῶσι διὰ τῆς δυσπιστίας, λέγει περιφημος τις πολιτικός· (les Republiques ne vivent que de méfiance), οὐαὶ δὲ εἰς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἵσταται ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας ἀπὸ εὐπιστίαν· ἐκεῖ πιστεύσατε ὅτι ἡ πολιτεία δὲν ζῇ. Ἀντίκειμαι εἰς τὰς πιστώσεις, διότι ζητῶ πάντοτε προϋπολογισμὸν ἐγκαίρως, πρὸ τοῦ ἔτους δηλ.· φρονῶ δὲ ὅτι ὀρθώτατα ὁ νομοθέτης ἔθεσε τὴν ἔναρξιν τῆς Βουλευτικῆς Συνόδου τὸν Νοέμβριον, χορηγήσας τριῶν μηνῶν διάστημα πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ πρώτου καὶ οὐσιωδεστέρου τῶν Βουλευτικῶν ἔργων· τρεῖς δὲ μῆνες εἶναι ἱκανοὶ διὰ νὰ διευθύνωμεν καὶ ἐμβατεύσωμεν καὶ εἰς τὸ ὅλον καὶ εἰς τὰ καθ' ἕκαστα αὐτοῦ, ὕστερον μάλιστα ἀπὸ τόσων ἐτῶν πεῖραν· ἂν δὲν ὑπεβλήθη τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1850, διὰ τί δὲν ὑπεβάλλετο τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1851 διὰ νὰ τὸν ἴδωμεν τουλάχιστον, ἀλλ' ἴσως τὸν Αὔγουστον τοῦ 1852 θέλομεν ἰδεῖν καὶ ἡμεῖς προϋπολογισμόν.

Τὸ ὑπουργεῖον ἐβράδυνε νὰ συνταξῃ τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τὴν σημαντικότητα τοῦ πράγματος· σημειώσατε δὲ ὅτι καὶ τὸ σημαντικὸν δὲν ὑπόκειται εἰς ὅρους λογικούς· ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχε συμφέρον νὰ βραδύνῃ ἐκ προθέσεως τὴν ὑποβολὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι δὲν εἶχε καὶ συμφέρον καὶ καιρὸν νὰ δαπανᾷ εἰς τοιαύτας ματαίας συζητήσεις ὡς αἱ περὶ πιστώσεων, λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας· καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἰπω ἂν εἶχεν ἢ δὲν εἶχεν συμφέρον τὸ ὑπουργεῖον, διότι καὶ αὐτὸ τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον ἔχω δὲν ὑποπίπτει εἰς ὅρους ψηλαφητούς, καὶ δὲν τὸ λέγω συμπεραίνατε ὅμως ὑμεῖς αὐτοί, ἂν δὲν δύναναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀκηδείαν τὴν ἀβράνειαν, ἢ τὴν βαθυμίαν τῶν ὑπουργῶν. Μήπως τάχα πρώτην ταύτην φορὰν οἱ ὑπουργοὶ λέγουσι δι' ἐπιληψίμους πράξεις, ὅτι δὲν εἶχον συμφέρον; ἐγὼ ὅμως λέγω ὅτι καὶ τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸ κακὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν διέπει καὶ μαστίζει τὸν τόπον· σᾶς λέγω ἤδη ἓν τι καὶ τοῦτο εἶναι ὑπαίνιξις τις περὶ τῶν αἰτίων τὰ ὁποῖα ἐβράδυναν ἐπὶ 17 μῆνας τὴν ὑποβολὴν τοῦ

προϋπολογισμοῦ. Ἐὰν ἄλλος τις ὑπουργὸς ἤ ὁ Κ. Χρηστίδης, (τολμῶ νὰ λάβω τὸ ὄνομάτου εἰς τὸ στόμα μου) σᾶς ἔλεγεν ὅτι ἐβράδυνε νὰ φέρῃ τὸν προϋπολογισμὸν διότι ἐχρειάζετο νὰ καθαρίσῃ τὴν κόπρον τοῦ αὐγείου, τὰ οἰκονομικάς μας, ἤθελα τὸ πιστεύσει, ἀλλ' εἰς τοῦ νῦν ὑπουργοῦ τὸ στόμα δὲν ἁρμόζει τοῦτο, διότι οὗτος δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοῦ **1841** νὰ ἦναι ὑπουργὸς καὶ ἄνευ χαρτοφυλακίου. Ἡ περίστασις αὕτη ἰσχυροποιεῖ τὸ ὁποῖον ἔχω αἴσθημα νὰ μὴ δεχθῶ ἀπολύτως ὡς λόγον τῆς βραδύτητος τὸν λόγον τοῦ Κ. Χρηστίδου, καὶ διότι ἐγὼ ἐκτιμῶ ἀλλως τὰ πράγματα, καὶ διότι εἰς τὸ περὶ ἐφορειῶν νομοσχέδιον ἐρρόνουν ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ δὲν εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας, τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅ,τι ὁ Κ. Χρηστίδης, ὅστις ἂν ἐρρόνει τοῦτο εἰλικρινῶς ὤφειλε νὰ εἰσαγάγῃ νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως ὑπουργῶν τῆς οἰκονομίας, διότι ὁ εἷς δὲν ἀρκεῖ.

Προβαίνων ὁ Κ. Χρηστίδης λέγει· « τί φοβεῖσθε νὰ δεχθῆτε πίστωσιν τρίμηνον. Τὸ ὑπουργεῖον ἢ μᾶλλον ὁ ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας σᾶς διεβεβαίωσεν ὅτι δὲν θέλει ἐξοδεύσει οὐδὲ λεπτὸν δι' ἄλλα, εἰμὴ διὰ τὰ καθιερωμένα καὶ νενομισμένα ἔξοδα· καὶ ὅτι ἂν τὸ ὑπουργεῖον ἐξοδεύσῃ καὶ δύω μόνον λεπτὰ παρὰ τὰ κανονισμένα ἡμεῖς εἴμεθα πάλιν ἐδῶ· καὶ ἐγὼ ἀπαντῶν εἰς ταῦτα λέγω. Γνωρίζετε Κύριοι, τοὺς νόμους μας, οἱ πολλοὶ τούτων εἶναι καὶ δυνητικοὶ καὶ ἐλαστικοί, ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸν νόμον τῶν ἐφορειῶν ὅπου ἔχομεν 2 ἢ 4 γραφεῖς, ἀνὰ 60 ἢ 100 δραχμὰς, ὁ δὲ Κύριος Ὑπουργὸς δύναται νὰ λάβῃ ἀκινδύνως τὸ μᾶλλον ἐκτεταμένον μέρος τῆς σφαίρας· τούτου ἕνεκα θέλομεν τὸν προϋπολογισμὸν διὰ νὰ ἴδωμεν ἂν αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους μᾶς συγχωρῶσι νὰ λάβωμεν τὸν ἀνώτερον ἢ τὸν κατώτερον ὅρον τῶν δαπανῶν· ἢ κατ' ἀνάγκην νὰ ἐλαττώσωμεν μάλιστα καὶ αὐτοὺς τοὺς κατωτάτους καὶ ἀναγκαίους ὅρους· ἀλλ' ὁ Κ ὑπουργὸς ὀλίγον λαμβάνει ταῦτα ὑπ' ὄψιν, μᾶς παρουσιάζει βιβλίον τι ἐσφραγισμένον καὶ μᾶς προτείνει νὰ ὑπογράψωμεν τὸ περιεχόμενον· ἀλλ' ἂν τοῦτο περιέχῃ τὴν καταδίκην μας τίς μᾶς τὸ ἀναιρεῖ· δὲν διατρέχομεν κίνδυνον ψηφίζοντες οὕτως; ἢ τί θέλει μᾶς ὠφελήσει ἡ ἐλάττωσις τὴν ὁποίαν θέλομεν ἐπενέγκει ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους; ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι μηδαμινὴ, εἶναι ῥανὶς ὕδατος ἀπέναντι ὠκεανοῦ. Τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ γίνηται ἐν τάξει, καὶ οὐχὶ ὅπως γίνεται σήμερον ἀτάκτως, ἡμεῖς δὲ δὲν πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν πίστωσιν ταύτην, διὰ νὰ δείξωμεν ὅτι δὲν δεχόμεθα ὡς ἀληθῆ πάντα ὅσα ἂν ἤθελον μᾶς εἰπεῖν οἱ ὑπουργοί, διὰ νὰ δικαιώσωμεν ἑαυτοὺς ἐνώπιον

τῆς συνειδήσεώς μας, ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ διότι πρεσβεύω, καὶ ἴσως καὶ ἄλλοι πολλοὶ μετ' ἐμοῦ, ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν, τὴν οὕτω πως συγκεκροτημένην ὡς μὴ συμπεριλαμβάνουσαν ἐν τοῖς κόλποις της τοὺς κορυφαίους τῆς Ἑλλάδος ἄνδρας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ὅλην τὴν πεποίθησιν, ἥτις ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ κυβερνήσεως.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. Λόντος, προοιμιαζόμενος μᾶς εἶπεν ὅτι μιμούμενός με θέλει ὁμιλήσει διὰ βραχέων· τὸν παρατηρῶ ὅμως ὅτι ἐγὼ πάντοτε ἐν ὀλίγοις λαλῶ ἐκεῖνος δὲ ἂν καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι δὲν ἀγνοεῖ τὸ « οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολὺ » ἀείποτε πολλὰ λέγει. Ἐὰν μάλιστα ὁ προϋπολογισμὸς ἦτο ἐγκαίρως καθυποβεβλημένος οὐδ' ἐγὼ ἤθελον ὁμιλήσει τὰ ὀλίγα ταῦτα, οὐδ' ἐκεῖνος ἤθελεν εἴσθαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πολυλογῇ, οὐδὲ πιστώσεως, τὸ μεγαλείτερον, ἀνάγκην ἤθελεν ἔχει· συμπεραίνων δὲ τὸν λόγον του ὁ Κ. ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι ὅσα εἶπε, τὰ εἶπε πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς ἐκφράσεώς μου, περὶ λύπης καὶ ἀπορίας, καὶ πρὸς ἐξύμνησιν τῆς τοῦ ἔργου του ἐντελείας, ἀλλὰ περὶ τοῦ δευτέρου τούτου δύω λέξεις μόνον ἀναφέρω « ὅσον οὔπω κύριοι θέλετε ἰδεῖν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ τὸ ἀριστούργημα καὶ θέλετε κρίνει περὶ αὐτοῦ. » περὶ τοῦ πρώτου ὅμως παρατηρῶ ὅτι ἐξέφρασα τὴν λύπην μου σήμερον, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ κρίνατε ἂν ἐδικαιούμην νὰ ἀπορῶ καὶ νὰ λυποῦμαι διότι τὸν Ἰούλιον τοῦ **1850** ὅτε ἐψηφίσθησαν δύω προϋπολογισμοὶ, ἔλαβον μέρος ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης, καὶ ἤκουσα τότε τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους πρὸ μικροῦ ἤκουσα ἀπὸ τὸν Κ. ψύλλαν « ὅτι δὲν ἦθεν οὐδένα σκοπὸν σωτήριον ἡ κοινῆς ὠφελείας προετίθετο τότε ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν δύω προϋπολογισμῶν » πρὸς τὸν ὁποῖον παρατηρῶ ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως τότε ἦτο εἰλικρινέστατος, διὰ νὰ λάβῃ τοῦ λοιποῦ ἡ Κυβέρνησις καιρὸν νὰ καθυποβάλῃ ἐγκαίρως τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κράτους, διὰ νὰ μὴ ἔρχεται τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὰ Βουλευτικὰ σώματα καὶ νὰ ζητῇ τὴν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ὁποίου διὰ πιστώσεων εἶχε προδικασθῇ καὶ δαπανηθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχωσι τοῦ λοιποῦ τὰ νομοθετικὰ σώματα τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἄλλως τε κύριοι καὶ ἐν ἐκείνῃ τότε τῇ περιστάσει τῇ ἐκτάκτῳ καὶ ἐκ νόμῳ ἐψηφίσατε ἔχοντες ἀμυδρὰν κἂν γνῶσιν, τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους· ἀλλὰ σήμερον θέλετε ψηφίσει ὑπὲρ τῶν προερχομέ-

νων ἐν τῇ ἐσχαρισμένῃ βίβλῳ, ἀγνοοῦντες ἂν αὕτη περιέχῃ καταδίκην τῶν ἰδίων ὑμῶν. Τὰς δικαιολογήσεις ὡς πρὸς τὴν βραδύτητα τῆς συντάξεως καὶ καθυποβολῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς καὶ τὰς δυσχερείας τὰς μεγάλας, τὰς ἀνυπερβλήτους τὰς ὁποίας ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν θέλετε κρίνει ἐκ τῆς συνοδευούσης τὸν προϋπολογισμὸν ἐκθέσεως, δι' ἧς ἀποδεικνύεται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ κατὰ πόσον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶναι συνεπὴς πρὸς ὅτα ἔλεγεν ἐν ἀλλεπαλλήλοις συζητήσεσι τοῦ νομοσχεδίου τῶν ἐφορείων.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας παραδέχομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, κηρύττω ὅμως ἀπὸ τοῦδε ὅτι δὲν θέλω ψηφίσει καὶ ὑπὲρ τοῦ συνόλου, ἂν εὑρεθῶ εἰς θέσιν νὰ ἀγνοῶ τὸ περιεχόμενον, δηλ. τὰ καθέκαστα.

Μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Α. Δούκα καὶ Ι. Οἰκονόμου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἥτις ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 39 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τριετοῦς πιστώσεως 1852.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν.
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Σωτήρ. Θεοχαράπουλος		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν.
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν.
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γεώργιος Ψύλλας	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν.	Δρόσος Μανσόλας	Ν.
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν.
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	
Κωνταν. Μπότζαρης		Ἀθανάσιος Λυδωρίκης	Ν.
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν.	Γεώργιος Δαρεώτης	Ν.
Λάμπρος Νάκος	Ν.	Γ. Παππαηλιόπουλος	Ν.
Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν.
Χαράλ. Παππαπολίτης		Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης	Ν.
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν.	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν.
Νικόλ. Πονηρόπουλος	Ν.	Νικόλ. Ἰω. Μέξης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν.	Ἀδάμ. Δούκας	Ν.
Σπυρ. Τρικούπης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ριζάρδος Τζιώρτζ		Κωνστ. Κανάρης	Ν.

Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν.	Δημήτριος Χαντσῖσκος	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν.	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν.	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργ. Νοταρᾶς		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν.	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν.	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης		Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν.	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Μιχ. Μαρκοπολίτης	Ν

Πρῶτος μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθ' ἕκαστα, ἀναγινώσκεται τὸ 1 καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Δόντος εἶπε· συνεπὴς εἰς τὴν πρὸ μικροῦ ἀγόρευσίν του, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ πραγμάτων ἀγνώστων αὐτῷ· ἀλλὰ καταθέτει τροπολογίαν ὁμοίαν πρὸς τὸν μέχρι τοῦδε παραδεδεγμένον τύπον τῶν πιστώσεων, τροπολογίαν, ἥτις οὔτε τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως ἀντικόπτει, οὔτε τὴν Γερουσίαν ἀφ' ἑτέρου θέτει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ψηφίζῃ χωρὶς κἂν νὰ γνωρίζῃ ὑπὲρ τίνος ψηφίζει.

Ἡ τροπολογία αὕτη ἔχουσα ὡς ἑπεται. « Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουσι πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αὐτῶν αἰτήσεων, ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, καὶ εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐπιψηφισθησομένου προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως **1852**, τὰ ἔξοδα τοῦ κράτους διὰ τὴν ἀ. τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους καὶ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ **1851**, καὶ τῶν ὑπαρχόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν. » Ὑποστηριχθεῖσα καὶ παρ' ἑνὸς τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ αὐθωρεί, προτίθεται ὅθεν εἰς συζήτησιν.

Ἐπὶ ταύτης δὲ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν, ὅτι προλαβόντως ἐξήγησε τοὺς λόγους δι' οὓς ἡ Κυβέρνησις δὲν παραδέχεται τὸν τύπον τῶν ἄλλων ἐτῶν, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ παρελθόντος ἔτους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τοῦ ἑπομένου, καὶ διότι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἑκάστου ἔτους προβλέπονται αἱ ἀνάγκαι τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας, ἄλλως τε διάφοροι νόμοι ἐψηφίσθησαν ἢ δύνανται νὰ ψηφισθῶσι τῷ **1852** νόμοι μὴ ὑπάρχοντες τῷ **1851**, ὡς δὲν ἠμπορεῖ βεβαίως τοῦτο ὁ ἐντιμος προσ-

γορεύσας· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν προτεινομένην τροπολογίαν.

Ἀντιτάττων ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνων γερουσιαστὴς εἶπεν· δὲν ἀγνοεῖ ὅτι ἤλαζαν νόμοι τινές, ἀλλὰ γνωρίζει ἀφ' ἑτέρου ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι δὲν ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν· ἄλλως τε εἰς τὴν ἀλλαγὴν καὶ ἐνέργειαν νόμου τινὸς ἡ τροπολογία δὲν ἐπιφέρει πρόσκομμα, καθόσον ἡ τροπολογία λέγει· « ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν. » Ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς προτείνει ταῦτα, διότι θέλει φαίνεται νὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ οὗ τινος τὸ κλειστὸν βιβλίον περιέχει ἢ μήπως τάχα ἂν τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν νόμοι αὔριον. (καὶ τοῦτο λέγει ὡς δικαιολόγημα ὁ κύριος ὑπουργὸς, καὶ διατείνεται μάλιστα,) δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ νέαν πίστωσιν; αἱ Βουλαὶ εἶναι ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ καὶ πρὶν ἢ ψηφίσωσι τὸν προϋπολογισμόν, ὁσάκις ἤθελε λάβῃ ἀνάγκην ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν νόμους, δύναται νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς αὐτὰς διὰ νὰ ζητήσῃ πίστωσιν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ τροπολογία τοῦ κυρίου Λόντου, ἥτις δὲν ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ χειροτονίας.

Μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἡ Γερουσία παραδέχατο αὐτὸ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 35 κατὰ μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τιμήνου πιστώσεως τοῦ ἔτους 1852.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης		Λάμπρος Νάκος	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Χαραλ. Παππαπολίτης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἰακώβος Παζιμάδης	Ν
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Νικόλ. Πανηρόπουλος	Ν
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ο	Σπ. Τρικούπης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Κωνστ. Μπότζαρης	Ν	Βασ. Χρηστακόπουλος	

Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Γεώρ. Ψύλλας		Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Δρ. Μανσόλας		Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἀθαν. Διδωρίκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργ. Δαρειώτης	Ν	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Δημήτρ. Χατζῆσκος	Ν
Γ. Γλαράκης	Ν	Δημήτρ. Χρηστίδης	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Νικ. Ἰω. Μέξης		Παναγ Διδωρίκης	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Κωνστ. Κανάρης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν		

Προταθείσης ὕστερον τῆς συζητήσεως τῶν ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει γενομένων ἐπερωτήσεων πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως περὶ σχολείων, εἷς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν εἶπεν ὅτι ἐκθεσίς τις μιᾶς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας, ἀνεγνωσθεῖσα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὸ σῶμα, παρέστησεν ὡς ἀθλιεστάτην τὴν κατάστασιν τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων· ἐκ ταύτης λαμβάνων ἀφορμὴν προτείνω εἰς τὸν παρόντα κύριον ὑπουργὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ καθυποβάλῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας περὶ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων γενικῶς, καὶ περὶ τοῦ γυμνασίου τῶν Ἀθηνῶν ἰδίως, εἰς τὸ ὁποῖον διαιρεθείσης μιᾶς τάξεως εἰς δύω, προετιμήθησαν καὶ κατετάχθησαν εἰς τὴν ἀνωτέραν μαθηταὶ λίαν ἀνίκανοι καὶ ἐγκατελείφθησαν εἰς τὴν μικροτέραν μαθηταὶ ἱκανώτεροι τῶν πρώτων.

Ἀπὸ τὴν κοινοποίησιν ταῦτην τοῦ προεδρείου τὴν ὁποίαν χθὲς ἔλαβον, ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργός, ἐξάγω ὅτι ἡ ἐπερώτησις τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ εἰς δύω τινα ἐπεκτείνεται εἰς τὴν χορήγησιν δηλονότι πληροφοριῶν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἑλληνικῶν σχολείων γενικῶς καὶ τοῦ ἐνταῦθα γυμνασίου ἰδιαιτέρως·

ἂν καὶ ὁ προλαλήσας ζητηθεὶς παρ' ἐμοῦ νὰ ὁρίσῃ λεπτομερείας τινὰς ἐφ' ὧν θέλει περιστραφῇ ἡ ἀπάντησις, προσδιώρισε μικράτινα ἀντικείμενα ἀφορῶντα τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον καὶ ὅμως ἐγὼ πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς Γερουσίας θέλω δώσει γενικὰς πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τόσον τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ὅσον καὶ τοῦ ἐντεῦθεν γυμνασίου.

Τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους συμπεριλαμβάνονται εἰς **74** ἐξ ὧν τὰ μὲν **10** εἶναι νομαρχιακὰ ἔχοντα ἀνὰ **3** καὶ **4** διδασκάλους, τὰ δὲ λοιπὰ ἐπαρχιακὰ εἰς τὰ ὁποῖα διδάσκουσιν ἀνὰ εἷς ἢ δύω διδάσκαλοι· πρὸς ταῦτα ὑπάρχουσιν εἰσέτι καὶ ἕτερα πέντε δημοσυντήρητα καλούμενα. Οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων τούτων ἀναβαίνουσιν εἰς **127**, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς **6,000** ἐπέκεινα. Τὰ σχολεῖα ταῦτα εἰσὶν ἡ πρώτη βαθμὶς, τὰ γυμνάσια εἰσὶν ἡ δευτέρα, καὶ ἐπὶ τέλους τὸ Πανεπιστήμιον εἶναι ἡ τρίτη καὶ ἀνωτέρα βάσις τῆς ἐκπαιδεύσεως. Μολονότι ἔχω ὀλίγας ἡμέρας καθ' ἃς ἀνέλαβον τὰ χρέη τοῦ ἐμπιστευθέντος μοι ὑπὸ τῆς Α. Μ. ὑπουργείου, μ' ὅλα ταῦτα δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις προαδεύει γιγαντιαίοις βήμασι, συνωδευμένη μὲ τὴν ἀνήκουσαν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλητε ὅτι ἡ αὐτὴ πρόοδος θέλει ἐξακολουθήσει καὶ εἰς τὸ μέλλον. Τὰ περὶ τοῦ Γυμνασίου τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον περιωρίσθησαν αἱ ἐπερωτήσεις τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιατοῦ ἔχουσιν οὕτως. Ὅλα, κύριοι, τὰ γυμνάσια εἰσὶ καθιερωμένα διὰ νόμων καὶ Β. διαταγμάτων. Εἰς αὐτὰ πρέπει οἱ μαθηταὶ νὰ διανύσωσι τέσσαρα ἔτη κατὰ τὸν κανονισμόν, καὶ μετὰ ταῦτα γίνονται δεκτοὶ εἰς τὸ πανεπιστήμιον· ἡ διάταξις αὕτη τοῦ κανονισμοῦ δὲν διετηρεῖτο εἰς τινα γυμνάσια, εἰς οἷς καὶ τὸ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐβλέπετο νὰ ἐκδοθῇ ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου ἡ ἀνήκουσα ἐγκύκλιος, προσκαλοῦσα τοὺς γυμνασιάρχας καὶ καθηγητὰς νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν κανονισμόν. Συνεπείᾳ τούτου παρετήρουν ὅτε γυμνασιάρχαι καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐνταῦθα γυμνασίου ὅπως ἐφαρμόσωσι τὸν κανονισμὸν, διήρεσαν τὴν πρώτην τάξιν εἰς δύω, εἰς ἃς συμπεριελήφθησαν καὶ οἱ ἐσχάτως ἐκ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων προσελθόντες· κατὰ δὲ τὰς ἑορτὰς ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐξετάσθησαν τὴν ἱκανότητα ἑκάστου τῶν μαθητῶν, κατέταξαν ὁριστικῶς τοὺς μὲν ἱκανοτέρους εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν ἤτοι τὴν δευτέραν τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς τὴν πρώτην.

Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ εἴπω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλ-

λητε ποσῶς τῆς προόδου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, καὶ ὅτι βαθμιδὸν τελειοποιουμένων τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τὰ ἀποτελέσματα θέλουσιν εἶσθαι εὐαρεστώτερα ἀνταποκρινόμενα εἰς τὴν γιγνομένην διὰ ταῦτα δαπάνην.

Ἐνταῦθα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος παραχωρήσας τὴν ἕδραν τῆς προεδρείας εἰς τὸν πρεσβύτερον τῶν παρόντων γερουσιαστῶν Κ. Σ. Καλογερόπουλον, καὶ λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἀναλαβὼν πρὸ **4** ἡμερῶν τὰ καθήκοντά του, δὲν δύναται βεβαίως νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ ὑποβάλῃ ὅλας τὰς πληροφορίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τοῦ ἐνταῦθα γυμνασίου· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὅλα ὅσα θέλουσι λεχθῇ σήμερον θέλουν χρησιμεύσει εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὡς ὁδηγὸς τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας πρέπει νὰ λάβῃ, τῶν μέτρων ἅτινα πρέπει νὰ διαταχθῶσι, καὶ τῆς ἀπαντήσεως ἣν ὀφείλει νὰ δώσῃ μετὰ παρέλευσιν διαστήματός τινος.

Εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν ἐξοδεύονται κύριοι, κατ' ἔτος **600,000** δραχμαί· ἀλλ' ἡ πρόοδος τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῆς ἀναλογεῖ πρὸς τὴν μεγάλην ταύτην δαπάνην; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀναλογεῖ τοὐλάχιστον πρὸς τὸ ἥμισυ αὐτῆς; ἀμφιβάλλω διότι εἶναι σπάνιον νὰ προαδεύσῃ δεόντως μαθητὴς ἐὰν δὲν ἔχῃ δι' ἰδιαιτέρας πληρωμῆς ἰδιαίτερον προγυμναστήν, καὶ διότι πολλοὶ πατέρες ἀπελπιζόμενοι διὰ τὴν πρόοδον τῶν τέκνων των εἰς μόνα τὰ δημόσια σχολεῖα, ἀναγκάζονται νὰ στείλωσιν αὐτὰ μὲ ἄδρᾳ ἔξοδα εἰς ἄλλα ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου, οἵτινες πολλάκις ἐξέφρασαν ὅτι μαθηταὶ διανύσαντες τέσσαρα ἔτη εἰς τὸ γυμνάσιον, καὶ στελλόμενοι μὲ ἀπολυτήρια, ἐφάνησαν ἀνορθόγραφοι κατὰ τὴν εἴσοδόν των εἰς τὸ πανεπιστήμιον. Πολλάκις βιβλία ἀναφαίνονται συνεχῶς, τὰ ὁποῖα οἱ ἄποροι μαθηταὶ ἀναγκάζονται νὰ ἀγοράζωσιν εἰς τιμὰς ἀνωτέρας τῆς ἀξίας των. Ταῦτα ἂν καὶ ὀλίγον διαφέρουσι τῶν ὑπαρχόντων κατὰ λέξεις ἢ κατὰ φράσεις, καὶ ὅμως οἱ μαθηταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἢ νὰ λαμβάνωσιν αὐτὰ ἐκ διαλειμμάτων εἰς ῥυλλάδια χανόμενα πολλάκις, ἢ νὰ λαμβάνωσι μόνον τὸ ἥμισυ αὐτῶν καὶ τοι προπληρωμένην τὴν τιμὴν αὐτῶν ἔχοντες. Εἶναι κανονισμένη ἀπὸ τὸν νόμον ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν, γίνεται ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων, καὶ αὕτη εἶναι ἡ 3 Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους· ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἐγένετο ἡ ἔναρξις αὕτη κατὰ τὴν ὡρισμένην ταύτην ἐποχὴν εἰς τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον; Ὄχι διότι ἐγένετο κατὰ τὰς

ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου ἦτοι ἕνα μῆνα ὕστερον. Ποῖα δὲ ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης ἀναβολῆς ὑπῆρξεν; Οὐδέποτε ἡ ἐξέτασις τῶν μαθητῶν ὡς γιγνομένη μετὰ τὸ τέλος τῆς παραδόσεως τῶν μαθημάτων ἦτοι μετὰ τὴν 14 Ἰουνίου, ἀλλὰ κυρίως ἡ μετάθεσις καθηγητῶν τινων, ἡ ἐντεῦθεν δυσαρέσκειά τινων ἐξ αὐτῶν, καὶ τελευταῖον ἡ λαβοῦσα χώραν ἔρις μεταξὺ τῶν νεοδιορισθέντων καὶ τῶν μεινάντων, παρεμβαλόντων τῶν τελευταίων τούτων μυρία προσκόμματα εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ διδασκαλίαν τῶν νέων συναδέλφων των· ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ἢ ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε κακῶς ἐπεμβαίνουσα εἰς ξένα δικαιώματα, ἢ ἡ Κυβέρνησις ἔπραξεν ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων της, οἱ δὲ καθηγηταὶ κακῶς ὡς παρακούσαντες τὰς νομίμους καὶ δικαίας κατ' ἐμὲ διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ὑπουργεῖον ἔσπευσε νὰ ἀνεύρῃ τὰ αἴτια καὶ κατώρθωσε νὰ ἀνεύρῃ αὐτά, ἀλλὰ δὲν ἐτιμώρησε ποσῶς, χαριζόμενον ἴσως εἰς πρόσωπα, τὸν αἴτιον αὐτῶν. Κατὰ συνέπειαν τούτου ἀντὶ νὰ πάθῃ ὁ αὐτουργὸς ὅλων αὐτῶν τῶν ἀναξίων εἰς διδασκαλικὸν χαρακτῆρα πράξεων ἐτιμωρήθη ὁ ἀθῶος, ἤτοι οἱ μαθηταί, στερηθέντες τῶν μαθημάτων των ἐπὶ ἕνα ὁλόκληρον μῆνα.

Πρὸς δὲ τούτοις οἱ Κ. Κ. καθηγηταὶ θέλοντες νὰ συμβιβάσωσι τὸ πρᾶγμα οὐχὶ πρὸς χάριν τῆς παιδείας ἀλλὰ πρὸς χάριν προτύπων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των, ἔλαβον τὸ μέτρον νὰ διαιρέσωσι τὸ γυμνάσιον εἰς τέσσαρας τάξεις κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ ἔτους 1836 μένοντα πρὸ 16 ἐτῶν ἀνεφάρμοστον, καὶ συνάμα νὰ κάμωσι δύω γυμνάσια ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν μαθητῶν. Συμφώνως μὲ τὸν σκοπὸν τοῦτον διένειμον τὴν παράδοσιν τῶν μαθημάτων εἰς τοὺς καθηγητάς, εἰς ἕνα ἐκ τῶν ὁποίων διώρισαν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς ἱστορίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ καθηγητὴς οὗτος ἦτον εἷς τὸν ὁποῖον δὲν ἐνοστιμεύοντό τινες ὑπεκινήθησαν οἱ μαθηταὶ εἰς καθημερινὰς ταραχάς· καὶ μολονότι ἐγνωρίσθησαν αἱ ὑποκινήσεις αὐταὶ, μ' ὅλα ταῦτα ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς δὲν ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα κατὰ τῶν αὐτουργῶν, τιμωρηθέντων καὶ κατὰ τοῦτο τῶν μαθητῶν, διότι ἡ παράδοσις τῆς ἱστορίας κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος ἀπεσκορακίσθη ἀπὸ τὸ γυμνάσιον, καὶ ὁ καθηγητὴς αὐτῆς λαμβάνει τὴν μισθοδοσίαν του καθήμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἄνευ παραδόσεως. Διὰ νὰ ἐφαρμόσωσι λοιπὸν τὸν κανονισμὸν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των, καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, ὡς προεῖπον, ἀπεφάσισαν νὰ σχηματίσωσι τέσσαρας τάξεις ἀντὶ τριῶν ὑπαρχουσῶν, καὶ πρὸς τοῦτο ἔκαμαν παῦσιν τῶν μαθημάτων ἀπὸ τὰς 22 τοῦ παρελ-

θόντος Δεκεμβρίου μέχρι τῆς δεκάτης τοῦ ἐνεστῶτος Ἰανουαρίου, ἤτοι εἴκοσιν ἡμέρας περίπου. Θέσαντες δὲ εἰς ἐνέργειαν τὸν κανονισμὸν ἐφήρμοσαν αὐτὸν εἰς τοὺς μαθητὰς ὅλου τοῦ γυμνασίου; Ὄχι ἀλλ' εἰς τὸ ἓν πέμπτον, ἤτοι εἰς ἐννενήκοντα οἵτινες ἀπετέλουν τὸ ἥμισυ τῆς διαιρεθείσης τάξεως. Κατὰ τὸ ἄρθρον 65 τοῦ κανονισμοῦ οἱ νέοι οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὸ πανεπιστήμιον πρέπει να ἐξέρχωνται ἐκ τῆς 4 τάξεως τοῦ γυμνασίου· ἀλλ' ἡ τετάρτη αὕτη τάξις ὅπως ἐσχηματίσθη καθίσταται τοιαύτη μόνον διὰ τοὺς ἐννενήκοντα τούτους μαθητὰς, καὶ οὐχὶ δι' ὅλους, καθότι διὰ τοὺς λοιποὺς τετρακοσίους περίπου ἡ τάξις αὕτη εἶναι τρίτη· ἡ διαίρεσις αὕτη τῆς πρώτης τάξεως εἰς πρωτοδευτέραν ἠδύνατο νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ σχολαστικοῦ ἔτους, ἢ κυρίως νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς μαθητὰς, προσδιοριζομένης διὰ τακτικῶν ἐξετάσεων τῆς κατατάξεως ἑκάστου καὶ εἰς τὰς τέσσαρας τάξεις ἄνευ παραπόνων· ὁ κανονισμὸς ὅθεν δὲν ἐφηρμόσθη ἀκριβῶς, τουτέστιν οὔτε κατὰ τὴν διαίρεσιν τῆς α. τάξεως τὸ μέτρον τοῦτο ἐπεκτάθη εἰς ὅλους τοὺς μαθητὰς, οὔτε κατὰ τὴν κατάταξιν αὐτῶν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ ἱκανότης ἑκάστου, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐλήφθη τὸ μέτρον τῆς διαιρέσεως τῆς α. τάξεως, μέχρι τῶν παρελθουσῶν ἑορτῶν, καθ' ἃς ἐγένετο ἡ διαίρεσις καὶ κατάξις ἑνὸς ἑκάστου μαθητοῦ, δὲν ἐμοσολάβησαν, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἑορτῶν καὶ κυριακῶν, εἰμὴ μόνον πεντήκοντα ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἠδύναντο νὰ ἀκουσθῶσιν ὅλοι οἱ τῆς διαιρεθείσης τάξεως 180 μαθηταὶ, καὶ νὰ δοκιμασθῶσιν ὡς πρὸς τὴν ἱκανότητα καὶ ἐπιμέλειαν. Τὸ ἄρθρον 66 τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζει τὴν ὕπαρξιν πέντε καθηγητῶν εἰς ἕκαστον γυμνάσιον· ἀλλ' εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ἐννέα καθηγηταὶ, κατὰ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ. Τὸ ἄρθρον 67 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ὁρίζει ὅτι ὁ καθηγητὴς τῆς ἀνωτέρας τάξεως εἶναι καὶ ὁ γυμνασιάρχης· ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο ὑπάρχει κακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ κανονισμοῦ εἰς τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον. Τὰ ἄρθρα 77 καὶ 81 ὁρίζουσιν ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων μαθημάτων καὶ τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας παραδιδόμενον εἰς ὅλας τὰς τάξεις· ἀλλ' εἰς τὸ ἐνταῦθα Γυμνάσιον τοιοῦτον μάθημα δὲν παραδίδεται κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω προσκομμάτων, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο ὑπάρχει κακὴ ἐφαρμογὴ τοῦ κανονισμοῦ.

Προέκειτο καὶ πρόκειται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 68 τοῦ κανονισμοῦ νὰ σχηματισθῇ τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον εἰς δύω, ὅπερ εἶναι δικαιότατον, διότι οἱ μαθηταὶ εἶναι τοσοῦτοι ὅσοι δύνανται νὰ

σχηματίσωσι δύω γυμνάσια· ἀλλὰ τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν δὲν θέλει δυνηθῆ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἐφαρμόσῃ, διότι κατὰ τὸν κανονισμὸν εἰς ἀμφότερα τὰ σχηματισθησόμενα γυμνάσια ἀπαιτοῦνται δέκα καθηγηταί, καὶ κατὰ συνέπειαν πρόκειται εἰς μόνος νὰ διορισθῇ, ὑπαρχόντων ἐννέα, ἐνῷ ἐξ ἄλλου μέρους εἶναι ἠναγκασμένος νὰ θεραπεύσῃ πολλὰς περιστάσεις καὶ πολλὰ πρόσωπα· ἐξ ὅλων λοιπὸν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων λόγων τοὺς ὁποίους δύναμαι νὰ ἐκθέσω, ἀλλ' ἀποφεύγω διὰ νὰ μὴ ἔλθω εἰς προσωπικότητας, γίνεται δῆλον ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἀντὶ νὰ προοδεύσῃ γιγαντιαίως ἔβημασιν, ὡς μᾶς ἐξέθεσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὀπισθοδρόμησε καὶ ὀπισθοδρομεῖ οὐσιωδῶς· δύναται τις δὲ νὰ εἰπῇ ἀληθέστατα, ὅτι ἡ πρὸ δέκα ἐτῶν κατάστασις αὐτῆς ἦτον ἀρίστη παραβαλλομένη πρὸς τὴν σημερινήν.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἔκρινα δέον νὰ καθυποβάλω ἐνώπιον τοῦ σώματος καὶ ὑπ' ὄψι τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ, διὰ νὰ τὰς λάβῃ ὑπὸ ὄψιν σκέψεως καὶ ἐπιφέρῃ ἐγκαίρως τὴν δέουσαν θεραπείαν καὶ βελτίωσιν, καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς κακῶς διαιρεθείσης πρώτης τάξεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας διεκόπη ἀδίκως ἑκατὸν μαθητῶν ὁ ζῆλος.

Ἐπομένως εἰπόντων πολλῶν μὲν ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι δέον νὰ σταλῶσι τὰ πρακτικὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ τὴν ταχίστην καὶ δέουσαν διόρθωσιν, τινῶν δὲ ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἶναι παρὼν καὶ ἤκουσε τὰς παρατηρήσεις μὲ τὰς ὁποίας εἶναι σύμφωνον ὅλον τὸ σῶμα· τοῦ δὲ ὑπουργοῦ διαβεβαιώσαντος ὅτι ἔλαβεν εἰς σημείωσιν ὅλας τὰς παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ καὶ ὅτι θέλει φέρει τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν καὶ βελτίωσιν, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 5 Φεβρουαρίου **1852**, ἡμέρᾳ τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν ὡς προσωρινοὺς γραμματεῖς τοὺς ΚΚ. Δ. Χατζίσκον καὶ Ἀναστ. Μαυρομιχάλην, ἀντὶ τῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Ἰωάν. Παξιμάδη, ἀσθενούντων, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκεν, ὅτι μετὰ τὰς παρατηρήσεις αἵτινες ἐγένοντο εἰς τὸν περίβολον τοῦτον περὶ σχολείων οὐδεμία θεραπεία ἢ βελτίωσις ἐγένετο εἰς τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων καὶ γενικῶς εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἐνταῦθα γυμνασίου, ἀπ' ἐναντίας δὲ ἐξακολουθοῦσι νὰ συμβαίνωσιν ἔτι χειρότερα ἐκείνων ὅσα συνέβαινον πρότερον, ὥστε οἱ λόγοι τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔφερον· διὰ τοὺς λόγους τούτους προέτεινε νὰ σταλῇ ἐπισήμως ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς σταθερᾶς ἐπιθυμίας τῆς Γερουσίας ὅπως ἐπιφέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν, καὶ ταχίστην βελτίωσιν.

Τὴν πρότασιν ταύτην συνεμερίσατο καὶ παρεδέξατο ὁμοφώνως ἅπασα ἡ Γερουσία.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Ὀλυμπίου ἐξαιτουμένου νέαν τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε ταύτην διὰ τελευταίαν φοράν.

Ἀναγνώσθη ὕστερον ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ κατὰ τὴν Νάξον ὁρυκτοῦ τῆς Σμυρίδος καὶ ἀπεφασίσθη τυπωθεῖσα νὰ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, τὴν δὲ ἐλευσομένην Παρασκευὴν νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ διαθέσεως τοῦ κατὰ τὴν Νάξον ὁρυκτοῦ τῆς σμυρίδος ἐπεξεργασθεῖσα ἡ ἐπιτροπή Σας καὶ συζητήσασα ἐπανειλημμένως τὰς διατάξεις αὐτοῦ λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ φέρῃ ἐνώπιόν Σας τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν της.

Καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου δὲν εὗρεν ἀδύνατον νὰ παραδεχθῇ, ἐπέστησε δὲ τὴν προσοχήν της εἰς τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, καὶ ἰδίως εἰς τὴν 6', διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τοῦ ὁρυκτοῦ τούτου, συζητήσασα ἐὰν συμφέρῃ νὰ ἐκποιῆται μονοστόως εἰς μερίδας, ἢ πολυετῶς εἰς ἕνα μόνον ἐργολάβον, καὶ εἰς ὡρισμένων ποσῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις.

Ἀφοῦ ἡ ἐπιτροπή Σας ἀνέλυσε καθ' ἕνα ἕκαστον τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους ἑκατέρου τοῦ συστήματος, ὅσους ὁ Κ. ὑπουρ-

γὸς ἀναφέρει εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν του, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη πολυετῶν καὶ μονοετῶν ἐνοικιάσεων, ἔκρινεν ὅτι ὁ καταλληλότερος καὶ συμφερώτερος τρόπος εἶναι ὁ ἀσφαλίζων εἰς τὸ δημόσιον διαρκῆ ἐτήσιον πόρον, καὶ δυνάμενος ἐνταυτῷ ν' αὐξήσῃ εἰς τὸ μέλλον τὸν ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου πόρον διὰ τῆς ἐνοικιάσεως τῆς καταναλώσεως καὶ τῆς χρήσεως τῆς Ἑλλ. σμυρίδος κατὰ προτίμησιν τῆς ἀλλαχοῦ ἐξορυττομένης, καὶ τοιοῦτος εἶναι ἀναντιῤῥήτως ὁ τῆς πολυετοῦς ἐνοικιάσεως, τὸν ὁποῖον κατὰ προτίμησιν παρεδέχθη ἡ ἐπιτροπή Σας. Θεωρήσασα δὲ ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ παρουσιασθῶσι προσκόμματα, ἢ νὰ ἐπέλθῃ βραδύτης εἰς τὴν πραγματοποίησιν τούτου, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον τὴν ἐτησίαν ταύτην πρόσοδον, ὡς συνέβη κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, παρεδέχθη καὶ τὸν ἕτερον τρόπον τῆς μονοετοῦς ἐνοικιάσεως.

Παρεδέχθη ἐπίσης ἡ ἐπιτροπή Σας καὶ τὸ κατ' ἔτος ἐξορυκτέον καὶ ἐκποιητέον ποσόν, ὁρισθὲν εἰς **40** χιλ. καντάρια κατὰ μέγιστον ὅρον, ἤτοι πλέον τοῦ κατὰ τὸ **1850** ἐκποιηθέντος **10** χιλιάδ. καντάρια, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ σήμερον ἡ ἀπαιτουμένη ποσότης διὰ τὴν δημοσίαν κατανάλωσιν, ἡ ἀνάπτυξις τῆς ὁποίας διὰ τὸ μέλλον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως.

Ὡς πρὸς τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ νομοσχέδιον δραχ. **8** καθ' ἓν καντάριον κατ' ἐλάχιστον ὅρον, ἂν καὶ νομίζηται κατωτέρα τῆς ἀξίας, ἀλλ' εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν τεθέντα καὶ κατὰ τὸ **1850** ὅτε ἀνεβιβάσθη εἰς δραχ. **13** τὸ καντάριον κατὰ τὴν δημοπρασίαν.

Τὸ κατ' ἔτος ἐκποιητέον ποσὸν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις, ὡς καὶ ἡ διάρκεια τῆς πολυετοῦς ἐκποιήσεως, μὴ ὑπερβαινούσης τὰ **10** ἔτη, καὶ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου δ' δὲν ὁρίζονται εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἀλλ' οὐδ' ἠδύναντο νὰ ὁρισθῶσι, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, χωρὶς νὰ δεσμεύσωσι τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ νὰ βλάψωσιν ὡς ἐκ τούτου τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ἐνῷ μεταγενέστερον Β. Διάταγμα, δι' οὗ θέλουν ὁρισθῇ ταῦτα, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, δύναται νὰ μεταβάλῃ κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ νὰ κανονίσῃ ὁριστικῶς τὰ περὶ τούτων, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν προτάσεων τῶν διαφόρων ἀγοραστῶν, καὶ τῶν προσφορῶν τῶν παρουσιασθησομένων συναγωνιστῶν εἰς τὴν δημοπρασίαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων θέλουν προτιμᾶσθαι οἱ ἀγοράσαι πλειοτέρου ποσοῦ καντηρίων.

Κατὰ συνέπειαν τῶν σκέψεων τούτων ἐγνωμοδότησεν ὁμοψήφως ἡ ἐπιτροπή Σας ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὡς ἔχει· ἀπόκειται δὲ εἰς τὸ Σ. Σῶμα νὰ ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ **4** Φεβρουαρίου **1852**.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ή

Δ. Μανσόλας	Ν. Πρασσακάκης
Ν. Χρυσόγελος	Ἀδαμ. Δούκας.
Γ. Καρακατζάνης	

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως ἔκθεσις τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς καθυποβάλλει ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Γερουσίας τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς διὰ τὴν ἐνεστῶσαν βουλευτικὴν σύνοδον, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ οὗτος κατὰ τὴν ἐλευσομένην πέμπτην ἑβδόμην τρέχοντος μηνός.

Πρὸς τὴν *Γερουσίαν*.

» Συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα **98** καὶ **99** τοῦ κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ συνέταξε τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν βουλευτικὴν σύνοδον, διαιρέσασα αὐτὸν εἰς τρία κεφάλαια.

Καὶ εἰς μὲν τὸ α. κεφάλαιον, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν κατάλογον τῶν ἤδη ὑπαρχόντων **57** γερουσιαστῶν περιέλαβε τὴν ἀποζημίωσιν αὐτῶν, συμποσουμένην εἰς δραχμὰς **281,550**, ἐμπεριλαμβανομένων καὶ δραχμῶν **5550**, τὰς ὁποίας, κατ' ἀπόφασιν τοῦ σώματος, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χ. Ἀναργύρου.

Εἰς δὲ τὸ β', ἐσημείωσε τὴν διὰ μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου ἐτησίαν δαπάνην, ἀναβαινουσαν εἰς δραχμὰς **18,420**. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἐθεώρησε περιττὸν τὸν διορισμὸν δύω ἔτι γραφέων, τοὺς ὁποίους τὸ γραφεῖον προσέθηκε διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν τμημάτων, διότι ἢ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν, ἢ ἐν ἀπουσίᾳ τούτων, οἱ ὑπάρχοντες συντάκται καὶ γραφεῖς δύνανται νὰ ἐκπληρώσι καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἀρκούντως· ἀνεβίβασε δὲ τὸν μισθὸν τοῦ α. κλητῆρος εἰς δραχμὰς **80**, ἀντὶ **70**, τὰς ὁποίας ἐλάμβανε μέχρι τοῦδε, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας του, δυστυχοῦς καὶ πολυαρίθμου οὔσης· ἐπομένως ἐπειδὴ ὁ κλητὴρ Χρῆστος Ἀργυρόπουλος ὑπηρετήσας ἄλλοτε ὡς τοιοῦτος μὲ ἱκανότητα, διατελεῖ καὶ ἤδη πρὸ δύω μηνῶν ἐκπληρῶν τοιαῦτα χρέη μὲ πολλὴν ζῆλον καὶ προθυμίαν, καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας ηὐξήσατο, ὥστε καθίσταται ἀναγ

καῖος ὁ διορισμὸς ἑνὸς ἑτέρου κλητῆρος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας ἐν πάσῃ ἀσθενείᾳ ἢ ἀπουσίᾳ τινὸς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἡ ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν δυστυχῆ οἰκογενειακὴν κατάστασιν αὐτοῦ, ἐνόμισε δίκαιον νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τοῦτον εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν κλητήρων τῆς Γερουσίας, ὡς ἀναγκαῖον.

Εἰς δὲ τὸ γ'. κεφάλαιον προϋπελογίσατο ὅλα ἐν γένει τοῦ γραφείου τὰ ἔξοδα εἰς δραχμὰς 4,891:93 στρογγυλομένη εἰς τὴν κατὰ τὴν λήξασαν σύνοδον γενομένην δαπάνην.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Φεβρουαρίου 1852.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος — Ν. Πρασσακάκης

Β. Χρηστακόπουλος — Γ. Παπαηλιόπουλος.

Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Διασάφησις κεφαλαίων	Προϋπολογιζόμενα ποσὰ Μηνιαίως	Ἐτησίως
ΚΕΦΑΛ. Α'. Ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν		
Ἀποζημίωσις 39 Γερουσιαστῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 19,500		
Συμπλήρωσις ἀποζημιώσεως 18 Γερουσιαστῶν μισθοδοτουμένων ὡς στρατιωτικῶν, ναυτικῶν κλπ. 3,500	23000	276000
Εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀνδρέαν Χ. Ἀναργύρου ὅσα ἀπὸ τῆς πρώτης συγκροτήσεως τῶν Βουλῶν, ἤτοι ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου 1844 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1849 ἐξεπέθησαν ἐκ τῆς μηνιαίας ἀποζημιώσεως αὐτοῦ, ἤτοι δραχ. 100 κατὰ μῆνα, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀπέναντι τῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους χρηματικῶν συνεισφορῶν του, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐνεγράφθη νὰ τῷ πληρωθῶσι κατὰ τὴν ἀπὸ 31 Αὐγούστου ἀπόφασιν τοῦ Σώματος		5550
ΚΕΦΑΛ. Β'. Μισθὸς προσωπικοῦ.		281550
Μισθὸς τριῶν συντακτῶν τῶν ΚΚ. Στ. Σεραφείμ, Δ. Κόκκαλη καὶ Γ. Ν. Θεοφιλοπούλου, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκπληροῖ καὶ χρέη ἀρχειοφύλακος, ἀνὰ δρ. 200 600		
Μισθὸς ἑνὸς πρωτοκολλίστου ἐκπληροῦντος καὶ χρέη γραφέως τοῦ Κ. Δ. Παπαθανασοπούλου ἀνὰ δρ. 175		

Ἐκ μεταφορᾶς			281550	
Μισθὸς τριῶν ἀντιγραφέων, ἤτοι τοῦ Γ. Φινάλη ἀνὰ 120, τοῦ Γ. Ῥουσοπούλου καὶ Ἀριστ. Αἰθερίου ἀνὰ 80 280				
Μισθὸς ἑνὸς πρώτου κλητῆρος τοῦ Π. Στραβολαίμου ἀνὰ 80 80				
Μισθὸς ἑπτὰ ἄλλων κλητήρων τῶν Ν. Ζάχαρη, Γ. Μπέκα, Κ. Σταυροπούλου, Κ. Λιανοῦ, Ἀναγν. Νομικοῦ, Β. Νικολάου, Στ. Σαμπαζιώτου καὶ Χρ. Ἀργυροπούλου ἀνὰ 50 400	1535		18420	
ΚΕΦΑΛ. Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει.				
Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν νομοσχεδίων, πρακτικῶν κλπ. .	500			
Εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον δι' ἀγορὰν χάρτου, τὸ ὁποῖον ἐδαπανήθη εἰς τὸ Β. Τυπογραφεῖον δι' ἐργασίας τῆς Γερουσίας κπτὰ τὰ ἔτη 1849 καὶ 1850 κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου π. ε. ἔγγραφον τοῦ κεντρικοῦ ταμείου	384	93		
Θέρμαστρα	150			
Φωτισμὸς	100			
Συνδρομὴ ἐφημερίδων	600			
Διὰ συνδρομὴν τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῶν 1848, 1849 καὶ 1850 κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 456 ἔγγραφον τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου	60			
Δετικὰ πρακτικῶν, βιβλίων, Β. Ἐφημερίδων καὶ λοιπὰ	800			
Ἀγορὰ συγγραμμάτων	300			
Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα	2000			
	4894	93	299970	
			4894	93
Τὸ ὅλον δρ. . .			304864	93

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Φεβρουαρίου 1852.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος — Ν. Πρασσακάκης

Β. Χρηστακόπουλος — Γ. Παπαηλιόπουλος

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀ. Θ. Γρηγοριάδης.

Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Φεβρουαρίου 1852, ἡμέρᾳ τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν παόντων 30 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν ὡς γραμματεῖς τοὺς Γερουσιαστὰς ΚΚ. Δ. Χατζίσκον καὶ Ἀδὰμ Δούκαν, κωλυομένων ἀμφοτέρων τῶν γραμματέων, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται μετὰ ταῦτα 1) ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Λόντου, ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη· 2) ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Γιαννάκη Χ. Πέτρου, δι' ἧς ζητεῖ παράτασιν ἐπὶ 30 ἡμέρας τῆς ληξάσης ἀδείας του· ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο τὴν αἴτησιν ταύτην.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν δ'. σύνοδον τῆς γ'. βουλευτικῆς περιόδου, ἀναγινώσκεται οὗτος ὡς καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὸν ἔκθεσις τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας· ἐπὶ ταύτης δὲ ἓν τῶν τοῦ γραφείου μελῶν παρετήρησεν, ὅτι τὸ γραφεῖον ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ συντεταγμένῳ προϋπολογισμῷ εἶχε προτείνει ὑποθετικόν τι κεφάλαιον διὰ δύω γραφεῖς τῶν πρακτικῶν τῶν τμημάτων κατὰ τὰς προεξετάσεις, τοῦ ὁποίου δὲν ἤθελε κάμει χρῆσιν, εἰμὴ ἐν ἀνάγκῃ· ἀλλ' ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει της θεωρεῖ περιττὴν τὴν προσθήκην τοῦ κεφαλαίου τούτου, διότι εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν προσζητήσεων δύνατει νὰ ἐπαρκέσῃ τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν τῆς ὑπαλληλίας. Τὸ γραφεῖον, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ μέρος, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν προσγινομένην ὠφέλειαν ὅταν τηρῶνται πρακτικὰ τακτικὰ κατὰ τὴν προεξέτασιν τῶν νόμων, καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ προτείνῃ τὴν μικρὰν ταύτην δαπάνην εἰς ἴδιον κεφάλαιον ὑποθετικὸν ἢ ἐνδεχόμενον, ἀλλὰ δὲν εἶχε οὐδ' ἔχει σκοπὸν νὰ προσλάβῃ ἀμέσως τοὺς γραφεῖς τούτους, εἰμὴ ἂν ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη αὐτῶν, ἂν ἐπὶ παραδείγματι αἱ προεξετάσεις ἤθελον εἶσθαι σπουδαῖαι, καὶ τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν δὲν ἤθελεν ἐπαρκεῖ, καὶ τότε διὰ τινας μῆνας μόνον, 4 ἢ 5 τὸ πολύ, ἤθελε κάμει χρῆσιν τοῦ κεφαλαίου τούτου, διὰ νὰ μὴ εὑρεθῇ ἀργότερα τὸ γραφεῖον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ διὰ πιστώσεως νέας ἀπὸ τὸ σῶμα

τὴν δαπάνην ταύτην, ὅταν ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη τῆς προσλήψεως τῶν δύω γραφέων. Τοὺς λόγους τούτους προσέθηκε διὰ νὰ καταδειχθῇ ἡ ἀνάγκη τοῦ τοιούτου κεφαλαίου.

Μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας προβάσης εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ κεφάλαιον, ἀναγινώσκεται τὸ ά. κεφάλαιον αὐτοῦ· «ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν·» ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν ὡς συνετάχθη ὑπὸ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, συγκείμενον ἐκ δραχμῶν 281,550:00.

Ἀναγνωσθέντος ἀκολούθως τοῦ κεφαλαίου β'. «Μισθὸς προσωπικοῦ» εἰς τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ μισθοδοσία τοῦ πρωτοκολλίστου ἐκπληροῦντος καὶ χρέη γραφέως ἀπέναντι τῶν κόπων καὶ τοῦ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν διακαοῦς ζήλου καὶ ἐπιμελείας του εἶναι μικρά, διὰ ταῦτα προτείνει τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ εἰς 200 δραχμὰς κατὰ μῆνα, ἀντὶ τῶν 175 ὅπως ὁρίζει ταύτην ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπή· ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν εἰς 200 δραχμὰς αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ πρωτοκολλίστου.

Μετὰ ταῦτα παρατηρήσαντός τινος τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν ὅτι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρηται τὸ ὄνομα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ γραφείου, καθόσον ὁ διορισμὸς τῶν ὑπαλλήλων εἶναι δικαίωμα ἀποκλειστικῶς ἀνῆκον εἰς τὸ γραφεῖον, κατὰ τὸν κανονισμόν, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντεπαρετήρησεν ὅτι οὐδόλως ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμὸν τὸ νὰ ἀναφέρηται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὸ ὄνομα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ παρὰ τοῦ γραφείου διωρισμένου, καθότι τὸ δικαίωμα ἐνυπάρχει εἰς τὸ γραφεῖον νὰ διορίζῃ καὶ παύῃ τοὺς ὑπαλλήλους· δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀναφέρηται τὸ ὄνομα τοῦ ὀγδόου κλητῆρος, ὅστις προσετέθη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῷ καθυποβεβλημένῳ παρὰ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, καθότι οὗτος δὲν διωρίσθη εἰσέτι παρὰ τοῦ γραφείου.

Οὕτως ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ κεφάλαιον β'. τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὴν γενομένην αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ πρωτοκολλίστου σύκειται εἰς δραχμῶν 18,720:00.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἐν τῷ κεφαλαίῳ γ'. «ἔξοδα γραφείου ἐν γένει» περιεχόμενα ἄρθρα ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ παρὰ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ὑποβεβλημένῳ προϋπολογισμῷ, ἅπερ ἀναβαίνουσιν εἰς δραχμὰς 4,891:93. Οὕτως ὁ διὰ τὴν ἐνεστῶσαν βουλευτικὴν σύνοδον προϋπολογισμὸς τοῦ σώματος μετὰ τὰς γενομένας τροπολογίας ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 305,161:93.

Ἐνταῦθα παρατηρήσαντός τινος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ κατὰ κεφάλαιον διὰ χειροτονίας ψῆφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ, ἑτέρων δὲ ἀντιπαρατηρούντων ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς δὲν εἶναι νομοσχέδιον, τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἡ ἀρχὴ, τὰ καθέκαστα καὶ τελευταῖον τὸ σύνολον, ἀλλ' ὅτι ἡ κατ' ἄρθρα συζήτησις καὶ ψῆφισις εἶναι ἀρκετὴ, ἀπερασίσθη, πρὸς ἀπορρυγὴν πάσης συζητήσεως, ἵνα ψηφισθῇ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ· γενομένης δὲ τοιαύτης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Σταΐκου καὶ Θεοχαροπούλου, κατὰ τὸ ἐνταῦθα προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ σώματος ἐνεκρίθη διὰ ψήφων **24** κατὰ **4**, ἀρνηθέντων καὶ **2** ψήφων. Ἔχει δὲ ὁ προϋπολογισμὸς ὡς ἑξῆς.

Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β' Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Διαιρέσεις κονδυλίων	Προϋπολογιζόμ. ποσά Μηνιαίως	Ἐτησίως
ΚΕΦΑΛ. Α'. Ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν		
Ἀποζημιώσεις 39 Γερουσιαστῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 19,500		
Συμπλήρωσις ἀποζημιώσεως 18 Γερουσιαστῶν μισθοδοτουμένων ὡς στρατιωτικῶν, ναυτικῶν κλπ. 3,500	23000	276000
Εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου ὅσα ἀπὸ τῆς ἀ. συγκροτήσεως τῶν Βουλῶν, ἤτοι ἀπὸ 7 Σεπτ. 1844 μέχρι τέλους Δεκ. 1849, ἐξεπίσθησαν ἐκ τῆς μηνιαίας ἀποζημιώσεως αὐτοῦ, ἤτοι δρ. 100 κατὰ μῆνα, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀπέναντι τῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους χρηματικῶν συνεισφορῶν του, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐνεγράφθη νὰ τῷ πληρωθῶσι κατὰ τὴν ἀπὸ 31 Αὐγ. 1851 ἀπόφασιν τοῦ Σώματος .		3500
ΚΕΦ. Β'. Μισθὸς προσωπικοῦ.		281550
Μισθὸς τριῶν συντακτῶν, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκπληρεῖ καὶ χρέη ἀρχειοφύλακος, ἀνὰ δραχμὰς 200 600		
Μισθὸς ἑνὸς πρωτοκολλιστοῦ ἐκπληροῦντος καὶ χρέη γραφέως ἀνὰ 200 . . . 200		
Μισθὸς τριῶν ἀντιγραφέων τοῦ ἀ. ἀνὰ 120 τοῦ β'. καὶ γ'. ἀνὰ 80. . 280		

Ἐκ μεταφορᾶς			281550	
Μισθὸς ἑνὸς πρώτου κλητῆρος ἀνὰ 80	80			
» Ὀκτὼ ἔτι κλητήρων ἀνὰ 50 .	400			
ΚΕΦ. Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει.	1560	—	18720	
Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν νομοσχεδίων, πρακτικῶν καὶ λοιπ.	500			
Εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον ἀγορὰν χάρτου, δαπανηθέντος εἰς τὸ Β. τυπογραφεῖον διὰ ἐργασίας τῆς Γερουσίας κατὰ τὰ ἔτη 1849 καὶ 1850 κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου π. ε. ἔγγραφον τοῦ κεντρικοῦ ταμείου	381	93		
Θέρμανσις	150			
Φωτισμὸς	100			
Συνδρομὴ ἐφημερίδων	600			
Διὰ συνδρομὴν τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῶν 1848 – 1849 καὶ 1850 κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἀπριλίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 456 ἔγγραφον τοῦ κεντρικοῦ ταμείου	60			
Δετικὰ πρακτικῶν, βιβλίων, Βασιλ. Ἐφημερίδων κλπ.	800			
Ἀγορὰ συγγραμμάτων	300			
Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα	2000		4891	93
		—	305161	93

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **12** Φεβρουαρίου **1852**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Βουλευτικὴν σύνοδον τῆς Γ'. βουλευτικῆς περιόδου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Σπ. Τρικούπης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	N	Ρικάρδος Τζιώρτζ	O
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Νικόλαος Χρυσόγελος	N
Ἀναστάσιος Λόντος		Γεώργιος Ψύλλας	O
Τάτζης Μαγγίνας		Δρ. Μανσόλας	N
Κωνσταντίνος Μπότζαρης		Ἰωάννης Θεοτόκης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	
Ἀλέμπρος Νάκος		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Δαρτειώτης	N
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Γεώργιος Γλαράκης	N
Ν. Πονηρόπουλος	N	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Ν. Πρατσκάκης.		Γιάκας Καρακατζάνης	N

Νικόλαος Ι. Μέξης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀδὰμ Δούκας	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Δημήτριος Χρηστίδης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Νοταρᾶς		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	Ο	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἰωάννης Στάϊκος	Ο	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Σπῦρος Μήλιος	
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν		

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ ὁρυκτοῦ τῆς Νάξου, τῆς Σμυρίδος.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Παξιμάδης.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 13 Φεβρουαρίου 1859, ἡμέρᾳ τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 34 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν ὡς προσωρινὸν γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Δούκαν, ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθαν. Γρηγοριάδου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀπαγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ κατὰ τὴν Νάξον ὁρυκτοῦ τῆς Σμυρίδος, ἐκοινοποίησε μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι παρεδόθη εἰς τὸ προεδρεῖον τροπολογία τις ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου. Ἐγένετο ὕστερον λόγος ἂν πρέπῃ νὰ προηγηθῇ τῆς συζητήσεως τῆς ἀρχῆς ἡ ἀνάγνωσις τῆς τροπολογίας, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ αὕτη μετὰ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου· μηδεμιᾶς ἑπομένως γενικῆς παρατηρήσεως γενομέ-

νης ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Κολοκοτρώνου καὶ Ἰω. Σταΐκου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παραδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 32 πρὸς 2, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ ὁρυκτοῦ τῆς σμυρίδος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Χαράλ. Παππαπολίτης		Δημ. Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰω. Στάϊκος	Ν
Νικ. Πανηρόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χατσίσκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰω. Χ. Πέτρου		Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἀθαν. Διδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν

Προταθέντων ἔπειτα εἰς συζήτησιν τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἡ παρουσιασθεῖσα τροπολογία ἔχουσα ὡς ἑπεται.

Τροπολογία τοῦ γερουσιαστοῦ κυρίου Τ. Μαγγίνα

Ἐπὶ τῶν δύω ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς διαθέσεως τῆς Σμυρίδος.

Ἄρθρον 1. Τὸ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου κατὰ τὴν νῆσον Νάξον ἐξορυττόμενον δημόσιον ὀρυκτὸν ἡ Σμυρὶς προσδιορίζεται μέχρι τεσσαράκοντα χιλιάδων κανταρίων καθ' ἕκαστον ἔτος κατὰ μέγιστον ὅρον.

Τὸ ἐξορυττόμενον ποσὸν θέλει ἐκποιηθῇ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, ἢ καὶ πολυετῶς, διὰ δημοπρασίας ἐπὶ τιμήματι οὐχὶ κατωτέρω τῶν δέκα δραχμῶν δι' ἕκαστον καντάριον.

Ἄρθρον 2. Τὸ κατ' ἔτος ὡς ἀνωτέρω ἐκποιητέον ποσὸν τῆς Σμυρίδος κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις τὸ ὁποῖον ὁ ἀγοραστὴς ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ κατ' ἔτος οὐχὶ κατωτέρω τῶν εἴκοσι πέντε χιλιάδων κανταρίων, ἡ διάρκεια τῆς πολυετοῦς ἐκποιήσεως, ἥτις δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὰ δέκα ἔτη, ὁ τρόπος τῆς δημοπρασίας, οἱ ὅροι τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, καὶ ὁ τόπος τῆς παραδόσεως αὐτοῦ ὁρίζονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐνοικιάσεως θέλει ἐκποιηθῇ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος κατὰ μερίδας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 13 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ γερουσιαστὴς **Τ. Μαγγίνας.**

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, ὑποστηριχθείσης καὶ παρ' ἄλλων, εἰπόντων τινῶν ὅτι πρέπει νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ αὕτη προηγουμένως εἰς τὰ μέλη, καὶ ἄλλων διϊσχυρισθέντων ὅτι πρέπει νὰ συζητηθῇ ἀμέσως, ὁ προτείνας τὴν τροπολογίαν λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς· ὅταν τροπολογία τις, φερομένη κατὰ τὴν συζήτησιν ἑνὸς νομοσχεδίου, ἀφορᾷ τὴν προσθήκην ἢ ἀφαίρεσιν μιᾶς ῥάστως, τότε ἐννοῶ ὅτι ἡ τροπολογία αὕτη δύναται νὰ συζητηθῇ ἀμέσως· ὅταν δὲ τροπολογία τις ἀφορᾷ τὴν τροποποίησιν πολλῶν ἄρθρων ἐν ἐκτάσει ὡς εἶναι ἡ προκειμένη, τότε φρονῶ ὅτι καθίσταται ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ αὕτη προηγουμένως, διὰ νὰ ἦναι ὑπ' ὄψιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν κατὰ τὴν συζήτησιν· ἐὰν ἐγὼ ἀναπτύξω σήμερον τὴν τροπολογίαν μου ταύτην, θέλω περιστραφῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν προσθαφαιρέσεων ἐκείνων αἵτινες διαφέρουν τοῦ γράμματος ἢ τοῦ πνεύματος τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τῶν λόγων αἵτινες ὑπηγόρευσαν τὰς προσθαφαιρέσεις ταύτας· φρονῶ δὲ ὅτι τοιαύτην ἀνάπτυξιν δὲν δύναταί τις νὰ κάμῃ, πολλῷ δὲ μᾶλλον νὰ ἐννοήσῃ ἐὰν δὲν ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τήν τε τροπολογίαν καὶ τὸ νομοσχέδιον· γνωρίζω ὁποῖον θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς προκειμένης τροπολογίας, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον θέλει μοὶ εἶσθαι ἀδιάφορον, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐξεπλήρωσα τὸ καθῆκόν μου· διὰ τοὺς λόγους ὅθεν τούτους προτείνω νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ τροπολογία σήμερον, καὶ νὰ συζητηθῇ αὔριον μὴ ὑπαρχούσης μεγάλης ἀνάγκης, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον καὶ ἄλλως ὀφείλων νὰ ἀναπτύξω τὴν τροπολογίαν μου ταύτην ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἀναβάλω τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς διὰ τὴν αὔριον.

Συμφώνων μὲ τὸν προλαλήσαντα ἕτερος προσέθηκε· οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐπέφερεν ὁ προαγορεύσας εἰσὶν ἀποχρώντως ἰσχυροὶ καὶ δίκαιοι ὡς πρὸς τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τῆς τροπολογίας καὶ συζήτησιν αὐτῆς ἐπὶ τὴν αὔριον· ἡ ἐπίσπευσις τῆς συζητήσεως ταύτης σήμερον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ εἰμὴ μία βία πρὸς τὴν ἄμεσον συζήτησιν μιᾶς ἐκτεταμένης τροπολογίας τῆς ὁποίας γνῶσιν δὲν δυνάμεθα ποσῶς νὰ ἔχωμεν διὰ τοῦ μέσου τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως, ἐνῷ οὐδεμία ἀνάγκη ὑπάρχει προκαλοῦσα τὴν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ συζήτησιν αὐτῆς.

Ἀντικρούων ἀμφοτέρους τοὺς προαγορεύσαντας ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶπε· πρὸ 2 μηνῶν ὑπάρχει ὑποβεβλημένον τὸ προκείμενον νομοσχέδιον καὶ εἶναι ὑπ' ὄψιν ὅλων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν· ἡ τροπολογία τοῦ πρώτου λαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, τὴν ὁποίαν πρώτην φορὰν ἤκουσα ἀναγνωσθεῖσαν δὲν περιέχει πολλὰς καὶ σημαντικὰς διαφορὰς ὡς πρὸς τὸ νομοσχέδιον, καὶ ὅταν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀναπτύξῃ αὐτὴν θέλουσι γίνει καταφανεῖς ὅλαι αἱ προσθαφαιρέσεις, καὶ δὲν θέλει ὑπάρξει δισταγμός τις εἰς τὴν ψηφοφορίαν εἴτε ὑπὲρ εἴτε κατὰ· διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους δὲν ὑπάρχει κἀμμία ἀνάγκη ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως· ἀπαντῶν δὲ εἰς τὸν δεύτερον λαλήσαντα Κ. Γερουσιαστὴν εἰπόντα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ παραμικρὰ ἀνάγκη τῆς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, λέγω ὅτι ὑπάρχει μεγίστη ἀνάγκη διότι πρόκειται περὶ τῆς διαθέσεως ἑνὸς μεγάλου εἰσοδήματος τοῦ Κράτους, καὶ ἀπαιτεῖται ὅσον τάχιστα νὰ λάβῃ τὸ κῦρος νόμου, διὰ νὰ ἦναι εἰς θέσιν καὶ ἡ κυβέρνησις, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ δημοσιεύσῃ τὰς ἀπαιτουμένας προκηρύξεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἀναγκαίας πωλήσεις, ὥστε νὰ μὴ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον τὴν ἐτησίαν ταύτην πρόσοδον ὡς συνέβη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Νομίζω, εἶπεν ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας γερουσιαστής, ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν ὁ ὁποῖος δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀπορίαν ἀκούων ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος ἀπωλείας τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμυρίδος ἐὰν συζητηθῇ αὔριον τὸ νομοσχέδιον· εἶναι πρωτοπαρουσίαστον

τὸ νὰ φέρωνται ἐνώπιόν σας καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν πράγματα διαρανῆ καὶ εὐκρινῆ μὲ τοιοῦτον κρότον, οἷον φέρεται σήμερον τὸ ἁπλούστατον ζήτημα τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διὰ νομῆς τῆς προκειμένης τροπολογίας, ἐνῷ ἔπρεπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, πρὸς τιμήν του μᾶλιστα, νὰ ζητήσῃ οἱκοθεν τὴν ἐκτύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτῆς, διὰ νὰ βάλῃ εἰς θέσιν τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς νὰ λάβωσι ταύτην καὶ τὸ νομοσχέδιον ὑπ' ὄψιν, νὰ μελετήσωσι καὶ παρασκέψωσιν αὐτὰ, καὶ ἐπὶ τέλους δώσωσι τὴν ψῆφόν των ἐν γνώσει τῆς τροπολογίας ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου τοῦ Κ. ὑπουργοῦ.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, συγχωρήσατέ μοι, εἶπε, νὰ φέρω παρατηρήσεις τινὰς οὐχὶ ὡς ὑπουργὸς ἀλλ' ὡς ἁπλοῦς Γερουσιαστὴς ἐπὶ τῆς πρώτης ὁμιλίας τοῦ προαγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ Τ. Μαγγίνα εἰπόντος ἀφ' ἑνὸς ὅτι ἐξαιτεῖται τὴν ἐκτύπωσιν διανομὴν καὶ ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῆς τροπολογίας του, διὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ μελετηθῇ προὐργουμένως ὑπὸ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι γνωρίζει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορίας τοῦ σώματος, δι' ἧς θέλει προκύψει ἓν μεγάλον Ναὶ πρὸς τὴν κυβέρνησιν καὶ ἀνεξέταστον παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τῆς τοιαύτης ὁμιλίας ἂς μὲ συγχωρήσῃ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς νὰ εἴπω ὅτι τὸ μὲν πρῶτον μέρος αὐτῆς εἶναι ἔργον κοινοβουλευτικὸν καὶ πρότασις ἡ γνώμη κοινοβουλευτική, τὸ δὲ δεύτερον μακρὰν τοῦ νὰ εἶναι ἔργον κοινοβουλευτικὸν ἡ γνώμη κοινοβουλευτικὴ ὑπάρχει αὐτόχρημα μομφὴ κατὰ τοῦ σώματος, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἀποκρούσῃ. Εἶναι ἀξιέπαινος ὁ Κ. Γερουσιαστὴς διότι ἀγορεύων θέλει νὰ περιποιήσῃ πάντοτε εἰς ἑαυτὸν ἔπαινον ὅτι ὁμιλεῖ, πράττει καὶ ψηφοφορεῖ ἑκάστοτε εἰς τὰ διάφορα ζητήματα καὶ νομοσχέδια ἐν πλήρει γνώσει, συνειδήσει καὶ πεποιθήσει, ἀλλὰ δὲν δικαιοῦται, ἀφ' ἑτέρου νὰ μέμφηται τὰς πράξεις καὶ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων, λέγων ὅτι οὗτοι πράττουσιν, ὁμιλοῦσι καὶ ψηφοφοροῦσιν ἄλλως ἢ κατὰ συνείδησιν καὶ πεποίθησιν. Ἂν καὶ ἐγὼ αὐτὸς δικαιοῦμαι νὰ εἴπω σήμερον ὅτι ὁ συντάξας τὴν παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν καὶ προαγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς δὲν δύναται φυσικῶς παρὰ νὰ ἦναι ἕτοιμος ἀφ' ἧς στιγμῆς συνέταξεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξίν της, καὶ ὅμως δὲν ἔλαβον τὸ θάρρος νὰ εἴπω τοῦτο διὰ νὰ μὴ δώσω αἰτίαν μομφῆς κατὰ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὡς θέλοντος δῆθεν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως δι' ἄλλον τινὰ σκοπὸν ἢ διὰ τὴν προπαρασκευήν του εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τροπολογίας.

Εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ ἀπομακρύνωνται ἐκ τοῦ μέσου τῶν ἀγορεύσεων αἱ τοιαῦται πλάγιαι μορφαὶ διά τε τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ σέβας αὐτοῦ τοῦ σώματος.

Ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ πρώτου λαλήσαντος Κ. γερουσιαστοῦ, ὅτι ἂς λάβῃ ὑπομονὴν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ὀλίγας στιγμὰς, καὶ θέλει γνωρίσει τίς ἐκ τῶν δύω εἶπε τὴν ἀλήθειαν, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου ἂν παραδέχηται νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ παρουσιασθεῖσα τροπολογία καὶ νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτῆς ἐπὶ τὴν αὔριον ἢ νὰ ἀρχίσῃ αὐτὴ σήμερον, ἀπεφήνατο τὸ δεύτερον ἤτοι νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτὴ ἀμέσως. Λαβὼν ἑπομένως τὸν λόγον ὁ προτείνας τὴν τροπολογίαν Γερουσιαστὴς εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Πρὸ πάσης ἄλλης ἀναπτύξεως νομίζω μᾶλλον εὔληπτον καὶ κατάλληλον τὴν παραβολὴν τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τὴν τροπολογίαν, τουτέστι τὴν ἔκθεσιν τῶν μερῶν, εἰς τὰ ὁποῖα γίνονται προσθαφαιρέσεις, καὶ τὴν ἐξήγησιν τῶν λόγων, αἵτινες ὑπηγόρευσαν αὐτάς· τοῦτο ἔρχομαι νὰ προτάξω ἤδη, ἐπιρυλαττόμενος νὰ φέρω κατόπιν καὶ ὀλίγας τινὰς ἄλλας παρατηρήσεις λίαν ἀναγκαίας.

Ἀρχόμενος τῆς παραβολῆς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἄρθρου, λέγω ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν φέρει χαρακτῆρα ἐνοικιάσεως ἢ ἐκποιήσεως προϊόντος, ἀλλὰ χαρακτῆρα προσδιορισμοῦ κυριότητος γῆς, ὡς ἐὰν πρόκηται νὰ θεσπισθῇ ἤδη εἰς ποῖον ἀνήκουσιν αἱ γαῖαι τῆς Νάξου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξορύττεται σμύρις, καὶ εἰς ποῖον ἀνήκει ἀποκλειστικῶς τὸ δικαίωμα τῆς ἐξορύξεως· ἐνταῦθα ὅμως δὲν πρόκειται περὶ τούτου, εἰμὴ περὶ τῆς διαθέσεως τῆς ἐξορυττομένης σμυρίδος, τὴν ὁποίαν πραγματεύεται ἡ τροπολογία. Ὁ λόγος τῆς προσθήκης τῆς λέξεως « ἀποκλειστικῶς » ἐν τῷ νομοσχεδίῳ συνίσταται εἰς τὸ νὰ φανερώσῃ ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξορύξεως, καίτοι ἀνῆκον εἰς ἄλλους, θεσπίζεται διὰ νὰ ἀνήκῃ εἰς μόνην τὴν κυβέρνησιν· ἀλλὰ καὶ τοιούτου θεσπίσματος γιγνομένου, ὁ ὅρος τῆς ἀποκλειστικότητος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχύν· πρὸς δὲ ἐὰν ἠθέλαμεν θεσπίσῃ σήμερον, ὅτι τὸ ὀρυκτὸν τῆς σμυρίδος δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας, καὶ τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιληρθοῦν οἱασδήποτε δίκης περὶ αὐτοῦ, πάλιν δὲν ἠδύνατο ἡ ἀπόφασίς μας αὐτὴ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος, καθόσον ὑπάρχει ἀνώτατος πάντων νόμος τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ ἄρθρῳ 12 λέγει· « Οὐδεὶς στερεῖται τῆς ἰδιοκτησίας του εἰμὴ διὰ δημόσιαν ἀνάγκην, προσηκόντως ἀποδε-

δειγμένην ὅταν καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσῃ, πάντοτε δὲ προηγουμένης ἀποζημιώσεως.» ὥστε, ἐνῷ δὲν προκύπτει κανὲν δικαίωμα κυριότητος ἐκ τούτου, ἀπ' ἐναντίας δύναται νὰ συμβῇ σημαντικὴ ζημία εἰς τὸ δημόσιον, διότι ὁ ἐνοικιαστὴς δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὴν φράσιν τῆς ἀποκλειστικῆς ἐξορύξεως πρὸς ὄρελός του καὶ νὰ ἔχῃ ἀπαιτήσεις μεγάλων ἀποζημιώσεων, ἐὰν παρουσιασθῇ ἄλλος ἰδιοκτήτης νὰ ἐξορύξῃ σμυρίδα, διατεινόμενος ὅτι ἠγόρασεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς ἐξορύξεως εἰς μόνην τὴν κυβέρνησιν. Ἤκουσα ψιθυριζομένην τὴν ἰδέαν, ὅτι πρέπει νὰ νομοθετήσωμεν οὕτω διὰ νὰ μὴ δώσωμεν λαβὴν ἀπαιτήσεων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι κεκρυμμένον μυστήριον, ἐπειδὴ ὑπάρχει δίκη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἅτινα ἐπελήφθησαν τῆς ἐκδικάσεως καὶ ἐξέδοσαν προδικαστικὴν ἀπόφασιν διὰ τῆς ὁποίας ὑποχρεώνουν τὴν κυβέρνησιν νὰ παρουσιάσῃ τοὺς τίτλους της καὶ ἀποδείξῃ τὸ ἀποκλειστικὸν αὐτῆς δικαίωμα τῆς κυριότητος, πρὸς δὲ τούτοις οἱ νομομαθέστεροι τῶν δικηγόρων τῆς πρωτευούσης ἔδοσαν ἔγγραφον γνώμην, ὡς πληροφορούμαι, οὐχὶ σύμφωνον μὲ τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περιεχόμενον ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς ἐξορύξεως.

Ἀναφέρουσιν ὅτι ὑπουργὸς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὰς ἐκθέσεις των ὅτι ἡ πολυετὴς ἐνοικίασις θέλει φέρει μεγάλας καὶ ἀσφαλεῖς ὠφελείας εἰς τὸ δημόσιον· ἀλλ' ἐὰν λάβητε ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν τοῦ κατὰ τὸ ἔτος **1837** ὑπουργοῦ καὶ ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου τῆς κυβερνήσεως εἰς Κωνσταντινούπολιν, θέλετε ἰδεῖ τὴν βλάβην ἥτις προῆλθε διὰ τοιαύτης προηγουμένης πολυετοῦς ἐνοικιάσεως ἐκ τῆς ὁποίας ἐζημιώθη τὸ δημόσιον ἓν ἥμισυ σχεδὸν ἑκατομμύριον δραχμῶν, καὶ τὴν γνωμοδότησιν ἣν ἐπιφέρει περὶ ἀκυρώσεως τῆς πολυετοῦς ἐκείνης ἐνοικιάσεως συμφώνως μὲ τὸ γενικὸν δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον, πᾶσα ἐκποίησις ἢ ἐνοικίασις πράγματος τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ἢ ἡ πρόσοδος ὑπερβαίνει τὸ διπλοῦν τοῦ τιμήματος τῆς ἐκποιήσεως ἢ ἐνοικιάσεως ἀκυροῦται αὐτοδικαίως· ἡ περὶ τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης φράσις τῆς ἀποκλειστικότητος ὁμοιάζει μὲ τὴν πεντηκονταετῆ ἐνοικίασιν τῶν Μπογχορογαλάτων γενομένην τὸ **1834**, διὰ τῆς ὁποίας τὸ δημόσιον ὑπέκυψεν καὶ ὑποκύπτει εἰς ἀκαταλογίστους ζημίας, μὲ ὅλας τὰς πομπώδεις ὑποχρεώσεις τὰς ἐμπεριεχομένας εἰς τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο, διότι ἕνεκα τῶν κατὰ τοῦ δημοσίου ἐπιβλαβῶν ἐννοιῶν τοῦ ἐνοικιαστηρίου, τὸ δημόσιον αὐτὸ δὲν δύναται νὰ κερδίσῃ τὸ δίκαιόν του, καὶ τοι μυρίων ἐλλείψεων ὑπαρχουσῶν ἐκ μέρους

τοῦ ἐνοικιαστοῦ· διὰ νὰ ἐκπτοήσουν τὸ κοινὸν ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως ἐκείνης αἱ τότε ἀρχαὶ ἀνέφερον ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς ὠφείλει νὰ φέρῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ζῶα εὐγενῆ, καὶ νὰ φυτεύσῃ φυτὰ εὐγενῆ τῆς Εὐρώπης, σταριδῶνας καὶ ἀμπελῶνας, καὶ ὅτι ὅλα ταῦτα θέλουν μένει εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως ἄνευ ἀπαιτήσεώς τινος ἐκ μέρους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, χωρὶς νὰ γνωρίζουν ὅτι τὰ φυτὰ ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἔχουν διάρκειαν ζωῆς πεντήκοντα ἐτῶν.

Ἐν τούτοις μολονότι οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἐγένετο, μολαταῦτα τὸ δημόσιον δὲν δύναται νὰ ἀκυρώσῃ τὴν ἐνοικίασιν καὶ νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του τὸ κτῆμα, διότι τὸ ἐνοικιαστήριον εἶναι συντεταγμένον εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε πώποτε νὰ μὴ δύναται νὰ κερδίσῃ τὸ δημόσιον. Τοιοῦτον ἄρα θέλει εἶσθαι καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποκλειστικῆς ἐξορύξεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὀρυκτοῦ τῆς Σμυρίδος εἰς περίστασιν ἐκδόσεως ἐναντίας ἀποφάσεως· ἐγὼ πρεσβεύω ὅτι κατὰ **99** τοῖς **0/0** ἔχει δίκαιον τὸ δημόσιον· ἀλλ' ἐὰν τυχὸν κατὰ **1** τοῖς **0/0** ἀποβῇ τὸ ἐναντίον διὰ τῆς ἀποφάσεως, τότε δὲν θέλομεν δυνηθῇ νὰ ἀποζημιώσωμεν τὸν ἐνοικιαστὴν μὲ ὅλον τὸ ὀρυκτὸν τῆς Σμυρίδος· τοῦτο δὲ ἔπρεπε νὰ προϊδῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ νὰ μὴ ζητῇ μὲ τόσην ταχύτητα καὶ ἐπιμονὴν τὴν ἐνοικίασιν πρὶν τῆς ὁριστικῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης. Ἐὰν παρατηρήσῃ τις τὴν τροπολογίαν, εὑρίσκει σαφῶς ὅτι δὲν ἀφαιρεῖ ἐκ τοῦ δημοσίου τὸ παραμικρὸν δικαίωμα, ἀλλὰ συμμορφοῦται μὲ τοὺς γενικοὺς κανόνας τῆς ἐνοικιάσεως προϊόντος, ὥστε καὶ ἂν ἐπέλθῃ ἐναντία ἀπόφασις, τὸ δημόσιον δὲν τρέχει ποσῶς κίνδυνον, διότι ἐνοικιάζει δημόσιον προϊὸν καὶ οὐχὶ ἀλλότριον· ἡ διαφορὰ τοῦ δευτέρου παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς ἐκεῖνον τῆς τροπολογίας εἶναι ἡ ἑξῆς. Τὸ νομοσχέδιον ὁρίζει ὡς μόνην καὶ τελευταίαν τὴν φορὰν ταύτην καθ' ἣν τὰ νομοθετικὰ σώματα θέλουν γνωμοδοτήσει περὶ τῆς διαθέσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὀρυκτοῦ, ἡ δὲ τροπολογία κανονίζει τὴν ἑκάστοτε μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μονοετοῦς ἢ πολυετοῦς ἐκποιήσεως τοῦ ὀρυκτοῦ γνωμοδότησιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων περὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον διαθέσεως· ὁ Κ. ὑπουργὸς στηρίζει τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ νομοσχεδίου, ὡς νομίζω, εἰς τὸν λόγον ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ὀρυκτὸν εἶναι δημόσιον, δὲν πρέπει οὐδὲ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ζητῆται πάντοτε ἡ γνώμη τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, ὡς γίνεται εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν ἰχθυοτροφείων, μυλοπετρῶν καὶ τῆς θηραικῆς γῆς, ἡ δὲ διάταξις τῆς τροπολογίας κανονίζουσα τὰ ἐναντία στηρίζεται εἰς τὸν αὐτὸν λόγον

λόγον, ὅτι ἐπειδὴ τὰ δημόσια κτήματα καὶ δικαιώματα εἶναι δημόσια καὶ οὐχὶ ὑπουργικά, εἶναι ἀναγκαία καὶ πρέπει ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν αὐτῶν νὰ ζητῆται ἡ συγκατάθεσις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, ἅτινα δὲν εἶναι ἀμέτοχα τῶν τοιούτων δικαιωμάτων καθὼς π. χ. γίνεται εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ δημοσίου οἵτινες εἶναι τὸ μέγιστον εἰσόδημα τοῦ κράτους καὶ ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνεται δικαίωμα ἐπικαρπίας 15 τοῖς 0/0, καὶ ὡς συμβαίνει εἰς τὰ Βαλανοκίκκιδα καὶ λοιπὰ τὰ ὁποῖα ἐπιψηφίζονται κατ' ἔτος. Προσθέτω δὲ ὅτι ἂν καὶ ὅλα τὰ δημόσια κτήματα ἤθελον διατίθεσθαι ἄνευ τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἡ διάθεσις τῆς Σμυρίδος ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ ἐπιψηφίζηται κατ' ἔτος, μεχρισοῦ τακτοποιηθῇ ἡ ἐξόρυξις καὶ ἡ διάθεσις αὐτῆς, διότι πάντοτε συμβαίνουσι καταχρήσεις ἕνεκα τῆς μὴ καλῆς διαθέσεως. Ἐξετάσας καθ' ὃν καιρὸν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ὑπουργὸς εὗρον ὅτι αἱ κυριώτεραι καταχρήσεις γίνονται κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, καὶ κατὰ συνέπειαν συνέταξα τότε νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον νομίζω ὑπάρχει εἰς τὸ ὑπουργεῖον, περιέχον τὰς ἀκολούθους διατάξεις, καθόσον ἡ μνήμη μὲ βοηθεῖ, ἤτοι.

1) Ἀπαγορεύεται ἡ ἐξαγωγὴ τῆς Σμυρίδος ἀπὸ τῆς νήσου Νάξου, καὶ ἡ προσόρμισις πλοίων εἰς τὰ παράλια, ἔνθα κομίζεται αὕτη·

2) Πᾶσα ἐξαγωγὴ ἀπὸ τῆς νήσου Νάξου λαμβάνεται ὡς λαθρεμπόριον, καὶ ὁ πλοίαρχος ὑπόκειται εἰς τὰς ποινὰς τοῦ λαθρεμπορίου·

3) Ἡ Σμυρὶς κομιζομένη εἰς τὸ παράλιον τῆς Νάξου μεταφέρεται διὰ βασιλικῶν πλοίων εἰς τὴν νῆσον Σύρον ὅπου παραδίδεται εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ τελωνείου διὰ ζυγίσματος, ἢ καὶ εἰς τὸν δήμαρχον ἐκ διαλειμμάτων καὶ ὀψέποτε τὸ δημόσιον εὐκολύνεται·

4) Ὁ θέλων ν' ἀγοράσῃ Σμυρίδα ἔμπορος ἀναφέρεται εἰς τὴν κυβέρνησιν περὶ τοῦ ἀναγκαιοῦντος αὐτῷ ποσοῦ, καὶ λαμβάνει τοῦτο ἀπὸ τὴν Σύρον, ἀφοῦ μείνῃ τελευταῖος πλειοδότης εἰς τὴν δημοπρασίαν, γενομένην εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, καὶ φέρῃ τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν, ὥστε ἐκ τῶν διατάξεων τούτων βλέπετε ὅτι ὑπάρχει ὁ τρόπος τῆς ἀπαντήσεως τῶν καταχρήσεων, ἂν ὑπάρχῃ συγχρόνως καὶ ἡ καλὴ θέλησις.

Ἡ τροπολογία προσδιορίζει τὴν τιμὴν ἑκάστου κανταρίου εἰς δραχμὰς 10, ἐνῷ τὸ νομοσχέδιον κανονίζει αὐτὴν εἰς δραχμὰς 8· ἀλλ' ἡ μὲν τροπολογία θέτει τὸν ἐλάχιστον τοῦτον ὅρον τῆς

τιμῆς ἐπὶ τῇ βάσει βεβαίων πραγμάτων καὶ τῆς ἐφετεινῆς ἀξίας, καθ' ἣν ἐπωλήθη τὸ ὀρυκτὸν, τὸ δὲ νομοσχέδιον προσδιορίζει τὸν ὅρον τοῦτον ἐπὶ τῇ βάσει ἀβεβαίων πραγμάτων, διότι ἐὰν εἰς τὸ μέλλον ἀναφανῇ ἄλλο προϊὸν ἐλαττόνου τὴν τιμὴν τοῦ προκειμένου ὀρυκτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου παρουσιασθῇ τιμὴ κατωτέρα τῶν δραχμῶν 8, τότε ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐκποιήσῃ τὸ ὀρυκτὸν, διότι ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸ νομοσχέδιον καὶ εἶναι ἠναγκασμένη νὰ προκαλέσῃ νέον νόμον, ὅπερ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν πολλάκις ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πάντοτε τὰ βουλευτικὰ σώματα διὰ νὰ ἐπιψηφίζουν νόμους. Εἰς τὸ 2 ἄρθρον τὸ μὲν νομοσχέδιον ἐνῷ προσδιορίζει ἀνώτατον ὅρον μέχρι τῶν 40 χιλιάδων κανταρίων, δὲν κανονίζει συγχρόνως καὶ ἐλάχιστον ὅρον· ἡ δὲ τροπολογία ὁρίζουσα τὸν ἀνώτατον ὅρον κανονίζει συγχρόνως καὶ τὸν ἐλάχιστον οὐχὶ κατωτέρω τῶν 25 χιλιάδων κανταρίων, καὶ ὁ λόγος ὁ ἀκόλουθος· οἱ ἔμποροι οἵτινες ζητοῦσι πολυτιμῶς τὴν ἐνοικίασιν σκοπὸν βέβαια ἔχουν πρὸς τὸ συμφέρον των νὰ ἐπεκτείνωσι τὴν κατανάλωσιν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου καὶ εἰς ἄλλα μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν καταναλίσκεται· ἆρα οὗτοι ποσῶς δὲν βλάπτονται ἀπὸ τὴν περὶ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου διάταξιν καθόσον ἔπεται ὅτι διὰ τῶν ῥηθεισῶν προσπαθειῶν των πρέπει νὰ καταναλώσωσι καὶ περισσότερον τῶν 25 χιλιάδων κανταρίων· πρὸς δὲ ἀφοῦ ἀφ' ἑνὸς φροντίζομεν διὰ τὰ συμφέρον καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἐμπόρων. ἀφ' ἑτέρου πρέπει νὰ φροντίζωμεν καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, καὶ νὰ μὴ θέτωμεν πάντοτε τὸ δημόσιον εἰς ἐπισφαλῆ θέσιν, ὥστε οἱ ἔμποροι νὰ χαίρωσι δικαίωμα παραλαβῆς μέχρι 40 χιλιάδας κανταρίων, καὶ ποσῶς νὰ μὴ ἔχωσιν ὑποχρέωσιν πρὸς παραδοχὴν ποσοῦ κατ' ἐλάχιστον ὅρον, ὅπερ ἀποκαθίσταται ἀποκλειστικῶς μόνον πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου. Ἐκ τούτων ὅλων ἀποδεικνύονται ἐσφαλμέναι αἱ ἐκθέσεις τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι τὸ δημόσιον ἐξασφαλίζει εἰς ἑαυτὸ μίαν τακτικὴν πρόσοδον.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν τόπον τῆς παραδόσεως, λέγω, ὅτι ἡ τροπολογία συμφωνεῖ μὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦ νὰ κανονίζηται οὗτος διὰ τοῦ ἀριθμοῦ Β. διατάγματος, ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει νὰ τεθῇ καὶ εἰς τὸν νόμον διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους τῶν καταχρήσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁδηγουμένη ἡ κυβέρνησις νὰ κάμῃ διὰ 2 καὶ 3 ἔτη τὴν δοκιμασίαν, διατάττουσα νὰ παραδίδηται τὸ ὀρυκτὸν εἰς Σύρον, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν· ἐπὶ τέλους ἡ τροπολογία συμπληροῖ ἓν κενὸν, τὴν

περίστασιν δηλονότι καθ' ἣν δὲν παρευσιάσθη ἐνοικιαστὴς εἴτε μονοετῶς, εἴτε πολυετῶς, καὶ κανονίζει νὰ πωλῆται τὸ ὀρυκτὸν τῆς Σμυρίδος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ μερίδας.

Μεταβαίνων ἤδη εἰς τὰς γενικὰς παρατηρήσεις περὶ τοῦ ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι σύντονα μέτρα, ὡς πρὸς τὴν τακτικὴν ἐξόρυξιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὀρυκτοῦ, καὶ ἰδίως ὡς πρὸς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν συμβαινουσῶν μεγάλων καταχρήσεων κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς διηγηθῶ ἓν πραγματικὸν γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1849, διὰ νὰ ἴδητε ὁπόσαι καὶ ὁποίου εἴδους καταχρήσεις γίνονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, καὶ ἂν εἶχον δίκαιον ἢ μὴ νὰ διατάξω καὶ νὰ φρονῶ ὡς ἀναγκαίαν τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ ἐπὶ βασιλικῶν πλοίων εἰς Σύρον, καὶ τὴν ἐκεῖθεν παράδοσιν αὐτοῦ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν εἰς τοὺς ἀγοραστάς.

Κατὰ τὸ ἔτος 1849 ἐστάλησαν ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως εἰς Νάξον 25 φαλαγγῖται διὰ τὴν κατάπαυσιν ὅσθεν τῆς ἐκεῖ συμβαινούσης ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας, ἐν οἷς ἦτον καὶ ὁ Ταγματάρχης Κ. Ν. Μόστρας, ἀνώτερος τῶν ἄλλων ἀξιωματικός. Οὗτοι πλησιάσαντες εἰς τὸ μέρος τῆς νήσου, ὅπου ἐπιβιβάζεται ἡ σμυρὶς, εἶδον ἐκεῖ πλοῖον φορτωμένον σμυρίδα μεγέθους 8—10 χιλιάδων κοιλῶν, καὶ ἦλθον εἰς φιλονεικίαν μεταξύ των περὶ τοῦ ποσοῦ, λέγοντες οἱ μὲν ὅτι περιέχει τὸ πλοῖον 4 χιλ., οἱ δὲ 5 καντάρια. Ἀποβιβασθέντες εἰς τὴν ξηρὰν, ἠρώτησαν χωρικόν τινα, μετακομίζοντα σμυρίδα, περὶ τοῦ ἐπιβιβασθέντος ποσοῦ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἐπεβιβάσθησαν δύω χιλ. καὶ ὀκτὼ καντάρια. Ἡ πληροφορία αὕτη ἐκέντησε πολὺ τὴν περιέργειάν των, καὶ κυρίως αἱ διαθρυλλούμεναι καταχρήσεις εἰς τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο. Ἐπομένως διανοηθέντες νὰ ὠφεληθῶσι τὸ 1|3 ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως, ἐπεχείρησαν ἐξετάσεις, καὶ ἐζήτησαν ἀπό τε τὸ τελωνεῖον καὶ τὸ λιμεναρχεῖον τὰ δηλωτικὰ τοῦ ποσοῦ τοῦ φορτίου. Ἡ αἴτησίς των αὕτη ἔδοσεν ἀφορμὴν εἰς τὸν τελώνην καὶ ἐπιστάτην νὰ τρέξωσιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ν' ἀρχίσωσι νὰ βίπτωσιν ἀρκετὸν ποσὸν σμυρίδος εἰς τὴν θάλασσαν· ὅτε φθάσας ἐκεῖ ὁ Ταγματάρχης Μόστρας μετὰ τεσσάρων συντρόφων του, ἀνεχαίτισε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς καταβυθίσεως τῆς σμυρίδος εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐζήτησαν νὰ μεταφέρουν τὸ πλοῖον εἰς τὴν Σύρον, διὰ νὰ ἐκφορτώσουν ἐκεῖ τὸ ὀρυκτὸν, ὥστε νὰ φανῇ τὸ ἀληθὲς ποσόν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ἔμπορος φοβηθέντες τὴν ἀνακάλυψιν, ἔρριψαν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ

πλοίου τὸν Κ. Μόστραν καὶ ἔδοσαν πρὸς αὐτὸν 500 τάλληρα εἰς τουρκικὰ χρυσᾶ νομίσματα διὰ νὰ σιωπήσῃ τὴν πρᾶξιν καὶ παραιτηθῇ αὐτῆς· ἀλλ' οὗτος μὴ ἐνδόσας εἴτε χάριν ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων του, εἴτε διότι τὸ ποσὸν τοῦ τρίτου ἦτο ποσὸν ἀνώτερον διπλασίως τοῦ προσφερθέντος δώρου, ἔφερε τὸ πλοῖον εἰς τὴν Σύρον, καὶ ἐνῷ εἰς τὸν πλοῦν παρεκλήθη ἀπὸ τὸν πλοίαρχον καὶ ἔμπορον μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῶν 500 ταλλήρων νὰ ἀναφέρῃ τὸ γεγονὸς μόνον εἰς τὸν νομάρχην καὶ οὐχὶ εἰς τὸν εἰσαγγελέα, οὗτος ἔκαμε τρεῖς ἐκθέσεις καὶ ἔδοσε τὴν μίαν εἰς τὸν νομάρχην, τὴν ἑτέραν εἰς τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὴν τρίτην εἰς τὸν τετράρχην. Ὁ κύριος νομάρχης λαβὼν τὴν ἀναφορὰν ἤρχιζε νὰ φοβίζῃ τὸν ταγματάρχην Μόστραν, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔχουν κακὰς συνεπείας, ὅτι οἱ ἔμποροι θέλουν ζητήσει ἀποζημίωσιν καὶ ὅτι τὸ δημόσιον θὰ ὑποκύψῃ εἰς ζημίας, αἵτινες θέλουν πέσει εἰς βάρος του, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἐγένετο, προέτεινε νὰ σταλῇ μετὰ τοῦ πλοίου εἰς ἄνθρωπος τῆς νομαρχίας, διὰ νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ μέρος τῆς Εὐρώπης, εἰς ὃ θέλει ἐκφορτωθῇ τὸ ὀρυκτὸν, ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄνθρωπον τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ προξενείου, καὶ ἀναφέρῃ τὴν ἀλήθειαν. Μὴ δεχθέντος τοῦτο τοῦ Κ. Μόστρα, ὁ Κ. νομάρχης διώρισε δύω πλοιάρχους νὰ προϋπολογήσωσι καὶ γνωμοδοτήσωσιν ἐγγράφως περὶ τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος τῶν ἐξόδων διὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ πράγματος εἰς Σύρον, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτῶν ἔγγραφον, εἰς ὃ ἐγνωμοδότουν, ὅτι ἀπαιτοῦνται δύω καὶ ἥμισυ χιλιάδες δραγμαὶ περίπου. Ἐπομένως τοῦ ποσοῦ τούτου θεωρηθέντος ὑπερόγκου, ὁ Κ. Μόστρας ἐξελθὼν, συνεφώνησε μὲ ἕνα ἀρχηγὸν τῶν μαούνων δι' ὅλα τὰ ἔξοδα ταῦτα εἰς δραχμὰς 150, δι' ἃς καὶ ἔλαβε τὸ ἐνταλμα. Παρασταθέντων δὲ εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ἀπαιτουμένων πλοιάρχων καὶ μαρτύρων, εὑρέθησαν ἐντὸς τοῦ πλοίου καντάρια 3080, καὶ ὑπελογίσθη ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐλαφρύνσεως τοῦ πλοίου, φαινομένης ἐκ τῶν σημείων, ἃ τινα ἀφίνουσι τὰ ὕδατα, εἰς 1100 περίπου καντάρια, ὥστε τὸ ἀρχικὸν ποσὸν, ὅπερ ἐπεβιβάσθη εἰς τὸ πλοῖον, ἀνέβαινεν εἰς καντάρια 4,200 περίπου. Συγχρόνως δὲ, ἐπειδὴ τὸ πλοῖον ἐφορτώθη κατ' ἀρχὰς ἀπὸ μικρὰ πλοιάρια τῆς Ἀμοργοῦ, γνωστὰ εἰς τὸν Κ. Μόστραν, ἐζητήσατο οὗτος ἀπὸ τὴν εἰσαγγελίαν νὰ πέμψῃ καὶ κάμῃ τακτικὰς ἀνακρίσεις περὶ τοῦ πόσην ποσότητα μετέφεραν ἕκαστον τῶν πλοιαρίων τούτων εἰς τὴν φόρτωσιν τοῦ πλοίου, διὰ τῶν ὁποίων ἐξήχθη ὅτι μετέφερον ποσὸν καντηρίων

4,200. Ἐπομένως τὸ δημόσιον ἐπληρώθη τὸ ἀντίτιμον 1080 κανταρίων, ἐκτὸς τῶν 2008, τὰ ὁποῖα περιεῖχον τὰ δηλωτικὰ, καὶ ἔμεινεν ἀπλήρωτον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἰδοὺ, κύριοι, αἱ καταχρήσεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι πάντοτε γίνονται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ ἰρυκτοῦ τούτου ἀπὸ τῆς νήσου Νάξου, καὶ διὰ τοὺς λόγους τούτους νομίζω καλὸν καὶ ἐπάναγκες νὰ γίνηται ἡ παράδοσις αὐτοῦ εἰς τὴν Σύρον.

Ἁπάντων εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τοὺς λόγους, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει ὁ κύριος γερουσιαστὴς τὴν τροπολογίαν του. Ἐκ τῆς ἀκριβοῦς ἀναλύσεως ὅλων τῶν λόγων αὐτῶν γίνεται δῆλον ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη ἀναβολῆς ἦτον, ὥστε καμμία ἐπίσπευσις τῆς συζητήσεως δὲν γίνεται σήμερον, προκειμένου περὶ τροποποιήσεων μὴ οὐσιωδῶν. Εἶπεν ὅτι δὲν βλέπει τὸν λόγον, δι' ὃν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ νομοσχέδιον ὁ ὅρος τῆς ἀποκλειστικῆς ἐξορύξεως, διότι δὲν πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν σήμερον περὶ τῆς κυριότητος, καὶ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος ὄχι μόνον δὲν ἔχει τὸν τόπον του εἰς τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἔχει καὶ συνεπείας ἐπιζημίους, καθόσον ὁ ἐνοικιαστὴς δύναται νὰ ἀπευθύνῃ αἰτήσεις ἀποζημειώσεων ἐὰν παρουσιασθῇ ἄλλος ἰδιοκτήτης νὰ ἐξορύξῃ σμυρίδα. Ἐπρόσθεσε δὲ, ὅτι αὐτὸς ὁ ὅρος εἶναι συνάμα καὶ ἄτακτος, καθόσον ὑπάρχει ἐκκρεμὴς δίκη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων περὶ σμυρίδος καὶ δὲν θέλουσι φθάσει ἑκατομμύρια δραχμῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει καταδίκης τοῦ δημοσίου. Τὸ δημόσιον, κύριοι, ἀναγνωρίζει εἰς ἑαυτὸ ἀποκλειστικῶς πλήρη τὴν κυριότητα ἐφ' ὅλης τῆς σμυρίδος τῆς Νάξου, καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐνέγραψεν εἰς ὅλας τὰς προκηρύξεις του, καὶ ἰδίως εἰς ἐκείνην τοῦ 1845 ἔτους. Ἐπειδὴ πέρυσιν ἐψηφίσθη ὅτι ἡ κυριότης δὲν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν κυβέρνησιν, διὰ τοῦτο ἡ ἐκποίησις τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου ἔμεινεν ἀπραγματοποίητος, ὑποπτευομένων τῶν ἀγοραστῶν ἐνδεχομένας ζημίας. Διὰ τοὺς λόγους τούτους πρέπει νὰ ὁρίσωμεν ἤδη εἰς τὸ νομοσχέδιον τὴν ἀποκλειστικὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀρυκτοῦ, διὰ νὰ βάλωμεν εἰς θέσιν τοὺς ἀγοραστὰς νὰ μὴ ὑποπτεύσωσι τὸ παραμικρὸν, καὶ κατὰ συνέπειαν δυνηθῶμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ἐκποίησιν. Τὸ διάταγμα τῆς ἐκτελέσεως θέλει ὁρίσει τὰ πάντα, ὥστε δὲν θέλει εἶσθαι κίνδυνος νὰ χάσῃ ἡ κυβέρνησις τὸ παραμικρόν· ὥστε ὁ ὅρος

οὗτος εἶναι ἀναγκαιότατος μᾶλλον ἢ μὴ ἀναγκαῖος κατὰ τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος. Ὑπάρχει ἀληθῶς δίκη ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, τὴν ὁποίαν ὑπερασπίσθη ἡ κυβέρνησις, ὡς ἄλλος γνήσιος ἰδιοκτήτης, κατὰ ἀνθρώπων, ἀντιποιουμένων ξένην ἰδιοκτησίαν. Ἡ προκειμένη ἐνοικίασις δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ ἐκείνην τῶν Μποχοροχαλάτων, διότι εἶναι γνωστὸν πῶς καὶ πότε ἐγένετο αὕτη. Ὁ προλαλήσας δὲν εὑρίσκει προσέτι καλὸν τὸ νομοσχέδιον, λέγων τοῦ νὰ γίνηται ἡ διαθεσις εἰς τὸ μέλλον ἄνευ νέου νόμου. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχεται πολλῆς ὀρθότητος, διότι τὸ παραγόμενον ποσὸν μεταβαίνει εἰς τὸ ταμεῖον αὐτούσιον, καὶ ὁ κατ' ἔτος προϋπολογισμὸς θέλει κανονίζει τὸ ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον ἐκποιητέον ποσόν. Τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο διαφέρει τῶν ἄλλων νομισμάτων, οἷον μυλοπετρῶν καὶ ἄλλων τοιούτων, καὶ διαφέρει οὐσιωδῶς τῶν ἄλλων φόρων, τῶν ὁποίων τὸ Σύνταγμα ὁρίζει τὴν κατ' ἔτος διὰ νόμου διάθεσιν. Ἔπειτα ὁ προαγορεύσας ἀνέφερε περὶ καταχρήσεων, τὰς ὁποίας περιώρισε κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, ἐνῷ πάντοτε δύναται νὰ γίνῃ κλοπὴ, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν μεταφορὰν αὐτῆς εἴτε εἰς Σύρον, εἴτε ἀλλαχοῦ. Ἡ σμυρὶς ἐξορύττεται καθ' ἑκάστην καὶ δὲν εἶναι προσδιωρισμένος ὁ χρόνος τῆς τε ἐξορύξεως καὶ τῆς μεταφορᾶς αὐτῆς εἰς Σύρον κατὰ τὸν προαγορεύσαντα. Ἐὰν ληφθῶσιν αὐστηρὰ μέτρα ἐπιτηρήσεως, οὐδεμία κλοπὴ δύναται νὰ γίνῃ, καὶ ἀπεδείχθη κατὰ τὴν προπερυσινὴν διάθεσιν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, καθ' ἣν ληφθέντων τῶν ἀνηκόντων αὐστηρῶν μέτρων, οὐδεμία κλοπὴ ἐγένετο. Ἡ τροπολογία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ τροποποιεῖ προσέτι καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς τιμῆς, αὐξάνουσα αὐτὸν ἀντὶ 8 εἰς δραχμὰς 10. Ἐὰν προέκειτο νὰ νομοθετήσωμεν σήμερον περὶ τῆς διαθέσεως τοῦ ὀρυκτοῦ ἐπὶ μόνου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ἠδύνατο νὰ ἔχῃ καλῶς ἡ φερομένη τροποποίησις, διότι εἶναι ἐγνωσμένη ἤδη ἡ τιμὴ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ νομοσχέδιον προβλέπει περὶ μελλούσης διαθέσεως, ὅτε εἶναι ἄγνωστος ἡ τιμὴ, δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ ὁ ἐλάχιστος ὅρος κατώτερος τῶν 8 δραχμῶν, διότι ἐν πάσει περιπτώσει θέλουν καταβάλλεσθαι αἱ δέουσαι προσπάθειαι νὰ πωληθῇ τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο εἰς τὴν δέουσαν τιμήν. Ἡ τροπολογία τοῦ Κ. γερουσιαστοῦ τροποποιεῖ προσέτι τὸ νομοσχέδιον, καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τοῦ ἐκποιητέου ποσοῦ, προσδιορίζουσα τὸν ἐλάχιστον τοῦτον ὅρον εἰς 25,000 καντάρια. Ὁ προσδιορισμὸς τοιούτου ἐλαχίστου ὅρου εἶναι ἄτοπος, διότι τὸ δημόσιον εἶναι ἀρκούντως ἐξησφαλισμένον, καὶ θέλει πραγματεύεται ἢ θέλει

προσπαθεῖ διὰ τὴν πώλησιν περισσοτέρου ποσοῦ. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀνωτέρου ὅρου ἦτον ἀναγκαῖος, διότι ἡ ἐκποίησις περισσοτέρου τῶν 40 χιλιάδων κανταρίων ποσοῦ θέλει φέρει τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς. Αἱ διάφοροι προτάσεις περὶ τοῦ ζητουμένου ποσοῦ καὶ τῆς προσφερομένης τιμῆς θέλουν κανονίζει ἑκάστοτε τὸν ὅρον τῆς ἐκποιηθησομένης ποσότητος, διαφέρει δὲ ἀπὸ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς τιμῆς, διότι ὁ ἐλάχιστος οὗτος ὅρος εἶναι ἀναγκαῖος. Ὁ τόπος τῆς παραδόσεως ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ μὴ ἦναι ὡρισμένος διὰ τοῦ νόμου, ἀλλ' ὁ κύριος γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ. Ἀντικρούων καὶ τὴν γνώμην ταύτην, λέγω ὅτι ὁ τόπος πρέπει νὰ ἦναι ἀπροσδιόριστος, διότι τοῦτον θέλει κανονίσει τὸ Β. Διάταγμα κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἐπωφελεῖς συμφωνίας, αἵτινες θέλουν παρουσιασθῆ· ἑπομένως οὔτε τὸ κενὸν ὅπερ εὗρεν ὁ Κ. γερουσιαστὴς, ὑπάρχει, διότι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ εἶναι γεγραμμένη μεγάλοις γράμμασιν ἡ μονοετὴς ἐκποίησις.

Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν βλέπετε τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ κυβέρνησις προέτεινε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ἀφοῦ ἐσκέφθη ἐπ' αὐτοῦ πολὺ· καὶ διὰ τοῦτο κρίνω περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω αὐτοὺς ἤδη. Μέχρι τοῦδε ἦτον εἰς ἐνέργειαν ἡ μονοετὴς ἐνοικίασις, ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀπέβη ἀνωφελὲς, ὡς περιέχον πολλὰ ἄτοπα· ἄλλα αἴτια ὑπῆρξαν περὶ τῆς μὴ ἐπωφελοῦς διαθέσεως μονοετῶς τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου ἢ ἡ μὴ προσπάθεια τῆς κυβερνήσεως. Ἰδοὺ τί ἐκφράζεται ὁ ἐν Λονδίνῳ πρόξενος ἡμῶν Κ. Ράλλης εἰς τὴν τελευταίαν ἀπάντησίν του, (ἣν ἀνέγνωτε), καὶ ἐκ τούτου βλέπετε, ὅτι ἡ κυβέρνησις δὲν ὑπέβαλε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρὶν ἢ συμβουλευθῇ τοὺς εἰδότας. Ἄλλος πρόξενος γνωμοδοτεῖ νὰ πωλῶνται ἡ σμυρὶς κατ' ἔτος, καὶ ἄλλος ἐπὶ τρία ἔτη· ἀλλ' οἱ λόγοι, ἐφ' ὧν στηρίζουσι τὰς γνώμας ταύτας ἀμφότεροι, δὲν μὲ ἔφαναν ἀκούοντες. Ἐὰν δὲν πραγματοποιηθῇ ἡ πολυετὴς ἐνοικίασις, τότε ἔρχεται ἡ μονοετὴς, καὶ διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον προβλέπει περὶ τῶν δύω περιστάσεων τῆς τε μονοετοῦς ἐνοικιάσεως καὶ πολυετοῦς διαθέσεως. Διὰ τοὺς ἐκτεθέντας ὀλίγον λόγους ἐπιμένω εἰς τὴν ὁλοσχερῆ παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου.

Καὶ δεύτερον λαβὼν τὸν λόγον ὁ τὴν τροπολογίαν καταθεὶς γερουσιαστὴς εἶπε· ὀλίγας τινὰς ἀναιρέσεις θέλω ἐπιφέρει εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καθόσον αὕτη ἀντίκειται εἰς τὴν τροπολογίαν μου· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι ἂν ἡ πρὸς

ὑποστήριξιν τῆς τροπολογίας μου παρ' ἐμοῦ ἐκτεθέντες λόγοι δὲν ἔπεισαν τὸν Κ. ὑπουργὸν, οἱ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν ἐπολέμησαν ποσῶς τοὺς ἰδικούς μου. Ἀντικρούων μὲ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι οὐδεμία σχέσις μεταξὺ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν Μπουχαρογαλάτων καὶ τῆς Σμυρίδος ὑπάρχει, ἀλλὰ μήπως ἐγὼ ἀνέφερα τοῦτο ὡς σχετικόν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ὁ Κ. ὑπουργὸς μὲ ἐννόησε κατὰ τοῦτο κάλλιστα, διότι ἐξηρράσθην σαφῶς, θέλει ὅμως νὰ προσποιῆται ὅτι δὲν μὲ ἐννοεῖ· διότι ἀνέφερον ὅτι καθὼς ἐγένετο μεγίστη ζημία ἕνεκα τῶν κακῶν ῥαδιστων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ ἐνοικιαστήριον τῶν Μπουχαρογαλάτων, τοιουτοτρόπως δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ἐνταῦθα σημαντικὴ ζημία τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν μὴ καταλλήλων ῥάσεων τοῦ νομοσχεδίου. Πολεμῶν τὴν περὶ μετακομίσεως τῆς Σμυρίδος εἰς Σύρον γνώμην μου, εἶπεν ὅτι ἡ τοιαύτη μετακόμισις δὲν δύναται νὰ γίνῃ, διότι ἡ ἐξόρυξις δὲν γίνεται διὰ μιᾶς· πώποτε δὲν ἐννόησα οὐδὲ δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ λογικῶς ὅτι ἡ Σμυρὶς ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον δύναται νὰ μετακομισθῇ διὰ μιᾶς, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων, ὅπερ δὲν φέρει δυσκολίαν εἰς τὴν μετακόμισιν τοῦ ὀρυκτοῦ εἰς τὴν Σύρον, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἢ δὲν μὲ ἐννόησε ἢ ἠθέλησε νὰ παραμορφώσῃ τὴν ἰδέαν μου. Ὁ τόπος τῆς παραδόσεως εἶναι ἔργον διοικητικὸν, λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἀλλὰ μήπως ἡ τροπολογία μου λέγει ἄλλο τι διὰ τῆς ῥάσεως «ὁ τόπος τῆς παραδόσεως ὁρίζεται διὰ Β. διατάγματος» ἐν ἄλλαις λέξεσιν καὶ αὐτὴ ἡ τροπολογία μου θεωρεῖ ὡς διοικητικὸν ἔργον τὸν τῆς παραδόσεως τόπον· ἀλλ' ἔχει δίκαιον ὁ Κ. ὑπουργὸς κατὰ τοῦτο, διότι μὴ παραδεχθεὶς τὴν τύπωσιν τῆς τροπολογίας μου, ὤφειλε νὰ ἀγνοῇ καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς. Προχωρῶν δὲ εἶπεν ὅτι τῷ 1850 οὐδεμία κατάχρησις ἔλαβε χώραν ἐπὶ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, μᾶς διεβεβαίωσε μάλιστα τοῦτο, ἀλλὰ τοιαῦται ἀπόλυτοι διαβεβαιώσεις δὲν μᾶς ἐξαπαλίζουσι, καὶ μεθ' ἡμῶν οὐδὲ αὐτὸν τὸν δημόσιον πλοῦτον· καθὼς δὲν ἠθέλαν ἐξασφαλίσει τὰ νομοθετικὸν τοῦτο σῶμα ἐὰν ἐγὼ ἢ ὅστις ἄλλος ἐξ ὑμῶν ἔλεγεν ἀπολύτως ὅτι τὸ 1848, ἢ τὸ 1845 δὲν ἐγένετο κατάχρησις· κατὰ δυστυχίαν ὅμως τὰ ἀποτελέσματα τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύουν τὸ ἐναντίον τῶν ὅσων εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός. Ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ θεωρῇ πῶς δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατάχρησιν ὅσον εἶναι δυνατὸν, καὶ οὐχὶ νὰ θεωρῇ τὴν ἀνάθεσιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἔτους· εἶπε προσέτι ὅτι ἀπὸ τοῦ 1845—1847 δὲν ἐγένετο διάθεσις τοῦ ὀρυκτοῦ· ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἔμπορος ἐνοικιάζει ὄχι διὰ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου,

ἀλλὰ διὰ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ συμφέρον. καὶ ὅτι δυσκολώτερον ἀπατᾶται ὁ ἔμπορος, διότι γνωρίζει καλλίτερον νὰ ἐκτιμᾷ τὸ συμφέρον του, ὅταν τὸ προϊὸν δὲν ἔχῃ τιμήν, θέλει πεισθεῖ, πιστεύω, ὁ Κ. ὑπουργὸς διατὶ τὸ ὀρυκτὸν ἔμεινεν ἀδιάθετον κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη· ἄλλως τε Κύριοι, οὐδεὶς ἀπαιτεῖ νὰ ἀπατήσωμεν τοὺς ἐνοικιαστάς, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἐκεῖνοι δὲν θέλομεν νὰ ἀπατῶσιν ἡμᾶς. Ἀνέφερεν ἐπὶ τέλους ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸν Κ. Ῥάλλην καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου παρατηρήσεις του· σέβομαι τὸν ἄνδρα καὶ ἀσπάζομαι καθ' ὁλοκληρίαν τὰς ἰδέας του αἵτινες εἶναι σχεδὸν ἐντελῶς σύμφωνοι μὲ τὰς ἰδικάς μου, ἐπὶ τοῦ οὐσιωδεστέρου δὲ ἀσύμφωνοι πρὸς τὰς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καθόσον οὗτος μὲν ὁρίζει πενταετῆ ἢ τὸ πολὺ ἑξαετῆ ἐνοικίασιν, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς δεκαετῆ· ἄλλως τε ὁ Κ. Ῥάλλης ἐκθέτων ὅ,τι γνωρίζει περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ὀρυκτοῦ, δὲν ἐμποδίζει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξασφαλισθῶμεν καὶ λάβωμεν τὰς δεούσας προφυλάξεις. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ὅσα ὁ Κ. ὑπουργὸς πολεμῶν τὴν τροπολογίαν μου ἀνέφερε· κρίνω δὲ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω καὶ ἤδη ὅσα ἀνέφερα ἀναπτύσσων τὴν τροπολογίαν μου, διότι κατ' αὐτῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς οὐδὲν ἀνέφερε.

Μετὰ τοῦτον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Πονηρόπουλος προσέθηκεν ὅτι περὶ δύω τινῶν θέλει λαλήσει· α) περὶ τοῦ ὅτι ἡ Σμυρὶς ἐξορύττεται καὶ διατίθεται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου· καὶ β) περὶ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ παραδίδῃ ἡ κυβέρνησις τὸ πολὺ 40,000 καντάρια κατ' ἔτος εἰς τὸν ἐνοικιαστήν. Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἀ. παρατηρῶ ὅτι δὲν συμφέρει ἡ κυβέρνησις αὐτὴ νὰ θέτῃ εἰς ὑποψίας καὶ ἀμφιβολίας, διὰ νόμων μάλιστα, τὴν κυριότητα ἣν ἔχει ἐπὶ τοῦ ὀρυκτοῦ καὶ ἣν εἶχε καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας μάλιστα· καὶ τῷ ὄντι διὰ τῆς φράσεως τοῦ νομοσχεδίου της «ἡ σμυρὶς ἐξορύττεται καὶ διατίθεται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου» δίδει ὑπονοίας ὅτι καὶ ἄλλοι ὑπάρχουσιν ἔχοντες κυριότητα ἐπὶ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου, ἐνῷ ποτὲ ἄλλος μέχρι σήμερον δὲν ἔκαμεν ἐξόρυξιν· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν προκληθεὶς ἀπήντησεν καλῶς, (ὅτι δηλαδὴ φιλονεικεῖται μὲν ἡ κυριότης τοῦ ὀρυκτοῦ, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις ἐφρόντισε καὶ φροντίζει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα,) ἀλλ' ἡ φράσις τοῦ νομοσχεδίου «ἀποκλειστικῶς» ἀντὶ νὰ ἐπαυξάνῃ, ἐλαττώνει τὴν ὑπεράσπισιν τῆς κυριότητος. Μετὰ τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ κάμω μικράν τινα παρέκβασιν, τὸ ἱστορικὸν τῆς πολυπαθοῦς σμυρίδος ἀφορῶσαν, καὶ οὐχὶ τὰς ἐπ' αὐτῆς πραττομένας καταχρήσεις,

διότι ἂν καὶ περὶ αὐτῶν μυριάκις ἐγένετο λόγος, ἂν καὶ κατεδείχθησαν αὗται ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἡ κυβέρνησις ἀδιαφορεῖ· θέλω διὰ τοῦτο ὁμιλήσει περὶ τῆς κυριότητος αὐτῆς. Τῷ 1845 αἰσχροκερδεῖς τινες θέλοντες νὰ ἁρπάσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δημοσίου τὴν ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου προερχομένην ὠφέλειαν διήγειρον τοὺς κατοίκους Νάξου νὰ συζήσωσιν ἐπιτροπὴν διμελῆ ἥτις νὰ διεκδικήσῃ διὰ τῶν δικαστηρίων τὴν κυριότητα τοῦ ὀρυκτοῦ τὴν ὁποίαν ἤρχισαν διαμφισβητοῦντες ἔκτοτε. Ἀπάτησαν λοιπὸν ἅπαντας τοὺς Νάξιους μέχρις καὶ αὐτῶν τῶν φιλησύχων καὶ εἰρηνικῶν χωρικῶν, ὑπισχνούμενοι αὐτοῖς κέρδη καὶ ὠφελείας, νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν ἥτις μεταβᾶσα εἰς Ἀθήνας ἔκαμε πρόκλησιν ἀγωγῆς κατὰ τῆς κυβερνήσεως, ἐπιδοθεῖσαν εἰς τὸν τῆς οἰκονομίας ὑπουργόν· ἡ πρόκλησις αὕτη 26 ἡμέρας ἐβράδυνεν εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ ὑπουργείου, ἀγνοῶ διὰ τίνας λόγους, χωρὶς νὰ ληφθῇ οὐδεμία φροντὶς πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον ἐκινδύνευεν οὕτω νὰ ἀπολέσῃ τὴν κυριότητα ἐπὶ τοῦ ὀρυκτοῦ. Τὴν 27 ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως προσεκλήθην ὑπὸ τῆς ἐμπυστοσύνης τοῦ βασιλέως εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, καὶ εὗρον μεταξὺ τῆς σωρείας τῶν ἄλλων ἐγγράφων τῶν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ ὑπουργοῦ ἐμπεριεχομένων, καὶ τὴν ἀγωγὴν ταύτην· συνενοήθην μετὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰσηγητοῦ περὶ τοῦπραχτέου, ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθον τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος, τὸ κατεπεῖγον αὐτοῦ, καὶ τὸν ὁποῖον διέτρεχεν οὕτω κίνδυνον τὸ δημόσιον νὰ ἀπαλλοτριωθῇ τῆς κυριότητος ἑνὸς τοσούτου σημαντικοῦ πόρου, προσεκάλεσα ἀμέσως δικηγορικὸν συμβούλιον ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐπὶ νομομαθείᾳ καὶ πράξει δικηγόρων, εἰς τῶν ὁποίων (ὁ Κ. Βέλιος) μοὶ προέτεινε ὅτι διὰ νὰ λάβωμεν ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸν καὶ ἀνεύρωμεν λόγους καὶ μέσα ὑποστηρίξεως ἀποτελεσματικά, ἔπρεπε νὰ κάμωμεν ἔνστασίν τινα, ἡ δὲ παρ' αὐτοῦ προταθεῖσα ἔνστασις ἦτο ἡ τῆς ὁμοδικίας· τὴν ἔνστασιν ταύτην τὴν 30 ἡμέραν μόλις κατωρθώσαμεν νὰ ἐπιδώσωμεν πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῶν κατοίκων Νάξου ἐντὸς οἰνοπωλείου τινός, διότι μᾶς ἦτο ἄγνωστος ἡ διαμονή των ἐνταῦθα. Μετὰ τὴν ἔνστασιν ταύτην ἐλάβαμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἀνεύρωμεν διαφόρους πρὸς ὑποστήριξιν λόγους· ἀνετρέξαμεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου καὶ ἐπὶ τουρκοκρατείας ἀκόμη, εἴδαμεν πῶς ὑπὸ τοῦ Καπετᾶν πασᾶ διετίθετο τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ φόροι· ἐνθυμήθην βραδύτερον καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐνοικίαζεν ἀπὸ τοῦ 1825 τὸ

ὀρυκτὸν τοῦτο ὅτε ἤμην ὑπουργός, καὶ τόσας ἄλλας ἐνδείξεις καταδεικνυούσας τὴν ἐπ' αὐτοῦ κυριότητα τοῦ δημοσίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἡ κυβέρνησις ἐδικαιοῦτο ἀπό τινα δικαστήρια, καὶ δὲν μένει ἴχνος ἀμφιβολίας ὅτι καὶ ἤδη θέλει δικαιωθῆν· τέλος διὰ νὰ ἀποδείξω εἰς τὸ δικαστήριον ὅτι καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ λαὸς τῆς Νάξου δὲν ἀμφισβήτει τὴν κυριότητα, ἀλλὰ διότι ἔπαυσε πρὸς καιρὸν ἡ ἐξόρυξις καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ὠφέλεια τῶν κατοίκων ἐκ τῆς ἐξορύξεως, ἔπεμψα ἀπεσταλμένον εἰς Νάξον τῷ 1845 ὅστις προέτρεψε τοὺς κατοίκους νὰ ἐξορύξωσιν ἐκ τῶν λατομείων τῆς κυβερνήσεως 25 ἢ 30 χιλιάδας καντάρια πρὸς δύω δραχμὰς ἕκαστον καντάριον, καὶ οὕτω ἐδείχθη ὅτι ἡ κυριότης τοῦ δημοσίου δὲν διαμφισβητεῖτο ἀπὸ τοὺς κατοίκους, εἰμὴ ἀπό τινας αἰσχροκερδεῖς ἀπατήσαντας τοὺς εἰρηνικοὺς κατοίκους. Φρονῶ δὲ ὅτι ἤδη δὲν ἔπρεπεν ἡ κυβέρνησις νὰ θέτῃ εἰς ἀμφιβολίαν τὴν κυριότητα ταύτην τοῦ δημοσίου ἐπὶ τοῦ ὀρυκτοῦ θέτουσα ὡς ὅρον ὅτι «ἡ σμυρὶς ἐξορύττεται καὶ διατίθεται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου.» διότι ἂν ποτε ἐπέλθῃ εἰς τὴν κεφαλὴν τινος νὰ ἐξορύξῃ πρὸς ἴδιον λογαριασμόν, θέλομεν ἔχει ἀπὸ τοὺς ἐργολάβους ἀπαιτήσεις ἀποζημιώσεων ἴσως δὲ καὶ ἐργώδεις περιπλοκὰς καὶ διαμαρτυρήσεις, καὶ ἴσως πάλιν πλοῖα καὶ δίκτυα.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ϛ' μέρος τοῦ λόγου μου, τὴν ὑποχρέωσιν δηλαδὴ τῆς κυβερνήσεως νὰ παραδίδῃ 40,000 καντάρια πρὸς τὸν ἐνοικιαστήν· ἡ ὑποχρέωσις αὕτη δὲν εἶναι συμφέρουσα εἰς τὸ δημόσιον, εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δημόσιον, ὅταν θέλῃ ὁ ἐνοικιαστὴς, ἐν ᾧ ἄλλως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἡ ποιότης τὴν ὁποίαν οὗτος ἤθελεν ἀγοράσει, δηλαδὴ ὁ ἐνοικιαστὴς λαμβάνει ὅσον θέλει· ὁ ὅρος οὗτος εἶναι λίαν σπουδαῖος, καὶ ἀπορῶ πῶς διέφυγε τὴν παλιμάθειαν τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· διὰ τοῦ ὅρου τούτου καταντᾷ πλέον παρὰ ἰδανικὴ ἡ πρόσοδος αὕτη τοῦ δημοσίου· ὅταν ὁ ἐνοικιαστὴς τῆς σμυρίδος τῆς ἀνατολῆς ὑπερθεματίσῃ ὑπὸ τὸν ὑπάρχοντα ὅρον ἐκεῖνος δύναται νὰ λάβῃ ἐλάχιστον μόνον ποσὸν σμυρίδος, διότι συμφέρον ἔχει νὰ καταναλίσκῃ ὅσον δυνατὸν περισσοτέραν σμυρίδα τῆς ἀνατολῆς τὴν ὁποίαν ἔχει ἐνοικιασμένην εἰς εὐτελεστάτην τιμήν. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα χρέος μου νὰ ὑποβάλω ὑπ' ὄψιν τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, φρονῶ δὲ ὅτι θέλουσι τὰς εὑρεῖν ἱκανῶς δικαιολογημένας.

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς

τροπολογίας τοῦ Κ. Μαγγίνα, ὁ Κ. πρόεδρος προσκαλέσας τὸ σῶμα νὰ ἀποφανθῇ διὰ χειροτονίας ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ Κ. Μαγγίνα, ἀπήγγειλεν τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο διὰ πλειοψηφίας τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Παραλθὼν τότε ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἀνέγνω ἑτέραν τινὰ τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ 1. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ἐπειδὴ τινὲς μὲν τῶν κυρίων γερουσιαστῶν παρετήρουν ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρου συζήτησις ἔκλεισεν ἤδη, ψηφοφορηθείσης μάλιστα τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τοῦ Κ. Μαγγίνα, πάσης δὲ ἄλλης τροπολογίας ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρου ὁ ἁρμόδιος καιρὸς παρῆλθε· τινὲς δὲ ἀντεπαρετήρουν ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρου συζήτησις δὲν ἐπεραιώθη εἰσέτι, ἀλλ' ἡ συζήτησις τῆς τροπολογίας τοῦ Κ. Μαγγίνα ἐκηρύχθη κεκλεισμένη καὶ ἐψηφοφορήθη, δύναται δὲ ἕκαστος ἤδη νὰ ὑποβάλῃ τροπολογίαν διότι ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἡ τοῦ 1. ἄρθρου συζήτησις, ὁ γερουσιαστὴς κύριος Χρυσόγελος ἐπήνεγκεν, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι λελυμένον ἐν τῇ συζητήσει τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου, ὅτε μετὰ τὴν συζήτησιν δύω τροπολογιῶν ἐπὶ ἑνὸς ἄρθρου παρουσιασθείσης καὶ τρίτης, ἡ Γερουσία δὲν ἐνέκρινε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ τρίτη ἐκείνη τροπολογία, ἀποφασίσασα ὅτι ὅλαι αἱ τροπολογίαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου παρουσιάζονται ταυτοχρόνως, ἀναπτύσσονται, συζητοῦνται καὶ ψηφοφοροῦνται μία ἑκάστη ἀπὸ τῆς ἀπωτέρω, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπικαλεῖται τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης.

Γνωρίζω, ἀντέταξεν ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνων, ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὸν τύπον αὐτὸν καὶ ὑπογραμμὸν τῆς συνταγματικῆς πολιτείας, συζητοῦνται 30 ἢ 40 τροπολογίαι ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην ὁλόκληρα ἡμερονύκτια, καὶ τὸν τύπον τοῦτον ἀσπάζομαι ὡς ἔλλογον καὶ ὀρθὸν, διότι ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πρώτης τροπολογίας δύναται ἕτερος νὰ φωτισθῇ καὶ ὑποβάλῃ δευτέραν, ὡς συνεχῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς ἐμὲ, φωτισθέντα ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις καὶ ἀναπτύξεις, τὰς γενομένας ἐπὶ τῆς ἀ. τροπολογίας. Διϊσχυρίζονταί τινες ὅτι ἔκλεισεν ἡ συζήτησις· ναί! ἔκλεισεν, ἀλλὰ διὰ τὴν τροπολογίαν τὴν ἀ. Φρονῶ ὅμως, ὅτι διὰ πᾶσαν ἄλλην τροπολογίαν δὲν δύναται νὰ κλείσῃ, ἄλλως ἀποκρούεται ἡ ἀνάπτυξις, περιορίζεται ἡ συζήτησις, ἀσαφίζεται ὁ λόγος, ὅταν δὲν δύναται γερουσιαστὴς νὰ καθυποβάλῃ τροπολογίαν, τὴν ὁποίαν συνέταξε, φωτισθεὶς ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῆς ἀ. τροπολογίας γενομένας ἀναπτύξεις.

Κατὰ τὸν κανονισμὸν, ἐπήνεγκεν ὁ κύριος ὑπουργὸς τῆς

δικαιοσύνης, πρῶτον συζητεῖται καὶ ψηφίζεται ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου, μετὰ ταῦτα ἔρχεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων ἑνὸς ἑκάστου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἕκαστος δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τροπολογίαν, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἐμποδίσῃ Γερουσιαστὴν ἀπὸ τοῦ νὰ προτείνῃ τροπολογίαν. Ζητεῖται ἤδη πότε πρέπει νὰ γίνωνται αἱ τροπολογίαι αὗται. Ἡ παρὰ τοῦ κυρίου Μαγγίνα προτεινομένη τροπολογία ὑπεβλήθη ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ 1. ἄρθρου· ἡ τροπολογία αὕτη ἐσυζητήθη, καὶ κλεισθείσης τῆς συζητήσεως, ἐψηφοφορήθη ἀπορριφθεῖσα· πᾶσα ὅθεν ἄλλη τροπολογία ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρου δὲν εἶναι δεκτή· ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων ὅμως ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου ἕκαστος δύναται νὰ κάμῃ τροποπολογίας. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ πρὶν ἡ κλείσῃ ἡ συζήτησις δύναται ἕκαστος νὰ προτείνῃ τροπολογίαν, ἀφ' οὗ ὅμως περαιωθῇ ἡ συζήτησις πᾶσα τροπολογία δὲν εἶναι δεκτή. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐπὶ τοῦ ά. ἄρθρου συζήτησις ἔκλεισε, κατὰ συνέπειαν οὐδεμία τροπολογία δύναται νὰ καθυποβληθῇ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὅμως ἅμα προτεθείσης τῆς συζητήσεως αὐτῶν ἕκαστος δύναται νὰ ἐπενέγκῃ τροπολογίαν. Φρονῶ λοιπὸν ὅτι ἡ Γερουσία ἤδη πρέπει νὰ προβῇ εἰς τὴν παραδοχὴν ἢ μὴ τοῦ 1. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ προλαλήσας, ἀντέταξεν ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνων γερουσιαστής, ἐπεκαλέσθη τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ εἶχον ἐπικαλεσθῆ· ἐπεκαλέσθη ἀκολούθως καὶ τὸν κανονισμόν μας αὐτόν. Ὁ κανονισμός μας ἤθελεν ὑποστηρίζει τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος, ἂν ἐγὼ προέτεινα τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρου μετὰ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ· « Αἱ τροπολογίαι συζητοῦνται πρὸ τῆς παραδοχῆς τοῦ κυρίου ἄρθρου.» Ἀλλ' ἐγὼ ὑποβάλλω τροπολογίαν ἐνῷ εἰσέτι ὑπάρχει ὑπὸ συζήτησιν τὸ 1. ἄρθρον· ἄλλως τε δὲν βλέπω τὴν διαφοράν, ἂν ἐγὼ παρέδιδον τὴν τροπολογίαν μου συγχρόνως μὲ τὴν τοῦ κυρίου Μαγγίνα, φρονῶ μάλιστα ὅτι τὸ νὰ παραδίδηται ἡ μία μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἄλλης εἶναι ὀρθώτερον, καθόσον καὶ αἱ δύω μαζὴ δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ συζητηθῶσιν, καὶ διότι ἐνδεχόμενον νὰ παρεδέχετο ἡ τοῦ Κ. Μαγγίνα, πρὸς τί δὲ τότε ν' ἀπασχολῶ εἰς μάτην τὸ σῶμα;

Ἡ συζήτησις, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἐπὶ τινος ἄρθρου θεωρεῖται περαιωμένη, ἅμα τεθείσης εἰς ψηφοφορίαν τροπολογίας τινὸς ἐπ' αὐτοῦ· κατὰ συνέπειαν φρονῶ, ὅτι παρῆλθε πλέον ὁ καιρὸς τῆς καθυποβολῆς νέας τροπολογίας.

Ἐπειδὴ, ἀντέταξεν ὁ Κ. Μαγγίνας, κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν

τῆς δικαιοσύνης, ἅμα προτεθείσης εἰς ψηφοφορίαν τροπολογίας τινὸς ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου κλείεται, ἕπεται κατὰ τὸν λόγον τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ, ὅτι ἔκλεισεν ἤδη ἡ συζήτησις ἐπὶ ὅλων τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου, καὶ πᾶσα τροπολογία ἐπ' αὐτῶν δὲν εἶναι δεκτὴ, διότι ἡ τροπολογία μου, ἥτις δὲν παρεδέχθη, ἦτο ἐπὶ ὅλων τῶν ἄρθρων.

Ἡ συζήτησις, ἐπήνεγκεν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, περιωρίσθη εἰς τὸ 1. ἄρθρον· Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν ὅλην τὴν τροπολογίαν τοῦ κυρίου Μαγγίνα, ἀλλ' ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις δὲν ἠδύνατο νὰ προβῇ πέραν τοῦ 1. ἄρθρου, καθότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμόν, ὁρίζοντα τὴν συζήτησιν κατ' ἄρθρον. Ὅτι δὲ πρέπει νὰ συζητῶνται αἱ τροπολογίαι ὅλαι μαζὴ, ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅ,τι συνήθως κάμνετε, δηλ. ἅμα συζητηθεισῶν δύω τροπολογιῶν ἐπί τινος ἄρθρου κλείεται ἡ συζήτησις καὶ ἄρχεται ἡ ἐπ' αὐτῶν ψηφοφορία ἀπὸ τῆς ἀπωτέρω, πᾶσα δὲ ἄλλη τροπολογία δὲν δύναται πλέον νὰ λάβῃ χώραν. Μολονότι δὲ τοιαύτη συνήθεια ἐπεκράτησε, διὰ νὰ φθάσωμεν ὅμως εἰς ἀποτέλεσμα, προτείνω ν' ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία, ἂν παραδέχηται ἡ πρότασις τοῦ Κ. Ψύλλα» οὕτως ἐρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ Κ. προέδρου ἡ Γερουσία, ἀπερρίπτατο διὰ χειροτονίας, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν πρότασιν ταύτην.

Μετὰ ταῦτα διὰ χειροτονίας παρεδέξατο τὸ ά. ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ 2 ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. Ψηφοφορηθὲν ἀκολούθως τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Ι. Σταΐκου, ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 29 Δεκεμβρίου 1851, διὰ ψήφων 29 κατὰ 1, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς σμυρίδος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Α. Μοναρχίδης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀάμπρος Νάκος	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν

Νικόλαος Πονηρόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Νικόλαος Προσακάκης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ριχάρδος Τζιώρτιζ		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἰωάννης Χ. Πάτρου.		Δημήτριος Χατσῖσκος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Χατσῆ Χρῆστος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Ἀδάμ Δούκας	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Σπῦρος Μῆλιος	Ν

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀναστ. Μαυρομιχέλης
Δ. Χατζῖσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Φεβρουαρίου 1852· ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν ὡς γραμματεῖς τοὺς γερουσιαστὰς ΚΚ. Δ. Χατζῖσκον καὶ Ἀνας. Μαυρομιχάλην, κωλυσμένων ἀμφοτέρων τῶν Κ. γραμματέων, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων,

ἀναγινώσκεται ἡ ἔκθεσις αὕτη, τῆς ὁποίας ἡ ἐκτύπωσις ἐθεωρήθη περιττὴ ὡς μηδεμίαν τροπολογίαν καὶ παρατήρησιν ἐπενέγκουσα· ἀπεφασίσθη δὲ ἡ αὔριον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου.

Ἔχει δὲ ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις ὡς ἑπεται·

ΕΚΘΕΣΙΣ.

Ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νομοσχεδίου διὰ τὸ ἔτος 1852.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ'ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1852 ἔτος, καὶ μὴ ἔχουσα νὰ φέρῃ ἐπ' αὐτοῦ οὐδεμίαν παρατήρησιν, παρεδέχθη ταῦτο. ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν του καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Φεβρουαρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπή.

Γ. Παππαηλιόπουλος — Γ. Δαρειώτης
Δ. Χατζίσκος — Ι. Οἰκονόμου.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ὁρίσας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων.

Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Οἰκονόμου.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 19 Φεβρουαρίου 1852, Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν γραμματέων τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου, κωλυομένου, τὸν γερουσιαστὴν κύριον Ἀδὰμ Δούκαν, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν τῆς προτεραίας πρακτικῶν, ἀναγινώσκει θάτερος τῶν κυρίων γραμματέων·

1) Τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους

1851, ὑπὸ τριῶν μόνον μελῶν ὑπογεγραμμένην, ἔχουσαν ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν Νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851 ἐκ δραχ. 963,953:30, καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, παρετήρησεν, ὅτι αἱ πιστώσεις αὗται ἀφορῶσιν ἐκτάκτους δαπάνας τοῦ 1851 ἔτους, αἵτινες δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους ἐκείνου, ὡς ψηφισθέντος, διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ χρόνου, συνάμα μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1850 ἔτους, ὅτε δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀπαιτούμενος καιρὸς ἵνα ληφθῇ καὶ περὶ αὐτῶν ἡ δέουσα πρόνοια.

Ἐπεξελθοῦσα ἐπομένως ἡ ἐπιτροπὴ τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις τῶν Ὑπουργείων, δι' ὧν γίνεται κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἀκριβὴς ἀνάπτυξις τῶν ζητουμένων πιστώσεων, καὶ θεωρήσασα ἐκ τούτων, ὅτι αἱ προτεινόμεναι πιστώσεις εἰσὶν ἀποχρώντως δικαιολογημέναι, διότι καὶ ἰδιῶται οἵτινες ἀπέκτησαν νομίμους τίτλους εἰς βάρος τοῦ δημοσίου θέλουν δικαιωθῆ, καὶ ἄλλαι εὐκολίαι τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ἡ ὑπηρεσία θέλουν χορηγηθῆ, θεωρήσασα προσέτι, ὅτι κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἡ ποσότης τῶν ζητουμένων πιστώσεων θέλει καλυφθῆ ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῆς χρήσεως 1851, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῆ τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ Νομοσχεδίου ὅπως ἔχουσι, συνιστῶσα τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 19 Φεβρουαρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Κ. Τζαβέλλας. Ἀδὰμ Δούκας. Ν. Μαυρομμάτης.

Ἐρωτήσεως δὲ γενομένης ὑπό τινος τῶν κυρίων γερουσιαστῶν διὰ τί εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἔλαβον μέρος τὰ τρία μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ἕτερος τῶν κυρίων γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι τὰ δύω τμήματα δὲν εἶχον ἐκλέξει εἰσέτι ἐπιτροπὴν, ἂν καὶ πρὸ τοσούτου καιροῦ τὸ νομοσχέδιον ἦτο καθυποβεβλημένον, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως ἔλαβον μέρος τὰ ὑπὸ τῶν τριῶν τμημάτων ἐκλελεγμένα μέλη.

Ἀπεφασίσθη ἡ σήμερον μὲν ὡς ἡμέρα τυπώσεως καὶ διανομῆς ταύτης, ἡ αὔριον δὲ ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται αὕτη νομοσχεδίου·

2) Τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐνεστώσης συνόδου μέχρι τοῦδε δοθεισῶν ἀναφορῶν πρὸς τὴν Γερουσίαν, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐρεξῆς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἀναφοράς.

1) Τὴν ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 193 τῆς Ἀσήμως χήρας τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τῆς Φάλαγγος Κώστα Λαγουμτζῆ, δι' ἧς ὑπομιμνήσκουσα τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις τούτου, καὶ τὴν δυστυχῆ τῆς οἰκογενείας του κατάστασιν, ἐξαιτεῖται νὰ τῇ χορηγηθῇ μηνιαία σύνταξις, ἀνάλογος μὲ τὰς ἀνάγκας της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν.

2) Τὴν ἀπὸ 26 Σεπτεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 201 τοῦ Γ. Τζεροβιᾶ, ἐξαιτουμένου νὰ τῷ παραχωρηθῇ ἐθνικὴ τις οἰκία ἐν Κορώνῃ τοῦ Ἀχμὲτ Βέη καλουμένη, πρὸς ἀποζημίωσίν του, χάριν τῶν πρὸς τὸ ἔθνος κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα θυσιῶν του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

3) Τὴν ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 202 τοῦ Σωτηρίου Μοθωνιοῦ ἐκ Πατρῶν, διὰ τῆς ὁποίας καταμηνύει τὸν ταμίαν Πατρῶν Κ. Ἀθανάσιον Μοναστηριώτην ἐπὶ ὀρπαγῇ ὁλοκλήρου τῆς περιουσίας τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἐπὶ ἄλλαις ῥηταῖς παρανόμοις πράξεσιν, ἐξαιτούμενος ἵνα προσκληθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν καὶ δώσῃ λόγον περὶ τῆς διατηρήσεως τοιούτου ὑπαλλήλου.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναφερόμενα.

4) Τὴν ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθμὸν 203 τῆς Ἑλένης χήρας τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Εὐσταθίου Κατζικογιάννη, διὰ τῆς ὁποίας ἐκθέτουσα τὰς πρὸς τὴν πατρίδα στρατιωτικὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της καὶ τὴν δυστυχῆ τῆς οἰκογενείας του κατάστασιν, ἐξαιτεῖται νὰ τῇ προσδιορισθῇ ἀνάλογος μηνιαία σύνταξις.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν.

5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 209 τῆς χήρας Φλορέντσας Κωνσταντίνου Χ. Ἀγγελῆ Φαλίνα ἐκ Ψαρρῶν, ἐξαιτουμένης χάριν τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος θυσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της μηνιαίαν σύνταξιν, ἀνάλογον μὲ τὰς ἀνάγκας της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν.

6) Τὴν ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 210 τοῦ Γεωργίου Πολίτου ἐκ Βιτρινίτζης, ἐκθέτοντος ὅσας ὑπέστη βασάνους καὶ βιαιοπραγίας παρὰ τοῦ κατὰ τὴν Δωρίδα διοικητοῦ τοῦ μεταβατικοῦ σώματος Κ. Δημητρίου Θ. Γρίβα, καὶ ἐπικαλουμένου τὴν δικαιοσύνην τῶν νόμων.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἐπὶ συστάσει ἡ παροῦσα εἰς τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναφερόμενα, καὶ λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν, ἵνα ἀποδοθῇ ἡ παρὰ τῶν νόμων ἀπαιτουμένη δικαιοσύνη.

7) Τὴν ἀπὸ 27 Νοεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 18 τοῦ Βασιλείου Μοστράτου, ἐκθέτοντος τὰς πρὸς τὴν πατρίδα θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις του, καὶ ἐξαιτουμένου χάριν αὐτῶν ἀνάλογον μηνιαίαν σύνταξιν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

8) Τὴν ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθμὸν 29 τῆς Αἰκατερίνης Σωτηροπούλας ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ναυπακτίας, ἐξαιτουμένης χρηματικήν τινὰ χορήγησιν, ἀπάνταντι τῶν ὅσων ἔχουν νὰ λάβουν παρὰ τοῦ ἔθνους ὁ πατὴρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Σωτηραῖοι πεσόντες ἅπαντες εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος πόλεμον.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

9) Τὴν ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθμὸν 37 τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Σταΐκου διὰ τῆς ὁποίας ὑποβάλλει εἰς τὸ Σῶμα τρεῖς ἐπισήμους πράξεις, μίαν τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου Τριχωνίας ὑπ' ἀριθμ. 4 τῆς 30 Νοεμβρίου 1851, ἑτέραν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Ἀγρινίου τῆς 9 Δεκεμβρίου, καὶ τρίτην τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Θέρμου τῆς 12 Δεκεμβρίου, κατὰ τοῦ εἰς Ζαπάντι συνοικισμοῦ τῶν ΗπειροΣουλιωτῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῶσιν ἐπὶ συστάσει ἥτε ἀναφορὰ καὶ τὰ σημειούμενα ἔγγραφα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν.

10) Τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 41 κατοίκων τινῶν τοῦ Ἀγρινίου οἵτινες καταψεύδουσι τὰ περιεχόμενα ἔν τινι ἀναφορᾷ τῶν κατοίκων Ἀγρινίου, ὅτι δῆθεν δὲν ὑπάρχουσιν ἐθνικαὶ γαῖαι πρὸς συνοικισμὸν τῶν ΗπειροΣουλιωτῶν, καὶ ἀποδίδοντες τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τὴν σύνταξιν εἰς ὑπενεργείας τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Σταΐκου, πρὸς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἀποβλέποντος, διϊσχυρίζονται, ὅτι καὶ ὁ συνοικισμὸς τῶν ΗπειροΣουλιωτῶν εἰς Ἀγρίνιον, καὶ πολλῶν ἄλλων ἀκόμη, θέλει εἶσθαι εἰς τὸν τόπον πολλῶν ὠφελειῶν πρόξενος.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἐπὶ συστάσει ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν.

11) Τὴν ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθμὸν 48 τοῦ δημαρχεύοντος παρέδρου τοῦ δήμου Αἰγιτίου τῆς ἐπαρχίας Δωρίδος, παραπονουμένου κατὰ τοῦ ἐπάρχου τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὡς παρανόμως ἐνεργοῦντος τὴν δημοτικὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου του, καὶ διορίσαντος εἰδικόν τινα πάρεδρον ὡς δημαιρεσιάρχην, καὶ ἐξαιτουμένου νὰ ζητήσῃ λόγον ἡ Γερουσία περὶ τούτου ἀπὸ τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ παράπονα τοῦ ἀναφερομένου.

12) Τὴν ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθμὸν 56 τοῦ Χ. Στάθη Ῥέζη παραπονουμένου κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ προξένου Βηρυτοῦ, ὡς μὴ θελήσαντος ν' ἀναγνωρίσῃ αὐτὸν πράκτορα τῆς Δαμασκοῦ, διορισθέντα ὡς τοιοῦτον κατὰ τὸ 1849 ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ὑποβάλλοντος σημείωσιν τῶν καταχρηστικῶν πράξεων τοῦ ῥηθέντος προξένου.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα μὲ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας σημειώσεις εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Φεβρουαρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπή.

Μ. Α. Καΐρης	Ν. Μαυρομιχάλης
Ἀδὰμ Δούκας	Π. Διδωρίκης.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν τύπωσιν ταύτης, ὥρισεν ὡς ἡμέραν συζητήσεως τὴν ὑστεραίαν ἐκείνης τοῦ περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων νομοσχεδίου.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου, ὅτι ἀντικεί-

μενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1852, ἄρχεται ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Μετὰ τὴν ὑφ' ἑνὸς τῶν κυρίων γραμματέων ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου, προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χατζίσκου καὶ Α. Σ. Χαραλάμπους, ἥτις, μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 30 (παμψηφεί), κατὰ τῷ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν μελισσίων.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	Ν
Χαρ. Παππαπολίτης		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Νικ. Πονηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πρασσακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθ. Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατσῖσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Διδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος. Μήλιος	
Γεώργ. Παπακηλιόπουλος	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκονται τὰ διάφορα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ἀπὸ τοῦ 1—12 καὶ αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου, ἅτινα ἐγένοντο δεκτά, διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί), κατὰ τῷ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωαννης Στάϊκος	Ν
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατζῖσκος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Διδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπακηλιόπουλος	Ν		

Ἔχει δὲ ὡς ὑπεβλήθη ἐκ τῆ συνεδριάσει τῆς 19 Ἰανουαρίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1851.

Ὁ πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Δ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Φεβρουαρίου 1852· ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα εἷς τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ἡ πρώτη βάσις τῶν ἐργασιῶν ἐν γένει τῆς Γερουσίας εἶναι ὁ κανονισμός, καὶ πᾶσα παράβασις αὐτοῦ δι' οἱονδήποτε λόγον εἶναι ἀπηγορευμένη. Ἐξετάσας τοῦτον οὐδὲν ἄρθρον ἀπήντησα δίδον τὸ δικαίωμα εἰς τρία μέλη οἱασδήποτε ἐπιτροπῆς νὰ συντάξωσι καὶ ὑποβάλωσιν ἔκθεσίν τινα, ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν ἄλλων δύω. Εὗρον δὲ μᾶλλον ἄρθρον τι κανονίζον τὴν ἐκλογὴν ἀνὰ ἑνὸς μέλους παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν τμημάτων, καὶ ἕτερον ὁρίζον νὰ εἰδοποιῆται ὁ Κ. πρόεδρος ὅταν ἀπαρτισθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἥτις ἐξελέχθη διὰ τὴν ὑποβολὴν ἐκθέσεως ἐπί τινος νομοσχεδίου ἢ προβουλεύματος. Οἱ τύποι οὗτοι ποσῶς δὲν ἐτηρήθησαν εἴς τε τὸν διορισμὸν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ ἔτους 1851 ἐπιτροπῆς, καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως, τοὐτέστι τὰ δύω τμήματα μὴ δυνηθέντα νὰ τελειώσωσι τὰς προεξετασεις των ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, καὶ νὰ ἐκλέξωσι τὰ οἰκεῖα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἥτις συντάσσεται ὅταν ἀπαρτισθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ὑπ' ὅλων τῶν τμημάτων καὶ οὐδέποτε ὅταν ἐκλεχθῶσι τρία μέλη, ὅπως συνετάχθη ἡ ἀναγνωσθεῖσα χθὲς ἔκθεσις.

Εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα δὲν πρέπει νὰ καθιεροῦνται τοιαῦται νομολογίαι ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν κανονισμόν, καὶ προκαλῶ τὴν προσοχὴν τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου

ἐχούσης τὸ χρέος νὰ φροντίσῃ νὰ μὴ συμβαίνωσιν εἰς τὸ μέλλον τοιαῦται.

Ὑποστηρίζων τὰ λεχθέντα ἕτερος προσέθηκεν ὅτι οὐ μόνον ἐναντίον τοῦ κανονισμοῦ, ἡ προκειμένη ἔκθεσις συνετάχθη ὑπὸ τριῶν μελῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν δύω ἐκ τῶν μελῶν τούτων οὐδεμία ὑπάρχει πρᾶξις τῶν τμημάτων.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Γερουσίας, εἶπε, τὰ τμήματα προσκαλούμενα συνέρχονται εἰς ὡρισμένην ἡμέραν διὰ νὰ πραξετάσωσι τὸ εἰσαχθὲν νομοσχέδιον καὶ διορίσωσι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην πρέπει καὶ ὀφείλουσι νὰ συνέρχωνται, ἄλλως ματαιοῦται ὁ σκοπὸς δι' ὃν ὥρισε τὴν τάξιν ταύτην ὁ κανονισμὸς, καὶ παραλύουσιν αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος. Ὅταν δὲ δύω τμήματα δυστροποῦντα ἀρνοῦνται νὰ ἐκλέξωσιν ἐπ' ἄπειρον τὰ οἰκεῖα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τότε τὰ λοιπὰ τρία μέλη τῶν ἄλλων τμημάτων, τακτικῶς ἐκλεγόμενα δύνανται νὰ ἐργασθῶσι καὶ νὰ συντάξωσι τὴν ἔκθεσιν διὰ νὰ μὴν ὀπισθοδρομῶσιν αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος, ὡς ἀπαρτίζοντα τὴν πλειονοψηφίαν· αὕτη δὲ ἰσχύει καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅπως ἰσχύει καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Γερουσίας, καὶ ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ πολυμελῆ Σώματα κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα τὸν καθιερωμένον εἰς αὐτὸν τὸν ἀνώτατον νόμον τὸ σύνταγμα, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ κανονισμοῦ. Ἐὰν τὰ μὴ ἐκλέξαντα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τμήματα, δὲν προσεκλήθησαν εἰς ὡρισμένην ἡμέραν νὰ πράξωσι τὴν ἐργασίαν των, καὶ τὰ λοιπὰ προλαβόντα ἐξελέξαντο τὴν ἐπιτροπὴν, καί τοι ἐκ τριῶν μελῶν, τότε μόνον ἡ τοιαύτη ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ περιμείνῃ ἢ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἄλλων, πάντοτε ἐντὸς ἑνὸς χρονικοῦ ὅρου, καὶ οὐ μόνον δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ, ἀλλὰ μάλιστα παρανομεῖ ἂν ἐπιληφθῇ νὰ συντάξῃ ἔκθεσιν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ τμήματα προσεκλήθησαν εἰς ὡρισμένην ἡμέραν νὰ ἐργασθῶσι, καὶ ἡ ἐκ τριῶν μελῶν ἀπαρτισθεῖσα ἐπιτροπὴ ὡς φέρουσα τὴν πλειοψηφίαν ἐδύνατο νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν.

Ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὅτι τὰ τμήματα προσκαλούμενα ὀφείλουσιν ἐντός τινος χρονικοῦ διαστήματος, νὰ ἐκπληρώσι τὰ ἔργα των καὶ οὐχὶ νὰ παραμελῶσι ταῦτα, ἕτερος ἐκ τῶν Κ. γερουσιαστῶν ἀντικρούων τὴν ὁμιλίαν ταύτην εἶπεν· ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος περὶ ἀμελείας τῶν τμημάτων τοῦ Σώματος, καὶ ἡ φιλοτιμία ὅλων προσκρούεται, διὰ τοῦτο λαμβάνω τὸν λόγον· Συμφωνῶ μὲ τὸν προλαλήσαντα

Κ. ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης εἰπόντα ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν μελῶν συγκροτουμένη δύναται, ὡς περιέχουσα τὴν πλειοψηφίαν τῶν τμημάτων, νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως, ὅταν τὰ λοιπὰ δύω τμήματα. ἀρνηθῶσι νὰ ἐκλέξωσι τὰ οἰκεῖα μέλη, διότι εἴτε ἕνεκα ἀμελείας εἴτε ἕνεκα ἀσθενείας τινῶν ἐκ τῶν Κ. γερουσιαστῶν δὲν πρέπει νὰ ἀργῇ τὸ Σῶμα· ὅταν δὲ πρόκηται περὶ ἀντικειμένου λίαν σοβαροῦ καὶ σπουδαίου, περιλαμβάνοντος τὸ 1/13 τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ τὰ τμήματα δὲν ἀρνοῦνται ἀλλὰ μᾶλλον εὑρισκόμενα εἰς διάσκεψιν προθυμοποιοῦνται νὰ ἐξετάσωσι μὲ τὴν ἀνήκουσαν σπουδαιότητα τὰ ὑπὸ τὴν σκέψιν των εὑρισκόμενα νομοσχέδια, τότε οὐ μόνον δὲν δύνανται τὰ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκλεχθέντα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, καί τοι πλειονοψηφοῦντα, νὰ ἐργασθῶσι, ἀλλὰ καὶ παρανομοῦσιν, ἐὰν προχωρήσωσιν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ποῦ ὑπάρχει Κ. ὑπουργὲ ἀμέλεια ὅταν τὰ τμήματα εἶναι ἐν τῷ διασκέπτεσθαι; οὐδαμοῦ· ἑπομένως ὅταν τρία τμήματα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἄνευ τινὸς προεξετάσεως καὶ τὰ ἄλλα δύω τμήματα καταγίνωνται εἰς τὴν προεξέτασιν, τότε πρέπει τὰ τμήματα ταῦτα, ἅτινα διασκέπτονται τακτικῶς καὶ κατὰ τὸν κανονισμὸν, νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὴν θέλησιν τῶν ἄλλων τὰ ὁποῖα δὲν προεξέτασαν τὸ νομοσχέδιον; ἀναμφιβόλλως ὄχι· ἐκ τούτων ὅλων λοιπὸν ἐξάγεται ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δὲν ὑπάρχει ἀμέλεια ἀλλὰ μᾶλλον σπουδὴ καὶ ἐπιθυμία εἰς τὴν προεξέτασιν καὶ λεπτομέρειαν. Τὴν πεποίθησίν μου ταύτην ἐξάγω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς τὰ ὑπογεγραμμένα μέλη παρουσιάζουν μίαν γνωμοδότησιν ἢ πρότασιν ἄνευ τῶν ἀποχρώντων λόγων, ἀντιθέτως πρὸς μίαν παρελθοῦσαν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ ἔτους 1850, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαίνοντο ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι, ἡ γενομένη προεξέτασις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαφόρων σκέψεων τῶν μελῶν της.

Λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ κύριος ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς, εἶπε, πρὶν ἢ λάβω ὑπ' ὄψιν τὰ διάφορα ἄρθρα τοῦ κανονισμοῦ, προέβην διὰ τῆς πρώτης ὁμιλίας μου εἰς τινας θεωρητικὰς παρατηρήσεις. Ἤδη δὲ λέγω, ὅτι συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα 11 καὶ 18 αὐτοῦ τοῦ κανονισμοῦ τὰ τμήματα ὀφείλουσι νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς τακτικῆς προεξετάσεως τῶν νομοσχεδίων καὶ νὰ συντάττωσι τὰ ἀρμόδια πρακτικὰ τῶν διαφόρων ἐργασιῶν των· ὥστε ἐὰν κατὰ τὴν ὁμιλίαν τῶν προαγορευσάντων

τὰ τρία τμήματα ἐξελέξαντο τὰ μέλη ἐπιτροπῆς οὐ μόνον ἄνευ προεξετάσεως, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῆς ἀπαιτουμένης πράξεως, τὰ τμήματα ταῦτα δὲν ἐβάδισαν συμφώνως μὲ τὸν κανονισμόν· ἀφ' ἑτέρου αὖθις λέγω ὅτι, ἐὰν δύω τμήματα προσκληθέντα εἰς ῥητὴν ἡμέραν νὰ συνέλθωσιν εἰς προεξέτασιν καὶ ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, παρατείνουν ἢ ἀμελοῦν νὰ ἐνεργήσωσι τὸ καθῆκόν των, τότε τὰ ἐκ τῶν τριῶν ἄλλων πηγάζοντα μέλη ὡς παρέχοντα τὴν πλειονοψηφίαν, δύνανται νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἔκθεσιν, διότι ἄλλως παραλύουσιν αἱ ἐργασίαι τῶν τμημάτων καὶ τοῦ Σώματος, ὑποχρεωμένης οὕτως τῆς πλειοψηφίας νὰ ὑπακούῃ, ἐναντίον τοῦ γενικοῦ κανόνος, εἰς τὰς θελήσεις τῆς μειονοψηφίας.

Ἐνταῦθα πολλῶν ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρατηρησάντων ὅτι τὰ τρία τμήματα οὐδεμίαν ἔκαμον προεξέτασιν, ὡς ὤφειλον νὰ κάμωσι, καὶ ὅτι εἰς αὐτὴν τὰ ἄλλα δύω τμήματα ἐνησχολοῦντο μὲ πολλὴν οἵαν ἀπῄτει τὸ ἀντικείμενον σκέψιν· τοῦ δὲ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἀντιπαρατηρήσαντος ὅτι τὰ τμήματα ἔχουσι δικαίωμα καὶ ὀφείλουσι νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς ἀπαιτουμένης προεξετάσεως τῶν νομοσχεδίων, ἀλλ' οὐχ ἧττον πρέπει νὰ ἐνεργῶσι τὸ καθῆκόν των τοῦτο ἐντὸς ἑνὸς χρονικοῦ ὁρίου καὶ οὐχὶ νὰ ἐπεκτείνωσι τὰς ἐργασίας των ἐπ' ἄπειρον, ὁ τελευταῖον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς λαβὼν τὸν λόγον ἐκ δευτέρου, εἶπεν· ἀγνοῶ ὁποῖον εἶναι τὸ χρονικὸν ὅριον, τὸ ὁποῖον προτίθεται καὶ ἀπαιτεῖ ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν νὰ θέσῃ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Γερουσίας, διότι τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ θέσῃ καὶ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ πράξεις ἂν δύναται. Ἐὰν ἓν τμῆμα, κύριοι, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἄνευ τινὸς προεξετάσεως ἡ μελέτης προλάβῃ νὰ ἐκλέξῃ τὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ τοιοῦτον τμῆμα δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του εἰς τὰ ἄλλα τμήματα, τὰ θέλοντα νὰ προεξετάσωσι λεπτομερῶς τὸ νομοσχέδιον, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ θέσῃ ὅριον στενὸν εἰς τὰς ἐργασίας των. Ἑπομένως δι' ὃν λόγον τὰ ἐνασχολούμενα εἰς τὴν προεξέτασιν τμήματα δὲν δύνανται νὰ ἐπιβάλωσι τὴν θέλησίν των εἰς τὰ λοιπὰ, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὰ ἄνευ προεξετάσεως ἐνεργήσαντα τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς τμήματα δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐπιβάλωσι τὴν θέλησίν των εἰς τὰ ἄλλα, τὰ ἀσχολούμενα εἰς τὴν προεξέτασιν. Ἀπὸ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου θέλομεν ἰδεῖ ἂν τὰ μέλη τὰ συντάξαντα τὴν ἔκθεσιν προεξέτασαν τὸ νομοσχέδιον καὶ ἔλαβον γνῶσιν ὅλων τῶν λεπτομερειῶν ἢ τὰ μέλη τῶν λοιπῶν τμημάτων, ἃ τινα προεξέτασαν

καὶ εὑρίσκονται ἐν τῷ προξετάζειν. Πολλάκις, κύριοι, ἐγένετ° λόγος περὶ τοῦ ὅτι τὰ τμήματα πρέπει νὰ προεξετάζωσι τὰ νομοσχέδια· τοῦτο μαρτυροῦσι τὰ πρακτικὰ τριῶν ἢ τεσσάρων συνεδριάσεων, κατὰ τὰς ὁποίας προετάθη νὰ διορισθῶσιν ἔξωθεν δύω ἄλλοι γραφεῖς, ἐὰν δὲν ἀρκῶσιν οἱ ὑπάρχοντες, καὶ ὡρίσθη ὅτι ἀρκεῖ τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν τῆς Γερουσίας. Πρέπει λοιπὸν ὅλα τὰ τμήματα νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν κανονισμὸν, τουτέστι νὰ προεξετάζωσι τὰ νομοσχέδια καὶ νὰ συντάττωσι πρακτικὰ διὰ πᾶσαν ἐργασίαν.

Ἐνταῦθα εἰπόντων τινῶν, ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωμένα τὰ τμήματα νὰ συντάττωσι πρακτικὰ, ἄλλων παρατηρησάντων, ὅτι τότε ἐξερχόμεθα ἀπὸ τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν τάξιν, ἑτέρου ἐκθέσαντος ὅτι τὰ δύω τμήματα δὲν συνέταξαν πράξεις διορισμοῦ τῶν ὑπογεγραμμένων εἰς τὴν ἔκθεσιν μελῶν, ἄλλων προτεινόντων νὰ ἔλθῃ ἡ Γερουσία εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, τοῦ δὲ κυρίου προέδρου εἰπόντος, ὅτι πρέπει νὰ ἀποφασισθῇ τὸ νὰ μὴ γίνηται τοῦ λοιποῦ ἡ τοιαύτη παρεκτροπὴ, ἕτερος τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἐξέθηκεν. Ἐὰν, κύριε πρόεδρε, εἶσθε πεπεισμένος, ὅτι συνέβη ἀταξία, λύσατε τὴν συνεδρίασιν. Ἐπειδὴ οἱ κύριοι ὑπουργοὶ, παρελθόντες μᾶς λέγουν, ὅτι ἡ πλειοψηφία δύναται νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ, λαμβάνω τὸν λόγον καὶ λέγω, ὅτι ὁ κανονισμὸς τοῦ Σώματος εἶναι ὁ ὁδηγὸς τῶν πράξεών του, ὃν συνετάξαμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, χωρὶς νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν κανένα, καὶ κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ εἰς τὰ τμήματα ἐξέτασις καὶ συζήτησις ὡρίσθη ὡς ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἡ πλειοψηφία εἰς τὰ Σώματα εἶναι πάντοτε ἡ ἰσχύουσα· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φαίνηται ὅτι δεσπόζει τῆς μειοψηφίας, ὡρίσθη ἐν τῷ κανονισμῷ, ὅτι ὑποχρεοῦται αὕτη ν' ἀκούῃ καὶ τοὺς λόγους τῆς μειοψηφίας, διὰ νὰ ἔρχηται τακτικῶς πως εἰς ἓν ἀποτέλεσμα τέλειον καὶ μετὰ τὴν ἀκρόασιν τῶν λόγων τῆς μειοψηφίας. Ἐκτὸς τούτου, τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἦτον καὶ εἶναι σπουδαῖον, ὡς περιέχον πολλὰς χιλιάδας δραχμῶν καὶ πολλὰ κονδύλια, καὶ ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ δεόντως· συνάμα δὲ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπεψηφίσθησαν τρία ἢ τέσσαρα ἄλλα νομοσχέδια, καὶ ἐμεσολάβησαν αἱ παρελθοῦσαι ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ κύριοι Γερουσιασταὶ εἶχον τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκπληρώσουν καὶ θρησκευτικὰ καθήκοντα, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἡ διὰ τὴν προεξέτασιν διακηρυχθεῖσα ἀμέλεια ἢ ἄρνησις. Ἑπομένως ἐγὼ συμπληρῶ προσέτι καὶ τὴν πρότασιν τῶν προαγορευσάντων, εἰπόντων ὅτι ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τινῶν ἐκ τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν

δὲν δύναται νὰ περιμένῃ ἡ τε ἐπιτροπὴ καὶ τὸ Σῶμα, καὶ λέγω ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἐκείνων ἐκ τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, οἵτινες δύνανται νὰ συντελέσωσι μεγάλως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ ὁ λόγος, πρέπει καὶ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Γερουσία νὰ ἦναι ἀνεκτικὴ, καὶ νὰ μὴ βιάζηται εἰς τὴν παρουσίασιν μιᾶς ἐκθέσεως μὴ ἀνεπτυγμένης ἀρκούντως. Ἰδοὺ καὶ κατὰ τοῦτο συμπληρῶ τὴν πρότασιν τῶν προλαλησάντων, πρεσβεύων ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τινῶν τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, τὸ Σῶμα δὲν δύναται ν' ἀρχῇ, ἀλλ' ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἀναγκαίων προσώπων, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Γερουσία πρέπει νὰ ἦναι ἀνεκτικαί.

Ἁπάντων ὁ κύριος ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐκ τρίτου, ἔναυλοι εἰσὶν, εἶπεν, εἰς τὰς ἀκοάς σας οἱ λόγοι τῶν δύω πρώτων ἀγορεύσεών μου. Ὁ προλαλήσας γερουσιαστὴς δι' ἄρθρου τινὸς τοῦ κανονονισμοῦ ὑπεστήριξε τὴν γνώμην, ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται καὶ εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν τμημάτων ἡ τάξις, ἡ ὁποία ἐνεργεῖται εἰς τὰς δημοσίας συνεδριάσεις, κατὰ τοῦτο εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸν προαγορεύσαντα, καὶ λέγω προσέτι ὅτι πρέπει ὅλα τὰ τμήματα νὰ κρατῶσι εἰς τὸ μέλλον πρακτικὰ, ἐὰν, κατά τινας προαγορεύσαντας, τινὰ τούτων δὲν ἐκράτησαν· ἀλλὰ καθὼς εἰς τὰς δημοσίας συνεδριάσεις τοῦ Σώματος οὔτε ἀναγκαῖον εἶναι, οὔτε ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι παρόντες ὅλοι οἱ ΚΚ. γερουσιασταὶ, οὕτω καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν ἐπιτροπῶν δὲν εἶναι λίαν ἀναγκαῖος καὶ ἀπαραίτητος ὁ διορισμὸς ὅλων τῶν μελῶν τῶν τμημάτων, ἐξ ὧν τινα ἕνεκα κωλυμάτων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, δύνανται νὰ μὴν ἦναι πλήρη. Τὸν γνώμονα ἤτοι τὸν κανονισμὸν, ὃν ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας, ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἐφαρμόσωμεν, ὅπως εἰδοποιοῦνται οἱ Γερουσιασταὶ ὅτι τὴν δεῖναι ἡμέραν ὑπάρχει συνεδρίασις, καὶ πρέπει νὰ παρευρίσκωνται εἰς αὐτήν. Τοιουτοτρόπως εἰδοποιούμενα καὶ τὰ μέλη τῶν τμημάτων πρέπει νὰ συνέρχωνται, καὶ καθὼς ὁ γερουσιαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ ὅτι ἐφωτίσθη, οὕτω καὶ τὸ τμῆμα δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι προεξέτασε καὶ ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον· ὅταν τὰ τρία τμήματα ἐφωτίσθησαν τὰ δὲ λοιπὰ δὲν ἐφωτίσθησαν εἰσέτι, φρονῶ ὅτι τὰ τρία, ὡς ἀπαρτίζοντα τὴν πλειονοψηφίαν, δύνανται νὰ προχωρήσωσιν, ὡς ἐπὶ τῆς γενικῆς συζητήσεως ὅταν ἡ πλειοψηφία ἀποφανθῇ ὅτι ἐφωτίσθη κλείεται ἡ συζήτησις· ὅταν ὅμως ἡ πλειοψηφία τῶν τμημάτων βλέπῃ ὅταν ἓν τῶν τμημάτων πραγματικῶς ἀσχολούμενον εἰς προσυζητήσεις καὶ ἐρεύνας δὲν ἐτελείωσεν αὐτὰς, δίκαιον εἶναι νὰ προσμείνῃ, πρέπει

νὰ εἶναι ἀνεκτικόν· ἂν δὲ ἤθελε πράξει τὸ ἐναντίον, πράττει κατάχρησιν τοῦ δικαιώματός του.

Λυποῦμαι, ἀντέταξεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, διότι δὲν θὰ εὑρεθῶ σύμφωνος πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης· ἡ γνώμη τοῦ κυρίου Ψύλλα εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν κανονισμόν μας· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξέλαβεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν συνεδριάσεων τῶν τμημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσυζήτησιν, τὰ τρία τμήματα, ἅτινα ἀπαρτίζουσιν τὴν πλειονοψηφίαν δύνανται νὰ προχωρήσωσιν, χωρὶς νὰ προσμείνωσι τὰ λοιπὰ, ὅταν ἀκόμη τὰ δύω δὲν ἤθελον εἰσέτι τελειώσει τὰς προεξετάσεις καὶ ἐρεύνας των· ἀλλ' ὁ κανονισμὸς δὲν λέγει οὕτω· τὸ **10** αὐτοῦ ἄρθρον λέγει ὅτι, «ἕκαστον τμῆμα ἐκλέγει τὸν πρόεδρον καὶ γραμματέα του,» τὸ δὲ **11** λέγον αὖτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν τμημάτων» ἐννοεῖ ὅτι καθὼς εἰς τὴν γενικὴν συνεδρίασιν γίνεται συζήτησις, τηροῦνται πρακτικὰ, γίνεται ψηφοφορία, ἀναγινώσκονται τὰ νομοσχέδια καὶ ἄλλαι πράξεις ἢ ἔγγραφα, οὕτω καὶ εἰς τὴν συνεδρίασιν τῶν τμημάτων. Ὁ Κ. Ψύλλας ἠρώτησεν ἂν ταῦτα γίνωνται εἰς τὴν συνεδρίασιν τῶν τμημάτων, καὶ ἐγὼ δὲν θέλω νὰ κατακρίνω τινὰ, ἐρωτῶ ὅμως ἂν γίνωνται ταῦτα. Μετὰ τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλο τι, ἀφ' οὗ ἡ Γερουσία χθὲς ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις σήμερον· ἂν ἔπρεπε νὰ γίνῃ οὕτως, ἢ ὄχι, ὁ καιρὸς ὁ ἁρμόδιος δὲν εἶναι ἡ σήμερον, διότι χθὲς ἀπεφασίσθη· σήμερον ὅμως πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς ἀποτέλεσμα. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὡς διϊσχυρίζεται ὁ κύριος ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, ὅτι ὁ κανονισμὸς τῆς Γερουσίας δὲν παραβιάζεται, ἂν ἡ Γερουσία ἀποφασίσῃ, ὅτι ἡ περαιτέρω συζήτησις εἶναι περιττὴ, διότι ἐρωτίσθη τὸ Σῶμα, ἀλλ' ἐπὶ τῆς προσυζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου, τοῦ περιέχοντος **58** κεφάλαια καὶ **500** ἄρθρα, ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἔπρεπε νὰ ζητῇ νὰ ἐφαρμώσῃ ταῦτο, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐγένετο λόγος ὅτι τινὰ τμήματα οὐδεμίαν προσυζήτησιν ἔκαμον, καὶ οὐδεμίαν ἀνάπτυξιν ἐζήτησαν.

Προβάσης ἐπομένως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, εἷς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἐπειδὴ, ὡς προεῤῥέθη, τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι λίαν ἐκτεταμένον, ἀπαρτίζει τὸ **1/17** σχεδὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ σύγκειται ἀπὸ πολλὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν κάμνει ἀνάπτυξίν τινα εἰς τὴν ἔκθεσίν της, ἐπεφυλαχθεῖσα ἴσως νὰ τὴν κάμῃ προφορικῶς, ἐρωτῶ πῶς θέλει συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον, κατὰ τὰ διάφορα ἄρθρα αὐτοῦ, ἢ κατὰ τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξηγηματικῶν φύλλων τῶν ζητουμένων πιστώσεων; Ἐὰν συζητήσωμεν αὐτὸ κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον, τότε ἔπρεπε καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ ἐπιψηφίζωμεν μόνον τὸν περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων νόμον, διότι τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι ἀπόσπασμα τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἑπομένως ζητῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος μερικὰς διασαφήσεις ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὰς ἀκολούθους ὀλίγας ἐρωτήσεις μου· **1**) πῶς φαίνεται ἐν μὲν τῇ πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τὸ ποσὸν τῶν **105,000** δραχμῶν, ἐν δὲ τῷ ἐξηγηματικῷ φύλλῳ τὸ ποσὸν **50,000** δι' ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ πόθεν προέρχεται ἡ διαφορὰ αὕτη; Ἐκ προοιμίων ὅμως πιστεύω, ὅτι εἰς τὸ κονδύλιον τοῦτο δὲν θέλει εἰσθαι λάθος, ἀλλὰ λόγοι δίκαιοι, οἵτινες δὲν φαίνονται, καὶ οἱ ὁποῖοι πρέπει ν' ἀναπτυχθοῦν διὰ νὰ μὴ ἐπιψηφίσωμεν ἐν ἀγνοίᾳ· **2**) πῶς φαίνονται δύω κονδύλια ἐκ πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν, τὸ μὲν διὰ τὸ περιπλέον τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφόρων, τὸ δὲ διὰ τὸ περιπλέον τῆς μισθοδοσίας τῶν ταμιῶν, κατὰ τὰ ἐπιψηφισθέντα νέα νομοσχέδια, ἐνῷ ταῦτα δὲν ἐβλήθησαν εἰς ἐνέργειαν οὔτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, οὔτε κατὰ τὸ ἐνεστὼς, καὶ τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν δύνανται νὰ πληρωθῶσιν ἤδη; Ὁ κύριος ὑπουργὸς δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, λέγων ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ὤφειλε νὰ καταχωρίσῃ τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τὴν παρουσαν πίστωσιν, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν ἐφαρμογὴν τοῦ νομοσχεδίου· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ διότι ἐξετάσασα τὴν πίστωσιν ταύτην, ὤφειλε ν' ἀφαιρέσῃ τὰ ποσὰ ταῦτα, καθότι ἐπιψηφίζονται ἤδη κατὰ τὸ ἔτος **1852**, ὅτε δὲν δύνανται νὰ πληρωθῶσι πλέον. Ἴσως ἐτέθησαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μένωσιν ἀπραγματοποίητα, καὶ μᾶς εἶπε ἔπειτα ὁ Κύριος ὑπουργὸς, ὅτι, καὶ τοι ἔχων πίστωσιν ἀνωτέραν, ἐπέφερεν οἰκονομίαν εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους.

Ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπαντῶν, εἶπεν· ὁ προλαλήσας ἠρώτησε τίνι τρόπῳ θέλει γίνει ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς

προκειμένης πιστώσεως. Ἐπειδὴ τὸ νομοσχέδιον περιέχει μόνον περιληπτικῶς τὰς διαφόρους ποσότητας, δύναται νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν διαφόρων κεφαλαίων καὶ ἄρθρων τῶν ἐξηγηματικῶν φύλλων, ὡς γίνεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ὅπερ δύναται νὰ γίνῃ καὶ κατ' αἴτησιν ἑνὸς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, ὥστε ἡ συζήτησις μένει ἀνεξάντλητος.

Ὡς πρὸς τὴν διαφοράν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ποσοῦ τοῦ σημειουμένου εἰς τὸν ἀναλυτικὸν πίνακα, καὶ τοῦ σημειουμένου εἰς τὴν προκειμένην πίστωσιν διὰποζυμίωσιν τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, παρατηρῶ ὅτι τὸ εἰς τὸν ἀναλυτικὸν πίνακα σημειωθὲν ποσὸν ὑπελογίσθη μόνον καὶ μέχρι τέλους Νοεμβρίου, καὶ προσετέθη τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν ὑπολογισθὲν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου κατὰ τὴν ἐς τῇ Βουλῇ συζήτησιν διὰ νέας δηλώσεως.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ καταχωρηθὲν ποσὸν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ταμιῶν καὶ ἐφόρων κατὰ τὰ νέα νομοσχέδια ὁ προλαλήσας ὠμίλησε πολὺ δικαίως, τὸ σημειούμενον ποσὸν θέλει μένει ἀνέπαφον, διότι δὲν ἐψηφίσθησαν κατὰ τὸ π. ε. τὰ νέα νομοσχέδια, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ποσὰ δύνανται νὰ ὑπάρξωσι χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῶσι καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς φόβος δημοσίου ζημίας. Ἔπειτα διὰ ποῖον λόγον ν' ἀποδίδωνται εἰς τὸν ὑπουργὸν τοσαῦτα βάρη καὶ τοιαῦται ἰδιότητες ὅτι δῆθεν θέλει παρουσιασθῇ νὰ εἴπῃ ὅτι ἔφερεν οἰκονομίαν, χωρὶς νὰ ἀποδίδωνται καί τινα πλεονεκτήματα; Ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς καθ' ὃν ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι ἔκαμε τοιαύτην οἰκονομίαν, δύνανται νὰ εὑρεθῶσι καὶ ἄλλοι ἀποδεικνύοντες ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη οἰκονομία.

Ἐνταῦθα ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ἀπήντησεν ὅτι εἶναι περισσότεροι οἱ μὴ γνωρίζοντες.

Περαιωμένης ὕστερον κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως καὶ λόγου γενομένου ἂν πρέπῃ νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχεδίου, εἷς τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν εἶπεν ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἶναι νομοσχέδιον ὅμοιον μὲ τὰ ἄλλα, καὶ πρέπει κατὰ τὸν κανονισμὸν νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ ἀρχὴ ὡς ψηφοφορεῖται καὶ ἐκείνη τοῦ προϋπολογισμοῦ· μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ι. Κολοκοτρώνου καὶ Μ. Ι. Καίρη δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 32 κατὰ 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος		Κωνς. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντ. Μαυρομιχάλης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Γεώρ. Νοταρᾶς	Ν
Χαράλ. Παππαπολίτης		Δημ. Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰω. Στάϊκος	Ν
Νικ. Πανηράπουλος	Ν	Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικ. Μαυροματάκης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ο	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου		Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθαν. Λιδωρίκης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν		

Γενομένου ἔπειτα λόγου, πῶς πρέπει νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις, κατὰ τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ἢ κατὰ τὰ ἄρθρα καὶ κεφάλαια τοῦ ἀναλυτικοῦ πίνακος, ἀπεφασίσθη νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις κατὰ τὰ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὁλικῶς σημειούμενα κονδύλια τῶν διαφόρων κεφαλαίων, καθ' ἣν δύναταί τις ἐὰν ἔχῃ παρατηρήσεις νὰ λάβῃ τὸν λόγον. Οὕτως ἀναγνωσθὲν τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ κατὰ σειρὰν σημειού-

μενα διάφορα κονδύλια ἐγένοντο παραδεκτὰ ἄνευ ἀντιρρήσεώς τινος.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3, ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτά.

Ἐγκριθέντος καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, δι'ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 31 κατὰ 2, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ 1851.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν
Χωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὁλύμπιος		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώργιος Νοταρᾶς	Ν
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ο	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Δημήτριος Χατζῖσκος	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀρόσιος Μανσόλας		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου		Χατζῆ Χρῆστος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	

Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν		

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης τὴν συζήτησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Φεβρουαρίου 1852, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν γραμματέων τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου κωλυομένου, τὸν γερουσιαστὴν Κύριον Α. Σ. Χαραλάμπους, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν τότε ὁ μὲν Κύριος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω·

α) Σχέδιον συμβάσεως ταχυδρομικῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐν Τεργέστῃ ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λόϋδ, καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως τοῦ Λόϋδ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὸ 1843 ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συνέστησε μετὰ τῆς ἐν Τεργέστῃ ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ ταχυδρομικὴν σύμβασιν τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς ὡρίσθη ἐπὶ ὀκταετίαν.

Πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης, εἶχεν ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνανεώσεως τῆς συμβάσεως, καὶ ἐγκαίρως ἐγένετο ἡ ἀπαιτουμένη διαπραγμάτευσις· μετ' αὐτὴν, Κύριοι, συνετάχθη τὸ σχέδιον τῆς νέας ταχυδρομικῆς συμβάσεως, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ δοθῇ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον

25 τοῦ Συντάγματος συγκατάθεσις αὐτῆς, ἥτις ἐδόθη. Ἐπομένως ὑποβάλλω κατὰ Βασιλικὴν Διαταγὴν καὶ εἰς ὑμᾶς τὸ μνησθὲν σχέδιον τῆς συμβάσεως καὶ παρακαλῶ νὰ δώσητε τὴν ἀπαιτουμένην συγκατάθεσιν διὰ τὴν ὁριστικὴν αὐτῆς σύστασιν, ἥτις παρέχει πλειοτέρας τῆς πρώτης ὠφελείας εἴς τε τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ ἐμπόριον, καθόσον δι' αὐτῆς ἐτέθησαν ὅροι τινὲς πολὺ ἐπωφελέστεροι τῶν τῆς πρώτης, ὡς θέλετε παρατηρήσει εἰς αὐτήν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὴν κάτωθι τοῦ παρόντος Διατάγματος Ταχυδρομικὴν σύμβασιν μεταξὺ Ἡμῶν καὶ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, θέλει ὑποβάλλει εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς καὶ ζητήσει τὴν συγκατάθεσίν της, ὅπως λάβῃ αὕτη τὴν ἀπαιτουμένην ἰσχὺν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ ῥηθεὶς ὑπουργὸς θέλει ὑποστηρίξει αὐτήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Φεβρουαρίου 1851.

Ο Θ Ω Ν

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΥ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ καὶ Βασιλικοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ τοῦ προνομιούχου, εἰς Τεργέστην.

Ὁ Κύριος Γεώργιος Σκοῦφος, γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Κ. Φορτουνάτος Ἴβιτς, πράκτωρ ἐν Ἀθήναις τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ καὶ πληρεξούσιος τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐτοκρ. καὶ Βασιλικοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ, προνομιούχου εἰς Τεργέστην, λαβὼν ἐντολὴν νὰ ἐπιφέρῃ βελτιώσεις εἰς τὴν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας ὑπηρεσίαν, τοιαύτην ὁποία εἶναι ἤδη συστημένη, καὶ νὰ κανονίσῃ τὰς μεταξὺ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας μελλούσας σχέσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁριστηριθείσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως ἀπὸ 15|27 Ἀπριλίου 1843, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς δὲν ἐξέπνευσεν εἰσέτι, ἀφοῦ ἐκεινο-

ποίησαν ἀμοιβαίως τὰ πληρεξούσιά των, ἐσυμφώνησαν ὡς ἀκολούθως, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἀνωτέρας ἐγκρίσεως.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ὑποχρεοῦται νὰ διατηρήσῃ,

1. Μίαν συγκοινωνίαν κατὰ δεκαπενθημερίαν, (ἐκτὸς τῆς περιστάσεως ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης), μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἀθηνῶν (Πειραιῶς) διὰ τῆς Ἀγκῶνος, Βρινδιζίου, Κερκύρας, Ἀργοστολίου, Ζακύνθου, Πατρῶν, Αἰγίου καὶ Λουτρακίου εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ἀπὸ Καλαμάκιον μέχρι τοῦ Πειραιῶς, συμφώνως μὲ τὴν γραμμὴν 1 τοῦ πίνακος, τοῦ προσηρτημένου εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

2. Ἑτέραν δευτέραν συγκοινωνίαν ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, (ἐκτὸς τῆς περιστάσεως ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης), μεταξὺ Τεργέστης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Κερκύρας, τῆς Σύρου, (μὲ πλαγίαν γραμμὴν μέχρι τῶν Ἀθηνῶν ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος) καὶ τῆς Σμύρνης, συμφώνως μὲ τὴν γραμμὴν 2 τοῦ αὐτοῦ πίνακος· καὶ

3. Ἑτέραν τρίτην συγκοινωνίαν, ἐκτὸς ἐκείνης τοῦ Καλαμακίου καὶ τῶν Ἀθηνῶν (Πειραιῶς) τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸν § ά τοῦ 1 ἄρθρου, μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου καθ' ἑβδομάδα (ἐκτὸς τῆς περιστάσεως ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης). Τὰ ταξείδια ταῦτα μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου καὶ μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Καλαμακίου θέλουν γίνεσθαι δι' ἀτμοκινήτου σταθμεύοντος εἰς Πειραιᾶ, συμφώνως μὲ τὴν γραμμὴν III τοῦ ῥηθέντος πίνακος.

Ἄρθρ. 2. Τὸ εἰς Πειραιᾶ σταθμεῦον ἀτμοκίνητον θέλει κάμνει τακτικῶς ταξείδια μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Ναυπλίας κατὰ δεκαπενθημερίαν, ἐκτὸς πάντοτε τῆς περιστάσεως ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης ἢ ἐμποδίου, προερχομένου ἀπὸ τὰς τυχαίας βραδύτητας τῶν μεταξὺ Τεργέστης καὶ Κωνσταντινουπόλεως ταξειδευόντων ἀτμοπλοίων, ἢ τινος ἀναπορεύκτου ἐπισκευῆς.

Ἐν τοσούτῳ τὰ ταξείδια ταῦτα τὰ μεταξὺ τοῦ Πειραιῶς καὶ Ναυπλίας, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, τὰς ὁποίας ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ διατηρεῖ σήμερον ἢ ἤθελε θέσει ἀκολούθως εἰς ἐνέργειαν συμφώνως μὲ τὰ ἄρθρα 3, 5, 6 καὶ 22 τῆς παρούσης συμβάσεως, καὶ αἱ ὁποῖαι ἤθελον συστηθῆ διὰ τὴν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἀκτῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου εἰς ἄλλην μεταφοράν, θέλουσι παύσει ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἑτιρίαν, ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, εἴτε ἀνήκοντα εἰς τὸ Κράτος εἴτε ἀνήκοντα εἰς ἰδιώτας, ἀλλ' ἀναγνωρισμένα ὡς ἰδιοκτησία Ἑλληνικὴ καὶ προσδιωρισμένα διὰ τὰς ῥηθείσας ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας.

Ἡ παραίτησις αὕτη θέλει γίνει μετὰ δύω μῆνας, ἀφ' ὅτου ἡ

γενικὴ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος εἰδοποιήσει περὶ τούτου τὴν ἑταιρίαν.

Ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἀφ' ἑτέρου ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ προαίρεσιν ν' ἀναβάλῃ ἢ νὰ παύσῃ ἐντελῶς τὰ ῥηθέντα ταξείδια μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Ναυπλίας, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας, τὰς ὁποίας διατηρεῖ ἤδη ἢ προτίθεται νὰ θέσῃ ἀκολούθως εἰς ἐνέργειαν κατὰ τὰ ἀνωτέρω, εἰδοποιοῦσα συγχρόνως περὶ τούτου τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπ' ἐναντίας τὰ ὑπάρχοντα ἐσωτερικὰ ταξείδια κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, δηλαδὴ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Λουτρακίου, μεταξὺ Καλαμακίου καὶ Πειραιῶς, μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου, καὶ τ' ἀνάπαλιν, θέλουσι διατηρηθῆ πάντοτε ἀπὸ τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἡμέραι τῆς ἀρίζεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοκινήτων τοῦ Λόϋδ, τῶν προσδιωρισμένων μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς τὴν μεταφορὰν τῆς ἀλληλογραφίας, ἐκανονίσθησαν ἤδη ἐντὸς τοῦ πίνακος τοῦ προσηρτημένου εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν· ἀλλ' ἡ διεύθυνσις τοῦ Λόϋδ δύναται νὰ τὰς μεταβάλῃ κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας καὶ πρὸς τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς ἀλληλογραφίας, ἀφοῦ πρῶτον κοινοποιήσῃ τὸν σκοπόν της τοῦτον εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος. Εἰς περίστασιν δὲ, καθ' ἣν κατεπείγουσαι ἀνάγκαι ἤθελον ἀπαιτήσει ἀκολούθως μεταβολάς τινας ἢ μεταῤῥυθμίσεις εἰς τὸν διάπλουν τῶν ἀτμοκινήτων τοῦ Λόϋδ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ταξείδια αὐτῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω σημειωθέντας διαφόρους λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἑταιρία ἐπιφυλάττεται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ εἰσάξῃ τὰς μεταβολὰς ταύτας, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὰς πραγματοποιήσῃ, πρὶν ἢ προηγουμένως συνεννοηθῆ μὲ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος· ἐννοεῖται δὲ ὅτι, τὰ δύω ταξείδια μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἀθηνῶν (Πειραιῶς) διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ δύω μεταξὺ Τεργέστης καὶ Τουρκίας διὰ τῆς Σύρου, θέλουν διατηρηθῆ εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Ἄρθρ. 4. Τὰ ἔξοδα τοῦ ὁπλισμοῦ, τῆς ἀποσκευῆς καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπηρεσίαν προσδιωρισμένων ἀτμοκινήτων τοῦ Λόϋδ, καὶ ἐν γένει πᾶσα δαπάνη ἀφορῶσα τ' ἀτμοκίνητα ταῦτα, θέλει εἶσθαι εἰς βάρος τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ προλαβὸν ἄρθρον ἀτμοκίνητα, ὡς καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἀποφασίσει ἡ ἑταιρία

νὰ ταθμεύσῃ ἀκολούθως εἰς Πειραιᾶ ἢ ἄλλον τινα λιμένα τοῦ Βασιλείου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ἐν γένει, ἢ ν' ἀποκαταστήσῃ τινὰς συγκοινωνίας, τὰς ὁποίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς παρούσης συμβάσεως, ἡ ἑταιρία ἤθελε θέσει εἰς ἐνέργειαν μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, θέλουν θεωρεῖσθαι καὶ δέχεσθαι εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως εἰς Πάτρας, Αἴγιον, Λουτράκι, Καλαμάκι, Πειραιᾶ, Σύρον καὶ Ναύπλιον, ἐν ὅσῳ ἀνήκουσιν εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπηρεσίαν, ὡς πολεμικὰ πλοῖα, καὶ θέλουσι χαίρει ἐντελῆ ἀτέλειαν παντὸς δικαιώματος ναυτιλίας, διαμετακομίσεως ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων πρὸς κατανάλωσιν ἀνθράκων, καθὼς ἐπίσης θέλουν ἀπολαμβάνει ὅλας τὰς εὐκολίας, ὅσας μέχρι τοῦδε ἐχαίροντο κατὰ συνέπειαν τῶν ὑπαρχόντων διαταγμάτων τῶν ἀφορώντων τὰ πλοῖα ταῦτα. Οὐδεμία ὁποιαδήποτε ἀρχὴ δύναται νὰ τ' ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὸν εἰδικόν των προσδιορισμὸν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν μεταφορὰν τῆς ἀλληλογραφίας, τῶν ἐπιβατῶν, τῶν πραγματειῶν, τῶν γρούπων, κ.τ.λ.

Ἄρθρ. 6. Τὰ ἀτμοκίνητα τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ δύνανται νὰ ἐπιβιβάζωσι καὶ ἀποβιβάζωσιν εἰς Πάτρας, Αἴγιον, Λουτράκι, Καλαμάκι, Ναύπλιον, Πειραιᾶ καὶ Σύρον νομίσματα, μέταλλα ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ καὶ ἐμπορεύματα, καθὼς ἐπίσης καὶ ἐπιβάτας ὁποιουδήποτε ἔθνους μὲ τὰ προσωπικὰ φορέματά των καὶ πράγματα, συμμορφουμένων τῶν πλοιάρχων εἰς πᾶσαν περίστασιν μὲ τοὺς κανονισμοὺς τῶν ὑγειονομείων, τῶν τελωνείων καὶ τῆς ἀστυνομίας τῶν λιμένων τούτων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ἐμπορευμάτων. Ἐὰν δὲ κατὰ συνέπειαν τοῦ ἄρθρου 3 τῆς παρούσης συμβάσεως ἤθελε συμφωνηθῆ νὰ προσορμίζωνται τὰ ἀτμοκίνητα τοῦ Λόϋδ καὶ εἰς κανένα ἄλλον λιμένα τῆς Ἑλλάδος, ἐννοεῖται ὅτι θέλουσιν ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῶσι καὶ ἐκεῖ τὰς πράξεις τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸ παρὸν ἄρθρον.

Ἄρθρ. 7. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον δὲ τῆς μεταφορᾶς τῆς ἀλληλογραφίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας, καὶ ὡς πρὸς ὅλας τὰς εἰς αὐτὰς ἀναφερομένας λεπτομερείας θέλουσι συμμορφωθῆ αὐστηρῶς μὲ τοὺς ὅρους τῶν ὑπαρχουσῶν συνθηκῶν, ἢ τῶν ὅσαι ἤθελον γίνει εἰς τὸ ἑξῆς μεταξὺ τῶν δύω διευθύνσεων τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐστρίας, ἐξαιρουμένης τῆς μεταβολῆς τοῦ δρομολογίου.

Ἄρθρ. 8. Ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν

τοῦ νὰ μεταφέρῃ διὰ τῶν ἀτμοκινήτων της τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐσφραγισμένους φακέλλους, διὰ τὴν Ἀγκῶνα, Κέρκυραν, Σμύρνην, Κωνσταντινούπολιν καὶ τοὺς λοιποὺς λιμένας τοὺς σημειουμένους ἐν τῷ προσηρτημένῳ ὁδοιπορικῷ πίνακι εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν, καὶ ἐναλλὰξ ἀπὸ τοὺς τόπους ἐκείνους διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἄρθρ. 9. Ἡ εἰρημένη ἑταιρία ὑποχρεοῦται ἐπίσης νὰ μεταφέρῃ ὅλην τὴν ἀλληλογραφίαν, τὴν ὁποίαν θέλουν ἐμπιστευθῆ εἰς τὰ ἀτμοκίνητά της εἰς ἐσφραγισμένους φακέλλους, τὰ διάφορα ταχυδρομικὰ γραφεῖα τὰ εὑρισκόμενα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ὅπου αὐτὰ τὰ ἀτμοκίνητα προσορμίζονται, διὰ τὰ ἄλλα ταχυδρομικὰ γραφεῖα τοῦ αὐτοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 10. Τὰ πληρωθησόμενα τέλη ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ διὰ τοὺς ἐσφραγισμένους φακέλλους, τοὺς παραδιδομένους εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπαλλήλους τῆς ἑταιρίας ταύτης, καὶ διευθυνομένους εἰς τοὺς τόπους τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸ ἄρθρον 8, προσδιορίζονται ὡς ἀκολούθως·

§ 1. Διὰ τὴν Κέρκυραν, Ἀργοστόλι καὶ Ζάκυνθον πρὸς 6 κρεϊτσάρια τὸ 1/2 λώτιον, ἰσοδυναμοῦν μὲ 7 1/2 γραμμάς.

§ 2. Διὰ τὴν Ἀγκῶνα πρὸς 12 κρεϊτσάρια τὸ 1/2 λώτιον.

Ἄρθρ. 11. Ἡ ἑταιρία ἐλαττόνει τὸ ταχυδρομικὸν τέλος τῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν εἰς τὰ κάτωθεν Τουρκικὰ μέρη ἀποστελλομένων γραμμάτων, τοὐτέστι μεταξὺ Ἑλλάδος, Μυτιλήνης, Χίου, Τσεσμὲ, Σμύρνης, Τενέδου, Δαρδανελίων, Καλλιπόλεως, Θεσσαλονίκης καὶ Κωνσταντινουπόλεως εἰς 6 κρεϊτσάρια τὸ ἥμισυ λώτιον. Ἡ διαβάθμησις τῆς διατιμήσεως τοῦ ταχυδρομικοῦ τούτου τέλους, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα τέλη καὶ αἱ διαβαθμήσεις αὐτῶν, μένουν ὡς ὡρίσθησαν εἰς τὰ ἄρθρα 10, 12 καὶ 14 τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρ. 12. Τὸ πληρωθησόμενον τέλος ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ διὰ τοὺς ἐσφραγισμένους φακέλλους, τοὺς παραδιδομένους εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι πράκτορας τῆς ἑταιρίας καὶ διευθυνομένους εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ Βασιλείου, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 1, καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἔγινεν ἐπίσης μνεία εἰς τὸ ἄρθρον 9, προσδιορίζεται ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως πρὸς 1 κρεϊτσάρια τὸ 1/2 λώτιον.

Ἄρθρ. 13. Ὁ πίναξ τῆς διαβαθμήσεως τοῦ δικαιώματος τῶν φακέλλων, τῶν περιεχόντων τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Ἑλλάδος

διὰ τὰ μέρη τ' ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 10, 11, 12 καὶ 17, προσδιορίζονται ἀναλόγως μὲ τὸ βάρος των κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, ἤτοι:

1. Κατωτέρω τοῦ 1/2 λωτίου μίαν φορὰν τὸ δικαίωμα.

2. Ἀπὸ ἥμισυ λωτίου μέχρις ἑνὸς μίαν καὶ ἡμίσειαν φορὰν τὸ δικαίωμα.

3. Ἀπὸ 1 λωτίου μέχρις ἑνὸς καὶ ἡμίσεως δύω φορὰς τὸ δικαίωμα.

4. Ἀπὸ 1 1/2 μέχρι 2 λωτίων δύω καὶ ἥμισυ φορὰς τὸ δικαίωμα.

5. Καὶ οὕτω καθεξῆς ἀπὸ 1/2 ἕως 1/2 λώτιον τὸ ἥμισυ τοῦ δικαιώματος περιπλέον.

Ἄρθρ. 14. Τὸ τέλος τῶν ἐπὶ τῶν ἐφημερίδων, περιοδικῶν συγγραμμάτων, χαρτοδεμένων βιβλίων, φυλλαδίων, χάρτου μουσικῆς, καταλόγων, προγραμμάτων, ἀγγελιῶν καὶ εἰδοποιήσεων διαφόρων τυπωμένων, λιθογραφημένων ἢ αὐτογράφων διευθυνομένων ὑπὸ ταινίαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τοῦ Βασιλείου, ὅπου προσορμίζονται τ' ἀτμοκίνητα τοῦ Λόϋδ, καθὼς ἐπίσης καὶ τῶν διευθυνομένων εἰς τὴν Τουρκίαν, εἰς τὰς Ἰονικὰς νήσους, τὰς σημειουμένας εἰς τὸν προσηρτημένον εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν ὁδοιπορικὸν πίνακα, εἰς τὴν Ἀγκῶνα καὶ τὸ Βρίνδιζι, προσδιορίζονται ἀπὸ ἓν κρεϊτσάριον τὸ φύλλον. Τὰ φύλλα ταῦτα θέλουσι παραδίδεσθαι ὑπὸ ταινίαν ὁμοῦ τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τοῦ Βασιλείου εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι διαπόρους πράκτορας τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ, καὶ θέλουσι διευθύνεσθαι εἰς τὸν προσδιορισμόν των, πληρονομένου τοῦ ῥηθέντος τέλους τοῦ ἑνὸς κρεϊτσαρίου δι' ἕκαστον φύλλον.

Ἄρθρ. 15. Ἡ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος παραδίδουσα πάντα φάκελλον ἀλληλογραφίας ἢ ἐφημερίδων, ὑποχρεοῦται νὰ πληρώνῃ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Λόϋδ τὸ ἀνάλογον τέλος τῶν ῥηθέντων φακέλλων, κατὰ τὴν ἀνωτέρω προσδιορισθεῖσαν διατίμησιν, εἰς νομίσματα Γερμανικὰ (de convention), ἢ ἐν ἐλλείψει τούτων, κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ἀξίαν τῶν νομισμάτων τούτων.

Ἄρθρ. 16. Ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ὑποχρεοῦται ἐπίσης, ὁσάκις τὸ ζητήσει ἡ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, νὰ δέχηται τὴν δι' Ἑλλάδα ἀλληλογραφίαν τῆς Ἀγκῶνος εἰς ἐσφραγισμένους φακέλλους, καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν προπληρωμὴν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον θέλει πληρωθῆ ἀκολούθως ἀπὸ τὴν διευ-

θυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 10 καὶ 13.

Ἄρθρ. 17. Ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ὑποχρεοῦται νὰ κανονίσῃ τὸ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας τέλος μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θέλει ἔμβει εἰς ἐνέργειαν ἡ παροῦσα σύμβασις, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πληρόνηται ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τέλος, 12 κρεϊτσάρια διὰ πᾶσαν ἁπλῆν ἐπιστολὴν 1/2 λωτίου δι' ὅλα τὰ μέρη τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅσα ἐπισκέπτονται τὰ ἀτμοκίνητα τῆς ἑταιρίας ταύτης.

Εἰς περίστασιν δὲ, καθ' ἣν ἀκολούθως ἤθελον ἐπενεχθῆ μεταξὺ τῶν ταχυδρομικῶν διευθύνσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας τροποποιήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς διατιμήσεως τῶν ἀποστελλομένων μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἑλλάδος γραμμάτων, ἐφημερίδων ἢ ἄλλων ἐντύπων, περὶ ὧν γίνεται μνεία εἰς τὸ ἄρθρον 14, ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ ἀκριβῶς μὲ τὰ ἀποφασισθέντα παρὰ τῶν δύω διευθύνσεων τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας.

Ἄρθρ. 18. Εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἤθελε λάβει ἀκολούθως ἀνάγκην καὶ ἄλλης γῆς εἰς Καλαμάκιον ἢ Λουτράκιον ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐκτὸς τῆς παραχωρηθείσης αὐτῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 17 τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως ἀπὸ 15/27 Ἀπριλίου 1843, διὰ νὰ ἀνεγείρῃ ἀποθήκας πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν γαιανθράκων της, διὰ τὰς ἁμάξας της κτλ. ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει ἀμέσως παραχωρήσει εἰς τὴν ἑταιρίαν κατ' ἐκτίμησιν, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τοῦ Βασιλείου, πλησίον εἰς τὰ καταστήματα αὐτῆς ἓν στρέμμα εἰς Καλαμάκιον καὶ ἓν εἰς Λουτράκιον, ἢ δύω στρέμματα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐὰν τὸ ζητήσῃ.

Ἄρθρ. 19. Ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις χορηγεῖ ἐπίσης εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ·

1. Πλήρη ἐλευθερίαν ὡς πρὸς τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀποθηκῶν της καὶ ἀτέλειαν διὰ τὴν ξυλείαν καὶ τὸ λοιπὸν ἀναγκαῖον δι' αὐτὰς ὑλικόν.

2. Ἐλευθέραν εἰσαγωγὴν τῶν ἁμαξῶν καὶ τῶν παντοροφείων, τῶν προσδιωρισμένων διὰ τὴν μετακόμισιν τῶν ἐπιβατῶν, τῆς ἀποσκευῆς, τῶν γρούπων καὶ πραγματειῶν εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ἡ ἑταιρία ἤθελεν ἀναγκασθῆ νὰ φροντίσῃ αὐτὴ ἡ ἰδία περὶ τῶν μέσων τούτων τῆς μεταφορᾶς κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου.

3. Ἐλευθερίαν τοῦ νὰ κανονίσῃ κατὰ τὸν ἁρμοδιώτερον τρόπον

τὴν ἄνω μνησθεῖσαν μεταφορὰν τῶν ἐπιβατῶν, ἀποσκευῆς, γρούπων καὶ ἐμπορευμάτων.

4. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. θέλει διατηρήσει εἰς καλὴν κατάστασιν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ὁδὸν, τὴν ὁποίαν θέλει ἀμέσως ἐπισκευάζει, ὁσάκις φθαρῇ ἀπὸ τὴν κακοκαιρίαν.

5. Πᾶσα δυνατὴ εὐκολία θέλει χορηγεῖσθαι εἰς τὰς ἐργασίας τῶν τελωνείων, τῶν λιμεναρχείων καὶ ὑγειονομείων, διὰ νὰ γίνηται ἡ διὰ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης μεταφορὰ μὲ ταχύτητα καὶ χωρὶς διακοπήν.

6. Τὰ πρὸς κατάρτισιν καὶ πρὸς ζωοτροφίαν ἀναγκαῖα, τῶν ὁποίων ἤθελε λαμβάνει χρείαν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὸ εἰς τὴν Ἑλλάδα εὑρισκόμενον ἀτμοκίνητον, καὶ τὰ ὁποῖα ἤθελε ρίξει δι' αὐτὸ ἄλλο ἀτμοκίνητον τῆς ἑταιρίας, θέλουσι μεταβιβάζεσθαι ἀπὸ ἀτμοκινήτου εἰς ἀτμοκίνητον χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς κανὲν δικαίωμα ἢ φόρον τελωνιακὸν, ἢ ἄλλον ὁποιονδήποτε.

Ἄρθρ. 20. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς πλοιάρχους τῶν εἰρημένων ἀτμοκινήτων, ὁσάκις προσορμίζονται εἰς Ἑλληνικὸν λιμένα, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι πράκτορας τοῦ Λόϋδ, νὰ λαμβάνωσι κἀμμίαν ἐπιστολὴν ἐκτὸς τῶν παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν ταχυδρομείων παραδιδομένων. Ἐξαιροῦνται τοῦ ὅρου τούτου τὰ διπλωματικὰ καὶ προξενικὰ ἔγγραφα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Αὐστριακὴν Κυβέρνησιν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας τῶν πρακτόρων τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 21. Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει διὰ δέκα ἔτη.

Ἄρθρ. 22. Οἱ ὅροι τῶν ἄρθρ. 5, 6 καὶ 19 τῆς παρούσης συμβάσεως θέλουν ἐφαρμοσθῆ ἐπίσης καὶ εἰς τὰ ἀτμόπλοια, τὰ ὁποῖα ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ σταθμεύσῃ εἰς Πειραιᾶ ἢ εἰς ἄλλους λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐν γένει ὑπηρεσίας ἢ τοῦ νὰ συστήσῃ νέας συγκοινωνίας, τὰς ὁποίας ἡ ἑταιρία δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τῆς παρούσης συμβάσεως ἤθελε βάλει εἰς ἐνέργειαν, μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρ. 23. Ἡ παροῦσα σύμβασις θέλει ἐπικυρωθῆ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸ οἰκονομικὸν συμβούλιον τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ.

Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουν ἀνταλλαχθῆ εἰς Ἀθήνας εἰς τὸ διάστημα δύω μηνῶν ἢ καὶ ταχύτερον, ἂν τοῦτο ἦναι δυνατόν, καὶ θέλει ἔμβει εἰς ἐνέργειαν τὸ πολὺ εἰς τὸ διάστημα τῶν τριῶν

μέχρι τῶν πέντε ἑβδομάδων μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων.

Πρὸς πίστιν τῶν ἀνωτέρω οἱ δύο συντάξαντες τὴν παροῦσαν σύμβασιν, ὁ κύριος γενικὸς διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων τοῦ Βατιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ κύριος ἐπίτροπος τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ, ὑπέγραψαν αὐτὴν καὶ ἐπέθεσαν τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Νοεμβρίου 8 Δεκεμβρίου) 1850. »

ΝΕΟΣ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Διὰ τὴν φόρτωσιν νέας ἑβδομαδιαίας συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ τὴν συντομίαν τῶν μεταξὺ Τεργέστης καὶ Κωνσταντινουπόλεως ταξειδίων,

Γ΄. ΓΡΑΜΜΗ

Ἀπὸ Τεργέστην διὰ τῆς Ἀγκῶνος, Βρινδησίου, Κερκύρας, Πατρῶν, Αἰγίου καὶ Δουτσικίου ἐν τῇ Κορινθιακῇ Κόλπῳ καὶ ἐντεῦθεν (μετὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰσθμοῦ) εἰς Κόρινθον καὶ Καλαμάκι εἰς Ἀθήνας (Πειραιᾶ).

Τὸ ἀτμοκίνητον	Ἀναχωρεῖ ἀπὸ	Ἀναχωρήσεις.	Φθάνει εἰς
Τεργέστην	Ἑκαστην ἑκκαιδεκαήμερον Δευτέραν 7 Ἰανουαρ. 1850	Ἑκαστην ἑκκαιδεκαήμερον Τρίτην	8 Ἰανουαρίου 1850.
Ἀγκῶνα	» Τρίτην 8 » »	» Πέμπτην	10 » »
Μπρίνδεζι	» Πέμπτην 10 » »	» Παρασκευὴν	11 » »
Κέρκυραν	» Παρασκευ. 11 » »	» Σάββατον	12 » »
Ἀργοστόλι	» Σάββατον 12 » »	» Σάββατον	12 » »
Ζάκυνθον	» Σάββατον 12 » »	» Σάββατον	12 » »
Πάτρας	» Κυριακὴν 13 » »	» Κυριακὴν	13 » »
Δουτσάκι	» » » »		

Ἀπὸ Δουτσάκιον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου εἰς Καλαμάκιον τὴν δευτέραν ἑκάστου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμ., 1849.
Ἀπὸ Καλαμάκιον τὴν δευτέραν ἑκάστου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρ. 1849· εἰς τὸν Πειραιᾶ ἐπίσης τὴν δευτέραν ἑκάστου δεκαπενθημέρου ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1849.

Ἄφιξις.

Τὸ ἀτμοκίνητον	Ἀναχωρεῖ ἀπὸ	Φθάνει εἰς
	Πειραιᾶ τὴν δευτ. ἑκάστου δεκαπενθημ. ἀπὸ 31 Δεκεμ. 1849	Εἰς Καλαμάκιον τὴν αὐτὴν ἡμέραν.
	Καλαμάκιον διὰ ξηρᾶς διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου.	Εἰς Δουτράκιον τὴν δευτέραν ἑκάστου δεκαπενθημέρου ἀπὸ
	Δουτράκιον τὴν δευτ. ἑκάστ. δεκαπεν. ἀπὸ 14 Ἰανουαρ. 1850	τῆς 31 Δεκεμβρ. 1849.
Πάτρας	Τρίτην ἑκάστου δεκαπενθ. ἀπὸ τῆς 15 Ἰανουαρ. 1850.	Τὴν Τρίτην ἑκάστου δεκαπενθημ. ἀπὸ 15 Ἰανουαρ. 1850.
Ζάκυνθον	Τετάρτην » » » » 16 » »	» Τρίτην » » » 15 » »
Ἀργοστόλι	Τετάρτην » » » » 16 » »	» Τετάρτην » » » 16 » »
Κέρκυραν	Πέμπτην » » » » 17 » »	» Πέμπτην » » » 17 » »
Μπρίνδεζι	Παρασκευὴν » » » » 18 » »	» Παρασκευὴν » » » 18 » »
Ἀγκῶνα	Κυριακὴν » » » » 20 » »	» Κυριακὴν » » » 20 » »
Τεργέστην	» » » » » » » »	» Δευτέραν » » » 21 » »

Β'. ΓΡΑΜΜΗ.

Ἀπὸ Τεργέστην διὰ Κερκύρας, Σύρου (διὰ πλαγίας γραμμῆς εἰς Ἀθήνας), Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀναχώρησις

Τὸ ἀτμοκίνητον	Ἀναχωρεῖ τὴν	Φθάνει εἰς
Τεργέστην	ἑκάστην Πέμπτην	ἑκάστην Κυριακὴν
Κέρκυραν	» Κυριακὴν	» Δευτέραν
Ζάκυνθον	» Δευτέραν	» Τρίτην
Σύρον	» Τετάρτην	» Πέμπτην
Σμύρνην	» Παρασκευὴν	» Σάββατον
Ἑλλήσποντον	» Σάββατον	» Κυριακὴν
Κωνσταντινούπολιν		

Ἄφιξις.

Τὸ ἀτμοκίνητον	Ἀναχωρεῖ ἀπὸ	Φθάνει εἰς
Κωνσταντινούπολιν	Ἑκαστον Σάββατον	ἑκάστην Κυριακὴν
Ἑλλήσποντον	» Κυριακὴν	» Δευτέραν
Σμύρνην	» Δευτέραν	» Τρίτην
Σύρον	» Τετάρτην	» Πέμπτην
Ζάκυνθον	» Πέμπτην	» Παρασκευὴν
Κέρκυραν	» Παρασκευὴν	» Δευτέραν.
Τεργέστην		

Γ'. ΓΡΑΜΜΗ

Πρὸς συνένωσιν τῆς Γ'. καὶ τῆς Β'. γραμμῆς.

Ἀναχώρησις	Ἄφιξις
Ἀπὸ Πειραιᾶ ἑκάστην τρίτην.	Εἰς Σύρον ἑκάστην τετάρτην.
Ἀπὸ Σύρον ἑκάστην τετάρτην.	Εἰς Πειραιᾶ ἑκάστην πέμπτην.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα ἀφ' οὗ συνέλθωσιν εἰς προεξέτασιν, νὰ προβῶσι τότε εἰς τὸν διορισμὸν ἐπιτροπῆς διὰ τὰ περαιτέρω.

6') Ἕτερον σχέδιον συμβάσεως ταχυδρομικῆς μεταξὺ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αὐστρίας, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν τοῦτο αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τῷ **1834** συνωμολογήθη μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ταχυδρομικὴ σύμβασις, τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς ὡρίσθη μέχρις οὗ ἤθελε συναρθῆν νέα. Ἡ συνθήκη αὕτη ἐβλήθη εἰς ἐνέργειαν, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς της, οἱ ὅροι αὐτῆς ἐδείχθησαν ἀνεπαρκεῖς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας. Ὀσημέραι δὲ τῆς ἀνανεώσεώς της ἐπὶ τὸ πληρέστατον ἡ ἀνάγκη καθίστατο ἐπαισθητή, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπέβη ἀναπόφευκτος. Ἐντεῦθεν αἱ ῥηθεῖσαι Κυβερνήσεις κατέστησαν ἑκατέρα ἴδιον πληρεξούσιον διὰ νὰ διαπραγματευθῶσι τὴν σύστασιν καταλλήλου ταχυδρομικῆς συνθήκης, πρὸς θεραπείαν τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν. Οἱ δὲ πληρεξούσιοι συνῆλθον ἐνταῦθα καὶ συνέταξαν σύμβασιν, ἥτις καθὸ περιέχουσα ὅρους τινὰς δι' οὓς ἀπαιτεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον **25** τοῦ Συντάγματος ἡ συγκατάθεσις τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, ὑπεβλήθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς. Δοθείσης δὲ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Σώματος τούτου λαμβάνομεν τὴν τιμὴν κατὰ βασιλικὴν διαταγὴν νὰ ὑποβάλωμεν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν τὰ ἄρθρα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ῥηθεῖσαν σύμβασιν, καὶ νὰ ἐξαιτηθῶμεν νὰ ἐκφρασθῇ ἐπ' αὐτῆς ἡ συγκατάθεσίς της. Λὐτὸ τοῦτο ἐγένετο καὶ ὁπόταν ἐζητήθη ἡ συγκατάθεσις τῆς Γερουσίας, ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ῥωσσίας συνομολογηθείσης συνθήκης περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ ὠφέλεια τῶν τοιούτων μεταξὺ τῶν ἐθνῶν συνθηκῶν εἶναι πασίγνωστοι καὶ ὁμολογούμεναι, ἀρίνωμεν περιττὰς τὰς περὶ τοῦ ὠφελίμου τῆς προκειμένης συνθήκης ἐξηγήσεις, καὶ περιοριζόμεθα νὰ σᾶς προσθέσωμεν ὅτι, οὐδεὶς ἐκ τῶν ὅρων αὐτῆς ἀπάδει πρὸς ἐθνικόν τι συμφέρον, καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν ἑπομένως ἵνα δώσητε τὴν συγκατάθεσιν ὑμῶν

ὅπως ἐπικυρωθῇ ἐν τάχει ἐκ μέρους ἑκατέρου τῶν Ἡγεμόνων κατὰ τὸ σύνηθες ἡ προκειμένη συνθήκη.

Οἱ Ὑπουργοί.

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν — Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. — Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ

Τὸ ἑπόμενον σχέδιον συμβάσεως Ταχυδρομικῆς μεταξὺ Ἡμῶν καὶ τοῦ Μεγαλειοτάτου Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, ἐφ' οὗ ἐλήφθη ἤδη ἡ συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον **25** τοῦ Συντάγματος θέλουσιν ὑποβάλει εἰς τὴν Γερουσίαν οἱ Ἡμέτεροι ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοί, καὶ ζητήσει τὴν συγκατάθεσιν καὶ τοῦ Σώματος τούτου, συμφώνως μὲ τὸ μνησθὲν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος· ἀμφότεροι δὲ οἱ ῥηθέντες ὑπουργοὶ θέλουν ὑποστηρίξει τὴν σύμβασιν ταύτην κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **20** Φεβρουαρίου **1852**.

Ο Θ Ω Ν

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. — Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ταχυδρομικὴ Σύμβασις μεταξὺ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας.

Πεισθεῖσαι ἀμφότεραι αἱ Κυβερνήσεις ἥ τε τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ τῆς Αὐστρίας, ὅτι οἱ ὅροι τῆς Ταχυδρομικῆς συμβάσεως τῆς **7** Μαρτίου (**23** Φεβρουαρίου **1834**) δὲν ἐπαρκοῦσι περιπλέον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις, καὶ ὅτι νέος κανονισμὸς συμφωνότερος πρὸς τὰς περιστάσεις ταύτας κατέστη ἀναγκαῖος, διώρισαν ἐκ μέρους μὲν τῆς Ἑλλάδος τὸν Κύριον Γεώργιον Σκοῦφον, ἱππότην τοῦ χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Βασιλικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος, ἱππότην τοῦ Ῥωσσικοῦ τάγματος τῆς ἁγίας Ἄννης β'. τάξεως, καὶ ἱππότην τοῦ Λεγεῶνος τῆς τιμῆς, βουλευτὴν, Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομείων τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκ μέρους δὲ τῆς Αὐστρίας τὸν Κύριον κόμητα Φρεδερῖκον Ἰγγελχέϊμ Θαλαμηπόλον τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Βασιλικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Μεγαλειότητος, ἐπιτετραμμένον Αὐτῆς παρὰ τῇ Α. Μεγαλειότητι τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπιτετραμ-

μένους, εἰς οὓς ἀνετέθη νὰ συζητήσωσι καὶ κλείσωσι Ταχυδρομικὴν σύμβασιν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας. Οἱ δὲ ἐπίτροποι ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούσια αὐτῶν, καὶ, εὑρεθέντων τούτων ἐν τάξει, συνέταξαν τὰ ἑπόμενα ἄρθρα, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἀνωτέρας ἐπικυρώσεως.

Ἄρθρ. 1. Μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας θέλει ὑπάρχει τακτικὴ καὶ περιοδικὴ ταχυδρομικὴ συγκοινωνία πρὸς μεταφορὰν τῶν τε ἐπιστολῶν καὶ τῶν ἐντύπων ἐξ Ἑλλάδος εἰς Αὐστρίαν καὶ τὰ λοιπὰ Κράτη καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Ἄρθρ. 2. Ἡ συγκοινωνία αὕτη θέλει γίνεσθαι διὰ τῶν Αὐστριακῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Λόϋδ τῶν ἐκτελούντων τὴν διὰ θαλάσσης Α. Β. ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν.

Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον θέλει κλεισθῆ συγχρόνως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Διευθυντηρίου τῆς Ἑταιρίας Λόϋδ συνθήκη θαλασσοπλοΐας, κανονίζουσα τοὺς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας κατάπλους καὶ ἀπόπλους, καὶ προσδιορίζουσα τοὺς λιμένας, οὓς θέλει συνδέει ἡ ταχυδρομικὴ συγκοινωνία.

Ἄρθρ. 3. Τῆς θαλασσοπλοϊκῆς ταύτης συνθήκης ἀντίγραφον ἐπικυρωμένον θέλει προστεθῆ εἰς τὴν παροῦσαν ταχυδρομικὴν σύμβασιν, καὶ θέλει θεωρηθῆ ὡς μέρος συνεχὲς καὶ συμπληρωτικὸν τῆς συμβάσεως ταύτης.

Ἄρθρ. 4. Ἡ ἀμοιβαία ἀνταλλαγὴ τῶν ἀνταποκρίσεων θέλει γίνεσθαι εἰς κεκλεισμένους φακέλλους, ἐκ μὲν τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν γραφείων τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Σύρου, τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Πατρῶν, ἐκ δὲ τῆς Αὐστρίας διὰ τοῦ γραφείου τῆς Τεργέστης.

Ἄρθρ. 5. Ἂν δ' εἰς τὸ μετὰ ταῦτα κριθῆ εὔλογον νὰ συσταθῶσι γραφεῖα πρὸς ἀνταλλαγὴν ἀλληλογραφίας καὶ ἄλλαχοῦ ἑκατέρας τῶν ἐπικρατειῶν, τοῦτο θέλει γίνεσθαι διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως ἀμφοτέρων τῶν ταχυδρομικῶν Διευθύνσεων.

Ἄρθρ. 6. Ἡ ἀποστολὴ τῶν ἀλληλογραφιῶν θέλει γίνεσθαι περιοδικῶς εἰς τὰς προσδιωρισμένας ἐποχὰς καὶ κατὰ τὰς βραχυτέρας διευθύνσεις, ὅπως ταχύτατα φθάνωσιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον των.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐπιστέλλοντες ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Αὐστρίᾳ θέλουσιν, ἐκτὸς μόνον τῶν ἐν τοῖς ἄρθρ. 16, 17 καὶ 18 ὁριζομένων περιστάσεων, εἶσθαι ἐλεύθεροι· α. ἢ νὰ ἀφήσωσιν ὁλόκληρον τὸ ταχυδρομικὸν τέλος εἰς βάρος τοῦ δεχομένου τὴν ἐπιστολήν, β. ἢ νὰ προπληρόνωσιν ὁλόκληρον τὸ τέλος τοῦτο ἀπὸ τοῦ μέρους, ἀφ' οὗ ἡ ἐπιστολὴ ἀποστέλλεται, μέχρι τοῦ μέρους εἰς ὃ ἐπιδίδεται.

Ἄρθρ. 8. Τὸ κοινὸν δύναται νὰ πέμπῃ ἐπιστολὰς συστημένας, ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν δὲν θέλει σημειοῦσθαι ἡ ἀξία τοῦ περιεχομένου, διότι τὸ ταχυδρομεῖον δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀποζημιώσῃ, ἀλλὰ μόνον ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἀπεστάλη καὶ ἐπεδόθη ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐπιγραφήν της.

Ἄρθρ. 9. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐπιστολὴ συστημένη ἤθελεν ἀπολεσθῆ διὰ παραδρομῆς ἢ ἀμελείας τῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων, ἐκ τῶν δύω ταχυδρομικῶν διευθύνσεων ἐκείνη, ὑφ' ἧς τὴν δικαιοδοσίαν ἀπωλέσθη ἡ ἐπιστολή, θέλει πληρόνει πρὸς ἀποζημίωσιν φιορίνια 20 ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπαιτήσεως, ἥτις δύναται νὰ γίνῃ ἢ εἰς τὸ ταχυδρομικὸν κατάστημα, ὅθεν ἔγεινεν ἡ ἀποστολή, ἢ εἰς ἐκεῖνο, ὅπου ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ ἐπίδοσις.

Ἡ ἀπότισις τῆς ποσότητος ταύτης θέλει γίνεσθαι εἰς τὸν ἔχοντα δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς, ἡ δὲ ἀπαίτησις πρέπει νὰ γίνῃ ἐντὸς τριῶν μηνῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ ἐπιστολὴ δοθῆ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον· μετὰ δὲ τὴν προθεσμίαν ταύτην δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπαίτησις.

Ἄρθρ. 10. Τὰ διὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύω ἐπικρατειῶν ταχυδρομικὴν κοινωνίαν πληρωτέα τέλη εἰσὶ τὰ ἑξῆς·

α. τὸ θαλάσσιον τέλος,

β. τὸ τέλος τοῦ Αὐστριακοῦ ταχυδρομείου·

γ'. τὸ τέλος τοῦ Ἑλληνικοῦ ταχυδρομείου·

Τὰ ὑπὸ α. καὶ β'. σημειωθέντα τέλη ἀνήκουσιν εἰς τὴν Αὐστριακὴν ταχυδρομικὴν διεύθυνσιν, ἥτις θέλει συνεννοηθῆ μετὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ Λόϋδ διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀπότισιν τοῦ θαλασσίου τέλους, τὸ δὲ ὑπὸ στοιχεῖον γ'. ἀναφερόμενον τέλος ἀνήκει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταχυδρομικὴν διεύθυνσιν.

Ἄρθρ. 11. Τὸ θαλάσσιον τέλος διὰ τὴν μετακόμισιν τῶν ἐπιστολῶν μεταξὺ Τεργέστης καὶ τῶν Ἑλληνικῶν λιμένων, ὅπου θέλουσι προσορμίζεσθαι τὰ ἀτμοκίνητα τοῦ Λόϋδ, προσδιορίζεται εἰς ἑνέα καραντάνια (monnaie de convention) δι' ἑκάστην ἁπλῆν ἐπιστολὴν ζυγίζουσαν ἓν λώτιον, κατὰ τὸν σταθμὸν τῆς Βιέννης ἢ 15 γράμμια.

Ἄρθρ. 12. Τὰ αὐστριακὰ ταχυδρομικὰ τέλη προσδιορίζονται ὡς ἑπεται· α. ἀπὸ Τεργέστης ἢ εἰς Τεργέστην δύο καραντάνια· β'. ἀπὸ τῶν μερῶν ἢ εἰς τὰ μέρη τὰ μὴ ἀπέχοντα τῆς Τεργέστης ὑπὲρ τὰς 10 λεύγας τὸ πολὺ τρία καραντάνια· γ'. ἀπὸ τῶν μερῶν ἢ εἰς τὰ μέρη τὰ ἀπέχοντα τῆς Τεργέστης μέχρι 20 λευγῶν καὶ αὐτῶν ἐμπεριλαμβανομένων, ἓξ καραντάνια· δ'. ἀπὸ

ὅλα καὶ δι' ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους ἐννέα καραντάνια δι' ἑκάστην ἁπλῆν ἐπιστολὴν ἑνὸς αὐστριακοῦ λωτίου. Ἐπιστολαὶ δὲ ὑπὲρ τὸ ἓν λώτιον καὶ μέχρι τῶν δύω λωτίων ζυγίζουσαι τιμῶνται τὸ διπλοῦν· αἱ δὲ ὑπὲρ τὰ δύο καὶ μέχρι τῶν τριῶν λωτίων ζυγίζουσαι, τὸ τριπλάσιον τοῦ διὰ τὴν ἁπλῆν ἐπιστολὴν ὁρισθέντος τέλους, καὶ οὕτω καθεξῆς. Οἱ ταχυδρομικοὶ σταθμοὶ οἱ ἐντὸς τοῦ κύκλου δέκα λευγῶν ἀπὸ Τεργέστης εὑρισκόμενοι, ὡς καὶ οἱ ἐπέκεινα τῶν 10 λευγῶν μέχρις 20 λευγῶν καὶ αὐτῶν ἐμπεριλαμβανομένων, θέλουσι γνωστοποιηθῆ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Διεύθυνσιν τῶν Ταχυδρομείων.

Ἄρθρ. 13. Τὰ ἑλληνικὰ ταχυδρομικὰ τέλη κανονίζονται κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύουσαν διατίμησιν, ἤτοι ἀ. ἀπ' Ἀθηνῶν καὶ εἰς Ἀθήνας· β'. ἀπὸ Πειραιῶς καὶ εἰς Πειραιᾶ· γ'. ἀπὸ Πατρῶν καὶ εἰς Πάτρας· δ'. ἀπὸ Σύρου καὶ εἰς Σύρον δέκα λεπτά. Ἀπὸ παντὸς μέρους καὶ εἰς πᾶν μέρος ἀπέχον μέχρι 10 ὡρῶν καὶ αὐτῶν ἐμπεριεχομένων 10 λεπτά· ἀπὸ δὲ 10 μέχρι 20 ὡρῶν 20 λεπτά· ἀπὸ 20 ἕως 30 ὡρῶν 30 λεπτά· ἀπὸ 30 καὶ ἐπέκεινα 40 λεπτὰ δι' ἑκάστην ἁπλῆν ἐπιστολὴν ζυγίζουσαν ὀλιγώτερον τῶν 7 1/2 γραμμῶν. Ἐπιστολαὶ δὲ ὑπερβαίνουσαι τὸ βάρος ἁπλῶν ἐπιστολῶν θέλουσι πληρόνει ἀ. ἀπὸ 7 1/2 μέχρι 10 γραμμῶν μίαν καὶ ἡμίσειαν φορὰν τὸ δικαίωμα ἀποκλειστικῶς τοῦ τέλους τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς· β'. ἀπὸ 10—15 γραμμῶν δύο· γ'. ἀπὸ δὲ 15—20 γραμμῶν ἀποκλειστικῶς δύο καὶ ἡμίσειαν φορὰν τὸ τέλος τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς καὶ οὕτω καθεξῆς, προστιθεμένου πάντοτε τοῦ ἡμίσεως τοῦ τέλους τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς κατ' αὔξησιν πέντε γραμμῶν τοῦ βάρους.

Διὰ δὲ τὴν μεταξὺ τῆς Στερεᾶς καὶ τῶν Νήσων τοῦ Βασιλείου κοινωνίαν καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἐκτὸς τοῦ ὑπὸ τῆς διατιμήσεως κανονιζομένου τέλους διὰ τὴν διὰ ξηρᾶς ἀποστολὴν τῶν γραμμάτων πληρόνεται πρόσθετον τέλος 10 λεπτῶν, αὐξανόμενον ἑκατονταπλασίως, καθ' ἣν ἀναλογίαν προσδιορίζει ἡ διατίμησις.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν Ἑλληνικῶν Ταχυδρομείων θέλει φέρει εἰς γνῶσιν τῆς Διευθύνσεως τῶν Αὐστριακῶν τοὺς τόπους, ὅσοι κεῖνται εἰς τὰς προρρηθείσας ἀποστάσεις.

Ἄρθρ. 14. Ἔκπτωσις τοῦ τέλους γίνεται ἐπὶ τῶν ἑπομένων ἀντικειμένων.

Α. Δι' ἐφημερίδας, φυλλάδια καὶ περιοδικὰ ἔντυπα ὑπὸ σταυρωτὴν ἢ ἁπλῆν ταινίαν καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔχοντα διὰ χειρὸς ἐπιγεγραμμένον, πλὴν μόνης τῆς Διευθύνσεως τῆς ὑπογραφῆς καὶ τῆς ἡμερομηνίας· 1. τὸ θαλάσσιον τέλος προσδιορίζεται εἰς 1 καραντάνιον· 2. τὸ αὐστριακὸν ταχυδρομικὸν τέλος δι' ἓν καραντάνιον ἐπὶ ἑκάστου λωτίου· 3. τὸ ἑλληνικὸν ταχυδρομικὸν τέλος εἰς τέσσαρα λεπτὰ τὸ φύλλον, κατὰ τὴν ἐγχώριον διατίμησιν.

Β'. Διὰ δείγματα ἐμπορευμάτων δεδεμένα ὑπὸ ταινίας οὕτως, ὥστε νὰ φαίνηται τὸ περιεχόμενον, πληρόνεται ὡς θαλάσσιον τέλος καὶ ὡς αὐστριακὸν ταχυδρομικὸν τέλος, τὸ τέλος τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς διὰ δύο λώτια, ὡς ἑλληνικὸν δὲ ταχυδρομικὸν τέλος, τὸ τρίτον τοῦ τέλους τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστολῆς, ἂν τὸ δεῖγμα ἦναι προσημμένον εἰς ἐπιστολήν, ἂν δὲ στέλληται μόνον, τὸ τέλος δὲν δύναται νὰ ἦναι ἔλαττον τοῦ τέλους τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς.

Ἄρθρ. 15. Τὰ Ἑλληνικὰ τέλη θέλουσι διατηρήσει τὴν αὐτὴν ὡς καὶ μέχρι τοῦδε πρόοδον, καὶ θέλουσιν ἐξακολουθήσει ὁποῖαι εἶναι δι' ὅλας τὰς ἐξ Ἑλλάδος ἀποστελλομένας, ὅσαι εἶναι πληρωμέναι, ὡς καὶ δι' ὅλας ὅσαι φθάνουσιν εἰς τὰν Ἑλλάδα ἀπλήρωτοι, ἐκτὸς ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐγκρίνῃ εἰς τὸ μετέπειτα νὰ ἐλαττώσῃ αὐτά· τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ περὶ τοῦ τέλους τοῦ ἀφορῶντος τὰς ἐφημερίδας, τὰ περιοδικὰ φυλλάδια ὅσα στέλλονται ὑπὸ ταινίαν σταυρωτὴν ἢ ἁπλῆν, ὡς καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν δειγμάτων.

Ἀλλ' ἐν Αὐστρίᾳ τὰ Αὐστριακὰ ταχυδρομεῖα θέλουσιν εἰσπράττει ἓν καὶ μόνον Ἑλληνικὸν τέλος 6 καραντανίων δι' ἑκάστην ἐπιστολήν, ζυγίζουσαν ἓν λώτιον, ἥτις πέμπεται εἰς Ἑλλάδα πληρωθεῖσα, ἢ ἔρχεται ἐκεῖθεν ἀπλήρωτος· Αἱ δὲ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ φυλλάδια, ἂν δὲν ἔχουσιν οὐδὲν ἄλλο ἐπιγεγραμμένον, πλὴν τῆς διευθύνσεως τῆς ὑπογραφῆς καὶ τῆς ἡμερομηνίας, θέλουσι πληρόνει τὸ ἐν Αὐστρίᾳ ὡρισμένον τέλος, ἤτοι ἓν καραντάνιον τὸ λώτιον.

Ἡ πρόοδος τῶν δύο τελευταίων τούτων τελῶν θέλει κανονίζεσθαι κατὰ τὴν Αὐστριακὴν διατίμησιν, καὶ τὸ αὐτὸ θέλει γίνεσθαι καὶ διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν δειγμάτων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ἐκ τῆς συνομολογίας ταύτης δυνάμενον νὰ παγάσῃ κέρδος ἢ ζημία, διὰ τοῦτο καταλογίζεται εἰς τὸ Αὐστριακὸν ταχυδρομικὸν ταμεῖον. Ἡ δὲ Ἑλλὰς θέλει ἀποζημιοῦσθαι διὰ τὸ ταχυδρομικὸν αὐτῆς τέλος ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐν χρήσει ὑπάρχουσαν ταχυδρομικὴν αὐτῆς διατίμησιν.

Ἄρθρ. 16. Αἱ ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαί, αἱ ἐξ Ἑλλάδος προερχόμεναι καὶ εἰς Αὐστρίαν ἀποστελλόμεναι ἢ τ' ἀνάπαλιν, θέλουσι προπληρόνεσθαι κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρ. 11, 12, 13 καὶ 15.

Α'. Αἱ εἰς τὰ Αὐστριακὰ ταχυδρομεῖα παραδιδόμεναι ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ θέλουσι πληρόνει ἐκτὸς τούτου πρὸς ὄφελος τοῦ Αὐστριακοῦ ταχυδρομικοῦ ταμείου, τὸ τέλος τῆς συστάσεως καὶ τὸ τῆς ἀποδείξεως τῆς παραλαβῆς.

Β'. Αἱ εἰς τὰ Ἑλλ. ταχυδρομεῖα παραδιδόμεναι ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ θέλουσι πληρώνει πρὸς ὄφελος τοῦ Ἑλληνικοῦ ταχυδρομικοῦ ταμείου τὸ διπλάσιον τοῦ τέλους τῆς ἁπλῆς ἐπιστολῆς κατὰ τὴν ἑκατέρωσε διατίμησιν.

Ἄρθρ. 17. Προπληρόνονται δὲ ὑποχρεωτικῶς μέχρι τοῦ μέρους εἰς ὃ διευθύνονται.

ά. Αἱ ἐπιστολαὶ τῶν εἰς ταχυδρομικὰ τέλη ὑποκειμένων προσώπων καὶ διευθυνόμεναι πρὸς τὰς Α. Α. Βασιλικὰς Μεγαλειότητας, καὶ πρὸς τὰς Α.Α. Καισαροβασιλικὰς Μεγαλειότητας, προσέτι δὲ πρὸς τὰ μέλη τοῦ Βασιλικοῦ καὶ τὰ τοῦ Καισαροβασιλικοῦ οἴκου.

β'. Αἱ ἐπιστολαὶ τῶν εἰς ταχυδρομικὰ τέλη ὑποκειμένων προσώπων, αἱ διευθυνόμεναι ἀμοιβαίως πρὸς τὰς ἀρχὰς ἑκατέρων τῶν ἐπικρατειῶν.

γ'. Τὰ δείγματα, αἱ ἐφημερίδες, τὰ περιοδικὰ φυλλάδια, τὰ ὑπὸ σταυρωτὴν ἢ ἁπλῆν ταινίαν.

Ἄρθρ. 18. Δὲν ὑπόκειται δὲ εἰς ταχυδρομικὸν τέλος ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ἐπικρατειῶν, εἴτε ἀποστελλομένη, εἴτε παραλαμβανομένη. ά. Ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ τῶν Α. Α. Βασιλικῶν Μεγαλειοτήτων καὶ τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας ἀφ' ἑνός, καὶ τῶν Α.Α. Καισαροβασιλικῶν Μεγαλειοτήτων καὶ τῆς Καισαροβασιλικῆς οἰκογενείας ἀφ' ἑτέρου. β'. Ἡ μεταξὺ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν δύο ἐπικρατειῶν ἀλληλογραφία, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας· ἀλλ' ὅπως ἀπαλλάττεται ἡ ἀλληλογραφία αὕτη τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, πρόπει νὰ φέρῃ ἡ ἐπιστολὴ τὴν σφραγίδα καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀποστελλούσης ἀρχῆς, ὡς καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς εἰς ἣν ἀποστέλλεται, προσέτι δὲ ὅτι ἀφορᾷ τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρ. 19. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς πλοιάρχους τῶν ἀτμοπλοίων τοῦ Λόϋδ νὰ δέχωνται εἰς Ἑλληνικοὺς λιμένας, ὅπου προσορμίζονται, ἄλλας ἐπιστολὰς ἀπὸ τὰς παραδιδομένας αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ταχυδρομείων. Ἐξαίρεσις γίνεται μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀλληλογραφίαν μεταξὺ τῆς ἐν Ἑλλάδι Αὐστριακῆς πρεσβείας τῶν προξένων, προξενείων καὶ πρακτόρων αὐτῆς μεταξὺ των καὶ μετὰ τῆς Κυβερνήσεώς των· προσέτι δὲ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀλληλογραφίαν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Λόϋδ μεταξύ των καὶ μετὰ τοῦ διευθυντηρίου αὐτῶν,

Ὅταν δὲ αἱ ἀλληλογροφίαι αὗται διαβιβάζωνται ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλο τῆς Ἑλλάδος μέρος διὰ ταχτικοῦ ταχυδρομείου, τότε πληρόνουσι τὸ ταχτικὸν τέλος, κατὰ τὴν ἐν χρήσει συνήθη διατίμησιν διὰ τὴν μετακομιδὴν τῆς ἀλληλογραφίας.

Ἄρθρ. 20. Ἐπιστολαὶ μὴ ἐπιδοθεῖσαι, εἴτε διότι ὁ εἰς ὃν διευθύνονται, ἀρνήθη τὴν παραλαβὴν ἢ ἀναχώρησιν, εἴτε δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, ἐπιστρέφονται, χωρὶς νὰ ὑπάκηνται εἰς τέλος ἐπιστροφῆς· ὅσαι δὲ τῶν ἐπιστολῶν τούτων εἶχον ἀποσταλῆ ὡς βεβαρυμέναι μὲ δικαιώματα, ἐπιδίδονται κατὰ τὸ αὐτὸ βάρος καὶ τὴν πληρωμὴν, καθ' ἃ κατ' ἀρχὰς παρεδόθησαν ἀπὸ τὸ πέμπτον ταχυδρομεῖον εἰς τὸ πρὸς ὃ διευθύνοντο.

Ἄρθρ. 21. Ἡ ταχυδρομικὴ διεύθυνσις τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ πέμπῃ εἰς Τεργέστην τὴν διὰ ξένους τόπους προσδιορισμένην ἀλληλογραφίαν, ὅπως ἐκεῖθεν διαπέμπηται διὰ τῶν ταχτικῶν ταχυδρομείων εἰς τὰ μέρη τοῦ προσδιορισμοῦ της· ἡ δὲ ἐξ ξένων τόπων προερχομένη καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα προσδιωρισμένη ἀλληλογραφία, ἥτις παραδίδεται εἰς τὰ Αὐστριακὰ ταχυδρομεῖα θέλει πέμπεται διὰ τῶν βραχυτέρων ὁδῶν εἰς Τεργέστην, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ πρώτου ἀποπλεύσοντος ἀτμοπλοίου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ταχυδρομεῖον.

Ἄρθρ. 22. Ἅμα κυρωθείσης τῆς παρούσης συμβάσεως, ἀναλαμβάνει ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν διευθύνσεων τῶν ξένων ἐπικρατειῶν ὅσαι ἔχουσιν ἄμεσον συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Αὐστριακῆς, ὅπως κανονισθῶσι τὰ διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀλληλογραφίαν εἰσπρακτέα τέλη, τὴν κατάργησιν τῆς ὑποχρεωτικῆς προπληρωμῆς τῶν ἐπιστολῶν, καὶ πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἀλληλογραφίας.

Μετὰ τοῦτο δὲ θέλουσι γίνει αἱ ἀνήκουσαι συνεννοήσεις μετὰ τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων.

Ἄρθρ. 23. Μέχρις οὗ δὲ αἱ προρρηθεῖσαι μεταξὺ τῆς Αὐστριακῆς καὶ τῶν ξένων Κυβερνήσεων διαπραγματεύσεις ἀποπερατωθῶσι, προσδιορίζονται τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ὡς ἑπεται.

Ά. Αἱ ἁπλαῖ ἢ ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαί, αἱ ἐφημερίδες, τὰ φυλλάδια καὶ περιοδικὰ ἔντυπα, καὶ τὰ τῶν ἐμπορευμάτων δείγματα, τὰ ὑπὸ τῶν ἑλληνικῶν λιμένων εἰς ξένους τόπους ἀποστελλόμενα, προπληρόνονται μέχρι Τεργέστης, ἑπομένως οἱ πέμποντες αὐτὰ ὀφείλουσι νὰ πληρώνωσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ταχυδρομεῖον τὰ ἐν ἄρθροις 11 καὶ 13 προσδιωρισμένα τέλη, ἐξ ὧν τὸ μὲν θαλάσσιον τέλος ἀνήκει εἰς τὴν Αὐστριακὴν ταχυ-

δρομικὴν διεύθυνσιν, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ταχυδρομικὸν τέλος εἰς τὴν Ἑλληνικήν.

Β'. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀπὸ ξένων τόπων εἰς Ἑλλάδα διαβιβαζομένης ἀλληλογραφίας προσδιορίζονται τὰ τέλη ὡς ἑπεται.

1. Διὰ τὰς μέχρι Τεργέστης προπληρωθείσας ἐπιστολὰς θέλει πληρόνεσθαι τὸ θαλάσσιον τέλος.

2. Διὰ τὰς ἐκ Πρωσσίας, Βαυαρίας, Σαξωνίας προερχομένας καὶ μέχρι Τεργέστης μὴ προπληρωθείσας ἐπιστολὰς, ὡς καὶ διὰ τὰς προερχομένας ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν τῆς Γερμανικῆς Συμμαχίας, ὅσαι ἤθελον εἰσέλθει τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν ταχυδρομικὸν Αὐστριακογερμανικὸν δεσμὸν, προσέτι δὲ διὰ τὰς ἐπιστολὰς τῶν Δουκάτων τῆς Μοδένης καὶ Πάρμας, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Ἰταλικῶν ἐπικρατειῶν, ὅσαι ἤθελον εἰσέλθει εἰς τὸν Αὐστριακο-Ἰταλικὸν ταχυδρομικὸν δεσμὸν, θέλει πληρόνεσθαι τὸ θαλάσσιον τέλος, καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ Αὐστριακογερμανικὸν, ἢ Αὐστριακοϊταλικὸν τέλος πρὸς ἑνέα καραντάνια τὴν ἁπλῆν ἐπιστολὴν ἑνὸς λωτίου, αὐστριακῶν σταθμῶν.

3. Διὰ δὲ ἐπιστολὰς προπληρωθείσας μόνον μέχρι τῶν κατὰ τὴν Ῥωσσίαν, Πολωνίαν, Βλαχίαν, Μολδαυίαν, Σερβίαν, Σαρδηνίαν καὶ Ἑλβετίαν Αὐστριακῶν ὁρίων, πληρόνεται τὸ θαλάσσιον τέλος, καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ αὐστριακὸν διαμετακομίσεως τέλος πρὸς ἓξ καραντάνια τὴν ἁπλῆν ἐπιστολὴν ἑνὸς λωτίου.

4. Ἡ διὰ ξένων τελῶν ἐπιβεβαρυμένη ἀλληλογραφία θέλει πληρόνει τὰ τέλη ταῦτα, καὶ προσέτι τὸ θαλάσσιον τέλος καὶ τὸ Αὐστριακὸν τῆς διαμετακομίσεως, καὶ τὸ Αὐστριακογερμανικὸν, ἢ Αὐστριακοϊταλικὸν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 13.

Εἰς ὅλας δὲ τὰς προῤῥηθείσας περιπτώσεις θέλει πληρόνεσθαι προσέτι ὡς Ἑλληνικὸν ταχυδρομικὸν τέλος, κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 πρὸς ὄρελος τοῦ Ἑλληνικοῦ ταχυδρομικοῦ ταμείου, ἐνῷ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1—4 τέλη θέλουν καταλογίζεσθαι εἰς ὄρελος τοῦ Αὐστριακοῦ ταχυδρομικοῦ Ταμείου.

Ἡ ταχυδρομικὴ διεύθυνσις τῆς Αὐστρίας θέλει γνωστοποιήσει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταχυδρομικὴν διεύθυνσιν τὸ ποσὸν τῶν ξένων τελῶν, περὶ ὧν ἐρρέθη ὑπ' ἀριθ. 4.

Τὸ Αὐστριακογερμανικὸν ἢ Αὐστριακοϊταλικὸν τέλος, ὡς καὶ τὸ Αὐστριακὸν τέλος διαμετακομίσεως δι' ἐπιστολὰς ζυγιζούσας ὑπὲρ τὸ ἓν λώτιον βάρος, θέλει ὑπολογίζεσθαι κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 12 ἐκτεθεῖσαν ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 24. Ἐπὶ τοῦ θαλασσίου τέλους καὶ τοῦ Αὐστριακοῦ τῆς διαμετακομίσεως, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ Αὐστριακογερμανικοῦ,

ἢ Αὐστριακοϊταλικοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ταχυδρομικοῦ τέλους, θέλει γινεσθαι διὰ τὰς ἐφημερίδας καὶ ἔντυπα κτλ. προσέτι καὶ διὰ τὰ δείγματα, ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. 14 ὁρισθεῖσα ἔκπτωσις· ὡς πρὸς τὰ ξένα τέλη, ὅμως διὰ τὰ ῥηθέντα ἀντικείμενα, τὸ ποσὸν αὐτῶν θέλουσι προσδιορίσει αἱ συμβάσεις, αἵτινες πρέπει νὰ γίνωσι μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν ταχυδρομικῶν διευθύνσεων.

Ἄρθρ. 25. Αἱ ἄχρηστοι ἐπιστολαὶ θέλουσιν ἐπιστρέφεσθαι ἀπηλλαγμέναι παντὸς τέλους ἐπιστροφῆς, αἱ δὲ ἐπιβεβαρυμέναι μὲ δικαιώματα θέλουσι παραδίδεσθαι ἐπὶ τῷ σταθμῷ, ἢ τιμῇ, δι' ἧς κατ' ἀρχὰς εἶχον ἐπιδοθῇ ἀπὸ τὸ πέμπον ταχυδρομεῖον, εἰς τὸ πρὸς ὃ πέμπονται.

Ἐπιστολαὶ δὲ, ἐπιστρεφόμεναι ἀπὸ ἑνὸς ξένου ταχυδρομείου εἰς ἄλλο, δι' ἀπουσίαν τοῦ εἰς ὃν διευθύνονται, θέλουσι πληρόνει τὰ προῤῥηθέντα τέλη, καὶ προσέτι τὰ τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἄρθρ. 26. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ ἐν ἄρθρ. 22 ἀναφερομένη διαπραγμάτευσις ἤθελεν ἐπιφέρει τὴν κατάργησιν τῆς ὑποχρεωτικῆς προπληρωμῆς μέχρι τοῦ μέρους τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν ἐπιστολῶν, θέλουσιν ἰσχύει αἱ ὅροι τῶν προλαβόντων ἄρθρων ὡς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν τέλος, τὸ θαλάσσιον, τὸ Αὐστριακὸν τῆς διαμετακομίσεως, τὸ Αὐστριακογερμανικὸν καὶ τὸ Αὐστριακοϊταλικὸν τέλος.

Τὰ ξένα ταχυδρομικὰ τέλη θέλουσιν εἰσπράττεσθαι κατὰ τοὺς ὅρους, οἵτινες ἤθελον κανονισθῇ μετὰ τῶν ξένων ταχυδρομικῶν διευθύνσεων.

Ἄρθρ. 27. Εἰς ἐπιστολὰς, ἐφημερίδας κτλ. δείγματα ἐμπορευμάτων, προερχόμενα ἐξ Ἑλλάδος καὶ διευθυνόμενα εἰς Αὐστρίαν, πιστοποιοῦσθαι θέλήματι ραντεβοὺ τοῦ ἀποστέλλοντος ταχυδρομείου, καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον παραδόσεως.

Αἱ δὲ ἐπὶ συστάσει ἐπιστολαὶ θέλουσι προσέτι φέρει σήμαντρον ἔχον τὰς λέξεις *ἐπὶ συστάσει*.

Ἄρθρ. 28. Εἰς δὲ προπληρωθείσας ἐπιστολὰς θέλει ἐπιβάλλεσθαι οὐ μόνον τὸ ἐν τῷ προλαβόντι ἄρθρῳ σημειωθὲν σήμαντρον, ἀλλὰ καὶ ἄλλο ἔχον τὰ γράμματα Π. Θ. Δ. ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς ταχυδρομείοις, καὶ τὴν λέξιν « Franco » πληρωμένην ἐν τοῖς Αὐστριακοῖς· τὸ σήμαντρον δὲ τοῦτο τυπούμενον δι' ἐρυθρᾶς μελάνης, ὥστε εὐκόλως νὰ διακρίνηται, σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐπροπληρώθη μέχρι τοῦ μέρους τοῦ προορισμοῦ της.

Ἄρθρ. 29. Τὰ ὑπὸ τοῦ δεχομένου τὴν ἐπιστολὴν πληρωτέα τέλη θέλουσι σημειοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ταχυδρομείου τοῦ πέμποντος τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐπιτίθεται καὶ τὸ ταχυδρο-

μικὸν σήμαντρον· τὰ δὲ προπληρωμένα τέλη ἐπιγράφονται ὄπισθεν τοῦ περικαλύμματος τῆς ἐπιστολῆς· τὸ δὲ θαλάσσιον τέλος σημειοῦται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὰ λοιπὰ τέλη.

Ἄρθρ. 30. Τὰ ἀποδεικτικὰ τῆς παραλαβῆς τῶν ἐπὶ συστάσε. ἐπιστολῶν, φέροντα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ παραλαβόντος καὶ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐπιδόσεως ἀποπέμπονται εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὸ διεκπεραιῶσαν τὴν ἐπιστολὴν ἄνευ τέλους ἐπιστροφῆς.

Ἄρθρ. 31. Ἀπαιτήσεις δι' ἐπιστολὰς ἐπὶ συστάσει θέλουν γίνεσθαι ἔγγραφοι καὶ πέμπεσθαι διὰ τοῦ ἑπομένου ταχυδρόμου εἰς τὸ ἀνῆκον ταχυδρομεῖον μετὰ δηλώσεως τοῦ ἀποτελέσματος τῶν γινομένων ἐρευνῶν.

Ἂν δὲ αἱ ἔρευναι αὗται ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἀπωλέσθη, ἢ ἄλλως παρεδιάσθη, ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Αὐστριακὴ ταχυδρομικὴ διεύθυνσις, θέλουσι συνεννοεῖσθαι διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἄρθρ. 32. Ἐπιστολαί, ἐσφαλμένως διευθυνθεῖσαι, ἢ μὴ ἐπιδοθεῖσαι, εἴτε δι' ἄρνησιν τοῦ εἰς ὃν διευθύνονται, τοῦ νὰ τὰς δεχθῇ, εἴτε δι' ἀπουσίαν αὐτοῦ, θέλουν ἐπιστρέφεσθαι διὰ τοῦ ἑπομένου ταχυδρομείου· αἱ δὲ φέρουσαι τὴν σημείωσιν « *διαμένουσα* » (poste restante) θέλουσι μένει εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διεκπεραιώσεως αὐτῶν, καὶ θέλουσι μετὰ ταῦτα ἐπιστρέφεσθαι εἰς τὸ πέμψαν αὐτὰς ταχυδρομεῖον, ἂν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ζητηθῶσιν ἀπὸ τὸν εἰς ὃν διευθύνονται, ἢ ἂν αὐτὸς, ἢ ὁ ἀποστείλας δὲν διατάξῃ ἄλλως περὶ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 33. Τὸ ταχυδρομεῖον Τεργέστης, καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ συγκοινωνοῦντα Ἑλληνικὰ γραφεῖα ἀνταλλαγῆς, θέλουσι μεταχειρίζεσθαι ἔγγραφα εἰδοποιήσεως κατὰ τοὺς εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν προσηρτημένους τύπους.

Ἄρθρ. 34. Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν τελῶν μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Αὐστριακῶν ταχυδρομείων διὰ τὴν ταχυδρομικὴν κοινωνίαν, γίνεται εἰς Αὐστριακὰ φιορίνια καὶ καραντάνια (monnaie de convennion).

Ἄρθρ. 35. Τὰ Ἑλληνικὰ γραφεῖα τῆς ἀνταλλαγῆς, καὶ τὸ ἐν Τεργέστῃ Αὐστριακὸν γραφεῖον ὀφείλουσι νὰ παραβάλλωσι τὸ περιεχόμενον τῶν ἐγγράφων εἰδοποιήσεως, μετὰ τοῦ περιεχομένου τῶν ἀφικνουμένων φακέλλων, νὰ σημειῶσιν εἰς τὰ φύλλα ταῦτα, ἂν παρατηρήσωσι τινὰ ἀταξίαν, καὶ σύμφωνα μὲ τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἐξελέγξεως, νὰ συντάττωσι καὶ ἀποδείξιν τῆς παραλαβῆς.

Ἄρθ. 36. Τὰ ἀνταλλακτήρια γραφεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκεῖνα

τῆς Τεργέστης δύνανται νὰ δέχωνται ἀμοιβαίως συνδρομὰς εἰς ἐφημερίδας ἐκδιδομένας ἐν Ἑλλάδι καὶ Αὐστρίᾳ, ἢ ἐν ξένοις τόποις καὶ νὰ τὰς ἀποστέλλωσιν· ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ τῶν ἐν ξένοις τόποις ἐκδιδομένων ἐφημερίδων θέλουσι γίνεσθαι δεκταί, ἂν μόνον ἡ ἐπιστολή των εἶναι δυνατὴ εἰς τὸ πέμπον ταχυδρομεῖον.

Ἄρθρ. 37. Ἡ συνδρομὴ πρέπει νὰ ἦναι τοὐλάχιστον διὰ μίαν τριμηνίαν, ἂν δὲ οἱ ὑπὸ ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδος ἐπιβαλλόμενοι ὅροι ἀπαιτῶσι μακροτέραν προθεσμίαν, θέλει ἐνεργεῖσθαι κατὰ τοὺς ὅρους τούτους.

Ἄρθρ. 38. Ἡ συνδρομὴ πρέπει νὰ ζητῆται ἐγκαίρως, ὥστε νὰ ἔχῃ καιρὸν τὸ ἀνῆκον ταχυδρομεῖον νὰ τὴν παραγγείλῃ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς περιόδου αὐτῆς.

Μόνον ὁ τὸν ὅρον τοῦτον τηρῶν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν τακτικὴν παραλαβὴν τῶν φύλλων τῆς ἐφημερίδος.

Ἄρθρ. 39. Ἂν εἰς δύο ἐφημερίδων παρατηρηθῇ, ὅτι ἐλλείπουσι φύλλα, τὸ ἀποστεῖλαν ταχυδρομεῖον πρέπει νὰ εἰδοποιῆται διὰ τοῦ ἑπομένου ταχυδρόμου, καὶ θέλει ἐπιμελεῖσθαι νὰ πέμψῃ ἀδαπάνως τὰ φύλλα ταῦτα, ἂν ὑπάρχωσιν ἀκόμη διαθέσιμα παρὰ τῷ ἐκδότῃ. Ἂν ὅμως ἡ εἰδοποίησις δὲν γείνῃ διὰ τοῦ πρώτου ταχυδρόμου, ὁ συνδρομητὴς θέλει πληρώνει τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἀπαιτουμένην ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 40. Ἂν ἐφημερίς τις παύσῃ ἐκδιδομένη, ὁ συνδρομητὴς ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἀνήκοντος μέρους τῆς συνδρομῆς του· ἀλλὰ τὸ τὴν ἐφημερίδα διαπέμπον ταχυδρομεῖον δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν ταύτην, εἰμὴ μόνον ἐὰν ὁ συντάκτης ἦναι εἰς κατάστασιν νὰ δώσῃ τὴν εἰς τοὺς συνδρομητάς του ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν.

Ἄρθρ. 41. Αἱ ἐν Ἑλλάδι καὶ Αὐστρίᾳ ἐκδιδόμεναι ἐφημερίδες, φυλλάδια καὶ ἔντυπα θέλουσι διαπέμπεσθαι ἀμοιβαίως ὑπὸ τῶν ταχυδρομείων, ἐπὶ τῇ τιμῇ ὅσην ἔχουσιν εἰς ἑκάτερον τὸν τόπον.

Ἄρθρ. 42. Αἱ ἐκτὸς τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους ἐκδιδόμεναι ἐφημερίδες, περιοδικὰ ἔντυπα, φυλλάδια κτλ. θέλουσι παραδίδεσθαι παρὰ τοῦ ἐν Τεργέστῃ ταχυδρομείου εἰς τὰ Ἑλληνικὰ εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν, εἰς ἣν πληρόνονται παρὰ τῶν ἐν Τεργέστῃ συνδρομητῶν.

Ἄρθρ. 43. Τὸ τὴν συνδρομὴν ζητοῦν ταχυδρομεῖον ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ τὴν τιμὴν αὐτῆς ἀμέσως ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς τοῦ ἑπομένου μηνὸς εἰς τὸ διαπέμψαν ταχυδρομεῖον.

Ἄρθρ. 44. Αἱ δύο συμβαλλόμεναι Κυβερνήσεις θέλουν ἐπαν-

γρυπνεῖ, ὥστε ἡ ἀλληλογραφία νὰ μὴν ἐπιβαρύνηται ἀπὸ τέλη ἀνώτερα τῶν ὡρισμένων διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως.

Κλάσματα, πηγάζοντα εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ Αὐστριακοῦ εἰς Ἑλληνικὸν νόμισμα, δὲν θέλουσιν ὑπολογίζεσθαι, ἂν ὑπερβαίνωσι τὰ δύο λεπτά, ἂν δὲ ὑπερβαίνωσι τὰ τρία λεπτά, θέλουσιν ὑπολογίζεσθαι ὡς πέντε λεπτά.

Ἄρθρ. 45. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγράφων εἰδοποιήσεως καὶ τῶν ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς, τὸ Καισαροβασιλικὸν λογιστήριον θέλει καταστρώνει κατὰ τριμηνίαν ἰσολογισμόν, περιλαμβάνοντα τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν ἑκάστης τῶν Διευθύνσεων. Ἀντίγραφον δὲ τοῦ ἰσολογισμοῦ τούτου θέλει πέμπεσθαι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταχυδρομικὴν Διεύθυνσιν.

Ἄρθρ. 46. Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ ταχυδρομικὴ διεύθυνσις θέλει γνωστοποιεῖ εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν συγκοινωνιῶν « ἐν Βιέννῃ » πᾶν λάθος, ὃ ἤθελεν ἀπαντήσει, ἐξελέγχουσα τὸν ἰσολογισμὸν τοῦτον, καὶ θέλει ἐπισυνάπτει καὶ τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. Ἡ οὕτως ἀποδεχεῖσαι διαφορά, θέλει καταλογίζεσθαι εἰς τὸν ἰσολογισμὸν τῆς ἑπομένης τριμηνίας.

Ἄρθρ. 47. Τὸ περίσσευμα τοῦ ἰσολογισμοῦ θέλει δίδεσθαι εἰς τὴν Διεύθυνσιν, εἰς ἣν ὀφείλεται, ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποστολῆς τοῦ τριμηνιαίου ἰσολογισμοῦ εἰς αὐστριακὸν νόμισμα, ἢ εἰς συναλλαγματικάς, δι' ὅλην τὴν ποσότητα εἰς αὐστριακὸν νόμισμα.

Ἡ πληρωμὴ θέλει γίνεσθαι εἰς Ἀθήνας, ἂν τὸ Ἑλληνικὸν ταχυδρομεῖον ἦναι τὸ ἔχον λαμβάνειν, καὶ ἐν Τεργέστῃ, ἂν ἦναι τὸ Αὐστριακόν.

Ἄρθρ. 48. Ἀμφότεραι αἱ Διευθύνσεις ὀφείλουσι νὰ προσέχωσιν εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ νὰ γνωστοποιῶσιν εἰς τὰς ἀνωτέρας αὐτῶν ἀρχὰς πᾶσαν αὐτῶν τροποποίησιν, ἣν ἤθελον νομίσει πρόσφορον εἰς τὴν τῆς ὑπηρεσίας ἀνάπτυξιν, ὅπως γίνῃ ὥριμος σκέψις περὶ τῆς καταχωρήσεως τῶν τροποποιήσεων τούτων εἰς τὴν σύμβασιν.

Ἄρθρ. 49. Αἱ ἐπικυρώσεις τῆς συμβάσεως ταύτης θέλουσι γίνει ἐν Ἀθήναις ἐντὸς ἓξ ἑβδομάδων ἀπὸ τῆς σήμερον, θέλει δὲ τεθῇ αὕτη εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου 1851· ἡ δὲ διάρκεια αὐτῆς ὁρίζεται ἐπὶ δέκα ἔτη κατὰ συνέχειαν.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκπνευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης, θέλει ἐξακολουθήσει ἰσχύουσα, μέχρις οὗ ἡ μία τῶν δύο Κυβερνήσεων ἀναγγείλει εἰς τὴν ἄλλην, ὅτι θέλει τὴν παῦσιν αὐτῆς· τούτου

δὲ μὴ γενομένου θέλει θεωρεῖσθαι ἀνανεουμένη καθ' ἕκαστον ἔτος καὶ θέλει παύσει μόνον ἰσχύουσα ἓν ἔτος, ἀφοῦ γίνῃ ἡ ῥηθεῖσα ἀγγελία, ἢ ἂν ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλης συμβάσεως.

Δι' ἃ ἐγένοντο δύο ὅμοια τῆς παρούσης καὶ ὑπεγράφησαν ὑπὸ τῶν ἐκατέρωθεν ἐπιτετραμμένων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου (9 Δεκεμβρ.) 1850.

Ἀπερασίσθη δὲ καὶ ἐπὶ τούτου ὅ,τι καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου.

Ὁ δὲ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ ἐξῆς νομοσχέδιον « περὶ παραχωρήσεως 30,000 κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐπὶ πιστώσει εἰς τινας ἐπαρχίας » μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ γνωστὴ ἤδη κατάστασις εἰς ὅλους ἀφορία τῆς γῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἔφερεν εἰς ἀμηχανίαν πολλοὺς τῶν κατοίκων τοῦ κράτους. Ἄλλοι ἐξ αὐτῶν δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα μέχρι τῆς νέας συγκομιδῆς, καὶ ἄλλοι δὲν εἶχον οὐδὲ τὸν ἀναγκαῖον σπόρον διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν των, καὶ πολλοὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ἔχουν πῶς νὰ χορηγήσωσι τὸν ξηρὸν τῆς ἡμέρας ἄρτον εἰς τὰς οἰκογενείας των.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀμηχανίας ἦτον ἐπόμενον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν συνδρομὴν της Κυβερνήσεως, ζητοῦντες δημοσίους καρποὺς ἐπὶ ἀποδόσει ὁμοειδῶν κατὰ τὴν νέαν συγκομιδήν.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως, ἂν καὶ τὰ μέσα τοῦ δημοσίου δὲν τὸ ἐπέτρεπον, δὲν ἠδυνήθη μολονοτοῦτο νὰ ἴδῃ μὲ ἀνκλησίαν τὴν δυσχερῆ ταύτην θέσιν τοῦ λαοῦ, καὶ μεταξὺ πολλῶν αἰτήσεων τοιαύτης φύσεως, ἔσπευσε νὰ θεραπεύσῃ τὰς πλέον κατεπειγούσας, παραχωροῦσα ἐπὶ πιστώσει εἰς τινας ἐπαρχίας, δήμους καὶ χωρία ἐκ τῶν δημοσίων καρπῶν ἀνάλογον τῶν μέσων καὶ τῶν αἰτήσεων ποσόν.

Τὰ μέρη τοῦ κράτους, εἰς τὰ ὁποῖα ἔτεινε μέχρι τοῦδε χεῖρα ἀρωγὴν ἡ Κυβέρνησις, εἶναι αἱ ἐπαρχίαι τῆς Πυλίας καὶ τοῦ Γυθείου, ὁ δῆμος Ὀρχομενίων τῆς ἐπαρχίας Λεβαδίας, δύω χωρία τοῦ δήμου Ἐλατείας τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, τὸ χωρίον Βόθρων τῆς Νάξου, καὶ ὁ δῆμος Ἐχίνου τῆς Βονίτζης. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐσχάτως καὶ ἡ ἐπαρχία τοῦ Οἰτύλου ὁλόκληρος ἐζήτησεν ἄρτον, καὶ διάφοροι ἄλλοι δῆμοι καὶ χωρία ἢ ἐζήτησαν καρποὺς

ἢ μέλλουν ὡς πληροφοροῦμαι, ν' ἀπευθύνωσι παρομοίας αἰτήσεις, οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας καρποὶ ἢ εἶναι ὀλίγοι, ἢ δυσκόλως καὶ διὰ πολλῶν ἐξόδων δύνανται νὰ μετακομισθῶσιν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας, ὅπου εὑρίσκονται, εἰς ἐκείνας, αἵτινες ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτῶν, λαβὼν τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως ὑπέβαλον πρὸ μικροῦ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως 20,000 κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐπιστώσει.

Ἡ Βουλὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ πολυπληθὲς τῶν παρομοίας φύσεως αἰτήσεων τῶν δήμων καὶ τῶν χωρίων τοῦ κράτους, καὶ σκεφαμένη, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 20,000 κοιλῶν δὲν ἐπήρκει εἰς τὴν θεραπείαν ὅλων τῶν ἀπολύτων ἀναγκῶν τῶν κατοίκων, ἐπηύξησε, συναινέσει τοῦ ὑπουργείου, τὸ ποσὸν αὐτὸ εἰς 30,000 κοιλὰ, μηδεμίαν ἄλλην ἐπενεγκοῦσα μεταβολὴν, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ συνημμένα πρακτικὰ αὐτῆς.

Λαβὼν ἤδη τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως σπεύδω νὰ ὑποβάλω καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, μηδόλως ἀμφιβάλλων, ὅτι καὶ ἡ Γερουσία ἀποβλέπουσα εἰς τὸ κατεπείγον τοῦ πράγματος, θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ ὅσον τάχιστα ἐπ' αὐτοῦ τὴν ψῆφόν της.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1851.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς

Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ὑποστηριχθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

α Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ πιστώσει συνεπείᾳ Β. Διατάγματος μέχρι τριάκοντα χιλιάδων κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐκ τῶν εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας ὑπαρχόντων εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους τοῦ Βασιλείου, ὅσοι στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένων καρπῶν, καὶ οἵτινες ὑπέβαλον ἢ θέλουν ὑποβάλει τοιαύτας αἰτήσεις.

Ἐὰν οἱ ὑπάρχοντες καρποὶ δὲν ἐπαρκῶσιν, ἢ ἐὰν ἡ μετακομιδὴ αὐτῶν καθίσταται ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως δύσκολος καὶ δαπανηρὰ, τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ προμηθεύσῃ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δαπάνῃ τοῦ Δημοσίου ἄλλους καρποὺς ἐντὸς τοῦ τεθέντος ὅρου τῶν 30,000 κοιλῶν.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ δημόσιοι καρποὶ θέλουν ὑπολογισθῇ εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυόντων δεκαπενθημέρων πρωτοκόλλων τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν, οἱ δ' ἀγορασθησόμενοι δαπάνῃ τοῦ Δημοσίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, προστιθεμένων καὶ διὰ τοὺς μὲν καὶ διὰ τοὺς δὲ τῶν ἐξόδων τῆς μετακομιδῆς.

Ἄρθρ. 3. Τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐπὶ πιστώσει παραχωρηθησομένων καρπῶν θέλει ἀποδοθῇ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἄνευ τόκου μέχρι τέλους τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους· ἐν περιπτώσει δὲ καθυστερήσεως θέλει λογισθῇ τόκος ὑπερημερίας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας.

Ἄρθρ. 4. Αἱ αἰτήσεις ὡς καὶ τὰ περὶ παραλαβῆς τῶν καρπῶν ἔγγραφα θέλουν συνταττεσθαι ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Συντήσας δὲ τὸ κατεπείγον αὐτοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐζήτησε τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἐπιψήφισιν. Ἐνταῦθα τοῦ Κυρίου προέδρου ἐρωτήσαντος τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας, ἂν οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παραχωρηθέντες παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καρποὶ, συνεκομίσθησαν, ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα· ἀλλ' ἂν ἡ Γερουσία ζητῇ τοιαύτην πληροφορίαν, δύναται ἄλλοτε νὰ δώσῃ ταύτην. Ἡ Γερουσία θεωρήσασα ἀρμοδίαν τὴν ἐξέτασιν ταύτην κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο σήμερον, νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα αὔριον νὰ συνέλθωσιν εἰς προσυζήτησιν μόνον, τῆς ὁποίας τὸ πέρας ἅμα εἰδοποιηθεὶς ὁ Κ. πρόεδρος παρὰ τῶν τριῶν τμημάτων τοὐλάχιστον, θέλει συγκαλέσει τὸ Σῶμα εἰς γενικὴν συνεδρίασιν, χωρὶς νὰ συστηθῇ, διὰ τὸ κατεπείγον ἐπιτροπή.

Ἀκολούθως ἀναγνωσθείσης ἀναφορᾶς τινος ἀπὸ ἡμερομηνίαν 19 Φεβρουαρίου 1852 τοῦ Θ. Βαλτάνου πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Γερουσίας, δι' ἧς προσφέρει εἰς τὴν βιβλιοθήκην της Γερουσίας

ἓν ἀντίτυπον τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ῥωσσικοῦ μεταφρασθείσης « Ἱστορίας τῆς Ῥωσσικῆς Ἐκκλησίας » ὁ Κύριος πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι ὁ μεταφραστὴς Κύριος Βαλιάνος εἶναι ἀξιέπαινος διὰ τὴν μετάφρασιν τοσοῦτον σκοπίμου καὶ ἀξιολόγου βιβλίου, καὶ προέτεινεν εἰς τὸ Σῶμα ἵνα συνδράμῃ αὐτὸν διὰ τῆς ἀγορᾶς **20** ἀντιτύπων, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ τὸ ἕτερον νομοθετικὸν Σῶμα ἡ Βουλὴ, συνέδραμεν αὐτὸν, ἀγοράσασα 30 ἀντίτυπα διὰ τὴν βιβλιοθήκην αὐτῆς. Τινὸς δὲ τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν παρατηρήσαντος, ὅτι ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἀναφορὰ τοῦ μεταφραστοῦ, δὲν εἶναι αἴτησις περὶ συνδρομῆς, ἀλλὰ διεύθυνσις τοῦ ἀντιτύπου διὰ νὰ παρακατατεθῇ ἐν τῇ τῆς Γερουσίας βιβλιοθήκῃ, καὶ ὅτι κατὰ τὴν παραδεδεγμένην τάξιν παρὰ τῆς Γερουσίας ἐπὶ τῇ διευθύνσει βιβλίων, ὧν τὸ περιεχόμενον ἀγνοεῖται, δημοσίᾳ ἔπαινος δὲν ἀποδίδεται, πρὶν ἢ ληφθῇ τοῦτο ὑπ' ὄψιν μάλιστα, ἀλλὰ διατάττεται ἡ παρακατάθεσις τοῦ προσφερομένου βιβλίου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Γερουσίας, ὡς τοῦτο ἐνηργήθη πολλάκις, προτείνει καὶ τὴν κατάταξιν τοῦ εἰρημένου βιβλίου εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Γερουσίας, δράττεται ὅμως τῆς εὐκαιρίας ταύτης νὰ παρατηρήσῃ ἔλλειψίν τινα τοῦ γραφείου, ἐπὶ ὁμοίας φύσεως ἀντικειμένου γενομένην. Κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν Σύνοδον ὁ συγγραφεὺς τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, ὁ καθηγητὴς Κ. Σαρίπολος, δι' αὐτοῦ προσέφερεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας ἓν ἀντίτυπον τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης πραγματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, βιβλίον τοῦ ὁποίου τὴν ἀξιολογότητα καὶ χρησιμότητα δύνασθε ὑμεῖς αὐτοὶ νὰ ἐκτιμήσητε, αὐτὸς δὲ δὲν προτίθεται νὰ ἐπαινέσῃ ἤδη καὶ νὰ συστήσῃ, τὸ γραφεῖον ἔπραξεν ἔλλειψιν, οὐδὲ κἂν ἀνήγγειλαν εἰς τὸ Σῶμα τὴν προσφορὰν ταύτην, ἐνῷ ὤφειλεν ἀμέσως νὰ γνωστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὸ Σῶμα διὰ τὰ περαιτέρω· πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης προτείνει τὴν κατάταξιν καὶ τοῦ εἰρημένου βιβλίου μεταξὺ τῶν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Γερουσίας βιβλίων. Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε νὰ καταταχθῶσιν ἀμφότερα τὰ προσφερθέντα βιβλία ἐν τῇ ἐν τῆς βιβλιοθήκῃ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΔΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Φεβρουαρίου 1852, Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Γνωστοποιήσαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ὁ καθηγητὴς Κ. Σαρίπολος ἔπεμψεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας καὶ τὸν 2 τόμον τῆς περὶ Συνταγματικοῦ δικαίου πραγματείας του, καὶ τινων εἰπόντων νὰ κατατεθῇ τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Γερουσίας, καὶ νὰ γίνῃ πρὸς τὸν συγγραφέα ὅ,τι καὶ πρὸς ἄλλους δωρητὰς βιβλίων ἐγένετο, λαβὼν τὸν λόγον ἕτερος συγχωρήσατέ μοι, εἶπε, νὰ σᾶς εἴπω ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ κατατεθέντος τούτου βιβλίου. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ οὐδεμίαν ἀναφορὰν ἔκαμε, ἐξαιτούμενος τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας, ἀλλὰ, καθόσον ἐγὼ γνωρίζω, οὗτος ἐκοπίασε περὶ τὴν σύνταξίν του πολὺ, καὶ ἐδαπάνησε διὰ τὴν τύπωσίν του ὄχι ὀλίγα, ὑποπεσὼν εἰς μέγιστον χρεωστικὸν βάρος, διότι τὸ βιβλίον αὐτὸ μὴ ὂν εὔληπτον τοῖς κοινοῖς ἀνθρώποις, ἐλήφθη ὑπὸ ὀλίγων.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὸ σύγγραμμα τοῦτο πραγματεύεται περὶ τοῦ Συνταγματικοῦ δικαίου, τουτέστι περὶ ὑποθέσεως περὶ ἧς οὐδεὶς ἄλλος ἔγραψε μέχρι τοῦδε, ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ὅλην, καὶ ἐπειδὴ τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι τὰ μέγιστα ὠφέλιμον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ἔργων τῶν Σωμάτων, καὶ χρήσιμον εἰς ἕνα ἕκαστον Γερουσιαστὴν, διὰ ταῦτα συνιστῶ τοῦτο εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος καὶ εἰς τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστὰς προτείνω συνάμα νὰ γίνῃ συνδρομὴ εἰς τὸν συγγραφέα τούτου ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας διὰ τὰς ἀγορᾶς οὐχὶ ἐννενήκοντα σωμάτων, δι' ὧν συνέδραμε τὸ ἕτερον βουλευτικὸν Σῶμα, ἀλλὰ πεντήκοντα ἢ τριάκοντα τοὐλάχιστον.

Συμμερίζομαι καθ' ὁλοκληρίαν τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος, ἐπέρερεν ἕτερος, τοῦ νὰ συνδράμωμεν τὸν συγγραφέα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται βιβλίου διὰ νὰ κεντήσωμεν τὴν εὐγενῆ φιλοτιμίαν καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ὡς πρὸς τὴν συγγραφὴν καὶ τύπωσιν τοιούτων ἐπωφελῶν βιβλίων, ἀλλὰ προτείνω νὰ σταλῇ ἡ πρότασις αὕτη, ὡς καὶ ἐκείνη περὶ τοῦ ἑτέρου ἐπίσης ὠφελίμου βιβλίου τοῦ μεταφρασθέντος ὑπὸ τοῦ Κυρίου Βαλλιάνου, εἰς

τὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἀναφορῶν καὶ τοῦ λογιστικοῦ, διὰ νὰ ἐπιφέρωσι μίαν γνώμην.

Οὐδέποτε ἐστάλη εἰς ἐπιτροπὰς τοιοῦτον ζήτημα, ἀντέλεξεν ὁ προλαλήσας, καὶ οὐδέποτε ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν τοιοῦτον ἀντικείμενον, οἷον εἶναι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, περὶ τοῦ ὁποίου ὡς ἔχοντος εἰδικότητά τινα, πρόκειται νὰ ἀποφασίσωμεν ἤδη μὲ ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα· δὲν ἐπιμένω δὲ νὰ φέρωμεν τὴν ἀπόφασίν μας ταύτην σήμερον, ἀλλὰ παραδέχομαι νὰ φέρωμεν αὐτὴν ἄλλοτε, ἀφοῦ σκεφθοῦν καὶ ἐξετάσουν ἰδίᾳ τὸ ἀντικείμενον ὅλοι οἱ ΚΚ. Γερουσιασταί.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται βιβλίου, προσέθηκεν ἕτερος, εἶναι λίαν ἀξιέπαινος καὶ ἄξιος πάσης συνδρομῆς καὶ ἐμψυχώσεως κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον κατέβαλε μεγάλους κόπους πρὸς σύνταξιν συγγράμματος, τοῦ ὁποίου ὅμοιον δὲν ὑπάρχει οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ· διὸ γνωμοδοτῶ ν' ἀποφασίσῃ σήμερον ἡ Γερουσία περὶ τῆς προκειμένης συνδρομῆς τοῦ βιβλίου τούτου.

Δὲν εἶμαι ἐναντίος εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ἐπήνεγκεν ἄλλος, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι πρέπει πρῶτον νὰ ἴδωμεν ὁποῖα κεφάλαια καὶ ἄρθρα δαπανῶν ἔχομεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Σώματος, καὶ ἐκ ποίου δυνάμεθα νὰ πληρώσωμεν τοιαύτας συνδρομάς, αἱ ὁποῖαι θέλουσι μᾶς φέρει εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ ἀπορρίψωμεν εἰς τὸ μέλλον καὶ ἄλλας τοιαύτας ἐνδεχομένας ἀπαιτήσεις.

Πὰν ὅ,τι δὲν ἐμποδίζει ὁ κανονισμός, δυνάμεθα νὰ τὸ ἐνεργήσωμεν, ἐπέφερεν ὁ δεύτερον λαλήσας· ὁ κανονισμὸς δὲν ὁρίζει ἀλλὰ καὶ δὲν ἐμποδίζει νὰ συσταίνωνται τοιαῦται ἐπιτροπαὶ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὠφελίμου ἢ μὴ τῶν βιβλίων καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν χορηγηθησομένης συνδρομῆς, ὡς γίνεται καὶ εἰς τὸ ἕτερον Βουλευτικὸν Σῶμα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι ἀρκετὰ ἔτη μέλος, καὶ νὰ χρηματίσω πρόεδρος. Φρονῶ ὅθεν, ὅτι καὶ τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας δύναται νὰ σχηματίσῃ ἤδη μίαν τοιαύτην ἐπιτροπὴν, ἐκλεχθησομένην ἀπὸ τὰ τμήματα, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ βιβλίον ἢ καὶ τὰ δύω βιβλία, καὶ ἐπιφέρῃ μίαν γνωμοδότησιν.

Καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, ὃν ἐγὼ αὐτὸς ἔκαμον, προσέθηκεν ὁ πρὸ τούτου λαλήσας, καὶ ἀπόφασις ἐγένετο, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας εἶναι ἀναρμόδιον νὰ ἐξετάζῃ τὸ ὠφέλιμον ἢ μὴ οἱουδήποτε προσφερομένου βιβλίου, ν' ἀπορρίπτῃ σκανδαλαδῶς τοῦτο,

καὶ νὰ παραδέχηται ἄλλο, τοὐτέστι δὲν δύναται νὰ ἐξασκῇ ἐπὶ τῶν προσφερομένων βιβλίων τὴν λογοκρισίαν, ἀλλ' ἁπλῶς ὀφείλει νὰ προσδιορίζῃ τὴν παρακατάθεσιν αὐτῶν εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ προκειμένου βιβλίου, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν ἑνὸς τῶν προαγορευσάντων, δὲν δύναται νὰ ἦναι χρήσιμος, διὰ νὰ μὴν εἰπῶ τακτικὴ, διότι ὄχι μόνον ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐξετάσῃ τὸ βιβλίον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι δύσκολον καὶ σκανδαλῶδες. Φρονῶ λοιπὸν, ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς ἄλλην ἡμέραν, ἀφοῦ λάβωσιν ὑπὸ σκέψιν οἱ Κύριοι Γερουσιασταὶ τὸ ἀντικείμενον, τὸ ἀποτέλεσμα καὶ λοιπὰ παρεπόμενα.

Ἐπειδὴ παρεξήγησε τοὺς λόγους μου ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Χρυσόγελος, ἐπέφερεν ὁ δεύτερον λαλήσας, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ προσθέσω, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶπον, ὅτι ἡ συσταθησομένη ἐπιτροπὴ θέλει ἐξετάσει ἰδίως τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ ὠφέλιμον ἢ μὴ τοῦ βιβλίου, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἀφοῦ λάβει πληροφορίας περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ ἐξετάσει τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὑπάρχον διὰ ἀγορὰν καὶ συνδρομὴν συγγραμμάτων κεφάλαιον δαπάνης, ἐπιφέρει μίαν γνώμην περὶ τῆς χορηγηθησομένης συνδρομῆς.

Οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ μεταφρασταὶ, ἐπέφερεν ἄλλος, εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσὶ πτωχοί· οἱ τοιοῦτοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Κ. Σαρίπολος, προστρέχουσιν εἰς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα καὶ ζητοῦσι τὴν συνδρομήν των, ἣν πρέπει νὰ παρέχωσι τὰ Σώματα, διὰ νὰ ἐμψυχώνωσι τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα λίαν ἐπωφελῆ συγγράμματα καταγινομένους.

Ἐνταῦθα εἰπόντων τινῶν μὲν, ὅτι δὲν ὑπάρχει αἴτησις τοῦ Κ. Σαριπούλου περὶ συνδρομῆς, ἄλλων δὲ, ὅτι τὴν αἴτησιν αὐτὴν ἀντικαθιστᾷ ἡ πρότασις τοῦ Κυρίου Ψύλλα· καὶ πολλῶν προτεινόντων τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως εἰς ἄλλην ἡμέραν, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυρίου Προέδρου, παρεδέξατο νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κυρίου Προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως 30,000 κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐπὶ πιστώσει εἰς τοὺς γερουμένους τῶν ἀναγκαίων μέσων κατοίκους τοῦ Κράτους, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε τὰ ἑξῆς.

Λαμβάνω τὸν λόγον νὰ φέρω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου μὲ δισταγμὸν καὶ μὲ λύπην, ἂν θέλητε· ὅταν ἔρχωνται τὰ νομοσχέδια τοσοῦτον κατεπειγόντως, ὥστε δὲν μᾶς δίδεται καιρὸς νὰ συλλογισθῶμεν καὶ σκεφθῶμεν τότε καὶ ἡ ἀπόφασις μας εἶναι κατεσπευσμένη. Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἤλθε διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου τοῦ κατεπείγοντος, εἶναι βαρύτερον τῶν ἄλλων, διότι λέγει, ὅτι ὁ λαὸς πεινᾷ, πρέπει νὰ τῷ δώσητε ἄρτον, καὶ μάλιστα αὐτὴν τὴν στιγμὴν, καὶ τούτου ἕνεκα ἀναγκάζομαι νὰ εἴπω τινὰ, τὰ ὁποῖα δὲν θέλουν χρησιμεύσει ἤδη, ἀλλ' εἰς ἄλλην περίστασιν ἴσως, διὰ νὰ γνωρίσωσιν οἱ κύριοι ὑπουργοὶ, ὅτι τοιαῦτα νομοσχέδια δὲν πρέπει νὰ φέρωνται τοσοῦτον κατεπειγόντως. Πρωτοφανὲς μὲ φαίνεται τὸ παρουσιαζόμενον νομοσχέδιον, λέγον ὅτι ὁ λαὸς πεινᾷ καὶ δόσατέ του ἄρτον· λέγω προσέτι, ὅτι εἶναι πρωτοφανὲς καὶ εἰς ὅλον τὸν λοιπὸν κόσμον, διότι τοιοῦτον δὲν ἀπήντησα παρουσιασθὲν ἀλλαχοῦ. Ἀλλὰ δύναταί τις νὰ μὲ εἴπῃ, δὲν συνέβη ποτὲ εἰς ἄλλα Κράτη, ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ χεῖρα ἀρωγὸν εἰς δυστυχήσαντας ἀπὸ ἀπροσδόκητα συμβεβηκότα; Μάλιστα λέγω συνέβησαν τοιαῦται περιστάσεις· ἀλλὰ τὰ περιστατικὰ, τὰ πηγάζοντα ἐκ τῆς ἀφορίας εἰσὶν ἄλλα· τὸ ἓν ἔτος παρουσιάζεται συνεχῶς εὔφορον, τὸ ἄλλο ἄφορον. Εἰς τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν ὁ εἷς δῆμος εὐφορεῖ, ὁ ἄλλος ἀφορεῖ· εἰς τὸν αὐτὸν δῆμον καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον ἄλλαι μὲν γαῖαι εὐφοροῦσιν, ἄλλαι δὲ ἀφοροῦσιν, ὥστε τὸ φαινόμενον τῆς ἀφορίας εἶναι σύνηθες, καὶ πᾶν ἔτος εἶναι σύμμικτον ἀπὸ εὐφορίαν εἰς ἀφορίαν. Σᾶς εἶπον, ὅτι αἱ Κυβερνήσεις συντρέχουν πάντοτε τοὺς δυστυχήσαντας ἀπὸ ἔκτακτα περιστατικὰ, οἷον πλημμύρας, καταποντισμοὺς καὶ τὰ παρόμοια· τὸ τοιοῦτον συνέβη καὶ εἰς ἡμᾶς. Εἷς ἓν μέρος τῆς ἐπαρχίας Μεσσηνίας ἐγένοντο σεισμοὶ καὶ πλημμύραι, καὶ οἱ κάτοικοι ἐδυστύχησαν· πρὸς περίθαλψιν αὐτῶν ἐπεψηφίσαμεν νόμον, χορηγοῦντα εἰς αὐτοὺς τὴν ἀνήκουσαν συνδρομήν. Τοιοῦτόν τι ἐγένετο καὶ εἰς Γαλλίαν κατὰ τὸ **1846**, ὅτε καταποντισμοὶ καὶ πλημμύραι (καθ' ἃς οἱ κάτοικοί τινων δήμων μόλις ἐσώθησαν εἰς τὰ ὑπερῶα τὰ οἰκιῶν των) κατέστρεψαν ἐξ ὁλοκλήρου τὰς καταστάσεις τῶν κατοίκων τινῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τότε ἡ Κυβέρνησις καὶ ἰδιῶται ἔσπευσαν μὲ τὴν συνδρομήν των νὰ ἀνακουφίσωσι τὸ δυστύχημα· ὥστε δὲν εἶμαι παντάπασιν ἐναντίον εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ἐκτείνῃ πάντοτε ἡ Κυβέρνησις χεῖρα ἀρωγὸν εἰς τοιαῦτα συμβεβηκότα. Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἔκθεσις τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ στηρίζει

τοὺς λόγους τῆς συνδρομῆς εἰς μόνα τινὰ χωρία ἢ ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, τὸ δὲ νομοσχέδιον ἐπιδαψιλεύει εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τοῦ Βασιλείου, τοὺς μὴ δυναμένους νὰ προσκτήσωσι τοὺς ἀπαιτουμένους καρποὺς τὰς 30,000 κοιλὰ, τότε ἀναγκάζομαι νὰ κάμω προσεκτικὴν καὶ τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου πλούτου. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ὑρίσταται διὰ νὰ προρβάσῃ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον διὰ τῆς συνδρομῆς της, διότι οὗτος δὲν εἶναι ὁ προορισμός της. Ἐὰν θέσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν τὴν Κυβέρνησιν, τότε βάλλομεν εἰς θέσιν αὐτὴν νὰ δημοπρατῇ τὰ πράγματα τοῦ ἑνὸς, νὰ εἰσπράττῃ διὰ τῆς ἀπειλῆς ἢ διὰ τῆς βίας τὸ δυνάμιον αὐτοῦ, καὶ νὰ συντρέχῃ τὸν ἄλλον. Ἐπανερχόμενος εἰς τὸ προκείμενον, λέγω ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ καταφεύγῃ εἰς μέτρα, οἷον τὸ σημερινὸν, ὅταν αἱ περιστάσεις ἦναι βαρεῖαι, ἢ ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ δεκαετίας εἰς δεκαετίαν παρουσιάζονται. Καθὼς, κύριοι, σήμερον ἐπαρχίαι τινὲς παθαίνουσι καὶ λαμβάνουσι τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὸ μέλλον δύνανται νὰ πάθουν ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι βεβαίως θέλουσιν ἔχει τοιαύτας ἄλλας ἀπαιτήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ μὴ γίνωσι παραδεκταὶ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τότε ἡ Κυβέρνησις καθίσταται ἐλεημονήτρια, τοῦτέστι θέλει νὰ ὀνομασθῇ φερώνυμος Κυβέρνησις, ὡς ἐξηγήθη ἄλλοτε ὁ τίτλος τοῦ Κυβερνήτου. Ἐρχόμενος δὲ εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ἐρωτῶ ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ τῳόντι περισσεύματα, δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν προκειμένην συνδρομὴν, χωρὶς νὰ περιορισθῶσι τὰ εἰς τὸν προορισμόν της χρήσιμα μέσα; ἂν ἔχῃ τοιαῦτα, πρέπει νὰ μᾶς τὸ εἴπῃ, διότι ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν ἓν χρηματικὸν κεφάλαιον, τὸ δώσωμεν ἤδη εἰς συνδρομὴν καὶ δὲν εἰσπραχθῇ, τότε τὸ πρᾶγμα καταντᾷ ὀδυνηρότερον· ἐπειδὴ οἱ πάσχοντες πολῖται δύνανται νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλα γειτονικὰ μέρη διὰ νὰ εὕρωσι τὰ μέσα τῆς ζωαρκείας των, ἡ δὲ ἔλλειψις τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεως μιᾶς Κυβερνήσεως φέρει ἀφεύκτως τὰς πλέον ὀλεθρίους συνεπείας. Ἑπομένως πρέπει νὰ μᾶς διαβεβαιώσωσιν οἱ κύριοι ὑπουργοί, ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις τῶν πασχόντων θέλουν ἱκανοποιηθῇ μὲ τὸ χορηγηθησόμενον ποσὸν, διότι ἄλλως, ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι κόκκος ἅμμου πρὸς τὴν ὅλην ἄμμον, τότε, ἐκτὸς ὅτι ἀφαιροῦμεν τὰ ὑπάρχοντα μέσα τῆς ὑπάρξεως τῆς Κυβερνήσεως, δὲν φέρομεν καὶ κανὲν ἀποτέλεσμα, μάλιστα δὲ, ὅταν τὸ ὀλίγον τοῦτο χορηγῆται εἰς ὀλίγους καὶ ὄχι εἰς ὅλους, τότε θέλει συμβῇ τὸ λόγιον ἐκεῖνο, τὸ λέγον·

ὅταν ὀλίγοι τρώγουν καὶ οἱ ἄλλοι βλέπουν, ἐπέρχεται ἡ καταστροφὴ τοῦ κόσμου. Ἀνέγνων μετὰ προσοχῆς τό τε νομοσχέδιον καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ· ὅταν εἰσήχθη τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν, ἤκουσα ὅτι εἰσάγεται νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως καρπῶν πρὸς τοὺς εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν περιπεσόντας Λάκωνας· ἀλλ' ἤδη θεωρῶ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι τοιοῦτον. Λάκωνας λέγω καὶ ἐννοῶ τοὺς κατοίκους τοῦ Ταινάρου (τῆς Μέσα Μάνης λεγομένης), οἱ ὁποῖοι ξύοντες τὰς πέτρας ζῶσι γλίσχρως τὸν ταλαιπωρημένον ἐκεῖνον βίον. Ἐνόμιζον λοιπόν, ὅτι εἰς αὐτοὺς τοὺς Λάκωνας προέκειτο νὰ δοθῇ συνδρομή· ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν βλέπω ἤδη, ὅτι πρῶτον ὁ Κ. Ὑπουργὸς ἔδοσε καρποὺς εἰς ἄλλας ἐπαρχίας καὶ ἄλλους δήμους, καὶ δεύτερον ὅτι ἔχει ὁμοίαν αἴτησιν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν Οἰτύλου καὶ ἄλλας· Τὸ νομοσχέδιον λέγει, ὅτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτρέπεται νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ πιστώσει καρποὺς εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων καρπῶν, ὅ ἐστὶ πρόκειται νὰ χορηγήσῃ τροφήν· ἐὰν πρόκηται ἤδη ἡ Κυβέρνησις νὰ θεραπεύσῃ τοὺς λαοὺς διὰ τῆς χορηγήσεως τροφῆς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν τοιαύτην χορηγείαν καὶ εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος εὑρισκομένους ἀπόρους ἄλλους Ἕλληνας; ὄχι. Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις νομίζῃ ὅτι διὰ τῆς χορηγείας αὐτῆς βοηθῇ τὴν τάξιν τῶν γεωργῶν, τότε δὲν θέλει ἐγείρει παρομοίας ἀπαιτήσεις καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων βιομηχανιῶν καὶ λοιπῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ μάλιστα τῶν ναυτικῶν, οἵτινες πρὸ τετραετίας ἤδη ἀργοῦντες ἕνεκα τῶν κοσμικῶν περιστάσεων, ἐκρέμασαν τὰ πηδάλια ὑπὲρ καπνοῦ, καὶ κατηναλώσαν πρὸ πολλοῦ ἴσως πᾶν ὅ,τι εἶχον ἐναποταμιεύσει ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς ἐργασίας των; τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων, ἥτις καὶ αὕτη πρὸ πολλοῦ εὑρίσκεται εἰς ἓν εἶδος στασιμότητος, καὶ ἐν γένει ὅλων σχεδὸν τῶν λοιπῶν τάξεων; Ἀλλὰ πῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐρρόντισε νὰ περιθάλψῃ πολίτας, καταξαρέντας ἀπὸ τὰς πρὸ ὀλίγου ἐπισυμβάσας πυρκαϊάς, καταξαρέντας λέγω καὶ ἐξελθόντας ἐκ τῆς καταστροφῆς γυμνωτέρους ὑπέρου· νομίζω ὅτι ἡ συνδρομὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τούτους ἤθελεν εἶσθαι δικαιοτέρα.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, εἶπεν. Ἐπειδὴ ὁ συνάδελφός μου Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μετέβη εἰς τὴν Βουλήν, ὡς Ὑπουργὸς δὲν δύναμαι νὰ μὴ κάμω γνωστοὺς τοὺς λόγους, οἵτινες ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑπροβάλῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον.

Ὁ προλαλήσας εἶπεν, ὅτι τὸ τακτικὸν καθῆκον μιᾶς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι νὰ ἐλεᾖ, ἀλλὰ νὰ ἐνεργῇ τὰ καθήκοντά της, τὰ χρέη της. Συμφωνῶ μὲ τὸν προαγορεύσαντα, ὅτι μία συνετὴ Κυβέρνησις χρέος ἔχει νὰ ἐνεργῇ τὰ καθήκοντά της, καὶ φρονῶ, ὅτι διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι τῷ ἐφάνη πρωτοπαρουσίαστον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον· ἀλλὰ λέγω, ὅτι ἓν ἐκ τῶν οὐσιωδῶν καθηκόντων της εἶναι νὰ προλαμβάνῃ τὰ κακὰ καὶ νὰ συντρέχῃ τοὺς λαοὺς εἰς τοιαύτας ἐκτάκτους περιστάσεις, οἷα ἡ ἔλλειψις τροφῆς, διότι ἄλλως ἡ ἐναγὴς ἀδιαφορία τῆς τοιαύτης Κυβερνήσεως δύναται νὰ φέρῃ δυσαρέστα ἀποτελέσματα εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ Κράτους. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐλλείψεως τροφῆς αἱ ἄλλαι Κυβερνήσεις ἐλεοῦν καὶ θυσιάζουν μάλιστα, διότι ἔχουσι πολλά· ἀλλ' ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις δίδει μόνον διὰ συνδρομὴν δάνειον, τὸ ὁποῖον θὰ εἰσπραχθῇ κατὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν νέων καρπῶν, ὥστε καὶ ἡ λέξις ἐλεημοσύνη, δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν διδομένην συνδρομήν, ἥτις εἶναι ἓν διοικητικὸν μέτρον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει ἡ Κυβέρνησις· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον θέλει εἶσθαι ἔκτακτον, διότι ἔκτακτοι εἰσὶν καὶ αἱ περιστάσεις.

Ὁ προλαλήσας ἠρώτησεν ἂν ὑπάρχουν περισσεύματα, διότι ἄλλως ἡ Κυβέρνησις θέλει ὑστερηθῇ τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεώς της· εἰς ἀπάντησιν τούτου λέγω, ἐὰν ἡ χορηγεία ἦτον ἄλλη, τότε ἤθελον εὑρεθῇ σύμφωνος μὲ τὸν προλαλήσαντα, ἀλλὰ σᾶς εἶπον ὅτι ἔργον μιᾶς συνετῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ συντρέχῃ τοιαύτας ἐκτάκτους περιστάσεις· τοιουτοτρόπως λοιπὸν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησε συμφέρον τῆς κοινωνίας, συμφέρον τοῦ Ἑλλ. λαοῦ καὶ συμφέρον τῆς ἐπικρατείας νὰ φέρῃ τὴν ἀνήκουσαν συνδρομὴν εἰς τοὺς ἐν ἀμηχανίᾳ ῥιφθέντας λαούς, διὰ νὰ προλάβῃ ἐνδεχομένας ἄλλας παρεκτροπάς. Ὁ προλαλήσας εἶπε προσέτι καὶ ἠρώτησε· φέρομεν ἀποτέλεσμα διὰ τοῦ μικροῦ τούτου χορηγήματος; Σᾶς εἶπον ὅτι ἄλλαι κυβερνήσεις ἔχουν πολλὰ μέσα, ἡμεῖς ἔχομεν ὀλίγα· τὰ μέσα ταῦτα τὰ ὁποῖα χορηγοῦμεν εἰς τοὺς ἀπόρους διὰ νὰ τοὺς δείξωμεν τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τοὺς βάλωμεν εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσουν ἀφ' ἑνὸς τὸν ζῆλόν μας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀναπληρώσουν διὰ ἄλλων μέσων τὸ ἐλλεῖπον. Ὁ προλαλήσας προσέθηκεν εἰσέτι τὴν ἐρώτησιν διὰ ποῖον λόγον φέρετε τὸ τοιοῦτον νομοσχέδιον ἤδη ὅτε ἔρθασεν ἡ πεῖνα, καὶ δὲν εἴμεθα εἰς καιρὸν νὰ τὸ σκεφθῶμεν, καὶ ἀναγκαζόμεθα νὰ τὸ δεχθῶμεν διότι πρόκειται περὶ χορηγήσεως ἄρτου;

Ἀπαντῶν καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, λέγω ὅτι ἔχει δίκαιον ὁ Κ. Γερουσιαστής· ἀλλ' ὡς σᾶς εἶπον ἄλλαι Κυβερνήσεις προ-

λαμβάνουν διότι, ἔχουν τὰ μέσα. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἡ Ἑλληνικὴ ἐπειδὴ ἔχει περιωρισμένα τὰ μέσα της, διὰ τοῦτο περιωρίσθη νὰ ὑποβάλῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἤδη.

Ἁπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς.

Καθόσον Κύριοι, ἀποβλέπει τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, λέγω ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ δοθῇ τροφὴ εἰς τοὺς πεινῶντας καὶ βοήθεια εἰς τοὺς ἀπόρους· ἀλλ' ἐὰν τοῦτο φέρῃ ἀδιέξοδον ἀποτέλεσμα καὶ προχωρῇ ἐπὶ τὸ ἐπάπειρον εἶναι ἔργον ἄλλης σκέψεως, καὶ ἰδίως τοῦ ὑπουργείου. Ἕκαστος ὀφείλει νὰ συμμορφοῦται μὲ τὸ ὑπάρχον πολίτευμα εἰς τὸν τόπον, καὶ τότε εἶναι τίμιος καὶ ἀξιέπαινος. Ἐρωτῶ ἤδη κατὰ τὸ ὑπάρχον εἰς ἡμᾶς πολίτευμα ἠδύνατο ἢ δύναται ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν νὰ χορηγήσῃ τὸν ἐθνικὸν πλοῦτον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Βουλῶν; ὄχι πρέπει νὰ γίνηται πρῶτον ὁ νόμος καὶ δεύτερον ἡ ἐκτέλεσις, καὶ οὐχὶ νὰ γίνηται τὸ ἐναντίον, ὡς ἐγίνετο ἐν καιρῷ τῶν πολλαπλῶν βεζιράδων. Εἶναι καὶ περιστάσεις καθ' ἃς γίνεται τὸ ἐναντίον τοῦτο, καὶ αὗται εἶναι αἱ τῆς ἀπουσίας τῶν Βουλῶν καθ' ἃς ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶναι κατεπεῖγον καὶ ἡ ἀργοπορία του ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ δημόσιον, ἐκτελεῖται καὶ ζητᾶται ἡ ἐπιψήφισίς του ὅταν συνέλθωσιν αἱ βουλαί· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπαρχουσῶν τῶν βουλῶν, ἦτο δεδομένον καθ' ὃν καιρὸν εἰσήχθη τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν βουλὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 20,000 κοιλῶν, ἅτινα ἐκανόνιζε τὸ πρῶτον εἰσαχθὲν νομοσχέδιον, ἤτοι κοιλὰ **10242** κατὰ τὴν ὁποίαν ἐρρόντισε καὶ ἐλαβεν σημείωσιν ἀναγνωσθεῖσαν), ἐνῷ ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο πρὶν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἴσως μὲ εἴπωσί τινες, ὅταν οἱ λαοὶ πεινῶσι καὶ ζητῶσι τροφὴν, δύνανται νὰ ἀρνηθῇ κανεὶς αὐτήν; Εἰς τούτους λέγω ὅτι «ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία λέγει ὅτι ατὸ καλὸν οὐκ ἔστι καλὸν ἐὰν μὴ καλῶς γίγνηται.» καὶ ἀθλητὴς οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. Ἔπειτα ἐγένετο ῥοντὶς εἰς τὸ νὰ δοθῶσι τὰ χορηγήματα ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει τακτικῶν καταλόγων συντεταγμένων ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν; ὄχι· καὶ ἕνεκα τούτου πολλὰ τοιαῦτα χορηγήματα εἰσπραχθέντα ἄλλοτε διὰ ποινητοραικατασχετῶν, ἐσφετερίσθησαν· διὰ τοὺς λόγους ὅλους τούτους δὲν ἐναντιοῦμαι εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ κατακρίνω τὴν γενομένην ἐκτέλεσιν πρὶν τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν βουλευτικῶν σωμάτων.

Πᾶν ἔξοδον δὲν πρέπει νὰ γίνηται, ἐπέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐὰν δὲν εἶναι καταχωρημένον ἐν τῷ προϋπολογισμῷ καὶ ἐπιψηφισμένον ὑπὸ τῶν Σωμάτων. Ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἔξοδον καὶ ἐκτάκτως ὅταν δηλονότι αἱ Βουλαὶ ἀργῶσι· ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνηται· ὅλα δὲ τὰ ἔξοδα πρέπει νὰ προβλέπωνται ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ νὰ ἐπιψηφίζωνται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύναται νὰ προϊδῃ τὰ πάντα, τότε οἱ ὑπουργοὶ πραγματοποιοῦντες πᾶν οἱονδήποτε ἔξοδον μὴ προβλεπόμενον ἀπὸ τὸν προϋπολογισμόν, χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, παρανομοῦσι μέν, ὀφείλουσι δὲ κατόπιν νὰ ζητήσωσι τὴν ἐπιψήφισιν τῶν βουλῶν, ἄλλως εἶναι ὑπεύθυνοι καὶ ὑπόλογοι. Ἐὰν λοιπὸν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν ὑπάρχῃ καταχωρημένον ἔξοδόν τι καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν βουλῶν κάμῃ τοῦτο, κατεπειγούσης τῆς περιστάσεως, αἱ δὲ Βουλαὶ δὲν ἐγκρίνουν αὐτὸ, τότε ὁ ὑπουργὸς εἶναι ὑπόλογος εἰς τὴν ἀπότισιν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ὁ ὑπουργὸς κάμῃ τὸ ἔξοδον τοῦτο, ὑπαρχουσῶν ἐν ἐνεργείᾳ τῶν Βουλῶν, πρὶν λάβει τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον, τότε ὁ τοιοῦτος ὑπουργὸς παρανομεῖ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις δὲν ἔχει ὡς αἱ ἄλλαι Κυβερνήσεις ἔκτακτα μέσα διὰ νὰ ἠμπορῇ νὰ προλαμβάνῃ τὰ πάντα καὶ συντρέχῃ τοὺς λαοὺς εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις· τότε πρέπει νὰ παράσχῃ τὴν συνδρομήν της ἐκτάκτως καὶ κατεπειγόντως ὡς ἔπραξε καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀναλαμβανόντων τῶν συνιστόντων αὐτὴν ὑπουργῶν πᾶσαν εὐθύνην. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς Κύριοι, θέλω θεωρήσει ἐμαυτὸν εὐτυχῆ ἐὰν καταδικασθῶ νὰ πληρώσω διότι προχθὲς ἰδίων ὅτ. ἑκατὸν περίπου Λάκωνες ἄποροι ἦλθον ἐνταῦθα διὰ νὰ εὕρουν πόρον ζωῆς, καὶ μαθόντες ὅτι ἑτοιμάζονται νὰ ἔλθουν καὶ ἄλλοι, ὑπέγραψα νὰ δοθῇ τοιαύτη ἔκτακτος συνδρομὴ εἰς αὐτούς.

Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀρχῆς, ἀντέταξέ τις τῶν προαγορευσάντων, τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης. θέλω πολεμήσει, ὡς χειρίστην. Κατακρίνω τὴν τακτικὴν ταύτην τοῦ ὑπουργείου, τὸ νὰ πράττῃ πρῶτον, καὶ ὕστερον νὰ ζητῇ νόμον ἐπικυροῦντα τὰς πράξεις του ἐν ἐνεργείᾳ ὄντων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, καὶ ἐπὶ ἀντικειμένων μάλιστα ὄχι τόσον κατεπειγόντων· καὶ βεβαίως κατεπείγουσα ἀνάγκη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ προκειμένη, διότι τὸ ὑπουργεῖον ἐγνώριζε τὴν ἀφορίαν τοῦ ἔτους **1851**

καὶ εἶχε διὰ τοῦτο τὸν ὁρμόδιον καιρὸν νὰ καθυποβάλῃ ἔκτοτε νομοσχέδιον, καὶ νὰ ζητήσῃ κατὰ τὸ πολίτευμα τὴν θεραπείαν τῆς ἀνάγκης, χωρὶς νὰ παρανομῇ ἐκτελοῦν νόμους πρὶν ἢ ψηφισθῶσιν οὗτοι παρὰ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, καὶ χωρὶς νὰ ζητῇ σήμερον κατεσπευσμένας ἐπιψηφίσεις, λόγῳ ἀνάγκης ἐπικειμένης.

Ἂς μὲ συγχωρήσῃ, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, ὁ προαγορεύσας, ἂν δὲν συμφωνήσω πρὸς τὴν γνώμην του, καὶ ἂν ἀποκλίνω μᾶλλον πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ. Καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους παρεβιάσθησαν νόμοι, ἀλλ' οἱ παραβάται αὐτῶν ἀντὶ νὰ θανατωθῶσιν ἐστέρθησαν· ἀρκοῦμαι μόνον νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι ὁ Ἐπαμινώνδας εὑρεθεὶς εἰς κρίσιμόν τινα περίστασιν ἐν καιρῷ πολέμου δὲν κατέθεσε τὴν στρατηγίαν καὶ τοι εἶχεν ἐκπνεύσει ὁ ὡρισμένος ἐνιαυτός, ἀλλ' ἐκράτησε ταύτην ἐπὶ πλέον τινὰς ἡμέρας μέχρις οὗ προσέθηκεν εἰς τὰς νίκας τῆς πατρίδος του καὶ ἑτέραν σημαντικὴν, καὶ τότε παρεκατέθηκε τὴν ἀρχήν. Ὑπῆρχε νόμος ἐπιβάλλων θάνατον εἰς τὸν στρατηγὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε παρατείνει τὴν στρατηγίαν του πλέον τοῦ ἑνὸς ἔτους. Ὁ Ἐπαμινώνδας κατηγορηθεὶς τότε παῤῥησιάσθη εἰς τὸν λαὸν, καὶ εἶπε, « δέχομαι τὸν θάνατον, ἀλλ' ἀναγράψατε εἰς τὸν τάφον μου τὸ ὅτι μὲ ἐρωτεύσατε διότι ἔσωσα τὴν πατρίδα. » Τὴν παρανομίαν ταύτην καὶ τὴν καταδίκην ἐπικαλεῖται ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, καὶ τὴν θεωρεῖ ὡς εὐεργεσίαν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος πρὸς αὐτόν· καὶ κατὰ τοῦτο ἔχει δίκαιον ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶλλον ἢ ὁ Κ. Μαγγίνας, φρονῶ ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει κατὰ τοῦτο δίκαιον, διότι ἡ ἀφορία δὲν εἶναι μέλλουσα νὰ δυσκολευθῇ νὰ τὴν προϊδῃ, εἶναι παρελθοῦσα ἐφαίνετο, ἦτο προφανὴς, ἐὰν θέλητε, ἀπὸ τὸν Αὔγουστον τοῦ **1851**, ἕνεκα τῆς ἀφορίας τοῦ ἔτους ἐκείνου· καὶ ἐὰν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπρονόει ἢ μᾶλλον ἐκήδετο, δὲν ἤθελε πωλήσει τὸν σῖτον πρὸς 3 δραχμὰς τὸ κοιλὸν, ἀλλ' ἤθελε τὸν διατηρήσει, διὰ τὴν κοινὴν ἀνάγκην μὲ ὠφελος μάλιστα τοῦ δημοσίου καὶ εὐεργεσίαν πρὸς τὸν εἰς ἀνάγκην περιπεσόντα λαόν. Ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λέγει, προεῖδε, καὶ προλαμβάνων τὴν ἀνάγκην, διένειμε μέχρι τοῦδε **10,000** κοιλὰ, ἔρχεται δὲ ἐπομένως εἰς τὰς Βουλὰς νὰ ζητήσῃ νόμον· ἐγὼ ὅμως λέγω ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Κυβέρνησις δὲν προεῖδε τὸ κακὸν, ἀλλ' ἀρκεῖ αὐτὸ νὰ ἐπιπέσῃ. Ἂν ὡς διϊσχυρίζονται οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ διότι ἐστέναζεν ὁ λαὸς ὑπὸ τῆς πείνης, διένειμον

τὰς **10,000** κοιλὰ ὑπὸ εὐθύνην των τότε, σήμερον δὲν πεινᾷ ὁ λαὸς περισσότερον; δὲν ἐπαπειλοῦνται ὡς ἐκ τούτου στάσεις καὶ ἐπαναστάσεις περισσότερον, διότι ὑρίσταται τὸ ἄπειρον κατ' αὐτοὺς αὐτὸ κακὸν ἤδη παρὰ τότε περισσότερον; διὰ τί δὲν τὸ διέθετον ὅλον τὸ ποσὸν, διὰ νὰ προλάβῃ ὅλα ταῦτα τὰ κακὰ, ἀλλὰ ἔρχονται εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα καὶ ζητοῦν τόσον κατεσπευσμένως τὴν ἐπιψήφισιν νόμου, ἀλλὰ στενοχωροῦσιν αὐτὰ, χωρὶς νὰ τοὺς δίδωσιν οὐδὲ τὸν ἁρμόδιον πρὸς σκέψιν καιρὸν, ἀλλὰ τὰ θέτωσιν εἰς θέσιν δυσχερῆ καὶ διλημματικήν; διὰ τί, ἐπαναλαμβάνω, ἂν ἡ ἀνάγκη ἦτο ἐσχάτη, κατεπείγουσα, ἂν τὸ κακὸν ἦτο ἐπάπειρον καὶ κεκορυφωμένον, δὲν παρουσιάζατε τὸ νομοσχέδιον προτήτερον ἐν καιρῷ, ἀλλὰ νὰ θέτητε σήμερον τὸ Σῶμα τοῦτο εἰς τὴν θέσιν τοῦ κρεμαμένου ἐπισκόπου τῆς παροιμίας; Καταλύων δὲ τὸν λόγον λέγω ὅτι δέχομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ νὰ ἐξοδεύῃ ἡ Κυβέρνησις ὅταν εἶναι ἀνάγκη ἄφευκτος καὶ κατεπείγουσα ὑπὸ ἰδίαν της εὐθύνην, καταδεικνύω ὅμως τὴν ὀχληρὰν θέσιν εἰς ἣν διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου μᾶς θέτουσιν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ, καὶ δὲν ἀποδέχομαι τὴν ἐφαρμογήν του.

Ἀνοῦμαι, ἀντέταξεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας, διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ ἦμαι παρὼν, διὰ νὰ ἀκούσω καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. Ψύλλα, ἀλλ' ἐξ ὅσων ἤκουσα νομίζω ὅτι ἔγινα ἐγκρατὴς τῆς ἰδέας του, καὶ ἔρχομαι νὰ ἀπαντήσω.

Ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε περὶ βοηθημάτων ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, παρατηρῶ ὅτι αἱ ἐπαρχίαι εἶναι πρὸς τὸ Κράτος ὅ,τι τὰ ἄτομα τοῦ δήμου πρὸς τὸν δῆμον, καὶ περὶ τούτου ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ **11** ἄρθρον τοῦ περὶ δήμων νόμου διαπραγματεύεται σαφῶς· εἰς ἄλλα δὲ ἔθνη ὑπάρχουσι ῥητὰ κεφάλαια πληρούμενα ἀπὸ τοιαύτας ποσότητας, εἰς τὴν Γαλλίαν μάλιστα ἔχουσιν ποσοστά ἑκατοστά τινα πρὸς βοήθειαν τῶν διαφόρων νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν· ποτὲ ἔθνος δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειάν του εἰς ἐπαρχίας ἢ δήμους ὑποπεσόντας εἰς κρισίμους περιστάσεις καὶ ἀνάγκας. Ἀλλ' ἐὰν ἡμεῖς εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν, εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἀναπόφευκτον δὲν βοηθοῦμεν, δὲν πταίομεν ἡμεῖς, πταίουν τὰ πράγματα αὐτὰ, τὰ εἰσοδήματά μας, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοιαύτας βοηθείας, καὶ διότι δὲν δίδομεν ποσότητας ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐκ τοῦ ὁποίου συμβαίνει τὸ ἀτόπημα νὰ ἔρχηται ἡ Κυβέρνησις ἐν ἀνάγκῃ καὶ νὰ ζητῇ τὴν συνδρομὴν τῶν

Νομοθετικῶν σωμάτων· ἄλλως τε Κύριοι, τί κακὸν ἐπήγασεν ἐκ τῶν τοιούτων ἐκτάκτων βοηθημάτων; ποία τοιαύτη ποσότης ἐγκριθεῖσα ἀπὸ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα κατεχράσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως; Καὶ ἄλλοτε ἐνθυμοῦμαι, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ὅτι ἐζητήθησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως 30,000 κοιλὰ καρπῶν διὰ νὰ προσφερθῶσιν εἰς διαφόρους ἐπαρχίας, ὥστε τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι πρωτοπαρόησιαστον, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἦτο, δὲν βλέπω τὸ ἄτοπον. Εἶπεν ὁ προαγορεύσας ὅτι, τὸ ὑπουργεῖον προτείνον τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ κατεπείγον στενοχωρεῖ τὴν Γερουσίαν, καὶ δὲν δίδει εἰς αὐτὴν τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς σκέψιν χρόνον, λέγω καὶ ἐγὼ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι πρὸ 6 ἡμερῶν εἰσηγμένον, ἕκαστος δὲ εἶχε καιρὸν νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ τὸ μελετήσῃ. Εἶπε προσέτι, ὅτι ἂν ὑπάρχῃ περίσσευμα, δικαιοῦται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνεργήσῃ τὴν προσφορὰν ταύτην, ἀλλ' ἂς γένῃ σκέψις μήπως ἀφαιρεθῇ οὕτως ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως μέρος ἐκ τῶν διὰ τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας αὐτῆς προβλεπομένων μέσων. Καὶ ἐγὼ ἀπαντῶ, ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἐνταῦθα ὡς ζήτημα· διότι ἡ ἔλλειψις αὕτη, 100 ἢ καὶ 200 χιλιάδων δραχμῶν ἀπὸ 16 καὶ ἐπέκεινα ἑκατομμυρίων τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι μηδέν· ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶναι μικρὰ καὶ ἀνεπαίσθητος πρὸς τὴν ὅλην ὑπαλληλίαν τοῦ Κράτους. Τρίτη παρατήρησις τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι ἡ ἑξῆς. « Τὸ ὑπουργεῖον ἔδοσε 10000 καὶ ἐπέκεινα κοιλὰ, χωρὶς νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ, ἂς ἔδιδε καὶ τὰ ὑπολειπόμενα, καὶ ἐπὶ τέλους ἂς παρουσιάζετο εἰς τὰς βουλὰς νὰ εἰπῇ, ὅτι ἐχορήγησεν ὑπ' εὐθύνην του τόσας χιλιάδας κοιλά· εἶναι ἀληθὲς, ἀπαντῶ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔδοσεν, ἀλλ' ὅ,τι ἔδοσε, τὸ ἔδοσεν ἐντὸς τοῦ νόμου. Ὁ περὶ φορολογίας νόμος ἐπιτρέπει εἰς τοὺς φορολογουμένους νὰ κρατῶσι τοὺς φόρους των ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῶν πρωτοκόλλων· ἀφ' οὗ ὅμως εἶδε τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ὁ νόμος δὲν τῷ ἐπιτρέπει τὴν ἐπὶ πλέον χορήγησιν, ἦλθε τότε καὶ ἐζήτησε τὴν συνδρομήν σας. Δύω ἢ τρία χωρία τῆς νήσου Νάξου ἐζήτησαν καρποὺς διὰ σπορὰν, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσωσι τοὺς φόρους των, δυνάμει τοῦ νόμου· ἡ διαφορὰ μόνον ἦτον αὕτη, ὅτι δὲν εἶχον νὰ πληρώσωσιν ἀμέσως τὴν τιμὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρωτοκόλλων· θεωρῶν τὸ δημόσιον ἐξησφαλισμένον, παρεχώρησα εἰς αὐτοὺς προθεσμίαν, ἀφ' οὗ τοιαῦται ἐπιτρέπονται καὶ εἰς ἐνοικιαστάς· τοῦτο καὶ ὁ ὑπουργὸς ἔκαμε, καὶ κατὰ συνέπειαν παρεχώρησε καρποὺς εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, εἰς τὸ χωρίον Βόθρων τῆς Νάξου, εἰς τὸν δῆμον Ὀργομεγίων, εἰς τὰ δύω χωρία τοῦ δήμου Ἐλατείας καὶ εἰς τινα μέρη τῆς Πυλίας. Ἡ Κυβέρνησις ἐπαναλέγω, ἥτις ἔχει πεποίθησιν ὅτι οἱ φορολογούμενοι πληρώνουσι τοὺς φόρους των, εὐκόλυνε τοὺς φορολογουμένους· ἕως ἐδῶ ἐνήργει ἡ Κυβέρνησις ἐντὸς τοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐπειδὴ πλέον καρποὶ δὲν ὑπῆρχον εἰς τὰς ἀποθήκας, ἐκτὸς εἰς τὴν τοῦ δήμου Κρακυλίου, ἐπρόκειτο οὐχὶ περὶ παραχωρήσεως γεννημάτων, διότι τοιαῦτα δὲν εἴχαμεν, ἀλλὰ περὶ διαθέσεως τῆς τοῦ δημοσίου περιουσίας, δηλ. νὰ καταθέσωμεν χρήματα ἐκ τοῦ ταμείου πρὸς ἀγορὰν καρπῶν· ἐκ τῆς καταθέσεως ταύτης τὸ δημόσιον δὲν θέλει ἀπολέσει τίποτε, διότι θέλομεν τὰ εἰσπράξει. Ἂν οἱ κρατοῦντες τοὺς καρποὺς φορολογούμενοι δὲν πληρώσωσι τούτους, τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶναι ὑπεύθυνον, ἀλλ' ἂν οἱ λαμβάνοντες σήμερον σῖτον δὲν τὸν πληρώσωσι, τότε εἶναι ὑπεύθυνον τὸ ὑπουργεῖον, διὰ τὸν λόγον τοῦτον τὸ ὑπουργεῖον εἰσήγαγε τὸ νομοσχέδιον.

Ἀντικρούων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν· ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας διϊσχυρίζεται ὅτι ἐνήργησεν ἐντὸς τοῦ νόμου τὴν διανομὴν τῶν καρπῶν, ἀκροτηριάζων τὸν νόμον, καὶ περικαπὴν αὐτοῦ εἰς ἄλλην περίπτωσιν ἐφαρμόζων, ὡς οἱ συκοφαντοῦντες τὸν προφητάνακτα ἐπὶ ἀθεΐα, ἀνέφερον τὸ δεύτερον κῶλον τοῦ στίχου του « οὐκ ἔστι Θεός » ἀποσιωπῶντες τὸ πρῶτον « εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· » ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρηθῇ ἡ φράσις « ῥήτωρ πονηρός, τοὺς νόμους λυμαίνεται. » Τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ φορολογίας νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ Κύριος ὑπουργὸς, λέγει ὅτι « ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ φόρους, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ διὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου ἢ παρέδρου ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν περὶ τούτου δήλωσίν του, καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων μέτρησιν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ μετέφεραν ἤδη αὐτοὺς εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφ' οὗ παρουσιάσῃ εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαστὴν διπλότυπον ἀπόδειξιν τοῦ ἀρμοδίου ταμίου, ἐμφαίνουσαν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν. » Ἂν δὲ ὁ φορολογούμενος δὲν πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον, ἐφαρμόζεται κατ' αὐτοῦ ὁ περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων νόμος.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἀνέγνωσεν ὁ προαγορεύσας, ἀνήκει εἰς τὸν περὶ φορολογίας τοῦ 1852 νόμον, καὶ οὐχὶ εἰς ἐκεῖνον τοῦ 1851, ὅστις εἶναι σύμφωνος ἐντελῶς πρὸς ἐκεῖνον τοῦ 1850,

καθότι ἓν μέρος τῶν παραχωρηθέντων καρπῶν διετέθη ἐντὸς τοῦ νόμου τοῦ περὶ φορολογίας, τὸ μετὰ ταῦτα ὅμως παραχωρηθησόμενον εἶναι ἐντὸς τοῦ νόμου, διότι δὲν πρόκειται πλέον περὶ κρατήσεως τῶν φόρων παρὰ τῶν φορολογουμένων, ἀλλὰ περὶ παραχωρήσεως καρπῶν ἢ μᾶλλον περὶ διαθέσεως ἐθνικῆς περιουσίας, διὰ τὸ ὁποῖον ὤφειλεν ἡ Κυβέρνησις νὰ καθυποβάλῃ νόμον, διότι πρόκειται οὐχὶ νὰ μεταφέρωμεν ἀπὸ μιᾶς ἐπαρχίας εἰς ἄλλην καρποὺς καὶ νὰ διαθέσωμεν τούτους, ἀλλὰ νὰ ἐξαγάλωμεν χρήματα ἀπὸ τὸ ταμεῖον καὶ νὰ ἀγοράσωμεν καρποὺς τοὺς ὁποίους νὰ μοιράσωμεν εἰς τινας ἐπαρχίας.

Μετὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐξηκολούθησεν, ὅτι ἡ ἀγόρευσις τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργοῦ εἶναι πάντη ἀσύμφωνος πρὸς τὸ καθυποβαλλόμενον σχέδιον τοῦ νόμου, καθὼς παρουσιάζεται ἀσύμφωνος ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ νόμου τῶν ἐφορειῶν, καὶ λοιπῶν μεταρρυθμίσεων ὀργανικῶν, διὰ τὰ ὁποῖα καταδεικνύεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 τὸν ὁποῖον εἰσήγαγεν, ὅτι ὅσα εἶπεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας τότε, εἰσὶν ὅλα ἀληθῆ καὶ οὐχὶ ἐκεῖνα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· καὶ ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀρνῆται τοῦτο, δύναμαι νὰ τὸ ἀποδείξω εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ἢ καὶ ἄριον ἂν θέλῃ· ἀλλ' ἂς ἐπανέλθω εἰς τὸ προκείμενον. Τοῦ 1 ἄρθρου τὸ ἐδ. ά. λέγει· ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ πιστώσει, μέχρι 30,000 κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐκ τῶν εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας ὑπαρχόντων. Τὸ δὲ ἐδάφιον β' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου λέγει· « ἐὰν οἱ ὑπάρχοντες καρποὶ δὲν ἐπαρκῶσιν, ἢ ἐὰν ἡ μετακομιδὴ αὐτῶν καθίσταται δύσκολος, τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ προμηθεύσῃ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δαπάνῃ τοῦ δημοσίου ἄλλους καρποὺς ἐντὸς τοῦ τεθέντος ὅρου τῶν 30,000 κοιλῶν. » Εἰπατέ μοι λοιπὸν Κύριοι, ἐὰν τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου εἶναι σύμφωνον πρὸς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λέγοντος, ὅτι ἓν μέρος τῶν παραχωρηθέντων καρπῶν τὰ ἐκράτησαν οἱ φορολογούμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν ἰσχύϊ πρωτοκόλλων· ἄλλως τε εἰς Γύθειον, ὅπου ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας λέγει ὅτι παρεχωρήθησαν καρποί, ποῦ ἦσαν τὰ πρωτόκολλα, ἀφ' οὗ οἱ κάτοικοι εἶναι ἀφορολόγητοι; Καὶ ταῦτα λέγων, δὲν προτίθεμαι νὰ μὴ παραδεχθῶ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, πρόκειται νὰ δοθῇ ἄρτος εἰς τοὺς πεινῶντας καὶ βοήθεια εἰς τοὺς ἀπόρους, ἐναντιοῦμαι ὅμως εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ ὑπουργείου, διότι ἔδοσε πρῶτον ἄνευ νόμου καὶ ἔπειτα ζητεῖ τὴν ἐπιψήφισιν νόμου, ἤδη μάλιστα μετὰ τὴν ἀγόρευσιν

τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας ἐναντιοῦμαι περισσότερον, διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει νὰ ἐφαρμώσῃ τεμάχιον ἄλλου νόμου εἰς ἄλλην περίπτωσιν, ὅτι δηλ. δύναται δυνάμει τοῦ νόμου τῆς φορολογίας νὰ διανείμῃ καρποὺς εἰς τοὺς φορολογουμένους, χωρὶς νὰ ἔχῃ εὐθύνην τινα, οὐδὲ μάλιστα διὰ τὰς καθυστερήσεις τὰς ἐκ τοιαύτης περιπτώσεως προερχομένας. Ἄλλως τε ἐὰν ὑπῆρχε νόμος ἐπιτρέπων αὐτῷ τὴν διάθεσιν τῶν καρπῶν, πρὸς τί τάχα νὰ ζητῇ δι' ἄλλου νόμου τὴν αὐτὴν διάθεσιν;

Καὶ δεύτερον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, εἶπεν· ἔρχομαι πρῶτον νὰ ἀποκρούσω τὴν ἀπὸ τοῦ βήματος ἐκφρασθεῖσαν φράσιν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ Μαγγίνα, ὅτι δηλ. εἶναι ψευδῆ ὅσα ὁ ὑπουργὸς εἶπεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἐφορειῶν νομοσχεδίου, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1852 τὸν ὁποῖον ὑπέβαλα, καὶ ὡς θέλει τὸ ἀποδείξει καὶ ὁ ἴδιος διὰ προϋπολογισμοῦ ἄλλου· ἀφήνων εἰς τὸ κοινὸν νὰ κρίνῃ τίς ὁ ψευδόμενος, παρατηρῶ ὅτι τοιαύτη φράσις εἶναι ἄτοπος, ἀπαγγελλομένη ἀπὸ τοῦ βήματος πρὸς Ὑπουργὸν καὶ Γερουσιαστὴν ἀπὸ Γερουσιαστήν, παρακαλῶ δὲ τὸν Κ. Γερουσιαστὴν νὰ παρουσιάσῃ ὅταν ἤθελε θελήσῃ σημειώσεις καὶ προϋπολογισμόν, διότι ὁ ἐδικός μου εἶναι πρὸ καιροῦ εἰς φῶς ἐκδεδομένος. Εἰς τὴν πρώτην μου ἀγόρευσιν εἶπον ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ὅταν εἶναι κατεπείγουσα ἀνάγκη ἂς ἀναλογισθῶσι καὶ ἂς ἐνεργήσωσιν ὑπ' εὐθύνην των. Ἐπρόσθεσα δὲ ὅτι τὸ νῦν ὑπουργεῖον ἐφ' ὅσον ἠδύνατο νὰ οἰκονομήσῃ τὸν τόπον ἕνεκα μιᾶς ἐκτάκτου ἀφορίας ἐντὸς τοῦ νόμου τὸ ἔκαμε, ἀλλ' ὅταν εἶδεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τι περισσότερον εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην παρουσίασε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λέγει, ὅτι ζητῶ νόμον ὑπάρχοντος ἄλλου τοιούτου Νόμου. Ἀλλ' ὄχι δὲν ἔχει οὕτως, δὲν ζητῶ νόμον δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐκράτησαν οἱ φορολογούμενοι, πλὴν δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θέλομεν παραχωρήσει εἰς αὐτούς. Εἶναι ἀληθὲς, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐκθεσίν μου ἀναφέρω, ὅτε εἶχον διατάξει ὑπ' εὐθύνην μου νὰ σταλῶσιν εἰς Γύθειον ἀπὸ τὸ Μεσολόγγιον οἱ καρποὶ, ἀλλὰ διότι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει ἔλλειψις, οἱ κάτοικοι ἐκράτησαν τοὺς καρποὺς, ἅμα δὲ πληροφορηθεὶς τοῦτο ἔσπευσα συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ λοιποῦ ὑπουργείου νὰ συμφωνήσω ἐντεῦθεν καρποὺς καὶ νὰ ἀποστείλω διὰ τὸ Γύθειον· ὥστε φρονῶ ὅτι ὅσα εἶπον εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου εἶναι συμφωνότατα πρὸς ὅσα ἔγραψα ἔν τε τῇ ἐκθέσει καὶ τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομο-

σχεδίου συζητήσεως προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν αὕτη ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Π. Αἰδωρίκη, ἥτις ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ σιτηρῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἄξιος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πονηρόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατζὴ Χρήστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζὴ Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Ἀκρειώτης	Ν	Σπῦρος Λιόλιος	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκεται τὸ 1 αὐτοῦ ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, εἶπεν. Ἂν καὶ γνωρίζω ὅτι πλήττω τὸν ἀέρα, καὶ οὐδεμία τροπολογία ἐπὶ τῶν

ἄρθρων θέλει ληφθῆν ὑπ' ὄψιν, διότι ὡς ἐζωγραφίσθη ἡ πεῖνα εἶναι μεγάλη, καὶ ἡ ἀνάγκη μεγίστη καὶ ἐπικειμένη, μόλα ταῦτα προτείνω τὰς ἑξῆς τροπολογίας, διὰ νὰ δείξω πῶς καὶ γραμματικῶς ὀρθότερον καὶ κατ' ἔννοιαν ἀκριβέστερον (ἂν καλῶς ἐνόησα τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου) ἠδύναντο νὰ συνταχθῶσιν αἱ διατάξεις αὐτοῦ.

Τροπολογίαι τινὲς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τῆς χορηγήσεως 30,000 κοιλῶν καρπῶν κλπ.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ πιστώσει, συνεπείᾳ Β. Διατάγματος, μέχρι τριάκοντα χιλιάδων κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐκ τῶν ἐν ταῖς δημοσίαις ἀποθήκαις ὑπαρχόντων, εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους τοῦ βασιλείου, ὅσοι καλλιεργοῦντες γαῖας ἀγόνους φύσει ἀφόρων ἐπαρχιῶν περιέπεσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς παντελῆ στέρησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν καὶ πρὸς περαιτέρω καλλιέργειαν ἀναγκαίων καρπῶν, διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν γενικὴν καὶ ἔκτακτον ἀφορίαν τοῦ ἔτους τούτου, καὶ δὲν δύνανται ἄλλως νὰ προμηθεύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τοὺς ἀπολύτως ἀναγκαίους καρπούς.

Ἐὰν οἱ ὑπάρχοντες καρποὶ δὲν ἐπαρκῶσιν, ἢ ἐὰν ἡ μετακομιδὴ αὐτῶν καθίσταται, ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως, δύσκολος καὶ δαπανηρά, ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ συνδράμῃ τοὺς ἔχοντας τὴν ἀνωτέρω ἀνάγκην διὰ χρηματικῆς χορηγήσεως ἐντὸς τοῦ τεθέντος ὅρου τῶν 30,000 κοιλῶν.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ δημόσιοι καρποὶ θέλουσιν ὑπολογισθῆ εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυόντων δεκαπενθημέρων πρωτοκόλλων τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν, καὶ θέλουσι διανεμηθῆ εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν μεγίστην ἀπόλυτον ἀνάγκην πολίτας διὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων τῶν οἰκείων ἑκάστου δήμων, καὶ ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει αὐτῶν.

Μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλουσι διανεμηθῆ καὶ αἱ χρηματικαὶ χορηγήσεις.

Ἄρθρ. 3. Τὸ ἀντίτιμον τῶν ἐπὶ πιστώσει παραχωρηθησομένων καρπῶν, ὡς καὶ αἱ χρηματικαὶ χορηγήσεις θέλουσι κτλ. (ὡς εἰς τὸ νομοσχέδιον).

Ἄρθρ. 4. Αἱ αἰτήσεις, ὡς καὶ τὰ περὶ παραλαβῆς τῶν καρπῶν καὶ τῶν χρηματικῶν χορηγήσεων ἔγγραφα θέλουσι κτλ. (ὡς εἰς τὸ νομοσχέδιον) κτλ. ὁμοίως (ὡς εἰς τὸ νομοσχέδιον).

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Γερουσιαστὴς
Γ. ΨΥΛΛΑΣ.

Λάβετε ὑπ' ὄψιν τὴν τροπολογίαν μου ταύτην καὶ ἀναπολήσατε τὰς ὁποίας ἔκαμα παρατηρήσεις λαλῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ νομοσχέδιον λέγει, « ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον νὰ χορηγήσῃ ἐπὶ πιστώσει μέχρι τριάκοντα χιλιάδων κοιλῶν διαφόρων καρπῶν ἐκ τῶν εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας ὑπαρχόντων, εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους τοῦ βασιλείου, ὅσοι στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένων καρπῶν· » ὁ ὅρος οὗτος « ὅσοι στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων μέσων πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένων καρπῶν » εἶναι ὅλως κενός, καὶ ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ εἰς τὸν ἐν τῇ τροπολογίᾳ μου ἀναφερόμενον « ὅσοι καλλιεργοῦντες γαίας ἀγόνους φύσει ἀφόρων ἐπαρχιῶν περιέπεσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς παντελῆ στέρησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, καὶ πρὸς περαιτέρω καλλιέργειαν ἀναγκαίων καρπῶν, διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν γενικὴν καὶ ἔκτακτον ἀφορίαν τοῦ ἔτους τούτου, καὶ δὲν δύνανται ἄλλως νὰ προμηθεύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τοὺς ἀπολύτως ἀναγκαίους καρπούς, » διότι ἄλλως ἡ χορήγησις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐπιδαψιλευθῇ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὅσα περιέπεσαν εἰς παντελῆ στέρησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ἀφορίαν· ἤγουν διὰ νὰ εἶναι ἀναγκαία ἡ διευκρίνισις τῆς φράσεως τοῦ νομοσχεδίου « ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων καρπῶν » διὰ τῆς φράσεως τὴν ὁποίαν περιέχει ἡ τροπολογία μου « πρὸς σπορὰν καὶ τροφὴν » διότι ἄλλως 30,000 κοιλὰ δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ βασιλείου, ὅπου πολλοὶ ἴσως στεροῦνται τῶν ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένων καρπῶν, δι' ὀκνηρίαν ἢ ἀσωτείαν, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ἀφορίαν· ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦτο οὗτος, διὰ νὰ ῥυθμίσωμεν λοιπὸν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τὸν ὡρισμένον, καὶ διὰ νὰ γίνῃ χρήσιμος ἡ χορήγησις αὕτη, προέτεινα τὴν τροπολογίαν, ἀντὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀτοπημάτων τὰ ὁποῖα ὑπέδειξα, δὲν εἶναι καλὸν ἀκόμη καὶ διὰ τὴν φράσιν « καὶ αἵτινες ὑπέβαλον ἢ θέλουσιν ὑποβάλει τοιαύτας αἰτήσεις· » διότι διὰ τῆς φράσεως ταύτης ἡ Κυβέρνησις θέλει ἀναγκασθῆν νὰ περιποιηθῇ πολλούς, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θέλει γίνει οὐδεμία ὠφέλεια.

Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐδαφίου ϛ' τοῦ 1 ἄρθρου τὸ ἐδάφιον ϛ' τῆς τροπολογίας μου εἶναι προτιμητέον, διότι δι' αὐτοῦ ἡ Κυβέρνησις ἀποφεύγει τοὺς περιδρόμους εἰς τοὺς ὁποίους τὴν θέτει τὸ τοῦ νομοσχεδίου· ἡ Κυβέρνησις ὡς ἔχει τὸ νομοσχέδιον κινδυνεύει νὰ γίνῃ ἔμπορος φροντίσουσα περὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ μεταχομίσεως καρπῶν, ἐν ᾧ κατὰ τὴν τροπολογίαν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπορεύγει τὰς δυσχερείας καὶ περιπλοκὰς συντρέχουσα τοὺς ἔχοντας τὴν ἀνάγκην διὰ χρηματικῆς χορηγήσεως, ἐντὸς τοῦ τεθέντος ὅρου τῶν 30,000 κοιλῶν, καὶ ὁ πτωχὸς κάτοικος μὲ μὲ τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς αὐτὸν χρηματικὴν χορήγησιν δύναται νὰ ἀγοράσῃ σῖτον, ἢ κριθὴν, ἢ καλαμβόκιον, κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ τὸ συμφέρον αὐτῷ. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀνάπτυξιν τῆς τροπολογίας μου ἐπὶ τῶν δύω ἐδαφίων τοῦ ἀ. ἄρθρου, ὅταν δὲ ῥθάσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν λοιπῶν ἄρθρων θέλω κάμει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐρ' ἑκάστου τροπολογίας μου. Δὲν κρίνω ὅμως ἄπω σκοποῦ νὰ ἐπαναλάβω καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι πρὸ μικροῦ εἶπον· ὅτι δηλαδὴ εἶναι δύσκολον νὰ ἀπορασισθῇ ἤδη τὸ ὀρθώτερον τῶν δύω νομοσχεδίων, ἕνεκα τοῦ κατεπείγοντος, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπισείεται πανταχόθεν· ὀφείλω ὅμως νὰ κάμω τὴν τροπολογίαν μου καὶ νὰ τὴν ἀναπτύξω διότι ἴσως ἡ ἀνάπτυξις ταύτης θέλει χρησιμεύσει εἰς τὴν εὐκολωτέραν καὶ δικαιοτέραν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου.

Δὲν παραδέχομαι, ἀντέταξεν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, τὴν τροπολογίαν τοῦ Κ. Ψύλλα, καὶ θεωρῶ καταλληλοτέραν τὴν φράσιν τοῦ νομοσχεδίου « πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένων καρπῶν » ἀπὸ τὴν φράσιν τὴν ὁποίαν θέλει ὁ Κ. Γερουσιαστὴς διὰ τῆς τροπολογίας του « πρὸς τροφὴν ἢ σπορὰν ἀπαιτουμένων καρπῶν, » ἀφ' οὗ ὁ ἴδιος ὡμολόγησεν ὅτι διὰ τῆς λέξεως « ἀπαραιτήτως » δὲν ἐννοεῖται εἰμὴ τὸ « πρὸς τροφὴν ἢ σπορὰν » διὰ τί νὰ μὴ διατηρήσωμεν τὴν γενικωτέραν λέξιν ἣν ἔχει τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ νὰ θέσωμεν ῥητῶς καὶ διακεκριμένως τὰς δύω λέξεις τῆς τροπολογίας του; ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ϛ' ἐδάφιον τῆς τροπολογίας τοῦ νὰ δίδῃ ἡ Κυβέρνησις κατ' ἀναλογίαν χρήματα, καὶ τοῦτο δὲν θεωρῶ καλὸν, διότι τί νὰ κάμῃ ὁ πτωχὸς κάτοικος τὰς δέκα ἢ δώδεκα ἀναλογούσας αὐτῷ δραχμὰς, ἀφ' οὗ δὲν ὑπάρχουσι καρποὶ ἐν τῷ τόπῳ του πρὸς ἀγοράν; συμφέρει αὐτῷ νὰ διευθυνθῇ εἰς ἄλλον τόπον, πολλάκις μάλιστα ἀποιεμακρυσμένον, διὰ νὰ ἀγοράσῃ 10 ἢ 12 δραχμῶν σῖτον;

Ἐξ ὅσων ἤκουσα, καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἐὰν πρέπῃ νὰ πιστεύσωμεν αὐτὴν, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παναγόπουλος, συνάγεται ὅτι αἱ 30,000 κοιλὰ διαφόρων καρπῶν δὲν θέλουσιν ἐπαρκέσει εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀφορίας ἐπισυμβᾶσαν εἰς πολλὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους σιτοδείαν, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον, ὡς διεβεβαίωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, 10,000

κοιλὰ ἐδόθησαν πρὸ καιροῦ δυνάμει τοῦ περὶ φορολογίας νόμου, λόγῳ σπορᾶς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχον νὰ λάωσι φορολογίαν, αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι πρὸς παραχώρησιν 20,000 ἀπέναντι τῆς μεγίστης ἀνάγκης τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐκθέτει, καὶ τοῦ ὑπολειπομένου μέχρι τῆς νέας συγκομιδῆς χρόνου εἶναι ποσὸν ἀσήμαντον, δυνάμενον ἄλλως νὰ διεγείρῃ δίκαια παράπονα καὶ ἀντιζηλίας, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δὲν θέλει ἐπαρκέσει εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας, ἀλλ' αἱ μὲν θέλουσι λάβει, αἱ δὲ οὔ, προτείνω τὴν προσθήκην εἰς τὸ νομοσχέδιον 20,000 εἰσέτι κοιλῶν, τοὐτέστι προτείνω νὰ ψηφίσωμεν 50,000 κοιλὰ ἀντὶ τῶν 30,000, τὰ ὁποῖα ὁρίζει τὸ νομοσχέδιον, διὰ νὰ δυνηθῶμεν οὕτω νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν, τὰς ὁποίας ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει του, διότι ἴσως δὲν εἶχον εἰσέτι ἀναφερθῆν, ἀλλ' αἵτινες ὅσον οὔπω θέλουσι προσρύγει εἰς τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος φρονῶ, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο, ἂν δὲ ἀναφανῇ ἀνάγκη, τότε τὸ ὑπουργεῖον θέλει σπεύσει νὰ ζητήσῃ νέαν χορήγησιν.

Ἐνταῦθα παραιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρ. συζητήσεως, ἐπειδὴ ὁ μὲν Κύριος Ψύλλας ἀπέσυρε τὴν τροπολογίαν του, οὐδεὶς δὲ ἕτερος ὑπεστήριξε κατὰ τὸν κανονισμὸν τὴν τοῦ Κ. Πονηροπούλου, ἡ Γερουσία κατὰ συνέπειαν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν αὐτάς, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο διὰ χειροτονίας τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορουμένου δὲ τοῦ συνόλου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐπειδὴ τὸ σῶμα δὲν ἦτο πλῆρες, ἐνὸς δέοντος, ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίαν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἰ. Παξιμάδης.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Φεβρουαρίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 36 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀν. Δεληγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν γραμματέων κωλυομένου, τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀδὰμ Δούκαν, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα, ἐπικυροῦνται.

Προτίθεται μετὰ ταῦτα εἰς ψηφοφορίαν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως 30,000 κοιλῶν διαφόρων καρπῶν, ὅπερ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χαντζίσκου καὶ Ι. Οἰκονόμου, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 38 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως 30,000 κοιλῶν καρπῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀθαν. Ἀϊδωρίκης	Ν
Ἀναγν. Δεληγιάννης	Ν	Γεώρ. Δαρειώτης	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Κωνστ. Κανάρης	
Λάμπρος Νάκος	Ν	Τσαντεάκης Γρηγοράκης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλ. Παππαπολίτης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πονηρόπουλος	Ν	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Νικ. Πρασακάκης		Δημ. Πλαπούτας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἰω. Στάϊκος	
Ριζάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Νικ. Χρυσόγελος	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ν	Δημ. Χρηστίδης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου		Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ν

Χατσῆ Χρῆστος	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Κων. Προβιλέγγιος			

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἔχει, ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 22 Φεβρουαρίου 1852.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως τὸ ὑπ' ἀριθ. 740 καὶ ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου 1842 ἔγγραφον τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Γερουσίας, δι' οὗ εἰδοποιεῖ τὸ Σῶμα, ὅτι συμφώνως μὲ τὴν ὑπὸ τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ά τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐκφρασθεῖσαν εὐχήν, ἵνα πληροφορηθῇ τὰ ὀνόματα τῶν πλοιάρχων τῶν τριῶν Ὁλλανδικῶν πλοίων, ἅτινα τὸν Ἰούλιον τοῦ 1821 προσέφερον ἄσυλον εἰς τοὺς φυγάδας Ἕλληνας, εὑρισκόμενα εἰς Πειραιᾶ, καὶ διέσωσαν αὐτοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας των ἀπὸ τὸν μέγαν ἐπικείμενον κίνδυνον, ἔσπευσε νὰ προστρέξῃ εἰς αὐτὴν τὴν κυβέρνησιν τῶν Κάτω Χωρῶν, ζητήσας τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας παρ' αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τούτῳ παρακαλέσας τὸν ἐν Παρισίοις Πρέσβυν Κ. Α. Μαυροκορδάτον νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν ἐκεῖσε Πρέσβυν τῶν Κάτω Χωρῶν τὴν εὐχὴν τῆς Γερουσίας, καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως· ὅτι ὁ Μαυροκορδάτος ἐξεπλήρωσε τὴν παραγγελίαν του ταύτην, ὁ δὲ ἐν Παρισίοις Πρέσβυς τῶν Κάτω Χωρῶν, ἐκτιμῶν τὸ εὐγενὲς αἴσθημα ὅθεν ἐπήγασεν ἡ αἴτησις, παρεδέχθη αὐτὴν προθύμως· ἀλλ' ὅτι ἅπασαι αἱ πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος πλοιάρχων καταβληθεῖσαι προσπάθειαι ὑπὸ τῆς Ὁλλανδικῆς Κυβερνήσεως ἀπέβησαν δυστυχῶς ἀτελεσφόρητοι, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ Κ. Μαυροκορδάτος ἀπευθύνθη πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὸν ἐν Παρισίοις Πρέσβυν τοῦ Βελγίου, διότι τότε τὸ Βέλγιον ἀπετέλει μέρος τοῦ Βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν, καὶ πιθανώτατον ἐπομένως τὰ πλοῖα καὶ οἱ πλοίαρχοι ν' ἀνῆκον εἰς λιμένας κειμένους σήμερον ἐντὸς τοῦ Βελγικοῦ Βασιλείου.

Ἀνεγνώσθησαν ἐπίσης καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ τοῦ ὑπουργοῦ δύω ἔγκλειστα ἀ) ἀντίγραφον ἐγγράφου ὑπ' ἀρ. 184 καὶ ἡμερομηνίαν 24 Ἰανουαρίου (5 Φεβρουαρίου) 1852 ἐκ Παρισίων πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, δι' οὗ οὗτος γνωστοποιεῖ τὰς ἐνεργείας του ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· καὶ β') μετάφρασιν τῆς πρὸς τὸν Κ. Μαυροκορδάτον διευθυνθείσης ἐπιστολῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου Βαρόνου Φάγελ πρέσβεως τῶν Κάτω Χωρῶν ἐν Παρισίοις.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν εἰρημένων τριῶν ἐγγράφων, ὁ πρότεινας τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐχῆς πρὸς τοὺς Ὁλλανδοὺς πλοιάρχους

Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας παρετήρησεν ὅτι ἐπειδὴ ἂν καὶ ὁ λαὸς ἐθεώρει ὡς Ὁλλανδοὺς τοὺς πλοιάρχους ἐκείνους, πιθανὸν νὰ ἦσαν Ἀμβούργιοι, προτείνει εἰς ἀποτυχίαν τοῦ νὰ πληροφορηθῇ τὰ ὀνόματα ταῦτα καὶ ἐν Βελγίῳ ἵνα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀναζητήσῃ καὶ εἰς Ἀμβοῦργον.

Ἀκολούθως ἀναγινώσκεται ἡ ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1852 ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Λοταρᾶ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Γερουσίας δι' ἧς εἰδοποιεῖ τὸ Σῶμα ὅτι κατὰ Βασιλικὴν ἀπόφασιν ἐξαποστέλλεται ἐκτάκτως εἰς τοὺς νομοὺς Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν, κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἀνέφερον ὅτι ἦσαν ἀληθῆ ὅσα ἐν τῇ ἐκθέσει της ἔγραψεν ἡ ἐπὶ τοῦ περὶ ἐφορειῶν νομοσχεδίου ἐπιτροπή, ὅτι δηλ. κατὰ τὰ νέα νομοσχέδια τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας περὶ ἐφορειῶν, ταμείων καὶ λογιστηρίου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, αὐξάνουσι τὰ ἔξοδα ἐτησίως εἰς δραχ. 400,000 περίπου, καὶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς εὑρίσκεται εἰς μεγάλην ἀπάτην, καὶ ὄχι ἡ ἐπιτροπή, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1852 τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ Κ. ὑπουργὸς καθυπέβαλεν εἰς τὴν Βουλήν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κ. ὑπουργὸς μὲ προυκάλεσεν εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν νὰ καθυποβάλω σημείωσιν ἀποδεικνύουσαν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ, τὴν αὔξησιν τῶν ἐξόδων μας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἔλλειμμα πραγματικὸν, συνέταξα σημείωσιν τοιαύτην ἀρυομένην ἐξ αὐτοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852, ἐξ ἧς καταφαίνεται ἡ ἀλήθεια. Ταύτην θέλω σᾶς ἀναγνώσει καὶ θέλω παρακαταθέσει εἰς τὸ γραφεῖον· (ἐνταῦθα ἀνέγνω τὴν σημείωσιν τὴν ὁποίαν καὶ παρακατέθηκεν ἔχουσαν οὕτω).

«Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐσυζητεῖτο εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ ἐπὶ τῶν ἐφορειῶν νόμος, ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ἀνέφερεν, ὅτι κατὰ τὰ νέα νομοσχέδια τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἤτοι τῶν ἐφορειῶν, τῶν ταμείων, τοῦ Λογιστηρίου, συμπεριλαμβανομένου καὶ ἐκείνου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ἀναβαίνει τὸ ποσὸν τῆς αὐξήσεως τῶν ἐτησίων ἐξόδων εἰς δρ. 400,000 περίπου, ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς ἀντικρούων εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ περιέπεσεν εἰς μεγάλην ἀπάτην κτλ. Ἰδού, ὡς κατωτέρω, ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων.

Παραβολὴ ἐξόδων μεταξὺ τῶν δύω ἐτῶν, ἤτοι τοῦ 1851 καὶ 1852 εἰς ἣν ἐμπεριέχονται τὰ ἔξοδα τῶν νέων νομοσχεδίων, ἤτοι τῶν ἐφορειῶν, τῶν ταμείων, τοῦ Λογιστηρίου καὶ τοῦ Ἐλεγ. Συνεδρίου κατὰ τοὺς ῥηθέντας προϋπολογισμούς.

	Κατά τὸν προυπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1851	Κατὰ τὸν προυπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1852	Διαφορὰ ἐπὶ πλέον
Κεντρικὴ ὑπηρεσία μετὰ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου δρ. .	104,520	134,700	30,180
Ἀφαιροῦνται τοῦ γενικοῦ γραμματέως, ὡς μὴ ὑπάρχοντος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1851 καὶ διωρισθέντος μετὰ ταῦτα κατὰ τὸν προϋπάρχοντα νόμον δρ.		4,800	4,800
		129,900	25,380
Οἰκονομικοὶ ἔφοροι . . .	118,060	207,160	89,100
Ταμεῖα	130,570	384,850	254280
Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον . .	88,570	114,710	26,200
			394,960

Προστίθενται, ὡς ἀνέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ, ὅσα φέρει ὁ ἀνώτατος ὅρος κατὰ τὸν ἐπιψηφισθέντα νόμον, τὰ τῶν γραμματέων, τῶν πρωτοκαλλιστῶν καὶ τῶν γραφέων τῶν ἐφορειῶν, τοὺς ὁποίους σημειοῖ ὁ ὑπουργὸς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1852** κατὰ τὸν κατώτατον ὅρον διὰ νὰ μὴ φαίνηται μεγάλον τὸ ποσὸν τῆς αὐξήσεως. Ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τῆς ἐδπηρίας τῶν ἐφόρων, καὶ μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δραχ. 5,000 αἱ ὁποῖαι εἰσὶ σημειωμέναι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1852** ὡς ἐνδεχόμενα ἔξοδα . . . . . δρ. **11,720**

ποσὸν ὅμοιον μὲ τὸ ἀναφερθὲν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας . . . . . δρ. **406,680**

Παρατηρητέον ὅτι, εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὁ κύριος ὑπουργὸς περὶ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου, ἀνέφερεν ὅτι μόνον **11,000** δραχ. εἶναι ἡ αὔξησις τῶν ἐξόδων, καὶ ἤδη παρουσιάζονται δραχ. **22,520** συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ἐνέφερεν εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὅτι, κατὰ τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ νομοσχεδίου τῶν ἐφορειῶν, αὐξάνουσι τὰ ἐτήσια ἔξοδα κατὰ δραχ. **109,100**, ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσι δραχ. **4,320** τῶν ἐφόρων τῆς Λακωνίας ὡς περιττῶν διὰ τὸ ἀφορολόγητον αὐτῆς, ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ ψεύσῃ τὴν ἐπιτροπὴν λέγων, ὅτι κατὰ μὲν τὸν κατώτατον ὅρον τοῦ νομοσχεδίου, ἡ αὔξησις τῶν ἐξόδων ἀναβαίνει εἰς δρ. **69,020**,

κατὰ δὲ τὸν ἀνώτατον εἰς δραχ. **76,700**. Ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα τί δεικνύει τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἡ ὡς ἀνωτέρω διαφορὰ ἐπὶ πλέον ἦτοι ἡ αὔξησις τῶν ἐξόδων τῶν ἐφορειῶν κατὰ τοὺς προϋπολογισμοὺς δραχ. **89,100** προστίθενται τὰ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου κατὰ τὸν ἐπιψηφισθέντα νόμον, ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς θέτει τὸν κατώτατον ὅρον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερομένους λόγους.

μισθὸς 2 γραμματέων γ'. τάξεως, διότι ὁ νόμος φέρει **20** ὁ δὲ προϋπολογισμὸς **18**, ἡ διαφορὰ . . . . . δρ.	2,400	
ὁ νόμος δίδει εἰς τοὺς **8** πρωτοκαλλιστὰς μηνιαῖον μισθὸν δραχ. **80** ἢ **100** καὶ εἰς τοὺς **5** πρωτοκολλιστὰς δραχ. **70** ἢ **80**, ὁ δὲ προϋπολογισμὸς φέρει τὸν κατώτατον ὅρον καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ, ἡ διαφορὰ	2,520	
ὁ νόμος προσδιορίζει γραφεῖς α'. τάξεως **8** ἢ **16** καὶ μισθοδοσίαν δρ. **60** ἢ **70**, β'. τάξεως γραφεῖς **5** ἢ **10**, καὶ μισθοδοσίαν δρ. **50** ἢ **60**, ὁ δὲ προϋπολογισμὸς φέρει τὸν κατώτατον ὅρον καὶ εἰς τὰ πρόσωπα καὶ εἰς τὴν μισθοδοσίαν, ἡ διαφορὰ αὐτῶν	11,880	
ὅλα πρακτικὰ ἔξοδα ὅλων τῶν ἐφόρων τὰ ὁποῖα δίδει ὁ νόμος, ὡς ἔγγιστα . δραχ.	8,200	
	25,000	20,000
ἀφαιροῦνται ὅσα περιέχει προϋπολογισμὸς τοῦ **1852** ὡς ἐνδεχόμενα ἀπέναντι αὐτῶν	5,000	
ποσὸν ὅμοιον μὲ τὸ ἀναφερθὲν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας . . . . δρ.		109,100

Ὅτε ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν Γερουσίαν τοὺς πίνακας τῶν εσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἔτους **1850**, τὸν ἀπέδειξα ὁ ἴδιος ἐγὼ ὅτι κατὰ τοὺς πίνακάς του προκύπτει ἔλλειμμα ἐκ δραχμῶν **2,900,000** ἀφοῦ ἀφαιρεθῶσιν ὅσα εἰσπράττονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ὁ δὲ κύριος ὑπουργὸς θέλων νὰ μὲ ψεύσῃ εἶπε, ὅτι οὐχὶ μόνον δὲν εἶναι ἔλλειμμα, ἀλλ' ὑπάρχει περίσσευμα ἐκ δρ. **2,500,000**· ἂς εὐαρεστηθῇ ἤδη ὁ κύριος ὑπουργὸς ὅτε ἔκλεισαν τὰ βιβλία τῶν εἰσπράξεων ἀπὸ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον **1851**, νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἀληθῆ σημείωσιν τῶν ὅσων εἰσέπραξεν ἐκ τῶν προϊόν-

των τοῦ ἔτους 1850 καὶ θέλω ἀποδείξει μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος, ὅτι παραβαλλομένων τῶν ἐσόδων ἐκτῶν προϊόντων τοῦ ἔτους 1850 μὲ τὰ ἔξοδα τοῦ ἰδίου ἔτους ὅπως εἶναι σημειωμένα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρακύπτει πραγματικὸν ἔλλειμμα περισσότερον τῶν δραχμῶν 2,900,000 τὰς ὁποίας τότε ἀνέφερον καὶ ὁ ὑπουργὸς ἔψευσε, καὶ αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ἀπὸ ὑπαρχούσας δαπάνας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πραγματοποιημένας, καὶ ἀπὸ εἰσπράξεις καθυστερημάτων τῶν παρελθόντων ἐτῶν· αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα περὶ τῶν ὁποίων μᾶς λέγει πολλάκις ὁ κύριος ὑπουργὸς ὅτι, ὅσα μᾶς ἀναφέρει θὰ γένωσι πράγματα.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἐκφρασθὲν παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἡ προερχομένη αὔξησις ἀπὸ τὰ νέα νομοσχέδιά του θέλει χρησιμεύσει ὡς παραγωγὸς σημαντικῶν ὠφελειῶν, θέλω ἀποδείξει εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ εἰς τὴν Βουλὴν εἰσαχθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852 ὅλον τὸ ἐναντίον, ὅπερ ἀποδεικνύεται εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν προϋπολογισμόν· ἄρα ὁ καρπὸς τῶν ὁποίων ἔφερον τὰ μνησθέντα νέα ὀργανικὰ νομοσχέδια εἶναι, ἡ ζημία τοῦ δημοσίου ἀνὰ δρ. 400,000 κατ' ἔτος, ἡ προξενηθεῖσα οὐ μικρὰ σύγχυσις μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Γερουσίας, ἡ προσθήκη δέκα νέων Γερουσιαστων κτλ. κτλ. Τὴν 28 Φεβρουαρίου 1852 »

Ἴσως, ἐπῆνεγκεν ἕτερος τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, καταλληλότερον ἦτο νὰ καθυποβληθῇ ἡ σημείωσις αὕτη κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κ. Μαγγίνας καθυπέβαλε ταύτην ἤδη, προτείνω τὴν παρακατάθεσιν ταύτης εἰς τὸ γραφεῖον. Ἑτέρων δὲ προτεινόντων τὴν διεύθυνσιν ταύτης πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἵνα λάβῃ γνῶσιν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡς ἐνδιαφερόμενος· ἄλλων δὲ παρατηρούντων ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας θέλει μάθει καὶ ἄλλοθεν καὶ ἐκ τοῦ συναδέλφου του, αὐτοῦ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ παρόντος, ὅτι ἐδόθη τοιαύτη σημείωσις, καὶ ἂν ἐνδιαφέρηται νὰ πληροφορηθῇ περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, θέλει φροντίσει νὰ περιέλθῃ ταύτης ἀντίγραφον εἰς χεῖράς του. Ἀπεφασίσθη νὰ παρακατατεθῇ ἡ σημείωσις αὕτη ἐν τῷ γραφείῳ.

Τῇ ἀπαγγελίᾳ μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου, προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς. Ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς περιλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 1. ἀναφορᾶς καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν ὅτι ἡ ἀναφερομένη χήρα τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τῆς φάλαγγος Λαγουμτζῆ ἐξαιτεῖται νὰ

συμπράξῃ ἡ Γερουσία τὸ κατὰ δύναμιν, ἵνα τῇ χορηγηθῇ μηνιαία σύνταξις, ἀνάλογος τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκογενείας της· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ὀρθῶς ποιοῦσα, δὲν ἐγνωμοδότησεν ἁπλῶς νὰ διευθυνθῇ αὕτη εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλὰ νὰ συστηθῇ. Ἡ ἀναφορά της περιέχει αἴτησιν, ἥτις δὲν δύναται ν' ἀποφασισθῇ ἀπὸ ἡμᾶς, αἰτεῖται σύνταξιν, ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύει εἰς ἡμᾶς τὰ νομοθετικὰ Σώματα νὰ προτείνωμεν συντάξεις, δυνάμεθα ὅμως νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὅστις μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ προτείνωμεν συντάξεις, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἔχω διαφορετικὴν περὶ συντάξεων γνώμην, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐξέφρασα, καὶ ἥτις μὲ ἐμποδίζει ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπερσυστήσω εἰς τὸ ὑπουργεῖον δι' ἓν ἄτομον σύνταξιν. Εἶπον καὶ ἐπανέλαβον πολλάκις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ καθυποβάλῃ νόμον ἐν γένει περὶ συντάξεων· ἐμποδίζομαι λοιπὸν ἀπὸ τοῦτο νὰ ζητῶ διὰ ἄτομα συντάξεις ἰδίως. Ὑπενθυμίζω δὲ καὶ πάλιν τὴν Κυβέρνησιν, ἂν καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ δὲν ἀντιπροσωπεύονται παρ' οὐδενὸς τῶν μελῶν της, νὰ φροντίσῃ νὰ συντάξῃ καὶ καθυποβάλῃ γενικὸν περὶ συντάξεων νόμον, διότι τότε θὰ εὐκολυνθῇ ἡ ἐργασία μας, θὰ ἔχωμεν μόνον τὴν οὐσιαστικὴν ἐργασίαν, ἂν τὸ δεῖνα ἄτομον ἔχῃ τὰ προσόντα ἢ δικαιώματα ἐν ᾧ σήμερον πᾶς τις, ὅστις καὶ μακρόθεν, καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ συνέτρεξε, ζητεῖ συντάξεις καὶ περιθάλψεις· καὶ ταῦτα μὲν λέγω ὑπαινιττόμενος χήρας, ὀρφανὰ καὶ ἀγωνιστάς, οἵτινες λαμβάνουσιν ὡς συντάξεις ποσὰ ἀσήμαντα καὶ μηδαμινά, ὅσα καὶ ἰδιώτης ἠδύνατο νὰ τοὺς χορηγῇ, καὶ οὐχὶ Κυβέρνησις, ἀλλ' ἐν γένει λαλῶν ἀναφέρω ταῦτα. Γνωρίζω ἄνδρα ἀκροτηριασθέντα κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, οἰκογενειάρχην, καὶ ἀνίκανον, λαμβάνοντα 23 δραχμῶν σύνταξιν, ἐν ᾧ ἄλλοι χωρὶς νὰ εὑρίσκωνται εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν λαμβάνουσι 200, 300 καὶ 400 δραχμὰς κατὰ μῆνα. Ἐπανερχόμενος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, συνιστῶ νὰ ληφθῇ πρόνοια ὅσον τάχος περὶ τῆς χήρας ταύτης· καὶ σᾶς παρακαλῶ ἀ ἐχθῆτε διὰ νὰ εἰπω ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ συζύγου αὐτῆς Λαγουμτζῆ. Ἀγνοῶ, δὲν γνωρίζω θετικῶς, πόθεν οὗτος κατήγετο, συμπεραίνω ὅμως, ὅτι ἦτο Ἠπειρώτης. Ἅμα ἤχησεν ἡ σάλπιγξ τῆς ἐλευθερίας ἔδραμεν ἀμέσως εἰς τὸν ἀγῶνα, ὑπηρετῶν καθ' ὅλην τὴν μακρὰν αὐτοῦ διάρκειαν μὲ ἀκραιφνῆ πατριωτισμόν, ἀπαράμιλλον εὐπείθειαν, παρθενικὴν αἰδῶ καὶ χαρακτῆρα ἐκ τῶν μᾶλλον ἠπίων, ἐναντίον τοῦ ἐξω, ἀγνοῶ, ἢ φύσει ἀγερώχου,

καὶ ἂν μὲ συγχωρηθῇ ἡ φράσις, ἀγρίου χαρακτῆρος τῶν Ἠπειρωτῶν· γνωρίζω αὐτὸς ἐγὼ τὸν πατριωτισμόν του, διότι ἔχω δείγματα αὐτοῦ ἐκ αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ. Κατὰ πρῶτον συνετέλεσεν ὑπέρπολυ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἕνεκα τῆς ειδικότητός του, καταδεικνυομένης ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος τὸ ὁποῖον φέρει, κινδυνεύων διπλοῦν κίνδυνον, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἦσαν πλησιέστατοι εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τοὺς βράχους καὶ τὰς πέτρας τὰς ὁποίας ἐκίνει, τοὺς ὑπονόμους παρασκευάζων· ἐγὼ αὐτὸς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὸν εἶδον ἐν ᾧ ἤνοιγεν ὑπόνομον ὑπὸ τὸν προμαχῶνα τῆς Ἀκροπόλεως, ὅτι ἐκινδύνευσε νὰ κατασυντριβῇ ὑπὸ βόμβας κατασκοπευθείσης κατ' αὐτοῦ. Μικρὸν ἔπειτα προστκλήθη καὶ μετέβη εἰς Μεσολόγγιον, ἀφοῦ δὲ καὶ ἐκεῖ προσέφερε τὴν ὑπηρεσίαν του, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν πολιορκίαν Ἀθηνῶν, ὄχι ὅμως διὰ νὰ πολιορκήσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ πολιορκηθῇ, ἐκεῖ δὲ ἠργάζετο μέχρι τῆς καταπτορᾶς τῆς φρουρᾶς, ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Ἰδού, κύριοι Γερουσιασταί, ὠφείλετε νὰ δικαιώσητε τὰς χήρας τῶν πεσόντων εἰς τὰς μάχας πρώτης τάξεως ἀγωνιστῶν, ἡ ἀναφερομένη χήρα Λαγουμτζῆ πρέπει νὰ ἐπισύρῃ τὴν συμπάθειαν ὑμῶν, διότι κατέχει τὴν τάξιν ταύτην, ἂν καὶ δὲν ἔπεσεν ὁ σύζυγος αὐτῆς εἰς τὴν μάχην, ἂν καὶ δὲν ἐτάφη εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ἦτο ὅμως σχεδὸν πάντοτε ἐνταφιασμένος διὰ τὴν ἐργασίαν του ὡς ὑπονομοποιός.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Β Χρηστακόπουλος εἶπεν· εἶμαι σύμφωνος ἐντελῶς πρὸς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν τοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῆς ἀναφερομένης χήρας· νομίζω ὅμως ὅτι καὶ ἡ διεύθυνσις τῆς ἀναφορᾶς ταύτης πρὸς τὸ ὑπουργεῖον θέλει καταλάβει τὸν αὐτὸν τόπον μὲ τὰς προηγουμένας, καὶ ἡ τύχη τῆς συστάσεως ταύτης θέλει εἶσθαι ἡ αὐτὴ πρὸς τὰς προηγουμένας ὁμοίας φύσεως. ἐν ἄλλαις λέξεσιν καὶ ἡ σύστασις ταύτης εἶναι ματαία, ὡς ἦσαν μάταιαι ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε παρὰ τῆς Γερουσίας γενόμεναι συστάσεις ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων. Ἐφ' ὅσον ἡ κυβέρνησις δὲν συστήσῃ ἐπιτροπὴν ἐκκαθαρίσουσαν τὸ ἀντικείμενον τῶν συντάξεων, οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια γίνεται, αἱ δὲ συστάσεις τῆς Γερουσίας εἶναι τύπος μάταιος καὶ ἀτελεσφόρητος. Ὑπάρχουσι χῆραι καὶ ὀρφανὰ διασήμων ἀγωνιστῶν, στερούμεναι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ἐνῷ ἄλλαι οὐδὲν ἴσως δικαίωμα ἔχουσαι ἐντρυφῶσιν. Ἡ χήρα τοῦ Θεοδώρου Δελιγιάννη, τοῦ μεγάλου καὶ περιφήμου ἐκείνου

Θεοδώρου, τοῦ σραγιασθέντος διὰ τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν, εἶναι ἐγκαταλελειμμένη καὶ λιμώττουσα, ἀποβληθέντος ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ τέκνου της, ἀπὸ τὴν μικρὰν μισθοδοσίαν τοῦ ὁποίου ἐπορίζετο τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἐνῷ παρεισέρρυσαν εἰς τὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων ἄνθρωποι ἐλάχιστον ἢ οὐδὲν δικαίωμα ἔχοντες εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ περίθαλψιν τοῦ ἔθνους. Ἄλλως τε, κύριοι! ἐζητήσαμέν ποτε ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς πληροφορίας περὶ τῶν ἐνεργειῶν των ἐπὶ τῶν διαφόρων συστάσεων τῆς Γερουσίας; ἢ μήπως νομίζομεν ἑαυτοὺς μὲν ἱκανοποιημένους, τοὺς δὲ ἀναφερομένους ἐπαρκουμένους εἰς τὰς δαψιλεῖς συστάσεις μας; Προτείνω ὅθεν νὰ μείνῃ ἡ ἐπὶ τῆς χήρας Λαγουμτζῆ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἔχει εἰς τὴν ἐκθεσιν, νὰ γίνῃ δὲ αἴτησις ἐπίμονος ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, φροντίσουσαν ὅσον τάχος περὶ τοῦ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν χορηγουμένων συντάξεων, ἀπόσπασμα δὲ τῶν σημερινῶν πρακτικῶν νὰ σταλῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Θεωρῶ, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Καρακατζάνης, ὅτι εἰς οὐδὲν θέλει χρησιμεύσει ὁ διορισμὸς ἐπιτροπῆς, πρὶν ἢ ἡ Κυβέρνησις καθυποβάλῃ νόμον, κανονίζοντα τὰ δικαιώματα ἢ προσόντα τῶν συνταξιούχων. Πρωθυπουργοῦντος τοῦ Κ. Κανάρη ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις νὰ συντάξῃ καὶ καθυποβάλῃ νόμον, ἀλλὰ εἰσέτι δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν της, καὶ αἱ προσδοκίαι τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Σώματος ἐψεύσθησαν. Κατὰ τὰ ἄλλα εἶμαι ἐντελῶς σύμφωνος πρός τε τοὺς προαγορεύσαντας καὶ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Δύο περίπου ἔτη, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης, γίνεται λόγος εἰς τὰς Βουλὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἀλλ' οὐδὲν ἀποτέλεσμα προῆλθεν. Ἤδη, ἐὰν θέλῃ τελεσφόρον τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην, ἂς ἀποφασίσῃ ὅτι οὔτε νομοσχέδιον, οὔτε προϋπολογισμὸν θέλει ἐπιψηφίσει πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, πρὶν τοῦτο παρουσιάσῃ εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα τὸν περὶ οὗ τόσον ἤδη λόγος γίνεται νόμον, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου τοσάκις ἄλλοτε ἐγένετο.

Προσέθηκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Β. Χρηστακόπουλος, ἔτι πρὸς, χωρὶς μακρύτερον ἐὰν θέλητε, κύριοι! Καθ' ἑκάστην τὸ ὑπουργεῖον μᾶς ἐπιφορτίζει μὲ νομοσχέδια ἐπὶ νομοσχεδίων, καὶ οὐδὲν νομοσχέδιον μᾶς παρουσιάζει περὶ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα τὰ διάφορα τῶν Ἐθνοσυνελεύσεων ψηφίσματα ὁρίζουσι, περὶ διανομῆς, ἐπὶ παραδείγματος, τῆς ἐθνικῆς γῆς, περὶ ἀποζη-

μιώσεως ἐν γένει, περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Αὐτὰ εἶναι, κύριοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει συμφέρον ὁλάκληρον τὸ ἔθνος.

Συμφωνῶ, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, πρὸς τοὺς προαγορεύσαντας, ἀλλὰ θέλω νὰ φθάσω καὶ εἰς ἀποτέλεσμα. Καὶ ἂν διορισθῇ ἡ προτεινομένη ἐπιτροπή, τὸ ἀποτέλεσμα, σᾶς τὸ διαβεβαιῶ ἐκ προοιμίων, θέλει εἶσθαι ὁποῖον εἶναι, καὶ οὐδεμία ἐλάττωσις θέλει ἐπενεχθῇ ἐπὶ τῶν χορηγουμένων συντάξεων. Ἅπαξ διωρίσθην μέλος μιᾶς τοιαύτης ἐπιτροπῆς· τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν μας ἦτο νὰ κρίνωμεν ὄχι περὶ τῶν ὅσοι ἤδη λαμβάνουσι συντάξεις, ἀλλὰ περὶ τῶν ὅσοι εἰς τὸ μέλλον θέλουσι λάβει. Τούτου ἕνεκα προτείνω ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Γερουσία νὰ ἐνεργήσῃ τὸ ἐπ' αὐτῇ, κατὰ τὸ, « ὃ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι· » δηλαδὴ ἡ Γερουσία συστάσεις δύναται νὰ κάμῃ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, καὶ συστάσεις προτείνω νὰ κάμωμεν.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἀπεράσισε νὰ τροποποιηθῇ ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἔχουσα οὕτω· « νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, » εἰς τὴν, ἵνα συστηθῇ καὶ διευθυνθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον μετὰ τοῦ ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως.

Ἀναγνώσθησαν ἀκολούθως αἱ ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. **2, 3, 4, 5, 6** καὶ **8** ἀναφορῶν γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, αἵτινες ἐγένοντο παραδεκταί.

Ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **10** ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τινὲς μὲν τῶν Κυρίων Γερουσιαρχῶν παρετήρησαν ὅτι αἱ θυσίαι, αἱ ἐκδουλεύσεις καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ πατρὸς τῆς ἀναφερομένης Σωτηροπούλου ἀπαρτίζουσι σειρὰν ὅλην ἱστορίας, ἀλλ' ἐπιλήψει αὐτοὺς ὁ χρόνος διηγουμένους ταύτης, περιορίζονται εἰς τὸ ἐνυπάρχον μέσον ἐν τῇ Γερουσίᾳ, τὴν σύστασιν δηλ. τῆς αἰτήσεως τῆς ἀναφερομένης πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, συμφώνως μὲ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καθόσον δὲν πρόκειται νὰ παναγυρίσωσι τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν διαφόρων ἀγωνιστῶν, ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν ὅτι, ἀφοῦ ἡ Γερουσία δὲν θέλει νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν διαφόρων ἄλλων μέσων, τὰ ὁποῖα ἔχει, καὶ τὰ ὁποῖα τῇ ὑπέδειξα ἄλλοτε, γενομένου λόγου περὶ τοῦ ἀτελεσφορήτου καὶ ματαίου τῶν συστάσεων τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, κωφεύουσαν εἰς τὰς ἐπανειλημένας καὶ ἐντόνους συστάσεις τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοιαύτης φύσεως ἀντικειμένων, ἂς μὴ δυσανασχετῶσι, παρακαλῶ, οἱ Κ.Κ. συνάδελφοί μου ἂν τινες ἐξ ἡμῶν

ἐκθέτομεν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου τὰ ἀνδραγαθήματα καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισαμένων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔπεσαν θύμα εἰς τὰς μάχας, ἐγκαταλιπόντες τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα των εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν καὶ ἀπελπισίαν σήμερον, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην παρά τινος περιθαλψιν, ὑψοῦντα γεράς φωνὰς καὶ ταράττοντα τὴν ἀνάπαυσιν τῶν πατέρων των, καὶ παροργίζοντα τὰς σκιὰς αὐτῶν διὰ τὴν προσγενομένην ἀδικίαν εἰς τὰ τέκνα τους· ῥίπτοντες ὀλίγους λόγους διὰ τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν πατέρων ῥίπτομεν ἄνθη ἐπὶ τοῦ τάφου των, ἐπιχίνομεν βάλσαμον εἰς τὰς πληγάς των, παρηγοροῦμεν καὶ διὰ λόγων τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά των.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **10** ἀναφορᾶς.

Ἀναγνωσθεισῶν τῶν ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. **13** καὶ **15** ἀναφορῶν γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία ἀπεράσισεν, ἐπειδὴ ἀμφότεραι περὶ συνοικισμοῦ πραγματεύονται, νὰ συστηθῶσι καὶ αἱ δύω πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον.

Ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **16** ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ προτείναντός τινος ἵνα προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἡ φράσις « καὶ διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας » ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν προσθήκην ταύτην.

Ἀναγνωσθείσης τέλος τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **17** ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ παρατηρήσαντός τινος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ προκειμένη ἀναφορὰ κάμνει μνείαν καταχρήσεων, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λόγων ἢ ῥαδιουργιῶν δι' ὃς δὲν ἀναγνωρίσθη ὡς πράκτωρ παρὰ τοῦ προξένου ὁ ἀναφερόμενος, χωρὶς νὰ ζητήσῃ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἀναστολῆς τοῦ διατάγματος, ἀφοῦ γνωρίζει ῥαδιουργίας δι' ὧν καὶ διωρισμοὶ διὰ Β. διαταγμάτων ἐντὸς τοῦ κράτους γενόμενοι ἀνεστάλησαν, ἐπειδή, εἶπεν, ὑποδεικνύει ὁ ἀναφερόμενος καταχρήσεις, διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τούλάχιστον, προτείνει « νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα ἀναφορὰ μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένης σημειώσεως πρὸς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν, ὅστις νὰ παρουσιασθῇ καὶ δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ τῶν καταχρήσεων τουλάχιστον. » Ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασιν ταύτην.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἀνήγγειλεν εἰς τὸ Σῶμα, ἵνα ἀποφασίσῃ σήμερον, ὅπως ὡρίσθη εἰς τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς συνδρομῆς τῆς Γερουσίας πρὸς τὸν

συγγραφέα τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου Κ. Σαρίπολον, καὶ πρὸς τὸν μεταφραστὴν καὶ ἐκδότην τῆς ἱστορίας τῆς Ῥωσσικῆς ἐκκλησίας Κ. Βαλιάνον. Ἐπειδὴ δὲ τινὲς μὲν τῶν Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινον τὴν ἀγορὰν 30 τοιούτων συμμάτων, καὶ τὴν διανομὴν αὐτῶν εἰς διάφορα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, τινὲς δὲ 20, καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρων, καθὸσον τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Γερουσίας προβλεπόμενον ποσὸν διὰ τοιαύτας συνδρομὰς εἶναι πολὺ μικρὸν, ἀναβαῖνον μόνον εἰς 300 δραχμὰς, ἄλλοι δὲ προέτεινον τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας διὰ 5 σώματα, καὶ ἄλλοι ἄλλως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Κ. Χρηστακοπούλου, ἡ Γερουσία ἀνέθηκεν εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ τοῦ εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐκδοτῶν χορηγηθησομένου ποσοῦ τῆς συνδρομῆς, ἀναλόγως τῆς χρησιμότητος τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Γερουσίας προβλεπομένου κεφαλαίου· ἐπὶ δὲ τῆς γνωμοδοτήσεως ταύτης τοῦ γραφείου ἐπερωλάχθη τὸ Σῶμα νὰ ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΠΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Παξιμάδης.

Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 14 Μαρτίου 1852, Ἡμέρᾳ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων τριάκοντα τριῶν μελῶν, ὁ κύριος Πρόεδρος προσλαβὼν ὡς προσωρινὸν γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον, ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθανασίου Γρηγοριάδου κωλυομένου, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν δύω ταχυδρομικῶν συμβάσεων μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας, καὶ μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ, ἔχουσα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπιφορτισμένοι νὰ θεωρήσωμεν τὰς συμβάσεις· α') τὴν μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας

περὶ ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· καὶ β') τὴν μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ, σπεύδομεν νὰ δώσωμεν τὴν περὶ τούτων γνώμην μας.

Καὶ ὅσον μὲν περὶ τῆς πρώτης παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη, θεμελιωμένη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀμοιβαιότητος, ὄχι μόνον κανονίζει ἐπ' ἀκριβὲς τὰ τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἀσφαλίζει τὰς εἰσπράξεις τῶν ταχυδρομικῶν δικαιωμάτων ἀμφοτέρων τῶν ἐπικρατειῶν, βασιζομένη εἰς τὰς διατιμήσεις ἑκάστης ἐπικρατείας, τῆς μὲν Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διατίμησιν, τῆς δὲ Αὐστριακῆς εἰς τὴν Αὐστριακὴν, ἀλλὰ καὶ προναεῖ διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς Ἑλληνικῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰ λοιπὰ Κράτη πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Αὐστριακοῦ Κράτους, παρέχουσα οὕτως ἱκανὰς εὐκολίας εἴς τε τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ναυτιλίαν.

Κατὰ συνέπειαν μὴ ἔχοντες τί ν' ἀντιτάξωμεν, προτείνομεν εἰς τὸ σεβαστὸν τοῦτο σῶμα νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς τῆς συμβάσεως συγκατάθεσίν του.

Ὅσον δὲ περὶ τῆς δευτέρας τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρέχει τὴν ἄδειαν τῆς ἀκτοπλοΐας ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἀλλὰ τοιαύτη ἄδεια παραχωρεῖται προσωρινῶς, καὶ ἔχει διάρκειαν προσωρινὴν ἕως ὅτου ἡ Ἑλλὰς δυνηθῇ νὰ ἔχῃ ἰδία αὐτῆς ἀτμόπλοια εἴτε δημόσια εἴτε ἰδιωτικά· διὰ τὸν λόγον δὲ τῆς προσωρινότητος λαμβάνει καὶ ἡ ἑταιρία τὸ δικαίωμα κατὰ προαίρεσιν νὰ ἀναβάλῃ ἢ νὰ παύσῃ ἐντελῶς τὰς ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας ἐντὸς τοῦ Κράτους.

Παρατηροῦμεν προσέτι, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παραχωρεῖ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ νὰ ἀγοράσῃ γῆν κατ' ἐκτίμησιν καὶ νὰ ἀνεγείρῃ ἀποθήκας πρὸς χρῆσιν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς. Ἡ ἀνέγερσις τοιούτων ἀποθηκῶν εἰς παράμερον τῆς Ἑλλάδος μέρος καὶ ἀκατοίκητον, μακρὰν τοῦ νὰ φέρῃ τὴν παραμικρὰν ζημίαν, εἶναι ἀπ' ἐναντίας ὠφέλιμος τὰ μέγιστα, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀσφαλίζει καὶ τὴν συγκοινωνίαν.

Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ὁ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν διάπλους μεταξὺ Πατρῶν καὶ Λουτρακίου, Καλαμακίου, Πειραιῶς καὶ Σύρου, καὶ τἀνάπαλιν [ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ 5 ἐδάφιον τοῦ 2 ἄρθρου τῆς παρούσης συμβάσεως], ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἓν τῶν οὐσιωδῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τῆς συμβάσεως, θέλει διαρκέσει ὅσον διαρκέσει καὶ ἡ σύμβασις αὐτή, ὥστε γνωμοδο-

τοῦμεν κατὰ πλειονοψηφίαν νὰ ἐκφράσῃ τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα καὶ τὴν περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης συγκατάθεσίν του.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Ἰ. Θεοτόκης, συμφώνως μὲ τὴν γνώμην τῆς ὁλομελείας τοῦ τμήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει, φέρει τὴν ἀκόλουθον γνωμοδότησιν.

Νὰ προστεθῶσιν ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου μετὰ τὴν λέξιν «Πατρῶν» καὶ αἱ λέξεις «Ἁγίου Σώστη Μεσολογγίου, καὶ Ἀμφίσσης,» πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προσορμῶνται καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θέσεις τὰ ἀτμοκίνητα τῆς ἑταιρείας Λόϋδ, κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων ἐπίσημον ὑπόσχεσιν.

Νὰ ἐξαλειφθῇ ὁ παράγραφος πέμπτος τοῦ ἄρθρου 2, διὰ τὸν λόγον, ὅτι, ὑπάρχοντος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀκτοπλοΐας εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ, εἶναι ἀδύνατον νὰ συστηθῶσιν Ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, χωρὶς νὰ ἔχωσι γενικὸν ἀποκλειστικὸν προνόμιον ἀκτοπλοΐας, ὅπερ εἶναι καθιερωμένον εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου· καὶ τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ στερῆται ἡ Ἑλλὰς διὰ νόμου γενο, μένου μάλιστα ἐπὶ συνταγματικοῦ πολιτεύματος. Ἔπειτα ὑπάρχοντος τοῦ τελευταίου τούτου ἐδαφίου, εἶναι περιττὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐδαφίου δευτέρου, καθ' ὅσον εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἄρθρον τὸ μὲν ἐδάφιον δεύτερον ἐπιφυλάττει τὸ προνόμιον τῆς ἀκτοπλοΐας διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα, ἅνποτε συστηθῶσι, τὸ δὲ ἐδάφιον πέμπτον ἀφαιρεῖ τὸ δικαίωμα τοῦτο. Προσέτι δὲν ὑπάρχει καὶ ἡ δέουσα ἀμοιβαιότης, διότι κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου δευτέρου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ παύσῃ τὴν ἀκτοπλοΐαν τοῦ Λόϋδ εἰς τὸ διάστημα τῶν δέκα ἐτῶν, ἐν ᾧ ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ δύναται νὰ παύῃ ὁἱῴποτε καὶ ὁποίαν στιγμὴν θέλει χωρὶς νὰ προειδοποιῇ τοὐλάχιστον τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Νὰ προστεθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 18 τὰ ἑξῆς·

«Ἡ παραχωρηθησομένη γῆ, ὡς καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀνεγερθησόμενα καταστήματα, θέλουν μένει εἰς τὴν κυριότητα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, καθ' ἣν βέλει ἰσχύει ἡ παροῦσα σύμβασις.»

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Μαρτίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Γλαράκης — Ν. Μαυρομμάτης

Ἰω. Οἰκονόμου — Ἰω. Θεοτόκης

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ ἔκθεσις αὕτη πρὸς τοὺς κυρίους Γερουσιαστάς, καὶ κατὰ τὴν ἐλευσομένην τρίτην 18 τρέχοντος μηνὸς νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τῶν ῥηθεισῶν συμβάσεων συζήτησις.

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα δύω ἀναφορῶν τῶν Γερουσιαστῶν κυρίων Γ. Κουντουριώτου καὶ Ν. Χρυσογέλου, ἐξαιτουμένων τοῦ μὲν πρώτου δίμηνον παράτασιν ἀδείας, τοῦ δὲ τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, ἡ Γερουσία ἀπερρίνατο νὰ χορηγηθῇ εἴς τε τὸν πρῶτον καὶ δεύτερον τεσσαρακονθήμερος ἄδεια κατὰ τὰ κανονισμένα.

Γνωστοποιήσαντος ὕστερον τοῦ Κ. Προέδρου, ὅτι εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρεδόθη ἀναφορά τις ἐκ μέρους τοῦ Κ. Α. Σούτζου, ἀναγνωσθησομένη μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ σώματος, εἰς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι, ἐὰν ἡ προκειμένη ἀναφορὰ πραγματεύεται ὑπόθεσιν σπουδαίαν, κατεπείγουσαν, καὶ μὴ ἐπιδεχομένην ἀναβολῆς τινος, τότε δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ Σώματος, ἄλλως πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀναφορῶν· εἰπόντος ἄλλου, ὅτι οὐ μόνον ἡ προκειμένη ἀναφορὰ πρέπει νὰ καταχριθῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκδοθὲν βιβλίον πρέπει νὰ ζητηθῇ καὶ νὰ ἀποδοκιμασθῇ, ἐὰν, ὡς λέγεται, προσβάλῃ τὰ νομοθετικὰ Σώματα· καὶ ἑτέρου ὑποστηρίξαντος τὴν πρότασιν ταύτην, ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας ἀντιλέγων προσέθηκεν· ἐὰν τὸ περὶ οὗ πρόκειται βιβλίον εἶναι ἐγκληματικὸν, τουτέστι προσβάλῃ τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἄλλας ἀρχὰς, ἢ ἄλλους πολίτας, πρέπει νὰ καταδιωχθῇ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, καὶ νὰ τιμωρηθῇ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου. Ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀρχῶν, ἢ κατὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ καταδίωξιν τοῦ ἐγκλήματος ἐγένετο παραβίασις τις τῶν νόμων, καὶ ἰδίως τοῦ Συντάγματος, ἢν καταγγέλλει ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφορὰ, τότε ἡ ὑπόθεσις εἶναι σπουδαία καὶ χρῄζει τῆς ἀμέσου συζητήσεως τῆς Γερουσίας· κατὰ συνέπειαν προτείνω ν' ἀναγνωσθῇ ἰδιαιτέρως ἡ προκειμένη ἀναφορὰ ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Προέδρου, καὶ ἐὰν τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ὑπάρχῃ σπουδαῖον καὶ τοιοῦτον οἷον ἀνωτέρω ἐρρέθη, τότε πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ αὕτη ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει τοῦ Σώματος, ἄλλως νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀναφορῶν.

Τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέξατο ἡ Γερουσία· ὁ δὲ κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν συζήτησιν τῶν δύω ταχυδρομικῶν συμβάσεων

μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Μαρτίου 1852, Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 35 μελῶν, ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος Κ. Τάτσης Μαγγίνας, ἀσθενοῦντος τοῦ Προέδρου, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι α) ἡ συζήτησις τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας· καὶ β) ἡ συζήτησις τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λόϋδ.

Ἀναγινώσκεται ἡ πρώτη, δηλ. ἡ ταχυδρομικὴ σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ἑλλ. Βασιλείου καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχή, μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 37 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, γενόμενον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Γ. Δαρειώτου καὶ Ἰωάννου Οἰκονόμου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Λόντος	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	
Ἰωάννης Θ. Καλαποτρώνης	Ν	Ἀλέξιος Νάκος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ν. Πονηρόπουλος	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ν. Πρασακάκης.	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Φιλάρδος Τζιώρτζ		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀρ. Μαυρόλας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Χατζὴ Χρῆστος	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Γκίκας Καρκαντζάνης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Νικόλαος Ι. Μέξης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκονται τὰ διάφορα αὐτῆς ἄρθρα ἀπὸ τοῦ 1-49 καὶ αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένου, ἅτινα ἐγίνοντο ἅπαντα δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 36 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ὥστε ἡ σύμβασις αὕτη ἔχει ὅπως ὑπερβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 22 Φεβρουαρίου ε. ε.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Κουντουριώτης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Ἰω. Θ. Καλαποτρώνης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν

Ἀναστάσιος Λόντος		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀδὰμ Δούκας	N
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Λάμπρος Νάκος	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Μ. Α. Καΐρης	N
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Νικόλαος Πονηρόπουλος	N	Γεώργιος Νοταρᾶς	
Νικόλαος Πρασακάκης	N	Δημήτριος Πλαπούτας	N
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Κίτσος Τζαβέλλας	N
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	N	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Νικόλαος Χρυσόγελος	N	Δημήτριος Χατζίσκος	N
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Δρόσος Μανσόλας		Νικόλαος Μαυρομιχάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	N	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	N
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	N	Χατζῆ Χρῆστος	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	N
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	N	Κωνσταντῖνος Ηρβιλέγιος	N
Γεώργιος Γλαράκης	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Σπῦρος Μήλιος	N
Γκίκας Καρακατζάνης	N		

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἀριθμοδιότητος τῶν στρατοδικείων μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ περὶ ἀριθμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ τὸν ἰσχύοντα παρ' ἡμῖν ὀργανισμὸν τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ὑπάρχουσι δύο διαρκῆ στρατοδικεῖα καὶ ἓν ἀναθεωρητικόν, τὸ ὁποῖον ἔργον ἔχει νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν νόμιμον σύνθεσιν τῶν δύω ἄλλων στρατοδικείων καὶ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν διατεταγμένων τύπων καὶ νόμων· δὲν δύναται δὲ ποτὲ νὰ ἐξετάσῃ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως καὶ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς

ἀλλὰ χρεωστεῖ, ὁσάκις ἀκυρόνει ἀπόφασίν τινα τοῦ ἑνὸς τῶν διαρκῶν στρατοδικείων, νὰ παραπέμπῃ εἰς τὸ ἄλλο τὴν ἐκ νέου ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς δίκης. Τοῦτο διατάσσουν ῥητῶς τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ Νόμου τῆς 18 Vendemière an 6.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, τῆς ὁποίας παρελάβομεν τοὺς στρατιωτικοὺς δικαστικοὺς νόμους, αἱ διατάξεις αὐταὶ δὲν φέρουσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν δυσκολίαν τινά, διότι ὑπάρχουσι πολλαὶ Μοιραρχίαι στρατοῦ, εἰς ἑκάστην δὲ τούτων ὑπάρχουσι δύο διαρκῆ στρατοδικεῖα, ὥστε καὶ δύο καὶ τριῶν ἂν ἀναιρεθῇ ἡ περὶ τῆς αὐτῆς δίκης ἀπόφασις, ὑπάρχει πάντοτε ἄλλο, εἰς ὃ παραπέμπεται ἡ ἐκ νέου ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως.

Παρ' ἡμῖν ὅμως, ὅπου ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὁ ὀλιγάριθμος στρατὸς δὲν ἐπιτρέπουσι τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν διαρκῶν στρατοδικείων, ὅταν ἀμφοτέρων ἡ περὶ τῆς αὐτῆς δίκης ἀπόφασις ἀκυρωθῇ, δὲν ὑπάρχει νόμιμον δικαστήριον διὰ νὰ δικάσῃ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, διότι τὸ μὲν ἀναθεωρητικὸν δὲν δύναται νὰ δικάσῃ τὴν οὐσίαν, ὡς ἀπαγορεύοντος τοῦτο τοῦ νόμου, ἄλλο δὲ παρὰ τὰ δύο μνημονευθέντα ἀνωτέρω διαρκῆ στρατοδικεῖα δὲν ὑπάρχει.

Μέχρι τοῦδε δὲν ἐδόθη ἀφορμὴ ὅπως πληρωθῇ τὸ χάσμα τοῦτο τοῦ στρατιωτικοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ, διότι δὲν συνέπεσε περίστασις, καθ' ἣν ν' ἀκυρωθῶσι διαδοχικῶς ἀμφοτέρων τῶν ὑπαρχόντων στρατοδικείων αἱ περὶ τῆς αὐτῆς δίκης ἀποφάσεις. Ἐσχάτως ὅμως δὶς ἀνεφάνη ἡ ἀνάγκη αὕτη ἐπὶ δύο ὑποθέσεων, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις ἀμφοτέρων τῶν διαρκῶν στρατοδικείων ἠκυρώθησαν παρὰ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ, καὶ οἱ κατηγορούμενοι εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς, ὡς μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου στρατοδικείου διὰ νὰ τοὺς δικάσῃ.

Τῆς τοιαύτης καταστάσεως τῶν πραγμάτων νομοθετικῶς μόνον δύναται νὰ γένῃ θεραπεία.

Κατὰ τρεῖς τρόπους δύναται ν' ἀναπληρωθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔλλειψις.

1. Διὰ συστάσεως τρίτου διαρκοῦς στρατοδικείου.

2. Διδομένου τοῦ δικαιώματος εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν νὰ δικάζῃ καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως.

3. Παραπεμπομένης τῆς δίκης εἰς ἓν ἐκ τῶν δικασάντων τὴν ὑπόθεσιν διαρκῶν στρατοδικείων, συγκροτούμενον ὅμως ἐξ ἄλλων δικαστῶν παρὰ τοὺς δικάσαντας.

Τὸ 1. εἶναι δύσκολον καὶ ἀνέφικτον· δύσκολον μέν, διότι πρὸς ἀπαρτισμὸν τρίτου διαρκοῦς στρατοδικείου ἀπαιτεῖται

προσωπικὸν, ὅπερ εἶναι δυσεύρετον· ἀνεπαρκὲς δὲ, διότι δὲν ἤθελε λύσει ἡ σύστασις αὐτοῦ δικαστικῶς τὸ ζήτημα· ἐπειδὴ, ἂν καὶ αὐτοῦ ἤθελεν ἀκυρωθῇ ἡ ἀπόφασις, ἠθέλομεν ὡσαύτως περιπέσει καὶ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν ἀμηχανίαν, ἣν καὶ σήμερον.

Εἰς πρὸς τὸ δεύτερον νομίζω ἀναγκαῖον νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἀπόφασις διαρκοῦς στρατοδικείου ἀκυροῦται παρὰ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ διὰ κακὴν σύνθεσιν ἢ δ' ἄλλην παραβίασιν οὐσιώδους δικαστικοῦ τύπου, καὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἡ ἀκύρωσις λαμβάνει χώραν διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων τῶν ποινικῶν νόμων, ὡς διακρίνει καὶ ἡ ποινικὴ δικονομία τῶν τακτικῶν δικαστηρίων τὰς δύο ταύτας περιπτώσεις διὰ τὴν ἀναλογοῦσαν μὲ τὴν ἀναθεώρησιν διαδικασίαν τῆς ἀναιρέσεως. Ἀκολουθοῦντες τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης διακρίσεως καὶ τὰς ἀναλογίας τῆς τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διαδικασίας δυνάμεθα ν' ἀπονείμωμεν εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐφαρμόζῃ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τὸν νόμον, ὁσάκις ἀκυροῖ διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ κακὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὥστε νὰ μὴ ἀπαιτῆται πλέον παραπομπὴ εἰς ἄλλο διαρκὲς στρατοδικεῖον. Εἰς τὴν ἐξουσίαν ταύτην περιλαμβάνεται καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παραδίδῃ τὸ ἀναθεωρητικὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόφασίν του καὶ τὸ ἄπλουν μέρος τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὅταν ἀκυρώσῃ ἀπόφασιν διαρκοῦς στρατοδικείου διελλειμμένης τῆς τοιαύτης παραβάσεως. Ἡ ἐπέκτασις αὐτὴ τῆς δικαιοδοσίας δὲν μόνον δὲν ἀλλοιοῖ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀναθεωρητικοῦ διαιτητηρίου, καθότι τοῦτο δὲν θέλει ἀπορραίνεσθαι περὶ τῶν πραγματικῶν ἐλάττης ὑποθέσεως περιστατικῶν, παραδεχόμενον αὐτὰ ἅτινα ἐβεβαιώθησαν διὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν διαρκῶν στρατοδικείων, ἀλλὰ καὶ ἁπλοποιοῦν τὸ μέσος τοῦτο τῆς στρατιωτικῆς διαδικασίας, καὶ ἁρμόζουσιν αὐτὸ μὲ τὴν διαδικασίαν τοῦ κοινοῦ δικαίου, περικόπτει ἐντεῦθεν εἰς τὸ μέλλον τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰς περιστάσεις τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν παραπομπῶν.

Τῆς περιπτώσεως ταύτης διακρίνει οὐσιωδῶς ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ἡ ἀκύρωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ διαρκοῦς στρατοδικείου γίνεται διὰ λόγον κακῆς συνθέσεως ἢ παραβάσεως ἄλλου οὐσιώδους δικαστικοῦ τύπου.

Διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν δυνάμεθα ν' ἀπονείμωμεν εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν ἐφεδικαίωμα τελεσιτελοῦς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως χωρὶς νὰ μεταβάλωμεν αὐτὸ εἰς δικαστήριον τοῦ πραγματικοῦ, χωρὶς τούτου νὰ λάβῃ χαρακτὴρ διαρκοῦς στρατοδικείου, πρὸς

τὸν ὁποῖον ἀπάδει καὶ ἡ σύνθεσις καὶ ὁ ὀργανισμὸς αὐτοῦ. Τοιαύτη μεταβολὴ ἤθελε στερήσει καὶ τὸν κατηγορούμενον τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναθεωρήσεως, τὸ ὁποῖον τῷ παρέχει ὁ νόμος καὶ τὸ ὁποῖον καθίστανται οὐσιώδες, ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἀκριβοῦς τῶν τύπων τηρήσεως, οἵτινες ἐξασφαλίζουσι καὶ προστατεύουσι τὰ συμφέροντα τῶν κατηγορουμένων καὶ τῆς κοινωνίας, ἐνῷ ἐπὶ τῆς ἑτέρας περιπτώσεως ἦτοι ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων τῶν ποινικῶν νόμων, τὸ ἀναθεωρητικὸν δικαστήριον δύναται ἀκινδύνως νὰ περιορισθῇ μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δικάσῃ ἐφάπαξ καὶ ὁριστικῶς διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τὴν ὅλην ὑπόθεσιν, καθότι ἡ μεταρρύθμισις αὕτη δὲν καθιστᾷ νέαν ἐξουσίαν, ἀλλὰ ῥυθμίζει ἐπὶ τὸ ἁπλούστερον τὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπὶ τοῦ πρωτέρου συστήματος δυναμικῶς τοὐλάχιστον ἐκέκτητο τὸ ἀναθεωρητικὸν, ὡς δυνάμενον καὶ ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῆς δικαστικῆς ἀκυρώσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν διαρκῶν στρατοδικείων ἐπὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως νὰ ἐπιβάλῃ ἐπὶ τέλους τὴν δικαίαν αὐτῷ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ὅθεν, ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἐκτεθέντα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως, ὁσάκις αἱ ἀποφάσεις τῶν διαρκῶν στρατοδικείων ἀκυρωθῶσι παρ' αὐτοῦ διὰ τυπικὸν λόγον, ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀποκλεισθῶμεν διὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις τὸν τρίτον τρόπον, ἤτοι τὸν τῆς παραπομπῆς τῆς δίκης εἰς ἓν ἐκ τῶν δικασάντων πρὶν τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν διαρκῶν στρατοδικείων, συγκροτούμενον ὅμως ἐξ ἄλλων μελῶν παρὰ τὰ διαιτήσαντα.

Ἐπὶ τῶν βάσεων τούτων συνεστήχθη τὸ ὁποῖον λαμβάνω τὴν τιμὴν, κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, νὰ ὑποβάλω νομοσχέδιον, καὶ νὰ ἐξαιτήσω διὰ τὸ κατεπείγον τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἐπιψήφισιν, καθ' ὅσον ἀπὸ τὴν πραγματοποίησίν του περιμένουσι τὴν ἐκδίκασιν τῶν κατ' αὐτῶν ἐγκλητίων κατηγοριῶν δύο στρατιῶται διατελοῦντες ἀδίκαστοι εἰς τὰς φυλακὰς δι' ἔλλειψιν στρατοδικείου, ἀφ' οὗ καὶ περὶ αὐτῶν ἀποφάσεις ἀμφοτέρων τῶν ὑπαρχόντων διαρκῶν στρατοδικείων ἀκυρώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 φεβρουαρίου 1852.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν

Σ. ΜΙΑΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ ἁρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ὑποβάλῃ τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 25 Φεβρουαρίου 1852.

ΟΘΩΝ.

Σ. ΜΙΑΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὁσάκις τὸ ἀναθεωρητικὸν Στρατοδικεῖον ἀκυρώσῃ ἀπόφασιν τινὸς τῶν ὑπαρχόντων διαρκῶν Στρατοδικείων ἕνεκα παραληρθείσης παραθέσεως τοῦ ἀνήκοντος ἄρθρου τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἢ ἕνεκεν ἐσφαλμένης ἑρμηνείας ἢ ἐφαρμογῆς τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, τὸ ἀναθεωρητικὸν Στρατοδικεῖον δὲν παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς ἄλλο διαρκὲς Στρατοδικεῖον, ἀλλὰ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεώς του παρατίθεσιν, ἑρμηνεύει, καὶ ἐφαρμόζει τὰ ἀνήκοντα ἄρθρα τοῦ Ποινικοῦ Νόμου· ἂν δὲ ἡ παρὰ τοῦ Στρατοδικείου βεβαιωθεῖσα πρᾶξις δὲν εἶναι κολάσιμος, ἀπολύει ἐντελῶς τὸν καταδικασθέντα.

Ἄρθρ. 2.

Ὁσάκις τὸ ἀναθεωρητικὸν στρατοδικεῖον ἀκυρώσῃ διαδοχικῶς διὰ παραβάσεις τύπων τὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς δίκης ἀπόφασιν ὅλων τῶν ὑπαρχόντων διαρκῶν Στρατοδικείων, ἡ δίκη παραπέμπεται καὶ αὖθις εἰς ἓν ἐκ τῶν δικασάντων τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀναπληρωθῶσι δι' ἄλλων οἱ προδικάσαντες δικασταί.

Ἡ ἀναπλήρωσις αὕτη γίνεται δι' ἄλλων ὁμοιοβάθμων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, κατὰ τοὺς παρ' ἡμῖν ἐν ἰσχύϊ στρατιωτικοὺς Γαλλικοὺς Νόμους. Ὁ εἰσαγγελεὺς ὅμως, ὁ Βασιλικὸς ἐπίτροπος, καὶ ὁ γραμματεὺς μένουσι οἱ αὐτοί.

Αἱ παρὰ τῶν τοιούτων διαρκῶν Στρατοδικείων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν.

Ἄρθρ. 3.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου θέλουν ἐκδικασθεῖ ὅλαι αἱ ὑπάρχουσαι ἤδη μετέωροι δίκαι.

Ὅσαι ἐκ τῶν ἐκκρεμῶν δικῶν παρεπέμφθησαν ἤδη παρὰ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ, δι' ὁποιανδήποτε λόγον καὶ ἂν ἔγεινεν ἡ ἀκύρωσις, εἰς ἓν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων διαρκῶν Στρατοδικείων, θέλουσιν ἐκδικασθῆ παρὰ τοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ ἔγεινεν ἡ παραπομπή.

Ὅσαι δὲ ἐκ τῶν ἤδη ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, ἀκυρωθεισῶν τῶν περὶ αὐτῶν ἀποράσεων δι' ὁποιανδήποτε λόγον, μένουσιν ἐκκρεμεῖς δι' ἔλλειψιν Στρατοδικείου, παραπέμπονται διὰ διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ δικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος Νόμου. »

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ἅτινα συνελθόντα εἰς τμήματα θέλουσιν ἐκλέξει ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀναγνωσθείσης ἑπομένως ἀναφορᾶς τινος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Παπαπαλίτση, ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν τῆς λαγούσης αὐτῷ ἀδείας ἀπουσίας του, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του ταύτην.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου ἵνα πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα περὶ τῶν κατὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ Κ. Σούτζου, διεβεβαίωσεν ὅτι αὔριον θέλει δώσει τὰς ζητουμένας πληροφορίας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει ἀκολούθως τοῦ Κ. Προέδρου, ἡ Γερουσία ἀνέβαλε μὲν διὰ τὴν αὔριον τὴν συζήτησιν τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Λόυστριακοῦ Λόϋδ, προέβη δὲ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἐχούσης ὡς ἑξῆς, καὶ ἀπεφάσισε τὴν συζήτησιν ταύτης κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐρριζὰς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἀναφοράς.

1) Τὴν ἀπὸ 10 Φεβρουαρίου ὑπ' ἀριθ. 68 τῶν κατοίκων τοῦ δήμου Χαιρωνείας, παραπονουμένων κατὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Βοιωτίας, ὡς ἐναντίον τοῦ νόμου ἐνεργήσαντος τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀμπέλων των.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ παράπονα τῶν ἀναφερομένων καὶ ἐπιμέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν.

2) Τὴν ἀπὸ 7 Μαρτίου ὑπ' ἀριθ 69 τοῦ Δ. Καταπόδη Λευκαδίου, ἐξαιτουμένου νὰ τῷ πληρωθῶσι μέρος τῶν ὁποίων ἐχορήγησεν εἰς τὴν κυβέρνησιν κατὰ τὸ 1827 δέκα χιλιάδων γροσίων, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς προικοδότησιν τῆς θυγατρός του, καὶ νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν μηνιαία σύνταξις ἀνάλογος μὲ τὰς ἐκδουλεύσεις του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

3) Τὴν ἀπὸ 2 Μαρτίου ὑπ' ἀριθ. 73 τῶν κτηνοτρόφων τῆς ἐπαρχίας Ἀκαρνανίας, παραπονουμένων κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ ρόρου ἐπὶ τῶν ζώων νόμου, καὶ ἐξαιτουμένων τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 9, ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ὁποίου προκύπτουσιν εἰς αὐτοὺς μεγάλαι ζημίαι ἕνεκα τῆς διττῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων των, καὶ τῆς εἰς τὰ δικαστήρια παραπομπῆς των.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Μαρτίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Π. Αἰδωρίκης,	Ν. Μαυρομμάτης,
Μ. Α. Καΐρης.	Ἀδὰμ Δούκας.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γρηγοριάδης εἶπε. Μετὰ μεγίστης ἀνυπομονησίας περιέμενον τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἤθελε συνέλθει τὸ Σῶμα τοῦτο εἰς συνεδρίασιν, διὰ νὰ κάμω ἐπερωτήσεις τινὰς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. Πρὸ τριῶν ἤδη μηνῶν γενικὴ ἀνησυχία, ῥῆμαι καὶ ψιθυρισμοὶ ἀποτρόπαιοι διεσπάρησαν καὶ βασιλεύουσιν εἰς πάσας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας μας, ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας μέχρις αὐτῆς τῆς τελευταίας, εἰς ὅλας τὰς συναναστροφὰς, μηδὲ αὐτῶν τῶν ξένων ἐξαιρουμένων, δὲν γίνεται πλέον λόγος, εἰμὴ περὶ τοῦ ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς μεγάλης τινὸς ἀνατροπῆς τῶν καθεστώτων, μεγάλων συμφορῶν καὶ ταραχῶν· καὶ ταῦτα πάντα διότι ἀνώνυμοι καταγγελίαι περὶ τῆς καταργήσεως τοῦ Συντάγματος παραδίδονται καὶ ἐν ἡμέρᾳ μάλιστα ὡρισμένῃ, τῇ Δευτέρᾳ τῆς ἁ. ἑβδομάδος τῆς τεσσαρακοστῆς. Τὴν ἀνατροπὴν ταύτην τοῦ πολιτεύματος θέλουν συνοδεύσει σφαγαὶ καὶ διαρπαγαὶ τρομεραί· ὅτι δὲ ὄντως τοῦ ἀποτρόπαιου τούτου σχεδίου τὴν ἐκτέλεσιν κατὰ

τὴν ὁριαθεῖσαν ἡμέραν ὁ κηδόμενος τῆς Ἑλλάδος Θεὸς ἐμπόδισεν διὰ τῆς καταπεσάσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βαγδαιοτάτης βροχῆς· οἱ δὲ συνωμόται ἀνεβάλον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου των δι' ἄλλον προσφορώτερον χρόνον. Ἂν καὶ ὁ αὐτουργὸς τῶν καταγγελιῶν τούτων, ὁ νεανίας ἐκεῖνος συνελήφθη καὶ παρεδόθη εἰς τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, αἱ ῥῆμαι αὗται εἰσέτι δὲν ἐκόπασαν, οὐδ' ἐσταμάτησαν ἕως ἐδῶ, ἀλλὰ προέβησαν ἔτι πρὸς, διέσπειραν νέας συνωμοσίας ἔτι τρομερωτέρας. Ὑπάρχει, φαίνεται, ἐνταῦθα ἑταιρία τις ἐργαζομένη ἐπὶ τούτῳ καὶ τακτοποιοῦσα ἢ διασπείρουσα ταῦτα· νέαι καταγγελίαι ἐδόθησαν, ὅτι τελεταίνεται συνωμοσία κατ' αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν ἄνακτος· τοῦτο καταστρώμαζεν ἅπαντας, περὶ πολλοῦ ποιουμένους τὴν ἱερότητα τοῦ τοσοῦτον προσφιλοῦς εἰς τὴν Ἑλλάδα προσώπου τοῦ βασιλέως μας. Ὅτοι γνωρίζουσιν, ὡς ἐγὼ, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ πραγμάτευτα τοῦ ἀνθρώπου ὅτις κατήγγειλε ταῦτα, δὲν θέλουσιν βεβαίως δώσει πολλὴν ἀξίαν εἰς τοὺς λόγους του, ἀλλὰ μόλα ταῦτα ἂν ἀποβλέψῃ τις εἰς τὸν βαθμόν του, ἂν λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν παῤῥησίαν μὲ τὴν ὁποίαν κηρύττει τὴν ὕπαρξιν συνωμοσίας, δὲν πρέπει νὰ θεωρήσῃ ταύτην ὡς ῥῆμαν ἀδέσποτον, οὐδὲ ὡς ἁπλῆν σκευωρίαν παιδιᾶς χάριν διαδιδομένην, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν, καθόσον δύναται νὰ ἔχῃ συνέπειας ὀλεθρίους καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, ἐὰν μάλιστα ταῦτα εἶναι ἀδέσποτα, διότι φαίνεται ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα σπερμολογοῦντες ἐπιμένουσι. Αἱ ῥῆμαι αὗται καὶ αἱ καταγγελίαι, λάβετε κύριοι ὑπ' ὄψιν, ὅτι διαδιδάζονται εἰς τὰς ἐπαρχίας μὲ ὑπερθυμασμὸν μάλιστα, εὐκόλως δὲ δύναται νὰ μεταπλασθῶσιν, καὶ νὰ παράσχωσιν ὀλεθρίους συνεπείας, κακὰ ἀνυπολόγιστα ἐν τῇ παρούσῃ μάλιστα περιστάσει, ὅτε ὁ λαὸς εἰς πολλὰς στερήσεις εὑρίσκεται, ἐν μέρει μὲν διὰ τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν συμβάντα δυστυχήματα ἕνεκα τῆς δριμύτητος τοῦ χειμῶνος, ἐν μέρει δὲ διὰ τὴν καταμαστίζουσαν τὸν λαὸν κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος σιτοδίαν, καὶ κυρίως διὰ τὴν μεγίστην ἐνεργουμένην ἐκβίασιν πρὸς εἰσπραξιν τῶν καθυστερουμένων. Ἐρωτῶ διὰ ταῦτα τὸ ὑπουργεῖον ὅλον, καὶ ἰδίως τὸν τε ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸν, ὁποῖα μέτρα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν διαδιδομένων, καὶ προτείνω ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ λάβῃ ὅλα τὰ αὐστηρὰ καὶ νόμιμα μέσα ὥστε διὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ἀλήθεια· καὶ ἂν μὲν ἀνακαλυφθῇ τοιαύτη ἐθνοκατάρατος συνωμοσία, νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' αὐτῶν ὁ νόμος μὲ τὴν μεγαλειτέραν αὐστηρότητα· ἂν δὲ ἀνακαλυφθῇ

ὅτι αἱ καταγγελίαι αὗται εἶναι αὐτόχρημα συκοφαντίαι, νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ συκοφάνται μὲ ὅλην τὴν αὐστηρότητα πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ ἱκανοποίησιν τῆς κοινωνίας· διότι, ὅπως δήποτε θεωρουμένου τοῦ πράγματος, τὰ ἀποτελέσματα τοιούτων ψημῶν εἶναι δυσάρεστα καὶ ἐπικίνδυνα διὰ τὸν λαόν, τὴν ἀγαθότητα τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ καταχρασθῶσι δημοκόποι τινὲς παρεξηγοῦντες τὰς τοιαύτας ψήμας, καὶ ἐκφοβίζοντες καὶ ἀπελπίζοντες αὐτόν.

Ἀντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἶπεν· ὡς χθὲς ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ διαβεβαιώσω τὸ ἕτερον νομοθετικὸν Σῶμα τὴν Βουλήν, οὕτω καὶ σήμερον λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβεβαιώσω τὴν Γερουσίαν, ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει πρὸς διατάραξιν τῆς κοινῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας. Τὸ ὑπουργεῖον γνωρίζον τὴν ἐπικειμένην ἐπὶ τοῦ τραχήλου του εὐθύνην διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας, ἔλαβε μέτρα νὰ ἀποκρούσῃ πᾶσαν περὶ διαταράξεως τῶν καθεστώτων ἀντίδρασιν ἂν τυχὸν ὑπάρχῃ· ἀλλ' ἂν εἶναι καθῆκον συνετοῦς Κυβερνήσεως νὰ λαμβάνῃ πᾶσαν πρόνοιαν ἐπὶ καταγγελιῶν ὥστε νὰ ἐξουδετερώνηται καὶ ἀποκρούηται τὸ ἔγκλημα, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι πρέπει νὰ ἀποστέλῃ τὰς τοιαύτας ψήμας, ὡς καὶ πᾶσαν ἀόριστον καὶ ἀνώνυμον καταγγελίαν εἰς τὰ δικαστήρια πάντοτε. Ἡ διοικητικὴ φρόνησις ἀπαιτεῖ νὰ ἐξετασθῇ πρῶτον ἂν ὑπάρχωσι τοιαῦται ἐπιβουλαί· ἀφοῦ δὲ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀπαιτουμένην πρόνοιαν πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ψημῶν, νὰ ἀποστέλλῃ τὰ τοιαῦτα μέτρα εἰς τὰ δικαστήρια ὅταν ὑπάρχῃ ὑπόστασίς τις ἔξω καὶ μικρά. Ἐπειδὴ ὅμως τελευταίων ἐβόθησαν καταγγελίαι ἀπὸ ὡρισμένα πρόσωπα περὶ διαταράξεως τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως, περὶ ἐπιβουλῆς τῆς πατρίδος καὶ τοῦ θρόνου, αἱ δὲ καταγγελίαι αὗται ἔγειναν γνωσταί, ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα ὅσα ἀπαιτεῖ ἡ φρόνησις πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἐγκλήματος, ἀπέστειλε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ εἰμὲν εὑρεθῶσιν ἔνοχοι τοῦ τοιούτου στεγεροῦ ἀνομήματος, θέλει τιμωρήσει αὐτοὺς μὲ ὅλην τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων, ἄλλως δὲ ἡ Δικαιοσύνη θέλει, πρέπει τὰ θέλῃ της κατ' ἐκείνων οἵτινες διέσπειραν τοιαῦτα· ὅταν ἡ ἀνάκρισις περαιωθῇ, θέλω ὑποβάλει ὑπ' ὄψιν σας τὸ ἀποτέλεσμα.

Ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός, παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, μᾶς ἐξήγησε τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἠκολούθησε τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ προκειμένου· μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων μᾶς εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὠφείλει ἐπὶ καταγγελιῶν ἀνωνύμων καὶ ἀορίστων περὶ ἐπιβουλῆς κατα τῆς πατρίδος καὶ τοῦ θρόνου

νὰ ἐξετάσῃ διοικητικῶς πρῶτον ἂν ἔχωσιν ὑπόστασίν τινα ἢ οὔ, τὸν λέγω καὶ ἐγὼ ἐκ τῶν πρωτέρων ὅτι δὲν ὑπάρχουσι τοιαῦται· ἐπειδὴ ὅμως ὁ αὐτὸς εἶπεν ὅτι ἠμποροῦν νὰ ὑπάρχωσι τοιαῦται, τὸν ἐρωτῶ ἤδη καὶ ἐγὼ ποῖα εἶναι τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα κάμνουσι τοὺς πολίτας νὰ συνομνύωσι, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ μὲ ἀπαντήσῃ.

Ἀπαντῶν δὲ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἶπεν, ὁ Κ. Γερουσιαστὴς νομίζει ὅτ. δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ συνωμοσία καὶ ἔχει δίκαιον· καὶ ἐγὼ ὡς Γερουσιαστὴς δικαιοῦμαι νὰ λέγω ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτόν τι· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ὑπουργοῦ ἐπίκειται μεγαλητέρα εὐθύνη. Ὁ ὑπουργὸς, διὰ νὰ δύναται ὁ λαὸς νὰ ἀπολαύῃ πλήρους ἡσυχίας, πρέπει πάντοτε νὰ ἦναι πλήρης ὑπονοιῶν ἐν τῇ φαντασίᾳ του, καὶ νὰ λαμβάνῃ μέτρα κατάλληλα, ὅσα ἡ διοικητικὴ φρόνησις τῷ ὑθέλει ὑπαγορεύσει, καὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς μέγιστον βαθμὸν περὶ τῆς κοινῆς τάξεως καὶ ἡσυχίας· ἀλλ' ἐὰν διὰ πᾶσαν τοιαύτην ὑπόνοιαν ἐν τῇ φαντασίᾳ του παρέπεμπε τοῦτον ἢ ἐκεῖνον εἰς τὰ δικαστήρια ἤθελεν ἀνησυχεῖ τὸν λαὸν τότε εἰς μέγιστον βαθμόν· ἀνάγκη διὰ ταῦτα ὁ ὑπουργὸς ἀφοῦ λάβῃ ὅλα τὰ διοικητικὰ μέτρα πρὸς ἀπόκρουσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν τοῦ ἐγκλήματος, νὰ μὴ προστρέχῃ εἰς τὰ δικαστήρια, πρὶν ἡ ὑπάρξωσιν εἰς τὴν πεποίθησίν του βαρεῖαι ὑπόνοιαι· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ ὑπουργὸς πρέπει νὰ πιστεύῃ ὅλα, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν τοῦ λαοῦ· ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ προσώπων καὶ τῆς παραπομπῆς αὐτῶν εἰς τὰ δικαστήρια, τότε πρέπει νὰ ἀρχίζῃ νὰ δυσπιστῇ, καὶ νὰ μὴ προστρέχῃ εὐθὺς εἰς τὰ δικαστήρια.

Ἀπαντῶν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε· ὁ Κ. ὑπουργὸς φαίνεται δὲν ἔδωσε προσοχὴν εἰς τὴν ἰδίαν μου ἀγόρευσιν, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τοῦ πρώτου λαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἐρωτήσαντος ἂν ἔχωνται ἀληθείας τὰ ψημιζόμενα περὶ συνωμοσιῶν καὶ ἐπιβουλῶν κατὰ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ θρόνου, καὶ ὁποῖα μέτρα ἔλαβε περὶ αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις· ἐγὼ κατηγορηματικῶς εἶπον ὅτι τοιαῦται σκευωρίαι, τοσοῦτον δημόσια μεγάλα κακουργήματα, ὡς ἡ εἴδησις περὶ καταργήσεως τοῦ καθεστῶτος πολιτεύματος, περὶ ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως, δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσι· ἡ σκευωρία αὕτη μοὶ ἐφάνη τοσοῦτον παράδοξος, ὅσον μοὶ φαίνεται παράδοξος ἡ κατάπτωσις τῆς σελήνης ἢ τοῦ ἡλίου. Περὶ τούτου ἐγὼ ἠρώτησα τὸν Κ. ὑπουργὸν ἀλλ' ἐκεῖνος μοὶ εἶπεν ὅτι εἶναι ἴδιον τῆς προνοίας καὶ ἐπαγρυπνήσεως τῶν ὑπουργῶν τὸ νὰ πιστεύωσιν εὐκόλως εἰς τὰς

σκευωρίας, καὶ νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ φαντασίᾳ των τραχὰς καὶ στάσεις καὶ ἐπιβουλάς· ἂς μὲ συγχωρήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ τῷ εἴπω, ὅτι διὰ νὰ πιστεύῃ τοιαύτας σκευωρίας πρέπει νὰ ἔχῃ ἄλλους λόγους, ἄλλα διδόμενα ἰσχυρότερα· ἀλλ' ἂς ἐξηγηθῶμεν καλλίτερα· καὶ ἐγὼ, Κύριοι! πιστεύω ταῦτα, καὶ πρέπει νὰ τὰ εἴπω· καλὸν δὲ εἶναι οἱ Κ.Κ. ὑπουργοὶ νὰ ἐμβατεύσωσιν εἰς τὰ αἴτια τῶν τρομερῶν αὐτῶν ἐπινοιῶν, καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν. Κυβέρνησις ἠθικὴ, Κυβέρνησις ἀγαθὴ, πατριωτικὴ, ἀκριβὴς καὶ θρησκευτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος καὶ τῶν νόμων, ταῦτα πάντα προλαμβάνουσι καὶ καταστρέφουσι πᾶσαν ἐπίνοιαν καὶ μακρόθεν κατὰ τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' ὅταν αἱ πράξεις μας, (ἐμπεριλαμβάνω καὶ ἐμὲ αὐτὸν καὶ τὴν Γερουσίαν) ἀντιφάσκωσιν εἴς τε τὸ πολίτευμα καὶ τὴν τῶν νόμων ἐφαρμογὴν, τότε μὴ τρέχωμεν, μὴ μάτην ζητῶμεν συνωμοσίας ἀλλαχοῦ καὶ εἰς τὸν λαὸν, διότι ἔμφυτον εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ νὰ ζητῇ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως καὶ τὴν ἀπόκρουσιν τῆς βίας καὶ τῆς διαφθορᾶς διὰ τῆς αὐτῆς βίας· μὴ πηγαίνωμεν Κύριοι! ἐδῶ καὶ ἐκεῖ νὰ εὕρωμεν τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης καταστάσεως, οὐδὲ τὸ πόθεν προέρχονται αἱ ἐπίνοιαι αὗται· εἰπατέ μοι, ὑμεῖς Κύριοι! καὶ σᾶς ἐξορκίζω, ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ σας ὑμεῖς αὐτοὶ δὲν ἐξερράσετε πολλάκις ἐκφράσεις ἐκνόμους· ἀνάγκη οἱ ὑπουργοὶ νὰ προηγηθῶσι μὲ τὸ καλὸν παράδειγμά των εἰς ὅλας τὰς ἀρχὰς, εἰς ὅλα τὰ σωματεῖα. Ἡ λερναία Ὕδρα ἤτις κυνδυνεύει νὰ μᾶς καταφάγῃ, ἀνάγκη ἐδῶ νὰ καταπνιγῇ, εἰς τὴν διαγωγὴν τῆς Κυβερνήσεως, τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, τῶν ἀρχῶν. Ναὶ Κύριοι! καὶ ἐγὼ πιστεύω ὅτι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι τοιαῦται ἑταιρίαι, τοιαῦται συνωμοσίαι τρομεραὶ, ἀποτρόπαιοι, διότι ὅταν βλέπωσιν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος δὲν γίνεται, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤτις ἐκλήθη ἀπὸ τὸ σύνταγμα διὰ τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ συντάγματος, διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ τόπου διὰ τὸ κοινὸν καλὸν, παραγνωρίζει τὴν ἐντολήν της, τί παράδοξον νὰ διοργανισθῶσι τοιαῦται ἑταιρίαι πρὸς μεταβολὴν πολιτεύματος καὶ Κυβερνήσεως; ἢ πῶς ἄλλως δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἐπιθυμία αὕτη πρὸς μεταβολὴν πολιτεύματος καὶ Κυβερνήσεως; ἂν δέκα ἄνθρωποι ἢ καὶ τριάκοντα τὸ πολὺ ἐπιθυμῶσι δι' ἰδιοτέλειάν των μεταβολὴν, οἱ πλεῖστοι δὲν ἐπιθυμοῦσι ταύτην εἰμὴ διὰ τὸ κοινὸν καλὸν καὶ τὴν εὐημερίαν των. Ἐν Ἑλλάδι εὐτυχῶς δὲν ὑπάρχουσι κόμματα ἢ φατρίαι αἵτινες νὰ ἐπιθυμῶσι τὴν

τῶν καθεστώτων καταστροφήν· ἐν Ἑλλάδι οὔτε νομιμόφρονες ὑπάρχουσιν, οὔτε ἀρπακτῆρες καὶ κοινοκτήμονες, οὔτε ὀρλεανισταὶ, οὔτε βοναπαρτισταὶ οὔτε δημοκράται, οὐδὲ στουαρτισταὶ, οὐδὲ πλανταγενῆται. Ἐνταῦθα τὸ ἔθνος εἶναι ὁ λαὸς, ὅστις ἔχει βασιλέα ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου ἐλπίζει τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του καὶ τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων του. Ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τούτου εἴμεθα οἱ πολῖται, οἵτινες ἀπεκτήσαμεν τὴν ἐλευθερίαν μας διὰ χειμάρρων αἱμάτων, οἵτινες εἴδαμεν τὴν περιουσίαν μας διαρπαζομένην, καταστρεφομένην ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἀπανθρώπου τυράννου μας, καὶ οἵτινες προσπαθοῦμεν νὰ ἀνακτήσωμεν ἤδη καὶ βελτιώσωμεν μὲ ἀνυπερβλήτους δυσκολίας καὶ ἀτρήτους μόχθους τὴν περιουσίαν μας, ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Τί ἄλλο δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ὁ λαὸς διὰ τῆς μεταβολῆς εἰμὴ Κυβέρνησιν καλὴν καὶ πατριωτικήν; ὅταν ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀγαθὴ, τότε ὁ λαὸς δὲν δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ ἄλλό τι καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδέποτε θέλει καταφύγει εἰς μεταβολὰς, ὅταν ὅμως αὕτη δὲν εἶναι καλὴ, φοβηθῆτε Κύριοι! ὄχι τόσον τὰς συνωμοσίας, ὅσον τὴν ἀπελπισίαν τῶν πολιτῶν, ἐμοῦ, σοῦ καὶ ἐκείνου.

Ἁπάντων καὶ ἐκ δευτέρου ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐξέθηκε· ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ πιστεύσῃ τὴν ὕπαρξιν συνωμοσίας τινος. Ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον φρονῇ ἐνδεχομένην τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ὀρθοφρονεῖ ὡς ὁ φρονῶν πιστευτὴν τὴν κατάπτωσιν τῆς σελήνης ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς καθὼς εἰς ἄλλας περιστάσεις τοιουτοτρόπως καὶ σήμερον ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ἁπλούστατον θέμα τῆς ὁμιλίας μου ὡς μέσον διὰ νὰ εἴπῃ κατηγορίας τινὰς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως· προχωρῶν εἶπε προσέτι ὅτι διὰ νὰ μὴν ὑπάρχωσι τοιαῦται συνωμοσίαι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καλὴ Κυβέρνησις. Ὑπαρχόντων κύριοι ἐν ἐνεργείᾳ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος, νομοθετικῶν σωμάτων, καὶ ἐλευθερίας τύπου, εἶναι ἔγκλημα καθοσιώσεως νὰ πιστεύῃ τις ὅτι δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν ἁπλαῖ μάλιστα ἰδέαι συνωμοσίας. Πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου ἠδύναντο νὰ ὑπάρξωσι ἢ νὰ σχηματισθῶσι τοιαῦται ἰδέαι συνωμοσιῶν, ἀλλ' ἐπὶ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος ὅτε τὰ νομοθετικὰ σώματα καὶ ἡ δημοσιογραφία ἐλέγχουσι καὶ ἐπικρίνουσιν ὅλας τὰς Κυβερνητικὰς πράξεις, οὔτε ἰδέαι συνωμοσίας δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν οὔτε κακὴ Κυβέρνησις νὰ σχηματισθῇ· ἡ κακὴ καὶ

ἡ καλὴ Κυβέρνησις εἶναι δύω σχετικὰ πράγματα· ὡς καὶ ἄλλοτε ὁ προλαλήλας εἶπεν, ὅτι εἰς τὴν Κυβέρνησιν δὲν βλέπει τὰ κατάλληλα πρόσωπα, τοιουτοτρόπως καὶ ἤδη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ φρονῇ ὅτι ὑπάρχει κακὴ Κυβέρνησις, ὅταν αὕτη δὲν συγκροτεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀρεσκείας του· ἀλλ' ἡ ἰδέα του αὕτη τότε μόνον δύναται νὰ λάβῃ χώραν καὶ ὕπαρξιν ὅταν ὑπάρχει ὑπὲρ αὐτῆς ἡ πλειοψηφία· ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν νομίζῃ ἑαυτὴν ὡς περιέχουσαν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς παραιτέρω Κυβερνητικῆς διευθύνσεως, διαλύει τὴν κατ' αὐτῆς σχηματισθεῖσαν πλειοψηφίαν, καὶ προσφεύγει εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ λαοῦ, ἄλλως παραχωρεῖ τὴν ἐξουσίαν εἰς χεῖρας ἄλλης Κυβερνήσεως.

Ἡ ὁμιλία τοῦ προαγορεύσαντος Κ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης ἐπρόσθεσεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, περιεστράφη εἰς τὸ ὅτι Συντάγματος καθεστῶτος, τίποτε δὲν δύναται νὰ συμβῇ, οὔτε συνωμοσία· οὔτε κακὴ Κυβέρνησις νὰ ὑπάρξωσι· τὴν ἰδέαν ταύτην πρεσβεύω καὶ ἐγὼ, καὶ διδάσκω πρὸς πάντας ὅτι δηλαδὴ καθεστῶτος Συντάγματος ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸν λαὸν εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ, καὶ σχηματίζει τὴν Κυβερνησίν του· διὰ τοῦτο δὲ εἶπον ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσι τοιαῦται συνωμοσίαι ἤδη, καὶ ἂν ὑπάρξωσιν οἱ αὐτουργοὶ αὐτῶν πρέπει νὰ τιμωρηθῶσιν· εἶπεν ὅτι ὁ λαὸς ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκφράζεται διὰ τῆς ψήφου του ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς ὁριστικῆς Κυβερνήσεως· ἀλλὰ κατὰ τὰς παρελθούσας ἐκλογὰς ὁ λαὸς δὲν ἀρίθμ ἐλεύθερος νὰ ἐκφράσῃ ἀπόφασιν σύμφωνα μὲ τὴν πεποίθησίν του· καὶ διὰ τοῦτο πρό τινος καιροῦ ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν βλέπω νὰ κάθηνται εἰς τὰς ὑπουργικὰς ἕδρας ἄνδρες τῆς ἐμπιστοσύνης ἐμοῦ ἄλλων καὶ τοῦ σημαντικωτέρου μέρους ἐκ τοῦ λαοῦ· ἐκφράσας δὲ τοῦτο ἐξεπλήρωσα τὸ καθῆκόν μου, καὶ διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης οὔτε προεθέμην, οὔτε προτίθεμαι νὰ κατακρίνω κανένα προσωπικῶς· εἶπον, λέγω καὶ ἤδη, ὅτι τὸ σημερινὸν Κυβερνητικὸν σύστημα δὲν περιποιεῖται ἀρκούντως τὰ συμφέροντα τοῦ θρόνου καὶ τῆς πατρίδος, καὶ οἱ Κ.Κ. ὑπουργοὶ δὲν ἔπρεπε οὐδὲ πρέπει νὰ μνησικακῶσι μνημονεύοντες ἤδη ἀσχέτως ὅ,τι πρὸ δύο περίπου μηνῶν ἐλάλησα. Τὸ Σύνταγμα Κύριοι εἶναι ἡ φυσικωτέρα Κυβέρνησις κατ' ἐμὲ κριτήν· τοιαύτη διεύθυνσις ἐνυπάρχει εἰς ἑκάστην καὶ τὴν πλέον παραμικρὰν κοινότητα εἰς ἣν ὑρίστανται ἀνώτερος ἄρχων ὁ δημογέρων ἢ ὁ δήμαρχος, οἱ γέροντες, οἱ πρόκριτοι, καὶ ἔπειτα ὅλοι οἱ οἰκογενειάρχαι ἀπαρτίζοντες οὕτω πράγματι καὶ οὐχὶ ὀνόματι ἐν μικρογραφίᾳ τὸ Συνταγματικὸν πολίτευμα· ὥστε ἡ

τοιαύτη διεύθυνσις ἐφαρμοζομένη κατ' ἀναλογίαν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἐλάχιστον μέρος τοῦ Κράτους, εἶναι ἡ φυσικωτέρα Κυβέρνησις πρὸς τὴν ὁλομέλειαν αὐτοῦ τοῦ Κράτους, καὶ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι δὲν δύνανται ἐπὶ τοιαύτης πολιτείας νὰ ὑπάρξωσι συνωμοσίαι. Ἑπομένως σᾶς ἐξηγῶ καὶ ἐγὼ κύριοι συνταγματικὰ τινὰ μαθήματα. Κακοὶ ὑπουργοὶ εἰς ἓν γειτονικὸν Κράτος μέγα, κατέτρεψαν ἁρπαδὸν τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν. Ἐὰν εἰς Γερουσιαστὴς ἔλεγε πρὶν τῆς τοιαύτης καταστροφῆς ὅτι ἡ πορεία τῆς Κυβερνήσεως εἶναι κακὴ, καὶ ὅτι πρέπει νὰ προληφθῇ τὸ κακὸν διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν αἰτιῶν, τότε ὁ τοιοῦτος ἤθελεν εἶσθαι ἄξιος μεγάλης εὐγνωμοσύνης, διότι ἤθελε σώσει καὶ τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τὸν ἡγεμόνα· διὰ τοὺς λόγους τούτους λέγω ἤδη καὶ ἐγὼ ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι καὶ πρέπει νὰ ἀνεύρωσι τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης καχεκτικῆς καταστάσεώς μας, καὶ νὰ κόψωσι τὰς ῥίζας διὰ νὰ πέσωσιν ὁ κορμὸς, οἱ κλόνοι, τὰ ἄνθη καὶ οἱ καρποὶ τοῦ τοιούτου δένδρου τῶν συνωμοσιῶν. Εἶπον οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχει πλειοψηφία ὑποστηρίζουσα τὴν Κυβέρνησίν των καὶ πᾶσα γλῶσσα πρέπει νὰ παύσῃ· εἶπον προσέτι ὅταν ἡ πλειοψηφία ἐκφρασθῇ κατὰ τῶν ὑπουργῶν τότε οἱ ὑπουργοὶ ἢ δίδουσι τὴν παραίτησίν των (λέξις ἥτις εἶναι διαγεγραμμένη ἀπὸ τὸ πολιτικὸν λεξικόν μας), ἢ σκέπτονται νὰ διαλύσωσι τὰς Βουλὰς καὶ κάμνωσιν ἔκκλησιν εἰς τὸν λαὸν, ὁ ὁποῖος διὰ νέας ψηφοφορίας ἐκλέγει καὶ ἀποστέλει νέους ἀντιπροσώπους μέλλοντας νὰ ἀπαρτίσωσι τὸ ἕτερον Βουλευτικὸν Σῶμα, καὶ οὐχὶ τὴν Γερουσίαν περὶ ἧς δὲν λαλῶ ἤδη, διότι αὕτη εἶναι ὡς ἓν πτηνὸν συγκεκαλυμμένον ἔμπνουν ἢ ἄπνουν καὶ δεικνυόμενον κατὰ τὰς περιστάσεις.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐξέρρασε δὶς καὶ τρὶς ὅτι ἐὰν ἡ λέξις παραίτησις εἶναι διαγεγραμμένη ἀπὸ τὸ πολιτικόν μας λεξικὸν δὲν δένδιστάζει νὰ εἴπῃ ἂς φυλαχθῇ διὰ τὸν ἑαυτόν του.

Ἑπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Τ. ΜΑΥΡΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Μαρτίου 1852, ἡμέρᾳ πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 36 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Εὐχαριστῶ τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Β. Χρηστακόπουλον διὰ τὴν ἐπερώτησιν ἣν μὲ ἔκαμε ἐν τῇ προχθεσινῇ συνεδριάσει περὶ καλασχέτεως βιβλίου τινος ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Σούτζου, διότι μὲ δίδει τὴν εὐχάριστον ἀφορμὴν νὰ ἐκθέσω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὰ διατρέξαντα εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διαφοροτρόπως παραμορφωθεῖσαν.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ἣν θέλω κάμει θέλει θεωρήσει τὸ Σῶμα, ὅτι ἁπλῆ ἄγνοια τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῆς δικαιοδοσίας ἑκάστης τῶν τριῶν ὅλως ἀνεξαρτήτων ἀλλήλοις ἐξουσιῶν ὑπῆρξεν ἡ αἰτία νὰ καταταθῇ ὁ Κ. Σούτζος ἀντικείμενον Βουλευτικῶν συζητήσεων, ἐνῷ ἡ ὑπόθεσις εἶναι ὅλως δικαστικὴ καὶ ἔπρεπε νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια ἅτινα εἶναι ἁρμόδια νὰ τὸν δικαιώσουν ἂν ἔχῃ δίκαιον.

Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ καθεστῶτος πολιτεύματος ὡς πολίτης ἠσθάνθην ἐνδομύχως τὸ πολύτιμον δικαίωμα τῆς ἐξελέγξεως τῶν πράξεων ἑκάστου· διορισθεὶς ὑπουργὸς ἠσθάνθην ἔτι περισσότερον τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς δημοσίας ἐξελέγξεως τῶν πράξεών μου· πρεσβεύω δὲ ὅτι τὰ μέσα τῆς τοιαύτης ἐξελέγξεως δὲν εἶναι αἱ ἐφημερίδες ἀλλὰ τὸ δημόσιον βῆμα, διότι ἐξελεγχομένων τῶν πράξεών μου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δημοσίᾳ ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου, ἂν μὲν ἀποδειχθῶ παρανομῶν ἀναγκάζομαι ἢ νὰ παραιτηθῶ ἢ νὰ ρυθμίσω τὴν διαγωγήν μου ἐπὶ τὸ μέλλον, ἂν δὲ συκοφαντοῦμαι διὰ τῆς δημοσιότητος ἱκανοποιοῦμαι ἐξαφανιζομένων ὅλων τῶν σκευωριῶν ὅπως ἐξαφανίζονται διὰ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου ὅλα τὰ κατὰ τὴν νύκτα νυκτόβια ἕντομα.

Σᾶς διαβεβαιῶ Κύριοι ὅτι οὔτε διέταξα οὔτε εἶχον γνῶσιν τινα τῆς κατασχέτεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται βιβλίου· ἡ ἀγνοιά μου αὕτη δὲν προέρχεται οὔτε ἀπὸ ἀκηδείαν ἐμοῦ ὡς ὑπουργοῦ, οὔτε ἀπὸ ἐπίψογον ἀμελειαντῆς δικαστικῆς ἐξουσίας μου, διότι ἐκά-

στη δικαστικὴ ἀρχὴ ἔχει ἴδιον κύκλον δικαιοδοσίας καὶ καθηκόντων· κατὰ πρῶτον ἔμαθον τὴν κατάσχεσιν ταύτην παρὰ τοῦ Κ. Σούτζου, ὃν παρουσιασθέντα εἰς ἐμὲ καὶ παραπονούμενον περὶ τῆς κατασχέτεως ταύτης ὡς ὄφθεν παρανόμου, παρέπεμψα εἰς τὴν ἁρμοδίαν δικαστικὴν ἀρχήν· μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Κ. Σούτζου ἔφερον εὐθὺς ἐνώπιόν μου τὸν Κ. εἰσαγγελέα τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, καὶ ἠρώτησα ταῦτον ἂν τοιαύτη κατάσχεσις ἐγένετο καὶ ἂν εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς ἐτηρήθησαν ἀκριβῶς ὅλοι οἱ νόμιμοι τύποι καὶ αἱ διατάξεις τῶν περὶ ἐλευθεροτυπίας καὶ λοιπῶν δικαιωμάτων ἄρθρων τοῦ Συντάγματος· ἔμαθον δὲ παρ' αὐτοῦ ὅτι βιβλίον τι ἐξεδόθη καὶ ἐδημοσιεύθη προσβάλλον τά τε Βουλευτικὰ Σώματα καὶ ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα ἅτινα κατὰ τὸ καθεστὸς πολίτευμα εἰσὶν ἱερὰ καὶ σεβαστά, καὶ ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο ὡς ἐγκληματικὸν κατεσχέθη ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ Κ. Λινόυ συνεπείᾳ αἰτήσεως τῆς εἰσαγγελίας ἣν ἔκαμε πρὸς αὐτόν· ἐρωτήσας ἔπειτα τοῦτον ἂν θὰ ὑποβάλῃ ἀπ' εὐθείας καὶ ἀμέσως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς τὸ ἁρμόδιον συμβούλιον τῶν πρωτοδικῶν, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ ὅτι, εἰσαχθείσης τῆς ὑποθέσεως ἀμέσως εἰς τὸ συμβούλιον τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, τὸ Συμβούλιον ἀπεφήνατο καὶ διέταξε τὴν παραιτέρω ἀνάκρισιν ἥτις ἐνεργεῖται μετὰ τῆς δεούσης ἀκριβείας.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης θεωρεῖτε, Κύριοι, ὅτι ἄγνοια τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν τριῶν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καθιερουμένων ἀνεξαρτήτων ἐξουσιῶν ἔκαμαν τὸν Κ. Σούτζον νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ἅτινα ὡς καὶ ὁ ὑπουργὸς δὲν δύνανται νὰ διακόψωσι τὴν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων των. Ὁ Κ. Σούτζος ἠδύνατο κατὰ πρῶτον νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ἐπομένως εἰς ἐκεῖνο τῶν ἐφετῶν καὶ τοῦ ἀρείου πάγου· ἂν δὲ εἰς τὰ τρία ταῦτα δικαστήρια δὲν ἐλάμβανε τὴν ἀνήκουσαν δικαιοσύνην ἠδύνατο ἐπὶ τέλους νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ὁρκωτῶν καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀρείου πάγου, ὥστε ἔχει εὐρύτατον δικαίωμα προσφυγῆς. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ὅθεν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἀνήκει ἡ ἀνάκρισις καὶ ἐκδίκασις τῆς προκειμένης περὶ τοῦ βιβλίου τούτου ὑποθέσεως. Εἰς ἡμᾶς δὲ δὲν μένει ἄλλο τι εἰμὴ νὰ ἀναμείνωμεν ἕως οὗ ἴδωμεν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν τῆς ῥηθείσης δικαστικῆς ἐξουσίας.

Οὐδεμιᾶς ἀντιλογίας γενομένης, ἡ Γερουσία προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἁλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Λόυδ. Μετὰ τὴν

ἀνάγνωσιν τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς. ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ ἄλλου τινὸς ἀντικειμένου εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ταύτην τὴν στιγμὴν, Κύριοι, παρεδόθη εἰς ἐμὲ ἀναφορὰ γυναικῶν τινων παραπονουμένων ὅτι οἱ σύζυγοι αὐτῶν κρατοῦνται εἰς τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς παρανόμως ὡς δῆθεν ληπταπάδοχοι, καὶ ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν εἰσὶ πεπυρωμένοι καὶ πάσχουσι δεινῶς ὡς ἐκ τῶν βαρέων βασάνων τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ἀπὸ τὴν ἔνοπλον ἢ μεταβατικὴν δύναμιν τῆς Κυβερνήσεως, ἕτεροι δὲ δύω ἀσθενοῦντες εὑρίσκονται εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς ζωῆς των· οἱ ἐγχειρίσαντές με τὴν ἀναφορὰν ταύτην εἶπον εἰς ἐμὲ ὅτι πρὸ μικροῦ ἠκούσαμεν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, εἰπόντος ὅτι τὸ Σύνταγμα διέγραψε τὰ καθήκοντα καὶ τὴν ἁρμοδιότητα ἑκάστης ἐξουσίας, καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες αὗται πρέπει νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὰ ἁρμόδια δικαστήρια· ἀλλ' ἂν καὶ ἐγὼ ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ ὅμως δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω τὴν ἀγανάκτησιν τῆς ψυχῆς μου καὶ νὰ μὴ κάμω γνωστὰ τὰ περιστατικὰ ταῦτα διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ καὶ ἐπιφέρωσι τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν· καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἤκουσα ὅτι χωρικός τις ἐκ τινος χωρίου τῆς ἐπαρχίας; ταύτης μετερρίφθη καὶ ἐτέθη εἰς τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς διὰ μικρόν τι χρέος δικαστικὸν, ὅτι οὗτος ἀσθενήσας ἦλθεν εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς ζωῆς, καὶ τούτου ἕνεκα ζητήσας νὰ ἐξέλθῃ τῆς φυλακῆς διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν ἰατρῶν δὲν εἰσηκούσθη, ἀλλ' ἔλαβε τὴν σκληρὰν ἀπάντησιν «ἂς ψοφήσῃ ἐν τῇ φυλακῇ,» καὶ οὕτως ἀπέθανεν ἐντὸς αὐτῆς τὸν πλέον ὀδυνηρὸν θάνατον· μετὰ τὴν ἀποβίωσιν ῥιφθεὶς ὁ νεκρὸς τούτου εἷς τι τῶν δωματίων τῆς φυλακῆς εὑρέθη τὴν ἐπιοῦσαν ἄνευ ῥινὸς τὴν ὁποίαν ἔφαγον οἱ ποντικοί. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο μαθὼν πρό τινων ἡμερῶν ἀμφέβαλον καὶ ἔσπευσα νὰ ζητήσω τὰς δεούσας πληροφορίας, ὅτε εἶδον δημοσιευόμενον αὐτὸ διά τινος ἐφημερίδος πολιτικῆς μὲ κάποιαν λεπτομέρειαν.

Τὰ σκληρὰ ταῦτα γεγονότα κάμνω γνωστὰ εἰς τὸ Σῶμα διὰ νὰ λάβωσιν γνῶσιν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ καὶ ἐπιφέρωσι τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν, πληροφοροῦντες καὶ τὸ Σῶμα περὶ τῶν τοιούτων φρικτῶν καὶ παρανόμων πράξεων.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. πρόεδρος παρατηρήσας ὅτι μολονότι τὸ ἀντικείμενον εἶναι περὶ πασχόντων πολιτῶν καὶ δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει καὶ μάλιστα ἐντόνως, δὲν δύναται μ' ὅλα ταῦτα νὰ γίνῃ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀλλὰ μετὰ τὴν

ἀποπεράτωσιν τῆς συμβάσεως τῆς ὁποίας ἤρξατο προηγουμένως ἡ συζήτησις, ἀπήγγειλεν ὅτι ὁ θέλων νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς συμβάσεως δύναται νὰ λάβῃ τὸν λόγον· ἑπομένως ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐρωτήσας ποία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς παρούσης συμβάσεως, προσέθηκεν ὅτι ἡ συγκατάθεσις τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ἐπὶ τῶν τοιούτων συνθηκῶν ζητεῖται συνεπείᾳ τοῦ 25 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συνομολογῇ συνθήκας· ὥστε ἂν ἀρνηθῶμεν τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ προσβάλλομεν τὰ δικαιώματα τῆς ἐξουσίας ταύτης.

Ἐγὼ κατὰ τὴν ἰδέαν μου δὲν δέχομαι τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος σύμβασιν, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ ψῆφον ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς, ὑπόχρεως ὢν ἀπὸ τὸ μνησθὲν 25 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, καὶ νὰ εἴπω ὅτι, ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ συνδέσῃ συνθήκας, ὅπερ εἶναι ἡ ἀρχή.

Παραδεξαμένων δὲ τινων τὴν γνώμην ταύτην καὶ διϊσχυρισθέντων ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς παρούσης συμβάσεως, οὖσα τοιαύτη, οἵα ἐρρέθη, καὶ κανονισμένη ἀπὸ τὸ Σύνταγμα δὲν πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν, διότι οὕτως τίθεται εἰς τοιαύτην ψηφοφορίαν τὸ Σύνταγμα, καὶ ἄλλων διατεινομένων τὸ ἐναντίον, ὁ Κ. πρόεδρος εἶπεν, ὅτι κατὰ τὰ κανονισμένα καὶ καθ' ὃν τρόπον ἐψηφοφορήθη χθὲς ἡ ἑτέρα σύμβασις μεταξὺ τῆς ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας οὕτω πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ καὶ ἡ παροῦσα, καθόσον μάλιστα ὑπάρχει προηγουμένη ἀπόφασις τῆς Γερουσίας ἥτις δὲν δύναται νὰ μετατραπῇ εἰμὴ διὰ μεταγενεστέρας ἀποφάσεως.

Προκληθεὶς ἔπειτα ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης νὰ δώσῃ τὴν ἀνήκουσαν ἐξήγησιν, εἶπε τὰ ἑξῆς· καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος εἰς τὸν περίβολον τοῦτον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περὶ τοῦ ὁποίου ἔδωσα τὴν ἀνήκουσαν ἑρμηνείαν· ὁ κανονισμός μας Κύριοι, διαγράφει τοὺς τύπους καὶ ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν νομοσχεδίων, ἅτινα ἄμορφα ἔτι ὄντα κατὰ τὴν εἰσαγωγήν των συζητοῦνται τροποποιοῦνται καὶ ἐπιψηφίζονται ὑπὸ τῶν Σωμάτων καθ' ἓν ἕκαστον ἄρθρον καὶ ἐδάφιον· ἐπὶ τῶν συμβάσεων τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ γενῇ, διότι τὸ ἔργον εἶναι τετελεσμένον ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐχούσης μόνης τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, καὶ τὰ Σώματα δὲν δύνανται νὰ φέρωσι τροποποιήσεις, ἀλλὰ δίδουσιν ἁπλῶς ἢ μὴ τὴν συγκατάθεσίν των· ὅτι ἐὰν δὲν δοθῇ ἡ συγκατάθεσις, ἐκφράζονται οἱ λόγοι τῆς μὴ παραδοχῆς, καὶ ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἔλθῃ

ἐπὶ τῇ βάσει τούτων εἰς νέας διαπραγματεύσεις καὶ συνδέσῃ νέαν σύμβασιν. Τὰ Σώματα δὲν δύνανται νὰ παραδεχθῶσι τὰ ἐπωφελῆ καὶ νὰ μὴ παραδεχθῶσι τὰ ἀνωφελῆ μέρη μιᾶς συνθήκης, διότι ταῦτα δὲν ἀφορῶσι τὰ συμφέροντα μόνης τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα τρίτης ἄλλης Δυνάμεως, μεθ' ἧς συνδέει τὴν συνθήκην ἡ Κυβέρνησις, καὶ τὰ δικαιώματα ἀμφοτέρων εἰσὶν ἀμοιβαῖα. Διὰ τοὺς λόγους τούτους αἱ συμβάσεις ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ εἰσάγωνται εἰς τὰς Βουλὰς ὄχι ὡς κύριον καὶ ἄμεσον ἀλλ' ὡς ἔμμεσον θέμα, ὑποβαλλόμεναι δι' ἑνὸς εἰδικοῦ νομοσχεδίου, διὰ νὰ ἔχωσι τὰ Σώματα ἀντικείμενα συζητήσεως καὶ φέρωσι ὑπ' αὐτοῦ τὴν ψῆφόν των συμφώνως μὲ τὸν κανονισμόν· καὶ εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ Σώματος ἐγένετο λόγος τοιοῦτος, καὶ τὸ Σῶμα ἐκεῖνο παρεδέξατο νὰ ἐκφράσῃ τὴν συγκατάθεσίν του διὰ ψηφοφορίας καταχωρημένης οὐχὶ εἰς πρωτόκολλον ψηφοφορίας ἀλλ' εἰς τὰ πρακτικά. Τὸ δὲ Σῶμα τῆς Γερουσίας παρεδέξατο ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει νὰ προχωρῇ εἰς τὴν ψηφοφορίαν τῶν τοιούτων συμβάσεων κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε ἐνεργούμενον τρόπον, μεχρισοῦ εἰσαχθῇ νέος ἕτερος τρόπος, τουτέστι μεχρισοῦ εἰς τὸ μέλλον ὑποβληθῶσι τοιαῦται συνθῆκαι φερόμεναι διὰ τοῦ ἀνήκοντος εἰδικοῦ νομοσχεδίου.

Ἀκόμη δ' ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπεν· ἐπειδὴ ἡ χθὲς συζητηθεῖσα καὶ ἐπιψηφισθεῖσα ἑτέρα συνθήκη μεταξὺ τῆς ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας, ὡς καὶ ἡ σήμερον συζητουμένη εἰσαχθεῖσα παρ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὑπεβλήθησαν κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦντα τρόπον, ἄνευ δηλονότι εἰδικοῦ νομοσχεδίου, διὰ τοῦτο λαμβάνω τὸν λόγον ὅπως φέρω εἰς γνῶσιν τοῦ Σώματος τοὺς λόγους δι' οὓς αἱ συνθῆκαι αὗται εἰσήχθησαν κατὰ τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον τρόπον.

Κατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα, καθ' ὃν εἰσήχθη ἡ πρόσθετος συνθήκη μεταξὺ τῆς ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῶν κάτω χωρῶν τῆς Ὁλανδίας, ἐγένετο πολὺς λόγος περὶ τοῦ ἀτάκτου τῆς εἰσαγωγῆς, καὶ ἀμφότερα τὰ Σώματα ἀπεφήναντο ὅτι πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ εἰσάγωνται αἱ τοιαῦται συμβάσεις συνοδευμέναι μὲ τὸ προσῆκον νομοσχέδιον, διὰ νὰ ἔχωσι τὰ Σώματα ἀντικείμενον συζητήσεως καὶ ψηφοφορίας· κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὅταν ἐπρόκειτο νὰ εἰσαγάγωμεν τὰς περὶ ὧν πρόκειται συμβάσεις ἐσκέφθην πολὺ, καὶ ἀπεφάσισα νὰ εἰσάξω καὶ ταύτας διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου καθ' ὃν εἰσήχθησαν αἱ μέχρι τοῦδε ὑποβληθεῖσαι· ἕτοιμος ὢν νὰ δώσω τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης παρεκτροπῆς. Λαμβάνων ἤδη τὴν εὐκαιρίαν ταύτην λέγω, ὅτι ἡ παροῦσα σύμβασις εἶναι συνέχεια ἢ παράρτημα τῆς πέρυσιν ἐν τῇ Βουλῇ εἰσαχθείσης, τὴν ὁποίαν καίτοι ὑποβληθεῖσαν κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε τρόπον εἰσαγωγῆς, ἡ Βουλὴ ἐπεψήφισε· ἐπομένως ἐπειδὴ προέκειτο νὰ εἰσαχθῇ ἡ συνθήκη αὕτη ἐκ νέου εἰς τὰς Βουλάς, οἷα εἶναι ἡ παροῦσα ὡς συνέχεια τῆς πέρυσιν εἰσαχθείσης, ἦτον ἀναγκαῖον νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε τρόπον καθ' ὃν εἰσήχθη ἡ προγενεστέρα ὁμοία ταύτης· ἀκολούθως ἐπειδὴ ἡ συνάμα μετ' αὐτῆς εἰσαχθεῖσα καὶ ἐπιψηφισθεῖσα χθὲς ἑτέρα συνθήκη εἶχε τοιαύτην συνάφειαν μὲ τὴν παροῦσαν, ὥστε ἄνευ τῆς μιᾶς δὲν δύναται νὰ σταθῇ ἡ ἑτέρα, διὰ ταῦτα ἐδέησε νὰ εἰσαχθῇ καὶ αὕτη κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε τρόπον διὰ νὰ ἐπιψηφισθῇ ἀπὸ τὰς Βουλὰς ὡς μέχρι τοῦδε. Οὗτοι εἰσὶν οἱ λόγοι δι' οὓς τὸ Ὑπουργεῖον δὲν συνεμορφώθη μὲ τὴν ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἐκφρασθεῖσαν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν εἶναι ἕτοιμον νὰ φυλάξῃ τὸ ὑπουργεῖον ἀπαρεγκλίτως εἰς τὸ μέλλον κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν νέων συνθηκῶν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς παρούσης συμβάσεως θέλει γίνει κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε τρόπον, ὅταν δὲ εἰσαχθῇ νέος τρόπος τότε θέλει ἀποφασίσει περὶ αὐτοῦ ἡ Γερουσία, ἐγένετο αὕτη δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Α. Καΐρη καὶ Π. Λοιδορίκη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 29 κατὰ μιᾶς, ἀρνηθέντων ψῆφους τεσσάρων, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λόϋδ.

Γ.Μ. Ἀντωνόπουλος	δὲν ἔχ. γνώμ.	Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Χαράλ. Παππαπολίτης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος		Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Πονηρόπουλος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Νι. Πρασσακάκης	δὲν ἔχει ψῆφον
Σπυρ. Καλογερόπουλος		Σπυρ. Τρικούπης	
Ἀναστ. Λόντος		Ριχάρδος Τζιώρτζ	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν
Κώνστ. Μπότζαρις		Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Ἀλέκος Νάκος	Ν	Νικ. Χρυσόγελος	

Γεώρ. Ψύλλας	
Δρόσος Μανσόλας	
Ἰωάν. Θεοτόκης δὲν ἔχει ψῆφον.	
Ἰω. Χ. Πέτρου δὲν ἔχει ψῆφον.	
Ἀθαν. Ἀιδωρίκης	N
Γεώρ. Δαρειώτης	N
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N
Γεώρ. Γλαράκης	N
Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Γκίκας Καρακατζάνης	N
Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἀδὰμ Δούκας	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Κωνστ. Κανάρης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Μ. Α. Καΐρης	N
Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	N
Ἀντ. Μαυρομιχάλης	O
Γεώρ. Νοταρᾶς	
Δημ. Πλαπούτας	N
Ἰω. Στάϊκος	
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Κίτσος Τζαβέλλας	N
Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Δημ. Χατσῖσκος	N
Δημ. Χρηστίδης	N
Νικ. Μαυρομμάτης	N
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Παναγ. Ἀιδωρίκης	N
Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώ. Διοβουνιώτης	N
Κωνστ. Προβιλέγγιος	N
Ἰω. Οἰκονόμου	N
Σπῦρος Μήλιος	N

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐξέθηκεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκφραζομένην ὑπὸ τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς εὐχήν, ὑπάρχουν διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Λόϋδ περὶ προσορμήσεως τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τὰ ἀναφερόμενα μέρη τοῦ ἁγίου Σώστου καὶ Ἀμφίσσης, καὶ ὅτι ἡ ἑταιρία ἐφάνη εὐδιάθετος νὰ θίσῃ εἰς ἐνέργειαν καὶ τὰς συγκοινωνίας ταύτας, ὥστε εἶναι ἡ πιθανοτάτη ἐλπὶς τοῦ νὰ φέρῃ ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων εἰς πέρας ὅσον οὔπω καὶ αὐτὴν τὴν εὐκολίαν τῆς συγκοινωνίας τῆς Στερεᾶς.

Μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου, δὲν παρεδέχθη τὴν προτεινομένην τροπολογίαν τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς· ἐρωτηθεῖσα δ' ἐπομένως παρεδέχατο τὸ 1 ἄρθρον τῆς συνθήκης ὅπως ἔχει ἐν αὐτῇ ἐπὶ τῇ μνησθείσῃ ὁμολογίᾳ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῆς τροπολογίας τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς. Γνωρίζετε βεβαίως τὸ ἱστορικὸν τῆς διατάξεως τοῦ προκειμένου ἄρθρου, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ κυβέρνησις ἐννόει, ὅτι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν ἑλληνικῶν ἀτμοκινήτων ἔπρεπε νὰ παύσωσιν ὄχι μόνον αἱ πλάγιαι

γραμμαί, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ γενικὴ γραμμὴ τῶν ἀπὸ Πατρῶν μέχρι Σύρου ταξειδίων τῶν αὐστριακῶν ἀτμοκινήτων. Ὅταν κατὰ πρῶτον τὸ ὑπουργεῖον εἰσήξε τὴν παροῦσαν σύμβασιν, οὕτως ἐννόει τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου τούτου, καὶ οὕτως ἐξήγησεν αὐτὴν δημοσίᾳ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς. Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς συνθήκης, ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἔσπευσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἰδέαν της, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐννοεῖ νὰ ἀπολαμβάνῃ ὅλα τὰ δικαιώματα, ὅσα τῇ χορηγεῖ ἡ προτέρα σύμβασις τοῦ ἔτους **1843**. Κατὰ συνέπειαν ἡ κυβέρνησις ἦλθε μετὰ τῆς ἑταιρίας εἰς νέας διαπραγματεύσεις, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ τὴν ἑταιρίαν αὐτὴν νὰ δεχθῇ τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν. Ἡ ἑταιρία μὴ δεχθεῖσα τὴν ἑρμηνείαν ταύτην εἶχε τοὺς λόγους της, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὑπῆρξεν ἐκ μέρους αὐτῆς κακὴ πίστις, διότι εἰς μίαν διαπραγμάτευσιν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἄλλη ἰδέα ἐκ μέρους τοῦ ἑνὸς μέρους καὶ ἑτέρα ἐκ μέρους τοῦ ἄλλου, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν ἄρθρου τινός, ἐπειδὴ ἓν μόριον, ἓν στίγμα, δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς διάφορον ἐξήγησιν τοῦ κειμένου. Ἐγένοντο πολλαὶ προσπάθειαι νὰ πεισθῇ ἡ ἑταιρία, ἀλλὰ δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ πεισθῇ, καὶ μετὰ πολλὰς διαπραγματεύσεις ἔφθασεν ἡ κυβέρνησις εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπὸ συζήτησιν συμβάσεως. Εὑρέθη εἰς θέσιν ἡ κυβέρνησις ἢ νὰ θυσιάσῃ τὰ συμφέροντα μεγάλου μέρους τῆς Πελοποννήσου καὶ μικροῦ τῆς Στερεᾶς, ἢ νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν ἑταιρίαν τὸ δικαίωμα τῆς καθ' ὅλην τὴν δεκαετίαν μετακομίσεως ἐπιβατῶν, πραγματειῶν γρούπων καὶ λοιπῶν ἀπὸ Πατρῶν μέχρι Σύρου ἐπὶ τῶν ἀτμοκινήτων αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἀνεδέχθη νὰ κάμῃ κατὰ χάριν καὶ οὐχὶ ἕνεκα τοῦ συμφέροντος αὐτῆς. Σταθμίσασα λοιπὸν ὅλας τὰς περιστάσεις, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ παραβαλοῦσα τὴν μικρὰν ὠφέλειαν, ἣν θέλει χορηγήσει διὰ τῆς παραχωρήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀκτοπλοΐας, τὰς εὐκολίας, ἃς ὑπόσχεται ἡ ἑταιρία διὰ τῆς προσθήκης τῶν ζητουμένων ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν πρὸς τὰ μεγάλα ὠφελήματα, ἅτινα θέλουν προκύψει εἰς τοὺς κατοίκους τῶν δύω τρίτων τοῦ Κράτους, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ τὴν ἐν τῇ συνθήκῃ ἀναφερομένην παραχώρησιν. Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσιν ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου δὲν δύναται νὰ συστηθῇ ἑλληνικὴ ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρία, ἄνευ τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς ἀκτοπλοΐας· ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ εἰπω ὅτι ἡ ὠφέλεια εἶναι τοσοῦτον μικρά, ὥστε δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ αὕτη πρόσκομμα εἰς τὴν σύστασιν Ἑλληνικῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας· ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ τοιαύτη παραχώρησις

εἶναι πρόσκομμα, μολονάτι, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας, τοιαύτη Ἑλληνικὴ ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρία δὲν θέλει συστηθῆ, ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν μικρὰν ταύτην ζημίαν δι' ἄλλων μέσων πρὸς εὐόδωσιν τῆς κοινωφελοῦς ταύτης βιομηχανίας, ὅταν γίνωσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, χωρὶς νὰ θελήσῃ ἤδη νὰ φέρῃ ἐμπόδια εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν, ἐνῷ μάλιστα τὸ ἴδιον μειονοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς προσθέτει καὶ ἄλλα τινὰ μέρη προσορμίσεως τῶν ἀτμοκινήτων ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὴν σύμβασιν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα Κ. ὑπουργὸν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, δὲν εἶχον σκοπὸν, εἶπε, νὰ λάβω ἤδη τὸν λόγον, ἀλλ' ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ συνόλου· ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἐκείνην δὲν θέλει μὲ ἐπιτρεπῆ ὁ λόγος, διὰ τοῦτο ὑπείκω ἐκὼν ἀέκων εἰς τὴν ἀνωτέραν θέλησιν καὶ λαμβάνω ἤδη τὸν λόγον. Ἡ Ἑλλὰς, Κύριοι, φέρει τὸ κλέος, ὅτι πρώτη ἐδειξεν ἀτμόπλοια πλέοντα τὰς θαλασσας τοῦ Αἰγαίου Πελάγους κατὰ τὸ ἔτος 1826. Διελογίσθην λοιπὸν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς, ἥτις πρώτη εἰσῆξεν ἀτμοκίνητα, νὰ ὑπηρετῆται ἤδη ἀπὸ ξένα δὲν εἶναι τοσοῦτον ἐπαινετόν· ἡ Ἑλλὰς, ἥτις κολυμβᾷ εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τοὺς κατοίκους αὐτῆς, νὰ ὑπηρετῆται ἤδη ἀπὸ ξένους ναύτας δὲν εἶναι τοσοῦτον γλυκὺ πρᾶγμα. Ἂν μὲ συγχωρῆτε νὰ σᾶς εἰπω καὶ ἄλλο τι, δύναμαι νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Κυβερνήσεως τὸν ναύαρχον Κριεζῆν, εἶναι ἐντροπὴ νὰ μὴν ἔχῃ ἀτμόπλοια· δὲν σᾶς ἀναφέρω τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς ἐπικρατείας, σᾶς ἀναφέρω μόναν ὡς παράδειγμα τὴν γείτονα ἡμῶν ἐπικράτειαν τὴν Τουρκίαν, ἥτις καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μικρὰς ἀποστάσεις ἔχει ἀτμόπλοια. Εἶναι λοιπὸν αἰδὼς νὰ μὴν ἔχῃ ἀτμόπλοιον ἡ Ἑλλὰς, ἡ Ἑλλὰς ἐκείνη ἥτις ἀνέδειξε τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας οὓς γνωρίζετε, καὶ ἥτις ἔσωσε τὴν δούλην Ἑλλάδα διὰ τοῦ ναυτικοῦ της. Ὁ Πασᾶς τῆς μικρᾶς οὐχὶ κατὰ τὴν ἔκτασιν Κρήτης, ἔχει ἀτμόπλοιον μεταφέρον κατὰ δεκαπενθημερίαν εἰς Σύρον ἀπώρας. Ἡ Ἑλλὰς δὲν πρέπει νὰ δεχθῆ μίαν συνθήκην ἥτις προσβάλλει τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ αὐτῆς, στηριζομένη εἰς τὸ φυσικὸν δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀκτοπλοΐα ἀνήκει εἰς τὴν ἐπιτόπιον ναυτιλίαν· ὑπάρχει τοιαύτη ἀνάγκη; τὴν ἀνάγκην ταύτην δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναπληρώσωμεν δι' ἄλλων μέσων; δὲν ἔχομεν τοσαῦτα μέσα ὅσα ἔχει ὁ πασᾶς τῆς Κρήτης; τοῦτο εἶναι παράδοξον· πρέπει ὅθεν νὰ δώσωμεν τὰ δικαιώματά μας εἰς ἄλλους; ὄχι· ἡ ὠφέλεια τῆς ἀκτοπλοΐας, εἶπεν ὁ ὑπουργὸς, εἶναι μικρὰ, καὶ τὴν

ἐκ τῆς τοιαύτης παραχωρήσεως προσγιγνόμενα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Πελοποννήσου καὶ μέρους τῆς Στερεᾶς εἶναι μεγάλα καὶ πολλά. Τὸ μικρὸν κύριοι προσθετόμενον εἰς τὸ μικρὸν γίνεται πολὺ, καὶ τὸ ὀλίγον μας ὕδωρ πρέπει νὰ τὸ χορηγήσωμεν εἰς τὴν αὐλήν μας ἥτις διψᾷ, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον· δὲν εἶναι μικρὰ ἡ ὠφέλεια διότι αὕτη θέλει χορηγεῖσθαι ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς Πελοποννήσου καὶ μέρος τῆς Στερεᾶς κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑπουργοῦ· καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ ἐπὶ ἓν ἔτος ἤδη συζητεῖ ἐξηγεῖ καὶ παρεξηγεῖ ἴσως τὴν ἔννοιαν τοῦ προκειμένου ἄρθρου τῆς συμβάσεως· ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἂν ἀφαιρέσῃ τὴν μικρὰν ταύτην ὠφέλειαν θέλει ἀφαιρέσει συνάμα τὴν μεγάλην ὠφέλειαν τῆς συγκοινωνίας ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς Πελοποννήσου καὶ τὸ ἓν μέρος τῆς Στερεᾶς· ἐκ τῆς ὁμιλίας του ταύτης ἐξάγεται ὅτι, τὰ δύω τρίτα τοῦ Κράτους φορολογοῦνται ὑπηρετούμενα ἀπὸ ξένους ναύτας· ὁ ἴδιος Κ. ὑπουργὸς εἶπε, καθὼς καὶ ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι οὕτως ἐννόει τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ οὕτω διεπραγματεύθη μετὰ τῆς ἑταιρίας ὅπως ἐξηγήθη ἐν τῇ Βουλῇ. Κατὰ συνέπειαν τῆς ἐξηγήσεως ταύτης, Κύριοι, ἡ πρὸ πολλοῦ ἀναφανεῖσα Ἑλλην. ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρία ἤρχισε ἀπὸ πέρισυ νὰ ἐμψυχοῦται, ἄλλαι τοιαῦται ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται, ὥστε καὶ ἀτμοκίνητον ἑλληνικὸν ἐφάνη διασχίζον τὰς θαλάσσας τῆς Ἑλλάδος· ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ εἶχε λάβει τὴν ἰδέαν, ὡς καὶ σήμερον ὁ Κ. ὑπουργός μας εἶπε, ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ ἀποκτήσῃ ἀτμόπλοια καὶ διὰ τοῦτο ἴσως δὲν διεφιλονείκει τὴν ἑρμηνείαν τοῦ παρόντος ἄρθρου· ἀφοῦ ὅμως ἔλαβεν ὑπόνοιαν ἐπαισθητὴν ὅτι δύναται νὰ ἀποκτήσῃ ἀτμόπλοια, ἔρχεται ἤδη παρεξηγοῦσα ἴσως καὶ μὴ δεχομένη τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅταν ὑπάρξουν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις ἀντὶ τῆς μικρᾶς ὠφελείας τὴν ὁποίαν χορηγεῖ ἤδη εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ, θέλει συνδράμει ἄλλως τὴν ἀναφανεῖσαν τυχὸν ἑλλην. ἑταιρίαν· διὰ τοῦ λόγου τούτου ἐννοεῖ βέβαια τὴν συνδρομὴν ἀπὸ τοὺς φόρους τοῦ πεινομένου λαοῦ. Ἐρωτῶ ἤδη αὐτὴν ἂν θέλῃ εἴσθαι τότε αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον, διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι αἰώνιοι· τὸ νὰ κρεμάσωμεν τὰς ἐλπίδας μας εἰς τοιαύτας ὑποσχέσεις δὲν μὲ φαίνεται τοσοῦτον καλόν. Εἶπεν, ὅτι θέλει χορηγήσει εἰς τὴν ἀναφανησομένην ἑλλ. ἑταιρίαν τοιαύτας ὠφελείας οἵας χορηγεῖ καὶ εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ θεωρῶμεν τὰς τοιαύτας ἐλπίδας διότι εἴμεθα θνητοί, ἀλλὰ νὰ παρατηρῶμεν τὸ παρὸν ὡς

τὸ θετικώτερον, καὶ ν' ἀσφαλίζωμεν ὅσον δυνάμεθα τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ. Τὸ ἔθνος κύριοι τὸ Ἑλληνικὸν δὲν πρέπει νὰ εἶναι περιορισμένον νὰ ὑποφέρῃ νὰ ὑπηρετῆται ἀπὸ ξένους ναύτας ἐπὶ δέκα ἔτη· διὰ νὰ παραχωρηθοῦν τὰ δικαιώματά μας ἂς μὴ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ συνθήκη· ἂς ὑπομείνωμεν μεχρισοῦ ἀποκτήσωμεν ἀτμόπλοια, διὰ νὰ θεσωμεν εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν τὴν Ἑλλάδα ὥστε νὰ ἦναι τὸ πρώτιστον στοιχεῖον μεταξὺ τῆς ἀνατολῆς ὡς πρὸς τὴν ναυτιλίαν. Σᾶς λέγω προσέτι ὅτι ἔχομεν καὶ ἀτμόπλοια ἐν ἐθνικὸν καὶ ἓν ἰδιωτικόν, ἅτινα δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν καθὼς τὰ δύω αὐστριακά· οἱ ὅροι ἐφ' ὧν αἱ διαπραγματεύσεις κατὰ πρῶτον ἐγένοντο, καὶ οἵτινες ἐξηγήθησαν καὶ ἐβεβαιώθησαν ἐπισήμως ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἐκ μέρους τῶν κυρίων ὑπουργῶν παρεξηγοῦνται ἢ δὲν παραδέχωνται ἤδη ἀπὸ τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ, ὥστε πρὸς τὰς ἄλλας στενοχωρίας εἰς τὰς ὁποίας μᾶς καθυποβάλλει ἡ ἀκαμπτος ἐπιμονὴ τῆς ἑταιρίας αὐτῆς, ἠναγκασεν αὕτη ἐπὶ τέλους καὶ τοὺς ὑπουργούς μας νὰ φανῶσι ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων ψευδόμενοι.

Ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς, ἀντέταξεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, φαίνεται συχνὰ λησμονῶν τὸ καθῆκον ὅπερ ὀφείλει εἰς ἑαυτὸν, εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ προχθὲς συνεδρίασις· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ σήμερον βλέπω παρεκτροπήν τινα, ἂς μὲ συγχωρηθῇ ἡ ἔκφρασις, εἰς τὴν ἀγόρευσίν του, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὅλον ἀποκρούει, διότι εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ προσβάλλῃ οἱονδήποτε, πολὺ δὲ μᾶλλον ὁλόκληρον Κυβέρνησιν· ἐπιλαμβάνομαι ὅθεν αὐτῆς τῆς ἀγορεύσεώς του· ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς εἶπεν « ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ φανῶσι ψευδόμενοι » ἐν ἄλλαις λέξεσιν « οἱ ὑπουργοὶ εἶναι ψεῦσται », οἱ ὑπουργοὶ Κ. Γερουσιαστά! δὲν ἐψεύσθησαν, καὶ ἠδύνασθε νὰ ἐκλέξετε ἄλλην καταλληλοτέραν λέξιν, καὶ οὐχὶ ταύτην· διὸ τὸ ὑπουργεῖον ἀποκρούει τὴν ἰδέαν σας ταύτην ὡς παρεκτρεπομένην τῶν ὅρων τοῦ καθήκοντος τοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, καὶ δὲν θέλει ἐλθῃ εἰς ἔριν μεθ' ὑμῶν, ἵνα σᾶς ἀνταμείψῃ ταύτην, καθόσον ἡ ἔκφρασις τῶν ἰδεῶν καὶ ἡ χρῆσις τῶν λέξεων, ἂν καὶ κανονίζεται ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς νοήσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως ἑκάστου, οὐχ ἧττον ὅμως προέρχεται ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἠθικῆς αὐτοῦ.

Ὑπολαβόντος δὲ ἐνταῦθα τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὅτι παρεξηγήθη ἡ ἰδέα του, καὶ ὅτι ἡ φράσις « οἱ ὑπουργοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ

φανῶσι ψευδόμενοι » δὲν ἐκφράζει ὅτι ἐψεύσθησαν οἱ ὑπουργοὶ, ἀλλ' ὅτι ἠναγκάσθησαν νὰ φανῶσιν ὡς ψευδόμενοι, καὶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἔχει δίκαιον νὰ ὁμιλῇ μετὰ τοσαύτης ἀγανακτήσεως, βασιζόμενος ἐπὶ παρεξηγηθείσης φράσεως, οὐδὲ μετὰ τοσούτου στόμφου διδάσκων ὡς ἀπὸ διδασκαλικῆς ἕδρας μαθήματα ἠθικῆς.

Μοὶ φαίνεται, ἐπανέλαβεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, ὅτι ὁ προλαλήσας δὲν θέλει κἂν μοὶ κάμει τὸ ἄδικον ὅτι ἀγνοῶ τὴν πάτριον γλῶσσαν, καὶ ὅτι ἡ φράσις του, καὶ διὰ τῆς προσθέσεως οὗ τινος δήποτε ὁμοιωματικοῦ μορίου, δὲν παύει νὰ ἦναι ἡ αὐτὴ· ὡς πρὸς δὲ τὸ ὅρος, μὲ τὸ ὁποῖον ὁμιλῶ, δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήττηται, διότι καὶ οὗτος μὲ τὴν αὐτὴν καὶ περισσοτέραν ἴσως ἀγανάκτησιν ἤθελεν ὑπερασπίσει ἐκατὸν προσβαλλόμενον ὡς ψεύστην, καὶ ὅτι οὐδὲν ἠθικῆς μάθημα προτίθεμαι νὰ δώσω, διότι οὔτε ἐγὼ τὸν διδάσκαλον ποτὲ ἐπηγγέλθην, οὐδὲ ὁ κύριος Γερουσιαστὴς ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ διδαχθῶσιν μάθημα ἠθικῆς· εἶπον ὅμως καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ ἐξυβρίζῃ καὶ προσβάλλῃ ἄλλον, πολὺ δὲ μᾶλλον ὁλόκληρον τὸ ὑπουργικὸν Σῶμα· ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν θέλει ἐλθει εἰς ἔριν καὶ ἀμιλλαν νὰ ἀνταμείψῃ διὰ τὴν ἔκφρασίν του ταύτην τὸν Κ. Γερουσιαστὴν δι' ἄλλων ἰσοδυνάμων ἐκφράσεων· εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ἡ ἔννοια καὶ αἱ ἰδέαι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς νοήσεως καὶ ἀνατροφῆς ἑκάστου, καὶ θέλω ἤδη ἀποδείξει, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐξεπλήρωσε χρέος ἱερὸν, καθῆκον ἀπαραίτητον, διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης· δεῖγμα δὲ τούτου ἐλάβομεν πρὸ μικροῦ εἰς τὸ ἕτερον νομοθετικὸν Σῶμα, τὴν Βουλήν, ὅτις δι' ἀπολύτου καὶ μεγάλης πλειονοψηφίας ἔδωκε τὴν συγκατάθεσίν της. Ἡ ἰδέα τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ ἀποκλείσῃ τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας ἀπὸ πᾶσαν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, ἀλλ' ἡ ἑταιρία ἔσπευσε νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ ἀπαράδεκτον τοιούτης ἐντολοῦς ἀποκλείσεως τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας. Τὸ ὑπουργεῖον ἐπέμενεν, καὶ ἡ ἑταιρία ἐπὶ τέλους συγκατετέθη μὲν, ἀλλ' ἔθετεν ἄλλον ὅρον, νὰ ἀποσύρῃ τὸ ἀτμόπλοιον, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν σύμβασιν, ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ διατηρῇ εἰς Πάτρας. Τότε τὸ ὑπουργεῖον ἐσταθμισε τὴν παραχώρησιν καὶ τὰ ὠφέλη τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας, τὴν ὁποίαν ἡ ἑταιρία ἐζήτει, πρὸς τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ἡ ἔλλειψις ἀτμοπλοίου ἤθελε φέρει, καὶ εὗρεν ὅτι τὸ ἦμισυ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἡ Δυτικὴ Στερεὰ Ἑλλὰς ἤθελε στερηθῆ ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρων ὠφελημάτων.

Νομίζω ὅθεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, ὑποβαλὸν ἐκ νέου τὴν σύμβασιν ταύτην εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ὑπηρετεῖ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, τὸ ἐμπόριον, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας. Ἦλθε μὲ εἰλικρίνειαν, καὶ οὐχὶ ψευδόμενον, εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἶπεν, ὅτι πραγματικῶς ἡ Κυβέρνησις οὕτω διεπραγματεύθη καὶ ἐννόησε καὶ ἐπέμεινε νὰ ἐννοήσῃ οὕτως καὶ ἡ ἑταιρία, τὴν ἐντελῆ ἀπόκλεισιν τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας ἅμα μετὰ τὴν σύστασιν ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων, ἀλλὰ διότι ἡ ἑταιρία δὲν θέλει νὰ τὴν ἐννοήσῃ οὕτω, διὰ νὰ μὴ προκύψωσι μέγισται ζημίαι, ὑποβάλλει ἐκ νέου ταύτην καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅλους τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους, νὰ ἐκρράσῃ τὴν συγκατάθεσίν της, ἐκτὸς ἐὰν προτιμᾷ νὰ μὴ κλεισθῇ τοιαύτη συνθήκη. Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις οὔτε ὀπισθοδρόμησεν, οὔτε ἐψεύσθη, οὔτε ἀνεκάλεσε, ἐξέφρασεν ἰδέαν μόνον, ἡ δὲ Βουλὴ συγκατατίθη νὰ κλεισθῇ συνθήκη, ὡς τὴν βλέπετε ὑπ' ὄψιν ὑποβαλλομένην. Ἀλλ' ὁ ἔντιμος Κ. Ψύλλας, πρὸς τὰ ἄλλα ὅσα ἠθέλησε ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἠθέλησε νὰ τῷ ἀποδώσῃ καὶ τὸ ὅτι «ψεύδεται.» Ἀκολούθως ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν, ὅτι πρῶτον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ **1826** κατὰ τὴν Μεσόγειον ἀνεφάνη ἀτμόπλοιον· εἶναι ἀξιαίπαινος ἡ φιλοτιμία του αὐτὴ, τὸν παρατηρῶ ὅμως ὅτι ἤθελεν εἶσθαι περισσοτέρα ἡ φιλαυτία ἂν καὶ ἡ ἐφεύρεσις ἐγένετο· ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τῷ εἴπω ὅτι πρὸ τοῦ **1826**, κατὰ τὸ **1822** καὶ **1823**, Ἀγγλικὰ καὶ Ἀμερικανικὰ ἀτμόπλοια δυσταύρονον τὸ Λίγαιον, ἐγὼ δὲ αὐτὸς τὸ **1818** ἐπὶ τοιούτου ἐθαλασσοπόρησα. Ἤδη θέλει καὶ ἔχει τὴν φιλοτιμίαν νὰ ἀποκλείσῃ κάθε ἄλλο ἀτμόπλοιον ἀπὸ τοὺς Ἑλληνικοὺς λιμένας, καὶ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν συγκοινωνίαν· εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἐξεπληρώνετο τοῦτο, χωρὶς βλάβην τῶν συμφερόντων μας. Τίνος Ἕλληνος ἡ καρδία δὲν πάλλει, ὅταν βλέπῃ τὴν σημαίαν του, τὸ ἐθνικόν του ἔμβλημα, κυματίζουσαν ἐπὶ ἀτμοπλοίων· ἀλλ' ἀφ' οὗ δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἴδια ἀτμόπλοια, καλὸν εἶναι νὰ μένωμεν στάσιμοι; Τὸ ἔθνος μᾶλις πρὸ μικροῦ ἐξελθὸν ἀπὸ καταστρεπτικὸν πόλεμον, δὲν δύναται διὰ μιᾶς νὰ ἐπιχειρισθῇ μεγάλων κεφαλαίων ἐπιχειρήσεις, ἔχει ἀνάγκην πρώτων τῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς Αὐστρίας, πρόκειται περὶ τῆς προσερχομένης ὠφελείας εἰς τὸ ἔθνος μας διὰ τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας· ἀλλ' ὁ Κύριος Ψύλλας λέγει, κλείσατε τὰς θύρας τῆς Ἑλλάδος· ἂν τὰ ἄλλα ἔθνη ἔχουσι τὰς ὠφελείας τοῦ ἀτμοῦ, ὁ Ἕλλην δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ ὠφέλη ταῦτα, διότι δὲν ἔχει ἴδια ἀτμόπλοια.

πρέπει νὰ εἶναι καταδικασμένος καὶ μακρὰν τῶν ὠφελειῶν τούτων τῶν εὐκολιῶν τοῦ ἀτμοῦ, μέχρις οὗ κάμει ἴδια ἀτμόπλοια· οὕτω φρονεῖ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ἀλλὰ λησμονεῖ ὅτι οὕτως ἀποκλείει τὰ μέσα τοῦ νὰ δυνηθῇ ποτε ἡ Ἑλλὰς νὰ φθάσῃ εἰς ἀπόκτησιν ἀτμοπλοίων, καταρθουμένων διὰ τοῦ πλούτου· ἀγνοεῖ ὅτι διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τοῦτο, ἀνάγκη νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ ἐνόντα καὶ συντείνοντα μέσα, καὶ οὐχὶ τὰ βίαια καὶ στενοχωρημένα. Τὰ ἔθνη διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τοῦτο ἀπελευθέρωσαν πρῶτον ἑαυτὰ ἀπὸ τοὺς στενοὺς δεσμοὺς τῆς προστασίας, ἣν ἐπέβαλον εἰς τὸ ἐμπόριον πρὸς ἐνίσχυσιν δῆθεν οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, ἀρχὴν τὴν ὁποίαν τείνουν νὰ καταχρέψωσιν, πεισθέντα περὶ τοῦ ἐναντίου, ὅτι ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἐμπορίου γίνεται οὐχὶ διὰ τῆς προστασίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀμίλλης καὶ τοῦ ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ. Ἡ Ἀγγλία, τὸ μέγα καὶ πλούσιον ἔθνος τοῦ ὁποίου τὴν διαγωγὴν καθ' ἑκάστην ἀνὰ στόμα ἔχει ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς, διὰ τῆς καταργήσεως τῶν προστατευτικῶν νόμων, ἐδιπλασίασε τὰ ὠφέλη, ὡς δύναται νὰ πληροφορηθῇ τοῦτο ἀπὸ τὴν ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν συζητήσεων ἔκθεσιν τῆς 9 Μαρτίου· ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς θέλει νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὸν τράχηλόν μας τοιούτων προστατευτικῶν σύστημα ἤδη· ἔπειτα δὲ ἀπορροῦμεν, πῶς ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλία μας ὀπισθοδρομοῦσι· λέγων ταῦτα δὲν θέλω νὰ ἀρνηθῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει ἐν γένει νὰ παραδίχηται σύστημα προστατευτικόν. ὑπάρχουσι κλάδοι βιομηχανίας, οἳς πρέπει νὰ προστατεύῃ ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέλετε ἡ κυβέρνησις νὰ ἀποκλείσῃ τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, καὶ νὰ ἐμψυχώσῃ τι τὰ Ἑλληνικά; ἀλλὰ τοιαῦτα δυστυχῶς δὲν ἔχομεν, καὶ δὲν θέλομεν διὰ πολὺν καιρὸν ἀποκτήσει, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ἡ διοργανιζομένη ἑταιρία, καθ' ἃς ἔχω θετικὰς πληροφορίας, κινδυνεύει νὰ καταιωθῇ. Ἡ Ἑλλὰς τότε θέλει φθάσει νὰ κάμῃ ἴδια ἀτμόπλοια ὅταν διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐπισωρεύσῃ κεφάλαια μεγάλα, τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ διαχειρισθῇ ἄλλως πως ἐπικερδέστερα, ὡς εὑρίσκει σήμερον ὁ μικροκτηματίας Ἕλλην νὰ διαχειρίζηται ταῦτα ἀλλως ἀσυγκρίτως ἐπωφελέστερα. Ἔπειτα ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἶπεν· ὑπάρχει ἐν ἀτμοκίνητον Ἑλληνικὸν κτλ. Καλὸν εἶναι νὰ μὴ γίνηται λόγος, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐντυπώσεις, τὰς ὁποίας ἀφήνει μία λέξις τυχαίως ἐρριμμένη, ἢ καὶ ἐν γνώσει ἴσως, εἶναι ἰσχυραὶ, ἀνάγκη νὰ εἴμεθα ἐν γνώσει τῶν διατρεχόντων. Τὸ ἀτμοκίνητον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον πρό τινος καιροῦ ἀνεφάνη εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς λιμένας, καθὰ πληροφορεῖται ἡ Κυβέρ-

νησις, δὲν φέρει ἄλλο τι Ἑλληνικὸν εἰμὴ μόνον τὸ ὄνομα καὶ τὴν σημαίαν. Τὸ ὑπουργεῖον μόλα ταῦτα, ἂν καὶ δὲν ἔχῃ τὴν ἀξίωσιν ὅτι ὑπερτερεῖ τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν πατριωτισμόν, ἀλλ' οὔτε ἀφ' ἑτέρου εἰς οὐδένα παραχωρεῖ τὴν ὑπεροχήν, ἅμα ἐπερασίσθη τὸ ἀτμόπλοιον ἐκεῖνο, ἔπεσεν νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὰ μέσα ὅλα καὶ τὰς εὐκολίας, ὡς εἰς τὰ ξένα ἀτμόπλοια, μάλιστα δὲ καὶ γαιάνθρακας ἐκ τῶν δημοσίων ἀποθηκῶν· ἀλλ' ἀργότερα ἔμαθεν ὅτι δὲν ἦτο Ἑλληνικόν, καὶ τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠθέλησε νὰ κατασταθῇ ἔρμαιον τῆς ἀπάτης τῶν κερδοσκόπων· καὶ ὁ Γάλλος, καὶ ὁ Σουηδὸς καὶ ἑκάστου ἔθνους ὑπήκοος δύναται νὰ κάμῃ ἐλευθέρως τὴν ναυτιλίαν εἰς τὰς θαλάσσας μας ἀλλὰ μὴ κρύπτει τὴν σημαίαν του, ἂς μὴ θέλῃ νὰ φενακίσῃ τὴν Κυβέρνησιν, διότι οὗτος οἱ ἐργολάβοι δύνανται νὰ φενακίσωσι καὶ τὸ ἔθνος καὶ τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ περιποιήσωνται ὠφελείας μὲν μεγάλας εἰς ἑαυτούς, βλάβας δὲ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους, ἐν ᾧ ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς κόβνατο νὰ προξενήσῃ σημαντικὰς ὠφελείας. Τούτων οὕτως ἐχόντων τί ἠδύνατο ἢ τί ὤφειλε νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις, ὅταν βλέπῃ ὅτι τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα εἰσέρχονται εἰς τὸ βαλάντιον τῆς ἑταιρίας Λόϋδ νῦν θὰ εἰσέρχωντκι εἰς βαλάντιον ἐπίσης ξένης ἑταιρίας, μὲ ζημίαν μάλιστα τοῦ ἔθνους δι' ἔλλειψιν συναγωνισμοῦ; δὲν ἔπρεπε νὰ κάμῃ τὴν μικρὰν ταύτην παραχώρησιν εἰς τὴν ἑταιρίαν Λόϋδ πρὸς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον; διὰ τί νὰ θέλωμεν νὰ βιψοκινδυνεύσωμεν διὰ ξηρὰν μόνον φιλοτιμίαν τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους, καὶ δι' ἓν ἀτμόπλοιον, τὸ ὁποῖον μόλις ἀρξάμενον τοῦ διάπλου του εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναβάλῃ ἐπὶ ἱκανὸν καιρὸν ταῦτον, διὰ νὰ ἐπισκευασθῇ. Ἡ φιλοτιμία εἶναι αἴσθημα εὐγενές, ἀλλὰ πρέπει νὰ συμβιβάζωμεν τὴν πραγματικὴν ἀνάγκην· ἀνάγκη ὄθεν νὰ μετριάζωμεν τὴν φιλοτιμίαν διὰ τὸ συμφέρον καὶ τὰ ὠφέλη τοῦ τόπου, τὰ μόνον μέσον δι' οὗ δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν ποτὲ εἰς τὸν σκοπόν μας. Ἄλλως τε, Κύριοι, παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν τῆς προστασίας ἐπὶ τῆς ἀκτοπλοΐας, διὰ τί νὰ μὴ προστατεύσωμεν τὴν χαρτοποιΐαν, ὀθονοποιΐαν, καὶ τόσας ἄλλας βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες ἐξάγουσιν ἀπὸ τὸν τόπον μέγαν πλοῦτον, ἀφ' οὗ μάλιστα τὰ τῆς ἀκτοπλοΐας ὠφέλη εἶναι μικρά. Τὴν προστατευτικὴν ἀρχὴν ὁρονῶ ὅτι εἰς ἄλλας βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις δυνάμεθα νὰ εἰσαγάγωμεν. Ἐνδέχεται ἡ συνθήκη νὰ ἔχῃ καί τι ἐπιζήμιον, διότι ἐξέρχεται πραγματικῶς ἓν μέρος Ἑλληνικῶν χρημάτων, ἀλλὰ διὰ τί περιοριζόμεθα εἰς τὸν στενὸν κύκλον, καὶ δὲν βλέ-

πομεν καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας, τὰς ὁποίας μᾶς χορηγεῖ ἡ χθὲς παρ' ὑμῶν παραδεχθεῖσα συνθήκη, τῆς ὁποίας παράρτημα ἀναπόσπαστον εἶναι αὕτη; ὅταν ἔλθῃ ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρία Ἑλληνικὴ τότε τὸ προνόμιον τῆς αὐστριακῆς ἑταιρίας δὲν εἶναι ἀποκλειστικόν, καὶ ἡ ὠφέλεια διὰ τὸν γενόμενον συναγωνισμὸν, θέλει εἶσθαι μεγάλη εἰς τὸν τόπον. Ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἐμεγέθυνε τὰ μικρὰ ὠφέλη τῆς αὐστριακῆς ἑταιρίας, σχετικῶς πρὸς τὰ ὠφέλη τὰ ὁποῖα ἡ χθὲς παραδεχθεῖσα συνθήκη μᾶς χορηγεῖ. Ἐκλέξατε ἤδη, Κύριοι, ὅτι ἡ ἀρνησις καὶ ὁ πατριωτισμός σας θέλει σᾶς ὑπαγορεύσει. Ἡ ἄρνησις τῆς συγκαταθέσεώς σας θέλει ῥίψει τὴν συνθήκην ταύτην, καὶ θέλει καταδικασθῇ ὁ τόπος ἀπὸ σήμερον εἰς τὰ βαρέα αὐτῶν τέλη, ἢ εἰς τὴν παῦσιν τῆς συγκοινωνίας, ἂν καὶ ὁρονῶ ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει ἡ ἰσχὺς τῆς ληξάσης συμβάσεως μὲ ὅλα τὰ ὁποῖα περιέχει βαρύτατα ταχυδρομικὰ τέλη διὰ πέντε ἀκόμη ἔτη.

Δὲν γνωρίζω, ἀντέταξεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, ἂν ἐξηγήθην ἀρκούντως, ὅτε πρὸ μικροῦ διέκοψα τὸν κύριον ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ἐκφράζοντα τὴν ἀγανάκτησίν του κατὰ τὴν ἰδέαν μου, διὸ θέλω ἐπαναλάβει ὅ,τι εἶπον. Ὅταν, κύριοι, τὸ ὑπουργεῖον λέγῃ εἰς τὸ ἕτερον Βουλευτικὸν σῶμα, ὅτι οὕτω διεπραγματεύθη τὴν συνθήκην μετὰ τῆς ἑταιρίας, δηλ. ὅτι μετὰ τὴν σύστασιν ἑλλην. ἀτμοπλοίων παύει ἡ ἐσωτερικὴ συγκοινωνία, καὶ ἔπειτα παρουσιάζηται καὶ λέγει ὅτι ἡ ἑταιρία δὲν ἐδέχθη τὴν τῆς διαπραγματεύσεως ἐξήγησιν, τότε τί διαπραγμάτευσις ἐγένετο μεταξὺ ὑμῶν, Κ. ὑπουργοί, καὶ τῆς ἑταιρίας; Ἂν ὅμως τοῦτο δὲν ἐπράξατε, ἂν δολίως πως ἠθελήσατε νὰ βιώσητε αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, τί θέλετε νὰ σᾶς εἶπω, ὅτι ἐφέρθητε δολίως εἰς τὴν ἑταιρίαν Λόϋδ; δὲν τὸ λέγω· ἀλλ' ὅταν ἀργότερα ἔλθατε εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ζητήσητε τὴν συγκατάθεσιν ταύτης ἐπὶ τῆς συνθήκης, καὶ ἐρωτήθητε παρ' αὐτῆς « Θὰ παύσωσι τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας τὰ αὐστριακὰ ἀτμόπλοια ἂν ὁ παντοδύναμος Θεὸς δώσῃ καὶ κάμωμεν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια » εἴπατε, Ναί· πρὸ μικροῦ ὅμως εἴπατε ἄλλα, κύριε ὑπουργέ, ὅτι ἓν στίγμα, ἓν κόμμα πολλάκις ἀλλάζει τὴν ἔννοιαν· μετὰ τοιαύτας λοιπὸν ἀντιφατικὰς καὶ βεβιασμένας ἐξηγήσεις, ἀποκρούετε καὶ ἀγανακτῆτε μάλιστα διὰ τὴν φράσιν μου « οἱ ὑπουργοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ φανῶσιν ψευδόμενοι » ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ψευδόμενοι θέσατε τὸ ἀπερίσκεπτοι· ἐγὼ δὲ λέγω τοῦτο οὐχὶ διὰ νὰ προσβάλω τινά, ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς πείσω νὰ ἐλευθερώσητε καὶ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τὴν ἀκαμπτον καὶ σιδε-

ρὰν θέλησιν τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν θλιβερὰν αὐτὴν ἀνάγκην τοὺς Κ. ὑπουργούς. Προχωρῶν δὲ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ ζοιγεῖον μας σήμερον, τὴν καταστροφὴν δηλ. τῆς μεγάλης προστατευτικῆς ἰδέας του· δέχομαι αὐτὸν καλῶς καὶ προθύμως καὶ προτίθεμαι νὰ τὸν ἀντικρούσω. Καὶ ἐνταῦθα, κύριε ὑπουργὲ, εἶναι προστατευτικὴ ἡ ἀρχὴ, κατ' ἀντίθετον ὅμως, διότι προστατεύει τὰ ξένα συμφέροντα, τὰ αὐστριακὰ, καὶ ἀντιπροστατευτικὴ διὰ τὰ ἐθνικά. Ἰδοὺ τις ἐξ ὑμῶν ἀναραίνεται προστατευτικός. Καὶ ἄλλοτε εἶπον, καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνω, ἀνοίξατε τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος εἰς πάντας, μὴ δίδητε προνόμια. Ἡ Ἑλλὰς ἂς θεωρηθῇ σκοπιά τις ἐν μέσῳ τοῦ παλαιοῦ κύσμου, ὡς εἶναι προωρισμένη· ἀλλ' ὑμεῖς χορηγεῖτε προνόμια. Ὅταν ὅμως κηρύττετε ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀντιπροστατευτικὴν ἀρχὴν, ἀφ' ἑτέρου δὲ δίδητε προνόμια εἰς ξένους, δὲν εἶναι μυριάκις προτιμητέον νὰ δώσητε ταῦτα εἰς τοὺς ἐντοπίους; Ἀλλ' ἀγνοῶ ἀπὸ πότε καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔπεσεν εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀντιπροστατευτικῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ ἐάν τις δύναται νὰ τὸν κρίνῃ ἀπὸ τὸν τοῦ 1839 περὶ τῶν σιτηρῶν νόμον, ὅπου φαίνεται ὑπογεγραμμένος, τὸν εὑρίσκει ὁρμώμενον καὶ ὑπαγορευόμενον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς προστασίας, νόμον ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἴσως ἐπέπεσε καὶ ἡ ἐρετεινὴ σιτοδεία. Ἐγὼ καὶ δέχομαι καὶ κηρύττω τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, ὡς τὸ ἐξέφρασα· ἂν δὲ δὲν ἦτο συνταγματικὸς ὅρος τὸ νὰ συνθηλολογῇ ὁ Βασιλεὺς, δὲν ἤθελον δεχθῆ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς συμβάσεως ταύτης ὡς προστατευτικήν.

Ἀνέφερεν προσέτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι καὶ ἄλλαι ἑταιρίαι ζητοῦσι νὰ συνθηκολογήσωσι, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς διαπραγματεύσεις· καὶ ἄλλοτε ἐζήτησαν ἀλλὰ δὲν τοῖς ἐπιτράπη, ἐξαιρετικῶς ὅμως εἶναι εὐπρόσδεκτον καὶ γλυκὺ τὸ ὑγρὸν τῆς τοῦ Λόϋδ ἑταιρίας Λάμδα. Μᾶς εἶπε προσέτι ὅτι εἴμεθα στενογωρημένοι καὶ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν σύμβασιν ταύτην, ἄλλως δὲν θέλει λαβεῖ χώραν καὶ ἡ χθὲς παραδεχθεῖσα μετὰ τῆς Αὐστρίας συνθήκη, καὶ τότε χάνομεν τὴν εὐκολίαν τῆς ἀλληλογραφίας μετὰ τὰ Γερμανικὰ κράτη· εἰς ἐμὲ ἡ ζημία αὐτὴ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην προξενεῖ ἐντύπωσιν, καὶ δικαιοῦμαι ἐγὼ μᾶλλον νὰ εἰπω τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο « ἐπεὶ μάλα πολλὰ μεταξὺ οὔρειά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα » τὸ ὁποῖον αὐτοὶ οἱ Γερμανοὶ εἶπον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅτε προέκειτο νὰ περιβάλωσι τὸν Βασιλέα μας στελλόμενον ἐνταῦθα, μὲ στρατὸν γερμανικόν· τί πρὸς τοῦτο λέγω· οὐδὲ θὰ ἔχωμεν, οὐδὲ

ἔχωσιν ἀλληλογραφίαν· δι' ἡμῶν διέρχονται αἱ κοινωνίαι τῶν τριῶν τμημάτων τοῦ κόσμου, καὶ εἶναι ἠναγκασμένοι ἐκεῖνοι μᾶλλον ἡμῶν νὰ τηρῶσι συγκοινωνίαν. Τελευτῶν εἶπεν, κατὰ τὴν προυπάρχουσαν σύμβασιν ἡ ἑταιρία Λόϋδ θέλει ἐξακολουθεῖ διὰ πέντε ἀκόμη ἔτη τὴν ἀκτοπλοΐαν μετά τινας ὑποχρεώσεις ἐπὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν βαρυτέρας· παρακαλῶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ ἐξηγηθῇ σαφέστερον, φρονῶ δὲ, ἀντιπροσωπεύων καὶ τὴν γνώμην πέντε μελῶν τοῦ τμήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκω, ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ πρώτη ἐκείνη σύμβασις ἐπὶ 5 ἔτη καὶ μὲ βαρύτερα τέλη, παρὰ νὰ κλεισθῇ ἡ νέα αὕτη ἐπὶ δεκαετίαν.

Ὀλίγας μόνον λέξεις, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, θέλω ἀντιτάξει ὡς πρὸς τὴν γενομένην ἀντικατάστασιν τῆς λέξεως « ψευδόμενοι » διὰ τῆς « ἀπερίσκεπτοι » εἶπον ὅτι οὐδεὶς ἐφιλονείκησεν οὐδὲ προτίθεται νὰ φιλονεικήσῃ τὰς ἐκφράσεις τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ περὶ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ὑβριστικῶν λέξεων, ἀλλ' ἀρίνω ἐλεύθερον τὸν Κ. Γερουσιαστὴν νὰ ἐπισωρεύσῃ ὅσας ἂν θέλῃ κατὰ τοῦ ὑπουργείου ὕβρεις. (Ἐνταῦθα ὁ Κ. Ψύλλας ἐπεκαλέσθη συμφώνως μὲ τὸν κανονισμὸν ἵνα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνακαλέσῃ τὰς λέξεις του ταύτας, ὡς ἀποδιδούσας εἰς αὐτὸν ὑβριστικὰς διαθέσεις)· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπανέλαβεν, ὅτι λαλεῖ ἐντὸς τῆς τάξεως καὶ τοῦ Κανονισμοῦ, καὶ ἡ φύσις τῷ ἐχορήγησε τουλάχιστον τὸ προτέρημα τοῦ νὰ μὴ ἐξάπτεται, εἶπον μόνον, ἀφ' οὗ ἀπεδώκατε εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰς ἰδιότητας τοῦ ψευδομένου καὶ ἀπερισκέπτου, ὅτι δὲν θέλομεν διαφορισθῆ τόσον τὸ δικαίωμα τῆς ὑβριστικῆς ὑπεροχῆς τῶν λέξεων, τὰς ὁποίας διὰ δευτέρας σατύρας ἐκπροθέσεως προσβλητικωτέρας τῆς πρώτης ἀπεδώκατε εἰς τὸ ὑπουργεῖον· ἡ ἔκφρασις, ἐπαναλαμβάνω, τῶν ἰδεῶν, καὶ ἡ χρῆσις τῶν λέξεων, ἂν καὶ κανονίζηται ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς νοήσεως καὶ ἀναπτύξεως ἑκάστου, προέρχεται καὶ ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς ἀνατροφῆς. Δύω ἤδη λέξεις ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ἐπιχείρημά του· ὁ ἴδιος εἶπεν ὅτι ἡ συνθήκη δὲν τροπολογεῖται, καὶ ὅμως προτείνει τροπολογίαν περιορίζουσαν τὴν διάρκειαν αὐτῆς εἰς πέντε ἔτη. Ἡ Κυβέρνησις, τὸν ἀπαντῶ, ἐπροσπάθησε νὰ περιορίσῃ ὅτον τὸ δυνατὸν ὀλιγότερον καὶ τὸν χρόνον τῆς συνθήκης, καθὼς ἐπροσπάθησε νὰ νὰ περιποιήσηται ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρας ὠφελείας πρὸς τὸ ἔθνος, ἀλλ' ἡ ἑταιρία ὑπὸ τοιοῦτον ὅρον ἤθελε νὰ μᾶς παραχωρήσῃ τὰς ὠφελείας· κατὰ συνέπειαν ἡ Κυβέρνησις παρεδέχθη τὸν ὅρον τοῦτον, τὸν ὁποῖον πέποιθα ὅτι θέλει παραδεχθῆ καὶ

ἡ Γερουσία ὅπως ἔχει, διότι, ὡς καὶ ὁ συναδελφός μου ἀνέπτυξεν, αἱ συμβάσεις δὲν συζητοῦνται κατ' ἄρθρον, ἀλλὰ ζητεῖται μόνον ἡ συγκατάθεσις ἐπὶ τοῦ συνόλου· δὲν πρέπει ὅθεν νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν τὰς μικρὰς ταύτας ζημίας ἀντισταθμιζομένας μὲ τὰ ἄλλα ὠφέλη ἃ μᾶς παραχωρεῖ ἡ σύμβασις· ἄλλως τε Κύριοι! Κυβέρνησις ἡ ἑταιρία συνθηκολογοῦσα δὲν ἀποβλέπει τόσον εἰς τὸ συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἣν συνθηκολογεῖ, ὅσον πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῆς ὄφελος καὶ συμφέρον· καὶ ἤθελεν εἶσθαι γελοῖον, νὰ ἀπαιτῇ τις τὸ ἐναντίον· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι παραχωρεῖ μικράς τινας ὠφελείας πρὸς τὸ συνθηκολογοῦν μέρος, ἀλλ' οὐχ ἧττον ῥοντίζει ὥστε νὰ περιποιήσηται εἰς ἑαυτὴν ὅσα περισσότερα δυνηθῇ ὠφέλη.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Γ. ΚΑΡΑΚΑΤΖΑΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Γρηγοριάδης.
Ἀδὰμ Δούκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Μαρτίου 1852, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Γκίκας Καρακατζάνης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν Κ. Κ. Γραμματέων Κ. Ι. Παξιμαδῆ τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀδὰμ Δούκαν, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται, μηδεμιᾶς ἐνστάσεως γενομένης.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λόϋδ συμβάσεως, ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν. Τὸ 2 ἄρθρον περιέχει τὴν κυριωτέραν πρὸς συζήτησιν οὐσίαν, ἐκτὸς δὲ ὅτι, ὅπως ἔχει ἐν τῇ συμβάσει, γεννᾷ δισταγμοὺς καὶ ἀμφιβολίας, διὰ τὰς ἀντιφάσεις τὰς ὁποίας ἐν αὐτῷ παρατηρεῖ τις, περὶ πλέον, κατ' ἐμὲ πρώτην, καθιστᾷ καὶ τὴν συνθήκην γελοίαν. Θέλω ὅθεν ὁμιλήσει

α) περὶ ὅσων καὶ αὐτὸς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ὡμίλησε, καὶ β) θέλω χωρήσειν εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ 2 ἄρθρου καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ.

Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ὡμίλησεν ἐν τῇ Βουλῇ μὲ πεποίθησιν, ὅτι αἱ προτάσεις του ἤθελον γίνει παραδεκταὶ ὑπὸ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, ἐδῶ δὲ μᾶς λέγει ὅτι ὡμίλησε μὲ ἀμφιβολίαν. Τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, τὰ ἐπίσημα ταῦτα ἔγγραφα, αἴρουσι πᾶσαν ἀμφιβολίαν. Ταῦτα ἀναφέρουσιν ὅτι προσκληθεὶς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἔδοσεν ἐξηγήσεις ἐπ' ὀνόματι ὅλου τοῦ ὑπουργείου, ὅτι κατὰ τὰς γενομένας διαπραγματεύσεις καὶ συμφωνίας μὲ τὴν ἑταιρίαν Λόϋδ, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐννοεῖ ὅτι ἅμα συστηθῶσιν Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, θέλει παύσει ἡ ἑταιρία Λόϋδ νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, πᾶσαν ἀκτοπλοΐαν δηλ. Δὲν θέλω νὰ κάμω τὸ ἄδικον ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐξηγήθη σαφῶς μὲ τὴν ἑταιρίαν Λόϋδ, ἀλλ' ἴσως ἡ ἑταιρία αὕτη ἀργότερον ἐσκέφθη καὶ εὗρεν ὅτι ἂν ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ὅρου τούτου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει ἐνδώσει, ἅμα δὲ αὐτὴ ἤθελεν ὑποχωρήσει τότε τὰ νομοθετικὰ Σώματα τί θὰ κάμουν; βεβαίως θέλουσι δώσει τὴν συγκατάθεσίν των.

Ὑπερασπιζόμενος τὴν παραδοχὴν τῆς συμβάσεως ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ὁποῖον ἀντίκειται εἰς τὴν σύμβασιν, θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν προσέγγισιν τῶν ἀτμοπλοίων καὶ εἰς Ἅγιον Σώστην, Μεσολόγγιον καὶ Ἄμφισσαν, ἐν ἄλλαις λέξεσιν τὸ ἴδιον μέλος ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς συμβάσεως καὶ τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς καὶ εἰς ἄλλας ἀκτάς. Ἀλλὰ τὸ μειοψηφοῦν μέλος δὲν ἐννοεῖ ταῦτα. Κ. ὑπουργέ! Τὸ μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντιπροσωπεῦον τὴν γνώμην τοῦ τμήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει, καὶ τοῦ ὁποίου μέλος εἶχαι καὶ ἐγώ, ἐννοεῖ διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ὅτι, ἀφ' οὗ εἰς τὴν ἑταιρίαν Λόϋδ ἡ Κυβέρνησις μας χορηγεῖ τόσα προνόμια, καὶ γενικὴν ἀτέλειαν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ τελωνιακῶν δικαιωμάτων, διὰ νὰ προσεγγίζῃ εἰς τὰ μέρη ὅπου ἔχει ὠφελείας, διὰ τί ἡ ἑταιρία αὕτη νὰ μὴ προσεγγίζῃ καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Σώστην, Μεσολόγγιον καὶ Ἄμφισσαν ὅπου δὲν ἔχει τόσα ὠφέλη, ἐν ἄλλοις, διὰ τί ἡ ἑταιρία, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κάμνει τόσας θυσίας καὶ παραχωρήσεις, νὰ μὴ κάμῃ μικρὰν τινα θυσίαν πρὸς ὄφελος καὶ εὐκολίαν τῶν κατοίκων; Εἶπεν ὅτι τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας λαμβάνουσιν ἀνθρώπους καὶ πραγματείας ἀπὸ τὰς Πάτρας

ὄχι τόσον πρὸς ὠφέλειάν των, ὅσον πρὸς χάριν· ἀλλ' ἂν ἀληθῶς πρὸς χάριν τοῦ τόπου ἡ ἑταιρία ἐλάμβανεν ἐπιβάτας καὶ πραγματείας ἀπὸ τὰς Πάτρας, καὶ ὄχι διότι ἔχει μέγιστον συμφέρον ἀπὸ τὴν προσόρμισιν ταύτην, ἤθελεν ἐπιμένει ἡ ἑταιρία νὰ διατηρήσῃ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως τὰ ἐσωτερικὰ αὐτὰ ταξείδια, τὸ δικαίωμα δηλ. τῆς ἀκτοπλοΐας καὶ μετὰ τὴν σύστασιν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων; εἶναι τῷ ὄντι ἀκατάληπτον, πῶς ἑταιρία ἐμπορική, ἥτις ἐνεργεῖ τὰς ἐπιχειρήσεις της πάντοτε πρὸς συμφέρον, εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἐπιμένει νὰ ἐνεργήσῃ ἐναντίον τοῦ συμφέροντός της, καὶ ἀμᾶς κάμῃ χάριν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς ἀρνούμεθα νὰ δεχθῶμεν. Ὁ ὀρθὸς λόγος τοὐλάχιστον, Κ. ὑπουργέ! ὑπαγορεύει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν ἐπιμένει πρὸς χάριν μας, ἀλλὰ πρὸς συμφέρον αὐτῆς.

Εἶπεν ἀκόμη, ὅτι ἂν ποτε συσταθῶσιν Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, διότι διὰ πολλὰ ἀκόμη ἔτη δὲν θὰ συσταθῶσι τοιαῦτα, ἡ Κυβέρνησις θέλει συντρίξει τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην ἑταιρίαν· ἀλλ' ἂν ἤδη ὅτε εἶναι εὔκολον, διότι εἰσέτι δὲν ἐκλείσθη ἡ συνθήκη, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν πράττει πρὸς συνδρομήν, θὰ συνδράμει τὴν Ἑλληνικὴν ἑταιρίαν ὅταν κλεισθῇ ἡ συνθήκη; ἀλλὰ τότε καὶ ἂν ἔχῃ ὅλην τὴν διάθεσιν δὲν δύναται νὰ πράξῃ ὑπὲρ αὐτῆς, διότι ἡ σύμβασις αὕτη ἰσχύει διὰ 10 ἔτη. Εἶπεν ὅτι ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις θέλει κλείσει συμβάσεις καὶ μὲ ἄλλας ἀτμοπλοϊκὰς ἑταιρίας· ὅτι ἡ προστατευτικὴ ἀρχὴ εἶναι καταστρεπτικὴ πρὸς τὸ ἐμπόριον, ἡ ἐλευθερία τοῦ ὁποίου ἐδείχθη πλέον ὅτι εἶναι ἡ εὐδαιμονία τῶν ἐθνῶν. Ἀλλ' ἂν, κατὰ τὸν Κ. ὑπουργόν, ἡ εὐδαιμονία τῶν ἐθνῶν περιωρίζετο εἰς τὴν ἀτέλειαν τὴν τελωνιακὴν καὶ ὑγειονομικὴν, διὰ τί νὰ μὴ ἔχωσιν ἀτέλειαν ὅλαι αἱ ἑταιρίαι αἱ ἀτμοπλοϊκαί, διὰ τί νὰ κλείητε συνθήκην πρὸς τὴν αὐστριακὴν ἑταιρίαν μόνην; ἂν ἀληθῶς φρονῆτε οὕτω, Κ. ὑπουργέ! κηρύξατε ὅτι ὅλα τὰ ξένα ἀτμόπλοια θεωροῦνται ὡς πολεμικὰ εἰς τὰς ἀκτάς μας, καὶ δὲν δίδουσι τέλη ὑγειονομικὰ καὶ τελωνιακά.

Εἶπε προχωρῶν, ὅτι ἡ ταχυδρομικὴ σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας εἶναι στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν τοῦ Λόϋδ, καὶ ὅτι ἀπορρίπτομένης τῆς δευτέρας, καὶ ἡ πρώτη δὲν θέλει κλεισθῆν· δεδόσθω ὅτι ἡ σύμβασις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας εἶναι κοινωφελεστάτη, πρέπει διὰ τοῦτο, χάριν αὐτῆς, νὰ παραδεχθῶμεν τὴν σύμβασιν τοῦ Λόϋδ ὅπως ἡ ἑταιρία αὕτη θέλει; πρέπει διὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ ἐνδώσῃ εἰς ὅ,τι ἡ

ἑταιρία θέλει; ἢ μήπως τάχα αἱ παραχωρήσεις καὶ τὰ προνόμια τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις χορηγεῖ εἰς τὴν ἑταιρίαν ταύτην εἶναι μικρά· εἶναι τόσα πολλὰ καὶ μεγάλα, ὅσα οὐδ' ἡ Αὐστρία αὐτὴ παραχωρεῖ προῖκα εἰς τὰ ἴδια τὰ ἐθνικά της ἀτμόπλοια· διότι ἐκείνη μὲν, ὅ,τι θυσιάζει διὰ τὴν ἑταιρίαν αὐτῆν, δὲν τὸ θυσιάζει δωρεάν, ἐν ἀνάγκῃ τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Λόϋδ δύναται νὰ τὰ μεταχειρισθῇ ὡς πολεμικὰ πλοῖα ἴδια· ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θυσιάζει προῖκα καὶ χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ὠφέλειαν πλέον τῶν 100,000 δραχμῶν. Ἀλλ' ὅταν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κλείῃ τοιαύτας συμβάσεις πρὸς ξένας ἑταιρίας, βεβαίως διὰ πολλὰ ἀκόμη ἔτη, αὕτη εἶναι ἡ φράσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, δὲν θέλουν συσταθῆ ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ἐνῷ ἄλλως ἡ πρό τινων ἐτῶν συσταθεῖσα ἑλληνικὴ ἑταιρία, πρὸς τὴν ὁποίαν 1400 μερίδες διὰ μιᾶς ἐγένοντο, ἤθελε πραγματοποιηθῆν ταχέως, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις συνέπραττε καὶ ἐνήργει δραστηρίως. Ἀλλ' ἀφίνων τὴν ἑταιρίαν ταύτην, ἥτις, κατὰ τὰς θετικὰς πληροφορίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, ἐματαιώθη, λέγω ὅτι δύω ἀτμόπλοια, παρ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως κατασκευαζόμενα, ἠδύναντο νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν τοῦ τόπου· πρὸς κατασκευὴν δύω τοιούτων ἀτμοπλοίων 800,000 δραχμαὶ ἐπαρκοῦν, πρὸς διατήρησιν δὲ αὐτῶν 200,000 δραχμαὶ κατ' ἔτος εἶναι πλέον παρὰ ἀρκεταί· ἀφαιρουμένων δὲ 50,000 τοὐλάχιστον δραχμῶν, τὰς ὁποίας ἤθελον εἰσπράττει τὰ ἀτμόπλοια αὐτά, ἡ ζημία τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν διατήρησιν δύω ἀτμοπλοίων ἐθνικῶν, ποτὲ δὲν ἤθελεν ὑπερβαίνει τὰς 150,000 δραχ. Ἀλλ' ἡ ζημία αὕτη, γινομένη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ, ἐκ τῶν φόρων αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, εἶναι καὶ συγχωρητέα καὶ ἔλλογος, καθὼς εἶναι ἔλλογος ἡ δαπάνη τῆς Κυβερνήσεως πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ, τῶν δικαστηρίων, πρὸς ἐπισκευὴν ὁδῶν, γεφυρῶν κτλ, καὶ λοιπὰς ἄλλας ἀνάγκας πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ γενομένας· ἢ μήπως αἱ δαπάναι διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὰ δικαστήρια γίνωνται μόνον διὰ νὰ ἐπιδεικνύωσί τινες τὴν σπάθην των, διὰ νὰ εὑρίσκωσι πόρον μισθοδοτούμενοι ὅσοι ἐσπούδασαν τὴν στρατιωτικὴν ἐπιστήμην ἢ τὴν νομικὴν, δι' ἐπίδειξιν καὶ πολυτέλειαν ἐν γένει; Ὄχι βέβαια. Ὁ λαὸς πληρόνει τοὺς φόρους του, διὰ νὰ ἀπολαύῃ ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας, διὰ νὰ εὑρίσκῃ δικαιοσύνην, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐνεργεῖ τὰς δαπάνας ταύτας διὰ τοῦτον καὶ μόνον τὸν σκοπὸν καὶ οὐχὶ δι' ἐπίδειξιν· ἄλλως τε, κύριοι, ἡ Κυβέρνησις κάμνει καὶ δι' ἐπίδειξιν οὐ μικρὰς

δαπάνας, ὡς εἶναι αἱ διὰ τὴν διατήρησιν τῶν πρεσβείων δαπάναι, δαπάναι ὅλως μάταιαι καὶ ἄσκοποι, καὶ ἀντὶ ἀξιοπρεπείας, τὴν πτωχαλαζονείαν μας καταδεικνύουσαι εἰς τοὺς ξένους, οἵτινες μᾶς γνωρίζουσι λιμώττοντας.

Χωρῶ ἤδη εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ 2 ἄρθρου τῆς συμβάσεως. Τὸ σχοινοτενὲς τοῦτο ἄρθρον, τὸ ὁποῖον 5 περιέχει παραγράφους, εἶναι καθαρὰ ἀντίφασις πρὸς ἑαυτό. Ὁ § 2 τοῦ ἄρθρου τούτου λέγει ὅτι· «Τὰ ταξείδια καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, δηλ. ἡ ἀκτοπλοΐα, τὰς ὁποίας ἡ ἑταιρία Λόϋδ διατηρεῖ σήμερον ἢ ἤθελε θέσει ἀκολούθως εἰς ἐνέργειαν, θέλουσι παύσει ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἑταιρίαν, ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα.» ἀλλ' ὁ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου· «Ἀπεναντίας τὰ ὑπάρχοντα ἐσωτερικὰ ταξείδια μεταξὺ Πατρῶν καὶ Λουτρακίου, μεταξὺ Καλαμακίου καὶ Πειραιῶς, Πειραιῶς καὶ Σύρου καὶ τ' ἀνάπαλιν, θέλουν διατηρηθῆν πάντοτε ἀπὸ τὴν ἑταιρίαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως,» καταστρέφει τὸν § 2, καὶ τὸ χείριστον παράγει ἓν μεγαλείτερον κακόν, διότι ἡ ἑταιρία παύει τὴν συγκοινωνίαν ἀπὸ τὸ Αἴγιον καὶ τὸ Ναύπλιον, καὶ ζημιοῖ μᾶλλον τὸν τόπον. Ἀλλ' ἴσως ἐκ τούτου ἐπιχειρισθῇ τις νὰ μοὶ εἴπῃ, ὅτι καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἀναγνωρίζω τὴν ἀνάγκην τῆς συγκοινωνίας τῶν ἀτμοπλοίων Λόϋδ· δὲν ἔχει οὕτως. Ἀφ' οὗ ἡ ἑταιρία Λόϋδ ἔχει ἀτέλειαν καὶ προνόμια τόσα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς συγκοινωνίας τὰς ἐπωφελεῖς εἰς αὐτὴν τὴν ἑταιρίαν, διὰ τί καὶ ἡ ἑταιρία νὰ μὴ κάμνῃ μικράς τινας παραχωρήσεις καὶ νὰ προσορμίζηται ὅπου δὲν ἔχει τόσα ὠφέλη, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν κατοίκων. Διὰ νὰ πεισθῆτε περὶ πλέον περὶ τῶν μεγάλων παραχωρήσεων, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησίς μας κάμνει εἰς τὴν ἑταιρίαν, λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰ διάφορα ἄρθρα, μεθ' ἃ συνδέεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν 2 ἄρθρον. Ἐπὶ παραδείγματι τὸ 3 ἄρθρον· «ἡ διεύθυνσις, λέγει, τοῦ Λόϋδ δύναται νὰ μεταβάλῃ τὰς ἡμέρας τῆς ἀριξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοκινήτων, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, ἀφ' οὗ πρῶτον κοινοποιήσῃ τὸν σκοπόν της τοῦτον εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος κτλ., ὡς δύναται νὰ ἐνεργήσῃ καὶ μεταῤῥυθμίσεις εἰς τὸν διάπλουν τῶν ἀτμοκινήτων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ διάφορα αὐτῶν ταξείδια κτλ.» δηλαδὴ ἡ ἑταιρία δύναται, συνεννοουμένη μὲ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων, νὰ μεταβάλῃ σύμβασιν ἣν ἐψήφησαν τὰ νομοθετικὰ Σώματα. Λέγων δὲ ταῦτα δὲν προτίθεμαι νὰ ἀφαιρέσω ἢ ἐλαττώσω κἂν τὴν μεγίστην ὑπόληψιν, ἣν ἔχω εἰς τὸν ἀξιότιμον διευθυντὴν τῶν

ταχυδρομείων, τὸν τὰ μέγιστα προαγαγόντα καὶ ὠφελήσαντα τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κλάδου αὐτοῦ· ὑπόληψιν τὴν ὁποίαν ἐπηύξησαν αἱ δοθεῖσαι παρ' αὐτοῦ πληροφορίαι, πρὸς τὴν περὶ συγκάσεως ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας ἑλληνικῆς πρὸ χρόνων συσταθεῖσαν ἐπιτροπήν, ἧς καὶ ἐγὼ ἀπετέλουν μέρος, πληροφορίαι, αἵτινες μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς κοιμῶνται νήθυμον ὕπνον εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου· ἐνῷ ἄλλως, ἐὰν ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν αἱ σκέψεις ἐκείναι καὶ οἱ ὑπολογισμοί, ταχέως ἠθέλομεν ἔχει ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια. Λάβετε ἀκολούθως ὑπ' ὄψιν τὸ 5 ἄρθρον· «Τὰ ἀτμοκίνητα, τὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συμβάσεως ταύτης, ὡς καὶ ὅσα ἠθέλει ἀπορασίσει ἡ ἑταιρία νὰ σταθμεύσῃ ἀκολούθως εἰς λιμένας τοῦ Βασιλείου ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ἐν γένει, θέλουσι θεωρεῖσθαι ὡς πολεμικὰ πλοῖα, καὶ θέλουσι χαίρει ἀτέλειαν κτλ.,» ὥστε καὶ 100 ἀτμόπλοια δύναται οὕτω ἡ ἑταιρία νὰ καθυπαγάγῃ εἰς ἀτέλειαν... Ἔτι δὲ τοῦ ἄρθ. 19 καὶ τῶν παραγράφων αὐτοῦ, ὡς καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 22, ἡ μὲν Κυβέρνησίς μας ἐκράτησε δι' ἑαυτὴν τόσας ὑποχρεώσεις, παραχώρησε δὲ τόσα προνόμια καὶ ὠφελείας εἰς τὴν ἑταιρίαν, ὅτα ἁπλῆ μόνη ἀνάγνωσις καταδεικνύει. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κάμνῃ τόσας παραχωρήσεις εἰς τὴν ἑταιρίαν, διὰ τί νὰ μὴ ἐλλείψῃ ὁ § 5 τοῦ 2 ἄρθρου, ὅστις καταστρέφει τὸν § 2 καὶ καθιστᾷ τὸ ἄρθρον ἀντιρατικὸν εἰς ἑαυτό; Προκειμένου νὰ μείνῃ τοῦ ἄρθρου 2 ὁ 5 §, πρωτιμητέον εἶναι νὰ ἐξαλειφθῇ ὅλον, διότι οὕτω τοὐλάχιστον παύουσι τὰ δίκαια παράπονα τῆς Ναυπλίας καὶ τοῦ Αἰγίου. Συμφώνως ὅθεν μὲ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ μειονοψηφησάντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ μὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν δώσωμεν πρόῤῥιζα τὴν ἀκτοπλοΐαν μας εἰς τὴν ἑταιρίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ κινδυνεύσωμεν τὴν συγκοινωνίαν τοῦ Αἰγίου καὶ τῆς Ναυπλίας, καταλύων τὸν λόγον, προτείνω τὴν ἐξάλειψιν τοῦ παραγράφου 5 τοῦ 2 ἄρθρου, ἢ τούτου μὴ γενομένου, προτείνω τὴν ἐξάλειψιν ὅλου τοῦ 2 ἄρθρου μετὰ τῶν παραγράφων του.

Ὁ προαγορεύσας, ἀντέταξεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ἤρξατο ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν τῆς συμβάσεως ταύτης πρακτικῶν τῆς Βουλῆς, καὶ ἠθέλησεν ἐντεῦθεν νὰ ἐξαγάγῃ ἀντίφασιν μεταξὺ τῶν τότε παρὰ τοῦ ὑπουργείου καὶ τῶν χθὲς ἐν τῇ Γερουσίᾳ λεχθέντων παρὰ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἠθέλησε μὲ πολλὴν εὐγένειαν καὶ ἀβροῤῥοσύνην νὰ ἀποδείξῃ ἀντιράσκον τὸ ὑπουργεῖον. Εὐτυχῶς ὅμως δύναμαι νὰ ἀποδείξω τὴν ἐναλλ-

ἁρμονίαν τῶν τότε ἰδεῶν τοῦ ὑπουργείου πρὸς τὰ χθὲς λεχθέντα· πρὸς τοῦτο δὲ δὲν θέλω καταφύγει εἰς ἄλλα ἐπιχειρήματα, ἢ εἰς αὐτὰ τὰ παρ' αὐτοῦ ἀναγνωσθέντα πρακτικά, τὰ ὁποῖα παρεξήγησεν ὄχι ἴσως ἀπὸ πρόθεσιν, ἀλλ' ἀπὸ ὄχι πολλὰ ἀτενῆ προσοχήν. Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν προσκληθεὶς τότε παρὰ τῆς Βουλῆς εἶπεν· ὅτι κατὰ τὰς συνομολογηθείσας μετὰ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ συμφωνίας, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐννοεῖ ὅτι θὰ παύσῃ πᾶσα ἀκτοπλοΐα ἅμα συγκθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, πλὴν τοῦτο μοῦ φαίνεται ὅτι εἶπε καὶ χθὲς, ὅτι δηλ. οὕτως ἡ Κυβέρνησις ἠννόει, ἀλλ' ἡ ἑταιρία δὲν ἔδοσε τὴν ἔννοιαν ταύτην. καὶ ἡ κυβέρνησις προσεπάθησε νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἑταιρίαν νὰ ἐννοήσῃ οὕτω τὸ ἄρθρον· ἀλλ' ἡ ἑταιρία ἅμα ἤκουσε τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν, γενομένην παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν Βουλήν, διεμαρτυρήθη ὅτι τὸ ἄρθρον δὲν ἔχει αὐτὴν τὴν ἔννοιαν· ἐντεῦθεν ἐγεννήθη ἀμφισβήτησις, ὡς καθ' ἑκάστην διεγείρονται τοιαῦται εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν συνθηκῶν, ὡς διεγείρονται τοιαῦται εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους λέξιν πρὸς λέξιν ἐτυζήτησαν τὰ νομοθετικὰ Σώματα· ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγένετο τοιαύτη ἀμφισβήτησις εἰς τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας ἐμπορικὴν συνθήκην, διὰ τὴν ἑρμηνείαν τῆς ὁποίας ἐγένοντο διαπραγματεύσεις, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα ἀγνοῶ, ὡς καὶ ἤδη, ἂν δὲν συνέπιπτε νὰ γίνωσιν αἱ ἐξηγήσεις αὗται εἰς τὴν Βουλήν, ἡ σύμβασις ἤθελε κλεισθῆν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ἠννόει ἔννοιαν, καὶ ἀργότερον, ὅταν συνίσταντο ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤθελε ζητήσει τὴν παῦσιν τῆς ἐσωτερικῆς συγκοινωνίας τῶν ἀτμοπλοίων Λόϋδ, τότε ἤθελε γεννηθῆν ἡ ἀμφισβήτησις, διότι ἡ ἑταιρία Λόϋδ ἤθελεν ἐπιμένει ὅτι ἡ σύμβασις δὲν ἔχει τοιαύτην ἔννοιαν. Ἀλλ' εὐτυχῶς τοῦτο προελήφθη διὰ τῆς γενομένης εἰς τὴν Βουλὴν ἐξηγήσεως. Οὔτε λοιπὸν ἀπερισκεψία, οὔτε ἀδράνεια, οὔτε ὀλιγωρία, οὔτε ἀμέλεια τῆς Κυβερνήσεως δύναται νὰ θεωρηθῇ τοῦτο· προέρχεται ὅμως, διότι εἶναι δύσκολον νὰ ἐκλείψῃ πᾶς δισταγμὸς ἢ διαφωνία ἐπὶ τῶν ἄρθρων τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν νόμων αὐτῶν· διότι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶναι πεπερασμένος καὶ δὲν δύναται νὰ προλάβῃ καὶ προνοήσῃ ὅλας τὰς ἀναφυησομένας διαφωνίας· ἡ προκειμένη λοιπὸν διαφωνία φαίνεται ὅτι εἶναι φυσικωτάτη. Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς παρεξηγῶν, ἴσως διότι δὲν προσέσχεν εἰς τὴν ὁποίαν χθὲς ἀνέτερα ἔφρασιν, εἶπεν ὅτι τώρα εἶναι εὔκολον νὰ διορθωθῇ ἡ ζημία, τὴν ὁποίαν θέλει ὑποφέρει ἡ ἑλληνικὴ ἀτμοπλοΐα· ἡ ἑταιρία πρὶν ἢ κλεισθῇ ἡ σύμ-

βασις μετὰ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, καὶ ὅτι ὅταν κλεισθῇ, ἡ διόρθωσις εἶναι ἀδύνατος. Ἀλλ' ἐγὼ προέτεινα τὴν διόθωσιν τῆς ζημίας, ὅτις θὰ γίνηται εἰς τὴν τυχὸν συστηθησομένην ἑλληνικὴν ἑταιρίαν ὡς ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ πρὸς τὴν αὐστριακὴν, ὄχι διὰ τὴν σύμβασιν ταύτην· εἶπον μόνον ὅτι, ἂν ἡ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν θὰ λαμβάνῃ ἡ τοῦ Λόϋδ ἑταιρία, εἶναι τὸ μόνον πρόσκομμα πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἑταιρίαν, τὸ πρόσκομμα τοῦτο δύναται νὰ ἄρῃ ἡ Κυβέρνησις, ἀναπληρώνουσα αὐτὴ διὰ συνδρομιῶν τὴν ὡς ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ μετὰ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ προσγινομένην ζημίαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἑταιρίαν. Οὕτως ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ βοηθήσῃ τὴν ἑλληνικὴν ἑταιρίαν, καὶ οὐχὶ ἐμποδίζουσα τὸν συναγωνισμόν. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὁρμωμένη ἡ Κυβέρνησις, σπεύδει νὰ κλείσῃ ὁμοίαν σύμβασιν καὶ μὲ γαλλικὴν ἀτμοπλοϊκὴν ἑταιρίαν. Ἐὰν δὲ ἐπληροφορήθην χθὲς ἀπὸ τὸν διευθυντὴν τῶν ταχυδρομείων, πρὸς ὃν καὶ ὁ προλαλήσας ἀπένειμε τὸν δίκαιον ἔπαινον, προτάσεις τοιαῦται ἐγένοντο καὶ ἐξ ἀγγλικῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας, καὶ ἡ Κυβέρνησις θέλει σπεύσει πρὸς εὐόδωσιν καὶ ταύτης, διότι φρονεῖ ὅτι ὁ συναγωνισμὸς εἶναι τὸ μόνον ὠφέλιμον μέσον, τὸ μόνον μέσον τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἐθνῶν. Ἅμα ἐνεφανίσθη ἓν ἀτμόπλοιον συναγωνιζόμενον πρὸς τὰ τῆς ἑταιρίας Λόϋδ, ἀμέσως ὁ ναῦλος ἠλαττώθη, ἂν δὲ ἐμφανισθῇ καὶ τρίτον, ὁ ναῦλος θέλει ἐλαττωθῇ περισσότερον. Ἂς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ συνθήκη αὕτη ἀποφασίζει τὴν τύχην τῶν ἄλλων ὁμοίας φύσεως· ἂν ἀπορρίψωμεν ταύτην, πρέπει ν' ἀπορρίψωμεν καὶ τὰς ἄλλας· ἂν δὲ ῥίψωμεν μὲν ταύτην, παραδεχθῶμεν δὲ τὰς ἄλλας, ἡ ἑταιρία Λόϋδ, δυνάμει τῆς ὑπαρχούσης ἐμπορικῆς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αὐστρίας, δύναται νὰ ἔλθῃ καὶ μόνη της καὶ νὰ μᾶς ἐπιτεθῇ, ἀντὶ δὲ νὰ τῇ δώσωμεν τὸν νόμον, τότε θέλει μᾶς δώσει αὕτη τὸν νόμον. Εἶπεν ὁ προαγορεύσας, ὅταν πρεσβεύωμεν τὸ ἀπόλυτον σύστημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, πρὸς τί ἡ συνθήκη αὕτη; ἂς ἀνοίξωμεν τοὺς λιμένας μας εἰς ὅλας τὰς ἑταιρίας. Ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τὸν κάμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀκτοπλοΐας εἶναι ἀναφαίρετον εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ μόνον εἰς μεγίστην ἀνάγκην ἐθνικοῦ συμφέροντος δύναται νὰ κάμῃ παραχώρησιν τῆς ἀκτοπλοΐας, ἀλλὰ καὶ τότε ἡ παραχώρησις αὕτη ἀνάγκη νὰ γίνηται διὰ συνθήκης, ἥτις χορηγεῖ καὶ λαμβάνει ἄλλας. Ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον δὲ κάμνει ὑπολογισμὸν ἵνα ἀναδειχθῇ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀκτοπλοΐαν δι' ἰδίων της ἀτμοπλοίων, παρατηρῶ

ὅτι εὐτυχεῖς ἠθέλαμεν εἶσθαι, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ ἐνεργῇ μόνη τὴν ἀκτοπλοΐαν, ἀλλὰ δὲν δύναται, πλὴν καὶ ἂν ἠδύνατο, δὲν ἤθελε τὸ κάμει μὲ ζημίαν της ἀ) διότι μὲ δύω ἀτμόπλοια δὲν γίνεται ἀκτοπλοΐα, ἀπαιτοῦνται τοὐλάχιστον πέντε· ἄλλως θέλομεν ἐκθέσει διὰ ξηρὰν φιλοτιμίαν τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου· καὶ β'.) διότι δωρεὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν θυσιάζει 200,000 δραχμ. παραδέχομαι ὡς ἱκανὴν τὴν ποσότητα ταύτην, ὅταν δύναται χωρὶς νὰ ἐξοδεύσῃ, νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου Ἀνάγκη νὰ θυσιάζωμεν μικρόν τι τῆς φιλοτιμίας μας πρὸς τὸ συμφέρον μας καὶ πρὸς πλειότερον καὶ σημαντικώτερον κέρδος. Ἂς θυσιάσωμεν μικρὸν τῆς φιλοτιμίας μας διὰ ν' ἀνοίξωμεν πόρους εἰς τὸ Κράτος μας, διὰ νὰ ἐλκύσωμεν κεφάλαια· τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν σκοπόν μας καὶ νὰ ἐμψυχώσωμεν τὴν βιομηχανίαν, εἶναι ὁ συναγωνισμὸς καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου. Ὁ αὐτὸς Κ. Γερουσιαστὴς, μεγεθύνων τὰ δικαιώματα ὑγειονομικὰ καὶ τελωνιακὰ, τῶν ὁποίων ἡ ἑταιρία Λόϋδ ἀπαλλάττεται, εἶπεν ὅτι ἀναβαίνουσι ταῦτα εἰς ἐπέκεινα τῶν 100,000 δραχμῶν· ἀλλ' ὡς δι' ἐπισήμων ἐγγράφων ἐν τῇ Βουλῇ παρουσιασθέντων ἔδειξεν ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων, τὰ δικαιώματα ταῦτα ποτὲ δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 14,000 δραχ. Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὡς παρ' ἐμοῦ ἀναφερθὲν δῆθεν, ὅτι ἡ ἑταιρία Λόϋδ πρὸς χάριν κάμνει τὴν ἀκτοπλοΐαν τῶν Πατρῶν, καὶ ὄχι πρὸς συμφέρον. Δυστυχῶς καὶ ἐνταῦθα δὲν ἠνοήθην. Παρακαλῶ δὲ τὸν Κ. Γερουσιαστὴν νὰ προσέξῃ διὰ νὰ μὴ μένω ὑπὸ τὸ βάρος τῆς παρεξηγηθείσης ταύτης ἰδέας. Εἶπον ὅτι πρὸς χάριν ἡ ἑταιρία Λόϋδ ἐδέχθη νὰ μεταβαίνῃ εἰς Αἴγιον καὶ Ναύπακτον καὶ βεβαίως ὡς χάριν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν προσέγγισιν εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ὡς καὶ τὴν προσέγγισιν εἰς τὰ μέρη τὰ ὁποῖα τὸ μειοψηφοῦν μέλος ἀναφέρει, καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἐνεργοῦνται διαπραγματεύσεις, καὶ εἶναι ἐλπὶς καὶ πιθανότης μεγάλη ὅτι θέλουσιν εἶσθαι ἀποτελεσματικαί· ἀλλὰ καὶ τούτου μὴ γενομένου πρέπει νὰ ἀποκρούσωμεν τὴν συνθήκην; ὅταν δὲν δύναταί τις νὰ ἀποκτήσῃ 100, καλὸν εἶναι νὰ ἀποβάλῃ καὶ τὰ 50 τὰ προσφερόμενα εἰς αὐτόν; ὑμεῖς κρίνατε. Προχωρῶν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι, κατ' αὐτὸν κριτὴν, τὸ 2 ἄρθρον καθιστᾷ τὴν συνθήκην γελοίαν, διότι ἐν ᾧ ὁ § 2 λέγει ὅτι μετὰ τὴν σύστασιν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων παύει ἡ ἀκτοπλοΐα, ὁ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου λέγει ὅτι δὲν παύει. Ἀλλ' ἂς παρατηρήσῃ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς καλλίτερον τὸ 2 ἄρθρον καὶ τοὺς παραγράφους του. Ὁ § 2 λέγει ὅτι « τὰ

ταξείδια τὰ μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Ναυπλίας, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι θέλουσι παύσει ἅμα συσταθῶσιν Ἑλληνικὰ ἀτμοκίνητα. » Ἔπρεπε δὲ νὰ τεθῇ, ἤτο μάλιστα ἀναγκαῖος ὁ παράγραφος οὗτος, διότι καὶ μετὰ τὴν σύστασιν Ἑλληνικῶν ἀτμοκινήτων ἡ ἑταιρία Λόϋδ δὲν ἤθελε παύσει τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὁ § 2· ὥστε οὔτε περιττὴ οὔτε γελοία εἶναι ἡ διάταξις αὕτη, φρονῶ δὲ ὅτι ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποδίδῃ τοιαύτην λέξιν εἰς Κυβέρνησιν συνθηκολογοῦσαν. Τὸ 3 ἄρθρον, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνέφερεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, δὲν παραχωρεῖ εἰς τὴν ἑταιρίαν Λόϋδ καὶ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν Ἑλληνικῶν Ταχυδρομείων εἰμὴ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μεταβάλωσι τὰς ἡμέρας τῆς ἀρίξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοπλοίων κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας· ὥστε τοιαύτη παραχώρησις οὔτε τὸ δικαίωμα τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας προσβάλλει, οὔτε καθιστᾷ περιττὴν τὴν ψῆφισιν τῆς συνθήκης παρὰ τῶν Βουλῶν, ὡς θέλει νὰ ἀποδείξῃ ὁ Κ. Γερουσιαστής.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐζήτησε τὸν λόγον, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου συζήτησιν ἠγόρευσε δίς, ὁ Κ. πρόεδρος ἐζήτησε τὴν συγκατάθεσιν τῆς Γερουσίας συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ κανονισμοῦ. Παρατηρούντων δέ τινων ὅτι ἡ συγκατάθεσις τοῦ Σώματος ζητεῖται ὅταν ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἠγόρευσε δίς, καὶ οὐχὶ ὅταν εἷς ἄλλην, καὶ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἄτοπον νὰ μὴ δύναταί τις νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς συζητήσεως καὶ τρίτην φορὰν, διότι πρὸς ἑνὸς ἢ δύω μηνῶν ἠγόρευσε δίς ἐπὶ τῆς συζητήσεως ἐκείνης. Ἑτέρων δὲ ἀντιπαρατηρούντων ὅτι τὸ 24 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ εἶναι σαφέστατον, διότι λέγει· « Δὲν συγχωρεῖται νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος παρὰ δὶς μόνον, ἐκτὸς ἂν ἡ Γερουσία τῷ ἐπιτρέψῃ καὶ τρίτον· » καὶ ὅτι ὁ διϊσχυρισμὸς τῶν ὁποίων προτείνουσιν εἶναι μὲν προσφυὴς, καὶ ἠδύνατο νὰ διεγείρῃ ἀμφιβολίας τινὰς ἐν ἑκάστῳ οὐχὶ ὅμως ἀπέναντι τοῦ ῥητοῦ γράμματος τοῦ κανονισμοῦ, καθ' ὅσον μάλιστα ἡ συζήτησις δὲν ἐγένετο πρὸς ἑνὸς μηνός, καὶ καθόσον οὐδεμία νέα παρέμβασις ἐγεννήθη, ὁ Κ. πρόεδρος ἔθεσε τὸ ζήτημα « ἂν ἡ Γερουσία ἐπιτρέπῃ πρὸς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ψύλλαν νὰ ἀγορεύσῃ καὶ τρίτον » ἀλλ' ἐπειδὴ τινὲς παρετήρουν ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῇ τοιοῦτον ζήτημα, διότι οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἐτέθη ὡς ζήτημα ἡ ἀγόρευσις, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ τῷ ἐπιτραπῇ κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦσαν ἐν τῷ Σώματι τούτῳ συνήθειαν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ σεβασθῶσιν, καθὼς καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιο-

σύνης ὑπουργὸς, προκειμένου χθὲς νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ ἀρχὴ τῆς συμβάσεως, ἐν ᾧ πολλοὶ τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν διϊσχυρίζοντο ὅτι ὁ τρόπος οὗτος τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῶν συμβάσεων, ὡς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων, (δηλ. το νὰ ψηφοφορῶμεν καὶ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀρχὴν, καθ' ἕκαστα καὶ σύνολον, ὡς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων,) εἶναι ἐναντίον, τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ὑπερήριξε τὴν παραδεδεγμένην συνήθειαν ἂν καὶ ἐναντίον, τοῦ ὀρθοῦ, καὶ ἐψήφισεν ὑπὲρ αὐτῆς μάλιστα· καὶ ὅτι ποτὲ δὲν ἐθεωρήθη τὸ γράμμα τοῦ κανονισμοῦ ὡς πρὸς τὰς ἀγορεύσεις διὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν. Ὁ Κ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἶπεν· ὅτι χθὲς ὑπεστήριξε τὴν παραδεδεγμένην συνήθειαν ὑπὸ τοῦ σώματος, προκειμένου περὶ τοῦ τρόπου τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῶν συμβάσεων, διότι, ψηφοφορημένης ἀρχῆς, καθ' ἕκαστα καὶ συνόλου ἐπὶ τῶν συμβάσεων, οὐδὲν ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ μας παραβιάζεται· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου παραβιάζεται ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ μας. Τὴν παραδεδεγμένην συνήθειαν ταύτην ἤθελον σεβασθῇ ἐὰν δὲν ἐγίνετο μνεία ὑπό τινος ὅτι παραβιάζεται ὁ κανονισμός μας· ὑπάρχει ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὁρίζον, ὅτι διὰ νὰ θεωρεῖται πλήρες τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς ἢ τῆς Γερουσίας, ἀπαιτεῖται τοὐλάχιστον τὸ ἥμισυ πλέον ἑνὸς· καὶ ὅμως ἐνίοτε ἐξακολουθοῦσι τὰ Σώματα συνεδριάζοντα καὶ ψηφίζοντα, ἂν καὶ δὲν εἶναι πλήρη, καὶ τοῦτο διότι οὐδεὶς κάμνει λόγον ἡ μνείαν τοῦ ἄρθρου τούτου, ἅμα ὅμως γίνῃ μνεία, τότε πρὶν τῆς συμπληρώσεως τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ δὲν προχωρεῖ ἡ συζήτησις· οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπειδὴ ἐγένετο μνεία, ἀνάγκη νὰ ζητηθῇ ἡ συγκατάθεσις τοῦ Σώματος. Ἐπειδὴ, ἐπέμεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς, Κ. Μαγγίνας, πρὸ μικροῦ ἐγένετο λόγος ὅτι ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ χθὲς ἐτέθη ἡ ψῆφισις τῆς συμβάσεως ὡς ψηφίζονται καὶ τὰ νομοσχέδια, δηλ. ἐπειδὴ ἐτέθη νὰ ψηφισθῇ ἡ ἀρχὴ τὰ καθέκαστα καὶ τὸ σύνολον τῆς συμβάσεως, ὡς γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ εἴπω ὅτι οὐχὶ ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος, φαινομένην εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς 2 Ἰουλίου 1851, ἐγένετο τοῦτο· ἐγὼ δὲ, ὅστις χθὲς προέδρευον τοῦ Σώματος, θέσας τὴν συνθήκην εἰς ψηφοφορίαν ὡς νομοσχέδιον δὲν ἔπραξα εἰμὴ ὅ,τι τὸ καθῆκον τοῦ προέδρου· μὲ ὑπηγόρευεν· καθῆκον δὲ τοῦ προέδρου εἶναι ἡ τήρησις καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σώματος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω ὅτι πώποτε ὁσάκις ἡ συζήτησις ἀνεβλήθη διὰ τὴν αὔριον, δὲν ἐτέθη ζήτημα ἂν ἐπιτρέπεται νὰ λαλήσῃ τις καὶ ἐκ

τρίτου, διότι κατὰ τὴν προτεραίαν εἶχε δὶς ἀγορεύσει· δύναμαι μάλιστα νὰ διαβεβαιώσω, καὶ ἐπικαλοῦμαι αὐτὰ τὰ πρακτικά μας, ὅτι καὶ ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας δὲν ἐμποδίσθη ποτὲ καὶ ἐκ τρίτου ὁ λόγος εἰς τὸν ζητήσαντα.

Ἐνταῦθα, ἐπειδὴ ὁ Κ. Ψύλλας παρετήθη τῆς ἀγορεύσεως, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς συμβάσεως εἶπεν· θέλω ἀπαντήσει συντομώτατα εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν, ἐπικαλοῦμαι δὲ αὐτὰ τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, ὡς καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὡς πρὸς τὴν φράσιν τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ ταύτην, « ὅτι πρὸς χάριν ἡ ἑταιρία Λόϋδ ἐδέχθη νὰ μεταφέρῃ ἐκ Πατρῶν πραγματείας καὶ ἐπιβάτας. » Λέγω δὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, διότι μετ' αὐτοῦ συνεννοήθην ὅταν ἀπήγγειλε τὴν φράσιν ταύτην ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν· ἀλλ' ἐκ μόνης τῆς ἐπιμονῆς τῆς ἑταιρίας εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω, εὐκόλως καταλαμβάνει τις ὅτι δὲν εἶναι χάρις ἀλλὰ συμφέρον, καὶ συμφέρον οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἡ διατήρησις τῆς συγκοινωνίας ταύτης· δὲν ἔπρεπε δὲ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ χορηγῇ τόσα προνόμια καὶ ἀτέλειαν δωρεὰν χωρὶς οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον νὰ ὠφελῆται ὁ τόπος, χωρὶς νὰ κάμνῃ τὴν ἐλαχίστην παραχώρησιν καὶ ἡ ἑταιρία. Ὑποφερτὸν ἐὰν ἐζητούσαμεν 100, καὶ μᾶς ἔδιδον 50, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τότε καὶ ἐγὼ δὲν ἤθελον ἀποκρούσει τὴν σύμβασιν ταύτην· ἀλλ' ὅταν οὐδ' ἐλάχιστον μᾶς παραχωροῦσι, ἀλλ' ὅταν οὐδὲ ὀλίγα συμφέροντα συνταυτίζωνται, πῶς θέλετε προϊκα νὰ παραχωρήσωμεν τόσα προνόμια; Ἀντικρούων με ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι διὰ τοῦ § 2 τοῦ 2 ἄρθρου ὁρίζεται ὅτι θέλει παύσει μετὰ τὴν σύστασιν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοΐων πᾶσα ἐσωτερικὴ συγκοινωνία, καὶ ὄχι ἡ ἀκτοπλοΐα· ἀλλ' ὑμεῖς κρίνατε, Κύριοι, ἂν ἡ ἐσωτερικὴ συγκοινωνία ἐνταῦθα δὲν ταυτίζηται μὲ τὴν ἀκτοπλοΐαν. Ὅτι τὰ τελωνιακὰ καὶ ὑγειονομικὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα χαρίζει ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μόλις ἀναβαίνουσιν εἰς 14000 δραχμὰς, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ Βουλῇ παρουσίασεν σημειώσεις. Ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἀναγνώσω καὶ ἐγὼ σημειώσιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἐξ εἰδότος συνταταγμένην, ταύτην τὴν στιγμὴν παραδοθεῖσάν μοι, χωρὶς καὶ νὰ ἀναγνώσω εἰσέτι, ἥτις ἂν δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀκριβὴς, εἶναι τοὐλάχιστον πολὺ πλησιεστέρα πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἂν καὶ ὑπὲρ πολὺ ἀπομεμακρισμένη τῶν 14,000 δραχμῶν τὰς ὁποίας ἀνέφερεν ὁ

Κ. ὑπουργὸς· κατὰ τὴν σημείωσιν ταύτην (τὴν ὁποίαν καὶ ἀνέγνω) ἡ παραχωρουμένη ἀτέλεια ἀναβαίνει εἰς 116,000 δραχμάς· ἀλλ' ἐγὼ παραδέχομαι τὰς 80,000 δραχμὰς μόνον.

Ἀνέφερε, ἀντεπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, τὰ ἐν τῇ Βουλῇ ἀναγνωσθέντα ἔγγραφα παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τῶν γενικῶν Ταχυδρομείων, ἂν καὶ δὲν τὰ εἶδον διότι τότε δὲν ἦμην ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ἂς μοὶ ἐπιτρέψῃ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς νὰ τοῦ κάμω τὴν παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοῇ, ὡς ἀρκετὰ ἐξησκημένος πρὸς τὰ οἰκονομολογικά, ὅτι τοὐλάχιστον τὸ ποσὸν τὸ ἐν τῇ σημειώσει του ἀναφερόμενον περὶ τῶν τελωνιακῶν δικαιωμάτων ἐκ γαιανθράκων προερχομένων εἶναι ἀνύπαρκτον, διότι οἱ γαιάνθρακες ὅταν δὲν θὰ χρησιμεύσωσι διὰ τὸ ἐσωτερικὸν, καὶ ὅταν δὲν εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κατάστημα τῆς διαμετακομίσεως, δὲν ὑποβάλλονται εἰς τελωνιακὰ τέλη.

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 συζητήσεως, προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ γνώμη τοῦ μειονοψηφούντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις, ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἑπτὰ μελῶν, γενομένη κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Χατζῆ Πέτρου καὶ Π. Λοιδωρίκη δὲν παρεδέχθη διὰ ψήφων 22 πρὸς 10, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς τροπολογίας τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λόϋδ.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Νικόλαος Πονηρόπουλος	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Νικόλαος Πρασακάκης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Σπυρίδων Τρικούπης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ο	Ριχάρδος Τζιώρτζ	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ο	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Κωνσταντῖνος Μπάτζαρης		Νικόλαος Χρυσόγγελος	
Ἀναγν. Μοναρχίδης		Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Λάμπρος Νάκος		Δούσος Μανσόλας	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν

Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ο	Ἰωαννης Στάϊκος	
Γεώργος Δαρειώτης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ο	Κίτσος Τζαβέλας	Ο
Γεώργιος Γλαράκης	Ο	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ο
Γκίκας Καρακατζάνης	Ο	Δημήτριος Χατζίσκος	
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀδὰμ Δούκας	Ο	Δημήτριος Μαυρομμάτης	
Δῆμος Κανελόπουλος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ο
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ο	Χατζῆ Χρῆστος	Ο
Μ. Α. Καΐρης	Ο	Γεώργιος Δυσβουνιώτης	Ο
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ο	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ο
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ο
Γεώργιος Νοταρᾶς		Σπῦρος Μῆλιος	Ο
Δημήτριος Πλαπούτας	Ο		

Ἀκολούθως ἡ Γερουσία διὰ χειροτονίας παρεδέξατο τὸ 2 ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῇ συμβάσει.

Ἀναγνωσθέντα μετὰ ταῦτα τὰ ἄρθρα 3. καὶ 4 ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 5, εἷς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν εἶπε τὰ ἑξῆς. Ἐπειδὴ πολλὰ ἐρρέθησαν περὶ τῆς διαφόρου ἑρμηνείας, τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς τὸ κείμενον τῆς προκειμένης συμβάσεως, ὡς ἐξ ἑνὸς μάλιστα ἁπλοῦ στίγματος κατὰ τὸν κύριον ὑπουργόν· καὶ ἐπειδὴ ἡ μὲν Κυβέρνησίς μας καλῶς καὶ δικαίως ἐννόησε καὶ ἐξήγησε τὸ κείμενον τοῦ 2 ἄρθρου, ἄλλοι δὲ παρεξήγησαν τὸ κείμενον αὐτοῦ, τοῦ τόσον σαφοῦς, ὅσον καὶ καθαροῦ, καὶ ἠνάγκασαν τοὺς ὑπουργοὺς νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐνώπιον τῶν Βουλῶν καὶ νὰ εἴπωσιν, ὅτι οὕτως ἐννόουν τότε, ὅτι διεπραγματεύθησαν τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου ἐκείνου, ἀλλ' ἡ ἑταιρία δὲν παρεδέχθη τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν, ὥστε μᾶς ἄφησαν καὶ τότε καὶ ἤδη ὑποκειμένους εἰς τὴν ἄκαμπτον καὶ σιδηρᾶν θέλησιν τῆς ἑταιρίας αὐτῆς, καθ' ὃν τρόπον ἀρέθη ὁ ἀδύνατος Ἀλέκτωρ τοῦ Αἰσώπου εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἰσχυροῦ Αἰλούρου, διὰ τοὺς λόγους τούτους λέγω, ὅτι τὸ παρὸν ἄρθρον, καὶ ἰδίως ἡ φράσις α ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ἐν γένει ἢ νὰ ἀποκαταστήσῃ τινὰς συγκοινωνίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς παρούσης συμβάσεως » ὑπόκειται εἰς ἀλλοίαν ἑρμηνείαν,

καὶ ὁμοιάζει οἶνον πολλοὺς κάλους ὕδατος δεχόμενον, διότι καὶ ἐνταῦθα ἡ ἑταιρία τοῦ Λόϋδ δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐννοεῖ τὴν ἰδικήν της ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς τὰ διάφορα μέρη ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας θέλει νὰ σταθμεύωσιν εἰς Πειραιᾶ τὰ ἀτμοκίνητά της, εἰς τὴν Ἑλλάδα δηλονότι, ἥτις εἶναι ἡ σκοπιὰ ὅλου τοῦ κόσμου, μεταφέρουσα οὕτω τὸ κέντρον τῶν ἐργασιῶν της ἀπὸ τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ἐνταῦθα, καὶ διευθύνουσα καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου τὰ πάμπολλα ἀτμόπλοιά της, ἀπολαμβάνοντα τοσούτων ἀτελειῶν ὅσας φέρει ἡ παροῦσα σύμβασις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κύριοι, ποῦ ὑπάρχει ὁ συναγωνισμὸς περὶ οὗ τοσαῦτα ἐρρέθησαν χθές; Ἡ Κυβέρνησις, διὰ νὰ ἀπορρίψῃ πάντα περιορισμὸν καὶ ἐκτείνῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συναγωνισμοῦ, ὤφειλε καὶ ἔπρεπε νὰ προκηρύξῃ ὅτι ἐντὸς τοσούτου καιροῦ δέχομαι προτάσεις περὶ συναγωνισμοῦ, χωρὶς νὰ ἔρχηται ἤδη μὲ ἁπλᾶς ὑποσχέσεις ὅτι δήθεν θέλει χορηγήσει τοιαύτας καὶ τοσαύτας ἀτελείας εἰς πᾶσαν ἀναφανησομένην Ἑλληνικὴν ἑταιρίαν, οἵας καὶ ὅσας δίδει εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως, τὴν ὁποίαν ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ὀνομάσω ἐμπορικὴν ἢ δημόσιον ἀλλ' ἰδιωτικήν, ὑπαγομένην εἰς τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἅτινα παραχωροῦνται διὰ συναγωνισμοῦ μειοδοσίας εἰς ἐργολαβίας. Ἐρωτῶ ὅθεν τὸ ὑπουργεῖον τί ἐννοεῖ διὰ τῆς ἀνωτέρω φράσεως;

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπε· ἡ φράσις « τῆς ὑπηρεσίας εν γένει » ἐννοεῖ τὴν ὑπηρεσίαν ἥτις διαγράφεται εἰς τὴν σύμβασιν, περὶ ἧς πρόκειται, διότι καθ' ὅλους τοὺς ἑρμηνευτικοὺς κανόνας καμμία ἄλλη ὑπηρεσία δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ εἰμὴ ἐκείνη ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὴν σύμβασιν· ἡ δὲ φράσις « ἢ ν' ἀποκαταστήσῃ τινὰς συγκοινωνίας » ἐτέθη καὶ εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ καὶ οὐχὶ καθ' ἡμῶν, διότι αὕτη ἐννοεῖ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων δύω συγκοινωνιῶν τῆς Ἀμρίσσης καὶ τοῦ Ἁγίου Σώστου, καὶ τὴν συγκοινωνίαν τῶν νήσων, διὰ τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ἔλθῃ καὶ σταθμεύσῃ εἰς Πειραιᾶ ἓν νέον ἀτμοκίνητον τὸ ὁποῖον κατασκευάζεται ὑπὸ τῆς ἑταιρίας, κατὰ τὰ ἄρθρ. 2 καὶ 3, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδόθη ἡ συγκατάθεσις τῆς Βουλῆς καὶ ἤδη τῆς Γερουσίας.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντιλέγων εἶπε· αἱ ὑποσχέσεις τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, οἱασδήποτε καὶ ἂν ὦσι, ὅταν ἐκτείνωνται μέχρι λόγων καὶ δὲν εἶναι σύμφωνοι μὲ τὰ πράγματα εἰσὶν ὡς χάρτης ἄγραφος· ἡ συγκατάθεσις τῶν Βουλῶν, τὴν ὁποίαν πολλάκις ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερε, δὲν δύναται νὰ καλύψῃ

τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπουργείου, διότι εἶναι γνωστὸς ὁ μέχρι τοῦδε τρόπος τῆς λύσεως τῶν ζητημάτων παρὰ τοῖς νομοθετικοῖς Σώμασι.

Ἑπομένως, μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον 5 ὡς ἔχει εἰς τὴν σύμβασιν.

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 6 μέχρι 17 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ὡς ἔχουσι.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 18 εἷς τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν εἶπεν· εἰς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ ἐχορηγήθησαν κατὰ τὴν προλαβοῦσαν σύμβασιν γαῖαι τινες μὲ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ παραχωρηθῶσι αὗται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως ὁμοῦ μὲ ὅλας τὰς ἐν αὐταῖς οἰκοδομάς, τὰς ὁποίας ἡ ἑταιρία ἤθελεν οἰκοδομήσει· ἡ λῆξις ἐγένετο ἢ πρόκειται νὰ γίνῃ μετ' ὀλίγον, καὶ τὰ κτήματα ταῦτα πρέπει νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ συνέπειαν τούτου ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὴν προγενεστέραν σύμβασιν τοιοῦτος ὅρος, καὶ ἂν ὑπάρχῃ, ὁποῖα μέτρα ἐλήφθησαν διὰ τὴν περιουσίαν τοῦ δημοσίου.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἀπαντῶν εἶπεν, ὅτι δὲν γνωρίζει ἂν ὑπάρχῃ ἢ μὴ τοιοῦτος ὅρος εἰς τὴν προγενεστέραν σύμβασιν· ἂς ἦναι ὅμως βέβαιος ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὅτι πᾶν ὅ,τι διαγράφει ἡ σύμβασις ἐκείνη, ἐκεῖνο θέλει ἐνεργηθῇ, τὸ ὁποῖον ἄλλως οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν προκειμένην σύμβασιν.

Ἀντιλέξαντος εἰς ταῦτα τοῦ προαγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὸν τοιοῦτον ὅρον, καὶ νὰ δώσῃ σήμερον ζητούμενον τὰς δεούσας θετικὰς πληροφορίας πρὶν τὰς ἐπιψηφίσεως τοῦ προκειμένου ἄρθρου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιψήφισις δύναται νὰ προδικάσῃ ἴσως πᾶσαν ἀπαίτησιν τοῦ δημοσίου· καὶ ἑτέρου εἰπόντος ὅτι ἔχεται νὰ φωτίσῃ ὁ Θεὸς τὴν ἑταιρίαν τοῦ Λόϋδ, ὥστε νὰ μὴ ζητήσῃ περισσότερα τῶν ὑπαρχόντων δικαιώματα καὶ προνόμια, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον 18 ὡς ἔχει εἰς τὴν σύμβασιν.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 19—23 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ὡς ἔχουσι.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 23 πρὸς 9 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λοϋδ.

Γ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτ. Θεοχαράπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	Ν
Σπ. Καλογεράπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαρ. Παππαπολίτης		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκ. Παξιμάδης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικ. Πονηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασσακάκης	Ο	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ο	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ο	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος		Ἀναγάσ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ο	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ο	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ο	Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος. Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν		

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἀπήντησεν ἐπὶ τῆς γενομένης ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα περὶ τῶν κρατουμένων εἰς τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς Μεγαρέων, καὶ περὶ τοῦ ἀπαθανόντος ἐν τῇ φυλακῇ χωρικοῦ τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, εἰπὼν τὰ ἑξῆς.

Πιστεύσατέ μοι, Κύριοι, νὰ σᾶς εἴπω προλοιμιαζόμενος, ὅτι ὀφείλω μεγάλην εὐγνωμοσύνην πρὸς πάντα Γερουσιαστὴν ὁ

ὁποῖος ἤθελε μὲ δίδει ἀφορμὴν νὰ ἐκφράζω καὶ νὰ ἐξηγῶ τὴν διαγωγήν μου ὡς ὑπουργοῦ ἀπὸ τοῦ δημοσίου τούτου βήματος.

Ἐπιθυμῶ μεγάλως νὰ γίνωνται πρὸς ἐμὲ τοιαῦται ἐπερωτήσεις, καὶ μάλιστα περὶ δικαιοσύνης, διὰ νὰ δίδω λόγον τῶν πράξεών μου δημοσίᾳ, καὶ νὰ ἀποδεικνύω ὅτι ἐνεργῶ τὸ καθῆκόν μου ἀκριβέστατα. Τοιοῦτον τι ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν χθεσινὴν ἐνέργειάν μου, διότι μόλις ἤκουσα τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐπερωτήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἔσπευσα ἀμέσως νὰ ζητήσω καὶ λάβω ἀπὸ τὸν χθὲς προεδρεύοντα τὴν ἐν τῇ Γερουσίᾳ ἀνάφορὰν τῶν γυναικῶν τῶν ἀναφερομένων ὡς παθόντων Μεγαρέων, καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν μετάβας εἰς τὸ γραφεῖον μου, ἀφοῦ κατὰ πρῶτον ἠρώτησα καὶ δὲν εὗρον παραδοθεῖσαν τοιαύτην ἀναφορὰν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, διέταξα, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ληφθείσης ἀπὸ τὴν Γερουσίαν, τὰ δέοντα πρὸς τὰς ἀνηκούσας ἀρχάς, ὅτε κατ' εὐτυχίαν ἔλαβον ἔγγραφον τοῦ Κ. εἰσαγγελέως τῶν ἐνταῦθα πρωτοδικῶν, τὸ ὁποῖον καὶ σᾶς ἀναγινώσκω διὰ νὰ ἴδητε τὰ ἐκτιθέμενα περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως.

Ἐκ τῶν ἀναφερομένων βλέπετε πόσον ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἐνήργησε τὰ καθήκοντα της, ὅτις ἄνευ τακτικῆς μηνύσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει ἁπλῶν παραπόνων, ἐπεμβήθη καὶ ἐνήργησε τὰς ἀνηκούσας δικαστικὰς πράξεις πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἐγκλήματος, ἀποστείλασα εὐθὺς ἰατρὸν νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ὡς βασανισθέντας γνωστοποιηθέντας Μεγαρεῖς. Ἀφοῦ δὲ ἐγίνετο τακτικὴ μήνυσις, διετάχθη, ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης καὶ μιᾶς ἀναφορᾶς τὴν ὁποίαν ἔλαβον χθὲς, αὐστηρὰ ἀνάκρισις, τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα ἐπιφυλάττομαι νὰ ὑποβάλω εἰς τὸ Σῶμα, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσίν της, ὅτε δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον δημοσίας συζητήσεως.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἄλλην πρᾶξιν περὶ ἧς ἡ ἐπερώτησις τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, μολονότι περὶ αὐτῆς δὲν εἶχον ἁρμοδιότητα νὰ ἐξετάσω, μ' ὅλα ταῦτα ἔσπευσα νὰ λάβω πληροφορίας, καὶ ἐκθέτω εἰς τὸ Σῶμα παν ὅ,τι ἐξωδίκως ἐπληροφορήθην.

Ὁ χωρικὸς οὗτος κάτοικος ἑνὸς τῶν χωρίων τῆς Ἀττικῆς, ἀφοῦ ἐξετέθη τὴν ποινὴν του ἕνεκεν ἐγκληματικῆς τινος πράξεως δι' ἣν κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν, παρεπέμφθη εἰς τὴν πολιτικὴν φυλακὴν πρὸς ἀπότισιν τῶν ἐπιδικασθέντων κατ' αὐτοῦ δικαστικῶν ἐξόδων· οὗτος εὑρισκόμενος ἐν τῇ φυλακῇ, προσεβλήθη αἴφνης ἀπὸ ὀξεῖάν τινα ἀσθένειαν, καὶ ἀπεβίωσεν ἐντὸς ἐννέα ὡρῶν.

Τὴν ἀποβίωσιν ταύτην ἀνέφερεν ὁ δεσμοφύλαξ εἰς τὴν προϊσταμένην του ἀρχὴν ἥτις κατὰ συνέπειαν διέταξε τὰ δέοντα·

δεν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ἀλλ' εἶναι αὐτόχρημα ψεῦδος, ὅτι ὁ νεκρὸς τούτου τεθεὶς εἴς τι δωμάτιον τῆς φυλακῆς εὑρέθη τὴν ἐπιοῦσαν ἄνευ ῥινὸς τὴν ὁποίαν δῆθεν ἔφαγον οἱ ποντικοί.

Τὰς ἐξωδίκους ταύτας πληροφορίας, ἂν καὶ ἀναρμόδιος, ὑποβάλλω εἰς τὴν Γερουσίαν εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπερωτήσεώς τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἡ Γερουσία προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Ἀνεγνώσθη κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68 ἀναφορᾶς γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, παρεδέξατο αὐτὴν μὲ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων «καὶ νὰ δώσῃ πληροφορίας» κατὰ πρότασιν ἑνὸς τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν.

Ἀναγνωσθείσης ὕστερον τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69 γνωμοδοτήσεως, εἷς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ὁ περὶ οὗ πρόκειται Καταπόδης Λευκάδιος, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ἀπέστειλε ἐκ Λευκάδος πολεμοφόδια εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατεδιώχθη ἕνεκα τούτου ἀπὸ τὴν Ἰονικὴν Κυβέρνησιν μὲ πολλὴν ζημίαν τῆς κτηματικῆς περιουσίας του, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπηρετήσας στρατιωτικῶς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος μὲ ζῆλον καὶ τιμιότητα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου. Κατὰ δὲ τὸ 1827 ὅτε ὁ πατήρ του ἔστειλεν αὐτῷ μίαν ποσότητα χρημάτων δι' ἔξοδά του, ἐδανείσθη παρ' αὐτοῦ ἡ τότε Ἑλλ. Κυβέρνησις 10.000 γρόσια τὰ ὁποῖα τῷ καθυστεροῦνται εἰσέτι· ἤδη δὲ ἔχων θυγατέρα εἰς νόμιμον ἡλικίαν γάμου δυσκολεύεται νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ διὰ τὴν ἔλλειψιν 200 ταλήρων τὰ ὁποῖα ὀφείλει νὰ δώσῃ προῖκα. Ὅθεν εἶναι πολὺ δίκαιον νὰ τῷ δοθῶσι τὰ μνησθέντα 200 τάλαρα ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ἐδάνεισε, καὶ νὰ τῷ χορηγηθῇ μία μικρὰ σύνταξις ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεών του, διὰ τὸ μέλλον. Ἡ Γερουσία παρεδέξατο καθ' ὁλοκληρίαν τὴν γνώμην ταύτην, καὶ ἀπεράσισε νὰ γίνῃ στενὴ σύσκεψις περὶ τούτου εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τούτων νὰ σταλῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Ἀναγνωσθεῖσα ἔπειτα ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 73 ἀναφορᾶς γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο παραδεκτὴ ἄνευ παρατηρήσεώς τινος.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀ. Γρηγοριάδης.

Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Ἀπριλίου 1852· ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Ἀν. Δελιγιάννης σημαίνει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκονται ἀκολούθως.

α) Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων Νομοσχεδίου ἔχουσα ὡς ἑπεται. Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν τύπωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὥρισε τὸ Σάββατον ὡς ἡμέραν συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν εἰσαχθὲν Νομοσχέδιον περὶ ἁρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων, καὶ ἐξετάσασα μετ' ἐπιστασίας ὅλας τὰς διατάξεις τούτου, παραδέξατο ὁμοθύμως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος, ὡς λίαν ἀναγκαίων πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν ἐκκρεμῶν δικῶν δι' ἔλλειψιν στρατοδικείου.

Ἡ ἐπιτροπή σας, ἂν καὶ ἀναγνώρισεν ὅτι, ὑπαγομένων αὖθις εἰς ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφάσεων ὅλων τῶν κατὰ τὸ Νομοσχέδιον συγκροτηθησομένων στρατοδικείων, ἡ ἐκδίκασις τῶν κατηγορουμένων στρατιωτικῶν δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τὸ ἐπάπειρον, καὶ ὅμως δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν διάταξιν ταύτην, διὰ νὰ μὴν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν κατηγορουμένων τὸ δικαίωμα τῆς ἀναθεωρήσεως, ὅταν μάλιστα πρόκηται περὶ διατυπώσεως τύπων, οἵτινες προστατεύουσι καὶ ἐξασφαλίζουσι τὰ συμφέροντά του.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ ὑπάρχουσα καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἰσχύουσα Γαλλικὴ στρατιωτικὴ νομοθεσία, ὄχι μόνον δὲν συνάδει μὲ τὸν χαρακτῆρα τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ πολλὰς τροποποιήσεις ἔλαβεν, ὥστε ὁλόκληρα τεμάχια αὐτῆς καὶ μέγας ἀριθμὸς ποινικῶν ἄρθρων ἠκυρώθησαν, ἰσχυόντων παρ' ἡμῖν ὡς εἶχον μέχρι τοῦ ἔτους 1829, ἡ ἐπιτροπή σας γνωμοδοτεῖ νὰ ἐκφράσῃ ἡ Γερουσία τὴν ἐπιθυμίαν της, ὅπως τὸ ὑπουργεῖον παρουσιάσῃ ὅσον ἐνέστι τάχιον Νομοσχέδιον μιᾶς γενικῆς στρα-

τιωτικῆς νομοθεσίας καταλλήλου διὰ τὸν Βασιλικὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Ἀπριλίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἀλ. Βλαχόπουλος	Α. Μονεργίδης
Ἀνας. Μαυρομιχάλης	Ἀβάμ Δούκας.

6') Ἔκθεσις τῆς κατὰ τὴν Α'. σύνοδον τῆς ἐνεστώσης Γ'. βουλευτικῆς περιόδου λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν αὐτὴν σύνοδον, συναμα δὲ καὶ ἔκθεσις τοῦ ταμίᾳ πρὸς τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν ἐπισυνάπτονται οἱ γενικοὶ καὶ εἰδικοὶ πίνακες, συνωδευμένοι μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἔχουσι δὲ ταῦτα ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ κατὰ τὴν Α'. Σύνοδον τῆς ἐνεστώσης τρίτης Βουλευτικῆς Περιόδου Λογιστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐπεξεργασθεῖσα τὸν παρὰ τοῦ Ταμίου Κυρίου Γ. Δαριώτου καθυποβληθέντα ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν Σύνοδον ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας, καὶ θεωρήσασα, ὅτι αἱ γενόμεναι πληρωμαὶ συνοδεύονται μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, καὶ ὅτι ἐγένοντο ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ παρὰ τῆς Γερουσίας συνταχθέντος προϋπολογισμοῦ, παρεδέχθη τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν, ὅπως ἔχει, καὶ καθυποβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἀπριλίου 1852.

Ἡ Λογιστικὴ Ἐπιτροπὴ

Γ. Παππαηλιόπουλος	Ἰω. Χ. Πέτρου.
Δ. Κανελλόπουλος	Ν. Πρασακάκης.
	Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος.

Πρὸς τοὺς συνιστῶντας τὴν λογιστικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Γερουσίας τῆς Α'. Συνόδου τῆς τρίτης βουλευτικῆς Περιόδου Γερουσιαστὰς Κυρίους Γ. Μ. Ἀντωνόπουλον, Ἰωάν. Χ. Πέτρου, Γ. Παπαηλιόπουλον, Δ. Κανελλόπουλον καὶ Ν. Πρασακάκην.

Συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 104 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας, ὑποβάλλω διὰ τῆς παρούσης εἰς τὴν Λογιστικὴν Ἐπιτροπὴν τὸν ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν Α'. Σύνοδον τῆς ἐνεστώσης τρίτης Βουλευτικῆς Περιόδου ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας, διῃρημένον κατὰ τὰ κεφάλαια τοῦ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ, καὶ συνωδευμένον μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος περιέχεται εἰς τοὺς ἐπισυναπτομένους πίνακας ὑπ' ἀριθ. 1, 2 καὶ 3, καὶ τοὺς ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Α', Β'. Γ'. Δ, Ε'. Ζ' καὶ Η.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 γενικοῦ πίνακος θέλει παρατηρήσει ἡ Ἐπιτροπὴ ὅτι τὰ παρὰ τῆς Γερουσίας προϋπολογισθέντα ἐτήσια ἔξοδα συνεποσοῦντο εἰς δρ. 259,247.

Ἀπέναντι τούτων ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον δυνάμει χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκδοθέντων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν δρ. 269,728:48.

Ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τοὺς πίνακας 2, 3 κλπ. δρ. 264,522:90

ἔμεινε δὲ περίσσευμα δρ. 5205:58, αἵτινες ἐπεστράφησαν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον γραμμάτιον αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 1050 } 5205:58

δρ. 269,728:48

Ἐκ τῆς σημειώσεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι τὰ πραγματικὰ ἔξοδα, ὑπερέβησαν τὰ προϋπολογισθέντα κατὰ δρ. 5,275:90· ἀλλ' ἡ διαφορὰ αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν νεοδιορισθέντων δέκα Γερουσιαστῶν, περὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶχε προβλέψει ὁ προϋπολογισμός.

Τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου ἐν γένει προϋπελογίσθησαν εἰς δραχ. 5267, καὶ ἐδαπανήθησαν ἀπέναντι αὐτῶν δρ. 4533:80. Ἐις πρὸς τὰ καθέκαστα τῶν ἐξόδων τούτων ἐπροσπάθησα ὅσον ἠδυνήθην νὰ περιορισθῶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δι' ἕκαστον αὐτῶν προσδιορισθείσης ποσότητος, ἀλλὰ μ' ὅλας τὰς προσπαθείας μου ἠναγκάσθην νὰ πληρώσω καθ' ὑπέρβασιν διὰ μὲν τὸν φωτισμὸν δραχ. 4 ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρουσιασθέντων ἀποδεικτικῶν, φερόντων τὴν ὑπογραφὴν ἑνὸς τῶν κυρίων Γραμματέων τῆς Γερουσίας, διὰ δὲ τὴν συνδρομὴν τῶν ἐφημερίδων δρ. 139:20· καὶ τοῦτο διότι ὁ πρώην ταμίας κύριος Κανελλόπουλος δὲν ἠδυνήθη, ὡς λήξάσης τῆς παρελθούσης Συνόδου κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου, νὰ πληρώσῃ τὴν συνδρομὴν τινῶν ἐφημερίδων δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος, καὶ εὑρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν ἀποπληρώσω ἐγώ, ὡς φαίνεται εἰς τὰ περὶ ταύτης δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

Μετὰ τὰς παρατηρήσει μου ταύτας παρακαλῶ τὴν λογιστικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν καὶ νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας
Γ. ΔΑΡΙΩΤΗΣ.ΕΙ

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας

Κατὰ τὸν ἐγκριθέντα παρὰ τοῦ σώματος προϋπολογισμὸν	Ποσότητες Δραχ.	Λ.	Ἔξοδα
Κέφ. Α'. Ἀποζημιώσεις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν	236880		Ὅσα ὀλίγθησαν τῶν Νοέμβριον.
Κεφ. Β'. Μισθοὶ προσωπικοῦ	17100		Ὅσα ὁμοίως τὸν Δεκέμβριον.
Κεφ. Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει			ὁμ. » Ἰανουάρ. 1851
Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν Νομοσχεδίων πρακτικῶν κλπ.	ὀρ. 500		ὁμ. » Φεβρουάρ. »
Θέρμασμα	» 150		ὁμ. » Μάρτιον »
Φωτισμὸς	» 100		ὁμ. » Ἀπρίλιον »
Συνδρομὴ ἐφημερίδων	» 600		ὁμ. » Μάϊον »
Δετικὰ πράκτ. βιβλ. ἐφημερ. κλ.	» 800	5267	ὁμ. » Ἰούνιον »
Ἀγορὰ συγγραμμάτων	» 300		ὁμ. » Ἰούλιον »
Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα, ἤτοι χρώσιμον αἰθούσης, διόρθωσις θρανίων καὶ ἐπισκευὴ διὰ τὸν ἐξώστην	» 1817		ὁμ. » Αὔγουσον »
Πίστωσις κατὰ τὴν ἀπὸ 18 Αὐγ. ἀπόφασιν	» 1000		ἀπὸ ὁ. ἕως 18 Ὀκτώβρ. »
	259247	—	

κατὰ τὴν Α'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου

Δι' ἀποζημ. τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστ. Δραχ.	Λ.	Διὰ μισθοὺς προσωπ. Δρ.	Λ.	Ἀπόθεμα τραπεζ. Δρ	Ὁλικὰ ποσὰ Δραχ.	Λ.	Ἔξοδα	Ποσότητες	
20156	48	1305			21461		Δι' ἀποζημίωσιν τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ἀπὸ 30 Σ/βρίου 1850 ἕως τέλους Σ/βρίου 1851 ὡς ὁ πίναξ 2	243239	82
18950		1225			20175				
18850		1425		1500	21775				
18350		1475			19825				
18350		1473		2150	22275		Δι' ἀμισθον τοῦ προσωπικοῦ ὁμοίως ὡς ὁ πίναξ 3	16750	
20000		1275			19625				
22000		1275		317	21592		Ἔξοδα Γραφείου ἐν γένει		
25000					22000				
25000					25000		Διὰ γραφ. ὕλην κλπ. ὡς ὁ πίναξ Α'.	ὀρ. 290·85	
25000				1000	26000		Διὰ θέρμασμα Β'.	» 108·53	
25000					25000		Διὰ φωτισμὸν Γ'.	» 104	
25000					25000		Διὰ συνδρομὴν ἐφημερίδων Δ'.	» 739·20	
							Διαδετικὰ πράκτικ. βιβλίων κλπ. Ε'.	» 628·50	
							Δι ἀγορὰν συγγραμμάτων Ζ'.	» 162	
							Δι' ἀπρόβλεπτα ἔξοδα Η'.	» 2500	4533 08
									264522 90
							Ἐπιστραφέντα εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον κατὰ τὸ ὑπ' ἀρ. γραμμάτιον. 1050		5205 58
255006	48	9455	—	5267	269728	48			269728 48

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Φεβρουαρίου 1852.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας
Γ. ΔΑΡΕΙΩΤΗΣ.

Ἀπεφασίσθη αἱ μὲν ἐκθέσεις μετὰ τοῦ γενικοῦ πίνακος νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, τὰ δὲ λοιπὰ ἔγγραφα νὰ παρακατατεθῶσιν εἰς τὸ γραφεῖον, διὰ νὰ λάβῃ οὕτω γνῶσιν ὁ βουλόμενος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, νὰ γένῃ δὲ ἡ συζήτησις τοῦ ἀπολογισμοῦ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων.

γ') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κ. Διαμαντῆ Ν. Ὀλυμπίου ἀπὸ 17 Μαρτίου ε. ε. αἰτουμένου τριακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, διότι ἡ καταλαβοῦσα αὐτὸν ἀσθένεια καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν εἰς Ἀθήνας μετάβασίν του, ὡς βεβαιοῦται τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸ ἐπισυναπτόμενον πιστοποιητικὸν τοῦ ἐπισκεπτομένου αὐτὸν ἰατροῦ. Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε νὰ τῷ χορηγηθῇ τριακονθήμερος παράτασις ἀδείας κατὰ τὴν αἴτησίν του, λήγουσα τὴν 17 τ. μ. Ἀπριλίου.

δ) Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κ. Ἀναστασίου Μαυρομιχάλη αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικειμένων τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως, γενησομένης τὸ Σάββατον, τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀρμοδιότητος στρατοδικείων.

Ὁ πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀ. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 12 Ἀπριλίου 1852, Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 32 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐκυρώθησαν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικειμένων τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Κολοκοτρώνη καὶ Λ. Δούκα, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο

αὐτὴν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων, 32, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Δημήτριος Ηλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πανηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Προσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ριζάρδος Ἰζιώρτιζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δράσος Μαντόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πάτρου.	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν		

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ ἄρθρον 1 ἐγένετο παραδεκτὸν ὅπως ἔχει ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. 2 εἰς τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ὁ περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου, διαγράφει διὰ γενικῶν λέξεων τὰ στρατοδικεῖα τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀνα-

θεώρησιν, καὶ δύναται νὰ παρεξηγηθῇ· πρὸς ἀποφυγὴν δὲ πάσης παρεξηγήσεως προέτεινε νὰ σημειωθῇ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς, ὅτι τὸ καθιερούμενον διὰ τοῦ παραγράφου τούτου δικαίωμα τῆς ἀναθεωρήσεως ἐκτείνεται ἐπὶ μόνων τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 2 περιεχομένων ἀποράσεων, διότι αἱ εἰς τὸ 1 ἄρθρον διαλαμβανόμεναι εἰσὶν ὁριστικαί.

Μετὰ τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως ταύτης ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο διὰ χειροτονίας ἐγένετο παραδεκτόν, ὅπως ἔχει, καθὼς καὶ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον τρίτον, ἄνευ τινὸς παρατηρήσεως ἢ ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεί, ἤτοι διὰ ψήφων τριάκοντα τριῶν, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 Μαρτίου ε. ε.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀρμοδιότητος τῶν στρατοδικείων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Χρυσόγελος	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Δρόσος Μανσόλας	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Διάκος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Γεώργιος Δαρειώτης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μαυρογιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Λάμπρος Νάκος		Γκίκας Καρκατζάνης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Ἀδὰμ Δούκας	Ν
Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Νικόλαος Πανηρόπουλος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν

Ἰωάννης Στάϊκος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	
Δημήτριος Χατζίσκος	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν		

Ἀκροώμενος ἐπομένως τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐπὶ τῆς εὐχῆς τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν εἰς τὴν ἔκθεσίν της, περὶ τῆς ὅσον ἐνεστι τάχιον εἰσαγωγῆς Νομοσχεδίου γενικῆς στρατιωτικῆς νομοθεσίας καταλλήλου διὰ τὸν ἑλληνικὸν στρατόν, παρετήρησεν ὅτι πρὸ πολλοῦ τὸ ὑπουργεῖον, αἰσθανόμενον τὴν ἀνάγκην τοιούτων Νόμων, ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν ἐργαζομένην εἰσέτι, καὶ σπεύδουσαν εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐργασίας ταύτης· ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο δὲν εἶναι τυχαῖον, εἶναι ἔργον δυσχερὲς καὶ δεῖται χρόνου πολλοῦ καὶ μελέτης οὐ μικρᾶς διὰ τὴν ἀκριβῆ ἀποπεράτωσίν του· ἂς εἶναι δὲ βέβαιον τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ὅτι βαθμηδὸν θέλει ἐκπληρωθῇ καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν εἰς τὴν ἔκθεσίν της.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ι. Σταϊκου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἕνεκα ἀσθενείας, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ηαξιμάδης.
Ἰω. Χ. Πέτρου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Ἀπριλίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ Κ. Πρόεδρος, παραλαβὼν ἀντὶ τοῦ κωλυομένου τῶν γραμματέων Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου, τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Χ. Πέτρου ὡς προσωρινὸν γραμματέα, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως, ἀναγνωσθέντα, ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως·

α') Τέσσαρα ἔγγραφα τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, τὰ μὲν τρία ἀπὸ ἡμερομηνίαν 21 ε. μ., δι' ὧν εἰδοποιεῖ τὸν Κ. Πρόεδρον ὅτι ἡ Α. Μ. διέταξε πένθος, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 22 Ἀπριλίου, ὀκτὼ μὲν ἡμερῶν, ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτῆς Ὑψηλότητος τῆς Δουκίσσης Βερουάρδου τοῦ Σὰξ Βαϊμαρ Εἰσεναχ, δεκαπενθήμερον δὲ, ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτοῦ Βασ. Ὑψηλότητος τοῦ Πρίγκιπος Παύλου Καρόλου Φρεδερίκου Αὐγούστου τῆς Ὑστεμβέργης, καὶ τριῶν ἑβδομάδων, ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος τῆς χήρας Βασιλίσσης Μαρίας Σοφίας Φρεδερίκης τῆς Δανίας· τὸ δὲ τέταρτον ἀπὸ 26 Ἀπριλίου, δι' οὗ εἰδοποιεῖται ὡσαύτως, ὅτι διετάχθη δεκαπενθήμερον πένθος, ἀπὸ τῆς 27 ἀρχόμενον, διὰ τὴν ἀποβίωσιν τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Λεωπόλδου τοῦ Βάδεν.

β') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Παπαπολίτου ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ε. ε., ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, διότι νοσῶν ἀδυνατεῖ νὰ μεταβῇ εἰς Ἀθήνας, ὅπως τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τὸ ἐπισυναπτόμενον ἐν τῇ ἀναφορᾷ πιστοποιητικὸν τοῦ ἐπισκεπτομένου αὐτὸν ἰατροῦ. Ἡ Γερουσία κατὰ συνέπειαν ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

γ') Ἑτέρα ἀναφορὰ τοῦ Κ. Π. Ἀνδρίκη περὶ τεσσαρακονθημέρου ἀδείας ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη.

δ') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Πονηροπούλου περὶ τεσσαρακονθημέρου ἀδείας ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ παρεχωρήθη.

ε) Ἀναφορὰ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου τ. μ. τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀδὰμ Δούκα, δι' ἧς ἀναγγέλλει εἰς τὸ Σῶμα, ὅτι ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὴν διεύθυνσιν τοῦ νομοῦ τῆς Εὐβοίας, προσεκλήθη νὰ ἀπέλθῃ ὅσον τάχιον.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τὶς τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἐν μέλος ὡς ἀπὼν ἄνευ ἀδείας τοῦ Σώματος, ἀπαιτεῖται οὐχὶ νὰ εἰδοποιήσῃ μόνον τὸ Σῶμα περὶ τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς μεταβάσεώς του εἰς τὴν ὅπου διορίσθη θέσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τῆς ἀναφορᾶς του κάμνει ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Δούκας, ἀλλὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ Σώματος, κυριαρχικὸν δικαίωμα τοῦ ὁποίου εἶναι νὰ χορηγῇ τὴν ἄδειαν εἰς τὰ μέλη του ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῶν, συμφώνως μὲ τὸν κανονισμόν, τὸ 89 ἄρθρον τοῦ ὁποίου λέγει· « Οὐδεὶς Γερουσιαστὴς δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς Γερουσίας. » Προέτεινε διὰ ταύτης

νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναφορὰ τοῦ Κ. Δούκα, ὅστις πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἄνευ ἀδείας ἀπὼν, μέχρις οὗ ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὸν κανονισμὸν τοῦ Σώματος.

Τῆς προτάσεως ταύτης γενομένης δεκτῆς καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τοῦ Σώματος, ἀναγινώσκεται διάγγελμα τοῦ Κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1852, δι' οὗ διαβιβάζει πρὸς τὸν Κ. Πρόεδρον τῆς Γερουσίας προβούλευμα περὶ ἐκλογῆς βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν, ἵνα εἰσαχθῇ τοῦτο ἐνώπιον τῆς Γερουσίας πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν. Τὸ προβούλευμα δὲ τοῦτο ἀναγινωσθὲν ἔχει οὕτω·

Ἄρθ. πρωτ. 252.

Τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον τῆς Γερουσίας

Ὁ ἐκ Τήνου βουλευτὴς Κ. Δρόσος εἰσήγαγεν εἰς τὴν Βουλὴν πρότασιν περὶ ἐκλογῆς βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν, τὴν ὁποίαν, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγμάτων παρὰ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς διατάξεων, παρεδέχθη αὕτη μέ τινας τροποποιήσεις.

Τὴν πρότασιν ταύτην, καταστᾶσαν ἤδη προβούλευμα, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω πρὸς ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, διὰ τοῦ παρόντος διαγγέλματος, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ κανονισμοῦ, ἵνα εἰσαγάγητε τοῦτο ἐνώπιον τῆς Γερουσίας πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἀπριλίου 1852.

Ὁ Πρόεδρος
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρ. Δούκας.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Ὁ συνοικισμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀποκατασταθέντων Κρητῶν εἰς τοὺς δήμους Μηνώας καὶ Ἀδάμαντος, ὡς καὶ εἰς τὴν Νέαν Κρήτην (Λαχανιάταν), ἐκλέγει ἴδιον βουλευτήν.

Ἄρθρ. 2. Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐναρξεως τῆς ἐκλογῆς ἐκδίδεται

ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους Νομάρχας, ἡ δὲ διαλογὴ τῶν ψήφων γίνεται ἐνώπιον ἑκάστου αὐτῶν ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου των.

Ἄρθρ. 3. Ἀφοῦ οἱ ἁρμόδιοι Νομάρχαι κοινοποιήσωσι πρὸς ἀλλήλους τὸ προκύψαν εἰς τὸν ἐν τῇ νομαρχίᾳ ἑκάστου συνοικισμὸν τῶν Κρητῶν ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς, ὁ νομάρχης, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου διαμένει ὁ ἐκλεχθείς, δημοσιεύει ἐν γένει τὸ ἀποτέλεσμα εἰς ὅλους τοὺς συνοικισμούς, καὶ ἀναγγέλλει τὴν ἐκλογήν του εἰς τὸν ἐκλεχθέντα.

Ἄρθρ. 4. Οἱ εἰς ἄλλους δήμους τοῦ Κράτους κατοικοῦντες Κρῆτες δύνανται νὰ μεταφέρωσι τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα εἰς τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ πρώτῳ ἀναφερομένους συνοικισμούς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν νόμου.

Ἡ σύνταξις καὶ δημοσίευσις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἡ κλήρωσις τῶν ἐπιτροπῶν, ἡ ἐκδίκασις τῶν παραπόνων καὶ ἡ ψηφοφορία, ἐνεργοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος νόμου. Εἰς δὲ τὸν συνοικισμὸν Νέας Κρήτης ἐνεργεῖ ἡ δημοτικὴ ἀρχή, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ὑπάγεται, ὅσα εἰς τοὺς ἀνωτέρω δύο δήμους αἱ δημοτικαὶ αὐτῶν ἀρχαί.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Νόμου.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον.

Ἀθήνησι τῇ 26 Ἀπριλίου 1852.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς
Α. Α. ΓΙΟΥΡΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀνδρ. Λυγερινός.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τοῦτο εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, τὰ ὁποῖα συνελθόντα εἰς τμήματα, νὰ διορίσωσι τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Παρελθὼν ἐπὶ τέλους ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω, κατ' ἐντολὴν τοῦ κωλυομένου καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἁρμοδίου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, τὰ ἀκόλουθα δύο Νομοσχέδια μετὰ τῶν συνοδευσῶν αὐτὰ αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων.

α) Νομοσχέδιον περὶ πιστώσεως τῆς δευτέρας τριμηνίας καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπειδὴ εἰσέτι δὲν ἐπεψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς ὁ ὑποβληθεὶς προϋπολογισμὸς διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1852, ἐγγίζει δὲ νὰ λήξῃ ὁ πρῶτος μὴν τῆς Β'. τριμηνίας, ὥστε πολλαὶ τοῦ Κράτους

δαπάναι κατέστησαν ἀπαιτηταί, λαμβάνω τὴν τιμὴν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ τριμήνου πιστώσεως, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς παρεδέχθη, καὶ πέποιθα, ὅτι ἀναγνωρίζοντες τὴν ἀνάγκην, θέλετε σπεύσει νὰ τὸ ἐπιψηφίσητε.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Ἀπριλίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπήμερον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 27 Ἀπριλίου 1852.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοιοτρόπως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν Β'. τριμηνίαν, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύι λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑποβληθέντος εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τῶν κεκλεισμένων χρήσεων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ κεφαλαίου 21 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὅσα δὲν στηρίζονται εἰς Νόμους καὶ δικαστικὰς ἀποφάσεις.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη νὰ γίνωσι πέντε ἀντίγραφα τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὧν ἕκαστον νὰ σταλῇ εἰς τὰ τμήματα, τὸν αὔριον δὲ νὰ συζητηθῇ.

β) Νομοσχέδιον περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Εἰς τὸ ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῶν Βουλῶν νομοσχέδιον περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν γενικοῦ λογιστηρίου, τὸ ὁποῖον κυρωθὲν ἐδημοσιεύθη τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1851 ὡς Νόμος τοῦ Κράτους, ὁ ἀριθμὸς τῶν γραφείων τοῦ ὑπουργείου τούτου περιωρίζετο ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 εἰς δεκαεννέα, ἀλλὰ κατὰ τὴν τύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου ἐν τῇ Βουλῇ ἀντὶ τοῦ ἀριθμοῦ 19 ἐσημειώθη ἐκ παραδρομῆς ὁ ἀριθμὸς 15.

Τὸ τυπικὸν τοῦτο λάθος, ἀποκαλυφθὲν ὅτε πρὸ ὀλίγου ἐπράκειτο ὁ διορισμὸς τῶν γραφέων διὰ τὸ λογιστήριον, ἔφερεν προσκόμματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθ' ἣν στιγμὴν διάφοροι σπουδαῖαι ἐργασίαι ἀπήτουν τὴν συνδρομὴν πολλῶν χειρῶν.

Πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ γραφικοῦ τούτου παραπτώματος, ἔσπευσα νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐπισυναπτόμενον νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον, παραδεχθὲν παρ' αὐτῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ φέρω εἰς τὸν περίβολον τοῦτον ἐπικαλούμενος τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ ψήφους σας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Ἀπριλίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον συζητηθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 26 Ἀπριλίου 1852

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1851 ρπε. Νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑρεξῆς.

Τὸ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους λγ'. ἀπὸ 3 Ἰουνίου καὶ μς'. ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1846 προσωπικὸν τοῦ ἐκ τῶν Οἰκονομικῶν

ὑπουργείου, μὴ περιλαμβανομένου τοῦ κατὰ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ παρόντος νόμου προσωπικοῦ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου, περιορίζεται εἰς ἓξ τμηματάρχας Ι, ἢ ΙΙ τάξεως, δεκατέσσαρας ὑπουργικοὺς γραμματεῖς Ι ἢ ΙΙ τάξεως, καὶ δεκαεννέα γραφεῖς Ι, ΙΙ, καὶ ΙΙΙ τάξεως.

Καταργοῦνται δὲ καὶ τέσσαρες ἐκ τῶν νενομοθετημένων ἓξ θέσεων τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν τελωνείων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη νὰ γίνωσι πέντε ἀντίτυπα, ὧν ἕκαστον νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ τμήματα πρὸς προεξέτασιν· ἅμα δὲ τὰ τμήματα εἰδοποιήσωσι τὸν Πρόεδρον ὅτι ἐτελείωσαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ προεξέτασιν, νὰ συγκληθῇ τὸ Σῶμα εἰς συνεδρίασιν, ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως τῆς δευτέρας τριμηνίας.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀ. Θ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 30 Ἀπριλίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξε ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Σ. Καλογεροπούλου ἐξαιτουμένου 40 ἡμερῶν ἄπουσίας ἄδειαν, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἀνεγνώσθη ὕστερον τὸ ὑπ' ἀριθ. 3886 ἀπὸ 29 Ἀπριλίου ἔγγραφον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, δι' οὗ συνοδεύεται ἔκθεσις περὶ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῆς διὰ τὸ ἔτος 1851

οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ἡ προσωρινὴ κατάστασις τῆς δημωνύμου χρήσεως μετὰ τοῦ λογαριασμοῦ αὐτῆς· ἀπέρασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι ἅπαντα τὰ ἔγγραφα ταῦτα πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως τῆς Β. τριμηνίας τοῦ ε. ε. 1852, ἀνεγνώσθη τοῦτο μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ ὑπουργοῦ· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Β. Χριστακοπούλου καὶ Δ. Χατζίσκου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παραδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 34, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως τῆς Β'. τριμηνίας.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Δρ. Μανσόλας	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Κωνσταντίνος Μπότζαρης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Νικόλαος Ι. Μέξης	Ν
Ἄμπρος Νάκος	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμαδῆς	Ν	Γιαννετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ν. Πονηρόπουλος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ν. Πρασσακάκης.	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Βασίλειος Χριστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Χρυσόγελος		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	

Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Χατσὴ Χρῆστος	
Δημήτριος Χατζίσκος	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν		

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ 1 καὶ μοναδικὸν ἄρθρ. αὐτοῦ ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεί, ἤτοι διὰ ψήφων 34, ἐγον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Ἀπριλίου, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως τῆς δευτέρας τριμηνίας τοῦ 1852.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος . . .	Ν	Γεώρ. Ψύλλας	
Ἀναγ. Δελιγιάννης . . .	Ν	Δρ. Μανσόλας	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος . . .		Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .		Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης . .		Ἀθαν. Αἰδωρίκης	Ν
Σπ. Καλογεράπουλος . . .	Ν	Γεώργ. Δαρειώτης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος . .	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γ. Γλαράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης . . .		Δημ. Γ. Βούλγαρης . . .	
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης .	Ν
Ἄμπρος Νάκος	Ν	Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος . . .		Ἀδάμ. Δούκας	
Χαράλ. Παππαπολίτης . .		Δῆμος Κανελλόπουλος .	Ν
Ἰάκωβος Παξιμαδῆς . . .	Ν	Κωνστ. Κανάρης	Ν
Νικόλ. Πονηρόπουλος . . .		Γιαννετάκης Γρηγοράκης .	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης . . .	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . .	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης . .	
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης . . .	Ν	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Βασ. Χριστακόπουλος . .	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος	
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .		Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης . .	

Κίτσος Τζαβέλλας	. . . N	Παναγ. Λιδωρίκης	. . . N
Γαρδικιώτης Γρίβας	. . .	Χατζῆ Χρῆστος	. . . . .
Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	. . . N	Γεώργ. Δουβουνιώτης	. . . N
Δημήτρ. Χατσῖσκος	. . . N	Κωνστ. Προβιλέγγιος	. . .
Δημήτρ. Χρηστίδης	. . . N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . . N
Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . . N	Σπῦρος Μῆλιος	. . . . .
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	. . N		

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 34 παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσωπικοῦ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Δρόσος Μανσόλας	N
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	N	Ἰωάννης Θεοτόκης	N
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀθανάσ. Λιδωρίκης	N
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Γεώρ. Δαρειώτης	N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N
Ἀναστάσιος Λόντος	N	Γεώρ. Γλαράκης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Γκίκας Καρακατζάνης	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Νικόλ. Ἰω. Μέξης	N
Ἀάμπρος Νάκος	N	Ἀδάμ Δούκας	
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Κωνστ. Καναρῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Τσανετ. Γρηγοράκης	N
Ν. Πονηρόπουλος		Μ. Α. Καΐρης	N
Ν. Πρασακάκης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Σπ. Τρικούπης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημήτ. Πλαπούτας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	N	Ἰωάν. Στάϊκος	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Χρυσόγελος		Κίτζος Τζαβέλλας	N
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	

Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	N	Χατσῆ Χρῆστος	
Δημ. Χατσίσκος	N	Γεώρ. Δουβουνιώτης	N
Δημ. Χρηστίδης	N	Κωνς. Προβιλέγγιος	
Νικόλ. Μαυρομμάτης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N	Σπῦρος Μῆλιος	
Παναγ. Λιδωρίκης	N		

Ἀναγνωσθὲν τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο παραδεκτὸν· ψηφοφορηθὲν ἔπειτα καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 34 παμψηφεί, ἔχον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 λήγοντος μηνός, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἰωάν. Θεοτόκης	N
Ἀναγν. Δελιγιάννης	N	Ἰω. Χ. Πέτρου	N
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος		Ἀθαν. Λιδωρίκης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Γεώρ. Δαρειώτης	N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N
Σπυρ. Καλογερόπουλος	N	Γεώρ. Γλαράκης	
Ἀναστ. Λόντος	N	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Τάτζης Μαγγίνας	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Κωνστ. Μπότζαρης		Νικ. Ἰω. Μέξης	N
Ἀναγν. Μοναρχίδης	N	Ἀδάμ Δούκας	
Ἀάμπρος Νάκος	N	Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Κωνς. Καναρῆς	N
Χαράλ. Παππαπολίτης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Μ. Α. Καΐρης	N
Νικ. Πονηρόπουλος		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	N
Νικ. Πρασακάκης	N	Ἀντ. Μαυρομιχάλης	
Σπυρ. Τρικούπης		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημ. Πλαπούτας	
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	N	Ἰω. Στάϊκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	N	Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	N	Κίτσος Τζαβέλλας	
Νικ. Χρυσόγελος		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώρ. Ψύλλας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Δρόσος Μανσόλας	N	Δημ. Χατσίσκος	N

Δημ. Χρηστίδης	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Νικ. Μαυρομμάτης	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Παναγ. Λεδωρίκης	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	
Χατσῆ Χρῆστος			

Προτεθέντος ὕστερον εἰς συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον τοῦ ἔτους 1851, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου μετὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ τε ταμία καὶ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, εἷς τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς. Καθόσον παρατηρῶ, ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ περιωρίσθη κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ἀπολογισμοῦ εἰς στενὰ ὅρια, θεωρήσασα μόνον ἂν ὑπάχουσιν ἢ ἐτηρήθησαν οἱ τύποι ἐνῶ τὸ χρέος αὐτῆς ἦτον νὰ παρατηρήσῃ 1) ἂν τὰ ἔξοδα ἐγίνοντο ὅπως ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ προβλέπονται 2) ἂν ἐτηρήθη τὸ ἄρθρον 91 τοῦ κανονισμοῦ, εἰς τὰς πληρωμὰς τῶν μισθοδοσιῶν τῶν τε Γερουσιαστῶν καὶ ὑπαλλήλων· 3) ἂν ἦτον ἀνάγκη νὰ πληρωθῶσιν ἢ ὄχι τὰ ἔκτακτα ἔξοδα, καὶ οὐχὶ μόνον ἂν ἐτηρήθη ὁ τύπος εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, διὰ ταῦτο προτείνω νὰ ἐπιστραφῇ ὁ ἀπολογισμὸς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξελεχθῇ ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, διότι φρονῶ ὅτι δικαίωμα τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὄχι μόνον νὰ θεωρῇ ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξελέγχῃ.

Ἕτερος εἶπε τὰ ἑξῆς, ὅτι εἰς τὰς πληρωμὰς περιλαμβάνονται δύω τινὰ ἔξοδα 1) αἱ μισθοδοσίαι, καὶ 2) τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου· ὡς πρὸς τὸ πρῶτον συμφωνῶ ὅτι καθῆκον τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς εἶναι νὰ ἐξελέγχῃ καὶ νὰ κρατῇ τὰς νενομισμένας ἀποζημιώσεις διὰ τὰς περιπλέον τῆς χορηγηθείσης ἀδείας ἡμέρας τῆς ἀπουσίας των· ὡς πρὸς τὸ δεύτερον δὲ, ἐπειδὴ συνήθεια ἐπικράτησε νὰ πληρώνωνται τὰ ἔξοδα ἐπὶ τῇ βάσει ἐγγράφου ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ ὑπ' ἐνὸς τῶν γραμματέων, διὰ νὰ ἐνεργῆται ἐξελεγξις ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνάγκη νὰ λυθῇ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Σώματος παρά τινος πρέπει νὰ ὑπογράφωνται τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα διὰ νὰ δύναται οὕτω ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐξελέγχῃ.

Ἄλλος δέ τις προσέθηκεν, ὅτι ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ κατὰ μῆνα εἰς τὴν σύνταξιν τῆς μηνιαίας καταστάσεως ἐξελέγχει, ὁ δὲ ταμίας δὲν κάμνει ἄλλο τι εἰμὴ νὰ ἐνεργῇ τὴν πληρωμὴν, ὥστε ἕπεται ὅτι ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ κατὰ μῆνα ἐνεργεῖ ἐξέ-

λεγξιν· ἀνάγκη δὲ ἤδη μόνον νὰ ἴδωμεν ἂν αἱ καταστάσεις εἶναι σύμφωναι πρὸς τὰς πληρωμάς.

Ἐπειδὴ προτείνωσιν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀπολογισμοῦ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, εἶπεν ἕτερος, συμφωνῶ καὶ ἐγὼ εἰς τοῦτο· προτείνω δὲ ὅτι ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς μηνιαίας καταστάσεως πρέπει νὰ λαμβάνῃ πληροφορίας ἀπὸ τὸ γραφεῖον περὶ τῆς λήξεως τῶν ἀδειῶν τῶν Γερουσιαστῶν καὶ ὑπαλλήλων, ὁ δὲ ταμίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καταστάσεως ταύτης, συντεταγμένης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ, κάμνει τὰς πληρωμάς. Ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα δὲ τοῦ γραφείου, ὁ ταμίας θέλει ἐξοδεύει ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῇ διαταγῇ τοῦ Γραφείου, ἤτοι τοῦ προέδρου καὶ ἑνὸς ἐκ τῶν δύω γραμματέων, ἥτις ἀπαρτίζει τὸ ἐνταλμα τῆς πληρωμῆς· ὅσαι δὲ πληρωμαὶ ἐνεργοῦνται παρὰ τοῦ Κ. ταμία ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς διαταγῆς τοῦ γραφείου, αὗται θεωροῦνται ὡς καλῶς ἐνεργηθεῖσαι· ὅσαι δὲ ἐνεργοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει μὲν διαταγῆς τοῦ γραφείου, καθ' ὑπέρβασιν δὲ τοῦ προϋπολογισμοῦ, αὗται θεωροῦνται ὡς μὴ καλῶς ἐνεργηθεῖσαι καὶ εἶναι εἰς βάρος τοῦ ταμία.

Ἐνταῦθα ἐπειδή τινες παρετήρησαν, ὅτι οἱ ταμίαι ἐπλήρωσαν ἔξοδα ἐπὶ τῇ βάσει ἐγγράφου ὑπογεγραμμένου παρ' ἑνὸς μόνον γραμματέως κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν, καὶ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ λυθῇ μὲν τινι τρόπῳ τοῦ λοιποῦ θέλουν ἐνεργεῖσθαι τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου, νὰ ἐνεργηθῇ δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ ὅ,τι καὶ εἰς τοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἕτερος τῶν Γερουσιαστῶν ἂς μὲ συγχωρηθῇ, εἶπε, νὰ ἐπιφέρω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ὅτι διὰ πᾶσαν ἀναγκαίαν δαπάνην πρέπει νὰ γίνηται ἐντολὴ παρὰ τοῦ γραφείου, ἐνίοτε μάλιστα πρέπει νὰ ὁρίζηται καὶ ἡ τιμὴ τοῦ πράγματος, μετὰ δὲ τὴν ἐντολὴν νὰ γίνηται ἡ ἐπιταγὴ παρὰ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω γραφείου.

Ἕτερος τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ἡ ἰδέα ἡ ἐκφρασθεῖσα τοῦ νὰ ἐνεργηθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπολογισμοῦ ὅ,τι καὶ εἰς τοὺς τῶν παρελθόντων εἶναι εὔλογος, διότι ἀπροσεξία τις ὑπῆρξε καθ' ὅλας τὰς περιόδους· παραδέχομαι δὲ τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων· ὡς πρὸς δὲ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθοδοσιῶν εἶναι δίκαιον ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν καταστάσεων νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸν ἔλεγχον τῶν ἀπουσιῶν γενόμενον ὑπὸ τοῦ γραφείου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἐθεώρησεν ὡς καλῶς ἔχοντα τὸν ὑπὸ συζήτησιν ἀπολογισμόν, ἀπεφάσισε δὲ ἵνα ἀπὸ τῆς ἀ. τοῦ ἐγγιζόντος Μαΐου νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ ἀνωτέρω διαγραφὲν σύστημα, ἤτοι αἱ μὲν μηνιαῖαι καταστάσεις νὰ γίνωνται σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Γερουσίας, ἡ δὲ πληρωμὴ νὰ γίνηται κατὰ τὸν ὑπάρχοντα κανονισμὸν αὐτῆς τόσον διὰ τοὺς Γερουσιαστὰς, ὅσον καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, ὅπερ ὑπάγεται εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δὲ λοιπὰ ἔξοδα θέλουν γίνεσθαι διὰ τῆς ἐγκρίσεως καὶ ὑπογραφῆς ὅλων τῶν μελῶν τοῦ γραφείου.

Γενομένης ἔπειτα διακοπῆς, κατ' αἴτησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν διὰ τὴν σύνταξιν τῶν παρόντων πρακτικῶν, καὶ ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, ἀνεγνώσθησαν τὰ παρόντα πρακτικὰ καὶ ἐπεκυρώθησαν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰάκωβ. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Ἰουνίου 1852, ἡμέρᾳ τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνοματικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου ἐγγράφου τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὸ προεδρεῖον τῆς Γερουσίας, ὅτι ἡ Α. Μ. διέταξε πένθος τεσσάρων ἑβδομάδων ἕνεκα τῆς ἀπόβιώσεως τῆς Α. ὑψηλότητος τοῦ πρίγγιπος Ἐδουάρδου τοῦ Σὰξ Ἀλτενβούργου δουκὸς τῆς Σαξωνίας καὶ θείου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ συστάσεως τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Βουλήν!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, κύριοι, τὸ περὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς σχέδιον καταστατικοῦ Νόμου.

Αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἀρκούντως δικαιολογοῦσιν ἄνευ ἰδιαιτέρας ἀναπτύξεως καὶ αἰτιολογίας τὸν θαρρεῖν σκοπὸν, ἐξ οὗ ὡρμήθη ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν σύνταξίν του.

Ἀναγνωρίζοντες καὶ ἐκτιμῶντες, ἐν τῇ συνέσει ὑμῶν, τὴν ἀνάγκην, τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν σπουδαιότητα τοιούτου νόμου, ἐπιτρέψατέ μοι μόνον νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως ἐπιλεχθῇ τὸ ταχύτερον τῆς συζητήσεως αὐτοῦ, ἵνα καὶ τὸ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων ἕτερον νομοσχέδιον, ἕτοιμον ὂν ἤδη, ὑποβληθῇ συντόμως εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 4 Ἰουνίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ λ. ὑπουργὸς
ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει παρουσιασθῇ, ὅπως ἔχει, εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 4 Ἰουνίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΝΟΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ
Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, διατάττομεν.

Α'. Ἡ Αὐτοκέφαλος Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, μέλος οὖσα τῆς μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ὀρθοδόξου πληρώματος, συνίσταται μὲν ἐκ πάντων τῶν κατοίκων τοῦ Βασιλείου τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, καὶ ὁμολογούντων τὸ ἱερὸν τῆς Πίστεως Σύμβολον, καὶ πρεσβευόντων

πάνθ' ὅσα πρεσβεύει ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἧς ἀρχηγὸς καὶ κεφαλὴ ὁ Κύριος καὶ Θεὸς Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διοικεῖται δὲ πνευματικῶς παρ' Ἀρχιερέων κανονικῶν, τηροῦσα ἀπαραλλάκτως ὡς ἅπασαι αἱ λοιπαὶ ὁμόδοξοι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι τοὺς ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις.

Β'. Ἀνωτάτη ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ὑπάρχει Σύνοδος διαρκὴς, φέρουσα τ' ὄνομα *Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*· καθιδρύεται δὲ διαρκῶς ἐν τῇ καθέδρᾳ τοῦ Βασιλείου καὶ ἔχει σφραγῖδα ἰδίαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας εἶναι ἐγκεχαραγμένοι τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, κύκλῳ δὲ τὰ γράμματα *Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*.

Γ'. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συγκειται ἐκ *πέντε* μελῶν ἰσοτίμων, ἐκ τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἀρχιερέων, τῶν ἐχόντων ἐπισκοπάς, ὧν εἷς Πρόεδρος καὶ τέσσαρες Σύνεδροι. Καὶ Πρόεδρος μὲν ὑπάρχει διαρκῶς ὁ κατὰ καιρὸν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ Βασιλείου ἀρχιερατεύων Μητροπολίτης· οἱ δὲ Σύνεδροι καλοῦνται ἀλληλοδιαδόχως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὴν τάξιν τῶν προεδρείων τῆς ἀρχιερωσύνης, διατρυμένης ἑνὶ ἑκάστῳ εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ τῆς τάξεως τοῦ ἰδίου βαθμοῦ.

Ἀνὰ πᾶν ἔτος οἱ Σύνεδροι ἐπανέρχονται εἰς τὰς ἐπαρχίας των, καθ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν διατηρήσῃ ἐπί πλέον τινὰς ἐξ αὐτῶν, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τοὺς δύο.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ ἄλλῳ κωλύματι, τὸν Πρόεδρον ἀναπληροῖ ὁ εἰς τὰς συνεδριάσεις ἀμέσως μετ' αὐτὸν προκαθήμενος τῶν ἄλλων. Εἰς τυχοῦσαν δὲ ἀνάγκην ἀναπληρώσεως τινὸς τῶν Συνέδρων, καλεῖται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὁ κατὰ τὴν ἀνωτέρω τάξιν ἑπόμενος αὐτοῦ.

Ἡ ἐνιαυσία Συνοδικὴ περίοδος ἄρχεται ἀπὸ ᾱ. Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Δ'. Ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ Σύνεδροι, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των, διαβεβαιοῦσι τὴν πίστιν αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως διὰ τῆς ἑξῆς προσφωνήσεως.

Μεγαλειότατε Βασιλεῦ!

« Διαβεβαιοῦμεν ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ ἡμῶν, ὅτι ἀεί ποτε διατελοῦντες πιστοὶ εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, τὸν Βασιλέα καὶ Κυριάρχην ἡμῶν, καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τῆς ἐπικρατείας, καταβαλλόμεν πᾶσαν σπουδὴν σὺν πάσῃ δυνάμει, ἵνα ἐκπληρώμεν τῇ θείᾳ χάριτι τὰ καθήκοντα ἡμῶν εἰς τὴν τῆς Ἐκκλησίας διοίκησιν, τηροῦντες ἀπαραλλάκτως ὡς ἅπασαι αἱ λοιπαὶ ὁμόδοξοι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαι τοὺς ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις· καὶ μάρτυρα ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τῆς διαβεβαιώσεως ταύτης αὐτὸν τὸν Ὕψιστον Θεόν, ὃς δώῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι ζωὴν πολυχρόνιον ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ, διατηρεῖν δὲ τὴν Ὑμετέραν Βασιλείαν ἀδιάσειστον, εὐδαιμονοῦσαν, αὐξανομένην καὶ κρατυνομένην εἰς αἰῶνας αἰώνων. »

Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη τοῦ προέδρου καὶ τῶν συνέδρων, ἔγγραφος καὶ ὑπογεγραμμένη παρ' αὐτῶν, τηρεῖται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ε. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει ᾱ. καὶ β'. Γραμματέα κληρικούς, καὶ ἕνα ἢ, κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, δύω γραφεῖς, κληρικοὺς καὶ τούτους ὄντας, καὶ ἕνα κλητῆρα, διοριζομένους, τοὺς μὲν γραμματεῖς παρὰ τοῦ Βασιλέως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τοὺς δὲ γραφεῖς καὶ τὸν κλητῆρα παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ὁ ᾱ. γραμματεύς, καὶ τούτου κωλυομένου, ὁ β'. διευθύνει τὰ τοῦ γραφείου, εἰσηγεῖται τὰς ὑποθέσεις ἐνώπιον τῆς Συνόδου συνεδριαζούσης, καὶ κρατεῖ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως· δὲν ἔχει δὲ ψῆφον, οὔτε λαμβάνει μέρος εἰς τὰς συζητήσεις, εἰμὴ ὁσάκις ζητηθῇ εἰς τοῦτο. Τῶν δὲ γραφέων τὰς ἐργασίας προσδιορίζει ἑκάστοτε ὁ Γραμματεύς.

Οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ γραφεῖς δίδουσιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, συνεδριαζούσης ἐπὶ τούτῳ, τὴν ἑξῆς διαβεβαίωσιν.

« Διαβεβαιῶ ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ μου, ὅτι θέλω φυλάξει πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τῆς Ἐπικρατείας, τηρῶν ἀκριβῶς καὶ ἀπαρασαλεύτους τοὺς ὅρους αὐτῶν καὶ ἐκπληρῶν εὐσυνειδότως τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι ὑπηρεσίαν. »

Ὁ δὲ κλητὴρ δίδει τὸν συνήθη τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ὅρκον.

Τὸ περὶ τῆς διαβεβαιώσεως τῶν γραμματέων καὶ τῶν γραφέων, ὡς καὶ τὸ περὶ τοῦ ὅρκου τοῦ κλητῆρος πρωτόκολλον, τηρεῖται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ϛ'. Παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ διορίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Βασιλικὸς ἐπίτροπος, ὅστις, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του, δίδει ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως τὸν νενομισμένον ὅρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ὑπερτάτην Βασιλικὴν ἐξουσίαν, εἰς ἣν ἀναπόκειται ἡ κυριαρχία τοῦ Κράτους, ἀνήκει καὶ ἡ ἐποπτεία ἐφ' ὅλων τῶν ἐντὸς τοῦ Βασιλείου γινομένων, ὁ Βασιλικὸς ἐπίτρο-

πος ἐχει τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται, ἄνευ ψήφου, εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς συνεδριάσεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου, καὶ νὰ προσυπογράφηται εἰς ὅλα τὰ πρωτότυπα τῶν παρὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων καὶ πράξεων, ἀναγομένων εἴτε εἰς τὰ ἐσωτερικὰ εἴτε εἰς τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῆς καθήκοντα. Πᾶσα δὲ ἀπόφασις ἢ πρᾶξις τῆς ἱερᾶς Συνόδου, γενομένη ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ἢ μὴ φέρουσα τὴν προσυπογραφὴν αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος.

Ζ'. Τὰ καθήκοντα τῆς ἱερᾶς Συνόδου διαιροῦνται εἰς *ἐσωτερικὰ* καὶ εἰς *ἐξωτερικά*. Καὶ εἰς μὲν τὰ ἐσωτερικὰ ἐνεργεῖ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἐξωτερικά, ὡς ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν πολιτείαν, τὰ δικαιώματα ἢ τὸ κοινὸν συμφέρον τῶν κατοίκων, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνεργεῖ τὰ περὶ τούτων τῇ συμπράξει καὶ ἐγκρίσει μόνων τῆς Κυβερνήσεως.

Η'. Τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι κατὰ τοὺς εἰς τὰ ἄρθρα Θ'. Ι'. καὶ ΙΔ'. τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερομένους λεπτομερέστερον προσδιορισμούς, τὰ ἑξῆς·

α') Ἡ περὶ τῶν δογμάτων πιστὴ καὶ ὀρθὴ διδασκαλία.

β') Αἱ διατάξεις περὶ τῆς θείας λατρείας κατὰ τὰ ἀνέκαθεν τῇ Ἐκκλησίᾳ κανονισμένα.

γ') Ἡ ἐκτέλεσις τῶν καθηκόντων ἑκάστης τάξεως τοῦ κλήρου.

δ') Ἡ θρησκευτικὴ διδαχὴ πρὸς τὸν λαόν, καθόσον δὲν προσβάλλονται τὸ πολίτευμα καὶ οἱ νόμοι τοῦ Κράτους.

ε') Ἡ ἐκκλησιαστικὴ πειθαρχία·

ς') Ἡ διατριβὴ τῶν μελλόντων προχειρισθῆναι εἰς τὸν κλῆρον καὶ ἡ χειροτονία αὐτῶν·

ζ') Ἡ καθιέρωσις τῶν ἱερῶν ναῶν·

η') Ἡ ἐκπλήρωσις τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν χρεῶν, τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν δογμάτων, τῶν δογματικῶν βιβλίων, καὶ τοῦ ἐπὶ τούτων τεθειμελιωμένου κανονισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Θ'. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπαγρυπνεῖ·

Α. Εἰς τὴν ἀκριβῆ διατήρησιν τῶν παρὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πρεσβευομένων θείων δογμάτων καὶ ὅταν πληροφορηθῇ θετικῶς, ὅτι ὁπουδήποτε ἄνθρωπος ἐπιχειρεῖ νὰ παράξῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Βασιλείου δι' ἑτεροδιδασκαλίας ἢ διδαχῆς προφορικῆς ἢ γραπτῆς, διὰ προσηλυτισμοῦ ἢ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον, ἡ Σύνοδος ζητεῖ τὴν παῦσιν τοῦ κακοῦ διὰ τῆς πολιτικῆς Ἀρχῆς, καὶ τῇ ταύτης ἐγκρίσει ἐκδίδει συμβουλευτικὰ

ἐγγράφα πρὸς τὸν λαόν, εἰς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ τῶν τοιούτων προγινομένης θρησκευτικῆς ἐλλάδης.

Β'. Εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν εἰς χρῆσιν τῆς νεολαίας καὶ τοῦ κλήρου, εἴτε ἐξωθεν τοῦ Βασιλείου εἰσαγομένων, εἴτε ἐν τῇ Ἑλλάδι δημοσιευομένων βιβλίων, φυλλαδίων, πινάκων ἢ ἄλλων ἐντύπων, ἅτινα πραγματεύονται περὶ ἀντικειμένων θρησκευτικῶν καὶ ὁπωσδήποτε πληροφορηθῇ, ὅτι τὰ τοιαῦτα περιέχουσί τι ἐναντίον ἢ καθ' ὁπωσδήποτε τρόπον εἶναι βλαπτικὰ ἐν τῇ χρήσει των εἰς πρὸς τὰ θεῖα δόγματα, τὰ ἱερὰ μυστήρια, τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, τὴν ἱερὰν διδασκαλίαν, τὰς ἱερὰς παραδόσεις, τὰς ἱερὰς τελετὰς καὶ τὰ ἤθη τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ζητεῖ τὴν σύμπραξιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐν τοῖς σχολείοις· τῶν δὲ συγγραφέων, ἢ τῶν κυρίως ἢ τῶν κατ' ἐμπορίαν ἐκδοτῶν αὐτῶν, ἢ τῶν τυπογράφων, ἢ τῶν βιβλιοπωλῶν καταγγέλλει εἰς τὴν πολιτικὴν Ἀρχήν, διὰ νὰ ἐπιβληθῶσι κατ' αὐτῶν τὰ παρὰ τῶν πολιτικῶν νόμων ὁριζόμενα, ἐὰν οὗτοι ἦναι κοσμικοί· κληρικοὶ δὲ ὄντες, ἐπιτιμῶνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, καὶ καταγγέλλονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως αὕτη ἐνεργήσῃ καὶ κατ' αὐτῶν τὰ παρὰ τῶν πολιτικῶν νόμων ὁριζόμενα.

Ι'. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπαγρυπνεῖ προσέτι περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν Ἀποστολικῶν τε καὶ Συνοδικῶν κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, περὶ τὴν θείαν λατρείαν, περὶ τὴν κατὰ τὸ πνευματικὸν μέρος κατάστασιν τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ εὐκτηρίων μοναστηρίων, περὶ τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἐκκλησίων καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν ἱερῶν τελετῶν, περὶ τὴν εὐκοσμίαν τοῦ Κλήρου, καὶ περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ μόρφωσιν αὐτοῦ, καὶ φροντίζει, ἵνα οἱ ἱερωμένοι καὶ οἱ μοναχοὶ διατηρῶσι τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπαγγέλματός των, καὶ μὴ ἀσχολῶνται ἀπ' ἐναντίας τῶν ἐκτὸς ἀπαγορευόντων τοῦτο ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν θεσμῶν εἰς πολιτικὰ πράγματα, μήτε νὰ λαμβάνωσι τὴν παραμικρὰν μετοχὴν εἰς αὐτά.

ΙΑ. Εἰς τὰ ἐξωτερικὰ καθήκοντα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνάγονται κυρίως τὰ ἑξῆς.

α') Ὁ περιορισμὸς τῶν κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς τελετὰς πομπῶν, παρατάξεων κτλ., καθ' ὅσον αὐτὸς δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν παραδεδειγμένον τῆς Ἐκκλησίας τάξιν.

β') Διατάξεις περὶ ἐκπαιδευτικῶν, περιθαλπτικῶν καὶ σωφρονιστικῶν καταστημάτων διὰ τοὺς ἐκ τοῦ κλήρου.

γ') Ἔκτακτοι ἐκκλησιαστικαὶ τελεταὶ, πρὸ πάντων ὅταν πρόκειται νὰ γένωσιν αὗται εἰς ἡμέρας ἐργασίμους ἢ ἐκτὸς ἱεροῦ ναοῦ.

Διὰ νὰ ἔχωσι δὲ κῦρος αἱ περὶ τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων διατάξεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀπαιτεῖται διὰ μὲν τὰς διαλαμβανομένας εἰς τοὺς §. §. ά. καὶ γ'. περιπτώσεις, ἡ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐν δὲ τῇ περιπτώσει τοῦ §. β'. ἡ ἔγκρισις τοῦ Βασιλέως.

Πρὸς βεβαίωσιν τῆς δοθείσης ἐγκρίσεως, γίνεται ταύτης μνεία, ἐν προοιμίῳ, ἐπὶ τοῦ πρωτογράφου τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὡς ἐρεξῆς·

« Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐγκρίσει καὶ τῆς πολιτικῆς Ἀρχῆς κτλ. »

ΙΒ'. Πᾶσα ὑπόθεσις ἀναγομένη εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἱερᾶς Συνόδου συζητεῖται μὲν παρὰ πάντων τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀποφασίζεται δὲ διὰ τῆς ψήφου τῶν πλειόνων.

Διὰ νὰ ἔχωσι κῦρος αἱ ἀποφάσεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀπαιτεῖται νὰ φέρωσι τὰς ὑπογραφὰς ὅλων τῶν μελῶν τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν συζήτησιν.

ΙΓ'. Ὁ Πρόεδρος καὶ οἱ Σύνεδροι, ἐάν ποτε ὡς ἐκ τῆς Συνοδικῆς θέσεώς των περιπέσωσιν εἰς παράβασιν ἐκκλησιαστικοῦ τινος θεσμοῦ, καθίστανται ὑπεύθυνοι ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ Κυβέρνησις συγκαλεῖ τοὺς κανονικοὺς ἐπισκόπους τοῦ Βασιλείου εἰς ἀνάκρισιν, ἐξέλεγξιν καὶ τιμωρίαν τῆς παραβάσεως κατὰ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας. Ἐὰν δὲ ἡ παράβασις ἦναι περὶ καθήκοντα Συνοδικά, σχέσιν ἔχοντα καὶ πρὸς τὸ πολιτικόν, τότε τὰ ἀφορῶντα τὸ πολιτικὸν τοῦτο μέρος ἐναπόκεινται εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

ΙΔ'. Εἰς τὰ καθαυτὸ ἐκκλησιαστικὰ ἀντικείμενα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει τὴν ὑπερτάτην δικαιοδοσίαν ἐρῶλων τῶν ἐκ τοῦ κλήρου· καὶ πρὸς αὐτὴν, ὡς πρὸς ἀνώτατον Δικαστήριον, ἐκκαλοῦνται αἱ ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις δι' ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας κρίνουσα καὶ ἀνακρίνουσα ἀποφαίνεται ἐπ' αὐτῶν κανονικῶς.

Ἂν δὲ κληρικὸς ἔγγ. παράπονον κατὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ Ἐπισκόπου, ἀναφέρεται πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἥτις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει προσέτι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ κανονικὰς ποινὰς εἰς κληρικοὺς καθ' ὅσα ἐκκαλοῦνται εἰς τὴν

κρίσιν καὶ ἀπόφασιν αὐτῆς, ἢ καὶ δικάζονται ἀμέσως ὑπ' αὐτῆς, ὡς ἐρεξῆς·

α) Ἀργίαν πάσης ἱεροπραξίας μετὰ στερήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφημερείας τοῦ τιμωρουμένου προερχομένων δικαιωμάτων.

β') Σωματικὸν περιορισμὸν ἐντὸς διατηρουμένου Μοναστηρίου, ἢ ἄλλου εἰδικοῦ διὰ τοὺς κληρικοὺς σωφρονιστικοῦ καταστήματος·

γ') Ἀπόπεισιν ποσοῦ διπλασίου, ἐάν τις φωραθῇ ὅτι, λαβὼν χρήματα, ἔπραξέ τι παρὰ τὰ καθήκοντά του καὶ τοὺς ἱεροὺς τῆς Ἐκκλησίας θεσμοὺς, τὸ ὁποῖον κατατίθεται εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον·

δ') Ἀφορισμὸν προσωπικὸν κατὰ κληρικοῦ μοναχοῦ.

ε) Καθαίρεσιν.

Αἱ δὲ περὶ τούτων ἀποφάσεις αὐτῆς, ὡς καὶ αἱ τῶν Ἐπισκόπων ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων, αἵτινες θέλουσιν ἐκδίδεσθαι ἡτιολογημέναι μετὰ τῆς παραθέσεως καὶ τῶν κανόνων, ἐφ' ὧν αὗται στηρίζονται, ἐκτελοῦνται τῇ προηγουμένῃ ἐγκρίσει·

1) Τοῦ Ὑπουργείου μὲν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν παραγράφων γ', δ', καθὼς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν παραγράφων ά, β', ὁσάκις αἱ ὁριζόμεναι ἐν αὐτοῖς ποιναὶ ἐπιβάλλονται ἐπὶ χρόνον οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 15 ἡμερῶν, οὐδὲ μείζονα τῶν δύω μηνῶν·

2) Τοῦ Βασιλέως δὲ, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ § ε, καθὼς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν § § ά, β', ὁσάκις αἱ ποιναὶ αὗται ἐπιβάλλονται ἐπὶ χρόνον μείζονα τῶν δύω μηνῶν.

Αἱ μέχρι δὲ τῶν 15 ἡμερῶν ποιναὶ τῶν § § ά καὶ β' ἐκτελοῦνται ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς πολιτικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου γίνεται τῇ συμπράξει καὶ συνδρομῇ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν τοῦ § ε. ὁ καταδικασθεὶς εἰς καθαίρεσιν, ἐὰν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν Βασιλέα ἐξαιτήσηται τὴν ἀναθεώρησιν τῆς δίκης, ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον τὴν ἀναθεώρησιν αὐτῆς, προσκαλουμένων κατ' αὐτὴν καὶ ἄλλων Ἐπισκόπων.

ΙΕ'. Προσωπικὸς ἀφορισμὸς ἐναντίον λαϊκῶν δὲν ἐκδίδεται εἰμὴ μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως.

ΙΣ'. Τὰ κατὰ τοὺς γάμους, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πολιτικὸν αὐτῶν μέρος, ἀνάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ πνευματικὸν, εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἀρχάς.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ, πληροφορηθεῖσα τὴν τέλεσιν παρα-

νόμου γάμου, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῆς πολιτικῆς Ἀρχῆς διὰ νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐξ ἐπαγγέλματος ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τὰ ἐν τῷ πολιτικῷ νόμῳ ὁριζόμενα· μετὰ δὲ τὴν κηρύττουσαν παράνομον τὸν γάμον ἀμετάκλητον δικαστικὴν ἀπόφασιν, κηρύττει καὶ αὐτὴ τὸν γάμον ἄκυρον πνευματικῶς. Κατὰ δὲ τοῦ Ἐπισκόπου ἢ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ εὐλογήσαντος τὸν παράνομον γάμον, ἢ ἐκδόντος τοιαύτην ἄδειαν, καθὼς καὶ κατὰ τοῦ ἱερέως τοῦ εὐλογήσαντος τὸν παράνομον γάμον ἄδειᾳ ἀνωτέρᾳ, ἢ ἄνευ ἀδείας, ἐπάγονται ποιναὶ κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας, καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ΙΔ'. κατὰ λόγον τῆς ἐναχθείσης ἑκάστου.

ΙΖ'. Ὅστις τῶν συνεζευγμένων εἰς γάμον ζητεῖ τὴν διάζευξιν ἢ τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμόν, ὀφείλει ν' ἀποταθῇ περὶ τούτου δι' ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ἐπίσκοπον, ὁ ὁποῖος προσκαλεῖ καὶ τοὺς δύω συζύγους πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ· καὶ ἀφοῦ ἐντὸς τριῶν μηνῶν, μεταχειρισθεὶς ὅλα τὰ πρόσφορα πνευματικὰ μέσα, δὲν δυνηθῇ νὰ συμβιβάσῃ ἀμφοτέρους, ἀποφαίνεται περὶ τούτου διὰ πράξεώς του ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀναφορᾶς, τὴν ὁποίαν διευθύνει εἰς τὸ δικαστήριον τῆς περιφερείας· τὸ δὲ δικαστήριον, μόνον μετὰ τὴν προσαγωγὴν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης καὶ τῆς πράξεως τοῦ Ἐπισκόπου, δέχεται αἴτησιν τοῦ ἐπιζητοῦντος συζύγου, καὶ διατάττει ἄνευ νέας ἀποπείρας ἐνώσεως τὰ παρὰ τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὁριζόμενα, πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς ἀγωγῆς.

Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς περὶ ἐνώσεως ἀποπείρας, ὁ Ἐπίσκοπος δύναται, ἂν θεωρήσῃ τοῦτο ἀναγκαῖον, νὰ δώσῃ ἐγγράφως ἄδειαν εἰς τὴν γυναῖκα νὰ μετοικήσῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνδρὸς εἰς οἰκίαν προσδιοριζομένην παρὰ τῶν συζύγων, ἢ παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου, ὅταν οὗτοι διαφωνῶσι· μόνον δὲ μετὰ τὴν χορήγησιν τῆς τοιαύτης ἀδείας, τὰ δικαστήρια, κατ' αἴτησιν τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων, δύνανται, καὶ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν ἔτι τῆς περὶ ἐνώσεως ἀποπείρας, νὰ διατάξωσι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 683 παράγρ. 3, 4 καὶ 5 τῆς πολιτ. δικονομίας διαλαμβανόμενα προσωρινὰ μέτρα, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ἐὰν δὲ ἡ ἀνωτέρω τρίμηνος προθεσμία παρέλθῃ, χωρὶς ν' ἀποφανθῇ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁ ἁρμόδιος Ἐπίσκοπος, τότε δύναται ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ν' ἀναφερθῇ πρὸς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, τὸ ὁποῖον δέχεται τὴν αἴτησιν, ἀφοῦ πρότερον βεβαιωθῇ περὶ τῆς ἐν καιρῷ ἐπιδόσεως τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ ἐνεργεῖ τὰ ἐν τῷ πολιτικῷ νόμῳ ὁριζόμενα.

Μετὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῆς δικαστικῆς περὶ διαλύσεως τοῦ γάμου ἀποφάσεως, καταστάσης ἀμετακλήτου, ὁ εἰσαγγελεὺς διευθύνει ἀντίγραφον αὐτῆς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, διὰ νὰ κηρύξῃ καὶ αὐτὴ τὸν γάμον διαλελυμένον πνευματικῶς.

ΙΗ'. Ὁποιουδήποτε σκεύους χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ, καθοσιωθέντος εἰς τὴν θείαν λατρείαν, τιμίων σταυρῶν, ἁγίων λειψάνων, ἁγίων εἰκόνων, καὶ ἐν γένει παντὸς κειμηλίου ἱεροῦ ἢ ἱερατικοῦ ἀμφιάσματος, ἔκθεσις ἐν ἀγορᾷ πρὸς πώλησιν, ἢ κατάσχεσις πρὸς πληρωμὴν χρέους ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δὲν ἐπιτρέπεται.

ΙΘ'. Διατάξεις, προσκλήσεις, ἐγκύκλιοι, καθὼς καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς πολιτικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους, δὲν διευθύνονται ἀμέσως πρὸς αὐτάς, ἀλλὰ διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Κ'. Οὐδεμίαν ἀλληλογραφίαν μὲ ἐξωτερικὰς πολιτικὰς ἢ ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς δύναται νὰ ἔχῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, εἰμὴ διὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

ΚΑ'. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, καθ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῶν καθηκόντων της, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προστασίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, καὶ ἑπομένως ὅλαι αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ ὑποχρεοῦνται, ὁσάκις ἀποδειχθῇ, ὅτι προσεβλήθησαν τὰ δίκαιά της, νὰ τὴν προστατεύωσι καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίζωσι κατ' αἴτησίν της.

ΚΒ'. Ἐπίσης ὅμως καὶ πᾶς ὅστις ἔχει ἔδαφος κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς παράπονον διὰ κατάχρησιν ἢ ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσίας της, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλῆται τὴν ὑπερασπισιν τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς.

Τοιαῦτα παράπονα κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐμποροῦσι νὰ γίνωνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἢ πρὸς πᾶσαν ἄλλην διοικητικὴν ἀρχήν· θέλουσι δ' ἐξετάζεσθαι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπορασίζει περὶ αὐτῶν, εἰ μὴ ἀφοῦ ζητήσῃ τὴν γνώμην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον δὲν ἦναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου.

ΚΓ'. Ὁ τύπος τοῦ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἢ ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν διδομένου ὅρκου ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, ἱερέων, καὶ ἱεροδιακόνων, εἶναι ὁ ἑξῆς. Διὰ μὲν τοὺς ἀρχιερεῖς· «Διαβεβαιῶ ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ μου κτλ.»

Διὰ δὲ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἱεροδιακόνους· «Διαβεβαιῶ ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ μου κτλ.»

Ὁ οὕτω διδόμενος ὅρκος ἔχει τὴν αὐτὴν τοῦ κοινοῦ ὅρκου

ἰσχύν, καὶ πᾶσα αὐτοῦ παράβασις, ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν, συνεπάγεται καὶ τὰς ἐπὶ ψευδορκίᾳ ἢ ἐπιορκίᾳ τοῦ ποιν. νόμου ποινάς, αἵτινες θέλουσι καταγινώσκεσθαι ὑπὸ τῶν ταχτικῶν δικαστηρίων.

ΚΔ'. Πᾶς ὁ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου καλούμενος νὰ δώσῃ μαρτυρίαν εἰς δικαστικὴν ὑπόθεσιν δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν μαρτυρίαν του· ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς ὁρκίζονται, καὶ ἐξετάζονται ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτῶν, ἡ δὲ μαρτυρία των, γενομένης αἰτήσεως, ἀναγινώσκεται ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, ἐκτὸς ὅταν πρόκηται νὰ ἐξετασθῶσιν ὡς μάρτυρες ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῶν ἐνόρκων, ὅτε προσκαλοῦνται καὶ ἐξετάζονται (ἄνευ ὅμως ἀντιπαραστάσεως πρὸς ἄλλους μάρτυρας) ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἅμα ἐμφανιζόμενοι, καὶ ἀπέρχονται ἀμέσως μετὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν.

Ὅ,τι οἱ ἱερωμένοι γνωρίζουσιν ἐκ τῆς ἐξομολογήσεως δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ τὸ ὁμολογήσωσιν.

ΚΕ'. Εἰς τὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καθὼς καὶ εἰς τὰ περὶ ἀθεμίτων πράξεων, τῶν παρὰ τῶν κοινῶν τοῦ κράτους νόμων προβλεπομένων, οἱ ἐκ τοῦ Κλήρου ὑπόκεινται εἰς τοὺς πολιτικοὺς νόμους καὶ εἰς τὰ ταχτικὰ δικαστήρια.

Τὰ πολιτικῶς ὁριζόμενα κακουργήματα ἐπάγουσι καὶ τὴν τῆς καθαιρέσεως ποινὴν πνευματικῶς· ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς ποινικῆς κανταδικης ἐκτελεῖται, ἀφοῦ πρότερον καθαιρεθῇ τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ ὁ καταδικασθεὶς κληρικός, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα.

ΚΣ'. Διὰ τὴν προφυλάκισιν τῶν κληρικῶν, καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κατ' αὐτῶν ἐπὶ πτταίσματι καὶ πλημμελήματι ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, τῶν περιοριζουσῶν τὴν ἐλευθερίαν, ὁρίζονται ἰδιαίτεραι φυλακαὶ, κεχωρισμέναι τῶν ἄλλων.

ΚΖ'. Ἅπας ὁ κατὰ τὸ Βασίλειον ἱερὸς Κλῆρος ἐν ταῖς θείαις ἱερουργίαις καὶ τελεταῖς μνημονεύει πρῶτον μὲν τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης, εἶτα δὲ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ΚΗ. Τὰ ὁρισθέντα διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 25 Ἰουλίου (6 Αὐγούστου) 1833, περὶ τοῦ ἐπιμισθίου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τε Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν Συνέδρων, διαμένουσιν ἐν ἰσχύϊ.

Ὁ μισθὸς τοῦ μὲν πρώτου γραμματέως προσδιορίζεται εἰς δραχ. 3600, τοῦ δὲ Β'. εἰς δραχ. 2400 κατ' ἔτος.

Ὁ μισθὸς τοῦ μὲν ἀ. τάξεως γραφέως προσδιορίζεται εἰς 1200, τοῦ δὲ τῆς Β'. τάξεως εἰς δραχ. 960 κατ' ἔτος, καὶ ὁ τοῦ κλητῆρος εἰς δραχ. 600 κατ' ἔτος.

Ὁ μισθὸς τοῦ βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς 6000 κατ' ἔτος.

ΚΘ'. Εὐθὺς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου θέλει συγκροτηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαταξέων αὐτοῦ ἡ Α'. Συνοδικὴ περίοδος, ἥτις θέλει διαρκέσει μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1853.

Λ'. Πᾶσα προκαθεδρευμένη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Περιττὴς δὲ θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ὡς ἱκανῶν ἀντιτύπων προσαχθέντων ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τυπωθέντων, εἰς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἀρτίως τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλὴν ὅλοι οἱ Κ. Γερουσιασταὶ ἔλαβον ἀντίτυπον τούτου καὶ ἐμελέτησαν κατ' ἰδίαν τὰς διατάξεις αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὅσον σπουδαῖον εἶναι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, τοσοῦτον σχεδὸν σπουδαῖα εἶναι καὶ ἡ ταχεῖα συζήτησις αὐτοῦ, πρόκειται νὰ διανεμηθῶσι τὰ προσαχθέντα ἀντίτυπα εἰς τὰ τμήματα διὰ νὰ προχωρήσωσι σήμερον καὶ αὔριον εἰς τὴν κατὰ τὸν κανονισμὸν προεξέτασιν, τὴν δὲ ἐλευσομένην πέμπτην νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις, ἄνευ τοῦ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἐλλειπόντων ὄντων δύω τῶν τμημάτων, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν θέλουσιν ἐκλεχθῇ δύω μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐνταῦθα θέλει προξενηθῇ βραδύτης τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιτρέπει τὸ προκείμενον σπουδαῖον ζήτημα ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη.

Τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέξατο ὁμοφώνως ἅπασα ἡ Γερουσία.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον ἐπεξηγηματικὸν τῆς μεταξὺ τῆς αὐστριακῆς ἑταιρίας Λόϋδ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπιψηφισθείσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ μεταξὺ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς

Εταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ συνομολογηθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις τὴν 26 Νοεμβρίου — (8 Δεκεμβρίου) 1850, διὰ τὴν ὁποίαν ἐδόθη ἡ συναίνεσις ὑμῶν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 25 τοῦ Συντάγματος, ὁρίζει εἰς κρεϊτσάρια, νόμισμα Αὐστριακὸν, καὶ εἰς λῶτα βάρος ἐπίσης Αὐστριακὸν, μόνον τὰ ταχυδρομικὰ τέλη τὰ ὁποῖα ὀφείλει ἡ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων νὰ πληρόνῃ εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἑταιρίαν διὰ τὰς μεταφερομένας ἐπιστολὰς καὶ διάφορα ἄλλα ἔντυπα ἢ χειρόγραφα, ἀλλὰ δὲν ὁρίζει καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ πληρόνουν οἱ παραδίδοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι ἰδίᾳ δι' ἕκαστον γράμμα ἢ ἔντυπον κλ. Διὰ νὰ κανονισθῇ καὶ τοῦτο, Κύριοι, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω καὶ εἰς τὴν συζήτησιν ὑμῶν τὸ ἐπιψηφισθὲν εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον νόμου, κανονίζοντος αὐτὰ ὅπως ὡρίσθησαν ἐν τῇ συμβάσει, καὶ παρακαλῶ νὰ θεωρηθῇ ὡς κατεπείγον καὶ συζητηθῇ κατὰ προτίμησιν, διότι ἡ βραδύτης ἐπιβαρύνει τοὺς παραδίδοντας ἐπιστολὰς κλ. εἰς τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα, ἀναγκαζομένους νὰ πληρόνωσι, πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως τούτου, κατὰ τὴν παλαιὰν διατίμησιν.

Ἐπισυνάπτονται τὰ πρακτικὰ τῆς συζητήσεως τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἰουνίου 1852.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Πρωτέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1852.

Ο Θ Ω Ν.

Α. Σ. ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Συμφώνως μὲ τὴν ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας παραδεχθεῖσαν ταχυδρομικὴν σύμβασιν τὴν συνομολογηθεῖσαν κατὰ τὴν 26 Νοεμβρίου — (8 Δεκεμβρίου) 1850 μεταξὺ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ, τὸ διαπόντιον ταχυδρομικὸν τέλος τῶν παραδιδομένων ἐπιστολῶν εἰς τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τοῦ βασιλείου διὰ νὰ ἀποσταλῶσι διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς μνησθείσης ἑταιρίας ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς μὲν τὴν Μυτιλήνην, Χίον, Τσεσμὲν, Σμύρνην, Τένεδον, Δαρδανέλλια, Καλλίπολιν, Θεσσαλονίκην, Κωνσταντινούπολιν, Κέρκυραν, Ἀργοστόλι καὶ Ζάκυνθον, προσδιορίζεται δι' ἕκαστον ἁπλοῦν γράμμα 1/2 λώτου, ἰσοδυναμοῦντος μὲ 7 1/2 γραμμὰς ἀποκλειστικῶς εἰς κρεϊτσάρια 6 ἤτοι λεπτὰ 30. εἰς δὲ τὴν Ἀγκῶνα καὶ Βρινδίζι κρεϊτσάρια 12 ἤτοι λεπτὰ 60.

Ἄρθρ. 2. Τὸ διαπόντιον ταχυδρομικὸν τέλος διὰ τὰς παραδιδομένας ἐφημερίδας, περιοδικὰ συγγράμματα, βιβλία ἀδεταρυλλάδια, χαρτία μουσικῆς, καταλόγους, προκηρύξεις, εἰδοποιήσεις, ἀγγελίας διαφόρους τυπωμένας, λιθογραφημένας ἢ χειρογράφους, ὁπόταν στέλλωνται ὑπὸ ταινίαν διὰ τῶν μνησθέντων ἀτμοπλοίων εἰς τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενα μέρη, προσδιορίζεται εἰς ἓν κρεϊτσάριον ἤτοι πέντε λεπτὰ δι' ἕκαστον φύλλον.

Ἄρθρ. 3. Ὁ παρὼν νόμος ἐμβαίνει εἰς ἐνέργειαν μεθ' ἡμέρας δεκαπέντε ἀφ' ἧς ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ κυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, καὶ ἰσχύει ἐφ' ὅσον καὶ ἡ μνησθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προπαρασκευὴν αὐτοῦ νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα ἀλλεπαλλήλως θατέρου ἀναφορῶν τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Ἰω. Σταϊκου, Γ. Κουντουριώτου, Ν. Χρυσαγγέλου, Ἀνδ. Χ. Ἀναργύρου, Ν. Πρασσάκη, Ἰω. Κολοκοτρώνου, Ἀδὰμ Δούκα καὶ Ν. Πανηροπούλου, ἐξαιτουμένων τοῦ μὲν πρώτου καὶ δευτέρου τεσσαρακαπενθήμερον τοῦ δὲ τρίτου δεκαπενθήμερον παράτασιν ἀδείας, τοῦ τετάρτου καὶ πέμπτου ἄδειαν ἀπουσίας τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἕνεκα οἰκιακῶν ὑποθέσεων, τοῦ ἕκτου καὶ ἑβδόμου ὁμοίαν τοιαύτην ἄδειαν ἕνεκα ἀποστολῆς των εἰς ὑπηρεσίαν, καὶ τοῦ τελευταίου τετράμηνον ἀπουσίας ἄδειαν ἕνεκα ἀσθενείας καὶ μεταβάσεως εἰς Ἰταλίαν πρὸς χρῆσιν

τῶν ἐκεῖ ὑπαρχόντων λαυτρῶν, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὰς αἰτήσεις ἁπάντων.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Λόντος εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Ἄκουσμα θλιβερὸν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔπληξε τὴν ἀκοήν μου, καὶ τὸ ἄκουσμα τοῦτο κατεθλιψε τὴν καρδίαν ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Ἀζχρος Κουντουριώτης δὲν ζῇ πλέον· ὁ βίος τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς, ἐμπεριέχει ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος μας. Ὁ ἱστορικὸς οὗτος ἀνὴρ διὰ τῆς καρτερίας του διὰ τῶν ἀπείρων πλούτων καὶ ἀγώνων του, ἐρριπλίσας καὶ διατηρήσας μετ' ἄλλων ἀείποτε εἰς μάχιμον θέσιν τὴν θαλάσσιον ἑλλην. δύναμιν, ὑπῆρξεν στύλος τῆς ἐπαναστάσεώς μας· κρίνω περιττὸν νὰ εἴπω περισσοτέρους λόγους, πρὸς ἄνδρας γνώστοντας τὸ ἱστορικὸν ὄνομα τοῦ πρωτίστου τούτου πρωμάχου τῆς ἐλευθερίας καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁλόκληρος ἡ Γερουσία, συμμεριζομένη τῆς κοινῆς ταύτης λύπης, θέλει ἐκφράσει ἐν τοῖς πρακτικοῖς τὴν λύπην αὐτῆς διὰ τὴν στέρησιν τοῦ μεγάλου τούτου πολίτου. Ἐὰν κατὰ μικρὸν ἀμφιβάλλων περὶ τῶν μέτρων, ἅτινα ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ὁρμωμένη ἔλαβεν ἢ πράττεται νὰ διατάξῃ πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ἤθελον προτείνει νὰ ἐνώσωμεν τὴν φωνήν μας ὅλοι εἰς τὸ νὰ διαταχθῶσι τὰ εἰκότα.

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν ταύτην ἡ Γερουσία συνεμερίσατο ὅλα τὰ λεχθέντα, καὶ ἀνέθεσεν τὴν ἐνέργειαν ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τιμὴν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἀνδρὸς εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἥτις ἔλαβε τὴν πρόνοιαν νὰ διατάξῃ καὶ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ἐπὶ τέλους ἀναγνωσθείσης τῆς ἀπὸ 29 Μαΐου ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ συζητηθῇ αὕτη μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως τοῦ πρώτου ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου περὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη ὡς ἑρεξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐρεξῆς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἀναφορὰς.

1) Τὴν ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 81 τοῦ Θανασίου Σταΐκου, ἐξαιτουμένου νὰ τῷ χορηγηθῶσι δραχ. 6262, αἵτινες τῷ χρεωστοῦνται ἀπὸ στρατιωτικοὺς μισθούς του, καὶ νὰ αὐξηθῇ ἡ ἐκ δραχμῶν 80 μηνιαία μισθοδοσία του εἰς δραχμὰς 100 κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν.

2) Τὴν ἀπὸ 5 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 88 τοῦ Βασιλείου Μάτζικα ἐκ Σμύρνης ἐπικαλουμένου τὴν προστασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀποπεράτωσιν ὑποθέσεώς τινος ἀφορώσης τὴν παρ' αὐτοῦ μετά τινος Ἀγγλικοῦ ὑποκόπου γενομένην ἐνοικίασιν μοναστηριακῶν κτημάτων ἐν Βλαχίᾳ κειμένων, καὶ τὴν ὁποίαν ἐνοικίασιν, καὶ τοι τακτικῶς ἐνεργηθεῖσαν κατὰ τὸ 1836 δι' ἀ συμβολαίων, ἠρνήθη νὰ ἀναγνωρίσῃ ἡ Βλαχικὴ ἡγεμονικὴ ἐξουσία, ἐπενεχούσα οὕτω εἰς αὐτὸν καὶ τὸν συνεταῖρόν του μεγάλην ζημίαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν κτλ.

3) Τὴν ἀπὸ 28 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 104 τοῦ Ἰωάννου Ἀντωνίου Οἰκονόμου ἐξ Ὕδρας, ἐκθέτοντος τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα θυσίας τοῦ πατρός του, ὑπερβαινούσας τὸ ποσὸν τῶν 45,000 διστήλων, καὶ τὴν δυστυχῆ τῆς οἰκογενείας του κατάστασιν, καὶ ἐξαιτουμένου νὰ χορηγηθῇ πρὸς αὐτὴν ἀνάλογος μηνιαία σύνταξις.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον.

4) Τὴν ἀπὸ 23 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 107 τοῦ Νικολάου Στ. Μάστρακα, ἐκθέτοντος τὰς κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀποβιώσαντος πατρός του ταγματάρχου τῆς φάλαγγος, καὶ τὴν οἰκτρὰν τῆς οἰκογενείας του κατάστασιν, καὶ ἐξαιτουμένου νὰ παραχωρηθῇ εἰς αὐτὴν τὸ γραμμάτιόν του, σύνταξις καὶ περιβαλλὶς ἀνάλογος.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν.

5) Τὴν ἀπὸ 10 Ἀπριλίου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 108, τῶν κατοίκων Αἰτωλικοῦ παραπονουμένων κατά τε τοῦ Οἰκονομικοῦ ἐφόρου Αἰτωλίας καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν διὰ τὴν παρανόμως διαταχθεῖσαν ἀναβιωσιν τῶν ἀμπέλων των, καὶ ἐξαιτουμένων τὴν θεραπείαν τοῦ παρανόμου τούτου καὶ ἀκαταλλήλου μέτρου, προξένου ἀπείρων εἰς αὐτοὺς ζημιῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ παράπονα τῶν ἀναφερομένων καὶ ἐπιφέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν.

6) Τὴν ἀπὸ 9 Μαΐου ε. ε. ὑπ' ἀριθ. 111 τοῦ δημαρχικοῦ παρεδρου Λίγγιου τῆς ἐπαρχίας Δωρίδος, διὰ τῆς ὁποίας ὑπο-

βάλλει οὗτος ἀναφορὰν πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐννέα μελῶν τοῦ δημαιρεσιακοῦ συνεδρίου τοῦ δήμου τούτου, παραπονουμένων κατὰ τοῦ νομάρχου Φθιώτιδος κλπ., ὡς ἀποκλείσαντος αὐτοὺς δι' ἀποράσεώς του ἐκ λάθωσι μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑποψηφίων τῆς δημάρχου.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Μαΐου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Α. Μοναρχίδης — Μ. Α. Καΐρης
Ν. Μαυρομμάτης — Π. Λοιδορίκης.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης τὴν συζήτησιν τοῦ εἰρημένου ἐκκλησιαστικοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Ἰουνίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ πρόεδρος κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται μετὰ ταῦτα τὸ ὑπ' ἀριθ. 10642 καὶ ἀπὸ 10 Ἰουνίου ε. ἔ. ἔγγραφον τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὡς καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἐπισυναπτόμενον Β. Διάταγμα τῆς 9 Ἰουνίου 1852, περὶ πενταημέρου πενθορρίας διὰ τὴν ἀπουσίασιν τοῦ ἀοιδίμου Γερουσιαστοῦ κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, ἔχον ὡς ἑπεται·

ΟΘΩΝ.

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Μαθόντες μὲ ἄκραν τῆς ψυχῆς Ἡμῶν λύπην τὸν θάνατον τοῦ ἐνδόξου καὶ μεγαλόφρονος Γερουσιαστοῦ Λαζάρου Κουντουριώτου, τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς πατρίδος τὰ μέγιστα συντελέσαντος, καὶ εἰς τὸν Θρόνον Ἡμῶν πιστοῦ ἀείποτε συντελέσαντος, διατάττομεν νὰ πενθηφορήσωσιν ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι ἐπὶ πέντε ἡμέρας.

Τὸ Ἡμέτερον Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπιφορτίζεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

ΟΘΩΝ

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ, Γ. ΠΡΟΒΙΔΕΝΤΙΟΣ, Σ. ΒΛΑΧΟΣ, Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ, Σ. ΜΙΑΟΥΛΗΣ, Α. Σ. ΑΛΝΟΠΟΥΛΟΣ, Λ. ΠΑΪΚΟΣ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὁποίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μοναρχίδης προέτεινεν ἵνα καὶ τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας τὰς αὐτὰς ἐν τῷ Διατάγματι ὁρισθείσας ἡμέρας πενθηφορήσῃ, πρὸς ἔκφρασιν τῆς λύπης διὰ τὴν στέρησιν τοῦ ἐνδόξου καὶ μεγαλόφρονος ἀγωνιστοῦ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς πατρίδος τὰ μάλιστα συντελέσαντος. Ἡ δὲ Γερουσία παραδεξαμένη ὁμοφώνως τὴν πρότασιν ταύτην, ὥρισε καὶ τὴν μνημόνευσιν αὐτῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· θάτερος τῶν Κ.Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τήν τε αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν καὶ τὸ νομοσχέδιον. Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφαλεκτῶν Κυρίων Κ. Διαμαντῆ Ὀλυμπίου καὶ Ἀναστ. Μαυρομιχάλη, ἥτις καὶ γίνεται δεκτὴ διὰ ψήφων 43 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καταστατικοῦ νόμου.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Κωνστ. Μπότζαρης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Λάμπρος Νάκος	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Χαρ. Παππαπολίτης	Ν
Σπ. Καλογερόπουλος		Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Νικ. Πονηρόπουλος	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Νικ. Πρασσακάκης	

Σπ. Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ριχάρδος Τζώρτζ		Αντώνιος Γ. Κριεζής	Ν
Αθ. Γρηγοριάδης	Ν	Αντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Γεώργιος Νοταράς	Ν
Ανδρ. Χ. Αναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ν. Χρυσόγελος		Ιωάννης Σταΐκος	
Γεώρ. Ψύλλας		Αναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ιωάν. Θεοτόκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ιωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Αθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Ανασάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Δ. Γ. Βούλγαρης		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Χατσή Χρήστος	Ν
Νικόλ. Ι. Μέξης.	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Άδάμ Δούκας		Κωνσταντ. Προβελέγγιος	Ν
Δήμος Κανελλόπουλος	Ν	Ιωάννης Οἰκονόμου	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Σπῦρος, Μήλιος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκονται τὸ ά καὶ β' ἄρθρον, ἅτινα ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ γ' ἄρθρου τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησε τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸν ἂν εἰς τοὺς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν χειροτονηθέντας, τὰ πρεσβεῖα ἐννοοῦνται κατὰ τὴν σειρὰν τῆς χειροτονίας· καταφατικῶς δὲ ἀπαντήσαντος τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον γ' ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα δ' καὶ ε ἐγένοντο δεκτὰ ὡς ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου ς' ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἐζήτησε τὸν λόγον ὅπως διώτη διασάφησίν τινα ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου. Ἐνταῦθα ὑπολαβὼν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τζαβέλας παρετήρησεν ὅτι ἐπειδὴ οὐδεὶς ἐζήτησε διασαφισιν ἡ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀγόρευσις καθίστατο περιττή· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξακολούθησεν ὡς ἑξῆς. Ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ ἀγνὸν καὶ καθαρὸν αἴσθημα χριστιανικόν, ὡς καὶ ἀπὸ τὸ ἀληθὲς συμφέρον τῆς ἐπικρατείας ὡρμήθη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν κειμένου νομοσχεδίου. Εἶναι βέβαιον

ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ πρέπει νὰ εἶναι συγχωρημένον εἰς ἕκαστον νὰ ἐπιφέρῃ ἐλευθέρως τὰς κρίσεις καὶ παρατηρήσεις του ἐπὶ οὑτινοσδήποτε νομοσχεδίου ἢ ἐρτινοσδήποτε πράξεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι ἐκ τῶν πολλῶν κρίσεων καὶ παρατηρήσεων αἵτινες ἐπηνέχθησαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἐγένοντο καὶ παρεξηγήσεις· μία τούτων εἶναι καὶ ἡ παρεξήγησις τοῦ ἄρθρου ς' ἐπὶ τοῦ καθήκοντος τῆς προσυπογραφῆς τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου. « Ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος καθῆκον ἔχει νὰ προσυπογράφηται εἰς ὅλα τὰ πρωτότυπα τῶν παρὰ τῆς ἱερᾶς συνόδου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων καὶ πράξεων κτλ. » Ἡ παρεξήγησις ἐνταῦθα συνίσταται εἰς τὸ ὅτι δῆθεν ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ καθήκοντος δὲν ἐνυπάρχει ἡ ὑποχρέωσις, ἀλλ' ὅτι τάχα ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος δύναται καὶ νὰ ἀρνῆται τὴν ὑπογραφήν του. Ἐξ ὀνόματος ὅθεν ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως ἐξηγῶ ὅτι ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ καθήκοντος τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου ἔγκειται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ νὰ μὴ δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν προσυπογραφήν του εἰς τὰς πράξεις τῆς συνόδου, καὶ ἰδίως τὰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικάς. Ἐζήτησε δὲ τὴν ἐν τοῖς πρακτικοῖς καταχώρισιν τῆς ἐξηγήσεως ταύτης.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἀπήντησε τάδε· ἡ διασάφησις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγεν ἐν πεποιθήσει καλῇ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ τόπου κτλ. ἦτο περιττή, ἐπειδὴ εἰς πᾶν νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἰσάγει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὰς Βουλὰς, προηγεῖται φυσικῶς ἡ καλὴ πεποίθησίς της, ἄλλως ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι εἰσάγει καὶ νομοσχέδια μὴ ἐξέροντα τὴν καλὴν πεποίθησιν.

Ἐπίσης ἦτο περιττὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὅτι δύναται ἕκαστος ἡμῶν νὰ ἐκφράσῃ ἐλευθέρως τὴν πεποίθησίν του, καθότι δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια εἰς τὴν χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν.

Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἦδη νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, χάριν διασαφήσεως ὅτι δηλ. ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὑπογράφῃ εἰς ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἱερᾶς συνόδου, ὁποιαιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν, τοῦτο ἀντίκειται ὁλοσχερῶς εἴς τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰσήγαγε διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ. Ἡ Γερουσία ἐννοοῦσα καλῶς τό τε γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου τούτου, καὶ μὴ ἔχουσα ἀνάγκην ἄλλης διαφόρου διασαφήσεως παραδέχεται τὸ ἄρθρον κατά τε τὸ γράμμα

καὶ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διασάφησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἥτις ἀντίκειται εἰς ταῦτα.

Συμφωνῶν μὲ τὸν προαγορεύσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ἐπήνεγκεν, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ δοθεῖσα αὐθορμήτως διασάφισις ἐπὶ τοῦ ς'. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἔχει οὕτως· διότι ἂν, ὡς ἠθέλησε νὰ διασαφίσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἡ φράσις « Ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος καθῆκον ἔχει νὰ προσυπογράφηται εἰς ὅλας τὰς πράξεις τῆς συνόδου κτλ. » ἐσήμαινεν ὅτι ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσυπογράφηται εἰς πᾶσαν πρᾶξιν τῆς συνόδου, ἔπρεπε τότε νὰ ἐλλείπῃ ὁ ἐν τῷ αὐτῷ ἐδαφίῳ ὅρος «πᾶσα ἀπόφασις ἢ πρᾶξις τῆς συνόδου μὴ φέρουσα τὴν προσυπογραφὴν τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἄκυρος.» Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἡ διασάφησις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἶναι ἐσφαλμένη, τὸ δὲ κείμενον τοῦ νόμου τὸ ἐννοοῦμεν διότι ἐκφράζεται σαφέστατα, καὶ τοιοῦτον τὸ παραδεχόμεθα.

Οὕτως ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ ἄρθρον ς'. τοῦ νομοσχεδίου, συμφώνως μὲ τὴν γενομένην ἐξήγησιν τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως τὰ ἄρθρα Ζ'. μέχρι τοῦ ΚΔ'. καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου ΚΕ'. τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν, ὅτι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων ἀνάγκη τὸ ἐν τῷ ΚΕ'. ἄρθρῳ § 2 «ἐπάγουσι» νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὸν, ἄλλως οὐδέποτε θέλουσιν ἐκτελεσθῆ αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων. Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ κυρίου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ ὅτι τὸ «ἐπάγουσι» εἶναι ὑποχρεωτικὸν κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα, ἧς ἐπὶ τούτῳ ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ γίνεται μνεία, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ΚΕ. ἄρθρον διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως καὶ τὰ ἄρθρα ΚΣ', ΚΖ', ΚΗ', ΚΘ', καὶ Α'. ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Γ. Γλαράκη καὶ Ν. Μαυρομμάτη ἐγένοντο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 44 (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταστατικοῦ νόμου τῆς Ἱερᾶς συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Γεώργιος Νοταρᾶς	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζὴ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζὴ Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Λαρεώτης	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν		

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 10 Ἰουνίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ἐπειδὴ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἐν τῇ συνοδευούσῃ τὸ πρὸ μικροῦ ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον αἰτιολογικῇ του ἐκθέσει λέγει, ὅτι ὅσον οὔπω θέλει καθυποβάλει τὸ περὶ ἐπισκόπων καὶ ἐπισκοπῶν νομοσχέδιον, ἂς μοὶ ἐπιτρέψῃ ὁ Κ.

ὑπουργὸς νὰ τῷ ἀπευθύνω ἀπὸ τοῦδε παρατήρησίν τινα, τὴν ὁποίαν ἂν κρίνῃ ἀξίαν, δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου, διὰ νὰ μὴ εὕρῃ προσκόμματα εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἕνεκα τῶν διενέξεων εἰς τὰς ὁποίας θέλομεν εὑρεθῆ· ὁ καταλληλος τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων εἶναι τὸ μόνον μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν διενέξεων καὶ πρὸς ταχείαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου· διὰ τοῦ μέσου τούτου καὶ μόνου δυνατὸν νὰ μὴ λάβῃ χώραν ἡ ἐπάρατος καταχρησις ἥτις εἰσεχώρησεν εἰς πάντα κλάδον τῆς ὑπηρεσίας. Οἱ ἐπίσκοποι τοὐλάχιστον δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οὐδὲ νὰ διορίζωνται ὡς τελῶναι καὶ ἔφοροι ἢ τοιούτου εἴδους ὑπάλληλοι. Λέγων ταῦτα, Κ. ὑπουργέ! ἐννοῶ ὅτι πρέπει νὰ εὑρεθῇ ὁ κατάλληλότερος τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων. Εἰς ἐναντίαν περίστασιν προτιμητέον εἶναι νὰ σήπωνται εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα τὰ τοιαῦτα νομοσχεδία, παρὰ νὰ καταστασθῇ ἐμπόριον καὶ αὐτὴ ἡ ἐκκλησία μας.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι εὐχαριστεῖ μὲν τὸν προαγορεύσαντα ἔντιμον Γερουσιαστὴν διὰ τὴν ὁποίαν τῷ ἀπευθύνει παρατήρησιν ἀπὸ τοῦδε, ὀφείλει ὅμως νὰ τῷ ἀντιπαρατηρήσῃ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ ἐθεώρησε καὶ θεωρεῖ καθῆκόν της, ἐπέστησε μάλιστα τὴν προσοχήν της, εἰς τὸν προσφορώτερον τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων· ἂν δὲ παρὰ τὴν πεποίθησιν καὶ προσδοκίαν της, ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς ταύτης δὲν ἤθελε κριθῆ κατάλληλος, ὅταν μετ' ὀλίγον καθυποβληθῇ τὸ εἰρημένων νομοσχέδιον, ὅτε ἕκαστος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν εἶναι ἀρμόδιος νὰ ἐκθέσῃ τὴν γνώμην του, δύναται καὶ ὁ προλαλήσας νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἑαυτοῦ τυχὸν προσφορωτέραν, πρὸς ἀποφυγὴν ἀτοπημάτων, διὰ τὸ συμφέρον αὐτὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Βαξιμάδης.
Δ. Χατζίσαος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 16 Ἰουνίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν ὡς πρωτοκολλητὴν γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Ὀλυμπίου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄπουσίας ἄδειαν, ἡ Γερουσία ἐνέκρινεν αὐτήν.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα τῆς ἀπὸ 9 Μαΐου ἐκθέσεως τοῦ γραφείου τῆς Γερουσίας, δι' ἧς γνωμοδοτεῖ νὰ χορηγηθῇ ἡ συνδρομὴ τοῦ Σώματος ἐπὶ ἄκτῳ σωμάτων τῆς πραγματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, καὶ ἐξ ὁμοίων τῆς ἱστορίας τῆς Ῥωσσικῆς ἐκκλησίας, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν γνωμοδότησιν ταύτην, ἐγκρίνασα συναμα καὶ τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰς τοιαύτης συνδρομὰς κατὰ τὴν ἔκθεσιν ἔχουσαν ὡς ἑπεται·

Συμφώνως μὲ τὴν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Φεβρουαρίου 1852 ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, ἀναθέτουσαν εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς τὴν γνωμοδότησιν περὶ τοῦ χορηγηθησομένου ποσοῦ τῆς συνδρομῆς πρὸς τοὺς Κ Κ. Σαρίπουλον, συγγραφέα τῆς περὶ Συνταγματικοῦ δικαίου πραγματείας του, καὶ Θ. Βαλιάνον μεταφραστὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ῥωσσικῆς ἐκκλησίας, κατὰ λόγον τῆς χρησιμότητος τῶν συγγραμμάτων καὶ τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Γερουσίας προβλεπομένου κεφαλαίου, γνωμοδότησιν ἐφ' ἧς ἐπερωτήσαντο αὐτὴ ν' ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς.

Συνελθὸν τὸ γραφεῖον σήμερον τὴν 9 Μαΐου 1852 μετά τινας διασταγμοὺς εἰς τοὺς ὁποίους ὤφειλε νὰ εὑρεθῇ, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν σημαντότητα τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ κεφαλαίου, καὶ τὴν διὰ τὴν ὁποίαν ὁρίζεται χρῆσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σώματος αὐτὴν, ἥτις ἀνατίθησιν εἰς τὸ γραφεῖον οὐχὶ τὴν γνωμοδότησιν περὶ τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ χορηγηθῇ συνδρομὴ, ἀλλὰ τὴν γνωμοδότησιν βεβαίως « περὶ τοῦ χορηγηθησομένου ποσοῦ τῆς συνδρομῆς, ἀναλόγως τῆς χρησιμότητος τῶν βιβλίων· προῆλθε τέλος εἰς τὴν γνωμοδότησιν περὶ συνδρομῆς ἄκτῳ μὲν σωμάτων πραγματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, ἐξ δὲ τῆς ἱστορίας τῆς Ῥωσσικῆς ἐκκλησίας· οὐδ' ἔργον, οὐδ' ἔθος τοῦ γραφείου εἶναι ἡ κρίσις καὶ ἐπίκρισις συγγραμμάτων, ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν χρησιμότητα αὐτῶν, φρονεῖ ὅτι δὲν θέλει προσκρούσει εἰς φιλοτιμίας, οὐδ' εἰς ἐπικρίσεις τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ποιοῦ τοῦ συγγράμματος εἰσέρχεται, ἂν ἐπινέγκῃ τὴν γνώμην του.

Χωρὶς λοιπὸν νὰ προτίθηται νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀξίαν καὶ χρησιμότητα τῆς μεταρρασθείσης ἱστορίας τῆς Ῥωσσικῆς ἐκκλησίας, ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ χρησιμότης τοῦ ἑτέρου συγγράμματος, δηλαδὴ ἐκείνου τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου εἶναι καὶ μεγάλη καὶ τοσοῦτον καταφανὴς, ὥστε δὲν χρῄζει σχολείων καὶ ἀποδείξεως.

Ἡ συνδρομὴ αὕτη, σχετικῶς μὲν ὡς πρὸς τὴν χρησιμότητα τῆς περὶ Συνταγματικοῦ Δικαίου πραγματείας, εἶναι ἴσως μικρὰ, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ προβλεπομένου κεφαλαίου δι' ἀγορὰν συγγραμμάτων ἐκ δραχ. 300 συγκειμένου πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἱκανὴ, ἀφ οὗ ἄλλως τε τὸ τοιοῦτον ποσὸν κανονίζεται οὐχὶ διὰ συνδρομὰς πρὸς τοὺς συγγραφεῖς ἢ ἐκδότας βιβλίων, ἀλλὰ πρὸς ἀγορὰν τῶν ἀξίων λόγου ἐκδεδομένων ἢ ἐκδιδομένων συγγραμμάτων διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σώματος, ἥτις, ὡς δὲν σᾶς λανθάνει, στερεῖται καὶ αὐτῶν τῶν ἀναγκαιοτέρων, καὶ πρὸς μελέτην αὐτοῦ τοῦ Σώματος συγγραμμάτων.

Τὴν γνωμοδότησιν ταύτην καθυποβάλλει εἰς τὸ Σῶμα μὲ τὴν εὐχήν του, ὅτι ἀξιοπρεπέστερον καὶ δικαιότερον συνάμα ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν αἱ περὶ συνδρομῶν πρὸς τοὺς συγγραφεῖς προτάσεις τοῦ λοιποῦ τοὐλάχιστον δὲν θέλουν ἀνανεωθῆν, καθ' ὅσον μάλιστα ὡς εἴρηται ὁ προϋπολογισμὸς προβλέπει μικρόν τι κεφάλαιον πρὸς ἀγορὰν τῶν χρησιμωτέρων βιβλίων διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σώματος, καὶ οὐχὶ πρὸς συνδρομὴν τῶν συγγραφέων.

Τὰ μέλη τοῦ γραφείου.

Α. Δελιγιάννης
Γ. Καρακατζάνης
Τ. Μαγγίνας
Ἀθαν. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἀπαγγείλας ὅτι ἡ συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ἀναβάλλεται εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ὡς παρελθούσης τῆς ὥρας καὶ ὡς ἀναγκαίας τῆς παρουσίας τῶν Κ.Κ. ὑπουργῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Ι. Παξιμάδης.
Δ. Χατζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Ἰουνίου 1852, ἡμέρᾳ Παρασκευή.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κύριος Τάτζης Μαγγίνας, κωλυομένου τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου γραμματέως κυρίου Ἀθ. Γρηγοριάδου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Δ. Χαντζίσκον κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν διὰ τὰς περιπομένας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τοῦ αὐστριακοῦ Λοὺδ ἐπιστολὰς κτλ. Θεωρηθείσης δὲ περιττῆς τῆς ἐκτυπώσεως ταύτης, ὡρίσθη ἡ αὔριον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, καὶ ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81 γνωμοδοτήσεως αὐτῆς, ἡ Γερουσία παρεδέξατο ταύτην.

Ἀναγνωσθείσης μετὰ ταῦτα τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 88 ἀναφορᾶς, ἐπειδή τις τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη χρῄζει περισσοτέρας πρασοχῆς, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πολὺ ἐκτεταμένη, περὶ πλέον περὶ σπουδαίου τινὸς ἀντικειμένου πραγματεύεται, ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Χατζίσκος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ὅτι ὁ ἀναφερόμενος ἤδη Βασίλειος Μάτζικας τῷ 1848, ὅτε εἶχε τὴν τιμὴν νὰ προεδεύῃ τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ σώματος, εἶχεν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Βουλὴν παραπονούμενος κατὰ τῶν ἐν Βλαχίᾳ προξενικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐπικαλούμενος τὴν προστασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀποπεράτωσιν ὑποθέσεώς τινος ἀφορώσης τὴν παρ' αὐτοῦ μετά τινος Ἀγγλικοῦ ὑπηκόου γενομένην ἐνοικίασιν μοναστηριακῶν κτημάτων ἐν Βλαχίᾳ κειμένων, ἐνοικίασιν τὴν ὁποίαν, καὶ τοι τακτικῶς ἐνεργηθεῖσαν διὰ συμβολαίων, ἠρνήθη μὲν νὰ ἀναγνωρίσῃ ἡ Βλαχικὴ ἡγεμονικὴ ἐξουσία ἐπενεγκοῦσα οὕτω εἰς αὐτὸν καὶ τὸν συνεταίρον του ἀνυπολογίστους ζημίας, ἀλλ' ἀργότερον ἀπεζημίωσεν ἐν μέρει τὸν συνεταίρον του Ἰόνιον, ὡς ὑπήκοον Ἄγγλον, αὐτὸν δὲ ὑπήκοον Ἕλληνα ὄχι. Ἡ Βουλὴ τότε ἐσύστησε τὴν ἀναφοράν του πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον. Τοιαύτη τις περίπου εἶναι καὶ ἡ πρὸς τὴν

Γερουσίαν διευθυνομένη· διὰ τοῦτο προτείνει τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης πρὸς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν, προσκαλούμενον συγχρόνως νὰ δώσῃ πληροφορίας εἰς τὸ Σῶμα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐνεργειῶν τοῦ ὑπουργείου.

Διὰ νὰ μὴ ταυτολογῶμεν, ἐπήνεγκεν ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, διευθύνοντες ἤδη πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἀναφοράν, ἥτις πρὸ τεσσάρων ἐτῶν διευθύνθη πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀπὸ τὸ ἕτερον νομοθετικὸν Σῶμα, ἀνάγκη ἤδη ὄχι μόνον νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ ἐρωτηθῇ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις αὐτη.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν προσκαλούμενον νὰ παρουσιασθῇ καὶ δώσῃ εἰς τὸ Σῶμα πληροφορίας περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **104** ἀναφορᾶς, τὰ ὅρια ἢ τὰ καθήκοντα, παρατήρησέ τις τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, ἑκάστου ὑπουργείου εἶναι διαγεγραμμένα· ἐντεῦθεν ἐννοῶ κάλλιστα τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ὁτὲ μὲν διευθύνομεν ἢ συνιστῶμεν πρὸς τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον, ὁτὲ δὲ πρὸς ἐκεῖνο τὰς εἰς τὴν Γερουσίαν παρουσιαζομένας ἀναφοράς, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἐννοήσω πρὸς τί νὰ διευθύνωμεν ἀναφορὰς πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει πράξει ἄλλο τι εἰμὴ νὰ διευθύνῃ τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον. Προτείνω ὅθεν τὴν διεύθυνσιν τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, καθὸ ἁρμόδιον.

Ὑποστηρίζων τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἕν τῶν αὐτῶν μελῶν εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴ καὶ αἱ ἀναφοραὶ τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων διευθύνθησαν πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε καταλληλον τὴν εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διεύθυνσιν καὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης εἰς τὴν αὐτὴν περίπου κατηγορίαν ὑπαγομένης.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι αἱ ἀναφοραὶ πρέπει νὰ διευθύνωνται πρὸς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἀμέσους σχέσεις μὲ τὰ νομοθετικὰ Σώματα, εἰμὴ ἐπὶ ἀντικειμένων ἐκτάκτων καὶ σοβαρῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς μόνος, ὡς ἐκεῖνο τῶν τριῶν ναυτικῶν

νήσων, ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **107** ἀναφορᾶς τοῦ Νικολάου Μάστρακα, ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ψύλλας εἶπε· Βεβαίως ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τι περισσότερον εἰμὴ νὰ συστήσῃ τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον· ἀλλ' εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν φαλαγγιτῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος ἀνάγκη τὰ νομοθετικὰ Σώματα νὰ ἐπιστήσωσι περισσοτέραν προσοχήν. Ἀνέγνωμεν, κύριοι, τὴν ἀναφορὰν ταύτην καὶ εἴδον ἐκδουλεύσεις τοσαύτας καὶ τηλικαύτας, ὅσας ἐὰν ἄλλος τις ὑπὲρ ἄλλου ἔθνους ἔπραττεν, ἤθελε λογισθῇ μεταξὺ τῶν πρώτων ἀνδρῶν ἐκείνου τοῦ ἔθνους, καὶ ἤθελεν ἐπισύρει τὴν συμπάθειαν μὲν καὶ εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, τὴν περίθαλψιν δὲ καὶ τὴν ἀμοιβὴν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἐπιτροπή μας καὶ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς, καὶ ἀλλοθεν βεβαίως ἐπληροφορήθη, διότι ἐζήτησεν, ὅτι ὁ Μάστρακας καταλογισθεὶς ὡς ταγματάρχης τῆ φαλαγγος, προστίμησε νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν τοῦ φαλαγγίτου καὶ οὐχὶ τὸ γραμμάτιον τοῦ βαθμοῦ του· ἀλλ' ἀποθανὼν μετ' ὀλίγον ἀφῆκε τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν καὶ ἀπελπισίαν, διότι, κατὰ τὸν ὑπάρχοντα νόμον, ὅσοι τῶν φαλαγγιτῶν προετίμησαν τὴν μισθοδοσίαν τοῦ φαλαγγιτικοῦ των βαθμοῦ, δὲν δικαιοῦνται εἰς ἀπαίτησιν γραμματίου. Ὁ νόμος, Κύριοι, δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ ἀκριβῶς τὴν κοινωνίαν, ἄλλως ἐὰν ὁ νόμος εἶχε τοιαύτην δύναμιν, τότε νομίζω, ὅτι νόμοι καλοί, καὶ Κυβέρνησις συγκροτουμένη ἀπὸ πρόσωπα ἱκανὰ, ἤθελον εἶσθαι ἀρκετὰ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν καὶ εὐημερίαν τῆς κοινωνίας, τότε ἠδύναντο νὰ λείψωσιν, ἦσαν μάλιστα περιττὰ, τὰ πολυτελῆ καὶ πολυδάπανα πολιτεύματα, τὰ νομοθετικὰ Σώματα αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἔρχονται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νόμου. Ἠδυνάμην νὰ σᾶς ἐκταθῶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὅτι πολλάκις τὸ γράμμα τοῦ νόμου φονεύει τὸ πνεῦμα καὶ τὰς εὐεργετικὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἐὰν δὲν συνέτρεχον πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ τὰ νομοθετικὰ Σώματα· ὁ νόμος κύριοι! παρῆλθε, μετὰ τὴν ἔλευσιν τῆς χάριτος. Μὴ νομίσῃ δέ τις ὅτι ἐγὼ ὅστις ἐζήτουν τὴν καθυποβολὴν νόμου περὶ τοιαύτης ῥύσεως ἀντικειμένων, ζητῶ ἤδη τὴν παραβίασιν τοῦ νόμου ὑπὸ τῶν ὁποίων ὑπεχθησαν αἱ διάφοροι τάξεις τῶν τὴν πατρίδα ὑπηρετησάντων, δὲν ζητῶ εἰμὴ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ καὶ τῶν ὀλίγων τάξεων εἰς ἃς ὑπεχθησαν οἱ ἀγωνισταὶ ὡς ἐκ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ὑπάρξεως

παμπόλλων τάξεων, ὅσοι καὶ οἱ ἀγωνισταί. Ὑποθέσατε ὅτι ὁ Μάστρακας, ὁ τόσας θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις προσενεγκών, ἀπέθνησκεν ἅμα ἐκήρυξεν ὅτι προτιμᾷ ἀντὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ του γραμματίου, νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν τοῦ φαλαγγιτικοῦ του βαθμοῦ, καὶ ἐγκατέλειπεν τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν· ἔπρεπε τότε μόνον νὰ αἰτιώμεθα τοῦ νόμου, ὅστις δὲν συνοδεύεται μὲ ἐπιείκειαν, ἢ ἔπρεπε νὰ σπεύσωμεν πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ; ὡς εἶναι βέβαιον, ὅτι κοινωνία ἄνευ νόμων ἀδύνατον νὰ συντηρηθῇ· εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι ἄνευ ἐπιεικείας νόμων τὰ ἀποτελέσματα εἶναι δυσάρεστα, ἀναντίῤῥητον δὲ ὅτι ἡμεῖς ἐκλήθημεν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νόμου. Καὶ ἄλλοι πολλοὶ δικαιούμενοι εἰς ἀμοιβὰς καὶ ἀποζημιώσεις τοιαύτας δὲν ἔλαβον τίποτε, ἴσως ὁ νόμος δὲν περιλαμβάνει τοιαύτας· ἀρκοῦνται δὲ μόνον νὰ ζῶσιν ἐκ τοῦ ἱδρῶτος καὶ τῆς ἐργασίας των εἰς τοὺς κόλπους τῆς φίλης αὐτῶν πατρίδος, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ὁποίας προσέφερον καὶ περιουσίας καὶ θυσίας· ὑπὲρ τῶν τοιούτων δὲν ζητῶ τίποτε, ζητῶ ὅμως δι' ἐκείνους οἵτινες ἀδικηθέντες ἀπὸ τὸν νόμον στενάζουσιν ὑπὸ τὴν μεγαλητέραν ἔνδειαν καὶ ἀπελπισίαν οὐδένα πόρον ζωῆς ἔχοντες· φρονῶ δὲ ὅτι οὐδεὶς θέλει μᾶς ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς συμπληρώσεως τοῦ νόμου. Ὑποστηρίζων ὅθεν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, κολακεύομαι νὰ πιστεύσω ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει λάβει μέτρον διὰ τὰς τοιαύτας οἰκογενείας· πρὸς τοῦτο δὲ καλὸν νομίζω νὰ ζητήσωμεν λόγον παρὰ τοῦ ὑπουργείου μετά τινας ἡμέρας περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐνεργειῶν του.

Πρὸς ταῦτα, ἐπέμεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος, γίνεται καὶ ἕτερον ἀδίκημα· ὅτε τὸ πρῶτον ἀπενεμήθησαν οἱ βαθμοί, ἅπαντες οἱ βαθμολογηθέντες ἀνεξαιρέτως ἐμισθοδοτοῦντο, τρία δὲ ἔτη μετὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν βαθμολογιῶν ἐξεδόθη ὁ τῶν ὁποίων ὁ προλαλήσας ἀνέγρεφε νόμος περὶ προτιμήσεως τῆς μισθοδοσίας ἢ τοῦ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου ἐκ μέρους τῶν βαθμολογηθέντων· ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τινὲς τῶν βαθμολογηθέντων ἀπεβίωσαν, καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν ἐστερήθησαν καὶ μισθοδοσίας καὶ γραμματίου, ἂν καὶ οἱ βαθμολογηθέντες δὲν εἶχον ἐκφρασθῇ τὴν θέλησιν των, διότι εἰσέτι, ὡς εἴρηται, ὁ νόμος δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθεῖσα ἔπειτα ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς

ὑπ' ἀριθ. **111** ἀναφορᾶς, ἐγένετο δεκτὴ μὲ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων «ἶνα δώσῃ πληροφορίας.»

Ἀναγνωσθείσης ἐπὶ τέλους τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **108** ἀναφορᾶς, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Μαγγίνας ὑποχωρῶν τὴν ἕδραν τῆς προεδρείας εἰς τὸν β' ἀντιπρόεδρον τὸν κύριον Γ. Καρακατζάνην εἶπεν, ὅτι ἡ προκειμένη ἀναφορὰ ἔχουσα χαρακτῆρα ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενον μεγίστης σπουδαιότητος καὶ προσοχῆς, διότι αἱ τοιαῦται πράξεις τῶν Κυβερνήσεων φέρουσι τὸν λαὸν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀγανάκτησιν καὶ ἀπείθειαν, ἢ εἰς τὴν μνησικακίαν, ἂν ἀναγκασθῶσι πρὸς καιρὸν νὰ κλίνωσι τὸν αὐχένα· ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἀναφέρει, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ἐγένετο παρανόμως.— Ὅτι ὁ παράγραφος ά τοῦ ἄρθρου **20** τοῦ ἀπὸ **2** Ἀπριλίου **1851** Νόμου, ὁρίζει τὴν ἐνέργειαν τῆς νέας καταμετρήσεως τῶν ἀμπέλων ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου, ὁ δὲ οἰκονομικὸς ἔφορος διέταξε ταύτην τὸν Σεπτέμβριον, ἤτοι μετὰ παρέλευσιν πέντε μηνῶν.

Ὅτι ὁ γεωμέτρης μετέβη εἰς καταμέτρησιν ἐν ἀγνοίᾳ πάντων τῶν ἰδιοκτητῶν, ἤτοι λάθρα. Ὅτι μόλις εἰργάσθη δύω ὥρας καὶ προσβληθεὶς ἀπὸ πυρετὸν ἄφησε τὴν ἐργασίαν εἰς τοὺς πραγματογνώμονας ἐναντίον τοῦ Νόμου, οἵτινες συνέταξαν εἰκονικὸν κατάλογον κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν τυχόντων ἀγροφυλάκων. Ὅτι ἐσημειώθησαν ὡς ἰδιοκτῆται ἀμπέλων πολῖται οἵτινες δὲν ἔχουσι παντελῶς τοιαύτας. Ὅτι ἐν ᾧ ἦτο σημειωμένη ἄμπελος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθιώσαντος πατρὸς, ἐσημειώθη ἤδη εἰς τὸν νέον κατάλογον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅστις ζητεῖται νὰ πληρώσῃ φόρον διὰ δύω ἀμπέλους, ἂν καὶ ἔχῃ μίαν, καὶ ὅτι μὴ συμμορρωθεὶς μὲ τὸν Νόμον δὲν ἐδήλωσε τὴν μίαν, δηλ. ἐκείνην τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει· ὅτι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὤφειλε κατὰ τὸν νόμον πρὶν ἢ συνταξῃ τοὺς νέους πίνακας νὰ ἐπιληρθῇ προηγουμένως τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἂν ὑπάρχωσι πραγματικῶς ἀμπελῶνες μὴ δηλωθέντες, καὶ ἐπομένως νὰ ἐφαρμόσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὸν νόμον, μάλιστα δὲ εἰς τὸ ποινικὸν μέρος τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ κυριωτέρα βάσις. Ὅτι ἀνεφέρθησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἀντὶ δικαιοσύνης καὶ θεραπείας, διετάχθησαν νὰ πληρώσωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καταλόγου τὸν ὁποῖον προσβάλλουσιν ὡς εἰκονικὸν καὶ παράνομον.

Διὸ ὅλα ταῦτα ἐξαιτοῦνται νέαν τακτικὴν καὶ νόμιμον καταμέτρησιν, ὑπισχνούμενοι ν' ἀναδεχθῶσι τὰ πρὸς ταύτην ἀπαιτ

τούμενα ἔξοδα, καὶ νὰ ὑποστῶσιν ἀγογγίστως τὰς ποινικὰς αὐτῆς συνεπείας.

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν περίστασιν παραβιάσεως τοῦ νόμου, ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ σύστασις τῆς ἀναφορᾶς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον νομίζω ὅτι δὲν ἀρκεῖ. Τί ἐγένετο εἰς τὰς καθ' ἡμέραν γενομένας παρὰ τῆς Γερουσίας συστάσεις πρὸς τὰ ὑπουργεῖα ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν; μήπως ἅπασαι δὲν ἀπέβησαν ματαιαι καὶ ἀτελεσφόριτοι; Προτείνω διὰ ταῦτα τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης πρὸς τὸν κύριον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν προσκαλούμενον συγχρόνως νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως γενησομένην συνεδρίασιν, καὶ δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης· ἂν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διέταξε τὴν παράνομον ταύτην ἀναθεώρησιν τῶν ἀμπέλων διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰ δημόσια ἔσοδα διατί δὲν προτιμᾷ καλλίτερα νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὰ εἰσοδήματα ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων γίνονται πολλαὶ καταχρήσεις καὶ μεγάλαι; Τὴν συζήτησιν ὅμως ταύτην θέλομεν ἐπαναλάβει ὅταν ὁ Κ. ὑπουργὸς παρουσιασθῇ καὶ τότε μᾶλιστα θέλομεν λαλήσει ἐκτενέστερον, διότι τὸ νὰ λέγῃ τις ταῦτα κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν, ἀπόντος τοῦ ὑπουργοῦ, ἤθελεν ἴσως θεωρηθῆν ἀνανδρία.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Μαγγίνα.

Ἀκολούθως ὁ κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν διὰ τὰς πεμπομένας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας Λοϋδ ἐπιστολὰς κλπ.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Γρηγοριάδης
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Ἰουνίου 1852, Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν· παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης, εἰς τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ἐπανέλαβε τὴν πρότασιν τοῦ νὰ συνοδευθῶσιν αἱ εἰς τὰ ἁρμόδια ὑπουργεῖα σταλησόμεναι δύω ἀναφοραὶ τοῦ τε Μάστρακα καὶ τῶν κατοίκων Λιτωλικοῦ μὲ ἀποσπάσματα τῶν ἀναγνωσθέντων πρακτικῶν, ὅπως λάβωσι γνῶσιν τῶν λεχθέντων οἱ Κ.Κ. ὑπουργοὶ, καὶ δώσωσιν ἀκριβεῖς τὰς περὶ τῶν παραπόνων αὐτῶν πληροφορίας. Ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο τὴν πρότασιν ταύτην ὁμοφώνως.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν πρὸς τὰς πεμπομένας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τοῦ αὐστριακοῦ Λόϋδ ἐπιστολὰς κλπ., ἀναγνώσθη τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς· μηδενὸς δὲ λαβόντος τὸν λόγον, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Χ. Παππαπολίτου καὶ Γ. Νοταρᾶ δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 29 κατὰ 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν διὰ τὰς πεμπομένας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λοϋδ ἐπιστολὰς κλπ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρίδων Τρικούπης	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Ριζάρδος Ἰζιώρτιζ	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ο
Γεώργιος Κουντουριώτης		Βασ. Χριστακόπουλος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Νικόλαος Χρυσόγελος	
Ἀγαστάσιος Λόντος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δρόσος Μανσόλας	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πάτρου.	Ν
Ἀμβρόσιος Νάκος		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Γεώρ. Παππακλιόπουλος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Νικόλαος Προσακάκης		Γκίκας Καρακατζάνης	

Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀδὰμ Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Δημήτριος Χρηστίδης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Νοταρᾶς	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἰωάννης Στάϊκος		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Κίτσος Τζαβέλας	Ν		

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἄρθρα 1 2 καὶ 3 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας παραδεκτὰ ὡς ἔχουσι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορηθὲν ἐπομένως καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτὸν διὰ ψήφων 30 πρὸς 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 10 τοῦ τρέχοντος μηνὸς Ἰουνίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν διὰ τὰς παραπεμένας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας Λοὺδ ἐπιστολὰς κλπ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικ. Πανηρόπουλος	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Νικ. Πρασακάκης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος		Σπυρ. Τρικούπης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ο
Σπυρ. Καλογερόπουλος		Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Νικ. Χρυσόγελος	
Κωνστ. Μπότζαρης	Ν	Γεώρ. Ψύλλας	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Δράσος Μανσόλας	Ν
Ἀμπρος Νάκος		Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Διαμ. Ν. Ὁλύμπιος	Ν	Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν
Χαράλ. Παππαπαλίτης	Ν	Ἀθαν. Ἀιδωρίκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώρ. Δαρειώτης	Ν

Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ἀναγν. Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γκίκας Καρκατζάνης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Δημ. Χρηστίδης	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Κωνστ. Κανάρης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Παναγ. Ἀιδωρίκης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἀντ. Γ. Κριεζῆς		Γεώ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν	Κωνσ. Προβιλέγγιος	
Γεώρ. Νοταρᾶς	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Δημ. Πλαπούτας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Ἰω. Στάϊκος			

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἀναγγέλλει ὅτι μὴ ὑπάρχοντος ἀναχείρας ἀντικειμένου τινὸς πρὸς συζήτησιν μένει νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡμερησία διάταξις ἀκολούθως ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Β. Χρηστακόπουλος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Ἰουνίου 1852, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μέλους, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κύριος Τ. Μαγγίνας, κωλυομένου τοῦ προέδρου, προτείνει εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπόντος γραμματέως κυρίου Ἰ. Παξιμάδη τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Β. Χρηστακόπουλον κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον τις τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν εἶπε· λαμβάνων ἀφορμὴν ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀποφασισθέντα, συζητουμένης τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ ἐν ἄλλῃ τινὶ συνεδριάσει (καθ' ἣν προκειμένου νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5275

ἐγγράφων τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ δι' οὗ ἔβλεδε ζητηθείσας τινὰς πληροφορίας, ἡ Γερουσία δὲν ἐνέκρινε τὴν ἀναγνωσιν αὐτοῦ θεωρήσασα ἀναίτιον τὸ νὰ πληροφορῶσιν οἱ Κ. ὑπουργοὶ δι' ἐγγράφων τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἀλλ' ἀπεράτισε νὰ προσκληθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ δώσῃ αὐτοπροσώπως τὰς ζητουμένας πληροφορίας, πληροφορίας αἵτινες εἰσέτι δὲν ἐλήφθησαν καὶ τοι παρῆλθεν ἱκανὸς χρόνος. Λαμβάνων, λέγω, ἀφορμὴν ἀπὸ ταῦτα προτείνω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ σήμερον ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν οἱ Κ. ὑπουργοὶ θέλουσι παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Γερουσίας ὅπως δώσωσιν τὰς ζητηθείσας πληροφορίας.

Παρατηρησάντων δὲ καὶ ἄλλων ὅτι ἐν τῇ πρακτικοῖς τῆς προπαρελθούσης συνεδριάσεως ὡρίσθη μὲν διὰ τὰς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν πληροφορίας ἡ πρώτη συνεδρίασις, ἀλλὰ δὲν ὡρίσθη καὶ ἡ ἡμέρα τῆς συνεδριάσεως ταύτης, καὶ ὅτι ἐπειδὴ πιθανὸν Γερουσιασταὶ νὰ ζητήσωσι πληροφορίας ἄλλας ἀπὸ ἄλλους ὑπουργοὺς, καλὸν εἶναι νὰ παρενρεθῇ εἰς τὴν προσδιορισθησομένην ἡμέραν ὁλόκληρον τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἡ Γερουσία ὥρισε τὸ Σάββατον διὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην, καθ' ἣν ὁλόκληρον τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον θέλει παρουσιασθῇ, ὅπως δώσῃ τὰς ζητουμένας πληροφορίας, ἀνέβηκε δὲ εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς τὴν ἀπὸ τοῦδε γνωστοποίησιν τῆς ἀποράσεως ταύτης πρὸς τὸ ὑπουργεῖον.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Γ. ΚΑΡΑΚΑΤΖΑΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Ἰουνίου 1852, ἡμέρα Σαββάτου.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Γ. Καρακατζάνης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος καὶ τοῦ Α'. ἀντιπροέδρου κωλυομένου, προσλαβὼν ὡς πρόσωρινὸν γραμματέα τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἰω. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Ι. Παξινάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Κωνσταντινιώτου ἐξαιτουμένου δίμηνον παράτασιν ἀδείας, ἡ Γερουσία παραδέξατο νὰ τῷ χορηγηθῇ ἡ τοιαύτη περιοριζομένη εἰς τεσσαράκοντα μόνον ἡμέρας, κατὰ τὰ κανονισμένα.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι διάφοροι πληροφορίαι τὰς ὁποίας θέλουν δώσει οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ ἐπὶ τινων ἐπερωτήσεων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ ἐπὶ διαφόρων ἀναφορῶν δυθεισῶν πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐκ μέρους πολιτῶν παραπονουμένων διὰ παράνομον ἐφαρμογὴν τῶν νόμων κτλ, προετάθη εἰς συζήτησιν πρῶτον ἡ ἐπερώτησις δι' ἧς προσκαλεῖται ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον νὰ δώσῃ λόγον καὶ πληροφορίας ἐπὶ τῶν περιεχομένων εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 112 φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὁ Ἀθηναϊκὸς Παρατηρητὴς περὶ τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Λόντος εἶπε τὰ ἑξῆς.

Τεμάχιά τινα τῶν περιεχομένων εἰς δύο φύλλα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Παρατηρητοῦ ἐφημερίδος Κυβερνητικῆς, εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 112 τῆς 27 Ἰουνίου, καὶ 113 τῆς 7 Ἰουλίου, ἐφήλκυσαν πολὺ τὴν προσοχήν μου, διότι ταῦτα δίδουσιν ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις τοιαύτας, οἵαι δύνανται νὰ φέρωσιν εἰς τὸν ἔσω καὶ ἔξω κόσμον συγχύσεις καὶ περιπλοκὰς δυσαρέστους. Ἐρωτῶ ἐγὼ προσωπικῶν τῶν Κ. ὑπουργῶν τῶν ἐξωτερικῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ὁποίου ἐκδίδεται Γαλιστὶ ἡ εἰρημένη ἐφημερὶς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Παρατηρητοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον, ἐὰν αἱ ἐξ' ἑνὸς ἑκάστου νόμου ἐξηγήσεις πρέπῃ νὰ δίδωνται πρὶν τὴν ἐπιψήφισιν, καὶ σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἢ πρέπει νὰ δίδωνται μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν καὶ τοιαῦται οἵαι ἀντίκεινται εἰς αὐτὸν τὸν ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἐπιψηφισθέντα νόμον· βεβαίως αἱ τοιαῦται ἐπίσημοι ἐξηγήσεις πρέπει νὰ δίδωνται πρὸ τῆς ἐπιψηφίσεως καὶ σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα αὐτοῦ τοῦ ἐπεξηγουμένου νόμου· κατὰ συνέπειαν τῆς θεμελιώδους ταύτης ἀρχῆς, προβαίνω εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς προτάσεώς μου.

Ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ πρὸ ὀλίγου ἐπιψηφισθέντος καταστατικοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθὼ βεβαίως ὅλοι ἐνθυμούμεθα, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν κλπ. αὐθορμήτως καὶ ἄνευ προκλήσεώς τινος ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν

ἔννοιαν καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 6, περὶ τοῦ ὅτι ὁ Β. ἐπίτροπος παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἔχει τὸ καθῆκον νὰ ὑπογράφῃ ὑποχρεωτικῶς τὰς πράξεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ἰδίως τὰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικάς. Εἰς τὰς ἐξηγήσεις ταύτας πρῶτος ὁ συναδελφός ἡμῶν Κ. Γ. Μαγγίνας ἀντέστη, καὶ δεύτερος ἐγώ, εἰπόντες καὶ παρατηρήσαντες ὅτι τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου εἶναι σαφὲς σαφέστατον, καθαρὸν καθαρώτατον, καὶ δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ διδομένων ἐξηγήσεων, τὰς ὁποίας καὶ ἀπεκρούσαμεν· ἐπὶ τῶν ἀγορευσέων μας τούτων οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔκαμαν τότε οἱ ΚΚ. ὑπουργοί· ἐπομένως ἡ Γερουσία παραδεξαμένη τὰ ὑφ' ἡμῶν λεχθέντα, παρεδέξατο συμφώνως μὲ αὐτὰ καὶ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ νόμου, ὅπως ἐν αὐτῷ ἔχει.

Ἀλλὰ τὸ ἀνὰ χεῖρας μου ὑπ' ἀριθ. 112 φύλλον τῆς ὡς εἴρηται Κυβερνητικῆς ἐφημερίδος ὁ Ἀθηναϊκὸς Παρατηρητὴς, πραγματευόμενον περὶ τῶν καθέκαστα τοῦ ῥηθέντος καταστατικοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἐπιφέρει ἀλλοίας ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ μνησθέντος 6 ἄρθρου, λέγον ὅτι ἡ ὑπογραφὴ τοῦ παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐπιτρόπου ἀπαιτεῖται ὑποχρεωτικῶς διὰ μόνην τὴν διαβεβαίωσιν τῆς παρουσίας του εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πράξεων τῆς συνόδου, αἵτινες δὲν ἔχουσι κῦρος ἄνευ τῆς τοιαύτης ὑπογραφῆς, κατὰ τὸ καθαρὸν πνεῦμα καὶ γράμμα τοῦ νόμου. Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ὁποίαν ἀπάντησιν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς ὅντινα τυχὸν μᾶς ἐρωτήσει περὶ τοῦ ποίων τῶν δύω πρέπει νὰ πιστεύσῃ, τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ νόμου, ἢ τὰς διδομένας διὰ τῆς Κυβερνητικῆς ἐφημερίδος ἐξηγήσεις, αἱ ὁποῖαι μεταβάλλουσι τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ. Ἂν γνωρίζω τοσοῦτον ἐντελῶς τὴν Γαλλικὴν διάλεκτον ὅσον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, οὐδ' ἐγὼ τὴν διπλωματικὴν ἐκείνην περίνοιαν ὅσην ἔχει ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς· ἀλλ' ἐπὶ τῆς μικρᾶς μου δυνάμεως βασιζόμενος γρονῶ ὅτι ἡ μετάφρασις τὴν ὁποίαν σᾶς ἀνέγνωσα τῆς γαλλιστὶ περιεχομένης εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ταύτην ἐφημερίδα περικοπῆς, τὴν ἀφορώσης τὰ καθήκοντα τοῦ παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐπιτρόπου, εἶναι ἀκριβὴς, καὶ ὅτι ἄλλα ἐσυζητήθησαν καὶ ἐπεψηφίσθησαν ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ ἄλλαι ἐξηγήσεις δίδονται τώρα ἐκτὸς διὰ τοῦ ῥηθέντος Κυβερνητικοῦ ὀργάνου, ἀκολουθοῦντος τὴν διπλωματικὴν περίνοιαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἐποπτείαν ὑπάκειται. Ἐκτὸς τούτου εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 113 φύλλον τῆς αὐτῆς Κυ-

βερνητικῆς ἐφημερίδος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Παρατηρητοῦ ὑπάρχει καταχωρημένον ἐπίσης ἄλλοῖον τὸ ἱστορικὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, μεταφερόμενον δῆθεν ἀπὸ τὴν ἑτέραν ἐφημερίδα καλουμένην ἡ Ἑβδομάς, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε ἐφρόντισαν οἱ Κ.Κ. ὑπουργοὶ νὰ ὀνομάσωσιν ὑπουργικὴν, καὶ τοι οὖσαν πράγματι τοιαύτην. Ἐκφράζω λοιπὸν τὴν ἀπορίαν μου πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐρωτῶ αὐτὸν πῶς ἐσυγχώρησε νὰ καταχωρισθῇ τοιοῦτον παραμορφωμένον ἱστορικὸν, εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως· ἡ ἐφημερὶς αὕτη προλογίζουσα λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ πρώτου ἐγγράφου της ἐζήτησε τὴν κανονικὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, ἐνῶ ἡ λέξις κανονικὴν δὲν περιέχεται εἰς τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐγράφη καθ' ἣν ἐποχὴν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διατελῶ μέλος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ τὸ ὁποῖον ἦτον ἔγγραφον οὐχὶ ἐμοῦ μόνου ἀλλὰ ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργείου· τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο περιέχει καθαρῶς πᾶν ὅ,τι ἐζητήθη καὶ πᾶν ὅ,τι εἰς αὐτὸ ἐμαρτύρετο. Ἡ δὲ Κυβέρνησις ὠθήγησε τοὺς ἐπιτετραμμένους ὅπως φροντίσωσι νὰ μὴ ὑπάρξῃ ἐντὸς τῆς ἀπαντήσεως τῆς μεγάλης ἐκκλησίας οὐδεὶς ὅρος, οὐδεμία λέξις, δυναμένη νὰ προσβάλῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἐκκλησίας. Ταῦτα λέγων δὲν προτίθεμαι νὰ μεμφθῶ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα σώζω ἐν ἐμοὶ τὴν ἀπεριόριστον εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτὴν, διότι αὕτη ἐπὶ τῶν δυσχερῶν ἐκείνων περιστάσεων μᾶς διεφύλαξε τὴν θρησκείαν τὴν γλῶσσαν κλπ· αἱ διάφοροι περικοπαὶ τῆς ἀπαντήσεως τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐξηγοῦσι τὴν ἰδέαν αὐτῆς, ἐκφραζομένης ἐντὸς αὐτῆς ὅτι ἐγὼ μὲν ἔπραξα ὅ,τι ἔδιον σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν εὑρίσκομαι κατάστασιν, ὑμεῖς δὲ πράξατε ὅ,τι τῇ πατρίδι συμφέρον, καὶ τῷ πολιτεύματι ὑμῶν σύμφωνον.»

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἐκφράζω τὴν ἀπορίαν μου πρὸς ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐρωτῶ ἐπὶ ποίας ἀρχῆς στηριζόμενον ἐφήμωσε τὸν ἱερὸν τόπον, ὁ ὁποῖος ἐνῷ δὲν διῆλθεν ἀπὸ τὰ βουλευτικὰ Σώματα διὰ νὰ καταστοβῇ νόμος, ἀντίκειται ταυτοχρόνως εἰς θεμελιώδους καὶ ἰσχύοντας νόμους τοῦ Κράτους; Πῶς ἐσχηματίσθη τελευταῖον ἡ ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὸν μέχρι σήμερον ἰσχύοντα καταστατικὸν νόμον; Ὄχι πῶς ἡ ὁρκωμοσία αὐτῆς, κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν νόμον; Ὄχι ἐκ τούτων ὅλων ἕπεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔπραξεν ἐγκαίρως ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πράξῃ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἕνεκα τῆς κυβερνητικῆς ταύτης ἀφροντισίας προῆλθον τοσαῦται δυσχερεῖς περιστάσεις, καὶ προ-

κυφαν τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα οἷον συνωμοσίαι, παπουλάκια κλπ, ὅλως καταστρεπτικὰ καὶ ἐπιζήμια εἰς τε τὴν πατρίδα καὶ τὸν θρόνον.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἀπροόπτως ἤκουσα σήμερον τὰ παράπονα τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, καὶ ἠδυνάμην νὰ ζητήσω τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀπαντήσεως διὰ νὰ λάβω ἀρμόδιον ὑλικὸν καιρὸν πρὸς ἑτοιμασίαν τῆς ὁμιλίας μου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Κ. Γερουσιαστοῦ λεχθέντα δὲν εἶναι τοσοῦτον δύσκολος, προβαίνω ἤδη εἰς αὐτήν· ἐκ προοιμίων λοιπὸν παρατηρῶ ὅτι ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς ζητήσας ἐξηγήσεις ἐπί τινων χωρίων τῆς ἐρημερίδος ὁ Ἀθηναϊκὸς Παρατηρητὴς, παρεξέκλινε τοῦ κυρίου ἀντικειμένου περὶ οὗ πρόκειται, καὶ μολονότι εἶμαι ἀναρμόδιος καὶ δὲν ἔχω ἐντολὴν νὰ ἀπαντήσω, μ' ὅλα ταῦτα θέλω σπεύσει νὰ δώσω τὰς δεούσας ἀπαντήσεις, χωρὶς νὰ ἐμβῶ εἰς ἐκκλησιαστικὰς συζητήσεις.

Δύω εἰσὶ τὰ ἀντικείμενα ἅτινα κατὰ τὸν προλαλήσαντα δύνανται νὰ φέρωσι περιπλοκὰς εἰς τὸν ἔτω καὶ ἔξω κόσμον· ἐπ' αὐτῶν καὶ μόνων ἐρχόμενος ν' ἀπαντήσω, εὐχαριστῶ τὸν Κ. Γερουσιαστὴν διὰ τὸν ζῆλόν του, ἀλλὰ παρατηρῶ εἰς αὐτὸν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἤδη ἀπὸ τοῦ βήματος πράττει, διὰ νὰ μὴ ἐπιπλήξῃ ἄθθεν, ἠδύνατο μὲ τὴν φιλικὴν ἐκείνην περίνοιαν, ἥτις τὸν χαρακτηρίζει, νὰ τὸ ἐκφράσῃ φιλικῶς λέγων εἰς ἐμὲ ἰδικωτέρως ὅτι αἱ ἐξηγήσεις αὗται δύνανται νὰ φέρωσι περιπλοκὰς, καὶ ἀπορῶ πῶς ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν ἔπραξε τοῦτο.

Τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας του εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς ἐρημερίδος ὅπερ δίδει τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγένοντο κατὰ τὴν συζήτησιν αἱ ἀνήκουσαι διασαφήσεις ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ ἐδόθησαν αἱ ἀνήκουσαι ἀπαντήσεις ἐκ μέρους τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, αἵτινες ἐγράφησαν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας μὴ προελθούσης εἰς καμμίαν ἀπόφασιν.

Αἱ ἐπίσημοι ἐρημερίδες τῶν Κυβερνήσεων διαιροῦνται εἰς δύω μέρη εἰς ἐπίσημον καὶ μὴ ἐπίσημον. Εἰς τὸ πρῶτον καταχωροῦνται ὅλαι αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, εἰς δὲ τὸ δεύτερον αἱ ἰδέαι τοῦ ἐρημεριδογράφου διὰ τὰς ὁποίας δίδει λόγον μόνος αὐτὸς, καὶ οὐδέποτε ἡ Κυβέρνησις, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς ἰδέας ταύτας ὡς ἰδικάς της. Τὸ ἀντικείμενον

περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπάρχει καταχωρημένον εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Παρατηρητοῦ ἐρημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ λόγον περὶ τούτου. Μ' ὅλα ταῦτα ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω καὶ κατ' οὐσίαν ἂν ἡ ἰδέα καὶ ἔννοια τὴν ὁποίαν δίδει ὁ ἐρημεριδογράφος οὗτος ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ καταστατικοῦ νόμου, εἶναι ἄλλη ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς συζητήσεως καὶ τὴν ὁποίαν ἠσπάσθη καὶ ἀσπάζεται ὁλόκληρος ἡ Κυβέρνησις. Ἐντεῦθεν χρεωστῶ νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ προλαλήσας δὲν ἐμελέτησε καλῶς τὸ χωρίον τοῦτο τῆς ἐρημερίδος, καὶ ἀπέδωσεν εἰς αὐτὸ ἔννοιαν τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει κατ' ἐμὲ ἡ ἔννοια τοῦ χωρίου τούτου εἶναι ἄλλη, καὶ εἰς τρίτος παρεμβαίνων μεταξὺ ἡμῶν δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἥτις δὲν ἀποδίδει τότε εἰς τὸ ἄρθρον ἄλλο τι εἰμὴ μίαν ἀσάφειαν. Ἂν ὁ ἐρημεριδογράφος ἔκαμνε τὸ σχόλιον τοῦ νόμου κατ' ἄρθρον, τότε ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὁ προλαλήσας ὅτι αὐτὸς παρεξηγεῖ τὸν νόμον· ἀλλ' ὁ ἐρημεριδογράφος δὲν κάμνει ἄλλο τι εἰμὴ μίαν συνοπτικὴν ἐξιστόρησιν τῶν περιεχομένων ἐν τῷ νόμῳ, καὶ μεταξὺ ἔρχεται καὶ εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τῶν καθηκόντων τοῦ Β. ἐπιτρόπου λέγων τὴν ἰδέαν του τὴν ὁποίαν σᾶς ἀναγινώσκω· ἐξ αὐτῆς οὐδεμία ἀντίφασις πηγάζει μεταξὺ τῶν ἐκτιθεμένων, τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἶπεν ἐν τῇ συζητήσει τοῦ ἄρθρου τούτου ὅτι ἡ ὑπογραφὴ τοῦ παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐπιτρόπου εἶναι ὑποχρεωτικὴ, καὶ μάλιστα εἰς τὰς πράξεις τὰς κυρίως ἐκκλησιαστικάς. Τὸ πνεῦμα τοῦ ἀφορῶντος τὸ ἄρθρον τοῦτο χωρίου τῆς ἐρημερίδος, εἶναι ἐπίσης τοιοῦτον· ἐξιστορεῖ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιτρόπου, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἰδίως ὡς πρὸς τὰ καθαρῶς πνευματικὰ εἰς τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ, καὶ ἀναγκαία διὰ μόνην τὴν διαβεβαίωσιν τῆς παρουσίας του, ἥτις ἀπαιτεῖται κατὰ τὸν νόμον εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς ἱερᾶς Συνόδου· δὲν βλέπω οὖν καμμίαν ἀντίφασιν μεταξὺ τοῦ νόμου, τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ τῶν ἐξηγήσεων τῆς ἐρημερίδος.

Προχωρῶν, κύριε, καὶ παρατηρῶ, παρατηρῶ ὅτι ὑπάρχει ἀναλλοίωτος ἀρχὴ καθ' ἣν δύναται εἷς νὰ δώσῃ ἐρμηνείαν τινὰ εἰς νόμον ἐπιψηφισθέντα, καὶ ἕτερος ἄλλην· ἐκείνη δὲ ἡ ἀρχὴ ἥτις εἶναι προσκαλημένη νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον δύναται νὰ δώσῃ

τὴν καθαροτέραν ἑρμηνείαν· ὁ καιρὸς οὗτος δὲν ἦλθεν εἰσέτι, καὶ οὐδεμία διάφορος ἐξήγησις ἢ ἑρμηνεία δύναται νὰ ἐπιβράσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προκειμένου νόμου. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἀντικείμενον παρατηρῶ τὰ ἀκόλουθα· ἡ Ἑλλὰς εἶναι μικρά, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς ὀλίγαι· Ὁ ἐφημεριδογράφος τῆς τοιαύτης Κυβερνήσεως μὴ ἔχων τὴν ἀνήκουσαν ἐπίσημον τροφὴν διὰ τὴν σμικρότητα τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ εὕρῃ ἄλλην ἰδιωτικὴν ὕλην νὰ ἐκδώσῃ τὸ φύλλον του καὶ νὰ τὸ παραγεμίσῃ, εἰς τοιαύτην θέσιν εὑρεθεὶς ὁ συντάκτης τῆς ἐφημερίδος ὁ Ἀθηναϊκὸς Παρατηρητὴς ἐθεώρησε καλὸν νὰ λάβῃ καὶ καταχωρίσῃ ἓν μέρος ἐκ τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὴν ἐφημερίδα ἡ Ἑβδομὰς, ἥτις εὑρίσκεται εἴς τινα πολιτικὴν διαμάχην μετὰ τῆς ἐφημερίδος ὁ Λίων. Ἀφοῦ λοιπὸν προέταξε πρόλογόν τινα περὶ τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν μεταξὺ τῶν ἐφημερίδων τούτων πολιτικὴν ἔριδα, κατεχώρησεν ἐπομένως τὸ ἰσρικὸν ὅπως ἐν τῇ Ἑβδομάδι εὑρίσκεται.

Περὶ τούτου ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του εἰπὼν διὰ ποῖον λόγον ἡ ἐφημερὶς αὕτη τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Παρατηρητοῦ λαμβάνουσα καὶ καταχωροῦσα μίαν ἱστορίαν ἀπὸ τὴν Ἑβδομάδα, ἔγραψεν ὅτι ἐξητάθη ἡ ἀναγνώρισις κανονικῶς, ἐνῷ εἰς τὸ περὶ ἀναγνωρίσεως πρῶτον ἔγγραφον δὲν ὑπάρχει ἡ λέξις αὕτη· ὅπως ἡ ἐφημερὶς Ἑβδομὰς εἶπε κανονικὴν ἀναγνώρισιν, οὕτω καὶ ἡ ἑτέρα ἐφημερὶς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Παρατηρητοῦ, ὡς ἐρανισθεῖσα τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τὴν Ἑβδομάδα, ἐπανέλαβε καὶ εἶπε, κατὰ μεταφρασιν, κανονικὴν ἀναγνώρισιν. Ἀπορῶ δὲ πῶς φέρονται ἐν τῷ μέσῳ τῆς συζητήσεως τῶν Σωμάτων τοιαῦτα ἀντικείμενα ἄτινα ὡς ὅλως ξένα καὶ ἴδια τῶν διαφόρων ἰδεῶν τῶν ἐφημεριδογράφων διαφεύγουσι τὴν ἐξέτασιν τῶν Βουλῶν.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν προλαλήσαντα Κ. ὑπουργὸν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐξέθηκεν.

Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ λάβω ποσῶς τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ πρόκειται, διότι ἀπ' ἀρχῆς ἐθεώρησα τὸ ζήτημα τοῦτο ἁπλοῦν καὶ ἐπίστευον ὅτι μία κατάλληλος ἀπάντησις τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν λύσιν. Ἐκ τῆς ὁμιλίας ὅμως τοῦ προλαλησάντος Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ἠναγκάσθην νὰ λάβω τὸν λόγον· ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἀπρόπτως ἔρχομαι νὰ ἀντικρούσω ἰδέας τὰς ὁποίας τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἤκουσα, ἢ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος γινώσκων ἀπὸ τὴν

παρελθοῦσαν τρίτην τὰ ἀντικείμενα τῆς σημερινῆς συζητήσεως προμελετημένος ἠγόρευτε, καθόσον ὡς προεδρεύων τότε τὴν Γερουσίαν ἔκαμε νὰ γνωρίσουν οἱ Κ.Κ. ὑπουργοὶ τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ ζητηθῶσι σήμερον πληροφορίαι, καὶ δὲν εἶναι ἀληθὲς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἐξ ἀπροόπτου ὡμίλησε· ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τίθενται εἰς ἀμφιβολίαν αἱ πράξεις τῆς Γερουσίας, καὶ πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον τί φρονεῖ. Προβαίνω, κύριοι, εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς προτάσεώς μου ταύτης· ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι αἱ ἐφημερίδες τῆς Κυβερνήσεως ἔχουσι δύω μέρη τὸ μὲν ἐπίσημον εἰς ὃ καταχωροῦνται αἱ ἐπίσημοι πράξεις, τὸ δὲ μὴ ἐπίσημον, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωροῦνται αἱ ἰδιωτικαί· ἐγὼ δὲν παραδέχομαι ὅτι αἱ τοιαῦται ἐφημερίδες, ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ὑπουργείου καὶ πληρούμεναι παρ' αὐτοῦ, δύνανται νὰ παραμορφώσωσι πράξεις ἐπισήμους ἄνευ τῆς γνώσεώς του. Πλὴν παραδέχομαι ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὴν ἰδέαν ταύτην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ πρὸς χάριν του, ἀλλὰ παρατηρῶ, ὅτι τὰ ἀρρῶντα τὴν ἐξήγησιν καὶ ἑρμηνείαν τῶν νόμων δὲν εἶναι ἰδιωτικὰ, εἶναι καθαρῶς δημόσια, καὶ ἄνευ τῆς γνώσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ ὑπουργείου δὲν δύνανται νὰ καταχωρηθῶσι εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα. Προχωρήσας ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπε ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὁλόκληρον κοπιάσθη καὶ ἀσπάζεται τὰς διασαφήσεις τὰς ὁποίας ἔδωσε ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου τοῦ ἐπιψηφισθέντος νόμου. Τὰς διασαφήσεις ταύτας πρῶτος ἐγὼ ἀντέκρουσα καὶ εἶπον ὅτι τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ νόμου εἶναι καθαρὸν καὶ σαφὲς, καὶ συμφώνως μὲ τὰς ἐξηγήσεις ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. Λόντου, ἡ Γερουσία προέβη εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἄρθ., μὴ παραδεχθεῖσα τὰς διασαφήσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Προχωρῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπε προσέτι, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔδωσε τὰς ἀνηκούσας διασαφήσεις, οἱ δὲ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἀπέντησαν εἰς τὰς διασαφήσεις ταύτας, ἀλλ' οὐδεμία ἐπῆλθεν ἀπόφασις τῆς Γερουσίας ἐπὶ τῶν λεχθέντων· ἢ ἐγὼ, διὰ τῆς φράσεώς του ταύτης, ἀρνεῖται ἐκκρεμῆ τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας καὶ ἀποδεικνύει νῦν τὰ πρακτικὰ αὐτῆς, ἥτις πρέπει νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν λύσιν. Δὲν προκεῖτο τότε, κύριοι, περὶ ἄλλου τινὸς εἰμὴ περὶ τοῦ ἄρθρου 6. τὸ ὁποῖον εἶναι τοσοῦτον σαφὲς ὅσον καὶ καθαρὸν, ἐπειδὴ τὸ καθῆκον, ἤτοι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον δίδει τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς τὸν Β. ἐπί-

τρόπον εἶναι εὐκρινές, εἴτε εἰς περίστασιν καθ' ἣν δὲν παρευρίσκεται εἰς τὴν συνεδρίασιν, εἴτε εἰς ἐκείνην καθ' ἣν παρευρίσκεται καὶ δὲν προσυπογράφει τὴν πρᾶξιν περὶ ἧς πρόκειται. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας πᾶσα πρᾶξις μὴ φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἄκυρος τόσον εἰς τὰ ἐσωτερικὰ ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐξωτερικά· τοῦτο εἶναι τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ νόμου, ἡ δὲ πρώτη διαταράττις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, ὡς καὶ ἡ σήμερον δυθεῖσα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, διαφωνοῦσι προφανῶς εἰς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ νόμου. Σήμερον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν λέγων ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν παρεδέξατο ἡ Γερουσία ἐκεῖνο φρονεῖ τὸ ὑπουργεῖον, θέτει εἰς ἀμφιβολίαν τὴν ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας· ἀλλὰ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ ἤδη ὅτε ὁ νόμος ἐπεψηφίσθη καὶ ἐπεκυρώθη ὡς νόμος τοῦ Κράτους; οὐχί· τὸ τοιοῦτον δὲν γίνεται εἰμὴ ἀπὸ σκοποῦ. Ἡ Κυβέρνησις ποιοῦσα λόγον καὶ πρότερον καὶ σήμερον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σκοπὸν βεβαίως ἔχει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τοιοῦτον φρόνημα εἶχεν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ βουλευτικὰ Σώματα δὲν παρεδέχθησαν αὐτὸ ἡ διασάρησις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχύν, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα τοῦ νόμου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις φρονῇ ὀρθίως, ὅπως ἐκφράζεται ἤδη ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ μετανόησε, δύναται νὰ φέρῃ τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νόμου, τὴν ὁποίαν ὀφείλουσι νὰ συζητήσωσι τὰ βουλευτικὰ Σώματα. Λέγων δὲ ἤδη ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ὅτι ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔδωσε ταύτας τὰς διασαρήσεις, οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἀπάντησαν ταῦτα, καὶ δὲν ἐγένετο ἀπόφασίς τις ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας. θέτει, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, εἰς ἀμφιβολίαν τὸν νόμον καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, ἀποδεικνύει δὲ ὡς νόθα τὰ πρακτικὰ αὐτῆς, καὶ ἡ Γερουσία πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς νέαν συζήτησιν καὶ νέαν ἀπόφασιν.

Εἶπε ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ παρὰ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ Β. ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ καὶ διὰ τῆς πράξεως ταύτης θέλει νὰ περιλάβῃ τὸ πρᾶγμα, ἐνῷ δὲν πρόκειτο τότε καὶ ἤδη εἰμὴ περὶ τοῦ ἄρθρου 6 καὶ οὐδεὶς λόγος ἐγένετο ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ νόμου. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ τὸ ὑπουργεῖον ὁλόκληρον, καὶ δὲν παύω τὸν λόγον πρὶν ἡ ἐκφρασθῇ τὸ ὁποῖον καὶ προσκαλῶ μάλιστα εἰς τὴν ἔκφρασιν τοῦ φρονήματός του. Καθόσον δ' ἀφορᾷ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ὅτι

ὑπάρχοντος νόμου καταστατικοῦ καὶ μὴ ἀκυρωθέντος πᾶσα πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως ἀντικειμένη εἰς αὐτὸν εἶναι παράνομος, παρατηρῶ ὅτι παραδέχομαι καθ' ὁλοκληρίαν τὴν γνώμην του, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συζητήσεως δὲν κάμνω ποσῶς λόγον, ἐπιφυλαττόμενος νὰ κάμω λόγον ἐκτεταμένον ἐν δέοντι.

Ἀνταπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν προσέθηκεν ἐπειδὴ ἀποδίδεται εἰς ἐμὲ ἡ ἰδέα ὅτι ἠθέλησα διὰ τῆς ἀγορεύσεώς μου νὰ χαρακτηρίσω τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας ὡς νόθα, ἔρχομαι νὰ προσθέσω ὅτι εἶχον καὶ ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ Γερουσία δὲν προῆλθεν εἰς καμμίαν ἀπόφασιν καθόσον ἐνθυμοῦμαι ἐπὶ τῶν λεχθέντων, ἀλλ' ἁπλῶς μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρεδέξατο τὸ ἄρθρον. (Ἐνταῦθα αἰτήσεως γενομένης ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά.) Ἐξακολουθήσας ἔπειτα τὸν λόγον του ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπανέλαβε ὅτι καὶ κατὰ τὰ ἀναγνωσθέντα πρακτικὰ ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ ἄρθρον κατὰ τὰς ἀγορεύσεις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ταυτέστι κατὰ τὴν διαβεβαίωσίν των ὅτι θεωροῦν σαφὲς καὶ καθαρὸν τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ νόμου.

Ἐνταῦθα ἀντικρουσάντων τινῶν ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τὰ λεχθέντα καὶ εἰπόντων ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο ῥητῶς τὰς διασαρήσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς κύριος Λόντος ἀνέγνω ἐν τῇ Γαλλιστὶ ἐκδιδομένῃ ὑπουργικῇ ἐφημερίδι Observateur d' Athènes ἄρθρον τι, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον θεωρεῖ ὡς μὴ σύμφωνον πρός τε τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ πρὸ μικροῦ παρὰ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθέντος νόμου καταστατικοῦ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἕνεκα δὲ τούτου ἐθεώρησεν ὅτι μία τοιαύτη ἔκφρασις ἤθελε φέρει σύγχυσιν μὲν εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐπιστρικῶς, ἐξωτερικῶς δὲ περιπλοκάς. Ὁ κύριος ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπαντήσας ἀπέκρουσε τοὺς φόβους καὶ τὰς ὑποψίας του, διὰ τοῦ ὅτι ὡς πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης οὕτω καὶ ἐν Ἑλλάδι αἱ ὑπουργικαὶ ἐφημερίδες διαιροῦνται εἰς τὸ ἐπίσημον (officiel) καὶ μὴ ἐπίσημον (non officiel) μέρος· εἰς τὸ ἐπίσημον καταχωρίζονται αἱ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες φέρονται ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπουργείου· εἰς δὲ τὸ μὴ ἐπίσημον καταχωρίζονται αἱ ἰδίαι καὶ σκέψεις τοῦ ἐφημεριδογράφου αὐτοῦ, διὰ τὰς ὁποίας αὐτὸς καὶ μόνος εἶναι ὑπεύθυνος. Διὰ τῆς ἐπι-

γήσεως ταύτης πᾶς φόβος ἐλύθη, διότι ἡ ἐσφαλμένη δημοσίευσις δὲν εἶναι τοῦ ὑπουργείου, ἀλλὰ τοῦ ἐκδότου αὐτῆς τῆς ἐφημερίδος. Μετὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ ἐξετάσῃ ἁπλῶς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐφημερίδος ὡς ἰδέαν τοῦ ἐφημεριδογράφου, καθόσον, ὡς εἰς τὴν μετάφρασιν δὲν φαίνεται ταιαύτη ἐξήγησις, ἐννοεῖται ὅτι τοῦτο εἶναι λόγος καὶ ἐξήγησις τοῦ ἐφημεριδογράφου. Ἀρ' οὗ δὲ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς σᾶς εἶπεν ὅ,τι ὁ ἰδιώτης ἐφημεριδογράφος ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ἐπῆλθεν ἡ ἐρώτησις τοῦ κυρίου Μαγγίνα. ἂν τάχα μετενοήσαμεν διὰ τὸν ὁποῖον καθυπεβάλαμεν νόμον διὰ τί δὲν εἰσάγομεν τροπολογίαν αὐτοῦ; Ὄχι δὲν μετενοήσαμεν, ἐννοοῦμεν τὸν νόμον ὅπως τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα αὐτοῦ ἐξηγεῖται εἰς τὸ νομοσχέδιον. Ἡ Κυβέρνησις σᾶς παρουσίασε νομοσχέδιον, εἶναι δὲ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ ὅπως φαίνεται σαφῶς εἰς τὸ κείμενον τοῦ νόμου. Ὅσονδ' ἀφορᾷ τὰ πρακτικὰ τοῦ σώματος, πᾶσα ἐπ' αὐτῶν συζήτησις ἢ ἀμφισβήτησις μετὰ τὴν ἐπικύρωσίν των εἶναι ἄτοπος καὶ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ἐπῆνεγκεν. Ἤκουσα τῶν δύω ὑπουργῶν, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐκείνου τῶν ἐξωτερικῶν, ἐκφρασάντων ἰδέαν ὅλως ἀδιάφορον. Ὁ μὲν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι παραδεδεγμένον ὅπως ἐμφαίνεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, δηλ. κατὰ τὴν ἐξήγησιν καὶ τὰς διασαφήσεις αἵτινες ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν Γερουσιαστῶν, ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἠσπάσθη καὶ ἀσπάζεται τὴν ἰδέαν τοῦ συναδέλφου του Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, ὅτι δηλ. καθῆκον τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι τὸ νὰ μὴ δύναται νὰ ἀρνῆται τὴν προσυπογραφήν του εἰς τὰς πράξεις καὶ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου καὶ μάλιστα τὰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικάς. Ἐν ἄλλοις λόγοις ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἠσπάσθη καὶ ἀσπάζεται καὶ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νόμου τὸ ἐναντίον. καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεων καὶ ἰδεῶν του, αὐτὸς τὸν ὁποῖον ἔφερε ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, καὶ οὐχὶ ὁ ἐφημεριδογράφος, τὸν ὁποῖον ἀπὸ καλοσύνην του πολλὴν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνεδέχθη νὰ μοὶ στείλῃ εἰς τὴν οἰκίαν μου. Δὲν ἔχω δὲ τὴν ἰδέαν τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ὁ Κ. ὑπουργός, ὅτι παντοῦ τῆς Εὐρώπης αἱ ὑπουργικαὶ ἐφημερίδες, δύνανται νὰ διαπραγματεύωνται ἄρθρα πολιτικὰ καὶ ἐξηγήσεις νόμων χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὁ ὑπουργὸς· ἂς μὲ συγχωρήσῃ δὲ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν τῇ

πολιτικῇ του πείρᾳ νὰ τῷ εἴπω, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοῇ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐφημερίδος τὴν ὁποίαν αὐτὸς συντηρεῖ, καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ νὰ καταχωρίζηταί τι. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ταῦλάχιστον γνωρίζω ὅτι εἷς ὑπουργὸς ἐπέπληξε μάλιστα τὸν ἐφημεριδογράφον. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ταῦτα ἔρχονται νὰ κηρύξωσι νόθα τὰ πράκτικά μας· ἂν μετενοήσατε, Κύριοι ὑπουργοί, προπολογήσατε τὸν νόμον. Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν παραπονεῖται διότι δὲν ἔλαβεν ἀφιλικῶς καὶ ἰδίᾳ τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τῶν ἐξηγήσεων τῆς ἐφημερίδος· ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τῷ εἴπω ὅτι καὶ ἰδίᾳ τὸν εἰδοποίησα, καὶ ἐξηγήσεις μεταξὺ ἡμῶν ἔλαβον χώραν, ἀλλὰ δὲν εἶναι καιρὸς νὰ ἐξηγηθῶμεν πλατύτερον, δὲν θέλει ὅμως λείψει ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θέλει ἐλθωμεν εἰς πλατυτέραν ἐξήγησιν. Εὐχαριστοῦμαι ὡς πρὸς τὸ ὅτι δὲν εἰσέρχεται εἰς ἀνάπτυξιν ἐπὶ τῆς κανονικῆς ἢ μὴ κανονικῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας μας, καὶ ἀκούομαι εἰς τὸ ὅτι διαψεύδει τὴν ὑπουργικὴν ἐφημερίδα.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον εἶπεν· Ἐνδέχεται ἄλλοι νὰ ἐννόησαν τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ· ἐγὼ ὅμως, εἴτε διότι δὲν ἔχω τόσην περίνοιαν, εἴτε διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἐξερράσθη, ὅπως ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ, ἂς μὲ συγχωρεθῇ νὰ εἴπω, ὅτι δὲν ἐνόησα διότι δὲν ἀπήντησε σαφῶς πρὸς ἐξήγησιν τοῦ θέματος, ἀλλὰ ἀμυδρῶς καὶ περιπλεγμένως· ἀνέγνωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τὰς δύω γενομένας ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίνα τῶν δύω παραδέχεται οὗτος· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπεν ὅτι ἠσπάσθη καὶ ἀσπάζεται τὴν διασάφησιν τοῦ συναδέλφου του Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν· ἂς μᾶς εἴπῃ καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς τίνα τῶν δύω ἀσπάζεται, καθόσον αἱ δύω διασαφήσεις δηλ. ἡ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ἡ τῶν δύω Γερουσιαρχῶν, εἶναι εἰς διαφωνίαν. Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἠσπάσθη καὶ ἀσπάζεται τὴν διασάφησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, δηλ. δὲν ἀσπάζεται τὴν περιεχομένην εἰς τὸ ἄρθρ. ον τοῦ νομοσχεδίου καὶ παραδεχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὡς καταφαίνεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς· ἂν ὑπολείπηται ἀμφιβολία τις εἰς τοὺς Κ. ὑπουργοὺς, ὅτι ἡ Γερουσία δὲν ἀπεφάσισεν ἐπὶ τῶν διασαφήσεων αὐτῶν, τοὺς παρακαλῶ νὰ ἐκφρασθῶσιν.

Ἐνταῦθα ὁμολογησάντων τῶν ὑπουργῶν ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία τοῖς ὑπολείπεται περὶ τῆς ἀποράσεως τοῦ Σώματος μετὰ

τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν, ὁ Κ. Μαγγίνας ἐξηκολούθησεν· τοῦ λοιποῦ τοὐλάχιστον ἂς μὴ προφασιζῶνται τὴν ἄγνοιαν τῶν πρακτικῶν, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ τοιαύτη ἄγνοια εἶναι ἀσυγχώρητος, δὲν δύναται περὶ πλέον νὰ θεωρηθῇ ὡς δικαιολόγησις πρὸς ἀπαλλαγήν· ἂν ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου δὲν συγχωρεῖται εἰς τὸν ἔσχατον καὶ ἀμαθῆ χωρικόν, οὐδὲ δύναται νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν δικαιοσύνην προφασιζόμενος τὴν ἄγνοιαν αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον εἶναι ἀσυγχώρητος εἰς τοὺς Κ. ὑπουργούς. Τελευτῶν τὸν λόγον μου, ἐμμένω νὰ ἐκφρασθῇ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργός, ποίαν τῶν δύω διατυπώσεων ἀσπάζεται.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἶπεν· ὅταν ἓν νομοσχέδιον εἰσάγηται εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ἐξαγγέλλων ζητεῖ κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐξαγγέσεις, αἱ δὲ ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας τότε καὶ μόνον δίδει ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ἔχουσι σημασίαν· ὅταν ὅμως τὸ νομοσχέδιον ψηφισθῇ καὶ κυρωθὲν δημοσιευθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους, τότε ἡ ἑρμηνεία ἀνήκει εἰς τὸν ἐφαρμόζοντα τὸν νόμον· λέγων ταῦτα δὲν ἐννοῶ ὅτι τὰ νομοθετικὰ Σώματα δὲν δύνανται νὰ ἑρμηνεύσωσι τὸν νόμον· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἑρμηνευτικός τις νόμος, τότε δὲ ἕκαστος ἐπιτετραμμένος τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην· πρὶν ἢ ὅμως ἐπέλθῃ ἑρμηνευτικὸς νόμος, οἱαδήποτε ἑρμηνεῖαι, εἴτε ἀπὸ ὑπουργόν, εἴτε ἀπὸ βουλευτὴν ἢ Γερουσιαστὴν γενόμεναι, δὲν ἔχουσιν ἀξίαν. Ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὴν γενναιότητα νὰ σᾶς παρουσιάσῃ τὸν καταστατικὸν τῆς Συνόδου νόμον, οὔτε μετενόησεν οὔτε μετανοεῖ διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νομοσχεδίου, τοῦ ὁποίου τό τε γράμμα καὶ πνεῦμα εἶναι παρίστατον. Ἡ Κυβέρνησις εἰσέρχθη καὶ δέχεται τὸν νόμον ὁποῖον εἶναι τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα του καὶ ὁποῖον καὶ ἡ Γερουσία τὸν παρεδέχθη, θεωρεῖ δὲ πᾶσαν ἐξήγησιν μετὰ ταῦτα καὶ σήμερον γενομένην ἄκυρον καὶ ἐκτὸς τοῦ πρακειμένου.

Παρελθόντος τότε καὶ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς εἶπε. Κατ' ἐμέ, κύριοι Γερουσιασταί, ἡ σημερινὴ συζήτησις ἦτο περιττὴ καὶ ἰδοὺ πῶς· ἡ συζήτησις αὕτη ἀντικείμενον ἔχει ἄλλην προγενεστέραν συζήτησιν τῆς Γερουσίας· κατ' ἄλλην συζήτησιν ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν σᾶς ἐξήγησεν οἰκοθεν τὸ πνεῦμα τοῦ Ϛ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ καθήκοντος τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Συνόδου, καὶ νὰ προσυπογράφηται εἰς τὰς πράξεις καὶ ἀποράσεις αὐτῆς, μάλιστα τὰς καθαρῶς ἐκκλησιαστικάς· οἱ Γερουσιασταὶ κύριοι Μαγγίνας καὶ

Λόντος εἶπον τότε ὅτι ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος δύναται καὶ νὰ ἀρνῆται τὴν ὑπογραφήν του, ἀλλ' οὔτε καὶ ὑμεῖς ἐν τῇ συνέσει σας δύνασθε νὰ εἰπῆτε πρὸς τὸν ὑπουργὸν ὅτι ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ὑπογραφήν του, οὔτε ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ αὐτήν· ἐγὼ δὲν ἐζήτησα τροπολογίαν εἰς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ νόμου, διότι οὐδὲ προσθήκη οὐδεμία εἰς τὸν νόμον γίνεται, οὐδεμία κεραία, οὐδὲ ἓν ἰῶτα προστέθη. Δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἰδέα ὅτι ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ὑπογραφήν του, ἢ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ· ἂν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου, ὅστις δὲν ἐκυρώθη μὲν εἰσέτι, ἀλλ' ὅσον οὔπω κυροῦται, ρανῇ διςαγμός τις, τότε θὰ ἐπέλθῃ ἑρμηνεία αὐτοῦ ὑπό τε τῶν Βουλῶν καὶ τῆς Γερουσίας. Τὸ κατ' ἐμὲ οὐδεμίαν ἀφορμὴν ἔχω νὰ ἐμμένω εἰς τὴν ἰδέαν μου, διότι καὶ ὁ ἀρμόδιος καιρὸς δὲν εἶναι ἡ σήμερον. Ἂν δὲ ὑπουργική τις ἑρμηνεὶς ἐξηγοῦσα τὸν νόμον λέγῃ, ὅτι ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν προσυπογραφήν του, καὶ ἂν τοῦτο ἤθελεν θεωρηθῇ ἐπιλήψιμον, μετὰ τὴν παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ γενομένην ἐξήγησιν, ὅτι τὸ μέρος τῆς ἐξηγήσεως δὲν εἶναι εἰς τὸ ἐπίσημον τῆς ὑπουργικῆς ἐφημερίδος διὰ τὸ ὁποῖον καὶ μόνον εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ ὑπουργοί, φρονῶ ὅτι πᾶσα περαιτέρω συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι περιττή.

Ἀντικρούων τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε· Δηλώδες τι λόγιον λέγει· «Ἄσκαλε ποῦ ἤξιδασκες καὶ νόμον δὲν ἐφάτεις.» Τοῦτο προσφυέστατα δύναταί τις νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ὅστις ἐθεώρησε καὶ θεωρεῖ περιττὴν τὴν ἐπὶ τοῦ Ϛ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, διότι οὐδεμία προσετέθη ἢ τροπολογία ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἔχει οὕτως, τίς ἀνάγκη διασαφήσεως ὑπῆρχε; συζητουμένου ἐν τῇ Γερουσίᾳ τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς συνόδου, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς ἀπρόκλητος ἤθελησε νὰ δώσῃ διασαφήσεις, ἂν καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τσαβέλας παρετήρησεν ὅτι οὐδεὶς ζητεῖ διασάφησιν, ὅτι ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν προσυπογραφήν του κτλ. ἡμεῖς δὲ ἀντιτάττοντες εἴπαμεν ὅτι δύναται ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος νὰ ἀρνῆται τὴν ὑπογραφήν του, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄρθρον λέγον παρακατιών, «πᾶσα πρᾶξις τῆς συνόδου μὴ φέρουσα τὴν προσυπογραφὴν τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἄκυρος.» καὶ τὴν διασάφησίν μας ταύτην ἡ Γερουσία παρεδέξατο· ἤδη ὁ Κ. ἐπὶ

τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς λέγει ὅτι ἠσπάσθη καὶ ἀσπάζεται ὄχι τὴν διατύπωσιν τὴν ὁποίαν παρεδέχθη ἡ Γερουσία, ἀλλὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ συναδέλφου του Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον παραδέχεται καὶ ἐννοεῖ τό τε γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ 6 ἄρθρου ὅπως καὶ ἡ Γερουσία παρεδέχθη τοῦτο καὶ ἐννοεῖ, οὐδεὶς δὲ ἄλλος ἀνήρεσε τοῦτο κατόπιν, ὅλα τὰ λεχθέντα θεωρῶ περιττά, προαληθέντα οὐχὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἐσφαλμένης διασαφήσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ ἐκείνου τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν.

Καὶ πάλιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Λόντος εἶπε· μετὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ δὲν ἤλπιζα νὰ ἴδω τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸν θέτοντα εἰς ἀμφιβολίαν τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ὁ πρωθυπουργός, ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, καὶ ὁ τῶν οἰκονομικῶν, ἂν καὶ δὲν ἐξηγοῦνται, φαίνονται ὅμως ὅτι πρεσβεύουσιν (λέγω δὲ περὶ τῶν τριῶν τούτων διότι ὁ μὲν Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶναι ἔξω τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων, ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀγρὸν ἠγόρασιν) ἀρχὰς ὅλως ἀντιρατικὰς πρὸς τὰς ἰδικάς του, καὶ τοι μὴ ἀναιρουμένας ὑπὸ οὐδενὸς ἄλλου τῶν συναδέλφων του· πολὺ δὲ περισσότερον δὲν ἤλπιζον νὰ ἀκούσω τῶν ὑπουργῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν λέγοντα, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἔχῃ μίαν ἰδέαν ὁποιανδήποτε, διότι ἂν ἡ ἰδέα αὕτη δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ λοιποῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου δὲν πρέπει νὰ ἐκτίθηται ἐντὸς τῶν βουλευτικῶν περιβόλων· ὅσας διαφωνίας περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους οἱ ὑπουργοὶ ἔχουσι πρέπει νὰ μὴ ἐκτείνωνται πέραν τῶν ὑπουργικῶν διαβουλίων, εἰς περίστασιν δὲ καθ' ἣν ὑπάρχει μεταξὺ των διαφωνία καὶ ἀμφισβήτησις, οἱ μειοψηφοῦντες ἢ πρέπει νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τοὺς πλειονοψηφοῦντας, ἢ πρέπει νὰ ἀποσύρωνται, ἄλλως ἡ καὶ ἐντὸς τῶν βουλευτικῶν περιβόλων διαφωνία των ἐκτὸς τοῦ ὅτι παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν Κυβερνητικὴν μηχανικὴν, περὶ πλέον καθιστᾷ τὴν Κυβέρνησιν ἐξωτερικῶς μὲν μὴ σεβαστὴν, ἐσωτερικῶς δὲ ἀσθενῆ καὶ διηρημένην. Καταλύων τὸν λόγον ζητῶ ὥστε ἡ παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργοῦ γενομένη ἑρμηνεία τοῦ νόμου νὰ θεωρηθῇ ὡς μηδὲν ἀπέναντι τῆς διασαφήσεως τῆς παραδεχθείσης ὑπὸ τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐνταῦθα τῶν ΚΚ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ὑπουργῶν παρατηρησάντων ὅτι δὲν ἦλθον σήμερον νὰ ἑρμηνεύσωσι τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἐννοοῦσι κατὰ τὸ ἀρκετὰ σαφὲς γράμμα καὶ πνεῦμα αὐτοῦ, ὁ μὲν Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν ὅτι δὲν ἤλπιζε νὰ ἀπαντήσῃ τοιαύτην διαγωγὴν καὶ διαφωνίαν μεταξὺ τῶν ὑπουργῶν περὶ νόμου πρὸ μικροῦ μάλιστα συζητηθέντος, ὁποίαν μάλις οἱ δικηγόροι διὰ ὁρισμάτων καὶ στρεψοδικιῶν ὑπερασπιζόμενοι ἐπ' αὐτοφώρῳ κακούργους δεικνύουσι, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς ἀπορυγὴν μάλιστα τῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου διεγερθησομένων ἀμφισβητήσεων, προύκάλεσε ῥητῶς τοὺς κυρίους ὑπουργούς, λέγοντας, ὅτι εἶναι σύμφωνοι ἤδη πρὸς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τοῦ νόμου, καὶ ὅτι, ἂν ἔλθῃ καιρὸς ἀμφιβολίας ἀργότερον, τότε θέλουσι λύσει τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην δι' ἑρμηνευτικοῦ νόμου, νὰ ἐκφραθῶσι περὶ τοῦ πῶς θεωροῦσι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ τίνα τῶν δύω διασαφήσεων παραδέχονται, καθότι ἐκ τῶν ἀγορεύσεων τῶν ὑπουργῶν προλέγει ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ὁ νόμος οὗτος θέλει λάβει κακὴν ἐφαρμογὴν εἰς χεῖρας των. Ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας ἀγορεύσεις τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν φαίνεται ὅτι οἱ δύω ὑπουργοί, ὁ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ὁ τῶν ἐξωτερικῶν, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας, ἀποσύρουσι τὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 ἐξηγήσεις των, καὶ θεωροῦσι καὶ παραδέχονται τὸ ἄρθρον τοῦτο κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Γερουσίας γενομένην ἐξήγησιν, διὰ τοῦτο θεωρεῖ περιττὴν πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν· ἀλλ' οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἀπήντησαν ὅτι θεωροῦσι τὸ νομοσχέδιον ὡς νόμον ψηφισθέντα, καὶ ὡς τοιοῦτον θέλουσι τὸν σεβασθῆ καὶ τὸν ἐννοεῖ ὅπως σαφῶς ἐκφράζεται τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ὁ Γερουσιαστὴς ἀπεκρίθη κατὰ συνέπειαν τῆς τελευταίας ὁμιλίας τοῦ Κ. Λόντου, ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν προλαβοῦσαν ἀπόφασιν της γενομένην ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 12 τρέχοντος μηνός, καὶ δὲν παραδέχεται τὰς διασαφήσεις τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐξωτερικῶν.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν ἑτέρου ζητήματος ἤτοι τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Β. Γ. Μάτζικα, λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς.

Προσκαλούμενος κύριοι νὰ δώσω πληροφορίας εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται ὑπόθεσις τις ἐκκρεμὴς Μάτζικά τινος καλουμένου περὶ ἐνοικιάσεως μοναστηριακῶν τινων κτημάτων ἐν Βλαχίᾳ, παρατηρῶ ἐκ προοιμίων ὅτι τοιαῦται πληροφορίαι κατὰ τὸ

ἔτος 1848 ἐζητήθησαν καὶ ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς, καὶ ἀγνοῶ ἂν ἐδόθησαν· ἔχει δὲ ἡ ὑπόθεσις αὕτη οὕτω· Μάτζικάς τις καλούμενος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐθνικότης, περὶ ἧς ἐζητήθησαν πληροφορίαι, εἶναι ἀμφίβολος, μεταβὰς κατὰ τὸ ἔτος 1836 εἰς Ἰωάννινα ἐνοικίασεν ἀπὸ τὸν ἁγίων Ἰωαννίνων μοναστηριακά τινα κτήματα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Βλαχίαν διὰ νὰ λάβῃ τὰ ἐνοικιασθέντα εἰς τὴν κατοχήν του· ἀλλ' ἡ Βλαχικὴ Κυβέρνησις δὲν ἀναγνώρισε τὴν ἐνοικίασιν ταύτην ὡς ἔγκυρον. Πρῶτος ὁ ἡγεμὼν Γκίκας καὶ ἔπειτα ὁ διάδοχος αὐτοῦ διϊσχυρίσθησαν, ὅτι ἡ ἐνοικίασις αὕτη εἶναι ἄκυρος ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τοὺς ἐγχωρίους νόμους, κατὰ τοὺς ὁποίους τὸ συμβόλαιον ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ ἐν Βλαχίᾳ· τοῦτο εἶναι καὶ ἀποδεικνύεται ὡς βέβαιον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἰδίου, εἰς ἣν ἀναφέρει, ὅτι ἐνοικίασε μέ τινα ἄλλον Ἰόνιον ὑπήκοον ἕτερον ὅμοιον κτῆμα, καὶ ὅτι ἡ ἐνοικίασις αὐτὴ δὲν ἀναγνωρίσθη ἐκ μέρους τῆς Βλαχικῆς ἐξουσίας μὲ ὅλας τὰς ἐνεργείας καὶ προσπαθείας τῶν Ἄγγλων προξένων, διότι ἡ ἐνοικίασις τῶν ἀκινήτων πρέπει νὰ γίνηται πάντοτε κατὰ τοὺς ἐγχωρίους νόμους· κατὰ συνέπειαν τούτου τὸ ὑπουργεῖον μὴ δυνάμενον νὰ πράξῃ τι ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, μὴ βασιζομένης εἰς τὸ δίκαιον, διέταξεν ἐκτοτε τὸν ἀρμόδιον πρόξενον νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν εἰρημένον Μάτζικαν ὅτι ἡ αἴτησίς του εἶναι ἄδικος. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρίσκετο πρὸ τριῶν χρόνων ἡ προκειμένη ὑπόθεσις· μετὰ παρέλευσιν δὲ τοσούτου χρόνου ἀναφέρεται αὖθις αὐτὸς οὗτος ὁ Μάτζικας περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως κατηγορῶν διὰ τῆς νέας ἀναφορᾶς του τοὺς πάντας. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τῆς νέας ταύτης αἰτήσεώς του ἀδυνατεῖ· καὶ δὲν ἔχει νὰ πράξῃ τι περισσότερον ἀφ' ὅ, τι ἐπράχθη.

Ἐπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔπραξε ὅ, τι ἔπρεπε νὰ πράξῃ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεώς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Μάτζικα.

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΙΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 2 Ἰουλίου 1852, ἡμέρα Τετάρτη.

Ἀναγνωσθέντος ... σιαστῶν παρόντων 31 μελῶν, ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν Τ. Μαϊγίνας, καλυπτομένου τοῦ προέδρου, κηρύττει ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα καὶ διορθωθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προβουλεύματος περὶ ἐκλογῆς βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνῳκισμένων Κρητῶν, ἔχουσα οὕτως·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ προβούλευμα τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων περὶ ἐκλογῆς βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνῳκισμένων Κρητῶν, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τούτου πρακτικὰ αὐτῆς, καὶ διεξελθοῦσα μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως τῆς Γ'. Σεπτεμβρίου, καὶ τὸν περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν Νόμον, παρατήρησεν, ὅτι τὸ προκείμενον προβούλευμα ἀντιβαίνει προφανῶς πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀποφάσεις τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ἰσχύϊ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν Νόμου. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ ῥηθὲν προβούλευμα ἀντὶ νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἐνομίζετο, ὑπὸ τῶν Κρητῶν ὡς εὐεργέτημα, καὶ νὰ γενῇ μετ' εὐγνωμοσύνης παραδεκτὸν ὑπ' αὐτῶν, ἀπ' ἐναντίας ἀποκρούεται διὰ τῆς δοθείσης πρὸς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα διαμαρτυρήσεως τῶν ἐν Ἀθήναις Κρητῶν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπή σας μὴ δυνηθεῖσα νὰ σχηματίσῃ πεποίθησιν ὑπὲρ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προβουλεύματος, ἀπέχει τοῦ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουνίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Δρόσος Μαναΐλας, Γεώρ. Ψύλλας, Δημ. Χατζίσκος, Χατζῆ Χρῆστος.

Ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, τὸ δὲ Σάββατον νὰ γένῃ ἡ ἐπὶ τοῦ προβουλεύματος συζήτησις, ἡμέραν, καθ' ἣν θέλουσιν ἀπὸ τοῦδε εἰδοποιηθῇ οἱ Κ.

ὑπουργοὶ ἵνα παρουσιασθέντες δώσωσι τὰς ὑπολειπομένας πληροφορίας ἀπὸ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν. συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδ...

Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰ. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 7 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα προκειμένου νὰ ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κλπ. τὸ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων νομοσχέδιον, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς.

Ἐπειδὴ θεωρῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προχωροῦντα πρὸς τὴν ἔδραν τοῦ προεδρείου καὶ ἕτοιμον ὄντα νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀνὰ χεῖράς του, νομίζω, ἐκκλησιαστικοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπισκόπων καὶ ἐπισκοπῶν, ἂς μὲ συγχωρηθῇ, πρὶν ἡ προχωρήσῃ ἡ ἀνάγνωσις αὐτοῦ, νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανονισμοῦ, διότι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τούτου πρέπει νὰ ἔλθῃ τὸ Σῶμα εἰς ἀπόφασίν τινα.

Ἐὰν πρόκηται νὰ περιορισθῇ τὸ ἔργον εἰς τὴν ἁπλῆν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ νὰ ἀρεθῶσι τὰ περαιτέρω, τότε παραιτοῦμαι τοῦ νὰ εἰπω τι, ἀλλ' ἐὰν πρόκειται μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν νὰ ἔλθῃ τὸ Σῶμα σήμερον εἰς οἱανδήποτε ἀπόφασιν, προλαμβάνω νὰ εἰπω ὅτι ὁ κανονισμὸς δὲν διετηρήθη ποσῶς ἡ παρεδιάσθη εἰς τὴν συγκάλεσιν τῆς παρούσης συνεδριάσεως· ὑποστηρίζει τὴν πρότασίν μου ταύτην ἡ ἀκόλουθος ἐξήγησις.

Διὰ προσκλήσεως τοῦ ἀντιπροέδρου Κ. Μαγγίνα συνεκλέσθησαν ἅπαντες οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἀπὸ τὴν χθὲς εἰς συνεδρίασιν ἐλθόντες ἐνταῦθα σήμερον καὶ μαθόντες ὅτι κατὰ παραγγελίαν τοῦ Κ. προέδρου, συνεδρίασις δὲν γίνεται, διότι ἀντικείμενον αὐτῆς δὲν τῷ ἐγνωστοποιήθη ἢ δὲν ὑπάρχει, οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἤρξαντο ν' ἀναχωρῶσι, καί τινες μάλιστα ὡς

καὶ αὐτὸς ὁ προσκαλέσας τὰ μέλη εἰς συνεδρίασιν Κ. ἀντιπρόεδρος ἀνεχώρησαν, περὶ τὴν ὥραν δεκάτην· κατὰ δὲ τὴν ἑνδεκάτην λίαν κατεσπευσμένως καὶ διὰ τῶν κλητήρων συνεκαλέσθησαν αὖθις οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ εἰς συνεδρίασιν τὴν παροῦσαν εἰς τὴν ὁποίαν πολλοὶ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσελθόντες ἐνταῦθα συνεπείᾳ τῆς πρώτης προσκλήσεως, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραγγελίας τοῦ Κ. προέδρου, δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη παρόντες, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν θέλουσι λαβεῖ μέρος εἰς ἣν ἤθελεν ἐλθεῖ ἀπόφασιν ἡ Γερουσία ἐπὶ τοῦ σπουδαίου καὶ ὑψηλοῦ τούτου νομοσχεδίου περὶ οὗ πρόκειται.

Ἐπειδὴ λοιπὸν εἰς τὴν σημερινὴν συγκάλεσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρεβιάσθη ὁ κανονισμὸς καὶ συνέβη μεγίστη ἀταξία, φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔλθωμεν εἰς καμμίαν ἀπόφασιν, διότι δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκλείσωμεν τῆς ψηφορορίας τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς ἐκείνους οἵτινες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τοῦ Κ. προέδρου γνωστοποιήσαντος τὴν μὴ συγκρότησιν τῆς παρούσης συνεδριάσεως, καθόσον μία ψῆφος ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται λίαν ὑψηλοῦ ἀντικειμένου, καθίσταται καὶ εἶναι σπουδαία, ὡς δυναμένη νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα διάφορα, καὶ εἰς Γερουσιαστὴς δύναται νὰ φωτίσῃ τὸ Σῶμα ὡς πρὸς τὴν γνώμην ἣν πρέπει νὰ ἐκφράσῃ περὶ τε τοῦ τρόπου τῆς συζητήσεως καὶ τῶν προκαταρκτικῶν αὐτῆς ἐργασιῶν· προτείνω ὅθεν ὅτι πρέπει νὰ περιορίσωμεν σήμερον τὰς ἐργασίας μας εἰς τὴν ἁπλῆν ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου, χωρὶς νὰ προχωρήσωμεν εἰς καμμίαν ἀπόφασιν.

Συμφωνῶ πληρέστατα μὲ τὸν προαγορεύσαντα, ἐπέρερεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀταξίαν ἥτις συνέβη εἰς τὴν σημερινὴν συγκάλεσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, καὶ ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἡ ἀπουσία Γερουσιαστοῦ τινος ἀναχωρήσαντος, ὡς προεξετέθη, πρέπει νὰ θεωρηθῇ σπουδαία, διότι προκειμένου τοσοῦτον σοβαροῦ ἀντικειμένου, μία ψῆφος δύναται νὰ ἐχῃ διάφορα ἀποτελέσματα καὶ εἰς Γερουσιαστὴς δύναται νὰ φέρῃ διάφορον ἑρμηνείαν ἢ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου. Δὲν συμμερίζομαι ὅμως τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ Γερουσία δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς μίαν ἄτακτον ἀπόφασιν, διότι οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ δὲν δύνανται οὐδ' ἔχουσι καθῆκον νὰ ἐκβιάσωσιν αὐτὴν εἰς μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν.

Παρατηρήσαντος ἐνταῦθα τοῦ πρώτων ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ ὅτι ἡ τοσοῦτον κατεσπευσμένη καὶ ἄτακτος συγκάλεσις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν θέλει ἔχει ἀναμφιβόλως ὡς ἄμεσον συνέπειαν καὶ μίαν ἐπίσης ἄτακτον ἀπόφασιν ζητηθησομένην

τυχὸν ἐκ μέρους τῶν ἐπισπευσάντων τὴν συγκάλεσιν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ἐπειδὴ ἤκουσα τὴν λέξιν ἀταξία εἰς τὰς ἀγορεύσεις ἀμροτέρων τῶν προλαλησάντων Κ. Γερουσιαστῶν, διὰ τοῦτο ἔρχομαι νὰ ἀποδείξω ὅτι οὐδεμία ἀταξία συνέβη εἰς τὴν συγκάλεσιν, ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ ἔλαβεν ἴσως χώραν ἀπρόοπτός τις περίστασις. Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεσυνεδριάσει τῆς Γερουσίας τῆς 28 λήξαντος Ἰουνίου ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἀκόλουθος συνεδρίασις κατὰ τὸ παρελθὸν Σάββατον· κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην συνελθόντων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, τῶν δὲ ΚΚ. ὑπουργῶν εὑρισκομένων εἰς σπουδαίαν συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ, ἀνεβλήθη αὕθις δι' ἰδιαιτέρας συνεννοήσεως ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν σήμερον. Ἐπομένως ἐγὼ ὡς ἀντιπροεδρεύων ἀπέστειλον χθὲς ἕνα τῶν κλητήρων νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ἀρχικλητῆρα ὅπως συγκαλέσῃ εἰς συνεδρίασιν τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, καὶ εἰδοποίησα ἰδὼν ἐκ περιστάσεως τὸν Κ. πρωθυπουργὸν περὶ τούτου· ἀλλ' ὁ κλητὴρ μὴ εὑρὼν τὸν ἀρχικλητῆρα εὑρισκόμενον εἰς τὸ δικαστήριον ἕνεκα μαρτυρίας τινός, ἐνῷ εἰδοποίησε περὶ τούτου τὸν υἱόν του, προσεκάλεσε ταυτοχρόνως μετὰ τινων ἄλλων ἐκ τῶν κλητήρων τινὰς ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν· συνελθόντες σήμερον καὶ εἰδοποιηθέντες διὰ παραγγελίας τοῦ Κ. προέδρου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντικείμενον συνεδριάσεως, διότι τοιοῦτον δὲν τῷ ἐγνωστοποιήθη, διελύθημεν καὶ ἀπήλθομεν τινὲς ὁμοῦ εἰς τὰ ἴδια. Μετ' ὀλίγον ἐγὼ εἰδοποιηθεὶς ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ συνεδρίασις ἦλθον ἐνταῦθα καὶ εἰδοποίησα τὸν Κ. πρόεδρον περὶ τούτου διὰ νὰ ἔλθῃ ὡς καὶ ἦλθεν, ἢ νὰ μὲ ἀναγγείλῃ ὅτι κωλύεται, διότι ἄνευ τοιαύτης εἰδοποιήσεως δὲν ἠδυνάμην νὰ συγκαλέσω συνεδρίασιν.

Ἐξ ὅλων ὅθεν τούτων συνάγεται ὅτι οὐδεμία ἀταξία ἔλαβεν χώραν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀνεγνώσθη καὶ ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως δὲν δύναται εἰμὴ νὰ προχωρήσῃ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ νομοσχεδίου· διὰ δὲ τὰ περαιτέρω, περὶ ὧν ἀνέφερον οἱ πρὸς ἐμοῦ ὁμιλήσαντες ΚΚ. Γερουσιασταί, δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Γερουσία.

Μετὰ τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἡ Γερουσία παρεδέχθη ὅτι πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ τὸ περὶ οὗ πρόκειται περὶ ἐπισκόπων καὶ ἐπισκοπῶν νομοσχέδιον· ἐπομένως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν παρελθὼν ἀνέγνω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν, κύριοι! τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθὲν ἤδη περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων τοῦ Κράτους νομοσχέδιον.

Ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας Ὑμῶν μελέτης ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου θέλετε κατανοήσει τὸ ἀκραιρνὲς καὶ καθαρὸν θρησκευτικὸν αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ὡδήγησε τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας, πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, καὶ πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀνωτάτου κλήρου.

Τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου τούτου πεπεισμένη ἡ κυβέρνησις, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀναγνωρίζετε, δὲν ἀμφιβάλλει, ὅτι θέλετε προθυμοποιηθῇ νὰ ἐπιψηφίσητε αὐτὸν τὸ ταχύτερον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργὸς
ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΝΟΜΟΣ

Περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τοὺς Ἐπισκόπους τελοῦντος Κλήρου.

ΟΘΩΝ κλπ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν.

ΤΜΗΜΑ Α.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἐπισκοπῶν καὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. Α. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἐπισκοπῶν προσδιορίζεται εἰς *εἰκοσιτέσσαρας*.

Ἄρθρ. Β'. Αἱ Ἐπισκοπαὶ εἰσὶν αἱ ἑξῆς·

Α'. Ἐν τῷ νομῷ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας *δύω*·

α') Ἡ Ἐπισκοπὴ Ἀθηνῶν, περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Ἀττικῆς, Μεγαρίδος καὶ Αἰγίνης.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, περιλαμβάνουσα τὰς ὁμωνύμους ἐπαρχίας.

Β'. Ἐν τῷ νομῷ Εὐβοίας *δύω*.

α') Ἡ Ἐπισκοπὴ Χαλκίδος, περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Χαλκίδος καὶ Ξηροχωρίου, μὲ τὰς νήσους Σκίαθον, Σκόπελον καὶ Ἀλώνησον.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Καρυστίας, περιλαμβάνουσα τὴν ὁμώνυμον ἐπαρχίαν καὶ τὴν νῆσον Σκῦρον.

Γ'. Ἐν τῷ νομῷ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος *δύω*.

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Φθιώτιδος, περιέχουσα τας ἐπαρχίας Φθιώτιδος καὶ Λοκρίδος.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Φωκίδος, περιέχουσα τὰς ἐπαρχίας Παρνασσίδος καὶ Δωρίδος.

Δ'. Ἐν τῷ νομῷ Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας *δύω*.

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, περιέχουσα τὰς ἐπαρχίας Μεσολογγίου, Τριχωνίας, Βονίτσης, Ξηρομέρου καὶ Βάλτου.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας, περιέχουσα τὰς ὁμωνύμους ἐπαρχίας.

Ε. Ἐν τῷ νομῷ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας *τρεῖς*.

α) Ἡ ἐπισκοπὴ Ἀργολίδος, περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Ναυπλίας καὶ Ἄργους.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Κορινθίας, συγκειμένη ἐκ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας.

γ') Ἡ Ἐπισκοπὴ Ὕδρας καὶ Πετσῶν, περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Ὕδρας, Πετσῶν, Ἐρμιονίδος καὶ Τροιζηνίας.

Ϛ'. Ἐν τῷ νομῷ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος *δύω*.

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Πατρῶν καὶ Ἠλείας, περιέχουσα τὰς ὁμωνύμους ἐπαρχίας

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, περιέχουσα τὰς ὁμωνύμους ἐπαρχίας.

Ζ'. Ἐν τῷ νομῷ Ἀρκαδίας *δύω*.

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, συγκειμένη ἐκ τῶν ὁμωνύμων ἐπαρχιῶν.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, συγκειμένη ἐκ τῶν ὁμωνύμων ἐπαρχιῶν.

Η. Ἐν τῷ νομῷ Μεσσηνίας *δύω*.

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Μεσσηνίας, συγκειμένη ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Μεσσήνης, Καλαμῶν καὶ Πυλίας·

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας, συγκειμένη ἐκ τῶν ὁμωνύμων ἐπαρχιῶν.

Θ'. Ἐν τῷ νομῷ Λακωνίας *τρεῖς*·

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Λακεδαίμονος καὶ Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Γυθείου, συγκειμένη ἐκ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας.

γ') Ἡ Ἐπισκοπὴ Οἰτύλου, συγκειμένη ἐκ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας.

Ι'. Ἐν τῷ νομῷ Κυκλάδων *τέσσαρες*·

α) Ἡ Ἐπισκοπὴ Σύρου καὶ Τήνου, περιέχουσα τὰς ἐπαρχίας Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου.

β') Ἡ Ἐπισκοπὴ Ἄνδρου καὶ Κέας, περιέχουσα τὰς ὁμωνύμους ἐπαρχίας.

γ') Ἡ Ἐπισκοπὴ Νάξου, συγκειμένη ἐκ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας.

δ') Ἡ Ἐπισκοπὴ Θήρας, συγκειμένη ἐκ τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας.

Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος θέλει προσδιορισθῆ ἡ ἕδρα ἑκάστης Ἐπισκοπῆς, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Ἄρθρ. Γ'. Ἑκάστη Ἐπισκοπὴ ἔχει ἴδιον Ἐπίσκοπον.

Ὅσάκις ἐπέλθῃ ἀνάγκη νὰ χειροτονηθῇ Ἐπίσκοπος, ψηφίζονται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τρεῖς ἐκ τῶν κληρικῶν, πολιτῶν Ἑλλήνων, τῶν ἐχόντων ὀρθῶς καὶ ὑγιεῖς περὶ τὴν πίστιν, καὶ διακεκριμένων ἐπὶ συνέσει, καὶ βίῳ ἀνεπιλήπτῳ καὶ παιδείᾳ ἐκκλησιαστικῇ.

Τῶν οὕτω ψηφισθέντων τριῶν τὰ ὀνόματα ὑποβάλλονται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὸν Βασιλέα διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν· ὁ δὲ Βασιλεὺς φέρει τὴν ἐγκρισίν του ἐπὶ τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν.

Ἡ ἔγκρισις τοῦ Βασιλέως ἀνακοινοῦται εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, καὶ παρ' αὐτῆς τελοῦνται τότε ἐπὶ τὸν ἐκλεχθέντα τὰ νενομισμένα ἐκκλησιαστικῶς, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Πέμπεται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸ μηνύμα πρὸς τὸν ἐκλεχθέντα, καὶ οὗτος δίδει ἐνώπιον αὐτῆς τὸν περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς Ἐπισκοπῆς, ἐν ᾗ χειροτονηθήσεται Ἐπίσκοπος, διαβεβαίωσιν αὐτοῦ, ἔχουσαν οὕτως.

« Ἐπειδὴ διὰ τῆς ψήφου τῶν θεόθεν ὁδηγηθέντων ἁγίων Ἀρχιερέων, τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐψηφίσθην ὁ ἐλάχιστος ἐγώ, ὡς ἄξιος τοῦ ὑψηλοῦ καὶ θείου λειτουργήματος τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅπως καταστα θῶ Μητροπολίτης (Ἀρχιεπίσκοπος ἢ Ἐπίσκοπος) τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως (Ἀρχιεπισκοπῆς ἢ Ἐπισκοπῆς) Ν. . . . . καὶ ἔτυχον τῆς τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως ἡμῶν ἐγκρίσεως, πείθομαι τῷ θείῳ βουλήματι, καὶ δέχομαι τὴν ποιμαντορίαν τῆς Μητροπόλεως (Ἀρχιεπισκοπῆς ἢ Ἐπισκοπῆς) ταύτης, διαβεβαίων διατηρῆσαι ἀκραιφνῶς τὰ ἱερὰ καθήκοντα τῆς ἐς ἀναδέ-

χομαι ἱεραρχίας, καὶ ποιμᾶναι θεοφιλῶς τὸ λογικὸν ποίμνιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν εἰς νομὰς σωτηρίους τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος, καὶ διαμεῖναι πιστὸς εἰς τὸν φιλόχριστον ἡμῶν Βασιλέα καὶ Κυριάρχην, καὶ ἀκατάγνωστος διὰ τῆς θείας χάριτος εἰς πάντα τὰ Ἀρχιερατικὰ καθήκοντα. »

Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη τοῦ ὑποψηφίου, γεγραμμένη ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι τῶν ὑπομνημάτων, ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἰδίου· ἑπομένως προχειρίζεται κατὰ τὰς κανονικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις Ἐπίσκοπος τῆς ἧς ἔλαχεν Ἐπισκοπῆς· μετὰ δὲ τὴν χειροτονίαν ἐπικυροῦται καὶ διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ὅπως ἀναγνωρίζηται τοιοῦτος παρὰ τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἀρχῶν. Πρὶν ἢ ἀναλάβῃ δὲ τὰ Ἀρχιερατικὰ καθήκοντά του, διαβεβαιοῖ τὴν πίστιν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως διὰ τῆς ἑξῆς προσφωνήσεως.

« Μεγαλειότατε Βασιλεῦ! Διαβεβαιῶ ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ » μου, ὅτι ἀείποτε διατελῶν πιστὸς εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγα» λειότητα, τὸν Βασιλέα καὶ Κυριάρχην μου, καὶ εὐπειθὴς εἰς » τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Βασιλείου, καταβαλῶ » πᾶσαν σπουδὴν σὺν πάσῃ δυνάμει, ἵνα ἐκπληρῶ τῇ θείᾳ » χάριτι πάντα τὰ Ἀρχιερατικὰ καθήκοντα τῆς πνευματικῆς » ποιμαντορίας τοῦ κατὰ τὴν κληρωθεῖσάν μοι Ἐπισκοπὴν πιστο» τάτου Σοι λαοῦ· καὶ μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τῆς διαβεβαι» ώσεως ταύτης αὐτὸν τὸν Ὕψιστον Θεόν, ὃς δώῃ τῇ Ὑμετέρᾳ » Μεγαλειότητι ζωὴν πολυχρόνιον ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ, διατηρεῖν δὲ » τὴν Ὑμετέραν Βασιλείαν ἀδιάσειστον, εὐδαιμονοῦσαν, αὐξά» νουσαν καὶ κρατυνομένην εἰς αἰῶνας αἰώνων ».

Ἡ διαβεβαίωσις αὕτη, ἔγγραφος καὶ ὑπογεγραμμένη παρ' αὐτοῦ, τηρεῖται εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἄρθρ. Δ'. Ἐπίσκοπος, κανονικῶς χειροτονηθείς, δὲν ἀποβάλλεται τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ, εἰμὴ ὅταν οἰκειοθελῶς παραιτηθῇ, ἢ ἐπὶ μόνῳ ἐγκλήματι ἐπάγοντι καθαίρεσιν.

Μετάθεσις Ἐπισκόπου γίνεται μόνον, ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, μετὰ γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τηρουμένων τῶν κανόνων ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ παρὰ πάσαις ταῖς λοιπαῖς ὁμοδόξοις τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις.

Ἄρθρ. Ε'. Ἐν ἀποδιώσει Ἐπισκόπου, οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἐπισκοπῆς φροντίζουσι τῇ συμπράξει τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς διατηρήσεως καὶ ἐξασφαλίσεως τῶν ἀρχείων καὶ τῶν ἄλλων τῆς Ἐπισκοπῆς πραγμάτων, μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ διαδεξομένου αὐτόν. Ἡ δὲ Κυβέρνησις, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς

Ἱερᾶς Συνόδου, διορίζει ἐκ τούτων ἐπισκοπικὴν Ἐπιτροπὴν, πρὸς διεξαγωγὴν τῶν πνευματικῶν ὑποθέσεων τῆς χηρευούσης Ἐπισκοπῆς, ἕως οὗ ἐγκατασταθῇ ὁ ταύτης κανονικὸς Ἐπίσκοπος.

Ἄρθρ. Τ'. Ἐὰν ἐπίσκοπος, ἕνεκα φυσικῆς τινος αἰτίας, καταστα θῇ ἀνίκανος πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἀντικαθίσταται, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, δι' ἑτέρου κατὰ τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις Γ'. καὶ Δ'. ὁριζόμενα. Εἰς δὲ τὸν εἰς ἀνικανότητα περιστάντα χορηγεῖται περιβλήτρις διακοσίων δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Ἄρθρ. Ζ'. Ἅπαντες οἱ ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἐπίσκοποι διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ὑπερτάτην ἐφορείαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ἀναφέρονται πρὸς αὐτὴν ὡς ἀνωτάτην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν περὶ ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, ἀναγομένων εἰς τὰ πνευματικὰ αὐτῶν καθήκοντα, καὶ ἐκτελοῦσι τὰς ἀποφάσεις καὶ διαταγὰς αὐτῆς.

Ἄρθρ. Η'. Ὁ ἐπίσκοπος εἶναι ἡ πνευματικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ τῆς κληρωθείσης αὐτῷ Ἐπισκοπῆς.

Ἐνεργεῖ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ Ἐπισκοπῇ τὰ παρὰ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων ἐπιβαλλόμενα αὐτῷ καθήκοντα, διατηρῶν ἀπαρεγκλίτως τὰ θεῖα δόγματα, καὶ ἐπιτελῶν ἀκριβῶς τὰ μυστήρια· καὶ φυλάσσων τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν ἀκριβῆ τούτων διατήρησιν καὶ παρὰ τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ποιμαντορίαν διατελούντων· προσέχει εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν πάσης ἱεροτελεστίας, εἰς τὴν τακτικὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινωσκομένων καὶ ψαλλομένων ἀκολουθιῶν, εἰς τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς ἁγίας εἰκόνας, εἰς τὰ ἱερὰ σκεύη, ἅμφια καὶ πάντα τὰ εἰς τὴν θείαν λατρείαν ἀναγόμενα. Ὡσαύτως προσέχει εἰς τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῶν ἱερῶν Μοναστηρίων, καὶ εἰς τὴν κατὰ τοὺς μοναστικοὺς ὅρους διαγωγὴν τῶν ἐν αὐτοῖς μοναζόντων, πρὸς δὲ καὶ εἰς τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἐν αὐτοῖς ναῶν. Ἔχει σφραγῖδα ἰδίαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἐγκεχαραγμένον τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, κύκλῳ δὲ τὰ γνωριστικὰ τῆς θέσεως αὐτοῦ γράμματα. Περὶ πάσης δὲ πράξεως αὐτοῦ, ἀντιβαινούσης εἰς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐν γένει εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ὑπόκειται εἰς εὐθύνην, καὶ δίδει λόγον ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρ. Θ'. Ὁ Ἐπίσκοπος, κατὰ τὸ ἐπισκοπικὸν αὐτοῦ καθῆκον, ἐπιτηρεῖ τὸν ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν αὐτοῦ Κλῆρον κατά τε τὸ πολίτευμα καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του. Ἐπαγρυπνεῖ

εἰς τὰ πρὸς βελτίωσιν, πρὸς εὐκοσμίαν καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ ὑπ' αὐτὸν Κλήρου συντείνοντα.

Δικάζει μετὰ τεσσάρων ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἑαυτοῦ Ἐπισκοπῆς, διοριζομένων ἑράπαξ διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραβάσεις καὶ παρεκτροπὰς τῶν ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν αὐτοῦ Κληρικῶν· καὶ ἐπιβάλλει ἐκκλησιαστικὰς ποινὰς εἰς τὸν περιπεσόντα ἀποδεδειγμένως εἰς ἁμάρτημα ὡς πρὸς τὰ χρέη καὶ καθήκοντα τῆς ἐπαγγελίας του, ὡς ἐρρέθη·

α') Ἐπίπληξιν.

β') Ἀργίαν πάσης ἱεροπραξίας μετὰ στερήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐφημερείας τοῦ τιμωρουμένου.

γ') Ἔκπτωσιν τοῦ ἀξιώματος, εἰς ὃ ἦτον ἰδίως διωρισμένος ὁ τιμωρούμενος.

δ') Σωματικὸν περιορισμὸν ἐντὸς διατηρουμένου Μοναστηρίου, ἢ ἄλλου εἰδικοῦ διὰ τοὺς Κληρικοὺς σωφρονιστικοῦ καταστήματος.

ε') Ἀπότισιν ποσοῦ διπλασίου τῶν ὅσα χρήματα ἔλαβεν ὁ τιμωρούμενος πλέον τοῦ νενομισμένου, ἢ διὰ πρᾶξιν ἀπηγορευμένην καὶ ἐναντίαν εἰς τὰ καθήκοντά του. Ἡ εἴσπραξις δὲ αὕτη ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς καὶ κατατίθεται εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον.

ς') Ἀφορισμὸν προσωπικὸν κατὰ κληρικοῦ μοναχοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου αἱ καταγινώσκουσαι ἐπίπληξιν ἢ ἀργίαν μέχρι τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν εἶναι ἀνέκκλητοι· αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκκαλοῦνται ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν καταδικασθέντα κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, παρατεινομένης τῆς προθεσμίας ταύτης κατὰ λόγον τῆς ἀποστάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 195 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἡ ἔφεσις ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, καὶ ἐπιβιβάζεται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν προεδρεύοντα τὸ ἐπισκοπικὸν δικαστήριον Ἐπίσκοπον, ὅστις ἀποστέλλει αὐτὴν ἐντὸς **24** ὡρῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὁμοῦ μὲ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ τὸν φακέλλον τῆς ἀνακρίσεως.

Μόνον δ' ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ § β', ὁ εἰς ἀργίαν ὑποβληθεὶς ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔλαβε τὴν κοινοποίησιν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὀφείλει ν' ἀπέχῃ πάσης ἱεροπραξίας, μεχρισοῦ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφανθῇ ὁριστικῶς ἐπὶ τῆς ἐφέσεώς του· ἂν δὲ συχνὸν παρέλθωσιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀργίας εἰς ἣν ὑποβλήθη διὰ τῆς ἐπισκοπικῆς ἀποφάσεως, πρὶν ἀποφανθῇ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος

ἐπὶ τῆς ἐφέσεώς του, ὁ ἐκκαλῶν ἐπαναλαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερῶν καθηκόντων του. Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι καταδικαστική, αἱ ἡμέραι τῆς ἀργίας λογίζονται ἀφ' ἧς ἐπεδόθη εἰς τὸν καταδικασθέντα ἡ ἐπισκοπικὴ ἀπόφασις.

Ἡ Σύνοδος ἀποραίνεται κατὰ τοὺς κανόνας καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις καὶ τὸν καταστατικὸν αὐτῆς Νόμον, ἐπικυροῦσα, τροπολογοῦσα ἢ ἀκυροῦσα τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν.

Ἐκτὸς τῆς ἀποφάσεως τῆς καταγινωσκούσης ἐπίπληξιν, ἢ ἀργίαν καὶ σωματικῶν περιορισμῶν μέχρι τῶν **15** ἡμερῶν, ὅλαι αἱ λοιπαὶ, τελεσίδικοι καταχῶσαι, ἐκτελοῦνται κατὰ τοὺς §§ **1** καὶ **2** τοῦ ΙΔ'. ἄρθρου τοῦ καταστατικοῦ νόμου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐάν ποτε Κληρικὸς ὑποπέσῃ εἰς ἁμάρτημα ἐκκλησιαστικὸν ἐπάγον καθαίρεσιν, ὁ Ἐπίσκοπος εἴτε αὐτὸς, εἴτε καταπαραγγελίαν του εἷς ἐκ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Ἐπισκοπῆς του, ἐνεργεῖ τακτικὴν ἀνάκρισιν, καὶ ταύτης περαιωθείσης, πέμπει τὸν φάκελλον τῆς ἀνακρίσεως εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἥτις δικάζει κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατυπώσεις, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀκούσῃ τὸν κατηγορουμένου Κληρικόν.

Ἄρθρ. Ι. Ὁ Ἐπίσκοπος, τῶν ἐχόντων κατ' αἴτησιν συμφέρον, ἐκδίδει ἐπιτίμιον ἀνωνύμως καὶ ἀπολύτως κατὰ ἀδίκων καὶ ἐπιζημίων πράξεων, καὶ πρὸς ἐξιχνίασιν τῆς ἀληθείας, μετὰ προηγηθείσαν συγκατάθεσιν τῆς ἀμισθίας διοικητικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. ΙΑ'. Εἰς τὸν Ἐπίσκοπον ἀνήκει ἡ δοκιμασία καὶ χειροτονία τῶν ἐντὸς τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτοῦ ἱερωμένων πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ, καὶ ἡ δοκιμασία τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς ἑκάστην κοινότητα καὶ ἐνορίαν ἀναγκαίων ἱερέων καὶ διακόνων, καὶ ἡ διαίρεσις τῶν ἐνοριῶν, θέλουσι κανονισθῆ διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἱερέων καὶ διακόνων θέλει γίνεσθαι ὡς καὶ μέχρι τοῦδε.

Χειροτονία πρεσβυτέρου καὶ διακόνου, καὶ κουρὰ μοναχοῦ τελεῖται κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας· ὁ δὲ χειροτονήσας παρὰ τοὺς κανόνας καὶ ἀπολύτως, ἢ ἐπέκεινα τοῦ ὁρισθησομένου ἀριθμοῦ, καὶ ὁ κείρας μοναχὸν ἄνευ τῆς κανονικῆς δοκιμασίας, τιμωρεῖται ἐκκλησιαστικῶς, καθὼς καὶ ὁ οὕτω χειροτονηθεὶς καὶ ὁ τὴν κουρὰν λαβών.

Ὁ χειροτονούμενος εἰς πρεσβύτερον ἢ διάκονον, καθὼς καὶ ὁ τὴν κουρὰν λαμβάνων μοναχὸς, ἐκτὸς τῶν παρὰ τῶν ἱερῶν κανόνων ἀπαιτουμένων προσόντων πρὸς χειροτονίαν ἢ κουράν, πρέπει νὰ

ἦναι πολίτης Ἕλλην, καὶ νὰ ἔδωκε προηγουμένως τὸν νενομισμένον ὅρκον τοῦπολίτου Ἕλληνος.

Ἄρθρ. ΙΒ'. Ὁ Ἐπίσκοπος χειροθετεῖ ἐκ τῶν ὑπ' αὐτὸν Κληρικῶν τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Ἐπισκοπῆς του, προσδιορίζων ἑκάστου τὰ καθήκοντα.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ τοῦ ὑπὸ τὸν Ἐπίσκοπον κλήρου.

Ἄρθρ. ΙΓ'. Ἅπαντες οἱ Κληρικοὶ ἑκάστης Ἐπισκοπῆς, οἱασδήποτε τάξεως καὶ βαθμοῦ ἂν ὦσιν, ὑπάγονται κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις ὑπὸ τὸν ἴδιον αὐτῶν Ἐπίσκοπον, καὶ αὐτὸν ὀφείλουσιν, ἵνα γνωρίζωσιν ὡς ἀμέσως προϊστάμενον Ἐκκλησιαστικῶς, καὶ ὑπακούωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐκτελῶσι τὰς Ἐκκλησιαστικὰς παραγγελίας καὶ διαταγάς του.

Ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ τῆς κανονικῆς ἀδείας τοῦἁρμοδίου Ἐπισκόπου, οὐδεὶς τῶν Ἱερωμένων δύναται νὰ ἐκτελῇ ἱεροπραξίαν τινὰ ἐκτὸς τῆς λαχούσης αὐτῷ ἐνορίας, ἢ εἰς ἐξωκκλήσιον, ἢ εἰς ἐκκλησίαν ἰδιόκτητον· οὔτε ἀποδημεῖ ἄνευ τῆς ἐγγράφου ἀδείας τοῦ Ἐπισκόπου, οὔτε διαμένει ἐκτὸς τῆς Ἐπισκοπῆς του ὑπὲρ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας αὐτοῦ· οὔτε μεταβάλλει τὴν σταθερὰν διαμονήν του ἄνευ τακτικοῦ ἀπολυτηρίου ἐγγράφου. Ἀλλοθεν δὲ προσερχόμενος, δὲν εἶναι δεκτὸς πρὸς ἐξάσκησιν Ἱερατικῶν καθηκόντων, ἐὰν δὲν φέρῃ τακτικὸν ἔγγραφον παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου, ὑφ' ὃν ἐτέλει πρότερον.

Εἰς οὐδένα τῶν ἐκ τοῦ Κλήρου ἐπιτρέπεται νὰ περιφέρηται ἀπὸ κοινότητος εἰς κοινότητα, ἐπαιτῶν λόγῳ ἐνδείας ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας· εἰ δέ τις ἐπὶ τούτῳ φωραθῇ, συλλαμβάνεται παρὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, καὶ, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν, προσάγεται εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, ὅστις μετὰ προηγουμένην ἐξέτασιν ἀποστέλλει αὐτὸν διὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς εἰς τὸν ἁρμόδιον Ἐπίσκοπόν του, παρ' οὗ δικάζεται καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. Φ'. τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐάν τις τῶν Μοναχῶν ἀνήκων ἢ μὴ, εἰς Μοναστήριον περιφέρεται ἐν τῷ κόσμῳ, διατάττεται παρὰ τοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ, ὁ μὲν ἀνήκων εἰς Μοναστήριον ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Μονὴν τῆς μετανοίας του, ὁ δὲ μὴ ἀνήκων εἰς Μοναστήριον νὰ ἐκλέξῃ ἓν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων πρὸς ἐγκαταβίωσίν του, καὶ ἐὰν παρακούσῃ, στέλλεται ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, κατ' αἴτησιν τοῦ Ἐπισκόπου, ὁ μὲν εἰς ἣν ἀνήκει Μοναστήριον, ὁ δὲ εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ ὑπαρχόντων.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. ΙΔ'. Ἕκαστος τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων ὀφείλει νὰ περιοδεύῃ τοὐλάχιστον ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἑαυτοῦ Ἐπισκοπῇ, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ποιμαντορικῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. ΙΕ. Ἐκ τῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἐπισκοπῶν, μία μὲν εἶναι Μητρόπολις, ἡ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, ἧς ὁ κατὰ καιρὸν ἀρχιερατεύων φέρει τὸν τίτλον Μητροπολίτης, δέκα δὲ Ἀρχιεπισκοπαί, αἱ τῶν ἐννέα ἄλλων νομῶν πρωτεύουσαι καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ Κορίνθου, ὧν οἱ κατὰ καιροὺς ἀρχιερατεύοντες φέρουσι τὸν τίτλον Ἀρχιεπίσκοποι.

Ἄρθρ. ΙΣ'. Ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου **1853** ἕκαστος τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων λαμβάνει κατ' ἔτος ὡς ἐπίδομα.

Ὁ Μητροπολίτης	δραχ.	**6000**
Ἕκαστος τῶν Ἀρχιεπισκόπων	»	**5000**
Καὶ ἕκαστος τῶν Ἐπισκόπων	»	**4000**

α') Διὰ πᾶσαν ἄδειαν γάμου (ἄνευ διαστολῆς ἐὰν ἦναι **Α'.** ἢ **Β'.** ἢ **Γ'.**) δραχ. 3.

β') Διὰ πᾶσαν ἔκδοσιν διαζυγίου δραχ. 3.

γ') Διὰ πᾶσαν ἔκδοσιν ἀορίστου καὶ ἀνωνύμου ἐπιτιμίου δραχ. 3.

Εἰς τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἐμπεριλαμβάνεται τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου.

Ἄρθρ. ΙΖ'. Ὅσοι τῶν ἐπιζώντων σεβασμιωτάτων ἀρχιερέων ἕρεον μέχρι τοῦδε τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου, θέλουσι διατηρήσει αὐτὸν ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Ἄρθρ. ΙΗ'. Πᾶσα προκειμένη διάταξις, ἀντιβαίνουσα εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος Νόμου, ἀκυροῦται. »

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς· Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι καὶ ὑμεῖς κύριοι Γερουσιασταὶ, αἰσθάνεσθε, ὅπως καὶ τὸ ὑπουργεῖον αἰσθάνεται, τὸ κατεπεῖγον καὶ τὸ ἀναγκαῖον τοῦ ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου, διὰ τοῦτο κρίνω περιττὸν νὰ σᾶς συστήσω τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἐπιψήφισιν, καθόσον μάλιστα πρόκειται νὰ ἀποδημήσῃ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἀπερχόμενος εἰς ταξείδιον χάριν τῆς πασχούσης ὑγείας του.

Γνωστοποιηθέντος ἔπειτα τοῦ ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ὑπάρχει ἐκτυπωμένον εἰς ἱκανὰ ἀντίτυπα, καὶ τινος ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προτείναντος ὅτι πρέπει νὰ διανεμηθῇ σήμερον τὸ νομοσχέδιον, νὰ συνέλθουν αὔριον τὰ τμήματα εἰς προε-

ξέτασιν αὐτοῦ, καὶ νὰ διορισθῇ κατὰ τὸν κανονισμὸν ἐπιτροπὴ, πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως. λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπε· ὁ συνάδελφός μου ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν σᾶς εἶπε τό τε κατεπείγον τοῦ νομοσχεδίου καὶ τοὺς λόγους οἵτινες ἀπαιτοῦσι τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ. Εἰς ταῦτα προσθέτω ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἄλλο νομοσχέδιον συζητηθὲν ὑπὸ τῆς Γερουσίας, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχον οἱ λόγοι τοῦ κατεπείγοντος καὶ τῆς σπουδαιότητος, οἵτινες ὑπάρχουν εἰς τὸ παρόν· καὶ ὡς ἐκεῖνο ἐσυζητήθη ἄνευ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς, τοιουτοτρόπως πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ συζητηθῇ κῦριον καὶ τὸ παρὸν ἄνευ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς. Οἱ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐξετέθησαν εἰς τὴν Βουλήν, αὐτῶν ἔλαβον γνῶσιν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ, καὶ δύνανται κατὰ τὴν συζήτησιν νὰ κάμωσιν ὁποίας ἔχωσι παρατηρήσεις.

Ἀντιλέγων εἰς τοὺς προαγορεύσαντας ΚΚ. ὑπουργοὺς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ἀμφότεροι, εἶπεν, οἱ κύριοι ὑπουργοὶ παρέστησαν τὸ κατεπεῖγον τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὅπερ καὶ ἐγὼ παραδέχομαι· ἀλλ' ἐρωτῶ τοὺς ΚΚ. ὑπουργοὺς τούτους τώρα ἀναγνώρισαν τὸ κατεπεῖγον τοῦτο, ἤτοι εἰς τὸ κοινῶς λεγόμενον ἄξαμε; Παρατηρῶ δὲ ὅτι οἱ κύριοι ὑπουργοὶ πρέπει νὰ ἐφαρμώσουν πρῶτον εἰς ἑαυτοὺς τὸ κατεπεῖγον αὐτὸ, καὶ ἔπειτα νὰ ζητῶσι νὰ τὸ ἐφαρμώσουν καὶ εἰς ἡμᾶς, καθόσον ἠδύναντο νὰ ἀναγνωρίσουν τοῦτο πρὸ δέκα ἡμερῶν, διότι ἡμεῖς οὐδέποτε ἐφέραμεν αὐτοῖς ἐμπόδια· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπε προσέτι ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι κατεπειγότερον ἄλλου τοιούτου κατεπείγοντος καὶ ἐπιψηφισθέντος νομοσχεδίου· ἀλλ' αὐτὸ τὸ κατεπεῖγον ὅσον κατεπειγότερον εἶναι τοσοῦτον κατεπειγοτέραν ἀπαιτεῖ σκέψιν καὶ μελέτην, ἂν καὶ ἄλλου ὑπάρχει τὸ ἐμπόδιον, ἤτοι εἰς τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τοῦ κατεπείγοντος ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου· ἐγὼ λοιπὸν φρονῶ ὅτι δύνανται ἀπὸ σήμερον τὰ τμήματα νὰ συνέλθουν εἰς προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου, νὰ ἐκλέξωσι τὴν ἐπιτροπὴν ἥτις θέλει σπεύσει νὰ συντάξῃ καὶ φέρῃ τὴν ἀνάκουσαν ἔκθεσιν.

Ἐνθυμοῦμαι, εἶπεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὅτι εἰς τὴν διακήρυξιν τὴν ὁποίαν ἔκαμον αἱ ἑπαρχίαι τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ὅταν ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας τὰ ὅπλα καὶ ἐπανέστησαν κατὰ τῶν κυβερνώντων, ἦτο γεγραμμένον ὡς μία τῶν κατηγοριῶν καὶ τὸ ὅτι οὗτοι συνεκάλεσαν πολλάκις τὰ νομοθετικὰ Σώματα εἰς πόλιν καθ' ἣν δὲν ἦτο ταῦτα εἰς κανενὸς εἴδους ἀνάπαυσιν ἀλλ' εἰς ἄκραν στενοχωρίαν προερχομένην ἀπὸ

διάφορα περιστατικὰ καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάζοντο νὰ ἐπισπεύσωσι τὰ ὑποβαλλόμενα εἰς αὐτοὺς ψηφίσματα μὲ τὴν ἐπακόλουθον τῆς τοιαύτης ταχύτητος στενοχωρίαν· αὐτὸ τοῦτο ποιοῦντες καὶ οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ φυλάττουσι καὶ μᾶς φέρουσι τὰ λίαν κατεπείγοντα καὶ ὑψηλὰ νομοσχέδια πάντοτε τώρα εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν κυνικῶν καυμάτων καὶ κατ' αὐτὴν τὴν δωδεκάτην ὥραν τῆς μεσημβρίας, φυλάττουσι λέγω καὶ μᾶς φέρουσιν ὅλα ταῦτα τὰ λίαν σοβαρὰ νομοσχέδια κατ' αὐτοὺς τοὺς μῆνας ὅτε ἡ ζέστη τοῦ καλοκαιρίου μᾶς ἔχει εἰς ἐντελῆ νάρκωσιν καὶ χαύνωσιν, καὶ δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ σκεφθῶμεν, καὶ ἐνταυτῷ μᾶς ἐπισύρωσιν ἑκάστοτε τὸ κατεπεῖγον ὅλων αὐτῶν τῶν ὑψηλῶν καὶ δυσκόλων ἀντικειμένων. Πρόκειται, κύριοι, νὰ νομοθετήσωμεν περὶ θρησκευτικῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡμεῖς δὲν εἴμεθα κάτοχοι, καὶ πρέπει νὰ μελετήσωμεν συγγράμματα νὰ λάβωμεν πληροφορίας καὶ νὰ σκεφθῶμεν, καὶ διὰ νὰ πράξωμεν ὅλα ταῦτα ἔχομεν ἀνάγκην τοῦ ἀρμοδίου ὑλικοῦ καιροῦ· καθόσον μάλιστα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς εἶπον ὅτι ὄφθεν ἠκούσαμεν συζήτησιν λεπτομερῆ ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ἐν τῇ Βουλῇ δὲν εἶναι ἀληθὲς, διότι τίποτε δὲν ἠκούσαμεν, καὶ ἂς μὴ κακοφανῇ τοῦτο εἰς τοὺς ΚΚ. βουλευτάς. Πρέπει ἐπαναλαμβάνω νὰ σκεφθῶμεν πολὺ, νὰ συγκοινωνήσωμεν ἀλλήλοις τὰς ἰδέας μας διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ταχὺ καὶ εὐθὺς ἀποτέλεσμα, πρέπει λέγω νὰ ἔχωμεν πρὸς τοῦτο καιρὸν καὶ καιρὸν εὐρὺν, διότι οὐδεμίαν βλάβην θέλει φέρει ἡ παρέλευσις ὀλίγων ἡμερῶν, ἀπέναντι τοσούτου παρελθόντος χρόνου· ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἥτις κάμνει νὰ ἐπιψηφίζωνται ἐν μιᾷ ὥρᾳ οἱ νόμοι, δὲν εἶναι Κυβέρνησις ἀγαπητή· οἱ νόμοι πρέπει νὰ δημοσιεύωνται τοσοῦτον ὥστε νὰ διέρχωνται οὕτως εἰπεῖν διὰ τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ σχηματίζεται ἡ κοινὴ γνώμη· ἐὰν δὲ διὰ σμικρότατα νομοσχέδια διωρίσαμεν ἐπιτροπὴν, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ διορίσωμεν τοιαύτην διὰ τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὑψηλὸν νομοσχέδιον οἷον εἶναι τὸ προκείμενον.

Ἡ Ἑλλὰς, κύριοι, ὑστερήθη ἐπισκόπων ἐπὶ δεκαπέντε περίπου μέχρι τοῦδε ἔτη, καὶ δὲν προσγίνεται βλάβη ἂν ὑστερηθῇ τοιούτων καὶ ἐπί τινας εἰσέτι ἡμέρας, ὅπως προσκτήσῃ ἐπισκόπους τοιούτους οἵους πρέπει νὰ λάβῃ· δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου· ἐὰν δὲ ἐπρόκειτο νὰ προσδιορίσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκοπῶν, κατὰ τὸ μόνον χρέος τὸ ὁποῖον ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, τότε ἠδυνάμεθα καὶ μὲν εἰς ὀλίγων καιρῶν νὰ πράξωμεν τοῦτο, ἀλλὰ

καὶ πάλιν ὄχι εἰς τὴν προθεσμίαν τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλουσιν εἰς ἡμᾶς οἱ ΚΚ. ὑπουργοί, διότι καὶ τοῦτο δὲν εἶναι τόσον εὔκολον ὅσον τὸ στοχάζονται, διότι πρὸς τὰ ἄλλα ἐν αὐτῷ ὑπάρχει ἁπλὴ καὶ οὕτως εἰπεῖν διὰ διαβήτου διαίρεσις τῶν ἐπισκοπῶν, ἐνῷ κατ' ἐμὴν ἰδέαν ἀπαιτεῖται νὰ δοθῶσιν εἰς μίαν μικρὰν κοινότητα τρεῖς ἴσως ἐπίσκοποι, διὰ τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἔχει αὐτὴ μεγίστην ἀνάγκην αὐτῶν, καὶ εἰς μίαν ἐκτεταμένην ἐπαρχίαν νὰ μὴ δοθῇ κανένας. Ἐὰν ἐκάμαμεν ἓν ἐπισφαλὲς βῆμα ἐπιψηφίσαντες ἄνευ ἐκλογῆς ἐπιτροπῆς ἕτερον προκγούμενον νομοσχέδιον, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ κάμωμεν τοιοῦτον βῆμα καὶ ἤδη ἐπιψηφίζοντες ἄνευ τοιαύτης ἐπιτροπῆς καὶ τὸ προκείμενον. Ἓν τοιοῦτον ἐπισφαλὲς βῆμα ἔδωσε καὶ δίδει, ὡς θεωρεῖτε, χώραν εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἰσχυροῦ λόγου καὶ ἐπιχειρήματος, δι' οὗ σᾶς λέγουσιν ὅτι πρέπει νὰ πράξετε καὶ ἤδη ὅ,τι ἄλλο τε ἐπράξατε ἐπὶ τοιούτων νομοσχεδίων.

Προτείνω λοιπόν. ὅτι πρέπει νὰ συνέλθωμεν αὔριον διὰ νὰ ἀρχίσωμεν τὴν προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ κατόπιν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις δὲν πρέπει νὰ βιασθῇ ἀλλὰ πρέπει νὰ σκεφθῇ ὡρίμως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεώς της.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἶπεν ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ ἀναχώρησις τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως εἶναι εἷς λόγος ἰσχυρὸς διὰ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου· ἀλλὰ μὲ ὅλον τὸ βαθὺ καὶ ἀπεριόριστον σέβας τὸ ὁποῖον τρέφω πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα Ὄθωνα, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ εἰπω ὅτι ἡ ἀποδημία τοῦ Βασιλέως δὲν δύναται νὰ ἦναι λόγος πρὸς τὴν ἐν ἀκαρεῖ ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, τὴν ὁποίαν ἀποδημίαν τὸ Σῶμα εἰσέτι δὲν γνωρίζει διὰ τοῦ ἀνήκοντος διαγγέλματος, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀποδημίαν τοῦ Βασιλέως τὸ Κράτος δὲν μένει ἀβασίλευτον.

Οὐδέποτε, κύριοι, ἔπρεπε νὰ ἀναφερθῶσιν ἐνταῦθα πρόσωπα σεβαστά, εἶπεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, πρόσωπα ἱερὰ καὶ ὑψηλά, ἄτινα εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ συζητήσεις τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων συνταγματικῶς δὲν ἀναφέρονται· τὸ τοιοῦτον ἴσως προεκάλεσεν ἡ ὁμιλία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε ποσῶς νὰ λάβῃ χώραν. Λέγεται ὅτι ἡ Α. Μ. πρόκειται ν' ἀποδημήσῃ λόγῳ ὑγείας, καὶ ἡμεῖς εὐχόμεθα εἰς τὴν Α. Μ. καλὸν κατευόδιον καὶ ἐντελῆ ἀνάρρωσιν. Ἀλλ' ἡ ἀναχώρησις τῆς Α. Μ. δὲν δύναται νὰ ἦναι ὁ λόγος τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου, καὶ κατὰ συνέπειαν ὃ

προλαλήσας δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπαναλάβῃ ὅσα διὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δὲν ἔπρεπε νὰ λεχθῶσι περὶ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Ἄνακτος.

Δὲν πρόκειται σήμερον περὶ ἄλλου τινὸς εἰμὴ περὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου τοῦ λίαν σοβαροῦ καὶ λίαν κατεπείγοντος· τοῦτον ἅμα ἀναγνωσθέντος εἰς τὴν Βουλὴν, ὅλοι ἐλάβαμεν γνῶσιν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὡς μελετήσαντες καὶ ἐξετάσαντες τὰς διαφόρους διατάξεις αὐτοῦ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ αὔριον καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν ἕκαστος οἵας ἔχει παρατηρήσεις.

Ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπαναλάβω ὅσα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν περὶ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Α. Μ. ἐλάλησεν, ἐπέφερεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι δι' ὃν λόγον εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς πρόκειται νὰ ἀποδημήσῃ, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἦλθον καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἀπάντησιν διὰ νὰ ἀφαιρέσω ἐκ μέσου πάντα διστάζοντα ὅστις ἠδύνατο νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὰς κεραλὰς τινῶν ὅτι ὄφθεν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἠδύνατο νὰ μένῃ ἀκύρωτον, καὶ ἐπομένως τὰ τῆς ἐκκλησίας νὰ μένωσι εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκονται σήμερον. Ἀλλ' ἐγὼ, ὡς εἴδατε, ἀνέφερον τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μὲ πολὺ σέβας, καὶ ἐμνημόνευσα τὸ ἕτερον ὑψηλὸν ὄνομα τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης μὲ πολὺ περισσότερον σέβασμόν. Ἐπειδὴ δὲ νόμος περὶ ἀντιβασιλείας κανονίζων τὰ πρόσωπα τοῦ ἀντιβασιλέως δὲν ὑπάρχει, διότι ὁ ὑπάρχων εἶναι νόμος δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ ἄδεια τοῦ ἀντιβασιλεύειν εἰς τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν Ἀμαλίαν ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ νόσου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι πρέπει νὰ μάθωσι τὰ Σώματα ὅτι ὑπάρχει πρόσωπον σεβαστὸν ἀναδεχθησόμενον τὰς ἡνίας τοῦ Κράτους, καὶ δὲν εἶναι κίνδυνος ἀργοπορίας τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Ἐμμένω εἰς τὴν πρότασίν μου, ἐπέφερεν ὁ προλαλήσας, ὅτι ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ὀνόματα τῶν Α.Α. Μεγαλειοτήτων τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βασιλίσσης, ὀνόματα ἱερὰ σεβαστὰ καὶ ὑψηλά. Προέκειτο καὶ πρόκειται περὶ ἄλλης προτάσεως ὅλως ἀσχέτου, ἤτοι περὶ τῆς συζητήσεως τοῦ ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου ἐπὶ τὴν αὔριον, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἔπρεπε νὰ περιορίσῃ ὁ προλαλήσας τὴν ὁμιλίαν του, ἑτοίμων ὄντων τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν νὰ ἀπαντήσωσι, εἰς τὰς παρατηρήσεις του.

Ἁπαντῶν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προαγορεύσαντας ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἂς μὲ συγχωρηθῇ, εἶπε, νὰ προοιμιασθῶ μὲ τὸ κοινὸν λόγιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ μὲν πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας μὲ ἔλουσε, ὁ δὲ δεύτερον ὁμιλήσας Κ. Χατζῆκος μὲ ἐκτένισε. Λέγω δὲ πρὸς τὸν Γερουσιαστὴν καὶ συμπολίτην μου Κ. Ψύλλαν ὅτι τὸ κατεπεῖγον καὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου τὸ ἀνέτρεπον πολὺ πρότερον τῆς ἀποδημίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἐμὲ ἡ ἰδέα ὅτι ἀνέτρεπον τὴν ἀναχώρησιν τῆς Μεγαλειότητός του ὡς λόγον κατεπείγοντος καὶ ἀναγκης πρὸς τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ κατεπεῖγον ἀνέτρεπον διότι δὲν ἔχομεν εἰμὴ τέσσαρας ἐπισκόπους· ἂν δὲ ὑμεῖς ἔχετε ἀνάγκην νὰ μελετήσετε τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ σπουδάσητε τὴν κοινὴν γνώμην μένει εἰς τὴν προαίρεσίν σας νὰ τὸ πράξετε· ἀλλ' ἐνῷ ἔχετε τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ νὰ μελετήσητε καὶ ἐξετάσητε τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, ἔχετε ταυτοχρόνως τὸ χρέος νὰ ἐκπληρώσητε καὶ τὸ καθῆκον ὑμῶν ἐντὸς τῆς σπουδαιότητος καὶ τοῦ κατεπείγοντος ἅτινα περιέχει τὸ προκείμενον λίαν σοβαρὸν νομοσχέδιον.

Τὸ κατεπεῖγον ὅπερ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης μᾶς ἀνέφερεν, ἐπήνεγκεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, διεσκέδασε πληρέστατα ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διὰ τῆς τελευταίας ὁμιλίας του, καὶ κρίνω περιττὸν νὰ εἰπω τι· συμφωνῶ δὲ μὲ τὸν προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν Κ. Χατζῆκον περὶ τοῦ ὅτι τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως δὲν πρέπει νὰ φέρηται ἐν τῷ μέσῳ τῶν συζητήσεων, καὶ μάλιστα ὡς λόγος κατεπείγοντος· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου φρονῶ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν πρέπει νὰ βιάζῃ ἡμᾶς καὶ νὰ ἐπιμβαίνῃ εἰς τὰς συνειδήσεις μας λέγον ψηφίσατε αὔριον τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς κατεπείγον· ἐνῷ αὐτὸ ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ Συντάγματος ἐπὶ ὀκτὼ ἤδη ἔτη ἐσκέπτετο διὰ νὰ φέρῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον· ἡ Γερουσία ἐπεψήφισεν ἐν τρισὶν ἡμέραις ἓν ἕτερον προγενέστερον ἐκκλησιαστικὸν νομοσχέδιον, διότι ἐξετάσασα παρεδέξατο αὐτό, καὶ καθιέρωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἐκκλησίας. Τὸ νομοσχέδιον δὲ ἐκεῖνο ἐπεψήφισε κατεπειγόντως διότι αἱ περιστάσεις αἵτινες ἐπέσπευδον τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν του ἦσαν σοβαραί, καὶ τοιαῦται οἷαι ἐκλόνιζον τὸ πᾶν ὑπάρχον εἰς ἐνέργειαν καὶ παπουλάκια καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἅτινα ἡ κακοβουλία παρεσκεύασεν· ἂν συνελήφθη ὁ Παπουλάκης αἱ συνέπειαι ὅμως τῆς τοιαύτης σκηνῆς δὲν ἐξέλειπον ἀλλ' ὑπάρχωσιν διότι ἡ κακοβουλίας

τὰς ὑποθάλπει. Τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς ἀφορῶν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προεπιψηφισθέντος πρέπει νὰ σκεφθῶμεν καὶ μελετήσωμεν ὡρίμως καὶ πολὺ, διὰ νὰ μὴ καταστρέψωμεν ἐπιφορίζοντες αὐτὸ ὅ,τι διὰ τοῦ πρώτου ἐνομοθετήσαμεν. Φρονῶ ὅθεν ὅτι ἀπὸ σήμερον τὰ τμήματα δύνανται νὰ ἀρχίσωσιν τὴν προεξέτασιν, καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν κατάρτισιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως ἠμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν.

Ὁ προλαλήτας Γερουσιαστὴς, ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, ἀναπτύξας πολὺ τὸ ἀντικείμενον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐσκέφθη ἐγκαίρως περὶ τοῦ κατεπείγοντος αὐτοῦ, ἀνέγνωσε τὸ ἄρθρον 105 τοῦ Συντάγματος, καὶ εἶπε ἀφοῦ τὸ ὑπουργεῖον παρημέλησεν ἐπὶ ἀκατανοήτους ὅλην τὸ ζήτημα τοῦτο φέρει ἤδη τὸ κατεπεῖγον εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου· ἐπίστευον δὲ ὅτι ἀφοῦ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέγνωσε τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἤθελεν ἔλθει κατόπιν εἰς τὸ συμπέρασμα καὶ ἤθελεν εἶπει ὅτι εὐχαριστῶ τοὺς σημερινοὺς ὑπουργοὺς οἵτινες μετὰ τὴν ἐπὶ ἀκατανοήτους παραμέλησιν τοῦ ζητήματος τούτου, ἐνῷ χρόνῳ ἤμην καὶ ἐγὼ ὑπουργὸς, ἔφερον εἰς πέρας αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ περὶ χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων· ἀλλὰ δὲν τὸ εἶπε. Καθὼ ὁ συνάδελφός μου ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν σᾶς εἶπε, σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ ὅτι ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπάρχουσι τέσσαρες μόνον ἐπίσκοποι, καὶ ἐὰν εἷς ἐξ αὐτῶν πάθῃ τι δὲν δυνάμεθα κανένα ἐπίσκοπον νὰ χειροτονήσωμεν οὐδ' ἀνεξάρτητον τὴν ἐκκλησίαν μας νὰ ἀναδείξωμεν· αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος τοῦ κατεπείγοντος ὃν ἐγὼ σᾶς ἀνέπτυξα. Λέγων δὲ τοῦτο δὲν ἐννοῶ ὅτι ἀσυζητητὶ πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸν παρόντα νόμον, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, διότι ἡ πρότασίς μου ἦτο νὰ συνέλθωσι τὰ τμήματα σήμερον καὶ αὔριον νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν, ἐπειδὴ ἀφ' ἧς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλὴν, ὅλοι ἐλάβομεν γνῶσιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Εἰς δὲ ἐπεψηφίσαμεν τὸ ἕτερον νομοσχέδιον, τὸ καταστατικὸν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, δι' ὃ καὶ ἐπεδοκιμάσθημεν παρὰ τοῦ κοινοῦ, τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν καὶ τὸ παρὸν ὡς κατεπειγότερον ἐκείνου, διότι ἡ χειροτονία ἐπισκόπων εἶναι σπουδαιοτέρα τοῦ καταστατικοῦ, καθόσον ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, πάθῃ τι εἷς τῶν σωζομένων ἐπισκόπων, τὸ πᾶν ἀπόλλυται. Λέγων ἡ προτείνων τοῦτο, ἔρχομαι εἰς τὴν ἐφαρμογὴν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν παράβασιν τοῦ κανονισμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Γερουσία δύναται νὰ διορίζῃ καὶ νὰ μὴ διορίζῃ ἐπιτροπὴν ἐπὶ

τῶν νομοσχεδίων. Ἐκτὸς τούτου ἐν τῇ Ἑλλάδι ἕνα μόνον νόμον καταστατικὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ ἔτους 1833 ἔχομεν, ἓν ἕτερον νομοσχέδιον τοιούτου νόμου εἰσήχθη ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὸ ἔτος 1845, καὶ ἓν ἕτερον εἶναι τὸ εἰσαγόμενον. Τὰς διατάξεις τοῦ πρώτου γνωρίζομεν, ἀφοῦ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· τὰς δὲ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐμάθομεν καὶ ἀναγνώσαμεν ὅλοι ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰσήχθη τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν, ὥστε εὑρέθα ἕτοιμοι πρὸς συζήτησιν. Ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν ὅτι, ἂν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον περιεῖχεν ἁπλῶν τὴν διαίρεσιν τῶν ἐπισκοπῶν τοῦ Κράτους, ἠδυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν αὐτὸ αὖριον, ἐπειδὴ ὅμως πραγματεύεται περὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ μελετήσωμεν, δὲν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς αὔριον. Ἀλλὰ παρατηρῶ εἰς τὸν Γερουσιαστὴν, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν περιέχει καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ σύμμικτα, ἀφορῶντα τήν τε ἐκκλησίαν καὶ πολιτείαν, διότι αἱ διατάξεις αὐτοῦ εἶναι ἀπόῤῥοια τοῦ προαγουμένου καταστατικοῦ νόμου καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐπειδὴ ὅθεν ἐξ ὅσων εἶπον γίνεται δῆλον, ὅτι ἂν πάθῃ τι εἰς τῶν σωζομένων ἐπισκόπων, οὐδεμία χειροτονία νέων δύναται νὰ γενῇ, τὸ δὲ περιεχόμενον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὅλοι γνωρίζομεν ἀφ' ἧς τοῦτο εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλήν, διὰ ταῦτα προτείνω τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν αὔριον, καθόσον ἡ χειροτονία τῶν ἀρχιερέων ὑπάρχει πολὺ ἐπικίνδυνος ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας τινῶν ἐκ τῶν σωζομένων ἐπισκόπων· ἂν δὲ ὑπάρχῃ τι θρησκευτικὸν διαφεῦγον τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Γερουσίας, δύναται νὰ κάμῃ περὶ τούτου λόγον εἰς τὴν συζήτησιν. Ζῆλος θρησκευτικὸς, αἴσθημα θρησκευτικὸν, καὶ ἰσχυροὶ λόγοι κατεπείγοντος ἀναγκάζουσιν ὅλους ἡμᾶς νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν ὅσον ἐνεστι τάχιον ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Τὸ προκείμενον ζήτημα περιστρέφεται πάντοτε εἰς τὸ κατεπεῖγον, ἐπέμεγκεν ὁ πρὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς, τὸ ὁποῖον ὁ ἤδη ἀγορεύσας κύριος ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐστήριξεν εἰς τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν σωζομένων ἐπισκόπων, καὶ εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι ἀποβιώσαντός τινος ἐξ αὐτῶν, τὸ πᾶν θέλει μένει ἐκκρεμές. Παρατηρῶ εἰς τὸν κύριον ὑπουργὸν, ὅτι εἰς τοῦτο ἡμεῖς δὲν πταίομεν, διότι τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ φροντίσῃ περὶ τούτου πρὶν ἢ ἀποβιώσωσιν οἱ σεβάσμιοι ἀρχιερεῖς, καὶ κατὰ συνέπειαν λέγω, ὅτι τὸ ἐπιχείρημά του δὲν

εἶναι ἰσχυρόν. Εἶπεν ὅτι, τοῦ νομοσχεδίου εἰσαχθέντος εἰς τὴν Βουλὴν, ὅλοι ἐλάβομεν γνῶσιν αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸν παρατηρῶ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ὑπεβλήθη ἤδη εἰς τὴν Γερουσίαν ὅπως ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐντελῆ γνῶσιν αὐτοῦ λαμβάνουσιν ἤδη οἱ κύριοι Γερουσιασταί. Ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνέφερε θρησκευτικὸν ζῆλον, παρατηρῶ ὅτι τοιοῦτος ὑπάρχει εἰς τὴν καρδίαν ὅλων· ἀλλὰ καθὼς ὑμεῖς, κύριοι ὑπουργοὶ, ἐχρειάσθητε ὄχι ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, τοιουτοτρόπως καὶ ἐγὼ ἔχω χρείαν τῶν ἀναγκαίων ἡμερῶν διὰ νὰ σκεφθῶ τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπιψηφίσω, διὰ νὰ μὴ τυχὸν καταστρέψω δι' αὐτῶν ἅπαν τὸ οἰκοδόμημα. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ προτείνω νὰ συνέλθωσι σήμερον τὰ τμήματα διὰ τὴν προεξέτασιν, καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως, νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν.

Ἀκούσας ἀλλοῦ τὸν λόγον, ἐπέρτερεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς, θέλω κάμει μερικὰς παρατηρήσεις εἰς τὸν κύριον ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης, καὶ λυποῦμαι πολὺ διότι δὲν συμφωνῶ μὲ τὰς ἰδέας του.

Ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματος, τὸ ὁποῖον ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἂν πάθῃ τι εἰς τῶν σωζομένων ἐπισκόπων, θέλει ἐπέλθει ἔλλειψις ὡς πρὸς τὴν χειροτονίαν τῶν νέων ἀρχιερέων, λέγω ὅτι ἡ ἀναπλήρωσις ὅπως πρόκειται νὰ γίνῃ εἶναι χειροτέρα τῆς ἐλλείψεως, διότι ὅταν τις πεινᾷ καὶ τῷ δίδεται τροφὴ, φέρουσα χειρότερα τῆς πείνης ἀποτελέσματα, τότε ἡ χορήγησις τῆς τροφῆς εἶναι χειροτέρα τῆς πείνης. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπιχειρήματος, τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ αὐτὸς κύριος ὑπουργὸς καὶ ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ὅτι ὑπάρχουσι τέσσαρες μόνον ζῶντες ἐπίσκοποι, παρατηρῶ ὅτι εἶναι περισσότεροι τῶν ἑπτά. Οἱ κύριοι ὑπουργοὶ λέγοντες τοῦτο, ἐνοοῦν ἴσως ὅτι εἶναι τέσσαρες εἰς τὴν Σύνοδον, ἀλλὰ παρατηρῶ εἰς αὐτοὺς, ὅτι ὑπάρχει νόμος καταστατικὸς, ὁ ὁποῖος, ὡς μὴ ἀκυρωθεὶς δι' ἑπομένου νόμου, ὑπάρχει εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς ἀργίαν, δὲν ἔπραξεν ἐντὸς τοῦ νόμου. Κατ' αὐτὸν ἐὰν χρειάζωνται καὶ ἄλλον ἕνα ἢ δύο, ἃς λάβωσιν ἐκ τῶν ἐπιζώντων ἀρχιερέων. Εἰς δὲ τὴν παρατήρησιν, ἣν δύνανται νὰ μοὶ κάμνωσι, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς οὗτοι δὲν ἔχουν ἐπισκοπάς, λέγω ὅτι δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἐνηργείτο συμφώνως μὲ τὸ ὑπάρχον καταστατικόν· ἑπομένως ὡς ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα ἐρρέθη εἰς ὅλας τὰς ὁμιλίας τῶν κυρίων ὑπουργῶν τὸ ὅτι ἐπεψηφίσθη

ἓν ἕτερον νομοσχέδιον ἐπίσης κατεπεῖγον ἄνευ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς, καὶ ὡς ἐκεῖνο ἐπεψηφίσθη, οὕτω πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ καὶ τὸ παρόν· ἀλλὰ καθὼς ὅλοι ἐνθυμεῖσθε κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐκείνου εὑρεθέντες εἰς σοβαρὰς περιστάσεις, εὑρέθημεν συγχρόνως παραδεχόμενοι ὅλαι τὰς διατάξεις αὐτοῦ, τὰς ὁποίας καὶ ἐπεψηφίσαμεν. Εἶπον προσέτι, ὅτι δύναται νὰ ἀρχίσῃ σήμερον ἡ προεξέτασις, ἀλλ' αὔριον πρέπει νὰ τελειώσῃ ἡ συζήτησις. Ἐπεθύμουν νὰ μὴ λεχθῇ τὸ τοιοῦτον, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐξηγεῖται ἓν ἄλλο τι, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑποτίθεται λεγόμενον τὸ « συζητήσατε καὶ εἴπατε ὅ,τι θέλετε πλὴν αὔριον πρέπει νὰ τελειώσῃ ἡ συζήτησις ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον· » ἀλλ' ἐὰν λάβῃ τροποποίησίν τινα, δύναται νὰ τελειώσῃ αὔριον ; ὄχι. Τοιαῦτα ὅθεν δὲν πρέπει νὰ λέγωνται ἂν καὶ ἐν τῷ νῷ ὑπάρχωσι. Προτείνω λοιπὸν νὰ συνέλθωσι σήμερον τὰ τμήματα εἰς προεξέτασιν, νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ, καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις.

Ἀντιλέξαντος εἰς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, διατεινομένου ὅτι σήμερον μὲν νὰ συνέλθωσι τὰ τμήματα εἰς προεξέτασιν, αὔριον δὲ νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου, τινὲς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἀπέκρουσαν τὴν ἰδέαν ταύτην, λέγοντες ὅτι τὸ τοιοῦτον ἀντίκειται εἰς τὸν κανονισμόν, καὶ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπορρίπτεται πλέον· ἄλλων δὲ ἀπαντησάντων τοῦτο, λαβὼν τὸν λόγον εἷς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν εἶπε· ἂν καὶ τακτικῶς ἡ ἐπισήμως δὲν ἐπικυρώθη ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς παρεδέχθη ὅμως ὑπὸ τῆς Γερουσίας συγκατατεθέντων εἰς τοῦτο ὅλων τῶν μελῶν αὐτῆς. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἰδίων ὁράσεων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος παρεδέξατο τὴν πρότασίν μου νὰ ἐκλεχθῇ σήμερον ἡ ἐπιτροπὴ ἀλλ' αὔριον νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις. Δὲν πρέπει ὅθεν νὰ ἀνατρέψωμεν τὰ παραδεχθέντα διότι καμμία ἀντίστασις περὶ ἐκλογῆς τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ὑπάρχει, διότι ὅλοι ἀναγνωρίζομεν τὸ κατεπεῖγον καὶ ὅλοι θέλομεν σπεύσει εἰς τὴν συζήτησιν.

Ἀντιλέγων εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶπε· ἂν ἐδόθη ἓν σημεῖον συγκαταθέσεως ἡ παραδοχῆς τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦτο δὲν ἰσχύει ἄνευ τῆς τακτικῆς ἀπορράσεως τοῦ Σώματος, διότι μία τοιαύτη ἀπόρασις πρέπει νὰ καθιερώσῃ τοῦτο· δύω προτάσεις ἐπαρουσιάσθησαν ἡ μὲν τοῦ ὑπουργείου ὅτι παραδέχεται νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ γίνῃ αὔριον ἡ συζήτησις, ἡ δὲ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι πρέπει νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις· ἀλλ' ἐπειδὴ σύστασις ἐπιτροπῆς σήμερον καὶ συζήτησις τοῦ

νομοσχεδίου ἐπὶ τὴν αὔριον δὲν δύναται νὰ συμβιβασθῶσι, διὰ τοῦτο ἐμμένομεν νὰ προεξετάσωσι σήμερον τὰ τμήματα τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ γίνῃ αὔριον ἡ συζήτησις.

Ἂν καὶ ἀποφασισθῇ νὰ μὴ γίνῃ ἐκλογὴ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπέφερεν εἷς τῶν προλαλησάντων Γερουσιαστῶν, καὶ ὅμως αὐθις ἡ Γερουσία δὲν δύναται νὰ ὁρίσῃ σήμερον τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ κανονισμοῦ τὰ τμήματα δύνανται νὰ συνέλθωσι σήμερον εἰς προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἅμα τρία τῶν τμημάτων εἰδοποιήσωσι τὸν πρόεδρον ὅτι ἐτελείωσαν τὰς προεξετάσεις των, ὁ πρόεδρος θέλει συγκαλέσει τὸ Σῶμα εἰς γενικὴν συνεδρίασιν.

Ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα ὅτι τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τῶν τελευταίων συζητήσεων ὑπάρχει τὸ ἑξῆς, νὰ μὴ διορισθῇ ἐπιτροπὴ, τὰ δὲ τμήματα νὰ συνέλθωσι διὰ τὴν προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἅμα τρία εἰδοποιήσωσι τὸν πρόεδρον ὅτι ἐτελείωσαν τὰς προεξετάσεις, ὁ πρόεδρος θέλει συγκαλέσει τὸ Σῶμα εἰς γενικὴν συνεδρίασιν, καὶ παραδεξαμένου τὸ θέμα τοῦτο τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συνέλθωσι σήμερον τὰ τμήματα, ἡ Γερουσία παρεδέξατο ὁμοφώνως τοῦτο ὁ δὲ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλε ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέχθη νὰ μὴ διορισθῇ ἐπιτροπὴ ἀλλὰ τὰ τμήματα νὰ συνέλθωσι σήμερον μετὰ τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἅμα τρία τῶν τμημάτων εἰδοποιήσωσι ὅτι ἐτελείωσαν τὰς προεξετάσεις των, ὁ πρόεδρος θέλει συγκαλέσει τὸ Σῶμα εἰς γενικὴν συνεδρίασιν.

Ἐπομένως, μηδενὸς ἄλλου ἀντικειμένου προταθέντος εἰς συζήτησιν, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 8 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 40 μελῶν, ὁ κύριος πρόεδρος κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς

ἀνέγνω τὸ περὶ ἀποδημίσεως τοῦ Σ. ἡμῶν Βασιλέως διάγγελμα ἔχον ὡς ἔπεται· Ὄθων κτλ.

Ἀποφασίσαντες νὰ ἀπέλθωμεν ἐκτὸς τοῦ Ἡμετέρου Βασιλείου ἐπί τινα χρόνον πρὸς χρῆσιν ἰαματικῶν ὑδάτων, καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1850 περὶ Ἀντιβασιλείας νόμον, ἀναθέτομεν τὰ τῆς ἀντιβασιλείας ἔργα εἰς τὴν Βασίλισσαν Ἀμαλίαν, τὴν πολυπόθητον ἡμῶν σύζυγον, διαρκούσης τῆς ἡμετέρας ἀπουσίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἡμετέρου ὑπουργικοῦ συμβουλίου, καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν θέλει προσυπογράψει καὶ δημοσιεύσει τὸ παρὸν διάταγμα, συγχρόνως δὲ θέλει τὸ φέρει καὶ εἰς γνῶσιν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Ἀντίγραφον δὲ τούτου κατέθηκεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἐπισκόπων καὶ ἐπισκοπῶν νομοσχεδίου, καὶ προτεθείσης εἰς συζήτησιν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ἂς ἀναλάβωμεν τὸ βαρὺ δυσχερὲς καὶ ἀναρμόδιον εἰς κοσμικοὺς νομοθέτας ἔργον τῆς ἐκκλησίας. Λέγω βαρὺ καὶ δυσχερὲς καὶ ἕκαστος κατανοεῖ τοῦτο. ἀναρμόδιον δὲ διότι πολιτικοὶ νομοθέται δὲν ἔπρεπε νὰ μιγνύωνται εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, διότι τοῦτο θέλει εἶσθαι (ὁ Θεὸς νὰ τὸ ἐμποδίσῃ) ὁ ὄλεθρος διὰ τὴν ἐκκλησίαν· πῶς δὲ τοῦτο; διότι τὸ σύνταγμα ἀνέχεται πρεσβευομένην πᾶσαν θρησκείαν ἐν Ἑλλάδι, ἀνέχεται ὥστε ὅλων τῶν θρησκευμάτων οἱ ὀπαδοὶ νὰ δύνανται νὰ γίνωσιν καὶ Βουλευταὶ καὶ Γερουσιασταὶ καὶ ὑπουργοί· ὑποθέσατε λοιπὸν πρὸς στιγμὴν ὅτι καὶ ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ καὶ ἐν τοῖς βουλευτικοῖς σώμασιν ἡ πλειοψηφία ἀνήκει εἰς ἕτερον θρήσκευμα, ἂν δώσῃ δὲ ἅπαξ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τοὺς κοσμικοὺς τούτους νομοθέτας, τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι ἡ καταστροφὴ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας τῶν ὀρθοδόξων. Κατ' ἐμὲ εἰς τὸ Σύνταγμα οὐδεὶς περὶ θρησκείας ἔπρεπε νὰ γίνεται λόγος, ἐκτὸς μόνου τοῦ 40 ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ἡ ἀνάγκη ὑπαγόρευσεν, ἀλλὰ τὰ τῆς θρησκείας ἔπρεπε νὰ ἀρεθῶσιν εἰς τοὺς ἀρμοδίους. Λέγω ταῦτα διότι βλέπω ὅτι τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐπιφορτίζουσι τὰ μέγιστα τὰ τῆς ἐνδομύχου θρησκείας· ἐὰν δὲ πραγματικῶς πιστεύωμεν εἰς τὸ Σύνταγμα πρέπει νὰ εἴμεθα ἀνεκτικοὶ τῶν διαφόρων θρησκευμάτων. διὰ τοῦτο ἡ Εὐρώπη ἔστησεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὸ βασίλειον τῆς Ἑλλάδος διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς τῆς Ἀνατολῆς ποῖος ὁ προορισμὸς τῆς

ἀνθρωποτήτος, ποῖα τὰ καλὰ τῆς ἐλευθερίας· ἔπρεπε διὰ τοῦτο ν' ἀπέχωμεν ἀπὸ θρησκευτικὰ ζητήματα, διότι εἶναι ἄλλης σφαίρας ἄλλης δικαιοδοσίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιλληφθῶμεν ἡμεῖς τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ζητημάτων· ἕνεκα εἰσὶν ἔτι εἰς τὰ ὦτα μου οἱ λόγοι τοῦ χθὲς ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου, δι' οὗ βλέπετε ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἡμεῖς οἱ κοσμικοὶ κανονίζομεν τὰ περὶ πειθαρχίας ἱερέων, καὶ τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν παραδίδομεν δούλην εἰς τὴν πολιτείαν. Ποτὲ Κύριοι! δὲν ἐπεθύμησα τὴν ἐκκλησίαν ὑπεράνω τῆς πολιτείας. Ὁ κόσμος γνωρίζει τὰ φρονήματά μου, ἀλλὰ καὶ ποτὲ δὲν ἐπεθύμησα τὴν ἐκκλησίαν δεσμίαν εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ διαμένεται ἡ ἐκκλησία αὐτὸς ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· εἶναι ὀπτικὴ ἀπάτη αἱ στενόκαρδοι διατάξεις μεθ' ὧν ἠθελήσατε νὰ περιβάλητε αὐτήν. Ὁ λόγος τοῦ θεοῦ εἶναι ῥομφαία δίστομος ἥτις διαβρήγνυσι, ἐξέρχεται καὶ διαλάμπει. Δώδεκα ἁλιεῖς ἀγράμματοι εἰσέβαλον εἰς τὴν οἰκουμένην, καὶ ἐναντίον ὅλων τῶν δυνατῶν αὐτῆς τὴν κατεκτησαν· οἱ ἀγράμματοι ἐκεῖνοι καὶ ἐρυλακίσθησαν καὶ ἐθεσμοθετήθησαν καὶ ἐσταυρώθησαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους κατίσχυσαν ὅλων τῶν δυνατῶν, καὶ ἐστερέωσαν ἐπὶ τῆς γῆς τὴν πίστιν, τὴν ἀλήθειαν δηλ. τοῦ Οὐρανοῦ. Δὲν ἐπαναλαμβάνω τὴν πειρὰν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας διὰ νὰ σᾶς δείξω ὅτι ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐκκλησία μὲ τὸν λόγον μόνον τοῦ Θεοῦ ἔκαμαν νὰ καταπέσωσι τὰ σκότη τῆς ψευδοθρησκείας, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι μὲ τὰς Σάλπιγγας ἔκαμαν νὰ καταπέσωσι τὰ τείχη τῆς Ἰεριχώ.

Ἐπαναρχόμενος λέγω ὅτι δὲν ἐπεθύμησα τὴν ἐκκλησίαν ὑπεράνω τῆς πολιτείας, διότι δυστυχῶς καὶ οἱ τὰ τῆς ἐκκλησίας διέποντες εἶναι ἄνθρωποι σάρκα φοροῦντες, ἀλλὰ ποτὲ δὲν θέλω δεδουλωμένην καὶ τὴν ἐκκλησίαν εἰς πολιτείαν μάλιστα ἥτις δέχεται καὶ προβιβάζει εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα πάντα ἱκανὸν καὶ ἄξιον χωρὶς διακρίσιν τοῦ θρησκεύματος· διότι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσιν ὑπουργοί, Γερουσιασταὶ καὶ Βουλευταὶ χρηστοὶ καὶ ἐπὶ πάσῃ ἄλλῃ ἀρετῇ διαπρέποντες, ἀλλ' εἰς ἄλλο δόγμα ἢ τὸ ἐπικρατοῦν τῶν ὀρθοδόξων ἀνήκοντες· καὶ τότε θέλετε οὗτοι νὰ διέπωσι τὴν ἐκκλησίαν; Τὸ κατ' ἐμὲ θέλω τὴν ἐκκλησίαν νὰ ἐκβλύζῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μεγάλης καὶ ἱερᾶς ἀποστολῆς της· πρὸς ἀνάδειξιν αὐτῆς ἀγνῆς καὶ πιστῆς, θέλω αὐτὴν διδάσκουσαν πρὸς μὲν τοὺς ἀρχομένους πείθεσθαι τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν· πρὸς δὲ τοὺς ἄρχοντας «διάγετε ὡς ἀδελφοὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους.»

Αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν κατ' ἀποστολὴν τῆς ἐκκλησίας ἐζήτησα καὶ ζητῶ, καὶ δὲν εἶμαι οὐδὲ κατὰ τοῦτο ἀσυνεπὴς πρὸς τὰς πολιτικάς μου ἀρχάς, τὰς ὁποίας πολλάκις ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐκήρυξα. Ἐπρέσβευσα καὶ πρεσβεύω, ὅτι καὶ τὸ ἐλάχιστον σωματεῖον πρέπει νὰ χαίρῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐνεργεῖν, καὶ τότε μόνον νὰ μὴ ἐνεργῇ, ὅταν προσκρούῃ εἰς τινα τῶν κειμένων νόμων. Πῶς θέλετε μία κυβέρνησις νὰ ἐπαγρυπνῇ τὰ πάντα, σωματεῖα, ἐπάρχους, νομάρχας, ἐκκλησίας κτλ. κτλ., ἀλλὰ τότε ἔπρεπε εἰς ἕκαστον τῶν σωματείων τούτων νὰ τεθῇ εἷς βασιλικὸς ἐπίτροπος, διὰ νὰ ἦναι πρόχειρος εἰς τὴν ἐρώτησιν· «Ἔξεστιν ἡμῖν τοῦτο πράξαι; Συνταγματικὴ πολιτεία ὑπάρχει τότε, ὅταν ἕκαστον μέλος τῆς πολιτείας ἦναι ἐλεύθερον νὰ ἐνεργῇ καὶ νὰ πράττῃ, καὶ τότε μόνον νὰ ἐμποδίζηται, ὅταν ἐνεργῇ καὶ πράττῃ παρὰ τὸν νόμον. Αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν ἐζήτησα καὶ ζητῶ διὰ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὄχι θεοκρατίαν, διότι θεοκρατία ἐν Ἑλλάδι οὔτε ὑπῆρξε, καὶ ἡ ἱστορία τὸ μαρτυρεῖ, οὔτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ ποτέ· καὶ τοῦτο, διότι ὁ κατώτερος κλῆρος εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἔγγαμος, ἔχει τέκνα, τὰ ὁποῖα δὲν συγκατατίθεται ποτε νὰ παραδώσῃ εἰς χεῖρας στυγερᾶς θεοκρατίας, λέγω δὲ στυγερᾶς θεοκρατίας, διότι δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τις τὴν ὕπαρξιν θεοκρατίας ὠφελίμου. Τὴν ἐλευθέραν λοιπὸν ἐξάσκησιν τῶν δικαιωμάτων της ζητεῖ ἡ ἐκκλησία, ἀλλὰ τί ἐδόθη εἰς αὐτήν; ἐζήτησεν ἄρτον καὶ τῇ ἐδόθη ὄφις, ὄχι διὰ τὸ καλὸν τῆς χριστιανοσύνης τῶν τέκνων μας. Πολλαπλασιάζοντες τὰς διατάξεις τῶν νόμων, τοὺς ἐδεσμεύσαμεν πανταχόθεν· ἴσως μᾶς εἴπωσιν, ὅτι ἡ δέσμευσις αὕτη γίνεται διὰ τὰ μὴ πνευματικά, ἀλλ' ὅσον δύναταί τις νὰ διακρίνῃ τὴν ἕδραν τῆς ψυχῆς ἐν τῷ σώματι (ἢ τὴν συνάρτειαν τῆς ὕλης πρὸς τὸ πνεῦμα), ἄλλο τοσον δύναται νὰ διακρίνῃ καὶ τὰ καθαρῶς πνευματικὰ ἀπὸ τὰ μὴ καθαρῶς. Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν διὰ μίαν στιγμήν, ὅτι διακρίνονται τὰ δογματικὰ τῶν μὴ δογματικῶν· πῶς συμβιβάζεται τοῦτο μὲ τὴν παντοτεινὴν παρουσίαν τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι πάντοτε ὑπεύθυνοι; Ὁποία ἰσχύς, ὁποῖον ἴχνος ζήλου ὑπολείπεται εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους τὴν διοίκησιν τῆς ἐκκλησίας; Δὲν εἰσέρχομαι εἰς τόσα ἄλλα τοῦ καταστατικοῦ νόμου, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν πανταχόθεν, διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ μᾶς ῥοφήσῃ ἡ ἐκκλησία.

Ἀπέναντι δὲ τῆς ἐλευθερίας τὴν ὁποίαν ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, τί τῇ δίδομεν; χωροφύλακας διὰ νὰ ὁδηγῇ καὶ ἐγκλείῃ εἰς τὰ σωφρονιστήρια τοὺς ἀτακτοῦντας, καὶ μισθοὺς

ἢ ἐπίδομα. Πρώτην ἤδη φορὰν ἀκούεται μισθὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, οὐδέποτε ἐζητήθη μισθός, ἐξ ἐναντίας ἤκουσα μάλιστα ὅτι εἷς τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν μας ἀπέκρουσε τὴν περὶ μισθοδοσίας πρότασιν ἑνὸς τῶν Κ. ὑπουργῶν, εἰπὼν τὸ εὐαγγελικὸν λόγιον· « Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθεσιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ δὲ μισθωτὸς θεωρῶν τὸν λύκον ἐρχόμενον φεύγει καὶ παραιτεῖ τὰ πρόβατα, ὅτι μισθωτός ἐστι καὶ οὐ μέλλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. » Αὐτὴ ἡ μεγάλη ἐκκλησία, κύριοι! (λέγων δὲ μεγάλην ἐκκλησίαν τὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν θέλω ἐπεμβεῖ εἰς ἀναπτύξεις περὶ τῶν διατρεξάντων μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ αὐτῆς ἂν καὶ ἦτον ἀνάγκη νὰ ἀκουσθῇ μία τις φωνὴ κατὰ τῆς διαγωγῆς τῆς Κυβερνήσεώς μας,) δὶς διετάχθη ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τῆς Τουρκίας ὑφ' ἣν διατελεῖ, νὰ ὑπαγάγῃ εἰς μισθοδοσίαν τοὺς ἐπισκόπους, ἀλλ' ἀπέκρουσε τὴν ἰδέαν ταύτην. Αὐτὴ ἡ ἰδία ἀντιβασιλεία συγκειμένη τὸ πλεῖστον ἀπὸ διαμαρτυρομένους, ἂν καὶ εἶχε τότε 60 ἑκατομμύρια, δὲν ὑπήγαγεν εἰς μισθοδοσίαν τοὺς ἐπισκόπους, ἀλλ' ἐνομοθέτησε περὶ προικίσεως τῶν ἐπισκοπῶν. Τὸ Σύνταγμα τέλος πάντων αὐτὸ ὁμιλοῦν ἐν τῷ ἄρθρῳ 105 § α') περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν πρὸς συντήρησιν τῶν κληρικῶν ἀναλόγως μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ χαρακτῆρός των, δὲν ἐννοεῖ μισθοὺς οὐδ' ἐπίδομα, διότι τοῦτο καταδεικνύει τὴν ἐκκλησίαν δουλοπρεπεστέραν μᾶλλον ἢ ἀξιοπρεπεστέραν, αἴρει δὲ πᾶσαν ὀπτικὴν ἀπάτην ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπισκόπου. Ἀλλ' ἂν ταῦτα φανῶσιν ἀνεπαρκῆ, ἂς ἀναφέρωμεν ὅ,τι ὁ ἀρχηγὸς τῆς θρησκείας μας ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, τῶν ὁποίων ὡς παράδειγμα οἱ ἐπίσκοποι ἔχουσιν, λέγει· « Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ Οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι. Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς. »

Πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οἱ δεχόμενοι ἐπισκοπὴν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οὐχὶ μόνον δὲν ἐπληρώνοντο, ἀλλ' ἀνεδέχοντο καὶ αὐλικὰ χρέη νὰ πληρώσωσι· μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι ὑμᾶς, Κ. πρόεδρε, περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης. Τέλος καὶ πρὸ μικροῦ ἀκόμη παρετηρήθη ὅτι ὁσάκις ἐχήρευσεν ἐπισκοπή τις, μέγας συναγωνισμὸς ἐγίνετο τις νὰ κατάσχῃ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς ἐπισκοπῆς, ἀπόδειξις τρανὴ καὶ ἀδιαφιλονείκητος ὅτι ὁ λαὸς τοὺς προσέφερε ὅ,τι ἀναγκαῖον πρὸς ζωοτροφίαν· ἄλλως ἐὰν ὁ λαὸς δὲν τοὺς προσέφερε τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἔπρεπε νὰ ζητῶμεν ἡμεῖς τοὺς ἐπιτρόπους, καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν μάλιστα νὰ δεχθῶσι τὸ βάρος

τοῦτο· ἀλλ' ἂν τοιοῦτος διαγωνισμὸς γίνεται νῦν, φαντασθῆτε πῶς μέλλει νὰ παρουσιάζωνται δὲν ἠξεύρω ποῦ, εἰς τὰς θύρας τῶν δυνατῶν, ἃς τῷ εἶπω, τῆς ἡμέρας καὶ νὰ ζητῶσιν ἐπισκοπάς· οὕτω δὲ ἀντὶ νὰ ἐφαιρέσωμεν ὅ,τι δύναται νὰ ἐξαχρειώσῃ τὸν χαρακτῆρα τοιούτων ἀνδρῶν, προσθέτομεν ἀκόμη τὸ θέλγητρον τῆς μισθοδοσίας. Ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Ἀθηνῶν Γρηγόριος οὐ μόνον ἔζη ἄνευ μισθοδοσίας, διότι ὡς γνωστὸν τοιαύτη δὲν ὑπῆρχε, ἀξιοπρεπῶς καὶ ἀβροδιαίτως ἂν θέλητε, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐπίσκοπον ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι διετήρει, καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἐξηγόρασε τὸ μοναστήριον τῆς Σαιριανῆς μὲ ἴδια του χρήματα, καὶ τὸ ἕκαμε κτῆμα τῆς Μητροπόλεως, διὰ νὰ αὐξήσῃ τὰ εἰσοδήματα αὐτῆς, καὶ οὕτω ἀνακαυρίζωνται οἱ χριστιανοί· ὥστε οἱ ἐπίσκοποι οὐ μόνον δὲν ἐζήτουν μισθούς, διότι καὶ ἀνάγκην μισθῶν δὲν εἶχον, ἀλλὰ καὶ ἐπροικοδότουν μάλιστα τὰς ἐπισκοπάς· οὕτως ἐκτίσθησαν τὰ ἱερὰ μοναστήρια τοῦ Κράτους ἅπινα κατέχουσι τὸ 1/7 σχεδὸν τῶν ὅλων κτημάτων τοῦ Κράτους· ἂν δὲ ἤδη νομίζητε ὅτι ὁ λαὸς δὲν θέλει ἔχει τὴν ἀγάπην καὶ τὸν αὐτὸν ζῆλον, οὐχ ἧττον ὅμως θέλει φροντίσει ὥστε νὰ διαθρέψῃ τοὺς ἐπισκόπων του, ἄλλως ἀπατᾶσθε ἀπάτην μεγάλην. Ἤδη ἂς ἐξετάσωμεν καὶ τὴν λέξιν ἐπίδομα καὶ τὴν σημασίαν αὐτῆς. Ἐπίδομα σημαίνει τὴν διὰ τῆς βίας παρὰ τῶν εἰσπρακτόρων τῆς Κυβερνήσεως ἀπόσπασιν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς χήρας καὶ τῶν ὀρφανῶν τοῦ πενομένου λαοῦ καὶ τοῦ τελευταίου ὀβολοῦ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου, καὶ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον ἀπίναντι τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ ἐπιδόματος. Ἄλλως τε, ἐπειδὴ εἴπομεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἀνεξίθρησκον ἔθνος, ἐπίδομα ἐπισκόπου σημαίνει λαμβάνω φόρους ἀπὸ τοὺς πρεσβεύοντας οὐχὶ τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν καὶ δίδω τούτους πρὸς μισθοδοσίαν τῶν ἐπισκόπων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Τὰς παρατηρήσεις μου ταύτας μὴ τὰς θεωρεῖτε ὡς μικράς, διότι προστιθέμενον τὸ μικρὸν εἰς τὸ μικρὸν γίνεται μέγα, ε εἰγάρκεν σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδεις, τάχακεν μέγα τοῦτο γένηται. ᾳ Δὲν πρόκειται ἤδη περὶ τῆς τῶν καθέκαστα συζητήσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ ὅμως πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λόγων μου ἀνάγκη τῶν λεπτομερειῶν τούτων, καὶ τῆς ἐξετάσεως τῆς ἀποστολῆς τῶν ἱερῶν προσώπων περὶ ὧν ψηφίζομεν· ἡ πρώτη ἀποστολὴ των εἶναι τὸ κήρυγμα, ἀλλὰ τὸ οὐτιωδέστερον αὐτῆς εἶναι ἡ ἀγάπη. Ἄνθρωποι λοιπὸν οἵτινες ἐκλήθησαν νὰ ἐμπνεύσωσιν τὰς μεγαλειτέρας ἀρετάς, τὴν χρηστότητα, τὴν ἀγάπην καὶ ἐλεημοσύνην, ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς

ὁποίους περιμένομεν τὴν σύστασιν πτωχοκομείων καὶ φιλανθρωπικῶν τοιούτων καταστημάτων, εἶναι δυνατὸν νὰ πεινάσωσιν. Ἂς προσθέσω ἤδη, ὅ,τι λησμόνησα ἀνωτέρω νὰ ἀναφέρω ὅτι δύω ἀρχαὶ διέσωσαν τὸν χριστιανικὸν κόσμον· ἡ ἐκκλησία ἡ Δυτικὴ ὅ ἐστιν ἡ Παπικὴ, ἣν ἀναγνωρίζουσι μεγάλα καὶ κραταιὰ βασίλεια, οὐ μόνον θέλει ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δογματίζει ὅτι ὁ διάδοχος τοῦ Πέτρου πρέπει νὰ εἶναι καὶ κοσμικὸς ἄρχων ἑνὸς μικροῦ μέρους διὰ νὰ μὴ γίνωνται ὑποπτοι ὅτι αἱ παρ' αὐτοῦ ἐκδιδόμεναι διαταγαὶ, ἐξεδόθησαν ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὴν βίαν ἄλλου ἡγεμόνος· τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τῆς ἀνεξαρτησίας εἶχε καὶ ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία, ἀλλ' ἂν βλέπετε ἀναστροφὰς καὶ καταστροφὰς αὐτῆς, οὐδαμοῦ ὅμως βλέπετε καὶ δέσμευσιν αὐτῆς διὰ νόμου. Ἂν δὲ ἡ ἐκκλησία μας ἠξιώθη καὶ εὐσεβεστάτων βασιλέων, ἐπιρρεπῶν μάλιστα εἰς τὰ τῆς θρησκείας, οὐδαμοῦ ὅμως φαίνεται διαγραφόμενος μισθὸς ἢ ἐπίδομα. Ἐνταῦθα, διὰ νὰ μὴ καυχάζω τοὺς ἀκροωμένους μου περαίνων τὸν λόγον μου λέγω ὅτι κάκιστα σκέπτεται ὁ νομοθέτης ἐκεῖνος ὅστις θέλει νὰ προσδιορίζῃ ἀκριβῶς διὰ νόμων τοιαῦτα κάψηλὰ ζητήματα· ταῦτα εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα οἱ λαοὶ δὲν ἔλυσαν, πρακτικῶς δὲ λύονται ἑκάστοτε. Ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρω παράδειγμά τι πρὸς τοῦτο· ὑπῆρχον μεταξὺ λαοῦ καὶ ἐπισκόπων συνωμολογημένα ἀγράπτως τινὰ δικαιώματα καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀκόμη· ἂν δὲ καὶ οἱ ἐπίσκοποι ἐθεωροῦντο ὡς ἀρχηγοὶ τοῦ ἔθνους ποτὲ ὅμως δὲν τοῖς παρεχωρήθη ἐκ μέρους τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας ἡ κτηνώδης βία καὶ συνδρομὴ πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν. Ἐπρόκειτο νὰ ἐνταφιασθῇ ἐνταῦθα χριστιανός τις, διὰ τὴν κηδείαν τοῦ ὁποίου ὁ ἐπίσκοπος, διότι τὸν ἐνόμιζε πλούσιον, ἐζήτει ἱκανήν τινα ποσότητα χρηματικὴν· διατίμησις τοῦ πληρωθησομένου ποσοῦ δὲν ὑπῆρχε· ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὸν ἐπίσκοπον ὅστις κατὰ διατίμησιν πληρώνεται, καὶ εἰς τὸν λαὸν, ὅστις κατὰ διατίμησιν πληρώνει· ὁ λαὸς τότε ἀγανακτήσας διὰ τὴν τοιαύτην διαγωγὴν τοῦ ἐπισκόπου μεταφέρει τὸν νεκρὸν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ἐκφωνεῖ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον φρικώδες ἐπιφώνημα. Καὶ ταῦτα μὲν διὰ νὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἀντικρούων τὸν προλαλήσαντα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν.

Βραχυτάτη θέλει εἶσθαι ἡ ἀπάντησίς μου, διότι φρονῶ ὅτι

τὰ πλειότερα ἐξ ὧν ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν, εἰς τὰ περὶ ἀγάπης, ἐλεημοσύνης καὶ χριστιανοσύνης ἀνήκουσιν εἰς τὸ θρησκευτικὸν καὶ οὐχὶ εἰς τὸ πολιτικὸν βῆμα, καὶ διότι τὸ κατεπεῖγον τοῦ χρόνου δὲν μοὶ ἐπιτρέπει τὴν ἀνάπτυξιν. Ἐθεώρησε τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν ἀναρμοδίαν εἰς τοῦτο, καὶ ἑαυτὸν ἐπίσης. Ἂν τις ἐλάμβανε κατὰ γράμμα ὅσα ὁ προλαλήτας ἐξέφρασεν, ἤθελε νομίσει ὅτι πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν κανόνας τῆς ἐκκλησίας καὶ δόγματα ἢ τροπολογίας αὐτῶν, προσθήκας δηλ. καὶ ἀφαιρέσεις, μὲ ἄλλας λέξεις, νὰ μετατραπῶμεν ἡμεῖς εἰς δογματικὴν Σύνοδον καὶ νὰ τροποποιήσωμεν καὶ καθιερώσωμεν ἤδη δόγματα, ἐν ᾧ πρὸ αἰώνων τὰ δόγματα τῆς πίστεώς μας καθιερώθησαν ἐπὶ τὴν ἀσάλευτον πέτραν τῆς πίστεως, πύλαι δὲ ᾅδου οὐδέποτε κατισχύσουσι τῆς πίστεώς μας· ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, τὰ δόγματα ὑπάρχουσι, θὰ ὑπάρχωσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Δὲν πρόκειται ἤδη περὶ κανονισμῶν καὶ δογμάτων τοιούτων διὰ νὰ κηρυχθῶμεν ἀναρμόδιοι, πρόκειται μόνον περὶ τῆς διαγραφῆς τῶν ὁρίων τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας, ὥστε ὁδεύουσα ἑκάστη ἐν τῇ τροχιᾷ της νὰ μὴ ἐξέρχηται ταύτης, διότι ἄλλως ἤθελον συγκρούεσθαι καὶ ἀνταγωνίζεσθαι καθ' ἑκάστην. Τὸ νομοσχέδιον λοιπὸν δὲν διαγράφει εἰμὴ τὰ ὅρια τῶν δύω ἐξουσιῶν, διὰ νὰ δύναται νὰ ἐνεργῇ ἑκάστη ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως τὰ ἐκυτῆς. Τὸ ἀναρμόδιον λοιπὸν τὸ ὁποῖον κηρύττει ὁ προλαλήτας δὲν εἶναι ἀληθὲς· ἄλλως ἂν ἦτο ἀληθὲς, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἤθελεν ἐπιχειρισθῇ τι κατὰ τῶν δογμάτων τῆς θρησκείας του, διότι ἅπαντες ηὐτυχήσαμεν νὰ ἀνατραφῶμεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς θρησκείας τῶν ὀρθοδόξων, ἂν δὲ εἰς πρόγονός μας ἐδόξαζε τὸν Θεὸν διότι ἐγεννήθη Ἕλλην καὶ οὐχὶ βάρβαρος, ἡμεῖς ὀφείλομεν διπλῶς νὰ δοξάζωμεν τὸν Θεὸν, διότι πρῶτον ἐγεννήθημεν ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ καὶ δεύτερον Ἕλληνες. Δὲν εἴμεθα λοιπὸν ἀναρμόδιοι, καὶ οὐδεμίαν τροπολογίαν κατὰ δογμάτων ἢ κανόνων παρουσιάζομεν.

Ἀλλ' ἐνταῦθα μοὶ φαίνεται ὅτι εἰς τὸν καταστατικὸν νόμον τοῦ 1833 ὑπάρχει ὑπογεγραμμένος καὶ αὐτὸς ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ἂς μὲ συγχωρήσῃ δὲ νὰ τὸν κάμω τὴν ἐρώτησιν, πῶς δὲν ἐθεώρει καὶ τότε ἑαυτὸν ἀναρμόδιον, ἢ ἂν τότε ἐθεώρει ἑαυτὸν ἁρμόδιον διὰ τί νῦν διατείνεται ὅτι εἶναι ἀναρμόδιος, ἀφ' οὗ οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν; εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην προκαλῶ τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ, ἐὰν θέλῃ. Παρακατιὼν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς προεβῆ εἰς σχοινοτενεῖς τινας ὁμιλίας περὶ τοῦ καταστατικοῦ νόμου τοῦ πρὸ μικροῦ ἐπιψηφισθέντος,

ὅστις καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνώτερος τῆς ἐπικρίσεως τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων· θέλω δὲ διὰ βραχέων ἀντικρούσει λεπτομερείας τινάς, διότι δὲν στηρίζονται εἰς πράγματα ἀκριβῆ· ὡμίλησε περὶ πειθαρχίας καὶ μισθοῦ· θέλει τὴν πειθαρχίαν ὅλως ἀνατεθειμένην εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τὰ ἐντὸς τοῦ ναοῦ καθήκοντα τοῦ κλήρου πρὸς τοὺς ἐπισκόπους πρέπει νὰ τὰ ὁρίσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἡ ἐκκλησία, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὅριόν τι πέραν τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ἐπηρεάζεται ἡ τύχη τοῦ πολίτου, ἀφ' οὗ ἐπηρεάζεται ἡ τύχη τοῦ κληρικοῦ. Εἰς πολιτείαν ὅθεν ὅπου δὲν διαγράφεται ἡ ὁριστικὴ αὕτη γραμμὴ, ἤθελον συμβαίνει συγκρούσεις δυσάρεστοι ὡς αἱ τὰς ὁποίας ὁ προλαλήτας ἀνέφερε, καὶ ταύτας προτίθεται νὰ ἀποφύγῃ ὁ νόμος. Τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τὸ ὁποῖον οἱ ἱεροὶ κανόνες ἀνέθηκαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν μένει ἐντελῶς ἀνεπηρέαστον, ἀλλὰ καὶ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία ἥτις ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν κατάστασιν τῶν πολιτῶν, διότι καὶ ὁ κληρικὸς δὲν παύει νὰ εἶναι πολίτης, ἀνάγκη νὰ ἐπιρυλάξηται τὸ μέρος της, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ καθῆκον ὃ ἐκλήθη νὰ τηρήσῃ· Εἰς τὰ περὶ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου λεχθέντα παρὰ τοῦ προαγορεύσαντος φρονῶ περιττὸν νὰ ἀπαντήσω.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὴν ἀρχὴν ἣν ἤθέλησε νὰ ἀποδείξῃ ὡς λίαν σωτήριον διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὡς παράδειγμα μᾶς ἔφερε τὴν Παπικήν· δὲν νομίζω ὅτι σπουδαίως πρέπει νὰ ἀντικρούσῃ τις ταῦτα, διότι τοιαύτη ἐξουσία εἶναι ἀφ' ἑαυτῆς ἀναιρετέα, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς ῥητὰς ῥήσεις τοῦ εὐαγγελίου· ἂν δὲ καὶ δὲν εἶμαι θεολόγος ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς εἴπω τὸ, « ἡ Βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· » καὶ τὸ, « μὴ ἐμπλέκεσθε ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις. » Ἡ ἀνεξαρτησία τῆς ἐκκλησίας μας συνίσταται εἰς τὴν ἀκώλυτον καὶ ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων της ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, ἀπεσκεράκισε δὲ πᾶσαν κοσμικὴν ἐξουσίαν ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία, καὶ ἡ παραδοχὴ τοιαύτης ἤθελεν εἶσθαι βλασφημία ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Ὁ χρόνος κατασπείδει τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας μου, διὰ ἐλάχιστά τινα περὶ τοῦ ἐπιδόματος, τὸ ὁποῖον κατέκρινεν ὁ προαγορεύσας καὶ ἐθεώρησεν ἀναξιοπρεπὲς διδόμενον εἰς ἐπισκόπους, ἀλλ' ἂν, ὡς τὸ ἐχαρακτήρισεν ὁ προαγορεύσας, ἐδίδετο τοῦτο ὡς μισθὸς τῶν πράξεών των, ἤθελεν ἔχει δίκαιον, ἀπατᾶται ὅμως. Οἱ ἀρχιερεῖς εἶχον δικαιώματά τινα τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον διὰ τὰς ἀνάγκας των· ὁ τρόπος δὲ τῆς εἰσπράξεως αὐτῶν καταβιβάζει τὸ ὑψηλὸν ἱερατικὸν ἀξίωμα εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐπαίτου. Πολλοὶ ἀρχιερεῖς πρὸς περιθαλψιν τῶν ἀναγκῶν

των, καὶ ἐκείνων τῶν ἀξίων περιθάλψεως, πρὸς σύστασιν τῶν φιλανθρωπικῶν καταγημάτων, λαμβάνουσιν ἐπ' ὤμων τὸν σάκκον καὶ ἀπόλωνιον εἰς ἄλωνιον δίκην ἐπαίτου περιφέρονται καὶ εἰσπράττουσι τὰ δικαιώματα, τοῦτο δὲν ἦτο βεβαίᾳ ἀξιοπρέπεια, ἀλλ' ἀνάγκη εἰς ἣν ὑπέκυπτον, θέλετε καὶ ἤδη ἐν ᾧ ἔχομεν βασίλειον νὰ καταβιβάζωνται ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἀξιώματός των, ἀναγκαζόμενοι ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου καὶ τῆς θέσεώς των καὶ νὰ τρέχωσιν εἰσπράττοντες ὡς ἄλλοι ἐπαῖται τὰ δικαιώματά των; οὐδεὶς θέλει ψέξει τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν δαπάνην ταύτην, οὐδὲ ἡ χήρα καὶ τὸ ὀρφανὸν θέλει κλαύσει διότι δίδει εἰς τὸν ἀρχιερέα, τὸν πνευματικὸν της αὐτὸν πατέρα, τὸν ὁβολόν της πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Διατί τάχα τὸ δεκάριον ἐκεῖνο ἐὰν ἐθράυετο ἤθελε στάξει αἵματος, καὶ δὲν στάζει αἵματος διδόμενον εἰς μισθοδοσίαν ἡμῶν, καὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους; Γνωρίζοντες ποίαν χρῆσιν τῶν ὡρελημάτων του κάμνει ὁ κληρός μας, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ προλαλήσας ἀνέφερε, τὴν δαπάνην αὐτῶν εἰς εὐαγῆ καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, εἰς περιθάλψεις ἐνδεῶν καὶ ἀπόρων, φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ κατα[illegible]ερώμεθα κατὰ τοῦ ἐπιδόματος τούτου, διὰ νὰ μὴ φαινώμεθα ἄλλως φειδωλοὶ εἰς τὰ μικρὰ καὶ ἀναγκαῖα, ἐν ᾧ πολλάκις εἴμεθα ἀφειδεῖς καὶ γενναιόδωροι εἰς τὰ μεγάλα καὶ μὴ χρήσιμα καὶ διὰ νὰ μὴ λαμβάνωσι χώραν, νὰ προληφθῶσι μᾶλιστα σκάνδαλα ὁποίον τὸ πρὸ μικροῦ ἀναφερθὲν, ὡς μὴ ὤφειλε, παρὰ τοῦ προλαλήσαντος, εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὁποίου ἐρριγοκιάσαμεν.

Λαβὼν καὶ δεύτερον τὸν λόγον ὁ προκληθεὶς Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπεν· Ἐὰν ὡς διατείνεται ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ περιεχόμεναι διατάξεις εἰς τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἐξηγημέναι ἐκ τῶν κανόνων τῆς ἐκκλησίας, φρονῶ ὅτι εἶναι περιττὰι, διότι εἶναι ταυτολογία οὐχὶ μόνον περιττὴ, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβὴς, διότι ἄλλη Κυβέρνησις πόνατο νὰ νομοθετήσῃ ἄλλως καὶ ἐναντίον τῶν κανόνων μᾶλιστα, ἐν ᾧ τὸ Σύνταγμα αὐτὸ καθιέρωσε τὴν τήρησιν τῶν ἱερῶν ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων καὶ ἱερῶν παραδόσεων· εἰς πρὸς τὴν ὁποίαν μοὶ ἔκαμε πρόκλησιν, ὅτι τὸ καταστατικὸν τοῦ 1833 εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἐγὼ φαίνομαι ὑπογεγραμμένος ἂν ἦτο ἀληθὲς, ὅπερ εἶναι ἐντελῶς ὅμοιον τοῦ πρὸ μικροῦ ψηφισθέντος καταστατικοῦ διὰ τὸ ὁποῖον κηρύττομαι ἀναρμόδιος, τὸν παραγωρῶ ὅτι καὶ τότε ἤμην ἐναντίος. Δύνασθε νὰ μοὶ εἴπητε διατί ὑπέγραφα καὶ δὲν παρητούμην; τὸ ὁμολογῶ δημοσίως ὅτι ἔκαμα λάθος,

Ἂν δὲ ἦτο ἐνταῦθα ὁ ἀρχηγὸς τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἢ τέλουν μέλος, ὁ Κ. Τρικούπης, ἤθελεν ὁμολογήσει τὴν γνώμην· πιστεύσατε ὅμως εἰς τὸν χαρακτῆρά μου ὅτι ἦμην ἐναντίος τοῦ καταστατικοῦ ἐκείνου νόμου· ἡ γνώμη μου ἦτο νὰ συγκληθῇ ὁ κλῆρος πρὸς σύνταξιν νόμου. Ἔπειτα κύριοι! ὀφείλω νὰ κηρύξω ὅτι σπεύδομεν καὶ σπεύδομεν πάντοτε πολύ· ἔχομεν τάσιν ἀκράτητον εἰς τὸ νομοθετεῖν, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη νόμων, καὶ εἶτα ἀφήνομεν τοὺς νόμους ἀνενεργήτους, διότι ὡς εἶπον δὲν ἦτο ἀνάγκη νόμων. Ἔσπευσαν καὶ τότε νὰ νομοθετήσωσι τὸ καταστατικὸν τοῦ 1833 διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ὡς καὶ σήμερον σπεύδουσι διὰ τὸν αὐτὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὁ φόβος οὗτος δὲν πρέπει εἰς τοιοῦτον τρόπον νὰ σκοτίζῃ τοὺς συνετοὺς, ὥστε νὰ μὴ σκέπτωνται τί πράττουσιν· πρέπει νὰ σκέπτωνται μήπως ἔχει τι δίκαιον καὶ ὁ ἠτιμένος ἐχθρός των, δίκαιον τὸ ὁποῖον ζητεῖ νὰ λάβῃ μὲ τρόπους ἐνόμους. Ἡ σύνεσις ἀπαιτεῖ ὥστε μὲ τὴν μίαν χεῖρα νὰ κρατῶμεν τὴν σπάθην καὶ μὲ τὴν ἄλλην τὴν δικαιοσύνην διὰ νὰ λάβωμεν τὸ καλὸν τοῦτο, ἐὰν που ἀναφαίνηται. Πλὴν τότε ἦτο φόβος τῶν Ἰουδαίων· ἄλλος ἦταν ὁ λόγος. Ἔπειτα ὁ ἄνθρωπος προβαίνει εἰς τὴν ἀρετὴν ἢ μένει στάσιμος; ἐὰν ὁ μικρὸς χρόνος δὲν διορθώνῃ κατεδίκασας τὸν κόσμον, Κ. ὑπουργὲ, εἰς στασιμότητα· δέκα ἐννέα ἔτη πρὸ δὲν εἶχον τὰς τρίχας λευκὰς, ἀλλ' ἤδη ἐλευκάνθησαν αὗται. Μετὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις φρονῶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν θὰ ἐπιμένῃ νὰ θεωρῇ ἀντίφασιν εἰς τὰς σκέψεις μου. Προβαίνων ὁ Κ. ὑπουργὸς μοῦ εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπανέρχωμαι εἰς ἐπικρίσεις ἐπὶ τοῦ καταστατικοῦ νόμου ἀλλὰ ἤδη νὰ σέβωμαι αὐτὸν ὑφισθέντα καὶ ἀποκατασταθέντα νόμον τοῦ Κράτους· ἐν τῷ γίνεσθαι κρίνω καὶ ἐπικρίνω τοὺς νόμους, ὅταν δὲ κατασταθῶσι νόμοι τότε σέβομαι αὐτοὺς μέχρις οὗ ἡ ἐφαρμογὴ, ἡ πεῖρα καὶ ἡ κοινὴ γνώμη δείξῃ αὐτοὺς πλημμελεῖς καὶ διορθώσεως τροποποιήσεων· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νόμος ἐκεῖνος εἶναι ἀλληλένδετος μὲ τὸν ὑπὸ συζήτησιν διὰ τοῦτο ψέγων αὐτὸν ἔψεξα καὶ ἐκεῖνον, τοσοῦτον στενοκαρδῶς ψηφισθέντα καὶ παραδόξως πως ἔτι στενοκαρδιώτερον καὶ τοῦτον ἐπισπευδόμενον.

Ἔπρεπε, λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἀντικρούων με, νὰ [illegible] ἡ Κυβέρνησις τὰ μέτρα νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸν πολίτην εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἱερατείου, συγκειμένου ἐπίσης ἀπὸ ἀνθρώπους σάρκα φοροῦντας. Ἀλλ' ἐγὼ εἶπον ὅτι ἡ πολιτεία ἀφήσασα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὰ πνευματικὰ μέσα, οἷονεὶ τὸν ἀφορισμὸν, καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτὴν ὑλικὰ μέσα, καὶ ἐνταῦθα σᾶς ἀνέφερα τοὺς χωρο-

φύλακας οἵτινες ἀπάγουσι τὸν κληρικὸν εἰς τὸ σωφρονιστήριον. Ἤδη ὅμως ἐμβαίνω εἰς λεπτομερείας, διότι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς καλῶς πράξας, ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὸν κληρικὸν ὡς πολίτην. Περιορίζεται ὁ κληρικὸς δέκα πέντε ἡμέρας ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον, ἀνεκκλήτως δύω μῆνας τὸ πολὺ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀορίστως ἀπὸ τὸν Βασιλέα· ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τούτου προσβάλλομεν τὸ Σύνταγμα· πῶς δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν νόμον τοιοῦτον ἐναντίον τοῦ Συντάγματος; Τὸ 4 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος λέγει· « Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος, οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται ἢ ἄλλως πως περιορίζεται εἰμὴ ἀπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζῃ. » Τὸ δὲ 89· « οὐδεὶς ἀφαιρεῖται ἄκων τοῦ παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένου εἰς αὐτὸν δικαστοῦ· » ὅθεν δικαστικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ ἔκτακτα δικαστήρια ὑφ' ὁποιονδήποτε ὄνομα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συστηθῶσιν· ἀλλὰ τὸ ἐπισκοπικὸν δικαστήριον δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικόν; Τὰ μέσα τῆς ἐκκλησίας εἶναι πνευματικὰ, συστήσατε ὅσα θέλετε δικαστήρια ἐκκλησιαστικὰ ἀλλὰ μὴ μεταχειρισθῆτε σωματικὰς ποινὰς, ἐπιβάλατε μόνον πνευματικάς· πᾶσαν δικαστικὴν ἐπιτροπὴν ἀπαγορεύει τὸ Σύνταγμα. Εἶπον ἀναπτύσσων τὸν λόγον μου ὅτι δύω εἶναι αἱ διέπουσαι τὸν χριστιανικὸν κόσμον ἀρχαί, ἡ μία ὅτι ἡ ἐκκλησία πρέπει νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος, καὶ ἡ ἄλλη ὅτι τὰ πάντα ὡς καὶ ἡ ἐκκλησία πρέπει νὰ κανονίζωνται ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, καὶ ἐνταῦθα ἐξέθηκα γεγονὸς ἁπλοῦν, δὲν εἶπον ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ αὐτό· δὲν θέλω θεοκρατίαν, δὲν ἐκθειάζω τὸ σύστημα τὸ πρῶτον, εἰπὼν ὅτι ἀρ' ἧς ἡ ἐκκλησία ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πολιτείας ἔχασε πολὺ, ἀνάγκη δὲ νὰ ψηφίσωμεν νόμον δι' οὗ νὰ καταστήσωμεν τὴν ἐκκλησίαν ἐλευθέραν.

Εἰς ὅσα ἀνέφερα περὶ μισθοῦ ἀντέταξεν ὅτι καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἔχουσι μισθοδοσίαν, καὶ ἡμεῖς· ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ μισθοδοτῶμεθα· εἰχῆς ἔργον ἦτο ἂν ἠδυνάμεθα νὰ ζήσωμεν ἄλλως, καὶ τότε δὲν ἠθέλαμεν μισθοδοτεῖσθαι ἐκ τῶν ἱδρώτων τοῦ πενομένου λαοῦ· ἀλλ' ἤδη δὲν εἶναι ἀνάγκη μισθοδοσίας τῶν ἐπισκόπων, οἵτινες ἀνέκαθεν διατρέφονται ἀφθόνως ἀπὸ τὸν λαὸν, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσί ποτε τὴν ἀνάγκην τῆς μισθοδοσίας. Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τι ἄλλο εἰς ὅσα ἀνέφερον, εἰμὴ ὅτι πρέπει νὰ νομοθετῶμεν ἐπὶ βάσεων ἑδραίων, καὶ οὕτως ὥστε νὰ μὴ βλάπτωμεν μᾶλλον ἢ ὅτι ὠφελῶμεν διὰ τῶν νόμων μας· ὅταν ἅπαξ νομοθετήσωμεν μισθοδοσίαν τῶν ἐπισκόπων, δυσκόλως

καταργεῖται αὕτη. Εἰς τὸν καταστατικὸν τοῦ 1833 νόμον τῆς Συνόδου ἡ ἐκκλησία δὲν ἐδεσμεύθη τοσοῦτον, ἐν ᾧ εἰς τὰ ψηφιζόμενα, μετὰ τόσας περιδρομὰς τὰς ὁποίας ἐκάμαμεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, διὰ νὰ ἀναδείξωμεν αὐτοκέφαλον τὴν ἐκκλησίαν μας, ἐδεσμεύσαμεν ταύτην χερσί τε καὶ ποσί. Τότε οἱ ἐπίσκοποι διωρίζοντο τῇ προτάσει τῆς Συνόδου καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ἤδη πῶς διορίζονται;

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπε· δὲν δύναμαι νὰ ἀρχίσω τὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου παρατηρήσεις μου, μετὰ τὰς ὁποίας θέλω ἐξαγάγει τὴν ἐπ' αὐτοῦ γνώμην μου, πρὶν ἢ ἀναγνώσω τὸ 2 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, διὰ νὰ σᾶς δείξω ὅτι αἱ δύω ἀρχικαὶ ἰδέαι τοῦ Συντάγματος προσβάλλονται· ἡ πρώτη πλαγίως καὶ ἐμμέσως, ἡ δὲ δευτέρα ἀμέσως καὶ κατ' εὐθεῖαν διά τινων διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου, αἵτινες ἂν δὲν καταραίνωνται σήμερον, ἀργότερον ὅμως θέλει καταφανῶσιν ἐναργέστατα. Ἡ πρώτη ἀρχικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Συντάγματος εἶναι. « Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κεφαλὴν γνωρίζουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὑπάρχει ἀναποσπάστως ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τηροῦσα ἀπαραλλάκτως ὡς ἐκείναι τούς τε ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις· » δι' αὐτῆς ἡ Κυρίαρχος ἐθνοσυνέλευσις ἀπεράσισεν ὅτι ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ τηρῇ τοὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις ὡς αἱ ὁμόδοξοι ἐκκλησίαι. Τὸ δὲ διοικητικὸν μέρος ὁρίζεται διὰ τῆς δευτέρας διατάξεως. « Εἶναι δὲ αὐτοκέφαλος, ἐνεργοῦσα ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης ἐκκλησίας τὰ κυριαρχικὰ αὐτῆς δικαιώματα, καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιερέων· » ὡς πρὸς τὸ ἀνεξάρτητον αὐτῆς διὰ τοῦ ἀπελθόντος νομοσχεδίου καθιερώσαμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ προκειμένου καταστρέφομεν αὐτήν· τὸν ἐπίσκοπον δὲν θέλω ὑπάλληλον τῆς Κυβερνήσεως, οὐδὲ διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ πολὺ ἐπικινδυνωδέστερον μάλιστα τούτου, διότι οὐδ' ἐντὸς τῆς οἰκογενείας μου αὐτῆς θέλει ὑπάρχει μυστήριον. Τὸν ἔπαρχον, τὸν νομάρχην, τὸν εἰσαγγελέα καὶ λοιποὺς ὑπαλλήλους τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν δὲν εἶμαι ἐγκληματίας, κατὰ τὴν θέλησίν μου, ἐμποδίζω ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, ἀλλὰ τὸν ἀρχιερέα, τὸν ἱερέα καὶ τὸν διάκονον, δὲν δύναμαι· τὸ ὑπαγορεύει ἡ θρησκεία μου· ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγὼ ἠδυνάμην, δύναμαι νὰ ἐμποδίσω τὴν σύζυγόν μου, τὴν κόρην μου, τὸν υἱόν μου, εἰς οὓς θέλει δώσει ἐκεῖνος τὸ πρῶτον

γάλα τῆς θρησκείας; εἰς τὴν ἐκλογὴν του λοιπὸν δικαιοῦμαι νὰ ἔχω μέρος, ἀφοῦ θὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης. Ἂς ἔλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τοὺς καγάνας τῆς ἐκκλησίας καὶ ἂς ἐρευνήσωμεν· τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν ἀφῆκεν αὐτὸς ὁ θεμελιωτὴς τῆς θρησκείας μας εἰς τὸν λαόν, τὴν δὲ χειροτονίαν των εἰς τοὺς Ἀποστόλους· καὶ τοιαύτη τις ἦτον ἡ ἐκλογὴ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐκτενέστερα δύνασθε νὰ ἰδῆτε εἰς τὸν ἀντίτυπον αὐτὸν τὸν πρὸ ὀλίγου ἐκδοθέντα· ἀκολούθως ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο σύμμικτος, ἀλλ' ἐπὶ τέλους τυραννικώτεραι κυβερνήσεις ἀφῆρεσαν τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ διώριζον τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ἴσως ὑπηρέτας των, οἱ Αὐτοκράτορες· ἀλλ' ἡμεῖς ζῶμεν εἰς ἄλλην ἐποχὴν, ὑπὸ ἄλλην Κυβέρνησιν καὶ νομοθεσίαν· ἂς θεωρῶμεν οὐχὶ τὸ παρὸν μόνον ἀλλὰ ἂς ἀποβλέπωμεν καὶ εἰς τὸ μέλλον· διότι, ὡς καὶ ὁ ἔντιμος Κ. Ψύλλας ἀνέφερε, διόλου παράλογον ἂν ὑπουργός τις ἑτεράθρησκος, πιστὸς εἰς τὸ δόγμα του, καὶ διὰ ταῦτο ἀξιέπαινος μάλιστα, ὡς εἶμαι καὶ ἐγὼ καὶ πᾶς ἄλλος τοῦ δόγματός μας ἀξιέπαινος, διὰ τὸν περὶ τὴν θρησκείαν ζῆλόν του, μὲ φέρῃ ἐπίσκοπόν κακῆς ἀγωγῆς, ὀρεγόμενον μισθῶν καὶ προβιβασμῶν διὰ νὰ μοὶ διαφθείρῃ διὰ τοῦ δόλου καὶ τῆς πλάνης τὴν θρησκείαν μου· ἡ βία οὐδέποτε κατίσχυσε τῆς θρησκείας, οὐδὲ διέφθειρε καὶ ἐξωχρείωσεν αὐτὴν, ἀλλ' ἡ ἐπιβουλὴ καὶ ὁ δόλος, ἀπὸ ἰδίων μάλιστα ἱερέα γινομένη, εἶναι ἐπίφοβος, εἶναι ὁμοία τῆς λειποταξίας τὴν ὁποίαν ἐμπνέει καὶ εἰς τὸν ἰσχυρώτατον στρατὸν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἡ νίκη ἦτο βεβαία, ἀξιωματικός τις τοῦ αὐτοῦ στρατοῦ. Φρονῶ ὅτι ὅλοι αἰσθανόμεθα τὸ ἐπίκαιρον τούτου τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω ἂν ἔχωμεν τὴν διάθεσιν νὰ τὸ διορθώσωμεν διά τινος τροπολογίας· πρὶν δὲ ἴδω τὴν διάθεσιν τῆς Γερουσίας δὲν θέλω ὑποβάλει τροπολογίαν, διὰ νὰ μὴ φανῶ ὅτι κάμνω τοῦτο πρὸς παράτασιν καὶ ἀναβολήν. Θέλω τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ τούτου διὰ νὰ μὴ ὑπάκημαι εἰς τὴν κατασκοπίαν καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ βασσορόου ἀστυνόμου. Ἡ ἀρχὴ ἦν ἐπρέσβευσα καὶ ὑπὲρ τῆς ὁποίας καὶ ἐνήργησα ἦτο ἡ ἀνεξαρτησία τῆς ἐκκλησίας μας ἀπὸ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη φαίνεται κατεστραμμένη διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὸ ἄρθρον Δ'. περὶ μεταθέσεως τῶν ἐπισκόπων. «Μετάθεσις ἐπισκόπου γίνεται μόνον, ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως μετὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τηρουμένων τῶν κανόνων.» ἀλλὰ δὲν στέκεται μέχρι τούτου, προχωρεῖ, καὶ διὰ τοῦ ἑπομένου προσδιορισμοῦ καταστρέφει πᾶν ἴχνος ἀνεξαρτησίας ἐκκλησίας παραλλάκτως ὡς καὶ παρὰ πάσαις ταῖς λοιπαῖς

ὁμοδόξοις τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις.» ἀλλ' ἴσως μᾶς εἴπωσιν ὅτι ἡ παράλειψις τοῦ προσδιορισμοῦ τούτου ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα· ἀπαντῶ ὅτι τὸ Σύνταγμα ἔθεσε τὸν ὅρον τοῦτον ἀλλαχοῦ, εἰς τὸ δογματικὸν μέρος, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ διοικητικόν· ὁ ὅρος οὗτος μᾶς θέτει ὑπὸ τὰς χεῖρας τῆς Ρωσσικῆς ἐκκλησίας, τῆς ἐν Τουρκίᾳ καὶ τῆς ἐν Αὐστρίᾳ· διότι τίς οἶδε τίνα νόμον αὔριον θέλει κάμει περὶ τῆς ἐκκλησίας ἡ Τουρκία, ἡ Αὐστρία ἡ Ρωσσία. Ἄλλως τε τὸ νομοσχέδιον ἔχει βαθμολογίαν καὶ μισθὸν, ἀμφότερα καταστρεπτικὰ διὰ τὴν ἐκκλησίαν, διότι τίνος τὴν ὄρεξιν δὲν ἐρεθίζουσιν πρὸς προβιβασμὸν βαθμοῦ καὶ μισθοῦ; παράδειγμα ἡμεῖς αὐτοὶ κύριοι εἴμεθα. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐπεθύμησεν ἀπὸ δημογέροντος νὰ γίνῃ δήμαρχος, ἀπὸ δημάρχου ἐπαρχιακὸς σύμβουλος, ἀπὸ ἐπαρχιακοῦ συμβούλου εἰς σύμβουλον τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἀπὸ συμβούλου τῆς ἐπικρατείας εἰς σύμβουλον τοῦ Στέμματος; Τίς τῶν ἐπισκόπων δὲν θὰ ἐπιθυμήσει ἀπὸ ἐπισκόπου νὰ γίνῃ ἀρχιεπίσκοπος μὲ ἐπίδομα 5,000 δραχμῶν κατ' ἔτος, καὶ τίς ἀπὸ ἀρχιεπισκόπου δὲν θέλει ἐπιθυμήσει νὰ γίνῃ Μητροπολίτης μὲ 6,000 δραχμῶν ἐπίδομα; θέλω τὸν ἐπίσκοπον πάντα ἐλεύθερον βαθμολογίας· ποίαν ἀξιοπρέπειαν προσθέτει ὁ μισθός; ἢ μήπως τάχα φρονεῖτε ὅτι δὲν δύναται ἄλλως ἀνευ μισθοδοσίας νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας του· δὲν προτίθεμαι νὰ κατηγορήσω, λέγω μόνον ὅτι οἱ ἐπίσκοποι συνάζουσιν ἐκ τοῦ λαοῦ ὄχι μικρά, καὶ συνάζουσι μὲν διότι ἔχουσι καὶ οὗτοι τὰς ἀνάγκας των, τὰ λαμβάνουσι δὲ ἀπὸ τὸν λαόν, διότι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπηρετῶσι τὸν λαόν, καὶ οὐχὶ τὴν Κυβέρνησιν· φρονῶ διὰ ταῦτα ὅτι προτιμητέα εἶναι ἡ προίκισις τῶν ἐπισκόπων ἢ ἡ μισθοδοσία τῶν ἐπισκόπων. Ἰσχυρίσθησαν πεποιθήσιν ἀκραδάντων περὶ τῶν ἐλλείψεων τοῦ νομοσχεδίου· ἂν δὲ δὲν τροπολογηθῇ καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη, καὶ εἰς τὸ περὶ δικαστικῶν ἐπιτροπῶν, ὡς ἀνέφερεν ὁ Κ. Ψύλλας, εἶμαι ἕτοιμος νὰ δώσω τὴν ψῆφόν μου κατὰ τοῦ νομοσχεδίου. Προτιμητέον εἶναι νὰ μὴ ἔχω ἐπίσκοπον, παρὰ νὰ ἔχω ταυτοῦτον ὡς ἄλλον ἀστυνομικὸν κατάσκοπον, ὃς τις ἀντὶ τοῦ γάλακτος τῆς θρησκείας τῶν προγόνων μας δὲν θέλει δώσει εἰς τὰ τέκνα μου εἰμὴ τὴν ἐξαχρείωσιν, τὴν διαφθορὰν, καὶ τὴν ἐπιβουλήν.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε. Δὲν θέλω λάβει ποσῶς μέρος εἰς ὅσα καὶ ὁ ἔντιμος συναδελφός μου Κ. Ψύλλας, καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ὡμίλησαν, διότι μέγα μὲν

μέρος τῶν ὑπ' αὐτῶν λεχθέντων περιστρέφεται εἰς ἀντικείμενον συζητηθὲν πρὸ μικροῦ ἐνταῦθα καὶ ἐπιψηφισθέν, μέρος δὲ ἀποβλέπει τὸ κήρυγμα τῆς ἐκκλησίας· σέβομαι τὰ λεχθέντα, ἀλλὰ δὲν ἐπεμβαίνω ὡς ὅλως ἀλλότρια τοῦ προκειμένου· καὶ μέρος τὸ καταστατικὸν τοῦ 1833, ἔργον τὸ ὁποῖον ἄλλως σέβομαι ἐπίτης διὰ τὴν ἐποχὴν καὶ τὰς περιστάσεις· θέλω δὲ ὁμιλήσει δι' ὅσα ἀνεφέρθησαν περὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν ἀφορισμῶν τοῦ κληρικοῦ μοναχοῦ, ὄχι διότι εἶμαι κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ διότι εἶμαι ὑπὲρ αὐτῆς μέ τινας τροπολογίας ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα· καθαρὰ καὶ εἰλικρινὴς ἐξήγησις εἶναι ἀναγκαία καὶ διὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ διὰ τὸ ἔθνος, ἂν ὅμως ἐνυπάρχῃ μεταξύ μας καὶ ἡ καλὴ διάθεσις· ἐθεώρησα καὶ θεωρῶ ἐπάναγκες τὸ νὰ μὴ ψηφισθῇ ὁ νόμος οὗτος κατεσπευσμένως καὶ ἐξ ἐφόδου οὕτως εἰπεῖν· πρὸς τί ἡ τόση λαιμαργία, ἂς μὲ συγχωρηθῇ ἡ λέξις· ἂν τὸ νομοσχέδιον ψηφισθῇ ὅπως ἔχει τὸ ἐλπιζόμενον ἀποτέλεσμα δὲν θέλει ἐπιτευχθῆν· ἀνάγκη τὰ τοῦ οἰκοδομήματος θεμέλια ἐξ ἀρχῆς νὰ εἶναι ἐδραῖα· διότι αἱ μετὰ ταῦτα γενόμεναι ἐπισκευαὶ εἶναι μάταιαι· ἐντεῦθεν ὁρμώμενος τὴν χθὲς προέτεινα τὸν διορισμὸν ἐπιτροπῶν ἵνα λάβῃ τὸ νομοσχέδιον ὑπὸ ὥριμον σκέψιν· μοὶ φαίνεται ὄχι ὀρθὸς ὁ διϊσχυρισμὸς τῶν ὑπουργῶν πρὸς ψήφισιν τοῦ νόμου, ὅπως παρ' αὐτῶν καθυποβάλλεται εἰς τὸ νομοθετικὸν Σῶμα· καθὼς ἐπίσης εἶναι κακὸν τὸ νὰ μὴ θέλωσι τὰ νομοθετικὰ Σώματα τὸν νόμον τὸν ὑποβαλλόμενον, ὅσον κακὸς καὶ ἂν εἶναι οὗτος διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ ὑπουργεῖον· δὲν ἐκινήθην οὐδὲ κινοῦμαι ἀπὸ ἀντιπολιτεύσεως πνεῦμα, οὔτε καὶ ἀπὸ συμπολίτευσιν, ἀλλ' ἀπὸ ἀγνὸν καὶ καθαρὸν αἴσθημα· σήμερον θέλει ἐξηγήσω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἐπολέμησα χθὲς τὴν ταχύτητα τῆς ἐπιψηφίσεως, καὶ θέλω ἀναλύσει τὰ μέρη ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνάγκη νὰ ἐπιστηθῇ περισσοτέρα προσοχή· μόλις χθὲς τὸ ἑσπέρας ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὸ νομοσχέδιον· ἀλλ' εἶχον ἀνάγκην νὰ συμβουλευθῶ εἰδήμονας περὶ τὰ τοιαῦτα, θέλω λοιπὸν σᾶς ἐκθέσει τὰ διάφορα μέρη ἐφ' ὧν πρέπει νὰ ἐπενεχθῶσι τροπολογίαι, μὴ νομίσῃ δέ τις ὅτι εἰσέρχομαι εἰς τὰ καθέκαστα· ἔχω μάλιστα σκοπὸν ὅταν ἴδω ὅτι αἱ συζητήσεις γίνονται μόνον διὰ τὸν τύπον, καὶ πρὸς ἐπίδειξιν ἢ δικαιολόγησιν τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ, νὰ παραιτηθῶ πάσης συζητήσεως καὶ ἀμφισβητήσεως ματαίας· χωρῶ λοιπὸν εἰς ἀνάλυσιν. Τὸ Γ'. ἄρθρον λέγει.

« Ὁσάκις ἐπέλθῃ ἀνάγκη νὰ χειροτονηθῇ ἐπίσκοπος ψηφίζον-

ται ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τρεῖς ἐκ τῶν κληρικῶν, πολιτῶν Ἑλλήνων, τῶν ἐχόντων ὀρθῶς καὶ ὑγειῶς περὶ τὴν πίστιν καὶ διακεκριμένων ἐπὶ συνέσει καὶ βίῳ ἀνεπιλήπτῳ καὶ παιδείᾳ ἐκκλησιαστικῇ. » Τί δὲ ἐστὶν ἐκκλησιαστικὴ παιδεία, καὶ ποία τις ἐννοεῖται; τοῦτο εἶναι ἀόριστον καὶ δύναται νὰ μᾶς φέρῃ ὥστε νὰ ἔχωμεν πάλιν ἀγραμμάτους Ἐπισκόπους· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ προσδιορισθῇ διὰ τροπολογίας τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ ἐκκλησιαστικὴ παιδεία ἤτοι ἡ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ παραδιδομένη θεολογία· ἄλλως ὁ νόμος ἀντὶ νὰ φέρῃ καλλιτέρευσιν εἰς τὸν κλῆρον, θέλει φέρει χειροτέρευσιν· ἄλλως τε τὸ νὰ ψηφίζῃ ἡ ἐξ ἐπισκόπων συγκροτουμένη Σύνοδος ἀρχιεπισκόπους καὶ Μητροπολίτας ἀντίκειται εἰς τὴν ἱεραρχίαν· ἐκ τῶν τριῶν τοὺς ὁποίους ἡ Σύνοδος ψηφίζει ἐκλέγει ἕνα ἡ Βασιλεία· ἀλλὰ τί καρδίζει μὲ τοῦτο ἡ Βασιλεία; συμφέρει ἄραγε τοῦτο τῇ Βασιλείᾳ; ἐκ τῶν 60 ψηφισθέντων ἡ Βασιλεία θέλει ἐκλέξει 20, ἀλλὰ θέλει κάμει διὰ βίου ἐχθρούς 40 ἄλλους· ἐκτὸς δὲ τούτου τίς μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι δὲν θὰ λάβωσι χώραν καταχρήσεις· καλὸς νομοθέτης εἶναι ἐκεῖνος ὅστις κάμνει νόμον ἐφαρμοζόμενον πρὸς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, καὶ ἀποκλείοντα ὅσον ἐνδέχεται περισσότερον περιστέλλοντα τὴν κατάχρησιν· ἀνάγκη σκέψεως ὡρίμου καὶ ἐμβριθοῦς πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ. Ἐγὼ σᾶς ἀναφέρω δύω τρόπους πλησιάζοντας μᾶλλον πρὸς τοὺς κανόνας. Οἱ ἐρημίται τῶν ἐπισκοπῶν, ὡς καὶ οἱ ἡγούμενοι τῶν μονῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἐπισκοπὴν ὑπαγομένων, τὰ μέλη τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων καὶ οἱ πρόεδροι τῶν δημοτικῶν συμβουλίων συνερχόμενοι νὰ ἐκλέξωσι τὸν ἐπίσκοπον διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας. Ἢ διὰ πρώτην φορὰν οἱ ὑπουργοὶ νὰ δώσωσι κατάλογον τῶν ἀναγκαιούντων ἐπισκόπων εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα ἐκλέξοντα διὰ πλειονοψηφίας αὐτούς.

Τὸ Δ'. ἄρθρον λέγει· « Μετάθεσις ἐπισκόπου γίνεται μόνον, ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, μετὰ γνωμοδότησιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου· » ἀλλ' ἂν ἡ Σύνοδος δὲν γνωμοδοτῇ, καὶ ἐν τούτοις εἶναι ἀνάγκη τῆς μεταθέσεως τοῦ ἐπισκόπου πρὸς τὸ συμφέρον αὐτὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας, τότε τί ποιητέον; ἢ ποῦ μένει ἡ βασιλικὴ ἔγκρισις; ἐγὼ ἐξάγω ὅτι διαφωνία τις ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν Κ. ὑπουργῶν, τὴν ὁποίαν συνεβίβασαν διὰ τοῦ κράματος τούτου τῆς μεταθέσεως καὶ μὴ μεταθέσεως. « τηρουμένων τῶν κανόνων ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ πάσαις ταῖς λοιπαῖς ὁμοδόξοις τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις· » ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ καθαρῶς ἐνταῦθα ἡ μετάθεσις ἢ μὴ, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀμφιβολίας· ἀφ' οὗ

μάλιστα καὶ αἱ ὁμόδοξοι ἐκκλησίαι μας ἔχουσι μετάθεσιν αὐθεντικὴν, καὶ οὐχὶ κατ' ἐπιφάνειαν. Τοῦτο δὲν ἀντίκειται καὶ εἰς τοὺς κανόνας αὐτούς, ἂν καὶ φρονῶσιν ὅτι ὁ ἐν Σαρδικῇ νόμος ἀπαγορεύει τὴν μετάθεσιν, ἃς ἀναγνώσωσι τὰ αἴτια ἅτινα προύκάλεσαν τοῦτο· Ταῦτα δὲ ἦσαν διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὰς καταχρήσεις, αἵτινες σκανδαλωδῶς ἐγίνοντο, διὰ μόνον προβιβασμούς καὶ οὐδέποτε ὑποβιβασμούς, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὕστερον ἀπὸ τὸν κανόνα τοῦτον πάντοτε ἐγένοντο μεταθέσεις καὶ ἀπὸ τοὺς Αὐτοκράτορας καὶ ἀπὸ τοὺς Πατριάρχας· πρὸς βεβαίωσιν τῶν λόγων μου ἃς μελετήσωσι τὸν Σωκρατικὸν σχολαστικὸν ἐν σελ. 385 καὶ 386 ὅστις ἀναφέρει τοσαύτας μεταθέσεις ἐπισκόπων διὰ τὰς κατὰ καιρὸν τῶν ἐκκλησιῶν χρείας.

Σωκράτους σχολαστικὸν σελὶς 385 καὶ 386.

Περιγένης ἐπίσκοπος Πατρῶν μετηνέχθη εἰς Κόρινθον.

Γρηγόριος ὁ Ναζιανζινὸς ἐπίσκοπος Σασίμων τῆς Καππαδοκίας, γέγονε Ναζιανζοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα προέστη ἐν Ἀντιοχείᾳ.

Δοσίθεος ἐπίσκοπος Σελευκείας, εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας μετηνέχθη.

Ὁ Ῥιβερέντιος ἀπὸ Ἀρκῶν τῆς Φοινίκης, μετηνέχθη εἰς Τύρον.

Ἰωάννης ἀπὸ Γόρδου τῆς Λυδίας, μετηνέχθη ἐν Προικονήσῳ.

Παλλάδιος ἀπὸ Ἑλενοπόλεως, μετηνέχθη εἰς Ἄπουνα.

Ἀλέξανδρος ἀπὸ Ἑλενοπόλεως μετηνέχθη εἰς Ἀδριανούς.

Θεόφιλος ἀπὸ τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἀπαμίας, μετηνέχθη εἰς Εὐδοξίου πόλιν (Σαλαμβρίαν.)

Πολύκαρπος ἀπὸ Σεξανταπριστῶν τῆς Μυσίας, μετηνέχθη εἰς Νικόπολιν τῆς Θράκης.

Ἱερόθεος ἀπὸ Τραπεζουπόλεως τῆς Φρυγίας, μετηνέχθη εἰς Πλωτινούπολιν.

Ὀπτιμος ἀπὸ Ἀγδαμίας τῆς Φρυγίας, μετηνέχθη εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας.

Σιλβανὸς ἀπὸ Φιλίππου πόλεως τῆς Θράκης, μετηνέχθη εἰς Τρωάδα.

Τὸ Ε. ἄρθρον ἀναφέρει ἀξιωματικοὺς τῆς ἐπισκοπῆς, τὸ ὁποῖον ἐμφαίνει ὅτι θὰ διορισθῶσι τοιοῦτοι παρὰ τῶν ἐπισκόπων, διότι οἱ ὑπάρχοντες σχεδὸν ἐξέλειπον, καθόσον ἡ Σύνοδος καλῶς ποιοῦσα εἶχεν ἀπαγορεύσει τὸν διορισμὸν τοιούτων πρὸς ἀπορυγὴν ἀργυρολογίας.

Τὸ ἄρθρον Θ'. § ς'. ἐπιβάλλει ἀφορισμὸν προσωπικὸν κατὰ κληρικοῦ μοναχοῦ. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικείμενον εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει μόνον ἀνώνυμον ἐπιτίμιον,

διεγείρει περὶ πλέον τὰ δίκαια παράπονα τῶν κληρικῶν μοναχῶν, καθ' ὧν ἐξαιρετικῶς ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ αὕτη.

Τὸ ἄρθρον ΙΑ'. § α'. « ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἱερέων καὶ διακόνων θέλει γίνεσθαι ὡς καὶ μέχρι τοῦδε. » Ἀλλ' ἂν μέχρι τοῦδε ἀνόμως καὶ γελοίως ἐχειροτονοῦντο οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοί μας, διὰ τί καὶ ἤδη μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νόμου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νὰ ἐξακολουθῶμεν τὴν τοιαύτην χειροτονίαν ἀνόμως; διὰ τί νὰ μὴ διορισθῇ ἐν τῷ νόμῳ ὁ τρόπος τῆς χειροτονίας;

Τὸ ἄρθρον ΙΔ'. « Ἕκαστος τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων ὀφείλει νὰ περιοδεύῃ τοὐλάχιστον ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐπισκοπῇ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ποιμαντορικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. » δὲν ἐννοεῖ ὅτι θὰ ἦναι ὑποχρεωμένος ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἱερουργῇ· τοῦτο δὲ ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου ις'. « ἀπὸ τῆς ῥηθείσης ἐποχῆς παύουν τὰ μέχρι τοῦδε λαμβανόμενα ἐπισκοπικὰ δικαιώματα, ἐξαιρουμένων τῶν τυχηρῶν διὰ πᾶσαν ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τελουμένην ἱεροπραξίαν. » Ἀλλὰ τότε πρὸς τί αἱ 4000, αἱ 5000 καὶ 6000 δραχμαὶ τοῦ μισθοῦ, ὅταν δὲν ἦναι ὑποχρεωμένος οὐδὲ μίαν ἱεροπραξίαν εἰς ἑκάστην κοινότητα κατ' ἔτος νὰ πράξῃ; Πρέπει διὰ τοῦτο νὰ ὁρισθῇ διὰ τροπολογίας, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος ὑποχρεοῦται νὰ ἱερουργῇ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς ἑκάστην κοινότητα δωρεάν· ὁμοίως καὶ εἰς πᾶσαν δεσποτικὴν ἑορτὴν, θεομητορικὴν, βασιλικὴν καὶ ἐθνικὴν, ὅπου τυχὸν εὑρεθῇ. Καὶ ταύτας μὲν τὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ παρόντος κάμνω, ἂν ὅμως ἐνεστὼς καιρὸς περισσότερος πρὸς μελέτην τοῦ νομοσχεδίου ἴσως ἠδυνάμην νὰ κάμω περισσοτέρας· διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.

Περαιωθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο αὕτη παραδεκτὴ διὰ ψήφων 41 κατὰ 1 (μιᾶς), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Μ. Καΐρη καὶ Δ. Χατζίσκου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἐπισκόπων καὶ ἐπισκοπῶν νομοσχεδίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Σπυρίδων Καλογερόπουλος Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Λόντος Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Τάτζης Μαγγίνας Ν

Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀδὰμ Δούκας	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Κωνστ. Κανάρης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζὴς	Ν
Ν. Πονηρόπουλος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Ν. Πρασακάκης	Ν	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Σπ. Τσικούπης		Δημήτ. Πλαπούτας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἰωάν. Σταΐκος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀθανάσ. Λιδωρίκης	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν		

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 1, εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ νῦν ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους ὑπῆρχον ἐπὶ τουρκοκρατίας τεσσαράκοντα τέσσαρες ἐπίσκοποι, καὶ ἀπορῶ διὰ ποῖον λόγον αἱ ἐπίσκοποι αὗται φέρονται ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίῳ ἠλαττωμέναι εἰς **24** ἤδη, ὅτε ὁ πολιτισμὸς ἐπέφερε κατὰ δυστυχίαν εἰς τὸν τόπον ἤθη ἀντίστροφα ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἴχομεν πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε ἐκοιμώμεθα οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ ἀθωότητί μας, ἔπρεπε καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκοπῶν ν' αὐξήσῃ ἀντὶ νὰ ἐλαττωθῇ· λέγων δὲ πολιτισμὸν ἐννοῶ τὸν κακὸν πολιτισμόν, ἐννοῶ ὅτι ἡμεῖς ἀρχίζομεν ὅθεν ἄλλοι ἐτελείωσαν. Πρὸς τούτοις τώρα ὅτε ἐρθάσαμεν καὶ αὐτοκυβερνώμεθα, καὶ ὡς νήπιοι ἀκόμη εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην διαιρούμεθα διὰ παθῶν πολιτικῶν πρὸς ἀλλήλους, ἔπρεπε καὶ πρέπει ἀντὶ ἐλαττώσεως νὰ αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκοπῶν. Ἐὰν ἐγὼ ἤμην μέλος τῆς τελευταίας ἐθνικῆς Συνελεύσεως δὲν

ἤθελον ποτὲ προσδιορίσει τὰς ἐπισκοπὰς εἰς ὡρισμένον ἀριθμόν, ἀλλ' ἤθελον ἀφήσει ἀνοικτὸν τὸ στάδιον εἰς ἑκάστην κοινότητα νὰ ζητῇ καὶ λαμβάνῃ, καθ' ἣν ἤθελεν ἔχει ἀνάγκην, ἀνὰ ἕνα εἰδικὸν ἐπίσκοπον, δυναμένου νὰ αὐξήσῃ τὴν θρησκευτικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπομακρύνῃ ἐκ μέσου πᾶσαν ἔριδα, ἥτις δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ἐκ τῶν περιστάσεων· διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνω νὰ αὐξηθῶσιν αἱ ἐπισκοπαὶ ἀντὶ τῶν **24** εἰς **44**.

Ἀρκούντως ἐξεφράσθην, ἐπέρεσεν ἕτερος, διὰ τῆς ὁμιλίας μου τὴν ὁποίαν ἔκαμον ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Εἶχον καὶ ἔχω τὴν ἰδέαν τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπισκοπῶν, εἰς ἀνώτερον τοῦ προσδιοριζομένου διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἀριθμοῦ, οὐχὶ ὅμως μέχρι τῶν τεσσαράκοντα τεσσάρων, τὰς ὁποίας προτείνει ὁ προαγορεύσας· ἐὰν πρόκηται νὰ φέρωμεν τὸν λόγον ἐνταῦθα ἕκαστος οὐχὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα καὶ βελτιώσωμεν τὸν νόμον, τότε δυνάμεθα καὶ ἐγὼ καὶ πᾶς ἄλλος νὰ ἐπεκτείνωμεν τὸν λόγον· ἀλλ' ἐπειδὴ θεωρῶ τοὺς μὲν κυρίους ὑπουργοὺς σιωπῶντας, τὸ δὲ πνεῦμα τῆς πλειοψηφίας τῆς Γερουσίας κλίνον εἰς τὴν παραδοχὴν τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχουσι καὶ οὐχὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον, διὰ ταῦτα δὲν ἐκτείνω τὸν λόγον διὰ νὰ μὴ ματαιοπονῶ.

Γνωρίζω, εἶπεν ἄλλος, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ΚΚ. Γερουσιασταὶ τὸ Κράτος, καθὼς καὶ πόσοι ἀρχιερεῖς ὑπῆρχον ἐπὶ τουρκοκρατείας, οἵτινες ἔρθασαν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπαίτου· ἄλλοτε ἐζητούσαμεν τὸν ἀριθμὸν δέκα ἐπισκόπων καὶ ἀρκούμεθα εἰς αὐτόν, ἤδη δὲ ἀπολαμβάνοντες διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἀντὶ δέκα εἴκοσι τέσσαρας τοιούτους ἐπισκόπους δὲν ἀρκούμεθα ἀλλὰ ζητοῦμεν πλείονας τούτων ἤτοι τεσσαράκοντα τέσσαρας, οἵτινες βεβαίως διὰ τὸν μέγιστον ἀριθμὸν αὐτῶν, καὶ διὰ τὴν σμικρότητα τῶν μέσων δὲν θέλουσι δυνηθῆ νὰ φυλάξωσι τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτῶν ἀξιοπρέπειαν, ἀλλὰ θέλουσι φθάσει εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπαίτου· φρονῶ ὅθεν ὅτι ὁ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁριζόμενος ἀριθμὸς τῶν ἐπισκόπων εἰς **24** εἶναι ἀνάλογος.

Ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι ἄλλοτε ἐζητούσαμεν δέκα ἐπισκόπους, καὶ ἤδη ἀπολαμβάνοντες διὰ τοῦ νομοσχεδίου εἰκοσιτέσσαρας ζητοῦμεν περισσοτέρους τούτων ἀντὶ νὰ εὐχαριστοῦμεθα, ἐπήνεγκεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ εἴπω ὅτι ὁ δεκαδικὸς ἐκεῖνος ἀριθμὸς ὑπῆρξεν ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου· ἀφ' ἧς καθιερώθη τὸ δεκαδικὸν ἐκεῖνο σύστημα συχνὴ διένεξις μεταξὺ τῶν σεβασμιωτάτων ἐπισκόπων μας καὶ

Κυβερνήσεως, καὶ πολὺ ἀργότερον ἐπῆλθεν εἰς τὰς κεφαλὰς τινῶν ἡ ἰδέα τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐκκλησίας μας ἐκ μέρους τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἕνεκα τῆς ὁποίας ἠθέλαμεν πάθει δεινῶς διὰ τὴν ἀθεξιότητά τινων ἐὰν ἡ θεία χάρις δὲν μᾶς ἐπεσκέπαζεν. Ἠδυνάμην νὰ λαλήσω καὶ ἄλλα πολλά, ἀλλὰ περιορίζομαι νὰ εἴπω ὅτι ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν τίποτε περισσότερον εἰμὴ νὰ ἐλθωμεν εἰς τὴν πρώτην ἐκείνην θέσιν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκόπων μας, καὶ δὲν πρέπει νὰ λέγωμεν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου ὅτι οἱ ἐπίσκοποι εἰσὶν ἐπαῖται.

Ἐμμένω ὅθεν εἰς τὴν πρότασίν μου τοῦ νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκόπων τοὐλάχιστον εἰς τεσσαράκοντα τέσσαρας.

Γνωρίζω καὶ ἐγὼ ὡς καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μοναρχίδης, τὸ Κράτος, ἐπέφερεν ὁ δεύτερον λαλήσας, καθὼς καὶ πόσοι ἀρχιερεῖς ἦσαν ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ πόσοι εἰσὶ σήμερον, ἀλλὰ δὲν εἶδόν ποτέ τινα ἐξ αὐτῶν νὰ γίνῃ ἐπαίτης, ὡς εἶναι. Σέβομαι τὰς γνώσεις καὶ πεποιθήσεις τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, ἀλλὰ παρατηρῶ εἰς αὐτὸν ὅτι καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν τόπον. Ἡ διαίρεσις τῶν ἐπισκοπῶν τοῦ Κράτους εἰς 24 κατ' ἐμὲ δὲν εἶναι ὀρθή, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν βλέπω τάσιν διορθώσεως δὲν ἐκτείνω τὸν λόγον.

Μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο τὸ συζητούμενον 1 ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἶπε τὰ ἑξῆς· ἰδοὺ Κ. πρόεδρε ὅ,τι εἶπον χθές, ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον περιέχει ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων καὶ τῆς ἐκτάσεως, διὰ διαδήτου οὕτως εἰπεῖν, τὴν διαίρεσιν τῶν ἐπισκοπῶν καὶ οὐχὶ ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης· ἂν εἴχομεν καιρὸν ἤθελον ἐκταθῆ πλατύτερον διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι πρέπει νὰ μετρῶμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων καὶ τὴν γῆν ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν ἐπισκοπῶν· περιορίζομαι δὲ μόνον νὰ εἰπω ὅτι εἰς τὸν νομὸν Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας προσδιορίζονται δύω μόνον ἐπισκοπαί, μία εἰς τὰς Ἀθήνας περιλαμβάνουσα τὰς ἐπαρχίας Ἀττικῆς Μεγαρίδος καὶ Αἰγίνης, καὶ μία εἰς τὰς Θήβας καὶ Λεβαδίαν, περιλαμβάνουσα τὰς ὁμωνύμους ἐπαρχίας· εἰς τὴν πρώτην ἐπισκοπὴν ἐμπεριλαμβάνεται ἡ νῆσος Αἴγινα ἥτις ἄλλοτε εἶχε ἴδιον ποιμενάρχην, καὶ καθόσον γνωρίζω ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν κατοίκων αὐτῆς εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἡ νῆσος αὕτη ἔχει ἀνάγκην καὶ ἤδη ἰδίου ποιμενάρχου διὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ

τοῦ κατοικοῦντος αὐτὴν λαοῦ, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ὁ προσδιοριζόμενος διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν ἔχων εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν του τρεῖς ἐπαρχίας, καὶ ἐπιφορτισμένος ἀείποτε μὲ τὰ χρέη τοῦ προέδρου τῆς ἱερᾶς Συνόδου, δὲν θέλει δυνηθῆ ποτε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν νῆσον ταύτην διὰ νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων αὐτῆς· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἐγὼ ἤθελον ἀφαιρέσει τὸν ἐπίσκοπον Θηβῶν καὶ ἤθελον τὸν προσδιορίσει ἐκεῖ, ἐὰν ὑπῆρχεν ἀδύνατον νὰ αὐξήσω τὸν ἀριθμὸν καὶ προσδιορίσω ἴδιον ποιμενάρχην.

Ἐὰν παρατηρήσῃ τις καλῶς τὴν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ διαίρεσιν τῶν ἐπισκοπῶν, δύναται νὰ εὕρῃ πολλὰς περιστάσεις διδούσας χώραν εἰς μεταβολάς, διὰ τὴν θεραπείαν ἐπαρχιακῶν φιλοτιμιῶν ἐξ ὧν αὗται προέρχονται· φρονῶ δὲ ὅτι πρέπει νὰ παρατηθῶμεν ὅλων τούτων καὶ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχει, καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν πεῖρα θέλει δείξει τὰ ἐλαττώματα, ἅτινα οἱ μέλλοντες νὰ ἐφαρμώσουν τὸν νόμον ὡς Ἕλληνες θέλουν διορθώσει εἰς τὸ μέλλον. Ἐπειδὴ εἷς τὴν νῆσον Τῆνον, εἶπεν ἄλλος, ὑπάρχουσι δύω θρησκειῶν κάτοικοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ γάμοι μικτοὶ γίνονται, καὶ ἐκ τούτων καὶ ἄλλων περιστάσεων ἔριδες πολλαὶ συμβαίνουσιν, αἵτινες ἀποβαίνουσι πρὸς βλάβην τῆς ἀνατολικῆς θρησκείας μὴ ἐχούσης τὴν ἐπιτήρησιν ἰδίου ποιμενάρχου, διὰ τοῦτο προτείνω νὰ ὁρισθῇ ἴδιος ἐπίσκοπος εἰς Τῆνον, καὶ ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὸν ν' αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκόπων καὶ νὰ ὁρισθῇ εἰδικὸς τοιοῦτος ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἐν τῇ νήσῳ Ἀνδρῳ ὁριζόμενος, καὶ νὰ ὑπαχθῇ ἡ νῆσος αὕτη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπισκόπου Σύρου· ἐνταῦθα κατ' ἐρώτησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παξιμάδη ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διεβεβαίωσεν ὅτι, καθὰ καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἐπισήμως εἶπεν, ἡ ἕδρα τῆς ἐπισκοπῆς Σύρου θέλει προσδιορισθῇ ἐπὶ ἓξ μῆνας εἰς Σύρον καὶ ἐπὶ ἓξ εἰς Τῆνον.

Κατ' ἐρώτησιν δὲ τοῦ Κ. προέδρου ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ διαίρεσις τῶν ἐπισκοπῶν καὶ ἡ ἔκτασις τῆς περιφερείας αὐτῶν προσδιωρίσθη σύμφωνα μὲ τὴν πολιτικὴν διαίρεσιν τῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο καὶ τὸ 2 τοῦτο ἄρθρον ὡς ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ὡς παρελθούσης τῆς ὥρας

ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 9 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 36 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν. Ἀπαγγείλαντος τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων νομοσχεδίου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παξιμάδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως ἔλαβον ἀναφοράν τινα ἐκ μέρους τῶν συμπατριωτῶν μου Τηνίων δι' ἧς ζητοῦσι τὸν διορισμὸν εἰδικοῦ ἐπισκόπου ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ περὶ διαιρέσεως τῶν ἐπισκοπῶν ἀντικείμενον ἀπερασίσθη χθὲς, ἀρκοῦμαι εἰς τὴν χθεσινὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὡς ἀναπληροῦσαν ἐν μέρει τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τῶν συμπολιτῶν μου, καὶ παρακαταθέτω εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας τὴν ἀναφοράν των.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου Γ'. ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας παρέδωκεν εἰς τὸ γραφεῖον δύο τροπολογίας ἐχούσας ὡς ἕπεται.

Τροπολογία τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Τ. Μαγγίνα ἐπὶ τῶν ἰδαφίων α. β'. γ'. καὶ τοῦ δ'. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου.

Ἄρθρον Γ'.

Ἑκάστη ἐπισκοπὴ ἔχει ἴδιον ἐπίσκοπον.

Ὁσάκις ἐπέλθῃ ἀνάγκη νὰ χειροτονηθῇ ἐπίσκοπος χηρευούσης ἐπισκοπῆς, συνέρχονται εἰς τὸν διορισθησόμενον τόπον οἱ ἐφημέριοι ἱερεῖς, οἱ ἡγούμενοι τῶν διατηρουμένων μονῶν, τὰ μέλη

τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων καὶ οἱ πρόεδροι τῶν δημοτικῶν συμβουλίων τῆς χηρευούσης ἐπισκοπῆς, οἵτινες ἐκλέγουσι διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας κατὰ πλειονοψηφίαν τὸν ἐπίσκοπον, ὅστις ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι κληρικὸς πολίτης Ἕλλην, ἔχων ὀρθῶς καὶ ὑγιεῖς περὶ τὴν πίστιν, διακεκριμένος ἐπὶ συνέσει καὶ βίῳ ἀνεπιλήπτῳ, καὶ κάτοχος ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, γνωρίζων τὴν παραδιδομένην εἰς τὸ πανεπιστήμιον θεολογίαν.

Ὁ τρόπος, ὁ τόπος καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ψηφοφορίας ὁρίζονται διὰ Βασλ. Διατάγματος.

Ἅμα ὁ ψηφοφορηθεὶς λάβῃ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Βασιλέως, ἀνακοινοῦται εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον, καὶ τελοῦνται παρ' αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἐκλεχθέντα τὰ νενομισμένα ἐκκλησιαστικῶς, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

Περιπτεται ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τὸ μήνυμα κτλ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἐν περιπτώσει μὴ παραδοχῆς τῆς τροπολογίας, προτείνει νὰ παραδεχθῇ μὲν τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, ἀλλὰ νὰ προστεθῇ ὡς ἀκροτελεύτιον ἄρθρον τὸ ἀκόλουθον.

Ἄρθρον συμπληρωτικόν.

Διὰ τὴν ἐνεστῶσαν πρώτην ἐκλογὴν τῶν ἐπισκόπων τὸ ὑπουργεῖον, ἀφοῦ ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῆς ἱερᾶς Συνόδου, στέλλει εἰς τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τριπλάσιον ἀριθμὸν ὀνομάτων τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν πρώτην χειροτονίαν ἐπισκόπων, ἐχόντων τὰ προσόντα κατὰ τὸ ἄρθρον Γ'. τοῦ παόντος νόμου, τὰ δὲ βουλευτικὰ ταῦτα Σώματα, συνερχόμενα εἰς ἕν, ἐκλέγουσι κατὰ πλειονοψηφίαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν πρώτην ἐκλογὴν ἀριθμὸν ἐπισκόπων, οἵτινες ὑποβάλλονται εἰς τὸν Βασιλέα διὰ νὰ τύχωσι τῆς Βασιλικῆς ἐγκρίσεως.

Ἡ τοποθέτησις τῶν ἐπισκόπων εἰς ἑκάστην ἐπισκοπὴν ὁρίζεται παρὰ τοῦ Βασιλέως.

Μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Βασιλέως, καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς τοποθετήσεως, τελοῦνται τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον Γ'. τοῦ παόντος νόμου ὡρισμένα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Ἰουλίου 1852.

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Ἀποφασισθείσης ἔπειτα τῆς συζητήσεως τῶν τροπολογιῶν τούτων, ὁ ἀνωτέρω Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς. Παρατηρῶ ὅτι ὑπάρχει τάσις ἔργον ἔχουσα νὰ ἀποδείξῃ ὅτι αἱ παρατηρήσεις γίνονται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ φέ-

ρωσι βραδύτητα εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς καὶ διαβεβαιῶ ἐν συνειδήσει καὶ τιμῇ ὅτι τοιοῦτος σκοπὸς δὲν ὑπάρχει παντῶς. Βλέπω καλῶς εἰς ποίαν κατάστασιν εἶναι σήμερον τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι δὲν πταίομεν ἡμεῖς, πταίει ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν εἰσήχθη τὸ οὐσιῶδες τοῦτο νομοσχέδιον, καὶ ἡ προσπάθεια τοῦ νὰ συζητηθῇ καὶ ἐπιψηφισθῇ εἰς τὴν στιγμήν. Ἐπειδὴ ὅμως βλέπω τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ πράγματος, προτείνω ἐξ ἀνάγκης νὰ τελειώσῃ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου σήμερον ἐντὸς μιᾶς ὥρας, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ γίνῃ διακοπὴ ἄλλης ἡμισείας ὥρας διὰ νὰ συνταχθῶσι τὰ πρακτικὰ καὶ ἐπικυρωθῶσι σήμερον. Ἐὰν ὅμως δὲν παραδεχθῇ ἡ πρώτη τροπολογία μου τοὐλάχιστον νὰ παραδεχθῇ ἡ δευτέρα ἤτοι τὸ ἀκροτελεύτιον ἄρθρον τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις τελειώνει εἰς ὃ λεπτὰ τῆς ὥρας. Ἄλλως προλέγω ὅτι ὁ νόμος θέλει χειροτερεύσει ἀντὶ νὰ καλιτερεύσῃ, καὶ συντούτοις θέλει ἐπαυξήσει ἡ διαφθορὰ τῆς κοινωνίας. Οἱ ἐνάρετοι διὰ τὴν θέσιν ἐπισκόπου δὲν θέλουν μεταχειρισθῆ τὰ μὴ ἔντιμα μέσα, τὰ ὁποῖα θέλουσι μεταχειρισθῆ οἱ μὴ τόσον ἐνάρετοι· τὸ δὲ χείριστον πάντων εἶναι τὸ ὅτι τὸ γινόμενον κακὸν θέλει εἶσθαι ἀθεράπευτον καθότι ὑπαρχούσης τῆς ἰσοβιότητος ἡ μετὰ ταῦτα μεταμέλεια ἔσται ἀχρησίμευτος.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προλαλήσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπε τὰ ἑξῆς.

Τὸ Σύνταγμα, κύριοι, καθιέρωσε τρεῖς ἐξουσίας τὴν νομοθετικήν, ἐκτελεστικὴν καὶ δικαστικήν, ὅλως ἀνεξαρτήτους πρὸς ἀλλήλας. Ἐπὶ κεφαλῆς τούτων ὑπάρχει εἷς Δεσπότης, ἡ συνταγματικὴ Συνέλευσις, ἐνώπιον τῆς ὁποίας κλίνουσι γόνυ ὅλαι αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ ὑπακούουσαι εἰς τὰς θελήσεις καὶ ἐκφράσεις της· μία τῶν ἐκφράσεων αὐτῆς εἶναι καὶ ἡ περιεχομένη διάταξις εἰς τὸ 2 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἡ Συνέλευσις ἐψηφίσατο, καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ὀρθόδοξος τῆς Ἑλλάδος ἐκκλησία εἶναι ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τηροῦσα ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἐκείναι τούς τε ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις. Κατὰ τοὺς κανόνας τούτους ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπισκόπων γίνεται ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἐπειδὴ ὁ δεσπότης πάντων τὸ Σύνταγμα θέλει νὰ γίνωνται τὰ πάντα κατὰ τοὺς κανόνας αὐτούς, καθ' οὓς ἡ ἐκλογὴ γίνεται ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, συμφώνως μὲ τὴν τακτικὴν τῶν

ὁμοδόξων ἐκκλησιῶν, διὰ ταῦτα τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου συναρμόσθη μὲ τὴν θέλησιν καὶ ἔκφρασιν αὐτοῦ· ἂν δὲν εἴχομεν αὐτὴν τὴν ἔκφρασιν τοῦ Συντάγματος, ἠδυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν ἄλλον τρόπον ἐκλογῆς, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχομεν ῥητὴν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν διάταξιν αὐτοῦ, διὰ ταῦτα καὶ ἡμεῖς ἐφυλάξαμεν ἀκριβῶς τὴν θέλησίν του προσδιορίσαντες νὰ ἐκλέγωσι τοὺς ἀρχιερεῖς οἱ ἐπίσκοποι καὶ οὐχὶ ἄλλη ἀρχή. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀντιπροσωπεύει ὅλους τοὺς ἐπισκόπους τοῦ Κράτους καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καθιερώθη ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀρχιερέων παρὰ τῆς Συνόδου.

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἀναγνωσθείσης τροπολογίας τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἀντιβαίνει ῥητῶς εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ Συντάγματος, καὶ ἀντίκειται εἰς τοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας ἐκτὸς τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν. Εἰς τὰς λοιπὰς ὁμοδόξους ἐκκλησίας ἐπίσης οἱ ἐπίσκοποι ἐκλέγουσι τοὺς ἀρχιερεῖς. Εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ Σύνοδος ἐκλέγει τοὺς τρεῖς ὑποψηφίους, ὁ δὲ πατριάρχης ὡς ὀρθόδοξος διορίζει ἐξ αὐτῶν τὸν ἀρχιερέα· τοῦτο δὲ γίνεται διότι ὁ ἡγεμὼν τῆς ἐπικρατείας ἐκείνης δὲν εἶναι χριστιανός. Εἰς τὴν Ρωσσίαν ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐκλέγει ὡσαύτως τρεῖς ὑποψηφίους, ὁ δὲ Βασιλεὺς διορίζει ἐξ αὐτῶν τὸν ἀρχιερέα. Καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος τῆς τροπολογίας· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ δεύτερον παρατηρῶ, ὅτι εἴτε τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου δεχθῶμεν, εἴτε τὸ πρῶτον μέρος τῆς τροπολογίας, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἔχοντα τὴν ἀποστολήν των νὰ κρίνωσιν καὶ ἐπικρίνωσιν τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἀναρμόδια νὰ ἐκλέγωσι τοὺς ἀρχιερεῖς, τῶν ὁποίων ἡ ἐκλογὴ ἀνήκει εἰς τοὺς ἐπισκόπους κατὰ τοὺς κανόνας· διὰ τοὺς λόγους ὅθεν τούτους δὲν δύνανται νὰ γίνωσι παραδεκτὰ ἀμφότερα τὰ μέρη τῆς τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν προαγορεύσαντα Κ. ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ἰδού, εἶπεν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγον χθὲς ὅτι ἐνταῦθα δὲν ἔχομεν νὰ κάμωμεν εἰμὴ μὲ κανόνας, καὶ πλησιάζομεν νὰ καταστᾶμεν θεοφόροι πατέρες διδάσκοντες αὐτούς· Οἱ κανόνες οὗτοι εἰς ἡμᾶς εἶναι σκοτεινοὶ διὰ τὴν ἀπόστασιν τοῦ καιροῦ καθ' ὃν ἐγένοντο, καὶ πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅσας ἀποδείξεις μᾶς φέρουσιν οἱ ΚΚ. ὑπουργοί, κατὰ τὰς ὁποίας εἴμεθα ἀναρμόδιοι νὰ ψηφίσωμεν ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀντικειμένων· ἀφοῦ δὲ εἴμεθα δεσμευμένοι ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος νὰ παραδεχθῶμεν τὰς διατάξεις

τῶν κανόνων, πρὸς τί ζητούμεθα νὰ σκεφθῶμεν καὶ νὰ ἀποφασίσωμεν ἐπὶ ἀντικειμένων διαφευγόντων ὅλως τὴν ἁρμοδιότητα ἡμῶν; προσκαλούμενοι ὅμως νὰ ψηφίσωμεν δυνάμεθα φυσικῶ τῷ λόγῳ νὰ εἴπωμεν καὶ ναὶ καὶ ὄχι.

Ἐμβαίνων εἰς τὴν οὐσίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ἐὰν συγχωρήσωμεν τὴν ἐκλογὴν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς τροπολογίας προβλεπόμενα πρόσωπα τότε τὸ ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι χείριστον, διότι ἐντὸς πολυμελοῦς Σώματος δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ὑπάρξῃ διαίρεσις καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ μὲν εὐλαγία τοῦ χειροτονηθησομένου θέλει ἀποδίδεσθαι εἰς τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ ψηφοφορήσαντας, ἡ δὲ κατάρα αὐτοῦ θέλει παρακολουθεῖ τοὺς κατ' αὐτοῦ ἐκφρασθέντας· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι ἡ τοιαύτη ψηφοφορία θέλει γίνεσθαι μυστική, ὁ δὲ χειροτονηθησόμενος οὐδεμίαν θέλει ἔχει γνῶσιν τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ ψηφοφορησάντων.

Μᾶς ἔφερεν ἔπειτα καὶ τινα παραδείγματα τῶν ἁμαδόξων ἐκκλησιῶν, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν ἐνίοτε ὅταν οἱ κανόνες εἶναι σκοτεινοί· μᾶς εἶπεν ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἡ Σύνοδος ἐκλέγει τρεῖς ὑποψηφίους ὁ δὲ πατριάρχης διορίζει ἐξ αὐτῶν τὸν ἀρχιερέα. τοῦτο ἐγὼ δὲν γνωρίζω, ἠξεύρω ὅμως ὅτι εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατριάρχου συγκαλοῦνται ὅλαι αἱ συντεχνίαι καὶ ἂν τὸ μέτρον ἐκεῖνο εἶναι ἀντικανονικόν, τοιοῦτον θέλει εἶσθαι καὶ τὸ προτεινόμενον διὰ τῆς τροπολογίας· ἐκεῖ συγκαλεῖται ἅπας ὁ λαὸς τῶν συντεχνιῶν, καὶ ἰδοὺ κατὰ τὴν τροπολογίαν θέλουν συγκαλεῖσθαι οἱ νοημονέστεροι τοῦ λαοῦ, εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ὁποίου δὲν πρέπει νὰ διστάζωμεν· ἔχω τὴν ἀρχὴν ὅτι ὅταν ἡ σφαῖρα τῆς ἐνεργείας τοῦ λαοῦ περιορίζηται εἰς στενὰ ὅρια, τότε τὰ ἀποτελέσματα ὑπάρχουσι πάντοτε ἀλάθρια. Ἐὰν ὁ λαὸς γνωρίζῃ ὅτι ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐκλεγόμενος θέλει ἐχει δύναμιν καὶ δὲν θέλει περιορίζεται εἰς τὰς πράξεις του, τότε ἔχει τὴν φιλοτιμίαν νὰ ἐκλέγῃ τὸν καλήτερον.

Ἐντούτοις ἐπειδὴ παρατηρῶ ὅτι εἰς μίαν ἁμόδοξον ἐκκλησίαν τὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποίαν καὶ ὡς μητέρα ἀναγνωρίζομεν, ἐκλέγεται ὁ πατριάρχης ἀπὸ τὰς συντεχνίας, καὶ ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἔπεται νὰ ἦναι κανονική, διὰ τοῦτο ἐμμένω εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς πρώτης τροπολογίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα καὶ ἐρωτῶ αὐτὸν διὰ ποίον λόγον δὲν ἐπιμένει εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς δευτέρας.

Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ταύτην τροπολογίαν παρατηρῶ εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης εἰπόντα ὅτι τὰ νομοθετικὰ Σώματα δὲν ἔχουσι καθῆκον νὰ ἐπιψηφίζωσι τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρχιερέων, ὅτι οὐδὲν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύει τὸ τοιοῦτον· ἐὰν δὲ διὰ νόμου δοθῇ εἰς τὰ Σώματα καὶ ἓν ἄλλο δικαίωμα, οἷον εἶναι τὸ παρὸν, οὐδεμία παράβασις γίνεται εἰς τὸ Σύνταγμα.

Ἀκολούθως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν· ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Κ. Ψύλλα παρατηρῶ ὅτι ἡ μὲν πρώτη τροπολογία προτείνεται διὰ νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ ὑπάρχον ἄρθρον Γ'. τοῦ νόμου, ἡ δὲ δευτέρα εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀποβληθῇ ἡ πρώτη νὰ προστεθῇ ὡς ἀκροτελεύτιον ἄρθρον τοῦ νόμου διὰ μόνην ταύτην τὴν πρώτην ἐκλογήν, τοῦ λοιποῦ δὲ νὰ ἦναι ἄχρηστος· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης παρατηρῶ ὅτι τὸ 2 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ὃ μᾶς ἀνέγνωσε καὶ ἐφ' οὗ ἐπιστηρίζει τὴν γνώμην του δὲν τὸν βοηθεῖ, διότι ἐκεῖ ὁμιλεῖ περὶ δογμάτων καὶ οὐχὶ περὶ τοῦ διοικητικοῦ μέρους. Μετὰ ταῦτα ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι κατὰ τὴν τροπολογίαν οἱ λαχόντες ἐπίσκοποι θὰ εὐλογῶσι τοὺς ψηφοφορήσαντας ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ θὰ καταρῶνται τοὺς καταψηφίσαντας, ἀλλὰ δὲν παρετήρησεν ὅτι ἡ τροπολογία ἀναφέρει μυστικὴν ψηφοφορίαν καὶ ὅτι ἂν κατὰ τὴν τροπολογίαν προκύπτῃ δυσαρέσκεια, ὅπερ δὲν εἶναι ἀληθὲς, κατὰ τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἡ δυσαρίσκεια πολὺ μεγαλειτέρα καὶ σαφεστέρα, διότι ἡ ἐκλογὴ τῶν τριῶν προσώπων γίνεται φανερὰ, καὶ ἂν προχωρήσωμεν περισσότερον εὑρίσκομεν πολὺ μεγάλην δυσαρέσκειαν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν ψηφιζομένων. Οἱ δὲ κανόνες τοὺς ὁποίους μᾶς ἀνέγνωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι σαφῶς κατ' αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων βλέπει ὅτι ἐπειδὴ τὸ μέρος εἶναι διοικητικὸν μετεβλήθη εἰς διαφόρους ἐποχὰς ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον αἱ ἐκλογαὶ ἐγίνοντο ἀπὸ τὸν λαὸν, πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν ὀχλαγωγιῶν ἀνετέθη ἡ ἐκλογὴ εἰς τοὺς προκρίτους, καὶ ἀργότερον ἄλλως ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Ὅθεν ποσῶς καὶ ἡμεῖς δὲν ἁμαρτάνομεν οὐδὲ παράβασιν κάμνομεν ἐὰν συμμορφωθῶμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου μὲ τὰς περιστάσεις πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ τόπου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν β') τροπολογίαν ἂς νὰ ἐπιψηφίσωσι τὰ νομοθετικὰ Σώματα τοὺς ἐπισκόπους, ὅτι ἀντιβαίνει τοῦτο εἰς τὸ Σύνταγμα κατὰ τὸν ὑπουργὸν, εἶναι ἰδέα πάντη ἐσφαλμένη, διότι καμμία διάταξις τοῦ Συντάγματος δὲν ἀπαγορεύει τοῦτο, καὶ ἂν ὁ νόμος ὁρίσῃ ἡ πρᾶξις εἶναι νομιμωτάτη καθόσον μάλιστα συμβιβάζεται μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου καὶ ἀποφεύγει τὰς κακὰς συνεπείας αἵτινες δύνατον νὰ προκύψωσιν ἐκ

τῶν περιεχομένων τοῦ νομοσχεδίου, ὥστε καὶ ὁ κλῆρος νὰ χάσῃ πολὺ τῆς ὑπολήψεώς του, καὶ ἡ διαφθορὰ εἰς τὸν τόπον νὰ ἐπαυξηθῇ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν· ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργὸς προσβάλει, ὅτι δηλ. ἀντίκειται εἰς τὸ Σύνταγμα ἡ παραδοχὴ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὴν τροπολογίαν τοῦ Κ. Μαγγίνα, εἶναι ἐσφαλμένη· καὶ χθὲς ἀνέφερεν ἐν ἐκτάσει ὅτι ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῶν ὁμοδόξων ἐκκλησιῶν τηροῦσα ἀπαραλλάκτως ὡς ἐκείναι τοὺς ἱεροὺς ἀποστολικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις· καὶ τοῦτο περιλαμβάνει ἡ πρώτη διάταξις τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν διοίκησιν τῆς ἐκκλησίας, ἡ δευτέρα διάταξις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου κελεύει, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία εἶναι αὐτοκέφαλος ἐνεργοῦσα ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης ἐκκλησίας τὰ κυριαρχικὰ αὐτῆς δικαιώματα. Ὅταν δὲ πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τὸ μέρος τοῦτο τῆς δευτέρας διατάξεως, περὶ τῆς διοικήσεως τῆς ἐκκλησίας, πρέπει νὰ λαμβάνωσι μέρος καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι συμφέρον. Οἱ κανόνες τοὺς ὁποίους ὑπὲρ τῆς ἰδέας του ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι κατ' αὐτῆς μᾶλλον. Ἂν δὲ μὲς εἴπῃ ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου στηρίζονται εἰς τοὺς κανόνας τὸν παραπερῶ ὅτι δὲν εἶναι ἀληθές· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν σᾶς ἀναφέρω κανόνας τινὰς καθ' οὓς φαίνεται ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπισκόπων ἐγίνετο ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ· ἔπειτα τίς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι οἱ κανόνες ἐλάμβανον μεταβολὰς κατὰ τὰς περιστάσεις; Τοιαύτην δὲ μεταβολὴν ἀπαιτοῦσι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ὀφείλω νὰ κάμω γνωστὸν εἰς τὴν Γερουσίαν, ἐπέσυρεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, ὅτι ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀρχιερεὺς ἅγιος Κυνουρίας ἐπρόσθεσε τὴν ἀκόλουθον ἰδέαν· ἑκάστη ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος, ἔλεγε, συνίσταται ἐξ ὅλων τῶν ἐπισκόπων τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον πνευματικῶς αὐτὴ διευθύνει· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν δύνανται ἅπαντες νὰ παρευρίσκωνται ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἀποσπῶνται δύο ἢ τρεῖς καὶ ἀπαρτίζουσι τὴν Σύνοδον, ἥτις ἐκλέγει τοὺς ἀρχιερεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ μένουσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας των. Οἱ ἀποσπώμενοι οὗτοι ἀρχιερεῖς εἶναι τρόπον τινὰ τὸ ἐρετεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀποφασίζονται ὅλαι αἱ πράξεις καὶ ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις τῶν κατ' ἐπαρχίας ἐπισκόπων. Οὕτω γίνεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἅπαντες οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ εὑρισκόμενοι ἐπίσκοποι λαμβάνουσι μέρος καὶ ψηφο-

φοροῦσιν εἰς τὴν Σύνοδον. Ἔπειτα ἀφοῦ ὁ πρῶτος καταστατικὸς νόμος τοῦ ἔτους 1833 ὁ συνταχθεὶς ἐκ χειρῶν ξένων καὶ ἑτεροδόξων ἐκανόνισε τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρχιερέων ἐκ μέρους μόνης τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀφοῦ διὰ τί ἤδη εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον κανονίζεται αὐτὸς ὁ περίδρομος, ἤτοι ἡ ἔμμεσος ἀνάθεσις τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Περαιωθείσης ἐντεῦθεν τῆς ἐπὶ τοῦ Γ'. ἄρθρου συζητήσεως προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρώτη τροπολογία τοῦ Κ. Μαγγίνα, μὴ παραδεχθείσης δὲ ταύτης ὑπὸ τῆς Γερουσίας προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ δευτέρα ἥτις ὡσαύτως δὲν ἐγένετο δεκτή. ψηφοφορηθὲν τότε τὸ Γ'. ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα Δ'. μέχρι τοῦ ΙΔ'. καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἄρθρου ΙΕ'. τοῦ νομοσχεδίου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Δελιγιάννης ὑπέβαλε τὴν ἀκόλουθον πρότασιν.

Ἡ Κόρινθος, ἡ Ἀχαΐα, ἡ Λακεδαιμονία, καὶ ἡ Μαντινεία ἀκμὴν, ἐχρημάτισαν πρωτεύουσαι πόλεις καὶ σημαντικαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος· καὶ μετὰ Χριστὸν πρῶται ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν αἱ πόλεις τῆς Κορίνθου καὶ τῆς Ἀχαΐας, εἰς τὴν πρώτην τῶν ὁποίων διέμεινεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἓν ἔτος καὶ ἓξ μῆνας συστήσας τὴν πρώτην ἐκκλησίαν ὄχι μόνον τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς Εὐρώπης· μετ' αὐτοῦ διέμειναν εἰς Κόρινθον καὶ Ἀχαΐαν ὁ ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, καὶ ὁ ἀπόστολος Ἀπολλὼ συνεργοὶ καὶ συνοδοιπόροι του. Εἰς αὐτὰς τὰς δύο πόλεις διατρίβων συνέγραφεν ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς τὸ κατ' αὐτὸν ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὰς πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων, εἰς δὲ τὰς Πάτρας ἐσταυρώθη ὁ πρωτόκλητος ἀπόστολος Ἀνδρέας.

Αἱ εἰρημέναι πόλεις ἦσαν καὶ αἱ ἕδραι ἐπαρχιῶν ἦσαν μητροπόλεις καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀκόμη, ἡ δὲ Κόρινθος μάλιστα ἦτον τότε καὶ πρωτεύουσα τῶν ἀρχιερέων τῆς Πελοποννήσου.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου καταβιβάζονται αἱ μητροπόλεις αὗται εἰς ἀρχιεπισκοπάς, καὶ προβιβάζονται ἄλλαι ἐπαρχίαι, αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον δὲν ἦσαν μητροπόλεις, ἢ ἀρχιεπισκοπαί, ἀλλ' οὔτε ἐπισκοπαί, ὅπερ εἶναι ἄδικον καὶ ἄτοπον, διὰ τοῦτο εἶμαι γνώμης νὰ δοθῇ εἰς τὰς ἐνθείσας πόλεις καὶ ἐπαρχίας ὁ δίκαιος τίτλος τῶν μητροπόλεων.

Ὁ Γερουσιαστὴς Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ἥτις ἀναγνωσθεῖσα δὲν ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Γερουσίας· μηδεμιᾶς δὲ ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου, ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 15ον.—ΙΗ. καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Π. Ἀσιδωρίκη καὶ Ἰ. Οἰκονόμου, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 36 κατὰ μιᾶς κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου τοῦ περὶ ἐπισκόπων καὶ ἐπισκοπῶν

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Ἀσιδωρίκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Γεώργιος Ἀαρειώτης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Νικόλαος Ι. Μέξης	
Τάτζης Μαγγίνας		Ἀδάμ Δούκας	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ν. Πουηρόπουλος		Γεώργιος Νοταρᾶς	Ρ
Ν. Πρασακάκης.	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Κίτσος Τζεβέλλας	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀρ. Μανσόλας	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	Ν

Χατσῆ Χρῆστος		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν		

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 7 Ἰουλίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος διέκοψεν ἐπὶ μίαν ὥραν τὴν συνεδρίασιν πρὸς σύνταξιν καὶ ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν· ἐπαναληφθείσης δὲ τῆς συνεδριάσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὁρισθείσης ὥρας, εὑρεθέντων παρόντων 38 τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως, ἅτινα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀκολούθως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Λ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 12 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 31 μέλους, ὁ Κ. πρόεδρος κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Ἀναγινώσκονται μετὰ ταῦτα·

α') Ἔγγραφον τοῦ κυρίου πληρεξουσίου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου πρὸς τὸν κύριον πρόεδρον τῆς Γερουσίας, δι' οὗ ἀναγγέλλεται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διὰ τῶν ἀπὸ 10 τρέχοντος μηνὸς Υ. Β. Διαταγμάτων του εὐηρεστήθη νὰ δεχθῇ τὰς παραιτήσεις τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ κυρίου Κωνσταντίνου Προβιλεγγίου, καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ κυρίου Α. Λανασπούλου, νὰ ἀναβίσῃ δὲ προσωρινῶς τὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης καθήκοντα εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν Α. Πάϊκον, καὶ νὰ διορίσῃ ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τὸν κύριον Ῥήγαν Παλαμήδην.

β') Ἔγγραφον τοῦ διοικητοῦ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης συνοδευόν τὸν γενικὸν ἰσολογισμὸν τῆς λῆξάσης ἀ. ἐξαμηνίας τοῦ ἔτους 1852, ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι τὸ ἀποναιμούμενον μέρισμα εἰς ἑκάστην μετοχὴν εἶναι δραχμ. 42:50, καὶ εἰς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον δραχμ. 2, τουτέστιν 9 0/0 ὡς ἔγγιστα ἐτησίως μὲ

ὑπόλοιπον εἰς νέον ἐκ τῶν καθαρῶν καρπῶν δραχμ. 80,964:91·
ὅπερ προστιθέμενον εἰς τὸ τακτικὸν ἀποθεματικὸν
συμποσωθὲν μέχρι τοῦδε εἰς δραχμὰς . . . 206,271:00.

Ἀποτελεῖ ἓν ὅλον ἐκ δραχμῶν . . . . . 287,235:91·
ἀποτεταμιευμένον ἀπέναντι πάσης ἀπροόπτου ζημίας.

Παρελθὼν τότε ὁ κύριος ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ἀνέγνω τὸ περὶ συντάξεως στρατιωτικῶν νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τοῦ νομοσχεδίου τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Συζητηθέντος καὶ ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ὑποβάλλω αὐτὸ καὶ πρὸς τὴν Γερουσίαν. Ἐπιθυμῶν ὅμως νὰ δώσω τὰς περὶ τούτου διασαφήσεις καὶ πρὸς ὑμᾶς, κύριοι, ἔρχομαι εἰς ἐπομένους τῶν ἀναπτύξεων αὐτοῦ.

Ἅπαντες οἱ ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ ἐργαζόμενοι προτίθενται ἀναμφιβόλως πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν τε καὶ τῶν τέκνων των. Μόνος δὲ ὁ ὑπηρετῶν τὴν πατρίδα στρατιωτικὸς οὐδέποτε μεριμνᾷ περὶ τοῦ μέλλοντός του· κυπτᾷ, κακουχεῖ, τραυματίζεται, ἀκρωτηριάζεται, καὶ τέλος ἀποθνήσκει ἢ φονεύεται, ἐγκαταλείπων χήρας καὶ ὀρφανὰ ἅπορα μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὑπηρετεῖ τόσον πιστῶς, θέλει φροντίσει περὶ αὐτοῦ τε καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Ὁποία δὲ ἀμοιβὴ ἀρκεῖ νὰ ἀνταμείψῃ τοιαύτας αὐταπαρνήσεις καὶ θυσίας τοῦ καλοῦ πολίτου καὶ στρατιώτου τούτου; Φρονῶ οὐδεμίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ πατρὶς δὲν ἠμπορεῖ ὅτι ὑπάρχει τὰ καθήκοντα τοῦ πολίτου· ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν ὀφείλει καὶ ἡ πατρὶς νὰ χροηγήσῃ καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα εἰς τὸν ὑπηρετοῦντα αὐτήν;

Ἰδοὺ λοιπὸν τί ἐστι στρατιωτικὴ σύνταξις καὶ ὁ περὶ τούτου νόμος.

Ἅπασαι αἱ ἔθνικαὶ Σύνοδοι ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς τελευταίας εὗρηκαν ἀφειδοῦς ἀμοιβὰς εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας στρατιωτικῶς τὴν πατρίδα, ἀλλ' οὐδέποτε τούτων ἐξετελέσθη.

Ὁ Κυβερνήτης διὰ τοῦ ἀπὸ 23 Δεκεμβρ. 1828 ψηφίσματος διώρισε συντάξεις εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὸν στρατὸν· ἀλλ' οἱ μὲν ὅροι αὐτῶν ἦσαν ἀτελεῖς, αἱ δὲ χορηγίαι πολυέξοδοι εἰς τὸ δημόσιον· οὕτως οὐδὲ τοῦτο ἐξετελέσθη. Ἡ ἀντιβασιλεία διὰ τῆς

μεταξὺ Βαυαρίας καὶ Ἑλλάδος συνθήκης τῆς 1 Νοεμβρ. 1832 διώρισε συντάξεις μόνον διὰ τὸν ἐπικουρικὸν στρατόν· ἡ δὲ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς, διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβ. 1837 Διατάγματός Της, ἐχορήγει συντάξεις εἰς τοὺς παθόντας στρατιωτικοὺς, καὶ δι' εἰδικῶν διαταγμάτων ἑκάστοτε ἐχορήγει συντάξεις καὶ εἰς τὰς χήρας καὶ εἰς τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν· ἀλλ' ἄνευ οὐδενὸς ὅρου. Μετὰ τὴν ἐγκαθίρυσιν τοῦ Συντάγματος ὅμως ἔπαυσε καὶ ἡ χάρις αὕτη, καθότι τὸ Σύνταγμα ἀπαγορεύει τοῦ νὰ χορηγῶνται συντάξεις ἄνευ νόμου, ὥστε οὕτω πολλαὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ, ὡς καὶ τινες τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ παθόντων, μένουσιν ἄνευ συντάξεως.

Ταῦτα πάντα λοιπὸν ἔχων ὑπ' ὄψιν, καὶ θεωρῶν ἱερὸν χρέος μου νὰ φροντίσω περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ μέλλοντος τῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετούντων, ἔχων ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον, συνέταξα τὸ παρὸν νομοσχέδιον, στηριζόμενον, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ, ἐπὶ τῶν Γαλλικῶν νόμων καὶ τῶν γνωμοδοτήσεων τῶν διαφόρων ἐπιτροπῶν τῶν συσταθεισῶν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν. Ἔθεσα δὲ εἰς τοῦτο αὐστηρούς μὲν ἀλλὰ δικαίους ὅρους· λέγω δὲ αὐστηρούς, διότι τὸν μὲν ὅρον τοῦ χρόνου τῆς ἀποστρατείας ἐξέτεινα ὅσον ἦτον ἐφικτὸν, τὸ δὲ ποσὸν τῆς συντάξεως περιώρισα μὲ μικρὸν φειδὼ τοῦ δημοσίου πλούτου· οὕτως ἄρχομαι τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 1. Δύο τινὰ παρέχουν εἰς τὸ στρατιωτικὸν δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας καὶ ἡ ὡς ἐξ αὐτῆς προερχομένη ἀνικανότης τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατόν. Ὁ χρόνος λοιπὸν οὗτος προσδιορίζεται εἰς τριάκοντα ἔτη. Οὗτος ὁ ὅρος, καὶ τοι ὑπὲρ τὸ δέον αὐστηρὸς, μαλοντοῦτο εἶναι ὁ ἐλάχιστος, διότι ὁ μέγιστος ὅρος προσδιορίζεται εἰς πεντήκοντα ἔτη.

Ἄρθρ. 2 Ὁ νόμος ἐνταῦθα θέτει ὡς ὅρον τὴν παρὰ τοῦ νόμου τῆς ἀπογραφῆς ὁρισθεῖσαν ἡλικίαν εἰς τοὺς ἐθελοντὰς, διότι ὑποθέτει ὅτι ἐλάττων τῆς τοιαύτης ἡλικίας δὲν δύναται τις νὰ ὑπηρετῇ στρατιωτικῶς, ἐπομένως θέλει νὰ προλάβῃ καὶ τὰς ἐνδεχομένας καταχρήσεις.

Ἄρθρ. 3. Ἐπειδὴ ἔνιοι τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸ ναυτικὸν μεταβαίνουν εἰς τὸν στρατὸν, ὁ νόμος θεωρεῖ καὶ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ὡς στρατιωτικήν.

Ἄρθρ. 4. Ἡ ἐν πολέμῳ ὑπηρεσία τοῦ στρατιωτικοῦ ὡς καὶ ἡ ἐκτὸς τοῦ κράτους ἀναμφιβόλως εἶναι ἀπαγωγὴ τῷ λίγῳ δεινοτέρα τῆς ἐν εἰρήνῃ καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ Κράτους· τούτου ἕνεκα ὁ νόμος λογίζει διπλᾶ τὰ ἔτη τῶν ὑπηρετησάντων εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τεθείσας κατηγορίας.

Ἄρθρ. 5. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ μὲν ὁ στρατιωτικὸς νὰ ἔχῃ τριάκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς συντάξεως, ἀλλὰ λογίζει ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ ἐν ἐκστρατείᾳ ἔτη· οὕτω π. χ. ἂν στρατιωτικός τις ὑπηρέτησεν 25 ἔτη εἰς τὸν στρατὸν, ἔχει δὲ ἐκ τούτων πέντε ἔτη ἐκστρατείας, τότε λογίζει ὅτι ἔχει 30, προστιθεμένων καὶ τῶν πέντε ἐτῶν ἐκστρατείας. Τοῦτο δέ, ὡς ἐρρέθη, εἶναι δικαιότατον, διότι εἶναι ἡ μόνη ἀμοιβὴ τοῦ ἐκ τῶν κινδύνων τοῦ πολέμου σωθέντος. Πρὸς τούτοις ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, ὥστε ὁ στρατιωτικὸς νὰ ὑπηρετήσῃ 50 ἔτη καὶ τότε νὰ ἀποκτήσῃ τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως· ὅταν λοιπὸν στρατιωτικός τις ἔχει ἐπέκεινα τῶν 30 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, δι' ἕκαστον τῶν ἐτῶν τούτων ὑπηρεσίας ἢ ἐκστρατείας αὐξάνεται ἡ σύνταξις του κατὰ τὸ 20 τῆς διαφορᾶς ταύτης. Οὕτω π. χ. ἡ σύνταξις τοῦ λοχαγοῦ προσδιωρίσθη κατὰ τὸν ἐλάχιστον ὅρον, ἤτοι μετὰ 30 ἐτῶν ὑπηρεσίαν εἰς δραχ. 100, ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι τῶν 30 τούτων ἐτῶν ὑπηρέτησε καὶ πέντε ἔτη ἐν ἐκστρατείᾳ, τότε ὑπολογίζει ὅτι ἔχει 25 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν εἰρήνῃ καὶ πέντε ἐτῶν ἐν ἐκστρατείᾳ, τὰ ὁποῖα διπλασίως λογιζόμενα γίνονται δέκα, ἄρα ἔχει 25 καὶ 10, 35 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, ὥστε ὑπερβὴ κατὰ πέντε ἔτη τὸν ἐλάχιστον ὅρον, τοῦ ποίου ἡ σύνταξις εἶναι δραχ. 100, τοῦ δὲ μεγίστου ὅρου 133· αὕτη ἡ διαφορὰ τῆς συντάξεως μεταξὺ ἐλαχίστου καὶ μεγίστου ὅρου εἶναι 33 δραχ., τῶν δ' ἐτῶν ἡ διαφορὰ ἔτη 20· ἂν λοιπὸν διαιρέσωμεν τὰς 33 ταύτας δραχμὰς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ διαφορὰ τοῦ μεγίστου πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον, διὰ τῆς διαφορᾶς τῶν 20 ἐτῶν, τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως ταύτης θέλει εἶσθαι δρ. 1: 65, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ διαφορὰ τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως· τὸ ποσὸν λοιπὸν τοῦτο θέλει προστίθεσθαι καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὸν ἔχοντα ἐπέκεινα τῶν 30 ἐτῶν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρ. 6. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐμποδίζονται αἱ καταχρήσεις τοῦ ν' ἀπονέμωνται ὕψηλοι εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τεθῶσιν ὑπὸ σύνταξιν. Ὅθεν ἀπαιτεῖται δύο ἐτῶν ὑπηρεσία εἰς τὸ στρατιωτικὸν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εἰς τὸν βαθμόν του προσδιορισθεῖσαν σύνταξιν.

Ἄρθρ. 7. Ὁ ὑπηρετῶν 20 ἔτη εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ μὴ προβιβασθεὶς, ἀναμφιβόλως ἔχει δικαίωμα πρὸς προβιβασμὸν, ἐξ οὗ ν' ἀπολαύσῃ καὶ αὔξησιν τοῦ μισθοῦ του. Εἰς τὸν ἀρχαῖον τοῦτον στρατιωτικὸν λοιπὸν ὁ νόμος παραχωρεῖ καὶ ἀνωτέραν

σύνταξιν, διὰ μόνον τὸν λόγον τῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ πολυχρονίου διαμονῆς του.

Ἄρθρ. 8. Εἰς δύο περιστάσεις ἕνεκα τραυμάτων ἀπονέμεται εἰς τὸν στρατιωτικὸν σύνταξις, μὴ λογιζομένου τοῦ ἐν τῷ στρατῷ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του.

α'. Ἐν τῷ πολέμῳ.

β'. Ἐν ὑπηρεσίᾳ, ὅταν συμβαίνωσι τὰ τραύματα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας.

Προσέτι τὰ τραύματα δίδουν δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ὅταν ἀποκαθιστῶσι τὸν στρατιωτικὸν ἀνίκανον τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν Στρατόν.

Ἐπίσης δὲ καὶ τὰ νοσήματα δίδουν πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, ἐὰν ἀποδειχθῶσιν, ὅτι προῆλθαν ἕνεκα τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τοῦ παθόντος.

Ἄρθ. 9 καὶ 10. Ὁ νόμος διακρίνει ἐνταῦθα τὴν σωματικὴν βλάβην τοῦ παθόντος ἀπὸ τὴν ἱκανότητα ἢ μὴ τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατὸν, ὅθεν εἰς τὸν στερηθέντα τῆς ὁράσεώς του, τὸν ἀπολέσαντα μέλος ἢ μέλη τοῦ σώματός του, καὶ εἰς τὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἔχῃ ἐν χρήσει κύριον μέλος τοῦ σώματός του, δηλ. ὀφθαλμὸν, χεῖρα, ἢ πόδα κτλ. ὁ νόμος χορηγεῖ ἄμεσον σύνταξιν, ἤτοι, ἅμα ἀποδειχθῇ ἡ πήρωσις αὕτη, ὁ παθὼν χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ περὶ τῆς ἱκανότητός του, ἂν δύναται ἢ ὄχι νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸν στρατὸν, λαμβάνει δικαιωματικῶς σύνταξιν· περὶ δὲ τῶν ἐλαφροτέρων τραυμάτων ἢ παθημάτων χορηγεῖ σύνταξιν, ἐὰν ἦναι ἀνεπιδεκτος καὶ ἀνίκανος τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατόν.

Ἄρθρ. 11. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀπόδειξις τούτων ὅλων ἀποκαθίσταται δύσκολος, διατακτικὸς κανονισμὸς θέλει προσδιορίσει τὰς περὶ τούτου διατυπώσεις.

Ἄρθρ. 12. Ἐνταῦθα ὁ νόμος κατὰ συνέπειαν τῶν προειρημένων παρέχει τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως εἰς τοὺς καιρίως λαβόντας βλάβην σωματικὴν, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν τοῦ παθόντος.

Ἄρθρ. 13. Εἰς τοὺς παθόντας ἐπίσης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὁ νόμος χορηγεῖ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς συντάξεως, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας, χάριν ὅμως ἐπιεικείας, πρὸς αὔξησιν τῆς συντάξεως ταύτης, ὁ νόμος χορηγεῖ καὶ τὸ εἰκοστὸν τοῦ μεταξὺ ἐλαχίστου καὶ μεγίστου ὅρου τῆς διαφορᾶς τῆς συντάξεως, ὡς ἐρρέθη εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ 5 ἄρθ. προσέτι, ἐπειδὴ αἱ συντάξεις εἶναι μικραὶ, ὁ νόμος παραχωρεῖ εἰς τοὺς

παθόντας σωματικὴν βλάβην, τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως μετὰ 20 ἔτη ἀντὶ τῶν 50 ἐτῶν.

Ἄρθρ. 14. Εἰς τοὺς ἀποκαθισταμένους ἀνικάνους εἰς ὑπηρεσίαν ἕνεκα νοσημάτων χορηγεῖται μὲν ἡ σύνταξις τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο πλεονέκτημα δίδεται εἰς τούτους, εἰμὴ ὅτι ἡ σύνταξίς των ἐπαυξάνεται μετὰ 25 ἔτη ἀντὶ τῶν 30 ἐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθ. 5, ἡ δὲ μέγιστος ὅρος αὐτῆς ἀποκτᾶται μετὰ 45 ἔτη ἀντὶ τῶν 50 ἐτῶν.

Ἄρθρ. 15. Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἄρθρ. 7 συνίστανται εἰς τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ὅ. τῆς συντάξεως μετὰ 20 ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

Ἄρθρ. 16. Κατὰ τὸ 17 ἄρθ. τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου οἱ τεθέντες ἐν ἀποταξεῖ ἀξιωματικοὶ ἀπολαμβάνουσι μικράν τινα περιθαλψίν, οἱ μὲν πρῶτοι, δηλαδὴ οἱ ἔχοντες ἔλαττον τῶν 18 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου μόνον, οἱ δὲ ἔχοντες πλέον τῶν 18 ἐτῶν ἀπολαμβάνουσι τὰ δύο τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως μόνον ἰσοβίως ἄνευ δικαιώματος εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 17. Ἐὰν ἡ σύνταξις τοῦ στρατιωτικοῦ ἦτο μόνον προσωπική, τότε οὐδεὶς ἐν τῷ στρατῷ ἤθελε ῥιψοκινδυνεύει, σκεπτόμενος περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς οἰκογενείας του, οὔτε ἤθελεν ὑπηρετεῖ εἰς τὸν στρατόν, μεριμνῶν μόνον περὶ τῆς ὑπηρεσίας του· αἱ δὲ περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ μέλλοντος ἑκάστου ἀνθρώπου σκέψεις ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν εἰς τὸ ἔργον του σταθερὸν καὶ πρόθυμον, τ' ἀνάπαλιν δὲ ἀμέριμνον καὶ ῥάθυμον.

Ὁ Νόμος προβλέπων ταῦτα πάντα, ἀφοῦ ὑπέβαλε τὸν στρατιώτην εἰς τοσαύτας ὑποχρεώσεις καὶ κινδύνους, ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ κατά τι καὶ τὸ μέλλον τῆς οἰκογενείας του, τοῦτο δὲ συνάδει μὲ τὸ δίκαιον καὶ μὲ τὸ δημόσιον συμφέρον· ὅθεν αἱ χῆραι τῶν στρατιωτικῶν ἔχουν ἰσοβίως σύνταξιν, ἐὰν οἱ σύζυγοί των ὑπάγωνται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διαγεγραμμένας κατηγορίας.

Εἰς τὸ ἐδ. δ', πρόκειται περὶ τῶν χηρῶν, τῶν συνταξιούχων καὶ τῶν ὑπηρετούντων στρατιωτικῶν, οἵτινες, ὅτε ἀπέθανον, εἶχον ἤδη ἀποκτήσει τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα καὶ δὲν ἔκαμον χρῆσιν αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ὁ γάμος νὰ ἦτο τετελεσμένος, ἐνῷ ὁ σύζυγος εὑρίσκετο ἐν ὑπηρεσίᾳ, καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὸν γάμον ἐκ τῶν ἀνικάνων ἀνδρῶν, οἵτινες περὶ τὸ γῆρας των ἢ τὰς τελευταίας ὥρας τῆς ζωῆς των ἔρχονται εἰς γάμον, καὶ ἐγκαταλείπουσι σύζυγον καὶ ὀρφανὰ εἰς βάρος τοῦ δημοσίου·

χορηγεῖται ὅμως σύνταξις ὅταν ὑπάρχωσιν ὀρφανὰ ἐκ τοῦ προγενεστέρου γάμου, καθότι ὁ νόμος, θεωρῶν τὴν νέαν σύζυγον ὡς ἀντικαταστήσαν τὴν προτέραν, χορηγεῖ τὴν σύνταξιν μόνον πρὸς χάριν τῶν ὀρφανῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως, καὶ τοι μὴ ὑπαρχούσης τῆς μεταγενεστέρας συζύγου. Ἡ δὲ προσθήκη τῆς νέας συζύγου δὲν ἀλλοιώνει τὴν περὶ στερήσεως τῆς συντάξεως διάταξιν, ἐν περιπτώσει γάμου μὴ τελεσθέντος ἐν τῇ ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ τοῦ συζύγου. Ἡ νομιμότης τῶν γάμων ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀποδεικνύεται, διότι ἄλλως σύνταξις δὲν χορηγεῖται οὔτε εἰς φυσικὰ τέκνα, οὔτε εἰς μὴ νόμιμον γυναῖκα· αἱ δὲ περὶ τούτου διατυπώσεις θέλουν ὁρισθῆ διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Ἄρθρ. 18. Ὁ νόμος χορηγῶν σύνταξιν εἰς τὴν χήραν τοῦ στρατιωτικοῦ, ἐννοεῖ αὐτὴν νόμιμον σύζυγόν του· ἅμα ὅμως τὸ δικαστήριον ἀποφανθῇ περὶ τοῦ διαζυγίου αὐτῆς ἢ περὶ χωρισμοῦ κοίτης καὶ τραπέζης, ὡς γίνεται εἰς τοὺς δυτικούς, ἡ χεὶρ αὐτὴ στερεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου.

Ἄρθρ. 19. Ὁ νόμος χορηγεῖ, ὡς παρατηρεῖται ἐκ τοῦ ἐγκλείστου πίνακος, οὐχὶ εἰς τὰ ἄτομα ἀλλ' εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀξιωματικοῦ εὐτελῆ τινα σύνταξιν, ἥτις προσδιορίζεται ἐκ τῆς συντάξεως τοῦ συζύγου· δηλ. τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως αὐτοῦ. Εἶπον δὲ εὐτελῆ, διότι π. χ. ἑνὸς ταγματάρχης τις γονεύομενος ἢ ἀποθνήσκων ἐν τῷ δικαιώματι τῆς συντάξεως ἀπολαμβάνει ζῶν 360 δραχμὰς μισθὸν, ἅπασα ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ μετὰ τὸν θάνατον του θέλει λαμβάνει 60 ἢ 45 δραχμὰς σύνταξιν κατὰ μῆνα, τουτέστι πολυστημόριον τῶν ἀποδοχῶν του. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ 6 ἄρθρον οὐδεὶς τῶν βαθμοφόρων λαμβάνει τὴν εἰς τὸν βαθμόν του προσδιορισθεῖσαν σύνταξιν, ἐὰν δὲν διέμεινεν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον δύο ἔτη, ἐνταῦθα ὁ νόμος παραλείπει τοῦτο πρὸς χάριν τῆς οἰκογενείας τοῦ στρατιωτικοῦ, ὡς ἐχούσης ἐντελεστάτην σύνταξιν.

Ἄρθρ. 20. Ἐπειδὴ, ὡς εἴπομεν, ἡ σύνταξις δίδεται εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ οὐχὶ εἰς τὰ ἄτομα, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον ὁ φυσικὸς κηδεμὼν τῶν ὀρφανῶν εἶναι ἡ μήτηρ αὐτῶν, διὰ τοῦτο ὁ νόμος ἀναθέτει μὲν τὴν διαχείρισιν τῆς συντάξεως ταύτης εἰς τὴν χήραν τοῦ στρατιωτικοῦ. Ἀλλ' ὑποδιαιρεῖ αὐτὴν εἰς δύο ἴσα μέρη διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὰ ὀρφανὰ ἀπὸ κακὴν μητέρα.

Ὁ Νόμος, ὡς εἴπομεν, θεωρῶν τὴν σύνταξιν ὡς χορηγουμένην εἰς τὴν οἰκογένειαν, διατηρεῖ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐν περι-

πτώσει ἀποβιώσεως ἢ γερήτεως τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος τῆς χήρας, μέχρις οὗ τὸ νεώτερον τῶν ὀρφανῶν ἐνηλικιωθῇ, ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀπηκαταστάσεως ὀρφανοῦ θήλεος διαμένοντος μόνου καὶ τελευταίου, καὶ ἐν περιπτώσει ἐκπαιδεύσεως ὀρφανοῦ ἄρρενος δημοσίᾳ δαπάνῃ, ἢ διορισμοῦ αὐτοῦ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν, διοικητικὸς κανονισμὸς θέλει προσδιορίσει ταῦτα πάντα συμφώνως μὲ τὸν νόμον. Ἐπὶ τέλους δὲ ὁ νόμος χορηγεῖ εἰς τὴν χήραν μόνον τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως, ἐὰν ἀποθάνωσιν ἢ ἐνηλικιωθῶσι τὰ τέκνα της, τουτέστι δίδει τὴν αὐτὴν σύνταξιν, τὴν ὁποίαν δίδει καὶ εἰς τὴν μὴ ἔχουσαν τέκνα.

Ἄρθρ. **21.** Ὁ Νόμος προβλέπων περὶ τῶν συντάξεων τῶν τακτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀναμφιβόλως ἔπρεπε νὰ προβλέψῃ καὶ περὶ τῶν ἐξαίρετων ἐκδουλεύσεων τῶν στρατιωτικῶν, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ἀνταμειφθῶσι πρεπόντως, ὅθεν περὶ τούτων πρέπει νὰ προκαλῆται πάντοτε εἰδικὸς Νόμος.

Ἄρθρον **22.** Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου καθιεροῦνται αἱ συντάξεις προσωπικαὶ καὶ ἰσόβιοι, ὡς ἀνήκουσαι ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ συνταξιοῦχον ἄτομον. Προσέτι, ἐπειδὴ αἱ συντάξεις δὲν εἶναι μισθοὶ ὑπηρεσίας, ἀλλὰ δημόσιον χρέος πρὸς τοὺς ὑπηρετήσαντας τὴν πατρίδα, διὰ τοῦτο δὲν ἀποτελοῦσι καὶ μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου, διὰ νὰ γεφῇ καὶ ἡ πληρωμὴ αὐτῶν παρὰ τῶν στρατιωτικῶν ταμείων· τούτου ἕνεκα αὗται καταλογίζονται εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν δημοσίων χρεῶν, καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ κράτους.

Ἄρθρον **23** Οἱ ἐνταῦθα διαγεγραμμένοι ὅροι περὶ διακοπῆς τῆς συντάξεως ὁρίζονται καὶ ὑπὸ τῶν κοινῶν Νόμων τοῦ κράτους.

α') Ὁ ὅρος τῆς προσωρινῆς παύσεως τῆς συντάξεως στηρίζεται εἰς τὸν ποινικὸν Νόμον, ἀλλὰ μόνον καθ' ὅσον διαρκεῖ ἡ σωματικὴ ποινή, αἱ δὲ συνέπειαι τῆς ποινῆς δὲν ἐμποδίζουσι τὴν ἀπόλαυσιν τῆς συντάξεως.

β') Ὁ ὅρος οὗτος ἐπίσης προβλέπεται ὑπὸ τοῦ περὶ Ἰθαγενείας Νόμου, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ δικασθῇ τὸ ἄτομον, εἴτε ἐρήμην ἢ μή, καὶ τότε νὰ στερηθῇ ὁ συνταξιοῦχος τῆς ἀπολαύσεως τῆς συντάξεώς του, ἀλλ' ὅταν ἀναλάβῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν Ἰθαγένειάν του δυνάμει τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ἀποκτᾷ καὶ τὴν σύνταξίν του.

γ') Ἡ διάταξις αὕτη σχετίζεται μετὰ τοῦ β'. ὅρου, διότι ὁ συνταξιοῦχος δύναται μὲν ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ πράττῃ τοῦτο, βασιλικῇ ἀδείᾳ, διότι αἱ

συντάξεις δίδονται πρὸς διατροφὴν τῶν ἐν τῷ κράτει χηρῶν καὶ ὀρφανῶν καὶ οὐχὶ εἰς ἀπερχομένους εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, καὶ μάλιστα ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον **24.** Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐξασφαλίζει ἐντεῦθεν μὲν τοὺς ἔχοντας δικαιώματα πρὸς σύνταξιν ἢ διαφοράν μετὰ τὴν Κυβερνήσεως καὶ τοὺς ἀπαιτοῦντας παρ' αὐτῆς δικαιώματα συντάξεως, ἐντεῦθεν δὲ θέτει ὅρον εἰς τὸς τοιαύτης φύσεως ἀπαιτήσεις· ὅθεν ὅταν συνταξιοῦχός τις νομίζῃ ὅτι ἐλαττον ἔλαττον τῆς εἰς αὐτὸν ἀνηκούσης συντάξεως, δύναται νὰ προσκαλέσῃ τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν περὶ τούτου· ἂν δὲ ἕτερος ἀξιοῖ, ὅτι ἔχει δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ἢ ἂν μετὰ τὸν θάνατον στρατιωτικοῦ τινος, τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του ἔχουν τοιαύτας ἀξιώσεις, ὁ δὲ ὑπουργὸς ἀρνεῖται τοῦτο, οἱ ἔχοντες τοιαύτας ἀξιώσεις κατὰ τοὺς ἐνταῦθα τιθεμένους ὅρους, δύνανται νὰ προσκαλέσωσι καὶ δικαστικῶς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τούτου· μ' ὅλον ὅτι δὲν πιστεύω, ὅτι θέλει εὑρεθῇ ὑπουργὸς ν' ἀδικήσῃ τινά, μ' ὅλα ταῦτα πρὸς ἐξασφάλισιν τοιούτου πολυτίμου δικαιώματος ἐνόμισα νὰ θέσω ὅρον εἰς πᾶσαν ὑποτεθειμένην κατάχρησιν τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον **25.** Ἐπειδὴ αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις παραχωροῦνται παρὰ τοῦ δημοσίου χάριν στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεων πρὸς μόνην περίβαλψιν τοῦ ἀτόμου, ὁ Νόμος θέλων νὰ διατηρηθῶσιν αὐταὶ ἀνέπαφοι, δὲν ἐπιτρέπει καὶ τὴν παραχώρησιν αὐτῶν εἰς ἄλλα πρόσωπα, οὔτε τὴν ἐπ' αὐτοῖς κατάσχεσιν δι' ὁποιονδήποτε χρέος τοῦ συνταξιούχου· προνοεῖ ὅμως συμφώνως μὲ τὰς ἐν τῷ πολιτικῷ νόμῳ διαγεγραμμένας περιστάσεις περὶ τῆς διατροφῆς τῶν τέκνων ἢ συζύγων καὶ γονέων.

Ἄρθρον **26.** Πᾶς τις ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ χαίρει ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ του καὶ τὰ εἰς τὸν στρατὸν χορηγούμενα πλεονεκτήματα· ὅθεν αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου ἐφαρμόζονται εἰς ἅπαντας ἐν γένει τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν τῷ στρατῷ, ἀπολαμβάνοντας τὴν εἰς τοὺς ἀντιστοιχοῦντας βαθμοὺς των σύνταξιν.

Ἄρθρον **27.** Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Φάλαγγος χάριν τῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι ἐκδουλεύσεων των ὑπάγονται εἰς εὐνοϊκώτερον νόμον, ὅστις ὑπεβλήθη ἤδη εἰς τὴν Βουλήν.

Ἄρθ. **28.** Ἐπειδὴ πολλὰ ἐρρέθησαν περὶ τῶν συντάξεων τούτων σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι αὗται εἶναι τῶν μηδαμινῶν, ὥστε οὐδὲ λόγου ἄξιοι εἶναι· ἐγκρίζονται δὲ εἰς τὴν ἀπὸ 1 Νοεμβρ. 1832 συνθήκην

μεταξὺ Βαυαρίας καὶ Ἑλλάδος, δυνάμει τῆς ὁποίας ἦλθον τὰ στρατεύματα ἐκ Βαυαρίας, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ὡς ἐκ τῶν ἐπιδημικῶν νόσων ἢ ἄλλων περιστατικῶν ἀπέθανον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑλλάδος· ἄλλοι δὲ ζῶσιν εἰσέτι καὶ ἀπολαμβάνουν σύνταξιν, καὶ ἕνεκα σωματικῶν βλαβῶν ἀποκατεστάθησαν ἀνίκανοι πρὸς ὑπηρεσίαν καὶ πορισμὸν πρὸς τὸ ζῆν των. Εἰς τούτους λοιπὸν καὶ εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν ἀποθανόντων δίδεται μικρὰ περιβαλφὶς, ἥτις ἐντὸς ὀλίγου θέλει παύσει, διότι ἔταξα καὶ αὐτοὺς εἰς τινας κατηγορίας, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων παύονται αἱ συντάξεις αὐτῶν· ἑπομένως ἔθεσα ὅρον τοῦ νὰ μὴ μεταβιβάζωνται καὶ εἰς ἕτερον πρόσωπον.

Ἄρθρον 29. Πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Συντάγματος ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1837 Διατάγματος ἐχορήγει συντάξεις εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς, ὡς καὶ εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ Σύνταγμα οὐδεμίαν προγενεστέραν πρᾶξιν τῆς Κυβερνήσεως ἐκύρωσεν, ἀλλὰ μάλιστα ἐπεκύρωσεν αὐτὰς, ὡς καὶ αἱ Βουλαὶ πάντοτε ἐπεψήφιζον τὰς συντάξεις ταύτας, συμπεριελαβὸν καὶ αὐτὰς ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ καὶ τὰς ἐθεώρησα ἀμεταβλήτους ὡς πρὸς τὸ ποσόν. Ὡς πρὸς τὴν παῦσιν ὅμως αὐτῶν θεωρῶ ἐν ἰσχύϊ τοὺς ἐξαιρετικοὺς ὅρους δι' ὧν ἐχορηγήθησαν αἱ συντάξεις αὗται, π. χ. τὰ ὀρφανὰ μέχρι τῶν 14 ἐτῶν λαμβάνουν σύνταξιν· ἀφ' ἑτέρου ὑποβάλλω αὐτὰς καὶ εἰς τοὺς περὶ συντάξεων γενικοὺς ὅρους τοῦ Νόμου τούτου π. χ. δευτέρου γάμου τῆς συζύγου, καὶ ἕνεκα τῶν ἐν τῷ ποινικῷ Νόμῳ διαγεγραμμένων διατάξεων, ἀναλαμβανομένων εἰς τὸ 16 ἄρθρον τοῦ παρόντος Νόμου.

Προσέτι ἐθεώρησα δίκαιον νὰ μὴ στερήσω ἐκ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν αὐτῶν τὴν σύνταξιν, ἂν μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἔχωσιν οἱ ζῶντες συνταξιοῦχοι στρατιῶται τὰ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἄρθρον 30. Οὔτε δίκαιον, οὔτε πρέπον ἦτο νὰ ἐγκαταλειφθῶσιν, ἄνευ περιβάλψεως, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ συντάγματος ἀποθανόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ στρατιωτικῶν. Δὲν ἐξεταθην εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν, διότι φρονῶ, ὅτι πάντοτε ὁ Βασιλεὺς ἐχορήγει συντάξεις ὀλίγας ἀπέθνησκέ τις ἐκ τοῦ στρατοῦ, ἑπομένως δὲν νομίζω συμφέρον εἰς τὸ δημόσιον νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς μακροτέρας ἐποχάς.

Ὅθεν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ φονευθέντων καὶ τῶν ἀποθανόντων ἕνεκα τραυμάτων ἢ δυστυχημάτων, συμβάντων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διατεταγμένης εἰς αὐτοὺς ὑπηρε-

σίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ παρόντος Νόμου, ἔχουσιν ἀμέσως τὴν εἰς τοὺς συζύγους ἢ γονεῖς αὐτῶν προσδιορισθεῖσαν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ σύνταξιν· αἱ δὲ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀποβιωσάντων στρατιωτικῶν ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ συντάγματος μέχρι τοῦδε, τότε μόνον θέλουν ἔχει δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ὅταν ἀποδείξωσιν, ὅτι οἱ ἀποβιώσαντες σύζυγοι ἢ γονεῖς αὐτῶν εἶχον εἴκοσι ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, ὅτε ἀπεβίωσαν.

Τοῦτο δὲ θεωρῶ δίκαιον καὶ συμφέρον πρὸς τὸ δημόσιον, καθότι ἐντεῦθεν μὲν ὁ νόμος χορηγεῖ τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, ἐντεῦθεν δὲ θέτει ὅρους, οἱ ὁποῖοι, καίτοι μεταγενέστεροι, ἀλλὰ συνδυάζονται μὲ τὸ δίκαιον καὶ μὲ τὸ δημόσιον συμφέρον· ἑπομένως ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν οἱ ὅροι οὗτοι, διότι αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ ταῦτα ἀπολαμβάνουσι καὶ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ παρόντος νόμου· προσέτι οὔτε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν εἶναι μέγας, διότι καθ' ἃς ἔχω πληροφορίας μέχρι τοῦδε συμποσοῦνται εἰς ὀλίγα ἄτομα.

Καὶ τέλους νομίζω περιττὸν νὰ συστήσω πρὸς ὑμᾶς, κύριοι, τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ κατεπείγον τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἀρκούμενος νὰ εἰπω ὅτι πολλαὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀποθανόντων στρατιωτικῶν περιμένουν τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἵνα λάβωσιν ὀλίγον ἄρτον πρὸς ζωάρκειαν των.

Ὅθεν ἐπικαλοῦμαι κατεπειγόντως τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Ἰουλίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν

Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπεψηφίσθη.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΗ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ δικαιώματος πρὸς σύνταξιν.

Ἄρθρον 1. Τὸ δι' ἀρχαιότητα πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα ἀποκτᾶται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ.

Ἄρθρον 2. Τὰ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας ἔτη, λογίζονται μὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ὑπηρετεῖ ὁ στρατιωτικὸς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν συμπληρωμένων.

Ἄρθρον 3. Οἱ εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς μεταβαίνοντες ναυτικοὶ συναριθμοῦσιν ἐν αὐτῷ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν των, συμφώνως μὲ τοὺς περὶ ναυτικῶν συντάξεων Νόμους.

Ἄρθρον 4. Τὰ ἐν ἐκστρατείᾳ ἔτη τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας διπλασιάζονται εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις·

α) Ἐν πολέμῳ,

β) Ἐν σώματι στρατοῦ κατέχοντι ξένην χώραν ἐν πολέμῳ, ἢ ἐν εἰρήνῃ,

γ) Ἐν τοῖς πλοίοις ἐν καιρῷ πολέμου,

δ) Ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του ὁ στρατιωτικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Προσδιορισμὸς τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως.

Ἄρθρον 5. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, οἱ στρατιωτικοὶ ἀποκτῶσι τὸ πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συνταξεωδικαίωμα, προσδιοριζομένης εἰς τὸν βαθμόν των, κατὰ τὸν προσαρτώμενον ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ πίνακα.

Δι' ἕκαστον δ' ἔτος πλέον τοῦ τριακοστοῦ καὶ κατὰ τὰς ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τεθείσας βάσεις, προστίθεται εἰς τὴν σύνταξιν τὸ εἰκοστὸν τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ἀποκτᾶται, συμπληρωθέντων πεντή-κοντα ἐτῶν ὑπηρεσίας, λογιζομένων καὶ τῶν τῆς ἐκστρατείας.

Ἄρθρον 6. Ἡ δι' ἀρχαιότητα σύνταξις προσδιορίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ· ἐὰν ὅμως οὗτος ζητήσῃ νὰ τεθῇ ἐν ἀποστρατείᾳ πρὶν συμπληρωθῶσι δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του εἰς τὸν τελευταῖον βαθμόν του, λαμβάνει τὴν εἰς τὸν ἀμέσως ὑποδεέστερον βαθμόν του ἀνήκουσαν σύνταξιν.

Ἄρθρον 7. Ἡ ἀποστρατείας σύνταξις παντὸς ἀξιωματικοῦ

ὑπαξιωματικοῦ καὶ δεκανέως, ἔχοντος εἴκοσιν ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, αὐξάνεται κατὰ τὸ πέμπτον αὐτῆς, καὶ τοι ἀποκτήσαντος τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ συντάξεως ἀποστρατείας ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων.

Ἄρθρον 8. Τὰ τραύματα δεινὰ καὶ ἀνίατα ὄντα, προερχόμενα ἐκ συμβεβηκότων τοῦ πολέμου ἢ δυστυχημάτων ἐν ὑπηρεσίᾳ, παρέχουσι πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα.

Τὰ δεινὰ καὶ ἀνίατα νοσήματα, προερχόμενα ἐκ κόπων ἢ κινδύνων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας παρέχουσι τὸ αὐτὸ δικαίωμα.

Ἄρθρον 9. Τὰ τραύματα ἢ τὰ νοσήματα, τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὡρισμένων αἰτίων, ἐὰν ἐπιφέρωσι τύφλωσιν, ἀκρωτηριασμὸν, ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν ἑνὸς ἢ πλειοτέρων μελῶν, παρέχουσι ἄμεσον δικαίωμα πρὸς σύνταξιν.

Ἄρθρον 10. Τὰ ἐλαφρότερα τραύματα ἢ νοσήματα παρέχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους μόνον·

α) Εἰς μὲν τὸν ἀξιωματικὸν, ἂν ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν ἀνίκανον ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἀνεπίδεκτον ν' ἀναλάβῃ ἑπομένως αὐτήν.

β) Εἰς πάντα δ' ἄλλον ὑποδεέστερον τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐὰν ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν ἀνίκανον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ πορισμοῦ των πρὸς τὸ ζῆν.

Ἄρθρον 11. Τὰ αἴτια, τὸ εἶδος καὶ αἱ συνέπειαι τῶν τραυμάτων καὶ τῶν νοσημάτων ἀποδεικνύονται κατὰ τοὺς τύπους ἐντὸς προθεσμιῶν, τὰ ὁποῖα θέλουν προσδιορισθῆ διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ.

Προσδιορισμὸς τῆς συντάξεως.

Ἄρθρον 12. Ἡ σύνταξις τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ὑποστάντων τύφλωσιν, ἀκρωτηριασμὸν ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν δύο μελῶν, προσδιορίζεται εἰς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως, ὁποιοσδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 13. Τὰ τραύματα καὶ τὰ νοσήματα, τὰ ἐπιφέροντα παντελῆ ἀχρηστίαν μέλους τινὸς ἢ προξενοῦντα τὴν αὐτὴν βλάβην, παρέχουν δικαίωμα πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως, ὁποιοσδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ στρατιωτικοῦ.

Ἕκαστον ἔτος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, κατὰ τὰς ἐν τῷ 4 ἄρθρῳ τεθεί-

σας βάσεις, προσθέτει εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην τὸ εἰκοστὸν τῆς διαφορᾶς τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως.

Ὁ δὲ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ταύτης ἀποκτᾶται μετὰ εἰκοσαετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ἄρθρ. 14. Οἱ ἕνεκα τραυμάτων ἢ νοσημάτων προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 συνταξιοῦχοι στρατιῶται, λαμβάνουν ἐπίσης τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς δι' ἀρχαιότητα συντάξεως, ὁποσοδήποτε εἶναι ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας των, ἀλλὰ δὲν ἐπαυξάνεται αὕτη κατὰ τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὡρισμένην ἀναλογίαν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, εἰμὴ μετὰ εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ταύτης ἀποκτᾶται μετὰ τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, λογιζομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας.

Ἄρθρ. 15. Ἡ διὰ τραύματα ἢ νοσήματα σύνταξις τοῦ στρατιωτικοῦ, κανονίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτοῦ.

Τὰ πλεονεκτήματα τοῦ 7 ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς διὰ τραύματα ἢ νοσήματα συνταξιοῦχους στρατιωτικούς.

Περὶ συντάξεως τῆς ἀποτάξεως.

Ἄρθρ. 16. Ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις κατὰ τὴν ἐν ἀποτάξει μετάθεσίν του δὲν συνεπλήρωσε 18 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνει τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἐν διαστήματι χρόνου ἴσου μὲ τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν του. Ὁ διαξιωματικὸς, ὅστις κατὰ τὴν εἰς τὴν ἀπόταξιν μετάθεσίν του συνεπλήρωσε 18 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνει σύνταξιν ἀποτάξεως τὰ δύω τρίτα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς συντάξεως ἀποστρατείας τοῦ βαθμοῦ του ἰσοβίως.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ μεταβιβασθῇ τῆς ἀποτάξεως σύνταξις εἰς χήρας ἢ ὀρφανά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ συντάξεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

Ἄρθρ. 17. Ἔχουσιν ἰσοβίως πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, ἂν δὲν συνέλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον,

α') Αἱ χῆραι τῶν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἢ εἰς διατεταγμένην ὑπηρεσίαν φονευθέντων στρατιωτικῶν.

β') Αἱ χῆραι τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀποθανόντων στρατιωτικῶν, ἐὰν ὁ θάνατος αὐτῶν προῆλθεν ἐκ συμβεβηκότων τοῦ πολέμου, ἢ ἐκ λοιμωδῶν ἢ ἐνδημικῶν νόσων, εἰς ἃς ἐξετέθησαν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των.

γ') Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων στρατιωτικῶν ἕνεκα τραυμάτων ἐπενεχθέντων ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, ἢ ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ, ἐὰν ὁ γάμος ἐξετελέσθη πρὸ τῶν τραυμάτων.

δ') Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων ἀποστράτων καὶ τῶν ἀποστρατευσίμων, ἐὰν ὁ γάμος αὐτῶν ἐξετελέσθη ἓν ἔτος, πρὶν παύσωσιν οἱ σύζυγοί των τῆς ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας, ἢ τέλος ἐὰν ὑπάρχωσιν ἓν ἢ πολλὰ τέκνα, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πρὸ τῆς παύσεως ταύτης τελεσθέντος γάμου.

Οὐδεὶς γάμος στρατιωτικοῦ παράγει δικαίωμα πρὸς σύνταξιν, ἐὰν δὲν ἐξετελέσθησαν αἱ ἀρμόδιαι τοὺς τοιούτους γάμους εἰδικαὶ διατυπώσεις.

Ἄρθρ. 18. Αἱ σύζυγοι τῶν μετὰ τὴν διαζευξιν τοῦ γάμου ἢ τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν ἀποθανόντων στρατιωτικῶν, οὐδεμιᾶναπαίτησιν πρὸς σύνταξιν ἔχουσι· τὰ τέκνα ὅμως αὐτῶν ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα.

Ἄρθρ. 19. Ἡ σύνταξις, τῶν μὲν ἐχουσῶν τέκνον ἢ τέκνα ἀνήλικα συνταξιοῦχων χηρῶν τῶν στρατιωτικῶν, κατὰ τὸ 17 ἄρθρον, προσδιορίζεται εἰς τὸ τρίτον τῶν δὲ μὴ ἐχουσῶν, εἰς τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως, τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ συζύγου των, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ χρόνος τῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας των.

Ἄρθρ. 20. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 19 σύνταξις διανέμεται εἰς δύο ἴσα μέρη μεταξὺ τῆς χήρας καὶ τέκνου ἢ τέκνων τοῦ ἀποθανόντος στρατιωτικοῦ, ὅσα καὶ ἂν ὦσιν. Ἐὰν δὲ ἡ χήρα ἀποθάνῃ, ἢ στερηθῇ τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 18, τὸ ἐπιβάλλον εἰς αὐτὴν μέρος μεταβαίνει εἰς τὸ τέκνον ἢ τὰ τέκνα· ἡ δὲ σύνταξις αὕτη χορηγεῖται μέχρις ὅτου τὸ νεώτατον τῶν τέκνων ἐνηλικιωθῇ, ἢ, ἂν ὦσι θήλεα, μεχρισοῦ ἀποκατασταθῶσιν. Εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν ἡ μερὶς τῶν ἐνηλικιωθέντων ἢ ἀποκατασταθέντων μεταβαίνει εἰς τὰ ἀνήλικα· ἀποθανόντων δὲ τῶν τέκνων, ἐνηλικιωθέντων ἢ ἀποκατασταθέντων, μένει ἰσοβίως εἰς τὴν χήραν, ἐὰν δὲν ὑπάγηται εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 18, τὸ τέταρτον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς συντάξεως τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 21. Αἱ πρὸς ἀμοιβὴν ἐξόχων καὶ ἐκτάκτων στρατιω-

τικῶν ὑπηρεσιῶν, μὴ προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἀπονεμόμεναι συντάξεις, προσδιορίζονται ἑκάστοτε δι' εἰδικοῦ Νόμου.

Ἄρθρ. 22. Αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις εἰσὶ προσωπικαὶ καὶ ἰσόβιοι· καταλογίζονται δὲ εἰς τὰ δημόσια χρέη, καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 23. Ἡ σύνταξις καὶ τὸ πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς δικαίωμα διακόπτεται.

α'. Διὰ καταδίκης εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν, ἢ ἕνεκά τινος τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ ποινικοῦ νόμου, τροποποιηθέντι διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 νόμου, διαλαμβανομένων πλημμελημάτων, ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ ποινὴ αὐτῶν.

β'. Διὰ τῆς ἀποβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἰθαγενείας, ἐνόσῳ αὕτη διαρκεῖ.

γ'. Ἕνεκα διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἄνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρ. 24. Πᾶσα ἀπαίτησις ἀφορῶσα τὰ περὶ τῆς στρατιωτικῆς συντάξεως γίνεται κατὰ τοὺς νομίμους τύπους πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ὀφείλει νὰ κανονίσῃ τὴν σύνταξιν καὶ νὰ κοινοποιήσῃ τὰς βάσεις τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐντὸς δύο τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς ἀναφορᾶς· ἐὰν δὲ ἐντὸς τῶν δύο μηνῶν δὲν κανονίσῃ ὁ Ὑπουργὸς τὴν σύνταξιν, ἢ ἐὰν αἱ βάσεις τοῦ προσδιορισμοῦ δὲν ἦναι ὀρθαί, δύνανται οἱ ἔχοντες συμφέρον νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.

Ἄρθρ. 25. Αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις καὶ αἱ ἀποδοχαὶ δὲν παραχωροῦνται, οὔτε κατάσχονται, ἐκτὸς πρὸς διατροφὴν συζύγου, τέκνων καὶ γονέων.

Ἄρθρ. 26. Ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντα τὸν στρατόν· ἕκαστος δὲ ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ ὑπηρετῇ ἀπολαμβάνει τὴν κατὰ τὸν προσαρτώμενον πίνακα, εἰς τὸν ἀντιστοιχοῦντα πραγματικὸν βαθμόν του σύν-ταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Προσωρινοὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 27. Εἰδικὸς νόμος θέλει κανονίσει τὰ τῆς Φάλαγγος.

Ἄρθρ. 28. Αἱ δυνάμει τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1832 συνθήκης ἀπονεμόμεναι συντάξεις ἐξαιροῦνται τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 23 ἐδαφίῳ γ'. διατάξεως, καὶ δὲν μεταβιβάζονται· παύουσι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τῶν συνταξιούχων, δευτέρου γάμου τῶν χηρῶν ἢ

τῆς προσδιορισθείσης εἰς τὰ ὀρφανὰ ἐνηλικιότητος, καὶ πληρόνονται παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 29. Αἱ διὰ βασιλικῶν διαταγμάτων ἀπονεμηθεῖσαι μέχρι τοῦδε στρατιωτικαὶ συντάξεις μένουν ἀμετάβλητοι, ἐπιφυλαττομένων τῶν περὶ παύσεως αὐτῶν ὅρων, ἤτοι δευτέρου γάμου τῶν χηρῶν, προσδιωρισμένης ἡλικίας τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 23 τοῦ παρόντος νόμου περιπτώσεων· μεταβαίνουν δὲ κατὰ τὸ 17 ἄρθρον ἐδάφιον δ'. εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν συνταξιούχων τούτων, ἐὰν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου οὗτοι εἶχον ἀποκτήσει τὸ πρὸς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 30. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ Συντάγματος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἀποθανόντων στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ μὴ καὶ συνταξιούχων, τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ παρόντι νόμῳ στρατιωτικῶν, ἔχουν πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις, ἐὰν εἰ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν εἶχον, ὅτε ἀπεβίωσαν, εἴκοσιν ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐτῶν ἐκστρατείας, ἢ ἐὰν ὑπάγωνται εἰς τὰς κατηγορίας τῶν ἐδαφίων α'. β'. καὶ γ'. τοῦ 17 ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 31. Ἅπαντες οἱ ἀντιβαίνοντες εἰς τὸν παρόντα νόμον ὁρισμοὶ καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ πρὸ ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ, καθ' ὃ νόμος τοῦ Κράτους.

ΠΙΝΑΞ τῶν συντάξεων τῶν κριτῶν τῆς Ἑλλάδ.

Βαθμοί	Σύνταξις ἀποχωρούντος ἕνεκα τριμήνου ἢ ἑξαμήνου (ἄρθρ. 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14 τοῦ Νόμου). Κατὰ μῆνα								Σύνταξις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν (ἄρθρ. 19 καὶ 20 τοῦ νόμου). Κατὰ μῆνα									
	Ἐπὶ δεκαετίαν ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συντάξεων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ δικαστῶν		Διὰ ἑκάστην ὑπηρεσίαν ἐπὶ πλέον τῆς δεκαετίας μέχρι τριακονταετίας		Διὰ τὴν ἀνωτάτην σύνταξιν τῶν τριακονταετῶν		Διὰ ἑκάστην ὑπηρεσίαν ἐπὶ πλέον τῶν τριάκοντα ἐτῶν μέχρι τῶν τεσσαράκοντα		Μετὰ ἐπταετίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ἐφέτου		Μετὰ ἐπταετίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ πρωτοδίκου		Μετὰ ἐπταετίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ εἰρηνοδίκου		Μετὰ ἐπταετίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ ἐπιλαχόντος	
	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
Ἀντεισαγγελεύς . . .	300	0	25	0	125	0	10	0	425	0	300	0	250	0	200	0	150	0
Ὑποστράτηγος . . .	250	0	20	0	100	0	8	0	350	0	250	0	200	0	150	0	100	0
Συνταγματάρχης . . .	200	0	15	0	75	0	6	0	275	0	200	0	150	0	100	0	75	0
Ἀντισυνταγματάρχης .	160	0	12	0	60	0	5	0	220	0	160	0	120	0	80	0	60	0
Ταξιαρχίας . . .	110	0	9	0	45	0	4	0	155	0	110	0	80	0	55	0	40	0
Λοχίας . . .	100	—	8	—	40	—	3	—	140	—	100	—	75	—	50	—	35	—
Ὑπολοχαγὸς . . .	67	—	5	—	25	—	2	—	92	—	67	—	50	—	33	—	25	—
Ἀνθυπολοχαγὸς . . .	50	1	4	65	20	85	1	65	70	50	50	33	38	25	25	17	18	12
Ἀνθυπασπιστής . . .	110	0	9	0	45	0	4	0	155	0	110	0	80	0	55	0	40	0
Ἐπιτροπικὰ Ἀρχιφύλακες	95	0	85	0	42	0	3	0	137	0	95	0	70	0	47	0	35	0
Ἀρχιφύλακες ὑπηρεσίας κλπ.	91	0	60	0	33	0	3	0	124	0	91	0	66	0	44	0	33	0
Δοκίμ. Ἀρχιφύλακες . . .	91	0	60	0	33	0	3	0	124	0	91	0	66	0	44	0	33	0
Δεκανεῖς . . .	48	0	30	0	24	0	2	0	74	0	48	0	36	0	24	0	18	0
Μασσοῦροι, τύποι, κλπ.	17	0	10	0	25	0	1	0	43	0	17	0	13	0	8	0	6	0
Λοιποὶ ὑπηρέται . . .																		

Ἐπειδὴ δὲ παρεκατεθέσαν ἐν τῷ γραφείῳ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἱκανὰ κατ' αὐτῶν ἀντίτυπα ἀπεφασίσθη νὰ διανεμηθῶσι ταῦτα εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἅτινα συνελθόντα εἰς προξέτασιν νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀναγινώσκονται ἀκολούθως ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν Κ.Κ. Μ. Α. Καΐρη, Ἰωάν. Χατζῆ Πέτρου, Α. Πλακωτὰ καὶ Κωνστ. Προβιλεγίου ἐξιστορουμένων τετραμηνοθήκης ἀπουσίας ἀδείαν ἀπορρασίζεται δὲ νὰ τοὺς χορηγηθῇ ἡ ζητουμένη ἄδεια ἂν ἤθελεν θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ προεδρείου ὅτι καὶ τούτων ἀπόντων αἱ τε τμηματικαὶ καὶ αἱ γενικαὶ συνεδριάσεις ἤθελον συγκροτεῖσθαι εὐκόλως, καὶ ὁ ταχθεὶς ἀλλοτε ὅρος ὑπάρχει παρατηρητέον δ' ὅτι εἰς τὸν Κ. Προβιλέγιον ἐχορηγήθη ἡ ἄδεια ἄνευ τῶν ὅρων τούτων, ἕνεκα τῆς παχυλοῦς ὑγείας του.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς προκληθεὶς νὰ δώσῃ πληροφορίας περὶ τῆς ἀναφορᾶς καὶ αἰτήσεως τοῦ Νικολάου Μάστρακα ὡς ἐν ἄλλῃ Συνεδριάσει ἀπορρασίσθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας εἶπεν, ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ ἀναφερομένου Μάστρακα ἀπεβίωσε μισθοδοτούμενος ὡς ταγματάρχης τῆς Φαλαγγος κατὰ τὸν ἐν ἰσχύει περὶ τῆς Φαλαγγος νόμον ὅστις τῶν φαλαγγιτῶν προετίμησεν τὴν μισθοδοσίαν τοῦ βαθμοῦ του ἀντὶ τοῦ φαλαγγιτικοῦ του γραμματίου δὲν δικαιοῦται πλέον εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ γραμματίου, ἀφοῦ αἱ διὰ νόμου χορηγηθεῖσαι αὐτοῖς παραστάσεις διὰ τὴν ἑνὸς τῶν δύο ἐλαμβάνοντο πρὸ χρόνου ἐλήξαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μάστρακας δὲν ἔζησεν ἐντὸς τῆς ὁριζομένης παρατάσεως τὸ γραμμάτιον, ἀλλὰ προετίμησε νὰ λαμβάνῃ τὴν μισθοδοσίαν του ζῶν, ὡς ταγματάρχ., ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα τῆς αἰτήσεως τοῦ γραμματίου του κατὰ συνέπειαν καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἀποβιώντος δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ τοῦ νόμου ἡ παραχώρησις τοῦ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου, ἀντὶ τοῦ ὁποίου, ὡς εἴρηται, ἐλάμβανε ζῶν τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ταγματάρχου.

Ἀπαντῶν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος εἶπεν, ὅτι ὁ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης λεπτομερείας ἔχων πληροφορίας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶναι ἀπών, ἤκουσεν ὅμως αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ὁ Μάστρακας τρεῖς μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του εἶχε ζητήσει δι' ἀναφορᾶς του παρὰ τοῦ ὑπουργείου τὴν παραχώρησιν τοῦ γραμματίου του, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ οἰκογένειά του καὶ φρονεῖ ὅτι δικαιοῦται εἰς τὴν λῆψιν τοῦ γραμματίου.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ Μάστρακας εἶχεν ἀναφερθῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ὄχι τρεῖς μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του, ἀλλὰ καὶ πέντε, δὲν δικαιοῦται εἰς τὴν λῆψιν τοῦ γραμματίου, διότι πολλοὶ πρότερον εἶχε λ ξει ἡ παρὰ τοῦ νόμου χορηγουμένη παράτασις, Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Καρακατζάνης ἀντεπαρετήρησεν ὅτι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρὰ τοῦ νόμου χορηγουμένης παρατάσεως σιωπηλῶς ἐδόθησαν εἰς πολλοὺς τοιαῦτα γραμμάτια, καὶ τοιαύτη τις ἐξαίρεσις δίκαιον εἶναι νὰ γίνῃ καὶ πρὸς τὸν ἀναφερόμενον, τοῦ πατρὸς τοῦ ὁποίου αἱ ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίαι εἶναι σημαντικαὶ καὶ παντὸς ἐπαίνου ἀνώτεραι.

Ἀντιταξάντων δὲ ἑτέρων ὅτι αἱ τοιαῦται παραχωρήσεις καὶ ἐξαιρέσεις ἐναντίον ῥητοῦ νόμου εἶναι ἀξιοκατάκριτοι καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ ἐπαναληφθῶσιν, ἀφ' οὗ ἄλλως ὑπάρχουσιν ἄλλα ἔννομα μέσα πρὸς θεραπείαν καὶ περιθάλψιν τῶν δικαιουμένων καὶ ἀξιζόντων περιθάλψεων, Ὁ μὲν Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς προσέθηκεν ὅτι κατὰ τὰς παρὰ τοῦ γραφείου του δοθείσας αὐτῷ πληροφορίας εἰς τὸν Μάστρακαν εἶχε παραχωρηθῇ γραμμάτιον καὶ διὰ παρακλήσεων πολλῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν κατώρθωσε νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ γραμμάτιον καὶ νὰ μισθοδοτῆται. Ἀλλ' ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Θεοτόκης εἶπεν ὅτι εἶναι λανθασμέναι αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁ Κ. ὑπουργός, ἐξ ἐναντίας δὲ εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρατάσεως εἰς πολλοὺς παρεχωρήθησαν γραμμάτια, καὶ πρὸς τὸν Μάστρακα ὡσαύτως δίκαιον εἶναι νὰ παραχωρηθῇ κατ' ἐξαίρεσιν, τοιαῦται δὲ ἐξαιρέσεις γίνονται εἰς τὸν νόμον, ὁσάκις οὗτος ἤθελε τυχὸν φαίνεσθαι σκληρὸς διὰ τὴν αὐστηρότητά του· ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἐπιείκεια πρέπει νὰ συνοδεύωσι τὸν ἐφαρμόζοντα τὸν νόμον, ὁσάκις μάλιστα διὰ τοιούτων πράττεται νὰ δικαιωθῶσιν ἄνθρωποι τὰ μέγιστα προσενεγκόντες εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, καὶ ἐγκαταλελειμμένοι εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν. Εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν κατάστασιν εὑρίσκεται ἡ οἰκογένεια τοῦ Μάστρακα ἀνδρὸς προσενεγγόντος οὐχὶ μόνον προσωπικὰς ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ χρηματικῶς συντελέσαντος εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Εἶναι δίκαιον, εἶναι φιλάνθρωπον νὰ ἐγκαταλείψῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν οἰκογένειαν τοιούτου ἀγωνιστοῦ; Εἰς ποίαν ἄλλην ἂν ὄχι εἰς ὁμοίας τῇ προκειμένῃ περιπτώσεις, ἡ ἐπιείκεια τοῦ νόμου εἶναι καὶ ἀναγκαία καὶ δικαία; ἡ διὰ τί αἱ ἐξαιρέσεις πρὸς ἄλλους ὀλιγώτερον ἴσως δικαιουμένους· καὶ πρὸς τοῦτο προκαλῶ τὸν κύριον

ὑπουργὸν νὰ μᾶς δώσῃ πληροφορίας· καταλύων τὸν λόγον μου δὲν κρίνω ἄπω σκοποῦ νὰ μνημονεύσω ὅτι καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Σ. ὑμῶν Βασιλεὺς κρίνοι νὰ συστήσῃ στενῶς πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους τὴν αἴτησιν τοῦ ἀναφερομένου πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ.

Ἐνταῦθα ὁ μὲν Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπαντῶν εἰς τὴν πρόκλησιν ταύτην, εἶπεν ὅτι γνωρίζει οἰκογενείας πολλῶν ἀγωνιστῶν ἐχόντων ἐκδουλεύσεις τρανὰς καὶ οὐχ ἧττον κατωτέρας τῶν τοῦ Μάστρακα, ἀποθανόντων εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, στερουμένων τῶν γραμματίων των διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους. Ὀνομαστὶ δὲ ἀνέφερε τὴν οἰκογένειαν τοῦ διασήμου ἀγωνιστοῦ Μακρῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τζαβέλας προσέθηκε καὶ ἐκείνην τοῦ Μπότζαρη, ὁ δὲ Γερουσιαστὴς Κ. Β. Χρηστακόπουλος ἀνέφερε καὶ ἕτερον ἀδίκημα ἔτι μεγαλείτερον γενόμενον εἰς πολλὰς οἰκογενείας ἀγωνιστῶν μεγίστας ἐχόντων ἐκδουλεύσεις, στερουμένας τῶν γραμματίων, ἂν καὶ δὲν εἶχον εἰσέτι ἐκφρασθῇ περὶ τῆς προτιμήσεως τοῦ μισθοῦ, διότι ὁ περὶ προτιμήσεως νόμος ἐξεδόθη ἔτη πολλὰ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν, ὁπότε ἀνεξαιρέτως ἅπαντες ἐμισθοδοτοῦντο· καὶ προέτεινε τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καθυποβολὴν νομοσχεδίου πρὸς θεραπείαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων.

Γνωρίζω, ἐπανέλαβε καὶ δεύτερον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Καρακατζάνης, ὅτι πολλοὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ παλαιοῦ περὶ φαλαγγιτῶν νόμου τῆς 20 Μαΐου 1838 καὶ οὐχὶ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1838, οἵτινες μετὰ τὴν λῆξιν τῆς παρατάσεως τοῦ περὶ προτιμήσεως νόμου, ἔλαβον γραμμάτια ἀντὶ τῆς μισθοδοσίας· τοῦτο καταδεικνύεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Μητρώου.

Ἐν τῷ Μητρώῳ, παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, δύναται νὰ ἴδῃ τις ὀνόματα διαγεγραμμένα, ἄλλα μὴ εἰσέτι λαβόντα γραμμάτια, ἄλλα ἐπιστρέψαντα τὰ γραμμάτια καὶ μισθοδοτηθέντα, ἄλλα παραιτήσαντα τοὺς μισθοὺς καὶ λαβόντα γραμμάτια καὶ τόσα ἄλλα· ἀλλ' ὅλα ταῦτα τὰ ἄνομα μέσα δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ οἰκογένεια τοῦ Μάστρακα, ἑνὸς τῶν διασήμων ἀγωνιστῶν τῶν ὑπηρετησάντων πολὺ τὴν πατρίδα καὶ προσωπικῶς καὶ χρηματικῶς, πάσχει καὶ πένεται δεινῶς, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νόμος δὲν ἐπιτρέπει τὴν εἰς αὐτὴν παραχώρησιν γραμματίου, δυνάμεθα ἐννόμως νὰ ἀναπληρώσωμεν τὴν εἰς αὐτὴν γενομένην ἀδικίαν διά τινος συντάξεως ἢ περιθάλψεως χορηγουμένης εἰς αὐτὴν διὰ νόμου ψηφιζομένου

ὑπὸ τῶν Βουλῶν· ἢ δι' ἄλλης τινὸς βοηθείας τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς δύναται νὰ εὕρῃ ὅταν θέλῃ.

Ἐπὶ τέλους ἡ Γερουσία προῆλθεν εἰς τὸ νὰ κάμῃ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς λόγον ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ περὶ τοῦ Μάστρακα, ἀφ' οὗ ἤκουσε τὰ λεχθέντα ἐν τῇ συνεδριάσει, ἵνα εὑρεθῇ τρόπος τις πρὸς περίθαλψιν τῆς οἰκογενείας ταύτης, ἀξίας ἀδιαφιλονεικήτως περιθάλψεως.

Προτείναντος ἑπομένως τοῦ Κ. προέδρου τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις μετὰ τοῦ γραφείου ἀποτελοῦσα τὴν μεγάλην λεγομένην πρέσβευσιν νὰ παρουσιασθῇ καὶ προσφέρῃ τὰς συγχαρετηρίους εὐχὰς τοῦ Σώματος πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν διὰ τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Βασιλέως, καὶ γενομένης ψηφοφορίας ἔλαχον οἱ ΚΚ. Παπαπολίτης, Μπότζαρης, Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης καὶ Γ. Γλαράκης.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Δ. Χατζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 17 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 33 μελῶν, Κ. ὁ πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον ἀντὶ τοῦ Κ. Ι. Παξιμάδη ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα τεσσάρων ἀναφορῶν τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Ι. Παξιμάδη Ι. Οἰκονόμου, Γ. Νοταρᾶ καὶ Λ. Χ. Ἀναργύρου ἐξαιτουμένων τῶν τριῶν πρώτων τεσσαράκοντα ἡμέρων ἀπουσίας ἄδειαν, τοῦ δὲ τελευταίου μηνιαίαν παράτασιν ἀδείας, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησιν πάντων.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τοῦ Κράτους, μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν τὸ περὶ διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχέδιον, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

Θεωρῶ περιττὸν νὰ ἀπασχολήσω τὰς πολυτίμους στιγμὰς τοῦ Σώματος, ἀπαριθμῶν ἐνταῦθα ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου πρὸ ἐτῶν ἤδη ἠσχολεῖτο ἡ Κυβέρνησις, κύριον προτιθεμένη σκοπὸν τὴν τακτοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους.

Ἡ πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίς μου, τὴν ὁποίαν ἀντίγραφον ὧδε ἐπισυνάπτεται, περιέχει ἐν ἐκτάσει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐθεωρήθη τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης ἡ σύνταξις τοῦ νομοσχεδίου τούτου καὶ τὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται.

Εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἡ Βουλὴ ἐπέφερε τροποποιήσεις τινάς, ὧν αἱ κυριώτεραι ὡς θέλετε παρατηρήσει ἐκ τῶν ἐπισυναπτομένων πρακτικῶν αὐτῆς εἶναι αἱ ἑξῆς.

Μετέβαλε τὸ ἄρθρον 7 εἰς ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 6 καὶ προσέθηκε νέον ἄρθρον 7 περιλαμβάνον τὴν ἐν τῷ οἰκονομικῷ νόμῳ τῶν ἐσόδων κατ' ἔτος ἐπαναλαμβανομένην διάταξιν ἀπαγορεύουσαν τὴν εἰσπραξιν φόρου ἢ δικαιώματος μὴ ἐπιτρεπομένην ὑπὸ τῶν νόμων.

Μετέβαλε τὰς συμπληρωτικὰς πιστώσεις εἰς ἀναπληρωματικὰς εἰς τὸ ἄρθρον 15 καὶ παρεδέχθη καὶ τέταρτον εἶδος πιστώσεως τὰς συμπληρωτικάς, προσθέσασα νέον δι' αὐτὰς ἄρθρον τὸ 20.

Διήρεσε τὸ ἄρθρον 33 εἰς δύο τὸ 34 καὶ 35 καὶ κατέστησε γενικωτέραν τὴν ἀρχὴν τοῦ δημοσίου συναγωνισμοῦ εἰς τὰς διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως προμηθείας καὶ ἐργασίας, κατονομάσασα ἀκριβῶς καὶ ὅλας τὰς περιστάσεις, ὅσαι ἐξ ἀνάγκης ἀναποφεύκτου χρήζουσιν ἐξαιρέσεως τοῦ γενικοῦ κανόνος.

Προσέθηκε νέον ἄρθρον τὸ 73 ἀφορῶν τὴν πληρωμὴν τῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἀναγνωριζομένων χρεῶν τοῦ δημοσίου.

Ὅλας τὰς ἀνωτέρω ὡς καὶ ἄλλας παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις εἴτε νέας περιεχούσας διατάξεις εἴτε τεινούσας εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν εὐληπτοτέρας τὰς ὑπαρχούσας παρεδέχθη πληρέστατα ἡ Κυβέρνησις.

Διεξερχόμενοι, Κύριοι, τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου, θέλετε πεισθῆ περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου, περὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων κανόνων τῆς λογιστικῆς τάξεως, καὶ περὶ τῶν νέων ἐγγυήσεων μὲ τὰς ὁποίας περιβάλλεται ἡ διοίκησις καὶ διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους.

Ἐπιτρέψατέ μοι, Κύριοι, ἐπὶ τέλους νὰ προσθέσω ἐνταῦθα τὸν ἐπίλογον τὸν ὁποῖον βλέπετε καὶ εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μου. Ἐπιψηφίζοντες τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἀνεγείρετε μνημεῖον αἰώνιον τῆς περὶ τὴν τακτοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους ἰδιαιτέρας μερίμνης σας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρ' τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Ἰουλίου 1852.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ διοίκησις τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ τὸ λογιστικὸν ἐν γένει τοῦ Κράτους κανονίζονται διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὡς ἐφεξῆς.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Λογιστικὸν Νομοθετικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 2. Τὰ δημόσια ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἑκάστης χρήσεως προσδιορίζονται διὰ τῶν ἐνιαυσίων οἰκονομικῶν νόμων καὶ ἀποτελοῦν τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 3. Εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἀνήκουσιν αἱ γενόμεναι

ὑπηρεσίαι, καὶ τὰ παρὰ τοῦ Κράτους καὶ τῶν πιστωτῶν αὐτοῦ ἀποκτηθέντα δικαιώματα ἐντὸς τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει ἡ χρῆσις.

Ἄρθρον 4. Ἡ διάρκεια ἑκάστης χρήσεως παρατείνεται μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ ἑπομένου ἔτους διὰ τὴν εἴσπραξιν καὶ πληρωμὴν ὅλων τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς.

Ἄρθρ. 5. Ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ψηφίζεται καὶ κυροῦται ἐντὸς τῆς Συνόδου τῆς ληγούσης πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους, τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα ὁ προϋπολογισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἔ σ ο δ α.

Ἄρθρον 6. Ἡ εἴσπραξις τῶν δημοσίων χρημάτων ἀνατίθεται ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διοριζομένους ταμίας, εἰδικοὺς ταμίας καὶ εἰσπράκτορας, καὶ ἐνεργεῖται δυνάμει νομίμου τίτλου.

Πᾶσα εἴσπραξις δημοσίων χρημάτων θεωρεῖται ὡς μηδόλως γενομένη, ἂν δὲν γείνῃ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἢ εἰσπράκτορος, ἐπὶ ἀποδείξει αὐτοῦ κατὰ τοὺς κανονισμένους τύπους ἐκδεδομένῃ. Συγχωρεῖται μόλον τοῦτο ἡ εἰς ὁποιανδήποτε ἐπαρχιακὸν ταμεῖον παράδοσις χρημάτων ἐκ μέρους δημοσίων ὀφειλετῶν, διὰ νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον μὲ τὸ χρέος αὐτῶν.

Ταμίας ἢ εἰσπράκτωρ, ἐκδοὺς ἀπόδειξιν χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ποινικῶς ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

Ἄρθρον 7. Πᾶσα εἴσπραξις φόρου καὶ δικαιώματος μὴ ἐπιτρεπομένη ὑπὸ τῶν νόμων, ὑφ' οἱονδήποτε τίτλον καὶ οἱανδήποτε ὀνομασίαν καὶ ἂν ἐνεργῆται, ἀπαγορεύεται ῥητῶς· καταδιώκονται δ' ἐπὶ καταπίεσει, ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, αἰδιατάξασαι τὴν εἴσπραξιν ἀρχαί, οἱ συντάξαντες τοὺς καταλόγους καὶ τὰς διατιμήσεις, καὶ οἱ ἐνεργήσαντες αὐτὴν ὑπάλληλοι, χωρὶς διάκρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐντὸς πενταετίας κατὰ παντὸς ἐνεργήσαντος τοιαύτην εἴσπραξιν πρὸς ἀποζημίωσιν ἀγωγῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Γ'.

Ἔ ξ ο δ α.

1. Πιστώσεις τακτικαί.

Ἄρθρον 8. Ὁ οἰκονομικὸς νόμος χορηγεῖ τὰς ἀναγκαίας πιστώ-

σεις διὰ τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα ἑκάστης χρήσεως, τὰ ὁποῖα πληρώνονται ἐκ τῶν χρηματικῶν πόρων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐσόδων.

Ἄρθρον 9. Πᾶσα αἴτησις πιστώσεως δι' ἔξοδον μὴ προβλεφθὲν ἐν τῷ οἰκονομικῷ νόμῳ, πρέπει νὰ καταδεικνύῃ καὶ τὸν χρηματικὸν πόρον ἐκ τοῦ ὁποίου θέλει πληρωθῇ.

Ἄρθρον 10. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται, ἐπὶ προσωπικῇ αὐτῶν εὐθύνῃ, νὰ ἐξοδεύσωσιν ἐπέκεινα τῶν χορηγηθεισῶν εἰς ἕκαστον αὐτῶν πιστώσεων.

Ἄρθρον 11. Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν δύναται, ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ, νὰ ἐπιτρέψῃ πληρωμὰς ὑπερβαινούσας τὰς χορηγηθείσας εἰς ἕκαστον ὑπουργὸν πιστώσεις.

Ἄρθρον 12. Οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται δι' ὁποιουδήποτε εἰδικοῦ πόρου ν' αὐξήσωσι τὸ ποσὸν τῶν προσδιορισθεισῶν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὑπηρεσίας των πιστώσεων· ἑπομένως, ὅταν κινητόν τι ἢ ἀκίνητον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν εὑρισκόμενον πωληθῇ, τὸ τίμημα αὐτοῦ θεωρεῖται ὡς δημόσιον ἔσοδον καὶ καταλογίζεται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν. Εἰς τὰ ἔσοδα ἐπίσης καταλογίζονται τὰ ἐπιστρεφόμενα εἰς τὸ δημόσιον χρήματα διὰ πληρωμὰς ἐνταλμάτων, ἀκαταλλήλως ἢ κατὰ λάθος ἐκδοθέντων, ὅταν ἡ ἐπιστροφὴ αὐτῶν γίνηται μετὰ τὸκλείσιμον τῆς χρήσεως, καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ χρήματα ὅσα δὲν προέρχονται ἀπὸ ψηφισθείσας πιστώσεις.

Ἄρθρον 13. Ὅσα δὲ ἐκ τῶν πληρωθέντων χρημάτων ἐπιστρέφονται δικαιούσης τῆς χρήσεως, εἰς βάρος τῆς ὁποίας διετάχθη ἡ πληρωμή, δύνανται νὰ ἐπαναχθῶσιν εἰς τὰς πιστώσεις τοῦ ἐντείλαντος ταύτην ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν αἰτήσει αὐτοῦ, στηριζομένῃ εἰς γραμμάτιον παρὰ λαβῆς τοῦ λαβόντος τὰ χρήματα ὑπαλλήλου, καὶ εἰς πίνακα ἐμφαίνοντα 1. τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐνταλματος εἰς ὃ στηρίζεται ἡ ἐπιστροφὴ τῶν χρημάτων, 2. τὸν ταμίαν, ὅστις ἐπλήρωσε τὴν ἐπιστραφεῖσαν ποσότητα, καὶ 3. τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαναγωγῆς τῆς ποσότητος ταύτης εἰς τὰς πιστώσεις τοῦ ἐντείλαντος ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 14. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκδίδουν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ εἰς βάρος τῶν πιστώσεών των ἐνταλμαπληρωμὰς διὰ τὸ τίμημα τῶν ἐκ μέρους ἄλλων ὑπουργῶν παραχωρουμένων αὐτοῖς πραγμάτων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας των.

Ἡ ἀπόδοσις τῶν προκαταβολῶν, ὅσας κάμουν οἱ ὑπουργοὶ διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς τοῦ ἄλλου, ἐνεργεῖται δι' ἐνταλμάτων

χρηματικῶν, ἐκδιδομένων ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν, εἰς ὃν ἀνήκει τὸ ἔξοδον πρὸς ὄφελος τοῦπροκαταβάλοντος, ὅστις προσθέτει πάλιν εἰς τὰς πιστώσεις του τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ποσότητα. Ὅταν ὅμως ἐπαναγωγὴ αὐτῆς εἰς τὰς πιστώσεις δὲν ἠμπορῇ νὰ λάβῃ χώραν, τότε τὸ ἔνταλμα ἀκυρώνεται πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ καταλογίζεται ἡ ποσότης εἰς τὰ ἔσοδα τῆς τρεχούσης χρήσεως.

2. Πιστώσεις ἀναπληρωματικαί.

Ἄρθρον 15. Ὅταν αἱ ψηφισθεῖσαι διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου ταμιακαὶ πιστώσεις ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας, χορηγοῦνται ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις χορηγοῦνται διαμιᾶς τὰς δαπάνας τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων προβλεφθείσας καὶ ῥητῶς ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ νόμῳ τῶν ἐξόδων κατονομασθείσας ὡς ἐπιδεκτικὰς τοιαύτης αὐξήσεως.

Ἄρθρον 16. Τὰ ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν ἐκδιδόμενα Βασ. διατάγματα, δι' ὧν ἀνοίγονται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον, τότε μόνον ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὅταν ἐκδοθῶσιν ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου· προσυπογράφονται δὲ παρὰ τοῦ ἁρμοδίουὑπουργοῦ καὶ δημοσιεύονται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 17. Ὅλα τὰ τοιαῦτα περὶ πιστώσεων Β. διατάγματα, συγκεφαλαιούμενα εἰς ἓν καὶ μόνον νομοσχέδιον, ὑποβάλλονται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὰς Βουλὰς πρὸς ἐπικύρωσιν ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῶν Συνόδῳ καὶ πρὸ τῆς παρουσιάσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

3. Πιστώσεις ἔκτακτοι.

Ἄρθρον 18. Διὰ τὰς ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας ὑπηρεσίας τὰς μὴ προβλεφθείσας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, χορηγοῦνται ἔκτακτοι πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, κατὰ τὰς διατυπώσεις τὰς ὁρισθείσας εἰς τὸ ἄρθρον 16, ἡ δὲ ἐπικύρωσις αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 17.

Ἄρθρον 19. Διὰ πᾶσαν ἔκτακτον πίστωσιν χορηγου-μένην εἰς ὑπουργὸν δι' ὑπηρεσίαν, μὴ προβλεφθεῖσαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου του, προστίθεται κεφάλαιον ἰδιαίτερον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει.

4. Πιστώσεις συμπληρωτικαί.

Ἄρθρον 20. Ἐὰν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς αἱ χορηγηθεῖσαι πιστώσεις δι' ὑπηρεσίας, κατονομασθείσας κατὰ τὸ ἄρθρον 15, χορηγοῦνται, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ὑπὸ τοῦ Βασιλέως προσωρινῶς αἱ ἀναγκαῖαι συμπληρωτικαὶ πιστώσεις διὰ διαταγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ κύρωσις προτείνεται εἰς τὰς Βουλὰς διὰ τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νομοσχεδίου· ἐὰν ὅμως αἱ Βουλαὶ εἰσὶ συνηγμέναι, ἢ αἱ ὑπερβάσεις δαπάνης τινὸς ἀφορῶσιν ὑπηρεσίας, μὴ κατονομασθείσας κατὰ τὸ ἄρ. 15, πίστωσις δὲν χορηγεῖται προηγουμένως ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ἡ περὶ ταύτης ζήτησις ὑποβάλλεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Βουλάς, καὶ ἡ πληρωμὴ τότε μόνον γίνεται, ὅταν αἱ ὑπερβάσεις αὗται συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰ προσδιοριζόμενα διὰ τοῦ νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

5. Εἰδικότης τῶν πιστώσεων κατὰ χρῆσιν, κεφάλαιον καὶ ἄρθρον.

Ἄρθρον 21. Αἱ διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου χορηγούμεναι πιστώσεις δι' ἔξοδα μιᾶς χρήσεως δὲν συγχωρεῖται νὰ διατεθῶσιν εἰς ἔξοδα ἄλλης χρήσεως.

Ἄρθρον 22. Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου διαιρεῖται εἰς εἰδικὰ κεφάλαια· ἕκαστον κεφάλαιον περιέχει ὁμοειδεῖς ὑπηρεσίας καὶ διαιρεῖται εἰς ἄρθρα.

Ἄρθρον 23. Τὰ προσδιωρισμένα διὰ τοῦ νόμου εἰς ἕκαστον τῶν ἄρθρων ποσὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλα ἄρθρα.

6. Ὑπηρεσίαι χρήζουσαι εἰδικοῦ νόμου.

Ἄρθρον 24. Κατασκευὴ ὁδοῦ, διώρυγος, γεφύρας, λιμένος, δημοσίου καταστήματος ἢ ἄλλου ὁποιουδήποτε δημοσίου ἔργου, ὑπερβαίνουσα τὸ ποσὸν δραχ. 3,000 δὲν ἐκτελεῖται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, εἰμὴ δυνάμει εἰδικοῦ νόμου, ἢ πιστώσεως χορηγηθείσης ἐπὶ εἰδικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργείου. Ἡ αἴτησις περὶ τῆς πρώτης πιστώσεως δι' ἔξοδα τοιαύτης κατασκευῆς πρέπει νὰ συνοδεύηται μὲ τακτικὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὁλικῆς δαπάνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Χρηματικαὶ μηνιαῖαι αἰτήσεις.

Ἄρθρον 25. Καθ' ἕκαστον μῆνα ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ τῶν ἄλλων ὑπουργῶν, προκαλεῖ Βασ. διάταγμα, προσδιορίζον τὸ χρηματικὸν ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἕκαστος δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ τὸν ἑρξῆς μῆνα ἐπὶ τῶν ψηφισθεισῶν πιστώσεων τοῦ προϋπολογισμοῦ του, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν πόρων τοῦ δημοσίου ταμείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐκκαθάρισις τῶν ἐξόδων.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 26. Κανὲν ἔξοδον δὲν ἐκκαθαρίζεται, οὐτεἀναγνωρίζεται ὡς χρέος δημόσιον, εἰμὴ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν.

Ἄρθρον 27. Οἱ τίτλοι τῆς ἐκκαθαρίσεως ἑκάστου ἐξόδου πρέπει νὰ παρέχωσι τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὑπάρχει κεκτημένον δικαίωμα εἰς πιστωτὴν τοῦ κράτους, καὶ νὰ ἦναι συντεταγμένοι κατὰ τὰς διατυπώσεις, τὰς ὁριζομένας διὰ τῶν εἰδικῶν κανονισμῶν ἑκάστης ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 28. Κάμμια συμφωνία περὶ τόκων ἢ προμηθείας τραπεζικῆς δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ, οὔτε νὰ γείνῃ δεκτὴ ἀπὸ τοὺς διατάκτας τῶν ἐξόδων πρὸς ὄφελος προμηθευτοῦ, διαχειριστοῦ ἢ ἐργολάβου, λόγῳ προσωρινοῦ δανείου ἢ προκαταβολῆς ἕνεκα ὑπηρεσίας ἐκτελουμένης ἐντὸς τοῦ Βασιλείου.

Ἄρθρον 29. Προπληρωμαὶ εἰς ἐργολάβους ἢ προμηθευτὰς δὲν συγχωροῦνται· αἱ δὲ εἰς λογαριασμὸν πληρωμαὶ πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε κατὰ τὸ ἓν τρίτον κατώτεραι τῶν δικαιωμάτων, ὅσα βεβαιοῦνται διὰ τακτικῶν ἐγγράφων, προσδιοριζόντων τὴν τετελεσμένην ὑπηρεσίαν κατὰ ποσότητα καὶ ἀξίαν.

2. Προσωπικόν.

Ἄρθρ. 30. Ὑπάλληλος ὑπηρετῶν εἰς διαφόρους ἐμμίσθους θέσεις δὲν λαμβάνει εἰμὴ ἕνα μόνον μισθὸν, τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης· δύναται δὲ νὰ λάβῃ καὶ ἐπιμίσθιον διὰ τὰς προσθέτους ὑπηρεσίας, ὁπόταν καὶ ὅπως ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπῃ.

Ἄρθ. 31. Τῶν ἀπόντων ἐπ' ἀδείᾳ ὑπαλλήλων ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ὁ μισθός· παύει δὲ ὁλοτελῶς, ὅταν ἡ ἄδεια ἦναι διὰ ξένην ἐπικράτειαν, ἢ ὅταν ἡ ἀπουσία παρατείνηται πέραν τοῦ ἑνὸς μηνός.

Τὸ εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου ἐλαττούμενον ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων τῶν γραφείων διατίθεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ δι' ἀντιμισθίαν προσωρινοῦ ἀντικαστάτου, ὁσάκις ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας τὸ ἀπαιτήσει.

Ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω διατάξεως·

α') Οἱ κωλυόμενοι ἕνεκα ἀσθενείας, πιστοποιουμένης παρὰ δύω ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ὁπότε ἡ ἄδεια ἀπουσίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρεῖς μῆνας, μὲ τὴν ἀπολαβὴν τοῦ ἡμίσεως ἢ ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, ἐὰν ἦτοῦ ὁλοκλήρου μισθοῦ ἀπολαβὴ ἐπιτραπῇ διὰ Β. διατάγματος.

β') Οἱ δυνάμει εἰδικῶν τῆς ὑπηρεσίας κανονισμῶν ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ διορίζοντες καὶ μισθοδοτοῦντες ἀναπληρωτήν, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι πλήρης ἐπὶ δύω μῆνας κατὰ μέγιστον ὅρον.

Ἄρθ. 32. Ὁ μισθὸς τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων παύει ἀφ' ἧς παραδοθῇσι αὐτοὺς τὸ περὶ παραιτήσεως ἢ ἀπολύσεως τῆς ὑπηρεσίας ἔγγραφον, παρεκτὸς ἂν διαταχθῶσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰ καθήκοντά των μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ διαδόχου των.

Τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ἐπαρχιακῶν ταμιῶν ἐξακολουθεῖ ὁ μισθὸς μέχρις οὗ παραδώσωσι τὴν ὑπηρεσίαν εἰς γένει καὶ συντάξωσι τοὺς διὰ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον λογαριασμούς των.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν προσδιορίζει ἑκάστοτε προθεσμίαν διὰ τὴν παράδοσιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν, οὐδέποτε ὑπερβαίνουσαν τὰς ἓξ ἑβδομάδας· δὲν διατάσσει δὲ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ πρὶν ἀποπερατωθῶσιν αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι.

Ἄρθρ. 33. Δημοσίου ὑπαλλήλου ἐγκαταλείποντος τὴν θέσιν του ἄνευ ἀδείας ὁ μισθὸς παύει, ἐφαρμοζομένων πρὸς τούτοις κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν κατὰ νόμον ποινῶν.

Παύει ἐπίσης ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, ἐὰν μετ' αὐτὴν δὲν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του.

3· Ὑλικόν.

Ἄρθρ. 34. Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπικρατείας συμφωνία γίνεται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ· ἐπιτρέπονται δὲ κατ' ἐξαίρεσιν συμφωνίαι ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ·

α') Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ὁλικὴ δαπάνη δὲν ὑπερβαίνει τὰς 1000 δραχμάς.

β') Διὰ διαρόρους προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν αἱ περιστάσεις ἀπαιτῶσι νὰ γίνωσιν ἄγνωστοι αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς Κυβερνήσεως· πάντοτε ὅμως ἐπὶ προηγουμένῃ ἐγκρίσει τοῦ Βασιλέως, κατ' ἰδιαιτέραν αἴτησιν ἐκδιδομένῃ.

γ'. Δι' ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἡ κατασκευὴ ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς ἔχοντας προνόμιον ἐφευρέσεως ἢ εἰσαγωγῆς.

δ'. Δι' ἀντικείμενα ἓν μόνον κάτοχον ἔχοντα.

ε. Δι' ἔργα καὶ ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις δὲν εἶμπορεῖ ν' ἀνατεθῇ, εἰμὴ εἰς τεχνίτας διδοκιμασμένους.

ς'. Διὰ καλλιεργείας, κατασκευὰς καὶ προμηθείας, λόγῳ δοκιμῆς γινομένας.

ζ. Διὰ πράγματα καὶ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα, διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῶν ἰδιότητα καὶ τὴν εἰδικότητα τῆς χρήσεως, εἰς ἣν εἰσὶ προσδιωρισμένα, ἀγοράζονται καὶ ἐκλέγονται εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς ἢ παραλαμβάνονται ἀμέσως ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς αὐτῶν.

η. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις ἢ ἐργασίας, δι' ἃς ἡ οὐδεμία ἔγεινε προσφορὰ ἢ προσφέρθησαν ἀπαράδεκτοι τιμαί· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁρίζει ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ νὰ μὴν ὑπερβῇ τὸν παρ' αὐτῆς τυχὸν τεθέντα καὶ δημοσιευθέντα ὅρον.

θ'. Διὰ προμηθείας, μετακομίσεις καὶ ἐργασίας, ὅταν ἀνάγκη προφανὴς κατεπείγουσα, καὶ ἀπὸ περιστάσεις ἀπροόπτους προελθοῦσα, δὲν συγχωρῇ τὴν χρονοτριβὴν δημοσίου συναγωνισμοῦ.

Ἄρθρον 35. Ἡ προηγουμένη διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς προμηθείας καὶ ἐργασίας, τὰς μὴ δυναμένας ἐκτελεσθῶσιν ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, καὶ εἰς τὰς ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἐξ ἀνάγκης ἡ Κυβέρνησις ἐκτελεῖ δι' ἐπιστασίας ἢ δι' ἡμερομισθίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Ἐντολὴ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων.

Ἄρθρον 36. Ἔξοδον διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δὲν πληρώνεται ἂν δὲν ἐκδοθῇ χρηματικὸν ἔνταλμα παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ.

Ἄρθρον 37. Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν δημοσίων ἐξόδων ἐντάλματα πρέπει νὰ στηρίζονται εἰς πίστωσιν κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις χορηγηθεῖσαν, καὶ νὰ μὴν ὑπερβαίνωσι τὸ κατὰ τὰς μηνιαίας διανομὰς διαθέσιμον ποσόν.

Ἄρθρ. 38. Πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα στηρίζεται εἰς νόμον καὶ διάταγμα πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδοθέντα.

Ἄρθρ. 39. Εἰς πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα πρέπει νὰ ἐπισυνάπτωνται, ὑπὸ εὐθύνην τοῦ ἐκδίδοντος αὐτό, ἔγγραφα, βεβαιοῦντα ὅτι δι' αὐτοῦ ἀποδίδεται ὀλικῶς ἢ ἐν μέρει κατὰ τοὺς νομίμους διατυπώσεις ἀποδεδειγμένον χρέος τοῦ κράτους.

Ἄρθρ. 40. Τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσδιορίζονται δι'

ἑκάστην ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον ὑπουργόν, συνεννοούμενον μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν· βάσεις δὲ αὐτῶν εἶναι:

Διὰ μὲν τὰ ἔξοδα τοῦ προσωπικοῦ,

Ἤτοι	Ἀπαιτοῦνται
Μισθούς, ἐπιμίσθια, ἀποζημιώσεις, συντάξεις καὶ βοηθείας.	Καταστάσεις ὀνομαστικαὶ δηλοῦσαι τὸν βαθμὸν ἢ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν, τὴν τελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν, τὴν διάρκειαν αὐτῆς, τὸ δυνάμει νόμου, διατάγματος, κανονισμοῦ ἢ ὑπουργικῆς ἀποράσεως ὀφειλόμενον ποσόν.

Διὰ δὲ τὰ ἔξοδα τοῦ ὑλικοῦ.

Ἤτοι	Ἀπαιτοῦνται
Ἀγορὰς καὶ ἐνοίκια ἀκινήτων καὶ κινητῶν, ἀγορὰς προφίλων καὶ ἄλλων πραγμάτων. Ἐργασίας πρὸς ἀποξήρανσιν γαιῶν, πρὸς κατα-σκευὴν ἢ συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν κτιρίων, ὀχυρωμάτων, ὁδῶν, γεφυρῶν καὶ διωρύγων. Ἐργασίας πρὸς κατασκευήν, συντήρησιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν κινητῶν.	1. Ἀντίγραφα ἢ ἀποσπάσματα, ἀνηκόντως ἐπικυρωμένα, νόμων, Β. διαταγμάτων ἢ ἀποράσεων ὑπουργικῶν, πολιτηρίων, προτάσεων καὶ πρακτικῶν δημοπρασίας, ἐνοικιαστηρίων καὶ συμφωνητικῶν. 2. Λογαριασμοὶ ἐκκαθαρισμένοι τῶν παραδοθέντων πραγμάτων, ἢ τῶν τελεσθεισῶν ὑπηρεσιῶν, δηλοῦντες τὸ εἰς λογαριασμὸν ἢ ἐξόφλησιν ὀφειλόμενον ποσόν. 3. Ἀποδείξεις παραλαβῆς τῶν πραγμάτων.

Ἄρθρ. **41.** Ὁ διατάκτης δὲν εἰμπορεῖ οὐδέποτε νὰ ἐκπληρῇ καὶ χρέη ταμίου.

Ἄρθρ. **42.** Πᾶς ὑπάλληλος ἐπιφορτισμένος χρηματικὴν διαχείρισιν κατασταίνεται ὑπόλογος, ἅμα δι' ἀποδείξεώς του λάβῃ εἰς χεῖράς του δημόσια χρήματα.

Πᾶς διαχειριστὴς δημοσίων χρημάτων διατελεῖ ὑπὸ τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργόν, προτείνεται παρ' αὐτοῦ, δίδει λόγον τῶν πράξεών του εἰς αὐτόν, καὶ εἶναι ὑπόλογος ἐνώπιον τοῦ Ἐλεγτικοῦ συνεδρίου.

Οἱ διαχειρισταὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ

τοῦ ναυτικοῦ, τῶν προξενείων καὶ τῶν ταχυδρομείων διατελοῦσι συγχρόνως καὶ ὑπὸ τοὺς ἀρμοδίους ὑπουργούς, προτείνονται δὲ παρ' αὐτῶν καὶ δίδουν λόγον τῶν πράξεων των καὶ εἰς αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Πληρωμὴ τῶν ἐξόδων.

1. Πληρωμαὶ εἰς πιστωτὰς τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρον **43.** Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐροντίζει νὰ πληρόνηται ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν προσδιωρισμένον ἀπὸ τὸν διατάκτην τόπον πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα, ὅταν δὲν ὑπερβαίνῃ τὸν ὅρον τῆς πιστώσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη.

Ἄρθρον **44.** Ἐντάλματος πληρωμὴ δὲν ἀναβάλλεται, εἰμὴ ὅταν ὁ ταμίας βεβαιωθῇ, ὅτι τὰ ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα εἶναι ἐλλειπῆ ἢ κατ' οὐσίαν λανθασμένα.

Ὑπάρχει κατ' οὐσίαν λάθος, ὅταν ἡ ποσότης τοῦ ἐντάλματος δὲν ἦναι σύμφωνος μὲ τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἢ ὅταν τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν ἦναι σύμφωνα μὲ τὰς ὀφειλάς.

Ὅταν ὁ Ταμίας ἀρνηθῇ πληρωμήν, ὀφείλει νὰ αἰτιολογήσῃ ἐγγράφως τὴν ἄρνησίν του καὶ εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ ἐντάλματος καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.

Ἐὰν, καὶ τούτου γενομένου, ὁ ἐκδότης τοῦ ἐντάλματος ἀπαιτήσῃ ἐγγράφως καὶ ὑπὸ εὐθύναν του τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ, ὁ ταμίας πληρόνει μὲν χωρὶς παραιτέρω ἀναβολήν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὸ ἔνταλμα ἀντίγραφον τῆς πρὸς ἄρνησιν αἰτιολογίας του καὶ τὸ πρωτότυπον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ διατάκτου, καὶ ν' ἀναφέρῃ τὰ περὶ τούτου ἀμέσως εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.

2. Προκαταβολαὶ εἰς τὸ στρατιωτικὸν καὶ ναυτικόν.

Ἄρθρ. **45.** Μεχρισοῦ ἡ ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ταμείων ὑπαχθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς γενικὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις, δίδεται ἁπαξ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν προκαταβολὴ δραχμῶν **500,000**, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν στρατιωτικῶν ταμείων.

Πᾶσα δὲ μετὰ ταῦτα πληρωμὴ στρατιωτικῶν ἐξόδων πρέπει νὰ γίνηται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὴν τεταγμένην προθεσμίαν περὶ παρουσιάσεως τοῦ ἐτησίου λογαριασμοῦ, τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ καὶ εἰς τὸ Ἐλεγτικὸν συνέδριον κατάστασιν, ἐμφαίνουσαν κατὰ ταμεῖα τὴν ὕπαρξιν τῶν ἀνωτέρω προκατα-

δολῶν, στηριζομένην εἰς πρωτόκολλα καταμετρήσεως τῶν εἰς τὰ ταμεῖα ταῦτα ὑπολοίπων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου.

Ἄρθρ. 46. Ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαγεγραμμένους ὅρους δίδεται καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν προκαταβολὴ δραχμῶν 200,000.

3. Προπληρωμαὶ διαφόρων δημοσίων ἐξόδων.

Ἄρθρ. 47. Προπληρωμαὶ ἐπιτρέπονται μόνον·

α) Διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, διὰ καλλιέργειαν δημοσίων κτημάτων καὶ διὰ δημόσια ἔργα, δι' ἐπιστασίας ἐκτελούμενα·

β) Ἰδίᾳ τῶν ταμιῶν ἁρμοδιότητι, δι' ἔξοδα κατασχέσεως κτημάτων κινητῶν καὶ ἀκινήτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου δι' ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ παραλαβῆς δημοσίων χρημάτων καὶ χαρτοσήμου, καὶ διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειαν χαρτοσήμου.

Ἄρθρ. 48. Τὰ διαταγῇ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προπληρωνόμενα διὰ καλλιέργειαν δημοσίων κτημάτων, καὶ διὰ δημόσια ἔργα, ἐκτελούμενα δι' ἐπιστασίας, δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς 3,000 δραχμάς.

Ὁ ὑπάλληλος πρὸς τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ προπληρωμὴ ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν πληρώσαντα ταμίαν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τῆς χρήσεως τῶν πληρωθέντων χρημάτων.

Δὲν συγχωρεῖται δὲ νέα προπληρωμή, οὔτε ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω προσδιορισθέντος ὅρου τῶν 3,000 δραχ. εἰμὴ καθ' ὅσον ἐδικαιολογήθη ὁλοσχερῶς ἡ χρῆσις τῆς πρώτης προπληρωμῆς, ἢ ἐὰν τὸ μὴ δικαιολογηθὲν ποσὸν τῆς προπληρωμῆς ἔμεινεν εἰς χεῖρας τοῦ διαχειριστοῦ ὑπαλλήλου ὀλιγώτερον τοῦ ἑνὸς μηνός.

Ἄρθρ. 49. Τὰ διὰ τακτικῶν ἀποδεδειγμένων προπληρωνόμενα ἰδίᾳ ἁρμοδιότητι τοῦ ταμείου δι' ἔξοδα κατασχέσεως τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, εἰσπράττονται ἀπὸ τὰ πρῶτα χρήματα τῶν ἐκποιηθέντων κτημάτων.

Ἄρθρ. 50. Ἀναστολὴ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν δὲν συγχωρεῖται, εἰμὴ ὅταν μετὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὁλικοῦ χρέους των ἀποδοθῶσιν ἅμα καὶ τὰ προπληρωθέντα ἔξοδα κατασχέσεως.

Ἄρθρ. 51. Ἀναστολὴ ἐκποιήσεως τῶν κτημάτων τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, καὶ παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διαταχθεῖσα, δὲν γίνεται εἰμὴ ἀφ' οὗ εἰσαχθῶσι προηγουμένως εἰς τὸ ταμεῖον τὰ προπληρωθέντα δι' ἔξοδα κατασχέσεως.

Ἄρθρ. 52. Ἔξοδα κατασχέσεως, καταταθέντα ὁριστικῶς εἰς

βάρος τοῦ δημοσίου, καταλογίζονται εἰς τὰ δημόσια ἔξοδα, καὶ συμψηφίζονται δι' ἐνταλμάτων ἐπιμελείᾳ τῶν ταμιῶν.

Ἄρθρ. 53. Δι' ὅλας τὰς λοιπὰς προπληρωμάς, τὰς γενομένας ἰδίᾳ τοῦ ταμείου ἁρμοδιότητι, προσκαλεῖται παρὰ τῶν ταμιῶν κατὰ μῆνα ἡ ἔκδοσις τῶν ἐνταλμάτων ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐξόδων καὶ ἐσόδων τῆς χρήσεως, καὶ κύρωσις αὐτοῦ.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 54. Ὁ ἀπολογισμὸς ἑκάστης χρήσεως κυροῦται δι' ἰδιαιτέρου νόμου.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νόμου τούτου.

Ἄρθ. 55. Τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ ἑκάστης χρήσεως νομοσχέδιον καὶ οἱ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ λογαριασμοὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τοῦ ἀμέσως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἑπομένου ἔτους, ἐὰν αἱ Βουλαὶ εἶσι συνηγμέναι, εἰς ἐναντίαν δὲ περίστασιν, ἐντὸς τοῦ πρώτου τῆς νεοσυνόδου μηνός.

Ἄρθρ. 56. Ὁ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νόμος ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ τὸν αὐτὸν τύπον, ὡς καὶ ὁ προϋπολογισμός.

2. Ἔσοδα.

Ἄρθ. 57. Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος ἐν τῷ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχεδίῳ, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα·

α) Τὰ προϋπολογισθέντα,

β) Τὰ βεβαιωθέντα,

γ) Τὰ εἰσπραχθέντα· καὶ

δ) Τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα.

3. Εἰσπρακτέα κλεισμένων χρήσεων.

Ἄρθρ. 58. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς προσαρτᾷ κατ' ἔτος εἰς τὸν γενικὸν λογαριασμόν του καταστάσεις κατ' ἄρθρον τῶν εἰσπραχθέντων ποσῶν ἀπάντων τῶν εἰσπρακτέων ὑπολοίπων ἑκάστης κλεισμένης χρήσεως.

Ἄρθρ. 59. Τὰ εἰσπραττόμενα ποσὰ ἀπάντων τῶν ὑπολοίπων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων ἐγγράφονται εἰς τὸν λογαριασμὸν τῆς τρεχούσης εἰς ἰδιαίτερα ἄρθρα, ἀποτελοῦντα χωριστὸν κεφάλαιον.

4. Ἔξοδα.

Ἄρθρ. 60. Ὁ πίναξ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ὁ ἐπισυναπτόμενος εἰς

τὸ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νομοσχέδιον, ἐμφαίνει ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα.

α') Τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐγκριθείσας πιστώσεις,

β') Τὰ ἀναγνωρισθέντα εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἔξοδα,

γ') Τὰ πληρωθέντα καὶ.

δ') Τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

5. Κλεῖσις τῶν πιστώσεων.

Ἄρθρ. 61. Ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως ἐκκαθαρίζονται καὶ τὰ περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐνταλματα ἐκδίδονται παρὰ τῶν ὑπουργῶν μὲν ἐντὸς ἐνέα μηνῶν (μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου) μετὰ τὸ ὁμώνυμον τῆς χρήσεως ἔτος, παρὰ τῶν δευτερευόντων διατακτῶν δὲ ἐντὸς τριῶν μηνῶν (μέχρι τῆς 31 Μαρτίου).

Ἄρθρ. 62. Τὰ ἐφ' ἑκάστης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐνταλματα εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα, τῶν μὲν ὑπουργῶν μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ δευτέρου ἔτους αὐτῆς, τῶν δὲ δευτερευόντων διατακτῶν μέχρι τέλους Ἀπριλίου.

Ἄρθρ. 63. Ἐὰν οἱ πιστωταὶ δὲν ζητήσωσι τὴν πληρωμὴν των ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδοθέντα χρηματικὰ ἐνταλματα ἀκυροῦνται ἄνευ βλάβης τῶν δικαιωμάτων των, καὶ ἐπιρυλαττομένης τῆς ἐκδόσεως νέων ἐνταλμάτων μέχρι τῆς παραγραφῆς.

Ἄρθρ. 64. Αἱ πιστώσεις ἢ τὰ μέρη τῶν πιστώσεων, τῶν ὁποίων δὲν ἔγινε χρῆσις μέχρι 31 Ὀκτωβρίου διὰ πραγματικῶν πληρωμῶν, ἀκυροῦνται εἰς τὰ βιβλία τῶν διαφόρων ὑπουργείων.

6. Πληρωτέα ὑπόλοιπα καὶ ἔκπτωσις τῶν δικαιωμάτων.

Ἄρθρ. 65. Αἱ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρήσεως πληρωμαὶ γίνονται ἀπὸ τὰ χρηματικὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως.

Ἄρθρ. 66. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκδίδοντες ἐνταλματα ἐπὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως διὰ λογαριασμὸν τῶν κλεισθεισῶν, ὀφείλουσι νὰ μὴν ὑπερβαίνωσι τὰς κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πιστώσεις, αἵτινες ἠκυρώθησαν μὲν διὰ τοῦ περὶ ἀπολογισμοῦ τῆς χρήσεως νόμου ἀφορῶσι δὲ τὰ κατὰ τὸ κλείσιμον τῆς χρήσεως γνωστὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

Τὰ ἐνταλματα ταῦτα ἐκδίδονται ἐπὶ εἰδικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ ἑκάστου ὑπουργείου.

Εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως ἑκάστου ἔτους μεταφέρεται τόση ποσότης ἐκ τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων, ὅση ἀπαρτίζουν τὰ καθ' ὅλον τὸ ἔτος πληρωθέντα ἐνταλματα διὰ τὰς κλεισθείσας χρήσεις. Προστίθεται δὲ ἡ ποσότης αὕτη εἰς τὰς δι' ἐκείνην τὴν χρῆσιν νομοθετημένας πιστώσεις.

Ἄρθρ. 67. Πρὸς πληρωμὴν χρέους ἀποχρώντως ἀποδεδειγμένου κλεισμένης τινος χρήσεως, μὴ συμπεριλαμβανομένου δὲ εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ἀναπληρωτικὴ ἐπὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως πίστωσις, καταλογιζομένη εἰς τὸ κεφάλαιον, *κλεισμέναι χρήσεις*.

Ἄρθρ. 68. Οἱ ἐνιαύσιοι λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργῶν καὶ ὁ γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως περιέχουν ἰδιαίτερον πίνακα παριστάνοντα κατὰ κλεισθεῖσαν χρῆσιν καὶ κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐξόδων, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα μέρος τῶν ἀκυρωθεισῶν πιστώσεων, τὰ νέα χρέη διὰ τὰ ὁποῖα ἠνοίχθησαν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, καὶ τὰς γενομένας πληρωμὰς μέχρι τέλους τῆς ἐκπτώσεως.

Ἄρθρ. 69. Παραγράφεται πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους καὶ ἐξαλείφεται πᾶν χρέος δημόσιον, ἐὰν δι' ἔλλειψιν ἀποχρώσης δικαιολογήσεως δὲν ἀνεγνωρίσθη, δὲν διετάχθη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς χρήσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει εἰς τὰς περιστάσεις διὰ τὰς ὁποίας νόμοι, εἰδικὰ διατάγματα ἢ συμβόλαια προσδιώρισαν μακροτέραν ἢ συντομωτέραν προθεσμίαν ἐκπτώσεως.

Ἄρθρ. 70. Δὲν ἰσχύει προσέτι ὡς πρὸς τὰ χρέη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπληρώθησαν ἐντὸς τῆς προσδιωρισμένης προθεσμίας δι' ἐμπόδια προελθόντα ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν, ἢ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ ἀνεβλήθη δι' ἀρξαμένην δίκην.

Ἕκαστος πιστωτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ἀποδεικτικὸν περὶ τῆς ἐμπροθέσμου αἰτήσεώς του καὶ τῆς παρουσιάσεως τῶν τίτλων τοῦ δικαιώματός του.

Ἄρθρ. 71. Μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπολογισμοῦ πάσης χρήσεως οἱ διατάκται ὑπουργοὶ συντάττουσιν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν μέχρι τῆς κλείσεως αὐτῆς μὴ πληρωθέντων χρεῶν. Παρομοίους καταλόγους συντάττουν καὶ διὰ τὰ νέα χρέη, τὰ ὁποῖα ἤθελον προστεθῇ εἰς τὰ πληρωτέα ταῦτα ὑπόλοιπα, δυνάμει ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων κατὰ τὸ ἄρθ. 67· οἱ κατάλογοι αὐτοὶ συντάσσονται καθ' ὁμοιον τύπον καὶ στέλλονται διπλοῖ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρ. 72. Τῶν κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς ἑκάστου ὑπουργείου μενόντων πληρωτέων ἐξόδων, διὰ τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον πιστώσεις, συγχωρεῖται νὰ διαταχθῇ ἡ πληρωμὴ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ἀπὸ τὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως καὶ πρὶν τῆς ἐκδόσεως

τοῦ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς κλεισθείσης χρήσεως νόμου.

Ἄρθρ. 73. Οἱ ὑπουργοὶ συμμορφοῦνται μὲ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν χρεῶν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἀναγνωρισθέντων.

1) Ἐὰν τὰ ἔξοδα ταῦτα προέρχωνται ἀπὸ ὑπηρεσίας προβλεφθείσας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸ ἀκυρωθὲν ποσὸν τῶν δι' αὐτὰς χορηγηθεισῶν πιστώσεων ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν ὀφθέντων ἐξόδων, αἱ νέαι πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν ἀναγκαῖαι πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ Β. διαταγμάτων, μεταβαλλομένων νόμους ἐν τῇ προσεχεῖ τῶν Βουλῶν συνόδῳ.

2) Ἐὰν δὲ ὑπερβαίνωσι τὰς ὑφισταμένας ἀρχικὰς πιστώσεις, οἱ ὑπουργοὶ ἀναγνωρίζουν μὲν ταῦτα ὡς χρέη τοῦ δημοσίου ἐν τοῖς λογαριασμοῖς αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν διατάσσουν τὴν πληρωμήν των, εἰμὴ ἀφοῦ διὰ νόμου χορηγηθῶσι τὰ πρὸς συμπλήρωσιν ἀναγκαῖα χρήματα.

Ἄρθρ. 74. Τὰ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα ἰσχύουν μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἔτους κατὰ τὸ ὁποῖον ἐξεδόθησαν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας αὐτῆς εἶναι αὐταδικαίως ἄκυρα, καὶ οἱ ὑπουργοὶ δὲν ἐκδίδουν ἄλλα περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, εἰμὴ ἐπὶ νέᾳ τοῦ πιστωτοῦ αἰτήσει.

Ἄρθρ. 75. Τὰ νέα ταῦτα ἐντάλματα πληρόνονται, ἀφοῦ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς πληροφορηθῇ προηγουμένως ὅτι ἡ δαπάνη, τῆς ὁποίας διατάσσεται ἡ πληρωμή, συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς συνταχθέντας κατὰ τὸ ἄρθρον 71 καταλόγους, καὶ ὅτι ὑπάγεται εἰς τὰς πιστώσεις, αἵτινες ἦσαν διαθέσιμοι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

Ἄρθρ. 76. Εἰς τὴν λῆξιν τῆς πενταετοῦς περιόδου τῆς προσδιορισθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 69 διὰ τὴν τελείαν ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, αἱ διωρισμέναι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα πιστώσεις ἀκυροῦνται ὁριστικῶς, καὶ ἡ χρῆσις παύει τοῦ ν' ἀποτελῇ ἰδιαίτερον κεφάλαιον εἰς τὸ λογιστικὸν τῶν ὑπουργείων.

Ἄρθρ. 77. Διὰ τὰ μετὰ τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν τυχὸν πληρωτέα ἔξοδα τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, προερχόμενα ἀπὸ χρέη ἐξαιρούμενα τῆς ἐκπτώσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 69 καὶ 70, ἢ ὑποκείμενα εἰς εἰδικὰς παραγραφάς, δὲν ἐκδίδονται χρηματικὰ ἐντάλματα πρὶν χορηγηθῶσιν ἐπὶ τούτῳ ἐκτακτοι πιστώσεις κατὰ τοὺς νομίμους τύπους.

Τὰ χρέη ταῦτα καταλογίζονται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον «ἔξοδα διαγεγραμμένων χρήσεων.» Ἐὰν δὲν πληρωθῶσι μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη ἡ ἔκτακτος πίστωσις, ἡ πίστωσις αὕτη ἀκυροῦται καὶ νέον ἔνταλμα δὲν ἐκδίδεται εἰμὴ δυνάμει νέας πιστώσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου.

Ἄρθρ. 78. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κοινοποιεῖ εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον τὸ ἓν τῶν δύο ἀντιτύπων τῶν παρὰ τῶν ὑπουργῶν συνταχθέντων ὀνομαστικῶν καταλόγων κατὰ τὸ ἄρθρ. 71 μετὰ τοῦ καταλόγου τῶν ἐξωλημένων ἐνταλμάτων.

Μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐγγράφων τούτων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον βεβαιοῖ διὰ τῶν δηλώσεών του τὴν τακτικὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ἐξοφλήσεως τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων διαταξέων τῶν ἄρθρων 66, 67 καὶ 68.

7 Παραγραφαὶ καταστάσεις καὶ εἰδικαὶ διατάξεις περὶ χρεῶν τινων τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. 79. Αἱ συντάξεις τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ζητηθῇ ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, λογιζόμενα ἀπὸ τῆς τελευταίας πληρωμῆς, διαγράφονται.

Ἄρθρ. 80. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διαγραφεῖσα σύνταξις ἀνανεοῦται διὰ Βασ. διατάγματος, ἐὰν παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως ὁ συνταξιοῦχος.

Ἄρθρ. 81. Οἱ κληρονόμοι καὶ δικαιοδόχοι τῶν συνταξιούχων, ὅσοι δὲν προσαγάγωσι πιστοποιητικὸν τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτῶν ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως αὐτοῦ, ἐκπίπτουν παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῶν καθυστερημάτων τῆς συντάξεως αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 82. Χρημάτων κατατεθειμένων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον λόγῳ ἐγγυήσεως οἱ δεδουλευμένοι τόκοι, ὅταν ἐν διαστήματι πέντε ἐτῶν δὲν ζητηθῶσι, παραγράφονται.

Ἄρθρ. 83. Ἀπαιτήσεις περὶ ἀποδόσεως φόρου ἢ ἄλλου δικαιώματος παρὰ τὸ δέον πληρωθέντος εἰς τὸ δημόσιον παραγράφονται μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τῆς πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 84. Ὅσα χρήματα παραδοθῶσιν εἰς ταμεῖα τοῦ κράτους διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλα ταμεῖα εἰσωρισμένα πρόσωπα, ἐν διαστήματι δὲ πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας παρεδόθησαν, δὲν ἀναζητηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν, μεταβαίνουσιν ὁριστικῶς εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ὀφειλέται τοῦ δημοσίου πληρώσαντες εἰς ταμεῖον τοῦ κράτους χρήματα διὰ νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς ἄλλο ταμεῖον, ἐὰν ἐν διαγ-

στήματι ἐξ μηνῶν δὲν παρουσιάσωσι τὰ γραμμάτια πρὸς συμψηφισμόν, ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον 5 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ γραμματίου αὐτοδικαίως ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου.

Ἄρθρ. 85. Τὰ χρηματικὰ γραμμάτια καὶ τὰ γραμμάτια συμψηφισμοῦ εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ἐὰν παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτὰ ἐντὸς δύω μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, τότε μόνον γίνονται δεκτὰ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσιν ἀπὸ τὸ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν γενικὸν λογιστήριον.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας χρηματικοῦ γραμματίου ἢ γραμματίου συμψηφισμοῦ, ἐκδίδεται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ταμίου ἀντίγραφον αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἀντίγραφα τότε μόνον εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσι παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου καὶ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ πληρωμὴ ἢ ὁ συμψηφισμός των.

Τὸ γενικὸν λογιστήριον δὲν δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ν' ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλῃ τὴν θεώρησιν τῶν ἀνωτέρω γραμματίων.

Ἄρθρ. 86. Πᾶσα κατάσχεσις χρημάτων ὀφειλομένων ἀπὸ τὸ δημόσιον, πᾶσα δήλωσις τῆς παραχωρήσεως ἢ μεταβιβάσεως αὐτῶν εἰς τρίτα πρόσωπα, καὶ ἐν γένει πᾶσα πρᾶξις τείνουσα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τοῖς ταμίαις ἐκείνοις, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκδίδονται τὰ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, ἀλλ' εἰδοποιεῖται συγχρόνως καὶ τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ δαπάνη, ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ὁποίας γίνεται ἡ κατάσχεσις.

Πᾶσα κατάσχεσις ἢ δήλωσις γενομένη κατ' ἄλλον τρόπον εἶναι ἄκυρος, καὶ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν.

Ἄρθρ. 87. Αἱ εἰρημέναι κατασχέσεις ἢ δηλώσεις ἔχουν κῦρος καὶ φέρουν ἀποτελέσματα μόνον ἐπὶ πέντε ἔτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένοντο, ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀνανεωθῶσιν· ὁποιαδήποτε πρᾶξις, σύμβασις ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ ἂν λάβῃ χώραν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπ' αὐτῶν, δὲν μεταβάλλει τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, ἑπομένως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν πέντε ἐτῶν διαγράφονται.

Ἄρθρ. 88. Αἱ κατασχέσεις χρημάτων, λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων, ὅταν μὲν ἀφορῶσι τὸ κεφάλαιον αὐτό, γίνονται παρὰ τῷ κεντρικῷ ταμείῳ, ὅταν δὲ ἀφορῶσι τοὺς τόκους, γίνονται παρὰ τοῖς ταμείοις, ὅθεν πληρώνονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Λογαριασμοὶ Ὑπουργῶν.

1. Γενικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρ. 89. Ἐντὸς τῶν πρώτων τριῶν μηνῶν ἑκάστου ἔτους οἱ ὑπουργοὶ δημοσιεύουν διὰ τοῦ τύπου τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους καὶ τοὺς παρουσιάζουν ἀμέσως εἰς τὰς Βουλάς, ἐὰν ὦσι συνηγμέναι, εἰ δὲ μή, εἰς τὴν προσιχῆ αὐτῶν Σύνοδον.

Ἄρθρ. 90. Οἱ κατὰ χρῆσιν κυρούμενοι λογαριασμοὶ περιλαμβάνουν ὅλας τὰς περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας πράξεις, ὅσαι ἔλαβον χώραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς χρήσεως, ἐπισυνάπτονται δὲ εἰς τὸ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νομοσχέδιον.

Ἄρθρ. 91. Οἱ λογαριασμοὶ ἑκάστης χρήσεως πρέπει πάντοτε νὰ συντάττωνται καθ' ὁμοιόμορφον τύπον, μὲ τὰς αὐτὰς τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῆς διαιρέσεις, ἐκτὸς τῶν εἰς τοῦτον μὴ διαλαμβανομένων ἐκτάκτων ἐξόδων, διὰ τὰ ὁποῖα προστίθενται χωριστὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα.

Ἄρθρ. 92. Ὁ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συντασσόμενος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ὅλα τὰ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ διασάφησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους συντασσόμενα ἔγγραφα δημοσιεύονται διὰ τοῦ τύπου ἐντὸς τῶν τεσσάρων μηνῶν τοῦ ἑπομένου ἔτους καὶ παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλάς.

Ἄρθρ. 93. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάσσονται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας.

2. Γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

Ἄρθρ. 94. Οἱ κατ' ἔτος συνταττόμενοι λογαριασμοὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως διαλαμβάνουν ὅλας τὰ περὶ τὴν εἴσπραξιν καὶ χρῆσιν τῶν δημοσίων χρημάτων πράξεις, καὶ καταδεικνύουν τὴν κατάστασιν ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ γενικὸς οὗτος λογαριασμὸς συνοδεύεται ἀπὸ τοὺς ἑξῆς ἀναλυτικοὺς λογαριασμούς·

α'. Λογαριασμὸν τῶν δημοσίων φόρων καὶ εἰσοδημάτων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος φανερόνει κατ' ἔτος, κατὰ χρῆσιν, κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐσόδου καὶ κατ' εἶδος εἰσπράξεως,

1. Τὰ εἰς βάρος τῶν φορολογουμένων ἢ ἄλλων δημοσίων ὀφειλετῶν βεβαιωθέντα εἰσπρακτέα,

2. Τὰ ἐκ τούτων εἰσπραχθέντα καὶ

3. Τὰ εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα.

Δι' ἕκαστον ἄρθρον τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων ἐπισυνάπτονται διὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν πίνακες, καταδεικνύοντες λεπτομερέστερον τ' ἀντικείμενα ἐκ τῶνὑποίων ἐπήγασαν τὰ εἰσοδήματα ταῦτα.

δ'. Λογαριασμῶν τῶν δημοσίων ἐξόδων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος ἀνακεφαλαιοῖ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν διαφόρων ὑπουργείων, καὶ παριστάνει κατ' ἔτος, κατὰ χρῆσιν, καθ' ὑπουργεῖον, κατὰ κεφάλαιον καὶ κατ' ἄρθρα·

1. Τὰ πληρωτέα εἰς πιστωτὰς τοῦ Κράτους δι' ὑπηρεσίας τελεσθείσας ἐντὸς τοῦ ἔτους,

2. Τὰ πληρωθέντα καὶ

3. Τὰ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων πληρωτέα ὑπόλοιπα.

ε'. Λογαριασμῶν τῶν χρηματιστικῶν πράξεων.

Ὁ λογαριασμὸς οὗτος παριστάνει·

1. Τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος μεταξὺ τῶν ὑπολόγων κίνησιν κεφαλαίων (ἀποστολὴν καὶ παραλαβὴν μετρητῶν.)

2. Τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐξαργύρωσιν χρηματικῶν γραμματίων,

3. Τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐξαργύρωσιν γραμματίων ἐπὶ συμψηφισμῷ,

4. Τὰς ἐκτὸς τῶν προϋπολογισμῶν γενομένας εἰσπράξεις καὶ πληρωμάς, καὶ τέλος,

5. Τὸ ὑπερβάλλον τῶν εἰσπράξεων ἢ τῶν πληρωμῶν τὸ προκῦπτον ἐκ τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ἡ ἔκθεσις τῶν διαφόρων τούτων πράξεων ἄρχεται ἀπὸ τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔτους ὑπάρχοντα εἰς χεῖρας τῶν διαφόρων ὑπολόγων χρήματα, καὶ τελειόνει μὲ τὰ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου μένοντα διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος.

Ὁ χρηματιστικὸς λογαριασμὸς συνοδεύεται μὲ ἀναλυτικὸν πίνακα τοῦ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πράξεων προκύπτοντος ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ χρέους τοῦ δημοσίου.

δ'. Λογαριασμῶν τῶν προϋπολογισμῶν.

Ὁ Λογαριασμὸς οὗτος σύγκειται·

1. Ἀπὸ τῶν ἀπολογιτμῶν τῆς κλεισθείσης χρήσεως,

2. Ἀπὸ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς τρεχούσης· καταδεικνύει δὲ ἀφ' ἑνὸς μέν,

Τὴν μὲ τὰ προϋπολογισθέντα ἔσοδα παράθεσιν τῶν βεβαιωθέντων εἰσπρακτέων καὶ τῶν εἰσπραχθέντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ,

Τὴν μὲ τὰς χορηγηθείσας πιστώσεις παράθεσιν τῶν ἐκκαθαρισθέντων ἐξόδων καὶ τῶν πληρωθέντων ἐνταλμάτων.

ε. Λογαριασμοὺς τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν.

Οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι παριστάνουσι τὰς ἐνιαυσίους πράξεις καὶ τὴν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους κατάστασιν τῶν διαφόρων εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσαι ἔχουν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν οἰκονομικῶν νόμων.

Ὁ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τοῦ δημοσίου χρέους καὶ τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων χρημάτων παριστᾷ χωριστὰ τὰ κεφάλαια ἀπὸ τοὺς τόκους αὐτῶν.

3. Λογαριασμοὶ τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 95. Οἱ κατ' ἔτος παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευόμενοι καὶ εἰς τὰς Βουλὰς ὑποβαλλόμενοι λογαριασμοὶ περιέχουν λεπτομερῆ ἀνάπτυξιν τῶν συνοπτικῶς εἰς τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ἐκτεθειμένων.

Σύγκεινται δὲ,

1. Ἀπὸ γενικὸν πίνακα καταδεικνύοντα κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου προτείνεται ὁ περὶ κυρώσεως αὐτοῦ νόμος.

2. Ἀπὸ ἀναλυτικοὺς πίνακας ἐξηγοῦντας λεπτομερῶς δι' ἑκάστην ὑπηρεσίαν τὰ ἐκκαθαρισθέντα ἔξοδα, τὰ πληρωθέντα καὶ τὰ κατὰ τὴν κλεῖσιν τῆς χρήσεως πληρωτέα ὑπόλοιπα.

3. Ἀπὸ συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρήσεως μετὰ τῆς ἀμέσως προηγηθείσης, ἐξηγοῦντα κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τὰ αἴτια τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶς.

4. Ἀπὸ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τρεχούσης χρήσεως.

5. Ἀπὸ πίνακα τῶν διὰ τὰς κλεισθείσας καὶ μήπω διαγραφείσας χρήσεις πληρωμῶν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 68 διαταχθέντα.

6. Ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ὑλικοῦ καὶ

7. Τέλος ἀπὸ τοὺς διαφόρους πίνακας καὶ καταστάσεις, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ ἑπόμενον κεφάλαιον.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργῶν καὶ ὅλα τὰ συνοδεύοντα τὸν ἀπολογισμὸν τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἔγγραφα δημοσιεύονται χωριστὰ, ἐπιμελείᾳ ἑκάστου αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Εἰδικοὶ καταλόγοι δημοσιευόμενοι μετὰ τῶν λ/σμῶν τῶν ὑπουργῶν.

1. *Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.*

Ἄρθρ. 96. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν παρουσιάζει κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς κατάλογον, ἐμφαίνοντα τὸ ἐκ τῶν προξε-

νικῶν δικαιωμάτων ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν ἀμίσθων προξένων, καὶ τὴν προσδιορισμένην εἰς τινας ἐξ αὐτῶν ἐπιχορήγησιν.

2. *Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης.*

Ἄρθρ. 97. Κατάλογος τῶν ἀπὸ πολιτικὰς καὶ ἐγκληματικὰς δίκας μὴ εἰσπραχθέντων δικαιωμάτων διὰ πενίαν τῶν διαδίκων παρουσιάζεται κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς, ἐμφαίνων κατ' ἐπαρχίαν καὶ δῆμον τὸ ποσὸν αὐτῶν.

3. *Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.*

Ἄρθρ. 98. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς γενικὸς πίναξ παριστάνων κατ' ἐπαρχίαν κατὰ δῆμον καὶ κατὰ κεφαλαιώδεις διαιρέσεις τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος προϋπολογισθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἑκάστου δήμου καὶ τοὺς πόρους ἐκ τῶν ὁποίων πηγάζουν τὰ ἔσοδα.

Ἄρθρ. 99. Διὰ πᾶσαν δημοσίαν δαπάνην κατασκευὴν ὁδοῦ, γεφύρας, διώρυγος, καταστημάτων καὶ ἄλλων δημοσίων ἔργων, ἥτις δὲν ἀπεπερατώθη ἐντὸς τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐνεκρίθη νὰ γίνῃ, θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὰς Βουλὰς ἰδιαιτέρα ἔκθεσις, φανερώνουσα τὴν κατάστασιν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς γενομένης δαπάνης. ταύτης δὲ, κατὰ σύγκρισιν μὲ τὰς δοθείσας πιστώσεις.

4. *Ὑπουργεῖον Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως.*

Ἄρθρ. 100. Ἰδιαίτεροι ὀνομαστικοὶ κατάλογοι τῶν ἐν ἐκπαιδευτικοῖς καταστήμασιν ἐντὸς ἢ καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους δημοσίᾳ δαπάνῃ σπουδαζόντων, καθὼς καὶ διὰ τοὺς ἐκ κληροδοτημάτων διατηρουμένους ὑποτρόφους, θέλουν παρουσιάζεσθαι κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς, φανερώνοντες τ' ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου αὐτῶν, τὴν πατρίδα του καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ὁρουτίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρ. 101. Πίναξ λεπτομερὴς τῶν δαπάνας τῆς Κυβερνήσεως διατηρουμένων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν εἰς δημοτικὰ χορηγουμένων βοηθημάτων θέλει ὁμοίως παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος, παριστάνων ἐν συνόψει τὰ καταβαλλόμενα παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἔξοδα, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς ταῦτα μαθητῶν.

5. *Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.*

Ἄρθρ. 102. Ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον δαπάνας τῆς Κυβερνήσεως ἢ καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῶν διατελούντων νέων παρουσιάζεται εἰς τὰς Βουλὰς κατ' ἔτος, διαλαμβάνων τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἑκάστου, τὴν πατρίδα αὐτοῦ

τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν συγγενῶν του, καὶ τὸ κατ' ἔτος παρ' ἑκάστου πληρωνόμενον ποσόν.

6. *Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.*

Ἄρθρ. 103. Τῶν καθ' ἕκαστον ἔτος γενομένων ἐκ ποιήσεων, παραχωρήσεων, προικοδοτήσεων καὶ ἀλλωνἀπαλλοτριώσεων δημοσίων κτημάτων παρουσιάζονται εἰς τὰς Βουλὰς ἰδιαίτεροι πίνακες, φανερώνοντες τὰ ὀνόματα τῶν λαβόντων, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτῶν, τὴν κατοικίαν, τὸ εἶδος τοῦ κτήματος καὶ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 104. Παρόμοιος πίναξ παρουσιάζεται καὶ διὰ τὰ εἰς τὸ δημόσιον κατακυρούμενα κτήματα κατὰ συνέπειαν τοῦ νόμου τῆς καταδιώξεως· τῶν τοιούτων κτημάτων καταδεικνύεται, καθ' ὅσον εἶναι δυνατὸν, τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα.

Ἄρθρ. 105. Γενικὸς πίναξ παρουσιάζεται προσέτι διὰ τὰ καθυστεροῦντα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν παρελθουσῶν χρήσεων, καταδεικνύων κατ' ἐπαρχίαν, κατ' ὄνομα ἢ κατὰ ὁρολογικὸν πίνακα τὰ καθυστερήματα ἐξ ἑκάστου εἴδους εἰσοδημάτων, καὶ ὀνομαστὶ τὰ ἐκ τούτων ἀναγνωριστέα παραλείμματα.

Ἄρθρ. 106. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πίνακος τούτου γίνονται κατ' ἔτος προτάσεις περὶ ὁριστικῆς ἀναγνωρίσεως παραλειμμάτων (non valeurs) τόσον τῆς χρήσεως, τῆς ὁποίας μέλλει νὰ κυρωθῇ ὁ ἀπολογισμὸς, καθὼς καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς. Πᾶσα δὲ πρότασις περὶ παραλειμμάτων πρέπει νὰ περιέχῃ λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν πρὸς εἰσπραξιν ἐνεργηθέντων μέτρων καὶ τῶν λόγων ἐφ' οἷς στηρίζεται τὸ ἀδύνατον τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων.

Ἄρθρ. 107. Παρουσιάζεται ὡσαύτως κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς πίναξ, ἐμφαίνων τὰ ἐκ τῶν τυπωτικῶν καὶ λιθογραφικῶν ἔργων τῆς Β. τυπογραφίας καὶ λιθογραφίας προκύπτον εἰσόδημα, καὶ τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῆς γενομένην δαπάνην.

7. Διατάξεις κοιναὶ εἰς διάφορα Ὑπουργεῖα.

Ἄρθρ. 108. Ἕκαστον ὑπουργεῖον παρουσιάζει εἰς τὰς Βουλὰς γενικὸν πίνακα τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἢ διοίκησίν του διατελούντων ἀκινήτων ἐθνικῶν κτημάτων, ἐμφαίνοντα τὴν κατάστασιν καὶ χρῆσιν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 109. Ἕκαστον ὑπουργεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπληρώθησαν χρήματα λόγῳ συνδρομῆς πρὸς τύπωσιν βιβλίων, χαρτῶν, εἰκόνων καὶ τῶν τοιούτων, ἐπισυνάπτει εἰς τὸν ἐνιαύσιον λογαριασμὸν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐμφαίνουσαν τὸ ποσὸν τῶν ἀγορασθέντων ἀντιτύπων καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 110. Διὰ τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους σπουδαστὰς,

ἐκτὸς τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὰ ἄρθρα 100 καὶ 102, παρουσιάζει ἕκαστος ὑπουργὸς ὀνομαστικοὺς καταλόγους, καθ' ὅσον ἡ δαπάνη ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 111. Εἰς ἑκάστην σύνοδον τῶν Βουλῶν παρουσιάζεται κατάλογος τῶν εἰς ἀργίαν καὶ ἀπόταξιν τεθέντων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ἐμφαίνων τὸ ὄνομα, τὸν βαθμόν, τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ὑπηρεσίας, τὴν πατρίδα, τὴν κατοικίαν καὶ τὸν μισθὸν ἑκάστου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Διοικητικὴ προϊδέασις καὶ ἔλεγχος τῶν λογαριασμῶν τῶν Ὑπουργείων.

Ἄρθρ. 112. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάσσονται κατὰ τὰς εἰς τὰ βιβλία αὐτῶν ἐπιστήμους ἐγγραφάς, στηριζομένας εἰς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἐξελέγχονται δὲ παραβαλλομένων τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν μὲ τὰ τοῦ καθολικοῦ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου.

Ἄρθρ. 113 Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους διορίζεται παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐπιτροπὴ ἐκ δύω μελῶν τῆς Γερουσίας δύω τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἑνὸς τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ καθημερινὸν καὶ τὸ καθολικὸν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου μέχρι τῆς 31 τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ νὰ βεβαιώσῃ ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῶν διαφόρων ὑπουργείων συμφωνοῦν, κατὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, μὲ τὰς ἐγγραφὰς τοῦ λογιστηρίου. Τῆς ἐργασίας ταύτης συντάσσεται τακτικὸν πρωτόκολλον, καὶ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλάς.

Ἄρθρ. 114. Εἰς τὴν λογιστικὴν ταύτην ἐπιτροπὴν παρουσιάζεται διὰ τὴν χρῆσιν, τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ κυρωθῇ ὁ ἀπολογισμός, πίναξ συγκριτικὸς παραθέτων τοὺς παρὰ τῶν ὑπουργείων δημοσιευθέντας λογαριασμούς, μὲ τὰ ἀποτελέσματα μὲν τῶν ἀπορράσεων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἔτος τῆς χρήσεως, μὲ τὰς καταστάσεις δὲ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὴν ἐξέλεγξιν αὐτοῦ λογαριασμῶν, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ἔτος.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐξελέγχει τὸν πίνακα τοῦτον καὶ ἐκθέτει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξετάσεώς της δι' ἀναφορᾶς, ὑποβαλλομένης παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰς Βουλάς.

Ἄρθρ. 115. Κάτωθι τοῦ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ διαλαμβανομένου πίνακος ἡ ἐπιτροπὴ πιστοποιεῖ τὴν ὀρθότητα αὐτοῦ καὶ τὴν συμφωνίαν του μὲ τοὺς παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευθέντας

λογαριασμοὺς τῆς κλεισθείσης χρήσεως· ἐπισυνάπτει δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἔκθεσίν της.

Ἄρθρ. 116. Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἐξελέγχει ἐπίσης καὶ κλείει κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους τὰ βοηθητικὰ βιβλία τοῦ ἀνεγνωρισμένου δημοσίου χρέους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Εἰδικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ δημοσίου χρέους.

1. Λῆξις.

Ἄρθρ. 117. Παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ κρατεῖται γενικὸν βιβλίον τοῦ δημοσίου χρέους, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγγράφονται ἐν λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ ἐννόμως ἀναγνωριζόμενα χρέη τῆς ἐπικρατείας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταδεικνύηται ἀκριβῶς δι' ἕκαστον κατηγορίας χρέος ἰδιαιτέρως·

1. Τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον,
2. Ἡ ἐποχὴ ἀφ' ἧς ἀναγνωρίσθη καὶ λογίζεται ὁ τόκος αὐτοῦ καὶ
3. Τὸ ἑκάστοτε διὰ τοῦ χρεολυτικοῦ κεφαλαίου ἐξαγοραζόμενον ἢ ἄλλως πως ἐξοφλούμενον μέρος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 118. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους συντάσσεται γενικὴ κατάστασις τοῦ δημοσίου χρέους ἐμφαίνουσα τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐλάττωσιν ἢ καὶ αὔξησιν αὐτοῦ, καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς συνοδευομένη μὲ ἀναλυτικὴν ἔκθεσιν· ἀντίγραφον τῆς καταστάσεως ταύτης μὲ τὰ δικαιολογητικὰ αὐτῆς ἔγγραφα ὑποβάλλεται κατὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἐξέλεγξιν.

2. Συντάξεις.

Ἄρθρ. 119. Ὅλαι αἱ ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς ἐπικρατείας χορηγούμεναι συντάξεις εἶναι ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ μητρῶον τῶν συνταξιούχων, κρατουμένου παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείῳ.

Ἄρθρ. 120. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ μητρῶον τῶν συνταξιούχων αὐθείς, τοῦ ὁποίου ἡ σύνταξις δὲν εἶναι δικαιωμένη δι' εἰδικοῦ νόμου ἢ διὰ Βασ. διατάγματος, στηριζομένου εἰς γενικὸν νόμον καὶ περιλαμβάνοντος τοὺς λόγους, δι' οὓς χορηγεῖται ἡ σύνταξις.

Οἱ εἰδικοὶ περὶ συντάξεων νόμοι καὶ τὰ περὶ τούτων Βασ. διατάγματα προκαλοῦνται ἀπὸ τὸν ὑπουργόν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγεται ὁ τιθέμενος ὑπὸ σύνταξιν.

Ἄρθρ. 121. Ὅλαι αἱ συντάξεις ἐν γένει καταλογίζονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, διαιρούμεναι εἰς συντάξεις στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν.

Ἄρθρ. 122. Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, καὶ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τῶν ἐπιγινομένων ὡς πρὸς τὰς συντάξεις αὐξήσεων ἢ ἐλαττώσεων, συνωδευμένος μ' ὅλα τ' ἀπαιτούμενα πρὸς δικαιολόγησιν τῆς παραδοχῆς τῶν νέων συντάξεων ἔγγραφα, ἀποδεικτικὰ καὶ νόμους.

Ἄρθρ. 123. Διὰ τὰς κατωτέρω τῶν τριάκοντα δραχμ. συντάξεις συγχωρεῖται νὰ συντάσσωνται τὰ ἐπιτροπικὰ τῶν συνταξιούχων ἐνώπιον τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς ἐπὶ ἀσήμου χάρτου, τηρουμένων ὅμως κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν συνήθων τύπων περὶ τὴν ἐνώπιον συμβολαιογράφων σύνταξιν τῶν ἐπιτροπικῶν.

Ἄρθρ. 124. Ζῶντος τοῦ συνταξιούχου δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνῃ κατάσχεσις ἢ ἄλλως νὰ ἐμποδισθῇ ἡ πληρωμὴ τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἐὰν δὲν ἦναι ἀνωτέρα τῶν 18 δραχμῶν.

Τῶν ἀνωτέρω τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιτρέπεται κατάσχεσις, ὅταν εἰδικοὶ νόμοι δὲν ἀπαγορεύωσιν αὐτὴν, πάντοτε ὅμως ἐπὶ τοῦ ἐπέκεινα τῶν 18 δραχμῶν ποσοῦ.

Ἄρθρ. 125. Διὰ χρέη πρὸς τὸ δημόσιον ἢ δι' ὀφειλομένην διατροφὴν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολιτικοῦ νόμου, εἰς σύζυγον, ἀνιόντας ἢ κατιόντας συγχωρεῖται ἡ κατάσχεσις τῶν συντάξεων παντὸς ποσοῦ, οὐχὶ ὅμως πλέον τοῦ τεταρτημορίου αὐτῶν.

Ἄρθρ. 126. Δὲν συγχωρεῖται εἰς κανένα νὰ λαμβάνῃ ἄνευ νόμου διπλῆν σύνταξιν, εἴτε ἰδίῳ ὀνόματι εἴτε ὡς δικαιοδόχος ἄλλου ἐκλιπόντος συνταξιούχου, εἴτε σύνταξιν καὶ μισθὸν ὑπηρεσίας ἐν ταὐτῷ. Ἀλλ' εἰ μὲν ὁ μισθὸς ἦναι ἀνώτερος, παύει ἡ σύνταξις μεχρισοῦ διαρκεῖ ὁ μισθός, εἰ δὲ ἦναι ἴσον τὸ ποσὸν τῆς τε συντάξεως καὶ τοῦ μισθοῦ, δύναται ὁ συνταξιοῦχος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο.

Ἄρθρ. 127. Ὅστις συνταξιοῦχος παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον πληρωθῇ πλέον τῆς μιᾶς συντάξεως, ἢ λάβῃ συγχρόνως μισθὸν καὶ σύνταξιν, ὁ τοιοῦτος φωραθεὶς, διαγράφεται ἀπὸ τῶν καταλόγων τῶν συνταξιούχων, καταδιώκεται δὲ καὶ δι' ὅσα ἀνοικείως ἔλαβεν.

Ἄρθρ. 128. Ἡ πληρωμὴ τῶν συντάξεων γίνεται ἐπὶ προσαγωγῇ πιστοποιητικοῦ τῆς ταυτότητος τῶν συνταξιούχων, ἐκδιδομένου ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου.

Οἱ ἐκδίδοντες δήμαρχοι, ἢ οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ τούτων, τὰ πιστοποιητικὰ τῆς ταυτότητος, καθίστανται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου τῶν πιστοποιητικῶν.

3. Ἐγγυοδοσίαι.

Ἄρθρ. 129. Ὅλαι αἱ λόγῳ ἐγγυήσεως χρηματικαὶ καταβολαὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐργολάβων ἢ ἐπιχειρητῶν ἐγγράφονται εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κοινὸν λογαριασμὸν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις γίνεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον τῶν ἐγγυήσεων, κρατούμενον παρὰ τῷ γενικῷ λογιστηρίῳ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρ. 130. Εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον ἐγγράφονται καὶ αἱ δι' ὑποθήκης ἀκινήτων κτημάτων χορηγούμεναι ἐγγυήσεις εἰς τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς οἱ νόμοι ἢ εἰδικὰ διατάγματα διατάττουσι τοῦτο.

Ἄρθρ. 131. Ἐπὶ πάσης χρηματικῆς ἐγγυήσεως οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐγγυοδότας ἔχουν προνόμιον μετὰ τὸ δημόσιον.

Ἄρθ. 132. Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκον. ὑπουργοῦ πρὸς ἔλεγχον, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, καὶ ἰδιαίτερος λογαριασμὸς τῶν εἰς χρήματα ἐγγυήσεων, ἐφ' ὅσαις καὶ τῶν δι' ὑποθήκης ἀκινήτων, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἀποδοθέντων κεφαλαίων, συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Δάνεια καὶ προκαταβολαί.

Ἄρθρ. 133. Ὅλα τὰ διδόμενα ἀπὸ τὸ δημόσιον δάνεια μὲ τόκον ἢ χωρὶς τόκον, καθὼς καὶ αἱ παντὸς εἴδους προκαταβολαί, ἐγγράφονται εἰς ἕνα κοινὸν λογαριασμὸν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάπτυξις γίνεται εἰς ἰδιαίτερον βιβλίον, κρατούμενον παρὰ τῷ γενικῷ λογιστηρίῳ τῶν οἰκονομικῶν.

Ἄρθρ. 134. Τὰ εἰδικὰ διατάγματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐγκρίνεται νὰ δοθῇ τὸ δάνειον ἢ ἡ προκαταβολὴ, προκαλούμενα καὶ προσυπογραφόμενα ἀπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν, κοινοποιοῦνται πάντοτε εἰς τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὅστις μόνος ζητεῖ ἑκάστοτε ἔκτακτον πίστωσιν καὶ ἐντέλλεται τὴν πληρωμήν.

Ἄρθρ. 135. Κατ' ἔτος ὑποβάλλεται εἰς τὰς Βουλὰς καὶ πέμπεται εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον πρὸς ἔλεγχον, ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν, κατάστασις ὅλων τῶν δανείων καὶ προκαταβολῶν.

Ἡ κατάστασις αὕτη θέλει καταδεικνύει κατ' ἔτος καὶ κατ' ὄνομα·

1. Τὰ δανεισθέντα,
2. Τὴν προθεσμίαν τῆς πληρωμῆς,
3. Τὰ πληρωθέντα εἰς ἐξόφλησιν ἢ λογαριασμόν,
4. Τὰ μένοντα ὀφειλόμενα καὶ
5. α. Τὰ ἐπὶ προκαταβολῇ δοθέντα,

β'. Τὰ συμψηρισθέντα ἐξ αὐτῶν καὶ
γ'. Τὰ μένοντα ὑπόλοιπα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Λογιστικὸν Διοικητικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Λογιστικὸν τῶν διατακτῶν.

Ἄρθρ. **136.** Εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον ὑπάρχει εἰδικὸν ἐπὶ τῶν ἐξόδων λογιστήριον, τὸ ὁποῖον ἐγγράφει τὰ περὶ τὴν χορήγησιν τῶν πιστώσεων, τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐξόδων του, τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐνταλμάτων καὶ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν.

Διὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ἀνωτέρω πράξεων κρατοῦνται εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον καθημερινὸν καὶ καθολικὸν κατὰ τὴν διπλογραφικὴν μέθοδον μετὰ τῶν ἀναγκαίων βοηθητικῶν.

Τὰ ὑπουργεῖα τηροῦσιν εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς λογιστικὰς πράξεις τοὺς αὐτοὺς κανόνας καὶ τοὺς αὐτοὺς τύπους.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογιστικῶν τούτων πράξεων προσαρτῶνται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς ἐγγραφὰς τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου καὶ τῶν γενικῶν λογαριασμῶν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ νόμος.

Ἄρθρ. **137.** Οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκτας, εἰς τοὺς ὁποίους μεταβιβάζεται μέρος τῶν χορηγηθεισῶν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεων, κρατοῦν βιβλίον τῶν ἐκκαθαριζομένων ἐξόδων, καθημερινὸν τῶν ἐνταλμάτων, καὶ βιβλίον κατ' ἄρθρον τῶν ἐξόδων, ὅπου παρατίθενται καὶ αἱ δοθεῖσαι εἰς αὐτοὺς πιστώσεις.

Ἄρθρ. **138.** Ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου ἑκάστου μηνὸς οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται, ἀφοῦ βεβαιωθῶσι περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν βιβλίων των, διευθύνουν εἰς τοὺς ἀρμοδίους ὑπουργοὺς κατάστασιν τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα πράξεών των.

Ἄρθρ. **139.** Εἰς τὴν προσδιωρισμένην ἐποχὴν διὰ τὴν παῦσιν τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων ἑκάστης χρήσεως οἱ ἐπίτροποι τῶν ὑπουργῶν διατάκται συντάσσουν καὶ διευθύνουν εἰς ἕκαστον ὑπουργεῖον γενικὴν κατάστασιν τῶν δι' ὅλην τὴν χρῆσιν ταύτην πράξεών των, καὶ κλείουν τὰ βιβλία αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Λογιστικὸν τῶν ταμιῶν καὶ εἰσπρακτόρων.

1. Ἐπαρχιακοὶ ταμίαι.

Ἄρθρον **140.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἰσπράττουν ἀπ' εὐθείας οἱ ἴδιοι ἢ δι' εἰσπρακτόρων τὰ δημόσια καὶ ἐκκλησιαστικὰ

ἔσοδα, τῶν ὁποίων ἡ εἴσπραξις ἀνατίθεται εἰς αὐτούς, παραλαμβάνουν εἰς τὰς ὡρισμένας προθεσμίας ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ταμίας (τελώνας, ἀλαταποθηκαρίους κλ.) ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν συναζόμενα εἰσοδήματα, δέχονται χρήματα διὰ λογαριασμὸν ἄλλων ταμιῶν καὶ ἐκδίδουν, ἀδεία τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, χρηματικὰ γραμμάτια εἰς βάρος ἄλλων ταμιῶν.

Ἄρθρον **141.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι πληρώνουν τὰ πρὸς αὐτοὺς ἐντάλματα, καὶ τὰ ἀδεία τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου ἐκδιδόμενα ἐπὶ τοῦ ταμείου των χρηματικὰ γραμμάτια τοῦ κεντρικοῦ ἢ ἄλλων ταμιῶν καὶ ἐφόρλωσιν, συμψηφίζοντες τὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 ἐκδιδόμενα πρὸς αὐτοὺς γραμμάτια συμψηφισμοῦ.

Ἄρθρον **142.** Τὰ περισσεύοντα εἰς τὰ ταμεῖά των χρήματα ἀποστέλλουν κατὰ περιόδους εἰς τὸ κεντρικὸν ἢ εἰς ἄλλα ταμεῖα, κατὰ τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

α. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

Ἄρθ. **143.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι κρατοῦν τὰ ἑξῆς βιβλία.
Πρωτοσημειώσεων,
Καθημερινὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου,
Καθολικὸν καὶ
Βοηθητικά.
Κρατοῦν πρόσθετ·
Διπλότυπον ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς εἰσπράκτεων,
Ἐγγραφῆς εἰσπράκτεων,
Τριπλότυπον γραμματίων παραλαβῆς,
Ὁμοιον χρηματικῶν γραμματίων,
Ἐπιτροπικῶν ἐνταλμάτων, καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν διαχείρισιν τοῦ χαρτοσήμου.

Ἄρθρον **144.** Οἱ ταμίαι ἐκδίδουν διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν δημοσίου εἰσοδήματος γραμματίων παραλαβῆς, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ τὸ τριπλότυπον βιβλίον, καὶ ἂν δὲν ἤθελε ζητηθῆ ἀπὸ τὸν πληρωτήν· ἕκαστον γραμμάτιον ἀνάγεται εἰς ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Διὰ πᾶσαν λῆψιν χρημάτων ἐξ ἀποστολῆς ἄλλων ταμιῶν ἢ πρὸς συμψηφισμὸν εἰς ἄλλον ταμίαν ἐκδίδουν ὁμοίως γραμμάτια παραλαβῆς· διὰ δὲ τὰ ἀδεία τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν λαμβανόμενα χρήματα, διὰ νὰ πληρωθῶσιν εἰς ἄλλα ταμεῖα, ἐκδίδουν χρηματικὰ γραμμάτια.

Τὰ γραμμάτια παραλαβῆς καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια στηρίζονται εἰς γραμμάτια παραδόσεως.

Ἄρθρ. **145.** Τὰ τριπλότυπα γραμμάτια παραλαβῆς καὶ τὰ χρηματικὰ γραμμάτια θεωροῦνται ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν μετὰ τὴν ἔκδοσίν των, τὰ μὲν τοῦ κεντρικοῦ ταμείου παρὰ τοὐἐπὶ τούτῳ ἀπὸ τῶν ὑπουργόντων οἰκονομικῶν διωρισμένου ὑπαλλήλου, τὰ δὲ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων, παρὰ τῶν ἁρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν, ἢ, ἐν ἐλλείψει τουτῶν, παρὰ τῶν δημοτικῶν.

Οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν θεώρησιν τῶν γραμματίων ἀποκόπτουσιν ἀπ' αὐτῶν τὰ παραρτήματα, καταχωρίζουσιν αὐτὰ εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον καὶ τὰ ἀποστέλλουσιν εἰς τὸ γενικὸν λογιστήριον κατὰ μῆνα συνωδευμένα μὲ κατάλογον.

Γραμμάτια παραλαβῆς, μηδόλως ἢ ἐκ προθέσμου θεωρηθέντα δὲν ἀποτελοῦσιν ἀπόδειξιν κατὰτοῦ δημοσίου.

Ἄρθρον **146.** Τὰ βιβλία τῶν τριπλοτύπων γραμματίων παραλαβῆς ἀριθμοῦνται καὶ μονογράφονται παρά τινος τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ διοριζομένου.

Ἄρθρ. **147.** Ὅλαι αἱ πράξεις τῶν ταμιῶν ἐγγράφονται ἐν λεπτομερείᾳ, ἅμα τελεσθῶσιν εἰς τὸ βιβλίον τῶν πρωτοσημειώσεων· περὶ τὸ τέλος ἑκάστης ἡμέρας καταχωρίζονται εἰς τὸ καθημερινόν, κρατούμενον ἰδιοχείρως παρ' αὐτῶν, εἰς τὸ καθολικὸν καὶ εἰς τὰ ἁρμόδια βοηθητικὰ βιβλία.

Ἄρθρον **148.** Τὰ βιβλία τῶν ταμιῶν πρέπει νὰ ἦναι ἐνήμερα, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ νὰ ἀκολουθῶσιν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης κατὰ τάξιν καὶ συνέχειαν χωρὶς χάσματα, χωρὶς παρεισγραφάς, χωρὶς ξύσματα· ἅμα δὲ ἐγγραφῇ τι, νὰ μὴ γίνηται ἐπ αὐτοῦ ἡ παραμικρὰ μεταβολὴ ἢ ἀλλοίωσις· ἂν δὲ συμβῇ λάθος τι, νὰ διορθώνηται διὰ νέας ἐγγραφῆς.

Β'. Ἀπόδοσις λογαριασμῶν.

Ἄρθρον **149.** Ἕκαστος ἐπαρχιακὸς ταμίας διευθύνει εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον κατὰ πᾶσαν πρώτην, ἑνδεκάτην, καὶ εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνός, ἀντίγραφον τῆς μερίδος τοῦ λογιστηρίου διὰ τὸ λῆξαν δεκαήμερον, εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ μηνός, γενικὴν κατάστασιν καὶ ὅλα τὰ λογιστικὰ ἔγγραφα τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ἄρθρον **150.** Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ἀποδίδουν λογαριασμόν, περιλαμβάνοντα ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἐνιαυσίου διαχειρίσεώς των· τὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα οἱ ταμίαι ὀφείλουν νὰ παρουσιάζωσι, προσδιορίζει τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.

Ἄρθρον **151.** Ὁ λογαριασμὸς ἑκάστου ἐπαρχιακοῦ ταμίου πρέπει νὰ παριστάνῃ.

1) Τὰ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους μετρητά, τὰ ὑπόλοιπα τῶν διαρκῶν λογαριασμῶν ληψοδοσίας, τὰ τῶν εἰσπρακτέων καὶ τὰ τῶν ἀνοιχθεισῶν ἐπὶ τοῦταμείου του πιστώσεων.

2) Τὰ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀνατεθέντα εἰς αὐτὸν εἰσπρακτέα, τὰς ἀνοιχθείσας πιστώσεις καὶ τὰ πραγματοποιηθέντα ἔσοδα καὶ ἔξοδα πάσης φύσεως.

3) Τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους μετρητά, τὰ ὑπόλοιπα τῶν διαρκῶν λογαριασμῶν ληψοδοσίας, τὰ τῶν εἰσπρακτέων καὶ τὰ τῶν ἀνοιχθεισῶν ἐπὶ τοῦ ταμείου του πιστώσεων.

4) Κατάστασιν ἀναλυτικὴν τῶν μηκέτι ἀπολησθεισῶν προπληρωμῶν διὰ ἔξοδα κατασχέσεως, περιέχουσαν καὶ τοὺς λόγους τῆς καθυστερήσεως.

Ἄρθον **152** Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῶν ταμιῶν στελλέται εἰς τὸ γενικὸν λογιστήριον, συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα· τὸ δὲ λογιστήριον, ἀφοῦ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ὀρθότητός του, τὸν διευθύνει εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.

Γ'. Εὐθύνη.

Ἄρθρον **153.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν τῶν ἀνατεθέντων εἰς αὐτοὺς εἰσπρακτέων· ἑπομένως ὀφείλουν νὰ δικαιολογήσωσι πᾶσαν καθυστέρησιν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν κατὰ τὰ ἑρεξῆς ἄρθρα.

Ἄρθρον **154.** Ἡ καθυστέρησις δικαιολογεῖται ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι οἱ ταμίαι ἔλαβον ἐγκαίρως κατὰ τῶν ὀφειλετῶν ὅλα τὰ μέτρα, ὅσα συγχωρεῖ ὁ περὶ καταδιώξεως νόμος, ἢ ὅτι κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν ἀνεβλήθη ἡ εἴσπραξις, παραχωρηθείσης προθεσμίας εἰς τοὺς ὀφειλέτας.

Ἄρθρον **155.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουν νὰ ὑποβάλλουν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου ἑκάστου ἔτους κατάστασιν τῶν καθυστερούντων τῆς χρήσεως τοῦ προηγουμένου, καὶ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν καθυστέρησιν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀποφασίζει περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ὑπολόγων, καὶ ἐκδίδον ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου τὰς ἀποφάσεις του διατάσσει τὴν ἄμεσον κατάθεσιν τῶν ποσῶν, διὰ τὴν καθυστέρησιν τῶν ὁποίων δὲν ἐδώκαν ἀποχρώσας δικαιολογήσεις· οἱ ὑπόλογοι δύνανται νὰ ἐκπαλέσωσιν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμ-

βούλιον τὰς κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν.

Ὅσα ἐκ τῶν καθυστερούντων εἰσοδημάτων γίνωσι δεκτὰ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὡς παραλείμματα, καὶ ὅσα μέλλουν νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ἀκόλουθον χρῆσιν, σημειοῦνται διακεκριμένως εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ταμιῶν.

Ἄρθρον **156.** Ὅταν πληρώσωσιν ἐξ ἰδίων των τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ χρεώστας πρὸς τὸ δημόσιον, ἀντικαθίστανται οἱ ταμίαι εἰς ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, καὶ ἐνεργοῦν αὐτὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καταδιώξεως νόμου.

Ἄρθρον **157.** Πρὸ τῆς πληρωμῆς τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐκδιδομένων ἐνταλμάτων, ἢ πρὸ τῆς θεωρήσεώς των διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλους ὑπολόγους, οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουν ὑπὸ εὐθύνην των νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι εἶναι ἐπισυνημμένα ὅλα τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δαπάνης δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, καὶ ὅτι εἶναι ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον διατάκτην, καὶ ἐξωρλημένα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐκεῖνον ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν.

Ὡς πρὸς τὰ παρὰ τῶν ἐπιτρόπων διατακτῶν ἐκδιδόμενα ὀφείλουν πρὸς τούτοις νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι τὸ ποσὸν αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τὴν δι' ἐπιτροπικοῦ ἐντάλματος μεταβιβασθεῖσαν πίστωσιν.

Ἄρθρον **158.** Ἐὰν οἱ λήπτορες ὦσι ἀγράμματοι ὁ πληρῶν ταμίας μνημονεύει τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐντάλματος· δύο δὲ μάρτυρες, ὁμολογουμένως ἐγνωσμένοι καὶ παρόντες, πιστοποιοῦν μετ' αὐτοῦ τὴν πληρωμήν, ὅταν τὸ ποσὸν αὐτῆς δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς **50** δραχ. ἀνωτέρας ποσότητος ἡ ἐξόφλησις γίνεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου.

Ἄρθρον **159.** Πᾶν ἔνταλμα μὴ ἔχον τὰ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα προσόντα, καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ πληρώσαντος αὐτὸ ταμίου.

Ἂν ὅμως τὰ ἐπισυνημμένα εἰς ἔνταλμα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα ἤρκουν μὲν νὰ τὸ καταστήσωσι παραδεκτὸν ὡς πρὸς τὸν ταμίαν, ἐξ ἄλλων δὲ περιστάσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς αὐτοῦ τὴν ἐξέλεγξιν ἤθελεν **ἀποδειχθῇ ἀπαράδεκτον, τότε εἶναι ὑπεύθυνος ὁ** ἐκδοὺς αὐτὸ διατάκτης.

Ἄρθρον **160.** Ὅταν τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἀπορρίψῃ πληρωμὴν παρὰ κανόνας γενομένην, εἰ μὲν τὸ ἔνταλμα ἦναι ἐκδεδομένον παρὰ δευτερεύοντος διατάκτου, ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν συνεννοούμενος, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ, καὶ μετὰ τοῦ ἐντολέως ὑπουργοῦ, **ἀποφασίζει ἂν πρέπῃ νὰ γείνῃ ἀναγωγὴ κατὰ τοῦ λήπτου**

ἢ τοῦ διατάκτου, ἢ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ κατὰ τοῦ ταμίου ἀπόφασις τοῦ συνεδρίου· εἰ δὲ τὸ ἔνταλμα ἦναι ἐκδεδομένον ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, παραπέμπεται ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ ν' ἀποφασίσῃ, καὶ εἰδοποιεῖται ὁ Βασιλεύς.

Ἄρθρον **161.** Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανόμενα περὶ ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ λήπτου ἢ τοῦ διατάκτου, λαμβάνουν χώραν καὶ ὅταν κατὰ τὸ ἄρθρ. **159** ἔγεινε μὲν τὸ ἔνταλμα δεκτὸν ὡς πρὸς τὸν ταμίαν, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὑπεύθυνος ὁ διατάκτης.

Ἄρθρον **162.** Οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι εἶναι ὡσαύτως ὑπεύθυνοι διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν εἰσπρακτόρων, καὶ χρεωστοῦν ν' ἀναπληρώσι πᾶν ἔλλειμμα ἀνακαλυφθὲν εἰς τὴν διαχείρισίν των.

2. Εἰδικοὶ ταμίαι.

Ἄρθρον **163.** Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι (τελῶναι, ἁλαταποθηκάριοι κ.τ.λ.) ἐκκαθαρίζουν καὶ καταλογίζουν τοὺς φόρους, ὅταν δὲν ἦναι καταλογισμένοι ἀπὸ ἄλλην ἀρχήν, φανερόνουν εἰς τοὺς φορολογουμένους τὸ ὀφειλόμενον ἀπ' αὐτοὺς ποσὸν, εἰσπράττουν τὰ χρήματα καὶ ἐκδιδάζουν, χρείας τυχούσης, τὴν πληρωμὴν κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ περὶ καταδιώξεως νόμους καὶ κανονισμούς.

Ἄρθρον **164.** Τὰ εἰσπραττόμενα παρ' αὐτῶν χρήματα παραδίδονται εἰς τοὺς ταμίας κατὰ δεκαήμερον. Ἐὰν ὅμως ἡ εἰς ἓν ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνήκουσα εἴσπραξις ἦναι μικροτέρα τῶν ἑκατὸν δραχμῶν, ἡ παράδοσις γίνεται κατὰ μῆνα.

ά. Βιβλία, ἔγγραφα καὶ ἔλεγχος.

Ἄρθρον **165.** Πᾶς εἰδικὸς ταμίας ὀφείλει νὰ ἐγγράφῃ ὅλας τὰς πράξεις τῆς διαχειρίσεώς του εἰς τὰ διὰ τῶν κανονισμῶν ἑκάστης ὑπηρεσίας προσδιωρισμένα βιβλία.

Ἄρθρον **166.** Διὰ πᾶσαν εἴσπραξιν ὀφείλουν νὰ ἐκδίδουν ἀποδεικτικὸν, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίων διπλότυπον, καὶ νὰ παραδίδουν αὐτὸ εἰς τὸν πληρωτὴν, καὶ ἂν δὲν ἤθελε τὸ ζητήσει.

Τοῦ κανόνος τούτου ἐξαιροῦνται αἱ λιανικαὶ εἰσ-πράξεις τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη.

Ἄρθρ. **167.** Οἱ εἰρημένοι ὑπόλογοι παραδίδοντες ἢ ἀποστέλλοντες εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα χρήματα ἢ ὁμολογίας φορολογουμένων ὀφείλουν νὰ λαμβάνωσι διὰ μὲν τὰ χρήματα, γραμμάτια παραλαβῆς, διὰ δὲ τὰς ὁμολογίας, διπλότυπον εἰσπρακτέων.

Ἄρθρον **168.** Οἱ προϊστάμενοι ἐξελέγχουν τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων, ἐπιθεωροῦντες τὰ βιβλία αὐτῶν, καταμετροῦντες τὰ εἰς χεῖρας των χρήματα καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τοῦ λογαριασμοῦ αὐτῶν, **κατὰ τὰ περὶ ἑκάστης ὑπηρεσίας εἰδικῶς ὡρισμένα.**

δ'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

Ἄρθρ. **169.** Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι χρεωστοῦν νὰ διευθύνουν κατὰ μῆνα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν κατάστασιν τῶν εἰσπράξεων, πληρωμῶν καὶ παραδόσεων αὐτῶν τε καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς διατελούντων.

Ἄρθρ. **170.** Οἱ προϊστάμενοι εἶναι ἀπ' εὐθείας ὑπόλογοι εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον καὶ παρουσιάζουν κατ' ἔτος γενικὸν λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεώς των ἐπ' ὀνόματι καὶ ἐπὶ προσωπικῇ εὐθύνῃ των.

γ'. Εὐθύνη.

Ἄρθρ. **171.** Πᾶς προϊστάμενος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, τὰ ὁποῖα προσλαμβάνει εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διαχείρισιν· ἡ εὐθύνη αὕτη δὲν ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν ἐσόδων τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων, τοῦ ὁποίου δὲν ἐδύνατο ὁ προϊστάμενος νὰ ἐπιβλέψῃ τὴν παράδοσιν ἢ τὴν τακτικὴν χρῆσιν.

Ἄρθρ. **172.** Ὅταν ὁ ὑπόλογος ἀναπληρώσῃ ἐξ ἰδίων του ἔλλειμμα τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπαλλήλων του, ἀντικαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ὑπεγγύων χρημάτων ἢ κτημάτων, τοῦ προσώπου καὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου ὑπαλλήλου.

Ἄρθρ. **173.** Ὅλοι οἱ ὑπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διατελοῦντες ὑπόλογοι εἶναι ὑπεύθυνοι δι ὅσα ἐπιφορτίζονται νὰ εἰσπράξωσι δικαιώματα τοῦ δημοσίου. Χρεοῦνται ἑπομένως εἰς τοὺς ἐνιαυσίους λογαριασμούς των διὰ τὸ ὅλον αὐτῶν, καὶ ὀφείλουν ν' ἀποδεικνύωσι τὴν ἐντελῆ εἴσπραξίν των, καὶ τὴν ἐγκαίρον παράδοσιν εἰς τὰ ἁρμόδια ταμεῖα.

Ἄρθρ. **174.** Οἱ εἰδικοὶ ταμίαι ἀπαλλάττονται τῆς εὐθύνης, ὅταν ἀποδείξωσιν ὅτι ἔλαβον ὅλα τὰ μέτρα καὶ ἐνήργησαν ἐν δέοντι καιρῷ ὅλας τὰς καταδιώξεις κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου συμφώνως μὲ τὸν νόμον.

3. Εἰσπράκτορες.

Ἄρθρ. **175.** Οἱ εἰσπράκτορες συνάζουν τὰ ὀφειλόμενα ἀπὸ ἕνα ἕκαστον τῶν φορολογουμένων ἢ ἄλλων ὀφειλετῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς φορολογικῶν πινάκων ἢ ἄλλων τίτλων, καὶ ἐνεργοῦν, χρείας τυχούσης, τὴν καταδίωξιν αὐτῶν κατὰ τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων ταμιῶν.

Ἄρθρ. **176.** Οἱ ταμίαι προσδιορίζουν τὰς περιόδους, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ παραγγελιοδόχοι αὐτῶν εἰσπράκτορες ὀφείλουν νὰ

παραδίδουν εἰς αὐτοὺς τὰ εἰσπραττόμενα χρήματα, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται ποτὲ νὰ ὑπερβαίνῃ ἑκάστη περίοδος ἕνα μῆνα.

α. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

Ἄρθρ. **177.** Διὰ πᾶσαν εἰσπραξιν ὀφείλουν νὰ ἐκδίδουν ἀποδεικτικὸν, ἐκκοπτόμενον ἀπὸ βιβλίων διπλότυπον, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει καὶ ὡς βιβλίον ταμείου· τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦτο ἐπιδίδεται καὶ ἂν δὲν ἤθελε ζητηθῇ ἀπὸ τὸν πληρωτήν.

Ἄρθρ. **178.** Οἱ εἰσπράκτορες, παραδίδοντες τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ταμίας, λαμβάνουσι τακτικὰ γραμμάτια παραλαβῆς, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁποίων οἱ ταμίαι ἐξελέγχουν τὸ ἀκριβὲς τῆς εἰσπράξεως.

δ'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

Ἄρθρ. **179.** Οἱ εἰσπράκτορες δίδουν λόγον τῆς διαχειρίσεώς των εἰς μόνον τοὺς ἐντολεῖς αὐτῶν ταμίας, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ παραδίδουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ τῆς διαχειρίσεώς των, ὅλα των τὰ βιβλία.

γ'. Εὐθύνη.

Ἄρθρ. **180.** Οἱ εἰσπράκτορες εἶναι ὑπεύθυνοι πρὸς τοὺς ταμίας οὗτοι δὲ πρὸς τὸ δημόσιον.

4. Εἰσπράκτορες δημοσίων φόρων εἰς εἴδη.

Ἄρθρ. **181.** Οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως δημοσίων φόρων εἰς εἴδη διοριζόμενοι ἐπιφάται ἐκκαθαρίζουν καὶ καταλογίζουν τὸν παρ' ἑκάστου φορολογουμένου ὀφειλόμενον φόρον, καὶ φροντίζουν περὶ τῆς εἰσπράξεως καὶ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας μετακομιδῆς αὐτῶν, ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ νόμου προσδιοριζομένης προθεσμίας.

Ἄρθρ. **182.** Οἱ ἀποθηκάριοι τῶν κεντρικῶν ἀποθηκῶν παραλαμβάνουσι τοὺς εἰς εἴδη ἀποδιδομένους φόρους, καὶ διαθέτουν αὐτοὺς κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

α. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

Ἄρθρ. **183.** Οἱ ἐπιστάται τῶν εἰς εἴδη ἀποδιδομένων φόρων συντάσσουν ὀνομαστικοὺς καταλόγους τῶν φορολογουμένων καὶ ἐκδίδουν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν διπλότυπα φορολογίας, κρατοῦν δὲ καθημερινὸν βιβλίον τῶν εἰσπραττομένων καὶ τῶν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιζομένων εἰδῶν.

Ἄρθρ. **184.** Οἱ κεντρικοὶ ἀποθηκάριοι κρατοῦν διὰ τὰ προϊόντα τῶν φόρων βιβλίον ἀποθήκης καὶ διπλότυπον βιβλίων ἀποδεικτικῶν παραλαβῆς τῶν ἀποταμιευομένων εἰδῶν.

Ἄρθρ. 185. Τὸ ἀκριβὲς τῆς φορολογίας καὶ τῆς εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας μετακομιδῆς τῶν προϊόντων ἐξελέγχεται παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

6'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

Ἄρθρ. 186. Εἰς τὸ τέλος τῆς φορολογίας οἱ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως ἐπιστάται δίδουν γενικὸν λογαριασμὸν εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους, οἵτινες βεβαιοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν διὰ πράξεώς των· ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων ἀποφαίνεται ὁριστικῶς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ἄρθρ. 187. Οἱ ἀποθηκάριοι τῶν κεντρικῶν ἀποθη-κῶν ἀποστέλλουν διὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ προσδιοριζομένας ἐποχὰς κατάστασιν τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ εἰδῶν. Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ κατὰ τὴν ἐκένωσιν τῶν ἀποθηκῶν, καθὼς καὶ ὅταν παυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας, δίδουν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ γενικὸν λογαριασμόν, συνωδευμένον μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα· ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων ἐλλειμμάτων τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς· αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου πρέπει νὰ ἦναι αἰτιολογημέναι.

Ἄρθρ. 188. Οἱ λογαριασμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων δικάζονται ἀπὸ τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον· ὡς μέσα δὲ ἐλέγχου αὐτῶν προσάγονται καὶ οἱ γενικοὶ λογαριασμοὶ τῶν ἐπιστατῶν, ἐξηλεγμένοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 186.

γ'. Εὐθύνη.

Ἄρθρ. 189. Οἱ ἐπιστάται εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκκαθάρισιν καὶ τῶν καταλογισμῶν καὶ διὰ πᾶσαν παράλειψιν φόρων, τὴν ἔγκαιρον εἴσπραξιν αὐτῶν καὶ τὴν μετακομιδήν των εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας.

Ἄρθρ. 190. Οἱ ἀποθηκάριοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν καὶ τὴν ἀκριβῆ διαχείρισιν τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ εἰδῶν.

Ἄρθρ. 191 Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐπιτήρησιν καὶ ἐξέλεγξιν ὅλων τῶν πράξεων τῶν ἐπισκατῶν καὶ ἀποθηκαρίων.

5. Κεντρικὸν ταμεῖον.

Ἄρθρ. 192. Τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, παραλαμβάνει τὰ τῶν ἄλλων ταμείων διαθέσιμα χρήματα, καὶ ἐφοδιάζει μὲ χρήματα ὅσα ταμεῖα ἔχουν ἀνάγκην.

Διευθύνει τὰ τῆς γενικῆς ἀποθήκης τοῦ χαρτοσήμου, ἔχει τὴν

φροντίδα τῆς ἀποστολῆς χαρτοσήμου εἰς τὰ λοιπὰ ταμεῖα καὶ δίδει κατ' ἔτος γενικὸν λογαριασμὸν περὶ αὐτοῦ.

Ἐκπληροῖ χρέη ἐπαρχιακοῦ ταμίου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς πρωτευούσης τοῦ Βασιλείου· ὅλαι ἑπομένως αἱ περὶ καθηκόντων, βιβλίων, ἐγγράφων, ἐλέγχου, ἀποδόσεως λογαριασμῶν καὶ εὐθύνης τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὸν κεντρικὸν ταμίαν.

Ἄρθρ. 193. Ἐκ τῶν συγκεντρουμένων εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον χρημάτων, ὅπα ὑπερβαίνουν τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ κατατίθενται εἰς ἀποθεματικὸν τρίκλειδον ταμεῖον, καὶ τὸ μὲν τῶν κλειδίων κρατεῖται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ δὲ παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ταμίου, καὶ τὸ τρίτον παρὰ τοῦ ὑποταμίου.

6. Γενικαὶ διατάξεις ἀφορῶσαι τοὺς ὑπολόγους ἐν γένει.

α. Ἐγκαβίδρυσις.

Ἄρθρ. 194. Πᾶς ὑπόλογος ὀφείλει νὰ δώσῃ ἐγγύησιν εἰς χρήματα ἢ κτήματα, οὔτε συγχωρεῖται νὰ ἀναλάβῃ τὰ χρέη του πρὶν παρουσιάσῃ ἀπόδειξιν τῆς δοθείσης ἐγγυήσεως καὶ δώσῃ τὸν ὅρκον του εἰς τὴν διωρισμένην ἀρχήν.

Οἱ ἰδιαίτεροι νόμοι ἑκάστης ὑπηρεσίας προσδιορίζουν τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἐγγυήσεως.

β'. Βιβλία, ἐγγραφαὶ καὶ ἔλεγχος.

Ἄρθρ. 195. Τὰ βιβλία τῶν ὑπολόγων, ἐκτὸς τῶν βοηθητικῶν, μονογράφοῦνται παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις δύναται νὰ ἀναθέσῃ τὴν μονογράφησιν αὐτῶν εἰς ἐπιτρόπων του.

Ἡ μονογράφησις συνίσταται εἰς τὴν ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου φύλλου, δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων σημείωσιν τοῦ αὐξοντος ἀριθμοῦ τῶν σελίδων καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τελευταίου φύλλου βεβαίωσιν τοῦ ποσοῦ αὐτῶν· εἰς ἕκαστον φύλλον τίθεται ἡ μονογραφή, ἤτοι τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, εἰς δὲ τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον ὁλόκληρος ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ.

Εἰς τὰ ἐκδιδόμενα ἀποδεικτικὰ παραλαβῆς εἰσπρακτέων, διπλότυπα ἀποδεικτικὰ εἰσπράξεων, γραμμάτια παραλαβῆς καὶ χρηματικὰ γραμμάτια ὅλοι οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν νὰ σημειῶσιν ὄχι μόνον δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων, ἀλλὰ καὶ ὁλογράφως τὰ ποσὰ τῶν παραδιδομένων εἰς αὐτοὺς χρηματικῶν τίτλων καὶ τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων χρημάτων.

Ἄρθρ. 196. Ὅλα ἐν γένει τὰ βιβλία τῶν ὑπολόγων εἶναι καὶ

μένου ἰδιοκτησία τοῦ δημοσίου, κλείονται κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παύσεως ἢ μεταθέσεως τῶν ὑπολόγων· τὸ κλεισιμον γίνεται ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας διοικητικῆς ἢ δημοτικῆς ἀρχῆς, ἥτις καταμετρεῖ συγχρόνως τὰ ἐν τῷ ταμείῳ μετρητὰ καὶ βεβαιοῖ τὴν πρᾶξιν ταύτην διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου.

Ἄρθρ. 197. Οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν ἀπαραιτήτως νὰ καταμετρῶσι τὰ εἰς τὸ ταμεῖόν των χρήματα κατὰ πᾶσαν δεκάτην, εἰκοστὴν, καὶ τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς, καὶ νὰ βεβαιῶσι διὰ τῆς ὑπογραφῆς των ἐπὶ τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν εἰς χεῖράς των χρημάτων εἶναι ἀκριβῶς σύμφωνον μὲ τὸ ἐπὶ τοῦ βιβλίου των καταδεικνυόμενον ὑπόλοιπον· ἀνάμιξις ἰδιωτικῶν χρημάτων μὲ τὰ δημόσια ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς.

Ἄρθρ. 198. Οἱ ὑπόλογοι ὀφείλουν, ἐπὶ ποινῇ προσωρινῆς παύσεως, νὰ ὑποβάλλουν εἰς τοὺς πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ταμείου των παρουσιαζομένους ἀπεσταλ- μένους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἢ τὰς διοικητικὰς ἀρχὰς, ὅλα τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας των, νὰ ἐκθέτωσι καὶ καταμετρῶσιν ἐνώπιον αὐτῶν τὰ εἰς χεῖράς των χρήματα, νὰ δίδωσιν ὅλας τὰς ζητουμένας πληροφορίας καὶ διασαφήσεις καὶ νὰ ὑπογράφωσι μετὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τὸ τῆς ἐπιθεωρήσεως πρωτόκολλον εἰς διπλοῦν, τὸ ἓν τῶν ὁποίων μένει παρ' αὐτοῖς.

Ἄρθρ. 199. Πᾶσα ἔλλειψις χρημάτων ἢ χαρτοσήμου ἀναραινομένη εἴτε κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ταμείου, εἴτε κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ παρὰ τοῦ γεν. λογιστηρίου, ἀναπληροῦται, καταβαλλομένου τοῦ ποσοῦ τῆς ἐλλείψεως παρὰ τοῦ ταμίου ἐντὸς 24 ὡρῶν· εἰς ἐναντίαν περίστασιν ὁ ὑπόλογος ταμίας ἀπολύεται ἀμέσως τῆς ὑπηρεσίας, ἐνεργεῖται ἡ προσωπικὴ αὐτοῦ κράτησις, ἀποζημιοῦται τὸ δημόσιον ἀπὸ τὴν ἐγγύησιν καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ περιουσίαν κατὰ τὰς διαταξεις τοῦ περὶ καταδιώξεως τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν νόμου.

Πᾶν φαινόμενον πλεόνασμα μένει εἰς τὸ ταμεῖον μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ ἡ αἰτία αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 200. Διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν τίτλων νομίμου ἀπαιτήσεως τοῦ δημοσίου ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως αἱ διατάξεις τοῦ προαγουμένου ἄρθρου.

γ'. Ἀπόδοσις λογαριασμοῦ.

Ἄρθρον 201. Ἕκαστος ὑπόλογος, καθὸ ὑπεύθυνος τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαχειρίσεως, δίδει λόγον αὐτῆς.

Εἰς περίστασιν μεταθέσεως ἢ παύσεως ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς

διαιρεῖται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαχειρίσεως ἑκάστου τῶν ὑπολόγων, καὶ ἕκαστος αὐτῶν δίδει ἰδιαιτέρως τὸν λογαριασμὸν τῶν ἰδίων του πράξεων.

Οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως, συνταττόμενοι εἰς τριπλοῦν πέμπονται συνωδευμένοι μὲ τὰ ἐξηγητικὰ φύλλα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα ἐλέγχου εἰς τὸ Γενικὸν λογιστήριον ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν μετὰ τὸ τέλος τῆς διαχειρίσεως.

Μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν αὐτῶν παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου τὸ μὲν μένει παρ' αὐτῷ, τὸ δεύτερον, βεβαιωμένον παρ' αὐτοῦ ὡς ὀρθὸν ἢ διορθωμένον, μεταβιβάζεται μετὰ τῶν ἐξηγητικῶν φύλλων καὶ λοιπῶν στοιχείων ἐλέγχου εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐντὸς τριῶν μηνῶν, τὸ τρίτον ἐπίσης βεβαιωμένον ὡς ὀρθὸν ἢ διορθωμένον ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ὑπόλογον, ὅστις ὀφείλει νὰ συντάξῃ ἀμέσως ἄλλα ἀπαράλλακτον, καὶ βεβαιωμένον διὰ τῆς ὑπογραφῆς του νὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τὸ συνέδριον.

δ'. Εὐθύνη.

Ἄρθρ. 202. Πᾶς ὑπόλογος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐν ἀσφαλείᾳ τήρησιν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ του δημοσίων χρημάτων, καὶ ὀφείλει ἢ αὐτὸς νὰ διανυκτερεύῃ ὅπου εἶναι τὸ ταμεῖον, ἢ ἄλλος ὑπ' εὐθύνην του· οἱ ἐπαρχιακοὶ ταμίαι ὀφείλουσι συγχρόνως νὰ ζητῶσι καὶ στρατιωτικὴν φρουράν.

Ἄρθ. 203. Πᾶς ὑπόλογος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀνελλειπῆ παράδοσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον ταμεῖον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀποστελλομένων δημοσίων χρημάτων, καὶ δύναται δι' ἀσφάλειάν του νὰ διορίζῃ ἐπίτροπόν του νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν τῶν κιβωτίων καὶ σάκκων καὶ εἰς τὴν καταμέτρησιν.

Διὰ τὰ καθ' ὁδὸν ἐνδεχόμενα δὲν εἶναι ὑπεύθυνος, εἰμὴ ἐὰν ἐνέχηται ἕνεκεν ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας· δὲν γίνεται μολὸν τοῦτο δεκτὸν εἰς πίστωσίν του τὸ ἀποσαλὲν ποσὸν, εἰμὴ ἐὰν συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν περὶ ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων κανονισμὸν, καὶ ὑπάρχῃ κατ' αὐτὸν συντεταγμένον τὸ πρωτόκολλον.

Ὁ παραλαμβάνων ταμίας καθίσταται μόνος ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν τυχὸν ἀνακαλυφθεῖσαν ἔλλειψιν, ἐὰνδὲν μετακαλέσῃ τὸν ἐπίτροπον τοῦ ἀποστείλαντος νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν καὶ καταμέτρησιν καὶ δὲν συνεμορφώθη ἀκριβῶς μὲ τὸν κανονισμόν· ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἄλλου κωλύματος τοῦ ἐπιτρόπου, ὁ παραλαμβάνων ταμίας ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ ἐγγράφως τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν ἢ, ὅπου τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει τὸν εἰρηνοδίκην, διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀποσφράγισιν

καὶ καταμέτρησιν ἀντὶ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ ἀποστέλλοντος ταμίου.

Ἄρθρ. 204. Οὐδεὶς ὑπόλογος δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς.

Πᾶς δ' ἐπ' ἀδείᾳ ἀπομακρυνόμενος ἢ κωλυόμενος νομίμως ὀφείλει ν' ἀντικαταστήσῃ τοποτηρητήν, ἐπὶ ἰδίᾳ μὲν αὐτοῦ εὐθύνῃ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουρ-γοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν κατεπειγούσῃ περιστάσει δύναται νὰ δώσῃ ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἄδειαν ὀκταημέρου ἀπουσίας, καὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὸν τοποτηρητήν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρ. 205. Ἀσχέτως τῆς ποινικῆς καταδιώξεως ἕκαστος ταμίας εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνος ἕνεκεν ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας διὰ πᾶσαν ὑπεξαίρεσιν, κλοπὴν ἢ λῄστευσιν δημοσίων χρημάτων ἢ χαρτοσήμου·

α'. Ἐὰν δὲν ἐρρόντισε νὰ φρουρῆται τὸ ταμεῖον ἀπὸ τὴν ἀναγκαίαν στρατιωτικὴν φυλακήν,

β'. Ἐὰν ὀφείλων νὰ διανυκτερεύῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος ὑπὸ εὐθύνην του, ὅπου εἶναι τὸ ταμεῖον, δὲν ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον τοῦτο,

γ'. Ἐὰν παρέλειψε ν' ἀποστείλῃ εἰς τὰς τεταγμένας προθεσμίας τὰ περισσεύοντα τοῦ ταμείου χρήματα,

δ'. Ἐὰν δὲν ἐτήρησεν ἀκριβῶς τὰς περὶ ἀποστολῆς δημοσίων χρημάτων διατάξεις κατὰ τὸ ἄρθρ. 203·

ε. Ἐὰν μὴ καταβαλὼν πρὸς φύλαξιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ τοῦ χαρτοσήμου ἰδιαιτάτην ἐπιμέλειαν ὡς ἰδίων αὐτοῦ πραγμάτων, ἔγεινεν ἐκ πράξεως ἢ παραλείψεως αἴτιος ζημίας εἰς τὸ δημόσιον.

Τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον δικάζει τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξ ἁμαρτήματος ἢ ἀμελείας ἐνοχὴν τῶν ὑπολόγων. Δύναται δὲ ἐπὶ τούτῳ νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἀπ' εὐθείας καὶ διὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τῶν εἰσαγγελέων καὶ ἄλλας ἐξετάσεις παρὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων ἰδίᾳ ἁρμοδιότητι ἤδη γενομένας.

ε.' Πειθαρχικαὶ ποιναί.

Ἄρθρ. 206. Διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὡρισμένων, καθὼς καὶ ἕνεκα ἀπειθείας ἢ ἀμελείας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, οἱ ὑπόλογοι ὑπόκεινται εἰς πειθαρχικὰς ποινάς, ἐπιφυλαττομένων καὶ τῶν βαρυτέρων ποινῶν διὰ τὰς περιστάσεις ὅσας προβλέπει ὁ ποινικὸς νόμος.

Ἄρθρ. 207. Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶναι·

1. Ἐπίπληξις,

2. Πρόστιμον 5 — 300 δραχμῶν,

3. Παῦσις ὀκτὼ ἡμερῶν μέχρις ἓξ μηνῶν, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀφαίρεσιν τοῦ μισθοῦ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προερχομένων ὠφελειῶν.

Αἱ κατὰ τὰ ἐδάφια 1 καὶ 2 ποιναὶ ἐπιβάλλονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἢ παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου εἰς τὰς προβλεπομένας περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 38 τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτεμβ. (9 Ὀκτωβρίου) 1833 Β. διατάγματος· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐδάρ. 3 ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.

Ἄρθρ. 208. Ἐὰν ἐκ τῶν πράξεων ὑπολόγου τινὸς κινδυνεύῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἢ ἀνακαλυφθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἀταξίαι δίδουσαι εὔλογον ὑπόνοιαν καταχρήσεως, ἢ ἐμποδίζουσαι τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεων αὐτοῦ, ὁ προϊστάμενος αὐτοῦ ἢ ἡ ἁρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ ἔχουν τὴν ἄδειαν καὶ τὸ χρέος νὰ παύσωσι προσωρινῶς αὐτὸν καὶ νὰ ζητήσωσιν ἀμέσως τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν ὑπὸ μόνον τὸν ὑπουργὸν τοῦτον διατελῇ ὁ ὑπόλογος· ἐὰν δὲ διατελῇ καὶ ὑπὸ ἄλλον ὑπουργόν, ζητοῦνται συγχρόνως καὶ τούτου αἱ διαταγαί. Ὀφείλουν δὲ νὰ λάβωσι συγχρόνως μέτρα περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ ἐγγράφων.

Ἄρθρ. 209. Πᾶς ὑπόλογος ἀποβάλλεται τῆς ὑπηρεσίας.

1. Ἐὰν δὲν ἀναπληρώσῃ ἐντὸς 24 ὡρῶν τὸ ἀνακαλυφθὲν ἔλλειμμα τοῦ ταμείου του κατὰ τὸ ἄρθρ. 199,

2. Ἐὰν δὲν πληρώσῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ δι' ἀποφάσεως τοῦ συνεδρίου καταλογισθὲν εἰς βάρος του ποσόν,

3. Εἰς τὰς ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ ὡρισμένας περιστάσεις.

4. Ἐὰν ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας αὐτοῦ ὑπὲρ τὰς 24 ὥρας χωρὶς νὰ δώσῃ εἴδησιν εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχήν, ἢ ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας χωρὶς νὰ λάβῃ ἄδειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Γενικὸν Λογιστήριον.

Ἄρθρ. 210. Τὸ γενικὸν λογιστήριον παραλαμβάνει τὰ στοιχεῖα τῆς ληφθείσης τῶν διαφόρων ὑπολόγων, περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύονται τὰ κεφάλαια ΙΔ' καὶ ΙΕ', ἐξελέγχει αὐτὰ διὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, τὰ συγκεφαλαιοῖ καὶ τὰ ἐγγράφει εἰς τὰ βιβλία του.

Τὰ βιβλία ταῦτα συνίστανται εἰς καθημερινὸν καὶ καθολικὸν ἅτινα κρατοῦνται κατὰ διπλογραφικὴν μέθοδον καὶ εἰς βοηθητικὰ βιβλία, ἐν οἷς ἀναπτύσσονται αἱ τῶν πρώτων ἐγγραφαί.

Οἱ ἐνιαύσιοι λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπολόγων, ἀφοῦ ἀναγνωρισθῶσι παρὰ τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου ὀρθῶς

έχοντες, μεταβιβάζονται εις τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον μὲ γενικὰς ἀνακεφαλαιώσεις καθ' ὑπολόγους καὶ κατ' εἶδος ὑπηρεσίας.

Ὁ ἐνιαύσιος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως καὶ ὅλοι οἱ συνοδεύοντες αὐτοὺς ἐξηγητικοὶ πίνακες συντάσσονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγραφῶν τοῦ Γενικοῦ λογιστηρίου. Ἀναλυτικοὶ πίνακες τῶν γενικῶν τούτων ἀποτελεσμάτων διευθύνονται εἰς τὸ Ἐλεγκ. συνέδριον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀκρίβειαν καὶ συμφωνίαν των μὲ τὰς ἀποφάσεις του ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Λογιστικὸν δικαστικόν.

Ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ἔλεγχος δικαστικός.

Ἄρθρ. 211. Οἱ κατ' ἔτος παρουσιαζόμενοι λογαριασμοὶ ὅλων τῶν ὑπολόγων δικάζονται ἀπὸ τὸ Ἐλεγκ τικὸν συνέδριον.

Ἄρθρ. 112. Μετὰ τὴν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν ἐκδίδονται ἀποφάσεις, δι' ὧν βεβαιοῦται ὅτι ἔχουν ὀρθῶς ἢ ὅτι ὑπάρχει ἔλλειμμα εἰς βάρος τοῦ ὑπολόγου ἢ εἰς πίστωσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 213. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου οἱ ὑπόλογοι ἀπαλλάττονται πάσης εὐθύνης πρὸς τὸ δημόσιον διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς ὁποίας ἐδικάσθη ὁ λογαριασμός, καὶ ἡ δοθεῖσα παρ' αὐτῶν ἐγγύησις μένει διὰ τὴν μετὰ ταῦτα ὑπηρεσίαν των, ἀποδίδεται δ' εἰς αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπὶ τῆς τελευταίας διαχειρίσεώς των ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 214. Τῶν ἀποφάσεων τοῦ συνεδρίου συγχωρεῖται ἀναθεώρησις καὶ προσφυγὴ πρὸς ἀναίρεσιν ὑπὸ τοὺς διαγραφομένους ἐν τῷ καταστατικῷ αὐτοῦ ὅρους.

Ἄρθρ. 215. Ἡ δικαιοδοσία τοῦ Ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ἐκτείνεται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐπὶ τῶν διατακτῶν.

ΚΕΦΑΛ. ΙΗ'.

Ἔλεγχος διοικητικός.

Ἄρθρ. 216. Ὁ ἐνιαύσιος λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συνοδεύεται μὲ γενικὸν πίνακα τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξελέγξεως τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου.

1. Ἐνιαυσία ἔκθεσις πρὸς τὸν Βασιλέα.

Ἄρθρ. 217. Κατὰ πᾶν ἔτος τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν Φεβρουάριον μῆνα τὸ Συνέδριον διορίζει ἐκ τῶν μελῶν του ἐπιτροπὴν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις, αἵτινες προέκυψαν ἀπὸ τὴν παράθεσιν τῶν ἐσόδων μὲ τοὺς φορολογικοὺς νόμους, καὶ τῶν ἐξόδων μὲ τὰς χορηγηθείσας εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καὶ τὰς περὶ μεταρρυθμίσεων καὶ βελτιώσεων σκέψεις αὐτοῦ, καὶ συνταξῃ σχέδιον ἐκθέσεως, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ συζητηθῇ ἐν γενικῇ συνεδριάσει καὶ ἐγκριθῇ, ὑποβάλλεται εἰς τὸν Βασιλέα.

Ἄρθρ. 218. Ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις δημοσιεύεται διὰ τοῦ τύπου, καὶ ἀντίτυπα αὐτῆς διανέμονται εἰς τὰς βουλάς.

2. Δημόσιαι διαδηλώσεις τοῦ Συνεδρίου.

Ἄρθρ. 219. Τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξελεγχθέντων παρ' αὐτοῦ λογαριασμῶν τῶν ὑπολόγων βεβαιόνει καὶ πιστοποιεῖ τὴν ὀρθότητα τῶν παρὰ τῶν ὑπουργῶν δημοσιευθέντων γενικῶν λογαριασμῶν.

Ἄρθρ. 220. Πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐργασίας ταύτης τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. ὑπουργεῖον διευθύνει εἰς τὸ συνέδριον ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς μετὰ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως, καὶ ἀναλυτικοὺς, καθ' ὑπολόγους, πίνακας τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἐσόδων καὶ ἐξόδων πάσης φύσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 210.

Ἄρθρ. 221. Τὸ συνέδριον, ἀφοῦ παραθέσῃ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα μὲ τοὺς ἐξελεγχθέντας λ|σμοὺς τῶν ὑπολόγων, ἐκδίδει ἐν γενικῇ συνεδριάσει διαδήλωσιν, ὅτι ὁ ἐνιαύσιος γενικὸς λογαριασμὸς τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως συμφωνεῖμὲ τὰς ἀποφάσεις του.

Ἄρθρ. 222 Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ἐγγράφων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐκδίδει ὡσαύτως ἐν γενικῇ συνεδριάσει ὁμοίαν διαδήλωσιν περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς κλεισθείσης χρήσεως, ὅστις ἐξελέγχθη ἤδη προσωρινῶς ἀπὸ τὴν διοριζομένην κατὰ τὸ ἄρθρ. 113 τοῦ παρόντος νόμου ἐπιτροπὴν, καὶ εὑρίσκεται ἐπισυνημμένος εἰς τὸ πρωτόκολλον αὐτῆς.

Ἄρθρ. 223. Αἱ διαδηλώσεις συζητοῦνται ἐν γενικῇ συνεδριάσει καὶ, ἀφοῦ ἀκουσθῇ ὁ ἐπίτροπος τῆς ἐπικρατείας, ἀποφασίζεται ἡ ἔκδοσις αὐτῶν. Συγχρόνως δὲ προσδιορίζεται ἡμέρα καθ' ἣν ἐκφωνοῦνται παρὰ τοῦ προέδρου ἐπισήμως.

Ἅμα ἐκφωνηθῶσι διευθύνονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τοῦ τύπου καὶ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς βουλάς.

Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω πράξεις πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι τὴν ἀ. Φεβρουαρίου ἑκάστου ἔτους.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Γενική διάταξις.

Ἄρθρ. **224.** Ὅλαι αἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσαι διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσιν ἀμφότερα ὡς καὶ ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλὴν, καὶ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, τὰ δὲ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου, νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἑπομένως ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ὁρίσας ὡς ἡμέραν τῆς ἑπομένης, τὴν αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Γρηγοριάδης
Δ. Χατζίσκας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων τριάκοντα μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος Γραμματέως Κυρίου Ἰακώβου Παξιμάδη τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Δ. Χατζίσκον κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ Πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Δ. Χατζίσκου αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη ὑπὸ τῶν προκαπαρασισθέντα ὅρον.

Παρελθὼν ἑπομένως ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς μεταξίης καὶ τῶν κουκουλίων νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑπο

βάλω εἰς τὴν συζήτησίν σας τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθὲν Νομοσχέδιον περὶ τοῦ Τελωνιακοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς μεταξίης καὶ τῶν κουκουλίων

Οἱ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ Νομοσχέδιον ἐκτίθενται ἀποχρώντως εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν ἐπισυνάπτω ὁμοῦ μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ μὴ σᾶς ἐπασχολήσω μὲ ἐπαναλήψεις.

Ἡ Βουλὴ δὲν ἐπέφερε τροποποίησιν τινὰ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἡ Γερουσία, ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ὁρμωμένη, θέλει περιβάλει αὐτὸ μὲ τὴν λευκὴν ψῆφόν της· ἐξαιτοῦμαι μόνον νὰ εὐαρεστηθῆ καὶ ἐπισπεύσῃ τὴν συζήτησίν του διότι κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἐποχὴν ἐνεργεῖται ἡ ἐξαγωγὴ τῶν κουκουλίων καὶ τῆς μεταξίης, καὶ εἶναι δίκαιον νὰ δημοσιευθῆ ὁ νόμος πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς, διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρυνθῶσιν ἀμφότερα τὰ εἴδη μὲ τέλος βαρύτερον τοῦ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ὁριζομένου.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομ. Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἰουλίου **1852.**

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῦ μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν

Τὸ Τελωνιακὸν δικαίωμα τῆς ἐξαγωγῆς προσδιορίζεται κατ' ὀκᾶν καὶ ἄνευ διακρίσεως ποσότητος ἐπὶ μὲν τῆς μεταξίης εἰς δραχμὴν 1 καὶ λεπτὰ 50, ἐπὶ δὲ τῶν κουκουλίων εἰς λεπ. 60.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Προέτεινε δὲ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμέ-

νου Νομοσχεδίου διὰ νὰ μὴν ἐπιβαρυνθῶσιν ἀμφότερα τὰ εἴδη τῆς βιομηχανίας ταύτης, δηλαδὴ ἡ μέταξα καὶ οἱ βώμβυκες, ἅτινα τυτύχησαν ἀρκετὰ, ὕστερον ἀπὸ τὴν εἰς τὰ ἄλλα προϊόντα ἐπισυμβᾶσαν δυστυχίαν, μὲ τέλος βαρύτερον τοῦ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ὁριζομένου.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ γίνωσι πέντε ἀντίτυπα, νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα νὰ συνέλθωσιν εἰς προεξέτασιν· καὶ ὅταν τρία τοὐλάχιστον τμήματα εἰδοποιήσωσι τὸν πρόεδρον ὅτι ἐτελείωσαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ προεξέτασιν, τότε τὸ Σῶμα νὰ προσκληθῇ εἰς συνεδρίασιν πρὸς συζήτησιν τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου.

Μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ τις τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινεν ὅτι, διὰ νὰ δύνανται οἱ Γερουσιασταὶ νὰ λαμβάνωσιν εὐκόλως γνῶσιν τῶν διαφόρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, πρέπει νὰ διανέμηται εἰς ἕκαστον Γερουσιαστὴν ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως, καθὼς διανέμεται αὕτη, ὡς πληροφορεῖται, εἰς ἕκαστον Βουλευτήν, ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι ὀλίγα τινὰ σώματα τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως στέλλονται διὰ τὸ γραφεῖον τῆς Βουλῆς καὶ οὐχὶ διὰ τὰ μέλη αὐτῆς, ὡς ἐνθυμεῖται τοῦτο ἐκ τινος ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς πρὸς τὸν Ὑπουργόν, δι' οὗ ἐζητοῦντο σώματά τινα διὰ τὸ Γραφεῖον μόνον· ἂν ὅμως, ἀφ' οὗ ἐξετάσῃ, εὕρῃ ὅτι καὶ ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς λαμβάνει τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, θέλει φροντίσει ὥστε νὰ διανέμηται αὕτη καὶ εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας. Ἐνταῦθα ἐπειδὴ καὶ ἄλλοι τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησαν ὅτι ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ 1844 διανέμεται εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς, καὶ ὅτι καὶ αὐτοὶ διατελέσαντες Βουλευταὶ βιβλία ὁλόκληρα ἐφημερίδων ἔλαβον, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διεβεβαίωσεν ὅτι θέλει φροντίσει περὶ τῆς ἀπὸ ταῦδε διανομῆς τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας, ἀφ' οὗ, ὡς βεβαιοῦται, αὕτη διανέμεται καὶ πρὸς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς.

Ἀκολούθως ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης·

Δ. Χατζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ κύριος Πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον ἀντὶ τοῦ Ι. Παξιμάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἀναγνώσθη ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἔχουσα ὡς ἑπτᾶι·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπεξεργασθεῖσα μετ' ἐπιστασίας τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καθὼς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ὑποβάλλει εἰς τὴν σκέψιν τῆς Γερουσίας τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις της.

Εἶναι βέβαιον ὅτι εἰς ὅλα τὰ εὐνομούμενα κράτη ἓν τῶν ἱερωτέρων καθηκόντων τῆς πολιτείας εἶναι καὶ ἡ μέριμνα περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸν στρατόν, ὁ ὁποῖος ἀριερῶν τὸν βίον του εἰς τὰ ὅπλα, ἐναποθέτει τὸ μέλλον ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν πατρίδα.

Νόμοι ἐξασφαλίζοντες τὸ μέλλον τοῦ στρατιώτου καθιερῶσιν αὐτὸν καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἀληθῆ καὶ πιστὸν τῆς πατρίδος ὑπηρέτην, γνωρίζοντα ὅτι μετὰ θάνατον ἀφίνει ἀμέριμνον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς πατρίδος τὴν σύζυγον αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, ἢ ὅτι γεγηρακὼς θέλει εὕρει ἀμοιβὴν τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπή σας παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου τούτου καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Διέλουσα δὲ τέλος τῆς παρούσης κρίνει ἀναγκαῖον νὰ προσθέσῃ καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἐπειδὴ εἶναι δίκαιον νὰ λησθῇ φροντὶς καὶ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι στρατιωτικῶς ἢ πολιτικῶς ἀγωνισαμένων καὶ τῶν τέκνων των, ἡ ἐπιτροπή σας προτείνει νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἐπιθυμία τῆς Γερουσίας, ὅπως ὁ μὲν Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν φροντίσῃ περὶ τῆς ὅσον ἐνεστι τάχιον ἐπι-

ψηφίσεως τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ὑποβληθέντος πρὸ πολλοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν φαλαγγιτῶν, ἡ δὲ Κυβέρνησις λάβῃ πρόνοιαν καὶ εἰσάξῃ νομοσχέδιον περὶ ἀμοιβῆς τῶν πολιτικῶς ἀγωνισθέντων καὶ ὑπηρετούντων τὴν πατρίδα, συμφώνως μὲ τὰ ψηφίσματα τῶν διαφόρων ἐθνοσυνελεύσεων, καὶ ἰδίως μὲ τὸ ιά.) ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις συνελεύσεως τῆς Γ'. 7βρίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 24 Ἰουλίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Α. Βλαχόπουλος — Κ. Τσαβέλας.
Χ. Θεοχαρόπουλος — Α. Μουρχίδης.

Περιττῆς δὲ θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου τούτου κατὰ τὴν αὔριον 25 τρέχοντος μηνός.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τελωνιακῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν κουκουλίων καὶ μεταξης, ἀνεγνώσθη τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ καὶ συνέμα ἡ ἀπὸ 12 Ἰουνίου πρὸς τὴν Γερουσίαν ἀναφορὰ τοῦ ἐμπόρου καὶ βιομηχάνου Κ. Α. Ῥάλλη θεωροῦντος ὡς ἀναγκαίαν τὴν αὔξησιν τοῦ ἐπὶ τῶν κουκουλίων τελωνιακοῦ δικαιώματος εἰς 80 λεπτὰ ἐρ᾽ ἑκάστης ὁκάδος διὰ τὴν ἐμψύχωσιν τῆς μεταξοκλωστίας.

Λαβὼν ἐπομένως τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς ὁμιλίας ἣν ἔκαμε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ὅτε εἰσήξε τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, θεωρῶ ὅτι τρία εἰσὶ τὰ κυριώτερα αἴτια ἅτινα ὑπηγόρευσαν εἰς αὐτὸν τὸ μέτρον τοῦ νὰ προτείνῃ μεταβολὴν εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς μεταξης καὶ κουκουλίων·

α) Ὁ προσδιορισμὸς μέσου ὅρου τῶν διαφόρων τιμῶν τῆς μεταξης, διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ὁμοιόμορφος ὁ τελωνιακὸς φόρος τοῦ εἴδους τούτου, πρὸς ἀπορυγὴν ἐνδεχομένων καταχρήσεων κατὰ τὴν ἐκτίμησιν εἰς τὰ διάφορα τελωνεῖα·

β) Ἡ ἐμψύχωσις τῆς σκωληκοτροφίας καὶ τῆς ὑπαρχούσης εἰς τὸν τόπον βιομηχανίας τῆς μεταξοκλωστίας καὶ

γ) Ἡ προτροπὴ πρὸς ἐκείνους οἵτινες κατεσκεύαζον τὴν μέταξαν χονδρὴν νὰ κατασκευάζωσιν αὐτὴν ψιλὴν πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ἰδίων.

Ἐὰν δὲ τὰ αἴτια τῆς ὑποβολῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου

δὲν εἶναι ταῦτα ἀλλ᾽ εἶναι ἄλλα ἄγνωστα εἰς ἡμᾶς, παρακαλεῖται ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἀπαντήσῃ.

Ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι αὐτὰ εἰσὶ κυρίως τὰ αἴτια τῆς ὑποβολῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὁ ἀγορεύων Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπαναλαβὼν τὴν ὁμιλίαν προσέθηκεν, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶναι σύμφωνος ὡς πρὸς τὰ ῥηθέντα αἴτια τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἔρχομαι νὰ κάμω ἐπ᾽ αὐτῶν τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἤτοι τὸ περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν διαφόρων τιμῶν τῆς μεταξης παρατηρῶ τὰ ἑξῆς· ὑπάρχουσι τινὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ μέσος ὅρος εἶναι ἀναγκαῖος καὶ ἀπαιτεῖται νὰ λαμβάνεται ὑπ᾽ ὄψιν, ὡς π χ. ὁ προσδιορισμὸς τοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, ὅτε λαμβάνονται ὑπ᾽ ὄψιν τὰ πρωτόκολλα τῶν τιμῶν τῆς τρίτης δεκαημερίας τοῦ λήξαντος μηνός, ἀκολούθως τὰ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας τοῦ ἐπιόντος μηνός, καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλογίᾳ ταύτῃ σχηματίζεται ὁ μέσος ὅρος, καθ᾽ ὃν τίθεται ἡ φορολογία τῆς εἰσαγωγῆς. Ἀλλ᾽ ὑπάρχουν καὶ τινα ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ μέσος ὅρος λαμβανόμενος ἀποκαθίσταται κακὸς καὶ ἐπιζήμιος, κατὰ τὸ ἀκόλουθον παράδειγμα, Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ὑπάρχουσιν ἑβδομήκοντα χιλιάδες περίπου ζευγάρια καλούμενα ἤτοι ἀροτῆρες βόες, διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς πρὸς παραγωγὴν δημητριακῶν καρπῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον λαμβάνει 900,000 κοιλὰ περίπου ὡς δικαίωμα ἀποδεκατώσεως· ἂν δὲ λαμβάνῃ ἑνίοτε ἓν ἑκατομμύριον καὶ διακοσίας ἢ καὶ τριακοσίας χιλιάδας, τὸ περιπλέον τοῦτο πηγάζει ἀπὸ δικαιώματα ἐπικαρπίας· ὁ μέσος ὅρος τῶν 900,000 κοιλῶν ἐπὶ τῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδων ζευγαρίων εἶναι πρὸς 13 κοιλά. Συμφέρει λοιπὸν ἐνταῦθα νὰ ληφθῇ ὑπ᾽ ὄψιν ὁ μέσος ὅρος καὶ νὰ παραληφθῇ ἡ ἀποδεκάτωσις; ὄχι βέβαια· διότι τὸ ζευγάρι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελεν παράξει καρποὺς 250 κοιλῶν θέλει δώσει 13 κοιλά, ἀντὶ τῶν 25 τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ δώσῃ κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἀποδεκατώσεως, ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἤθελε παράξει καρποὺς 50 κοιλῶν ἀντὶ τῶν 5 τὰ ὁποῖα ὤφειλε νὰ δώσῃ κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἀποδεκατώσεως ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ δεκαπλᾶ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ μέσου ὅρου, καὶ οὕτω οἱ μὲν θέλουσιν ὠφεληθῇ ἐπαισθητῶς οἱ δὲ ζημιωθῇ ἐπαισθητότερον.

Ἂν μὲ εἴπῃ τις ἐνταῦθα ὅτι τὸ σύστημα τοῦ μέσου ὅρου ὑπῆρχεν ἀπὸ τὸ 1835 μέχρι τοῦ 1851 ἀπαντῶ εἰς αὐτὸν ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο ἦτον ἀπ᾽ ἀρχῆς ὁμολογουμένως κακὸν καὶ

καὶ καθιερώθη πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν, καθὰ ὅλοι γνωρίζουσι, διότι τὸ κατέκρινον, ὡς τὸ κατακρίνει ἤδη καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τῆς πράξεώς του ταύτης, ἤτοι διὰ τῆς ὑποβολῆς νόμου καταργοῦντος τὸ πρῶτον ἐκεῖνο σύστημα. Εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνην τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ μέσου ὅρου δύναται νὰ θέσῃ τις δικαίως καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς φορολογίας τῆς μεταξης ἐπειδὴ ὑπάρχει μέταξα ἀ. ποιότητος ψιλὴ τιμωμένη πρὸς δραχμὰς 50 ἑκάστην ὀκὰν, ἄλλη μετριοτέρας ποιότητος πρὸς δραχμὰς 45, ἄλλη πρὸς 40 καὶ ἄλλη πρὸς δραχμὰς 35· ὑπάρχει δὲ καὶ μέταξα χειροτέρας ποιότητος τιμωμένη πρὸς δραχμὰς 20, 18 καὶ 15, ὥστε ἐὰν θελήσωμεν ἐνταῦθα νὰ ἐφαρμώσωμεν τὸν μέσον ὅρον θέλομεν ὠφελήσει τοὺς μὲν καὶ θέλομεν βλάψει τοὺς δὲ, πραγματοποιοῦντες συνάμα ἀπερίσκεπτον καὶ ἐπιβλαβὲς σύστημα· ἐξάγεται ὅθεν ἐκ τούτων ὅλων ὅτι τὸ σύστημα τοῦ μέσου ὅρου δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν φορολογίαν τῆς μετάξης.

Εἰς πρὸς τὸ δεύτερον ἤτοι τὸ περὶ ἐμψυχώσεως τῆς σκωληκοτροφίας λέγω τὰ ἀκόλουθα· ἐξ ὅλων τῶν βιομηχανιῶν ἡ γεωργία καὶ ἡ φυτεία χρήζουσι πρὸ πάντων τῆς ἀνηκούσης ἐμψυχώσεως, καθόσον οἱ ἐκ τῆς πρώτης παραγόμενοι δημητριακοὶ καρποὶ εἰσὶν ἡ πρώτη καὶ κυρίως τροφὴ τῶν ἀνθρώπων, ἀποδεκατιζόμενοι μέχρις αὐτοῦ τοῦ σπάρου ἀποδεκατισθέντος καὶ εἰς τὸ παρελθόν· διὰ τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἀπαιτοῦνται κεφάλαια πολλὰ καὶ κόποι πάμπολλοι· ἐὰν λοιπὸν τὸ δημόσιον εὑρίσκεται εἰς κατάστασιν καλὴν, ὀφείλει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἐμψυχώσῃ τὸ εἶδος τοῦτο· ἐν τούτοις ἂς ἴδωμεν ἂν διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δίδεται πραγματικὴ ἐμψύχωσις εἰς τὴν σκωληκοτροφίαν ἢ ὄχι· διότι τὸ κατ' ἐμὲ ἡ διδομένη ἐμψύχωσις εἶναι μηδαμινὴ καὶ ὡς τοιαύτη μὴ χρήσιμος.

Αἱ οἰκογένειαι αἱ ὁποῖαι μετέρχονται τὸ ἐπάγγελμα τῆς σκωληκοτροφίας ἐν Ἑλλάδι εἰσὶ πολλαὶ, ἐξ αὐτῶν αἱ μὲν παράγουσι κουκούλια διὰ μίαν ὀκᾶν μέταξαν, αἱ δὲ διὰ δύω, καὶ ἄλλαι διὰ πέντε μέχρι τῶν ὀκτὼ καὶ σπανιώτατα διὰ περισσοτέρας ὀκάδας· ἂν ἐφαρμόσωμεν τὸν μέσον ὅρον πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν ἀνὰ 5 ὀκάδας μέταξαν δι' ἑκάστην οἰκογένειαν. Ἐκ δὲ τοῦ ἐτησίου ὁλικοῦ τούτου ποσοῦ πρέπει νὰ ἐξαιρέσωμεν τὴν ὠφέλειαν ἥτις θέλει προκύψει ἀπὸ τὴν φαινομένην ἐμψύχωσιν κατὰ τὸ νομοσχέδιον· ἡ μία ὀκὰ μέταξα ψιλῆς καὶ καλῆς ποιότητος πωλεῖται ἀντὶ δραχμῶν τεσσαράκοντα· τὸ ἐπ' αὐτῶν τελωνιακὸν δικαίωμα λογιζόμενον πρὸς 6 τοῖς 0/0 ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 2 καὶ λεπτὰ τεσσαράκοντα, ἐνῶ τὸ νομοσχέδιον καταβιβάζει αὐτὸ εἰς δραχ. 1 καὶ λεπτὰ πεντήκοντα· προκύπτει ὅθεν ὠφέλεια, ἐπὶ μὲν τῆς μιᾶς ὀκάδος, 90 λεπτῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν 5 ὀκάδων, 4 δραχ. καὶ λεπ. 50· ἰδοὺ ὡς ἀνωτέρω ἀνέφερον τὸ μηδαμινὸν τῆς ἐμψυχώσεως· εἶναι ἐπίσης μηδαμινὴ καὶ ἡ ζημία ἐπὶ τῆς χονδρῆς μετάξης ἥτις πωλουμένη πρὸς 20 δραχ. ἑκάστη ὀκὰ θέλει δώσει ὡς τελωνιακὸν δικαίωμα δραχ. 1 καὶ λεπ. 20, ἐνῶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον θέλει δώσει 30 λεπ. περισσότερον ἤτοι δραχ. 1 καὶ λεπ. 50· ὥστε ἡ ὁλικὴ ζημία ἐπὶ τῶν 5 ὀκάδων φθάνει εἰς δραχμὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὁ δὲ ζημιούμενος ἐπαισθητῶς διὰ τοῦ μέτρου τούτου εἶναι τὸ δημόσιον· ἐπειδὴ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐξάγεται τοῦ Κράτους κατ' ἔτος ψιλὴ μέταξα ἑβδομήκοντα χιλιάδων περίπου ὀκάδων, ποσότητος οὐχὶ μακρὰν τῆς ἀληθείας, προκύπτει ζημία ἑξήκοντα τριῶν χιλιάδων δραχμῶν λογιζομένη ἀνὰ ἐννενήκοντα λεπτὰ ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Ἐκ τῆς ποσότητος ταύτης δυνάμεθα ν' ἀφαιρέσωμεν ἓξ χιλιάδας δραχμὰς προερχομένας ἀπὸ τὴν ὠφέλειαν ἥτις προκύπτει ἐκ τῆς χονδρῆς μετάξης τῆς ἐξαγομένης μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν εἴκοσι χιλιάδων ὀκάδων καὶ πωλουμένης ἀνὰ εἴκοσι δραχμὰς ἑκάστης ὀκάδος, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ δημόσιον λαμβάνει ἀνὰ τριάκοντα λεπτὰ περισσότερον τοῦ νομίμου τέλους τῶν 6 τοῖς 0/0· ἀλλ' ἡ ὠφέλεια αὕτη προέρχεται ἀπὸ ἀδικίαν γιγνομένην πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐξάγουν τὴν τοιαύτην μέταξαν.

Εἰς πρὸς τὸ τρίτον ἤτοι τὸ περὶ πρατροπῆς εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς χονδρῆς μετάξης εἰς λεπτὴν, παρατηρῶ ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι ἀκατόρθωτον, ἐπειδὴ μία ὀκὰ μέταξα ψιλὴ τιμᾶται ἀντὶ δραχ. τεσσαράκοντα, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα φέρει δραχ. 2 καὶ λεπτὰ τεσσαράκοντα, ἐνῶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον καταβιβάζεται εἰς δραχ. μίαν καὶ ἡμίσειαν, ὥστε προκύπτει ὠφέλεια λεπτῶν ἐνενήκοντα· ἀφ' ἑτέρου μία ὀκὰ χονδρῆς μετάξης τιμᾶται ἀντὶ δραχ. εἴκοσι, καὶ ἐνῶ πρέπει να δώσῃ τελωνιακὸν δικαίωμα δραχ. 1 καὶ 20 λεπτὰ, δίδει κατὰ τὸ νομοσχέδιον δραχ. 1 καὶ λεπ. 50 ἤτοι τριάκοντα λεπτὰ περισσότερον· ἐὰν λοιπὸν δὲν ἀναγκάζεται ἐκ τῆς ζημίας τῶν 20 δραχ. τῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν σμικρότητα τῆς τιμῆς νὰ μεταβάλῃ τὴν χονδρὴν εἰς ψιλὴν μέταξαν, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναγκασθῇ ἐκ τῆς ζημίας τῶν τριάκοντα λεπτῶν; τοῦτο εἶναι γελοῖον να συλλογίζεταί τις, πολὺ δὲ περισσότερον νὰ τὸ λέγῃ.

Ἂς ἔλθωμεν ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ εἶδος τῶν κουκουλίων ὅπερ ἀποβλέπει κυριωτέρως τὴν ἐμψύχωσιν τῆς μεταξοκλωστίας.

ἐπειδὴ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα τῆς μεταξῆς προσδιορίζεται εἰς δραχ. μίαν καὶ ἡμίσειαν ἐρ' ἑκάστης ὁκάδος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῶν 25 δραχμῶν. καὶ ἐπειδὴ αἱ 5 ὁκάδες κουκουλίων δίδουν μίαν ὁκὰν μετάξης, ἕπεται ὅτι ὁ ὅρος τοῦ τελωνιακοῦ τούτου δικαιώματος θέλει εἶσθαι λεπτὰ 30 δι' ἑκάστην ὁκάν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀποξήρανσιν τῶν κουκουλίων ἐλαττοῦται τὸ βάρος τῶν 5 ὁκάδων εἰς τρεῖς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὥστε αἱ τρεῖς ὁκάδες πρέπει νὰ δίδουν μίαν καὶ ἡμισείαν δραχ. ἕπεται ὅτι κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην πρέπει νὰ πληρώνῃ ἑκάστη ὁκὰ κουκουλίων λεπτὰ πεντήκοντα, ἄλλως καταντᾷ ἀνωμαλία διότι ἄλλη εἶναι ἡ βάσις τὴν ὁποίαν θέτει τὸ νομοσχέδιον καὶ ἄλλο τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἐὰν μὲ εἴπῃ τις ὅτι ὁ φόρος τῶν 60 λεπτῶν ἐπὶ τῶν κουκουλίων δὲν θέλει φέρει παράπονα ὡς μέτριος, ἀπαντῶ εἰς αὐτὸν ὅτι τοῦτο εἶναι ἔξωθεν, ἀλλ' ἡ μετριότης αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν καλὴν μέθοδον τοῦ νομοσχεδίου ἀλλ' ἀπὸ τὴν σωρὰν καὶ ἐσφαλμένην βάσιν αὐτοῦ, διότι ἀντὶ νὰ θέσῃ τὴν βάσιν τῆς τιμῆς εἰς δραχ. τεσσαράκοντα, ἔθεσεν αὐτὴν ἐσφαλμένως εἰς δραχ. 25, καὶ διὰ τοῦτο ἐλαττοῦται ἡ τιμὴ εἰς λεπτὰ 60.

Ὅταν ἀρ' ἑνὸς θέτῃ μέσον ὅρον εἰς ἀντικείμενον, ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει ζημία καὶ ἀδικία, καὶ ἀρ' ἑτέρου ὁμολογεῖ ἐμψύχωσιν προϊόντος ἐπὶ ποσότητος μηδαμινῆς, πρὸς δὲ ὅταν λέγῃ ὅτι φέρει ἐμψύχωσιν μεταξουργίας, ἐνῷ τὸ ἀποτέλεσμα ἀποβαίνει ἀποδεδειγμένως πρὸς βλάβην αὐτῆς τότε τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἀνωμαλία καὶ ἀσυνέπεια μεταξὺ λόγων καὶ πράξεων. Ἐὰν ἡ βάσις τῆς τιμῆς τῆς λεπτῆς μεταξῆς τεθῇ ὡς εἶναι δίκαιον, εἰς τὰς δραχ. 40 ἐρ' ἑκάστης ὁκάδος, τότε ὁ τελωνιακὸς φόρος τῶν κουκουλίων πρέπει δικαίως νὰ ἀναβῇ εἰς ὀγδοήκοντα λεπτὰ ἐρ' ἑκάστης ὁκάδος· ἀλλὰ θετομένου τοῦ φόρου κακῶς καὶ ἐσφαλμένως εἰς ἑξήκοντα λεπτὰ ἀντὶ ὀγδοήκοντα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῶν τεσσαράκοντα δραχμῶν, τότε ἡ βιομηχανία τῆς μεταξοκλωστίας οὐχὶ μόνον δὲν ἐμψυχοῦται ἀλλὰ βλάπτεται καὶ ἀδικεῖται προφανῶς, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ.

Μ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἀνάλυσιν ἣν ἔκαμα δὲν προτείνω μήτε τὴν μὴ παραδοχὴν μήτε τὴν τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου, διότι γινώσκω καλῶς ποῖαι θέλουσιν εἶσθαι αἱ συνέπειαι τῆς ἀρνήσεως καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς· ἕνεκα τούτου προτείνω τὴν παραδοχὴν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου· αἱ δὲ παρατηρήσεις ἃς χρησιμεύσωσι τοὐλάχιστον διὰ τὸ μέλλον ὥστε

ἢ ν' ἀκυρωθῇ ἢ νὰ τροποποιηθῇ ὁ προκείμενος νόμος ἂν ὑπάρξῃ καλλιτέρα διάθεσις.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, σᾶς ἐξέφρασα καὶ ἀλλοτε, εἶπεν, ὅτι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία πᾶν ὅτι δὲν στηρίζεται εἰς βάσεις ὀρθὰς καὶ διὰ τοῦτο ἔρχομαι νὰ δώσω τὰς πληροφορίας ἐκείνας αἵτινες θέλουσιν ἀφαιρέσει ἐκ μέσου ὅλην τὴν ἀχλὺν ἣν ἐπέρριψε τυχὸν ἡ ὁμιλία τοῦ προλαλήσαντος.

Ἐκ προοιμίων δὲ ἂς μὲ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ὅτι ὁ προαγορεύσας δὲν ἐμελέτησε καλῶς τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πρόκειται· ἡ σύνταξις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἐγένετο μετὰ πολυμήνων μελέτην καὶ ἐξέτασιν τῶν διαφόρων περιστάσεων· καὶ διὰ τοῦτο ἡ πρώτη ἔκθεσίς μου πρὸς τὴν Βουλὴν δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀκριβὴς ἡ σαφὴς, καθόσον τὰ συμφέροντα συγκρουόμενα δὲν ἄφηκαν οὐδ' ἀφήνουν ποτὲ νὰ φθάσῃ ἡ ἀλήθεια εἰς γνῶσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Πολλάκις πρὶν ἢ διορισθῶ ὑπουργὸς ἤκουον διαφόρους συζητήσεις περὶ ἀντικειμένων ὁμοίων τοῦ προκειμένου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω τίποτε· διορισθεὶς ὑπουργὸς εὑρέθην εἰς τὴν αὐτὴν ἄγνοιαν καὶ κατὰ συνέπειαν ἐζήτησα πληροφορίας περὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων· ἀλλ ἔλαβον αὐτὰς ὅλως ἀτελεῖς καὶ ἀντικειμένας πρὸς ἀλλήλας, ἀναλόγως τῶν διαφόρων συμφερόντων ὑπὲρ ὧν αὗται ἐχορηγήθησαν. Παρατηρῶ ἐν τούτοις ὅτι ὁ προαγορεύσας εἰς τὴν ὁμιλίαν του πολλάκις ἀνέμιξε τὴν βομβακοτροφίαν μὲ τὴν μεταξοκλωστίαν, ἐνῶ ἀμφότεραι αἱ βιομηχανίαι αὗται εἶσι χωρισταὶ πρὸς ἀλλήλας ὑπαγόμεναι ἡ μὲν εἰς τὸν γεωργικὸν ἡ δὲ εἰς τὸν κυρίως βιομηχανικὸν κλάδον· ἐγένετο ἄλλοτε κατὰ τὸ ἔτος 1845 ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς τῶν κουκουλίων, ἀλλ' ἡ προστασία τῆς μεταξοκλωστίας ἔκαμε νὰ καταργηθῇ ἡ ἀπαγόρευσις αὐτὴ· ὑπάρχουσαι δὲ εἰς ἐνέργειαν ἀμφοτέρων τῶν προστασιῶν, ἡ ἰδέα τῆς προστασίας τῆς μεταξῆς, τουτέστι τοῦ νὰ ἦναι περισσότερα τὰ κουκούλια πρόσφορα εἰς τὴν μεταξοκλωστίαν, ὑπερίσχυσε πάντοτε· τὸ ποσὸν τῶν παραγομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα κουκουλίων ἀναβαίνει εἰς τετρακοσίας χιλιάδας ὁκάδας, ἐξ ὧν αἱ πέντε ὁκάδες δίδουσι μίαν ὁκὰν καλῆς μεταξῆς αἱ δὲ τρεῖς καὶ ἡμίσεια μίαν ὁκὰν κακῆς· ἀλλὰ κατὰ τὴν εἰς τὰ τελωνεῖα φορολογίαν τῆς μεταξῆς ταύτης ἐζημιοῦτο τὸ δημόσιον διότι ἐνωμένου ὄντος τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος μετὰ τοῦ ἐγγείου φόρου, τὸ πληρωτέον ποσὸν ἀνέβαινεν εἰς δραχ. 4 ἐρ' ἑκάστης ὁκάδος, καὶ ὁ ἔμπορος προσφέρων

ὡς δῶρον τὰς δύο δραχμὰς εἶχε τὴν τάσιν νὰ ἐξαγάγῃ τὴν μέταξαν λαθραίως πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος· ὑπάρχει ἀρχὴ λέγουσα ὅπου εἶναι μέγα τὸ τέλος ἐκεῖ, καὶ τὰ λαθρεμπόρια εἶναι πολλά· ἐπειδὴ λοιπὸν πρέπει νὰ ἦναι ὅσον οἷόν τε μικρὸν τὸ τέλος διὰ νὰ μὴ γίνωνται καταχρήσεις καὶ ζημιοῦται τὸ δημόσιον, διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ μὲν ἔγγειος φόρος ἐκανονίσθη εἰς τὸν φορολογικὸν νόμον, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα κανονίζεται διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Διὰ τοῦ παλαιοῦ συστήματος τῆς φορολογίας ἔχοντος πάντοτε ὡς βάσιν τὸ **6** τοῖς **0/0** προέκυπτε μεγίστη ἀνωμαλία εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν τελωνιακῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τῆς μεταξης, διότι ἐὰν αὕτη ἐκτιμᾶτο ἀκριβῶς, ἡ μὲν ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ δραχ. **3**, ἄλλη **2**, καὶ ἄλλη ὀλιγώτερον· πρὸς ἀπορυγὴν τῆς τοιαύτης ἀνωμαλίας ἐσυμβουλεύθην τὸ παρελθὸν, ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰς συζητήσεις αἵτινες ἔλαβον χώραν εἰς τὰ Σώματα καὶ εὗρον ὅτι ὑπάρχει καθιερωμένη ἄλλη ἀρχὴ τοῦ μέσου ὅρου πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς μεταξοκλωστίας, ἣν καὶ ἠσπάσθην, διότι οἱ λόγοι οἵτινες ἔπεισαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ δεχθῇ αὐτὴν εἰσὶν ἰσχυροὶ καὶ βάσιμοι· ἡ κακὴ μέταξα τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν ὁ προλαλήσας χρησιμεύουσα πάντοτε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατασκευὴν τοῦ μπιρσιμιοῦ λεγομένου δὲν ἐξέρχεται τοῦ Κράτους, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πινάκων τῶν τελωνείων, ὥστε ἡ ἐξερχομένη μέταξα, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι, δὲν θέλει εἶσθαι μικροτέρας ἀξίας τῶν **25** δραχμῶν τὰς ὁποίας παραδέχεται ὡς βάσιν τὸ νομοσχέδιον εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τέλους, καὶ ἐντεῦθεν προέρχεται μικρὰ ὠφέλεια εἰς τὴν μέταξαν τῆς ἀνωτέρας ποιότητος.

Κατὰ τὸν τελωνιακὸν ὀργανισμὸν ὅλα τὰ ἐντελῆ βιομηχανικὰ προϊόντα ἐξερχόμενα ὑπάγονται εἰς ἀτέλειαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ μέταξα, μὴ ὑπαγομένη οὔτε εἰς τὰ ἐντελῆ οὔτε εἰς τὰ ἀτελῆ προϊόντα, ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμιτελῶν, διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον χορηγεῖ μίαν μικρὰν προστασίαν εἰς τὴν οὕτω ἐξερχομένην μέταξαν, κανονίζον τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν ἐφ' ἑκάστης ὁκάδος μεταξης οἱαδήποτε ποιότητος. Ἐὰν παρατηρήσῃ τις τοὺς τελωνιακοὺς πίνακας τῆς τε εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τῶν διαφόρων προϊόντων, θέλει εὕρει ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἐξελθόντων κατὰ τὸ ἔτος **1851** βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν προϊόντων μόλις ὑπερβαίνει τὰ **13** ἑκατομμύρια, ἡ δὲ τῶν εἰσαχθέντων ὑπερβαίνει τὰ **26**, καὶ εἶναι ἄπορον πῶς δύναται ἔθνος οἷον τὸ ἡμέτερον δίδον τὸ διπλοῦν τῶν ἐξαγομένων νὰ ὑφίσταται. Ἡ λύσις ὅμως τῆς ἀπορίας ταύτης εἶναι

εὔκολος ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι τὸ κενὸν τοῦτο ἀνεπλήρου μέχρι τοῦδε ἡ ναυτιλία μας, τῆς ὁποίας ἡ νέκρωσις ἔθεσεν εἰς θέσιν τοὺς συμπολίτας μας νησιώτας νὰ ζητήσωσι πρὸ ὀλίγου παρ' ἡμῶν ἄρτον.

Αἱ βιομηχανίαι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν δύνανται νὰ προοδεύσωσι. Συνεστήθη κατάστημα ζαχαροποιείου, ὑπῆρξε κατάστημα μεταξοϋφαντουργείας· ἀλλ' ἀμφότερα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑποστηριχθῶσι, διότι μία τις βιομηχανία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐὰν δὲν εὑρίσκῃ ἐν τῷ τόπῳ τὴν ἀποχρῶσαν κατανάλωσιν, καὶ διότι ἡ ἔλλειψις κεφαλαίων ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ τόκου ἀφ' ἑτέρου αὐξάνουσι παρ' ἡμῖν τὰς δυσκολίας τῆς συστάσεως βιομηχανικῶν καταστημάτων. Ὁ κλάδος δὲ εἰς τὸν ὁποῖον δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν εἶναι ὁ τῆς μεταξουργίας τῆς ὁποίας διὰ μικρῶν κεφαλαίων πολλὰ καταστήματα συνεστήθησαν ἀμιλλώμενα ἀλλήλοις ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῆς ποιότητος τὴς μετάξης ἥτις προετιμήθη, ὡς ἐπληροφορήθην εἰς τὴν Εὐρώπην, τῆς Ἰταλικῆς. Ὁ κλάδος οὗτος προστατευόμενος καὶ τὰ κεφάλαια τῶν ἐπὶ δῶν μας θέλει αὐξήσει, καὶ ἐργασίαν εἰς χεῖρας στερουμένας τοιαύτης θέλει δώσει.

Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν βομβυκοτροφίαν, παρατηρῶ ὅτι ὁ κλάδος οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν γεωργίαν, καὶ ἔλαβε πρόοδόν τινα ἕνεκα τῆς συστάσεως τῶν διαφόρων καταστημάτων τῆς μεταξοκλωστίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ καταστήματα ταῦτα ἕνεκα τῶν διαφόρων ἐλλείψεων ἔπαθον, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκίνησαν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀγωγὰς περὶ ἀποζημιώσεων, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἡ Ἰταλικὴ τέχνη τοῦ μεταξουργεῖν ἐξεπλώθη εἰς τὸν τόπον, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ βομβυκοτροφία εἰς τὴν Ἑλλάδα προώδευσε χορηγοῦσα τὸ προϊὸν αὐτῆς τὰ κουκούλια εἰς τὰ μεταξουργεῖα αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸ ἔτος **1847** μέγα μέρος κουκουλίων ἐξήλθεν ὥστε τὰ μεταξουργεῖα τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶχον τροφὴν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐζήτησαν τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐξαιτούμενα τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς δι' ἐπιβολῆς μεγάλου τινὸς τέλους τεσσάρων δραχμῶν περίπου ἐφ' ἑκάστης ὁκάδος· ἡ Κυβέρνησις προπέρυσιν εἰς τὰ μέρη ὅπου ἐνεργεῖται κυρίως ἡ βομβυκοτροφία, καὶ ζητήσασα πληροφορίας ἔλαβε τὰς προτάσεις ἐκ μὲν τῶν Καλαμῶν ἐπὶ μιᾶς καὶ ἡμίσεως δραχμῆς, ἐκ δὲ τῆς Σπάρτης ἐπὶ μιᾶς μόνης· ἐζητήθη κατόπι νὰ εὑρεθῇ ἡ ἀξία τῶν κουκουλίων διὰ νὰ προσδιορισθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τοῦ **6** τοῖς **0/0**, εὑρέθη ὅτι **5** ὁκάδες κουκούλια χλωρὰ κάμνουν μίαν

όκάν ξηρά, ἐνῶ ἀρ' ἑτέρου ὑπάρχει ἡ ἑτέρα γνώμη ὅτι αἱ 3 1/2 ὀκάδες κουκούλια φυσικῶς ξηραινόμενα φέρουσιν μίαν ὀκάν ξηράν λοιπὸν ληφθῇ ὡς βάσις ἡ τιμὴ τῶν χλωρῶν κουκουλίων τότε τὸ τέλος τῆς ἐξαγωγῆς θέλει εἶσθαι πρὸς 30 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος. τὸ ὁποῖον ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τῶν ξηρῶν κουκουλίων τῆς μιᾶς ὀκάδος, ἥτις ἀπατίζεται ἐκ τριῶν ὀκάδων χλωρῶν εἶναι τρεῖς φορὰς μεγαλήτερον· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀνεφάνη εἰς τὰ κουκούλια κατὰ τὸ ε. ε μεγάλη ζήτησις, ὥστε ἔφθασε νὰ πωλῆται μία ὀκὰ πρὸς 12—14 δραχμάς· ἀλλ' ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δὲν δύναται νὰ τεθῇ ὡς βάσις εἰς τὸ νομοσχέδιον· ἀφοῦ δὲ παραδεχθῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν δέκα, ἕπεται ὅτι τὰ διὰ τοῦ νομοσχεδίου καθιερούμενα 60 λεπτὰ εἶσὶ τὸ νομίμως ἐπιβαλλόμενον τέλος τῶν 6 τοῖς 0/0 κατὰ τὸν τελωνιακὸν ὀργανισμόν, καὶ οὐδεμία μεταβολὴ δύναται νὰ λάβῃ χώραν.

Ἀντιλέγων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε· μολονότι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐπεκτάθη πολὺ εἰς τὴν ὁμιλίαν του καὶ ἐξῆλθε κατὰ μέγα μέρος τοῦ προκειμένου, μ' ὅλα ταῦτα ἐγὼ θέλω ἀπαντήσει ἐν ὀλίγοις καὶ ἐντὸς τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Κατὰ πρῶτον εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ εἰς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίς του δὲν εἶναι ἀκριβὴς ὥστε διὰ τῆς ὁμολογίας του ταύτης βεβαιοῖ ὅτι ἀπερισκέπτως ἐπαρουσίασε νομοσχέδιον τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα ἂν καλὰ ἢ κακὰ ἤθελον εἶσθαι δὲν ἐγνώριζε, καὶ δικαιόνει τὴν πρώτην ὁμιλίαν του, κατακρίνων τὸν ἑαυτόν του, ἀκολούθως εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἄλλη εἶναι ἡ βαμβακοτροφία καὶ ἄλλη ἡ μεταξοκλωστία, καὶ ὅτι ὁ φόρος τῆς μιᾶς καὶ ἡμισείας δραχμῆς ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος μεταξίης ὠφελεῖ τὸν ἔμπορον καὶ οὐχὶ τοὺς σκωληκοτρόφους· τοῦτο εἶναι ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἄλλαι εἶναι αἱ σταφυλαὶ καὶ ἄλλος ὁ οἶνος, καὶ ὅτι ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ οἴνου δὲν βλάπτει τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν σταφυλῶν· παρακαλῶ δὲ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μᾶς εἴπῃ ἐὰν θέσωμεν φόρον ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς μεταξίης δέκα δραχ. ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος, ποῖον ἀποβλέπει ἡ ζημία τῶν ἐμπόρων ἢ τῶν σκωληκοτρόφων; βεβαίως τὸν ἰδιοκτήτην, διότι ὁ ἔμπορος ὑπολογίζει τὸν τε φόρον καὶ τὸ κέρδος ὅπερ θέλει ἀποκτήσει· Κατόπιν εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι δὲν ἐξάγεται χωρὶς μέταξα· διὰ τῆς ὁμολογίας του ταύτης ἐδικαίωσεν ἔτι περισσότερον τοὺς λόγους μου τοῦ νὰ τεθῇ ἡ βάσις τῆς τιμῆς τῆς μεταξίης ἐπὶ τῶν δραχ. τεσσαράκοντα, διότι ἐξάγεται κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν μόνον ἡ ψιλὴ καὶ οὐχὶ ἡ χονδρὴ μέταξα.

Μετὰ ταῦτα ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ νομοθέτης διέταξεν ἀτέλειαν εἰς τὰ εἰσερχόμενα ἐντελῆ προϊόντα· εἰς τοῦτο ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν πῶς θεωρεῖ τὴν μέταξαν ἐντελὲς ἢ ἀτελὲς προϊόν; ἐὰν τὸ πρῶτον διατί προσδιορίζει φόρον, ἐὰν τὸ δεύτερον εἶναι περιττὴ ἡ ἀπάντησίς του, διότι ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει περὶ ἡμιτελοῦς προϊόντος· ἀνέφερεν ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι αἱ διάφοροι τάξεις τῆς ἐκτιμήσεως τῆς μεταξίης εἰς τὰ τελωνεῖα γεννᾷ τὴν κατάχρησιν· εἰς τοῦτο ἀπαντῶ ὅτι ἡ μὴ τιμιότης τῶν ὑπαλλήλων δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς φορολογουμένους· ἀλλὰ πρὸς εὐκολίαν καὶ τούτου ἂς θέσῃ δύο βάσεις τὴν μίαν εἰς δραχ. τεσσαράκοντα διὰ τὴν ψιλὴν μέταξαν καὶ τὴν ἑτέραν εἰς δραχ. 20 διὰ τὴν χονδρήν.

Ἐπέμενεν ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι τὸ ποσὸν τῆς ἐξαγωγῆς ἐκ τῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος περιορίζεται εἰς δραχ. 13,000,000, ἐνῶ τὸ ποσὸν τῆς εἰσαγωγῆς ξένων προϊόντων ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 25 ἑκατομμύρια· μολονότι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι ἐκτὸς τοῦ προκειμένου, μ' ὅλα ταῦτα ἀπαντῶ ἐν ὀλίγοις ὅτι ἐξῆλθε πολὺ τῆς τροχιᾶς του, διότι τοῦτο εἶναι ἀντικείμενον ἀνωτέρων οἰκονομολόγων, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἔφθασαν ἀκόμη νὰ γνωρίσουν ἐντελῶς τὰ φωτισμένα ἔθνη τῆς εὐρώπης· ἂς συλλογισθῇ δὲ διὰ μίαν στιγμὴν, ὅτι ἂν τὸ τοιοῦτον εἶχετο ἀληθείας, ὡς τὸ ἀνέφερεν, ἔπρεπεν ἡ Ἑλλὰς νὰ ἦναι ἐξηφανισμένη πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνθίξῃ πίπτουσα ἀνὰ 15 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος ἐπὶ τριάκοντα κατὰ συνέχειαν ἔτη.

Ἐξέθηκε προσέτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι αἱ βιομηχανίαι δὲν ἐπιτυγχάνουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ ἔλλειψιν κεφαλαίων καὶ διὰ τὴν μὴ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων ἐπὶ τοῦ τόπου. Εἰς τοῦτο ἀπαντᾷ ὁ Κ. ὑπουργὸς διότι ἡ μὴ ἐπιτυχία προέρχεται ἀπὸ τὴν ὀλιγωρίαν καὶ ἀπὸ τὴν κακὴν διεύθυνσιν, ἐπειδὴ πώποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσῃ βιομηχανία ὅταν οἱ ἐργάται ἐγωσιν ἡμερομίσθια τριῶν δραχμῶν, καὶ ὅταν προυγῆται ἡ δυλιότης τῆς συμφωνίας διὰ τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς.

Προσέθηκεν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι διὰ τῶν πολλῶν καὶ ἐμβριθῶν παρατηρήσεών του ἐγνώρισεν, ὅτι μόνη ἡ βιομηχανία τῆς μεταξοκλωστίας δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ παρὰ πᾶσαν ἄλλην εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τοῦτο ἀπαντῶ ὅτι αἱ πράξεις του ἀντί-

κεινται ὅλως διόλου εἰς τοὺς λόγους, διότι, καθὼς εἰς τὴν πρώτην μου ὁμιλίαν ἀνέφερον, θέτει τοιοῦτον φόρον εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν κουκουλίων ὥστε θέλει πάθει ἡ βιομηχανία αὐτὴ καὶ δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἀνθέξῃ, ὡς ἠκούσαμεν ταῦτα πρὸ ὀλίγου ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἐμπόρου Κ. Ράλλη. Εἶπεν ὕστερον ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου δὲν ὠφελεῖ τὴν σκωληκοτροφίαν· ἀπαντῶ ὅτι ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου ὡμίλησα περὶ τούτου περιορίζομαι νὰ παρακαλέσω μόνον τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μᾶς εἴπῃ ποῖον ὠφελεῖ· ἐνῶ εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀναφέρει ὅτι αἱ 5 ὁκάδες χλωρὰ κουκούλια ἐλαττοῦνται εἰς τρεῖς ξηραινόμενα, εἰς τὴν πρὸ ἐμοῦ ὁμιλίαν του ἀνέφερεν ὅτι αἱ 3 ὁκάδ. χλωρῶν κουκουλίων ἐλαττοῦνται εἰς μίαν ὁκὰν ξηραινόμενα· εἰς τοῦτο ἀπαντῶ ὅτι εἶναι εἰς ἀντίφασιν μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ ὅτι, ἂν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τότε ὁ τελωνιακὸς φόρος ἐπὶ τῶν κουκουλίων πρέπει νὰ ἀναβῇ ἐπάνω τῆς μιᾶς δραχμῆς ἐφ' ἑκάστης ὁκάδος ἄλλως τὸ δημόσιον ζημιοῦται καὶ ἡ μεταξοκλωστία βλάπτεται οὐσιωδῶς καὶ δὲν δύναται νὰ ἀνθέξῃ.

Προσέθηκεν ἀκόλουθως ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα τῶν 60 λεπτῶν ἐφ' ἑκάστης ὁκάδος κουκουλίων εἶναι ἴσον μὲ τὸ ποσὸν τῶν 6 0|0· ἀπαντῶ εἰς τοῦτο ὅτι εἶναι ἐσφαλμένος ὁ ὑπολογισμός του καθότι θέτει τὴν βάσιν ἐπὶ τῶν 25 δραχμῶν ἑκάστης ὁκάδος καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν τεσσαράκοντα αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ἀληθῆ δικαίαν βάσιν.

Παρατηρῶ ἐπὶ τέλους εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔχει χαρακτῆρα μεταρρυθμίσεως· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης φέρουν χειροτέρευσιν ἀντὶ βελτιώσεως, μὲ ἐπαισθητὴν ζημίαν τοῦ δημοσίου καὶ βλάβην τῆς μεταξοκλωστίας· περὶ τούτου ἂς μὴ ἔχωμεν καμμίαν ἀμφιβολίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς ἀνέφερον εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ὁμιλίας μου, γνωρίζω καλῶς τὰ μὴ εὐάρεστα ἀποτελέσματα τῆς ἀρνήσεως, ἐμμένω διὰ τὸν λόγον τοῦτον εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπομένως μιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Ι. Οἰκονόμου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 30 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος τῆς μεταξίνης καὶ τοῦ κουκουλίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Ηλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πονηράπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Προσακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Λυσβουνιώτης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν		

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο παραδεκτόν.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτὸν διὰ ψήφων 30 κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 22 τρέχοντος Ἰουλίου.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀντὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, κωλυομένου, ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Συνοδεύουσα τὸ Νομοσχέδιον περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν ἤδη Νομοσχέδιον, περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας. Διὰ τούτου ψηφίζεται τὸ μόνον, ὅπερ φαίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατάλληλον διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης ὑπηρεσίας, καὶ ἐφικτὸν, οὐχὶ μόνον λόγῳ οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν λόγον ἐλλείψεως προσώπων ἐχόντων τὰ προσόντα διὰ ταύτην τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ προκάτοχός μου, ὅστις ὑπέβαλε κατὰ πρῶτον τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν, διὰ νὰ ἑτοιμάσῃ κατάλληλον ὀργανισμὸν τοῦ κλάδου τῆς διερμηνείας, ἐξέτασε τί πράττουν οἱ ἀρχαιότεροί μας εἰς τὰς πρὸς τὴν Τουρκίαν σχέσεις των.

Πρὸ καιροῦ αἱ Δυνάμεις ὅλαι ἔλαβον τὸ μέτρον τοῦ ν' ἀπομακρύνωσι βαθμηδὸν τῆς διερμηνευτικῆς ὑπηρεσίας ξένους, ἐπιβάλλομένους τρόπον τινὰ εἰς αὐτὰς, ἐλλείψει ἰθαγενῶν ἐχόντων τὰς ἀναγκαίας ἰδιότητας. Οὕτω, λόγου χάριν, ἔπραξαν πρὸ πολλοῦ ἤδη ἡ Αὐστρία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσσία, καὶ ἔφθασαν ἤδη εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ἀποκτήσασαι διερμηνεῖς αὐτόχρημα Αὐστριακοὺς, Γάλλους καὶ Ῥώσσους ἰθαγενεῖς, καὶ ἀπηλλάγησαν τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ λαμβάνωσι ξένους ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ αὐτοὶ οἱ τιμιώτεροι, μὴ ἔχοντες κανένα σύνδεσμον πρὸς τὸν τόπον καὶ τὴν κυβέρνησιν, ἦν ὑπηρέτουν, δὲν ἠδύναντο, φυσικῷ τῷ λόγῳ, νὰ ἔχωσιν οὔτε τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει ἡ ἰδία πατρὶς, οὔτε τὸ μέτρον τῆς φιλοτιμίας, ἐπειδὴ τοῖς ἀπαλλάττοντο πᾶσα βάσις ἐφετερικὴ καὶ πᾶσα ἐλπὶς προόδου.

Ὁπόταν τὸ πρῶτον ἱδρύθη κατὰ τὸ 1834 ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεία μας, ἡ Β. Κυβέρνησις εὑρέθη εὐτυχὴς εἰς θέσιν πρὸς τοῦτο ἀρίστην, καθότι ἱκανοὶ ὑπῆρχον ἐνδοξοι ἄνδρες ἐν τῇ Ἑλλάδι περὶ τὴν γνῶσιν τῶν ἀσιατικῶν γλωσσῶν καὶ τῆς διερμηνευτικῆς ὑπηρεσίας, λείψανα τῶν μεταναστευσάντων ἐκ

τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνός μας καὶ δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην τοῦ νὰ προσφύγῃ εἰς ξένους, καὶ ἐμπιστευθῇ τὴν διεξαγωγὴν τοιούτων συμφερόντων. Ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη δυστυχῶς καὶ ἡ πρόνοια τοῦ νὰ παρασκευασθῶσι νέοι Ἕλληνες ἵνα διαδεχθῶσιν εἰς τὸ στάδιον αὐτοὺς, ἀποθνήσκοντας ἢ βαθμηδὸν ἐκ διαφόρων περιστάσεων ἐκλείποντας.

Κατὰ καιροὺς ἐγένετο σκέψις περὶ παρασκευῆς τοιούτων νέων· καὶ μάλιστα ἐν ἔτει 1837, συνεπείᾳ ἐκθέσεως ἑνὸς τῶν προκατόχων μου, χρηματίσαντος καὶ αὐτοῦ πρέσβεως ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, εἶχεν ἐκδοθῇ Βασιλικὸν Διάταγμα, δι' οὗ ἀπῃτεῖτο νὰ γνωρίζωσι καὶ σπουδάζωσι τὰς Ἀσιατικὰς γλώσσας ὅσοι ἐπεθύμουν νὰ λάβωσιν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείῳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ διάταξις αὕτη ἔμεινεν ἀνενέργητος, ὥστε πραγματικῶς οὐδεὶς νέος προητοιμάσθη, οἱ δὲ εὑρεθέντες ὀλίγοι ἔχοντες τὴν εἰδικότητα ταύτην, ἄλλοι μὲν ἀπέθανον, καὶ ἄλλοι παρήτησαν τὴν Ἑλληνικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἀλλ' ὅ,τι δὲν ἔγεινε μέχρι τοῦδε, δύναται νὰ γενῇ τοῦ λοιποῦ βαθμηδὸν καὶ χωρὶς πολλῆς δαπάνης· καθότι ἡ περαιτέρω ἀναβολὴ θέλει ἔχει, κατ' ἐμὴν γνώμην, λίαν δυσαρέστους, διὰ τὰ μετὰ τῆς Τουρκίας πολλὰ καὶ πολυειδῆ συμφέροντά μας συνεπείας.

Ἡ Γαλλικὴ πρεσβεία ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔχει τέσσαρας διερμηνεῖς, καὶ ἕνα πίμπτον λεγόμενον γραμματέα διερμηνέα, ἐξ δὲ μαθητευομένους, σπουδάζοντας τὰς Ἀσιατικὰς γλώσσας εἰς Παρισίους καὶ τελειοποιουμένους ἐντὸς τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ Ῥωσσικὴ ἔχει πέντε ἢ ἓξ διερμηνεῖς καὶ ἱκανοὺς ἀκολούθους ἢ δοκίμους. Ἡ Αὐστριακὴ τρεῖς διερμηνεῖς καὶ ἓξ ἀκολούθους· οἵτινες ἐκπαιδευθέντες εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ ἀξιόλογον σχολὴν τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, ἐργάζονται ἀλληλοδιαδόχως εἴς τε τὸ διπλωματικὸν γραφεῖον, τὸ ἐμπορικὸν καὶ τὸ τῆς διερμηνείας· Εἰς τὴν πρεσβείαν ταύτην τῶν διερμηνέων τὸ στάδιον δὲν εἶναι περιωρισμένον· ἀναλόγως μὲ τὴν ἱκανότητά των διαβαίνουσιν ἀλλήλους μεθ' ὡρισμένων χρόνων ὑπηρεσίας, καὶ προβιβάζονται διοριζόμενοι εἰς διπλωματικὰς ἢ προξενικὰς θέσεις, ἀποκαθίστανται δὲ εἰδικότητες χρησιμώταται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Βασιλείου.

Ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ὀργανισθῇ γενικῶς ὁ κλάδος τῆς διερμηνείας διά τε τὴν πρεσβείαν καὶ τὰ κεντρικὰ προξενεῖά μας, ὅπου

εἶναι οὐχ ἧττον ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη τοιούτων εἰδικῶν ὑπαλλήλων, ἤθελον προτείνει ὀργανισμὸν ἀνάλογον μὲ τὸν τῆς Αὐστριακῆς πρεσβείας κατὰ τοὺς πόρους τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ λείπεται κυρίως τὸ προσωπικόν, καὶ οὔτε κατάστημα ὑπάρχει ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰς Ἀσιατικὰς γλώσσας, οὔτε νέους γνωρίζω ἔχοντας τοιαύτας ἀρχάς, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσιν ἀμέσως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ν' ἀναπτυχθῶσιν ἐν αὐτῇ. Ὅθεν περιωρίσθην εἰς ὅ,τι ἐνόμισα ἐφικτὸν πρὸς τὸ παρὸν ἐν τῷ ὑποβαλλομένῳ Νομοσχεδίῳ.

Διὰ νὰ ἐκλείψωσιν αἱ καταχρήσεις, ἀσυγκρίτῳ μᾶλλον ἐπιζήμιοι εἰς τὸ ἐξωτερικόν, χρειάζεται ὄχι μόνον νὰ ἔχωσιν ἀρκετὸν μισθὸν οἱ ὑπάλληλοι τῆς διερμηνείας, ἀλλὰ καὶ στάδιον ἐνώπιόν των, νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι διὰ τῆς ἱκανότητός των, τοῦ ζήλου των καὶ τῆς μετὰ πίστεως καὶ ἀκριβείας ἐκπληρώσεως τῶν χρεῶν των δύνανται νὰ προαχθῶσιν εἰς τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἠσθάνθησαν πρὸ ἐτῶν ἤδη αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις, καὶ αἱ πλεῖσται ἔβαλον ἤδη εἰς πρᾶξιν τὰ πρὸς τοῦτο μέτρα, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε καταντῶσιν ἄφευκτα καὶ ἐκ τῆς νέας φάσεως, εἰς ἣν ἐμβῆκεν ἡ Τουρκία.

Μετὰ τὰς σκέψεις ταύτας ἔρχομαι, κύριοι, νὰ ἐξηγήσω τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας τῆς διερμηνείας, καὶ τὰ καθήκοντα τῶν εἰς τὸν κλάδον τοῦτον ὑπηρετούντων· ἐκ τούτου δὲ θέλετε καταναοήσει εὐκολώτερον τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τοῦ πράγματος.

Ἡ ὑπηρεσία τῆς διερμηνείας διαιρεῖται εἰς διπλωματικήν, ἐμπορικήν, δικαστικὴν καὶ ἀστυνομικήν. Αἱ διάφοροι ὑποθέσεις ἑκάστου κλάδου διεξάγονται ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, ἢ καὶ κατὰ τοὺς δύο τρόπους.

Ὁ διερμηνεὺς εἶναι κυρίως τὸ ὄργανον τοῦ πρέσβεως παρὰ τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Πόρτας. Δι' αὐτοῦ διαπραγματεύονται ὅσαι διπλωματικαὶ ὑποθέσεις ἀνατίθενται παρὰ τῆς Β. Κυβερνήσεως εἰς τὴν πρεσβείαν, ἢ ἐκεῖναι ὅσας ὁ πρέσβυς νομίζει εὔλογον νὰ διαπραγματευθῇ δυνάμει τῶν γενικῶν του ὁδηγιῶν ἢ συνεπείᾳ τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν. Αὐτὸς συνοδεύει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸν πρέσβυν εἰς τὰς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ συνεντεύξεις του. Δι' αὐτοῦ γίνονται ὅλαι αἱ κοινοποιήσεις, αἱ πολιτικαὶ εἰσηγήσεις ἢ ἐξηγήσεις, ἀφορῶσαι τὰς σχέσεις τῶν δύο ἐπικρατειῶν. Αὐτὸς συζητεῖ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐνόματι τοῦ πρέσβεως, ὅλας τὰς ἐμπορικὰς, δικαστικὰς ἢ ἀστυνομικὰς ὑποθέσεις. τῶν ὁποίων ἡ διεξαγωγὴ ἐπρόσκοψε τυχὸν παρὰ ταῖς λοιπαῖς ἀρχαῖς, ἢ αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀνώτεραι

τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν. Αὐτὸς ὀφείλει νὰ ἔχῃ σχέσεις πρὸς τοὺς λοιποὺς ὑπουργοὺς καὶ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, τόσον διὰ νὰ διευκολύνῃ εὐκολώτερον τὰς γεννωμένας διαφοράς, ὅσον καὶ διὰ νὰ προπαρασκευάζῃ αὐτῶν τὴν διάθεσιν εἰς τὰς γενικὰς συζητήσεις. Ἔχει τὴν ἐπιτήρησιν ὅλης τῆς διερμηνευτικῆς ὑπηρεσίας· διορίζει τὰς ὑποθέσεις, εἰς ἃς ἔχει νὰ ἐνασχοληθῇ ἕκαστος τῶν ὑποδεεστέρων, καὶ δίδει λόγον καθ' ἑκάστην εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς πρεσβείας τῶν παρ' αὐτοῦ ἀμέσως καὶ παρὰ τῶν ὑποδεεστέρων ἐνεργηθέντων· κρατεῖ ἰδιαίτερον ἀρχεῖον καὶ πρωτόκολλον διὰ τὰς εἰς τὸν κλάδον του διεξαγομένας ὑποθέσεις· ὑποβάλλει εἰς τὸν πρέσβυν ἐγγράφους ἐκθέσεις διὰ τὰ διάφορα πολιτικά, ἐμπορικὰ ἢ ἄλλα, ἔχοντα σπουδαιότητα, ἀντικείμενα, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ἐγγράφους εἰδικὰς ὁδηγίας· διατηρεῖ ἀναγκαίως σχέσεις μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου καὶ ἐπιτηρεῖ ὅσας ὑποθέσεις διεξάγονται παρ' αὐτοῦ ἢ δι' αὐτοῦ, ἐχούσας σχέσιν πρὸς τὰς Ὀθωμανικὰς ἀρχάς. Εἰς τὸν πρῶτον διερμηνέα ἀπευθύνει ἡ πρεσβεία διὰ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου, ἢ ἀμέσως, ὅλας τὰς ἀγωγὰς τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι ἔχουσιν ἀπαιτήσεις ἀπὸ ἰδιώτας Ὀθωμανοὺς ἢ ἀπὸ τὸ δημόσιον τῆς Τουρκίας, ἢ ὅσοι ἔχουν παράπονα οἱαδήποτε ἐναντίον Τουρκικῶν Ἀρχῶν ἢ ἰδιωτῶν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν προξενείων, ὅσαι ἀφορῶσι τοιούτου εἴδους ἀντικείμενα.

Ὁσάκις οἱαδήποτε διαφορὰ ἢ ὑπόθεσις, ἀφορῶσα τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν ναυτιλίαν, πολιτικὴν δίκην ἢ πταισματικὴν ἀγωγήν, δὲν εἶναι φύσεως νὰ διεξαχθῇ ἐκ τοῦ προχείρου μετὰ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς, ἢ προσκόπτει τυχὸν εἰς τὴν διεξαγωγήν, ἀπευθύνεται περὶ αὐτῆς ἔγγραφος κοινοποίησις (Τουρκιστὶ *Τεζκερέ*) ὡς ἐκ μέρους τοῦ πρέσβεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Πόρτας, ἥτις διευθύνει αὐτὴν εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχήν, ἢ κρατεῖ αὐτὴν πρὸς συζήτησιν, ἢ διὰ νὰ προκαλέσῃ ἀνωτέραν διαταγήν. Εἰς τὰς ὅλως διπλωματικὰς, ἢ τὰς λόγου ἀξίας ἐμπορικὰς ἢ γενικὰς ὑποθέσεις, ἡ τοιαύτη κοινοποίησις δίδεται Γαλλιστὶ παρὰ τοῦ πρέσβεως διὰ τοῦ διερμηνέως, ὅστις παρουσιάζει αὐτὴν μετὰ τῆς μεταφράσεως.

Ὅλαι αἱ ζητήσεις ἀδείας διὰ τὴν δίοδον τῶν πλοίων διὰ τῶν στενῶν γίνονται ἐγγράφως Τουρκιστὶ· ὡσαύτως καὶ αἱ ζητήσεις ἀδείας πορίας ἢ μετοικεσίας ἢ ἄλλαι ἀπευθύνονται πρὸς τὰς ἀστυνομικὰς, τελωνιακὰς ἢ λιμενικὰς ἀρχάς. Ὅλαι δὲ αἱ γενικαὶ ἢ εἰδικαὶ κοινοποιήσεις τῆς Πόρτας ἀπευθύνονται πρὸς τὸν διερ-

μηνέα Τουρκιστί ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν ἀρχῶν. Αὗται δὲ, μεταφραζόμεναι, ὑποβάλλονται εἰς τὴν πρεσβείαν.

Ὑπηρεσία τόσον πολύπλοκος δὲν εἶναι ἔργον ἑνὸς ἀνθρώπου. Αὐτὸς ἔχει ἀνάγκην ἄφευκτον δύο τοὐλάχιστον βοηθῶν, ἐχόντων καὶ αὐτῶν γενικὰς καὶ εἰδικὰς γνώσεις. Ὁ δεύτερος διερμηνεὺς ἀναπληροῖ τὸν πρῶτον, χρείας τυχούσης, καὶ καθόσον τοῦτο εἶναι δυνατόν. Κυρίως δ' ἔργον αὐτοῦ εἶναι νὰ παρευρίσκηται εἰς εἰς τὰς δίκας ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν, ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων δικαστηρίων, συνοδεύων τὸν διάδικον Ἕλληνα, κατὰ τὰς μεταξὺ τῶν Δυνάμεων καὶ τὰς Πόρτας συνθήκας, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀνακρίσεις τῶν πταισμάτων παρὰ τοῖς ἀστυνομικοῖς συμβουλίοις· νὰ διεκδικῇ δὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων παρὰ ταῖς διαφόροις ἀρχαῖς καὶ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ, ὅταν τὸ καλέσῃ ἡ χρεία.

Τὸ πλῆθος τῶν ὑποθέσεων καὶ ἡ ἄπαυστος ἀνάγκη εἰς πᾶσαν ὥραν σχεδὸν τῆς ἡμέρας, νὰ συνοδεύωνται οἱ πολῖται ἀπὸ ἕνα διερμηνέα διὰ διαφόρους ἀνάγκας, πολλαὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπιδέχονται ἀναβολὴν χωρὶς αἰσθητῆς ζημίας, κατέστησαν πρὸ πολλοῦ ἀναγκαῖον καὶ ἕνα τρίτον διερμηνέα, τοῦ ὁποίου κυρίως ἔργον νὰ ἦναι τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ὑπηρεσίας· νὰ συμμερίζηται δὲ τὰ χρέη τοῦ δευτέρου. Καὶ οἱ τρεῖς δὲ οὗτοι ὑπάλληλοι ὑπάρχουν πρὸ πολλοῦ εἰς ἐνέργειαν.

Ἤθελε δὲ εἶσθαι χρήσιμος καὶ εἷς διερμηνεὺς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου καὶ διὰ τὰ ἀστυνομικά· ἀλλ' ἂς μένωσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ τρεῖς ὑπάρχοντες.

Τρεῖς μαθητευόμενοι εἶναι πρὸς τούτοις ἀφεύκτως ἀναγκαῖοι διὰ τὴν γραφικὴν ὑπηρεσίαν, τὰς ἀντιγραφὰς καὶ τὰς μεταφράσεις, καὶ διὰ ν' ἀναπληρώσι τοὺς διερμηνεῖς, χρείας τυχούσης, εἰς τὰς ἐργασίας των, ἢ νὰ βοηθῶσιν αὐτοὺς καὶ νὰ προπαρασκευάζωνται εἰς τὸ στάδιον τοῦτο. Δύο δὲ εἶναι πρὸ πολλῶν ἐτῶν διωρισμένοι. Ἀλλὰ καὶ διερμηνεῖς καὶ μαθητευόμενοι μισθοτοῦνται τόσον εὐτελῶς, ὥστε οὐχὶ νὰ δοθῶσιν εἰς σπουδὰς καὶ μελέτας, ἀλλ' οὐδὲ τ' ἀπολύτως ἀναγκαῖα τῶν δύνανται νὰ ἔχωσι.

Τὸ προτεινόμενον ἐν τούτοις προσωπικὸν ὄχι μόνον δὲν εἶναι περιττὸν, ἀλλ' εἶναι μάλιστα δυσανάλογον πρὸς τὸ τῶν λοιπῶν πρεσβειῶν, μ' ὅλον ὅτι καμμία ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχει τόσον πλῆθος ὑποθέσεων, ὅσας ἡ Ἑλληνικὴ, ἐξ αἰτίας τοῦ ἀσυγκρίτως περισσοτέρου ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὴν καθέδραν τῆς Τουρκίας παρεπιδημούντων Ἑλλήνων τῶν δύο γενῶν, καὶ τῶν ὁπημέραι ἐκεῖθεν διαβαινόντων πλοίων, τῶν ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν.

Προσόντα τῶν διερμηνέων εἶναι κυρίως ἡ γνῶσις τῆς Τουρκικῆς γλώσσης, τῆς νομοθεσίας καὶ τῶν ἐθίμων, καὶ συμπεριφορὰ εὐγενὴς, πεῖρα καὶ τριβὴ καὶ πολυετὴς ὑπηρεσία εἰς τὸν κλάδον. Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ προστεθῇ τοὐλάχιστον διὰ τῶν πρώτων διερμηνέων ἡ γνῶσις καὶ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, καὶ τινες γνώσεις κατά τι τὸ πολιτικὸν δίκαιον καὶ τὸ ἐμπορικόν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ὠθούμενοι προάγουσι, καὶ εἰς τὰς θέσεις διορίζονται ἄνθρωποι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πεπαιδευμένοι, εἰς δὲ τὰς ἐπιτροπὰς καὶ τὰ συμβούλια παρακαλοῦνται ἄνθρωποι ἔχοντες εὐρωπαϊκὰς γνώσεις καὶ εἰδήμονες ξένων γλωσσῶν, πρέπει βαθμηδὸν καρποφορούμενοι, νὰ προστοιμάζωνται καὶ εἰσάγωνται νέοι εἰς τὸν κλάδον τῆς διερμηνείας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, νὰ κατασταθῶσιν ὅλοι κατοχοι, πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς, τῆς Τουρκικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, διὰ νὰ ἦναι ἱκανοὶ νὰ διεξάγωσι τὰς ὑποθέσεις δεόντως καὶ συζητῶσι σπουδαίως αὐτάς. Τοῦτο ἐννοήσασαι, ὡς πρέπον, καὶ ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἐρρόντισαν, ὥστε νὰ ἐκπαιδευθῶσι νέοι, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται ὡς διερμηνεῖς εἰς τὰς πρεσβείας των.

Οἱ μαθητευόμενοι πρέπει, ὅταν διορίζωνται, νὰ ἔχουν τοὐλάχιστον τόσας γνώσεις, ὅσας οἱ τελειώσαντες τὰ μαθήματα αὐτῶν εἰς ἓν πανεπιστήμιον, καὶ νὰ ἔχωσιν ἀρχὰς τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀκριβὴς γνῶσις ἐπιβάλλεται εἰς αὐτοὺς ὡς χρέος.

Ἡ μισθοδοσία ὅλων τούτων τῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ ἐξαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας των εἰς μίαν μεγάλην πόλιν, ὡς ἡ Κωνσταντινούπολις, καὶ νὰ τοὺς ἀφαιρῇ πᾶσαν πρόφασιν ἢ πειρασμὸν καταχρήσεως. Κατὰ τὰς γενικὰς διοικητικὰς ἀρχὰς εἶναι ἀσυγκρίτως προκριτώτερον τὸ νὰ ἦναι ὀλιγώτεροι ὑπάλληλοι καλῶς μισθωμένοι, παρὰ πολλοὶ μὲ μικροὺς μισθούς· αὕτη δὲ ἡ ἀρχὴ ἐφαρμόζεται ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν προκειμένην διερμηνευτικὴν, διὰ τὴν ὁποίαν χρειάζεται προηγουμένη δίδασκαλος, ἄχαρις καὶ πολυδάπανος σπουδὴ, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι σπάνιοι οἱ ἔχοντες τὰ προσόντα.

Εἰς τὴν μισθοδοσίαν τοῦ πρώτου διερμηνέως ἔχουσι διάκρισις μεταξὺ τοῦ ἀγάμου καὶ τοῦ οἰκογενειάρχου. Ἡ διάκρισις αὕτη ἦτον ἴσως ἀναγκαία δι' ὅλους τοὺς ἐξωτερικοὺς ὑπαλλήλους, κατὰ τὸ σύστημα τῶν Ὁμοσπόνδων τῆς Ἀμερικῆς Ἐπικρατειῶν

καθόσον μάλιστα οὗτοι ἔχουσι θέσεις καταφανεῖς, καὶ ἀναγκάζονται ἐκ τούτου νὰ παρουσιάζωνται ἀξιοπρεπῶς εἰς τὴν κοινωνίαν· ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν οἱ πόροι τοῦ κράτους.

Ὁ παρὰ τῇ Πόρτᾳ ὑπηρέτης τῆς διερμηνείας ἔχει εἰδικὴν ἀναγκαίαν ὑπηρεσίαν καὶ μισθοδοτεῖται ὑπάλληλος ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τῆς πρεσβείας.

Διὰ τοὺς μαθητευομένους εἶναι ἄρευκτος ἀνάγκη νὰ ἔχωσι διδάσκαλον, νὰ ἐξασκῶνται κατὰ τὸ ὁμιλεῖν, ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν. Ἂν δὲν χορηγήσῃ αὐτὸν ἡ Κυβέρνησις, ὁ μισθός των δὲν θέλει ἐπαρκεῖ εἰς τὴν ἐκπαίδευσίν των.

Ἡ βαθμολογία τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐκανονίσθη ἀναλόγως μὲ τὴν ὑπηρεσίαν ἑκάστου, καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς τῶν ὁμοιοβάθμων των παρὰ ταῖς λοιπαῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείαις.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν Ἰουλίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων Ὑπουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας καὶ ὑποστηρίξῃ παρ' αὐτῇ τὸ ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἡμετέρᾳ Πρεσβείᾳ διερμηνείας, ὡς ἔχει κατωτέρω.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 17 Ἰουλίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Α. ΠΑΪΚΟΣ

ΟΘΩΝ κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπεράσισαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Τὸ γραφεῖον τῆς διερμηνείας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας σύγκειται ἐκ τριῶν διερμηνέων, τριῶν μαθητευομένων, ἑνὸς θυρωροῦ (καπιογλάνη) παρὰ τῇ Πόρτᾳ, καὶ ἑνὸς Ὀθωμανοῦ κλητῆρος (γιασακῆ).

Ἄρθρ. 2. Ὁ πρῶτος διερμηνεὺς ἔχει βαθμὸν τμηματάρχου Α. τάξεως καὶ μισθὸν κατὰ μῆνα ἐκ δραχμῶν ὀκτακοσίων (800) ἢ, ἂν ἦναι ἄγαμος, ἐκ δραχμῶν ἑξακοσίων (600).

Ὁ δεύτερος ἔχει βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως πρώτης τάξεως, καὶ μισθὸν ἐκ δραχμῶν τετρακοσίων πεντήκοντα.

Ὁ τρίτος ἔχει βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως Ε'. τάξεως καὶ μισθὸν ἐκ δραχμῶν τριακοσίων (300).

Οἱ τρεῖς μαθητευόμενοι ἔχουσι βαθμὸν ἀκολούθου τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου, καὶ μισθὸν μηνιαῖον ἐκ δραχμῶν διακοσίων (200).

Ὁ θυρωρὸς ἔχει μισθὸν μηνιαῖον ἐκ δραχμῶν ὀγδοήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν τριάκοντα τριῶν (Δ. 83, 33), καὶ ὁ κλητὴρ δραχμῶν πεντήκοντα.

Ἄρθρ. 3. Θέλει προσληφθῇ παρὰ τῇ ῥηθείσῃ πρεσβείᾳ καθηγητὴς τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητευομένων.

Ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς μισθοδοσίας του εἶναι κατὰ μῆνα ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν (100).

Ἄρθρ. 4. Ὁ θυρωρὸς καὶ ὁ κλητὴρ διορίζονται παρὰ τοῦ πρέσβεως.

Ἄρθρ. 5. Ἀπαγορεύεται δι' ὅλους τούτους τοὺς ὑπαλλήλους πᾶσα ἔκτακτος ἀποδοχὴ ἐκ τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τυχόντων. Τὰ ἔξοδα τῆς πορείας αὐτῶν πληρώνονται ἀπὸ τὴν ἐπιχορήγησιν τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς πρεσβείας γραφείου μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ πρέσβεως.

Ἄρθρ. 6. Οἱ μαθητευόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ σπουδάζωσιν ἀνενδότως τὴν Ὀθωμανικὴν γλῶσσαν καὶ νομοθεσίαν. Οὐδεὶς διορίζεται τοῦ λοιποῦ εἰς θέσιν μαθητευομένου, ἐὰν δὲν ἔχῃ τοὐλάχιστον ἀπολυτήριον γυμνασίου. Ὑποβάλλονται κατ' ἔτος εἰς ἐξετάσεις ἐνώπιον ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ τοῦ Α. διερμηνέως, ἐκ τοῦ Β' καὶ τοῦ Γ', καὶ ἐξ ἑνὸς καθηγητοῦ τῆς Τουρκικῆς, τὸν ὁποῖον ἤθελε προσδιορίσει ὁ πρέσβυς. Ὅστις δ' ἐξ αὐτῶν ἀποδειχθῇ, κατὰ τὰς ἐξετάσεις του, ὅτι δὲν προώδευσεν ἐπαισθητῶς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρελθόντος ἔτους εἰς τὴν περὶ τὴν Ὀθωμανικὴν γλῶσσαν καὶ νομοθετικὴν ἐκπαίδευσίν του, ἀποβάλλεται τῆς θέσεως ταύτης.

Ἄρθρ. 7, Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸν παρόντα νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἡ Γερουσία εὑρέθη μὴ οὖσα πλήρης ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ὁρίσας ὡς ἡμέραν τῆς ἑπομένης τὴν αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 25 Ἰουλίου 1852, ἡμέρα Παρασκευῆ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος θατέρου τῶν γραμματέων Κ. Ι. Παξιμάδη τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀκολούθως ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, ἀπεφάσισε ἵνα, τὸ ἐν τῇ χθὲς συνεδριάσει καθυποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡμετέρας πρεσβείας διερμηνείας, τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ἅτινα συνελθόντα εἰς προσέξετασιν νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Παρελθόντες μετὰ ταῦτα οἱ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν ὑπουργοὶ ἀνέγνωσαν ὁ μὲν πρῶτος τὸ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἑπεται·

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Τοῦ περὶ ὁδοποιΐας Νομοσχεδίου.

Κύριοι Γερουσιασταί!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς ὑμᾶς τὸ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ

παρεδέχθη πλειψηφεὶ κατὰ τὴν Μ΄. συνεδρίασιν τῆς 9 Μαρτίου π. ε.

Μολονότι οἱ λόγοι, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ διατάξεις τοῦ εἰς ὑμᾶς ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου ἐκτίθενται ἐν ἐκτάσει καὶ ἀναπτύσσονται εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν εἰσαγωγικὴν ἔκθεσιν, καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν ἐν αὐτῇ γενομένων συζητήσεων, μολοντοῦτο καθῆκον ἐμὸν ἔκρινα νὰ ἐκθέσω ἰδιαιτέρως πρὸς τὸ Σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου σκέψεις μου, ἵνα προλάβω ἐσφαλμένας ἐκτιμήσεις τῶν διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν λαὸν ὑποχρεώσεων, καὶ ἀποδείξω, ὅτι ἡ φαινομένη βαρεῖα φορολογία εἶναι πραγματικῶς ἀνεπαίσθητος.

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον πᾶς τις ἔχων ἡλικίαν 18 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν ὁδοποιΐαν 12, 9 ἢ 6 ἡμερομίσθια κατ' ἔτος ἀναλόγως τῆς καταστάσεώς του· ἐπειδὴ δὲ οἱ εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τῶν τάξεων τούτων ἀνήκοντες εἰσὶ δυστυχῶς παρ' ἡμῖν εὐάριθμοι, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι κατὰ μέσον ὅρον ἕκαστος τῶν εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποκειμένων θέλει ἐργασθῇ 7 – 7 1/2 τὸ πολὺ ἡμερομίσθια κατ' ἔτος· ἐὰν δὲ ὑπολογίσωμεν, ὅτι τὸ 1/4 τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους θέλει ὑπάκεισθαι εἰς τὴν χορήγησιν τούτων (ἀφαιρουμένων ἐξ αὐτοῦ τῶν γυναικῶν, τῶν ἀνηλίκων, τῶν ἀνικάνων καὶ τῶν κατὰ νόμον ἐξαιρουμένων) ἐξάγομεν, ὅτι θέλουν χορηγεῖσθαι κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ 1/4 τούτου, ἤτοι ὑπὸ τῶν 250,000 ἀτόμων ἡμερομίσθια 1,875,000· ὑπολογιζομένης τῆς ἀξίας τοῦ ἡμερομισθίου ἀνὰ 2 δραχμὰς, ἕπεται, ὅτι ἡ ἀξία τῆς κατ' ἔτος καὶ κατ' ἀνώτατον ὅρον χορηγηθησομένης προσωπικῆς ἐργασίας θέλει ἐκτιμᾶσθαι ἀντὶ δραχ. 3 750,000. Τὴν φορολογίαν ταύτην ὡς πραγματικὴν τινες ἐκλαβόντες, ἐξεπλάγησαν κηρύξαντες τὸ νομοσχέδιον δυσφόρητον καὶ καταθλιπτικόν.

Διὰ νὰ πεισθῇ δὲ τὸ Σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα, ὅτι ἡ τοιαύτη φορολογία γενικῶς θεωρουμένη, εἶναι καὶ θέλει εἶσθαι ἰδανική, ἀρκεῖ νὰ γένηται εἰς αὐτὸ γνωστὸν, ὅτι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου τιθεμένην ἀρχὴν, τὸ δημόσιον ἀφ' ἑνὸς διὰ χρηματικῆς καταβολῆς, καὶ οἱ δῆμοι ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας συμβαδίζοντες θέλουσι κατασκευάσει βαθμηδὸν τὰς εἰς τὴν συγκοινωνίαν ἀπαιτουμένας ὁδούς. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἐν Ἑλλάδι περὶ τὴν ὁδοποιΐαν πείρας, εἰς ἕκαστον στάδιον ὁδοῦ καταβάλλονται κατὰ μέσον ὅρον ἡμερομίσθια μὲν 800, δαπάνη δὲ 2,500 δραχ. περίπου, ἕπεται, ὅτι ἡ ἐκ μέ-

ρους τῶν δημοτῶν χορήγησις τῶν προϋπολογισθέντων 1,875,000 ἡμεροκαμάτων, συνεπιφέρει τὴν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου καὶ ἐν μέρει τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν δήμων σύγχρονον καταβολὴν δραχμῶν 5,859,375.

Ἐπειδὴ δὲ δυστυχῶς τὸ δημόσιον, αἱ ἐπαρχίαι καὶ οἱ δῆμοι ὁμοῦ μόλις τὸ 1/30 τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ θέλουν εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ δαπανῶσιν εἰς τὴν ὁδοποιΐαν κατ' ἔτος, ἔπεται, ὅτι οἱ δημόται κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα θέλουν χορηγεῖ τὸ 1/30 τῶν προϋπολογισθέντων 1,875,000 ἡμεροκαμάτων ἤτοι 62,500, τὰ ὁποῖα ἀνὰ 2 δραχμὰς φέρουν 125 000· ὅθεν ὁ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιβαλλόμενος φόρος ὁδοποιΐας θέλει ἀναβαίνει ἐτησίως εἰς τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν 125,000. Καὶ ταῦτα μὲν γενικῶς, ὡς προείπωμεν, διότι ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ δαπάνη τῶν 200,000 δραχμῶν καὶ τὰ 62,500 ἡμεροκάματα θέλουν δαπανᾶσθαι εἰς τὴν κατασκευὴν ἓξ λ. χ. ὁδῶν διαφόρων τάξεων, εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι οἱ δημόται, εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων κατασκευάζονται αἱ εἰρημέναι 6 ὁδοί, θέλουν χορηγεῖ τ' ἀνωτέρω 62,500 ἡμεροκάματα, καὶ ἑπομένως ἐνδέχεται ν' ἀναλογισθῶσιν εἰς ἕκαστον δημότην 5 ἢ καὶ περισσότερα ἡμεροκάματα ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δήμων ἐκείνων, καὶ τοῦ χρόνου τῆς κατασκευῆς, διότι συμφέρει οὐχὶ ὀλίγον εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς δημότας, νὰ καταβληθῶσιν, οὐχὶ μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιβαλλόμενα ἡμεροκάματα, ἀλλὰ καὶ περισσότερα (ἐὰν τοῦτο ἠδύνατο νὰ γείνῃ ἄνευ βλάβης τῶν ἀγροτικῶν ἐργασιῶν), ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν μὴ παρατείνηται ἡ μισθοδοσία τῶν μηχανικῶν καὶ ἐπιστατῶν, παρατεινομένης τῆς ὁδοκατασκευῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπολάβωσιν ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι ὅσον οἷόν τε ταχύτερον τὰς ἐκ τῆς συστάσεως τῆς ὁδοῦ προσδοκωμένας ὠφελείας.

Πρὸς διασάφησιν τῶν ἐκτιθεμένων ἀναφέρω ἐνταῦθα τὴν ἐν τῷ ἀποπερατοῦσθαι οὖσαν ὁδὸν Τριπόλεως, ἡ διαχάραξις τῆς ὁποίας διήρκεσεν 7 ὁλόκληρα ἔτη, δαπανήσαντος τοῦ δημοσίου δραχ. 193,011. — Ἐξ ὧν 20,000 περίπου ἀπητήθησαν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας προσωπικοῦ.

Ἐὰν τὸ δημόσιον ἤθελεν εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ καταβάλῃ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν ἐντὸς δύω τὸ πολὺ ἐτῶν ἡ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ ἤθελεν ἀπαιτήσει 7 ἀντὶ τῶν 20 χιλιάδων δραχ. Ἐκτὸς δὲ τούτου αἱ ὠφέλειαι αἱ ἐκ τῆς συστάσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης πηγάσουσαι πρὸ 5 ἤδη ἐτῶν, ἤθελον εἶσθαι ἐπαισθηταὶ εἰς τοὺς κατοίκους καὶ εἰς τὸ δημόσιον.

Σημειωτέον ἐπὶ τέλους, ὅτι τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ φορολογηθῇ, εἶναι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα παρ' ἡμῖν οὔτε ἀξίαν ἔχουσιν, οὔτε προσοδοφόρον εἶναι. Βεβαίως εἰς τόπον βιομηχανικόν, ὅπου ἐκτιμᾶται προσηκόντως ἡ ἀξία τοῦ χρόνου, ἡ ἐπιβολὴ φόρου προσωπικῆς ἐργασίας 7 ἡμεροκαμάτων ἤθελεν εἶσθαι ἀρκετὰ ἐπισθετή· ἐν Ἑλλάδι ἀρκεῖ νὰ ληφθῶσι τ' ἀπαιτούμενα μέτρα (καὶ περὶ τούτου θέλει βεβαίως ληφθῇ ἰδιάζουσα φροντὶς εἰς τὸ Β. Διάταγμα τὸ ἐκδοθησόμενον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου μετὰ τὴν κύρωσιν αὐτοῦ), ὥστε ἡ χορήγησις τῆς προσωπικῆς ἐργασίας νὰ λαμβάνῃ χώραν κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, καθ' ἃς εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου δὲν ἐκτελοῦνται ἀγροτικαὶ ἐργασίαι.

Αὗται εἰσὶ, κύριοι γερουσιασταὶ, αἱ κυριώτεραι ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου σκέψεις, τὰς ὁποίας λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω, καὶ τὰς ὁποίας σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν ὁμοῦ μὲ τὰς πρὸς τὴν Βουλὴν ὑποβληθείσας ὑπὸ τοῦ πρώην ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ κυρίου Γ. Νοταρᾶ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς μὲ τὰς ἐπενεχθείσας εἰς αὐτὸ τροπολογίας τὰς ὁποίας ἀποδεχόμεθα, θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ἰουλίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Γ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α.

Κατάταξις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ ὁδοὶ τοῦ Βασιλείου διαιροῦνται εἰς ἐθνικάς, ἐπαρχιακὰς καὶ δημοτικάς.

Ἄρθρ. 2. Ἐθνικαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας τῶν ἐπαρχιῶν ἢ πρὸς ἀλλήλας, ἢ μὲ λιμένα τινὰ τοῦ Βασιλείου ἢ μὲ πόλιν τινὰ σημαντικὴν τοῦ ὁμόρου κράτους.

Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται διὰ νόμου.

Αἱ ἐπαρχιακαὶ ὁδοὶ εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰς πρωτευούσας τῶν δήμων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἢ ἄλλων διαφόρων μεταξύ των, ἢ μὲ ἐθνικήν τινα ὁδὸν, ἢ μὲ λιμένα τινά, προειμένου περὶ ἐπαρχιακοῦ συμφέροντος.

Τὰς ἐπαρχιακὰς ὁδοὺς χαρακτηρίζει τὸ ἁρμόδιον ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἔγκρισις λαμβάνει χώραν διὰ Βασ. διατάγματος ἐντὸς τριῶν μηνῶν τὸ πολὺ, ἀφ' ἧς ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου. Ἡ κατασκευὴ ἐπαρχιακῆς τινος ὁδοῦ διερχομένης διὰ πολλῶν ἐπαρχιῶν, καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς ὅλας, ἅμα παραδεχθῇ ὑπὸ τῶν πλειοτέρων ἐπαρχιακῶν συμβουλίων· ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἀποφασίζει ἡ Κυβέρνησις.

Δημοτικαὶ ὁδοὶ καθιστάμεναι πρὸς χρῆσιν ἑνὸς δήμου εἶναι αἱ συνδέουσαι τὰ χωρία αὐτῶν μεταξύ των ἢ μὲ τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἢ μὲ ἐθνικὴν, ἢ ἐπαρχιακήν τινα ὁδὸν, ἢ μὲ ἄλλα τινὰ καταστήματα κείμενα ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου, καὶ ἀφορῶντα τοπικὰ ἢ δημοτικὰ συμφέροντα. Αἱ δημοτικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοτικῶν συμβουλίων· ὁ δὲ νομάρχης ἐπιφέρει τὴν ἔγκρισίν του ἐντὸς δύο μηνῶν τὸ πολὺ, ἀφ' ἧς τῷ ὑποβληθῶσιν αἱ περὶ τούτου πράξεις τῶν συμβουλίων.

Ἄρθρ. 3. Ἡ κατασκευὴ τῶν οὕτω χαρακτηριζομένων ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν ὁδῶν, καθίσταται ὑποχρεωτικὴ εἰς τὸ δημόσιον, τὰς ἐπαρχίας, καὶ τοὺς δήμους, ἐφ' ὅσον εἰς ἕκαστον ἀνήκει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ κατασκευῆς τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρ. 4. Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ θέλουν κατασκευάζεσθαι δαπάνῃ τοῦ δημοσίου καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν αὗται θέλουν διέρχεσθαι.

Ἄρθρ. 5. Ἡ περὶ κατασκευῆς ἐθνικῆς τινος ὁδοῦ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως θέλει προηγουμένως καινοποιεῖσθαι πρὸς τὰ ἁρμόδια ἐπαρχιακὰ συμβούλια, εἰς τὰ ὁποῖα θέλουν γνωστοποιεῖσθαι

συνάμα καὶ αἱ πόλεις, κῶμαι, καὶ τὰ χωρία, δι' ὧν αὕτη θέλει διέρχεσθαι. Τὰ δὲ ἐπαρχιακὰ συμβούλια γνωμοδοτοῦσι περὶ τῆς καταλληλότητος τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ, δι' ἐκθέσεως ἠτιολογημένης.

Ἄρθρ. 6. Ἡ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν δαπάνη διαιρεῖται εἰς δαπάνην ἀντὶ τῶν κυρίως τεχνικῶν ἐργασιῶν, καὶ εἰς δαπάνην ἀντὶ τῶν ἁπλῶν ἐργασιῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ὑπολογίζεται εἰς χρήματα καὶ γίνεται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου· ἡ δὲ δευτέρα ὑπολογίζεται εἰς ἡμερομίσθια εἰς βάρος τῶν κατοίκων τῶν ἐπαρχιῶν δι' ὧν αὗται διέρχονται.

Ἄρθρ. 7. Ἐργασίαι τεχνικαὶ καὶ δαπάναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ἰδίως εἶναι·

α.) Πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν σχεδιογράφησιν τῆς ὁδοῦ τεχνικαὶ ἐργασίαι.

β'.) Ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν, ὀχετῶν, τοίχων καὶ λιθοστρωμάτων, καὶ τῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὁδοῦ ξηροτοίχων.

γ'.) Ἡ θραῦσις τῶν ἀπαντωμένων βράχων.

δ'.) Ἡ διὰ ἁμαξῶν μετακόμισις τῶν πρὸς θεμελίωσιν καὶ διάστρωσιν τῆς ὁδοῦ λίθων, λιανολίθων καὶ ἄμμου.

ε.) Ἡ σταδιοθεσία.

ς'.) Ἡ προμήθεια καὶ ἡ ἐπισκευὴ τῶν ἐργαλείων.

ζ'.) Ἡ ἀναγκαιοῦσα δαπάνη διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ λοιπὰ ἔξοδα τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν καὶ ἐπιστατῶν.

Ἐργασίαι ἁπλαῖ εἰς βάρος τῶν δήμων ἰδίως εἶναι·

η.) Ἡ ἀνόρυξις τῶν τάφρων, ὅταν αὕτη δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ διὰ τῆς αξίνης καὶ τοῦ πτύου.

θ'.) Ἡ θεμελίωσις καὶ ἰσοπέδωσις τῆς ὁδοῦ.

ι.) Τὰ ἐκχώματα καὶ ἐπιχώματα.

ια.) Ἡ διὰ μονοτρόχου μετακόμισις τῶν λιανολίθων, τῆς ἄμμου κτλ.

ιβ'.) Ἡ θραῦσις τῶν λίθων πρὸς μετασχηματισμὸν αὐτῶν εἰς λιανολίθους, ὅπου δὲν εὑρίσκονται φυσικῶς τοιοῦτοι.

ιγ'.) Ἡ διάστρωσις καὶ καταπίεσις αὐτῶν.

Ἄρθρ. 8. Ἐκ τῶν πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ δαπανῶν, αἱ μὲν ἐν τοῖς παραγράφοις α. καὶ ζ'. τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερόμεναι εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου αἱ δὲ ὑπολειπόμεναι, εἰς βάρος τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν ἡ ὁδὸς διέρχεται, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἁπλῶν ἐργασιῶν τῶν ὁδῶν τούτων ἡμε-

ροκάματα εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων, δι' ὧν διέρχονται, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ των.

Ἄρθρ. 9. Ἡ κατασκευὴ τῶν δημοτικῶν ὁδῶν εἶναι εἰς βάρος τῶν δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται, ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ § α. τεχνικῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς μισθοδοσίας ἐν τῷ § ζ'. τοῦ ἄρθρ. 7 καὶ λοιπῶν ἐξόδων τῶν διευθυνόντων τὰ ἔργα μηχανικῶν τῶν ὁποίων τὴν δαπάνην ἀναδέχεται ἡ Κυβέρνησις.

Ἄρθρ. 10. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τῶν προηγουμένων ἄρθρων ἀνατεθεισῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ δήμους τεχνικῶν ἐργασιῶν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ ἐκτάκτων φόρων, τοὺς ὁποίους θέλουν ψηφίσει τὰ δημοτικὰ καὶ ἐπαρχιακὰ συμβούλια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συνταχθησομένων ὑπολογισμῶν.

Ἄρθρ. 11. Τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια τῶν ἐπαρχιῶν, δι' ὧν διέρχεται ἐθνικὴ ἢ ἐπαρχιακὴ ὁδὸς ὀφείλουν νὰ διανέμωσι τὰ εἰς βάρος αὐτῶν ἡμερομίσθια εἰς τοὺς δήμους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν. Ἐὰν δὲ δι' ὁποιονδήποτε κώλυμα τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια δὲν ἐνεργήσωσι τὴν διανομὴν ταύτην, καὶ τοι ὑποβληθείσης ἐγκαίρως εἰς αὐτὰ τῆς περὶ τούτου προτάσεως, θέλει ἐνεργεῖ αὐτὴν ὁ ἀρμόδιος νομάρχης. Προκειμένου δὲ περὶ κατασκευῆς δημοτικῆς ὁδοῦ, ἡ διανομὴ τῶν ἡμερομισθίων θέλει ἐνεργεῖσθαι παρὰ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων· ταύτων δὲ ὀλιγωρούντων, παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου.

Ἄρθρ. 12. Οἱ ἰδιοκτῆται ἐκτεταμένων κτημάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἡ παρὰ τοὺς ὁποίους διέρχεται ἐθνικὴ, ἐπαρχιακὴ ἢ δημοτικὴ ὁδὸς, συνεισφέρουσιν ἐφ' ἅπαξ εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς ἀναλόγως τῆς προσγινομένης εἰς αὐτοὺς ὠφελείας· τὴν δὲ ἀναλογίαν ταύτην κανονίζει εἰς χρήματα τὸ ἀρμόδιον δημοτικὸν συμβούλιον, προσθετομένου εἰς αὐτὸ καὶ ἴσου ἀριθμοῦ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων δημοτῶν.

Ἄρθρ. 13. Αἱ ἀποφάσεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων κοινοποιοῦνται πάντα πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἰδιοκτήτας. Δύνανται δὲ νὰ ἐκκαλέσωσιν αὐτὰς ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ κτῆμα, καὶ τὸ ὁποῖον δικάζει αὐτὰς ὡς κατεπειγούσας. Ἡ ἔφεσις δὲν ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν, αἱ δὲ ἀποφάσεις τοῦ πρωτοδικείου εἰσὶν ὁριστικαὶ καὶ ἀνέκκλητοι· ὅλα δὲ τὰ ἔγγραφα γράφονται εἰς ἁπλοῦν χάρτην.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ προσωπικῆς ἐργασίας.

Ἄρθρ. 14. Πᾶς δημότης καὶ κάτοικος μὴ ἐγγεγραμμένος εἰς

δῆμόν τινα τοῦ Κράτους καὶ ἔχων ἡλικίαν 18 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα, ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν ὁδοποιΐαν ἐν γένει ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας τὸ πολὺ κατ' ἔτος.

Ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης·

α'. Οἱ ἱερεῖς, οἱ δήμαρχοι, οἱ δημαρχικοὶ καὶ εἰδικοὶ πάρεδροι ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα μόνον αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἰδιοκτησίας καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν·

β'. Οἱ ὑπάλληλοι τῶν ξένων Δυνάμεων·

γ'. Οἱ ξένοι ὑπήκοοι, οἱ μὴ ἀποκαταστημένοι, ἀλλ' ἁπλῶς παρεπίδημοι·

δ'. Ἡ φρουρά·

Ἄρθρ. 15. Οἱ δήμαρχοι μετὰ τῶν δημαρχικῶν καὶ εἰδικῶν παρέδρων καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου συντάττουσι τὸν ὁριστικὸν κατάλογον ὅλων τῶν εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν ὑποκειμένων κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, λαμβάνοντες ὡς βάσιν τούς τε στρατολογικοὺς καταλόγους, καὶ τοὺς διὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς καὶ δημοτικὰς ἐκλογὰς συνταχθέντας, καὶ συμπληρουμένους αὐτοὺς διὰ τῆς προσθήκης ἐκείνων, οἵτινες ὑποκείμενοι εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν, δὲν ἐμπεριέχονται εἰς τοὺς προκειμένους καταλόγους.

Ἄρθρ. 16. Οἱ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένοι διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις ἀναλόγως τῆς χρηματικῆς ἢ κτηματικῆς αὐτῶν καταστάσεως. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις ἐπιβαρύνεται μὲ 12 ἡμερῶν προσωπικὴν ἐργασίαν, ἡ δὲ δευτέρα μὲ 9, ἡ δὲ τρίτη μὲ 6.

Τὴν κατάταξιν ταύτην ἐνεργοῦσιν ὁριστικῶς τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φορολογικῶν καταλόγων καὶ ἄλλων πληροφοριῶν.

Ἄρθρ. 17. Ἡ ἐργασία χορηγεῖται ἢ προσωπικῶς ἢ διὰ χρημάτων, κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὀφείλοντος αὐτήν. Ἐὰν δ' ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας δὲν ἀποφανθῇ περὶ τούτου, ὑποχρεοῦται ὁριστικῶς εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων. Τὸ ἀντίτιμον τοῦτο κανονίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς παρὰ τοῦ δημάρχου καὶ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ πρωτεύοντος δήμου τῆς ἐπαρχίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καθεστώσης τιμῆς τῶν ἡμερομισθίων.

Οἱ προσωπικῶς ἐργαζόμενοι θέλουν ἐκτελεῖ τὴν εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενα ἡμεροκάματα ἀντιστοιχοῦσαν ἐργασίαν· ἑπομένως ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ὁδοποιΐας μηχανικὸν νὰ τοὺς

ἐπιβαλλὴ ἐργοτάξια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ διαλαμβανομένων ἐκτιμήσεων.

Ἄρθρ. 18. Ὁ μὴ ἐμφανιζόμενος εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν τῆς ἐργασίας ἀποπέμπεται, ὁ δ' ἐπὶ τῆς ὁδοποιΐας μηχανικὸς προσδιορίζει εἰς αὐτὸν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὀφείλει ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐργασίαν του· ἐὰν δὲ καὶ αὖθις δὲν ἐμφανισθῇ ἐγκαίρως, ὑποχρεοῦται ἄνευ ἀναβολῆς ν' ἀποτίσῃ τὸ ἀντίτιμον τῶν ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων.

ΚΕΦ. Δ'.

Ποιναὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 19. Ὅστις τῶν δημάρχων, δημαρχικῶν καὶ εἰδικῶν παρέδρων ἢ δημοτικῶν συμβούλων, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 15 καὶ 16 ἀναφερομένων καταλόγων, φωραθῇ συντελέσας ἐξ ἀμελείας ἢ ἐν γνώσει διὰ νὰ ὑπεκφύγῃ τις τὰς διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιβαλλομένων ποινῶν, θέλει τιμωρεῖσθαι μὲ πρόστιμον τετραπλάσιον τοὐλάχιστον ἢ δεκαπλάσιον τὸ πολὺ τῆς ἀξίας τῶν παρὰ τοῦ ἐξαιρεθέντος ὀφειλομένων ἡμεροκαμάτων.

Ἄρθρ. 20. Εἰς τοὺς ἀπειθοῦντας νὰ ἐκτελέσωσι τὰ εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν ἄρθρων 11, 12, 15, 16 καὶ 17 τοῦ παρόντος νόμου ἀνατιθέμενα καθήκοντα ἐπιβάλλεται πρόστιμον δέκα μέχρις ἑκατὸν δραχμῶν.

Ἄρθρ. 21. Τὰ ἐκ τῶν προστίμων εἰσπραττόμενα, λογιζόμενα εἰς ὄφελος τῆς ὁδοποιΐας, δαπανῶνται πρὸς καλλωπισμὸν τῆς ὁδοῦ, δαλ. εἰς κατασκευὴν βρύσεων, φρεάτων κτλ.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ συντηρήσεως τῶν ὁδῶν.

Ἄρθρ. 22. Ἡ συντήρησις τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν γίνεται δαπάνῃ τοῦ δημοσίου, τῶν δὲ ἐπαρχιακῶν, δαπάνῃ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τῇ προσωπικῇ συνδρομῇ τῶν δήμων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται, τῶν δὲ δημοτικῶν, δαπάνῃ τῶν δήμων εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουσιν.

Ἄρθρ. 23. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβολὴ διοδίων ἐπὶ τῶν κατασκευασμένων ἐθνικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ὁδῶν· τὸ πληρονόμενον δικαίωμα διοδίων δὲν θέλει εἶσθαι μεῖζον τοῦ ἑνὸς λεπτοῦ ἐπὶ ἕκαστον στάδιον καὶ ἐπὶ ἑκάστου εἰς ἵππασίαν ὑποζυγίου καὶ παντὸς εἴδους φορτηγοῦ ζώου.

Τὰ διόδια ἐνοικιάζονται κατὰ τριετίαν, ἐν ἀπολύτῳ δὲ ἀνάγκῃ εἰσπράττονται εἰς ὄφελος τοῦ μὲν δημοσίου, προκειμένου λόγου περὶ διοδίων ἐπιβληθέντων ἐπὶ *ἐθνικῆς ὁδοῦ*, τῶν δὲ ἐπαρχιῶν,

προκειμένου περὶ *ἐπαρχιακῆς*. Ἡ ἐπιβολὴ καὶ εἰσπραξις τῶν διοδίων ἐντὸς τῶν προκειμένων ὅρων καὶ ἐπὶ ἑκάστης ὁδοῦ κανονίζεται διὰ Β. διατάγματος.

Τῆς πληρωμῆς τῶν διοδίων ἐξαιροῦνται οἱ ἵπποι τῆς Αὐλῆς, τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ ἱππικοῦ, τῶν ζευγιτῶν, τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὅταν οὗτοι μεταβαίνωσι χάριν ὑπηρεσίας, καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν, ὅταν οὗτοι μεταβαίνωσιν πρὸς καλλιέργειαν τῶν κτημάτων αὐτῶν, συγκομιδὴν τῶν προϊόντων καὶ μεταφορὰν τῶν φόρων των.

Ἀκροτελεύτιοι ὁρισμοί.

Ἄρθρ. 24. Ἡ πρόσκτησις τῶν ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν προσλαμβανομένων γαιῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου· ἡ δὲ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ δημοτικῶν, ἐὰν μὲν αὗται εἶναι ἐθνικαί, θέλουν παραχωρεῖσθαι δωρεάν, ἐὰν δὲ ἰδιωτικαί, ἡ πρόσκτησις αὐτῶν θέλει γίνεσθαι εἰς βάρος τῶν ἀρμοδίων ἐπαρχιῶν ἢ δήμων.

Ἄρθρ. 25. Ὅλοι οἱ παρόδιοι ἰδιοκτῆται ὀφείλουν, προσκλήσει τοῦ νομάρχου, νὰ φυτεύσωσι δένδρα καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ· αἱ οὕτω σχηματιζόμεναι δενδροστοιχίαι θέλουν ἀπέχει κατὰ ἓν μέτρον τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῶν τάφρων. Ὁ νομάρχης, ἐν τῇ περὶ δενδροφυτείας διατάξει αὐτοῦ, θέλει προσδιορίζει τὰ εἴδη τῶν ἐμφυτευθησομένων δένδρων, καὶ τὴν ἀπ' ἀλλήλων αὐτῶν ἀπόστασιν.

Ἐν περιπτώσει ἀμελείας τῶν παροδίων ἰδιοκτητῶν τοῦ νὰ ἐνεργῶσιν εἰς βάρος αὐτῶν δενδροφυτείας, θέλει ἐνεργεῖ αὐτὰς ὁ νομάρχης, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται, σιμὰ τῆς εἰς τὸ δημόσιον ἀποδόσεως τῶν πρὸς τοῦτο γενομένων δαπανῶν, θέλουν πληρώσει, λόγῳ προστίμου, ἀνὰ μίαν δραχμὴν δι' ἕκαστον δένδρον ἀντ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου φυτευθέν.

Ἄρθρ. 26. Οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν οἰκοδομοῦντες παρόδιοι ἰδιοκτῆται ὀφείλουν νὰ ἐγείρωσι τοὺς μὲν περιβόλους δύο μέτρα μακρὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῶν τάφρων, τὰς δὲ οἰκοδομὰς παραλλήλως τρία τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ.

Οἱ ἐναντίον τῶν ὅρων τούτων ἐγειρόμενοι περίβολοι καὶ οἰκοδομαὶ θέλουν καταβαρίζεσθαι δαπάνῃ τοῦ ἰδιοκτήτου. »

Ὁ δὲ δεύτερος τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Συνοδεύουσα τὸ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἓν τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἐφείλκυσαν ἰδίως τῆς Βασιλ. Κυβερνήσεως τὴν προσοχὴν ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐγκαταστάσεώς της, ἦτο καὶ ἡ σύστασις τῶν προξενείων.

Τὰ προξενεῖα ἐθεωρήθησαν ὡς ἀναγκαῖα πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ προστασίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐνδημούντων Ἑλλήνων εἰς τοὺς σημαντικωτέρους τῆς Μεσογείου θαλάσσης λιμένας καὶ τὰς ἐμπορικωτέρας πόλεις τῆς Εὐρώπης· ἀναπόφευκτα δὲ κυρίως ἐν τῇ Τουρκίᾳ καὶ μάλιστα εἰς τὰς πόλεις καὶ λιμένας αὐτῆς, μεθ' ὧν ἡ Ἑλλὰς εἶχε πάντοτε πολλὰς καὶ παντοίας σχέσεις.

Πρὶν ἡ νομοθετήσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ὁριστικὸν προξενικὸν ὀργανισμὸν ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε βεβαίως νὰ γνωρίζῃ ἐκ τῆς πείρας εἰς τίνα μέρη εἶναι ἀναγκαία ἡ σύστασις προξενικῶν ἀρχῶν· ποῦ κυρίως ἀκμάζει ἢ συγκεντροῦται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον, καὶ ὁποῖαι ἤθελον εἶσθαι ἑκάστου προξενείου αἱ ἀνάγκαι.

Τὰς πληροφορίας ταύτας δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τότε μέ τινα ὁριστικότητα, ἐνῷ οὐδὲν προξενεῖον ὑπῆρχεν ἀκόμη συστημένον, τὸ δὲ ἐμπόριον, τὸ διὰ τῆς Ἑλληνικῆς ναυτιλίας ἐνεργούμενον δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀναπτυχθῇ. Ἀνέβαλε λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις τοῦ τοιούτου ὀργανισμοῦ τὴν ἔκδοσιν καὶ ἐσύστησε μόνον προξενεῖα εἴς τινας λιμένας καὶ πόλεις, ὅπου ἡ ἀνάγκη αὐτῶν ἐθεωρεῖτο ὡς πιθανωτέρα. Ἐνόμισε δὲ καὶ ὀρθῶς, ὅτι δὲν ἔπρεπεν ἐκ τῆς συστάσεως τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ ταμεῖον μὲ δαπάνας, πρὶν ἡ λάβῃ τὴν βεβαιότητα τοῦ ὅτι αἱ τοιαῦται δαπάναι ἤθελον γίνεσθαι εἰς πραγματικὰς ἀνάγκας, διὸ καὶ ἔλαβε τὸ μέτρον τοῦ νὰ συνιστᾷ προσωρινῶς τοιαύτας ἄνευ τινὸς μισθοδοσίας, ἄνευ οὐδεμιᾶς δαπάνης, ἀλλὰ μόνον ἐχούσας τὴν ἀπολαβὴν μετρίων τινῶν προξενικῶν εἰσπράξεων. Ὀλίγα μόνον τῶν κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος Προξενείων τε καὶ Ὑποπροξενείων, ὡς καὶ τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βασ. Πρεσβείας ἐξήρεσε τοῦ ῥηθέντος μέτρου, ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς μισθοδοτήσασα ταῦτα τακτικῶς, καθότι ἐθεώρησε τὴν σύστασιν των διὰ πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς λόγους ἀναγκαίαν· ἀλλὰ ταυτοχρόνως τὰ εἰσοδήματα τῶν οὕτω μισθοδοτουμένων εἰσεπράττοντο πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου συγκατέτταξε βαθμηδὸν καὶ ἄλλα εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου διατηρουμένων, χορηγοῦσα εἰς τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν τακτικοὺς μισθούς, εἰς τὰ δὲ χρηματικὰς ἐπιχορηγήσεις προστιθεμένας εἰς τὰ τακτικὰ αὐτῶν εἰσοδήματα. Ἔπραττε δὲ τοῦτο καθ' ὅσον ἡ πεῖρα κατεδείκνυεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν χρησιμότητα τῶν προξενικῶν τούτων ἀρχῶν, μὴ δυναμένων νὰ διατηρηθῶσι μὲ μόνα τὰ προξενικὰ εἰσοδήματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν αὔξησιν τῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου συναλλαγμένων προξενικῶν εἰσπράξεων.

Κατὰ τὸ ἔτος **1844** ὅτε κατὰ πρῶτον μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Βασιλείας συνεκροτήθησαν αἱ Ἑλληνικαὶ Βουλαί, ἡ Κυβέρνησις ὁδηγουμένη ἐκ δωδεκαετοῦς πείρας, ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο καιρὸς πλέον νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον τῆς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου, μόλις, ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων, κατὰ τὴν τρίτην σύνοδον ἐσυζητήθη. Συζητηθὲν δὲ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, βαρέως ἀσθενοῦντος, ὑπέστη τροποποιήσεις τοιαύτας, ὥστε ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ὑποβάλῃ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Γερουσίας, εἰμὴ μετὰ σκέψιν ὡρίμον, καὶ ἀφοῦ ἤθελε λάβει τὰς πληροφορίας ὅλας ὅσων εἶχεν ἀνάγκην, ἵνα γνωρίσῃ ἀκριβῶς ὁποίας τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ καὶ ὁποίαν τινὰ μεταῤῥύθμισιν ὤφειλε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Γερουσίαν· ἐνόμισε τότε ἀναγκαῖον νὰ προσκαλέσῃ τὰ σημαντικώτερα τῶν προξενείων μας νὰ τῇ δώσωσί τινας πληροφορίας καὶ τῇ ἐκφράσωσι τὴν γνώμην των ἐπί τινων ἀντικειμένων. Ἕως οὗ ὅμως τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον λάβῃ τὰς ἀπαντήσεις ὅλας τῶν προξένων, ἐπῆλθε τὸ τέρμα τῆς ἀνω βουλευτικῆς περιόδου.

Ὁλόκληρος ἡ δευτέρα βουλευτικὴ περίοδος παρῆλθε χωρὶς νὰ λάβωσι καιρόν, φαίνεται, οἱ προκάτοχοί μου νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὴν βουλὴν νέον περὶ τούτου νομοσχέδιον. Κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης περιόδου εἰσήχθη παρὰ τοῦ προκατόχου μου εἰς τὴν βουλὴν καὶ ἐπεψηφίσθη παρ' αὐτῆς τὸ ἀδη καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων.

Πρὶν ἢ προβῶ εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τῶν κυριωτέρων τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρων, ὀφείλω νὰ σᾶς ἐκθέσω ἐν ὀλίγοις τοὺς λόγους δι' οὓς εἰς τὰ μέχρι τοῦδε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως μισθοδοτούμενα ἢ λαμβάνοντα χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν προξενεῖά τε καὶ ὑποπροξενεῖα προσετέθησαν καὶ τινα ἄλλα.

Τὰ προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα ἅτινα πρόκειται ἤδη νὰ λάβωσι κατὰ πρῶτον μισθοδοσίαν ἢ ἐπιχορήγησιν εἶναι:

Ἐν μὲν τῇ Τουρκίᾳ μισθοδοτούμενα

Τὸ ἐν Λαρίσσῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Βιλιγραδίῳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Μπετωλίοις προξενεῖον.
Τὸ ἐν Βηρυττῷ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὑποπροξενεῖον.

Ἐπιχορηγούμενα.

Τὸ ἐν Παλαιστίνῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Μυτιλήνῃ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Σέρραις »
Τὸ ἐν Πρεβέζῃ »
Τὸ ἐν Ἄρτῃ »
Τὸ ἐν Αὐλῶνι »
Τὸ ἐν Κασσάνδρᾳ »
Τὸ ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης.

Ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ μισθοδοτούμενα.

Τὸ ἐν Μελίτῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Κερκύρᾳ γεν. προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ζακύνθῳ ὑποπροξενεῖον.

Ἐπιχορηγούμενα.

Τὸ ἐν Βενετίᾳ ὑποπροξενεῖον.

Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ἅπαντα σχεδὸν τὰ κατὰ τὴν Τουρκίαν προξενεῖά τε καὶ ὑποπροξενεῖα, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν κατὰ τὰς δύω Δακικὰς Ἡγεμονίας γενικῶν προξενείων καί τινων προξενικῶν ἀρχῶν εἰς Αἴγυπτον, τῶν ὁποίων ἡ διὰ δαπάνης τοῦ δημοσίου ταμείου διατήρησις δὲν εἶνε ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, ἅπαντα, λέγω, τὰ κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος προξενεῖά τε καὶ ὑποπροξενεῖα τίθενται εἰς τὰς κατηγορίας τῶν μισθοδοτουμένων ἢ τῶν λαμβανόντων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως χρηματικὰς βοηθείας.

Φρονῶ, Κύριοι, μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι ἐν γένει αἱ κατὰ τὸ

Ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικαὶ ἀρχαὶ πρέπει νὰ διατηρῶνται ὁλοσχερῶς δαπάναις τοῦ δημοσίου.

Ὁ προϊστάμενος προξενικῆς ἀρχῆς εἰς τὴν Τουρκίαν συγκεντρόνει εἰς ἑαυτὸν τὰ καθήκοντα ὅλων σχεδὸν τῶν κλάδων τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας· κατανοεῖτε ἐκ τούτου ὁποῖος πρέπει νὰ ἦνε ὁ προξενικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ Τουρκίᾳ, ὁπόσον δυσχερῆ καὶ ἐπίμοχθα καθίστανται τὰ ἔργα του καὶ ὁποία εὐθύνη τὸν ἐπιβαρύνει. Οὐχὶ μόνον εἶναι δίκαιον οἱ κόποι καὶ ἡ μεγάλη εὐθύνη τῶν ὑπαλλήλων τούτων ν' ἀμείβωνται δεόντως, ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ θέσῃ αὐτοὺς εἰς στάσιν ὅσον ἔνεστιν ἀνεξάρτητον, ἵνα καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀξιοπρέπειαν διασώζωσι καὶ εἰς παρεκτροπὰς μὴ ὑποπίπτωσι, φερούσας προσβολὴν εἰς τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ζημίας εἰς τὸ δημόσιον καὶ μῶμον εἰς τὸν χαρακτῆρα ὑπαλλήλου ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ἄλλως τε ποτὲ ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει εἶσθαι ἐλευθέρα νὰ ἐκλέγῃ τὸ προσωπικὸν τῶν κατὰ τὴν Τουρκίαν προξενικῶν ὑπαλλήλων ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῶν θέσεων, ἂν αἱ θέσεις αὗται δὲν μισθοδοτηθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν ἀποφεύγωσι καὶ ἀρνῶνται αὐτὰς ἄνδρες παιδείας πραγματικῆς καὶ ἱκανότητος ἀποδεδειγμένης.

Δυστυχῶς ἡ ἐνεστῶσα οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ τόπου δὲν ἐπιτρέπει ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν Βασιλικὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ θαρραλέως εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τοιούτου σωτηριώδους συστήματος· ἐνόμισεν ὅμως ἀναγκαῖον νὰ πράξῃ ἤδη ὅ,τι δυνατὸν ἵνα βελτιώσῃ ὁπωσοῦν τὴν κατάστασιν τῶν κατὰ τὴν Ὀθωμανικὴν Ἐπικράτειαν Ἑλληνικῶν προξενείων μισθοδοτοῦσα μετρίως τὰ σημαντικώτερα καὶ οὐσιωδέστερα τούτων καὶ χορηγοῦσα εἰς τὰ λοιπὰ χρηματικὰς βοηθείας.

Οὕτω δέ, ἂν δὲν φθάσωμεν ἀμέσως εἰς τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, καθ' ἃ ἐκτίθεται ἀνωτέρω, βίπτομεν ὅμως τὰς βάσεις τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον θέλει μᾶς ὁδηγήσει εἰς αὐτὸ βραδύτερον, καὶ βελτιοῦμεν τὴν κατάστασιν τῶν προξενείων μας, καθιστῶντες πλέον ἀνεξάρτητον τὴν θέσιν τῶν διευθυνόντων αὐτά, μεχρισοῦ δυνηθῶμεν νὰ θέσωμεν βαθμηδὸν ὅλα ἐν γένει ὑπὸ μισθοδοσίαν, καθ' ὅσον αἱ προξενικαὶ εἰσπράξεις ἤθελον αὐξάνει.

Τὸ ἐν Μελίτῃ προξενεῖον καὶ τὸ ἐν Ζακύνθῳ ὑποπροξενεῖον ἐτέθησαν ὑπὸ μισθὸν διὰ τῶν αὐτῶν λόγων, δι' ὃν ἐμισθοδοτήθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1845 τὸ ἐν Τεργέστῃ προξενεῖον καὶ τὰ ἐν Γαλατζίῳ καὶ Ἰβραΐλᾳ ὑποπροξενεῖα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ

τὸ ῥηθὲν ἔτος ὑποβληθέντος εἰς τὴν βουλὴν νομοσχεδίου· ὁ κύριος σκοπὸς καὶ τούτου καὶ τοῦ ἤδη ὑποβαλλομένου εἶνε τὸ νὰ τεθῶσι βαθμηδὸν ἅπασαι αἱ προξενικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν ἑκάστη ἀναλόγως τῆς θέσεως καὶ τῶν ἀναγκῶν της. Ἑπομένως ὅσα προξενεῖα ἔφερον εἰσοδήματα ἀνώτερα τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν των ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν ὑπὸ μισθοδοσίαν, συναζομένων τῶν εἰσπράξεων αὐτῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, νὰ γένῃ δ' αὔξησις εἰς τὰς μισθοδοσίας ἢ νὰ δοθῇ χρηματική τις ἐπιχορήγησις εἰς ἄλλα ἀναγκαιότατα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ μὴ δυνάμενα νὰ διατηρηθῶσι διὰ τῶν ἰδίων των πόρων· ὥστε τὸ περίσσευμα τῶν πρώτων νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τῶν τελευταίων τὴν βελτίωσιν. Δὲν ἐνομίσθη ἄλλως τε οὐδὲ δίκαιον, οὐδ' εὔλογον οἱ μὲν τῶν προξένων μας νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων των πλέον τοῦ δέοντος, ἄλλοι δ' ἔχοντες πολλάκις καὶ πλειοτέρας καὶ σπουδαιοτέρας ἀσχολίας νὰ στερῶνται καὶ αὐτῶν τῶν ἀναπορρύκτως ἀναγκαίων πρὸς διατήρησίν των· ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν εἶνε συμφέρον ν' ἀφήσωμεν νὰ διαλυθῶσί τινα ἀναγκαῖα προξενικὰ καταστήματα, οὐδὲ τὸ δημόσιον νὰ δαπανᾷ πρὸς διατήρησιν ἄλλων, ἐνῷ δύναται νὰ λαμβάνῃ τὰς δαπάνας ταύτας ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν πλουσιωτέρων. Πεβαιωθῆτε, Κύριοι, ὅτι τὰ πλειότερα τῶν κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος ὑποπροξενείων μας, ὧν ἡ διατήρησις εἶνε ὄχι μόνον χρήσιμος, ἀλλ' ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, ἢ θέλουσι διαλυθῇ ἢ θέλουσιν ἐκπέσει ἐπὶ τέλους εἰς χεῖρας ἀνικάνους ἂν δὲν προσέλθῃ ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις εἰς βοήθειάν των, χορηγοῦσα αὐτοῖς κατ' ὀλίγον ὀλίγον τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς των.

Ἔρχομαι ἤδη νὰ σᾶς δώσω διασαφήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὰ κυριώτερα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου.

Τὸ 1 καὶ 2 δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην διασαφήσεων· δι' αὐτῶν προσδιορίζεται ἡ ἀνήκουσα ἱεραρχία τῶν διαφόρων προξενικῶν θέσεων, ἄνευ μεταβολῆς τινος τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος συστήματος.

Τὸ ἄρθρον 3 ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 41, ὅπερ συνδυάζεται μετὰ τοῦ πρώτου, οὐδεμίαν ὡσαύτως παρουσιάζουσι μεταβολὴν τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργουμένων. Αἱ θέσεις τῶν προξενικῶν πρακτόρων δὲν δύνανται νὰ ὁρισθῶσι διὰ νόμου, διότι συνεχῶς παρουσιάζεται ἀνάγκη συστάσεως πρακτοριῶν εἰς διαφόρους παραλίας τῆς Ἀλλοδαπῆς, ὥστε ἤθελεν εἶσθαι καὶ δύσκολον καὶ ὀχληρὸν τὸ νὰ προκαλῶνται ἑκάστοτε νόμοι πρὸς σύστασιν τοιούτων.

Ἄλλως τε αἱ θέσεις τῶν πρακτόρων οὐδεμίαν σπουδαιότητα παρουσιάζουσιν. Οὗτοι δὲν ἔχουσιν οὐδὲ δικαστικὴν οὐδὲ συμβολαιογραφικὴν ἢ ληξιαρχικὴν ὑπηρεσίαν. Εἶσι μόνον ἁπλοῖ ἐντολοδόχοι τῶν ἁρμοδίων προξένων ἢ ὑποπροξένων ὑπὸ εὐθύνην καὶ κατὰ παραγγελίαν τούτων ἐνεργοῦντες. Διὸ καὶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον ὡς καὶ κατὰ τὰς ἰσχυούσας προξενικὰς ὁδηγίας, κατὰ πρότασιν πάντοτε τῶν ἁρμοδίων προξένων καὶ ὑποπροξένων διορίζονται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου. Τὸ σύστημα τοῦτο ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν ἀκολουθοῦσι πολλαὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Αἱ πλεῖσται δὲ ἀρίνουσι τοὺς διορισμοὺς τούτους ἐντελῶς εἰς τοὺς προξένους των, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται παντελῶς ἢ ἐρ' ἑκάστου διορισμοῦ ἔγκρισις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ. Οἱ ἡμέτεροι πράκτορες, ἐκτὸς τῶν ἀνακριτικῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα ἀνατίθησιν εἰς αὐτοὺς ὁ περὶ τούτου νόμος, τίποτε ἄλλο ἐρ' ἑαυτῶν δὲν ἔχουσι νὰ ἐνεργήσωσιν, εἰμὴ μόνον τὴν ἁπλῆν ἐπιθεώρησιν τῶν ναυτιλιακῶν ἐγγράφων καὶ τῶν διαβατηρίων.

Τὸ ἄρθρον 4 δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀναπτύξεως.

Διὰ τοῦ 5 κανονίζεται ἤδη καταλλήλως ὁ τρόπος, δι' οὗ ἀναπληροῦνται, δεόντως οἱ προϊστάμενοι προξενικῶν ἀρχῶν, εἴτε ἀπόντες, εἴτε κωλυόμενοι. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας ἦτο μέχρι τοῦδε ἀκανόνιστον, καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως ἐλάμβανον πολλάκις χώραν ἀταξίαι. Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου καθιεροῦται προσέτι διάταξις δικαία καὶ ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Αἱ χορηγούμεναι εἰς τὸν προϊστάμενον πάσης προξενικῆς ἀρχῆς ἀποδοχαὶ εἰσὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μεγάλαι ἀναλόγως τῆς ἐπικειμένης εἰς αὐτὸν εὐθύνης καὶ τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων εἰς ἃ ἐκτίθεται ἕνεκα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ὁποίου φέρει ἀρχηγοῦ προξενικῆς ἀρχῆς. Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τούτου, ἕτερος ἀναλαμβάνει προσωρινῶς τὴν διεύθυνσιν τῆς προξενικῆς ἀρχῆς, ἥτις συνεπάγει καὶ τὴν εὐθύνην καὶ τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων τὴν δαπάνην· ἐθεωρήθη λοιπὸν εὔλογον καὶ δικαιότατον σύνολον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἓν μικρὸν μέρος, τὸ τέταρτον δηλονότι τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προϊσταμένου τῆς προξενικῆς ἀρχῆς νὰ χορηγῆται εἰς τὸν ἀναπληροῦντα αὐτόν. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀκολουθοῦσιν ἐν γένει εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν αἱ πλεῖσται τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Τὸ ἄρθρον 6 κυρίως περιέχει διατάξεις οὐσιωδεστάτας.

Ἡ ἐπιβαρύνουσα τοὺς κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος προξενικοὺς ὑπαλλήλους εὐθύνη εἶνε τοσοῦτον μεγάλη, ὡς πρεπόν, ἕνεκα τῶν σπουδαίων καὶ σοβαρῶν καθηκόντων των, καὶ τῆς

μεγάλης συναφείας ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν δύω γαιόνων ἐπικρατειῶν, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισε καὶ δίκαιον καὶ δυνάμενον νὰ παρέξῃ ἐγγύας ἱκανὰ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ συφέροντα, τὸ μέτρον τοῦ νὰ μὴ ἀνατίθηται τοιαύτη ὑπηρεσία εἰς χεῖρας ἀλλοδαπῶν, ἐφ' ὧν αὐτὴ δὲν δύναται νὰ ἐξασκῇ ὅλην τὴν ἀνήκουσαν ἐπιρροὴν καὶ δύναμιν καὶ τὰς παρεκτροπὰς καὶ καταχρήσεις τῶν ὁποίων δὲν δύναται τυχούσης περιστάσεως νὰ τιμωρήσῃ καὶ νὰ καταστείλῃ. Μόνοι οἱ διερμηνεῖς καὶ κλητῆρες ἐξαιροῦνται τοῦ τοιούτου μέτρου, καθότι δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς ἅπαντα τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους τὰ μέρη νὰ εὑρεθῶσι πολῖται Ἕλληνες γινώσκοντες ὁπωσοῦν ἀκριβῶς τὴν Ὀθωμανικὴν γλῶσσαν. Εἰς τὰ λοιπὰ τοῦ κόσμου μέρη ἐπιτρέπεται μὲν ν' ἀνατεθῇ ἡ προξενικὴ ὑπηρεσία, ὁσάκις δὲν χορηγεῖ ἀφ' ἑαυτῆς ἱκανὰ μέσα ὑπάρξεως, καὶ εἰς ἀλλοδαποὺς, ὁπόταν ὅμως δὲν εὑρίσκωνται πολῖται Ἕλληνες δυνάμενοι καὶ θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσι ταύτην. Τοιοῦτον σύστημα ἀκολουθοῦσιν ὅλαι σχεδὸν αἱ ξέναι δυνάμεις εἰς τὴν προξενικὴν αὐτῶν ὑπηρεσίαν.

Ὁ λόγος δι' ὃν ἀπαιτεῖται νὰ διορίζωνται εἰς ὅλας ἐν γένει τῶν προξενικῶν γραμματείων τὰς θέσεις πολῖται Ἕλληνες, εἶναι διότι εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους εἰσὶν ἰδίως ἀνατεθειμένα τὰ συμβολαιογραφικὰ καὶ ληξιαρχικὰ καθήκοντα ἐξασκούμενα ἐπὶ Ἑλλήνων. Ἡ κυβέρνησις φρονεῖ, Κύριοι, ὅτι ὁ ἀλλοδαπὸς δὲν δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν μακρὰν τῆς πατρίδος του ἀποδημοῦντα Ἕλληνα, παρεισδύων πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς οἰκιακῆς του καταστάσεως, ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν ἐμπνέει συνήθως εἰς ξένην γῆν ὁ συμπολίτης αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ προσδιορίζοντος τὰς κατὰ τὸ Ῥωσσικὸν Κράτος προξενικὰς θέσεις, τρεῖς μόναι μεταβολαὶ εἰς τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχύον σύστημα ἐπηνέχθησαν· συνιστᾶται γενικὸν προξενεῖον ἐν Πετρουπόλει, καθότι ἐλήφθη τὸ μέτρον τοῦ νὰ μὴ συνιστῶνται γενικὰ προξενεῖα, εἰμὴ εἰς πόλεις οὔσας ἕδρας Κυβερνήσεως κεντρικῆς. Εἰς Βαρδιάνσκαν ὑπῆρχε μέχρι τοῦδε προξενικὴ πρακτορία· ἤδη αὕτη μετασχηματίζεται εἰς ὑποπροξενεῖον, ἕνεκα τῆς ἐπαισθητῆς ἀναπτύξεως τὴν ὁποίαν, καθ' ἃ πληροφορεῖται τὸ ὑπουργεῖον, λαμβάνει ὀψὲ ἐρχὲς εἰς τὴν πόλιν ταύτην τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον. Ἐπίσης δὲ ἐθεωρήθη ἀναγκαία καὶ ἡ σύστασις ἑνὸς προξενείου εἰς Ῥεδούτ-Καλὲ τῆς Τύρλιδος τῶν Καυκασίων.

Διὰ τοῦ 8 ἄρθρου προστίθενται εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ὑπαρχούσας κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος προξενικὰς θέσεις.

Ἓν προξενεῖον εἰς Παλαιστίνην.

Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μπετώλια τῆς Μακεδονίας.

Ἓν προξενεῖον εἰς Λάρισσαν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον εἰς Σέρρας.

Ἓν ὑποπροξενεῖον εἰς Ἄρταν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον εἰς Αὐλῶνα.

Ἡ σύστασις προξενείου εἰς Παλαιστίνην προταθεῖσα εἰς τὴν Βουλὴν τῆς ά. Περιόδου ἐγένετο δεκτὴ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συζητήσεως· ἅπαντες ἀνεγνώρισαν ὅτι εἰς τὴν ἑστίαν αὐτὴν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἔνθα ἅπασαι αἱ χριστιανικαὶ Δυνάμεις ἔχουσιν ἤδη προξένους, μόνον τὸ ὀρθόδοξον Ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν πρέπει νὰ στερῆται τῆς τοιαύτης ἀντιπροσωπείας. Ἄλλως τε, προσκυνηταὶ Ἕλληνες μεταβαίνουσι κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν, χάριν εὐλαβείας. Οὗτοι ἔχουσιν ἀνάγκην προχείρου προστασίας, τὴν ὁποίαν εἰς πρόξενος Ἕλλην δύναται μόνος νὰ τοὺς χορηγήσῃ.

Εἰς Λάρισσαν ἀπεφασίσθη νὰ συσταθῇ προξενεῖον ἀπὸ τοῦ ἔτους **1845** κατὰ πρότασιν αὐτῆς τῆς Βουλῆς τῆς Ἀ. περιόδου. Ἡ Κυβέρνησις παρεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην, καθότι ἀληθῶς ἡ Λάρισσα εἶναι ἡ ἕδρα τοῦ ἀνωτάτου διοικητοῦ τῆς Θεσσαλίας, ἔνθα συγκρατοῦνται ἅπασαι αἱ κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν Ὀθωμανικὴν ἐπαρχίαν ἀναφυόμεναι Ἑλληνικαὶ ὑποθέσεις. Ἡ σύστασις ἐπομένως προξενείου εἰς τὴν πόλιν ταύτην καθίσταται λίαν χρήσιμος.

Αἱ Σέρραι κατέστησαν ἤδη πόλις ἐμπορικωτάτη ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της, ἱκανοὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν Ἕλληνες μετέρχονται ἐκεῖσε ἐμπόριον καὶ ἐπιτηδεύματα. Τὴν ἀνάγκην τῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συστάσεως ὑποπροξενείου κατ' ἐπανάληψιν παρέστησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὁ κατὰ τὴν Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν σύστασιν ὑποπροξενείων εἰς Ἄρταν καὶ Αὐλῶνα ἐπρότεινε διὰ μακρᾶς ἐκθέσεως ὁ κατὰ τὴν Ἤπειρον καὶ Ἀλβανίαν πρόξενος τῆς Α. Μ. Εἰς Ἄρταν κατοικοῦσι συνήθως πολλοὶ τῶν ἑλλήνων· κεῖται δὲ ἡ πόλις αὐτὴ τοσοῦτον ἐγγὺς τῆς Ἑλλάδος, ὥστε ἡ μετ' αὐτῆς συνάφεια τῶν κατοίκων τῶν πλησιοχώρων ἑλληνικῶν μερῶν εἶνε ἀδιάκοπος καὶ καθιστᾷ ἔτι μᾶλλον ἀναγκαίαν ἐκεῖσε τὴν σύστασιν προξενικῆς ἀρχῆς. Ἡ δ' Αὐλὼν εἶνε ἡ σημαντικωτέρα τῶν παραλίων πόλεων τῆς Ἀλβανίας. Τὰ ἐκεῖσε προσορμιζόμενα πλοῖα μας ἔχουσιν ἀνάγκην προστασίας,

καὶ ταύτης στεροῦνται μέχρι τοῦδε. ὡς μήπω ὑπαρχούσης ἐκεῖσε ἑλληνικῆς προξενικῆς ἀρχῆς. Ἔπειτα δὲ καθ' ὅλην τὴν Ἀλβανίαν οὐδεμία προξενικὴ ἀρχὴ τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχει σήμερον. Καὶ εἰς Μπετώλια δὲ ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ σύστασις προξενικῆς ἑλληνικῆς ἀρχῆς διὰ τὴν κεντρικότητα τῆς πόλεως ταύτης εἰς ἣν καὶ ἄλλαι Δυνάμεις διατηροῦσι διὰ τὸν ἴδιον λόγον προξενικὰς ἀρχάς.

Τὰ ἄρθρα **9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30** καὶ **31** δὲν περιέχουσιν οὐσιώδη τινὰ τροποποίησιν τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν προξενικῶν θέσεων. Τινὰ μόνον γενικὰ προξενεῖα συνίστανται εἰς τὰς σημαντικωτέρας τῆς Εὐρώπης πρωτευούσας ἄνευ δαπάνης τοῦ δημοσίου· προστίθενται δὲ καί τινα νέα ὑποπροξενεῖα ἄνευ ὡσαύτως δαπάνης τοῦ δημοσίου, ὡς τὸ εἰς Ἀργεσιλὰς καὶ Ταραγῶνα τῆς Ἱσπανίας, τὸ εἰς Ταγγέρην τοῦ Μαρόκου, τὸ εἰς Τρίπολιν τῆς Βαρβαρίας, κατὰ συνέπειαν διαφόρων πληροφοριῶν δοθεισῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον περὶ τῆς χρησιμότητός των.

Τὸ ἄρθρον **32** προσδιορίζει τὸν τρόπον, καθ' ὃν θέλουσιν ὁρισθῆ τὰ μέρη τῆς δικαιοδοσίας ἑκάστης προξενικῆς ἀρχῆς. Τὰ περὶ τούτου θέλουσι κανονισθῆ εἰς τὰ περὶ προξενικῶν καθηκόντων Β. διατάγματα, ἀφοῦ φωτισθῆ δεόντως τὸ ὑπουργεῖον ἐκ διαφόρων πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας θέλει ζητήσει.

Τὰ ἄρθρα **33** καὶ **34** περιέχουσι τὰς βάσεις τοῦ νέου συστήματος, δι' οὗ τὰ σημαντικώτερα καὶ ἀναγκαιότερα προξενεῖα διατηροῦνται, οὕτως εἰπεῖν, ἀλλήλοις διὰ τῶν ἰδίων των μέσων, βοηθουμένων τῶν ἀπόρων ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν εὐπορωτέρων. Περὶ τούτου ὡμίλησα ἀρκούντως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκθέσεώς μου, διὸ καὶ κρίνω περιττὴν ἤδη πᾶσαν περὶ τούτου ἀνάπτυξιν.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. **35** προσίθενται εἰς τὰ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μέχρι τοῦδε μισθοδοτούμενα προξενεῖά τε καὶ ὑποπροξενεῖα.

Τὸ ἐν Βελιγραδίῳ γενικὸν προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
Τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ.
Τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Μπιτωλίοις προξενεῖον.
Τὸ ἐν Βηρυτῷ προξενεῖον.

1. Τὸ Βελιγράδιον εἶνε ἕδρα τῆς Κυβερνήσεως ἕθνους ὁμοδόξου, ἐκεῖ καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα καθιστῶσιν ἀναπόφευκτον τὴν παρουσίαν ἕλληνος προ-

ξένου. Ἡ Κυβέρνησις πρὸ πολλοῦ ἤδη ἠσθάνθη τὴν τοιαύτην ἀνάγκην διορίσασα πρὸ ἐτῶν γενικὸν πρόξενον εἰς Βελιγράδιον, ὅστις ὅμως ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων, δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ ἐγκαθιδρυθῇ εἰς τὴν θέσιν του. Ἐλπίζω ὅμως μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐξομαλυνθῶσιν αἱ ὑφιστάμεναι δυσκολίαι καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν ἐγκαθίδρυσις τοῦ ἑλληνικοῦ προξένου. Ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ οὕτος διὰ τῶν προξενικῶν εἰσπράξεων αἵτινες κατ' ἀρχὰς δὲν δύνανται νὰ ὦσι, εἰμὴ εὐτελεῖς, διὸ καὶ ἐτέθη ὑπὸ μισθοδοσίαν.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶνε ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Αἰγύπτου. καὶ Ἕλληνες διαμένουσιν ἐν αὐτῇ μεγάλης καταστάσεως, καὶ ἑλληνικὸν ἐμπόριον ἐνεργεῖται οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, καὶ συμφέροντα ἑλληνικὰ παντοῖα ἐνυπάρχουσι. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν προξενικὴ ἀρχὴ εἶνε ἐκ τῶν σημαντικωτέρων· ἐκρίθη δὲ εὔλογον νὰ τεθῇ ὑπὸ μισθοδοσίαν, ὅπως τακτοποιηθῇ τελειότερον ἡ ὑπηρεσία καὶ διορισθῶσιν εἰς αὐτὴν ὑπάλληλοι Ἕλληνες δεδοκιμασμένης ἱκανότητος καὶ λάβῃ οὕτω ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος προξενείου πλέον ἄμεσον καὶ πλέον σύντονον ἐνέργειαν. Διὰ τῆς εἰς μισθοδοσίαν κατατάξεως τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενείου ἡ Κυβέρνησις μικρὰν δαπάνην θέλει ὑποστῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐλπίζεται δὲ μετὰ πεποιθήσεως ὅτι τακτοποιουμένης τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, αἱ προξενικαὶ εἰσπράξεις θέλουν ὑπερβῇ τὰς δαπάνας.

Ἐτέθησαν ἐπίσης ὑπὸ μισθοδοσίαν τὸ ἐν Λαρίσσῃ προξενεῖον καὶ τὸ ἐν Μπιτωλίοις, καθότι ἀφοῦ εἰς τὰς πόλεις ταύτας, ἐνεκρίθη γενικῶς ὡς ἀναγκαία καὶ χρήσιμος ἡ σύστασις ἑλληνικοῦ προξενείου, ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι τ' ἀναγκαῖα πρὸς διατήρησιν αὐτῶν μέτρα, καθότι ἡ Λάρισσα καὶ τὰ Μπιτώλια, πόλεις Μεσόγειοι, δὲν δύνανται νὰ χορηγήσωσι τοιαύτας εἰσπράξεις ὥστε νὰ ἐπαρκῶσι πρὸς τοῦτο ἐντελῶς.

Εἴπομεν ἤδη τοὺς λόγους δι' οὓς ἐτέθησαν ὑπὸ μισθοδοσίαν αἱ ἐν Μελίτῃ καὶ Ζακύνθῳ προξενικαὶ ἀρχαί· διὰ δὲ τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον ἐλήφθη τὸ αὐτὸ μέτρον, καθότι ἐθεωρήθη ὡς ἓν τῶν κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος σημαντικωτέρων προξενικῶν καταστημάτων τῶν δυναμένων ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν εἰσπράξεών των νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ προξενικοῦ κλάδου.

Τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὑποπροξενεῖον ἐτέθη ὑπὸ μισθοδοσίαν, καθότι κατὰ τὴν νέαν διάταξιν τοῦ περὶ προξενικῶν τελῶν νομοσχεδίου, ὅπερ ἐπομένως θέλει ὑποβληθῇ εἰς ὑμᾶς, διάταξιν καθ' ἣν τὰ πλοῖα, τὰ μὴ ἐνεργοῦντα εἰς τινα λιμένα ἐμπορικὰς

ἐργασίας, μεταβολὴν ναυτολογίου, δήλωσιν ναυσιβλαβείας κτλ. ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ἡμίσεως μόνον τῶν ἐν τῇ διατιμήσει ὁριζομένων δικαιωμάτων, δι' ὅσας πράξεις ἤθελον ἐνεργήσει παρὰ τῷ ἑλληνικῷ προξενείῳ· κατὰ τὴν διάταξιν, λέγω, ταύτην, τὰ εἰσοδήματα τοῦ ῥηθέντος ὑποπροξενείου ἐλαττοῦνται τοὐλάχιστον κατ' ἡμίσειαν. Εἰς Ἑλλήσποντον δὲν ἐνεργοῦνται παντελῶς σχεδὸν ἐμπορικαὶ ἐργασίαι. Τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, διερχόμενα μόνον ἐκ τοῦ πορθμοῦ ἀγκυροβολοῦσιν πρὸς ὥραν καὶ ὑποβάλλουσιν ἁπλῶς τὰ ἔγγραφά των εἰς ἐπιθεώρησιν. Τοιαύτης λοιπὸν ἐλαττώσεως γενομένης εἰς τὰς προξενικὰς εἰσπράξεις τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὑποπροξενείου, δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ πρέπει ἢ νὰ διαλυθῇ ἢ νὰ μισθοδοτῆται παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, καθότι τὸ ν' ἀρεθῇ εἰς τοὺς ἰδίους του πόρους δὲν εἶνε δυνατὸν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἐμπόρων ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Τὴν δ' ἔλλειψιν προξενικῆς ἀρχῆς εἰς μέρος ἔνθα διέρχονται καὶ ὅπου σταματῶσιν ὅλα τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα τὰ πλέοντα τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ τὴν Ἀζωρικήν, οὐδεὶς βεβαίως νὰ προτείνῃ δύναται.

Ἡ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Βηρυττῷ προξενείου προστεθεῖσα δαπάνη εἶνε ἀσήμαντος· διότι εἰς τὸ προξενεῖον τοῦτο δίδεται ἐπιχορήγησις ἐκ δραχμῶν 350 κατὰ μῆνα καὶ μισθοδοτεῖται χωριστὰ ὁ γραμματεὺς πρὸς δραχμὰς 130, τὸ ὅλον δραχμαὶ 480· ἐνῷ ἡ μηνιαία δαπάνη αὐτοῦ κατὰ τὸ νομοσχέδιον εἶνε ἐκ δραχμῶν 850· τουτέστι παρουσιάζει πλεόνασμα ἐξόδων ἐκ δραχμῶν 370, ἀλλὰ τὸ πλεόνασμα τοῦτο καλύπτεται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τοῦ προξενείου, αἵτινες θέλουσιν ἀνήκει τοῦ λοιποῦ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Τὰ προξενεῖά τε καὶ τὰ ὑποπροξενεῖα ὅσα νεωστὶ τίθενται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν λαμβανόντων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐπιχορήγησιν ἐκτὸς τοῦ ἐν Βενετίᾳ, ὅλα τὰ λοιπὰ κεῖνται εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος· ἠκούσατε δὲ ἤδη τοὺς λόγους δι' οὓς ἐνομίσθη ἀναγκαῖον δι' αὐτὰ τὸ τοιοῦτον μέτρον.

Εἰς τὴν περίοδον τῆς Βενετίας πόλιν ἡ διατήρησις ἑλληνικοῦ ὑποπροξενείου δὲν εἶνε ἄνευ χρησιμότητος. Πολυχρόνιος ὅμως πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ ἐκεῖσε ὑποπρόξενος Ἕλλην μὲ μόνας τὰς προξενικὰς εἰσπράξεις. Ἡ Κυβέρνησις ἐδοκίμασε τοῦτο ἐσχάτως πέμψασα εἰς Βενετίαν νέον δεδοκιμασμένον εἰς τὴν κατὰ τὴν Εὐρώπην προξενικὴν ὑπηρεσίαν· ἀλλ' οὔτε μῆνάς τινας ἠδυνήθη νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἄνευ χρηματικῆς τινος βοηθείας, ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, διὸ

καὶ κατ' αἴτησίν του μετετέθη ἐσχάτως εἰς θέσιν ἄλλην, καίτοι ὑποδεεστέραν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐνομίσθη ἀναγκαῖον νὰ συναριθμηθῇ καὶ τὸ ἐν Βενετίᾳ ὑποπροξενεῖον μεταξὺ τῶν λαμβανόντων ἐπιχορηγήσεις.

Διὰ τοῦ 36 ἄρθρου ὁρίζονται οἱ μισθοὶ ὅλων τῶν μισθοδοτουμένων προξενικῶν ὑπαλλήλων. Ὀφείλω κύριοι, νὰ σᾶς ἐκθέσω τοὺς λόγους, δι' οὓς αἱ μισθοδοσίαι ὅλων σχεδὸν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας φαίνονται ἀνώτεραι τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν.

Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, ἰδίως δέ, ὁ δικαστικὴν ὑπηρεσίαν ἐνεργῶν, καὶ ὁ ἐπιτετραμμένος διαχείρισιν χρηματικὴν πρέπει νὰ μισθοδοτῆται εἰς τρόπον ὥστε νὰ ζῇ βίον ἄνετον, ἵνα οὗτος μὲν ἔχῃ ἥσυχον τὸν νοῦν, καὶ τὴν θέλησιν πάσης ἄλλης μερίμνης ἀνεξάρτητον, ἀφωσιούμενος ἐντελῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἡ δὲ Κυβέρνησις μένῃ ἐλευθέρα εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαλλήλων της, καὶ ἀπηλλαγμένη πάσης ὑποψίας ὡς πρὸς τὸ ἀπέραντον τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν. Ἄλλως κύριοι, ὄχι μόνον τακτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὑπαλλήλους ἱκανοὺς δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπάρχοντες θέλουν διάκεισθαι διηνεκῶς ὑπὸ τὸ βάρος δυσαρέστων ὑποψιῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον βασίμων.

Ἂν λοιπὸν βίον ἄνετον πρέπῃ νὰ ὁρίζωνται διὰ τῆς μισθοδοσίας των ἅπαντες ἐν γένει οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀναλόγως τῶν μέσων τοῦ ἔθνους, πολλῷ μᾶλλον τοῦτο εἶνε ἀναπόφευκτον εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατελοῦντας, ἐφ' ὧν τὸ ὄμμα τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐξασκεῖ τὴν δέουσαν ἐπαγρύπνησιν ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ τῶν ὁποίων ἡ στάσις ἡ προερχομένη ἐκ τοιούτων χρηματικῶν ἐλλείψεων καθίσταται ἔτι μᾶλλον δεινὴ εἰς ξένην γῆν.

Οἱ μέχρι τοῦδε διδόμενοι εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας μισθοὶ εἶνε ὡρισμένοι διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς συστάσεως τῆς πρεσβείας ταύτης· ἔλαβον δ' ἔκτοτε μέχρι τῆς πρὸ τοῦ 1843 ἔτους ἐποχῆς μικράν τινα μεταβολήν, οὐχὶ ὅμως ταιαύτην, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀληθεῖς καὶ πραγματικὰς ἀνάγκας. Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε, κύριοι, ὁπόσον πολυδάπανος κατέστη ἤδη ὁ βίος εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ὁποία διαφορὰ ὑπάρχει σήμερον ὡς πρὸς τὴν τιμὴν ὅλων τῶν πραγμάτων κατὰ σύγκρισιν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐκανονίσθησαν οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας. Ἅπαντες οἱ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἄρχοντες ταύτης παρέστησαν εἰς τὴν Β. Κυβέρνησιν τὴν ἀναπό-

φεμάτων ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων, καθότι ἡ πεῖρα ἀπέδειξε τρανώτατα, ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε διδόμενοι εἰσὶν ἐντελῶς ἀνεπαρκεῖς. Ἡ Κυβέρνησις ἑπομένως ὤφειλε νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῆς τοιαύτης καταστάσεως πρὸς τὸ συμφέρον αὐτὸ τῆς ὑπηρεσίας, διὸ καὶ στηριζομένη εἰς ἃς ἔλαβε πληροφορίας ἐκ πηγῶν ἀξιοπίστων ἐπήνεγκε τὴν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ φαινομένην αὔξησιν· εἰμὶ ἑπομένως βέβαιος, ὅτι δὲν θέλετε διστάσει νὰ παραδεχθῆτε τὰς μισθοδοσίας τοιαύτας, οἵαι σημειοῦνται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, βέβαιοι ὄντες, ὅτι τίποτε δὲν ἐσημειώθη πλειότερον τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου.

Διὰ τὸν ἐκπληροῦντα χρέη ταμίου γραμματέα σημειοῦται ἐπιμίσθιον ἐκ δραχμῶν 25, ὄχι μόνον διότι οὗτος ἔχει ἔργα πλέον ἐπίμοχθα τῶν ὑπὸ τῶν λοιπῶν ὁμοιοβάθμων του ἐνεργουμένων, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπόκειται πολλάκις εἰς ζημίας ἕνεκα τῆς διηνεκοῦς κινήσεως τῶν κεφαλαίων καὶ εἰσοδημάτων τοῦ ταμείου.

Ὁ μισθὸς τοῦ ἐν Βελιγραδίῳ γενικοῦ προξένου δὲν εἶνε βεβαίως ἀνάλογος μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς θέσεως, εἰς ἐπικράτειαν ὅπου ἄλλη προξενικὴ ἀρχὴ τῆς Ἑλλάδος δὲν ὑπάρχει. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρῶτον ἤδη χορηγεῖται διὰ νόμου μισθοδοσία εἰς τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἡ ὑπηρεσία δὲν θέλει βεβαίως ἀναπτυχθῆ ἀμέσως, ἐνόμισα προτιμώτερον νὰ φροντίσῃ βραδύτερον ἡ Κυβέρνησις νὰ προτείνῃ τὴν αὔξησιν ἥτις ἤθελε νομισθῆ ἀναγκαία.

Τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενεῖον ἐτέθη ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν τοῦ ἐν Σμύρνῃ κατηγορίαν. Διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν Χίῳ προξενείου προσδιωρίσθησαν αἱ ἀπολύτως ἀναγκαῖαι μισθοδοσίαι.

Εἰς τὰς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις προξενείου μισθοδοσίας, ἐγένοντό τινες αὐξήσεις. Ἡ τοῦ προξένου, αὐξάνει ἐπὶ ἑκατὸν δραχμὰς κατὰ μῆνα. Εἰς δὲ τὴν τοῦ γραμματέως ἐπίσης προσετέθησαν 50 δραχμαί.

Αἱ αὐξήσεις δὲ αὗται ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι ἕνεκα τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἕδρας τοῦ προξενείου ἀπὸ Πρεβέζης εἰς Ἰωάννινα, ἔνθα ἐδρεύουσιν ὅ τε ἀνώτερος διοικητὴς καὶ ἅπασαι αἱ κεντρικαὶ ἀρχαὶ τῆς Ἠπείρου τε καὶ Ἀλβανίας. Τὰ ἔξοδα τῆς παραστάσεως τοῦ προξένου εἶνε ἕνεκα τούτου ἀνώτερα εἰς Ἰωάννινα ἢ εἰς Πρέβεζαν, ὅπου διαμένουσιν ἀρχαὶ πολὺ ὑποδεέστεραι τῶν εἰς Ἰωάννινα ἐδρευουσῶν.

Τὰ ἐν Λαρίσσῃ καὶ Μπετωλίοις προξενεῖα ἐτέθησαν ὡς πρὸς τὴν μισθοδοσίαν εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν κατηγορίαν εἰς ἣν ὑπάγονται τὰ ἐν Ἰωαννίνοις καὶ Θεσσαλονίκῃ προξενεῖα, μετά τινος μικρᾶς διαφορᾶς ὡς πρὸς τὸν μισθὸν τοῦ προξένου.

Αἱ μισθοδοσίαι τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Τεργέστῃ προξενείου καὶ τῶν ἐν Γαλατζίῳ καὶ Βώλῳ ὑποπροξενείων μένουσιν αἱ αὐταί, αἱ μέχρι τοῦδε διδόμεναι.

Ἡ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐν Μελίτῃ προξενείου ἐσημειώθη ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου· εἶνε σχεδὸν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τοῦ ἐν Τεργέστῃ.

Διὰ τοὺς ἐν Ζακύνθῳ καὶ Ἑλληνοπόντῳ ὑποπροξένους ἐσημειώθη ὁ αὐτὸς μισθός.

Τὰ ἄρθρα 37 καὶ 38 ἀφορῶσι τὰ τῶν γραφικῶν ἐξόδων καὶ ἐπιχορηγήσεων τοῦ προξενείου. Ἡ εἰς ἕνα ἕκαστον τούτων χορηγουμένη ἢ μέλλουσα νὰ χορηγηθῇ ποσότης δὲν προσδιορίζεται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ· α) διότι τοιαῦται ἐπιχορηγήσεις ὑποκύπτουσαι εἰς συνεχεῖς μεταβολὰς, δὲν προσδιορίζονται συνήθως διὰ νόμων, καὶ β) διότι ἐνόμισα καταλληλότερον νὰ μὴ δεσμεύσωμεν τὸ μέλλον, ἀλλὰ νὰ ἀφήσωμεν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ τροποποιῶσιν ἑκάστοτε τὰ γραφικὰ ἔξοδα καὶ τὰς ἐπιχορηγήσεις ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ προϋπολογισμῷ, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς στάσεως ἑκάστου προξενείου. Δὲν εἶνε παντελῶς παράδοξον νὰ ἴδωμεν μετὰ καιρὸν τὰ εἰσοδήματα ἑνὸς τῶν τοιούτων αὐξάνοντα τόσον ὥστε νὰ ὑπαγορεύωσι τὴν ἐλάττωσιν ἢ καὶ τὴν ὁλοσχερῆ ἀφαίρεσιν τῆς ἐπιχορηγήσεως.

Τὸ κανονίζον τὰ τῆς βαθμολογίας τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων 39 ἄρθρον δὲν ἔχει ἀνάγκην διασαφήσεως.

Ἡ ἐν τῷ 40 ἄρθρῳ διάταξις εἶνε ἀναγκαία, ὡς τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ τῆς πείρας, καθὸ χορηγοῦσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἄνευ βλάβης τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἄνευ ἐκτάκτου δαπάνης, ἐν μέτρον δι' οὗ δύναται νὰ ἀνταμείβῃ τὰς ἐκδουλεύσεις, τὴν ἱκανότητα τὴν τιμιότητα, τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀρχαιότητα τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει ἀπὸ τῆς πρώτης συστάσεως τῶν προξενείων, δυνάμει τῶν ἐν ἐνεργείᾳ προξενικῶν ὁδηγιῶν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 41 ἀνατίθεται πρὸς τοῖς ἄλλοις, εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ὁ διορισμὸς τῶν προξενικῶν γραφέων, καθότι δι' ὅλων τῶν μεταγενεστέρων νόμων ὑπάλληλοι τοιούτου βαθμοῦ διορίζονται παρὰ τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν.

Ἀνατίθεται δὲ ὁ διορισμὸς κληπτήρων γιασακτσίδων κτλ. εἰς τοὺς ἁρμοδίους ἀρχηγοὺς τῆς ὑπηρεσίας, ὡς τοῦτο γίνεται συνήθως δι' ὅλας ταύτας τὰς μικρὰς θέσεις καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους.

Τὸ ἄρθρον 42 ἀφορᾷ τὰ τῶν διοικητικῶν καθηκόντων τῶν προξένων. Ταῦτα θέλουσιν ὁρισθῆ διὰ Β. διαταγμάτων ὡς ὡρίσθησαν καὶ τὰ τῶν νομαρχῶν, τῶν ἐν τοῖς ὑπουργείοις ὑπαλλήλων καὶ τῶν ὑγειονομικῶν ἀρχῶν, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν περὶ συστάσεως τούτων ὀργανικῶν νόμων. Τοιοῦτον σύστημα ὑπάρχει παρ' ὅλοις σχεδὸν τοῖς συνταγματικοῖς ἔθνεσι τῆς Εὐρώπης. Ὅσον δὲ περὶ τῶν συμβολαιογραφικῶν καὶ ληξιαρχικῶν καθηκόντων τῶν προξένων, ἐπειδὴ ταῦτα ἔχουσι συναφειαν μὲ τὴν δικαστικὴν ὑπηρεσίαν, κανονίζονται ἐν τῷ περὶ δικαστικῆς ἀρμοδιότητος τῶν προξένων νομοσχεδίῳ, ὅπερ προτίθεμαι νὰ ὑποβάλω μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν ἐπιψήφισίν σας.

Ὅτε κατὰ τὸ 1845 ἔτος ὑπεβλήθη, ὡς προεῖπον εἰς τὴν βουλὴν τὸ κατὰ πρῶτον συνταχθὲν περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων νομοσχέδιον, τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον, ἐξέφρασε πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐν τῇ συνοδευούσῃ τὸ νομοσχέδιον ἐκθέσει τὴν πεποίθησίν του, ὅτι μετ' ὀλίγον διὰ τοῦ νέου προξενικοῦ ὀργανισμοῦ, οὐχὶ μόνον ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει τίποτε δαπανᾷ εἰς τὴν προξενικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ θέλει ἔχει ἐκ ταύτης περίσσευμα, ὅπερ θέλει παρέξει εἰς αὐτὴν τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ μισθοδοτήσῃ ἢ νὰ θέσῃ εἰς ἐπιχορήγησιν καὶ ἄλλας τῶν προξενικῶν ἀρχῶν. Ἡ πρόρρησις αὕτη τοῦ ὑπουργείου δὲν ἐψεύσθη. Ἐπειδή, ὡς προεῖπομεν, ἕνεκα τῶν περιστάσεων, τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον δὲν ἐψηφίσθη ἐν καιρῷ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, τὸ ὑπουργεῖον ἐνόμισε καλὸν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐν μέρει ἐφαρμογὴν τοῦ δι' αὐτοῦ καθιερωμένου συστήματος, καθόσον ἦτο τοῦτο δυνατόν, ἄνευ παραβιάσεώς τινος τοῦ θεμελιώδους νόμου. Ἐτέθησαν λοιπὸν ἔκτοτε διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων ὑπὸ μισθὸν τρία ἐκ τῶν μᾶλλον προσοδοφόρων προξενείων· ἐχορηγήθησαν δὲ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῶν ἐναυσίων προϋπολογισμῶν ἐπιχορηγήσεις εἰς δώδεκα ἄλλα, ὧν ἀπειλεῖτο ἡ διάλυσις ἕνεκα τῆς σμικρότητος τῶν προξενικῶν αὐτῶν εἰσπράξεων καὶ ἐλήφθησαν ἄλλα τινὰ μέτρα, καθ' ὅσον αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις τὸ ἐπέτρεπον, ὡς πρὸς τὴν προξενικὴν διοίκησιν ἐν γένει.

Τὸ ἀποτέλεσμα κύριοι, τῆς ἐν μέρει καὶ ἀτελοῦς ταύτης ἐφαρμογῆς τοῦ νέου συστήματος ἐδικαίωσε τὰς προσδοκίας τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου. Ἐνῷ πρὸ τοῦ 1845 τὸ δημόσιον κατέβαλεν εἰς τὴν προξενικὴν ὑπηρεσίαν 20—30 χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος χωρὶς νὰ διατηρῇ ἰδίαις δαπάναις ἄλλας προξενικὰς ἀρχάς, εἰμὴ τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικῆς πρεσβείας, καὶ τὰ ἐν Πρεβέζῃ, Θεσσαλονίκῃ,

Σμύρνῃ καὶ Κρήτῃ προξενεῖα, τὴν σήμερον καὶ τοι χορηγούσης τῆς Κυβερνήσεως, ὡς προείρηται, χρηματικὰς ἐπιχορηγήσεις εἰς δώδεκα προξενικὰς ἀρχάς, καὶ τοι αὐξηθέντων τῶν γραφικῶν ἐξόδων τινῶν τῶν ἀναφερομένων τεσσάρων προξενείων, ὄχι μόνον τὸ δημόσιον δὲν δαπανᾷ τίποτε πλέον εἰς τὴν προξενικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ἔχει καὶ περίσσευμα ἐκ ταύτης συνιστάμενον εἰς δραχμὰς 27 περίπου χιλιάδας.

Διὰ τοῦ ἤδη ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου πρόκειται νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰ ὑπὸ μισθοδοσίαν διατελοῦντα ὀκτὼ προσέτι προξενεῖα ἐκ τῶν σημαντικωτέρων, νὰ δοθῶσι κατὰ πρῶτον ἤδη ἐπιχορηγήσεις εἰς ἕτερα ἑπτὰ καὶ νὰ αὐξήσωσιν οὐσιωδῶς ὅλαι αἱ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐμπορικοῦ γραφείου μισθοδοσίαι. Ὅλα δὲ ταῦτα θέλουσι γείνει μὲ προσθήκην μόνον ἑξήκοντα δύω περίπου χιλιάδων δραχμῶν περιπλέον τῶν ἤδη δαπανωμένων. Ἀφαιρουμένων δὲ ἐκ τούτων τῶν 27 χιλιάδων, αἵτινες περισσεύουσι σήμερον ἐκ τῶν προξενικῶν εἰσπράξεων, συνάγεται ὅτι τὸ δημόσιον θέλει δαπανήσει ἐξ ἰδίων πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νέου ὀργανισμοῦ 34,000 δραχμὰς μόνον. Τοῦτο δὲ καταφαίνεται ἐν τῷ προσαρτωμένῳ τῇ ἐκθέσει ταύτῃ λογιστικῷ πίνακι.

Χωρὶς νὰ ἀναλογίσητε κύριοι, ὁποῖα διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης δαπάνης εὐχάριστα ἀποτελέσματα θέλει παρέξει ἡ τοιαύτη βελτίωσις καὶ τακτοποίησις τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας, δύνασθε νὰ ἦσθε βέβαιοι, ὅτι τὴν δαπάνην αὐτὴν μόνον τὸ πρῶτον ἔτος μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων προξενικῶν νόμων θέλει ὑποστῇ τὸ δημόσιον· πιθανὸν δὲ καὶ νὰ ἐκλείψῃ αὕτη ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους. Τὸ κατ' ἐμὲ πέπεισμαι ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων νόμων, θέλομεν ἔχει ἐντὸς μικροῦ χρόνου περισσεύματα, τὰ ὁποῖα θέλουσιν ἐπιτρέψει εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προκαλέσῃ καὶ ἄλλας εἰς τὴν προξενικὴν ὑπηρεσίαν βελτιώσεις.

Τελευτῶν κύριοι, δὲν διστάζω νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι πεποίθησιν, τοῦ ὅτι τοιαῦτα πλεονεκτήματα ὑπισχνουμένου τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσω σήμερον, θέλετε ἐπισπεύσει τὴν ἐπιψήφισίν του, τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον ὁ προξενικὸς κλάδος ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη κρατεῖται, οὕτως εἰπεῖν, μετέωρος μεταξὺ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου διοργανισμοῦ πρὸς βλάβην τῆς τε ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς Α. ΠΑΙΚΟΣ.

Συγκριτικὸς πίναξ

Τῶν γινομένων μεταβολῶν εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν προξενικῶν ὑπαλλ. συνεπείᾳ τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενείων νομοσχεδίου.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Μισθοδοσία τῶν Προξενικῶν ὑπαλλήλων κατά τε τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμόν.

	Ἐμμισθα προξενεῖα — Προσωπικόν	Μηνιαῖος μισθὸς — Κατὰ τὸ Νομοσχέδιον	Κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμ.	Διαφορά — ἐπὶ πλέον	ἐπὶ ἔλαττον	Παρατηρήσεις
1	Ἐμπορικῶν γραφείων Κωνσταντινουπόλεως					
	Ὁ πρόξενος διευθυντὴς	750	625	125		
	Τέσσαρες γραμματεῖς ἀ τάξ. πρὸς . . δρ. 300	1200	800	400		
	Δύο γραμματεῖς β' τάξ. » 200	400	466 66	233 34		
	Τρεῖς γραφεῖς ἀ τάξεως . . » 150	450	343 34	106 66		
	Ὁ λιμενάρχης	100	100			
	Ὁ δεσμοφύλαξ	50		50		
	Δύο κλητῆρες . . . . . δρ. 40	80	40	40		
	Δύο γιανιτσάροι . . . . . » 60	120	80	40		
	Ἐπιμίσθιον εἰς τὸν Ταμίαν	25		25		
2	Γενικῶν προξενείων Βελιγραδίου.	3175	2155	1020		
	Ὁ γενικὸς πρόξενος	600		600		
	Ὁ γραμματεύς	200		200		
		3975	2155	1820		
3	*Προξενεῖων Ἀλεξανδρείας*					
	Ὁ πρόξενος	800		800		
	Ὁ γραμματεύς	300		300		
	Α'. διερμηνεύς	160		160		
	Β'. διερμηνεύς	120		120		
	Γραφεύς	100		100		
	Λιμενάρχης	50		50		
	Δύο γιανιτσάροι πρὸς . . . . . δρ. 30	60		60		
		5565	2155	3410		
4	Προξενεῖων Σμύρνης.					
	Ὁ πρόξενος	850	833 1/3	16 2/3		
	Ὁ γραμματεύς	300	250	50		
	Ὁ α διερμηνεύς	160	170		10	
	Ὁ β' διερμηνεύς	120	114	6		
	Ὁ γραφεύς	100	100			
	Ὁ λιμενάρχης	70	60	10		
	Δύο γιανιτσάροι πρὸς . . . . . δρ. 30	60	58	2		
		7225	3740 1/3	3494 2/3	10	
5	Προξενεῖων Χίου.					
	Ὁ πρόξενος	350		350		
	Ὁ γραμματεύς	150		150		
	Ὁ διερμηνεύς β' τάξεως	120		120		
	Ὁ γιανιτσάρος	30		30		
		7875	3740 1/3	4144 2/3	10	
6	Προξενεῖων Θεσσαλονίκης.					
	Ὁ πρόξενος	600	583 1/3	16 2/3		
	Ὁ γραμματεύς	200	150	50		
	Ὁ διερμηνεὺς β' τάξεως	120		120		
	Ὁ γιανιτσάρος	30	30			
		8825	4503 2/3	4331 1/3	10	

Φ 716

Φ 717

	Ἔμμισθα προξενεῖα Πρόσωπον	Μηνιαῖος μισθός Κατὰ τὸ νομοσχέδιον	Κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας ὀργανισμούς	Διαφορά ἐπὶ πλέον	ἐπὶ ἔλαττον	Παρατηρήσεις
7	Προξενεῖον Ἰωαννίνων.					
	Ὁ πρόξενος	600	500	100		
	Ὁ γραμματεύς	200	150	50		
	Ὁ διερμηνεὺς β' τάξεως	120		120		
	Ὁ γιαβασῆς	30	36		6	*) Δι' ἕνα γιαβασὴν τῆς Ἀρτῆς πρακτορίας
	Ὁ γιαβασῆς		25 *	»	25*	*) Δι' ἕνα κωπηλάτην
	Ὁ κωπηλάτης		24 *	»	24*	
8	Προξενεῖον Ἀκράτας.	9775 —	5238 2/3	4601 1/3	65 —	
	Ὁ πρόξενος	500		500		
	Ὁ γραμματεύς	160		160		
	Ὁ διερμηνεὺς β' τάξεως	120		120		
	Ὁ γιαβασῆς	30		30		
9	Προξενεῖον Κρήτης	10585 —	5238 2/3	5411 1/3	65 —	
	Ὁ πρόξενος	500	500			
	Ὁ γραμματεύς	160	150	10		
	Ὁ διερμηνεὺς β' τάξεως	120		120		
	Ὁ γιαβασῆς	25	24	1		
10	Γενικὸν προξενεῖον ἐν Κερκύρᾳ	11390 —	5912 2/3	5512 1/3	65 —	
	Ὁ γενικὸς πρόξενος	500		500		
	Ὁ γραμματεύς	200		200		
		12090 —	5912 2/3	6212 1/3	65 —	
11	*Προξενεῖον ἐν Μυτιλήνῃ*					
	Ὁ πρόξενος	500		500		
	Ὁ γραμματεύς	160		160		
	Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως	120		120		
	Ὁ γιαβασῆς	30		30		
12	Προξενεῖον Βηρυτοῦ	12900 —	5912 2/3	7052 1/3	65 —	
	Ὁ πρόξενος	500		500		
	Ὁ γραμματεύς	160		160		
	Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως	120		120		
	Ὁ γιαβασῆς	30		30		
13	Προξενεῖον Μιλήτης	13710 —	5912 2/3	7862 1/3	65 —	
	Ὁ πρόξενος	500		500		
	Ὁ γραμματεύς	160		160		
14	Προξενεῖον Ταρσοῦ	14370 —	5912 2/3	8522 1/3	65 —	
	Ὁ πρόξενος	500	500			
	Ὁ γραμματεύς	200	200			
15	Ὑποπροξενεῖον Γαλαξίου	15070 —	6612 2/3	8322 1/3	65 —	
	Ὁ ὑποπρόξενος	400	400			
16	Ὑποπροξενεῖον Ἰβραΐλας	15470 —	7012 2/3	8522 1/3	65 —	
	Ὁ ὑποπρόξενος	400	350	50		
17	Ὑποπροξενεῖον Βώλου	15870 —	7362 2/3	8572 1/3	65 —	
	Ὁ ὑποπρόξενος	350	350			
18	Ὑποπροξενεῖον Ζακύνθου	16220 —	7612 2/3	8572 1/3	65 —	
	Ὁ ὑποπρόξενος	350		350		
19	Ὑποπροξενεῖον Ἑλληνικοῦ	16570 —	7712 2/3	8922 1/3	65 —	
	Ὁ ὑποπρόξενος	350		350		
	Τὸ ὅλον ἀρ.	16920 —	7712 2/3	9272 1/3	65 —	

Ἔλεγχος

Μηνιαῖος μισθὸς κατὰ τὸ νομοσχέδιον	δρ.	16,920
» » κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμὸν	»	7,712 : 2/3
Αὔξησις κατὰ τὸ νομοσχέδιον		9207 : 1/3
Αὐξήσεις κατὰ τὸ νομοσχέδιον	δρ.	9272 : 1/3
Ἐλαττώσεις » »	»	65
Αὔξησις κατὰ τὸ νομοσχέδιον		9207 : 1/3

Μέρος Β'.

Ἐπιχορηγήσεις καὶ γραικικὰ ἔξοδα κοινὰ κατὰ τὸ Νομοσχέδιον καὶ κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμόν.

Ἐπιχορηγήσεις			Γραικικὰ ἔξοδα		
	Προξενεῖα	Κατ' ἔτος		Προξενεῖα	Κατ' ἔτος
1	Προξενεῖον Σάμου	3000	1	Ἐμπορικὸν γραφεῖον Κωνσταντινουπόλεως	14000
2	Ὑποπροξενεῖον Ἀδριανουπόλεως	1800	2	Προξενεῖον Σμύρνης	1500
3	» Ἴόππης	1800	3	» Θεσσαλονίκης	1000
4	» Αἴνου	1200	4	» Ἰωαννίνων	1000
5	» Ἱσμαηλίου	1200	5	» Κρήτης	1000
6	» Κυδωνιῶν	1800	6	» Ταργίστης	500
7	» Τραπεζουντος	1200	7	Ὑποπροξενεῖον Γαλαζίου	1600
8	» Κύπρου	1200	8	» Ἰβράιλας	1600
9	» Ῥόδου	1200	9	» Βώλου	500
10	» Προύσσης	1200		Τὸ ὅλον δρ.	22700
11	» Τριπόλεως	1200			
		16800			

ΜΕΡΟΣ Γ'. Ἐπιχορηγήσεις καὶ γραικικὰ ἔξοδα προτεθειμένα κατὰ τὸ νομοσχέδιον

Ἐπιχορηγήσεις			Γραικικὰ ἔξοδα		
	Προξενεῖα	Κατ' ἔτος		Προξενεῖα	Κατ' ἔτος
1	Ὑποπροξενεῖον Βενετίας	1800	1	Γεν. Προξενεῖον Σερβίας	500
2	» Παλαιστίνης	1800	2	» Κερκύρας	500
3	» Μιτυλήνης	1200	3	Προξενεῖον Ἀλεξανδρείας	1000
4	» Σερβίων	1200	4	» Βηρυτοῦ	500
5	» Πρεβέζης	1200	5	» Μπενγασίου	500
6	» Ἄρτης	1200	6	» Μελίτης	500
7	» Αἰγίνης	1200	7	» Χίου	500
8	» Ἡρακλείου	1200	8	Ὑποπροξενεῖον Ζακύνθου	500
9	» Κασσάνδρας	1200	9	» Ἑλληνικοῦ	500
10	» Τριπόλεως (Συρίας)	600		Τὸ ὅλον δραχ.	5000
	Τὸ ὅλον δραχ.	15600			

ΜΕΡΟΣ Δ'. Ἔξοδα κοινὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμόν.

	Προξενεῖα	Κατ' ἔτος	
1	Ἐμπορικὸν γραφεῖον Κωνσταντινουπόλεως	102727	84
2	Προξενεῖον Σμύρνης	11473	37
3	» Θεσσαλονίκης	4378	10
4	» Κρήτης	2947	92
5	» Ταργίστης	17823	64
6	Ὑποπροξενεῖον Βώλου	3305	64
7	Γαλαζίου	11799	41
8	Βραΐλας	13032	18
	Τὸ ὅλον δραχ.	167488	10

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογαριασμῶν τοῦ 1849

»
»
»
»
»
»
»

Μέρος Ε'.

Ἔσοδα προστιθέμενα κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

	Προξενεῖα	Κατ' ἔτος		
1	Γενικὸν προξενεῖον Κερκύρας	3710	21	Κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ 1849
2	Προξενεῖον Ἀλεξανδρείας	18000		Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ λογαριασμῶν
3	» Βηρυτοῦ	3769	39	Κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ 1849
4	» Μπατωλίων	500		Καθ' ὑπολογισμόν
5	» Μελίτης	9634	04	Κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ 1849
6	» Χίου	8000		Κατὰ τοὺς ὑπ' ὄψιν τοῦ ὑπουργείου λογαριασμούς
7	» Λαρίσσης	2000		Καθ' ὑπολογισμόν
8	» Ἰωαννίνων	2400		»
9	Γενικὸν προξενεῖον Σερβίας	1000		»
10	Ὑποπροξενεῖον Ζακύνθου	7243	28	Κατὰ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ 1849
11	» Ἑλληνικόντου	4500		Καθ' ὑπολογισμὸν ὡς ἐλαττουμένων τῶν εἰσπράξεών του κατὰ τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς προξενικῆς διατιμήσεως
	Τὸ ὅλον	60756	92	

Ψ 722 Α

Παραβολὴ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν προξενείων κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμόν.

	Κατὰ τὸ νομοσχέδιον				Κατὰ τὸν ὑπάρχ. ὀργανισ.			
	Ἔξοδα		Ἔσοδα		Ἔξοδα		Ἔσοδα	
Ἔξοδα								
Κατὰ τὸ νομοσχέδιον κατὰ μῆνα 16920 κατ' ἔτος	203040							
Κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμὸν 7712 : 2/3 »					92552			
Ἐπιχορηγήσεις κοιναὶ (μέρος Δ'.)	16800				16800			
Γραφικὰ ἔξοδα κοινὰ »	22700				22700			
Ἐπιχορηγήσεις προστιθέμεναι κατὰ τὸ νομοσχέδιον (μέρος γ'.)	15600							
Γραφικὰ ἔξοδα προστιθέμενα κατὰ τὸ νομοσχέδιον »	5000							
Ἐπιχορήγησις τοῦ γενικοῦ προξενείου Κερκύρας ἀφαιρουμένη κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ πληρωνομένη κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμόν					4200			
Ἔπιπλα τοῦ πρωξενείου Βηρυτοῦ					5760			
Ἔσοδα								
Ἔσοδα κοινὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμόν			137488	10			137488	10
» προστιθέμενα κατὰ τὸ νομοσχέδιον (μέρος Ε'.)			60756	92				
» τοῦ πρωξενείου Πρεβέζης, ὅπερ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, θέλουσιν ἀντικατασταθῆ εἰς τὸν πρόξενον ἕνεκα μέχρι τοῦδε ἀνήκον εἰς τὸ δημόσιον.							1645	89
	263140		228245	02	142012		169133	99

Ψ 723 Α

Συμπέρασμα.

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Ἔξοδα δρ.	263,140	Κατὰ τὸν ὑπάρχοντα ὀργανισμὸν Ἔσοδα δρ.	169,133:99
» » Ἔσοδα »	228,245	» » » Ἔξοδα »	142,012
Περιπλέον ἐξόδων . . . . »	34,894:98	Περιπλέον ἐσόδων . . . . . »	27,121:99

Ἐν Ἀθήναις, τὴν Αὐγούστου 1851.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτ. Ὑπουργὸς

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

40*

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12 Ἰουλίου ε. ε. θέλει ὑποβληθῆ, ὡς ἔχει, καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ θέλει ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 15 Ἰουλίου 1852

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ἡμερῶνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν:

ΚΕΦΑΛ. Α.

Ἄρθρ. 1. Ὁ προξενικὸς κλάδος διαιρεῖται εἰς τρεῖς τάξεις· εἰς τὴν *πρώτην* συμπεριλαμβάνονται τὰ γενικὰ Προξενεῖα, εἰς τὴν *δευτέραν* τὰ Προξενεῖα καὶ εἰς τὴν *τρίτην* τὰ Ὑποπροξενεῖα.

Ἄρθρ. 2. Ἑκάστου γενικοῦ Προξενείου προΐσταται εἷς γενικὸς Πρόξενος. Ἡ διεύθυνσις δ' ἑνὸς γενικοῦ Προξενείου δύναται νὰ ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα βαθμὸν Προξένου.

Ἑκάστου Προξενείου προΐσταται εἷς Πρόξενος· δύναται δὲ ἡ διεύθυνσις τοῦ Προξενείου ν' ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα βαθμὸν ὑποπροξένου.

Ἑκάστου ὑποπροξενείου προΐσταται εἷς ὑποπρόξενος.

Ἄρθρ. 3. Εἰς τὴν περιφέρειαν ἑκάστου γενικοῦ Προξενείου, Προξενείου καὶ Ὑποπροξενείου διορίζονται προξενικοὶ πράκτορες, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ἐπιμελητηρίων, καθόσον ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας ἤθελε τὸ ἀπαιτήσει.

Ἄρθρ. 4. Εἰς ἕκαστον Γενικὸν Προξενεῖον, Προξενεῖον, καὶ Ὑποπροξενεῖον δύναται νὰ διορισθῇ εἷς γραμματεὺς μὲ τὸν τίτλον «γραμματεὺς Γενικοῦ Προξενείου, Προξενείου ἢ Ὑποπροξενείου.»

Ἄρθρ. 5. Τοὺς ἀπόντας ἢ ὁπωσδήποτε κωλυομένους γενικοὺς Προξένους ἢ Προξένους ἀναπληροῦσιν οἱ ἀρμόδιοι γραμματεῖς.

Ἀπόντος δὲ ἢ ὁπωσδήποτε κωλυομένου τοῦ Ὑποπροξένου,

εἰς μὲν τὰ μέρη τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους εἴτε καλεῖται εἰς τὴν προσωρινὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑποπροξενείου, κατὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὁ πλησιέστερος τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ αὐτοῦ ὑποπροξενείου προξενικῶν πρακτόρων, εἴτε διορίζεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὁ προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς παντὸς ἀπόντος ὑποπροξένου· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ μέρη ἡ προσωρινὴ διεύθυνσις τοῦ ὑποπροξενείου ἀνατίθεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν του εὐθύνην εἰς τινα τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ του Ἑλλήνων ἢ ἀλλοδαπῶν ἐμπόρων ἢ ἄλλων εὐϋπολήπτων ἀτόμων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ εἰδοποιῶνται ἀμέσως περὶ τούτου τό τε ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείων καὶ αἱ ἁρμόδιαι ἐπιτόπιοι ἀρχαί· ὅπου δ' ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας ὑπαγόρευσε τὸν διορισμὸν γραμματέως, οὗτος ἀναπληροῖ τὸν ὑποπρόξενον.

Οἱ ἀνωτέρω ὅροι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ γενικὰ Προξενεῖα καὶ Προξενεῖα, ὁσάκις δὲν ἤθελον ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς γραμματεῖς διωρισμένοι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ Πρώτου διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, ἡ προσωρινὴ τοῦ γραφείου τούτου διεύθυνσις ἀνατίθεται παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πρεσβείας, ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, εἴτε εἰς ἕνα τῶν ἐν τῷ γραφείῳ γραμματέων α. τάξεως, εἴτε εἰς ἕτερόν τινα ὑπάλληλον τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόντος δὲ ἐν ἀδείᾳ παντὸς ἀρχηγοῦ προξενικῆς ὑπηρεσίας, ἐπιχορηγεῖται εἰς τὸν ἀναπληρωτήν του αὐτὸν τὸ τέταρτον τῶν ἀποδοχῶν του.

Ἄρθρ. 6. Ἅπαντες ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει ἀρεύκτως νὰ ὦσι πολῖται Ἕλληνες, ἐξαιρουμένων τῶν διερμηνέων καὶ κλητήρων, οἵτινες δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν, ἂν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις.

Ἐπίσης πολῖται Ἕλληνες πρέπει νὰ ὦσι καὶ οἱ λοιποὶ προξενικοὶ ὑπάλληλοι οἱ διοριζόμενοι εἰς θέσεις ἐμμίσθους ἢ ἐχούσας ἐπιχορήγησιν· εἰς τὰς προξενικὰς δ' ἐκείνας θέσεις, τὰς μὴ ἐχούσας μηδὲ μισθὸν μηδ' ἐπιχορήγησιν δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν, ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες ἢ ἄλλοι ὁμογενεῖς κατάλληλοι καὶ θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσιν ἄμισθον προξενικὴν ὑπηρεσίαν.

Οἱ γραμματεῖς ὅμως ἐν γένει τῶν γενικῶν Προξενείων, Προ-

ξενείων ἢ Ὑποπροξενείων πρέπει νὰ ἦναι πολῖται Ἕλληνες καὶ νὰ ἔχωσι τὸ 25 τῆς ἡλικίας των ἔτος συμπεπληρωμένον.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει ἐν γένει τὰ προσόντα τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων.

ΚΕΦ. Β.

Ἄρθρ. 7. Κατὰ τὸ Ῥωσσικὸν κράτος προσδιορίζονται·

Ἓν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πετρούπολιν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μόσχαν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὀδησσόν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰμαήλιν.
Ἓν ὑπαπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταϊγανρόκ.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κέρτζιον.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βερδιάνσκαν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥέδουτ Καλὲ τῆς Τίφλιδος τῶν Καυκασίων.

Ἄρθρ. 8. Κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος.

Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεία θεωρεῖται καὶ ὡς γενικὸν προξενεῖον, ἐνεργοῦσα τὰ τοιαῦτα καθήκοντα διὰ τοῦ ἐμπορικοῦ αὐτῆς γραφείου.

Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦτο προσδιορίζονται·

Εἷς διευθυντὴς μὲ βαθμὸν προξένου.
Τέσσαρες γραμματεῖς ὁ. τάξεως.
Δύο γραμματεῖς Β'. τάξεως.
Εἷς Λιμενάρχης
Εἷς Δεσμοφύλαξ.
Δύο κληταῖρες.
Δύο γιασακτσίδες.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Αἶνον·
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀδριανούπολιν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βάρναν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τραπεζοῦντα.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Προῦσαν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἑλλήσποντον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χίον.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα Β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσήν·

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μιτυλήνην.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κυδωνίαν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σμύρνην.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι καὶ τοὺς ἀκολούθους ὑπαλλήλους·

Ἕνα διερμηνέα ὁ. τάξεως.
Ἕνα διερμηνέα Β'. τάξεως.
Ἕνα γραφέα ὁ. τάξεως.
Ἕνα Λιμενάρχην.
Δύο Γιασακτσίδας.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥόδον.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κύπρον.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σάμον.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χανιὰ Κρήτης.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα ὁ. ἢ Β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσήν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἡράκλειον τῆς Κρήτης.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βηρυττὸν τῆς Συρίας.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα ὁ. ἢ Β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσήν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τρίπολιν τῆς Συρίας.
Ἓν προξενεῖον ἐν Παλαιστίνῃ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἱερουσαλήμ.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰόππην τῆς Συρίας.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι·

Ἕνα διερμηνέα ὁ. ἢ Β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακ σῆν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κασσάνδραν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀφύσσαν.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἕνα διερμηνέα ὁ. ἢ Β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσῆν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σέρρας.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βῶλον.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰωάννινα.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἕνα διερμηνέα ὁ. ἢ Β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσῆν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πρέβεζαν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἄρταν.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Αὐλῶνα.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μπιτώλια τῆς Μακεδονίας.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα α. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσῆν.

Κατὰ τὴν Ἡγεμονίαν Σερβίας.

Ἓν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βελιγράδιον.

Κατὰ τὴν Ἡγεμονίαν Βλαχίας.

Ἓν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βουκουρέστιον.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βραΐλαν.

Κατὰ τὴν Ἡγεμονίαν Μολδαυίας.

Ἓν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰάσιον.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γαλάζιον.

Κατὰ τὴν Αἴγυπτον.

Ἓν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κάϊρον.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει πρὸς τούτοις ἕνα διερμηνέα α. τάξεως, ἕνα διερμηνέα β'. τάξεως.
Ἕνα γραφέα.
Ἕνα Λιμενάρχην.
Δύω γιασακτσίδας.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν εἰς Δαμιάττιον.

Ἄρθρ. 9. Κατὰ τὸ *Ἰονικὸν Κράτος.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κέρκυραν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ζάκυνθον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κεφαλληνίαν.

Ἄρθρ. 10. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῶν *Δύω Σικελιῶν.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεάπολιν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρινδίσιον (Brindisi).
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μεσσήνην τῆς Σικελίας.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πάνορμον τῆς Σικελίας.

Ἄρθρ. 11. Κατὰ τὸ *Παπικὸν Κράτος.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥώμην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀγκῶνα.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σιβιτὰβέκιαν.

Ἄρθρ. 12. Κατὰ τὰς Ἐπικρατείας τοῦ Μεγάλου Δουκάτου *Τοσκάνης καὶ Λούκας.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Φλωρεντίαν.

Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πορτοφεραῖον.

Ἄρθρ. 13. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς *Σαρδηνίας.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τουρῖνον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γενουαν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλλιάρι.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νίσσην.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαρεγγάνον.

Ἄρθρ. 14. Κατὰ τὴν *Γαλλίαν* καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν ἐν Ἀφρικῇ κείμενα μέρη.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Παρισίους.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μασσαλίαν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τουλώνην.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀλγέριον.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὠράνην.

Ἄρθρ. 15. Κατὰ τὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ μέρη τῆς Βαρβαρίας.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τύνιδα.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταγγέρην τοῦ Μαρόκου.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τρίπολιν.

Ἄρθρ. 16. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Ἱσπανίας.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαδρίτην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κάδιξ.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαρκελώνην.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαχώνην τῶν Βαλλεαρίδων νήσων.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μάλαγα.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαλένσαν.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀργεσίλας.
Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταραγῶνα.

Ἄρθρ. 17. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς *Πορτογαλλίας.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λισαβῶνα.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαδέραν.

Ἄρθρ. 18. Κατὰ τὸ Βασίλειον τοῦ *Βελγίου.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρυξέλλας.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀνβέρσαν.

Ἄρθρ. 19. Κατὰ τὸ Βασίλειον *τῶν κάτω Χωρῶν.*

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς la Haye.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀμστελόδαμον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥότερδαμ.

Ἄρθρ. 20. Κατὰ τὸ Αὐστριακὸν Κράτος.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βιέννην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σεβέννικον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τεργέστην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ραγούζαν ἢ εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κατάρου (Boche di Cataro).
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βενετίαν.

Ἄρθρ. 21. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Σαξωνίας.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λειψίαν.

Ἄρθρ. 22. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Βαυαρίας.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μόναχον.

Ἄρθρ. 23. Κατὰ τὸ μεγάλον Δουκάτον τοῦ Ἔσσεν.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαγουντίαν (Mayence).

Ἄρθρ. 24. Κατὰ τὰς Ἀνσεατικὰς Πόλεις.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀμβοῦργον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λυβέκην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρέμην.

Ἄρθρ. 25. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Σουηκίας καὶ Νορβεγίας.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Στοκχόλμην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γοτεμβούργ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χριστιάνειαν τῆς Νορβεγίας.
Ἐν Ὑποπροξεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βέργεν.

Ἄρθρ. 26. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Δανίας.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κοπεγχάγην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἑλσενόρ.

Ἄρθρ. 27. Κατὰ τὸ Βασίλειον τοῦ Ἀννοβέρου.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀννόβερον.

Ἄρθρ. 28. Κατὰ τὸ ἡνωμένον Βασίλειον τῆς μεγάλης Βρεταννίας καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ κείμενα μέρη.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λονδῖνον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Φαλμούθιον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πλυμούθιον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νιού-κάστελ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Δουβλῖνον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβερπούλ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μελίτην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γιβραλτάρ.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλκούταν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

Ἄρθρ. 29. Κατὰ τὰς ἡνωμένας πολιτείας τῆς ἀρκτῴας Ἀμερικῆς.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεοβόρακον.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βοστόν.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς νέαν Ὀρλεανίαν.

Ἄρθρ. 30. Κατὰ τὸ Κράτος τῆς Βρασιλίας.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ριογιανέϊρο.

Ἄρθρ. 31. Κατὰ τὴν Περσίαν.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταυρίδα.

Ἄρθρ. 32. Τὰ μέρη τῆς δικαιοδοσίας ἑκάστου τῶν γενικῶν προξενείων, προξενείων καὶ ὑποπροξενείων θέλουν προσδιορισθῆ καὶ κανονισθῆ διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ἄρθρ. 33. Τὰ ἀνωτέρω γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα τίθενται ὑπὸ τρεῖς διαφόρους κατηγορίας.

Τὰ τῆς πρώτης κατηγορίας διατηροῦνται ἐντελῶς δι' ἐξόδων τῆς κυβερνήσεως, συναζομένων τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου.

Τὰ τῆς δευτέρας, ἐκτὸς τῶν προξενικῶν εἰσοδημάτων, τὰ ὁποῖα θέλουν συνάζεσθαι πρὸς ὄφελος τῶν διευθυνόντων αὐτὰ, θέλουσιν ἔχει καὶ χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν παρὰ τῆς κυβερνήσεως.

Τὰ τῆς τρίτης τάξεως δὲν θέλουν οὐδεμίαν χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν λαμβάνει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ θέλουν συνάζεσθαι τὰ προξενικὰ εἰσοδήματα πρὸς ὄφελος τῶν διευθυνόντων αὐτά.

Ἄρθρ. 34. Οἱ διευθύνοντες τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ κατηγορίᾳ γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα θέλουν ἔχει εἰς βάρος των ὅλας τὰς ἐκ τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας προσγινομένας δαπάνας.

Ἄρθρ. 35. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται:

Τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας.
Τὸ ἐν Βελιγραδίῳ γενικὸν προξενεῖον.
Τὸ ἐν Κερκύρᾳ γενικὸν προξενεῖον.
Τὸ ἐν Βηνετίᾳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Μπιτωλίοις προξενεῖον.
Τὸ ἐν Σμύρνῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἰωαννίνοις προξενεῖον.
Τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Λαρίσσῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Κρήτῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Τεργέστῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Μελίτῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Γαλατσίῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Βραΐλᾳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ζακύνθῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Βώλῳ ὑποπροξενεῖον.

Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται·

Τὸ ἐν Σάμῳ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἡλαιστίνῃ προξενεῖον.
Τὸ ἐν Βενετίᾳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἰόππῃ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Μιτυλήνῃ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἡρακλείῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Αἴνῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Σέρραις ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Πρεβέζῃ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἰσμαηλίῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ῥόδῳ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Κυδωνίαις ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Τριπόλει τῆς Συρίας ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Τραπιζοῦντι ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Προύσῃ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Ἄρτῃ ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Αὐλῶνι ὑποπροξενεῖον.
Τὸ ἐν Κασσάνδρᾳ ὑποπροξενεῖον.

Ἅπαντα τὰ λοιπὰ τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπάγονται εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν.

Ἄρθρ. 36. Οἱ μισθοὶ τῶν ἐν τῇ πρώτῃ κατηγορίᾳ γενικῶν προξενείων, προξενείων καὶ ὑποπροξενείων προσδιορίζονται ὡς ἀκολούθως. Διὰ τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας.

Ὁ πρόξενος διευθυντὴς τοῦ γραφείου θέλει λαμβάνει κατὰ μῆνα	δραχ.	750
Οἱ γραμματεῖς ἀ. τάξεως ἀνὰ	»	300
Οἱ γραμματεῖς β'. τάξεως ἀνὰ	»	200
Οἱ γραφεῖς ἀ. τάξεως ἀνὰ	»	150
Οἱ γραφεῖς β'. τάξεως ἀνὰ	»	130
Ὁ λιμενάρχης ἀνὰ	»	100
Ὁ δεσμοφύλαξ ἀνὰ	»	50
Οἱ κλητῆρες ἀνὰ	»	40
Οἱ γιασακτσίδες ἀνὰ	»	60

Εἰς τὸν ἐκπληροῦντα χρέη ταμίου γραμματέα θέλει δίδεσθαι προσέτι κατὰ μῆνα ἐπιμίσθιον ἐκ	δρ.	25

Διὰ τὸ ἐν Βελιγραδίῳ γενικὸν προξενεῖον.

Ὁ γενικὸς πρόξενος	δραχ.	600
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	200

Διὰ τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	800
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	300
Ὁ διερμηνεὺς τῆς ἀ. τάξεως	»	160
Ὁ διερμηνεὺς τῆς β'. τάξεως	»	120
Ὁ γραφεὺς	»	100
Ὁ λιμενάρχης		50
Οἱ γιασακτσίδες ἀνὰ		30

Διὰ τὸ ἐν Σμύρνῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	850
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	300
Ὁ διερμηνεὺς τῆς ἀ. τάξεως	»	160
Ὁ διερμηνεὺς τῆς β'. τάξεως	»	120
Ὁ γραφεὺς	»	100
Ὁ λιμενάρχης	»	70
Οἱ γιασακτσίδες	»	30

Διὰ τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	350
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	150
Ὁ διερμηνεὺς	»	120
Ὁ γιασακτσῆς	»	30

Διὰ τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	600
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	200
Ὁ διερμηνεὺς ἀ. τάξεως	»	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως	»	120
Ὁ γιασακτσῆς	»	30

Διὰ τὸ ἐν Ἰωαννίνοις προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	600
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	200
Ὁ διερμηνεὺς ἀ. τάξεως	»	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως	»	120
Ὁ γιασακτσῆς τοῦ προξενείου	»	30

Διὰ τὸ ἐν Λαρίσσῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	500

Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς Β'. τάξεως	. . . . .	» 120
Ὁ γιασακτσῆς τοῦ προξενείου	. . . . .	» 30

Διὰ τὸ ἐν Κρήτῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	. . . . .	δρ. 500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς Β'. τάξεως	. . . . .	» 120
Ὁ γιασακτσῆς	. . . . .	» 25

Διὰ τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸν Προξενεῖον.

Ὁ γενικὸς πρόξενος	. . . . .	δρ. 500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου.	. . . . .	» 200

Διὰ τὸ ἐν Μπιτωλίοις Προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	. . . . .	δρ. 500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς Β'. τάξεως	. . . . .	» 120
Ὁ γιασακτσῆς	. . . . .	» 30

Διὰ τὸ ἐν Βηρυτῷ Προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	. . . . .	δρ. 500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ τάξεως	. . . . .	» 160
Ὁ διερμηνεὺς Β'. τάξεως	. . . . .	» 120
Ὁ γιασακτσῆς	. . . . .	» 30

Διὰ τὸ ἐν Μελίτῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	. . . . .	δρ. 500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	. . . . .	» 160

Διὰ τὸ ἐν Τεργέστῃ Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος	. . . . .	δραχ. 500
Ὁ Γραμματεὺς	. . . . .	200

Διὰ τὸ ἐν Γαλατσίῳ Προξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	. . . . .	δραχ. 400

Διὰ τὸ ἐν Βραΐλᾳ Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	. . . . .	δραχ. 400

Διὰ τὸ ἐν Βόλῳ Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	. . . . .	» 350
Διὰ τὸ ἐν Ζακύνθῳ Ὑποπροξενεῖον ὁ Ὑποπρόξενος		350

Διὰ τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	. . . . .	δραχ. 350

Ἄρθρον 37. Εἰς ἑκάστην τῶν εἰρημένων προξενικῶν Ἀρχῶν θέλουν χορηγεῖσθαι κατὰ λογοδοσίαν ἐτησίως διὰ γραφικὰ ἔξοδα καὶ ἀνάλογος χρηματικὴ ποσότης, ἥτις θέλει συμπεριλαμβάνεσθαι εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν, μεταβαλλομένη κατ' ἔτος ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 38. Ἡ τῶν προξενείων τῆς Β'. κατηγορίας χρηματικὴ ἐπιχορήγησις θέλει προσδιορίζεσθαι κατ' ἔτος ἐν τῷ γενικῷ προϋπολογισμῷ, μεταβαλλομένη ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 39. Ὁ γενικὸς πρόξενος ἔχει βαθμὸν τμηματάρχου ἁ. τάξεως.

Ὁ πρόξενος βαθμὸν τμηματάρχου Β'. τάξεως.

Ὁ ὑποπρόξενος βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως ἁ. τάξεως.

Ὁ γραμματεὺς γενικοῦ προξενείου καὶ ὁ ἁ. τάξεως γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως ἁ. τάξεως.

Ὁ γραμματεὺς προξενείου καὶ ὁ Β'. τάξεως γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως Β'. τάξεως.

Οἱ διερμηνεῖς ἐν γένει τῶν γενικῶν προξενείων ἔχουσι βαθμὸν ὑποπροξένου.

Ἄρθρον 40. Δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐπίτιμος βαθμὸς προξένου εἰς ὑποπρόξενον, καὶ ἐπίτιμος βαθμὸς ὑποπροξένου εἰς γραμματέα γενικοῦ προξενείου ἢ προξενείου, ἢ πράκτορα, μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν, ἂν ἤθελε διακριθῇ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο.

Ἄρθρον 41. Οἱ προξενικοὶ πράκτορες διορίζονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, μετὰ προηγουμένην πρότασιν τοῦ ἁρμοδίου γενικοῦ προξένου, προξένου ἢ ὑποπροξένου.

Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου διορίζονται ἐπίσης καὶ οἱ γραφεῖς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας καὶ τῶν προξενείων.

Οἱ κλητῆρες, γιασακτσίδες καὶ θυρωροὶ διορίζονται παρὰ τῆς πρεσβείας ἢ τῶν ἁρμοδίων προξένων.

Ἄρθρ. 42. Ἡ δικαστικὴ ἁρμοδιότης καὶ τὰ συμβολαιογραφικὰ καὶ ληξιαρχικὰ καθήκοντα, τῶν γενικῶν προξένων, προξένων, ὑποπροξένων καὶ προξενικῶν πρακτόρων, καθὼς καὶ τὰ τῆς προξενικῆς διατιμήσεως θέλουσι κανονισθῇ δι' ἰδιαιτέρων νόμων· ἡ δὲ κατὰ τὰ λοιπὰ ἁρμοδιότης, ὡς καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ἐν γένει, θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων.

Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τῶν ῥηθέντων νόμων καὶ διαταγμάτων, θέλουσιν ἰσχύει τὰ μέχρι τοῦδε διὰ νόμων, Βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν κανονισμένα.

Ἄρθρ. 43. Οἱ ὁρισμοὶ τῶν μέχρι τοῦδε περὶ προξενικῆς ὑπηρεσίας ἐκδεδομένων Βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν, ὅσοι ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον, καταργοῦνται.

Ἄρθρ. 44. Εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπορρίπτεται δὲ νὰ τυπωθῶσιν ἀμφότερα καὶ νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, τὰ ὁποῖα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν οἰκείων ἐκθέσεων διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀπαγγείλαντος ἐπαμένως τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς νομοσχεδίου, προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ἥτις, μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ (διὰ ψήφων 32) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Β. Χρηστακοπούλου καὶ Ν. Μαυρομιχάλη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Ν. Πονηρόπουλος	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ν. Ὀρφανάκης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Σπ. Τρικούπης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Τάτζης Μαργίνας	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Νικόλαος Χρυσόγελος	
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀλέμπρος Νάκος		Δρόσος Μανσόλας	Ν
Λιμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἰωάννης Θεατόκης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	

Ἀθανάσ. Διδωρίκης		Ἰωάν. Στάϊκος	
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀδάμ. Δούκας		Νικολ. Μαυρομμάτης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Κωνστ. Καναρὴς		Παναγ. Διδωρίκης	
Ταανετ. Γρηγοράκης		Χατσῆ Χρῆστος	
Μ. Α. Καΐρης		Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζὴς		Κωνσ. Προβιλέγγιος	
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Νοταρᾶς		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Δημήτ. Πλαπούτας	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα 1—16 καὶ τούτων συμπεριλαμβανομένου, ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 17 τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι οὐδαμοῦ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀναφέρεται περὶ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα πεσόντων εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἀληθῶς, οἵτινες ἕτερον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, καὶ ἀνήγειραν τὸ οἰκοδόμημα τὸ ὁποῖον βλέπομεν. Οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἔπρεπε νὰ φροντίσωσι διὰ νὰ εἰσαγάγωσι νόμον περὶ συντάξεως τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα στρατιωτικῶς ἢ πολιτικῶς ἀγωνισαμένων, ἢ τῶν χηρῶν αὐτῶν καὶ ὀρφανῶν εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν εὑρισκομένων· εἶναι νομίζω τῆς πρώτης ἀνάγκης νὰ ληφθῇ μέτρον ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἀγωνιστῶν, ἢ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν των. Τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει της ἐκφράζει καὶ προτείνει (αὕτη) νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἐπιθυμία τῆς Γερουσίας ὅπως ὁ μὲν Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν φροντίσῃ περὶ τῆς ὅσον ἐνεστι ταχίστης ἐπιψηφίσεως τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ὑποβεβλημένου περὶ συντάξεως τῶν Φαλαγγιτῶν νομοσχεδίου, ἡ δὲ Κυβέρνησις λάβῃ πρόνοιαν καὶ εἰσαγάγῃ νόμους περὶ ἁμοιβῆς τῶν πολιτικῶς ἀγωνισθέντων καὶ ὑπηρετούντων τὴν Πατρίδα.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς ἔνδεσις δὲν ἀναγνώσθη κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, προκαλῶ τὴν ἀνά-

γνωσιν ταύτης ἤδη· (ἐνταῦθα ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς) λέγων ταῦτα δὲν προτίθεμαι νὰ καταψηφίσω τοῦ νομοσχεδίου, θέλω μόνον νὰ καταδείξω τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ δίκαιον τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἄλλου, δι' οὗ νὰ λαμβάνηται ὄψιν καὶ περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι στρατιωτικῶς ἢ πολιτικῶς ἀγωνισαμένων καὶ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν των.

Δὲν εἶμαι ἐναντίος, ἐπήνεγκεν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, εἰς ὅσα ὡμίλησεν ὁ ἔντιμος προλαλήσας, οὐδ' εἰς τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ἀναφερόμενα· ἐντεῦθεν ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ, θέλω σπεύσει νὰ ἱκανοποιήσω τὸ πρῶτον τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τῆς ὅσον ἔνεστι τάχιον ἐπιψηφίσεως τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ὑποβεβλημένου περὶ συντάξεως τῶν Φαλαγγιτῶν νομοσχεδίου, διότι ταῦτο μόνον ὡς εἴρηται ἀφορᾷ ἐμὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν· τὸ δὲ δεύτερον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν νομοσχεδίου περὶ ἀμοιβῆς τῶν πολιτικῶς ἀγωνισαμένων· ἢ τῶν χηρῶν αὐτῶν καὶ ὀρφανῶν, ἀφορᾷ τὴν ὅλην Κυβέρνησιν καὶ περὶ τούτου θέλω σπεύσει νὰ κάμω λόγον πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀπαντῶν πρὸς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸν ὁ πρὸ αὐτοῦ λαλήσας εἶπεν, ὅτι δὲν ἀπευθύνθη πρὸς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν ἀλλὰ πρὸς τὴν ὅλην Κυβέρνησιν, ὁμιλῶν περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι στρατιωτικῶς ἢ πολιτικῶς ἀγωνισαμένων καὶ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν των, καθ' ὅσον γνωρίζει ὅτι πρὶν ἢ ὑποβληθῇ εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα οἱονδήποτε νομοσχέδιον συζητεῖται πρηγουμένως ἐν ὑπουργικῷ συμβουλίῳ καὶ ἂν ἐγκριθῇ ὑποβάλλεται τότε ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ. Παρέλειψεν ὅμως νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ πρώτῃ του ἀγορεύσει ὅτι οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἔχουσι ὑποχρέωσιν νὰ καθυποβάλωσι τοιοῦτον περὶ συντάξεων νόμον συμφώνως μὲ τὰ ψηφίσματα τῶν διαφόρων ἐθνοσυνελεύσεων καὶ ἰδίως μὲ τὸ ΙΑ'. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις συνελεύσεως τῆς 3 Σεπτεμβρίου.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι καὶ ἄλλοτε ἡ Γερουσία ἐξεφράσθη ῥητῶς, ὅτι οὐδένα περὶ συντάξεως νομοσχέδιον θέλει δεχθῆν, πρὶν ἢ ἡ Κυβέρνησις καθυποβάλῃ νομοσχέδιον ἐν γένει περὶ συντάξεως τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἱερὸν ἀγῶνα ἀγωνισαμένων· προέτεινε διὰ τοῦτο τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐπιθυμίας τῆς Γερουσίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς ὅσον τάχος καθυποβολῆς τοιούτου νόμου συμφώνως μὲ τὴν πολλάκις ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τοῦ σώματος, καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῶν Κ. Κ. ὑπουργῶν.

Ἤκουσα, ἐπήνεγκεν ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, νὰ γίνηται λόγος περὶ χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, ὁ δὲ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι καθυπέβαλεν ἐν τῇ Βουλῇ τὸ περὶ συντάξεως τῶν Φαλαγγιτῶν Νομοσχέδιον· ἐρωτῶ ἤδη τὸν Κ. ὑπουργὸν, τὸ περὶ συντάξεως φαλαγγιτῶν νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ, ἢ τὴν ζωὴν τῶν φαλαγγιτῶν;

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὡμολόγησεν ὅτι ἀμφότερα ταῦτα ἀφορᾷ.

Μετὰ ταῦτα ἕτερος τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν, ὅτι δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, διότι δίκαιον εἶναι νὰ ἐξασφαλίζηται τὸ μέλλον τῶν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετούντων· θεωρεῖ ὅμως καθῆκόν του τὸ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν πεσόντων, ὡς καὶ ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν των, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἂν καὶ πολλάκις ἐγένετο λόγος εἰς τὰς Βουλὰς, ἂν καὶ οἱ κύριοι ὑπουργοὶ ὑπεσχέθησαν νὰ καθυποβάλωσι νομοσχέδιον περὶ συντάξεων, μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον δὲν καθυπέβαλλον· ἀλλ' ἀπέναντι τῆς ἐπανειλημμένως ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, καὶ τῶν διαβεβαιώσεων καὶ ὑποσχέσεων τῶν Κ. ὑπουργῶν εἴδαμεν νὰ καθυποβληθῶσι νομοσχέδια περὶ συντάξεως χηρῶν τὴν αὐτὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τῶν συζύγων ὄχι ἐν πολέμῳ, καὶ χήρας καὶ ὀρφανὰ ἀγωνιστῶν διακεκριμένων τοῦ, ἀγῶνος νὰ μὴ λαμβάνωσι οὐδ' ὀβολὸν, ἀλλὰ νὰ λιμώττωσιν· ἀποφεύγω νὰ κάμω χρῆσιν τῶν κυρίων ὀνομάτων. Προτείνω διὰ τοῦτο νὰ ἐκφράσῃ ἡ Γερουσία τὴν ἐπιθυμίαν της πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ καθυποβάλῃ τοιοῦτον περὶ συντάξεως νόμον διὰ τοὺς ὑπὲρ πατρίδος κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἀγωνισαμένους, καὶ διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν.

Ἕτερος τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν νόμου περὶ συντάξεως τῶν ἀγωνιστῶν, δυσκόλως θέλει εὑρεθῆν ἡ ἀλήθεια, προβλέπεται μάλιστα ὅτι καὶ διὰ τοῦ νόμου τούτου θέλουσιν ἀπολαύσει συντάξεων πολλοὶ παρ' ἀξίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ δυσκολεύονται νὰ εἰσαγάγωσι τοιοῦτον νόμον, ἢ μήπως τάχα νομίζομεν ὅτι ψηφιζομένου τοιούτου περὶ συντάξεων νόμου θέλει δικαιωθῶσιν οἱ ἀγωνισταὶ; δὲν θέλουσιν παρεισφρύσει ἀδικήματα καὶ καταχρήσεις; ἔχομεν καὶ νόμον περὶ τῆς Φαλαγγος, ἀλλὰ Φαλαγγῖται ἔγειναν μόνον οἱ ἀγωνισταὶ οἱ ἔχοντες δικαιώματα ἢ καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν μὲν καὶ δὲ μὴ ὄντες γεννημένοι κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας; ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει τὸ ΙΑ'. ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως· κατὰ τοῦ ψηφίσ-

ματος τούτου ἂν ἔχωσι τί οἱ Κ. ὑπουργοί, ἂς τὸ εἴπωσιν, ἄλλως διατί δὲν εἰσάγωσι σχέδιον νόμου, ἐνῷ τοσάκις ὑπεσχέθησαν; τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἤδη, ἐὰν οἱ Κ. ὑπουργοὶ δὲν θελήσωσι νὰ εἰσαγάγωσι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον συμφώνως μὲ τὸ ΙΑ΄. ψήφισμα, τότε ἐναπόκειται εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ σκεφθῇ διὰ τὰ περαιτέρω, ἀφ' οὗ οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἐναντίον ὅλων τῶν ὑποσχέσεών των ἀρνοῦνται τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος.

Οὕτως ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ 17 ἄρθρ. τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει μὲ τὰς γενομένας παρατηρήσεις, τὴν ἐπιθυμίαν δηλ. τοῦ νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰς Βουλὰς νόμος συμφώνως μὲ τὸ ΙΑ΄. ψήφισμα τῆς συνελεύσεως, ὡς καὶ ἕτερος πρὸς περιθαλψιν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀληθῶς ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων.

Ἀναγνωσθέντα ἀλληλοδιαδόχως τὰ ἄρθρα 18 — 31 τοῦ καὶ τελευταίου, καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 32 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τοῦ κράτους τῆς ἑνδος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Νικόλαος Χρυσόγιλος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Τύλλας	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Δρόσος Μανσόλας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	
Ἀναγνώστης Μανιαγίδης	Ν	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	
Λάμπρος Νάκος		Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Νικόλαος Πανηρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Νικόλαος Πρασσάκης	Ν	Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀδάμ. Δούκας	

Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Δημήτριος Χριστιδης	Ν
Μ. Λ. Καΐρης		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Γεώργιος Νοταρᾶς		Χατζῆ Χρῆστος	
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Γεώργιος Ἀναβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος		Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν		

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο παραδεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 12 Ἰουλίου ε. ε.

Προκειμένου ἀκολούθως νὰ προβῇ τὸ Σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προβουλεύματος περὶ ἐκλογῆς βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνωκισμένων Κρητῶν, εἷς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν πρότεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως αὐτοῦ δι' ἄλλην συνεδρίασιν καθ' ἣν θέσουσιν εἰδοποιηθῇ νὰ παρευρεθῶσι καὶ οἱ Κ. ὑπουργοί, τὴν παρουσίαν τῶν ὁποίων θεωρεῖ ἀναγκαίαν, διότι πρόκειται νὰ ἀπευθύνῃ ἐρώτησίν τινα εἰς τοὺς Κ. ὑπουργούς, οἵτινες φαίνονται θεωροῦσι τὰ προβουλεύματα ὡς ἔκθετα.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἀντεπαρετήρησεν ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς οὐσιώδης πρὸς ἀναβολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ προβουλεύματος συζητήσεως, καθόσον μάλιστα φρονεῖ ὅτι ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῶν προβουλευμάτων δύνανται νὰ λάβωσι τὸν λόγον οἱ ὑπουργοὶ ἐὰν ἦναι μέλη τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, ἄλλως φρονεῖ ὅτι δὲν δύνανται· διότι τὸ προβούλευμα εἶναι πρᾶξις μεταξὺ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων γινομένη, εἶναι οἰκογενειακὴ οὕτως εἰπεῖν σύσκεψις καὶ ἀπόφασις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀργότερον, κατὰ τὴν κύρωσιν δηλ. τοῦ προβουλεύματος, δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι τὴν γνώμην των οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ κυροῦντες ἢ μὴ κυροῦντες αὐτόν.

Ἁπάντων εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ τὴν ἀναβολὴν προτείνας Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι δὲν προέθετο διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ὑπουργὸν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προβουλεύματος συζήτησιν, προέτεινεν ὅμως τὴν ἀναβολήν, διότι προτίθεται πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ προβουλεύματος νὰ ἀπευθύνῃ ἐρώτησίν τινα πρὸς τοὺς Κ. ὑπουργούς, σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὸ προβούλευμα.

Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ κυρίου προέδρου ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ προβουλεύματος συζητήσεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν γενησομένην τὴν 28 τ. μ. Ὁ δὲ κύριος πρόεδρος ἀπαγγείλας τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Σώματος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Γ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Δ. Χατζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 30 Ἰουλίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Γ. Μαγγίνας, ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου κωλυομένου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον ἀντὶ τοῦ Κ. Ι. Παξιμάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. ἀντιπροέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς διαβιβασθέντος προβουλεύματος περὶ ἐκλογῆς βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἰδοποίησε τὸ προεδρεῖον ὅτι προτίθεται νὰ ἀναγνώσῃ νομοσχέδια τινα· ἐνῷ δὲ ἡτοιμάζετο τῇ συγκαταθέσει τοῦ προεδρείου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν, εἷς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι περὶ τούτου πρέπει προηγουμένως νὰ ἐρωτηθῇ τὸ Σῶμα, διὰ νὰ ἀποφανθῇ ἂν ἦναι εἰς κατάστασιν νὰ δεχθῇ τὰ ἀναγνωσθησόμενα νομοσχέδια, τουτέστιν ἂν θέλῃ νὰ διακόψῃ τὸ ἀπαγγελθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰ νομοσχέδια. Ἀντιλέγων ἕτερος εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, εἶπεν, ἐγένετο πολὺς λόγος περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ἡ Γερουσία προέβη εἰς μίαν ἀπόφασιν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ὑπουργοὶ παρευρισκόμενοι εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Σώματος δύνανται ἀκωλύτως νὰ ἀναγινώσκωσι νομοσχέδια καὶ λοιπὰ ἔγγραφα.

Ἐπὶ τῆς διαφωνίας ταύτης παρατηρήσαντος τοῦ Κ. ἀντιπροέδρου ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα πρέπει νὰ ἀναβληθῇ διὰ

νὰ λυθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ὅτε οἱ Κ. Κ. ὑπουργοὶ δύνανται νὰ φέρωσιν αὐτὸ εἰς νέαν συζήτησιν καὶ ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας ἀναιρετικὴν τῆς ὑπαρχούσης, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ σεβασθῇ ἕκαστος, ἤδη δὲ ἡ Γερουσία πρέπει ν' ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται νομοσχεδίων· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀντιλέγων τὸ ὑπουργεῖον, εἶπε, δὲν ἀνέχεται τὸ νὰ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία πρότασιν τινα δωρεάν· ἕκαστος τῶν Κ. Κ. ὑπουργῶν τῶν συνιζώντων τὴν Κυβέρνησιν ἔχει τὸ χρέος καὶ τὸ καθῆκον νὰ ἀναγινώσκῃ ἀκωλύτως εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα τὰ ἀνήκοντα νομοσχέδια, τὰ δὲ Σώματα ἔχουσιν ἐπίσης τὸ χρέος νὰ ἀκούωσιν ἑτοίμως αὐτά, καὶ ὅταν φθάσῃ ὁ χρόνος τῆς συζητήσεως αὐτῶν τότε ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσωσι τὴν ὑπὲρ ἢ κατὰ ἀπόφασίντων, οὐδέποτε δὲ ὅταν πρόκειται ἡ ἀνάγνωσις αὐτῶν, ὡς συμβαίνει ἤδη.

Ἐνταῦτα διακόψαντος τοῦ Κ. προέδρου τὴν περαιτέρω ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησιν, καὶ ἐκφράσαντος, ὅτι ἐπειδὴ ἡ λύσις τοῦ προκειμένου ζητήματος παρεπέμφθη εἰς ἄλλην συνεδρίασιν δύναται ἤδη ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὰ ὁποῖα φέρει νομοσχέδια· οὗτος παρελθὼν ἀνέγνω τὰ ἑξῆς 1) τὰ περὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ κράτους διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1852· (Ὅρα παράρτημα τῶν πρακτικῶν.) 2) τὸ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1853 καὶ 3) τὸ περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς γ'. τριμηνίας τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1852. ἔχουσι δὲ τὰ νομοσχέδια ταῦτα μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Οἱ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1852 Νόμοι περιέλαβον ὅλας τὰς διατάξεις, ὅσας ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἰσχυσάντων κατέδειξεν ὡς ἀναποφεύκτους καὶ ἀναγκαίας πρὸς τὸ ἀμοιβαῖον συμφέρον τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων, ὡς εἶχον τὴν τιμὴν νὰ παραστήσω ἐν ἐκτάσει εἰς τὴν Γερουσίαν δι' ὧν συνώδευσα ἕκαστον εἴς τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν ἐκθέσεων· ἐλπίζω δὲ, ὅτι ἡ πεῖρα θέλει ἀποδείξει τελεσφόρους τὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καταβληθείσας προσπαθείας.

Ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνωρίσθη ἅπαξ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ψηφίζωνται

οἱ ἐτήσιοι φορολογικοὶ Νόμοι ἐντὸς τῆς Συνόδου, ἥτις προηγεῖται τοῦ ἔτους, καθ' ὃ οὗτοι ἐφαρμόζονται.

Ἐπειδὴ ἐκτὸς τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε ὀρθὸν νὰ ἐπενεχθῇ σπουδαία μεταβολὴ εἰς τὰς διατάξεις Νόμων ἐψηφισμένων πρὸ ὀλίγου πρὶν ἢ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν καταδείξῃ τὴν ἀνάγκην ταύτην, ὑπέβαλον εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἐσώκλειστον Νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου τίθενται εἰς ἰσχὺν καὶ διὰ τὸ ἔτος 1853 οἱ μνησθέντες τρεῖς φορολογικοὶ Νόμοι τοῦ 1852.

Ἡ Βουλή, ὡς θέλετε παρατηρήσει ἐκ τῶν ἐπισυναπτομένων πρακτικῶν, ἐπεψήφισε τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη εἰς αὐτήν· λαβὼν δὲ ἤδη τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω αὐτὸ καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας, παρακαλῶν αὐτὴν νὰ θελήσῃ νὰ τὸ συζητήσῃ ὅτι τάχιον, εὐαρεστουμένη νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν λευκὴν ψῆφόν της ὑπὲρ τῶν ἰσχύος Νόμων, τοὺς ὁποίους μ' ὅλην τὴν σπουδαιότητα μελετήσασα παρεδέχθη πρὸ ὀλίγου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Ἰουλίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΚΑΤΑ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ·

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ ὅπως ἐψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Ἰουλίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Οἱ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1852 ψηφισθέντες Νόμοι περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, περὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων, καὶ περὶ τοῦ φόρου τῶν μελισσίων ἰσχύουσιν ἀπαραλλάκτως καὶ διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1853 καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν θέλει ἐνεργηθῇ καὶ κατὰ τὸ 1853 ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν ἐν αὐτοῖς προσδιοριζομένων φόρων.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς τὸ περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς γ'. τριμηνίας τοῦ ε. ε. νομοσχέδιον, ἐπισυναπτομένως ἔχω τὴν τιμὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλλω τοῦτο εἰς τὴν ὅσον ἔνεστιν ταχύτερον ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας.

Ἀθῆναι, τὴν 30 Ἰουλίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν γ'. τριμηνίαν, κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ διατυπώσεις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ψηφισθέντος ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1852, ἐκτὸς τῶν ἐξόδων τῶν κλεισμένων χρήσεων καὶ τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ κεφαλ. 24 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ὅσα δὲν στηρίζονται εἰς νόμους, ἢ δικαστικὰς ἀποφάσεις.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀποφασισθῇ ἐπὶ μὲν τῶν δύο πρώτων νὰ τυπωθῶσιν ἀμφότερα ἡ αἰτιολογικὴ δηλ. αὐτῶν ἔκθεσις καὶ ὁ γενικὸς πίναξ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ ἀφοῦ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστὰς, τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προξένησιν νὰ διορίσωσι ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως· ἐπὶ τοῦ δευτέρου νὰ τυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ καὶ ἡ ἔκθεσις νὰ διανεμηθῶσιν ἐπίσης πρὸς τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστὰς καὶ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως· ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου νὰ συνέλθωσι σήμερον τὰ τμήματα εἰς προξένησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ τὴν αὔριον νὰ γένῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προβουλεύματος περὶ ἐκλογῆς Βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνωκισμένων Κρητῶν, ὁ ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ καὶ τῆς ἐλθίσεως τῆς ἐπιτροπῆς, παραχωρήσας τὴν ἕδραν τοῦ προέδρου εἰς τὸν δεύτερον ἀντιπρόεδρον Κ. Γ. Καρακατζάνην, ἐζητήσατο τὸν λόγον νὰ φέρῃ γενικὰς παρατηρήσεις.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιασ. Κ. Λόντος ἐπειδή, εἶπεν, ἐπιθυμῶ νὰ καμω ἐρώτησιν τινα πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν δύω δήμων Ἀδάμαντος καὶ Μινώης παρακαλῶ νὰ προσκληθῇ ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα, καὶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἀγόρευσις τοῦ λαβόντος τὸν λόγον Κ. Γερουσιαστοῦ μετὰ τὴν ἐπερώτησιν.

Εἰπόντων ἔπειτά τινων ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν γενικῶν παρατηρήσεων καὶ ἡ συζήτησις τῆς ἀρχῆς προηγεῖται τῶν ἐρωτήσεων ποῦ Κ. Λόντου, ἤτις ἄλλως ἀφορᾷ τὰ καθέκαστα; καὶ ἄλλων ἐντιλεξάντων ὅτι προηγεῖται πάντων ἡ ἐρώτησις τούτου κατὰ ἀκὴν ἐντῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας, ὁ γερουσιαστὴς Λόντος προσέθηκεν ὅτι δὲν θεωρεῖ τακτικὸν τὸ νὰ προχωρηθῇ τῆς ἐπερωτήσεώς του ἡ ἀγόρευσις τοῦ λαβόντος τὸν λόγον Γερουσιαστοῦ, ἀδιαφορεῖ δὲ καὶ ἂν προηγηθῇ· ἑπομένως ἀρξάμενος τοῦ λόγου του ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τ. Μαγγίνας ἔλεξε τάδε.

Δύω λόγους φέρει ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσίν της. ἕνεκα τῶν ὁποίων δὲν δύναται, ὡς λέγει, νὰ σχηματίσῃ πεποίθησιν καὶ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν προβουλεύματος 1) ὅτι τὸ προβούλευμα τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ἰσχύϊ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμου, καὶ 2) ὅτι ἀντὶ εὐγνωμοσυνης ὑπάρχει διαμαρτύρησις τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκούντων Κρητῶν κατὰ τὴς παραδοχῆς τοῦ προβουλεύματος αὐτοῦ. Ἀρχομαι κατὰ πρῶτον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ δευτέρου μέρους φρονῶν ὅτι τοῦτο λύεται μὲ ταχύτητα διὰ νὰ μεταβῶ ὕστερον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πρώτου ὅπερ εἶναι κύριον ζήτημα· οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀθήναις Κρῆτες ἔχουσιν ἀδιαφιλονεικήτως ὅλα τὰ δικαιώματα ἅτινα ἔχουσι καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ πολῖται τῆς ἐπικρατείας· ὡς πρὸς δὲ τὸ προκείμενον ζήτημα ἡ ἀναφορὰ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ διαμαρτύρησις αὐτῶν, ἔχει τοσαύτην βαρύτητα ὅσην ἔχει καὶ πᾶσα ἀναφορὰ ἢ διαμαρτύρησις παντὸς πολίτου κατοικοῦντος εἰς οἱονδήποτε μέρος τοῦ κράτους. ἐντεῦθεν ἐρωτῶ ὑμᾶς πρόκειται ἤδη περὶ τῶν Κρητῶν τῶν κατοικούντων εἰς Ἀθήνας; ὄχι βέβαια.

πρόκειται περὶ τῶν Κρητῶν τῶν κατοικούντων εἰς Εὔβοιαν ἢ ἄλλο μέρος τοῦ Κράτους; οὐχὶ ἀναμφιβόλως· διότι πρόκειται ἰδίως περὶ τῶν Κρητῶν ἐκείνων οἵτινες συνῳκίσθησαν καὶ ἐσχημάτησαν ἰδίους Δήμους εἰς Μινώαν καὶ Ἀδάμαντα καὶ περὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κατοικοῦσιν εἰς τὸν Δῆμον Νέας Κρήτης (Λαζανάτας)· ἐὰν οἱ Κύριοι οὗτοι ἤθελον νὰ ἐκφράσωσι ἰδέαν τινὰ εἴτε προφορικῶς εἴτε ἐγγράφως εἴτε καὶ διὰ τοῦ τύπου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φωτίσωσι τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς διασκέψις της, οὐδεὶς ἤθελε κατακρίνει τὴν τοιαύτην πρᾶξιν· ἀλλ' ἡ διαμαρτύρησις τῶν ἐν Ἀθήναις Κρητῶν, ὁποῖον σκοπὸν ἔχει; οὐδένα ἄλλον βέβαια παρεκτὸς τῆς ἰδέας τοῦ νὰ νομίζωσιν ὅτι ἔχουσι κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν Κρητῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ Κράτους· ἐπειδὴ δὲ ἡ λέξις διαμαρτύρησις ἐννοεῖ προϋπάρξασαν πρᾶξιν ἀδίκων καὶ παράνομον, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν καὶ εἰς ποῖον μέρος ὑπάρχει ἡ τοιαύτη παρανομία ἢ ἀδικία· ὁ ἐν ἰσχύϊ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμος ὁρίζει (καὶ ὁ ὁρισμὸς οὗτος εἶναι σαφὴς) ὅτι δηλαδὴ οἱ μετανάσται τότε μόνον δύνανται νὰ ἐκλέξωσι ἴδιον Βουλευτὴν, ὅταν συνοικισθέντες, σχηματίσωσιν ἴδιον Δῆμον πόλιν ἢ ἐπαρχίαν ἔχουσαν πληθυσμὸν ἴσον μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς μικροτέρας ἐπαρχίας ἢ περιφερείας ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου· ἐὰν κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦτον ἡ ἐλαχίστη ἐπαρχία ἔχῃ πληθυσμὸν τριῶν χιλιάδων ψυχῶν, ὁ δῆμος τῶν μεταναστατῶν τούτων πρέπει νὰ ἔχῃ 1500 ψυχὰς διὰ νὰ δύναται νὰ δώσῃ Βουλευτὴν, δηλαδὴ ὁ δῆμος Μινώας ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ πραγματικὸν συνοικισμὸν τῶν χιλίων πεντακοσίων ψυχῶν καὶ τότε χαίρει τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς Βουλευτοῦ· ἄλλως ἐὰν ἔχῃ πληθυσμὸν μικρότερον κατὰ δύω μόνον τῶν 1500 δὲν χαίρει νομίμως τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, ὑπάρχοντος δὲ τοῦ ἀνωτέρου πληθυσμοῦ τῶν 1500 ψυχῶν δύναται καὶ πᾶς ἄλλος νὰ μεταφερῃ εἰς τὸν δῆμον τοῦτον τὰ πολιτικάτου δικαιώματα· τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν συνοικισμὸν τοῦ δήμου Ἀδάμαντος καὶ παντὸς ἄλλου, παρεκτὸς ἐὰν τροποποιηθῇ ὁ ἐν ἰσχύϊ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμος ὅτε καὶ οἱ μετανάσται οὗτοι δύνανται νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὴν γεννηθεῖσαν τροπολογίαν. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία εὑρίσκεται ἤδη εἰς διάσκεψιν ἐὰν ἐπιτρέπωσιν αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τὴν τροπολογίαν τοῦ νόμου εἰς τὸ μέρος τοῦτο, διὰ νὰ δυνηθῇ τροποποιοῦσα αὐτὴν, νὰ χορηγήσῃ περισσοτέρας εὐκολίας εἰς τοὺς νεοσχηματισθέντας τούτους δήμους ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς

ἀντιπροσωπείας· ἀλλ' οἱ ἐν Ἀθήναις Κρῆτες τί ἐννοοῦσι μὲ τὴν διαμαρτύρησιν; Ἐννοοῦσι βεβαίως τὴν ἔκφρασιν τοῦ ὅτι μὴ κάμετε νόμον, διὰ νὰ καταστάθῃ ἡ πρᾶξις νόμιμος, κάμετε δὲ πρᾶξιν παράνομον διὰ νὰ παραδεχθῇ βουλευτὰς ἀπὸ τὸν δῆμον Μινώας· καὶ ἂν ὁ πληθυσμὸς τοῦ συνοικισμοῦ τούτου δὲν ὑπερβαίνῃ τὰς 1500 ψυχὰς δὲν βλάπτει, ἀρκεῖ νὰ ὠφεληθῇ εἷς ἢ δύω ἐξ ἡμῶν, ἄλλως διαμαρτυρούμεθα· τὸ αὐτὸ ἀπαντῶσιν ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀντιπροσωπείαν ἐκ τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ δήμου Λδάμαντος. Ἐρωτῶ ἤδη ποῦ ὑπάρχει ἡ παρανομία εἰς τὸ προβούλευμα ἢ τὴν διαμαρτύρησιν; βεβαίως εἰς τὸ δεύτερον· ὑπάρχει καὶ ἄλλη τις ἰδέα τῆς χρήσεως ἰσχυρὰν μέσων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ἂν καὶ μὴ νομίμου, ἐν περιπτώσει τῆς μὴ προπολογίας τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου· ἀλλ' οὐδεὶς ἤθελεν ἔχει τοσαύτην ἀσυνειδησίαν νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν τοιαύτην προφανῶς παράνομον πρᾶξιν, ἐκτὸς ἐὰν στερῆται τῶν τριῶν ἀκολούθων χαρακτηριστικῶν τοῦ φόβου τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς νόμους, καὶ τῆς αἰδοῦς· ἄρα ἡ διαμαρτύρησις δὲν δύναται νὰ φέρῃ μήτε προτροπὴν μήτε κώλυμα. Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἀνασκευὴν τοῦ πρώτου μέρους τῆς ἐκθέσεως, ὅπερ εἶναι τὸ κύριον ζήτημα· μέχρι τινὸς ἤμην κἀγὼ σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, φρονῶν ὅτι τὸ προβούλευμα ἀντίκειται εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ψηφίσματος καὶ τῆς περὶ τούτου γενομένης συζητήσεως, τῆς 3 Φεβρουαρίου· ἀλλ' ἐλθὼν μετὰ ταῦτα εἰς ὁμιλίαν μὲ διαφόρους καὶ σκεφθεὶς ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τοιοῦτον προφανὲς λάθος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 3 Φεβρουαρίου, προσεχώρησα εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν, καὶ φθάσας εἰς τὴν σελίδα 666 ὅπου ὑπάρχει καταχωρημένη ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 36, εὗρον ὅτι ἡ Βουλὴ ἔθεσε βάσιν τὸ μέρος τοῦτο τῆς συζητήσεως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοῦ προβουλεύματος· καὶ βεβαίως ἐάν τις ἀναγνώσῃ μετὰ προσοχῆς τὸ μέρος τοῦτο πείθεται ἀδιστάκτως ὅτι τὸ προβούλευμα δὲν ἀντιβαίνει ποσῶς εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως. Ὅσα ψηφίσματα συνέταξεν ἡ Συνέλευσις, περὶ ἐξαιρετικοῦ τινὸς ἐκλογικοῦ δικαιώματος, μετέφρασε· αὐτὰ ὁλοσχερῶς εἰς τὸν περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμον, καὶ ἐν τῇ συζητήσει αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 36 ὥρισε ποῖα ἐξ αὐτῶν μένουσιν ἀμετάβλητα, ἀφήσασα τὰ λοιπὰ μεταβλητά. Ἐὰν μὲ ἐρωτήσῃ τις ἐνταῦθα πῶς ἦτο δυνατὸν ἡ Συνέλευσις νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν κατὰ

τὴν 3 Φεβρουαρίου, καὶ ἡ ἰδία νὰ ἀναιρέσῃ ἔπειτα μεταβλητὴν τὴν ὁριστικὴν ταύτην ἀπόφασίν της κατὰ τὴν 14 Μαρτίου; ἀπαντῶ εἰς αὐτὸν ὅτι οἱ περὶ τούτου λόγοι εἰσὶ πολλοὶ καὶ ἰσχυροί, ἐξ ὧν θέλω ἀναφέρει τοὺς κυριωτέρους, μολονότι, καὶ ἂν τοιοῦτοι λόγοι ἔλειπον, ἡμεῖς δὲν εἴμεθα κριταὶ τῶν πράξεων τῆς Συνελεύσεως, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ σεβασθῶμεν συμμορφούμενοι μὲ αὐτάς. Εἰς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα ἡ Συνέλευσις ἀπερρήνατο μετὰ πολλὰς συνίσεως, διότι αἱ ἐθνικαὶ Συνελεύσεις δὲν συγκαλοῦνται συνεχῶς ἀλλ' ἀπαξ, καὶ τὰ ἀντικείμενα ὅσα μεταβάλλει ὁ χρόνος καὶ αἱ περιστάσεις ἀρίνουσιν μεταβλητά, ὅπως μεταβάλλονται διὰ μεταγενεστέρων νόμων ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τοῦ συμφέροντος τοῦ τόπου. Ἐρωτῶ ἤδη οἱ μετανάσται πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν μετέωρον κατάστασιν εἰς ἣν ἦσαν πρὸ καιροῦ, καὶ ὑπάρχουν ἤδη, ὥστε αὐτοὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, καὶ οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀπογόνων των νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν, δηλαδὴ νὰ ὑπάγωνται εἰς τὸ ἀμετάβλητον τοῦ νόμου; Πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἐρωτήσεώς μου ταύτης φέρω ὡς παράδειγμα τὸν ἑαυτόν μου. Ὁ πάππος τοῦ πάππου μου εἶχε τὴν καταγωγήν του ἐκ τῆς Μάνης ἤτοι τῆς Λακωνίας· ἕνεκα δὲ τούτου πρέπει ἐγὼ ὁ τριακοστὸς τοῦ καταγομένου ἐκ τῆς Λακωνίας νὰ ἔχω ἤδη τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι εἰς τὴν Λακωνίαν; ὄχι βέβαια διότι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἀλλόκοτον καὶ γελοῖον.

Τὸ πρῶτον ψήφισμα ὅπερ συνέταξεν ἡ ἐθνικὴ Συνέλευσις περὶ τοῦ κατ' ἐξαίρεσιν ἐκλογικοῦ δικαιώματος, εἶναι τὸ συνταχθὲν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 31 Ἰανουαρίου, τὸ καταχωρισμένον εἰς τὴν σελ. 324 τῶν πρακτικῶν, περὶ τῶν ναυτικῶν νήσων, τὸ ὁποῖον σᾶς ἀναγινώσκω, καὶ τὸ ὁποῖον, ὡς ἐν αὐτῷ ἀναφέρεται, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Συντάγματος. Ἐν τούτοις αὐτὸ τὸ ἴδιον ψήφισμα ἡ Συνέλευσις μετέφερεν εἰς τὸν ἐκλογικὸν νόμον, καὶ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 36 λέγοντος «ὁ παρὼν νόμος δὲν εἶναι ἀμετάβλητος,» ὥρισεν ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο τῶν νήσων μένει ἀμετάβλητον, ἡ φράσις αὕτη εἶναι ἱκανὴ νὰ πείσῃ ἕκαστον περὶ τοῦ μεταβλητοῦ ἐκείνων τῶν ἀντικειμένων ἐφ' ὧν δὲν ἀναφέρεται ῥητῶς τὸ ἀμετάβλητον· οἱ πληρεξούσιοι δὲν ἦσαν ἀγράμματοι ὥστε νὰ μὴ ἐννοῶσι τὴν φράσιν, τὰς λέξεις καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν· ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἐννόει ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ψήφισμα δὲν εἶχεν ἀνάγκην δευτέρας ἀποφάσεως ὑπάρχοντος τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ λέγοντος ὅτι ὁ παρὼν νόμος δὲν εἶναι ἀμετάβλητος, βεβαίως δὲν ἤθελε κάμει τὴν

δευτέραν ἀπόφασιν πρὸς περιττὴν ἐπανάληψιν τοῦ ὅτι ὁ νόμος δὲν εἶναι μεταβλητὸς ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο.

Μετὰ τὸ μνησθὲν ψήφισμα ἡ Συνέλευσις συνέταξε δεύτερον τὸ περὶ μεταναστῶν, ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 3 Φεβρουαρίου, καταχωρημένον εἰς τὴν σελ. 362 τῶν πρακτικῶν, τὸ ὁποῖον ἄρησε μεταβλητὸν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, διότι δὲν ὥρισε δι' αὐτὸ τὴν ῥάσιν τοῦ ἀμεταβλήτου τὴν ὁποίαν ὥρισε δι' ἐκεῖνο τῶν ναυτικῶν νήσων.

Μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισε, εἰς τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον καὶ οὐχὶ εἰς εἰδικὸν ψήφισμα τοῦ πανεπιστημίου τοῦ νὰ πέμπωσιν οἱ καθηγηταὶ αὐτοῦ ἴδιον βουλευτήν. Ἐὰν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐγκρίνῃ ἤδη νὰ μεταβάλῃ τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον, δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ πανεπιστημίου, καίτοι μὴ καθιερωμένον διὰ ψηφίσματος; ὄχι βεβαίως· διότι ἐν τῇ συζητήσει τοῦ ἄρθρου 36, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη τὸ μεταβλητὸν τοῦ νόμου, ἡ Συνέλευσις ἐκανόνισεν ὁριστικῶς ὅτι τὸ δικαίωμα τῶν νήσων καὶ τοῦ πανεπιστημίου μένει ἀμετάβλητον· συνάγεται λοιπὸν ἐκ τούτου ὅτι ἡ συνέλευσις κανονίσασα ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τρίτου τὸ ἀμετάβλητον, ἄρησεν ἐννοούμενον ἐπὶ τοῦ δευτέρου τὸ μεταβλητόν· πρὸς δὲ τούτοις ἡ Συνέλευσις θέλουσα νὰ ὁρίσῃ τὸ ἀμετάβλητον καὶ ἐπὶ ἄλλου ἀντικειμένου, διέταξεν ἐν τῇ συζητήσει τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ὅτι οἱ κληρικοὶ καθηγηταὶ τοῦ πανεπιστημίου δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι. Ἐκ τούτων ὅθεν ὅλων γίνεται δῆλον ὅτι ὅσα ἡ Συνέλευσις ἠθέλησε νὰ κανονίσῃ ἀμετάβλητα, ὥρισεν αὐτὰ ὀνομαστί.

Ἐπειδὴ ἐνδέχεται νὰ μὲ εἴπῃ τις ἐνταῦθα ὅτι ἐκ τῶν λεχθέντων ἐξάγεται μὲν τὸ μεταβλητὸν τοῦ περὶ μεταναστῶν ψηφίσματος, δὲν ἐννοεῖται δὲ συνάμα καὶ τὸ μεταβλητὸν τῆς βάσεως αὐτοῦ, ἤτοι τοῦ πληθυσμοῦ, προλαμβάνω νὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτὸν ὅτι ὅροι ἄγραπτοι καὶ κατὰ διάνοιαν δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσι, διότι οἱ τοιοῦτοι κατὰ διάνοιαν ὅροι ἔχουσι μὲν ἀρχήν, δὲν ἔχουσι δὲ τέλος, ὡς μὴ δυνάμενοι νὰ προληφθῶσι πόσοι καὶ ποῖοι θέλουσιν εἶσθαι. Παρατηρῶ ἐν τούτοις καὶ ὡς πρὸς τὸν ὅρον τοῦτον τοῦ πληθυσμοῦ, ὅτι ἡ Συνέλευσις ὥρισε καὶ αὐτὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ ὁρισθῇ· κατὰ τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον ὑπάρχουσι βουλευταὶ ἑκατὸν τεσσαράκοντα περίπου· ἐὰν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία κρίνῃ καλὸν νὰ μεταβάλλῃ τὸν νόμον τοῦτον, δύναται νὰ τὸν μετα-

βάλλῃ αὐξάνουσα ἢ αὐξάνουσα τὸν ἀριθμὸν ὥστε θέλουσα νὰ τὸν ἐλαττώσῃ δύναται νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐκλογὴν κατὰ νομοὺς ἀνὰ 10 9 ἢ 8 βουλευτὰς εἰς ἕνα ἕκαστον. Τούτου δὲ γενομένου δύναται νὰ προσδιορίσῃ ἀριθμὸν ὀλιγώτερον τῶν ὀκτώ; ὄχι βεβαίως· διότι ἡ συνέλευσις ἐθέσπισε τὴν διάταξιν τοῦ ὅτι οἱ βουλευταὶ δὲν δύνανται νὰ ὦσι ὀλιγώτεροι τῶν ὀγδοήκοντα· ἡ Συνέλευσις ἄρα ὥρισε καὶ τὸν ὅρον τοῦ πληθυσμοῦ γραπτὸν καὶ δὲν ἄρησεν αὐτὸν ὑπονοούμενον κατὰ διάνοιαν. Ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἤθελεν εἰσάξει νομοσχέδιον ὅμοιον μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν προβούλευμα, βεβαίως ἤθελαμεν παραδεχθῆ αὐτὸ ἐντὸς δύω ἡμερῶν παμψηφεί, ἐὰν δὲ ἤδη θελήσωμεν νὰ ἀποβάλωμεν τὸ προβούλευμα ἐσφαλμένως, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, θέλομεν ἔλθει μετ' ὀλίγον εἰς ἀντίφασιν καὶ μεταμέλειαν, ὅτις θέλει εἶσθαι ἀχρησίμευτος· καὶ ἰδοὺ πῶς ἐὰν ἡ νομοτελεστικὴ ἐξουσία ἤτις εἶναι ἡ τρίτη νομοθετικὴ δύναμις νομίσῃ καλὸν νὰ εἰσαχθῇ νομοσχέδιον τροποποιοῦν τὸν περὶ ἐκλογῆς ἰσχύοντα νόμον (τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εἰσαχθῇ κατ' ἐμὴν ἰδέαν διότι ἡ πεῖρα ἀπέδειξε πολλὰ πλημμελήματα εἰς τὸν ὑπάρχοντα, δίδοντα χώραν εἰς καταχρήσεις,) καὶ εἰς αὐτὸ θέσῃ τὴν διάταξιν ὅτι παύουσι τοῦ λοιποῦ τὰ ἐξαιρετικὰ δικαιώματα καὶ προνόμια, ἕκαστος δὲ πολίτης χαίρει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι εἰς τὸν νομὸν ἢ ἐπαρχίαν ἐν ᾗ κατοικεῖ, καὶ τὸ μέτρον τοῦτο κριθῇ καλὸν καὶ παρ' ἡμῶν, τότε θέλομεν εὑρεθῆ εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὸν ἑαυτόν μας, δίδοντες ἤδη τὴν ἐξήγησιν ὅτι τὸ ψήφισμα εἶναι ἀμεταβλητον, καὶ θέλομεν ἔλθει εἰς τὴν ἀχρησίμευτον μεταμέλειαν διότι δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἄλλην ἐξήγησιν ἤδη καὶ ἄλλην ὕστερον· καὶ ἀληθῶς τὸ δίκαιον καὶ συμφέρον ὑπαγορεύει τὸ νὰ συνδέῃ καὶ ταὐτίζῃ ἕκαστος τὰ συμφέροντά του μὲ ἐκεῖνα τῶν συμπολιτῶν του, καὶ νὰ μὴν ἀπαιτῇ ἰδιαιρετικὰ πολιτικὰ δικαιώματα ὡς ξένος, ἀλλὰ νὰ φροντίζῃ διὰ τῆς καλῆς διαγωγῆς καὶ ἀρετῆς νὰ ἀγαπᾶται παρ' αὐτῶν, καὶ νὰ ἐκλέγηται ἀντιπρόσωπος τούτων, ἀλλως θέλει θεωρεῖσθαι πάντοτε ξένος ὅτε δὲν πρέπει νὰ παραπονῆται διὰ τὴν ἰδιότητα ταύτην ὡς προκαλουμένην παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Πιστεύω ὅτι θέλω ἀκούσει φωνὰς ἐνταῦθα, καὶ ἰδοὺ διατριβὰς εἰς τὰς ἐφημερίδας περὶ τοῦ ὅτι ἔχω πνεῦμα ξενηλασίας· τὰς φωνὰς ταύτας δὲν φοβοῦμαι ἐπειδὴ εἶναι γνωστὸν τὸ φρόνημά μου, τὸ ὁποῖον ἀπέχει πολὺ τῆς ξενηλασίας· μ' ὅλον τοῦτο ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ κάμω τινὰς παρατηρήσεις καὶ ὡς

πρὸς τοῦτο. Δύναταί τις νὰ κατηγορήσῃ τοὺς Ἕλληνας διὰ πᾶν ἄλλο, οὐδέποτε δὲ διὰ πνεῦμα ξενηλασίας, τοῦτο ἀπεδείχθη καὶ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐρεξῆς λόγων· ἐκ τῶν βουλευτῶν Ναυπλίας ὑπάρχει ἑτερόχθων βουλευτὴς ἢ οὔ; ὑπάρχει βεβαίως· ἀλλὰ τί ἀπαιτεῖ περιπλέον οὗτος; (λέγων τοῦτο δὲν ἐννοῶ τὸ πρόσωπον ἀλλὰ γενικῶς τὸ πρᾶγμα) βεβαίως νὰ ἔχῃ διπλοῦν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς εἴς τε τὴν Ναυπλίαν, καὶ τὸν δῆμον τῶν Θετταλῶν, ὥστε τὸ μὲν ὠὸν τῶν αὐτοχθόνων νὰ ἔχῃ πάντοτε ἕνα κοκκύν τὸ δὲ τῶν ἑτεροχθόνων δύω, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον, τοὐτέστιν οἱ ἑτερόχθονες νὰ μὴ ἔχωσιν δικαιώματα ἴσα τῶν αὐτοχθόνων ἀλλὰ διπλάσια· ὑπάρχει ἐπίσης ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σύρου ἕτερος ἑτερόχθων βουλευτής· ἐκ τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν ἄλλος, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀττικῆς ἄλλος, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν ἄλλος, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος ἄλλος καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν ἐπαρχιῶν ἕτεροι πολλοί· τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος εἰς ποῖον λόγον στηρίζεται τὸ πνεῦμα τῆς ξενηλασίας; Ἂν θελήσωμεν νὰ ἐξετάσωμεν ἀκριβέστερον θέλομεν εὕρει κατ' ἀντίστροφον λόγον ὑπάρχον τὸ πνεῦμα τῆς ξενηλασίας, τουτέστιν ἐὰν ἀπὸ εἴκοσι δήμους σχηματιζομένους ἐξ ἑτεροχθόνων κατὰ πλεῖστον μέρος πολιτῶν, πρόκειται νὰ ἐκλεχθῶσιν εἴκοσι βουλευταί, οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐκλεχθησομένων τούτων βουλευτῶν θέλει εἶσθαι αὐτόχθων, ἐνῷ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δήμων τῶν σχηματιζομένων ἐξ αὐτοχθόνων κατὰ τὸ πλεῖστον, καὶ ἐξ ἑτεροχθόνων κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος, ἐκλέγονται ἀδιαφόρως βουλευταὶ ἑτερόχθονες καὶ αὐτόχθονες. Τὴν ἀρετὴν δὲ ταύτην τῆς μὴ ξενηλασίας ἣν ἔχουσιν οἱ αὐτόχθονες καὶ ἀγαπῶ καὶ ἐπαινῶ, κατακρίνω δὲ τὴν ἄπληστον πλεονεξίαν καὶ τὰς ψευδεῖς φωνασκίας.

Μεταβαίνοντες ἔπειτα εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ὑπηρεσίας εὑρίσκομεν μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς χωροφυλακῆς, τῆς ὁροφυλακῆς, καὶ τῆς φάλαγγος, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ, δεκάκις περισσοτέρους τοὺς ἑτερόχθονας τῶν αὐτοχθόνων. Εἰς ποῖον λοιπὸν λόγον στηρίζεται ἐπαναλαμβάνω τὸ πνεῦμα τῆς ξενηλασίας; εἰς οὐδένα· ἐξετάζοντες ὕστερον καὶ τὰ περὶ καταστάσεως τῆς λοιπῆς ὑπαλληλίας, ἤτοι τοῦ κλάδου τῶν ἐσωτερικῶν, τῶν οἰκονομικῶν, τῆς δικαιοσύνης, τῆς παιδείας, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Γερουσίας, θέλομεν εὕρει ἀναμφιβόλως κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, δεκάκις περισσοτέρους τοὺς ἑτερόχθονας τῶν αὐτοχθόνων. Ἐὰν δὲ προχωρήσωμεν εἰσέτι ἓν βῆμα περαιτέρω, θέλομεν εὕρει ἐπίσης τὰ αὐτὰ, ἤτοι

τρεῖς ὑπουργοὺς ἑτερόχθονας καὶ τρεῖς αὐτόχθονας, ὥστε ἐκ μόνων δὲν ὑπάρχει πνεῦμα ξενηλασίας, ἀλλ' εἶναι κατὰ πολὺ ὅλων τὸ ἐναντίον.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἀποῤῥίψωμεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν προβούλευμα διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὅσων ἀνέφερον. Τούτων γενομένων ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἀναφέρῃ δικαίως εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι τὸ προβούλευμα αὐτῆς δὲν ἀντίκειται ποσῶς εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, ἀλλ' ἡ Γερουσία ἡμάρτησεν εἰς τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις της. Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Γερουσία μὴ ἔχουσα δικαίους λόγους πρὸς ἀπάντησιν θέλει μείνει εἰς σιωπὴν, πικρὰν οὖσαν εἰς αὐτήν.

Μέχρις ἐνταῦθα ἐξέθηκα ὅτι τὸ προβούλευμα δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποῤῥίψωμεν αὐτὸ διὰ τὸν ἀνίσχυρον τοῦτον λόγον· ἤδη δὲ θέλω ὁμιλήσει καθόσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον τοῦ προβουλεύματος αὐτοῦ. Ἂν δηλαδὴ πρέπῃ νὰ προπολογηθῇ ἐπὶ τὸ καταλληλότερον ἢ συμφερότερον. Εἰς τὴν ὁμιλίαν μου ταύτην δὲν θέλω ἐκτεθῇ ποσῶς, διότι φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ σήμερον ἡ συζήτησις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, καθότι ὅλοι εἴχομεν μέχρι τοῦδε κατὰ νοῦν ὅτι τὸ προβούλευμα τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, καὶ δὲν ἐσκέφθημεν περὶ τοῦ ἂν ἀπαιτῆται ἢ μὴ τροπολογία, περὶ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ σκεφθῶμεν συμβουλευόμενοι καὶ ἄλλους· διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνω τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως μεχρισοῦ σκεφθῶμεν καὶ ἑτοιμασθῶμεν δεόντως· πιστεύω ὅτι ἡ Γερουσία ἅπασα θέλει δεχθῇ τὴν πρότασίν μου ταύτην, καθόσον εἶναι βεβαίων ὅτι ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ ὑπὲρ τὸ δέον ταχύτης δὲν παράγουσι ποτὲ ἐντελῆ πράγματα· ἀλλ' ἐὰν παρ' ἐλπίδα ἡ Γερουσία δὲν παραδεχθῇ αὐτὴν, θέλει βεβαιώσει διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγον τὸ πάλαι οἱ ὀθωμανοὶ κατὰ τῶν χριστιανῶν ὅτι δηλ. «τὸ σχοινὶν τοῦ ῥοῦχου, διὰ νὰ τιμωρηθῇ, μονὸν δὲν φθάνει διπλοῦν φθάνει καὶ περισσεύει» τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν διὰ τὰ μὴ εὐάρεστα διπλᾶ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα θέλει φέρει ἡ ταχύτης τῆς συζητήσεως.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προλαλήσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς·

Γνωρίζετε βεβαίως ὅτι ἡ ἀντιπροσωπεία τῶν συμπολιτῶν μας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἔξωθεν καὶ συνεγωνίσθησαν μὲ

ἀνθρώπου, ζητοῦντος νὰ χαρίσῃ χρήματα, ἢ ἄλλο τι, εἰς ἕτερον ἄνθρωπον μὴ θέλοντα ἢ ἀπορρίπτοντα μετ' ἀγανακτήσεως ταῦτα· τὸ τοιοῦτον εἶναι καὶ ἄτοπον καὶ γελοῖον. Ἠδυνάμην νὰ εἴπω καὶ ἄλλα ὑπὲρ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, συνταχθείσης ὁμοψήφως καὶ ἄνευ διχογνωμίας, ἀπὸ δύω σφόδρα ἂν θέλετε αὐτόχθονας Γερουσιαστὰς ἐμὲ καὶ τὸν κύριον Χατζίσκον, καὶ ἀπὸ δύω ἑτερόχθονας τοὺς κυρίους Α. Μανσόλαν καὶ Χατζῆ Χρῆστον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπισπεύδεται τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεώς μου παύω, μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ σύνταξις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο μετὰ πολλῆς μελέτης καὶ σκέψεως, καὶ ὑπηγορεύθη ἀπὸ τὸ κύριον πνεῦμα τοῦ ψηφίσματος, τοῦ νόμου καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Ἐπομένως τεθέντος εἰς ψηφοφορίαν τοῦ ζητήματος τῆς ἀναβολῆς, παρετηρήθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν ἦτο πλήρης διὰ τὴν ἔλλειψιν ἑνός, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 4 Αὐγούστου 1832, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνοματαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μέλους, ὁ Κ. Πρόεδρος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος δευτέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Ἰακώβου Παξιμάδη τὸν Γερουσιαστὴν Ἰωάννην Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ Κυρίου Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς Γ'. τριμηνίας τοῦ Ε. Ε. νομοσχεδίου, προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ἥτις ἄνευ μηδεμιᾶς παρατηρήσεως ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 30. κατὰ δύω κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Παππαηλιοπούλου καὶ Κανελλοπούλου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς Γ'. τριμηνίας τοῦ ε. ε.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαρ. Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκ. Παξιμάδης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικ. Πονηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος		Ἀναστάσ. Σ. Καραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κωνσταντ. Πραβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος. Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν		

Προβάντος ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν καθ' ἕκαστα συζήτησιν ἀναγινώσκεται τὸ 1 καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 31 κατὰ δύω, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς Γ'' τριμηνίας τοῦ ε. τ.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Νικ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γαΐκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀθ. Μ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσανταλάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἀλέμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλακούτας	Ο
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἰωαννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πανηρόπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασσάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ο
Ριζάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσάγγελος		Ἀναστ. Σ. Χαρελάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Δούκας Μανσόλας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δουβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνστ. Προβελέγγιος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπύρος Μηλιός	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν		

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 30 Ἰουλίου.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου τὴν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἐκφερθεῖσαν μειοψηφίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Μαγγίνα περὶ ἀναβολῆς ἢ μὴ τῆς συζητήσεως τοῦ προβουλεύματος περὶ ἐκλογῆς Βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι κατοικούντων Κρητῶν, ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο διὰ χει-

ροτονίας ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως πρότασιν. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ σώματος ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας προέτεινε νὰ ἐκφρασθῇ ἡ Γερουσία «ἂν τὸ περὶ μεταναστῶν ψήφισμα τῆς 3 Φευβρουαρίου τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνοσυνελεύσεως εἶναι μεταβλητὸν ἢ οὔ. » μὴ παραδεχθείσης δὲ τῆς προτάσεως ταύτης ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Λόντος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ἀφ' οὗ τὸ περὶ ἀναβολῆς τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου προβουλεύματος συζητήσεως ζήτημα ἐλύθη διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ σώματος, πρόκειται ἤδη νὰ ἐξετάσωμεν ὁποίας τινὸς φύσεως εἶναι τὸ ὑπὸ συζήτησιν προβούλευμα. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ νομοθετήσωμεν ἤδη περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν, ἀφ' οὗ ὑπάρχει νόμος· ἡ ἐθνοσυνέλευσις ἀπεφάσισε περὶ τῶν σωματείων διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς 3 Φευβρουαρίου· δὲν ἐπεμβαίνω, οὐδ' ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐπέμβω εἰς ἐξέτασιν τοῦ μεταβλητοῦ ἢ μὴ τοῦ ψηφίσματος, ἀλλ' ἀπορῶ πῶς θέλομεν ἠθάσει παραδεχόμενοι σήμερον νὰ νομοθετήσωμεν διὰ τὸν Κρῆτα, ἄριον πρέπει νὰ νομοθετήσωμεν διὰ τὸν Σουλιώτην, τὸν ἐπαύριον διὰ τὸν Θεσσαλὸν καὶ τοὺς λοιποὺς μετανάστας. Ἡ ἐθνοσυνέλευσις ἐθέσπισε τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον· ἐν τῷ κυριαρχικῷ δικαιώματι τῆς Βουλῆς ἔγκειται νὰ παραδεχθῇ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον Βουλευτήν, ἂν οὗτος εἶναι ἐκλελεγμένος κατὰ τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον· προτιμότερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ εἰσήγετο ἐν τῷ Βουλευτικῷ περιβόλῳ ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν ὅπως δήποτε, παρὰ νὰ ῥιφθῶμεν ἐδῶ, διότι ἄλλως θέλομεν καταπατήσει τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον παραδεχόμενοι τὸ προβούλευμα τοῦτο.

Ἀπάντων ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας εἶπεν ὅτι ὁ προλαλήσας προεχώρησε περισσότερον ἀφ' ὅτι ἔπρεπε. Πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς· ἂν δὲ δὲν παραδεχθῇ αὕτη τότε θέλομεν προβῆ εἰς ὅτι ὁ προλαλήσας ἀπὸ τοῦδε προέβη· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν καταστροφὴν τοῦ περὶ ἐκλογῆς νόμου, κατὰ τὸν προλαλήσαντα, διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ προβουλεύματος, παρατηρῶ ὅτι οὐ μόνον δὲν καταστρέφομεν τίποτε προπολογοῦντες νόμον ὅστις εἶναι μεταβλητός, ἀλλ' ἐνεργοῦμεν συμφώνως μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως. Ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν μὴ παραδοχὴν τοῦ προβουλεύματος στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι τὸ προβούλευμα ἀντιβαίνει προφανῶς πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀποφάσεις τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως. Προκαλῶ τὸν δουλόμενον νὰ μοὶ δείξῃ ποῦ καὶ πῶς

ἀντίκειται εἰς τὰς ἀποράσεις τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἄλλως πῶς θέλετε νὰ ψηφοφορήσωμεν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ἂν ἀντίκηται εἰς τὰς ἀποράσεις τῆς ἐθνοσυνελεύσεως· ἐγὼ διϊσχυρίζομαι καὶ σήμερον ὡς ἀπέδειξα κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ὅτι τὸ προβούλευμα δὲν εἶναι παράνομον, καὶ δὲν ἀντιβαίνει παντάπασιν εἰς τὰς ἀποράσεις τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἂν δὲ δὲν ἀντιβαίνῃ τότε ἀντὶ νὰ πίπτῃ τὸ προβούλευμα, λογικῶς πρέπει νὰ πέσῃ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς γνώμη.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Λόντος εἶπεν ὅτι ὁ προλαλήσας θέλει νὰ μᾶς ῥέρῃ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅ,τι ἐκεῖνος φρονεῖ· μᾶς προεκάλεσε μάλιστα νὰ ἀποδείξωμεν πῶς ἀντίκειται εἰς τὰς ἀποράσεις τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν προβούλευμα· δύναμαι ἐγὼ νὰ ἀποδεικνύω ὅσον θέλω, ἀλλ' ἐπίσης εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Κύριος μαγγίνας θέλει ἐμμένει εἰς τὴν ἰδέαν του. Ἡ ἐπιτροπὴ μελετήσασα τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προβουλεύματος ἐν τῇ Βουλῇ πρακτικὰ, ἐκεῖνα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως περὶ διαλογῆς Βουλευτοῦ ὑπὸ τῶν ἐν ἑλλάδι μεταναστῶν, ὡς καὶ τὸν περὶ ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν νόμον, θεωρεῖ ἀπορρίπτεον τὸ νομοσχέδιον, ἀναιρέει δὲ καὶ ἕνα λόγον· ὁ εἷς Γερουσιαστὴς θεωρεῖ τὸ νομοσχέδιον ἀπορρίπτεον διὰ τὸν λόγον αὐτὸν, ὁ ἄλλος δι' ἄλλον λόγον, διὰ τοῦτο ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ « ἂν ἦναι μεταβλητὸν τὸ ψήφισμα τῆς 3 Φεβρουαρίου ἢ ἂν δὲν εἶναι· » ἀλλὰ νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς· ἄλλως τε Κύριοι φρονῶ ὅτι αἱ ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων συζητήσεις δὲν πρέπει νὰ παρατείνωνται, διότι γίνωνται σκανδαλώδεις· ἕκαστος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἐσχημάτισε πλέον τὴν πεποίθησίν του, καὶ δύναται νὰ ψηφοφορήσῃ ἐν γνώσει· ἡ ἐπιτροπὴ δὲν παραδέχεται τὸ προβούλευμα διὰ τὸν λόγον τοῦ ἀμεταβλήτου τοῦ ψηφίσματος· ἄλλοι ἐν οἷς καὶ ἐγὼ δὲν παραδεχόμεθα αὐτὸ διότι φρονοῦμεν ὅτι οὕτω καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως ἰδιαιτέρου νόμου δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν.

Ἀντιτάττων ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας εἶπεν, ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ῥητῶς ἀναιρέει τὸν λόγον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηριζομένη θεωρεῖ ἀπορρίπτεον τὸ προβούλευμα, οὗτος δὲ εἶναι ὅτι τάχα τὸ προβούλευμα ἀντιβαίνει προφανῶς πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀποράσεις τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, (ἐνταῦθα ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς)· φυσικῶ λοιπὸν τῷ λόγῳ πρὸ παντὸς ἄλλου ἀνάγκη νὰ ἀποφανθῇ τὸ σῶμα ἂν τὸ προβούλευμα ἀντιβαίνῃ εἰς τὰς ἀποράσεις τῆς ἐθνοσυ-

νελεύσεως ἢ οὔ· ἄλλως τὸ νὰ ψηφοφορήσωμεν νόμον χωρὶς νὰ δώσωμεν τὴν διασάφησιν αὐτοῦ, χωρὶς νὰ εἴπωμεν τοὺς ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγους, δὲν θεωρεῖ τόσον εὔλογον.

Ἐνταῦθα ἐπειδὴ ἄλλοι τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρουν ὅτι ἡ τακτικὴ αὕτη τοῦ νὰ διαιρεθῇ ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ ψηφοφορηθῇ πρῶτον ὁ λόγος τὸν ὁποῖον αὕτη θεωρεῖ ὡς ἰσχυρὸν διὰ τὴν μὴ παραδοχὴν τοῦ προβουλεύματος, εἶναι πρωτοφανὲς, διότι δυνατὸν ἄλλοι τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν νὰ θεωρῶσιν ἀπορριπτέον τὸ προβούλευμα δι' ἄλλους λόγους, καὶ ὅτι μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον ποτὲ δὲν ἐψηφοφορήθησαν οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ἀναφέρει πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, προτίθεται ὑπὸ τοῦ Κυρίου Προέδρου εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν (ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἑπτὰ μελῶν) ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις καὶ ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 22, κατὰ 7 ἀρνηθέντων τεσσάρων ψῆφον, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Τζαβέλα καὶ Γ. Παππακλιοπούλου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς παραδοχῆς τῆς ἐπὶ προβουλεύματος περὶ ἐκλογῆς Βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος . . . N	Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης . . . N
Ἀναγ. Δελιγιάννης . . . N	Βασ. Χρηστακόπουλος . . N
Σωτ. Θεοχαρόπουλος . . . N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Νικόλ. Χρυσόγελος . . .
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Γεώρ. Ψύλλας . . . . .
Σπ. Καλογερόπουλος . . . N	Δρ. Μανσόλας . . . . N
Ἀναστ. Λόντος . . . . . N	Ἰωάν. Θεοτόκης . . . . . N
Τάτζης Μαγγίνας	Ἰωάν. Χ. Πέτρου . . . . .
Κωνστ. Μπότζαρης . . .	Ἀθαν. Ἀιδωρίκης . . . . N
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Γεώργ. Δαρειώτης . . . . N
Ἀλέμπρος Νάκος . . . . N	Γεώρ. Παππακλιόπουλος . N
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος . . .	Γ. Γλαράκης . . . . . N
Χ. Παππαπολίτης δὲν ἔχει ψῆφ.	Δημ. Γ. Βούλγαρης . . .
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Γκίκας Καρακατζάνης . N
Νικόλ. Πανηρόπουλος . .	Νικ. Ἰω. Μέξης . . . . .
Νικόλ. Πρασσακάκης . . .	Ἀδάμ. Δούκας . . . . .
Σπ. Τρικούπης	Δῆμος Κανελλόπουλος . . N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Κωνστ. Κανάρης . . . .

Τσανετάκης Γρηγοράκης	. . N	Δημήτρ. Χατσίσκος	. . .
Μ. Α. Καίρης	. . . . .	Δημ. Χρηστίδης	δὲν ἔχει ψῆφ.
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	. . .	Νικόλ. Μαυρομμάτης	. .
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	. .	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	. . N
Γεώρ. Νοταρᾶς	. . . . .	Παναγ. Διδωρίκης	. . . N
Δημήτρ. Πλαπούτας	. . .	Χατζῆ Χρῆστος	. . . . .
Ἰωάν. Στάϊκος	. . . . .	Γεωργ. Δυοβουνιώτης	. . . N
Ἀναγάσ. Μαυρομιχάλης	. .	Κωνστ. Προβιλέγγιος	. . .
Κίτσος Τζαβέλλας	. .	Ἰωάν. Οἰκονόμου	δὲν ἔχει ψῆφ.
Γαρδικιώτης Γρίβας	. . N	Σπῦρος Μῆλιος	. . . . .
Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	. . . N		

Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν τὸ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι συνῳκισμένων Κρητῶν προβούλευμα δὲν ἐγένετο παραδεκτόν

Ἀναγνώσθη ἐπὶ τέλους ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Γ. Δαρειώτου αἰτουμένου τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπουσίας ἄδειαν, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη ὑπὸ τῶν προαποφασισθέντα ὅρων.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇς 8 Αὐγούστου 1852, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ κύριος Πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Δ. Χατζίσκον, ἀντὶ τοῦ Κ. Ι. Παξιμάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ αὕτη καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς κυρίους Γερουσιαστάς, καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις τὴν προσεχῆ δευτέραν ἐνδεκάτην ἰσταμένου μηνός· ἔχει δὲ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, καὶ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τοῦτο καὶ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, παρεδέξατο διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους τὴν ἀρχήν, ἐπέφερε δὲ ἐπὶ τῶν καθέκαστα τὰς ἀκολούθους τροπολογίας.

Ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου δ' τοῦ ἄρθρου **45**, νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ λέξεις « μετὰ ταῦτα » ὡς περιττὰι καὶ ὡς δυνάμεναι νὰ δώσωσιν ἀλλοίαν ἔννοιαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν τὸ νομοσχέδιον θέλει νὰ δώσῃ.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου γ', τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου **45** νὰ προστεθῇ τὸ ἀκόλουθον· « πᾶσα δὲ ἔλλειψις καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν διαχειριστῶν καὶ πληρώνεται παρ' αὐτῶν ἀμέσως, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς παρὰ τὸ παρακάτω ποινικῆς καταδιώξεως. »

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **113**, νὰ μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις « παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν » εἰς τὰς « παρὰ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. »

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **145**, νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου γ'. « καὶ ἐπιβαρύνει τὸν παραλήπτην ταμίαν. »

Δὲν κρίνει δὲ περιττὸν ἡ ἐπιτροπή σας νὰ προσθέσῃ ἐνταῦθα ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον ἡ Γερουσία νὰ συστήσῃ πρὸς τοὺς κυρίους ὑπουργοὺς τὸ ἀντικείμενον τοῦ νὰ τηρῶσι καὶ ἐνεργῶσι τοὺς νόμους μὲ τὴν αὐτὴν ἐκείνην προθυμίαν μὲ τὴν ὁποίαν αὐτοὶ εἰσάγουσι τὰ νομοσχέδια, καὶ ἡ Γερουσία τὰ παραδέχεται ἐπιψηφίζουσα αὐτά.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Αὐγούστου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Τ. Μαγγίνας, Λ. Λόντος, Γ. Παπαηλιόπουλος, Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα δύο ἀναφορῶν τῶν Γερουσιαστῶν κυρίων Γ. Κουντουριώτου καὶ Γ. Ψύλλα, αἰτουμένων τοῦ μὲν δίμηνον παράτασιν ἀδείας τοῦ δὲ τριακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, ἡ Γερουσία ἐκέρασε νὰ χορηγηθῇ εἰς μὲν τὸν πρῶτον τεσσαρακονθήμερος παράτασις εἰς δὲ τὸν δεύτερον ἡ ζητουμένη τριακονθήμερος ἄδεια· ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Αὐγούστου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων 30 μελῶν, ὁ Κύριος πρόεδρος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης καλέσας εἰς τὴν θέσιν τῶν κωλυομένων γραμματίων Κ. Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Ἰωακ. Παξιμάδη τοὺς Γερουσιαστὰς Κ. Κ. Δ. Χατζῆσκον καὶ Ἰω. Οἰκονόμου ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν τότε ὁ Κ. Πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ Ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους νομοσχέδιον ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ Αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπιψηφισθέντος παρὰ τῆς Βουλῆς τοῦ περὶ Ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους νομοσχεδίου διὰ τὸ τ. ε. ὑποβάλλω αὐτό, κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. πρὸς τὴν Γερουσίαν, καὶ αἰτῶ τὴν ἐπιψήφισίν του.

Συνάπτω προσέτι τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἔκθεσίν μου ἐν ἀντιγράφῳ, τὴν συνοδεύουσαν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Αὐγούστου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Παραγγέλλεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς νὰ παρουσιάσῃ πρὸς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Αὐγούστου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ὁ Βασιλεύς
ΑΜΑΛΙΑ

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ Ναυτικὴ δύναμις τοῦ Κράτους διὰ τὸ τρέχον ἔτος προσδιορίζεται εἰς 989 ἄτομα, ἀξιωματικοὺς καὶ ναύτας, ἐξ ὧν

α.) Τὸ προσωπικὸν τοῦ Βασιλ. ναυστάθμου συμπεριλαμβάνει	167
β'.) Τὸ τοῦ στόλου	744
γ'.) Τὸ τῶν λιμεναρχείων	78
Τὸ ὅλον	989

Δι' ἀπαρτισμὸν τῆς δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸν παόντα νόμον.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, τὰ ὁποῖα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν θέλουσι διορίσει ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ διοικήσεως τῶν εσόδων καὶ ἐξόδων καὶ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νομοσχεδίου προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ. Οὐδενὸς δὲ λαβόντος ἐπ' αὐτῆς τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ἀντωνίου Μαυρομιχάλη καὶ Γ. Παπακλεοπούλου ἐξ' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἐγένετο αὕτη παραδεκτὴ διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ν. Μονῆρόπουλος	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ν. Πρασακάκης.	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Σπ. Τρικούπης	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ριχάρδος Τζιώρτζ	
Τάτζης Μαγγίνας		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Βασίλειος Χριστακόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἀλέμπρος Νάκος	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	

Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Γεώργιος Νοταρᾶς	
Δρ. Μανσόλας	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γεώργιος Παπαπλιόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γκίκας Καρκατζάνης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Ι. Μέξης		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Ἀδάμ. Δούκας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγης	
Μ. Δ. Καΐρης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν		

Προβάσης ακολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα 1, 2, 3—29 καὶ τούτου, συμπεριλαμβανομένου, ἅτινα μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως ἐγένοντο παραδεκτὰ ἕκαστον δ' εἰδικῆς χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 30 τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησε τὸν Κύριον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν ἂν κατὰ τοὺς μέχρι τοῦδε ἐν ἰσχύϊ νόμους ἐπιτρέπετο εἰς τοὺς εἰς διαφόρους ἐμμίσθους θέσεις ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσιν οὐχὶ μόνον ἕνα μισθὸν τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης ἀλλὰ καὶ ἕτερον τὸν τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας· διότι ἂν δὲν λαμβάνηται, ὑπάλληλοί τινες ἀπαρτίζοντες μέλη ἐπιτροπῶν, καὶ ὀνομαστὶ τῆς ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν ἐπιτροπῆς, ἴσως δὲ καὶ ἄλλων, λαμβάνουσι διπλοῦν μισθόν· ὁ δὲ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι καὶ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ μέχρι τοῦδε νόμους οἱ εἰς διαφόρους ἐμμίσθους θέσεις ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι δὲν λαμβάνουσιν εἰμὴ ἕνα μόνον μισθὸν τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης· διὰ δὲ τὰς προσθέτους ὑπηρεσίας λαμβάνουσιν ἐπιμίσθιον, ὁπόταν καὶ ὅπως ἡ τοῦ νόμου τῷ ἐπιτρέπει, ὡς ἐπὶ παραδείγματι οἱ ὑπάλληλοι οἵτινες εἶναι καὶ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου λαμβάνουσι παρὰ τὸν μισθὸν τὰς θέσεώς των καὶ ἐπιμίσθιον ἓξ δραχ. 100 διὰ τὴν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ· οἱ

γραμματεῖς τῶν ὑγειονομείων ὅταν ἐκπληρῶσι καὶ χρέη λιμενικὰ ἢ τελωνιακὰ λαμβάνουσι παρὰ τὸν μισθὸν τοῦ γραμματέως τοῦ ὑγειονομείου καὶ ἐπιχορήγησίν τινα, ἀλλὰ ταῦτα εἶναι κανονισμένα διὰ νόμων. Ἐκτὸς δὲ τῶν διὰ ῥητῶν νόμων ὁριζομένων ἐπιμισθίων οὐδεὶς ὑπάλληλος δύναται νὰ λάβῃ διπλῆν μισθοδοσίαν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον 30 διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 31, τὶς τῶν Κ. Κ. γερουσιαστῶν παρετήρησεν εἰς τὰς περισσοτέρας ἐπαρχίας ὄχι μόνον ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, ἡ κωμοπόλει δὲν ὑπάρχουσι δύω ἐπιστήμονες ἰατροὶ διὰ νὰ πιστοποιήσωσι τὰ ἕνεκα ἀσθενείας κώλυμα τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλ' οὐδὲ εἷς. Ἂν δέ τις ὑπάλληλος ἀσθενήσας παρουσιάσῃ πιστοποιητικὸν ἑνὸς ἐπιτυχόντος ἰατροῦ, διότι ἕτερος δὲν ὑπάρχει, τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, διότι ὁ νόμος ὁρίζει τὴν πιστοποίησιν παρὰ δύω ἐπιστημόνων ἰατρῶν. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν περιπτώσει, διὰ νὰ μὴ ἀδικῆται ὁ νοσῶν ὑπάλληλος, προέτεινε ἵνα λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ παρ' ἑνὸς ἐπιστήμονος ἰατροῦ πιστοποίησις, ἐπιβεβαιουμένη καὶ παρὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου, ὅπου διατελεῖ νοσῶν ὁ ὑπάλληλος.

Ἁπάντων ὁ κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὸν ὅρον τοῦτον τῆς πιστοποιήσεως τοῦ ἕνεκα ἀσθενείας κωλύματος εἶδεν ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἢ κἂν περιστείλῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν κατάχρησιν διότι εἶναι εὔκολον νὰ ἔχῃ τις φίλον ἕνα ἰατρόν, ὅστις χαριζόμενος συγκατατίθεται νὰ τῷ ὑπογράψῃ πιστοποιητικὸν ἀσθενείας δύθεν· ἀλλ' ἡ πιστοποίησις ἀνυπάρκτου ἀσθενείας παρὰ δύω ἐπιστημόνων ἰατρῶν εἶναι δυσκολωτέρα· ἐναπόκειται δὲ εἰς τὸν ὑπάλληλον διὰ νὰ τύχῃ τῶν ὡρελειῶν ἃς τῷ χορηγεῖ ὁ νόμος νὰ φροντίσῃ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸν τεθέντα ὅρον. Ἡ περὶ συμπιστοποιήσεως τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς πρότασις τοῦ ἐντίμου προαγορεύσαντος δὲν εἶναι κατάλληλος.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον 31 διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 32 καὶ 33 ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος ἀκολούθως τοῦ ἄρθρου 34 ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν ἀντὶ τῆς ἐν τῇ § α. λέξεως « συναγωνισμοῦ » τὴν φαινομένην ὅτι τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον ἔχει « διαγωνισμοῦ. » Τὸ ἐν τῇ ἀντιγραφῇ

ἴσως εἰσχωρήσαν τοῦτο λάθος ἐπιφυλάττεται νὰ διορθώσῃ δηλ. νὰ ἀντικαταστήσῃ διὰ τῆς λέξεως «ἀδιαγωνισμοῦ» ἂν ἤθελεν εὑρεθῆν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Βουλῆς ἡ λέξις «διαγωνισμοῦ».

Οὕτως ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43** καὶ **44** ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. **45** ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς λαβὸν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι τὸ μεγαλείτερον τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἡ ὑπαγωγὴ τῆς ὑπηρεσίας τῶν στρατιωτικῶν ταμείων εἰς τὰς γενικὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις· τὸ α. ἐδάφ. τοῦ ἄρθρου **45** λέγει· «μέχρις οὗ ἡ ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ταμείων ὑπαχθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς γενικὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις δίδεται ἐφ' ἅπαξ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν προκαταβολὴ δραχμ. **500,000** διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν στρατιωτικῶν ταμείων.» ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιταχυνθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἀνάγκη νὰ κανονίσωμεν, ὅτι μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ ποσοῦ τῶν **500,000** δραχμῶν πᾶσα ἄλλη πληρωμὴ στρατιωτικῶν ἐξόδων πρέπει νὰ γίνηται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ μέλος ἐν τῇ ἐκθέσει της προτείνει τὴν ἐξάλειψιν τῶν λέξεων «μετὰ ταῦτα» ἀπὸ τὸ ἐδάφ. **6** τοῦ ἄρθρ. **45** διὰ νὰ μὴ ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ «μετὰ ταῦτα» ἐννοεῖ «ὕστερον ἀπὸ τὸν ὑπαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.» ἀλλὰ διὰ νὰ ῥαίνηται καθαρῶς ὅτι πᾶσα πληρωμὴ στρατιωτικῶν ἐξόδων μετὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ παράδοσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν προκαταβολῆς ἐκ **500,000** δραχμῶν, πρέπει νὰ γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

Ἀπαντῶν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι τὸ «μετὰ ταῦτα» ἀποδίδεται εἰς τὸ μετὰ τὴν προκαταβολὴν δηλ. μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν **500,000** δραχμῶν ἐφ' ἅπαξ ὡς προκαταβολὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν. δὲν ἀποδίδεται δὲ εἰς τὸ «μέχρις οὗ ἡ ὑπηρεσία τῶν στρατιωτικῶν ταμείων ὑπαχθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς γενικὰς τοῦ παρόντος νόμου διατάξεις.» ἐτέθη δὲ ὁ ὅρος οὗτος «μετὰ ταῦτα» καὶ πρέπει νὰ τηρηθῇ διότι ἄλλως ὁ νόμος περὶ δημοσίου

λογιστικοῦ ἤθελεν ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ἅμα ἐψηφίζετο.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου **β'.** τοῦ ἄρθρου **45**, ἕτερος τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου **γ'.** τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προτεινομένη προσθήκη εἶναι περιττή, διότι τὸ ἄρθρον **199** τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλέπει.

Οὕτω λοιπὸν ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον **45**, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **46, 47 — 68**, καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **69** τις τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου θέλουσι παραγραφῇ ἅπαντα τὰ παλαιὰ χρέη τοῦ δημοσίου πρὸς ἰδιώτας, ἂν καί, ὡς πληροφορεῖται, ὁ Ἄρειος Πάγος ἐξέδωκε πρὸ πολλοῦ ἀποφάσεις περὶ παραγραφῆς παλαιῶν χρεῶν.

Ἀπαντῶν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὰ παλαιὰ χρέη δὲν παραγράφονται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, διότι τὸ ἐδάφ. **β'.** τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου λέγει· «ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει εἰς τὰς περιστάσεις διὰ τὰς ὁποίας νόμοι, εἰδικὰ διατάγματα ἢ συμβόλαια προσδιώρισαν μακροτέραν ἢ συντομωτέραν προθεσμίαν ἐκπτώσεως.» ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου γνωρίζει κάλιστα ὅτι αὗται δὲν ἐξεδόθησαν περὶ παραγραφῆς τῶν παλαιῶν χρεῶν, ἀλλὰ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐγένετο παραδεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **70 71—111**, καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, μηδεμιᾶς ἐπ' αὐτῶν γενομένης παρατηρήσεως.

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τὴν αὔριον ἀπὸ τῆς **10** ὥρας Π.Μ.

Ὁ πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

Ι. Παξιμαδῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Αὐγούστου 1852, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 50 μελῶν, ὁ Κ. Πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον ἀντὶ τοῦ Κ. Ἰάκ. Παξιμάδη ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος **1852**, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς στρατολογίας καὶ Ναυτολογίας τοῦ 1852 ἔτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐπιψηφισθέντος παρὰ τῆς Βουλῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος Νομοσχεδίου, κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος ὑποβάλλομεν τοῦτο καὶ πρὸς ὑμᾶς, Κύριοι.

Ἵνα μὴ δὲ ἀπασχολῶμεν τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας διὰ νέας ἐκθέσεώς μας πρὸς αὐτό, ἐγκλείομεν ὧδε τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν, ἐξ ἧς ἀναμφιβόλως θέλει πεισθῇ καὶ τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα τοῦτο περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦμεν δ' ὑμᾶς, Κύριοι, ἵνα κατεπειγόντως συζητήσητε καὶ ἐπιψηφίσητε αὐτό, διότι ὁ καιρὸς ἐπείγει.

Ἀθήνησι τῇ 11 Αὐγούστου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς
Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, θέλει παρουσιασθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργῶν, καὶ ὑποστηριχθῇ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἀθήνησι τῇ 11 Αὐγούστου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ, ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ, Σ. ΜΙΛΙΟΣ

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ.

Περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ ἔτους 1852

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς, καὶ τῆς χωροφυλακῆς διὰ τὸ ἔτος **1852** προσδιορίζεται εἰς ἐννέα χιλιάδας διακοσίας τεσσαράκοντα ἓξ ἄνδρας.

Ἐπομένως ἡ μέχρι τοῦδε νομοθετημένη δύναμις τῶν διαφόρων ὅπλων τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς αὐξάνει κατὰ χιλίους εἴκοσι ἑπτὰ ἄνδρας, ἐξ ὧν οἱ μὲν θέλουσι σχηματισθῇ εἰς τέσσαρας λόχους πεζικοῦ, ἕνα λόχον πυροβολικοῦ, καὶ μίαν Ὁλην ἱππικοῦ, οἱ δὲ λοιποὶ θέλουσι διανεμηθῇ εἰς τοὺς λόχους τῶν πεζικῶν ταγμάτων τῆς γραμμῆς· τῆς δὲ ὁροφυλακῆς κατὰ ἑξήκοντα τέσσαρας, διανεμομένους εἰς τοὺς λόχους τῶν ταγμάτων αὐτῆς.

Ἡ δὲ δύναμις τῶν τεσσάρων τετραρχιῶν τῆς φαλαγγος, τῶν φαλαγγιτῶν Μεγάρων, τῆς ἐπικουρικῆς χωροφυλακῆς, τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων, καὶ τῶν ἡμιαπομάχων τῆς ὁροφυλακῆς, προσδιορίζεται εἰς χιλίους πεντήκοντα ἄνδρας.

Ἄρθρον 2. Ἡ διὰ τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς στρατολογία καὶ ἡ διὰ τὸ Βασιλικὸν ναυτικὸν ναυτολογία προσδιορίζονται κατὰ τὸ **1852** εἰς δύω χιλιάδας ἐννενήκοντα ἄνδρας.

Οἱ δύω χιλιάδες ἐννενήκοντα οὗτοι ἄνδρες θέλουσι διανεμηθῇ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 2 ἕως 10, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ ἔτους **1851** ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν τοῦ ἔτους **1852**.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παρὰ τοῦ Νόμου τῆς ἀπογραφῆς ἀπαιτούμενος ἐν τῷ στρατῷ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας τῶν νεοσυλλέκτων τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, θέλει καταλογισθῇ κατὰ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νέον

Νόμον, ἐὰν οὗτος ἐπιψηφισθῇ καὶ κυρωθῇ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσιν ἀμφότερα καὶ νὰ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς κυρίους Γερουσιαστάς, καὶ τὰ τμήματα, συνελθόντα εἰς προξένησιν τοῦ νομοσχεδίου, νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου **112**, ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον αὐτὸ καὶ ἐγένετο παραδεκτὸν ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου **113** μετὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, εἷς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἔλεξε τάδε· ἡ διάταξις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου λέγει οὕτως «εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους διορίζεται παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἐπιτροπὴ ἐκ δύω μελῶν τῆς Γερουσίας, δύω τῆς Βουλῆς καὶ ἑνὸς τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου διὰ νὰ ἐξετάσῃ κλπ.» ἀλλ' ἐὰν οὐδεὶς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν δεχθῇ τὸν τοιοῦτον διορισμόν, τότε τί μέλλει γενέσθαι, τοῦ νομοσχεδίου μὴ προβλέποντος τὴν τοιαύτην περίπτωσιν; Μετὰ τὴν ἐρώτησιν ταύτην προσθέτω ὅτι δὲν νομίζω ὀρθὸν, καὶ δὲν θεωρῶ καλὸν, νὰ ἀναμιγνύωνται μέλη τῆς Γερουσίας εἰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως ἀφορώσας ἐκεῖνα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ὀφείλουσι νὰ δικάσωσιν ὕστερον· ὅταν διὰ τοιούτου διορισμοῦ ἀποσπασθῶσι ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας δύω μέλη τῆς Γερουσίας, τὰ ἔχοντα περισσοτέρας λογιστικὰς γνώσεις, τότε τὰ μέλη ταῦτα, ἀρήνοντα τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Σώματος, καὶ μεταβαίνοντα εἰς ἀτμόσφαιραν ἀλλοτρίαν τὴν τοῦ ὑπουργείου, δύνανται νὰ ἐμπνευσθῶσιν ἀπὸ πνεῦμα ἄλλο καὶ νὰ φέρωσι ἢ ὑποστηρίξωσι γνώμην ἀλλοτρίαν ἐκείνης τῆς Γερουσίας, καὶ ἐντεῦθεν τὸ Σῶμα στερεῖται δύω ἐκ τῶν μελῶν του, τῶν ὁποίων αἱ γνώσεις εἰσὶν ἀναγκαῖαι εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς ἀποράσεώς του.

Ἐὰν προέκειτο, ἀντείπεν ἕτερος, νὰ φέρῃ ἡ κατὰ τὸ προκείμενον ἄρθρον σχηματιζομένη ἐπιτροπὴ ἔκθεσιν ἢ ἀπόφασιν ὁριστικὴν, ἐφ' ᾗς τὸ Σῶμα βασιζόμενον θέλει φέρει τὴν ἀπόφασίν του, τότε ἤθελον συμφωνήσει μὲ τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου τοιοῦτον τι δὲν

πρόκειται, κανονίζεται δὲ μόνον τὸ χρέος τοῦ νὰ φέρῃ ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἁπλήν τινα ἔκθεσιν, ἐνδιαλαμβάνουσαν τὸ σύνολον τῶν ἐγγραφῶν τῶν βιβλίων τοῦ λογιστηρίου, τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογαριασμῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων, καὶ ἐπὶ τέλους τὴν βεβαίωσιν ὅτι ταῦτα συμφωνῶσιν ἢ μὴ πρὸς ἄλληλα, παρατηρῶ ὅτι ἡ γνώμη τοῦ προλαλήσαντος δὲν εἶναι ὀρθή.

Ἐνταῦθα τοῦ μὲν πρώτου ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ εἰπόντος, ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει μόνον τὸ ἀνωτέρω καθῆκον τῆς ἁπλῆς βεβαιώσεως τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν βιβλίων καὶ λογαριασμῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρέος τῆς ἐξελέγξεως καὶ παραθέσεως τούτων μὲ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου, καὶ τῆς ἐνεργείας ἑτέρων σπουδαίων ἐργασιῶν, κανονιζομένων εἰς τὰ ἑπόμενα ἄρθρα· ἄλλων δὲ αἰτησαμένων νὰ μὴ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις ἐὰν ἡ προκειμένη πρότασις δὲν ὑποστηριχθῇ τοὐλάχιστον ἀπὸ ἓν μέλος κατὰ τὸν κανονισμόν· ἓν μέλος τῆς Γερουσίας, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου, ἐξέφρασεν ὅτι ὑποστηρίζει αὐτήν· μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς· ἡ ἔκθεσις τῆς ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προσδιοριζομένης ἐπιτροπῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου, δὲν θέλει περιέχει ἄλλο τι εἰμὴ τὴν ἁπλῆν βεβαίωσιν ὅτι τὰ βιβλία τοῦ λογιστηρίου, εἰς τὰ ὁποῖα συγκεντρώνεται «ὅλον τὸ λογιστικὸν τοῦ Κράτους, εἰσὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν λογαριασμῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων, διὰ νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὕστερον τὸ Σῶμα τὸ στοιχεῖον τῆς ἐξελέγξεως καὶ βεβαιώσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν παρουσιασθησομένων πινάκων καὶ καταστάσεων μετὰ τοῦ γενικοῦ ἐτησίου ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους· ἡ διάταξις αὕτη ἐρανίσθη ἀπὸ τὸν Γαλλικὸν νόμον (ὃν ἀνέγνωσε) καὶ δὲν εἶναι νεοφανής· ἀπαρτίζει δὲ ἕνα ἐκ τῶν ἐλέγχων ἐκείνων οἵτινες χορηγοῦσιν εἰς τὸ δημόσιον τὰς περισσοτέρας ἐγγυήσεις· ἡ ἔκφρασις ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ δεχθῇ κανεὶς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν τὸν διορισμόν του ὡς μέλους τῆς προκειμένης ἐπιτροπῆς, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ ὑπὸ συζήτησιν διάταξις τοῦ νόμου καθίσταται ἀνεφάρμοστος, εἶναι ἔκφρασις ἀφορῶσα ὑπόθεσιν μὴ δυναμένην νὰ συμβῇ, διότι πᾶν τὸ ὑφιστάμενον ὑπουργεῖον ὑποτίθεται ὅτι ἔχει πλειονοψηφίαν εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἢ ὅτι ἔχει δύω μέλη φίλα δυνάμενα νὰ ἀναδεχθῶσι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην· ἄλλως τε ὅταν εἷς νόμος καθιερῶῃ μίαν ὑποχρέωσιν, τὰ μέλη τῶν Σωμάτων ὀφείλουσι νὰ σεβασθῶσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἀναδεχθῶσιν τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς ὑπηρεσίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τότε

μόνον δύνανται νὰ παραιτηθῶσι ὅταν ἔχουσι λόγους ἰσχυροὺς καὶ νομίμους· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν ἰδέαν, ὅτι ἡ ἐξουσία πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ἀποσπάσῃ καὶ ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ Σώματος τῆς Γερουσίας δύω μέλη τὰ ἔχοντα περισσοτέρας λογιστικὰς γνώσεις, καὶ ὅτι ταῦτα ἀποσπώμενα καὶ προσλαμβανόμενα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, θέλουσιν ἔλθει εἰς τὸν περίβολον τοῦτον προκατειλημμένα καὶ ἕτοιμα νὰ συνηγορήσωσι ὑπὲρ τῆς καλύψεως τῶν ἐλλειμμάτων τὰ ὁποῖα ὁ ὑπουργὸς ἔχει, παρατηρῶ ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν πρέπει νὰ λέγηται, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ τὰ δύω ταῦτα περιωτισμένα μέλη νὰ μεταβάλωσι τὰς πεποιθήσεις των, ἀφοῦ μεταβῶσι ἀπὸ τὸ κατάστημα τῆς Γερουσίας εἰς ἐκεῖνο τοῦ ὑπουργείου· τοιαύτη ἰδιότης οὐδὲ κατὰ διάνοιαν πρέπει νὰ ἀποδίδηται εἰς τὰ ἔντιμα μέλη τοῦ ἀνωτέρου ταύτου Σώματος τοῦ Κράτους, πολλῷ δὲ μᾶλλον διὰ δημοσίου ἀγορεύσεως.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς ἤξευρον, εἶπεν, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἤθελε μᾶς φέρει εἰς τὸ μέσον τὸ παράδειγμα ἑνὸς ἄλλου ἔθνους, ἵνα δι' αὐτοῦ μᾶς πείσῃ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ὑπὸ συζήτησιν διατάξεως. χαίρω ἀκούσας αὐτὸν εἰπόντα ὅτι εἰς τὸν Γαλλικὸν τοῦτον νόμον, ἐξ οὗ ἐρανίσθη τὸ παρὸν νομοσχέδιον, εἰσὶ συγκεντρωμέναι ὅλαι αἱ διατάξεις τῶν διαφόρων προγενεστέρων διαταγμάτων καὶ λοιπῶν κανονισμῶν, καὶ λέγω ὅτι ταῦτα εἶναι διατάγματα, ὅτι οὗτοι εἶναι κανονισμοὶ τοῦ Μεσαιῶνος καὶ οὐχὶ τῆς παρούσης ἐποχῆς, ἥτις δὲν γνωρίζει ἄλλο τι εἰμὴ Κυβέρνησιν καὶ νομοθετικὰ Σώματα. Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶναι καὶ βλαπτικὸν καὶ περιττόν· ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θέλῃ νὰ βάλλῃ μίαν τάξιν εἰς τὸ λογιστικὸν τοῦ δημοσίου, δύναται νὰ κανονίσῃ ταύτην· πρὸς τί δὲ ἐρωτᾷ ἡμᾶς περὶ τούτου καὶ ζητεῖ νὰ κανονίσωμεν ὅ,τι εἰς αὐτὴν ἀνήκεται; Ἡμεῖς δὲν ἐμποδίζομεν αὐτὴν τοῦ ἔργου τούτου· ἀπαιτοῦμεν ἀπολογισμὸν, διὰ τοῦ ὁποίου θέλομεν ἴδει ἐὰν καὶ πῶς ἐξωδεύθησαν ὅσα εἰς αὐτὴν ἐχορηγήσαμεν νὰ δαπανήσῃ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ φαινομένου ἀστέρος τῶν πιστώσεων· ἀλλ' ἡ κυβέρνησις ἀντὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ μᾶς ἔφερε τὸ παρὸν νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖ νὰ γνωμοδοτήσωμεν περὶ τοῦ τρόπου τῆς καταστρώσεως αὐτοῦ, ἐνῷ ἀρκοῦσιν οἱ μέχρι τοῦδε ὑπάρχοντες κανονισμοὶ διὰ τὴν σύνταξίν του· ἐνταῦθα δὲν πρόκειται οὔτε περὶ αὐξήσεως τῶν ἐσόδων, οὔτε περὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰδιοκτησίας τῶν πολιτῶν, περὶ ὧν ἔπρεπε οἱ κύριοι ὑπουργοὶ νὰ ἔχωσι ἰδίως

μέριμναν, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ τύπων λογιστικῶν, τοὺς ὁποίους ἠδύνατο καὶ δύναται νὰ κανονίσῃ διὰ ὁδηγιῶν. Εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐχαρακτηρίσθη ὡς τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ, ὑπάρχουσιν καὶ διατάξεις ἀλλότριαι, διατάξεις ἀφορῶσαι τὴν δημοπρασίαν δημοσίων κτημάτων καὶ ἔργων, αἵτινες ἔπρεπε νὰ νομοθετηθῶσι δι' εἰδικοῦ νόμου· ὑπάρχουσιν ἕτεραι διατάξεις αἱ ὁποῖαι ταυτίζονται μὲ αὐτὰ τὰ ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, ὑπάρχουσιν ἄλλαι διατάξεις περὶ ἐξουδεύσεως ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν χρημάτων διαιρουμένων ἢ χαρακτηριζομένων εἰς πιστώσεις τεσσάρων κατηγοριῶν, ἐνῷ τὸ τοιοῦτον εἶναι γενικὸν ἄξιωμα τῶν Κυβερνήσεων καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐρωτῶνται αἱ Βουλαί· ταῦτα λέγω ἐν παρόδῳ διότι μὴ ἔχων σκοπὸν νὰ ὁμιλήσω, λαλῶ ἐκ τοῦ προχείρου.

Ὁ κύριος ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ὅταν ὁ νόμος καθιεροῖ μίαν ὑποχρέωσιν τὰ μέλη τῶν Σωμάτων πρέπει νὰ ὑπείκουσι εἰς αὐτὴν, ὃ ἐστὶ θέλει τὰ μέλη δοῦλα τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν δὲν ἔχωσι νόμιμον κώλυμα, ἤτοι ἐννοεῖ ὅτι τὰ Σώματα δὲν εἶναι ἐλεύθερα ἐνῷ ὑπάρχωσι τοιαῦτα ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων· μετὰ ταῦτα ἀπαντῶν τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ὁμιλίας μου παρεξήγησα· οὐδέποτε δύναμαι νὰ ἀποδώσω εἰς τινα τῶν συναδέλφων μου, διορισθησόμενον μέλος τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, πνεῦμα ψεύδους· εἶπον ὅτι ἡ Γερουσία ἔχει ἄλλην ἀτμοσφαίραν καὶ ἄλλο πνεῦμα· ὅταν μέλη αὐτῆς ἀποσπασθῶσι καὶ μεταβῶσι εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν τοῦ ὑπουργείου δύνανται νὰ ἀπατηθῶσι καὶ νὰ φέρωσι εἰς τὸν περίβολον τοῦτον τὸ πνεῦμα τῆς Κυβερνήσεως, ἐνῷ αἱ γνώσεις αὐτῶν ἠδύναντο νὰ φωτίσωσι τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος, καὶ μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ ἐξελέγξεως λογαριασμῶν· τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ μεταχειρισθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς δύω τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων της, τὰ δὲ Σώματα πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς ἐξελέγξεως, ἐντὸς τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, ὅταν ὑποβληθῶσιν εἰς αὐτὰ οἱ ἀπολογισμοί.

Ἐζήλθομεν τοῦ προκειμένου, εἶπεν ἕτερος, ἀείποτε ὅλοι ἀπαιτούσαμεν καὶ ἀπαιτοῦμεν τὴν ὑποβολὴν τῶν ἀπολογισμῶν, ἅπαντες λέγομεν ὅτι γίνονται καταχρήσεις καὶ τὰ παρόμοια. Ἡ κατάπαυσις τῶν καταχρήσεων αὐτῶν θέλει προέλθει διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον περιέχει συγκεντρωμένας ὅλας τὰς διατάξεις τῶν διαφόρων διαταγμάτων καὶ τὰς διασαφήσεις αὐτῶν, ἐξ ὧν ἴσως αὐταὶ προέρχονται· καὶ ὅταν μελετήσῃ τις τὸ νομοσχέδιον τοῦτο μὲ τὴν δέουσαν ὑπο-

μονὴν καὶ ἰσχύαν θέλει εὕρει ἐν αὐτῷ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ ὅτι τὰ μέλη τῆς Γερουσίας δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑπόχρεα καὶ δύνανται νὰ ἀπατηθῶσι, παρατηρῶ ὅτι ὅλα τὰ μέλη ἔχουσι καὶ νοῦν καὶ ἐλευθεριότητα, καὶ δὲν δύνανται προσκαλούμενα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐπιτροπῆς νὰ μᾶς παρουσιάσωσι ὡς τακτικὰ πράγματα ἄτακτα, διότι θέλουν ἐξελεγχθῆ μετὰ ταῦτα· ὁρονῶ ὅθεν ὅτι πρέπει νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου.

Ἐπομένως, μιᾷδερμιᾷς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου, διὰ χειροτονίας παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο **113** ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα **114** μέχρι τοῦ **144** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου **145** μετὰ τῆς προπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπέφερε τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « καὶ ἐπιβαρύνει τὸν παραλήπτην ταμίαν » διὰ νὰ προλάβῃ καταχρήσεις ὅταν ἡ διοικητικὴ ἢ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἀρνηθῇ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ γραμμάτιον, ὅπερ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἔχει ἰσχὺν ἀποδείξεως κατὰ τοῦ δημοσίου.

Ἀπαντῶν εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, οὐδέποτε, εἶπε, ἐγένετο οὐδὲ δύναται νὰ γενῇ τοιαύτη ἄρνησις, οὐδ' ὑπάρχει τοιοῦτον παράδειγμα· ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ ἠρνήθη τὴν ἐπιθεώρησιν, τότε ἡ ἀποδειχθησομένη αὐτὴ ἄρνησις ἰσχύει ὡς βάσις τῆς ἐπιθεωρήσεως ἂν καὶ μὴ γενομένης, καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν πληρωμήν· διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ πολίτης ὑπόκειται εἰς ἓν βάρος τοῦ νὰ μὴν ἔχῃ δικαίωμα κατὰ τοῦ δημοσίου ὅταν δὲν θεωρήσῃ ἐγκαίρως τὸ γραμμάτιον, ἀλλὰ κατὰ τοῦ παραλήπτου ταμίου ἔχει πάντοτε τὴν ἀπαίτησιν δυνάμει τοῦ κοινοῦ δικαίου· τὸ τριπλότυπον βιβλίον, διατρυόμενον εἰς στέλεχος, εἰς γραμμάτιον καὶ παράρτημα, καθιερώθη πρὸς ἀκριβῆ ἐξέλεγξιν τῶν πληρωνομένων εἰς τὰ ταμεῖα, καὶ πρὸς ἐξομάλυνσιν πάσης διενέξεως. Μετά τινα παρατήρησιν τοῦ μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ὅτι συνέβησαν πολλαὶ ἀρνήσεις ἐπιθεωρήσεων ἐκ μέρους τῶν διαφόρων ἀρχῶν ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι, καὶ δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι τοιαῦται πάμπολλαι, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο **145** ὅπως ἔχει εἰς τὸ Νομοσχέδιον. Ἀναγνωσθέντα μετὰ ταῦτα τὰ ἄρθρα **146** μέχρι τοῦ τελευταίου **224** καὶ τούτου συμπεριλαμ-

βανομένου ἐγένοντο παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσι εἰς τὸ Νομοσχέδιον διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα τῆς εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐμπεριεχομένης παρατηρήσεως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἡ σύστασις αὕτη τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι οὔτε δικαία οὔτε συνταγματική· τοιαύτας γενικὰς καὶ ἀορίστους φράσεις ἀποδιδούσας μομφὴν εἰς ὑπουργεῖον ὅτι δῆθεν δὲν ἐκτελεῖ τοὺς νόμους, τὰς ἀποκρούω ὡς ἀντισυνταγματικάς. Τὰ σώματα ἔχουν τὸ δίκαιωμα νὰ κρίνωσι καὶ ἐπικρίνωσι τὰς πράξεις τῶν ὑπουργῶν ἐπὶ ὡρισμένων πραγμάτων, ἀλλὰ δὲν δικαιοῦνται διὰ φράσεων γενικῶν καὶ ἀορίστων νὰ ἀποδίδωσι μομφὴν εἰς ὁλόκληρον μίαν Κυβέρνησιν, διότι ἡ τοιαύτη πρᾶξις εἶναι ἀντισυνταγματική· προτείνω ὅθεν ἐξ ὀνόματος ὅλου τοῦ ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ παρατήρησις αὕτη τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ μὴ λησθῇ ὑπ' ὄψιν αὕτη, καὶ ἂν ἐπιμένῃ ἡ ἐπιτροπὴ ν' ἀποφύρθῃ ὑπὸ τῆς Γερουσίας. Ἡ ἁπλῆ παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπέφερεν ἓν μέλος αὐτῆς, ἐκέντησε τὴν χολὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὸ νὰ σᾶς παρουσιάσῃ τὸ πρᾶγμα πολὺ σοβαρόν. ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἐκτελοῦνται καὶ τηροῦνται οἱ νόμοι ἢ ὄχι; ἐνταῦθα πάντων τῶν παρόντων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι τηροῦνται καὶ ἐκτελοῦνται οἱ νόμοι ἀκριβῶς, ὁ ἀγορεύων ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον του εἶπε. Δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ Νόμου τοῦ ἔτους **1833** ὑπῆρχε τύπος ὁρκωδοσίας τινός, τὴν ὁποίαν οἱ Συνοδικοὶ ἡμῶν ἀρχιερεῖς ἔδιδον ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως, ὁ τύπος τῆς ὁρκωδοσίας ταύτης παρεβιάσθη κατὰ τὴν περισυνὴν ὁρκωδοσίαν τῶν συνοδικῶν, οἵτινες, ἰσχύοντος εἰσέτι τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἔτους **1833**, ἔδωσαν ὅρκον ὑπὸ τύπον ἄλλον πρὶν ἢ κυρωθῇ τὸ πρὸ ὀλίγου ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον καταστατικοῦ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου· πρὸς δὲ ταῦτα πάμπολλαι παραβιάσεις ἐγένοντο τοῦ περὶ δήμων ἐκλογικοῦ νόμου ὥστε ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ κατέστη προβληματική, ἢ ἄλλως εἰπεῖν, τὸ ὄργανον τῆς καταστροφῆς τοῦ τιμαλφεστέρου δικαιώματος τῶν πολιτῶν εἰς πολλὰ διὰ νὰ μὴ εἴπω εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κράτους· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Γερουσία ὀφείλει νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπιθυμίαν της περὶ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν νόμων ἐκ μέρους τῶν ὑπουργῶν, ἄλλως καταστρέφει τὸ παρελθὸν καὶ τὰ ἑαυτῆς δικαιώματα. Ἀντιλέγων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν προσέθηκε τὰ ἑξῆς· ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι ἐθορυβήθην ἕνεκα μιᾶς ἁπλῆς παρατηρήσεως ἐνῷ τὰ πράγματα αὐτὰ μαρτυροῦσι τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων, καὶ ὡς παραδείγματα

τῆς μὴ τηρήσεως τῶν νόμων ἔρερεν τὴν παραβίασιν τοῦ περὶ ὁρκοδοσίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τύπου καὶ τὴν καταπάτησιν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ δήμων νόμου.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον παρατηρῶ, ὅτι ἄλλοτε ἐγένετο λόγος περὶ τῆς τοιαύτης ὁρκοδοσίας καὶ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς ἔδωκεν τὴν δέουσαν ἀπάντησιν καὶ πληροφορίαν, ὥστε τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπάρχει τετελεσμένον καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς νέαν συζήτησιν· ὡς πρὸς τὸ δεύτερον παρατηρῶ ἐπίσης ὅτι γίνονται παραβιάσεις τινὲς τοῦ περὶ δήμων νόμου, ἀλλ' αἱ παραβιάσεις αὗται δὲν εἶναι, νέαι, ἀποτελοῦσι συνέχειαν τῶν πράξεων ὅλων τῶν παρελθόντων ὑπουργείων, καὶ πηγάζουσιν ἀπὸ αὐτὴν τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων. Ὅταν φερ' εἰπεῖν ἕνεκα τῶν κομματικῶν διαιρέσεων, καταστραφῶσι καθ' ὁδὸν τὰ πρακτικὰ δήμου τινος, στελλόμενα εἴτε παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν ἔπαρχον ἢ νομάρχην, εἴτε παρὰ τοῦ Νομάρχου πρὸς τὸν ἔπαρχον ἢ δήμαρχον, καὶ ἐντεῦθεν πηγάσει βραδύτης εἰς τὸ πέρας τῆς ἐκλογῆς αἱ ἀρχαὶ ἢ ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχωσι μομφὴν ὅτι δήθεν κατεπάτησαν ἢ παρεβίασαν τὸν νόμον ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω αἰτίας· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπαναλαμβάνω νὰ προτείνω ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία τὴν ἄδικον ταύτην παρατήρησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ νὰ ἐκφράσῃ ὅ,τι ἐν τῇ ἐκθέσει ἀναφέρεται. Εἰς Ἑρμούπολιν, εἶπεν ἕτερος, ὑπάρχωσι πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἐκλελεγμένα ἅπαντα σχεδὸν τὰ μέλη τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐνῷ πρὸ ἑνὸς ἔτους ἤρχησεν ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων δημοτικῶν συμβούλων, ἔμεινε καὶ μένει ἐκκρεμὴς αὕτη ἕνεκα τῆς φανερᾶς παραβιάσεως τοῦ νόμου ἐκ μέρους τῶν διεπόντων τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογικῶν πράξεων ἀρχῶν, καὶ τῆς ἐπεμβάσεως ἑνὸς τῶν Κ.Κ. ὑπουργῶν, ὑπὲρ τῆς ἀποτυγχανούσης μερίδος· ὁ ὑπουργὸς οὗτος πρό τινος καιροῦ ἐτόλμησε νὰ γράψῃ πρός τινα ὑποτακτικόν αὐτοῦ ἐν Σύρῳ, ὅτι « ἤδη ἔχοντες τὴν ὑπεράσπισιν, ὅλων τῶν Ἀρχῶν καὶ ὑπουργείων πρέπει νὰ φροντίσητε ὅπως ἐπιτύχητε τὴν ἐκλογήν. » Ὅτι καμμίαν ἀπάντησιν δὲν ἔδωκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστ. κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νέου καταστατικοῦ νόμου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπέφερεν τὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς παραβιάσεως τοῦ περὶ ὁρκοδοσίας αὐτῆς τύπου, μαρτυροῦσιν αὐτὰ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ἐκείνης, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ συζήτησις τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀφέθη εἰς ἄλλην συνεδρίασιν· ὅτι δὲ ἡ παραβίασις τοῦ δημοτικοῦ νόμου εἶναι συνέχεια τῶν πράξεων ὅλων τῶν παρελθόντων ὑπουργείων δὲν τὸ ἀρνεῖται-

κανείς· λέγω ὅμως ὅτι ὅλοι οἱ ὑπουργοὶ οἱ παρόντες καὶ παρελθόντες εἶναι ὑπεύθυνοι ὅταν δὲν ἐκπληρῶσι τὰ καθήκοντά των. ἡ ἐπιτροπὴ ὅθεν ἐμμένει εἰς τὴν παρατήρησίν της καὶ φρονεῖ ὅτι ἂν ἀπορρίψητε αὐτὴν προσβάλλετε ὅλον τὸ παρελθὸν τοῦ Σώματος.

Ἡ Λακωνικὴ παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς. ἐπέφερεν ἄλλος, μοὶ ἐγέννησε μίαν ἄλλην ἰδέαν· πρὶν δ' ἐξηγήσω ταύτην λαμβάνω τὸ μέρος τῆς πλειονοψηφίσεως τῆς Γερουσίας, ἂν καὶ δὲν ἀνήκω εἰς αὐτὴν, καὶ λέγω ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προκαλουμένην σύστασιν ἤθελον προσθέσει μετὰ τὴν λέξιν « εἰσάγουσι » τὰς λέξεις « μετ' ἐπιμονῆς καὶ πείσματος τὰ νομοσχέδια » ἡ ἰδέα δὲ ἥτις μοὶ ἐγεννήθη εἶναι ἡ ἑξῆς.

Πέρισυ κατ' αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐποχὴν τῶν κυνικῶν καυμάτων ἐσυζητήσαμεν δύω παλύκροτα νομοσχέδια, τῶν ὁποίων ἀντίτυπα ἐστάλησαν καὶ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, διὰ νὰ γίνωσι γνωστὰ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν, ἅτινα ἤθελον φέρει τὰ πλούτη τῆς Καλλιῤῥονίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὰ νομοσχέδια ταῦτα δὲν ἐφηρμόσθησαν (καὶ εὔχομαι νὰ μὴν ἐφαρμοσθῶσιποτε), ἐρωτῶ δὲ διὰ ποῖον λόγον δὲν ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν ἀφοῦ ἐπεψηφίσθησαν ἀπὸ τὰς Βουλάς; Οἱ νόμοι δὲν γίνονται διὰ νὰ κοιμῶνται ἀλλὰ διὰ νὰ ἐνεργῶνται καὶ ἐφαρμόζωνται· ἐὰν ἤδη ὑψώνετο ἐνταῦθα μία φωνὴ λέγουσα ν' ἀφήσωμεν ἀσυζήτητον ὡς περιττὸν τὸ παρὸν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἡ πλειοψηφία ἐπεψήφισεν ἤδη, καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, οἱ κύριοι ὑπουργοὶ ἤθελον ἐπιμείνει μέχρι πείσματος νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ ἐδῶ λαμβάνω τὸ μέρος τῆς πλειονοψηφίας ἡ ὁποία προθύμως ἐπιψηφίσασα τὸ νομοσχέδιον, ἔχει δίκαιον νὰ εὐχηθῇ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ ἐνέργειαν αὐτοῦ· διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν δύναμαι νὰ μὴ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς προτάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς διαδηλούσης τὴν ἀλήθειαν.

Ἀντικρούων τὸν ἤδη ἀγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπήνεγκε τὰ ἑξῆς.

Πᾶν νομοσχέδιον ὅπερ δὲν κυροῦται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ δὲν δημοσιεύεται κατὰ τὸ σύνταγμα δὲν εἶναι νόμος. Νόμων ὄθεν τοιούτων μὴ ὑπαρχόντων δὲν δύνανται τὰ Σώματα νὰ ζητήσωσι τὴν πραγματοποίησιν, οὐδ' ἔχουσι ταῦτα τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶσι τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τῶν νόμων ἐκείνων οὓς ἐπεψήφισαν, καὶ τοὺς ὁποίους περιστάσεις ἄλλαι ἐμπόδισαν ἢ ἐμποδίζουσι τὴν Κυβέρνησιν νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν· ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν ὅτι ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις ἐννοεῖ τοὺς

κειμένους νόμους καὶ καθιερωμένους, ὡς περιέχουσα ἀορίστους καὶ γενικὰς φράσεις εἶναι ἀντισυνταγματική, καὶ ὡς τοιαύτην τὴν ἀποκρούω· ἂν δὲ ἐπιμένῃ ἡ ἐπιτροπή, προτείνω ἵνα μὴ παραδεχθῇ ταύτην ἡ Γερουσία.

Τὰ συνταγματικὰ πολιτεύματα ἐπήγασαν, ὡς γνωρίζετε, ἀπὸ ἓν ἄλλο κράτος τὴν Ἀγγλίαν τὴν Μητέρα τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν. Ἐκεῖ ὅταν λήγῃ ἡ Σύνοδος τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ἔρχεται ὁ Βασιλεὺς καὶ κοινοποιεῖ ὅτι ὁ δεῖνα Νόμος ἐκυρώθη, ὁ δεῖνα δὲν ἐκυρώθη ἕνεκα τούτων ἢ ἐκείνων τῶν λόγων· ἐδῶ τὸ τοιοῦτον δὲν γίνεται· ἀλλ' ἀφοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν μνημονευθέντων δύω πολυκρότων ἐκείνων νόμων συνέβησαν τοσαῦται περιπέτειαι, ὥστε καὶ διακοπαὶ Νομοθετικῶν Σωμάτων ἐγένοντο, καὶ προσθήκη δέκα Γερουσιαστῶν ἔλαβε χώραν,, καὶ τινα ἄλλα οἰκογενειακὰ συμβάντα ἠκολούθησαν, δὲν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὁποίων ἀποτέλεσμα ἔλαβον αὐτοὶ οἱ νόμοι; Φρονῶ ὅτι ἔχομεν τοιοῦτον δικαίωμα, ὅπερ ἡ ὁμιλία τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ μας ἀφαιρεῖ. Ὁ κύριος ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς ἐννοεῖ τὴν τήρησιν τῶν κειμένων νόμων ἤτοι τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν πρὸ πολλοῦ καθιερωμένων· ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐννοεῖ τοὺς εἰσαχθέντας ἀπὸ τοὺς κυρίους ὑπουργοὺς καὶ ἐπιψηφισθέντας ἀπὸ τὰ Σώματα. Ἡ ἐπιτροπή, ἐπειδὴ εἶδεν ὅτι οἱ νόμοι ἐκεῖνοι δὲν ἐνεργήθησαν, ἐσκέφθη ὅτι δὲν θέλει ἐνεργηθῇ καὶ ὁ παρὼν, καὶ διὰ τοῦτο ἔκαμε τὴν παροῦσαν πρότασιν· τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὁμοιάζει τὴν βρύσιν τῶν Ἀδυνήτων, ἀπὸ τοὺς μυκτῆρας τῶν μεγαλοπρεπεστάτων λεόντων τῆς ὁποίας μόλις ἔσταζον σταγόνες τινὲς ὕδατος· οὕτω καὶδιὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου τοῦ ἔχοντος **224** ἄρθρα θέλομεν ἐχει πολλοὺς τύπους λογιστικούς, ὀλίγιστα δὲ ἔσοδα καὶ ἔξοδα νὰ λογαριάσωμεν, ἐνῷ διὰ τῶν κειμένων νόμων δύναταί τις νὰ λογαριάσῃ τὰ μικρὰ κεφάλαια τῶν ἐσόδων μας.

Τὰ νομοσχέδια ἅτινα ἐπεψηφίσθησαν πέρισυ ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐπέφερεν ἄλλος, καὶ μέχρις οὗ ἐπικυρωθῶσι καὶ δημοσιευθῶσι εἰσὶ νομοσχέδια καὶ οὐχὶ νόμοι· ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔδωκεν ὁ κύριος ὑπουργὸς εἰς τὴν τελευταίαν ἀγόρευσίν του.

Ὡς πρὸς τὴν λεγομένην δὲ παράβασιν τοῦ τύπου τῆς ὁρκοδοσίας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, παρατηρῶ ὅτι ὅταν ἐσυζητοῦντο τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια τότε ἦτον ὁ ἀρμόδιος καιρὸς νὰ γίνῃ λόγος περὶ αὐτῆς, διὰ νὰ ἐπενεχθῇ καὶ ἡ ἀνήκουσα διόρθωσις· ἀφοῦ δὲ δὲν ἐγένετο τοιοῦτος, πᾶς λόγος ἦδη καὶ πᾶσα παρατήρησις εἶναι περιττὰ, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπανεγ-

γώμεθα εἰς ἀντικείμενα ἅτινα φέρουσι σκανδαλώδη συζήτησιν· προτείνω λοιπὸν νὰ προχωρήσῃ ἡ Γερουσία εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συνόλου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, καὶ νὰ λυθῇ μετὰ ταῦτα ἡ συνεδρίασις.

Ἐνταῦθα εἰπόντων τινῶν ὅτι ἡ Γερουσία ἐννοεῖ παραδεκτὴν τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς, οἱ κύριοι ὑπουργοὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ἀντεῖπον ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὡς παραδεκτὴ ἡ πρότασις ἄνευ ῥητῆς ἐκφράσεως τοῦ Σώματος, ἄλλως ἐζήτησαν νὰ γίνῃ ψηφοφορία πρὸς γνῶσιν τοῦ ἀποτελέσματος. Κηρυχθείσης δὲ ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου παραιωμένης τῆς περαιτέρω συζητήσεως, ἡ Γερουσία προέβη εἰς τὴν ψηφοφορίαν τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 29 κατὰ μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ι. Κολοκοτρώνη καὶ Π. Αἰδωρίκη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοικήσεων ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώρ. Ψύλλας	Ο
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δράσος Μανσόλας	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἰω. Χ. Πέτρου	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἄθαν. Αἰδωρίκης	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Γεώρ. Δαρειώτης	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Γεώρ. Παππαγιλιόπουλος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Ἀμπρος Νάκος	Ν	Νικ. Ἰω. Μέξης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Ἀδάμ. Δούκας	
Χαράλ. Παππαπολίτης		Σῶμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Κωνστ. Κανάρης	
Νικ. Πονηρόπουλος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Νικ. Πρασακάκης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ῥικάρδος Ἰζιώρτζ		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Πλαπούτας	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἰω. Στάϊκος	
Νικ. Χρυσόγελος		Ἀναγν. Μαυρομιχάλης	

Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Δημ. Χατσίσκος	Ν	Κωνσ. Προβιλέγγιος	
Δημ. Χρηστίδης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Νικ. Μαυρομμάτης	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης			

Ἔχει δὲ τὸ ἐπιψηφισθὲν τοῦτο νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 17 Ἰουλίου ε. ε.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Αὐγούστου 1852. Ἡμέρα Δευτέρα.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μέλους, ὁ κύριος Πρόεδρος κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως, ἀναγνωσθέντα, ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ κυρίου Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς, θάτερος τῶν Κ. Γραμματέων ἀνέγνω ταύτην, ἔχουσιν ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ ὁδοποιίας, καὶ μετ' ἐπιστασίας ἐμελέτησεν αὐτό τε καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς.

Θεωρήσασα δὲ ὅτι ἡ ὁδοποιία περὶ ἧς πραγματεύεται τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, καθίσταται ἐν Ἑλλάδι ἀναγκαιοτάτη καὶ ὠφελιμωτάτη, ὡς συντελοῦσα τὰ μέγιστα διὰ τῆς διευκολύνσεως τῶν συγκοινωνιῶν εἰς τε τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καὶ μὴ ἔχουσα νὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου, τῆς ὁποίας μετὰ προσοχῆς διεξελθοῦσα εὑρήκεν ὀρθὰς καὶ εἰς τὸ δίκαιον στηριζομένας, δὲν ἐδίστασε διὰ ταῦτα νὰ παραδεχθῇ ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα.

Συνιστῶσα ἑπομένως τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὸ σεβαστὸν σῶμα τῆς Γερουσίας, γνωμοδοτεῖ ὅπως ἐκφράσῃ τοῦτο πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν εὐχήν του περὶ τῆς ὅσον οἷόν τε ταχυτέρας ἐφαρμογῆς του περὶ οὗ ὁ λόγος ὠφελιμωτάτου καὶ ἀναγκαιοτάτου νομοσχεδίου

Ἐν Ἀθήναις τὴν 16, Αὐγούστου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Γ. Δουβουνιώτης
Ἀθ. Λιδωρίκης.	Δ. Κανελόπουλος.
	Ἰω. Θεοτόκης.

Θεωρηθείσης δὲ περιττῆς τῆς ἐκτυπώσεως αὐτῆς ὡρίσθη ἡ αὔριον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὕτη συνετάχθη νομοσχεδίου περὶ ὁδοποιίας.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ βοιωτικοῦ πεδίου νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸ περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου, παρεδέχθη παρ' αὐτῆς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν της, μὲ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις.

1ον. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1ου.

« Ἐπιτρέπεται νὰ δαπανηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δρ. 65,000, δι' ἃς ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1852 τοῦ Ὑπουργείου τούτου κλπ.

2ον. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4ου.

« Κατακλυζομένας » καὶ

3ον. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5ου.

« Ἐν οἷς θέλει συμπεριλαμβάνεσθαι καὶ ἡ κατὰ τὸ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1835 Β. Διάταγμα » κλπ.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ τροποποιήσεις αὗται δὲν μεταβάλλουσι ποσῶς

τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ αὐτὰς διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου.

Οἱ λόγοι, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν σύνταξιν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, ἐκτίθενται σαφῶς εἰς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ ἔκθεσιν, ἣς λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω ἀντίτυπον, ἵνα μὴ ἀπασχολήσω ὑμᾶς μὲ τὴν ἐπανάληψιν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Αὐγούστου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Αὐγούστου 1852.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται νὰ δαπανηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δρχ. 65,000, δι' ἃς ἐν τῷ εἰδικῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἔτους 1852 τοῦ Ὑπουργείου τούτου χορηγεῖται πίστωσις, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῇ βάσει ἐγκεκριμένου σχεδίου καὶ προϋπολογισμοῦ ἀνασκαφὴν τῶν ἀπαιτουμένων διωρύγων καὶ κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων ὑδραυλικῶν ἔργων, πρὸς διευθέτησιν τῶν ὑδάτων τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν ποταμῶν Κηφισσοῦ, Μέλανος, καὶ Ἁρκόυνος, καὶ ἐξασφάλισιν τῶν παρακειμένων ἐθνικῶν καὶ ἰδιοκτήτων γαιῶν ἀπὸ τὰς πλημμύρας.

Ἄρθρ. 2. Ἡ καταβαλλομένη παρὰ τοῦ δημοσίου δαπάνη ἀναλογιζομένη παρ' ἐπὶ τοῦτο ἐπιτροπῆς πραγματογνωμόνων ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ἀξίας τῶν κατακλυζομένων ἢ ὑποκειμένων εἰς πλημμύρας γαιῶν, θέλει ἀποβῇ εἰς αὐτὸ παρὰ τῶν κυρίων τῶν γαιῶν.

Ἄρθρ. 3. Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει σύγκεισθαι ἐκ πέντε μελῶν, ὧν τὰ δύω θέλουν ἐκλέξει οἱ ἰδιοκτῆται καὶ τὰ τρία ἡ Κυβέρνησις.

Ἐὰν οἱ ἰδιοκτῆται δὲν ἤθελον διορίσει τὰ δύω μέλη ἐντὸς τῆς ἐπὶ τούτῳ ὁρισθησομένης προθεσμίας, θέλει διορίζει αὐτὰ ὁ πρόεδρος τῶν ἐν Ἀθήναις πρωτοδικῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἡ ἐπιτροπὴ ὁρκιζομένη κατὰ τὰς περὶ πραγματογνωμοσύνης διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας θέλει μεταβαίνει ἐπιτοπίως μετὰ τοῦ μηχανικοῦ, καὶ διαιροῦσα ἐπὶ τοῦ σχεδίου τὰς κατακλυζομένας καὶ εἰς πλημμύρας ὑποκειμένας γαίας εἰς ἀναλόγους τάξεις κατὰ τὴν ἀξίαν των, θέλει προσδιορίσει τὴν περίμετρον ἑκάστης κλάσεως καὶ τὴν εἰς Β. στρέμματα ἔκτασιν αὐτῆς, καθὼς καὶ τὰ ὅρια ἑκάστης ἰδιοκτησίας μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν ἰδιοκτητῶν, καὶ θέλει συντάξει τὸ ἀντίκον πρωτόκολλον περὶ τοῦ ἀναλογισμοῦ τῆς δαπάνης ἐπὶ τῶν γαιῶν, κατὰ λόγον τῆς ἐκτάσεως ἑκάστης ἰδιοκτησίας καὶ τῆς κλάσεως εἰς ἣν κατετάχθη, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων, κατὰ τὰ ἐγκεκριμένα σχέδια, ἐν οἷς θέλει συμπεριλαμβάνεσθαι καὶ ἡ κατὰ τὸ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1835 Β. Διάταγμα ἀντιμισθία καὶ τὰ ἔξοδα τῶν πραγματογνωμόνων.

Ἄρθρ. 5. Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον σχέδιον καὶ πρωτόκολλον τοῦ ἀναλογισμοῦ τῆς δαπάνης θέλουν μένει ἐκτεθειμένα εἰς τὸ ἐπαρχεῖον τῆς ἐπαρχίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας κεῖνται αἱ γαῖαι, εἰς δὲ τὸ κατάστημα τῆς νομαρχίας, ὅταν αἱ γαῖαι κεῖνται ἐντὸς δήμων ἀνηκόντων εἰς διαφόρους ἐπαρχίας· τοῦ δὲ πρωτοκόλλου ἀντίγραφα θέλουν διευθυνθῇ εἰς τε τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς εἰδικοὺς παιέδρους τῶν χωρίων, ὅπου κεῖνται αἱ κατακλυζόμεναι ἢ ὑποκείμεναι εἰς πλημμύραν γαῖαι, καὶ διὰ προγράμματος ἀναγνωσθησομένου δὶς ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ δύω ἀκολούθους Κυριακάς, καὶ τοιχοκολληθησομένου εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω δημόσια καταστήματα, θέλει προσκαλέσει ὁμοίως πάντας τοὺς ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ σημειουμένους ἰδιοκτήτας διὰ νὰ λάβωσιν αὐτῶν γνῶσιν καὶ ἐπιφέρωσι τὰς ἐνστάσεις των.

Ἄρθρ. 6. Ὅσοι ἔχουν τοιαύτας ἐνστάσεις, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦ ἀναλογισμοῦ, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἐγγραφὴν ἄλλων μὴ προσηκόντως σημειωθέντων ἢ παραλειφθέντων, δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν διόρθωσιν δι' ἀγωγῆς εἰσαγομένης εἰς τὸ ἀρμόδιον πρωτοδικεῖον, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προγράμματος τοῦ νομάρχου.

Ἄρθρ. 7. Ἡ ἀγωγὴ ἐπιδίδεται εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον

καὶ εἰς τὸν ἔχοντα συμφέρον ἐντὸς τῆς τεθείσης προθεσμίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

Ἄρθρ. 8. Πᾶσα δίκη πηγάζουσα ἐκ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ἀναλογισμοῦ θεωρεῖται κατεπείγουσα καὶ ἡ διαδικασία της εἶναι συνοπτική.

Ἄρθρ. 9. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ πρωτοδικείου συγχωρεῖται ἔφεσις εἰς τὸ ἁρμόδιον ἐφετεῖον, ἀλλὰ μόνον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως.

Ἡ παρὰ τοῖς ἐφέταις διαδικασία γίνεται ὡς ἐν ταῖς συνοπτικαῖς δίκαις.

Ἄρθρ. 10. Μετὰ τὴν ἐκδίκασιν ὅλων τῶν ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου ἐνστάσεων, ὁ ἀναλογισμὸς τῆς δαπάνης εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας καθίσταται ὁριστικὸς καὶ ἀπρόσβλητος διὰ παντὸς ἐνδίκου μέσου, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται προσκαλούμενοι παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ἐπαρχιακοῦ ταμίου ὀφείλουν νὰ πληρώσωσι τὴν ἐπιβάλλουσαν μερίδα τῆς δαπάνης.

Ἄρθρ. 11. Κατὰ τῶν ὑπερημέρων ἢ δυστροπούντων εἰς τὴν πληρωμὴν θέλουν ἐφαρμόζεσθαι τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν καθυστερούντων εἰς τὸ δημόσιον καταναγκαστικὰ μέτρα.

Ὁσάκις ὅμως ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναλογοῦσα εἰς ἰδιοκτήτην τινὰ δαπάνη ὑπερβαίνει τὴν ἀξίαν τῆς ἐμπεριλαμβανομένης εἰς τὸ σχέδιον τῆς ἀποζημιώσεως γῆς του, δὲν ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπερβάλλοντος, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῆς γῆς του ταύτης, τὸ ἔλλειπον τῆς δαπάνης διανέμεται κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰς μερίδας τῶν ἄλλων ἰδιοκτητῶν.

Ἄρθρ. 12. Ἡ ἐκτέλεσις καὶ διεύθυνσις τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων θέλει ἐνεργηθῇ κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων.

Ἄρθρ. 13. Ἡ ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τριῶν μελῶν, καὶ διοριζομένη συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 3, θέλει ἐπιτηρεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν, μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν ἑκάστης ἐργασίας θέλει συντάττεσθαι μετ' αὐτῆς καὶ τοῦ μηχανικοῦ τὸ ἀντίκον πρωτόκολλον τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων.

Ἄρθρ. 14. Ὁσάκις ἡ ἐπιτροπὴ ἤθελε παρατηρήσει ἐλλείψεις περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, καὶ δὲν ἤθελε διορθώσει αὐτὰς ὁ μηχανικός, θέλει ἀναφέρεσθαι διὰ τοῦ νομάρχου εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν διατάττεσθαι τὰ δέοντα.

Ἄρθρ. 15. Ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς κατὰ τὰ ὡρισμένα ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, θέλει ἐνεργεῖσθαι ἐπὶ τοῦ τόπου διὰ πρωτοκόλλου συνταττομένου ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου παρὰ τοῦ μηχανικοῦ καὶ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρ. 16. Τὸ πρωτόκολλον θέλει ὑποβάλλεσθαι εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπόκειται νὰ διατάξῃ τὴν διόρθωσιν τῶν τυχὸν παρατηρηθεισῶν ἐλλείψεων.

Ἄρθρ. 17. Πᾶσα ὑπέρβασις τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης, ἥτις ἤθελεν ἀποδειχθῇ ἀναγκαία, ἐγκρινομένη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ Β. Διατάγματος, θέλει ἀναλογίζεσθαι καὶ καταβάλλεσθαι παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τοῦ δημοσίου κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 4 διατεταγμένα.

Ἄρθρ. 18. Τὰ ἔξοδα τῆς συντηρήσεως καὶ προφυλάξεως τῶν τετελεσμένων ὑδραυλικῶν ἔργων θέλουν πληρώνεσθαι παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν κατ' ἀναλογίαν τῆς εἰς τὰς δαπάνας τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν συμμετοχῆς των.

Ἄρθρ. 19. Ἡ ἀνωτάτη ἐπιτήρησις τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων, ἀνατίθεται εἰς τὸν ἁρμόδιον μηχανικόν, θέλει δ' ἐνεργεῖσθαι ἐπιτοπίως καὶ ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τούτου παρὰ τῶν ἀναγκαίων διωρυγοφυλάκων διοριζομένων παρὰ τοῦ νομάρχου κατὰ πρότασιν τοῦ μηχανικοῦ.

Ἄρθρ. 20. Τὰ παρὰ τῶν διωρυγοφυλάκων συνταττόμενα πιστοποιητικά, ὡς πρὸς τὰς προξενουμένας βλάβας εἰς τὰ ὑδραυλικὰ ἔργα, ἔχουν τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ὡς τὰ παρὰ τῶν ἀγροφυλάκων συνταττόμενα, μὲ τοὺς ὁποίους ἐξομοιοῦνται ὡς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὸν ἐπίσημον χαρακτῆρα των.

Ἄρθρ. 21. Πᾶσα εἰς τὰ ὑδραυλικὰ ταῦτα ἔργα προξενουμένη παρὰ ἰδιωτῶν ζημία, θέλει ἐξομοιοῦσθαι μὲ τὰς εἰς δημόσια ἔργα πραττομένας, καὶ θέλει τιμωρεῖσθαι κατὰ τὰς περὶ τούτων διατάξεις τοῦ ποιν. νόμου· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἀπότισιν τῆς προξενηθείσης ζημίας, θεωροῦνται συνυπεύθυνοι πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου, καὶ θέλει ἀποδίδεσθαι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1838 νόμου περὶ τῶν γενομένων εἰς τὰ δένδρα καὶ ἄλλας φυτείας φθορῶν, αἵτινες θέλουν ἐφαρμόζεσθαι καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν.

Ἄρθρ. 22. Δι' εἰδικοῦ Β. διατάγματος θέλουν κανονισθῇ ἡ χρῆσις καὶ διανομὴ τῶν καταῤῥεόντων ὑδάτων, καθὼς καὶ τὰ χρέη καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ μηχανικοῦ καὶ τῶν διωρυγοφυλάκων.

Ἄρθρ. 23. Μέχρις οὗ ἐκδοθῇ γενικὸς νόμος περὶ ὑδραυλικῶν ἔργων πρὸς ἀποζήρανσιν ἑλῶν ἢ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν γαιῶν ἀπὸ πλημμύρας, αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου θέλουσιν ἰσχύει

καθ' ὅλον τὸ κράτος, καὶ θέλουν ἐφαρμόζεσθαι καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐκτελέσεως τοιούτων ὑδραυλικῶν ἔργων πρὸς κοινὸν συμφέρον. »

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἅτινα συνελθόντα εἰς προσυζήτησιν θέλουσι διορίσει ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀνεγώσθησαν μετὰ ταῦτα τρεῖς ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Ν. Πρασσακάκη, Ν. Μέξη, καὶ Διαμαντῆ Ὀλυμπίου αἰτουμένων τῶν μὲν δύω πρώτων τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τοῦ δὲ τρίτου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τοῖς χορηγηθῇ ἀπὸ τὸν προαποφασισθέντα ὅρον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΛΕΒΑΙΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Ἰ. Παξιμάδης.
Β. Χρηστακόπουλος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Αὐγούστου 1852, Ἡμέρᾳ Τετράδῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ κύριος Πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν Γραμματέων κυρίου Ἀθ. Γρηγοριάδη τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Βασίλειον Χρηστακόπουλον κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἀναγνωσθέντα, ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ ὁδοποιίας νομοσχεδίου, καὶ ἀναγνωσθέντος αὐτοῦ, προτίθεται εἰς συζήτησιν ἡ ἀρχή του, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

Ὀλίγα τινὰ θέλω ὁμιλήσει ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἂν καὶ δὲν εἶμαι κατ' αὐτῆς, πρὸς δικαιολογησιν τῆς ψήφου μου· βλέπω παντοῦ τοῦ νομοσχεδίου θεωρίας, καὶ ὄχι πράγματα· κηρύττομαι ἐναντίος τῶν θεωριῶν, ὅταν αὗται δὲν συμφέρωσιν εἰς τὴν πρᾶξιν· μὴ συμπεράνῃ τις ἐντεῦθεν ὅτι ἀντίκειμαι εἰς τὸ νὰ κάμωμεν ὁδοὺς· ἐξ ἐναντίας ἐπιθυμῶ καὶ εὔχο-

μαι μάλιστα νὰ γίνωσιν ὁδοί· ἀλλ' εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν, ὅπου μόλις οἰκονομοῦμεν τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν πραγματικὰς περιστάσεις νὰ νομοθετῶμεν περὶ θεωριῶν ξηρῶν, καὶ ἀφηρημένων ἀντικειμένων εἶναι ἄτοπον· ἐπεθύμουν, καὶ ἐν αὐτῇ μάλιστα τῇ καταστάσει, ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς νὰ μᾶς φέρῃ νομοσχέδιον περὶ κατασκευῆς μιᾶς τινος ὁδοῦ ὡρισμένης, νὰ μᾶς ἐκθέτῃ δι' αὐτοῦ τὸ σχεδιόν του τὴν προϋπολογιζομένην δαπάνην, ὡς καὶ τὰ μέσα δι' ὧν θέλει βληθῇ εἰς ἐνέργειαν ἡ ὁδός· ἀνάγκη γενικῶν θεωριῶν περὶ ὁδοποιίας δὲν ἦτο· ἐκεῖ ἐβλέπαμεν τὰς γενικότητας καὶ θεωρίας, καὶ ἠδυνάμεθα ἀργότερον νὰ κατανοήσωμεν τὰς διατάξεις τὰς ὁποίας τὸ προκείμενον νομοσχέδιον περιέχει· ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν συγκεκριμένα πρὸς κατάληψιν τῶν ἀφηρημένων· τοιοῦτόν τι ἐπεθύμουν, καὶ τοιοῦτόν τι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔκαμε εἰσαγωγῶν τὸ περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου νομοσχέδιον πρῶτον, καὶ ἐπιφυλαττόμενος νὰ φέρῃ κατόπιν νομοσχέδιον περὶ ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν γένει· ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις καὶ περὶ ὁδοποιίας εἰσάγει νόμον περὶ ὁδοποιίας ἐν γένει, ἐν ᾧ τὰ μέσα ἐλλείπουσιν· ἴσως μᾶς εἴπωσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγε τὸ περὶ ὁδοποιίας τοῦτο σύνταγμα, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ ὁσάκις λάβῃ ἀνάγκην· ἀλλὰ δὲν ἦτο ἄρά γε καλλίτερον καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὰ νομοθετικὰ σώματα, ὁσάκις αὐτὴ λάβῃ ἀνάγκην περὶ κατασκευῆς ὁδοῦ τινος, τότε ἑκάστοτε νὰ παρουσιάζῃ νομοσχέδιον; ἀναμφιβόλως· διότι καὶ ὑμεῖς ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ὡρισμένον ἀντικείμενον, καὶ ἐκτιμῶντες τὰς περιστάσεις ἠθέλαμεν ψηφίσει ἐν γνώσει, καὶ ἀναλόγως ἠθέλαμεν βαρύνει τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν, ἢ ἐλαττώσει αὐτήν. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁρίζει ἐν γένει 12 ἡμερολάμματα τὸ νομοσχέδιον· ἀλλοῦ ἴσως 12 ἡμερολάμματα δὲν εἶναι πολλά, ἐκεῖ πλεονάζουσιν αἱ ἀργαὶ χεῖρες, ἀλλ' ἐνταῦθα ὑπάρχει σπάνις χειρῶν, καὶ ἴσως καὶ τὰ 6 ἡμερολάμματα εἶναι πολλά, διότι ὑπολογιζομένου πρὸς δύω δραχμὰς ἑκάστου ἡμερολαμμάτου, ἕκαστος πολίτης πληρώνει προσωπικὸν φόρον δραχ. 12, φόρον οὐκ εὐκαταφρόνητον. Διὰ ταῦτα χωρὶς νὰ ἦμαι ἐναντίος εἰς τὴν περὶ ὁδοποιίας ἀρχήν, θεωρῶ περιττὸν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ παρόντος μέχρις οὗ ἀνακύψωμεν ἀπὸ τὸ βάρος τῶν δυστυχημάτων τῶν ἐνσκυψάντων εἰς ἡμᾶς, καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ ἐξ αἰτίας τῶν ἰδίων μας σφαλμάτων, καὶ διότι δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν τὰς ἑκάστοτε περιστάσεις τὰς συνοδευούσας τὴν κατασκευὴν τῆς δεῖνα ἢ δεῖνα ὁδοῦ. Ἐπειδὴ,

ὡς εἶπον ἄλλοτε, φρονῶ ὅτι ὁ περὶ συντάξεων νόμος πρέπει νὰ ἦναι γενικός, αὐτὰ δὲ τὰ πραγματικὰ πρέπει νὰ γίνωνται ἑκάστοτε δι' εἰδικῶν νόμων.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπε· Τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ ἐντίμου προλαλήσαντος φρονῶ ὅτι προέρχονται ἀπὸ παποίθησιν καὶ εἰλικρίνειαν· ἀλλὰ ταῦτα, διαζοῦαι νὰ παρατηρήσω, ἂν ἐφαρμοσθῶσιν, ἐξέρχονται τῆς ὁδοῦ ἣν αἱ Κυβερνήσεις βαδίζουσι· περὶ ὁδοποιίας λέγει, ἀπαιτεῖται πεῖρα, οὐχὶ θεωρίαι, καὶ ἑκάστοτε εἰδικοὶ νόμοι, ὁσάκις ἀναφαίνεται ἀνάγκη, διὰ νὰ μὴ βαρύνηται πλέον τοῦ δέοντος ὁ λαός· ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία περὶ ὁδοποιΐας κατέστη κοινή, ἐκφρασθεῖσα πολλάκις καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς Βουλάς, ἀνάγκη δὲ ἦτο ἡ Κυβέρνησις νὰ εἰσαγάγῃ νόμον περὶ ὁδοποιΐας διὰ νὰ καταστήσῃ ὑποχρεωτικὴν εἰς τοὺς πολίτας τὴν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν σύμπραξίν των, καὶ νὰ κανονίσῃ τὴν σύμπραξιν ταύτην, εἰς τρόπον ὥστε ἡ χορήγησις αὐτῆς νὰ καταστηθῇ πρὸς μὲν τοὺς κατοίκους ὅτον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἐπαχθὴς, πρὸς δὲ τὸ δημόσιον ὅσον ἐνδέχεται ἐπωφελής. Ἀφ' ἑνὸς λοιπὸν τὸ δημόσιον χρηματικῶς, ἀφ' ἑτέρου οἱ κατοικοι διὰ τῆς προτωπικῆς των ἐργασίας πρέπει νὰ συντρέξωσι πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν. Ἡ Κυβέρνησις κατ' ἔτος ἐδαπάνησε καὶ δαπανᾷ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ποτὲ δὲ τὰ βουλευτικὰ Σώματα δὲν εἶπον ὅτι εἶναι ὀλίγα· δηλ. ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε πολλὰ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ συντρέξῃ καὶ ὁ λαός, ὡς εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη γίνεται. Κατὰ συνέπειαν ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ εἰσαγάγῃ νόμον ἐν γένει περὶ ὁδοποιΐας, διὰ νὰ θέσῃ δι' αὐτοῦ βάσεις καὶ κανόνας· ἔθεσε τὸν ἀνώτατον καὶ κατώτατον ὅρον τῆς προσωπικῆς ἐργασίας, τὸν ὁποῖον ἀφῆκαν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἰδίων πολιτῶν, μὴ ἐπιλαμβανομένης τῆς Κυβερνήσεως, εἰμὴ ὅταν ὀλιγωρῶσιν οἱ ἴδιοι· ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικῇ ἐκθέσει μου δεικνύεται ὅτι καὶ ὁ νόμος οὗτος δὲν εἶναι τόσον ἐπαχθὴς προσωπικὸς φόρος ὅσον ἴσως φαίνεται ἐν πρώτοις. Ἀφ' ἑτέρου ἡ Κυβέρνησις γνωρίζουσα τὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, δὲν θέλει ἐπιβάλλει τὸ χρέος, εἰμὴ ὅπου ἀνάγκη ὑπάρχει, καὶ ἐνταῦθα ἀναλόγως· ἕως οὗ ἡ πεῖρα γίνῃ διδάσκαλος εἰς αὐτὸν τὸν λαόν. Ἡ Κυβέρνησις κατὰ συνέπειαν δὲν πράττει εἰμὴ ὅ,τι εἶναι ἡ ἐπιθυμία τοῦ λαοῦ. Εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη οἱ νόμοι ἐγράφησαν πρῶτον εἰς τὸ χαρτί, ἦσαν δὲ φιλαὶ θεωρίαι, καὶ ἐπραγματοποιήθησαν κατόπιν. Ἡ Κυβέρνησις εἰσάγουσα τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔχει

ὑπ' ὄψιν τὸ καλὸν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐφικτόν· εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ποτὲ δὲν θέλει ἐγερθῇ φωνὴ παραπόνων κατὰ τοῦ νόμου τούτου, διότι ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἐνεργουμένη πρὸ τόσων ὀφθαλμῶν δὲν θέλει δώσει χώραν εἰς κατάχρησιν, καὶ δὲν θέλει ἐπιβαρύνει τὸν λαὸν εἰμὴ ὅσον καταφαίνεται ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ συμφέρον τοῦ τε λαοῦ καὶ τοῦ δημοσίου· δὲν εἶμαι ὡς ὁ ἔντιμος προαγορεύσας μάντης κακῶν καὶ δυσαρέστων· ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει καὶ δυστυχίᾳ μας θηρεύομεν τὸ καλόν· ἂν ἡ Κυβέρνησις πταίῃ εἴτε ἐξ ἀμελείας, εἴτε ἐκ προαιρέσεως, ἂς κατακριθῇ ἐνώπιον τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ἀντιτάττων εἰς τὰ παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ λεχθέντα ὁ πρὸ τούτου λαλήσας Γερουσιαστὴς εἶπεν· ἐπειδὴ πολλάκις εἶδον, ἀναγινώσκων τὰς πράξεις νομοθετικῶν Σωμάτων ἄλλων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα τῆς Ἀγγλίας, νὰ φέρωνται ὑπ' ὄψιν αὐτῶν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νόμοι περὶ κατασκευῆς ὁδῶν τοπικῶν συμφερόντων, διὰ τοῦτο ἐξύπνησεν εἰς τὴν ἰδέαν μου αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, πῶς ἐκεῖ γίνεται οὕτω νὰ δίδηται δηλ. ἄδεια ἑκάστοτε πρὸς κατασκευὴν τῆς δεῖνος ὁδοῦ· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον εἶναι ὄχι νόμος περὶ κατασκευῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ θεωρίαι, ὡς ἄν τις ἔγραφεν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του, πῶς δύνανται νὰ κατασκευασθῶσιν ὁδοί. Ἂν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις θεωρῇ τὴν ἀνάγκην τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν, ἐπιθυμῇ τὴν τελειοποίησιν αὐτῶν, ἂς καθυποβάλῃ νόμον περὶ τῆς κατασκευῆς καὶ τελειοποιήτεως αὐτῶν ὡρισμένως, καὶ δὲν θέλω καταψηφίσει κατὰ τοῦ τοιούτου νόμου· ἀλλὰ σήμερον ὁμολογουμένως δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν. Ἂν δὲ τὰ βουλευτικὰ Σώματα ὕψωσαν πολλάκις φωνὴν περὶ κατασκευῆς ὁδῶν, ἐφώναζον ὄχι διὰ τὴν εἰσαγωγὴν γενικῶν θεωρητικῶν περὶ ὁδοποιΐας νόμων, ἀλλὰ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰδικῶν καὶ ὡρισμένων νόμων περὶ κατασκευῆς ὁδῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς ἀρχίσαμεν καὶ ἐτελειοποιήσαμεν τὸ ἔργον αὐτό. Δὲν θέλω τὸ γενικὸν τοῦτο νομοσχέδιον, διότι ἐπεθύμουν νὰ ἰδῶ πρῶτον τὴν γνώμην ἑνὸς δημοτικοῦ, ἑνὸς ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου πῶς κανονίζει τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ μέσα, διὰ νὰ ὁδηγηθῶ καὶ ἐγὼ ἐξ αὐτῶν καὶ ψηφίσω τὰ βάρη. Ἐναπόκειται, λέγει, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις δὲν θέλει σκληρύνει τὸ ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ λαοῦ βάρος, καὶ ἥτις θέλει ἀρχήσει καὶ προχωρεῖ βαθμηδόν· κύριοι! Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρέπει νὰ ὑπάρξῃ, ἂν ὄχι δυσπιστία τοὐλάχιστον περίνοια τις ἐκ μέρους τῶν νομο-

θετικῶν Σωμάτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ νὰ μὴ ἐρχώμεθα εἰς ἐπερωτήσεις καὶ ἐπικρίσεις ἄνευ ἀποτελέσματος. Ἴσως ἄνευ ἀποτελέσματος ἤθελον εἶσθαι καὶ αἱ ἐπερωτήσεις καὶ ἐπικρίσεις, καὶ ἂν ἡ Κυβέρνησις κατεπίεζε τοὺς πολίτας χωρὶς νὰ ἔχῃ κανένα περὶ ὁδοποιΐας νόμον· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις δὲν προέβη ἕως αὐτοῦ, πιέζει πολίτας μὴ συμφώνους πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν πορείαν της. Τέλος ἀφ' οὗ καὶ αὐτὸς ὁ Κ. ὑπουργὸς ὁμολογεῖ ὅτι ἡ πεῖρα θέλει γίνει διδάσκαλος εἰς τὸν λαόν, καὶ αὐτὸς οἰκοθεν θέλει συναισθανθῇ τὴν ἀνάγκην τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν καὶ τῆς ἐκ τούτων προσγινομένης ὠφελείας, καὶ θέλει προτείνει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν κατασκευὴν ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ὁδοῦ, προτιμητέον εἶναι τότε ἡ Κυβέρνησις ὁρμωμένη ἀπὸ τὰς προτάσεις ταύτας νὰ εἰσάγῃ νόμον εἰδικὸν περὶ κατασκευῆς ὁδοῦ, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς θέλομεν ψηφίζει. Προτείνω λοιπὸν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἄλλων νομοσχεδίων, νὰ παραιτηθῶμεν δὲ τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ ὁδοποιΐας νόμοι φυσικῷ τῷ λόγῳ πρέπει νὰ εἶναι πολλοὶ διάφοροι τῶν ἐν Ἑλλάδι, καὶ διότι ἡ Ἑλλὰς ἀρτιπαγὲς ἔθνος δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς ἔθνη πρὸ πολλῶν αἰώνων ἀποκατεστημένα, καὶ διότι πρὸς κακασκευὴν ὁδοῦ τινος ἐν Ἑλλάδι, ὅπου τὸ ἔδαφος εἶναι ἀσυγκρίτῳ ὁμαλώτερον ἐκείνου τῆς Ἀγγλίας, δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ ἡ διαχάραξις αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐξομάλυνσις λοφίσκων ἢ ἡ ὕψωσις μικρῶν κοιλωμάτων, πρὸς τὴν ὁποίαν δὲν ἀπαιτοῦνται μεγάλαι δαπάναι, οὐδὲ διατρυπήσεις ὀρέων, ὑψώσεις ποταμῶν καὶ ὑπερβρύχιοι ὁδοὶ ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ· ἂν δέ που παρεμπίπτῃ μικρόν τι ὄρος ἢ βάσος, καὶ τούτων τὸ ἔδαφος εἶναι ἐπίσης ὁμαλὸν· ἄλλως τε κύριοι! τίς ἀγνοεῖ ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οἱ Ἕλληνες ὑποχρεοῦντο εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν ὁδῶν; τὴν ἄγραφον ταύτην ὑποχρέωσιν τακτοποιοῦμεν διὰ νόμου σήμερον πρὸς ἀποφυγὴν πάσης καταπιέσεως· τί δὲ μένει εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅταν καθ' ὅλα θέλητε νὰ κηδεμονεύσητε αὐτὴν, ἀπαιτοῦντες ἑκάστοτε νὰ παρουσιάζῃ εἰδικὸν νόμον περὶ ἐξομαλύνσεως ἢ κατασκευῆς καὶ αὐτῆς τῆς ἐλαχίστης ὁδοῦ; Ὁ νόμος τῇ παρεχώρησε χρέη, τὰ ὁποῖα καὶ μόνη δύναται νὰ ἐνεργῇ, χωρὶς προαγουμένης ἀδείας τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων.

Ἡ ἔνστασις τοῦ προλαλήσαντος κυρίου Γερουσιαστοῦ, ἐπὶ οὗ λόγων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δόντης δὲν εἶναι τόσον ἰσχυρὰ κατὰ

τοῦ νομοσχεδίου· διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου προσδιορίζονται αἱ βάσεις τῆς ὁδοποιΐας, ἀλλὰ διὰ τὴν κατασκευὴν πάσης ὁδοῦ θέλει εἰσάγεσθαι ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἴδιος νόμος. Τοῦτο ὁρίζεται διὰ τοῦ § 6', τοῦ ἄρθ. 2 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ἂν καὶ ἡ διάταξις ἐκείνη εἶναι κακῶς ἐκπεφρασμένη, ὡς ἐπιφυλάττομαι νὰ δείξω ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν.

Περαιωμένης ἐνταῦθα κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, προτίθεται αὕτη εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Ι. Θ. Κολοκοτρώνη καὶ Π. Λοιδωρίκη καὶ γίνεται παραδεκτὴ διὰ ψήφων 31, ἀρνηθέντος ἑνὸς ψῆφον, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ὁδοποιΐας νομοσχεδίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Γεώργιος Δαρειώτης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Υ	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἀλέμπρος Νάκος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλαος Πανηρόπουλος		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ριχάρδος Τζιώρτζ	Ν	Δημήτριος Πλακιώτας	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Νικόλαος Χρυσάγελος		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γώργιος Ψύλλας δὲν ἔχει ψῆφ.		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀρόσος Μανσόλας	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν

Δημήτριος Χρηστίδης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Κωνσταντίνος Προβιλέγγιος	Ν
Αναστάσιος Σ. Χαραλάμπης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Χατσῆ Χρῆστος	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκεται τὸ 1 ἄρθρον, ὅπερ ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 2 ἄρθρου, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος παρετήρησεν ὅτι τὸ ἐδάφιον δ' τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου· « Αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ χαρακτηρίζονται διὰ νόμου. » Ὅπως εἶναι συντεταγμένον, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν φρονῶ ὅτι θέλει νὰ ἐκφράσῃ τὸ ὑπουργεῖον, διότι ἀφ' οὗ διὰ τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ ἄρθρου 2 ἐγένετο ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ, ἐδόθη δηλ. ὁ ὁρισμὸς τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ, φρονῶ ὅτι διὰ τοῦ δ' ἐδαφ. θέλει νὰ ἐκφράσῃ, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἐκτάσεως καὶ διαχαράξεως τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ θέλει γίνεσθαι διὰ νόμου· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ μεταβληθῇ ἡ λέξις «χαρακτηρίζονται» εἰς τὴν «προσδιορίζονται» διὰ νὰ ἐξηγηθῇ τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπουργείου.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Προβιλέγγιος εἶπεν ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ δ' ἐδαφ. εἶναι πολὺ ἀλλοῖα ἐκείνης τὴν ὁποίαν ὑποθέτει ὁ προλαλήσας. Ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι ὄχι νὰ προσδιορίζηται διὰ νόμου ἡ ἔκτασις τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ νὰ χαρακτηρίζηται διὰ νόμου ἂν ἡ δεῖνα κατασκευασθησομένη ὁδὸς εἶναι ἐθνική· ἐπειδὴ ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὰ βάρη τῶν διαφόρων ὁδῶν, τῶν ἐθνικῶν, τῶν ἐπαρχιακῶν, καὶ τῶν δημοτικῶν, οἱ δὲ ἐν τῷ ἐδφ. 1 τοῦ 2 ἄρθρ. τεθέντες χαρακτῆρες τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν δὲν εἶναι διακεκριμένοι, ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐπέλθῃ τὸ ἐδάφ. δ', διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὅτι αἱ ἐθνικαὶ ὁδοὶ θέλουν χαρακτηρίζεσθαι διὰ νόμου, καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφιβολιῶν καὶ διενέξεων αἵτινες ἤθελον ἐγερθῆν. ἐπὶ τοῦ ἂν ἡ κατασκευαζομένη ὁδὸς εἶναι ἐθνικὴ, ἐπαρχιακὴ ἢ δημοτικὴ, καὶ πρὸς ὑπαγωγὴν κατὰ συνέπειαν τῶν πολιτῶν εἰς τὰ καταλληλα καὶ ὡρισμένα βάρη· διὰ τοῦτο ἡ λέξις « χαρακτηρίζονται » προετιμήθη τῆς « προσδιορίζονται » καὶ πρέπει μάλιστα νὰ τηρηθῇ, διὰ νὰ μὴ ἀλλάξῃ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου.

Συμφωνῶ, εἶπεν ὁ Κ. Λόντος, ὅτι εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἡ λέξις «χαρακτηρίζονται» εἶναι κατάλληλος· ἀλλὰ τότε αἴρεται ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται

ἑκάστοτε ὁσάκις πρόκειται νὰ κατασκευάσῃ ὁδόν τινα νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὰς Βουλὰς νόμον προσδιορίζοντα τὴν ἔκτασιν τῆς ὁδοῦ. Τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ὅπως ἔχει ἤδη τὸ ἄρθρον, δὲν ἔχουν νὰ ἐπέμβωσιν ἂν ἡ ὁδὸς πρέπει νὰ διέρχηται ἀπὸ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἀλλὰ νὰ νομοθετήσωσι μόνον ἂν ἡ δεῖνα ὁδός, ἥτις πρόκειται νὰ κατασκευασθῇ, εἶναι ἐθνικὴ· περὶ οὐδενὸς δὲ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ ἐρωτήσῃ τὰ νομοθετικὰ Σώματα.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἄνευ νόμου τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ τὴν κατασκευὴν ὁδοῦ. Ὅταν δὲ καθυποβληθῇ εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα ὁ νόμος περὶ κατασκευῆς ὁδοῦ τινος, τότε ταῦτα θέλουν συζητήσει ὅλας τὰς λεπτομερείας.

Ἐπειδὴ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ἐπέμενε φρονῶν ὅτι, ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον, τὰ νομοθετικὰ Σώματα δὲν ἔχουσιν νὰ ψηφίσωσιν εἰμὴ μόνον τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ὁδοῦ, ἂν αὕτη δηλ. εἶναι ἐθνικὴ, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἐξηγῶν τὸ ἐδάφιον τοῦτο εἶπεν, ὅτι τὰ νομοθετικὰ Σώματα ἀφ' οὗ δώσωσι τὸν χαρακτῆρα τῆς ὁδοῦ, δύνανται νὰ συζητήσωσι καὶ νὰ ἴδωσιν ἂν αἱ ἰδιότητες τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ ὑπάρχωσιν ἐν τῇ ἐκτάσει τὴν ὁποίαν θέλει λάβει ἡ ὁδός.

Ἡ λέξις «χαρακτηρίζονται» παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Βούλγαρης, οὐχὶ μόνον δὲν εἶναι ἀκατάλληλος, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας εἶναι ἐν τῇ κυριολεξίᾳ της, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ διατηρηθῇ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ· καθόσον τὸ «προσδιορίζονται» εἶναι κατάλληλον διὰ τὸν ὁρισμὸν τῆς ὁδοῦ, ὅστις γίνεται ἐν τῷ ἀ. ἐδαφίῳ τοῦ 2 ἄρθρου· τὸ δὲ « χαρακτηρίζονται » εἶναι κατάλληλον διὰ νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι τὰ νομοθετικὰ Σώματα εἶναι ἁρμόδια νὰ βεβαιώσωσιν ἂν ὁ δεῖνα δρόμος εἶναι ἐθνικός· μὲ ἄλλας λέξεις ταῦτα θέλουν ὁρίσει ἂν οἱ χαρακτῆρες τοὺς ὁποίους ἡ δεῖνα ὁδὸς φέρει εἶναι τοιοῦτοι, ὥστε νὰ καθιστῶσιν αὐτὴν ἐθνικήν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ 2 ἄρθρον διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 5, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας παρετήρησεν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ καλλίτερον, διότι ὅπως εἶναι ἐκπεφρασμένον σημαίνει ὅτι τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν πρῶτον κάμνουν τὰ νομοθετικὰ Σώματα μετὰ τῆς Κυβερνήσεως περὶ κατασκευῆς ἐθνικῆς τινος ὁδοῦ δύνανται νὰ τρο

ποποιήσωσι τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια. Τὸ δὲ « προηγουμένως » δὲν ἐννοεῖ πρὸ τῆς καθυποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα, ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν κατασκευῶν τῆς ὁδοῦ, ἑπομένως μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὸ ἄρθρον εἶναι ἀρκετὰ σαφῶς ἐκπεφρασμένον καὶ οὐδεμιᾶς τροποποιήσεως δεῖται· διότι τὸ « προηγουμένως » ἐννοεῖ πρὸ τῆς καθυποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὰ βουλευτικὰ Σώματα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ ὑπουργεῖον θέλει κοινοποιεῖ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὰ ἐπαρχ. συμβούλια, τὰ ὁποῖα θέλουν γνωμοδοτεῖ περὶ τῆς καταλληλότητος τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ, δι' ἐκθέσεως ἠτιολογημένης· καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἐρωδιασθῇ τὸ ὑπουργεῖον μὲ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ὁποῖαι εἶναι αἱ γνωμοδοτικαὶ ἐκθέσεις τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, καὶ ὑποστηρίζῃ ἐν ταῖς Βουλαῖς τὸ νομοσχέδιον.

Ἡ ἰδέα μου, ἀντιπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, καταφαίνεται ἔτι μᾶλλον καὶ ἐκ τῆς λέξεως « ἀπόφασις »· ἡ ἰδέα τῆς Κυβερνήσεως γίνεται ἀπόφασις ὅταν ἐπιψηφισθῇ καὶ παρὰ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, πρὸ τούτου εἶναι « πρόθεσις. » Ἂν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ἐννοῇ ὅ,τι ἐξήγησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, καὶ τότε πρέπει νὰ μεταβληθῇ ἡ λέξις «ἀπόφασις» εἰς τὴν «πρόθεσις.» Τὸ κατεπείγον νομίζω ὅτι δὲν θέλετε προφασισθῆν καὶ ἤδη, ἂν ἐπιστραφῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν, διότι θέλουσι λάβει χώραν τροποποιήσεις· ὑπάρχει ψηλαφητὴ διαφορὰ μεταξὺ « προθέσεως » καὶ « ἀποφάσεως », τοιαύτη δὲ παχυλὴ ἀκυρολεξία εἰς τὴν σύνταξιν τῶν νόμων, δίκαιον εἶναι νὰ διορθοῦται· ἐκτὸς ἂν ἡ γλῶσσα τῶν κυρίων ὑπουργῶν ἁμαρτάνουσα ὁμολογῇ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι δηλ. οἱ Κ. ὑπουργοὶ θεωροῦσι τὴν πρόθεσίν των ἀπόφασιν καὶ νόμους πρὶν ἡ ἐρωτήσωσι τὰ νομοθετικὰ Σώματα.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ κυρίου Προέδρου παρεδέξατο καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν 5 ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 6, 7, 8, 9 καὶ 10 ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας ἄνευ τινὸς παρατηρήσεως, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. Πρόεδρος ἐκάλεσεν εἰς τὴν ἕδραν τὸν β' ἀντιπρόεδρον, τούτου δὲ ἀναβάντος τὴν ἕδραν ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα **11, 12 καὶ 13**, ἅτινα ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας, ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσιν.

Ἐπὶ τοῦ **14** ἄρθρου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας παρετήρησεν, ὅτι ἐν τοῖς ἐπὶ τῶν καθέκαστα πρακτικοῖς τῆς Βουλῆς ἐντύποις τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον εἶναι γεγραμμένον « πᾶς δημότης ἢ κάτοικος κτλ. » ἀλλ' ἐπὶ τοῦ συνόλου ἐν τοῖς αὐτοῖς πρακτικοῖς τὸ ἄρθρον ἔχει « πᾶς δημότης καὶ κάτοικος κτλ. » οὕτω δὲ ἔχει καὶ τὸ ἐνώπιον ἡμῶν καθυποβληθὲν νομοσχέδιον· ἐρωτῶ διὰ τοῦτο τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν πῶς παρεδέχθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς «καὶ» ἢ «ἢ». Ἐνταῦθα ἀπαντήσαντος τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς παραδεχθὲν εἶναι «καὶ» καὶ ὅτι τὸ εἰς τὰ καθέκαστα τῶν ἐντύπων πρακτικῶν τῆς Βουλῆς «ἢ» ἀντὶ τοῦ «καὶ» εἶναι τυπογραφικὸν λάθος, καθὰ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν χειρογράφων πρακτικῶν, ὁ αὐτὸς κύριος Γερουσιαστὴς παρετήρησεν ὅτι διὰ νὰ εἶν ι σαφὴς ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου τούτου ἀνάγκη νὰ τεθῇ ἓν στίγμα μεταξὺ τῆς λέξεως «δημότης» καὶ τῆς λέξεως «καὶ.»

Ἡ διάταξις τοῦ **14** ἄρθρου, παρετήρησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, δὲν συμπεριλαμβάνει μίαν τάξιν πολιτῶν, τοὺς ἑτεροδημότας, οἵτινες διὰ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ὑπάγονται εἰς προσωπικὴν ἐργασίαν, καὶ ἰδοὺ πῶς, τὸ ἄρθρον τοῦτο λέγει, ὅτι ὀφείλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν ὁδοποιΐαν α') πᾶς δημότης καὶ β') πᾶς κάτοικος μὴ ἐγγεγραμμένος εἰς δῆμον τινα τοῦ Κράτους· ἀλλ' ὑπάρχει καὶ γ' τάξις πολιτῶν οἱ ἑτεροδημόται, καὶ οὗτοι ἀρήνονται ἐκτὸς τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης.

Ἀπαντῶν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προαγορεύσαντας ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν α') ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ στίγματος ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου εἶναι σαφὴς, καὶ σύμφωνος μάλιστα πρὸς τοὺς γραμματικοὺς περὶ στίξεως κανόνας τῆς γλώσσης μας, καὶ β') ὅτι οὐδεμία τάξις πολιτῶν διαφεύγει τὰ βάρη τοῦ παρόντος νόμου, καθόσον οἱ ἑτεροδημόται ὑποχρεούμενοι εἰς τὰ βάρη τῶν δήμων εἰς οὓς ἀνήκουν, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑπαχθῶσιν καὶ εἰς ἕτερα βάρη τοῦ δήμου εἰς ὃν παρεπιδημοῦσι.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον **14** διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **15, 16, 17, 18, 19, 20** καὶ **21** ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἐνταῦθά τις τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἠρώτησε παρά τινος θέλει ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἀπειθοῦντας νὰ ἐκτελέσωσι τὰ καθήκοντά των πολῖται τὸ διὰ τὸ **20** ἄρθρου ὁριζόμενον πρόστιμον, καθόσον τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν σαφηνίζει τοῦτο.

Ἀλλ' Γερουσιαστὴς Κ. Προβελέγγιος παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὴν ποινικὴν μας νομοθεσίαν τριῶν βαθμῶν ἐγκλήματα ὑπάρχουσι· α') πταίσματα, β') πλημμελήματα, καὶ γ') κακουργήματα. Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται εἰς τὰ πταίσματα, τὰ ὁποῖα δικάζει ὁ πταισματοδίκης· ἐκτὸς δὲ τῶν γενικῶν ποινῶν αἵτινες ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς νομοθεσίας μας εἰς ὅλους τοὺς πολίτας ὡς ἀνθρώπους, εἷς τινας τάξεις ἰδιαιτέρας τῆς κοινωνίας, ὡς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κλ. ἐπιβάλλονται καὶ πειθαρχικαὶ ποιναί, ἐν αἷς δύναται νὰ τεθῇ καὶ πειθαρχικὸν πρόστιμον· ἀλλὰ καὶ τότε πρέπει νὰ ὁρίζῃ τοῦτο νόμος· πρόστιμον εἰς πολίτην ποτὲ δὲν ἐπιβάλλεται ἄλλοτε, εἰμὴ ἐπὶ πταισμάτων παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου· δὲν δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ καὶ τὸ εἰς τὸν παρόντα νόμον ὁριζόμενον πρόστιμον ὡς πειθαρχικὸν πρόστιμον, διότι ὁ ἴδιος νόμος δὲν λέγει τοῦτο, δηλ. δὲν λέγει ἐπιβάλλεται πειθαρχικὸν πρόστιμον.» Ἄρα κατὰ τὴν γενικὴν νομοθεσίαν μας τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ πταισματοδίκου.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **23, 24, 25** καὶ **26** ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων **31** κατὰ μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὁδικοποίας.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Ν. Πονηρόπουλος	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ν. Πρασακάκης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Σπ. Τρικούπης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Γεώργιος Ψύλλας	Ο
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης	Ν	Δρόσος Μανσόλας	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἀθανάσ. Αἰδωρικὴς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώρ. Δαρειώτης	
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης		Δημ. Χατσίσκος	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Δημ. Χρηστίδης	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Κωνστ. Κανάρης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν	Παναγ. Αἰδωρίκης	Ν
Μ. Δ. Καΐρης		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Γεώρ. Νοταρᾶς		Ἰωάν. Οἰκονόμου	
Δημήτ. Πλαπούτας		Σπῦρος Μήλιος	
Ἰωάν. Στάϊκος			

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο παραδεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 25 Ἰουλίου ε. ε.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Αὐγούστου 1852 Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων **31** μέλους, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Τάτσης Μαγγίνας, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐκθέσεών τινων τῶν ἐπιτροπῶν, ἀναγινώσκεται·

α') Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ Ναυτικῆς Δυνάμεως τοῦ Κράτους Νομοσχεδίου, ἔχουσα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἐπεξεργασθεῖσα τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς

Ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ ε. ε. παραδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ ὡς λίαν ἀναγκαίου, συνέστησι δὲ τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Αὐγούστου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπή

Α. Μοναρχίδης	Ἀθαν. Γρηγοριάδης.
Σ. Καλογερόπουλος	Χ. Παππαπολίτης.
	Α. Βλαχόπουλος.

Ἡ τύπωσις τῆς ὁποίας ἐθεωρήθη περιττή, ὡς μηδεμίαν παρατήρησιν ἡ τροπολογίαν ἐπενεγκούσης, ἀλλ' ὡρίσθη ἡ αὔριον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐρου συνετάχθη·

δ') Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νομοσχεδίου ἔχουσα ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ε. ε. 1852, διεξελθοῦσα τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ, καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, καὶ θεωρήσασα ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι τὸ περὶ στρατοῦ ζήτημα εἶνε ἓν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων τοῦ Κράτους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ ζητουμένη αὔξησις τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ εἶνε λίαν οὐσιώδης καὶ ἀναγκαία διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Κυβερνήσεως· παραδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων, καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Κρίνει δ' ἀναγκαῖον ἡ ἐπιτροπή σας νὰ προσθέσῃ ἐνταῦθα τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Αἱ ἐπελθοῦσαι καθυστερήσεις τῶν νεοσυλλέκτων κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, αἱ ὁποῖαι φθάνουσι μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 1485 ἀνδρῶν, κατὰ τὸν προσαρτώμενον ἐν τῇ παρούσῃ κατάλογον τοῦ ὑπουργείου, καὶ αἱ ὁποῖαι προέρχονται κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων Νομῶν, ἐν οἷς εὑρίσκονται ἐπαρχίαι προσενεγκοῦσαι ὁλόκληρον τὴν ἑαυτῶν μερίδα τῶν νεοσυλλέκτων, αἱ καθυστερήσεις αὗται, εἶναι ἡ κύριως αἰτία τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς κατὰ τὸ ε. ε. στρατολογίας, εἰς 2090 ἄνδρας, ἀντὶ τῶν κατ' ἔτος προσδιοριζομένων χιλίων περίπου.

Διὰ τῆς διανομῆς τῶν ἀνδρῶν τούτων καθ' ὅλας ἐν γένει τὰς ἐπαρχίας, αἱ μὲν πρόθυμως ἀποτίσασαι τὸν φόρον τοῦτον τῆς

νεοστυλεξίας κατὰ τὸ παρελθὸν, θέλουσιν ἐπιβαρυνθῆ διὰ διπλῆς φορολογίας, αἱ δὲ καθυστερήσασαι τοὺς νεοσυλλέκτους θέλουσιν ἀπαλλαγῆ τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως· κατὰ τῶν καθυστερήσεων τούτων πέρυσιν ἐπεχειρήθη δραστήριος νόμος χορηγῶν πολλὰ μέσα πρὸς συλλογὴν τῶν καθυστερούντων, ἀλλ' ἐντοσούτῳ αἱ καθυστερήσεις αὗται εἰς τὴν αὐτὴν καὶ ἔτι χείρονα κατάστασιν εὑρίσκονται. Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων ἡ ἐπιτροπήσας συνιστᾶ εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τὴν σταθερὰν ἐπιθυμίαν της ὅπως θέσῃ εἰς ἐνέργειαν κατὰ τῶν καθυστερούντων ὅλα τὰ αὐστηρὰ μέσα, συμφώνως μὲ τὸν περυσινὸν περὶ στρατολογίας νόμον, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἤδη ἐπιβαρυνομένων ἐπαρχιῶν, καθ' ὅσον ἄλλως πολλαπλασιαζομένων τῶν καθυστερήσεων θέλει φθάσει εἰς ἀποτελέσματα δυσχερῆ καὶ ἀδιέξοδα

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Αὐγούστου 1852.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ή

Α. Μοναρχίδης	Σ. Καλογερόπουλος
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Χ. Παππαπόλιτης
	Ἀντ. Βλαχόπουλος.

Καὶ ταύτης ἡ ἐκτύπωσις ἐθεωρήθη περιττή, καὶ ἡ αὔριον ὡρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου.

γ') Ἡ ἐτομένη ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχεδίου·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργοῦ καθυποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν, τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, μελετήσασα δὲ ταῦτα ἐσκεμμένως καὶ μετ' ἐπιστασίας, καὶ θεωροῦσα ὅτι ἓν τῶν ἀναγκαιοτέρων ἢ μᾶλλον ἀναποφεύκτων πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ προστασίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐνδιημούντων Ἑλλήνων εἶναι ὁ κατάλληλος διοργανισμὸς τῶν προξενείων, εἰς τρόπον ὥστε ἁπαντα σχεδὸν τὰ κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος προξενεῖα τε καὶ ὑποπροξενεῖα, καὶ ἐκ τῶν ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, νὰ μισθοδοτῶνται ἱκανῶς, ἢ νὰ λαμβάνωσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπιχορηγήσεις, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διορίζωνται

εἰς ταῦτα ἄνθρωποι προσωπικῆς βαρύτητος καὶ καταλλήλοι νὰ ἀντιπροσωπεύωσιν ἐπαξίως καὶ ἀξιοπρεπῶς τὴν πατρίδα των, χωρὶς νὰ εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ ὑποπίπτωσιν εἰς παρεκτροπὰς φερούσας προσβολὴν μὲν εἰς τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ζημίας δὲ εἰς τὸ δημόσιον καὶ μῶμον εἰς τὸν χαρακτῆρα ὑπαλλήλου ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τήν τε ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου, μὲ τὰς ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν καθέκαστα τροποποιήσεις ἢ προσθήκας.) Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 12· ὁ § 3, νὰ τροποποιηθῇ οὕτως «ἐν προξενείων ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον.» § δ'.) Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 35, εἰς μὲν τὴν πρώτην κατηγορίαν νὰ προστεθῶσι «Τὸ ἐν Μασσαλίᾳ προξενεῖον. Τὸ ἐν Λιβόρνῳ προξενεῖον.» Τὴν ἐντελῆ τῶν δύω τούτων προξενείων διατήρησιν δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως, εἰσπραττομένων τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου προτείνει, καθόσον ὑπάρχουσιν οἱ αὐτοὶ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ προξενείου Τεργέστης εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, καὶ καθόσον εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ εἰσπράξεις τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου, θέλουσι κατὰ πολὺ ὑπερβαίνει τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν παρὰ τοῦ δημοσίου δαπανώμενα.

Εἰς δὲ τὴν δευτέραν κατηγορίαν νὰ προστεθῶσι «Τὸ ἐν Κύπρῳ ὑποπροξενεῖον· καὶ τὸ ἐν Τριπόλει (τῆς Βαρβαρίας) ὑποπροξενεῖον·» ἅτινα κατὰ λάθος φαίνονται παραλειφθέντα ἀπὸ τοῦ Νομοσχεδίου, ἐν ᾧ τὴν τῆς ἐπιχορηγήσεως αὐτῶν δαπάνην καὶ ἡ τοῦ ὑπουργείου αἰτιολογικὴ ἔκθεσις, καὶ ὁ συγκριτικὸς πίναξ ὑπολογίζει εἰς 1,200 δραχ. κατ' ἔτος δι' ἕκαστον.

γ'.) Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 36 νὰ προστεθῶσι

«Διὰ τὸ ἐν Μασσαλίᾳ προξενεῖον

Ὁ πρόξενος	δραχ. 700.
Ὁ γραμματεὺς	δραχ. 200.

Διὰ τὸ ἐν Λιβόρνῳ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δραχ. 600.
Ὁ γραμματεὺς	δραχ. 200.»

δ'.) Μεταξὺ τοῦ ἄρθρου 35 καὶ 36 νὰ προστεθῇ ἰδιον ἄρθρον ἔχον ὡς ἕπεται.

«Ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις προξενικῶν ἀρχῶν ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συστήσῃ γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα, ὅπου ἤθελε θεωρήσει ταῦτα καταλλήλων, διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Τὰ οὕτω δὲ συστηνόμενα γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα δὲν

δύνανται νὰ ἔχωσι μισθὸν, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο ἐπιτραπῇ διὰ νόμου.

Τὴν προσθήκην ταύτην ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαίαν διὰ νὰ μὴ εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποβάλλῃ ἑκάστοτε νόμον περὶ συστάσεως προξενικῶν ἀρχῶν. Τὴν ἀνάγκην ταύτην εἰς ἣν θέλει εὑρεθῇ τὸ ὑπουργεῖον, τὴν θεωρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ σας βεβαίαν, διότι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν μέχρις οὗ ρθάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τρὶς ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας περιστάσεις τὸ ὑπουργεῖον εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσθέσῃ νέας προξενικὰς θέσεις· καθότι προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ ὁσημέραι ἀναπτυσσομένου τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου, τὰ συμφέροντα αὐτοῦ καὶ τῆς ναυτιλίας μας ἀπαιτοῦσι τὴν σύστασιν προξενικῶν ἀρχῶν εἰς πολλὰ μέρη ὅπου μέχρι τοῦδε δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα. Ἡ διὰ τὴν σύστασιν λοιπὸν τοιούτων προξενείων πρόκλησις ἰδίου νόμου ἑκάστοτε εἶναι περιττὴ μέν, καθόσον τὸ δημόσιον δὲν πρόκειται νὰ δαπανήσῃ τίποτε, ἐπιβλαβὴς δὲ διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς προκαλέσεως εἰδικῶν ἑκάστοτε νόμων βραδύτητα.

Ἐπὶ τέλους συνιστῶσα ἡ ἐπιτροπή σας καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος τὴν παραδοχὴν τοῦ Νομοσχεδίου, κρίνει ἐπάναγκες νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ νόμου τούτου περὶ πλέον δαπάνη τοῦ δημοσίου, ἀναλογιζομένη πρὸς τὴν βελτίωσιν καὶ τακτοποίησιν τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν ὑπισχνεῖται τὸ Νομοσχέδιον, δύναται νὰ θεωρηθῇ μικρά, ἔχεται δὲ μεγίστης πιθανότητος ὅτι αὐτὴ θέλει ἐκλείψει βαθμηδὸν ἐντελῶς διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τῶν προξενικῶν νόμων καὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ὁδηγιῶν τῶν διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 30 Αὐγούστου 1835 κυρωθεισῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23 Αὐγούστου 1852.

Ἡ ἐπιτροπή.

Γ. Γλαράκης.	Ν. Πρασσακάκης.
Γ. Καρακατζάνης	Ν. Μαυρομμάτης.

δ') Ἡ ὡς ἐξῆς ἔχουσα ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργοῦ καθυποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ

αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, καὶ μετ' ἐπιστασίας μελετήσασα ταῦτα κατὰ πλειονοψηφίαν παραδέχεται τήν τε ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ κύριος Καρακατζάνης, μειονοψηφῶν, παραδέχεται μὲν καὶ αὐτὸς τὴν ἀρχήν, προτείνει δὲ τὴν τροποποίησιν τῶν καθέκαστα, καθόσον θεωρεῖ περιττὴν τὴν ὕπαρξιν θυρωροῦ, καὶ τὴν πρόσληψιν παρὰ τῇ πρεσβείᾳ καθηγητοῦ τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, θέσεις διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁποίων θέλουσι δαπανᾶσθαι εἰς μάτην 2,200 δραχ. κατ' ἔτος περὶ πλέον. Ἐπιφυλάττεται δὲ ἐν τῇ συζητήσει τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς καὶ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς ἐπιτροπῆς ἐκτεθέντας λόγους, δι' οὓς προτείνει τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δύω τούτων θέσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Αὐγούστου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Γ. Γλαράκης Γ. Καρακατζάνης
Ν. Πρασσακάκης Ν. Μαυρομμάτης.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσιν ἀμφότεραι νὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων συζήτησις 24 ὥρας μετὰ τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτῶν.

ε) Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου νομοσχεδίου, ἔχουσα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριε!

Τὸ περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου νομοσχέδιον ἐμελέτησε μετ' ἐπιστασίας ἡ ἐπιτροπή σας, μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὸ αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς.

Ὅτι δὲ ὁ σκοπὸς, τὸν ὁποῖον προτίθεται τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ὑπόσχεται σημαντικὴν ὠφελείαν πρός τε τοὺς ἰδιώτας καὶ πρὸς τὸ δημόσιον, περὶ τούτων εἶναι πεπεισμένη ἡ ἐπιτροπή σας ἐξ ἰδίας τῶν μελῶν της πείρας, καὶ δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Σεβ. τούτου Σώματος συμμερίζονται τὴν πεποίθησιν της ταύτην.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν εἶδίστασεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ παραδεχθῇ ἐμφρόνως τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου· μὴ ἔχουσα δὲ νὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν ἐπὶ τῶν διατάξεων αὐτοῦ, καθ' ὅσον διὰ τούτων τὰ δικαιώματα τῶν ἰδιωτικτῶν ἀρκούντως ἐξασφαλίζονται, καὶ τὰ δημόσια συμφέροντα οὐχ ἧττον διατηροῦνται, παραδέχεται ἐπίσης τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Συνιστῶσα ἐπομένως τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος, εὔχεται ἵνα ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ δραστηριότητος καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν καὶ φροντίδα ὑπὲρ τῆς ταχίστης τοῦ ἔργου ἐνάρξεως πρὶν ἐπέλθωσιν αἱ βροχαὶ καὶ πλημμυρήσωσι τὰ ὕδατα, ὅτε καὶ πλέον δύσκολον καὶ πλέον πολυδάπανον καθίσταται τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Αὐγούστου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Α. Νάκος Π. Λιδωρίκης
Γ. Δουσδουνιώτης Α. Σ. Χαραλάμπης.

Καὶ ταύτης μὲν ἡ τύπωσις ἐθεωρήθη περιττὴ, ἀλλ' ἡ συζήτησις ὡρίσθη διὰ τὴν αὔριον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον συνεδριάσεως, ἀρξομένης τὴν 11 π. μ. ὥραν, τὴν συζήτησιν τῶν τριῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων νομοσχεδίων.

Ὁ Προεδρεύων
Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰ. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Αὐγούστου 1852, ἡμέρα Πέμπτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Τ. Μαγγίνας, ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν νομοσχεδίων, 1) περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1852, 2) περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου, καὶ 3) περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1852.

Προτεθέντος εἰς συζήτησιν τοῦ πρώτου νομοσχεδίου καὶ ἀναγνωσθέντος, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Παπᾶ Πολίτου καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία

παραδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 32 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ναυτικῆς δυνάμεως.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέλης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πανηράπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χριστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου		Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν		

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ εἰς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἐπερώτησεν τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, ἂν ὁ ἀριθμὸς τῆς προσδιοριζομένης διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου δυνάμεως εἶναι ἴσος τοῦ ἀριθμοῦ τῆς πέρυσι προσδιορισθείσης· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ὁ προσδιοριζόμενος ἤδη ἀριθμὸς εἶναι ἀνώτερος τοῦ πέρυσι προσδιορισθέντος κατ

ἄνδρας 115, αὐξανόμενος διὰ τῆς προσθήκης τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου, τῶν ἀποστράτων καὶ τῶν λιμεναρχῶν, οἵτινες κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, καὶ τοι ἐν ὑπηρεσίᾳ ὄντες, δὲν συμπεριλαμβάνοντο ἀτάκτως πως εἰς τὸν ὁλικὸν ἀριθμὸν τῆς δυνάμεως.

Ἐπομένως, μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 32 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 11 λήγοντος μηνὸς Αὐγούστου.

Προτεθείσης μετὰ ταῦτα τῆς συζητήσεως τοῦ δευτέρου νομοσχεδίου περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου, καὶ μηδεμιᾶς παρατηρήσεως γενομένης, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Δ. Κανελλοπούλου καὶ Γ. Δυοβουνιώτου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 32 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἀναγνωσθέντα ἐπομένως τὰ ἄρθρα πρῶτον, δεύτερον, τρίτον μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ τρίτου καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Ἰω. Κολοκοτρώνου καὶ Π. Αἰδωρίκη ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 32, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 11 τρέχοντος μηνὸς Αὐγούστου.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ τρίτου νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἑξῆς· Αἱ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη γενόμεναι καθυστερήσεις νατσυλλέκτων εἰς τινας νομοὺς τοῦ Κράτους, ἠνάγκασαν ἀναμφιβόλως τὴν Κυβέρνησιν νὰ ζητήσῃ ἤδη διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου αὔξησιν τοῦ στρατοῦ διὰ προσθήκης 1027 ἀνδρῶν πλέον τῆς νομοθετημένης κατ' ἔτος δυνάμεως αὐτοῦ, διανεμηθησομένων εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν.

Τὴν διάταξιν ταύτην περὶ αὐξήσεως καὶ διανομῆς τῶν 1027 τούτων ἀνδρῶν εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, ἀποκρούω ὡς ἄδικον, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς θέλουσιν ἀδικηθῆ

πολλαὶ ἐπαρχίαι ἀναλαμβάνουσαι τὸ βάρος τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων αἵτινες ἀπέρυγον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νόμου, διὰ τῆς καθυστερήσεως τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτοῖς φόρου τῶν κληρούχων· ἐπιθὴ ὅθεν δὲν εἶναι δίκαιον, ἄλλαι μὲν ἐπαρχίαι τοῦ Κράτους νὰ ὑρίστανται διπλοῦν τὸν φόρον τῶν στρατευσίμων, ἄλλαι δὲ νὰ ὑπαρεύγωσι διὰ τῶν καθυστερήσεων τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ νόμου, κηρύττομαι ἐναντίος τῆς αὐξήσεως καὶ διανομῆς τῶν 1027 ἀνδρῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἰδέαν τῆς διανομῆς αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν τῶν καθυστερούντων.

Ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρῶ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τοῦ π. ἐ. 1851, περιβίαστ καὶ παραβιάζει τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως, ἀναγκάζον ἀφ' ἑνὸς τοὺς ἔχοντας ὑποχρεωτικὴν ψῆφον νεοσυλλέκτους ἐν καιρῷ τῆς παρουσιάσεως τῶν ἀντικαταστατῶν, νὰ πωλῶσι πᾶν ὅ,τι ἔχουσι, διὰ νὰ συμπληρώσωσι καὶ παρακαταθεσωσιν ὅλα τὰ χρήματα τῆς ἀντικαταστάσεως μέχρις ὡρισμένου ποσοῦ δραχμῶν 500, καὶ ἀρνούμενον ἀφ' ἑτέρου τὴν παράδοσιν τῶν χρημάτων τῆς ἀντιμισθίας εἰς τὸν ἀντικαταστάτην, τὸν πωλοῦντα οὕτως εἰπεῖν τὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν τετραετῆ ἐλευθερίαν του εἰς τὴν πατρίδα ἐπὶ τῇ ἀντιμισθίᾳ ταύτῃ, καὶ χρεηγοῦντα ἀξιόχρεων ἐγγύησιν διὰ πᾶσαν ἐνδεχομένην περίπτωσιν· διὰ τοῦ μέτρου τούτου, τοῦ ἄλλως παρανόμου, ὁ μὲν κληροῦχος τυραννεῖται ὑποχρεούμενος νὰ πωλήσῃ τὴν μικρὰν περιουσίαν καὶ παρακαταθέσῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 500, ὁ δὲ ἀντικαταστάτης βασανίζεται ὑποχρεούμενος, νὰ δώσῃ μὲν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, νὰ λάβῃ δὲ τὰ χρήματα μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου ὅπου ταῦτα παρακατατίθενται. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ προσθέτω διὰ νὰ τὰς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἡ Γερουσία καὶ ἀπορασίσῃ τὰ δέοντα περὶ τῆς καταπαύσεως τοῦ τοιούτου ἀτοπήματος, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μένωσιν ἐλεύθεροι ὁ ἀντικαθιστάμενος καὶ ἀντικαθιστανόμενος νὰ συμφωνῶσι μεταξὺ των ὑπὸ τοὺς ὅρους ἐκείνους καθ' οὓς συναινέσωσι.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν δὲν ὑρίσταται, εἶπε, τὸ ἄτοπον ὅπερ ὁ προλαλήσας ἐξέθηκε· πρὸ πολλοῦ λαβὼν γνῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου, δι' ἐγκυκλίου μου παρετήρησα πρὸς τὰς στρατολογικὰς ἐπιτροπὰς, ὅτι τὰ χρήματα τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν πολιτῶν δὲν

ἀνήκουσιν εἰς τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον, καὶ ὅτι εἰς αὐτὸ ἀνήκουσι τὰ χρήματα ἐκείνων μόνων τῶν ἀντικαταστατῶν οἵτινες ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸν στρατόν, διότι οἱ τοιοῦτοι στρατιῶται ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀντικαταστήσωσιν ἄλλους, ἀλλ' ἡ νέα αὕτη θητεία των ἀρχεται ἀφ' ἧς λήξει ἡ πρώτη δι' ἑαυτούς ὑπηρεσία. Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ ὅτι τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα ἔχονται μεγίστης ἀληθείας, καὶ ὑποστηρίζονται ἀπὸ συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα ἀντικαταστάσεως συμπολίτου του ἅτινα ἔχει ἀναγείρας καὶ δύναται νὰ παρουσιάσῃ καθ' ἣν ἡμέραν ἀποφασίσει ἡ Γερουσία, καὶ ὅτι τὰ παρακατατεθειμένα εἰς τὴν τράπεζαν χρήματα τῶν ἀντικαταστάσεων παρελήφθησαν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν πρὸς χρῆσιν τῆς ὑπηρεσίας· τοῦ δὲ Κ. ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν ἀρνηθέντος τὴν δευτέραν ταύτην πληροφορίαν, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἀπαντῶν ἐξέθηκεν τὰ ἑξῆς· ἐπὶ τῶν λοιπῶν παρατηρήσεων τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἀπήντησεν ὁ συνάδελφός μου ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, πολλὰ δύναταί τις νὰ εἴπῃ· τὰ πάντα προέρχονται ἐκ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ ὑπάρχοντος περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῶν καθυστερήσεων. Ἐκ τούτου ὁρμηθεῖσα ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλε δὶς εἰς τὴν Βουλὴν νέον πληρέστερον νόμον ἐπιδιορθωθέντα μεθ' ἱκανὰς διασκέψεις, τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις ἀνεβλήθη ἕνεκα ἄλλων ἐπειθουσῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἔδει νὰ σκεφθῶσιν καὶ ὑπουργοὶ καὶ βουλευταί. Περὶ τοιούτου πολὺς ἐγένετο λόγος εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ εἰσαχθῇ ὁ νόμος οὗτος φέρων τὰς καταλληλοτέρας ἐπιδιορθώσεις καὶ ἐπιφρισθῇ ὅτι τάχιον πρὸς κατάπαυσιν ὅλων τῶν γενομένων ἀταξιῶν καὶ ἀδικιῶν.

Συμφωνῶ, ἐπέφερεν ἄλλος, μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν περὶ τῆς ὅσον ἐνεστι τάχιον εἰσαγωγῆς τοῦ νέου περὶ ἀπογραφῆς νόμου· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὁ τοιοῦτος νόμος δὲν θέλει ὠφελήσει, διότι τὰ πάντα παγιάζουσιν ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως· μιμούμενοι τὸν νόμον τῆς Πρωσίας μὴ συγχωροῦντα τὴν ἀντικατάστασιν, περιορίζοντα δὲ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας εἰς ἓν μέν ἔτος ὅταν ὁ κληροῦχος προμηθεύηται ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ ἐνδύματα, εἰς δύο δὲ ἔτη ὅταν οὗτος λαμβάνῃ ταῦτα ἐκ τοῦ δημοσίου, δυνάμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν καὶ ἐκ τοῦ ἡμετέρου τὸ δικαίωμα τῆς ἀντ καταστάσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας δὲν δύνανται νὰ σχηματισθῇ καλὸς στρατός. Ὅταν δι' αὐτῆς εἰσάγωνται εἰς αὐτὸν ἄνθρωποι ῥᾳθύμοι, φυγόδικοι, καὶ ῥαδιόβιοι ἀλλοδαποί

ὡς ἀντικαταστᾶται τῶν ἡμεδαπῶν νέων καὶ υἱῶν τῶν προκριτωτέρων οἰκογενειῶν.

Δὲν εἶμαι ὅθεν ἐναντίος τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ὁ εἰσαχθησόμενος περὶ ἀπογραφῆς νέος νόμος πρέπει νὰ συνταχθῇ καταλλήλως νὰ ἀφαιρεθῇ ἐξ αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως καὶ τῆς ἐξαιρέσεως προσέτι τῶν μαθητῶν τοῦ τε γυμνασίου καὶ πανεπιστημίου γυμναζομένων ἐντὸς τῆς ἕδρας τῶν καταστημάτων, κατὰ τὸν ῥηθέντα νόμον τῆς Πρωσίας.

Δὲν ἔρχομαι εἰς τὸ βῆμα, ἐπήνεγκεν ἄλλος, διὰ νὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου ἢ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ στρατοῦ. Ἀπ' ἐναντίας ἔρχομαι νὰ ἐπαινέσω τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν λέγοντα εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ὅτι ἄνευ αὐξήσεως δαπάνης καὶ ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ θέλει διατηρήσει τὸν στρατόν, καίτοι αὐξανόμενον ἤδη διὰ τῆς προσθήκης χιλίων περίπου ἀνδρῶν· ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν δύναμαι νὰ κρύψω τὴν λύπην μου διὰ τὴν παράκαιρον εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου. Τὴν λύπην ταύτην τὴν ὁποίαν καὶ πέρυσι ἐξέφρασα, καὶ συνεμερίσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, ἤθελον ἐκφράσει καὶ κατὰ τὴν πρὸ ὀλίγου συζήτησιν τοῦ ἑτέρου νομοσχεδίου περὶ ναυτικῆς δυνάμεως, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐξέφρασα ἐπιρυλαχθεὶς νὰ πράξω τοῦτο ἤδη. Τὰ τοιαῦτα νομοσχέδια παρουσιάζονται πάντοτε εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐνῷ ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ ὑποβάλωνται εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ· αὐτὴ ἡ τακτικὴ ἠκολούθησεν μέχρι τοῦδε καὶ ἀκολουθεῖ καὶ σήμερον, ἐνῷ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν πέρυσιν εἶπεν ὅτι ἡ παράκαιρος ἐκείνη εἰσαγωγὴ ἤθελεν εἴσθαι ἡ τελευταία, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον ἔμελε νὰ παρουσιάσῃ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον, καὶ συνάμα ἕτερον τοιοῦτον νόμον λίαν ἀναγκαῖον περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον εἰσέτι δὲν ἐπαρουσίασε, μολονότι διαβεβαίωσε τὸ Σῶμα ὅτι ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καταγίνεται εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ· τούτου ἕνεκα κηρύττω καὶ ἤδη τὴν λύπην μου διὰ τὴν παράκαιρον εἰσαγωγὴν τῶν τοιούτων νομοσχεδίων, καὶ προσθέτω ὅτι δὲν εἶμαι ἐναντίος οὔτε εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου οὔτε εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ στρατοῦ· ἡ ἑλληνικὴ ἰθαγένεια, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχωσι οἱ ἀναπληροῦντες κληρούχους εἰς τὸν στρατὸν πολῖται ἢ στρατιῶται, προβλέπεται λίαν αὐστηρῶς ἀπὸ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους. Πᾶσα λοιπὸν παράβασις εἶναι παρανομία ὀλέθρια ἀποτελέσματα εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ στρατοῦ ἐπιφέρουσα. Κατὰ τοὺς κειμένους νόμους οἱ ἀντικαταστᾶται πρέπει νὰ ὦναι πολῖται Ἕλληνες, ἀποδεικνυόμενοι ὡς τοιοῦτοι

διὰ πιστοποιήσεως τοῦ δημάρχου τοῦ δήμου εἰς ὃν εἶναι ἀποκαταστημένοι· ὥστε πᾶσα ἀδιαφορία τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐκδοῦντος ψευδῆ πιστοποίησιν δημάρχου εἶναι ἔλλειψις Κυβερνητική, τὰ αὐτὰ ἀπετελέσματα εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ στρατοῦ ἐπιφέρουσα. Τελειόνων δὲ τὸν λόγον μου λέγω, ὅτι ὅλαι αἱ καταχρήσεις προέρχονται ἀπὸ τὴν κακὴν ἐνέργειαν ἢ ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα αὐτῶν, ὡς καὶ ἄλλοτε λεπτομερέστερον ἐξέθηκα.

Λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς· ὅλα ὅσα ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος ἐλάλησε εἶναι ἀντικείμενα ἅτινα πρέπει νὰ λεχθῶσι καὶ συζητηθῶσι εἰς ἄλλον ἁρμόδιον καιρόν, καὶ τὰ ὁποῖα θέλουσι χρησιμεύσει ἤδη εἰς τὸν ὑπουργὸν διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ εἰσαχθησομένου περὶ ἀπογραφῆς νέου νόμου. Ἐκ προοιμίων ὅμως λέγω εἰς ἀπάντησιν, ὅτι ὅλαι αἱ καταχρήσεις προέρχονται ἀπὸ τὸ ἐλαττωματικὸν τῆς κληρώσεως καὶ οὐχὶ ἐξ ἄλλων διατάξεων τοῦ νόμου· αἱ λοιπαὶ παρατηρήσεις τούτου, ὡς καὶ ἐκεῖναι τοῦ μετὰ ταῦτα ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Λόντου, ἔχονται ὀρθότητος, ἀλλ' ἡ συζήτησις ὅλων αὐτῶν τῶν παρατηρήσεων δὲν εἶναι ἀντικείμενον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἢ τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Τελειόνων δὲ προσθέτω ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ποτὲ δὲν θέλει ἀνεχθῇ νὰ ἴδῃ μὴ καταδιωκόμενον ἢ μὴ τιμωρούμενον τὸν δήμαρχον ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἤθελεν ὑποπέσει εἰς ἔγκλημα εἴτε δι' ἔκδοσιν ψευδοῦς πιστοποιήσεως εἴτε δι' ἄλλο τι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν περιστρεφόμενον, ὅταν λάβῃ γνῶσιν τοῦ τοιούτου ἐγκλήματος.

Καθ' ὅλα τὰ παρελθόντα ἔτη ψηφίσαντες τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς προσδιωρίσαμεν αὐτὴν εἰς 8,000 ἄνδρας, ἐπήνεγκεν ὁ πρῶτος πάντων ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς, ἐπιψηφίζοντες δὲ καὶ προσδιορίζοντες ἤδη τὴν δύναμιν αὐτῆς εἰς 10,000 ἄνδρας ἕνεκα τῶν καθυστερήσεων, θέλομεν ἐπιβαρύνει τὰς ἐπαρχίας αἵτινες ἔδωσαν ὁλόκληρον τὸν φόρον τῆς νεοσυλλεξίας, καὶ θέλομεν ἀπαλλάξει τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νόμου ἐκείνας αἱ ὁποῖαι καθυστέρησαν καὶ θέλουσι καθυστερήσει καὶ σήμερον τὸ ἐπιβάλλειν αὐτοῖς μέρος τοῦ φόρου.

Ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, ἐπήνεγκεν ἕτερος, καὶ ἀναμένω νὰ μὲ εἴπῃ ὁποία θέλει εἶσθαι ἡ οἰκονομία τὴν ὁποίαν ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν του διὰ τὴν ἄνευ αὐξήσεως

δαπάνης μισθοδοσίαν τῶν ἤδη προσθετομένων χιλίων περίπου ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ, διότι δὲν δύναμαι νὰ πείσω ἐμαυτὸν ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη οἰκονομία, καὶ ὅτι δὲν θέλει ζητηθῇ μετὰ ταῦτα συμπληρωτικὴ πίστωσις διὰ τὴν δαπάνην ταύτην.

Ἐπειδὴ ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπέφερεν ἄλλος, συνεμερίσθη παρατηρήσεις τινας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Χρηστακοπούλου καὶ Λόντου, καὶ παρεδέχθη αὐτὰς διὰ νὰ τῇ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ νέου περὶ ἀπογραφῆς νόμου, προσθέτω καὶ ἐγὼ ὅτι ἓν μέρος τῶν καταχρήσεων προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων, καὶ δέον ἡ Κυβέρνησις νὰ φροντίσῃ ὅπως τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ὁ νόμος οὗτος ὁ ἐξασφαλίζων τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπογραφῆς ἀπὸ πάσαν καταχρησιν.

Ἁπάντων εἰς ὅλους τοὺς προαγορεύσαντας ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπεν τὰ ἀκόλουθα·

Εἷς ἐκ τῶν προλαλησάντων Κ. Γερουσιαστῶν ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον ὑποβολὴν τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἔχει δίκαιον νὰ λυπῆται διὰ τοῦτο, ἀλλὰ πρέπει νὰ πληροφορηθῇ ὅτι περιστάσεις ἀπρόβλεπτοι καὶ ἐργασίαι ἄλλαι ἠνάγκασαν τὸ ὑπουργεῖον νὰ μὴ ὑποβάλλῃ ἐγκαίρως τὸν παρόντα νόμον.

Εἶπε προσέτι ὅτι πρέπει νὰ ὑποβληθῇ ὅσον τάχιον ὁ νόμος τῆς ἀπογραφῆς· ἂν καὶ ὁ συναδελφός μου ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐλάλησε τὰ δέοντα περὶ τῆς ὅσον ἔνεστι τάχιον ὑποβολῆς τοῦ νόμου τούτου, μ' ὅλα ταῦτα προσθέτω καὶ ἐγώ, ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἰσαχθῇ τὸ ταχύτερον εἰς τοιοῦτος νόμος ἐντελέστερος τῶν ἄλλων, περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ὁποίου θέλομεν καταβάλει πᾶσαν προσπάθειαν, διότι ἀμφότερα τὰ ὑπουργεῖα ἔχουσι τὴν τοιαύτην πρόθεσιν.

Εἶπε προσέτι καὶ περὶ τοῦ ἀναγκαίου τῆς ὑποβολῆς τοῦ νόμου τῶν θέσεων, τὸν ὁποῖον ἀπεκάλεσεν ὀργανικὸν νόμον τοῦ στρατοῦ. Εἰς ἀπάντησιν τούτου παρατηρῶ, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος ἐνταῦθα περὶ τοῦ νόμου τούτου, καὶ ὅτι ἡ διάθεσις τοῦ ὑπουργοῦ ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει μεγίστη διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του, ἀλλ' ἡ μέχρι τοῦδε καθυστέρησις τοῦ νόμου αὐτοῦ προῆλθε καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν μέχρι τοῦδε σμικρότητα τοῦ ἁρμοδίου ὑλικοῦ καιροῦ, καὶ ἐκ τῆς περιστάσεως καθ' ἣν πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσι καὶ ἐφαρμοσθῶσι διὰ τὸν στρατὸν πολλά· ἐμελέτησα πολὺ τὰ ἄρθρα 16 καὶ 27 τοῦ συντάγματος τὰ ἀφορῶντα τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ

στρατοῦ καὶ τὴν στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν, καὶ εὗρον ὅτι ἡ Συντακτικὴ τῆς 3 Σεπτεμβρίου Συνέλευσις ἐφανίσθη τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τὸ Βελγικὸν καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Σύνταγμα· τοῦτο μιμηθεῖς συμπεριέλαβον καὶ ἐγὼ τήν τε στρατολογίαν καὶ ναυτολογίαν εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2· ἕτεροι ἐκ τῶν ἀγορευσάντων Κ. Γερουσιαστῶν προέτειναν τὰς ἀπορίας των ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς οἰκονομίας ἥτις κατὰ τὴν ἔκθεσίν μου θέλει γενῇ διὰ τὴν ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ πλήρωσιν τῶν προσθετομένων χιλίων ἀνδρῶν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ· καὶ πρῶτον περὶ τοῦ καταρθωτοῦ τῆς τοιαύτης οἰκονομίας λέγω, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ συνετάχθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1853 καὶ πᾶς δισταγμὸς κεῖται μάταιος. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐρώτησιν εἰς ποῖον ἀντικείμενον ἐδαπανήθησαν μέχρι τοῦδε τὰ χρήματα τοῦ κεφαλαίου τούτου, ἐλλειπόντων τῶν ἤδη αὐξανομένων χιλίων στρατιωτῶν, ἁπαντῶ ὡς ἑξῆς.

Τὸ στρατιωτικὸν λογιστικὸν στηρίζεται εἰς νόμους καὶ κανονισμούς, καὶ χρήματα δὲν ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα ἄνευ ἀνάγκης καὶ πέραν τῶν διατάξεων τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν· ἠδύνατο νὰ ἦναι ὡς πρὸς τοῦτο ἀμφιβολία τις ὅταν δὲν ὑπεβάλλοντο στρατιωτικοὶ ἀπολογισμοί, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὅλοι οἱ εἰδικοὶ ἀπολογισμοὶ τῆς στρατιωτικῆς διαχειρίσεως συνταχθέντες ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, καὶ ἐντεῦθεν πᾶς δισταγμὸς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθίσταται καὶ εἶναι ἐπίσης μάταιος. Μεταβαίνων ἔπειτα γενικῶς εἰς τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομίας, ἥτις, κατὰ τὴν ἔκθεσίν μου, θέλει καταστήσει ἀρκούσαν τὴν δαπάνην εἰς τὴν ἄνευ ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ πλήρωσιν τῶν ἤδη προσθετομένων εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ χιλίων στρατιωτῶν, παρατηρῶ ὅτι ἡ οἰκονομία αὕτη θέλει πηγάσει ἐκ τῆς ῥαιδωλίας τὴν ὁποίαν ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ὑπουργοῦ θέλει τηρήσει εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου· ἀλλὰ τόσον ἡ οἰκονομία ὅσον καὶ ἡ ῥαιδωλία δὲν δύνανται νὰ προέλθωσιν εἰμὴ διὰ μιᾶς ἀναπλάσεως τῶν στρατιωτικῶν νόμων. Πέρυσι ἐπεχειρίσθησαν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Σωμάτων τρεῖς τοιοῦτοι νόμοι, πρέπει δὲ ἤδη νὰ ἐπιψηφισθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Γερουσίαν δύω ἕτεροι τοιοῦτοι, καὶ μετ' οὐ πολὺ θέλουσιν εἰσαχθῆ καὶ οἱ ἀναγκαιοῦντες ἐπίλοιποι τοιοῦτοι νόμοι εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὅλον

τὸ οἰκοδόμημα· ἐντεῦθεν λοιπὸν ἤτοι ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναπλάσεως θέλει προέλθει ἡ περὶ ἧς πρόκειται οἰκονομία.

Εὐχαριστοῦμαι, εἶπεν εἷς τῶν προαγορευσάντων, διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς συνεμερίσθη τὰς ἀρχάς μου· διὰ τῆς ὁμιλίας μου οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἐξέφρασα περὶ τῆς οἰκονομίας τῶν δαπανῶν, ἀλλ' ἔλαβον αὐτὴν ὡς ὁμολογουμένην καὶ βεβαίαν· ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπολογισμοὶ δὲν ὑπεβλήθησαν εἰσέτι εἰς τὴν Γερουσίαν διὰ τοῦτο ἴσως ἐξεφράσθη ὁ δισταγμὸς καὶ ἡ ἀμφιβολία περὶ τῆς οἰκονομίας ταύτης.

Ἀποπερατωμένης ἔπειται κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐξῆξε τὸ ἀκόλουθον συμπέρασμα ἐκ τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τῶν διαφόρων παρατηρήσεων.

Ὡς πρὸς τὴν ἀναφερομένην μὴ νόμιμον διαχείρισιν τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῶν χρημάτων τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν κληρούχων στρατιωτῶν· ἐπειδὴ ὁ μὲν Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν τῆς τοιαύτης διαχειρίσεως, ὁ δὲ Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέφερεν ὅτι θέλει παρουσιάσει ἀποδείξεις περὶ τοῦ ὑπαρκτοῦ αὐτῆς εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἤδη αὕτη ὡς ὑπαρκτὴ, καὶ μένει εἰς τὸν Κ. Γερουσιαστὴν κατὰ τὴν αἴτησίν του νὰ παρουσιάσῃ τὰς ὁποίας προέτεινεν ἀποδείξεις εἰς οἱανδήποτε ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Γερουσίας θελήσει. Ὡς πρὸς τὰς καθυστερήσεις τῶν 1400 στρατευσίμων· τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, καὶ ὅτις τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν θέλει δύναται νὰ φέρῃ τακτικὴν τροπολογίαν, ὅταν ἡ Γερουσία φθάσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου τούτου. Ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ καταλληλότερον διόρθωσιν τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου· ὅλαι αἱ γενόμεναι παρατηρήσεις θέλουσι χρησιμεύσει εἰς φωτισμὸν τοῦ ὑπουργείου κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον δύναται καὶ ἕκαστος τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν νὰ εἰσάξῃ ὡς σχέδιον προβουλεύματος.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον συμπέρασμα ὅτι ἡ ἄνευ αὐξήσεως ἐξόδων προσθήκη 1027 ἀνδρῶν ἀποδεικνύει τὴν καθαρῶς γενομένην κατάχρησιν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποιοῦντο τὰ ἔξοδα ταῦτα ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τῶν 1027 ἀνδρῶν· τὸ τοιοῦτον θέλει ἀποδειχθῇ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἀπολογισμῶν, τοὐτέστι ἂν ἐξοδεύθη ἡ ποσότης ἅπασα ἢ ἔμεινεν εἰ. τὸ ταμεῖον, ὡς ὀρθῶς ἀνέφερεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἀντικείμενον ἄνηκον εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καθόσον ὁ Κ. ὑπουργὸς ζητεῖ ἤδη μόνον τὴν ἔγκρισιν τῆς Γερουσίας ἐπὶ τῆς προσθήκης 1027 ἀνδρῶν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ ἄνευ αὐξήσεως ἐξόδων, περὶ ἧς καὶ μόνης δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἤδη· ἐπομένως, ἐπειδὴ οὐδεὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐζήτησε τὴν ἀπόβλεψιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου τίθεται ἤδη εἰς ψηφοφορίαν ἡ παραδοχὴ αὐτῆς.

Γενομένης ἔπειτα τῆς ψηφοφορίας ταύτης κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀντ. Μαυρομιχάλη καὶ Α. Βλαχοπούλου, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 30 κατὰ 3, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰωάν. Χ. Πέτρου	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Γεώργιος Δαρειώτης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Κωνστ. Μπότζαρης		Ἀδάμ. Δούκας	
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο
Ἀάμπρος Νάκος	Ο	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Χαρ. Παππαπολίτης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Ἰάκ. Παξιμαδῆς	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Νικ. Πονηρόπουλος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πρασσακάκης		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Σπ. Τρικούπης		Δημήτριος Πλαπούτας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ν. Χρυσόγελος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν

Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν	Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	Ν
Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Χατσῆ Χρῆστος		Σπῦρος. Μήλιος	Ν
Γεώργιος Δουβουνιώτης	Ν		

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 1, εἷς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησε ὅτι πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν καὶ προσδιορίσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ εἰς 8,000 ἄνδρας διότι τοσοῦτοι ὑπῆρχον μέχρι τοῦδε καὶ ὑπάρχουσι καὶ σήμερον, οἱ δὲ λοιποὶ μέχρι τῶν 9,246 εἰσὶν οἱ καθυστεροῦντες οἵτινες θέλουσι καθυστερεῖσθαι πάντοτε.

Μηδεμιᾶς δὲ ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς παρετήρησεν, ὅτι διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἄρθρου τούτου, ἔχοντες κατὰ τὸ νομοσχέδιον, αἱ μὲν ἀπατήσασαι μέχρι τοῦδε τὸν φόρον τῆς νεοσυλλεξίας ἐπαρχίαι θέλουσιν ἐπιβαρυνθῆ διὰ διπλῆς φορολογίας, αἱ δὲ λοιπαὶ θέλουσιν ἀπαλλαγῆ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ νόμου, καὶ δὲν θέλουσι δώσει παντάπασιν νεοσυλλέκτους· προέτεινε δὲ διὰ τοῦτο νὰ συμπληρωθῆ τὸ περιπλέον διὰ τῆς τῶν καθυστερούντων συλλήψεως.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἡ καθυστέρησις εἶπε τὴν ὁποίαν ὁ προλαλήσας ἀνέφερεν κατήντησεν καὶ εἶναι ἰδανική· ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ ἤδη διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ στρατοῦ 2090 ἄνδρας, τοὺς ὁποίους θέλει λάβει εἴτε ἐκ τῆς συλλήψεως τῶν καθυστερούντων, εἴτε ἐκ τῆς στρατολογίας κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου· προσθέτω δὲ ὅτι πρέπει νὰ διαγράψωμεν αὐτὰς τὰς καθυστερήσεις, πρὸς τὸ τέλος τοῦ νὰ λαμβῆ ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς τῶν 2090 ἀνδρῶν, εἴτε διὰ τῆς συλλήψεως τῶν καθυστερούντων, εἴτε διὰ τῆς παρούσης διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου.

Εἰπόντος ἐνταῦθα ἄλλου ὅτι πέρυσιν ἐπιψηφίσθη νόμος αὐστηρὸς περὶ τῶν καθυστερήσεων τούτων, καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἶπεν ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου θέλουσι κλεισθῆ αἱ καθυστερήσεις αὗται, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον του εἶπε, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει σπεύσει νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ τῶν καθυστερούντων τὰ μέτρα τοῦ πέρυσι ἐπιψηφισθέντος νόμου, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῆς προκειμένης ἤδη στρατολογίας διὰ τῆς συλλογῆς ὅσων εἶναι τὸ περισσότερον ἀνδρῶν ἐκ τῶν καθυστερούντων, καὶ θέλει φροντίσει νὰ ἀπομακρύνῃ ὅλα τὰ μέσα

καὶ πρόσωπα, ὅσα τείνουσιν εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν τοσούτων καθυστερήσεων.

Ἐπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας ἐπίσης δεκτὰ ὅπως ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀναμαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 27 κατὰ 3· ἔχον ὡς ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 18 τοῦ ἤδη φθίνοντος μηνὸς Αὐγούστου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κτλ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Ἰωάν. Χ. Πέτρου	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Ἀθαν. Διδωρίκης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Γεώργ. Δαρειώτης	
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Σπ. Καλογερόπουλος	Ο	Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο
Ἀλαμ. Ν. Ὁλύμπιος		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Χ. Παππαπολίτης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	
Νικόλ. Πονηρόπουλος		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Ἰωάν. Σταΐκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Δημήτρ. Χατσῦπκος	Ν

Δημ. Χρηστίδης	. . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	. . . Ν
Νικόλ. Μαυρομμάτης	. . Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	. . .
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	. . Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	. . . .
Παναγ. Λιδωρίκης	. . . Ν	Σπῦρος Μήλιος	. . . . Ν
Χατζῆ Χρῆστος	. . . . .		

Μετὰ ταῦτα ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Παξιμάδης
Δ. Χαντζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1852 Ἡμέρᾳ Τρίτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων 32 μελῶν, ὁ Κ. Πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Ἀθ. Γρηγοριάδου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον, κηρύττει τὴν ἔναξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Κανελλόπουλος εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν, ὅτε ἐσυζητεῖτο τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νομοσχέδιον, ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἔλεγεν ὅτι τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα δὲν λαμβάνουσι χρήματα ὡς παρακαταθήκην τῶν ἀντικαταστατῶν, ἐγὼ δὲ διϊσχυριζόμην τὸ ἐναντίον, ὑποσχεθεὶς μάλιστα νὰ παρουσιάσω καὶ ἔγγραφα τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν αἵτινες παρέλαβον τὴν παρακαταθήκην, καταθέτω ἤδη εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας, ἀφοῦ προηγουμένως σᾶς ἀναγνώσω, ἔγγραφον τῆς Μοίρας τοῦ πυροβολικοῦ, δι' οὗ δεικνύεται ὅτι τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1851 ἐναπετέθησαν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς μοίρας δραχ. τριακόσιαι προερχόμεναι ἐξ ἀντικαταστάσεως, (ἐνταῦθα ἀνεγνώσθη τὸ κατατεθὲν ἔγγραφον)· ὁ ἀντικαταστάτης ἂν καὶ τοσάκις ἀναρέρθῃ νὰ τῷ δοθῶσι τὰ χρήματα ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου ἐπὶ ἀξιοχρέῳ μάλιστα ἐγγυήσει, μόλα ταῦτα δὲν ἔλαβε ταῦτα. Τοιαῦτα ἔγγραφα ἀποδεικνύοντα ὅτι καὶ κατὰ τὸ ε. ε. ἐξακολουθοῦσι τὰ αὐτὰ περὶ παρακαταθηκῶν εἰς τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα ἐπιφυλάττομαι νὰ παρουσιάσω καὶ καταθέσω εἰς τὸ γραφεῖον μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅτε θέλει μὲ σταλῶσι ταῦτα ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας· καὶ ταῦτα διὰ νὰ ἀποδείξω, ἐναντίον τοῦ διϊσχυρισμοῦ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ὅτι παρακαταθῆκαι εἰς τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα δι' ἀντικαταστάτας καὶ κατὰ τὸ ε. ε. λαμβάνουσι χώραν.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι καὶ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν διεβεβαίωσα ὅτι παρακαταθήκη ὑπάρχει διὰ τοὺς ἐντὸς τοῦ στρατοῦ γενομένους ἀντικαταστάτας, καὶ οὐχὶ διὰ τοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ζητήματος δύναται νὰ προσενέγκῃ ἐναντίας ἀποδείξεις, ἐὰν ἔχῃ ὁ Κύριος Γερουσιαστής.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ Κυρίου Γερουσιαστοῦ ὅτι μετά τινας ἡμέρας θέλει εἰσθαι εἰς κατάστασιν νὰ παρουσιάσῃ ἔγγραφα ἀποδεικνύοντα ὅτι καὶ διὰ τοὺς εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀντικαταστάτας ὑπάρχει παρακαταθήκη, ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ παρακατατεθῇ ἐν τῷ αὐτῆς γραφείῳ τὸ προσενεχθὲν ἔγγραφον, ὅταν δὲ ὁ Κύριος Γερουσιαστὴς παρουσιάσῃ καὶ τὰ ἄλλα ἔγγραφα τότε νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικῇ πρεσβείᾳ διερμηνείας, θάτερος τῶν Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ Νομοσχέδιον καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς· μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Ι. Θεοτόκη, ἥτις καὶ ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Λόντος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Ἰω. Θ. Καλοκοτρώνης	Ν	Λάμπρος Νάκος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	

Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Κωνσταντῖνος Καναρῆς	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ν. Πονηρόπουλος		Μ. Α. Καΐρης	
Ν. Πρασακάκης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Πλαπούτας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Χρυσόγελος		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Γχίκας Καρακατζάνης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Νικόλαος Ι. Μέξης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Ἀδάμ. Δούκας		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν ἀναγινώσκεται τὸ 1 ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Καρακατζάνης παρετήρησεν ὅτι θυρωρὸς λέγεται ἐκεῖνος ὅστις φυλάττει τὴν θύραν· διὰ μίαν λοιπὸν τοιαύτην ὑπηρεσίαν νὰ πληρώνῃ τὸ ταμεῖον 1000 δραχμὰς κατ' ἔτος εἶναι ἄδικον, καθόσον μάλιστα τοιοῦτον θυρωρὸν οὐδὲ παρὰ τῷ πρέσβει ἔχομεν, καὶ καθόσον φρονῶ ὅτι ὁ ὑπηρέτης τοῦ διερμηνέως δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς θυρωρός, νὰ φυλάττῃ δηλ. τὴν θύραν του. Ἂν ὅμως ἡ ὑπηρεσία τὴν ὁποίαν θέλει κάμνει εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ νὰ φυλάττῃ τὴν θύραν, δίκαιον εἶναι νὰ μεταβληθῇ ἡ λέξις θυρωρὸς » εἰς ἄλλην λέξιν, ἥτις νὰ ἐκφράζῃ τὴν ὑπηρεσίαν ἣν ἐκπληροῖ.

Ἁπάντων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν· φαίνεται ὅτι ἡ λέξις ἐσύγχισε τὸν ἔντιμον Κ. Γερουσιαστήν· ἴσως ἡ μετάφρασις τῆς Τουρκικῆς λέξεως « Καπὶ ογλάνι » εἰς τὴν « θυρωρὸς » δὲν εἶναι τόσον ἐπιτυχὴς δὲν ἐπιμένω εἰς τὴν διατήρησιν αὐτῆς, ἂν ἤθελεν εὑρεθῆν ἄλλη καταλληλοτέρα, ἀλλὰ

δέχομαι τὴν ἀντικατάστασίν της· ὀφείλω ὅμως νὰ ἐξηγήσω ὅτι « θυρωρὸς παρὰ τῇ Πόρτᾳ » δὲν σημαίνει τὸν φύλακα τῆς θύρας, διὰ τοῦτο καὶ ὁ μεταφραστὴς ἔθεσεν ἐν παρενθέσει « καπιογλάνι » . Δὲν ἀγνοεῖ, πιστεύω, ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὅτι « Πόρτα » καλοῦνται τὰ ἀνάκτορα, θυρωρὸς δὲ παρὰ τῇ Πόρτᾳ καλεῖται ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἡ διερμηνεία μεταχειρίζεται διὰ νὰ τὸν στέλλῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα μὲ ἔγγραφα ἢ διὰ νὰ λαμβάνῃ εἰδήσεις ἢ διὰ νὰ καλῇ τὸν διερμηνέα ἐὰν παρουσιασθῇ ἀνάγκη κτλ. Ἡ πολυασχολωτέρα διερμηνεία καὶ ἀπὸ αὐτὰς μάλιστα τῶν μεγάλων Δυνάμεων παρὰ τῇ Κωνσταντινουπόλει εἶναι ἡ ἡμετέρα· ὁ διερμηνεὺς εἶναι τὸ ὄργανον τοῦ Πρέσβεως· δι' αὐτοῦ διαπραγματεύονται αἱ διπλωματικαὶ ὑποθέσεις, αὐτὸς συνοδεύει τὸν πρέσβυν εἰς τὰς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ συνεντεύξεις του· δι' αὐτοῦ γίνονται ὅλαι αἱ κοινοποιήσεις, αἱ πολιτικαὶ ἐξηγήσεις αἱ ἀφορῶσαι τὰς σχέσεις τῶν δύω ἐπικρατειῶν· αὐτὸς συζητεῖ μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ ὅλας τὰς ἐμπορικὰς δικαστικὰς ἢ ἀστυνομικὰς ὑποθέσεις, τῶν ὁποίων ἡ διεξαγωγὴ ἐπρόσκοψε παρὰ ταῖς λοιπαῖς ἀρχαῖς, ἢ εἶναι ἀνώτεραι τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν, καὶ τόσα ἄλλα καθήκοντα· ὑπηρεσία τόσον πολύπλοκος ἔχει ἀνάγκην τουλάχιστον τριῶν διερμηνέων, καὶ τὴν προσθήκην Γ'. Διερμηνέως προέτεινον ἅπαντες οἱ κατὰ καιροὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεις μας, μηδ' αὐτοῦ τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος ἐξαιρουμένου· ὁ Α'. Διερμηνεὺς ἀσχολεῖται εἰς τὴν ὑψηλὴν ὑπηρεσίαν, ὁ Β'. διερμηνεύς, τοῦ ὁποίου κύριον ἔργον εἶναι νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς δίκας, συνοδεύων τὸν διάδικον Ἕλληνα, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀνακρίσεις τῶν πταισμάτων παρὰ τοῖς ἀστυνομικοῖς συμβουλίοις, καὶ νὰ διεκδικῇ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων παρὰ ταῖς διαφόροις ἀρχαῖς, καὶ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ, ὅταν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, λαμβάνει πολλάκις ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς τοῦ Α'. Διερμηνέως, ὅστις εἶναι εἰς τὰ ἀνάκτορα. ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ὑπάρχῃ ὑπηρέτης διὰ νὰ καλῇ τὸν Α'. Διερμηνέα· ἢ καὶ τὸ ἀνάπαλιν, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ὁ Α' Διερμηνεὺς θέλει νὰ καλέσῃ τὸν Β'. Τοιοῦτον λοιπὸν μικρὸν ἔξοδον πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν μας, πολλὰ τῶν ὁποίων δὲν ἐπιδέχονται ἀναβολὴν χωρὶς ἐπαισθητὴν ζημίαν, εἶναι δίκαιον νὰ ψηφισθῇ. Ἡ ὕπαρξις τοῦ κλητῆρος παρὰ τῇς Διερμηνείᾳ δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν καπιογλάνι καθόσον τοῦ μὲν κλητῆρος ἡ ὑπηρεσία εἶναι ἐντὸς τοῦ γραφείου τῆς Διερμηνείας, τοῦ δὲ καπιογλάνι παρὰ τῇ Πόρτᾳ.

Ἡ λέξις, παρετήρησεν ἕτερος τῶν Γερουσιαστῶν, « καπιογλάνι »

ἔχει σημασίαν πολὺ διαφορετικὴν καὶ ἀξίαν μεγαλητέραν ἐκείνης τοῦ « θυρωροῦ » καὶ ἐκείνης τοῦ «κλητῆρος» τοιοῦτον ἔχει ὁ διερμηνεὺς τοῦ στόλου· καθῆκον δὲ αὐτοῦ εἶναι νὰ εὑρίσκηται εἰς τὴν Πόρταν διὰ νὰ λαμβάνῃ εἰδήσεις, νὰ καμίζῃ τὰ ἔγγραφα εἰς τὴν Πόρταν καὶ τέλος νὰ στέκῃ παρὰ τῇ Πόρτᾳ διὰ νὰ μανθάνῃ εἰδήσεις. Ἴσως ἤθελεν εἶσθαι καταλληλοτέρα ἡ λέξις « Ἀγγελιοφόρος. » καὶ διὰ ταύτης προτείνω τὴν ἀντικατάστασιν τῆς λέξεως « θυρωροῦ. »

Ἐνταῦθα, παρετήρησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, δὲν φιλονεικοῦμεν περὶ τῶν λέξεων· καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ ὅτι ἡ λέξις « Ἀγγελιοφόρος » εἶναι καταλληλοτέρα τῆς « θυρωρὸς » φρονῶ ὅτι δὲν ἀξίζει τὸν κόπον διὰ μίαν λέξιν νὰ ἐπιστραφῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν· νομίζω δὲ περιττὴν πᾶσαν ἐπὶ τῶν λέξεων συζήτησιν, ὅταν εἴμεθα σύμφωνοι περὶ τὸ πρᾶγμα, καθόσον μάλιστα καὶ ἐκ τῶν προτεινομένων εἰς ἀντικατάστασιν καμμία δὲν ἐκφράζει τὸ ὅλον τῶν καθηκόντων, εἰμὴ ἓν μόνον τῶν πολλῶν.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἐπέμενεν ὅτι ἅπαντες συμφωνοῦσι περὶ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἡ λέξις « θυρωρὸς » εἶναι ἀκαταλλήλως ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν ἐκπληροῖ· διότι ὁ καπιτζιλάρης ἐκτὸς τῶν λοιπῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα ἐκπληροῖ στέκει παρὰ τῇ Πόρτᾳ διὰ νὰ μανθάνῃ τί συνέβη, ἂν ἐνεργήθησαν φυλακίσεις κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα, ἂν εἶναι ὑποθέσεις ἐκκρεμεῖς παρὰ τῇ Ἀστυνομίᾳ, καὶ ἐν γένει νὰ μανθάνῃ περὶ τῶν ὑποθέσεων ὅσαι ἐνδιαφέρουν τὴν διερμηνείαν καὶ τὴν πρεσβείαν, φρονῶ διὰ τοῦτο ὅτι ἡ λέξις « ἀγγελιοφόρος » εἶναι καταλληλοτέρα.

Ἀντεπέμενεν εἰς ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός· ὅτι καὶ ἡ πρὸς ἀντικατάστασιν προτεινομένη λέξις « Ἀγγελιοφόρος » δὲν ἐκφράζει τὸ σύνολον τῶν καθηκόντων τοῦ καπιτζιλάρη· καθόσον αἱ ἀγγελίαι εἶναι ἓν τῶν καθηκόντων του πρὸς ταῖς τόσαις ἄλλοις· ἂν ἡ λέξις περιελάμβανε τὸ ὅλον τῶν καθηκόντων του δὲν ἐδυσκολεύομεν παντάπασιν εἰς τὴν παραδοχὴν ταύτης· ἀλλ' ἡ λέξις « Ἀγγελιοφόρος » ὀνομάζει τὰς Ἀγγελίας, μίαν τῶν πολλῶν ὑπηρεσιῶν του, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι του μένουσιν ἄνευ ὀνομασίας. Ἄλλως τε ἐπειδὴ ἐν τῇ λέξει Ἀγγελιοφόρος » ἐνυπάρχει τι ὑβριλλόν, εὐδόλως παράδοξον ἂν περιορισθῇ εἰς μόνας τὰς Ἀγγελίας, ἀποποιούμενος τὰ λοιπὰ καθήκοντα.

Μετὰ τὰ λεχθέντα παραιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ 1

ἄρθρου συζητήσεως ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου παρεδέξατο τὸ ἄρθρον 1 διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρ. 2 τὶς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τοῦ Β Διερμηνέως ἀπὸ δραχ. 450 εἰς 600· διὰ νὰ ἐξαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας του· τὸ πολύμοχθον τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἡ διατήρησις ἀξιοπρεπείας τινὸς ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τούτων, τοὺς ὁποίους ὁ Κ. ὑπουργὸς καταπάττει μεταξὺ τῶν διπλωματικῶν ὑπαλλήλων, δύνανται ἐπίσης νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προτάσεώς μου, καθόσον καὶ ἡ αὔξησις τῆς μισθοδοσίας τοῦ Α'. διερμηνέως ἐπὶ τῶν αὐτῶν λόγων στηρίζεται, ὡς φαίνεται ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἂν καὶ ἡ παρατήρησις τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ εἶναι δικαία, πρὸ παντὸς ὅμως ἄλλου ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς πόρους τοῦ Κράτους· ἐρρύθμισεδὲ τὴν μισθοδοσίαν συμφώνως μὲ τὰς ἀνάγκας· δίδει δηλ. ὅσα δύναται, καὶ ὄχι ὅσα εἶναι ἀναγκαία.

Οὕτως ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον 2 ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ διὰ χειροτονείας.

Ἀναγινωσκομένου τοῦ ἄρθρου 5, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι τὸ σῶμα δὲν ἦτο πλῆρες, διὰ τὴν ἀναχώρησίν τινων Γερουσιαστῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας τὴν ἑξακολούθησιν αὐτῆς τὴν αὔριον.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ ΚΚ. Προβιλεγ-

γίου ἐξαιτουμένου, πρὸς βελτίωσιν τῆς πασχούσης ὑγείας του, τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, ὁ Κ. πρόεδρος ἐκοινοποίησε ὅτι δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ ἐχορήγησεν τὴν προκειμένην ἄδειαν εἰς τὸν ἀναφερόμενον Κ. Γερουσιαστὴν διὰ τὸ κατεπείγον. Ἐπομένως ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας ταύτης.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας· ἀπὸ τοῦ ἄρθρου ς'. καὶ ἐπέκεινα, καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου τούτου, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν δὲν δύνανται νὰ περιορισθῶσι ποτὲ τὰ λεγόμενα μπαξίσια, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ περιττὴν τὴν ἐν τῷ νόμῳ καὶ τῷ ἀναγνωσθέντι ἄρθρῳ κανονιζομένην ἀπαγόρευσιν τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τυχηρῶν ὡς μὴ ἐφαρμοστέαν

Ἁπάντων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν τυχηρῶν εἶπεν, εἶναι λίαν ἀναγκαία εἰς τὸν νόμον διὰ νὰ μὴ δύνανται ἀκωλύτως οἱ πρόξενοι οἱ ὑπάλληλοι νὰ καταχρῶνται ζητοῦντες ἑπομένως μπαξίσια ἀπὸ τοὺς πλοιάρχους διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν, καὶ διὰ νὰ τιμωρῶνται οἱ καταχρασταὶ ὁσάκις ἀνακαλυφθῶσιν ὡς τοιοῦτοι.

Ἄλλα εἶναι, εἶπεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, τὰ λεγόμενα μπαξίσια καὶ ἄλλα τὰ τυχηρά· τὰ πρῶτα οὐδεὶς δύναται νὰ τὰ ἐμποδίσῃ ὅταν ταῦτα δίδωνται αὐθορμήτως καὶ εὐχαρίστως ἐκ μέρους τῶν πλοιάρχων ἢ ἄλλων ἐμπόρων· Τὰ δεύτερα πρέπει νὰ ἀπαγορευθῶσι διὰ νὰ μὴ καταβλίβωνται οἱ πλοίαρχοι διὰ τῆς ἐπιμόνου αἰτήσεως αὐτῶν, τῶν ὁποίων τὴν ἀπαγόρευσιν καλῶς προέβλεψε τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου,

Ἐπομένως, μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτά.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰω. Θεοτόκη καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 32, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 24 Ἰουλίου ε. ἐ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείᾳ διερμηνείας.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγν. Μαναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Δούσος Μανσόλας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ Πέτρου		Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν		

Προτεθέντος μετὰ ταῦτα εἰς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπέφερε τὰς ἀκολούθους γενικὰς παρατηρήσεις.

Κατὰ τὸ μέχρι τοῖδε σύστημα ἡ προξενικὴ ὑπηρεσία παρήγαγε καὶ παράγει ἐτήσιον περίσσευμα ἐσόδων ἐκ δραχμῶν 25 χιλιάδων περίπου· κατὰ δὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον οὐ

μόνον τὸ περίσσευμα τοῦτο καλύπτεται, ἀλλὰ καὶ αὔξησις δαπανῶν προκύπτει ἐκ δραχμῶν 35 χιλιάδων περίπου. Ὅταν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθῇ καὶ ἡ αὔξησις τῶν ἐξόδων προερχομένη ἐκ τοῦ πρὸ ὀλίγου ἐπιψηφισθέντος περὶ διερμηνείας τῆς ἐν Κωνσταντινοπόλει πρεσβείας νομοσχεδίου, τότε ἡ ὁλικὴ αὔξησις τῶν δαπανῶν ἀναβαίνει εἰς 60 χιλιάδας δραχμῶν. Αὕτη εἶναι ἡ κατάστασις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας κατά τε τὸ μέχρι τοῦδε σύστημα καὶ τὸν εἰσαγόμενον ἤδη νέον διοργανισμόν.

Ἐπομένως κατ' ἐμὲ τὸ παρὸν νομοσχέδιον συναδεύεται μὲ μίαν οὐσιώδη ἔλλειψιν, τὴν ἔλλειψιν τῆς καταστάσεως τῶν ἐσόδων ἑκάστου προξενείου, δι' ἣν δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ποῖα προξενεῖα δύνανται νὰ ἦναι ὑπὸ μισθὸν, ποῖα ὑπὸ χρηματικήν τινα ἐπιχορήγησιν καὶ ποῖα ὑπὸ μόνον τὴν παραχώρησιν τῶν προξενικῶν εἰσοδημάτων· ἐὰν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀνήκουσαν γενικὴν κατάστασιν ἥτις δύναται νὰ συνταχθῇ ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε λογιστικὸν σύστημα μηνιαίαν κατάστασιν τῶν ἐσόδων τῶν προξενείων διὰ τῶν πρὸς συμψηφισμὸν ἐνταλμάτων, ἠδυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ἀκριβῶς τὰ ἔσοδα ἑκάστου προξενείου καὶ νὰ προσδιορίσωμεν ἐν γνώσει τὴν τάξιν καὶ κατηγορίαν ἑκάστου.

Πρὸς τούτοις τὸ νομοσχέδιον κατ' ἐμὲ ἔχει καὶ ἐσφαλμένην βάσιν διότι δι' αὐτοῦ προσδιορίζονται λίαν ἐκτεταμένως αἱ ὀνομασίαι καὶ αἱ θέσεις τῶν προξενείων καὶ ὑποπροξενείων, ἐνῷ δι' ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου ἠδύνατο νὰ δοθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν μεγαλητέραν ἐμπιστοσύνην, τὸ δικαίωμα συστάσεως προξενείων ἢ ὑποπροξενείων εἰς τὰ Κράτη ἢ πόλεις καθ' ἃς εἶναι ἀναγκαία ἡ σύστασις των· ἐὰν λοιπὸν παραδέχωνται αἱ παρατηρήσεις μου αὗται, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπιστραφῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἀνηκούσας ἐπιδιορθώσεις καὶ μεταβολάς.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, δύω, εἶπε, παρατηρήσεις ὑπέβαλεν ὁ προλαλήσας Κ. Γερουσιαστὴς ὡς ὄφθεν ἐπιφέρουσας τὸ σύνολον τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν πρώτη δὲν ἔχει καμμίαν γενικὴν ἐπήρειαν, ἡ δὲ δευτέρα ἔχει τοιαύτην ἐπί τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου. Ἡ προσθήκη τοῦ ἄρθρου ὅπερ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ὁ προαγορεύσας προτείνει συμπληροῖ τὸ ἄτοπον καὶ περιττὸν τὸ ὁποῖον πολὺ εὐλόγως ὁ Κ. Γερουσιαστὴς παρετήρησε· ἀλλ' ἡ ἀναβολὴ θέλει φέρει οὐκ ὀλίγα προσκόμματα. Δὲν

ἔχω δυσκολίαν νὰ παραδεχθῶ τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἄρθρον ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἐὰν εἰσαγομένου εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ νομοσχεδίου οὕτως ἐπιδιορθωμένου, ἡ Βουλὴ δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν τροποποίησιν αὐτὴν καὶ ἂν αἱ παρατηρήσεις αὐτῆς ἤθελον εἶσθαι δεκταὶ εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἐνταῦθα λοιπὸν εἰκάζω ὅτι τὰ προσκόμματα θέλουσιν εἶσθαι μεγάλα πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς τοιαύτης μεταβολῆς· ἐπὶ τῆς ἑτέρας παρατηρήσεως τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, ὅτις δὲν ἐπηρεάζει τοσοῦτον τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου παρατηρῶ τὰ ἑξῆς.

Καθ' ὅλα τὰ παρελθόντα ἔτη ὑφ' ὅλων τῶν προκατόχων ὑπουργῶν ἐφηρμόσθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον οἱ κανονισμοί· κατ' ἀρχὰς ἀπηντήθησαν πολλαὶ δυσκολίαι ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογιστικοῦ μέρους τοῦ κανονισμοῦ, καὶ ἐκ μέρους τῶν προξενείων καὶ ἐκ μέρους τοῦ ταμείου, ἐθεωρήθη ὅθεν τὸ τοιοῦτον μία πολυγραφία ματαία, καὶ ἀπὸ τὸ ἔτος 1853 τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κανονισμοῦ ἐτέθη εἰς ἀχρηστίαν. Τὸ ὑπουργεῖον ἐν τούτοις ἀπὸ τὸ ἔτος 1843 ὅτε ἐτακτοποιήθη ἡ συγκοινωνία ἐζήτησεν ἀπὸ πολλὰ προξενεῖα τοὺς λογαριασμούς· κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1849 ὅτε ἦσαν φρονῶ ὑπουργοὶ οἱ Γερουσιασταὶ Κ. Λόντος καὶ Γ. Γλαράκης ἐγένετο μία ἀκριβὴς ἐπεξεργασία, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξήχθη ὁ κατάλογος ὃν ὑποβάλλω ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰς τὰς διαφόρους κατηγορίας ὑπαγομένων προξενείων. Τοιαῦται ἐπεξεργασίαι ἐγένοντο καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1850 καὶ 1851, ἐξ ὧν προέκυψεν ὅτι τὰ ἔξοδα ἐκαλύπτοντο ἀπὸ τὰ ἔσοδα. Ἐλπίζω δὲ κατὰ τὸ νέον σύστημα ἐλέγχου, τὸ ὁποῖον κατὰ γνωμοδότησιν μιᾶς ἐπιτροπῆς πρόκειται νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ συναδέλφου μου ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, νὰ φανῇ καὶ περίσσευμα ἐσόδων.

Ἐὰν οἱ προκάτοχοι ὑπουργοί, προσέθηκεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς, παρημέλησαν τὴν ἐνέργειαν τῶν κανονισμῶν ἔπραξαν ὄχι καλῶς, διότι οἱ κανονισμοὶ ὡς ἔχοντες ἰσχὺν νόμου δὲν πρέπει νὰ τίθενται εἰς ἀχρηστίαν. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κανονισμῶν πρέπει νὰ ἐξακολουθῇ διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐλέγχου· ἂν δὲ οὗτοι εἶναι περιττοὶ πρέπει νὰ καταργηθῶσιν οὐχὶ καὶ νὰ παραμελῶνται· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ περιττὸν τῶν ὀνομάτων καὶ θέσεων τῶν προξενείων καὶ ὑποπροξενείων ἐπαναλαμβάνω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἦτο καλὸν νὰ δοθῇ δι' ἑνὸς ἄρθρου εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ διορισμοῦ τῶν προξένων καὶ ὑποπροξένων εἰς τὰ μέρη καθ' ἃ ἤθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη, καὶ

οὐχὶ νὰ φαίνωνται τὰ ὀνόματα καὶ αἱ θέσεις αὐτῶν εἰς τὸν νόμον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ συντάγματος, εἶπεν ἕτερος, δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἢ τῆς ἐπιτροπῆς νὰ δώσωμεν δηλονότι δι' ἑνὸς ἄρθρου τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν τοὺς προξένους καὶ ὑποπροξένους εἰς τὴν Κυβέρνησιν χωρὶς νὰ ὁρίσωμεν τὰ ὀνόματα καὶ τὰς θέσεις εἰς τὸν νόμον, διότι αἱ θέσεις πρέπει νὰ ἦναι νομοθετημέναι· δὲν συμφωνῶ ὅθεν οὔτε μὲ τὸν Κ. Γερουσιαστὴν οὔτε μὲ τὸν Κ. Ὑπουργὸν ὁ ὁποῖος παρεδέξατο μὲν τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἀπέκρουσε δὲ αὐτὴν διὰ λόγους ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν παραδοχήν της ἐκ μέρους τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ σώματος, τῆς Βουλῆς. Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ προαγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος προνοεῖ καὶ ἐξαιρέσεις, ἐξ ὧν μία τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ παροῦσα τὴν ὁποίαν θέλομεν νομοθετήσει, ὁ ἀγορεύων Γερουσιαστὴς ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· αἱ ἐξαιρέσεις ἃς προβλέπει τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος εἶναι ἄλλαι τὰς ὁποίας θέλομεν ἐξετάσει εἰς τὰ καθέκαστα· παρατηρῶ δὲ ὅτι παραχωροῦντες ἤδη τὴν εἴσπραξιν τῶν δικαιωμάτων εἰς τοὺς προξένους, πρέπει συνάμα νὰ προσδιορίσωμεν αὐτὰ διὰ μιᾶς διατιμήσεως τὴν ὁποίαν ἐπιψηφισθεῖσαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ ὅτι πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν πρῶτον τὰς προξενικὰς θέσεις καὶ δεύτερον τὴν διατίμησιν τῶν προξενικῶν δικαιωμάτων τὰ ὁποῖα θέλουν εἰσπράττει οἱ πρόξενοι δι' ἀντιμισθίαν των, ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἐπέφερεν τὰ ἑξῆς·

Δὲν εἶχον πολλὴν προσοχὴν ὅταν ὁ Κ. Ὑπουργὸς ἐλάλησεν, ἐννόησα ὅμως ἐξ ὅσων ἀπήντησεν ὁ μετ' αὐτὸν ἀγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς ὅτι ὑπῆρξε λόγος περὶ προκατόχων ὑπουργῶν, ὡς τοιοῦτος πιστεύω ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἀπέδωκέ ποτε διὰ τῆς ὁμιλίας του εἰς ἐμὲ παραμέλησιν κανονισμῶν, καὶ παρατηρῶ ὅτι πάντοτε ἔδωσα αὐστηρὰς διαταγὰς ἀφορώσας τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν ἀφορώντων τὴν ἐξέλεγξιν τῶν εἰσοδημάτων, καὶ πολλὰ ἔγγραφα, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἔστειλα εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ προκείμενον ζήτημα ὅτι δὴθεν εἶναι περιττὸν νὰ εὑρίσκωνται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ αἱ ὀνομασίαι καὶ αἱ θέσεις τῶν προξενείων, παρατηρῶ ὅτι τὸ περιττὸν δὲν βλάπτει, δὲν συμφωνῶ δὲ μὲ τὸν Κ. Γερουσιαστὴν ὅτι δὲν δυνάμεθα δι' ἑνὸς ἄρθρου νὰ δώσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ προξένων καὶ ὑποπροξένων διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 27 τοῦ συντάγματος· ὅταν διὰ τοῦ ἑνὸς τούτου ἄρθρου χορηγήσωμεν τὸ τοιοῦτον δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νομοθετοῦμεν συνάμα τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ δὲν πράττομέν τι ἀντιβαῖνον εἰς τὸ σύνταγμα.

Οὐδέποτε ἀπέδωκα παραμέλησίν τινα ἐκπληρώσεως νόμων καὶ κανονισμῶν εἰς τὸν προλαλήσαντα προκάτοχόν μου ὑπουργόν, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἀφοῦ ὡμίλησα περὶ τῶν κατ' ἀρχὰς ἀπαντηθέντων προσκομμάτων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ λογιστικοῦ μέρους τῶν κανονισμῶν, ἔπειτα ῥητῶς ἀνέφερον τοὺς Γερουσιαστὰς Κ. Λόντον καὶ Γ. Γλαράκην εἰπὼν ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργείας των ἤτοι κατὰ τὸ 1849 ἐγένετο ἡ ἐπεξεργασία καὶ ἀπέδωκα τὴν ἀνήκουσαν δικαιοσύνην εἰς τὰς πράξεις των.

Ἐπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Μ. Μαυρομμάτου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 32, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προξενικῶν ἀρχῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος		Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Νικ. Χρυσόγελος	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Γεώρ. Ψύλλας	
Τάτζης Μαγγίνας		Δρόσος Μανσόλας	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἰω. Χ. Πέτρου	
Λαμπρος Νάκος	Ν	Ἀθαν. Ἀνδρώνικης	Ν
Διαμ. Ν. Ὁλύμπιος		Γεώρ. Δαρειώτης	
Χαράλ. Παππαπολίτης	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Νικ. Πονηρόπουλος		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ζαχ. Πραγακάκης		Γιάκας Καρακατζάνης	Ν

Νικ. Ἰω. Μέξης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ἀδάμ Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημ. Χατσῖσκος	Ν
Κωνσ. Κανάρης		Δημ. Χρηστίδης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Μ. Α. Καΐρης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν	Παναγ. Αιδωρίκης	Ν
Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Γεώρ. Νοταρᾶς		Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Δημ. Πλαπούτας		Κωνσ. Προβιλέγγιος	
Ἰω. Στάϊκος		Ἰω. Οἰκονόμου	
Ἀναγν. Μαυρομιχάλης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν		

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, καὶ 4, ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 5, εἷς τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν προέτεινε νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸν τελευταῖον παράγραφον μετὰ τὰς λέξεις, « ἀπόντος δὲ ἐν ἀδείᾳ παντὸς ἀρχηγοῦ προξενικῆς ὑπηρεσίας » καὶ αἱ λέξεις « ἢ χηρευούσης τῆς θέσεως. »

Παραδεχθείσης τῆς προπολογίας ταύτης ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν τὸ ἄρθρον καὶ ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὅπως ἐτροπολογήθη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 6· ὁ αὐτὸς Κ. Γερουσιαστὴς προέτεινε νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸν ά. παράγραφον μετὰ τὰς λέξεις « ἂν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες » αἱ λέξεις, « καταλλήλοι νὰ διορισθῶσιν εἰς τοιαύτας θέσεις » ὑπὲρ τῆς προπολογίας ταύτης λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν οὗτος, εἶπεν, ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τὸ προκείμενον ἄρθρον εἰς τὴν κατὰ μέρος συζήτησιν, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὰ πρακτικά· ἀλλ' εἰς τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ συνόλου συνέβη φαίνεται τὸ λάθος ὅπερ παρουσιάζεται· ὅτι οὕτως ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἑπομένου παραγράφου τοῦ ἰδίου ἄρθρου κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ ἦναι καὶ μὴ ὁμογενεῖς ὅτε δὲν εὑρίσκονται ὁμογενεῖς καταλληλοι. Εἶναι ὅθεν εὐλογοφανὴς ἡ προπολογία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ.

Ἐπόντος ἐνταῦθα Γερουσιαστοῦ τινος ὅτι διὰ τοῦ παρόντος παραγράφου τοῦ νομοσχεδίου, ἐννοεῖται πολλὰ ὀρθῶς ἡ περίπτωσις καθ' ἣν πρέπει νὰ λαμβάνωνται διερμηνεῖς καὶ κλητῆρες ἀλλοδαποί, ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις, καὶ ἀντειπόντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι πρέπει

νὰ ὁρισθῇ ἡ τοιαύτη περίπτωσις πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δεσμεύσεως εἰς τὴν πρόσληψιν τοιούτων ὑπαλλήλων μὴ ὁμογενῶν ὅτε δὲν ὑπάρχουσιν ἱκανοὶ πολῖται Ἕλληνες, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσέθηκεν ὅτι ἡ στάθμισις τῆς ἱκανότητος τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ εἰς τὰς προξενικὰς ἀρχὰς, διότι τότε ὅλοι οἱ πολῖται Ἕλληνες, οἱαςδήποτε ἱκανότητος καὶ ἂν ὦσι, θέλουσιν ἀποκλεισθῆ. Γνωρίζω διερμηνεῖς Ἀρμενίους διατελοῦντας εἰς τὴν Ἑλλ ὑπηρεσίαν εἰς μέρη ὡς εἰς τὴν Σμύρνην ὅπου ὑπάρχουσι πολῖται Ἕλληνες ἔχοντες τοιαύτην ἱκανότητα καὶ κατὰ συνέπειαν ἔχω πληροφορίας ὅτι πολλαὶ προδοσίαι τῶν Ἑλλ. συμφερόντων καὶ πολλαὶ καταχρήσεις γίνονται. Θεωρῶ ὅθεν πολὺ κατάλληλον τὸν πρῶτον παράγραφον τοῦ παρόντος ἄρθρου ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἁπάντων ὁ Κ. ὑπουργὸς κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν εἶπε, οἱ πρόξενοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν νὰ προσλαμβάνωσιν οἱονδήποτε θέλουσι διερμηνέα· ὅταν φθάσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου οὐδεὶς δύναται νὰ προσλάβῃ ὡς διερμηνέα ἄλλον εἰμὴ πολίτην Ἕλληνα ἔχοντα ἱκανότητα· ἀλλ' εὑρίσκονται καί τινα παρασκαλώματα εἰς τὰ ὁποῖα ἢ δὲν εὑρίσκονται Ἕλληνες ἢ εὑρίσκονται τοιοῦτοι ἀμαθεῖς καὶ ἄμοιροι τῆς Τουρκικῆς γλώσσης, τότε ὁ πρόξενος κατὰ τὸ νομοσχέδιον δὲν δύναται εἰμὴ νὰ προσλάβῃ αὐτὸν τὸν μὴ ἱκανὸν Ἕλληνα, καὶ ἐνταῦθα πολλὰ ἄτοπα θέλουσι συμβῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ πολλὰ συμφέροντα τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων θέλουσι πάθει.

Ἐνταῦθα εἰπόντων πολλῶν ἐκ τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τὴν αὔριον ὡς παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος συναινέσει τῆς Γερουσίας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΑΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Κύριος πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται,

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶνα ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν, ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ἀθ. Γρηγοριάδης εἶπε. Πολλὰ καὶ ἤκουσα καὶ ἔμαθον, κατὰ τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πέρυσιν μετάβασίν μου, περὶ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν, δίκαιον δὲ εἶναι νὰ γίνηται τόσον αὐστηρὰ συζήτησις καὶ διὰ μίαν μόνην λέξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προξενικῶν ἀρχῶν, διὰ νὰ συνταχθῇ ὅσον ἔνεστι καλὸς ὁ νόμος· ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι καὶ οὐρανόπεμπτοι νόμοι δὲν θέλουν περιτειλει τὰς καταχρήσεις, ὅταν οἱ ἐκτελεσταὶ αὐτῶν δὲν ἔχουν τὴν καλὴν θέλησιν· ἀνάγκη διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της εἰς τὴν καλὴν ἐκλογὴν προξενικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἀντιπροσωπεύοντες τὸ ἔθνος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παρὰ πάντα ἄλλον ὑπάλληλον δύνανται καὶ νὰ τιμήσωσι καὶ νὰ ἐξευτελίσωσιν αὐτό. Καὶ χθὲς ἐγένετο λόγος κατά τινος Ἀρμενίου Σαζὰρ καλουμένου, ὅς τις διατελεῖ διερμηνεὺς παρὰ τῷ ἐν Σμύρνῃ Προξενείῳ μας· ὀφείλω καὶ ἐγὼ νὰ ρωτίσω τὸ ὑπουργεῖον διάτινων πληροφοριῶν τὰς ὁποίας ἔλαβον πέρυσιν κατὰ τὴν εἰς Σμύρνην μετάβασίν μου, διότι ἐνταῦθα θεωρῶ οἰκεῖον νὰ γίνωσιν αὗται. Φρικτὰ παράπονα ἀπὸ πλέον τῶν χιλίων πολιτῶν Ἑλλήνων παρεπιδημούντων ἐν Σμύρνῃ ἤκουσα· παρεκλήθην ὑπ' αὐτῶν νὰ κάμω ταῦτα γνωστὰ ὅπου πρέπει διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὸν καταστροφέα τῶν συμφερόντων των τὸν ἐπίβουλον διερμηνέα τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, τὸν Ἀρμένιον Σαζὰρ, ἄλλως μὲ λύπην των, ἠναγκάζοντο νὰ ἀλλάξωσι τὸν ἐθνισμόντων καὶ νὰ γίνωσιν βαγιαάδες· τοὺς ἀπέτρεψα μετὰ παρακλήσεως ἀπὸ τὸ τελευταῖον σχεδιόν των ὑποσχεθεὶς ὅτι θέλει κάμω καταφανῆ τὰ παράπονάτων, καὶ ὅτι θέλει ἐπέλθει θεραπεία τῶν δεινῶν των. Κατὰ συνέπειαν ὡμίλησα εἰς τὸν κύριον Πρόξενον, ὅστις πολλὰ μικρὰν προσοχὴν ἐφάνη δίδων εἰς τὰ παράπονα τῶν ὑπηκόων, δικαιολογῶν μάλιστα τὴν διαγωγὴν τοῦ διερμηνέως του διὰ τῶν ἑφεξῆς λόγων· οἱ τοιοῦτοι τοιούτους θέλουν· ὑμεῖς κρίνεται ἤδη περὶ τῆς προστασίας τὴν ὁποίαν οἱ πολῖται Ἕλληνες εὑρίσκουσι παρὰ τῷ Προξένῳ μας· ἐγὼ ὅμως ἀκούομαι νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι μετὰ τὴν συμβᾶσαν πολιορκίαν του Προξένουμας ὑπὸ τῶν ὑπηκόων Ἑλλήνων, καὶ τὴν διάσωσιν αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς ἐνόπλου δυνάμεως τῆς Τουρκίας, οἱ πολῖται Ἕλληνες προτιμῶσι τὴν καταστροφὴν τῶν συμφερόντων των, ἢ τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Προξένου των, ὅστις μνησικακῶν

διὰ τὰ κατ' αὐτοῦ γενόμενα ὄχι μόνον οὐδεμίαν προστασίαν τοῖς παραχωρεῖ, ἀλλ' οὐδ' εἰς ἀκρόασιν τοὺς δέχεται· πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου εἶδον νὰ κατασχίσῃ ἀναφορὰν πρὸ μικροῦ ἐγχειρισθεισαν αὐτῷ ὑπὸ ὑπηκόου Ἕλληνος, διότι ὁ ἀναφερόμενος ἦτο μεταξὺ τῶν πολιορκητῶν του (τοιαύτην δικαιολόγησιν εἶπεν ἐρωτηθεὶς παρ' ἐμοῦ) κρίνατε λοιπὸν περὶ τῆς ἀποστροφῆς τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ ὑπήκοοι Ἕλληνες πρὸς τὸν τοιοῦτον προστάτην των. Ἐνῷ δὲ ὁ Ἀρμένιος ὑποστηρίζεται παρὰ τοῦ Προξένου πρὸς καταστροφὴν τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων, νέος τις Καραγεωργόπουλος καλούμενος, κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Μεσολογγίου αἰχμαλωτισθείς, κάτοχος πολλῶν γλωσσῶν Ἀσιατικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν, ἀπεπέμφθη τοῦ Προξενείου ἔνθα διετέλει ὑπάλληλος, διότι δὲν συγκατετίθετο νὰ παραβαίνῃ τὸ καθῆκόν του, πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶναι ἐν γνώσει τῶν παρανομιῶν τούτων· ἤθελα δὲ ἐλλείψει τοῦ αὐσιωδεστέρου καθήκοντός μου, ἤθελα μάλιστα πράξει ἔγκλημα, ἂν δὲν κατεδείκνυον τὰς τρομερὰς ταύτας καταχρήσεις καὶ καταπίεσεις, τὰς κατὰ 10 ἢ 12 χιλιάδων Ἑλλήνων ὑπηκόων ἐνεργουμένας, καὶ ἂν δὲν ἐσύσταινον τὴν προστοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοιούτου σκανδαλώδους ἀντικειμένου, τὴν θεραπείαν τοῦ ὁποίου ἐπικαλοῦμαι· μέχρι τίνος βαθμοῦ ἡ διατήρησις τοῦ Ἑλλ. Προξένου Σμύρνης κατέστη σκανδαλώδης, κρίνατε ὑμεῖς αὐτοὶ καὶ ἐκ τοῦ ἀκολούθου γεγονότος. Κατὰ τὴν ἐν Σμύρνῃ διατριβήν μου ἐπεσκέφθην τοὺς Προξένους τῆς Ρωσσίας καὶ Ἀγγλίας, οἵτινες μετὰ τὴν πλήρη φιλοφροσύνης ὑποδοχίωσιν τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδειξαν, μὲ ἐζήτησαν συγγνώμην ἂν δὲν δύνανται νὰ μὲ ἀντεπισκεφθῶσιν εἰς τοῦ κυρίου Προξένου, ὅπου εἶχον καταλύσει, διότι ὁ Ἑλληνικὸς Πρόξενος δὲν φέρει τιμὴν εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἵν' ἀντιπροσωπεύει· καὶ ταῦτα πρὸς φωτισμὸν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν καλὴν ἐκλογὴν προσωπικοῦ.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εὐχαριστεῖ τὸν ἀγορεύσαντα, διότι τῷ ἔκαμε γνωστὰ γεγονότα εἰς ἐντελῆ ἄγνοιαν τῶν ὁποίων μέχρι τοῦδε εὑρίσκετο.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου § 1 εἶπεν, ὅτι ὅπως ἔχει ὁ § οὗτος ἓν μόνον ἄτοπον δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἑξῆς. Νὰ προσλάβῃ ὁ Πρόξενος εἰς διερμηνέα πολίτην Ἕλληνα τὸν τυχόντα ἀνίκανον καὶ ἀκατάλληλον, διότι πολίτης ἱκανὸς καὶ κατάλληλος δὲν ὑπάρχει, κατὰ δὲ τὸν νόμον ὑπάρχοντος Ἕλληνος καὶ τοι ἀκατάλληλου, αὐτὸς

κρέπει νὰ προτιμηθῇ ἀπὸ τὸν ἀλλοδαπὸν καὶ τοι ἀσυγκρίτῳ ἱκανώτερον.

Διὰ τῆς προτεινομένης ὅμως τροπολογίας δίδεται πληρεξουσιότης εἰς τὸν Πρόξενον νὰ ἀποκλείσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ πάντα Ἕλληνα ἔστω καὶ ἱκανώτατον, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀνικανότητος.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσέθηκεν, ὅτι ἐπειδὴ διερμηνεῖς ὑπάρχουσι μόνον εἰς Προξενεῖα τῶν μεγαλοπόλεων καὶ λιμένων, ὅπου ὑπάρχουσι πολλοὶ πολῖται Ἕλληνες ἱκανοὶ καὶ κατάλληλοι διὰ διερμηνεῖς, θεωρῶ περιττὴν τὴν τροπολογίαν τοῦ ἄρθρου διὰ τῆς προσθήκης «κατάλληλα νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις» διότι δὲν θέλω νὰ ἀφήσω εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Προξένου τὴν ἱκανότητα καὶ τὸ κατάλληλον· ἐκτὸς δὲ τούτου κανεὶς δὲν ζητεῖ νὰ διορισθῇ διερμηνεὺς ὅταν εἶναι ἀνίκανος· ἄλλως τε αἱ περιστάσεις θέλουσιν μᾶς ὁδηγήσει ἀργότερα εἰς τὴν τροπολογίαν ταύτην, ἥτις ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι βλαπτική.

Ἁπάντων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν· ὕστερον ἀφ' ὅσα ἐξέθηκα ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ 6 ἄρθρου, ἐνόμιζα καταφανῆ τὰ ἀτοπήματα τὰ προερχόμενα ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 ἐὰν μείνῃ ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. Λυποῦμαι διότι δὲν ηὐτύχησα νὰ πείσω τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, καὶ νὰ τὸ κάμω μέτοχον τῆς πεποιθήσεώς μου, σχηματισθείσης ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν καὶ τῆς ὑπηρεσίας. Ἐπιμένων εἰσέτι εἰς τὴν ἰδέαν μου ταύτην, ἀπαντῶ εἰς τοὺς προαγορεύσαντας.

Ὡς πρὸς τὴν γενομένην διάκρισιν τῶν προξενείων τῶν ἐχόντων διερμηνεῖς καὶ τῶν μὴ ἐχόντων παρατηρῶ, ὅτι ἂν ῥητῶς ἀναφέρηται εἴς τινα προξενεῖα καὶ ὁ διερμηνεύς, τοῦτο γίνεται διότι μισθοδοτεῖται, δὲν ἕπεται ὅμως ὅτι δὲν ὑπάρχει διερμηνεὺς καὶ εἰς τὰ παράσκαλα (ὁρμίσκους)· ἀλλ' ἂν ἀποσιωπᾶται, τοῦτο γίνεται διότι δὲν μισθοδοτεῖται. Εἰς τὰς πόλεις ὅπου ἀναφέρει ὁ νόμος διερμηνεῖς, εὐκόλως δύναταί τις νὰ εὕρῃ τοιούτους πολίτας Ἕλληνας· ἂν καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν μεγαλοπόλεων, θέλει δυσκολευθῇ εἰς τινας, ἐπὶ παραδείγματι εἰς Ἰωάννινα, εἰς Κρήτην, ὅπου οὐ μόνον πολίτας Ἕλληνας ἀλλὰ καὶ κατοίκους ἱκανοὺς διὰ διερμηνίαν θέλει εὕρει μετὰ δυσκολίας, διότι καὶ οἱ ὀθωμανοὶ αὐτοὶ ὁμιλοῦσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν· ἀλλ' εἰς τὰς μεγαλοπόλεις ταύτας διότι οἱ διερμενεῖς εἶναι ἐμμισθοι, ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ τοὺς ἐκλέξῃ ἄλλοθεν καὶ νὰ τοὺς στείλῃ ἐκεῖ. Τί θέλει κάμει ὅμως ὁ πρόξενος, ὅπου ὁ διερμηνεύς του δὲν πληρόνεται εἰς τὰ παράσκαλα, ἀφ' οὗ ὡς εἴρηται καὶ εἰς τὰς μεγαλοπόλεις δυσκολεύεται νὰ εὕρῃ πολίτας Ἕλληνας; Τίς ἀμφιβάλλει ὅτι ἀπὸ τὸν ἱκανὸν διερμηνέα ἐξαρτᾶται ἡ καλὴ καὶ συμφέρουσα διαγωγὴ τῶν ὑποθέσεων; ὁ ἱκανὸς καὶ καλῆς πίστεως διερμηνεὺς κάμνει τὸ πᾶν παρὰ τῇ Τουρκίᾳ, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ὁ ἀνίκανος, ὁ ἐπίβουλος καὶ κακῆς πίστεως καταστρέφει καὶ διαστρέφει τὰς ὑποθέσεις· ἱκανὸν δὲ διερμηνέα δὲν εἶναι τόσον εὔκολον νὰ τὸν εὕρῃ ὁ πρόξενος εἰς μέρη ὅπου καὶ πολῖται Ἕλληνες ὀλίγοι παρεπιδημοῦσι, καὶ οἱ ἐντόπιοι αὐτοὶ δὲν ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς Τουρκικῆς γλώσσης. Ἐνταῦθα θέλω σᾶς ἐκθέσει ἀλήθειαν, ἂν καὶ πικράν· ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ εἷς Ἕλλην καὶ μόνος ὀπωσοῦν κάτοχος τῆς Τουρκικῆς, δυσκόλως ἠθέλαμεν ἀντικαταστήσει τὸν πρῶτον διερμηνέα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας μας, τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὁποίου μόλις σήμερον ἀνεπλήρωσεν ὁ ἀντικαταστάτης, ὅστις διὰ τὸν χρόνον κατέστη κρεῖττον ἑαυτοῦ. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὅστις γνωρίζει ὀλίγα Τουρκικὰ δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ κάμνῃ τὸν διερμηνέα, ὅστις πρὸς τὸ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι κάτοχος τῆς Τουρκικῆς, πρέπει νὰ μετέχῃ καὶ ἄλλων τινῶν γνώσεων, ἰδίως μάλιστα περὶ τὴν Τουρκικὴν νομοθεσίαν, διὰ νὰ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἀντείπῃ εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Τούρκων δικηγόρων ἢ καὶ τοῦ καδῆ αὐτοῦ πολλάκις διαστρέφοντος τὴν ὑπόθεσιν. Ἐννοῶ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐπαινέσω τὸ αἴσθημα ἐξ οὗ ὁρμᾶται ἡ Γερουσία· ἐννοῶ καὶ τὴν κατάχρησιν, τὴν ὁποίαν πρόξενός τις δύναται νὰ κάμῃ, παραβλέπων Ἕλληνα ἱκανὸν διὰ διερμηνέα· λάβετε ὅμως ἀφ' ἑτέρου ὑπ' ὄψιν τὰ ἀτοπήματα τὰ ὁποῖα θέλουν γεννᾶσθαι ἀπὸ τὴν κακὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἀνικάνων διερμηνέων. Ἡ πρώτη κατάχρησις δύναται νὰ διατηρηθῇ πολλαχῶς, διὰ τοῦ προξένου, διὰ τοῦ πρέσβεως, διὰ τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἂν δὲν διορθωθῇ, τὸ κακὸν θέλει εἶσθαι μικρόν, διότι ἀφορᾷ ἕνα Ἕλληνα μόνον, τὸν παραμεληθέντα καὶ τοι ἱκανὸν διὰ τὴν θέσιν τοῦ διερμηνέως. Ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ δευτέρου προερχόμενα ἀτοπήματα εἶναι μεγάλα· ἀφήνοντες τὸ ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κάμνομεν ὥστε νὰ δικαιωθῇ εἷς Ἕλλην, ἀλλὰ διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ ἀδικηθῶσι πολλοὶ πλεῖστοι. Ἐξέθηκα τοὺς λόγους οἵτινες μὲ κάμουσιν ἐν πεποιθήσει νὰ φρονῶ ὡς ἀπαραίτητον τὴν διόρθωσιν τοῦ ἄρθρου· ἕκαστος ἂς σκεφθῇ καὶ ἂς ἐπιφέρῃ τὴν γνώμην του· θέλω σεβασθῇ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἐναντία τῆς ποποιθήσεώς μου, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι θέλω καὶ

λυπηθῇ, διότι ἐν πεποιθήσει βλέπω ὅτι θέλουσι πάθει τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα.

Εἶναι, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι τὸ ἄρθρον ὅπως ἔχει, θέλει φέρει δυσκολίας τινὰς εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν ὑπουργούς. Ἐπειδὴ δὲ χθὲς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐγένετο λόγος ὅτι μεταξὺ τῶν διερμηνέων ὑπάρχουσι καὶ Εὐραῖοι καὶ ἄλλοι ἀλλογενεῖς, προσθέτοντες τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, ἐρρωνῶ ὅτι συμβιβάζονται καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Γερουσίας, καὶ αἱ δυσκολίαι περὶ τὴν ὑπηρεσίαν αἴρονται ἂν τοῦ ἄρθρου 6 ὁ § 1 τροποποιηθῇ ὡς ἑρεξῆς·

« Οἵτινες δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐξ ἄλλων ἀπῶν ὁμογενῶν, ἂν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες ἱκανοὶ νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις. »

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου τῆς ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου συζητήσεως, ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου, παρεδέξατο τὸ 6 ἄρθρον ὅπως ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Κ. Λόντου· ἔχει δὲ ὁ τροποποιηθεὶς παράγραφος ὡς ἑξῆς. « Ἅπαντες ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει ἀρεύκτως νὰ εἶναι πολῖται Ἕλληνες, ἐξαιρουμένων τῶν διερμηνέων καὶ κλητήρων οἵτινες δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν ὁμογενῶν, ἂν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες ἱκανοὶ νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις. »

Ἀναγνωσθὲν ἀκολούθως τὸ 7 ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 8, τις τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ γενικοῦ προξενείου Καΐρου εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, τὴν ἐντελῆ δηλαδὴ διατήρησιν αὐτῶν δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως· καθότου, προκειμένου νὰ κατασκευασθῇ σιδηρόδρομος μεταξὺ Καΐρου καὶ Σουέζ, τὸ Κάϊρον τότε καθίσταται ἡ ἀποθήκη τῶν ἐμπορευμάτων τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Ἰνδιῶν, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον θέλει ἀναπτυχθῇ ἐνταῦθα, καὶ ἔχει ἀνάγκην προστασίας καὶ ὑπερασπίσεως.

Συμμερίζομαι, ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, πληρέστατα τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, ὅτι τὸ Κάϊρον μετὰ τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου ἑνοῦντος αὐτὸ μετὰ τοῦ Σουέζ, θέλει καταστῇ ἡ ἀποθήκη τῶν ἐμπορευμάτων τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Ἰνδιῶν· ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἀποφασίσθη ὁριστικῶς ὁ σιδηρόδρομος οὗτος, διαπραγματεύσεις μόνον ἐγένοντο. Ἀπὸ τοῦδε λοιπὸν νὰ μισθοδοτῶμεν τὸ γενικὸν προξενεῖον Καΐρου δὲν συμφωνῶ· μισθοδοτοῦμεν ἐκεῖνο τῆς Ἀλεξανδρείας, διότι ἐν

τῇ πόλει ταύτῃ καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλία μας εὑρίσκει μεγάλα συμφέροντα· προτείνω ὅμως, ἂν εὐαρεστῇ αἱ ἡ Γερουσία, ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, τὸ γενικὸν προξενεῖον Καΐρου νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰ τῆς δευτέρας κατηγορίας, εἰς τὰ λαμβάνοντα δηλ. ἐπιχορηγήσιν, διότι, μεταθείσης ἤδη τῆς πρωτευούσης εἰς Κάϊρον, ὁ πρόξενος δὲν δύναται νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀνάγκας του, ἐὰν τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα δὲν ἀποφασίσῃ νὰ τὸν καταταξῇ εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, εἰς τὰ ἔχοντα δηλ. ἐπιχορηγήσεις προξενεῖα.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νομοσχεδίου διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 9, 10 καὶ 11 ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 12 καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ προπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, τις τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει προτείνει τὴν τροπολογίαν τοῦ « ἐν ὑποπροξενείῳ ἔχων τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον » εἰς ἐκείνην τοῦ « ἐν προξενείῳ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον » ἀσχέτως λοιπὸν πρὸς τὴν ὁποίαν φέρει γνώμην περὶ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ προξενείου Λιβόρνου καὶ Μασσαλίας εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, ἐπειδὴ ὁ οἰκεῖος τόπος τῆς συζητήσεως ταύτης δὲν εἶναι ἐνταῦθα, προτείνω τὴν τροπολογίαν τῆς λέξεως « ὑποπροξενεῖον » εἰς τὴν « προξενεῖον. » Τὴν τροπολογίαν ταύτην θεωρῶ ἀναγκαίαν, εἴτε ὑπαχθῇ ἡ προξενικὴ αὕτη ἀρχὴ εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, εἴτε μείνει εἰς τὴν ὁποίαν τὴν θέτει τὸ νομοσχέδιον.

Ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου παρεδέξατο τὸ ἄρθρον 12 μὲ τὴν προτεινομένην τροπολογίαν ἔχουσαν οὕτω· « ἐν προξενείῳ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον. »

Ἀναγνωσθὲν τὸ ἄρθρον 13 ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 14, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παξιμάδης προέτεινε τὴν προσθήκην κατόπιν τοῦ ἀ. εδαρίου τῶν ἑξῆς τριῶν προξενικῶν θέσεων·

« ἐν προξενείῳ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βορδιὼ·
ἐν προξενείῳ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λυών·
ἐν ὑποπροξενείῳ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαγιόννην. »

διότι καθ' ἃς ἔλαβε παρ' εἰδημόνων πληροφορίας, καὶ εἰς τὰς πόλεις ταύτας ἤρχισεν ἀναπτυσσόμενον τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ναυτιλία, ἔχει δὲ ἀνάγκην προστασίας.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι συμφωνεῖ πληρέστατα διὰ τὰς προτεινομένας προσθήκας, καθόσον παρατηρήσεις περὶ τῆς συστάσεως προξενικῶν ἀρχῶν εἰς τὰ τρία ἀνωτέρω εἰρημένα μέρη ἐγένοντο καὶ ἀπὸ τὸν παρὰ τῇ Γαλλίᾳ πρέσβυν μας Κ. Μαυροκορδάτον, ἀφ' οὗ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον μετὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς· τὴν σύστασιν προξενείου εἰς Λυὸν θεωρεῖ ἀναγκαίαν ὁ Κ. Μαυροκορδάτος, διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἅπαντες οἱ εἰς Γαλλίαν μεταβαίνοντες Ἕλληνες διέρχονται διὰ τοῦ Λυὸν, περὶ πλέον τὸ Λυὸν, πόλις ἐπίσημος διὰ τὸ ἐκτεταμένον ἐμπόριον καὶ τὴν ἀξιολογωτάτην βιομηχανίαν της, ἀναμφιβόλως δέχεται πολλοὺς ἐμπόρους Ἕλληνας, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην προσασίας. Τὴν σύστασιν προξενείου εἰς Βορδὼ, ἐπίσης θεωρεῖ ἀναγκαίαν, διότι καὶ ἐκεῖ ἤρχισεν ἐκτεινομένη ἡ ναυτιλία μας· ἀναφέρει δὲ ὀνομαστὶ ὅτι δύω ἑλληνικὰ πλοῖα εἰσέπλευσαν εἰς Βορδὼ μὲ δόγας, καὶ δὲν εἶχον ποῦ νὰ συστηθῶσι. Ἐκτὸς τῆς συστάσεως τῶν τριῶν προξενικῶν ἀρχῶν τῶν καὶ παρὰ τοῦ ἐντίμου προλαλήσαντος προτεινομένων, ὁ Κ. Μαυροκορδάτος συνίστησι καὶ τὴν σύστασιν ἑτέρου προξενείου ἔχοντος τὴν ἕδραν εἰς Σέττην (Cette.) Ὁ κατασκευαζόμενος σιδηρόδρομος μεταξὺ Σέττης καὶ Βορδὼ, καθιστῶν περιττὸν πλέον τὸν περίπλουν τῆς Ἱσπανίας καὶ Πορτογαλλίας, ἀνοίγει τὸ ἐμπόριον τῆς Σέττης, ὅπου ἀνάγκη νὰ συστηθῇ προξενεῖον. Διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους παραδεχόμενος τὰς τρεῖς προτεινομένας προσθήκας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **14**, προτείνω καὶ τετάρτην τὴν ἀκόλουθον· « Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σέττην (*Cette.*)

Ἐρωτηθεῖσα ἀκολούθως ἡ Γερουσία, παρεδέξατο καὶ τὸ **14** ἄρθρον μὲ τὰς τέσσαρας γενομένας προσθήκας.

Ἀναγνωσθὲν τὸ ἄρθρον **15** ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **16** τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου τὴν ἑξῆς προσθήκην.

« Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰ Μαγιόρκαν. »

Ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον **16** μὲ τὴν γενομένην προσθήκην.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα **17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,** καὶ **27** ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **28** ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς προέτεινεν ἵνα τὸ ὑποπροξενεῖον Γιβλατὰρ τροποποιηθῇ

εἰς Προξενεῖον, καὶ προστεθῇ τὸ « ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βελφάστ » καθόσον, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐν Λονδίνῳ Πρέσβεώς μας καὶ ἐκεῖ πολλὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἤρχισαν καταπλέοντα· ἔτι δὲ προέτεινεν τὴν προσθήκην « ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βομβάην.

Ἡ Γερουσία διὰ χειροτονίας παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον **28** μὲ τὰς γενομένας τρεῖς τροποποιήσεις.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα **29, 30,** καὶ **31** ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσιν.

Ἀκολούθως τινὸς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προτείναντος ἵνα ὡς ἴδιον ἄρθρον **32** προστεθῶσι τὰ ἑξῆς.

« Κατὰ τὸ κράτος τῆς Κίνας, ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καντὸν. » τὸ δὲ **32** ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου μεταβληθῇ εἰς **33** καὶ οὕτω καθεξῆς, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν προσθήκην ταύτην ὡς ἄρθρον **32**, καὶ τὴν μεταβολὴν ἐκείνων, τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου **32, 33,** καὶ **34** ἐγενοντο παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἀλλὰ τὸ μὲν **32** μετεβλήθη εἰς **33** τὸ **33** μετεβλήθη εἰς **34** καὶ τὸ **34** μετεβλήθη εἰς **35.**

Ἀναγνωσθέντος τοῦ εἰς **36** μεταβληθέντος **35** ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ὡς καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον εἶπε· διὰ νὰ πεισθῇ τὸ Σ. Σῶμα τῆς Γερουσίας περὶ τοῦ ὅτι πρὸς ὑπαγωγὴν τῶν Προξενείων Λιβόρνου καὶ Μασσαλίας εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἡ Κυβέρνησις θέλει δαπανᾷ περισσότερα τῶν εἰσοδημάτων τῶν δύω τούτων Προξενείων, συνέταξα κατάλογον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ **1844** μέχρι τοῦ **1851**, τὸν ὁποῖον καταθέτω εἰς τὸ Γραφεῖον. Ἡ πρόσοδος τοῦ Προξενείου Λιβόρνου ἀπὸ τοῦ **1844—1851** κατὰ μέσον ὅρον ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς κατ' ἔτος **8,304:00**

τὰ δὲ ἔξοδα κατὰ μέσον ὅρον, ἀπὸ τοῦ **1844 — 51** ἀναβαίνουσι εἰς δραχ. **5,266:00**

Περίσσευμα κατ' ἔτος δραχμὰς . . . . » **3,038:00**

Ἡ τοῦ Προξενείου τῆς Μασσαλίας πρόσοδος ἀπὸ τοῦ ἔτους **1846 — 51** κατὰ μέσον ὅρον ἀναβαίνει εἰς δραχ. **8,044:00** ἐξόδων λογ/σμὸς δὲν συνετάχθη, διότι ὁ τῆς Μασσαλίας Πρόξενος κύριος Τζιτζίνιας ἔχει ἡνωμένον τὸ Προξενικὸν Γραφεῖον μὲ τὸ Ἐμπορικὸν του Γραφεῖον, καὶ μεταχειρίζεται τοὺς αὐτοὺς ὑπαλ-

λήλους καὶ διὰ τὰς δύω ὑπηρεσίας· ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ἔχωμεν κατάλογον τῶν ἐξόδων, κατὰ πολλὴν πιθανότητα τὸ αὐτὸ περίσσευμα καὶ εἰς Μασσαλίαν εἶναι, ἀλλὰ τὸ περίσσευμα τοῦτο προέρχεται διότι οἱ Πρόξενοι οὗτοι, ἔχουσι τὰς εὐκολίας νὰ ἐκπληρώσι καὶ τὰ Προξενικὰ καθήκοντα διὰ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ἐμπορικῶν τῶν Γραφείων· ἂν ὅμως ἡ Κυβέρνησις στείλῃ ἀπ' ἐδῶ ὑπαλλήλους εἶναι βέβαιος ὅτι οὐδ' αἱ πλεονάζουσαι τρεῖς χιλιάδες δραχμαὶ δὲν ἤθελον ἀρκέσει πρὸς συντήρησιν τῶν δαπανῶν τῆς Προξενικῆς ὑπαλληλίας· ἄλλως τε, Κύριοι, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἤθελον τὰ ἔξοδα εἶσθαι ἴσα μὲ τὰ εἰσοδήματα τῶν Προξενείων τούτων, δὲν ἠθέλαμεν περιποιηθῇ πολὺ τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα ἀναθέτοντες εἰς ἄλλους ὑπὸ μισθὸν τὰ Προξενεῖα ταῦτα· αἱ ἐκτεταμέναι ἐμπορικαὶ σχέσεις, καὶ τὰ μεγάλα μέσα τῶν Κ. Τζιτζείνια καὶ Τοσίτσα παρέχουσι πολλὰς τὰς εὐκολίας καὶ βοηθείας μεγάλας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τὴν Ναυτιλίαν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον προτείνω νὰ μείνωσιν ὡς εἶναι τὰ Προξενεῖα ταῦτα, ἀργότερα ἴσως κριθῇ καταλληλότερον ἡ ὑπαγωγή των εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν εἰς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν εἶπεν, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ ἡ Ναυτιλία συγκεντροῦνται εἰς τρία μέρη, τὴν Τεργέστην, τὴν Μασσαλίαν, καὶ Λιβόρνον, οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὅτι τὰ εἰσοδήματα τῶν Προξενείων τούτων εἶναι πολὺ περισσότερα τῶν ὅσα φαίνονται εἰς τὸν πίνακα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὅστις συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας οἱ Κ. Πρόξενοι τῷ πέμπουσι, καὶ οὐχὶ διπλοτύπων· ἐμμένω διὰ τοῦτο εἰς τὴν ὑπαγωγὴν τῶν Προξενείων Μασσαλίας καὶ Λιβόρνου εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν.

Ἴσως, ἀντεπήγαγεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, τὰ εἰσοδήματα εἶναι περισσότερα τῶν ἐν τῷ πίνακι φαινομένων, ἀλλ' εἰς πολλοὺς πτωχοὺς πλοιάρχους τὰ δικαιώματα χαρίζονται ὑπὸ τῶν Κ. Προξένων, διότι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκας ὑλικὰς οἱ Κ. οὗτοι Πρόξενοι.

Ἀπαντῶν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος εἶπεν· δὲν προτίθεμαι νὰ προσβάλω τὸν Πρόξενον Κ. Τζιτζίνιαν, ἐν παροιθήσει δὲ φρονῶ ὅτι τὰ εἰσοδήματα εἶναι πολὺ περισσότερα ἢ ὅσα φαίνονται εἰς τοὺς πίνακας τοῦ Κ. Τζιτζίνια· ἴσως οἱ λογισμοὶ εἶναι νοθευμένοι ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους του. Ἀναλογιζόμενός τις τὰ συσωρευόμενα πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας Μασσαλίας δύναται μετὰ θετικότητος νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ εἰσοδήματα τοῦ Προξενείου ἀναβαίνουσιν εἰς 24,000 δραχ. ἐτησίως· ἀκριβὴς ἐξέλεγξις θέλει κατα-

δείξει τὴν ἀλήθειαν ταύτην· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ χαρίσματα τῶν δικαιωμάτων εἰς τινας πλοιάρχους, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ταῦτα εἶναι μικρὰ καὶ κατὰ σύστασιν, δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσι τὴν πρότασιν περὶ ὑπαγωγῆς τοῦ προξενείου τούτου εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν· ἄλλως τε, κύριοι, ὁποία σύγκρισις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τῶν χαριζομένων δικαιωμάτων εἰς τινας πλοιάρχους καὶ τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν ὠφελειῶν τὰς ὁποίας ὡς ἐκ τῆς τιμητικῆς ταύτης θέσεως καρποῦται. Μακρὰν τοῦ νὰ ἀποδώσω σκοπὸν πλάγιον ἢ μάταιον εἰς τὸν ἔντιμον κύριον Τζιτζίνιαν διὰ τοὺς καταλόγους του, ἐξέθηκα ταῦτα διὰ νὰ ὑποστηρίξω ὅτι τὰ εἰσοδήματα τοῦ προξενείου εἶναι πολὺ μεγαλήτερα· ἂν δὲ λάβῃ τὴν πρόνοιαν νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον τὸ ὑπουργεῖον, θέλει εὑρεῖ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Κ. Τζιτζίνια δὲν ἔπεμψαν ἀκριβεῖς λογαριασμούς.

Ἕτερος τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι εἰς τακτικὰς εὐρωπαϊκὰς πόλεις, ὁποῖαι εἶναι ἡ Μασσαλία καὶ ἡ Λιβόρνα, δυνάμεθα εὐκολώτατα νὰ πληροφορηθῶμεν διὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν καταπλευσάντων ἑλληνικῶν πλοίων· τούτου δὲ γενομένου ἔχομεν μετὰ θετικότητος τὰ εἰσοδήματα τῶν προξενείων, τὰ ὁποῖα εἰς τοῦτο καὶ μόνον συνίστανται διότι διαμονητήρια δὲν ἔχουν ἐκεῖ· ὁ κύριος ὑπουργὸς δύναται νὰ λάβῃ τὰς πληροφορίας ταύτας, αἵτινες θέλουσιν ἄρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν· ἐκ προοιμίων ὅμως ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι τὰ προξενικὰ δικαιώματα δὲν εἶναι τόσον μεγάλα, ὅσον αὐξάνονται ἀπὸ τοὺς μακρὰν τῆς ὑπηρεσίας ὄντας. Ὁ ὀλίγος χρόνος κατὰ τὸν ὁποῖον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ διετέλεσα καὶ ἐγὼ μὲ κάμει νὰ ἐπιφέρω τὴν τελευταίαν παρατήρησιν· ὅτι δὲν γίνονται παραχωρήσεις καὶ χαρίσματα· ἂν δέ ποτε τοιοῦτόν τι λάβῃ χώραν, γίνεται διὰ συστάσεων ἐξ ὧν μεγαλήτεραι ὠφέλειαι θὰ προέρχονται. Ἤδη προτείνω νὰ ἀγεθῇ πρὸς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ἡ ἐξακρίβωσις τῶν εἰσοδημάτων καὶ ἂν δειχθῇ ὅτι τὰ εἰσοδήματα ὑπερβαίνουσι τὰς 20, 00 δραχ. τότε ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ παρουσιάσῃ συμπληρωτικὸν νόμον περὶ ὑπαγωγῆς τῶν δύο τούτων Προξενείων εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὡς πρὸς τὸ ὅτι ὁ κ. Λόντος δὲν θεωρεῖ ἀκριβεῖς τοὺς λογισμοὺς τοῦ Κ. Τζιτζίνια, ἀλλὰ νοθευμένους ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους του κτλ. ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην τῆς νοθεύσεως, ἀφ' οὗ τὰ εἰσοδήματα ταῦτα εἰσπράτ-

τονται πρὸς ὄρελος του, ἐξ ἐναντίας μάλιστα τοὺς θεωρῶ πολὺ ἀκριβεῖς. διότι τοὺς βλέπω παρακολουθοῦντας τὴν κίνησιν ἢ τὴν στασιμότητα τῆς ναυτιλίας μας. Τῷ **1847** ὅτε ἡ κίνησις τῆς ναυτιλίας μας ἦτο μεγάλη, καὶ τὰ εἰσοδήματα σημειοῦνται εἰς **21.000** περίπου δραχ.

Καὶ πάλιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, εἶπεν ὅτι ἐμμένων εἰς τὴν ἰδίαν του περὶ τῆς μὴ ἀκριβείας τῶν λογαριασμῶν, προκαλεῖ καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὅστις δύναται νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν διὰ τῶν καταδειχθέντων μέσων· ὡς πρὸς δὲ τὸ ὅτι ὁ κ. ὑπουργὸς δὲν βλέπει τὴν αἰτίαν τῆς μὴ ἀκριβείας τῶν λογαριασμῶν, ὁ λόγος εἶναι προφανὴς· δειχθέντος ὅτι τὰ εἰσοδήματα εἶναι πολλά, πολλοὶ θέλουσιν εἰσθαι καὶ οἱ μνηστῆρες τῆς θέσεως ταύτης, συμφέρει διὰ τοῦτο νὰ μένῃ ἐν τῷ κρυπτῷ ἡ πρόσοδος τοῦ Προξενείου.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι τὰ ἐκ τῶν πλοίων εἰσοδήματα ἀνακαλύπτονται εὐκόλως, ὡς ἀνέφερέ τις τῶν προλαλησάντων Κ. Γερουσιαστῶν· παρὰ τὰ εἰσοδήματα δὲ τῶν πλοίων τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὀλίγα, εἶναι καὶ τόσα ἄλλα εἰσοδήματα, συντάξεις συμβολαίων ὄχι μικρᾶς ἀξίας, διὰ τὴν μεγάλην ἐνεργουμένην εἰς τὰ προξενεῖα ταῦτα κίνησιν ἐμπορίου, ἐπιθεωρήσεις ἐξωτερικῶν διαβατηρίων κτλ. ὀφείλομεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κατὰ μέγα μέρος τὰ εἰσοδήματα τοῦ Προξενείου Μασσαλίας εἶναι τυχαῖα· ἡ ἔλλειψις τῶν σιτηρῶν ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἀρθονία αὐτῶν, αὐξάνει ἢ ἐλαττόνει τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσπλεόντων Ἑλληνικῶν πλοίων, κατὰ συνέπειαν δὲ αὐξάνει ἢ ἐλαττόνει τὰ εἰσοδήματα τὰ Προξενικά.

Μετὰ τὰς γενομένας ταύτας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς πρώτης κατηγορίας τοῦ εἰς **36** μεταβληθέντος **35** ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, εἷς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινεν νὰ προστεθῶσιν εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν τὰ ἑξῆς.

« Τὸ ἐν Κύπρῳ ὑποπροξενεῖον.

« Τὸ ἐν Καΐρῳ γενικὸν Προξενεῖον. »

Ἀκολούθως ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα παρεδέξατο τὸ εἰς **36** μεταβληθὲν **35** ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου διὰ χειροτονίας, μὲ τὰς ἐπὶ τῆς δευτέρας κατηγορίας γενομένας δύω προσθήκας.

« Τὸ ἐν Κύπρῳ ὑποπροξενεῖον.

« Τὸ ἐν Καΐρῳ Γενικὸν Προξενεῖον. »

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος, παρελθούσης τῆς ὥρας, ἔλυσε τὴν

Συνεδρίασιν τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος, ἀπαγγείλας τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως κατὰ τὴν αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Δ. Δελιγιάννης.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ι. Παξιμάδης
Δ. Χατζῆσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων **30** μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζῆσκον ἀντὶ τοῦ Κ. Α. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἀπαγγείλαντος τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν ἀπὸ τοῦ ἄρθρου **35** μεταβληθέντος εἰς **36**, ἀνεγνώσθη ἡ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένη ἐν ἰδιαιτέρῳ ἄρθρῳ τροπολογία, ἥτις παραδεχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, ἔχει ὡς ἑπεται·

«Ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις προξενικῶν ἀρχῶν, ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συστήσῃ γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα, ὅπου ἤθελε θεωρήσει τοῦτο κατάλληλον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Τὰ οὕτω δὲ συνισταινόμενα γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι μισθόν, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο ἐπιτραπῇ διὰ νόμου.

Κατ' αὐτῆς λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Β. Χρηστακόπουλος εἶπεν τὰ ἑξῆς. Εἰς τὴν προτελευταίαν συνεδρίασιν παρετήρησα καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι τὸ προτεινόμενον τοῦτο πρόσθετον ἄρθρον δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὸ ἄρθρον **27** τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ θέσεις πρέπει νὰ ἦναι νενομοθετημέναι ἤτοι ὡρισμέναι ἀκριβῶς διὰ νόμου καὶ ὡς ἀποφασισμέναι οὕτως διὰ προγενεστέρας ἀποφάσεως τῆς Γερουσίας (ὅρα Πρακτ. τῆς Β΄. Συνόδου καὶ Περιόδου σελ. **455**.) Ἡ προσθήκη ὅτι τὰ διὰ τοῦ ἀορίστου τούτου ἄρθρου συνισταμένα προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι μισθόν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβάλῃ τὸν χα-

ρακτῆρα τοῦ ἐμμίσθου τῆς ὑπηρεσίας, διότι τὰ πρὸς ὄφελος τῶν προξένων εἰσπραττόμενα δικαιώματα, καὶ αἱ πρὸς ταῦτα χορηγούμεναι χρηματικαὶ ἐπιχορηγήσεις παρὰ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ προλαβὸν ἄρθρον 33 μεταβληθὲν εἰς ἄρθρον 34, θεωροῦνται ὡς μισθοδοσίαι, δι' ἃς καὶ ἐκδίδονται κατὰ μῆνα τὰ ἀνήκοντα πρὸς πιμψηρισμὸν ἐντάλματα. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις προ θέτω ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι περιττὸν μετὰ τὴν ἐκτεταμένην ὁνομασίαν τὴν ὁποίαν προσδιορίσαμεν εἰς τὸ κεφ. Β'. τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. τῶν διαφόρων θέσεων καὶ ἐπικρατειῶν κ/θ' ἃς εἶναι ἀναγκαία ἡ σύστασις προξενείων ἢ ὑποπροξενείων.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἶπεν· ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Συντάγματος παρατηρῶ ὅτι ὁ Γερουσιαστὴς κ. Λόντος εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἔδωσε τωόντι μίαν εὔλογον ἐξήγησιν. Ὁ νόμος προβλέπει τὴν περίστασιν καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς θέσιν μὴ νομοθετημένην· ὅταν αὐτὸς ὁ νόμος δώσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ συστήνειν καὶ διορίζειν προξενικὰς ἀρχὰς εἰς ἀμισθους θέσεις, τότε τὸ δικαίωμα τοῦτο νομοθετεῖται, καὶ ἡ Κυβέρνησις νομίμως δύναται να διορίσῃ τοὺς ἀμισθίους ὑπαλλήλους εἰς τὰς τοιαύτας ἀμισθους ὑπηρεσίας· ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ εἰθυντηρίασις γραπίσθη τὸ ἄρθρον 27 τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος ἐκ τοῦ Βελγικοῦ κατὰ γράμμα ἐξαιρέσει τοῦ δικαιώματος ὅπερ ἐκεῖνο ἐπιτρέπει εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὡς πρὸς τοὺς διορισμοὺς εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν γενικὴν διοίκησιν.

Τελευταῖος νόμος τοῦ ἔθνους ἐκείνου ὃν σᾶς ἀναγινώσκω ἐχορήγησε προσέτι ῥητῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ διορίζειν ὑπαλλήλους εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας· ὅθεν ἀφοῦ τὸ γράμμα τοῦ Βελγικοῦ Συντάγματος ἔχει ὅπως ἀνωτέρω ἐξετέθη, καὶ αὐτὸ τὸ Βελγικὸν ἔθνος ἐχορήγησε ῥητῶς τὸ ἀνωτέρω δικαίωμα, ἕπεται ὅτι καὶ ἡ προκειμένη προπολογία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα ὅπερ εἶναι κατὰ γράμμα ὅμοιον τοῦ Βελγικοῦ.

Ἔρχομαι ἔπειτα νὰ συστήσω καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς τῆς προπολογίας· ὁ Γερουσιαστὴς κ. Καρακατζάνης ἀγορεύων ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, προέτεινεν ἵνα ἄρθρον χορηγοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν ὑπαλλήλους εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν πρότασιν ταύτην εθεωρήσαμεν εὐλογοφανῆ· ἐπομένως ἂν καὶ ὀλίγος καιρὸς παρῆλθεν ἀπὸ τῆς ἐν

τῇ Βουλῇ ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου τούτου, καὶ ὅμως κατὰ τὴν προχθεσινὴν συζήτησιν αὐτοῦ πολλὰς ἀνάγκας ἀναγνωρίσαμεν ἀπαιτούσας τὸν διορισμὸν προξενικῶν ἀρχῶν εἰς διάφορα μέρη· τούτου ἕνεκα ὅταν παρουσιασθῇ τοιαύτη ἀνάγκη θέλει εἶσθαι περιττὸν καὶ ὀχληρὸν εἰς τὰς Βουλὰς νὰ ἔρχωνται νὰ συζητῶσι καὶ ἐπιψηφίζωσιν ἑκάστοτε νόμους διὰ θέσεις ἀμίσθους καὶ τοιαύτας αἱ ὁποῖαι δὲν προσβάλλουσι τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους.

Ὅτι τὸ προκείμενον πρόσθετον ἄρθρον, εἶπεν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ γθὲς ἀνεγνωρίσθη καὶ σήμερον ἀκριβέστερον ἀνεπτύχθη· διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καταπολεμοῦντες τὸ ἄρθρον τοῦτο καὶ τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον προτείνει ἡ ἐπιτροπὴ νομοθετοῦμεν συνάμα καὶ τὰς θέσεις, καὶ οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει μήπως ἡ Κυβέρνησις συστήσει πολλὰς προξενικὰς ἀρχάς, διότι τὸ ἄρθρον προβλέπει καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἔγκρισιν τῶν Βουλῶν ὁσάκις πρόκειται περὶ μισθοδοσίας τῶν τοιούτων ἀρχῶν· εἰπόντος ἐνταῦθά τινος ὅτι θεωρεῖ καλὸν νὰ προσδιορισθῇ ῥητῶς ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συστήσῃ προξενεῖα ἢ ὑποπροξενεῖα ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος νόμου· καὶ ἑτέρου ἀντικρούσαντος τὴν προτεθεῖσαν ταύτην ὡς περιττὴν, δὲν συμφωνῶ, εἶπεν ἄλλος, μὲ τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς διότι διὰ τοῦ προτεινομένου ἄρθρου νομοθετοῦνται πολλαὶ θέσεις, καὶ ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος ὑπὸ τὸν στενὸν κύκλον ὑφ' ὃν πρέπει νὰ ἐξετασθῇ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα εἶναι ὅμοιον κατὰ γράμμα τοῦ Βελγικοῦ· ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι καὶ ὑπάρχουσι περιστάσεις ἄλως διόλου διαφορετικαὶ ἐκείνων τοῦ Βελγίου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Συντάγματος εἶναι διάφορος· ἡ Κυβέρνησις ἡ Ἑλληνική, εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν πρόκειται νὰ συσταθῇ μία προξενικὴ θέσις, θέτει τρόπον τινὰ τὸν ἑαυτόν της ὑπὸ μίαν ἐξέτασιν, διότι ὅταν λάβῃ μίαν αἴτησιν πρέσβεως τινος ἢ ἀναφορὰν πολίτου τινὸς περὶ διορισμοῦ ἑνὸς προξένου εἰς μίαν ἀναγκαίαν θέσιν τότε δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ἡ δὲν ἀκούει μόνον τὴν αἴτησιν αὐτὴν ἀλλὰ καταφεύγει καὶ συμβουλεύεται καὶ τὴν γνώμην τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ἄλλων Σωμάτων μεχρισοῦ δικαιολογήσει τὸ ἀναγκαῖον τῆς συστάσεως τῆς περὶ ἧς πρόκειται προξενικῆς ἀρχῆς εἰς τὰς Βουλὰς· κατ' ἐμὲ ὅθεν ἡ προκειμένη πρότασις ἀντιβαίνει ῥητῶς εἰς τὸ γράμμα τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι νομοθετημένη ἑκάστη θέσις.

Ἐπομένως δὲν θεωρῶ ὀρθὸν νὰ παραγωρῶμεν τὰ πάντα ἀκω-

λύτως εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ δυσπιστῶμεν πάντοτε διότι αἱ πολεῖται διὰ τῆς δυσπιστίας σώζονται· ὅταν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις θεωρήσῃ ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν προξενικῶν ἀρχῶν εἰς ἄλλην τινὰ θέσιν ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ περιεχομένων εἰς μέγιστον ἀριθμόν, δύναται νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον, τὰ δὲ Νομοθετικὰ Σώματα δὲν θέλουσιν ἀρνηθῆ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ὅταν ἀναγνωρίσουν τὸ ἀναγκαῖον τῆς συστάσεώς του.

Εἰς δύω τινὰ ὑπεστήριξε τὴν ὁμιλίαν του ὁ προαγορεύσας, ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, εἰς τὴν γραμματικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Συντάγματος, καὶ εἰς τὴν δυσπιστίαν τῶν Βουλῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον δὲν θέλω νὰ φιλονεικήσω τὴν ἱκανότητα καὶ τὸ δικαίωμα ἅτινα ἔχει ὁ προλαλήσας τοῦ νὰ δίδῃ οἱανδήποτε θέλει ἑρμηνείαν εἰς τὸ Σύνταγμα· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δύναμαι ἐξηγῶν ἄλλως τὸ Σύνταγμα νὰ δώσω ἀλλοίαν ἑρμηνείαν ἐκείνης τοῦ προλαλήσαντος· δὲν ἀγνοεῖ βεβαίως ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὅτι γραμματικῶς μεταχειριζόμεθα ἐνίοτε τὸν ἐνεστῶτα ἀντὶ τοῦ παρῳχημένου καὶ μέλλοντος, καὶ τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ Σύνταγμα λέγον εἰς νομοθετιμένην θέσιν ἐννοεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ διορίζῃ ὑπάλληλον εἰς μίαν νενομοθετημένην θέσιν ἤτοι εἰς μίαν ἐκ τῶν πολλῶν νομοθετημένων θέσεων.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον παρατηρῶ ὅτι ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἔχει δικαίωμα νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐνταῦθα ἡ περίστασις διότι εἰς τὸ προκείμενον νομοσχέδιον δὲν πρόκειται περὶ ἐμμίσθων θέσεων ἢ συμφερόντων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ καταχρασθῶσι.

Δὲν παραδέχομαι, ἐπέμεγκεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστής, νὰ ἐξηγῶνται τὰ ἄρθρα τοῦ Συντάγματος ὅπως τὰ ἑρμήνευσεν ὁ Κ. ὑπουργός, θέλω νὰ ἐξηγῶνται κατὰ γράμμα καὶ ὑπὸ στενὸν κύκλον, ἐνῶ ἄλλως ἡ ἐξήγησις καὶ ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος πρέπει νὰ γίνηται ὑπὸ τῶν τριῶν συνάμα Νομοθετικῶν Σωμάτων.

Ὡς πρὸς τὴν δυσπιστίαν ἣν ἐξέφρασεν ὁ Κ. ὑπουργὸς παρατηρῶ ὅτι δὲν ἔχει δίκαιον· καὶ ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ Κ. Γερουσιασταὶ συνετρέξαμεν ὅλαις δυνάμεσι τὴν Κυβέρνησιν, δὲν δυνάμεθα δὲ καὶ νὰ παραχωρήσωμεν εἰς αὐτὴν δικαιώματα ἐναντία τοῦ Συντάγματος· καθόσον ἄλλως ἐνταῦθα δὲν πρόκειται

περὶ ζητήματος κυβερνητικοῦ ἀλλὰ περὶ τῆς προτάσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Δὲν ἀναγνωρίζω τὴν ἀνάγκην ἣν προεξέθηκεν ὁ Κ. Ὑπουργὸς περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται προσθέτου ἄρθρου, ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστακόπουλος, ἐπαναλαμβάνω δὲ καὶ ἤδη ὅτι αἱ ἐπιχορηγήσεις ἀντικαθιστῶσι τὰς μισθοδοσίας καὶ δὲν εἶναι αἱ θέσεις ἄμισθοι, καθότι οἱ πρόξενοι εἶναι ὑποχρεωμένοι ἀπὸ τὸν νόμον νὰ στέλλουν ἐτησίους λογαριασμοὺς τῶν εἰσπραττομένων εἰσοδημάτων, καὶ διὰ τοῦτο ὁ νόμος θέλει τὰς θέσεις ὡρισμένας διὰ νὰ τὰς γνωρίζουν τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, ἐπειδὴ ἄλλως μὴ γνωρίζοντα τὰς θέσεις δὲν δύνανται νὰ ζητήσουν καὶ ἐξέλεγξιν λογαριασμῶν.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν τὸ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προτεινόμενον ἄρθρον καὶ ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας, ἔχον ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ νομοσχεδίου μεταβληθέντος εἰς ἄρθρον 38, εἰς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν διὰ ποῖον λόγον ἡ μισθοδοσία τοῦ προξένου Σμύρνης ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς 850, καὶ ἐκείνη τῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Τεργέστης εἶναι μικροτέρα· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπαντῶν εἶπε· διότι τὰ ἔξοδα τοῦ βίου εἰς Σμύρνην εἶναι περισσότερα· εἰπόντος ἄλλου ὅτι τὰ ἔξοδα εἰς Τεργέστην εἶναι περισσότερα ὅλων τῶν ἄλλων, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξακολουθῶν εἶπεν, ὅτι εἶναι ἀληθὲς τοῦτο· ἀλλ' εἰς Τεργέστην εἶναι πολλοὶ ὁλογενεῖς οἵτινες δύνανται τιμώμενοι μὲ τὴν θέσιν τοῦ προξένου νὰ ἀναδεχθῶσι τὴν θέσιν αὐτὴν μὲ τὴν μισθοδοσίαν τῶν 500 δραχμῶν, μὴ ἐξαρκοῦσαν εἰς Ἕλληνα στελλόμενον ἐξ Ἑλλάδος ὡς πρόξενον.

Ἐνταῦθα ἕτερος παρετήρησεν ὅτι δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸν νόμον νὰ ἦναί τις ἔμμισθος πρόξενος καὶ συνάμα ἔμπορος ὡς ὁ Κ. Γιαννικέσης· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπαντῶν προσέθηκε ὅτι ὁ Κ. Γιαννικέσης δὲν εἶναι ἔμπορος, ἀλλὰ ἁπλοῦς διευθυντὴς ἀσφαλιστικοῦ τινος καταστήματος· τὴν δὲ μισθοδοσίαν του διαθέτει ἐπὶ ἀγαθοεργῶν πράξεων.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα 37, 38, 39, 40, 41 καὶ 42 μεταβληθέντα εἰς 39, 40, 41, 42, 43 καὶ 44 ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ ὡς ἔχουσι.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν

εἶπε τὰ ἑξῆς· Εἰς τὸν νόμον περὶ προξενικῶν τελῶν προβλέπεται ἄρθρον περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν τῶν προξένων καὶ ὑποπροξένων ὡς πρὸς τὰ παραπτώματα τῆς ὑπηρεσίας· τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπάρχον μόνον εἰς τὸν νόμον τῆς διατιμήσεως τῶν τελῶν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ὡς περιλαμβάνον τὰ παραπτώματα μόναν τὰ ἀφορῶντα τας παραβιάσεις τῶν περὶ τὴν εἰσπραξιν τῶν προξενικῶν τούτων τελῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι νὰ περιλάβῃ ὅλα τὰ παραπτώματα γενικῶς τῶν πράξεων τῶν προξένων καὶ ὑποπροξένων φρονῶ ὅτι εἰς τὸν παρόντα νόμον ὡς γενικὸν εἶναι ἁρμοδιώτερον νὰ τεθῇ τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Εἰπόντος τινὸς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι τὸ προτεινόμενον ἄρθρον ὡς τροποποιοῦν καὶ τὸ ἐν τῇ Βουλῇ ἐπιψηφισθὲν καὶ ἐν τῷ νόμῳ περὶ προξενικῶν τελῶν ὑπάρχον ὅμοιον ἄρθρον, εἶναι πρότασις σπουδαία καὶ πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτῶν ἐπὶ τὴν αὔριον, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπαντήσας εἶπεν ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν δύναται τὸ Σῶμα λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν προτεινομένην πρότασιν, νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτῆς ἀμέσως.

Τροποποιηθὲν ἐπομένως τὸ προτεινόμενον τοῦτο ἄρθρον συμφώνως μὲ τὰς διαφόρους παρατηρήσεις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐγένετο ἐπὶ τέλους παραδεκτὸν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 45 ἔχον ὡς ἕπεται.

Ἄρθρ. 45. Πᾶσα παράβασις, παρεκτροπὴ ἢ ἀμέλεια παντὸς προξενικοῦ ὑπαλλήλου οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ τάξεως περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προξενικῶν καθηκόντων, τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικῶν ποινῶν, οἷον ἐπιπληξιν, πρόστιμον ἀπὸ 50 μέχρι 200 δραχμῶν, καὶ προσωρινῶν παύσεων ἀπὸ 1, μέχρι ἓξ μηνῶν ἐπιβαλλομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου. Ἂν δὲ ἡ παράβασις παρουσιάζῃ χαρακτῆρα σοβαρώτερον τὸ εἰρημένον ὑπουργεῖον θέλει προκαλεῖ τὴν ὁριστικὴν τοῦ παραβάτου παύσιν, καὶ χρείας τυχούσης τὴν διαστικὴν αὐτοῦ καταδίωξιν.

Ἀναγνωσθέντα δεύτερον τὰ ἄρθρα 43 καὶ 44 τοῦ νομοσχεδίου μεταβληθέντα εἰς 46 καὶ 47, ἐγένοντο ἐπίσης δεκτὰ ὡς ἔχουσιν.

Ψηφοφορηθὲν δ' ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Ἰω. Κόλεττρώνη καὶ Γ. Παπακλεοπούλου ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 30 ἤτοι παμψηφεὶ κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καθ' ἃς ἔλαβε τροπολογίας ὡς ἕπεται·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Προξενικῶν ἀρχῶν νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12 Ἰουλίου ε. ε. θέλει ὑποβληθῇ, ὡς ἔχει, καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 15 Ἰουλίου 1852

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Α. ΠΑΙΚΟΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν:

ΚΕΦΑΛ. Α.

Ἄρθρ. 1. Ὁ προξενικὸς κλάδος διαιρεῖται εἰς τρεῖς τάξεις· εἰς τὴν *πρώτην* συμπεριλαμβάνονται τὰ γενικὰ Προξενεῖα, εἰς τὴν *δευτέραν* τὰ Προξενεῖα καὶ εἰς τὴν *τρίτην* τὰ Ὑποπροξενεῖα.

Ἄρθρ. 2. Ἑκάστου γενικοῦ Προξενείου προΐσταται εἷς γενικὸς Πρόξενος. Ἡ διεύθυνσις δ' ἑνὸς γενικοῦ Προξενείου δύναται νὰ ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα βαθμὸν Προξένου.

Ἑκάστου Προξενείου προΐσταται εἷς Πρόξενος· δύναται δὲ ἡ διεύθυνσις τοῦ Προξενείου ν' ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ὑπάλληλον ἔχοντα βαθμὸν ὑποπροξένου.

Ἑκάστου Ὑποπροξενείου προΐσταται εἷς Ὑποπρόξενος.

Ἄρθρ. 3. Εἰς τὴν περιφέρειαν ἑκάστου γενικοῦ Προξενείου, Προξενείου καὶ Ὑποπροξενείου διορίζονται προξενικοὶ πράκτορες, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ἐπιμελητηρίων, καθόσον ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας ἤθελε τὸ ἀπαιτήσει.

Ἄρθρ. 4. Εἰς ἕκαστον Γενικὸν Προξενεῖον, Προξενεῖον, καὶ Ὑποπροξενεῖον δύναται νὰ διορισθῇ εἷς γραμματεὺς μὲ τὸν τίτλον «γραμματεὺς Γενικοῦ Προξενείου, Προξενείου ἢ Ὑποπροξενείου.»

Ἄρθρ. 5. Τοὺς ἀπόντας ἢ ὁπωσδήποτε κωλυομένους γενικοὺς Προξένους ἢ Προξένους ἀναπληροῦσιν οἱ ἁρμόδιοι γραμματεῖς. Ἀπόντος δὲ ἢ ὁπωσδήποτε κωλυομένου τοῦ Ὑποπροξένου,

εἰς μὲν τὰ μέρη τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους εἴτε καλεῖται εἰς τὴν προσωρινὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑποπροξενείου, κατὰ προηγουμένην ἐγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ, ὁ πλησιέστερος τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ αὐτοῦ ὑποπροξενείου προξενικῶν πρακτόρων, εἴτε διορίζεται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὁ προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς τοῦ ἀπόντος ὑποπροξένου· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ κράτη ἡ προσωρινὴ διεύθυνσις τοῦ ὑποπροξενείου ἀνατίθεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδίαν του εὐθύνην εἰς τινα τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ του Ἑλλήνων ἢ ἀλλοδαπῶν ἐμπόρων ἢ ἄλλων εὐϋπολήπτων ἀτόμων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ εἰδοποιῶνται ἀμέσως περὶ τούτου τό τε ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργεῖον καὶ αἱ ἁρμόδιοι ἐπιτόπιοι ἀρχαί· ὅπου δ' ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας ὑπηγόρευσε τὸν διορισμὸν γραμματέως, οὗτος ἀναπληροῖ τὸν ὑποπρόξενον.

Οἱ ἀνωτέρω ὅροι ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ γενικὰ Προξενεῖα καὶ Προξενεῖα, ὁσάκις δὲν ἤθελον ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς γραμματεὺς διωρισμένος παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυομένου τοῦ Προξένου διευθυντοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, ἡ προσωρινὴ τοῦ γραφείου τούτου διεύθυνσις ἀνατίθεται παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πρεσβείας, ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, εἴτε εἰς ἕνα τῶν ἐν τῷ γραφείῳ γραμματέων ά. τάξεως, εἴτε εἰς ἕτερόν τινα ὑπάλληλον τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπόντος δὲ ἐν ἀδείᾳ παντὸς ἀρχηγοῦ προξενικῆς ὑπηρεσίας, χρεωούσης τῆς θέσεως, ἐπιχορηγεῖται εἰς τὸν ἀναπληρωτήν του αὐτὸν τὸ τέταρτον τῶν ἀποδοχῶν του.

Ἄρθρ. 6. Ἅπαντες ἐν γένει οἱ κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος προξενικοὶ ὑπάλληλοι πρέπει ἀφεύκτως νὰ ὦσι πολῖται Ἕλληνες, ἐξαιρουμένων τῶν διερμηνέων καὶ κληπτήρων, οἵτινες δύνανται νὰ ληφθῶσι καὶ ἐξ ἀλλοδαπῶν ὁμογενῶν, ἂν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες ἱκανοὶ νὰ δεχθῶσι τοιαύτας θέσεις.

Ἐπίσης πολῖται Ἕλληνες πρέπει νὰ ὦσι καὶ οἱ λοιποὶ προξενικοὶ ὑπάλληλοι οἱ διοριζόμενοι εἰς θέσεις ἐμμίσθους ἢ ἐχούσας ἐπιχορήγησιν· εἰς τὰς προξενικὰς δ' ἐκείνας θέσεις, τὰς μὴ ἐχούσας μηδὲ μισθὸν μηδ' ἐπιχορήγησιν δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ ἐκ τῶν μὴ ὁμογενῶν, ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχωσι πολῖται Ἕλληνες ἢ ἄλλοι ὁμογενεῖς κατάλληλοι καὶ θέλοντες ν' ἀναδεχθῶσιν ἄμισθον προξενικὴν ὑπηρεσίαν.

Οἱ γραμματεῖς ὅμως ἐν γένει τῶν γενικῶν Προξενείων, Προ-

ξενείων ἢ Ὑποπροξενείων πρέπει νὰ ὦναι πολῖται Ἕλληνες καὶ νὰ ἔχωσι τὸ 25 τῆς ἡλικίας των ἔτος συμπεπληρωμένον.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει ἐν γένει τὰ προσόντα τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων. ΚΕΦ. Β.

Ἄρθρ. 7. Κατὰ τὸ Ρωσσικὸν κράτος προσδιορίζονται·

Ἓν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πετρούπολιν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μόσχαν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὀδησσόν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰσμαήλιον.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταϊγανρόκ.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κέρτζιον.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βερδιάνσκαν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥέδουτ Καλὲ τῆς Τίφλιδος τῶν Καυκασίων.

Ἄρθρ. 8. Κατὰ τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος.

Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβεία θεωρεῖται καὶ ὡς γενικὸν προξενεῖον, ἐνεργοῦσα τὰ τοιαῦτα καθήκοντα διὰ τοῦ ἐμπορικοῦ αὐτῆς γραφείου.

Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦτο προσδιορίζονται·
Εἷς διευθυντὴς μὲ βαθμὸν πρόξένου.
Τέσσαρες γραμματεῖς ά. τάξεως.
Δύο γραμματεῖς β'. τάξεως.
Τρεῖς γραφεῖς ά. καὶ β'. τάξεως.
Εἷς Αἰμεναρχης.
Εἷς Δεσμοφύλαξ.
Δύο κληπτῆρες.
Δύο γιασακτσίδες.

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Αἶνον·
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀδριανούπολιν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βάρναν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τραπεζοῦντα.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Προῦσαν.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἑλλήσποντον.
Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χίον.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιορισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτσήν·

Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μιτυλήνην.
Ἓν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κυδωνίαν.
Ἓν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σμύρνην.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι καὶ τοὺς ἀκολούθους ὑπαλλήλους·

Ἕνα διερμηνέα ά. τάξεως.
Ἕνα διερμηνέα β'. τάξεως.
Ἕνα γραφέα ά. τάξεως.
Ἕνα Διμενάρχην.
Δύο Γιασακταίδας.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥόδον.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κύπρον.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σάμον.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χανιὰ Κρήτης.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα ά. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτῆν.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἡράκλειον τῆς Κρήτης.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βηρυττὸν τῆς Συρίας.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα ά. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτῆν.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τρίπολιν τῆς Συρίας.
Ἐν προξενεῖον ἐν Παλαιστίνῃ ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἱερουσαλήμ.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰόππην τῆς Συρίας.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι·
Ἕνα διερμηνέα ά. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτῆν.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κασσάνδραν.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λάρισσαν.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἕνα διερμηνέα ά. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτῆν.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σέρρας.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βῶλον.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰωάννινα.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἕνα διερμηνέα ά. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτῆν.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πρέβεζαν.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἄρταν.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Αὐλῶνα.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μπιτώλια τῆς Μακεδονίας.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει ἕνα διερμηνέα ά. ἢ β'. τάξεως καὶ ἕνα γιασακτῆν.

Κατὰ τὴν Ἡγεμονίαν Σερβίας.

Ἐν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βελιγράδιον.

Κατὰ τὴν Ἡγεμονίαν Βλαχίας.

Ἐν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βουκουρέστιον.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βραΐλαν.

Κατὰ τὴν Ἡγεμονίαν Μολδαυίας.

Ἐν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἰάσιον.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γαλάζιον.

Κατὰ τὴν Αἴγυπτον.

Ἐν γενικὸν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κάϊρον.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐκτὸς τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ παρόντος νόμου προσδιωρισμένου γραμματέως, τὸ προξενεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἕνα διερμηνέα ά. τάξεως, ἕνα διερμηνέα β'. τάξεως.
Ἕνα γραφέα.
Ἕνα Διμενάρχην.
Δύω γιασακταίδας.

Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν εἰς Δαμιάτιον.

Ἄρθρ. 9. Κατὰ τὸ *Ἰονικὸν* Κράτος.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κέρκυραν.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ζάκυνθον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κεφαληνίαν.

Ἄρθρ. 10. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῶν *Δύω Σικελιῶν*.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεάπολιν.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρινδίσιον (Brindisi).
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μεσσήνην τῆς Σικελίας.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πάνορμον τῆς Σικελίας.

Ἄρθρ. 11. Κατὰ τὸ *Παπικὸν* Κράτος.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥώμην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀγκῶνα.
Ἐν ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σιβιταβέκιαν.

Ἄρθρ. 12. Κατὰ τὰς Ἐπικρατείας τοῦ Μεγάλου Δουκάτου *Τοσκάνης καὶ Λούκας*.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Φλωρεντίαν.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβόρνον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πορτοφεραΐον.

Ἄρθρ. 13. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς *Σαρδηνίας*.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τουρῖνον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γενουαν.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλλιάρι.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νίσσην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχαν τὴν ἕδραν του εἰς Βαριγνάνον.

Ἄρθρ. 14. Κατὰ τὴν *Gallian* καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν ἐν Ἀφρικῇ κείμενα μέρη.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Παρισίους.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μασσαλίαν.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τουλώνην.
Ἐν προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀλγέριον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βορδώ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀυών.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαγιόνην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σέττην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ὀράνην.

Ἄρθρ. 15. Κατὰ τὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ μέρη τῆς Βαρβαρίας.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τύνιδα.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταγγέρην τοῦ Μαρόκου.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τρίπολιν.

Ἄρθρ. 16. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Ἱσπανίας.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαδρίτην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κάδιξ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαρκελώνην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαχώδην τῶν Βαλλεαρίδων νήσων.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μάλαγα.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βαλένσαν.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀργεσίλας.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταραγῶνα.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαγιόρκαν.

Ἄρθρ. 17. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς *Πορτογαλλίας*.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λισαβῶνα.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαδέραν.

Ἄρθρ. 18. Κατὰ τὸ Βασίλειον τοῦ *Βελγίου*.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρυξέλλας.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀνβέρσην.

Ἄρθρ. 19. Κατὰ τὸ Βασίλειον *τῶν κάτω Χωρῶν*.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς la Haye.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀμστελοδαμιον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥότερδαμ.

Ἄρθρ. 20. Κατὰ τὸ Αὐστριακὸν Κράτος.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βιέννην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Σεβέννικον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Τεργέστην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ῥαγούζαν ἢ εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κατάρου (Boche di Cataro).
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βενετίαν.

Ἄρθρ. 21. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Σαξωνίας.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λειψίαν.

Ἄρθρ. 22. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Βαυαρίας.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μόναχον.

Ἄρθρ. 23. Κατὰ τὸ μεγάλον Δουκάτον τοῦ Ἔσσεν.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μαγουντίαν (Mayence).

Ἄρθρ. 24. Κατὰ τὰς Ἀνσεατικὰς Πόλεις.

Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀμβοῦργον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λυβέκην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βρέμην.

Ἄρθρ. 25. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Σουηκίας καὶ Νορβεγίας.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Στοκχόλμην.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γοτεμβούργ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Χριστιάνιαν τῆς Νορβεγίας.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βέργεν.

Ἄρθρ. 26. Κατὰ τὸ Βασίλειον τῆς Δανίας.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Κοπεγχάγην.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἑλσενόρ.

Ἄρθρ. 27. Κατὰ τὸ Βασίλειον τοῦ Ἀννοβέρου.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ἀννόβερον.

Ἄρθρ. 28. Κατὰ τὸ ἡνωμένον Βασίλειον τῆς μεγάλης Βρεταννίας καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ κείμενα μέρη.

Ἐν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λονδῖνον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Φαλμούθιον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Πλυμούθιον.
Ἐν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νιού-κάστελ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Δουβλίνον.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Λιβερπούλ.
Ἐν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Μελίτην.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Γιβραλτάρ.

Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καλκούταν τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βελφάς.

Ἓν Ὑποπροξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βομβάην.

Ἄρθρ. 29. Κατὰ τὰς ἡνωμένας πολιτείας τῆς ἀρκτῴας Ἀμερικῆς.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Νεοβόρακον.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Βοστόν.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς νέαν Ὀρλεανίαν.

Ἄρθρ. 30. Κατὰ τὸ Κράτος τῆς Βρασιλίας.

Ἓν Γενικὸν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ριογιανέϊρο.

Ἄρθρ. 31. Κατὰ τὴν Περσίαν.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Ταυρίδα.

Ἄρθρ. 32. Κατὰ τὸ Κράτος τῆς Κίνας.

Ἓν Προξενεῖον ἔχον τὴν ἕδραν του εἰς Καντών.

Ἄρθρ. 33. Τὰ μέρη τῆς δικαιοδοσίας ἑκάστου τῶν γενικῶν προξενείων, προξενείων καὶ ὑποπροξενείων θέλουν προσδιορισθῆ καὶ κανονισθῆ διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ἄρθρ. 34. Τὰ ἀνωτέρω γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα τίθενται ὑπὸ τρεῖς διαφόρους κατηγορίας.

Τὰ τῆς πρώτης κατηγορίας διατηροῦνται ἐντελῶς δι' ἐξόδων τῆς κυβερνήσεως, συναζομένων τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου.

Τὰ τῆς δευτέρας, ἐκτὸς τῶν προξενικῶν εἰσοδημάτων, τὰ ὁποῖα θέλουν συναζεσθαι πρὸς ὄφελος τῶν διευθυνόντων αὐτὰ, θέλουσιν ἔχει καὶ χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν παρὰ τῆς κυβερνήσεως.

Τὰ τῆς τριτης τάξεως δὲν θέλουν οὐδεμίαν χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν λαμβάνει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ θέλουν συνάζεσθαι τὰ προξενικὰ εἰσοδήματα πρὸς ὄφελος τῶν διευθυνόντων αὐτά.

Ἄρθρ. 35. Οἱ διευθύνοντες τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ κατηγορίᾳ γενικὰ προξενεῖα, προξενεῖα καὶ ὑποπροξενεῖα θέλουν ἔχει εἰς βάρος των ὅλας τὰς ἐκ τῆς προξενικῆς ὑπηρεσίας προσγινομένας δαπάνας.

Ἄρθρ. 36. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται:

Τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας.

Τὸ ἐν Βελιγραδίῳ γενικὸν προξενεῖον.

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ γενικὸν προξενεῖον.

Τὸ ἐν Βηρυττῷ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Μπιτωλίοις προξενεῖον.

Τὸ ἐν Σμύρνῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἰωαννίνοις προξενεῖον.

Τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Λαρίσσῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Κρήτῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Τεργέστῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Μελίτῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Γαλατσίῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Βραΐλᾳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ζακύνθῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Βώλῳ ὑποπροξενεῖον.

Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται·

Τὸ ἐν Σάμῳ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἡλαιστίνῃ προξενεῖον.

Τὸ ἐν Βενετίᾳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἰόππῃ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἀδριανουπόλει ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Μιτυλήνῃ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἡρακλείῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Αἴνῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Σέρραις ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Πρεβέζῃ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἰσμαηλίῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ῥόδῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Κυδωνίαις ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Τριπόλει τῆς Συρίας ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Τραπεζοῦντι ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Προύσῃ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Ἄρτῃ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Αὐλῶνι ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Κασσάνδρᾳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Κύπρῳ ὑποπροξενεῖον.

Τὸ ἐν Καΐρῳ γενικὸν προξενεῖον.

Ἅπαντα τὰ λοιπὰ τὰ μὴ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπάγονται εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν.

Ἄρθρ. 37. Ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις, προξενικῶν ἀρχῶν, ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συστήσῃ Γενικὰ Προξε-

νεῖα, Προξενεῖα, Ὑποπροξενεῖα, ὅπου ἤθελε θεωρήσει τοῦτο καταλληλον, διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας.

Τὰ οὕτω συστατινόμενα Γενικὰ Προξενεῖα, Προξενεῖα, καὶ Ὑποπροξενεῖα, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι μισθὸν, ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο ἐπιτραπῇ διὰ νόμου.

Ἄρθρ. 38. Οἱ μισθοὶ τῶν ἐν τῇ πρώτῃ κατηγορίᾳ γενικῶν προξενείων, προξενείων καὶ ὑποπροξενείων προσδιορίζονται ὡς ἀκολούθως.

Διὰ τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας.

Ὁ πρόξενος διευθυντὴς τοῦ γραφείου θέλει λαμβάνει κατὰ μῆνα . . . . . δραχ.	750
Οἱ γραμματεῖς ἁ. τάξεως ἀνὰ . . . . . »	300
Οἱ γραμματεῖς β'. ταξεως ἀνὰ . . . . . »	200
Οἱ γραφεῖς ἁ. τάξεως ἀνὰ . . . . . »	150
Οἱ γραφεῖς β'. τάξεως ἀνὰ . . . . . »	130
Ὁ λιμενάρχης ἀνὰ . . . . . »	100
Ὁ δεσμοφύλαξ ἀνὰ . . . . . »	50
Οἱ κλητῆρες ἀνὰ . . . . . »	40
Οἱ γιασακτσίδες ἀνὰ . . . . . »	60
Εἰς τὸν ἐκπληροῦντα χρέη ταμίου γραμματέα θέλει δίδεσθαι προσέτι κατὰ μῆνα ἐπιμίσθιον ἐκ δρ. . . .	25

Διὰ τὸ ἐν Βελιγραδίῳ γενικὸν προξενεῖον.

Ὁ γενικὸς πρόξενος . . . . . δραχ.	600
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	200

Διὰ τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	800
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	300
Ὁ διερμηνεὺς τῆς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς τῆς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γραφεὺς . . . . . »	100
Ὁ λιμενάρχης	50
Οἱ γιασακτσίδες ἀνὰ	30

Διὰ τὸ ἐν Σμύρνῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	850
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	300
Ὁ διερμηνεὺς τῆς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς τῆς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γραφεὺς . . . . . »	100
Ὁ λιμενάρχης . . . . . »	70
Οἱ γιασακτσίδες . . . . . »	30

Διὰ τὸ ἐν Χίῳ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	350
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	150
Ὁ διερμηνεὺς . . . . . »	120
Ὁ γιασακτσῆς . . . . . »	30

Διὰ τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	600
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	200
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γιασακτσῆς . . . . . »	30

Διὰ τὸ ἐν Ἰωαννίνοις προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	600
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	200
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γιασακτσῆς τοῦ προξενείου . . . . . »	30

Διὰ τὸ ἐν Λαρίσσῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γιασακτσῆς τοῦ προξενείου . . . . . »	30

Διὰ τὸ ἐν Κρήτῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γιασακτσῆς . . . . . »	25

Διὰ τὸ ἐν Κερκύρᾳ Γενικὸν Προξενεῖον.

Ὁ γενικὸς πρόξενος . . . . . δρ.	500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	200

Διὰ τὸ ἐν Μπιτωλίοις Προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς ἁ. τάξεως . . . . . »	160
Ὁ διερμηνεὺς β'. τάξεως . . . . . »	120
Ὁ γιασακτσῆς . . . . . »	30

Διὰ τὸ ἐν Βηρυτῷ Προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος . . . . . δρ.	500

Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	160
Ὁ διερμηνεὺς ἀ. τάξεως	»	160
Ὁ διερμηνεὺς Β'. τάξεως	»	120
Ὁ γιασακτσῆς . . . . . — . .	»	30

Διὰ τὸ ἐν Μελίτῃ προξενεῖον.

Ὁ πρόξενος	δρ.	500
Ὁ γραμματεὺς τοῦ προξενείου	»	160

Διὰ τὸ ἐν Τεργέστῃ Προξενεῖον.

Ὁ Πρόξενος	δραχ.	500
Ὁ Γραμματεὺς		200

Διὰ τὸ ἐν Γαλατσίῳ Προξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	δραχ.	400

Διὰ τὸ ἐν Βραΐλα Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	δραχ.	400

Διὰ τὸ ἐν Βώλῳ Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	»	350
Διὰ τὸ ἐν Ζακύνθῳ ὑποπροξενεῖον ὁ ὑποπρόξενος		350

Διὰ τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ Ὑποπροξενεῖον.

Ὁ Ὑποπρόξενος	δραχ.	350

Ἄρθρον 39. Εἰς ἑκάστην τῶν εἰρημένων προξενικῶν Ἀρχῶν θέλουν χορηγεῖσθαι κατὰ λογοδοσίαν ἐτησίως διὰ γραφικὰ ἔξοδα καὶ ἀνάλογος χρηματικὴ ποσότης, ἥτις θέλει συμπεριλαμβάνεσθαι εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν, μεταβαλλομένη κατ' ἔτος ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 40. Ἡ τῶν προξενείων τῆς Β'. κατηγορίας χρηματικὴ ἐπιχορήγησις θέλει προσδιορίζεσθαι κατ' ἔτος ἐν τῷ γενικῷ προϋπολογισμῷ, μεταβαλλομένη ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 41. Ὁ γενικὸς πρόξενος ἔχει βαθμὸν τμηματάρχου ἀ. τάξεως.

Ὁ πρόξενος βαθμὸν τμηματάρχου Β'. τάξεως.

Ὁ ὑποπρόξενος βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως ἀ. τάξεως.

Ὁ γραμματεὺς γενικοῦ προξενείου καὶ ὁ ἀ. τάξεως γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως ἀ. τάξεως.

Ὁ γραμματεὺς προξενείου καὶ ὁ Β'. τάξεως γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας, βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως Β'. τάξεως.

Οἱ διερμηνεῖς ἐν γένει τῶν γενικῶν προξενείων ἔχουσι βαθμὸν ὑποπροξένου.

Ἄρθρον 42. Δύναται νὰ χορηγηθῇ ἐπίτιμος βαθμὸς προξένου εἰς ὑποπρόξενον, καὶ ἐπίτιμος βαθμὸς ὑποπροξένου εἰς γραμματέα γενικοῦ προξενείου ἢ προξενείου, ἢ πράκτορα, μετὰ δεκαετῆ ὑπηρεσίαν, ἂν ἤθελε διακριθῇ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο.

Ἄρθρον 43. Οἱ προξενικοὶ πράκτορες διορίζονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, μετὰ προηγουμένην πρότασιν τοῦ ἁρμοδίου γενικοῦ προξένου, προξένου ἢ ὑποπροξένου.

Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου διορίζονται ἐπίσης καὶ οἱ γραφεῖς τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας καὶ τῶν προξενείων.

Οἱ κλητῆρες, γιασακτσίδες καὶ θυρωροὶ διορίζονται παρὰ τῆς πρεσβείας ἢ τῶν ἁρμοδίων προξένων.

Ἄρθρ. 44. Ἡ δικαστικὴ ἁρμοδιότης καὶ τὰ συμβολαιογραφικὰ καὶ ληξιαρχικὰ καθήκοντα, τῶν γενικῶν προξένων, προξένων, ὑποπροξένων καὶ προξενικῶν πρακτόρων, καθὼς καὶ τὰ τῆς προξενικῆς διατιμήσεως θέλουσι κανονισθῇ δι' ἰδιαιτέρων νόμων· ἡ δὲ κατὰ τὰ λοιπὰ ἁρμοδιότης, ὡς καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ἐν γένει, θέλουσιν ὁρισθῇ διὰ Βασιλικῶν διαταγμάτων.

Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τῶν ῥηθέντων νόμων καὶ διαταγμάτων, θέλουσιν ἰσχύει τὰ μέχρι τοῦδε διὰ νόμων, Βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν κανονισμένα.

Ἄρθρ. 45. Πᾶσα παράβασις, παρεκτροπὴ ἢ ἀμέλεια παντὸς προξενικοῦ ὑπαλλήλου οἱουδήποτε βαθμοῦ καὶ τάξεως περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προξενικῶν καθηκόντων τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικῶν ποινῶν οἷον ἐπιπλήξεως, προστίμων ἀπὸ 50 μέχρι 200 δραχμῶν καὶ προσωρινῆς παύσεως ἀπὸ 1 μέχρι ἓξ μηνῶν ἐπιβαλλομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργείου· ἂν δὲ ἡ παράβασις παρουσιάζῃ χαρακτῆρα σοβαρώτερον, τὸ εἰρημένον ὑπουργεῖον θέλει προκαλεῖ τὴν ὁριστικὴν τοῦ παραβάτου παῦσιν, ἢ χρείας τυχούσης, τὴν δικαστικὴν αὐτοῦ καταδίωξιν.

Ἄρθρ. 46. Οἱ ὁρισμοὶ τῶν μέχρι τοῦδε περὶ προξενικῆς ὑπηρεσίας ἐκδεδομένων Βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν, ὅσοι ἀντίκενται εἰς τὸν παρόντα νόμον, καταργοῦνται.

Ἄρθρ. 47. Εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερου-

σίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνέδρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Ἠλιοπούτας	
Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Προσακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν		

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Γ. ΚΑΡΑΚΑΤΖΑΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 26 Σεπτεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Γ. Καρακατσάνης ἀντὶ τῶν Κ. προέδρου καὶ τοῦ πρώτου ἀντιπροέδρου ἀσθενούντων, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα τεσσάρων ἀναφορῶν τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Π. Λοιδωρίκη, Γ. Δαρειώτου, Γ. Χ. Πέτρου καὶ Δ. Ὀλυμπίου ἐξαιτουμένων τοῦ πρώτου δεκαπενθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τῶν δὲ λοιπῶν παράτασιν ἀδείας ἀνὰ τριάκοντα ἡμερῶν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὰς αἰτήσεις τῶν τριῶν πρώτων, καὶ ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν τοῦ τετάρτου ὡς μὴ δικαίαν.

Ἐπομένως ὁ Κ. ἀντιπρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Παξιμάδης.
Δ. Χατσίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Ἀναγνώστης Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν Γραμματέων Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατσίσκον, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθησαν·

α') Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852 ἐπιτροπῆς, ἔχουσα ὡς ἑπεται·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852 ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν παρουσιασθέντα προϋπολογισμὸν, τὴν ἐπὶ τούτου γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τὴν περὶ τῶν ἐσόδων ἔκθεσιν τοῦ ἰδίου, δι' ὧν καταδεικνύεται ἀρκούντως ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις

τοῦ Κράτους δὲν εἶναι τόσον εὐάρεστος, καθὼς καὶ τὰς ἐκθέσεις ἑνὸς ἑκάστου τῶν Κ. Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν ἐξόδων, καὶ θεωρήσασα ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος εἶναι τῆς ἰδίας φύσεως πρὸς τοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ὅτι πλειότεραι παρατηρήσεις ἐπί τε τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ πλειότερα νὰ λεχθῶσιν ἀφ' ὅσα κατὰ καιροὺς ἐλέχθησαν ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γενῶσιν ἢ νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν ἐκθέσει, ὅτι πᾶσα προϋπολογία θέλει εἶσθαι ἀτελεσφόρητος, καὶ πεισθεῖσα ἐκ τῆς πείρας ὅτι ταῦτα εἶναι ματαιοπονία καὶ κενὴ ἐπίδειξις, ἀφοῦ οὔτε αὔξησις ἐσόδων, οὔτε μείωσις ἐξόδων γίνεται, οὔτε ἄλλη τις βελτίωσις περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀναφαίνεται, πρὸς δὲ, ἐπειδὴ ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος εἶναι ἐγκεκριμένος σχεδὸν διὰ τῶν πιστώσεων, προτείνει τὴν παραδοχήν του καθ' ὅλα του τὰ μέρη, ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, καθὼς καὶ τὴν παραδοχὴν τῶν δύο νομοσχεδίων περὶ κυρώσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων, εὐχομένη εἰς τὸ μέλλον κἂν νὰ ἴδῃ βελτιωμένην ἐν γένει τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων τοῦ Κράτους διὰ πραγμάτων καὶ οὐχὶ διὰ λόγων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Δρ. Μανσόλας, Σ. Θεοχαρόπουλος,
Α. Λόντος. Β. Χρηστακόπουλος,
Γ. Παπαηλιόπουλος.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ, καὶ 24 ὥρας μετὰ τὴν διανομὴν αὐτῆς εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος θέλει συνέλθει τὸ σῶμα πρὸς ἔναρξιν τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως.

ϛ') Ἡ ὡς ἐξῆς ἔχουσα ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τῆς φορολογίας διὰ τὸ ἔτος 1853.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον δι' οὗ τίθεται εἰς ἰσχὺν καὶ διὰ τὸ ἐρχόμενον 1853 ἔτος οἱ διὰ τὸ ἐνεστὼς 1852 ψηφισθέντες νόμοι περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, περὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων, καὶ περὶ τοῦ φόρου τῶν μελισσίων, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἡ ἐπιτροπή σας, καὶ μετὰ προσοχῆς διεξελθοῦσα τὴν ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἐθεώρησεν ἰσχυροὺς τοὺς ὑποστηρίζοντας τὸ νομοσχέδιον τοῦτο λόγους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· οὐδ' ἐδύνατο

ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην τινὰ ἢ παρατήρησιν ἐπ' αὐτοῦ καθόσον διὰ νὰ κρίνῃ τις ἀλανθάστως περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν προστεθεισῶν οὐσιωδῶν διατάξεων εἰς τοὺς πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντας φορολογικοὺς νόμους τοῦ 1852, οἵτινες πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ διὰ τὸ 1852, ἀπαιτεῖται νὰ γνωρίσῃ προηγουμένως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐφαρμογῆς των, καὶ οὕτως ἐκ τῆς πείρας ὁδηγούμενος νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἀνηκούσας διορθώσεις ἐπὶ τῶν τυχὸν ὑπαρχουσῶν ἐν αὐταῖς ἀτελειῶν.

Διὰ ταῦτα, καὶ διότι ἐγένετο ἤδη καταφανὴς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐντὸς τῆς ἐνεστώσης συνόδου ἐπιψηφίσεως τῶν φορολογικῶν νόμων τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ἡ ἐπιτροπή σας παραδέξατο ὁμοφώνως τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Δ. Γ. Βούλγαρης, Δ. Χατζῆσκος, Γ. Π. Πλιόπουλος.

Ταύτης ἡ τύπωσις ἐθεωρήθη περιττὴ· ὡρίσθη δὲ ἡ συζήτησις μετὰ τὸ πέρας ἐκείνης τοῦ προϋπολογισμοῦ.

γ') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γεωργαντᾶ Νοταρᾶ, αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας, ἀπερασίσθη νὰ τῷ χορηγηθῇ.

δ') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μ. Α. Καΐρη, αἰτουμένου τριμηνον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, λόγῳ ἀσθενείας, βεβαιουμένης διὰ πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ.

Ἡ Γερουσία τῷ ἐχορήγησε τριακονθήμερον μόνον παράτασιν ἀδείας ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρώτης.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑφ' οὗ προΐσταται ὑπουργεῖον, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. ὑποβάλλω, Κύριοι, εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ κατὰ τὴν ΡΙΑ'. συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τουτέστιν ἑνὸς ὑπουργικοῦ γραμματέως α. τάξεως καὶ ἑνὸς γραφέως α. τάξεως.

Τοὺς λόγους τοὺς προκαλοῦντας τὴν προσθήκην ταύτην

ανέπτυξα εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μου 26 Ἰουλίου, τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτω ὧδε ἀντίγραφον.

Ὑποβάλλων δὲ καὶ τὰ ἀνήκοντα πρακτικὰ τῆς προμνησθείσης ΡΙΑ΄. συνεδριάσεως παρακαλῶ τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα ἵνα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. κλπ. ὑπουργὸς
Στ. Βλάχος.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν. Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον συζητηθὲν ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν ΡΙΑ΄. συνεδρίασιν καὶ γενάμενον δεκτὸν παρ' αὐτῆς, ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν ἡμέτερον ὑπουργὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως νὰ τὸ ὑποβάλλῃ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ τὸ ὑποστηρίζῃ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΑΛΑΩΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοιοτρόπως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν·

Εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τὸ διὰ τοῦ 11 ἄρθρου τοῦ ΑΓ΄. νόμου προσδιοριζόμενον, προστίθεται εἰς ὑπουργικὸς γραμματεὺς α. τάξεως, καὶ εἰς γραφεὺς α. τάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Καὶ τούτων ἡ τύπωσις ἐθεωρήθη περιττὴ, ἀπεφασίσθη δὲ ἡ συζήτησίς του μετ' ἐκείνην τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου.

Ἑπομένως ὁ Κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΑΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν παρελθὼν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως ἀνέγνω κατ' ἐντολὴν τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν δύω νομοσχέδια. 1) περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ, καὶ 2) περὶ προβιβασμοῦ τῶν αὐτῶν ἀξιωματικῶν, ἔχοντα μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτῶν ἐκθέσεως ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Καθ' ὑψηλὴν διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος παρουσιάζω εἰς ὑμᾶς, Κύριοι Γερουσιασταὶ, τὰ περὶ καταστάσεως καὶ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ ψηφισθέντα παρὰ τῆς Βουλῆς νομοσχέδια, συνωδευμένα μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς καὶ μὲ τὴν παρ' αὐτὴν ἔκθεσίν μου. Ἐπικαλοῦμαι δὲ καὶ τὴν Ὑμετέραν διὰ τὰ νομοσχέδια ταῦτα ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
Περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασ. ναυτικοῦ.
ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἐν Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως.

Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ.

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Περὶ βαθμοῦ.

Ἄρθρ. 1. Ὁ βαθμὸς ἀπονέμεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ χαρακτηρίζει τὸν ἀξιωματικόν.

Ὁ ἀξιωματικὸς στερεῖται τοῦ βαθμοῦ του μόνον ἕνεκά τινος τῶν ἑξῆς αἰτιῶν.

α.) Παραιτήσεως αἰτηθείσης καὶ παρὰ τοῦ Βασιλέως ἐγκριθείσης.

β.) Ἀπωλείας τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου Ἕλληνος, ἀπαγγελθείσης διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

γ.) Καταδίκης εἰς ποινὴν ἐγκληματικὴν, ἢ ἕνεκα πλημμελήματος, προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836.

δ.) καθαιρέσεως καταγνωσθείσης δι' ἀποφάσεως πολεμικοῦ συμβουλίου.

Ἐκτὸς τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν νόμων περιπτώσεων, ἡ καθαίρεσις καταγινώσκεται δι' ἀποφάσεως πολεμικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐν περιπτώσει

1. Παρανόμου ἀπὸ τῆς θέσεώς του ἀπουσίας τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοῦ διαρκεσάσης ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας.

2. Ἀπουσίας τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ, ἐν διαθεσιμότητι, ἢ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοῦ ἐκτὸς τοῦ Κράτους, διαρκεσάσης ὑπὲρ τὰς δεκαπέντε ἡμέρας ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Βασιλέως.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν δύνανται νὰ διατελῶσιν εἰμὴ εἰς τὰς ἀκολούθους τεσσαρας καταστάσεις·

Εἰς κατάστασιν ἐνεργείας ἢ διαθεσιμότητος,

Ἀργίας,

Ἀποτάξεως,

Ἀποστρατείας.

Περὶ ἐνεργείας καὶ διαθεσιμότητος.

Ἄρθρ. 3. Ἐνέργεια εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ ἀξιωματικοῦ, τοῦ ἐγγεγραμμένου εἰς τοὺς καταστατικοὺς καταλόγους τοῦ προσωπικοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ ὑπηρετοῦντος εἰς θέσιν

τινὰ τοῦ Βασ. ναυτικοῦ νεναμοθετημένην, ἢ τοῦ ἐπιφορτισμένου προσκαίρως εἰδικήν τινα ὑπηρεσίαν ἢ ἀποστολὴν, καὶ τοι μὴ ἐγγεγραμμένου εἰς αὐτούς.

Διαθεσιμότης δὲ εἶναι ἡ εἰδικὴ κατάστασις τῶν ναυάρχων καὶ τῶν λοιπῶν μαχίμων ἀξιωματικῶν, ἐγγεγραμμένων μὲν εἰς τοὺς καταλόγους, διατελούντων δὲ προσκαίρως ἄνευ ὑπηρεσίας.

Περὶ ἀργίας.

Ἄρθρ. 4. Ἀργία εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ ἀπὸ τῶν καταλόγων διαγεγραμμένου καὶ ἄνευ θέσεως ἢ ὑπηρεσίας διατελοῦντος ἀξιωματικοῦ.

Ἄρθρ. 5. Ὁ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικὸς δὲν τίθεται εἰς κατάστασιν ἀργίας εἰμὴ

α. Διὰ διάλυσιν πληρώματος,

β. Διὰ κατάργησιν θέσεως,

γ. Μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἐξ αἰχμαλωσίας, ἐὰν ἡ θέσις του ὑπ' ἄλλου κατέχηται,

δ. Διὰ χρόνιον ἰατὸν νόσημα.

ε. Διὰ πρόσκαιρον, ἢ ἐπ' ἀόριστον χρόνον παῦσιν ἀπὸ τῆς θέσεως.

Ἄρθρ. 6. Ἡ διὰ πρόσκαιρον ἢ ἐπ' ἀόριστον χρόνον παῦσις ἀπὸ τῆς θέσεως εἰς κατάστασιν ἀργίας μεταθέσεως, ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ, στηριζομένῃ εἰς δικαιολογητικὰς ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων ναυτικῶν ἀρχῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἕνεκα διαλύσεως πληρώματος, ἢ καταργήσεως θέσεως, ἢ ὡς ὑπεράριθμοι μετὰ τὴν ἐξ αἰχμαλωσίας ἐπάνοδόν των ἐν ἀργίᾳ διατελοῦντες ἀξιωματικοὶ ἑκάστου βαθμοῦ, ἀνακαλοῦνται εἰς ἐνέργειαν, διοριζόμενοι κατ' ἀρχαιότητα εἰς τὸ ἥμισυ τῶν κενῶν θέσεων τοῦ βαθμοῦ των· ὁ δὲ χρόνος, τὸν ὁποῖον ἐν ἀργίᾳ ἐδαπάνησαν, λογίζεται ὡς πραγματικὴ ὑπηρεσία, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τοῦ προβιβασμοῦ καὶ τῆς διευθύνσεως (commandement), καὶ τὸ τῶν συντάξεων τῆς ἀποτάξεως καὶ τῆς ἀποστρατείας.

Ἄρθρ. 8. Οἱ διατελοῦντες ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ ἕνεκα χρονίου νοσήματος, ἢ ἕνεκα προσκαίρου ἢ ἐπ' ἀόριστον χρόνον παύσεως ἀπὸ τῆς θέσεως, ἀνακαλοῦνται μὲν εἰς ἐνέργειαν, ὁ χρόνος ὅμως, τὸν ὁποῖον ἐν ἀργίᾳ ἐδαπάνησαν, δὲν λογίζεται ὡς πραγματικὴ ὑπηρεσία, εἰμὴ ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα μόνον τῶν συντάξεων.

Περὶ ἀποτάξεως.

Ἄρθρ. 9. Ἀπόταξις εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ ἄνευ θέσεως ἢ ὑπηρεσίας διατελοῦντος ἀξιωματικοῦ, τοῦ εἰς ἐνέργειαν ἀμετακλήτου, καὶ μὴ ἔχοντος κατοχυρώσει τῆς ἀποστρατευτικῆς συντάξεως τὸ δικαίωμα.

Ἄρθρ. 10. Οἱ ἀξιωματικοὶ τίθενται εἰς ἀπόταξιν·

α. Δι' ἀνίατον νόσημα,

β. Διὰ λόγους πειθαρχικούς.

Περὶ ἀποτάξεως δι' ἀνίατον νόσημα.

Ἄρθρ. 11. Ἡ δι' ἀνίατον νόσημα εἰς κατάστασιν ἀποτάξεως μετάθεσις, ἀποφαίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ, στηριζομένην εἰς τὴν γνωμοδότησιν ἰατρικοῦ συμβουλίου, τοῦ ὁποίου ἡ σύνθεσις καὶ τὰ καθήκοντα θέλουν ὁρισθῆ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ναυτικῶν συντάξεων νόμου διὰ Βασ. Διατάγματος.

Περὶ ἀποτάξεως διὰ λόγους πειθαρχικούς.

Ἄρθρ. 12. Οἱ λόγοι, δι' οὓς ὁ ἀξιωματικὸς τίθεται πειθαρχικῶς εἰς ἀπόταξιν, εἶναι

α. Συνήθης ἀπρεπὴς διαγωγή,

β. Βαρέα πταίσματα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἢ τὴν πειθαρχίαν

γ. Παραπτώματα ἀφορῶντα τὴν στρατιωτικὴν τιμήν,

δ. Παράτασις τῆς ἐν ἀργίᾳ καταστάσεως ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τὸν ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ.

Ἄρθρ. 13. Ἡ ἕνεκα πειθαρχικῶν λόγων εἰς ἀπόταξιν μετάθεσις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ τῶν ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικῶν, ἀποφαίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ, στηριζομένη εἰς τὴν γνωμοδότησιν ἀνακριτικοῦ συμβουλίου, ἡ σύνθεσις καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ὁποίου θέλουν ὁρισθῆ διὰ Βασ. Διατάγματος.

Ἡ εἰς ἀπόταξιν μετάθεσις ἕνεκα παρατάσεως τῆς ἐν ἀργίᾳ καταστάσεως ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη, τότε μόνον ἀποφασίζεται, ὅταν τὸ ἀνακριτικὸν συμβούλιον κηρύξῃ τὸν ἀξιωματικὸν ἀνεπίδεκτον ἀνακλήσεως εἰς ἐνέργειαν.

Αἱ γνωμοδοτήσεις τοῦ ἀνακριτικοῦ συμβουλίου τροποποιοῦνται μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Περὶ ἀποστρατείας.

Ἄρθρ. 14. Ἀποστρατεία εἶναι ἡ τελευταία κατάστασις τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἐπανερχομένου εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, καὶ ἀπολαμβάνοντος τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένην σύνταξιν.

Ἄρθρ. 15. Ὁ ἀξιωματικὸς τίθεται εἰς ἀποστρατείαν·

α.) Κατ' αἴτησίν του.

β.) Ἕνεκα ἀποδεδειγμένης ἀνικανότητος πρὸς τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρ. 16. Ἡ εἰς κατάστασιν ἀποστρατείας μετάθεσις ἀποφαίζεται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ, στηριζομένη, ἐν περιπτώσει οἰκείας θελήσεως, εἰς δικαιολογητικὴν ἔκθεσιν τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἀποστράτευσιν, ἐν περιπτώσει δὲ ἀνικανότητος, εἰς τὴν γνωμοδότησιν ἁρμοδίου συμβουλίου, τοῦ ὁποίου ἡ σύνθεσις καὶ τὰ καθήκοντα θέλουσιν ὁρισθῆ διὰ Βασ. Διατάγματος.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ μισθοδοσίας.

Ἄρθρ. 17. Ὁ μισθὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ τῶν ἐν διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν καὶ πᾶν εἰς αὐτοὺς χορηγούμενον εἶδος ἐπιμισθίου, ὁρίζονται δι' ἰδιαιτέρου νόμου. Ὡς μισθὸς δὲ τῆς ἀργίας ὁρίζεται·

α) Διὰ μὲν τοὺς ἕνεκα διαλύσεως πληρώματος, καταργήσεως θέσεως, ἐπανόδου ἐξ αἰχμαλωσίας, ἢ ἰατροῦ χρονίου νοσήματος ἐν ἀργίᾳ διατελοῦντας, τὸ ἥμισυ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ καθαροῦ μισθοῦ.

β') Διὰ δὲ τοὺς διατελοῦντας ἐν ἀργίᾳ ἕνεκα προσκαίρου ἢ ἐπ' ἀόριστον χρόνου παύσεως ἀπὸ τῆς θέσεώς των, τὰ δύο πεμπτημόρια τοῦ αὐτοῦ μισθοῦ.

Ἄρθρ. 18. Οἱ εἰς κατάστασιν ἀποτάξεως διατελοῦντες ἀξιωματικοί, λαμβάνουν τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τῶν συντάξεων ὡρισμένην δι' αὐτοὺς σύνταξιν.

ΚΕΦ. Δ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 19. Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει δι' ὅλους τοὺς κλάδους τοῦ Β. Ναυτικοῦ, ἐφαρμοζομένων τῶν διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς διατάξεών του καὶ εἰς τοὺς ἰσοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους ἑκάστου κλάδου.

Ἄρθρ. 20. Ὁ ἀξιωματικός, ὁ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς φυλάκισιν ὑπερέχουσαν καταδικασθείς, τίθεται εἰς ἀργίαν ἢ ἀποτάσσεται, τηρουμένων τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 6 καὶ 13 διατάξεων.

Ἡ διάρκεια τῆς φυλακίσεως δὲν λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας, οὐδ' ὡς πρὸς αὐτὸ τῆς ἀποστρατευτικῆς συντάξεως τὸ δικαίωμα.

Ἄρθ. 21. Ὁ θάνατος τῶν ἀξιωματικῶν, ἡ στέρησις τοῦ βαθμοῦ των, ἡ μεταβολὴ τῆς καταστάσεώς των καὶ τὰ αἴτια τούτων, δημοσιεύονται πάραυτα διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας περικοπὴ εἰς ἰδιαίτερον ἔντυπον φύλλον ἀποστέλλεται πρὸς τὰς Ναυτικὰς ἀρχάς, ἵνα κοινοποιηθῇ παρ' αὐτῶν πᾶσι τοῖς ἐν ἐνεργείᾳ καὶ τοῖς ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοῖς.

Οἱ περὶ Β. Ναυτικοῦ κανονισμοὶ καὶ νόμοι δημοσιεύονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἄρθρ. 22. Ἅπασαι αἱ εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἀντιβαίνουσαι διατάξεις καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεῖσθαι ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐπιφορτίζεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργός.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ.
ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

«Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς παραγγέλλεται νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Λ. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Οὐδεὶς λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοιάρχου Β'. τάξεως,

α'. Ἐὰν δὲν συνεπλήρωσε τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του,

β'. Ἐὰν δὲν ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ Β. ναυτικὸν δύω τοὐλάχιστον πλήρη ἔτη ὡς δόκιμος, ἢ ὡς μάχιμος ὑπαξιωματικὸς Α. τάξεως, ἢ ὡς ἐπίκουρος ὑποπλοίαρχος.

γ'. Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν τῆς ὑπηρεσίας του ταύτης δὲν ὑποβληθῇ καὶ δὲν εὐδοκιμήσῃ εἰς τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς προαγωγήν του ἐξετάσεις.

Τὸ εἶδος καὶ ὁ τρόπος τῶν ἐξετάσεων ὁρίζονται διὰ Βασ. Διατάγματος.

Ἄρθρ. 2. Οὐδεὶς λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοιάρχου Α. τάξεως, πρὶν ὑπηρετήσῃ ὡς ὑποπλοίαρχος Β'. τρία τοὐλάχιστον ἔτη.

Ἄρθρ. 3. Οὐδεὶς λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ πλοιάρχου Γ'. τάξεως, πρὶν ὑπηρετήσῃ ὡς ὑποπλοίαρχος Α. τέσσαρα τοὐλάχιστον ἔτη.

Ἄρθρ. 4. Οὐδεὶς λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ πλοιάρχου Β'. τάξεως, πρὶν ὑπηρετήσῃ τρία τοὐλάχιστον ἔτη ὡς πλοίαρχος Γ'.

Ἄρθρ. 5. Οὐδεὶς λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ πλοιάρχου Α. τάξεως, πρὶν ὑπηρετήσῃ δύω τοὐλάχιστον ἔτη ὡς πλοίαρχος Β'.

Ἄρθρ. 6. Οὐδεὶς λαμβάνει βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ πλοιάρχου Α'. τάξεως, πρὶν ὑπηρετήσῃ τρία τοὐλάχιστον ἔτη μὲ τὸν ἀμέσως τοῦ εἰς ὃν πρόκειται νὰ προβιβασθῇ κατώτερον.

Ἄρθρ. 7. Οἱ προβιβασμοὶ γίνονται κατὰ σχετικὴν τοῦ βαθμοῦ ἀρχαιότητα, καὶ κατ' ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως, ὡς ἕπεται·

α'. Εἰς τὰ δύω τρίτα τῶν κενῶν θέσεων τῶν ὑποπλοιάρχων Β'. τάξεως διορίζονται δόκιμοι, προβιβαζόμενοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοιάρχου Β'. τάξεως κατ' ἀρχαιότητα· εἰς δὲ τὸ ἕτερον τρίτον μάχιμοι ὑπαξιωματικοὶ Α'. τάξεως καὶ ἐπίκουροι ὑποπλοίαρχοι, προβιβαζόμενοι κατ' ἐκλογήν.

Ἐν ἐλλείψει τοιούτων ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐπικούρων ὑποπλοιάρχων, ἅπαντες οἱ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοιάρχου Β'. τάξεως προβιβαζόμενοι, λαμβάνονται ἐκ τῶν δοκίμων κατ' ἀρχαιότητα.

β'. Αἱ κεναὶ θέσεις τῶν ὑποπλοιάρχων Α'. καὶ τῶν πλοιάρχων Γ'. τάξεως πληροῦνται, αἱ μὲν ὑφ' ὑποπλοιάρχων Β'. αἱ δὲ ὑφ' ὑποπλοιάρχων Α. προβιβαζομένων εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ ὁποίου φέρουσι βαθμὸν, τῶν μὲν δύω τρίτων αὐτῶν κατ' ἀρχαιότητα, τῶν δὲ λοιπῶν κατ' ἐκλογήν.

γ'. Αἱ κεναὶ θέσεις τῶν πλοιάρχων Β'. τάξεως, πληροῦνται ὑπὸ πλοιάρχων Γ'. προβιβαζομένων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πλοιάρχου Β'. τῶν μὲν δύω τρίτων αὐτῶν κατ' ἐκλογήν, τῶν δὲ λοιπῶν κατ' ἀρχαιότητα.

δ'. Οἱ πλοίαρχοι Β'. τάξεως καὶ οἱ τούτων ἀνώτεροι προβιβάζονται κατ' ἐκλογήν.

Ἄρθρ. 8. Ἡ σχετικὴ ἀρχαιότης ἑκάστου ἐξετασθέντος καὶ

εὐδοκιμήσαντος δοκίμου ἄρχεται, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀποπερατωθῶσιν αἱ ἐξετάσεις του, προσδιορ.ζομένη, ἐν περιπτώσει πολλῶν συναμα ἐξεταζομένων, ἀναλόγως τῆς ἀναδειχθείσης ὑφ' ἑκάστου ἱκανότητος. Ἡ δὲ σχετικὴ ἀρχαιότης τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν ἑκάστου βαθμοῦ, ἄρχεται, ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ περὶ διορισμοῦ, εἰς ὃν ἔχουσι βαθμὸν Β. διατάγματος, προσδιοριζομένη, ἐν περιπτώσει ὁμοίας χρονολογίας, ἀναλόγως τῆς σχετικῆς ἀρχαιότητος, ἣν εἶχον εἰς τὸν ἀμέσως κατώτερον βαθμόν.

Ἄρθρ. 9. Ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ ἀξιωματικὸς διαμένει διαγεγραμμένος ἀπὸ τῶν καταλόγων, δὲν καταλογίζεται εἰς τὴν ἀρχαιότητά του, εἰμὴ εἰς τὰς ἑξῆς μόνον περιπτώσεις.

α'. Ἐν περιπτώσει εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀποστολῆς, καὶ τοι ἀσχέτου μὲ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν,

β'. Διαλύσεως πληρώματος,

γ'. Καταργήσεως θέσεως.

Ἄρθρ. 10. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοί, ἐὰν κατὰ τὸν αἰχμαλωτισμὸν των ἀποδεδειγμένως ἐξεπλήρωσαν τὸ τῆς ἀμύνης καθῆκον, λογίζονται ὡς ἐν ἐνεργείᾳ ὄντες, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ κατ' ἀρχαιότητα δικαίωμα τοῦ καθ' ἕνα μόνον βαθμὸν προβιβασμοῦ των.

Ἄρθρ. 11. Ἐν καιρῷ πολέμου, ὁ πρὸς προβιβασμὸν ἀπαιτούμενος χρόνος ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ· οὐδόλως δὲ ὑπ' ὄψιν λαμβάνεται ἐν περιπτώσει ἀνδραγαθήματος πασιφανοῦς, ἀναφερομένου ῥητῶς εἰς τὸ περὶ προβιβασμοῦ Β. διάταγμα.

Ὁ χρόνος οὗτος δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν αἱ κεναὶ θέσεις δὲν δύνανται νὰ πληρωθῶσι, τηρουμένων τῶν ἀφορωσῶν αὐτὸν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 12. Αἱ κενούμεναι θέσεις τῶν μαχίμων ἀξιωματικῶν ἕνεκα μεταθέσεως αὐτῶν εἰς κατάστασιν ἀργίας δὲν πληροῦνται διὰ προβιβασμοῦ, εἰμὴ ἐν ἐλλείψει διαθεσίμων.

Ἄρθρ. 13. Οὐδεὶς ἀξιωματικὸς δύναται νὰ κατέχῃ θέσιν προσδιωρισμένην διὰ βαθμὸν κατώτερον τοῦ βαθμοῦ του.

Ἄρθρ. 14. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Βασ. ναυτικοῦ καὶ ἡ ναυτικὴ βαθμολογία ὁρίζονται διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἄρθρ. 15. Ἕκαστος προβιβασμὸς ἀξιωματικοῦ δημοσιεύεται πράκτα διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καταδεικνυομένων τῶν αἰτιῶν καὶ τοῦ τρόπου τοῦ προβιβασμοῦ.

Ὁ κατάλογος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἰσοβάθμων μὲ αὐτοὺς ὑπαλλήλων τοῦ ναυτικοῦ ἐκδίδεται καθ' ἕκαστον ἔτος.

Ἄρθρ. 16. Οὐδεὶς ἀποτεταγμένος ἢ ἀποστρατευμένος ἀξιωματικὸς, προβιβάζεται, ἢ ἀνακαλεῖται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναυτικοῦ.

Ἄρθρ. 17. Ἄχρις οὗ δι' ἰδιαιτέρου νόμου κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ προβιβασμοῦ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ Βασ. ναυτικοῦ, περὶ οὗ δὲν προβλέπει ὁ παρὼν νόμος, οἱ τὸ προσωπικὸν τοῦτο συνιστῶντες θέλουσι προβιβάζεσθαι κατὰ τὴν ἐν ἑκάστῳ βαθμῷ ἢ τάξει σχετικὴν ἀρχαιότητα, ὁσάκις κεναὶ θέσεις ὑπάρχωσιν.

Ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως ταύτης οἱ εἰς τὰ τεχνικὰ ναυτικὰ σώματα ὑπηρετοῦντες, τὰ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ὁποίων θέλουσιν ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάγωνται εἰς τὰς ἄχρι τοῦδε διατάξεις.

Ἄρθρ. 18. Ἐν περιπτώσει προβλεπομένου πολέμου, ὑπαγορεύοντος αὔξησιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, διορίζονται ἐπὶ τῶν Βασ. πλοίων, ἐν ἐλλείψει δοκίμων ἢ μαχίμων ὑπαξιωματικῶν Α'. τάξεως, ἐμποραπλοίαρχοι διευθύνοντες ἐμπορικὰ πλοῖα δύω τοὐλάχιστον ἔτη.

Οἱ τοιοῦτοι καλοῦνται ἐπίκουροι ὑποπλοίαρχοι, καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμόν των εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποπλοιάρχου Β'. τάξεως.

Ἄρθρ. 19. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεῖσθαι ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐπιφορτίζεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργός.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα τὰ νομοσχέδια ταῦτα πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, καὶ συνελθόντα τὰ τμήματα νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων.

Προτεθείσης ἔπειτα τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους καὶ τινων εἰπόντων ὅτι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ εἰσὶ παραδεδεγμένα κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ σύνολον παντὸς οἱουδήποτε νομοσχεδίου πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται πάντοτε εἰς φανερὰν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορίαν. Εἶναι δὲ ἀνυπόστατος ἡ πρότασις ὅτι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ σύνολον τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰσὶ παραδεδεγμένα, διότι ἐπὶ τῆς ψηφο-

φορίας αὐτοῦ δύναμαι ἐγὼ νὰ εἴπω ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖος ὁ προϋπολογισμός, μὴ θέλων νὰ χορηγήσω ταμεῖον εἰς μίαν Κυβέρνησιν ἥτις κατ' ἐμὲ δὲν φέρει τὰ ἐχέγγυα μιᾶς καλῆς διοικήσεως τοῦ Κράτους.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Σταΐκου καὶ Ι. Θεοτόκη, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 29 κατὰ 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1852.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάνης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλ. Ἰω. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώρ. Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτ. Πλαπούτας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Ν. Πονηράπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ν. Βρασακάκης		Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χριστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγ. Ἀιδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Κατσὴ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνσ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσ. Ἀιδωρικὴς		Ἰωάν. Οἰκονόμου	
Γεώρ. Λαρεϊώτης		Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν		

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα ἀλληλοδιαδόχως τὰ κεφάλαια τῶν ἐσόδων ἔχοντα κατὰ τὸν γενικὸν πίνακα οὕτω·

Κεφ. Α'.	Ἄμεσοι φόροι	ἐκ δραχμῶν	7824644
» Β'.	Ἔμμεσοι φόροι	»	4765262
» Γ'.	Δημόσια καταστήματα	»	191480
Κεφ. Δ'.	Δημ. νομ. καὶ κτήματ.	ἐκ δραχ.	2,036289
» Ε'.	Ἐκποιήσεις ἐθν. κτημάτων	»	567376
» Ϛ'.	Διάφορα εἰσοδήματα	»	421000
» Ζ'.	Ἐκκλησ. εἰσοδήματα	»	170875
» Η'.	Ἔσοδ. κλεισμέν. χρήστεων	»	1,271000
» Θ'.	Προκαταβολαὶ τῶν τριῶν δυνάμεων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου ροτσχίλδ	»	3,835473

Ἐγένοντο ἅπαντα διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν, ἀποτελοῦντα τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐσόδων, συνιστάμενον εἰς δραχμὰς 19,465473, καὶ 58|00.

Μεταβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων νομοσχεδίου, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 30 κατὰ 1, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως ἐσόδωντοῦ ἔτους 1852.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικ. Πονηρόπουλος		
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Νικ. Βρασσακάκης		
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Σπ. Τρικούπης		
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ο
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀθ. Γρηγοριάδης		Ν
Σπ. Καλογεράπουλος	Ν	Βασ. Χρηστακόπουλος		Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Ν. Χρυσόγελος		
Κωνστ. Μπότζαρης		Γεώρ. Ψύλλας		
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Δρόσος Μανσόλας		Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἰωάν. Θεοτόκης		Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Ἰωάν. Χ. Πέτρου		
Χαρ. Παππαπολίτης	Ν	Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης		Ν
Ἰακ. Παξιμάδης	Ν	Γεώργιος Λαρεϊώτης		

Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Δ. Γ. Βοϊλγαρης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλ. Ι. Μέξης.		Δημήτριος Χατσίσκος	
Ἀδάμ. Δούκας		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Κωνσταντίνος Κανάρης		Ἀναγάσ. Σ. Χαραλάμπης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Μ. Α. Καΐρης		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	
Γεώργιος Νοταρᾶς		Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Δημήτριος Πλαπούτας		Σπῦρος. Μήλιος	
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν		

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1, 2, 3, 4 καὶ 5 ἐγένοντο δεκτὰ ὡς ἔχουσιν ἄνευ ἀντιῤῥήσεώς τινος.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο ἐπίσης δεκτὸν διὰ ψήφων 30 κατὰ 1, ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 30 Ἰουλίου.

Προβάσης ἑπομένως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ἀναγνώσθη τὸ 1 κεφάλαιον αὐτοῦ «χρέος ἐξωτερικόν» ἐκ δραχ. 4,285849 καὶ 80|00 καὶ ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ἐπίλοιπα κεφάλαια ἔχοντα κατὰ τὸν γενικὸν πίνακα οὕτω·

Κερ. 2.	Χρέος ἐσωτερικὸν	ἐκ δραχ.	14500
» 3.	Συντάξεις	»	407901:12
» 4.	Βασιλικὴ χορήγησις	»	1000000
» 5.	Ἀποζημιώσεις βουλευ. Σωμάτ.	»	400000
» 6.	Γενικὴ καὶ κεντρ. ὑπηρεσία	»	143700
» 7.	Ἔλεγχ. συνέδριον	»	114770
» 8.	Ταμεῖα	»	384850
» 9.	Οἰκονομικοὶ ἔφοροι	»	207160
» 10.	Ἔξοδα κλεισμένων χρήστων	»	99482:53
» 11.	Δέκατα	»	102500
» 12.	Φόρος ζώων	»	31100
» 13.	Φόρος ἐπιτηδευμάτων	»	25500

» 14.	Φόρος οἰκοδομῶν	»	17000
» 15.	Τελωνεῖα	»	339100
» 16.	Χαρτόσημον	»	271520
» 17.	Νομισματοκοπεῖον	»	4800
» 18.	Τυπογραφεῖον καὶ Λιθογραφ.	»	49133
» 19.	Δάση	»	98060
» 20.	Μεταλλεῖον καὶ ὀρυκτὰ	»	82267
» 21.	Ἁλικαὶ	»	169225
» 22.	Κτήματα ἐθνικὰ	»	52100
» 23.	Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	»	15359:78
» 24.	Ἀποζημιώσεις	»	177127:11
» 25.	Ἀποζημ. εἰς τὴν Ὀθωμ. Πόρτ.	»	73170: 1
» 26.	Μοναστ. χρέη	»	10000

Ἐγένοντο ἅπαντα διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὡς ἔχουσι ἄνευ τινος ἀντιῤῥήσεως, ἀποτελοῦντα τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου συνιστάμενον εἰς δραχ. 1,666175:35|100.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ὡς παρελθούσης τῆς ὥρας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἀναγινώσκονται ἀλληλοδιαδόχως τὰ διάφορα αὐτοῦ κεφάλαια, ἅτινα παρεδέχθησαν δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν· ἔχουσι δὲ τὰ κεφάλαια ταῦτα καὶ τὸ ὁλικὸν αὐτῶν ποσὸν ὡς ἑξῆς·

Κεφάλ. Α'. Κεντρική ὑπηρεσία	δρ.	57100:00
Κεφάλ. Β'. Διπλωματική ὑπηρεσία	δρ.	241240:00
Κεφάλ. Γ'. Οθωμανικαὶ ὑποθέσεις	δρ.	8120.00
Κεφάλ. Δ'. Ἔξοδα μεταβλητὰ	δρ.	24100:00
Κεφάλ. Ε'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	δρ.	53696:59
Κεφάλ. Ϛ'. Προξενικὴ ὑπηρεσία	δρ.	150572:00
Ὁλικὸν ποσὸν δραχ.		534828:59

Μεταβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ ἅπαντα ἀπὸ τοῦ Α—ΙΒ' ἄτινα ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν· ἔχουσι δὲ ὡς ἑπεται·

Κεφάλ. Α'. Κεντρικὴ ὑπηρεσία	δρ.	34420:00
Κεφάλ. Β'. Ἄρειος Πάγος	δρ.	57320:00
Κεφάλ. Γ'. Ἐφετεῖα	δρ.	130880:00
Κεφάλ. Δ'. Κακουργιοδικεῖα	δρ.	47000:00
Κεφάλ. Ε'. Πρωτοδικεῖα	δρ.	376760:00
Κεφάλ. Ϛ'. Εἰρηνοδικεῖα	δρ.	226688.00
Κεφάλ. Ζ'. Ὑποδίκων φυλακῆς	δρ.	119500:00
Κεφάλ. Η'. Ἔξοδα ποινικῆς δικαιοσύνης	δρ.	295880:00
Κεφάλ. Θ'. Ἐπισκ. κτιρίων καὶοικοδομ.	δρ.	6500:00
Κεφάλ. Ι'. Διάφορα ἔξοδα	δρ.	6500:00
Κεφάλ. ΙΑ'. Συντάξεις	δρ.	1320:00
Κεφάλ. ΙΒ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	δρ.	58079:22
Ὁλικὸν ποσὸν δρ.		1360847:22

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΜΙΤΑΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Παξιμάδης.
Β. Χρηστακόπουλος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 3 Ὀκτωβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Ἀναγνώστης Δελιγιάννης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Β. Χρηστακόπουλον ἀντὶ τοῦ Κ. Α. Γρηγοριάδου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου, ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 — 9 καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν· ἔχουσι δὲ ὡς ἑπεται·

Κεφ. Α. Κεντρικὴ διοίκησις	Δραχ.	73,220:
Β. Διοικήσεις ἐπαρχιῶν	»	380,900:
Γ. Δημόσιος ἀσφάλεια	»	330,300
Δ. Δημόσιος ὑγεία	»	256,570
Ε. Δημόσιος οἰκονομία	»	426,762:98
Ϛ. Δημόσιοι οἰκοδομαί	»	16,000
Ζ. Ὁδοποιΐα	»	72,500
Η. Βοήθειαι	»	90,616
Θ. Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων . .	»	55,131:02
Τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων . .	»	1,702,000.

Μεταβάσης ὕστερον τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια Α, Β, Γ, Δ, καὶ Ε, καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ κεφαλαίου Ϛ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Πανεπιστήμιον», ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς·

Πρὶν ἢ τελειώσει ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται προϋπολογισμοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἂς μὲ κάμῃ τὴν τιμὴν ὁ Κ. ὑπουργὸς ν' ἀκούσῃ τὴν ἀπόλυθον εὐχήν, τὴν ὁποίαν ἐθεώρησα ἀναγκαίαν νὰ κάμω ἐπὶ τοῦ προκειμένου κεφαλαίου τοῦ Πανεπιστημίου. Κρίνω περιττὸν ν' ἀναπτύξω ἐνταῦθα τὴν μέχρι τοῦδε πρόοδον τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, καθὼς καὶ τὰ καλὰ ἄτινα εἰς τὸ μέλλον ὑπόσχεται τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο. διότι ὅλοι τὰ γνωρίζετε· περιορίζομαι μόνον νὰ εἰπω ὅτι τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἐγένετο διὰ συνεισφορῶν κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους φιλομούσων ὁμογενῶν, καὶ ὅτι πρὸς ἐντελῆ κατασκευὴν αὐτοῦ ἀπαιτοῦνται εἰσέτι, καθ' ἃς ἔλαβον πληροφορίας, ὡς ἔγγιστα 75,000 δραχμαί· ἡ κατασκευὴ τοῦ καταστήματος τούτου ὑπάρχει ἀπολύτως ἀναγκαία πρὸς διατήρησιν τῆς ἐν αὐτῷ ὑπαρχούσης ἐκ πολλοτάτων τόμων βιβλιοθήκης καὶ λοιπῶν ἄλλων ἐργαλείων τῆς

φυσικῆς καὶ νομισμάτων, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἄλλως ἡ Κυβέρνησις ἤθελε πληρώνει ἀδρὰ ἐνοίκια, καὶ πρὸς αὔξησιν τῶν αἰθουσῶν ἐν αἷς γίνονται ἤδη λίαν στενοχωρημένως αἱ παραδόσεις τῶν μαθημάτων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τὰ πάντα διὰ συνεισφορῶν, ἀλλὰ καὶ δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως, φρονῶ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦδε πρόνοιαν ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν ἑπόμενον προϋπολογισμὸν, ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, εἴτε τὸ ὅλον εἴτε ἓν μέρος τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης διὰ τὸν ἀνωτέρω κοινωφελῆ σκοπὸν τῆς κατασκευῆς τοῦ πανεπιστημίου.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως εἶπεν, ὅτι ὅλα ὅσα ἐξέθηκεν ὁ προλαλήσας εἶναι ἀληθῆ· ἡ δεξιὰ πτέρυξ τοῦ πανεπιστημίου εἶναι ἀτελὴς, καὶ πρὸς ἐντελῆ κατασκευὴν αὐτῆς ἀπαιτοῦνται ἑβδομήκοντα μέχρις ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδες δραχμαί· ἀνατρέχοντες εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος εὑρίσκομεν, ὅτι τοῦτο ἀνηγέρθη διὰ συνεισφορῶν οὐχὶ μόνον τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους ὁμογενῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους φιλομούσων πολιτῶν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ ἐντὸς ὡς ἧττον πλούσιοι τῶν ἐκτὸς συνεισέφερον ὀλιγώτερα ποσά. Τὸ δημόσιον κατὰ τὴν Α^την^ βουλευτικὴν περίοδον συνεισέφερεν ἐκ τῶν τότε ὑπαρχόντων αὐτῷ μέσων πεντήκοντα χιλιάδας δραχμάς. Ἤδη δὲ, ἐπειδὴ αἱ περιστάσεις εἶναι δυσχερεῖς, δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ συνεισφέρῃ τὸ παραμικρὸν ποσόν· τούτου ἕνεκα συνεννοήθην μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀπεφασίσαμεν νὰ ζητήσωμεν καὶ αὖθις τὴν γενναίαν συνδρομὴν τῶν ἐκτὸς τοῦ Κράτους ὁμογενῶν· ἀλλ' ἐὰν αἱ προσδοκώμεναι συνδρομαὶ θέλουσιν εἶσθαι μηδαμιναὶ ἢ μικρότεραι τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ τῆς δαπάνης, τὸ ὑπουργεῖον θέλει σπεύσει τότε νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ἔλλειπον ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ταῦτα ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο καθὼς καὶ τὰ ἑπόμενα ζ' ἡ θ' ι' ια' ιβ' ιγ' ιδ' ιε' καὶ ις' ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἔχουσι δὲ ἅπαντα τὰ παραδεχθέντα κεφάλαια τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου ὡς ἕπεται·

Κεφ.	Α'. Ὑπουργεῖον	δρ.	34420
	Β'. Σύνοδος	»	23135
	Γ'. Κλῆρος	»	88665:20
	Δ'. Ἐκκλ. τῶν ὀρθοδόξων ἐν Μονάχῳ	»	2480
			148700:20

	Ε'. Προπαρασκ. διὰ τὸν κλῆρον	»	3600
	Ϛ'. Πανεπιστήμιον	»	139750
	Ζ'. Ἀστεροσκοπεῖον	»	1440
	Η'. Βοτανικὸς κῆπος	»	3920
	Θ'. Γυμνάσια	»	151320
			448730:20
	Ι'. Ἑλλ. σχολεῖα	»	216200
	ΙΑ'. Ὑπότροφοι	»	55920
	ΙΒ'. Βιβλιοθήκη	»	17440
	ΙΓ'. Φυσικοϊστορικὴ ἑταιρεία	»	800
	ΙΔ'. Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία	»	11486:20
	ΙΕ'. Δημοδιδασκαλία	»	94482
	ΙϚ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	»	5824:43
	Τὸ ὅλων τῶν ἐξόδων	»	850882:83

Προτεθείσης ὕστερον τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 1 — 9 καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ἅπαντα ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν ἄνευ ἀντιρρήσεώς τινος· ἔχουσι δὲ ταῦτα ὡς ἑφεξῆς.

Κεφ.	Α'. Ὑπουργεῖον	δρ.	35290
	Β'. Διευθυντήριον ναυστάθμου	»	33000
	Γ'. Λιμενικὴ ὑπηρεσία	»	82121:20
	Δ'. Ναύσταθμος	»	425866:18
	Ε'. Στόλος	»	833274:87
	Ϛ'. Ἐκπαίδευσις	»	7944
	Ζ'. Δικαιοσύνη	»	21840:40
	Η'. Συντάξεις	»	5714
	Θ'. Προκαταβολαί	»	1000
	Τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων	»	1446060:65

Μεταβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἀνεγνώσθησαν κατὰ τάξιν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 1—23 καὶ ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ ὡς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν· ἔχουσι δὲ ὡς ἕπεται.

Κεφ.	1. Στρατ. τῆς γραμ. μισθ. ἐνεργ.	δρ.	1197496:65
	2. Τροφαί	»	184419:90
	3. Νομή	»	123809:25
	4. Ἱματισμός	»	182697:92

5. Ὁπλισμός	»	105548:75
6. Ἱππωνεία	»	17280
7. Ἱπποσκευή	»	12950:43
8. Στρατωνισμός	»	82243:10
9. Θεραπεία ἀσθενῶν	»	92779:35
10. Ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα	»	97362:60
11. Ἔξοδα γραφείου	»	25144
12. Ὁδοιπορίας καὶ μετακομίσεις	»	25000
13. Στρατολογία	»	10000
14. Ἀποζημιώσεις		
15. Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη	»	17599:50
16. Οἰκοδομαί	»	156486
17. Μισθὸς ἀργίας καὶ συντάξεις	»	214089:45
18. Ἐλλείματα ταμείου		
19. Χωροφυλακή	»	841018:50
20. Ὁροφυλακή	»	1012209:25
21. Φάλαγξ	»	487205:30
22. Κεκλεισμέναι χρήσεις	»	42878:50
23. Ἔκτακτα ἔξοδα	»	20344:61
Τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων	»	4948654: 7

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ἐγένετο παραδεκτὴ ἡ ἀρχὴ διὰ ψήφων 30 κατὰ 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς τῆς χρήσεως 1852.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Νικόλαος Πανηρόπουλος	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Πρασακάκης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Σπυρίδων Τρικούπης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Τάτζης Μαγγίνας		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Ἀμπρος Νάκος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	Ο
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀρσος Μαυρόλας	

Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Δαρειώτης		Κίτσος Τζαβέλλας	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Δημήτριος Χατζῖσκος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλαος Ἰωάννου Μέλτς		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Παναγιώτης Διδωρίκης	
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Μ. Δ. Καΐρης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Νοταρᾶς			

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1—9, ἐγένοντο παραδεκτὰ ὡς ἔχουσιν ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς, κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω· ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 30 Ἰουλίου.

Παρελθὼν ἐπομένως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ ὑποβολῆς Νομοσχεδίου ἀφορῶντος τὴν σύστασιν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας σχέδιον νόμου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν τὸ ὁποῖον ἐγένετο παραδεκτὸν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἄνευ τινὸς τροποποιήσεως κατὰ τὰ συνημμένα πρακτικὰ τῆς ΡΙΒ'. συνεδριάσεως.

Οἱ λόγοι οἱ προκαλοῦντες τὴν ψήφισιν τοιούτου νόμου φαίνονται εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μου· ἐπισυνάπτων δὲ

ταύτης ἀντίγραφον ἐν τῇ παρούσῃ κρίνω περιττὸν πᾶσαν περαιτέρω ἀνάπτυξιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Ὀκτωβρίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῆ, παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ θέλει ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Σεπτεμβρίου 1852.

Ἐπ' Ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Βασίλισσα
ΑΜΑΛΙΑ

Ρ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Διορίζεται εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν ἐν ᾗ ὑπάρχει κατασταθεμένη ἐπαρχιακὴ ἀρχή, εἷς δημόσιος ἰατρὸς ἐπιστήμων, μὲ μισθὸν δρ. 1,200 κατ' ἔτος, καὶ μὲ βαθμὸν ἐπάρχου, ἑπόμενος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπαρχιακὸς ἰατρὸς θέλει ἐδρεύει εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας, θέλει δ' ἐνεργεῖ παρὰ τῷ ἐπάρχῳ, καθ' ὃν τρόπον ὁ νομοϊατρὸς παρὰ τῷ νομάρχῃ, καὶ θέλει ἐκπληροῖ ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας τὰ εἰς τοὺς νομοϊατροὺς ἀνατεθειμένα χρέη, ἐξ ἀναλογίας τῶν διατάξεων τοῦ 2 καὶ 3 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1833 Β. Διατάγματος.

Ἄρθρ. 3. Ἀνατίθεται προσέτι εἰς τοὺς ἐπαρχιακοὺς ἰατροὺς καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐμβολιασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐνήργουν μέχρι τοῦδε οἱ νομοεμβολιασταὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4/16 Ἀπριλίου 1835 Β. Διατάγματος, περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς δαμαλίδος.

Ἄρθρ. 4. Λόγῳ ἀμοιβῆς διὰ τὸν ἐμβολιασμὸν θέλει λαμβάνει ὁ ἐπαρχιακὸς ἰατρὸς μίαν δραχμὴν παρ' ἑκάστου ἀτόμου, ἀλλ' ὅσοι τῶν ἐμβολιασθέντων παρουσιάσωσιν ἐπὶ ἀσήμου χάρτου ἀποδεικτικὰ τῆς ἀνυκούσης δημοτικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς παντελοῦς αὐτῶν ἐνδείας, θεωροῦνται ἀπηλλαγμένοι πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς τὸν ἰατρόν. Εἰς τοιαύτην ὅμως περίπτωσιν ὁ δῆμος

εἰς τὸν ὁποῖον οἱ ἐμβολιαζόμενοι ἐνδεεῖς ἀνήκουσιν, ὀφείλει ν' ἀποδίδῃ 25 λεπτὰ δι' ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὸν ἐπαρχιακὸν ἰατρόν.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἀνωτέρω δικαιώματα τοῦ ἐμβολιασμοῦ θέλουν εἰσπράττεσθαι παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμιῶν, κατὰ τοὺς περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων φόρων διορισμούς, καὶ θέλουν δίδεσθαι παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς ἐπαρχιακοὺς ἰατρούς.

Ἄρθρ. 6. Ἔξοδα περιοδείας χορηγοῦνται εἰς τὸν ἐπαρχιακὸν ἰατρὸν ἐτησίως δραχ. 200, διὰ τὴν δαπάνην τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον.

Ἄρθρ. 7. Αἱ θέσεις τῶν νομοεμβολιαστῶν καταργοῦνται.

Ἄρθρ. 8. Αἱ θέσεις τῶν νομοϊατρῶν διατηροῦνται, ἀλλ' ἡ ἐνέργεια αὐτῶν περιορίζεται ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν ὁ νομάρχης διοικεῖ, ἀνατίθεται δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἐκτέλεσις τοῦ ἐμβολιασμοῦ.

Ἄρθρ. 9. Ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως δημοσίου ἰατροῦ ἀπό τινα ἐπαρχίαν δι' οἱανδήποτε αἰτίαν, τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν θέλει διορίζει προσωρινὸν ἐμβολιαστήν, πρόσωπον καὶ ἐκτὸς τοῦ καταλόγου τῶν ἰατρῶν πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ἐμβολιασμοῦ, μὲ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν εἰς τοὺς ἐπαρχιακοὺς ἰατροὺς χορηγουμένων δικαιωμάτων.

Ἄρθρ. 10. Διὰ Β. Διατάγματος θέλουν κανονισθῆ λεπτομερέστερον τὰ χρέη τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν, καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν πρὸς τοὺς ἰατροὺς τῶν νομῶν.»

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσιν ἥ τε ἔκθεσις καὶ τὸ νομοσχέδιον, νὰ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς Κ. Γερουσιαστὰς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα νὰ διορίσωσι ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀναγνωσθείσης ὕστερον ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Οἰκονόμου ἐξαιτουμένου παράτασιν ἀδείας ἡ Γερουσία δὲν ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ι. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 21 μέλους, ὁ πρόεδρος κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, μὴ ὑπαρχούσης ἑτοίμης πρὸς συζήτησιν ἐργασίας.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 30 μελῶν, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου κυρίου Ἀναγνώστη Δελιγιάννη, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κύριος Τ. Μαγγίνας προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν γραμματέων κυρίου Ἰακώβου Παξιμάδη τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Δ. Χατζίσκον κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀνέγνω τὸ ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Διάταγμα τῆς λήξεως τῆς δευτέρας Συνόδου τῆς τρίτης βουλευτικῆς Περιόδου, ἔχον ὡς ἕπεται·

Ἀριθ. σφραγίδος 19215.

ΟΘΩΝ κ.τ.λ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος κηρύττομεν τὴν λῆξιν τῆς δευτέρας Συνόδου τῆς τρίτης βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὁ Ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ὀκτωβρίου 1852.

Ὄθων (Τ. Σ.)

Α. Γ ΚΡΙΕΖΗΣ, ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο τῇ διαταγῇ τοῦ Κ. προέδρου συμπεριελήφθη εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος

Τ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

Σελ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Στρατιωτικῶν συντάξεων . 602

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Καίρη, Χ. Πέτρου, Πλαπούτα καὶ Προβιλεγίου 649

Πληροφορίαι δοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ν. Στ. Μάστρακα. . . . . »

Κλήρωσις Πριαβώσεως ὅπως συγχαρῇ τῆς Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν διὰ τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Βασιλέως 622

Συνεδρίασις τῆς 17 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἄδεια ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κ.Κ. Παξιμάδη, Οἰκονόμου, Νοταρᾶ καὶ Χ. Ἀναργύρου . . . . . »

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 22 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Χατσίσκου . . . 666

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς μετάξης καὶ τῶν κουκουλίων 667

Παρατηρήσεις περὶ διανομῆς τῆς Βασιλικῆς Ἐφημερίδος εἰς ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Σώματος 668

Συνεδρίασις τῆς 24 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Στρατιωτικῶν συντάξεων 669

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος τῶν κουκουλίων καὶ τῆς μετάξης 670

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλ. Πρεσβείᾳ Διερμηνείας 682

Συνεδρίασις τῆς 25 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ ὁδοποιΐας Νομοσχεδίου 690

» τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Πρεξενικῶν Ἀρχῶν . . 700

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων 736

Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῶν Κρητῶν προβουλεύματος, ἵνα παρευρεθῇ καὶ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν 741

Συνεδρίασις τῆς 30 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1852 743

» » περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσείων διὰ τὸ 1853 . . . . . »

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς γ'. τριμηνίας τοῦ 1852 745

Συζήτησις τοῦ προβουλεύματος τῆς Βουλῆς περὶ βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν καὶ ἀναβολὴ αὐτοῦ 746

Συνεδρίασις τῆς 4 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς γ'. τριμηνίας τοῦ 1852 756

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἀπόρριψις τοῦ προβουλεύματος περὶ βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι Κρητῶν 758

(Συνέχεια τοῦ πίνακος τῶν πρακτικ. τῆς Γερουσίας τῆς Β. Συνόδου τῆς Γ. Περιόδου)

Σελ.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Γ. Δαρειώτου 762

Συνεδρίασις τῆς 8 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ περὶ δημοσίου Λογιστικοῦ . . . . . »

Παράτασις 40 ἡμερῶν τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου 763

Ἄδεια ἀπουσίας 30 ἡμερῶν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Ψύλλα . »

Συνεδρίασις τῆς 11 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς Ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1852 764

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ περὶ δημοσίου Λογιστικοῦ 765

Συνεδρίασις τῆς 12 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ 1852 770

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοικήσεως τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ περὶ δημοσίου Λογιστικοῦ 772

Συνεδρίασις τῆς 18 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ὀζοποιΐας 782

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποξηράνσεως Βοιωτικοῦ πεδίου 783

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Μίξη, Πρασσακάκη καὶ Δ. Ν. Ὀλυμπίου 788

Συνεδρίασις τῆς 20 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ ὀζοποιΐας Νομοσχεδίου . »

Συνεδρίασις τῆς 27 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις τῶν ἀναλόγων ἐκθέσεων τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν τῆς Γερουσίας . . . . . .

1 Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1852 799

2 Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ 1852 800

3 Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῶν πρυτανικῶν ἀρχῶν 801

4 Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ Ἑλλ. πρεσβείᾳ διερμηνείας 803

5 Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου 804

Συνεδρίασις τῆς 28 Αὐγούστου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1852 805

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποξηράνσεως τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου 807

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κλπ. διὰ τὸ 1852 . . . 810

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ Β'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Γ'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 4 Νοεμβρίου ἡμέρᾳ πέμπτῃ.

Προκαταρκτικὴ συνεδρίασις καὶ ἀναβολὴ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων εἰς τὴν ἐπομένην. 3

Συνεδρίασις τῆς 7 Νοεμβρίου· ἡμέρᾳ τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς περὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν αὐτῆς. 4

Ἐκλογὴ τῶν Ἀντιπροέδρων καὶ Γραμματέων καὶ τοῦ ταμίου τῆς Γερουσίας . . . . . »

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Νοταρᾶ, Τζανετάκη καὶ Δ. Ὀλυμπίου . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 10 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀνάγνωσις τῶν Πρακτικῶν τῆς προλαβούσης 6

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κανελλοπούλου 20 ἡμερῶν. »

Συνεδρίασις τῆς 12 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀπόφασις ὅτι διὰ τῆς παρουσίας 30 μελῶν θέλει εἶσθαι πλήρες τὸ Σῶμα. 7

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ βιβλίων Ναυτοδανείων . . . . . »

Ἀπόφασις τοῦ νὰ ὑποβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ Νομοσχεδίου Ἐπιτροπὴ τὴν ἔκθεσίν της ἐντὸς δύω ἡμερῶν 10

Συνεδρίασις τῆς 15 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1852 . . . 12

Συνεδρίασις τῆς 22 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῶν Προκρίτων τῆς Νήσου Σπετζῶν καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ συστηθῇ αὐτη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον 32

Ἀνάγνωσις δύω ἐπ ἀναφορῶν τῶν κατοίκων τῶν δήμων Ἀγρινίου καὶ Θέρμου καὶ διεύθυνσις αὐτῶν ἐπὶ συστάσει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν 33

Σελ.

Πληροφορίαι δοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τοῦ κατατεθέντος ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μαυρομιχάλη ἐγγράφου τοῦ Ἀστυνόμου Οἰτύλου 33

Συνεδρίασις τῆς 23 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συζητήσεις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1852 ἔτος 51

Συνεδρίασις τῆς 24 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Αἴτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀνκστ. Μαυρομιχάλη περὶ παρακαταθέσεως ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὅλων τῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 22 ἀναγνωσθέντων παρ' αὐτοῦ ἐγγράφων 68

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1852. . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 26 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα περὶ παρακαταθέσεως ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν σημειώσεως τῶν μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1851 εἰσπραχθέντων ἀπὸ ἔσοδα τῆς χρήσεως τοῦ 1850 82

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1852 87

Συνεδρίασις τῆς 28 Νοεμβρίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ ῥηθέντος Νομοσχεδίου κατ' αἴτησιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν 96

Συνεδρίασις τῆς 1 Δεκεμβρίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ φορολογικοῦ Νομοσχεδίου 97

Εἰσαγ. τοῦ Νομοσχ. περὶ ναυτολογίας διὰ τὸ 1851 ἔτος . . . 102

» » περὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου διὰ τὸ 1852 104

» » περὶ στρατολογίας διὰ τὸ 1851 ἔτος . . 112

Συνεδρίασις τῆς 4 Δεκεμβρίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Παρατηρήσεις τοῦ Προέδρου περὶ σημειώσεως τῶν ἀπόντων Γερουσιαστῶν 115

Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τῶν προκρίτων τῆς Νήσου Ψαρῶν καὶ αὐτῆς εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον 116

Παρατηρήσεις περὶ προσθήκης εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς Γερουσίας τῶν ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν . . . . . »

Συζήτ. καὶ ἐπιψήφ. τοῦ Νομοσχ. περὶ ναυτολογίας διὰ τὸ 1851 118

» » τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1851 119

Συνεδρίασις τῆς 19 Δεκεμβρίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Παρατηρήσεις περὶ τῆς προεξετάσεως τῶν Νομοσχεδίων εἰς τὰ τμήματα 126

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1852 129

Σελ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἀναφορᾶς τῶν προκρίτων κλπ. Ὑδραίων καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργ. Συμβούλιον . . 130

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Ὀλυμπίου, Νοταρᾶ καὶ Κανελλοπούλου 140

Συνεδρίασις τῆς 21 Δεκεμβρίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Παρατηρήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μοναρχίδου ὅτι τὰ διαλύσαντα τὴν πολιορκίαν τῆς Καρύστου πλοῖα ἦσαν Ψαριανὰ . . 141

Παραπομπὴ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Στάικου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πράξεων τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου Τριχωνίας καὶ τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων Ἀγρινίου καὶ Θέρμης εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπήν 143

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ φόρου ἐπὶ ζώων διὰ τὸ 1852 ἔτος 145

Συνεδρίασις τῆς 29 Δεκεμβρίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἄδεια ἀπουσίας 40 ἡμερῶν τοῦ Γερουσιαστοῦ Ἰω. Χ. Πέτρου 156

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ ἐν Νάξῳ ὀρυκτοῦ τῆς σμύριδος 157

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας 158

Εἰσαγωγὴ Νομοσχ. περὶ μηνιαίας χορηγήσεως ἐκ δρ. 3,000 εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κ. Γ. Κουντουριώτου 161

» » περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐκ δρχ. 89,187:18 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 162

Συνεδρίασις τῆς 8 Ἰανουαρίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης συνοδεύοντος τὸν γεν. ἰσολογισμὸν αὐτῆς τῆς 6ης ἐξαμηνίας τοῦ 1851 . . 164

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ μηνιαίας χορηγήσ. εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Κ. Κουντουριώτου 165

Συνεδρίασις τῆς 9 Ἰανουαρίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἀπόρριψις τοῦ ἀνωτέρω Νομοσχεδίου 166

Συνεδρίασις τῆς 12 Ἰανουαρίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χρεῶν τῶν δήμων. 167

Παρουσίασις ἀναφορᾶς κατοίκων τινῶν τοῦ δήμου Ἀγρινίου ἐκ μέρους τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Τζαβέλλα καὶ συζήτησις ἂν πρέπῃ νὰ ἀναγνωσθῇ αὕτη εἰς τὸ Σῶμα, ἢ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν 173

Συνεδρίασις τῆς 17 Ἰανουαρίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἄδεια ἀπουσίας τῶν ΚΚ. Γ. Κουντουριώτου καὶ Χ. Παπαπολίτου 180

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ χρεῶν τῶν δήμων Νομοσχεδίου . . . . . »

Ἀπόφασις τοῦ νὰ προσκληθῇ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως κλπ. ἵνα δώσῃ πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων τοῦ Κράτους 183

Παραπομπὴ τῆς παρὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Τζαβέλλα παρουσιασθείσης ἀναφορᾶς εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπήν . . »

Σελ.

20 Συνεδρίασις τῆς 19 Ἰανουαρίου. Ἡμέρα Σαββάτῳ.

Συζήτησ. καὶ ἐπιψήφ. τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χρεῶν τῶν δήμων 181
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851 ἔτους ἐκ δραχ. 963,953:30 202

21 Συνεδρίασις τῆς 23 Ἰανουαρίου. Ἡμέρα Τετάρτη.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1850 ἐκ δραχ. 89,187:48 263
Ἄδεια ἀπουσίας εἰκοσαήμερος τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Πανηρροπούλου 268
Κλήρωσις μεγάλης πρεσβεύσεως διὰ τὴν Βασιλικὴν ἑορτὴν τῆς 25 Ἰανουαρίου . . . . . »

22 Συνεδρίασις τῆς 28 Ἰανουαρίου. Ἡμέρα Δευτέρα.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως ἀπίνανται τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 269
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1852 ἔτος 271
Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ διορισμοῦ ὡς Ὑπουργῶν τῆς Δικαιοσυνης, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως τῶν ΚΚ. Προβιλεγγίου, Σ. Βλάχου καὶ Α. Δανοπούλου 276
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισ. τοῦ 1850 ἐκ δρ. 89,187:48 »

25 Συνεδρίασις τῆς 29 Ἰανουαρίου. Ἡμέρα Τρίτη.

Ἄδεια ἀπουσίας 40 ἡμερῶν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Στείκου 290
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως ἀπίνανται τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 . . . . . »
Παρατηρήσεις περὶ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων τοῦ Κράτους καὶ ἰδίως περὶ τοῦ γυμνασίου Ἀθηνῶν 301

24 Συνεδρίασις τῆς 5 Φεβρουαρίου. Ἡμέρα Τετάρτη.

Ἀπόφασις περὶ ἀποστολῆς τῶν πρακτικῶν τῶν ἀφορώντων τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως κλπ. 306
Ἔγκρισις τεσσαρακονθημέρου παρατάσεως τῆς ἀδείας ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Ν. Ὀλυμπίου διὰ τελευταίαν φοράν . . 307
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ ἐν Νάξῳ ὀρυκτοῦ τῆς σμύριδος . . . . »
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς λογιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον 309

27 Συνεδρίασις τῆς 12 Φεβρουαρίου. Ἡμέρα Τρίτη.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Λόντου, καὶ ἀπαράδεκτος ἡ ζητηθεῖσα παράτασις τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Πίτρου 312
Ψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον . . . . . »

Σελ.

26 Συνεδρίασις τῆς 13 Φεβρουαρίου. Ἡμέρα Τετάρτη.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τοῦ ἐν Νάξῳ ὀρυκτοῦ τῆς σμύριδος 31

Συνεδρίασις τῆς 18 Φεβρουαρίου. Ἡμέρα Δευτέρα.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1852 ἔτος Νομοσχεδίου 338

Συνεδρίασις τῆς 19 Φεβρουαρ. 1852.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851 ἐκ δρ. 963,953:30 339
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπῆς 341
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ . . . . . ἐπὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1852 344

Συνεδρίασις τῆς 20 Φεβρουαρίου ἡμέρα Τετάρτη.

Παρατηρήσεις περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἐκθέσεις εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν τῆς Γερουσίας πρέπει νὰ φέρωσι τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν μελῶν των 346
Συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1851 ἐκ δραχ. 963,953:30 . . . 352

Συνεδρίασις τῆς 22 Φεβρουαρίου ἡμέρα Παρασκευῆ.

Ἀνάγνωσις σχεδίου Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐπαρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ . . 357
Ἀνάγνωσις σχεδίου διεθνοῦς συμβάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας 370
Ἀνάγνωσις τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως 30000 κοτυλῶν διαφόρων καρπῶν εἰς τινας ἐπαρχίας 383
Προσφορὰ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Γερουσίας τοῦ παρὰ τοῦ Κ. Θ. Βαλιάνου μεταφρασθέντος συγγράμματος «Ἱστορίας τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας», καὶ τοῦ περὶ τοῦ Συνταγματικοῦ δικαίου συγγράμματος τοῦ Κ. Σαριπόλου . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 26 Φεβρουαρίου ἡμέρα Τρίτη.

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως 30,000 κοτυλῶν διαφόρων καρπῶν εἰς τινας ἐπαρχίας 389

Συνεδρίασις τῆς 28 Φεβρουαρίου ἡμέρα Πέμπτη.

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ ἀνωτέρω Νομοσχεδίου . . . 407
Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν περὶ τῶν πλοιάρχων τῶν τριῶν Ὁλλανδικῶν πλοίων 408
Ἀνάγνωσις ἀγγελίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Νοταρᾶ περὶ τοῦ διορισμοῦ του ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς δημόσιον ὑπηρεσίαν 409
Παρακατάθεσις σημειώσεως τινος τοῦ Κ. Μαγγίνα ἀφορώσης τὰ ἔξοδα τῶν νέων Νομοσχεδίων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ Ἐφορίων, Ταμιῶν, Λογιστρίου καὶ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κ.λ. »
Συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς . 412
Ἀπόφασις ἀναθέσεως εἰς τὸ γραφεῖον τῶν προσδιορισμῶν τῆς συνδρομῆς ὑπὲρ τῶν συγγραμμάτων τοῦ τε Σαριπόλου καὶ Βαλιάνου 418

Συνεδρίασις τῆς 14 Μαρτίου ἡμέρα Παρασκευῆ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν δύο ταχυ-

Σελ.

δρομικῶν συμβάσεων μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως, τῆς Αὐστριακῆς, καὶ τῆς ἑταιρίας Λόυδ 318
Ἄδεια ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Γ. Κουντουριώτου Χρυσογέλου 421

Συνεδρίασις τῆς 18 Μαρτίου ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἴσ[illegible] καὶ ἔτησις καὶ ἐπιψήφισις τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ Αὐστριακῆς Αὐτοκρατορίας συμβάσεως 422
Παράτασ[illegible] τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων 424
Παράτασ[illegible] ἐπὶ 40 ἡμέρας ἄδειας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Παπαπολίτου 429
Ἀνάγνωσις [illegible]ρεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς . . . »
Ἐπερωτήσεις [illegible] Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου περὶ τῶν κατ' αὐτὰς διαφημι[illegible]ένων συνομωσιῶν πρὸς κατάργησιν τοῦ Συντάγματος καὶ κατὰ [illegible]ιεροῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως 430

Συνεδρίασις [illegible] 20 Μαρτίου ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀπάντησις τοῦ Κ. ὑπουργ[illegible] τῆς Δικαιοσύνης εἰς τὰς περὶ κατασχέσεως τοῦ παρὰ τοῦ Κ. Δ[illegible]ούτσου ἐκδοθέντος βιβλίου ἐπερωτήσεις 438
Παρατηρήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ [illegible] Ψύλλα περὶ τινων Μεγαρέων βασανισθέντων ὑπὸ τῶν μεταβατ[illegible]ῶν Σωμάτων 440
Παρατηρήσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς συ[illegible]τήσεως τῶν εἰς τὸ Σῶμα ὑποβαλλομένων Συνθηκῶν 441
Συζήτησις τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερν[illegible]σεως καὶ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας τοῦ Λόυδ ταχυδρομικῆς Συμβ[illegible]σεως 443

Συνεδρίασις τῆς 21 Μαρτίου ἡμέρᾳ [illegible]αρασκευῇ.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως καὶ παραδοχὴ τῆς Συμβάσεως ταύτης 456
Συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπ[illegible] . . 474

Συνεδρίασις τῆς 10 Ἀπριλίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων 475
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας τῆς Α'. Συνόδου τῆς Γ'. Περιόδου 476
Παράτασις τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Ν. Ὀλυμπίου τριακονθήμερος 480
Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἀνακ. Μαυρομιχάλη τεσσαρακονθήμερος . . . . . »

Συζήτησις τῆς 12 Ἀπριλίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Στρατοδικείων 480
Παράτασις τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰω. Σταίκου τριακονθήμερος 483

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 28 Ἀπριλίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Παράτασις τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Ν. Παππαπολίτου τεσσαρακονθήμερος 484
Ἄδεια ἀπουσίας 40 ἡμερῶν τῶν Γερουσιαστῶν Π. Αἰδωρίκη καὶ Ν. Πονηροπούλου . . . . . »
Ἀνάγνωσις ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δούκα ἀναγγέλοντος τὸν διορισμόν του ὡς Νομάρχου Εὐβοίας, καὶ ἀπόφασις τοῦ ζητῆται τακτικὴ ἄδεια ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει . . . . . »
Εἰσαγωγὴ προβουλεύματος τῆς Βουλῆς περὶ βουλευτικ[illegible]γῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι συνοικισμένων Κρητῶν . . . . τὰ τῆς 485
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τριμ[illegible]νου πιστώσεως 486
Ε'. τριμηνίας ἔξοδα τοῦ Κράτους . . . . . [illegible]ρου 7 τοῦ
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1851 Νόμου περὶ τοῦ προσω[illegible]γίου τῶν Οἰκονομικῶν 488

Συνεδρίασις τῆς 30 Ἀπριλίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἄδεια ἀπουσίας 40 ἡμερῶν τοῦ Γερουσ[illegible] τοῦ Κ. Σ. Καλογεροπούλου 489
Ὑποβολὴ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ [illegible] διὰ τὸ 1851 ἔτος οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς προσωρ[illegible] καταστάσεως τῆς ὁμωνύμου χρήσεως . . . . . »
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ [illegible]ομοσχεδίου περὶ πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῆς Δ'. [illegible]ηνίας τοῦ 1852 490
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου [illegible] προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργίου τῶν Οἰκονομικῶν 492
Συζήτησις καὶ ἐ[illegible]ψήφισις τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Α'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου 494

Συ[illegible]εδρίασις τῆς 10 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς . . . 496
Εἰ[illegible]αγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν διὰ τὰς πεμπομένας διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ ἐπιστολάς 507
Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Σταίκου, Κουντουριώτου, Χρυσογέλου, Χ. Ἀναργύρου, Πρασσακάκη, Κολοκοτρώνη, Δούκα καὶ Πονηροπούλου 509
Πρόταση περὶ τιμῶν εἰς τὸν ἀποβιώσαντα μέγαν πολίτην Ἀ[illegible]ξιον Κουντουριώτην 510
Ἀ[illegible]γνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς . »

Συνεδρίασις τῆς 12 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνω[illegible] τοῦ Β. Διατάγματος περὶ πενθημέρου πενθηφορίας διὰ τὴν ἀποβ[illegible] τοῦ Γερουσιαστοῦ Ἀ[illegible]ζάρου Κουντουριώτου . 512
Συζήτησις καὶ ἐ[illegible]ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς [illegible]κλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῆς 513

Σελ.

Παρατηρήσις τινὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπισκόπων 517

Συνεδρίασις τῆς 16 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἄδεια ἀπουσίας 40 ἡμερῶν τοῦ Γερουσιαστοῦ Α. Ν. Ὀλυμπίου 519

Ἀνάγνωσις τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ γραφείου τῆς Γερουσίας περὶ συνδρομῶν τοῦ Σώματος ὑπὲρ τῆς πραγματείας τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἱστορίας τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας . »

Συνεδρίασις τῆς 20 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν τῶν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ πεμπομένων ἐπιστολῶν κλπ. 521

Συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς . . »

Συνεδρίασις τῆς 21 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῶν τελῶν τῶν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ πεμπομένων ἐπιστολῶν κλπ. 527

Συνεδρίασις τῆς 24 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀπόφασις τοῦ νὰ προσκληθῶσιν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 28 τοῦ μηνὸς ἵνα δώσωσι πληροφορίας ἐπὶ τινων ἀναφορῶν κλπ. 530

Συνεδρίασις τῆς 28 Ἰουνίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Παράτασις τεσσαρακονθήμερος τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Καντακουζηνοῦ 531

Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ς'. ἄρθρου τοῦ κατα-στατικοῦ Νόμου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος . . . . . »

Πληροφορίαι τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Βασιλείου Μάτζικα ἐκ Σμύρνης 535

Συνεδρίασις τῆς 2 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προβουλεύματος περὶ βουλευτικῆς ἐκλογῆς τῶν ἐν Ἑλλάδι Κρητῶν 547

Συνεδρίασις τῆς 7 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ Ἐπισκεπῶν καὶ Ἐπισκόπων Νομοσχεδίου 558

Συνεδρίασις τῆς 8 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις Διαγγέλματος περὶ ἀποδημίσεως τῆς Α. Μ. καὶ ἀναθέσεως τῆς Ἀντειβασιλείας εἰς τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν . . 569

Συζήτησις τοῦ περὶ Ἐπισκόπων καὶ Ἐπισκεπῶν Νομοσχεδίου 570

Συνεδρίασις τῆς 9 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου 592

Συνεδρίασις τῆς 12 Ἰουλίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀνάγνωσις κοινοποιήσεως τοῦ Κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ παραιτήσεως τῶν ὑπουργῶν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Δανοπούλου καὶ διορισμοῦ ὡς ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν τοῦ Κ. Ῥήγα Παλαμήδου 601

Σελ.

Συνεδρίασις τῆς 9 Σεπτεμβρίου. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Παρατηρήσεις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Κανελλοπούλου περὶ παρακαταθέσεως εἰς τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα χρημάτων τῶν ἀντικαταστατῶν 818

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διοργανισμοῦ τῆς παρὰ τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλ. πρεσβείᾳ διερμηνείας 81

Συνεδρίασις τῆς 10 Σεπτεμβρίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ. 23

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Προβιλεγγίου . . .

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ διερμηνέων Νομοσχεδίου 824

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Προξενικῶν Ἀρχῶν . . . 825

Συνεδρίασις τῆς 12 Σεπτεμβρίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ προξενικῶν ἀρχῶν Νομοσχεδίου 832

Συνεδρίασις τῆς 13 Σεπτεμβρίου. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐπιψήφισις κατὰ τὰς γενομένας ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας 843

Συνεδρίασις τῆς 26 Σεπτεμβρίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Διδωρίκη, Δαρειώτου καὶ Χ. Πέτρου, καὶ ἀπόρριψις τῆς περὶ ταύτης αἰτήσεως τοῦ Κ. Δ. Ὀλυμπίου 853

Συνεδρίασις τῆς 29 Σεπτεμβρίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 καὶ τοῦ φοροδογικοῦ Νομοσχεδίου τοῦ 1853 . . »

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Νοταρᾶ καὶ Καΐρη . 865

Εἰσαγωγὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύο ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. 866

Συνεδρίασις τῆς 1 Ὀκτωβρίου. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Εἰσαγωγὴ τῶν Νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ 867

Εἰσαγωγὴ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ πορθιβασμοῦ αὐτῶν . 872

Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853 ἔτος 875

Συνεδρίασις τῆς 2 Ὀκτωβρίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ . . 879

Συνεδρίασις τῆς 3 Ὀκτωβρίου. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ 881

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν 885

Συνεδρίασις τῆς 6 Ὀκτωβρίου. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς τελευταίας Συνεδριάσεως . . . 888

Συνεδρίασις τῆς 30 Ὀκτωβρίου. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις Β. Διατάγματος περὶ τῆς λήξεως τῆς δευτέρας Συνόδου τῆς Γ'. Περιόδου . . . . . »

ΤΕΛΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ